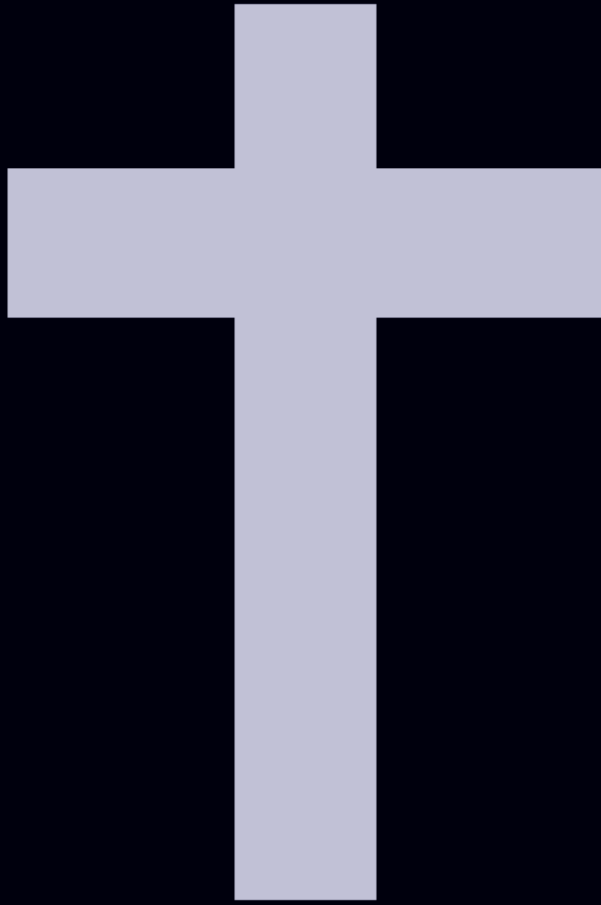

Ley saa ni nacoo
Jesucristu

New Testament in Mixtec, Southern Puebla (MX:mit:Mixtec,
Southern Puebla)

Ley saa ni nacoo Jesucristu

New Testament in Mixtec, Southern Puebla (MX:mit:Mixtec, Southern Puebla)

copyright © 1978 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixtec, Southern Puebla

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixteco, Sur de Puebla [mit], Mexico

Copyright Information

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, Southern Puebla

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 4 Mar 2019 from source files dated 20 Dec 2018
a5d5d5cd-4240-5e2e-8a5d-f08f5c4f964a

Contents

SAN MATEO	1
SAN MARCOS	54
SAN LUCAS	87
SAN JUAN	143
HECHOS	186
ROMANOS	238
1 CORINTIOS	260
2 CORINTIOS	281
GÁLATAS	295
EFESIOS	303
FILIPENSES	311
COLOSENSES	317
1 TESALONICENSES	322
2 TESALONICENSES	327
1 TIMOTEO	330
2 TIMOTEO	337
TITO	342
FILEMÓN	345
HEBREOS	347
SANTIAGO	364
1 PEDRO	370
2 PEDRO	376
1 JUAN	380
2 JUAN	386
3 JUAN	387
JUDAS	388
APOCALIPSIS	390

Ñà-ndùá Nì Tiaa San Mateo sàhà Jesucristu

Nansa nìsa nani xii Jesucristu

¹ Ñà-yòhó nduú tutu nacání sàhà ana nduú xii Jesucristu. Iin yohòtéhè-yá nduú David, te iin yohòtéhè David mà nduú Abraham. ² Te Abraham yucán, nì ìa iin dèhe-ne nani Isaac. Te Isaac mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Jacob. Te Jacob mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Judá, xi stná cuàhà ñani-nè. ³ Te Judá mà, nì cacu ùi dèhe-ne, iin-ne nani Fares, te inga-nè nani Zara. Te Tamar nani dihi Zara mà. Daaní, Fares ma, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Esrom. Te Esrom mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Aram. ⁴ Te Aram mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Aminadab. Te Aminadab mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Naasón. Te Naasón mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Salmón. ⁵ Te Salmón mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Booz. Te Rahab nani dihi Booz. Daaní, nì nandàhà Booz mà xii Rut, te iin dèhe-ne nani Obed. Daaní, Obed mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Isaí. ⁶ Te Isaí mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nì sanduu rey David. Daaní, David mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Salomón. Te dihi Salomón mà nduú nècuàchì ñaha nì sanduu ñahàdìhí Urías antes.

⁷ Daaní, nì ìa stná iin dèhe Salomón mà nani Roboam. Te Roboam mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Abías. Te Abías mà, nì ìa stna iin dèhe-ne nani Asa. ⁸ Te Asa mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Josafat. Te Josafat mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Joram. Te Joram mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Uzías. ⁹ Te Uzías mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Jotam. Te Jotam mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Acaz. Te Acaz mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Ezequías. ¹⁰ Te Ezequías mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Manasés. Te Manasés mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Amón. Te Amón mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Josías. ¹¹ Te Josías mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Jeconías, xi stná dava ga ñani-nè. Te divi tiempu yucán nì catavà tè-ñuu Babilonia nèhivì raza-ndà cuàhàn-nè presu ndè ñuù-te.

¹² Daaní, na ndoó-né ñuu Babilonia yucán, dandu nì ìa stná iin dèhe Jeconías mà nani Salatiel. Te Salatiel mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Zorobabel. ¹³ Te Zorobabel mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Abiud. Te Abiud mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Eliaquim. Te Eliaquim mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Azor. ¹⁴ Te Azor mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Sadoc. Te Sadoc mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Aquim. Te Aquim mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Eliud. ¹⁵ Te Eliud mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Eleazar. Te Eleazar mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Matán. Te Matán mà, nì ìa stna iin dèhe-ne nani Jacob. ¹⁶ Te Jacob mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani José. Te divi José mà nduú ìi María dihi Jesucristu.

¹⁷ Ñàyùcàndùá, nsidaa xii-yá yucán, ùxin cùmi ní sanduu-ne dècuèndè tiempu xi Abraham xii dècuèndè tiempu xi David. Daaní, ndoó ùxin cùmi gá-nè dècuèndè tiempu xi David xii dècuèndè quivì cuàhàn-nè presu ñuu Babilonia. Daaní, después ndoó ùxin cùmi gá-nè dècuèndè tiempu xi Cristu.

Nansa nì tùinuù Jesucristu ñuhiví yohó

¹⁸ Cunaha-nsiá, dohó nì cuu na ní tùinuù Jesucristu. Sàni ndiadi tñuhu nandàhà dihi-yá María xii José. Doco tãñáha ga coo-ne xii nècuàchìmà, te nì sàcùñuhu mée xi-ne nì quida Espíritu ìi xii Dios. ¹⁹ Ñàyùcàndùá, nì nacani ini José ñà-chicá vaha tãhndè tñuhu xi-ne cahan-né, doco mà cáchí vate-néa, vachi nècuàchì vaha nduú-né, te có-cùní-nè cuitñuhu nèhivì María. ²⁰ Doco na nacání ìi ini-nè quida-ne ducán, nì sàní-nè nì ndecunu iin ángel xi Stoho-ndà Señor nùù-né, te dohó nì cachi ángel mà xii-né:

—Cunini-ní, José, descendencia xi David; màsà yúhî-nî nandàhà-ní xii María. Vátùni cunduu-ne ñahàdìhí-ní, vachi mée xi-ne ñuhu-ma, mée sàhà Espíritu ìi xii Dios nduú-vé. ²¹ Te icúmí-vê tùinuù-vé, cunduu-ve iin mée tiaa, te Jesús cunani-vé, vachi icúmí-yâ dacácu-ya nèhivì xii-yá nùù cuàchi-ne —nì cachi ángel.

²² Pues divi ducán nì cuu nsidaájàn sàhà-ñá nì cùú ndisa ñà-ndùá nì cachitñuhu Stoho-ndà Señor antes na ní càhàn iin ana càhàn cuenta xi-ya, te nì cachi-nè:

²³ Cunaha-nsiá, icúmí coo méè xi iin ñahà chii nduú señorita; te nú sàni tùinuù-vé, dandu cunani-vé Emanuel, vàchi cuní cachà mà ñà-sàni quesaa Dios cutnahá-yá xì-ndà nduá.

²⁴ Daaní, nì nsicuihnú ini José, te nacua nì cachi ángel mà xì-né, divi ducán nì quida-ne, nì nandàhà-né xì María ñà-cunduu nècuàchì mà ñahàdihí-nè. ²⁵ Doco cóni ía-ne xì nècuàchì mà dècuèndè nì tùinuù méè mà. Te Jesús nì sàcùnani-vé.

2

Nansa nì casaà rey nchichí nùu Jesús, te nì cahvi-néyà

¹ Tiempu xì rey Herodes nì sandua na ní tùinuù Jesús ñuu tii Belén ía ladu Judea. Dandu nì casaà nècuàchì nchichí ñuu Jerusalén; ladu ndé caná orá nì quixi-ne. ² Te nì ndàcàtnùhù-né:

—¿Índù ía méè nì tùinuù-xí, divi méè cunduu rey xi nècuàchì Judea? Vàchi ndé caná orá sàni xini-nsi sítnúu cachítnùhu sàhà-yá; te vichi vaxi-nsi cahvi-nsiyà —nì cachi-nè.

³ Dandu rey Herodes, na ní xinitnùhu-tè ñà-nduá ndàcàtnùhù nècuàchì mà, nì ndu-locó-te, mii-té xi nsidaa gá stná nèhivì ñuu Jerusalén. ⁴ Ñàyùcànduá, nì cana-tè dùtù chícá xí-idònnù, xì stná nècuàchì dacuahá ley ì, te nì xicàn tnùhù-té nù-né índù ñuu cuàhàn tùinuù Cristu. ⁵ Te nì naxiconihí-né nù-té, cachí-nè:

—Divi ñuu tii Belén ía ladu Judea. Vàchi ducán nì tiaa iin nècuàchì nì càhàn cuenta xi Dios sàhana ndé cachí-yà:

⁶ Cunaha mii-nsiá nècuàchì ñuu Belén ía ladu Judea: màdì ñuu chícá có-ndiáà nduú ndé ndoó-nsiá; còó, divi ñà-chícá ndiáà nduá nùu nsidaa ñuu nahnú ladu xi-nsia, vàchi divi ñuu mii-nsiá icúmí tùinuù mii-yá ana cusahnú, te icúmí-yà cunuù-yá nèhivì xí, divi nèhivì raza-nsià Israel.

⁷ Daaní, nì cana dèhé Herodes nècuàchì nchichí mà, te nì ndàcàtnùhù váha stná-te nù-né índù tiempu meru nì tui sítnúu mà. ⁸ Dandu nì techuún-tené cùhùn-nè ñuu Belén, cachí-te xi-né:

—Cuahán-nsià ñuu mà, te ndàcàtnùhù váha-nsia nansa ndisa ía sàhà méè mà, dandu nacachitnùhu-nsia xí, vàchi yùhù, cuní stnái cùhìn cahvi stnái-vè —nì cachi-te.

⁹ Daaní, na ní nsihi nì sàcùnaha nècuàchì nchichí mà nù-té ñà-jaàn, dandu nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè. Te cunaha-nsiá, yucán nì natùu tu sítnúu nì xini-nè antes ladu xínu orá. Te nì sàcòdònnù-sí nù-né nì sàa-si nì ndò-sì dìquì-xí nacua ndé ía méè mà.

¹⁰ Ñàyùcànduá, yáha ga nì cudii ini-nè na ní xini tu-ne sítnúu mà. ¹¹ Dandu nì caquihvi-ne vehe, te nì xini-nè méè mà xì dihi-vé nani María. Te nì tutuyuhu-né ñuhù nù-vé, te nì cahvi-névè. Dandu nì nacuna-ne ñà-ñùhú ñà-cuicà-né, te nì dácútâhvì-néyà, divi oro xì inciensu xì tàtnà nani mirra. ¹² Doco después nì sàní-nè nì cachitnùhu Dios xì-né ñà-íá peligrú: màsà náyàha-ne ndé ía rey Herodes. Ñàyùcànduá, inga ichì nì naquihin-ne mànuhù-né ñuu-nè.

Nansa nì xinudèhé José xì María xì méè Jesús cuàhàn-nè ñuu Egipto

¹³ Dandu, na sámànùhù nècuàchì nchichí, nì sàní stná José, nì xini-nè iin ángel nì quixi nùu Stoho-ndà Señor. Te dohó nì cachi ángel mà:

—Ndacuiin-ní, tnii-ní méè, te cundaca-nívè xì mamá xi-ve cuahán-nsià ñuu Egipto cunudèhé-nsià. Te divi ñuu mà icúmí-nsià cundoo-nsia ndé cachi sàni cachitnùhi xì-nsiá. Vàchi icúmí Herodes nanducu-tévê ñà-cahni-tévê —nì cachi ángel mà.

¹⁴ Ñàyùcànduá, mate ñuu nduá, doco nì ndacuiin José nì saca-ne méè mà xì dihi-vé, te nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè ñuu Egipto. ¹⁵ Te ñuu mà nì sandoo-ne dècuèndè nì xihì Herodes. Te divi ducán nì cuu sàhà-ñá ni cuú ndísa palabra yohó nì cachitnùhu Stoho-ndà Señor antes na ní càhàn iin ana càhàn cuenta xi-ya: “Dècuèndè ñuu Egipto nì cani Dèhemaní ñà-ndixi-ya”.

Nansa nì dandàcú rey Herodes ñà-cui nsidaa méè tiàa ladu ñuu Belén

¹⁶ Daaní, na ní xini Herodes cóni ndúlócò nècuàchì nchichí sàhà ñà-nduá nì cachi-te, dandu yáha ga nì xidà inì-te. Ñàyùcànduá, nì techuún-te soldadu nì sàhàn nì casahnì xì nsidaa méè tiàa ndoó ñuu Belén xì inicutu stná ladu yucán, nsidaa luchì cuati xicá ùi

cuà cuàhàn tìxi-xi, nì casahnì-tévê, vàchi ñà-jaàn nduú tiempu nì cachi nècuàchì nchichí na ní ndàcàtnùhù Herodes nù-né. ¹⁷ Ñàyùcàndùá, quìvì jaàn nì cuu ndisa ñà-nduá nì cachtitnùhu Jeremías sàhana na ní càhàn-nè cuenta xì Dios, te dohó nì cachi-nè:

¹⁸ Tiacú tnaná cuàhà-né ladu ñuu Ramá. Sacú nècuàchì ñahà, te cána-ne, divi nècuàchì descendencia xì Raquel. Sàhà mée xi-ne sacú-né; nì mà cùì cahnde ini-nè, vàchi còò cá-vè.

¹⁹ Daaní, José, iá va-ne ñuu Egipto. Dandu nì sàà quìvì nì xihì rey Herodes. Te nì sàni tu José inga xichi, nì xini-nè iín iín àngel nì quixi nù Stoho-ndà Señor, ²⁰ te cachí àngel mà xì-né:

—Ndacuiin-ní, cuaca-ní mée xì dihi-vé, te naxicocuñ-nsià ñuu Israel, vàchi sàni xihì nèhivì cuní cahni xì-vé.

²¹ Ñàyùcàndùá, nì ndacuiin José, nì saca-nevè xì dihi-vé mànuhù tú-né ñuu Israel. ²² Doco nì xinitnùhu-ne sàdàndàcú dèhe Herodes mà nani Arquelao, cusáhnù-te lugar xi nsì-yua-té ladu Judea. Ñàyùcàndùá, nì yùhì-nè nùhù-nè ladu mà. Daaní, inga xichi nì sàni-nè, nì cachtitnùhu Dios ñà-ndisa iá peligrú. Ñàyùcàndùá, nì yàha-ne chicá nù-xí dècuèndè ladu Galilea, ²³ nì sàà-nè iin ñuu tii nani Nazaret, te yucán nì candò-ne. Pues, divi ducán nì cuu sàhà ñà-nì cùú ndisa palabra nì cacachtitnùhu profeta xì Dios sàhana ñà-divi ñuu Nazaret cunduu ñuu-yà, cachi nèhivì.

3

Nansa nì càhàn Juan Bautista sàhù ndé nduú yucù

¹ Daaní, después nì quixi Juan Bautista yucù iá ladu Judea. Te nì quesaha-né càhàn-nè sàhù yucán, ² cachí-nè xì nèhivì ñà-nì naxícocuñ ini-nè sàhà cuàchi-ne, vàchi sà-ítúú cuni-nè cusahnú mii-yá iá ansivi.

³ Pues divi Juan mà nduú ana nì cachtitnùhu Isafas sàhà-xí na ní càhàn-nè cuenta xì Dios, te nì tiaa-ne dohó:

Tiacú càhàn fuerte ana càhàn yucù, te cachí-nè xì-ndà ñà-nsidandoo-nda (anima-ndà) na ian nduví ichì ndé yàha Stoho-ndà Señor, te ichì ndáa cundua.

(Ducán nì cachi Isafas sàhana.)

⁴ Te Juan mà, dòò idi sicamellu nì sandixi-ne, te iin quísi nì cuyucun siuhma tìxi-ne. Te sica xì ndudi ñùñù yucù nduá nisa itiacu-nè.

⁵ Daaní, cuàhà nèhivì ñuu Jerusalén xì cuàhà stná nèhivì ladu Judea, xì stná nèhivì ndoó yatni yùte Jordán, nsidaa-né nì casaà-nè nù Juan yucán. ⁶ Te nì cuhì-né nì quida nècuàchimà ini yùte mà na ní dàtúi-ne cuàchi-ne.

⁷ Doco nì xini Juan ñà-vàxi stná cuàhà nècuàchì fariseu xì cuàhà stná nècuàchì saduceu, cuní-nè cuhì stná-nè. Ñàyùcàndùá nì cachi-nè xì nècuàchimà:

—Mii-nsiá, na quidá còò, ducán quidá-nsiá, vaxi-nsia yohó xinúdèhé-nsià nù castigu icúmí quixi. ¿Ana divi nì cachi xì-nsiá ñà-quida-nsia ducán? ⁸ Cunaha-nsiá, xiñuhu quida ndisa-nsia cumplir nacia ndiá ìcà quida-nda na naxícocuñ ndisa ini-ndà sàhà cuàchi-nda. ⁹ Ni màsà càhàn cuadú-nsià cachi-nsià inì-ni mii-nsiá ñà-divi Abraham nduú yohòtèhé stná-nsià, te ñàyùcàndùá còò ni-ñàha cuu xi-nsiá. Vàchi cunaha-nsiá, dècuèndè stná yùù ndoó yohó, vètuni nanduu stná nahi descendencia xì Abraham, nú cuní Dios. ¹⁰ Te vichi sà-íá cuàhàn (cachi-yà índù nèhivì nìhì-xì castigu), na ian cuàhàn-ndà nacàxin-nda yutnù có-càná fruta, te nihi-nda hacha cahnde-ndànú coco-nù. Pues ducán icúmí cuu stná xì nèhivì có-quidá víi. ¹¹ Vàchi yùhù, tècuí quidá íí mii-nsiá na cuú-nsiá arrepentir; doco nchícùn gà vaxi ana chicá cahnú poder-xi nù yùhù: te ni có-nàtùì (cundui nahi mozo xi-ya) ñà-chindeí quee ndisàn-yá. Doco mii-yá, tìxi Espiritu ìí xì Dios icúmí-yà quida ì-yá anima-nsià. Te na quidá ñuhu, ducán icúmí-yà quida stná-yà xì-nsiá (dandáñúhù stná-yà ñà-có-ndiáá). ¹² Te vichi sà-íá cuàhàn-yà quida-ya na ian quida-nda xi trigu, dandiachi-ndañá xì yutnù chipála dècuèndè ndiachi nsihí trigu ndoó nù ñuhù, dandu nùnìá, chivàha-ndañá, doco mihì-ñá, coca. Te divi ducán icúmí-yà quida stná-yà (xì nèhivì ñuhivì: nèhivì xì mii-yá, càcu-ne; doco nèhivì dava ga), nicanicuahàn icúmí-nè coco-ne —nì cachi Juan.

Nansa nì cuhiì Jesús

¹³ Daaní, nì quee Jesús ladu Galilea, cuàhàn-yà yùte Jordán ndé iá Juan, vàchi cuní-yà quida ì nècuàchìmà-yá. ¹⁴ Doco nècuàchìmà, có-cùnì-nè, vàchi cachí-nè xì-yá:

—Yùhù xiñuhí cuhiì quida mii-ní, màdiá mii-ní quixi-ní nùu yùhù, (te cuhiì-ní).

¹⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ducanicoó vichi, vàchi ducán xiñuhu quida-nda sàhà-ñá quida ndisa-nda nsidaa ñà-ndúá ndiá ìcà-ndà.

Dandu nì candisá Juan, te nì quida ì-néyà.

¹⁶ Daaní, nì nsihi nì cuhiì-yá, te nì quee-ya nùu tècuí, dandu nì nuna ansivi, te nì xini-yà mànuu Espíritu ìl xí Dios vaxi-ya na iin sì-lomá, meru dìquì Jesús mànuu-ya vaxi-ya. ¹⁷ Dandu nì tiacu nì càhàn iin ana càhàn ansivi, cachí-yà:

—Dèhemaní nduú ana yohó, te cudí cuáhà inì sàhà-yá.

4

Nansa nì cuni ñà-malu dacà-sí Jesús ñà-quida-ya iin cuàchi

¹ Daaní, nihí Espíritu ìl Jesús nì sàhàn ñà-coo-ya yucù dána, vàchi yucán cuàhàn ñà-malu quida-sì lucha dacà-síyâ. Ñàyùcàndúá, nì quihin-ya ichì cuàhàn-yà, ² te yucán iá-yà ù dìco quivì ndui te ñuú; te iníhî-yá, iá dòcò-yà. Ñàyùcàndúá, cuáhà doco xíhî-yà.

³ Dandu nì tnàtuu ñà-malu, vàchi cuní-sì dacà-síyâ, te nì cachì-sì xì-yá:

—Nú ndisa Dèhemaní Dios nduu-ní, dandu cachì-ní xì yùu jaàn ñà-nì nándúá pan cuxi-ní.

⁴ Doco nì cachi-yà xì-sí:

—Còó, vàchi dohó cachí nùu tutu ì: “Màdi cuisì pan cutiacu nèhivì; còó, vàchi xiñuhu cucumi stná-nè nsidaa palabra ì cachí Dios”.

⁵ Daaní, nì saca-siyá cuàhàn-sì xì-yá ñuu ìl Jerusalén, te nì chicoo-siyá ndè ònì veheñuhu cahnú, ⁶ te nì cachì-sì xì-yá:

—Nú ndisa Dèhemaní Dios nduu-ní, dandu dandiachi-ní mii-ní, vàchi ducán cachí nùu tutu ì:

Icúmí Dios dandacú-yá nùu ángel xì-ya ñà-cundiaa-nè mii-ní.

Te cachí stná tutu mà:

Icúmí ángel natnii ndahà-né mii-ní ñà-màsà máquihì sàhà-ní ni-iin yùu.

⁷ Dandu nì cachi Jesús xì-sí:

—Cachí stná tutu ì: “Màsà quídá cánûú-ndá ñà-có-cùnì Stoho-ndà Señor”.

⁸ Daaní, nì saca-siyá cuàhàn-sì xì-yá ònì iin yucù ducún sàstnùhù, te nì dàcùnì-siyá nsidanicuú ñuu iá ñuhivì xì nsidaa ñà-vico iá yucán. ⁹ Dandu nì cachì-sì xì-yá:

—Yùhù dacútâhví mii-ní nsidaa ñuu jaàn nú ni mácuìn sísì-ní nùu, te cahvi-ní yùhù.

¹⁰ Doco nì cachi-yà xì-sí:

—Cuahán-nî, Satanás, vàchi dohó cachí stná nùu tutu ì: “Cuisì mii Stoho-ndà Dios ndiá ìcà-ndà cahvi-nda, te cunucuachi-nda nùu-xí”.

¹¹ Dandu nì nacoo-siyá cuàhàn-sì, te nì caquesaa ángel nì nacuahandee ini xì-yá.

Nansa nì quesaha Jesús quidá-yá chuun ndiaha xì-yá ladu Galilea

¹² Daaní, na ní xinitnùhu Jesús ndiadí Juan (Bautista) vehécàa, dandu mànuhù-yá ñuu-yà Nazaret iá ladu Galilea. ¹³ Doco cónì cuèé-yà yucán. Còó, nì quihin-ya ichì cuàhàn-yà ñuu Capernaum iá yuhù mar ladu ndé cachí xì-né ladu Zabulón xì Neftalí.

¹⁴ Yucán cuàhàn-yà coo-ya sàhà ñà-nì cùú ndisa palabra nì cachitnùhu Isafás sàhana na ní càhàn-nè cuenta xì Dios, cachí-nè:

¹⁵ Ladu Zabulón xì ladu Neftalí ndé yáha ichì yatni mar, yucán sàni dàtnúu fuerte Dios ini anima nèhivì. Stná inga ladu yùte Jordán, xì inicutu stná ladu Galilea ndé ndoó nèhivì có-ínahá xí-yâ, ¹⁶ pues yucán sàni dàtnúu ndiaha stná-yà anima-nè; vàchi nèhivì nsidaa lugar mà, nisa xica-ne ichì ñáa, te cuàhàn-nè ndañuhu dahuun-ne nì cùí, doco vichi sàni dàtnúu-yà sàxínítnùnì-nè na ian nì natùu nuè-né, nì cachi Isafás.

¹⁷ Dandu divi tiempu mà nì quesaha Jesús càhàn-yà sàhù xì nèhivì, cachí-yà:

—Naxicocuîñ inì-nsia sàhà cuàchi-nsia, vàchi sà-ítúú tiempu cuni-nsià cusahnú mii-yá iá ansivi.

Nansa ni cana Jesús cùmi nècuàchì tavá xi siaca

¹⁸ Xicá Jesús yuhù mar iá Galilea, te ni xini-yà ùi ñàní nani Simón Pedro xì Andrés, dacaná-né ñunù xí-né mahi tècuí, vàchi nècuàchì tavá siaca nduú-né. ¹⁹ Te ni cachi-yà xì-né:

—Cunchicùn-nsià yuhù, vàchi mà cùndúú gá-nsià nècuàchì tavá xi siaca. Còó, vàchi icúmî dacuahí mii-nsiá ñà-cunduu-nsia nècuàchì tavá xi nèhivì (ichì malu).

²⁰ Dandu nècuàchimà, vichi vichi ni nacoo-ne ñunù xí-né, te cuàhàn-nè nchícùn-nèyà.

²¹ Daaní, ni sàà-yà chicá nùu-xí, te ni xini-yà inga ùi ñàní nani Jacobo xì Juan; dèhe iin tiàa nani Zebedeo xínduu-ne, te ndoó-né nùu lancha xi-ne, cutnáhâ-né xì yua-né nácàhmá-nè ñunù xí-né. Te ni cana stná-yà ndúì-nè. ²² Te hora mà ni nacoo-ne yua-né nùu lancha mà, te ni tenchicùn-nèyà cuàhàn-nè.

Cuàhà gá nèhivì ni chinaha Jesús

²³ Daaní, ni xicanuu Jesús inii ladu Galilea, te ni chinaha-yà nèhivì ini iin iin veheñuhu, ni càhàn-yà xì-né ñà-ndúú razón ndiaha sàhà ñuhivì ìi xí Yua-nda Dios. Te ni dándúvaha stná-yà nèhivì ndohó nsidanuu clase cuèhè. ²⁴ Ñàyùcàndúá, ndè inii ladu Siria ni xitià fama-yà. Sàhà ñà-jaàn cuàhà gá nècuàchì cuhí ndacá nèhivì ni quixi nùu-yá, xínduu-ne nèhivì ndohó quidá iin cuèhè, ò iin dolor, te xínduu stná-nè ana ñuhú ñà-malu anima-xi, xì stná nèhivì xíhì ìhí, ò nèhivì sàni nduyutnu. Doco nsidaa-né, ni dándúvaha-yanè. ²⁵ Ñàyùcàndúá, yáha ga cuàhà nèhivì ni tenchicùn xì-yá, xínduu-ne nèhivì ni quixi ladu Decápolis, xì stná ñuu Jerusalén, xì stná ladu Judea, xì stná inga ladu yùte Jordán.

5

Ñà-ndúá ni cachi Jesús na ní nana-ya yucù, te ni càhàn-yà sàhù

¹ Dandu ni xini Jesús ndoó cuàhà gá nèhivì. Ñàyùcàndúá, ni nana-ya iin yucù, te ni sàcòo-ya yucán. Dandu ni tnàtuu nsidaa nècuàchì dacuahá-yá nùu-yá, ² te ni quesaha-yá chináhá-yànè; te dohó ni cachi-yà xì-né:

³ —Nansicáhán nècuàchì ndahvi inì-xi, vàchi sàni ñihitáhvi-né ñuhivì ìi xí mii-yá iá ansivi.

⁴ 'Nansicáhán nècuàchì ndoó tnùnsí ini vichi, vàchi contentu icúmí-nè nàcundoo-ne después.

⁵ 'Nansicáhán nècuàchì nihnú mánì inì-xi, vàchi ñuhivì ndutahvi-né.

⁶ 'Nansicáhán nècuàchì yáha ga cuní quida vii, vàchi icúmí Dios chindee-yànè ñà-quida vii ndisa-ne.

⁷ 'Nansicáhán nècuàchì tùha cundehè ndàhvì xì ñanìtnaha-xi, vàchi icúmí Dios cundehè ndàhvì stná-yà mii-né.

⁸ 'Nansicáhán nècuàchì iá ndoo anima-xi, vàchi icúmí-nè cuni-nè nùu Dios.

⁹ 'Nansicáhán nècuàchì nachíndóó víi xi ñanìtnaha-xi, vàchi icúmí-nè cunduu ndisa-ne dèhe Dios.

¹⁰ 'Nansicáhán nècuàchì nú icúmí-nè ndoho-ne sàhà iin chuun vii ni quida-ne, vàchi sàni ñihitáhvi-né ñuhivì ìi xí Dios.

¹¹ 'Nansicáhán stná mii-nsiá na cánahá nèhivì xì-nsiá sàhí, te ò quidá quini-ne xì-nsiá, te ò dacuidáiquí stná-nè mii-nsiá. ¹² Vàchi quivì quida-ne ducán, dandu ni cúdfi inì-nsia, te cundoo-nsia contentu, vàchi iin ñà-vàha cahnú cucumi-nsiá ndè ansivi. Vàchi ducán nisa quida quini stná nèhivì sànahá xi nècuàchì nisa càhàn cuenta xi Dios.

Nahi iin cuhádi ñà-xixì-ndà, ducán nduú stná chuun quidá nèhivì xí Jesús ñuhivì yohó

¹³ 'Mii-nsiá, nahi chuun quidá ìin, ducán quidá stná-nsiá ñuhivì yohó. Doco nú sàni ndañuhu ñà-ádi xán, dandu mà cúí nduhadi gá-ñà. Vàchi còó cá chuan, ñàyùcàndúá saté uun nèhivì-ñà, te sáníhni-neà.

¹⁴ 'Na quidá stná orá datnúu, ducán quidá stná mii-nsiá ñuhivì yohó. Te ducán nduú stná-nsiá na iin ñuu tuí dìni iin yucù, vàchi mà cúí coo dèhá nùu nèhivì. ¹⁵ Stná iin lámpara, có-nàcuícuun-ndañá ñà-coo dèhá tixi iin icà; còó. Sàcùnùú ducún-ñà sàhà-ñà

cutnuà, te cutùì nùù nsidaa nèhivì quíhvi vehe. ¹⁶ Ducán xiñuhu quida stná mii-nsiá: quida-nsia obra vaha sàhà-ñá cundehè nèhivì, dandu naquimanì-né Yuandiáhá-nsiâ íá ansivi, vàchi na ian datnúù-nsiâ nùù nècuàchìmà nduá.

Nansa nì cachi Jesús sàhà ley xi Moisés

¹⁷ 'Màsà cúcáhán-nsiâ vaxì dacúxíóé ley nì sàha Moisés. Mà dacúxíóé ley mà, ni mà dacúxíó stnáì palabra nì cachi profeta nì sacahàn cuenta xi Dios. Còó, yùhù vaxì sàhà ñà-nì cùù ndisa nsidaa ñà-nduá cachí palabra mà. ¹⁸ Te ñà-ndáà nduá cachí xì-nsiá yohó, mate nsihi ansivi xi ñuhiví, doco mà nunca ndañuhu ni-iin palabra xi ley mà, te ni-iin xaan tii xán dècuèndè cuu ndisa nsidaa ñà-nduá cachá'. ¹⁹ Ñàyùcànduá, nú cò-quidá iin tiàa cumplir mate iin ley chicá tii nduá, te ducán chináhá-nè nèhivì, pues divi tiàa-ma cunduu ana chicá có-ndiáá na sàà quivì cusahnú mii-yá íá ansivi. Doco nú ni quidá ndisa-ne cumplir ñà-nduá cachí ley xi-ya, te ducán chináhá-nè ñanìtnaha-ne, dandu cunduu-ne ana chicá ndiáá na sàà quivì cusahnú-yá ñuhiví yohó. ²⁰ Vàchi yùhù cachí xì-nsiá, chicá viì xiñuhu quida-nsia nùù nècuàchì ley xi veheñuhu, xì nùù stná nècuàchì fariseu, vàchi nú coó, mà nunca sàà-nsiâ cuni-nsiâ ñuhiví ìì xí mii-yá íá ansivi.

Cundoo manì-ndà xì ñanìtnaha-nda, nì cachi Jesús

²¹ 'Mii-nsiá, sàni inini-nsia palabra nì cachi nècuàchì sàhana ñà-màsà cáhni stnaha-nda; doco te nú ni quida-nda ducán, dandu icúmí ndundaà sàhámà. ²² Doco yùhù cachí, mate cuísi ni cuídà ini-nsiâ sàhà ñanìtnaha-nsia, doco icúmí ndundaà sàhà stnámà. Te nú ni cachí-nsiâ xì ñanìtnaha-nsia neciu-nè, dandu icúmí ndundaà stná sàhájàn nùù juez chicá cusáhnù; doco nú ni cachí-nsiâ xì ñanìtnaha-nsia tonto-nè, dandu cuidadu cundoo-nsia, vàchi dècuèndè ñuhu andea ndiatu-xi-nsiá.

²³ 'Ni cachí-ndà cuàhàn iin nèhivì veheñuhu, nihí-né promesa nacuahatahvì-né Dios lugar ndé cahvi nèhivì mii-yá. Doco te nú sàni sàà-nè yucán, te nì nsinuu ini-nè íá cuàchi-ne nùù ñanìtnaha-ne, ²⁴ dandu (màsà cuàha-ne) promesa mà; yucan ni ndóá, te ni cúhùn-nè nùù ñanìtnaha-nemà, te cuicahnú stnahá ini-nè sàhà-né. Cuisì nú ducán, dandu vátùni naxicocuñin-nè veheñuhu mà ñà-cuàha-ne promesa mà.

Nansa nì cachi Jesús ñà-yàchì xiñuhu nàcundoo vaha stnaha-nda

²⁵ 'Nú sàni sanicuaçhì iin tiàa sàhà iin-nsia, te ndacá-te mii-nsiâ cuàhàn nùù tè-nihí chuun, dandu chicá vaha nacòovaha yachì-nsiâ xì-té na cuàhàn-nsiâ ichì, còtó sàà-te xi-nsiâ nùù juez, te dayáha juez mà-nsiâ ndahà comandante ñà-cundiadi-nsiâ vehecàa. ²⁶ Vàchi ñà-ndáà nduá cachí xì-nsiá yohó, nú ducan ni cuu-xi-nsiá, dandu mà quée-nsiâ dècuèndè nú sàni dànáà nsihí-nsiâ nsidaa ñà-nduá inñhíca-nsiâ.

Màsà cóó-ndá xí inga nècuàchì ñahà, cachi ley xi Jesús

²⁷ 'Sà-ínahá-nsiâ nansa nì cachi nècuàchì sàhana ñà-màsà cáhàn-ndà xí inga ana có-nduú nècuàchì vehe-nda, nì cachi-nè. ²⁸ Doco yùhù, (màs gà) cachí xì-nsiá vichi, vàchi nú cuisì indéhe iin tiàa iin nècuàchì ñahà, te xího-téné, dandu dava-ni queámà na ian sàni quida-tè cuàchi xi nècuàchìmà, vàchi íá cuàchi ma anima-te. ²⁹ Ñàyùcànduá, nú nduchinúù-nsiá, cuníà quida-nsia iin cuàchi, dandu chicá vaha tavà-nsiáña, dacanà-nsiáña, vàchi chicá vaha ni ndáñúhú iyuhu iin xaan xí-nsiá, te màdiá sàà inii cuerpu xi-nsia andea. ³⁰ Te ni cachí-ndà nú ndahàcuàhá-nsiâ cuníà quida-nsia iin cuàchi, dandu chicá vaha ni táhndèà dacanà-nsiáña, vàchi chicá vaha ni ndáñúhú iyuhu iin xaan xí-nsiá, te màdiá sàà inii iquicúñú-nsiâ andea.

Màsà caté stnàhà-ndà, cachí ley xi Jesús

³¹ 'Nísa cachi stná nèhivì (sàhana): "Nú cuàhàn-nsiâ cate stnàhá-nsiá, dandu xiñuhu cuyucun iin tutu índù itúámà", nìsa cachi-nè. ³² Doco yùhù cachí, nú ni caté iin tiàa ñahàdihí-te, te màdiá nì cáhàn-ña xi inga tiàa nduá, dandu cuàchi cundua nú ni nándàhà tú-ña, vàchi (còà dísàhà-xí) cate nècuàchì primeru mà-ñá. Te iin nècuàchì nandàhà xì ñahà nì xitià mà, divi-ni nsidá cuàchi stná-nè.

Cachí ley xi Jesús, màsà nunca chinaha-nda Dios sàhà iin chuun

³³ 'Sà-ìnáhá stnâ-nsià nì cachi nècuàchì sàhana: “Nú ni chináhá-ndá Stoho-ndà Dios ñà-quida-nda iñàha, dandu fuerza icúmí-ndá quida ndisa-ndañá cumplir”. ³⁴ Doco yùhù cachí, màsà nunca chinaha-nsiá Dios sàhà iin chuun: ni màsà ndácùcahan-nsiá ansivi, te chinaha-nsiá mii-yá sàhà ni-iñàha, vèchi meru lugar ndé dandacú-yá nduá (te solo mii-yá dandacú-yá nùá). ³⁵ Ni màsà ndácùcahan stnâ-nsià quivì ñuhiví yohó, vèchi nahi lugar ndé ndetátú sàhà-yá nduá. Ni màsà ndácùcahan stnâ-nsià quivì ñuu Jerusalén, vèchi divi ñuu mii-yá nduá, te rey fuerte nduú stnâ-yà. ³⁶ Ni màsà ndácùcahan stnâ-nsià dìni-nsiá, vèchi có-dandacú-nsiá sàhà dìni-nsiá ñà-chicata-nsia idì ndèhí, te ò idì cuxín, (mii-yá cachi-yà). ³⁷ Nú cuní-nsià cachi-nsià iin ñà-ndácuisì, dandu jaan, ò á coó cachi-nsià, vèchi nú más gà ni cachí-nsià, dandu ñà-vàxi nù ñà-malu nduá.

Màsà náchítacùhá-ndà sàhà ñà-nduá nì quida nèhivì xì-ndà

³⁸ 'Sà-ìnáhá stnâ-nsià nìsa cachi-nè: “Nú ni tavá nèhivì iin nduchinúù-ndà, dandu xiñuhu quee stnâ iin nduchinúù mii-né. Te ò nú iin nùhu-nda ni tavá-né, dandu ni quee stnâ iin nùhu mii-né”. ³⁹ Doco yùhù cachí, màsà dúcun ndahà tnàhà-ndà xì nècuàchì quidá quíní xí-ndá. Vèchi nú ni caní-né nù-ndà ladu cuàhá-ndà, dandu ni cuáha stnâ-ndà inga ladu-ndà. ⁴⁰ Te nú sanícuàchi-ne sàhà-ndà, te candiáá-nè dùhnù-ndà, dandu ni cuáha stnâ-ndané dò-ndà. ⁴¹ Te nú ni tnií-nèndó ñà-fuerza cunsida-nda carga xi-ne iin dava hora, dandu inga dava hora gà ni cúnsidá-ndañá. ⁴² Te nú xícàn iin nèhivì iñàha nù-ndà, dandu ni cuáha-ndané; te nú cuní toó-né iñàha, dandu màsà cuídáhán-ndañá nù-né.

Ndiá icà-ndà cuu ini-ndà sàhà ana xiní ùhì xì-ndà

⁴³ 'Sà-ìnáhá stnâ-nsià dohó nìsa cachi nèhivì sàhana: “Icúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà nècuàchì cutnáhá vaha xi-nda, doco nèhivì xiní ùhì xì-ndà, ni cuní ùhì stnâ-ndané”, nìsa cachi-nè. ⁴⁴ Doco yùhù cachí, xiñuhu cuu ini-ndà sàhà nèhivì xiní ùhì xì-ndà te casàhú vii-ndà xì nèhivì xícàn chihán dìquì-ndà; te obra vaha ni quidá stnâ-ndà sàhà nèhivì có-xiñùhù xì-ndà; te nú cânàhá-nè xì-ndà, te quidá quini-ne xì-ndà, dandu ni cacán tàhvi-ndà nù Dios sàhà-né. ⁴⁵ Cunaha-nsiá, nú ni quidá-nsiá ducán, dandu cunduu ndisa-nsia dèhe Yuandiaha-nsiá iá ansivi, vèchi mii-yá, dandacú-yá ñà-xinu orá nù nsidanicuú nèhivì, vaha-ne ò malu-nè. Te dacuún stnâ-yà dàvì nù nsidaa nèhivì, a quidá víi-né, ò có-quidá víi-né. ⁴⁶ Vèchi nú cuisì nèhivì cuú ini xì sàhà-nsiá cuú stnâ inì-nsia sàhà-xí, dandu mà níhì-nsiá premiù sàhájàn. Dècuèndè nècuàchì iá cuàchi-xi nahi tè-dàchíyàhvi (ñuu-ndà yohó), quidá stnâ-nè ducán. ⁴⁷ Te nú cuisì tnaha-nsia cásàhú xì-nsiá, pues màdì obra ndiaha nduájàn, vèchi divi ducán quidá stnâ nèhivì có-ìnáhá xí Dios. ⁴⁸ Ñàyùcànduá, xiñuhu quida vii ndisa-nsia nacua quidá Yuandiaha-nsiá iá ansivi.

6

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà nansa quida-nda obra

¹ 'Màsà quidá-nsiá obra xi-nsia sàhà-ñá cundehè nèhivì, vèchi nú sàhà ñà-jaàn nduá, dandu cò ñà-vaha nìhì-nsiá sàhàmà nù Yuandiaha-nsiá iá ansivi. ² Ñàyùcànduá, nú cuàhàn-nsià dacútàhvi-nsiá nècuàchì ndahví, màsà cátétnùhu-nsia ñà-jaàn. Vèchi ducán quidá nèhivì datiaá uun nduú nèhivì vaha, quidá váté-nè obra xi-ne veheñùhu ò calle sàhà-ñá cuní-nè ndee vaha-ne nù nèhivì. Te ñà-ndáà nduá cachí xì-nsiá yohó: cuisì ñà-jaàn cunduu ñà-vaha nìhì-né. ³⁻⁴ Doco mii-nsiá, na quidá-nsiá iin obra, quida dèhé-nsiáñà, dandu coo dèhá` nù nèhivì. Doco nù Yua-nda Dios, còó, vèchi indèhe-yá, te nù mii-yá icúmí-nsiá nìhì-nsiá ñà-vaha xi-nsia.

Ñà-nduá nì cachi Jesús na ní chinaha-yàndó nansa cacán tàhvi-ndà nù Dios

⁵ 'Na xícàn tàhvi-nsiá nù Dios, màsà quidá-nsiá na quidá nècuàchì datiaá uun nduú nèhivì vaha. Vèchi mii-né, cudí ini-nè cuita-ne nacuatu-ne veheñùhu ò esquina sàhà-ñá cundehè nèhivì-né. Doco ñà-ndácuisì nduá yohó cachí: cuisì ñà-cundehè nècuàchimàné cunduu ñà-vaha xi-ne. ⁶ Doco ndohó, na xícàn tàhvi-ndà nù Yua-nda Dios, ni nànsihvi-nda ini vehe-nda, te nacadi-ndà yehè; dandu miiní-yá iníni-yá na

cáhàn-ndà xì-yá. Te indéhe-yá, mate nêhivì, còó, có-xìní-nè ñà-ndùá quidà-ndà. Dandísá ñhì-ndà iin ñà-vàha xi-nda nùu-yá.

⁷ 'Na cáhàn-ndà xì-yá, màsà cächí-ndà iin-ni ñàha cuàhà xichi na quidá nècuàchì có-ínáhá xí Dios, vâchi mà chíndéâmà. Mii-né, tuxí ini-nè icúmí Dios cunini-yanè ñà-cuàhà guá cáhàn-nè, doco còó. ⁸ Ñàyùcàndùá, màsà quidá-nsiá na quidá mii-né. Vâchi Yuandiaha-nsiá, mate táñâha ga cachi-nsiá xì-yá índù necesidad icúmí-nsiâ, doco sà-ínáhá-yâ. ⁹ Ñàyùcàndùá, nahi palabra yohó cachi-nsiá na xícàn tàhvi-nsiá nùu-yá:

Yua-nsí Dios íá ansivi, ni ndácùahan tñũuhu nêhivì quivì-ní. ¹⁰ Te yàchì ni sàà stná tiempu cusahnu-ní ñuhivì yohó, xícàn tàhvi-nsí. Te nacua quidá ana ndoó ansivi ñà-ndùá dandacu-ní, divi ducan ni quidá stná nêhivì ñuhivì yohó. ¹¹ Pan xi-nsi iin quivì iin quivì, taxi tahvi-niá nùu-nsí vichi. ¹² Te cuicahnú inì-ní sàhà cuàchi iníhíca-nsí, nacua xicáhnú stná ini nsiùhù sàhà nêhivì iníhíca nùu-nsí. ¹³ Te chindee-ní nsiùhù ñà-màsà dáca nêhivì nsiùhù; te dacácu stná-ní nsiùhù nùu ñà-malu nicanicuahàn. Vâchi cuisì mii-ní nduu-ní rey ndiaha cusáhnú dandacu inicutu, te cuisì mii-ní ndiaha-ní nicanicuahàn. Amén. (Ducán cachi-nsiâ.)

¹⁴ 'Vâchi nú ni cuicáhnú inì-nsiá sàhà nêhivì nì quida quini xi-nsiá, dandu stná Yuandiaha-nsiá íá ansivi, cuicahnú stná ini-yà sàhà cuàchi mii-nsiá. ¹⁵ Doco nú màsà cuicáhnú ini-nsiá sàhà nêhivì dava ga, dandu mà cuicáhnú stná ini-yà sàhà cuàchi mii-nsiá.

Nansa quida-nda na iníhî-ndà ndoó dòcò-ndà

¹⁶ 'Na iníhî-nsiá ndoó dòcò-nsiá, màsà dátíâ-nsiá cuhúún ini-nsiá. Vâchi ducán xíquida stná nècuàchì datiaá uun nduú nêhivì vâha, quidá cánúú-nè ndoó-né tñũnsí ini sàhà-ñá cundaà ini nêhivì iníhî-né. Te ñà-ndácuisì nduá cachí xì-nsiá vichi: cuisì ñà-jaàn cunduu ñà-vàha ñhì-né. ¹⁷ Doco mii-nsiá (màsà quidá-nsiá ducán). Na iníhî-nsiá nùu Dios, quisi-nsiá, te nduvì dínì-nsiá ¹⁸ sàhá màsà cúndáà ini nêhivì iníhî-nsiá; cuisì Yua-nda Dios cundaà inì-xi, vâchi indéhe-yá, mate có-tùí-yá nùu nêhivì; doco indéhe-yá, te cuàhatahvi stná-yànsiá ñà-vàha xi-nsiá (sàhámà).

Ndè gloria xiñuhu càyà ñà-cuicà-ndà

¹⁹ 'Màsà dácâyà-nsiá ñà-cuicà-nsiá ñuhivì yohó, vâchi icúmí cusiquidi-ñá, te ò nana ditnu-ña, te ò quíhvi tècuìhnà quida cuihna xán. ²⁰ Còó, dècuèndè gloria ni càyà-ñà, vâchi yucán mà nunca cusiquidiá, ni mà náná dítnú-ñá, ni mà quíhvi stná tècuìhnà quida cuihna xán. ²¹ Ducán quida-nsiá, vâchi ndé quida-nda cuenta íá ñà-cuicà-ndà, divi lugar yucán cuàhàn-ndà cunihnu cuahà ini anima-ndà.

Ejemplu sàhà nduchìnúu nêhivì

²² 'Nduchìnúu-ndà nduú ñà-tùínúu iquicúñú-ndà. Ñàyùcàndùá, nú íá vâha ma, dandu vátùnì cutuì nuù-ndà ñà-quida-nda nsidanicuú ñàha. ²³ Doco nú cuhíâ, dandu inicutu nácuiìn tñùu. Te ducán stná xì anima nêhivì, nú iin tñúú ndé xiñuhu datnúu mii-yá, dandu jndahví-nè! Vâchi tñùndoho nduá, nú ducán.

Mà cúí cundoo ùi patrón xi-nda

²⁴ 'Iin peón, mà cúí cundoo ùi patrón xi-tè, vâchi nú ducán, dandu iin-ne coo manì nùu-té, te inga-nè cundehè úhì-te. Te ò ni cachí-ndà, iin-ne cahíchì inì-te, te inga-nèmà coo vâha xi-té. Te ducán íá stná xì mii-nsiá, nú cuú inì-nsiá sàhà dñhùn, dandu mà cúí cunucuchi stná-nsiá nùu Dios.

Nansa ndiaá Dios nècuàchì xínduu dèhe-ya

²⁵ 'Ñàyùcàndùá, yùhù cachí xì-nsiá, màsà nácání ini-nsiá sàhà vida xi-nsiá nansa ñhì-nsiá ñà-cuxi-nsiá coho-nsiá, te cundixi-nsiá. Còó, vâchi màdì cuísi ñà-cuxi-nda nduá xiñuhu sàhà-ñá cucumi-nda iin vida ndiaha; te cuerpu xi-nda, chicá ndiaá nùu sìcoto ndixi-nda. ²⁶ Cundehè-nsiá laa ndavá ansivi, có-xítú-si, ni có-chívàha-sì nùnì, vâchi còó cosecha ndaníhí-si. Còó, cuisì nùu Yuandiaha-nda íá ansivi níhì-sí ñà-itiácù-si. Pues náhà xicà, chicá ndiaá mii-nsiá nùu quisi mà. ²⁷ Ñàyùcàndùá, mate yáha ga ni

cahní-nsiá dinì-nsiá, te nacání ini-nsiá, uun-ni queámà, vèchi mà níhì-nsiá cuahnu ga-nsiá ni-inga dava metro.

²⁸ Ni màsà nácání stná inì-nsia sàhà ñà-nduá cundixi-nsia. Cundehè-nsiá nansa sahnú ita yucù. Cò-quidáchúûn-yá, ni có-quidá vaha stná-yà sìcoto. ²⁹ Doco chicá ndiaha nàhà ita mà nùù rey Salomón (nìsa ìa sàna), mate yáha ga vico nì sandixi-ne. ³⁰ Iin ita, yùcù-ni nduá (cò-ndiáá ndisa); quivì vitni iá` campu, te tnaa sàni ìchà, vihini quèa xitnù coca. Doco mate ducán nduá, ndiaha gá nì quidavàha Dios ita-ñà. Ñàyùcànduá, vihi gá icúmí-yà cuàhatahvì stná-yà ndohó (ñà-nduá xiñuhu). Doco mii-nsiá, iyuhu gá xiníndísâ-nsiá mii-yá.

³¹ 'Pues yùhù cachí, màsà nácání ini-nsiá, te màsà cáchí-nsiá: “¿Índù tui ñà-cuxi-nsi coho-nsi, te cundixi-nsi?” ³² Vèchi nèhivì nsidaa raza gá ndoó ñuhivì, divi ñà-jaàn nduá nandúcu-nê. Doco mii-nsiá, iá Yuandiaha-nsiá ansivi, te sà-ínahá-yà xiñuhu nsidaájàn nùù-nsiá. ³³ Ñàyùcànduá, xiñuhu nanducu-nsiá (nansa chivàha viì-nsiá ley xi), ñuhivì ìi xí-yá, te quida-nsia cumplir ñà-vàha cuní-yà quida-nda, dandísá nihì stná-nsiá nsidaa gá ñà-nduá quidámànì nùù-nsiá. ³⁴ Te màsà nácání inì-nsia sàhà ñà-nduá cui yàha-nsia tnaa idá, vèchi nú sàni sàà quivì mà, dandu (nsidaámà icúmíá quee viá), mate ni nácání cuàhà ini-nsiá. Nsiquívi iá cuàhà ñà-nduá yàha-nsia, ñàyùcànduá có-xiñùhù nacani stná ini-nsiá sàhà tnaa idá —nì cachi Jesús.

7

Màsà dácuídâ cuàchi stnaha-nda

¹ (Dandu nì cachi stná Jesús:)

—Màsà dácuídâ cuàchi stnahá-nsiá, dandu mà dácuídâ cuàchi stná Dios mii-nsiá. ² Vèchi nacua quidá mii-nsiá dacuidá cuàchi stnahá-nsiá, divi ducán icúmí stná-yà quida-ya xì-nsiá. Vèchi vara chitácùhá-nsiá, divi icúmí stná-nsiá cuitacùhá-nsiá.

³ 'Iin nèhivì, ¿índù chuun (indéhe-né falta xi ñanìtnaha-ne, te xitnùhu-ne nècuàchìmà)? Vèchi ducán queámà na ian cuní-nè cundehè-né iin mihì tìi inácaa ini nduchìnùù nècuàchìmà, te nduchìnùù mii-né, iin yutnù cahnú nduá inácaa. ⁴ Te nú ducán, ¿índù chuun cachí-nè xì ñanìtnaha-nemà: “Nacoo-ní yùhù nì tàví mihì tìi inácaa cucuífn nduchìnùù-ní”? ⁵ Nècuàchì cachí ducán, datiaá úún-né ndiaá ndisa-ne. Vèchi díhna xiñuhu quee yutnù cahnú nduchìnùù mii-né, dandu vètuni cutuì viì núù-né ñà-tavà-né mihì tìi inácaa nduchìnùù ñanìtnaha-nemà.

⁶ (Mà váha ndatnuhu-nda xi nèhivì nansa ni nì cui sàhà) yà-ì, còtó quida-ne xì-ndà na quidá sìhina cuehé. (Uun-ni queá ñà-cachi-ndà palabra ndiaha xi nèhivì síquinì mà), vèchi na quidá cochí quidá stná-nè, vèchi mate sìdiqui yáha ga ndiaá ni chíndóó-ndà nùù-sí, doco cuànihni sàhà-síá.

Nansa cundiatú anima-ndà

⁷ 'Càcàn tàhvì-nsiá, te nihì-nsiá. Nanducu-nsiá (ñà-vàha nùù-yá), te icúmíá tuiá. Càhàn-nsiá, te nuna yehè-yá. ⁸ Vèchi nsidaa ana xícàn tàhvì, icúmí-nè nihìtáhvì ndisa-ne, te nsidaa ana nandúcu xí ñà-vàha, icúmí-nè nihì-néà; te nsidaa ana xícàn tàhvì yehè-yá, icúmí-yà nacuna-ya nùù-né.

⁹ 'Nú ni càcàn iin dèhe-nsia pan cuxan, divi pan cuàha-nsiañà, màdì yúù. ¹⁰ Te nú cuñu siaca xícàn, pues divi cuñu quisì mà cuàha-nsiañà, màdì cóò. ¹¹ Cunaha-nsiá, mate nèhivì cuàchi nduú-nsiá, doco tuiha-nsia cuàha-nsia dèhe-nsia ñà-ìá viì. Ñàyùcànduá, vihi gá icúmí Yuandiaha-nsiá iá ansivi cuàha-yansiá ñà-vàha nú ni càcàn tàhvì-nsiá nùù-yá.

¹² 'Ñàyùcànduá, nacua cuní mii-nsiá quida nèhivì xì-nsiá, divi ducán quida stná-nsiá xì mii-né. Vèchi ñà-jaàn nduá cachí nùù nsidaa tutu nduú ley xi Dios, xì nùù stná tutu nì ttaa profeta nìsa càhàn cuenta xi-ya.

¹³ 'Quìhvi-nsia yehè cuiín sàà (gloria), vèchi xica yehè ichì cahnú cuàhàn ndé ndañuhu-nda, te cuàhà gá nèhivì quìhvi yucán. ¹⁴ Doco sitníhì yehè, te cuiín ichì cuàhàn ndé cutiacu ndiaha-nda; te sàhà-ñá nduá ichì cuiín, ñàyùcànduá sacu nèhivì ndácùhun xán.

Nansa cundaà ini-ndà índù nèhivì càhàn ndisa cuenta xi Dios

¹⁵ Cuidadu cundoo-nsia xì nèhivì tnùhù dananí úún càhàn cuenta xi Dios, vèchi cutu vaxi-ne (datiaá úún-né màni ini-nè) nahi riì mansu, doco anima-nè, còò, nahi lobu dana, ducán iá. ¹⁶ Doco cuisì cundehè-ndà ñà-ndùá quidá-né, dandu cundaà ini-ndà nansa ndisa iá anima-nè. Te ducání iá stná xì-né na iá xì yutnú fruta, mà cuáha yutnú iñù ni-iin sù-uva, te mà cuáha stná yùcù iñu ni-iin stná sìhigu. ¹⁷ Mà cúí, vèchi nsidaa yutnú vaha, puru fruta vaha sáha-nù. Te yutnú còò chuun xi, cutu ñà-chìcuéhè sáha-nù. ¹⁸ Doco iin yutnú vaha, mà cúí cuáha-nù iin fruta chìcuéhè. Ni-iin stná yutnú còò chuun-xi, mà cuáha-nù ni-iin cuisì vídì. ¹⁹ Te nsidaa yutnú có-sáha xi ñà-íá viì, icúmí-nù tàhndè-nu, te quèe-nù ñuhu coco-nù. ²⁰ Ñàyùcàndùá, na quida-nda xi iin yutnú, nacúní-ndànú sàhà fruta-nu, ducán nacúní stná-ndà nèhivì sàhà ñà-ndùá quidá-né.

Màdì nsidaa nèhivì càcu-ne, nì cachi Jesús

²¹ 'Cuàhà nèhivì cachí-nè xí: "Stoho-nsì Señor nduu-ní". Doco màdì nsidaa nècuàchì mà sàa-nè cundoo-ne ñuhivì ì xí Yuamáni iá ansivi; cuisì nèhivì quidá ndisa xi ñà-ndùá cuní-yà, divi sàa yucán. ²² Te cunaha-nsiá, na sàa quivì (xìnu tiempu), dandu icúmí cuàhà nèhivì cachi-nè xí: "Stoho-nsì Señor, sàni càhàn-nsì cuenta xi-ní, te nì ndacùcahan-nsì quivì-ní; dècuèndè nì tavà stná-nsì ñà-malu ñuhú ini nèhivì, te cuàhà gá stná milagru nì quida-nsi na ní ndacùcahan-nsì quivì-ní", cachi-nè. ²³ Dandu yùhù naxiconihí nù-né, te cachi: "Tàcùnî nsiohó; cuahán-ndà iladu, vèchi cuàhà ñà-chìcuéhè sàni quida-ndá".

Nansa nì nacani Jesús ejemplu sàhà ùi vehe

²⁴ Ñàyùcàndùá, nsidaa nèhivì iníni xí ñà-ndùá cachí, te quidá ndisa-neà cumplir, nduú-né na iin tiàa nchichí nì nanducu xi iin xaan ndé iá cavà fuerte, te yucán nì chinduhù-né vehe-ne. ²⁵ Daaní, nì quesaha nì cuun dana dàvì, te nì xìnu tènùhu cuáha. Dandu nì dàña stná tàchì fuerte, te nì ducùn nsidaámà ìcà vehe ma. Doco cóni ndùá, vèchi nùù cavà fuerte indúhá.

²⁶ Doco cunaha-nsiá, nèhivì iníni uun xi ñà-ndùá cachí, te có-quihín casu-nè, na iin tiàa ndañuhu nduú-né, divi na iin tiàa nì quidavàha xi vehe-xi dìquì ñusì-ní. ²⁷ Vèchi na ní quesaha nì cuun dana dàvì, te nì dàña stná tàchì fuerte, dandu nì xìnu tènùhu cuáha yucán. Te nì ducùn nsidaámà ìcà vehe ma. Te nì ndua iá nì chàhmà dahuan —nì cachi Jesús.

²⁸ Daaní, na ní nsihi nì càhàn-yà xì nèhivì ducán, dandu nì ndulocó-nè sàhà ñà-ndùá chináha-yà. ²⁹ Vèchi na iin nèhivì tùha dandacú, ducán nì chinaha-yànè, màdì nahi modo chináha nècuàchì ley xi veheñùhu.

8

Nansa nì dándùvaha Jesús iin tiàa icúmí cuèhè lepra

¹ Daaní, nì nuu Jesús yucù yucán, te cuàhà gá nèhivì nì tenchicùn xì-yá. ² Te cunaha-nsiá, yucán nì tnàtuu stná iin tiàa icúmí cuèhè lepra, te nì tutuyuhu-né ñuhù sàhà-yá, cachí-nè xì-yá:

—Señor, nú cuní-ní, vètuni dándùvaha-ní yùhù.

³ Dandu nì chituu Jesús ndahà-yà nù-né, te nì cachi-yà:

—Juùn. Vichi duha ni ndùvaha-ní, cachí xì-ní.

Dandu divi hora nì cachi-yà xì-né ducán, nì ndañuhu cuèhè xi-ne. ⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-ní, màsà cáchì-ní ni-iñàha xi nèhivì. Cuisì cuahán-ní nùù dùtù dacúndèhe-níne ìcà-ní, dandu nacùaha-ní promesa xi Dios nacua cachí ley xi Moisés sàhà-ñá cundaà ini nèhivì ñà-sàni nduvàha-ní —nì cachi-yà.

Nansa nì dándùvaha Jesús mozo xi iin capitán nì quixi ladu Roma

⁵ Daaní, nì nasaa Jesús ñuu Capernaum, te yucán nì tnàtuu iin capitán romanu, nì sacundahví-nè nù-yá, ⁶ cachí-nè:

—Señor, ía iin mozo xi cuhí, indúhu-né cama vehi; sàni dàña ì cuerpu-nè, te yáha ga ndohó-né.

⁷ Dandu nì cachi Jesús xì capitán mà:

—Jaàn másàì dandúvahi-nè.

⁸ Te nì naxiconihí capitán mà nùu-yá, cachí-nè:

—Señor, có-nâtùì yáha-ní vehi. Cuisì dandacu-ní xì palabra xi-ní, te nduvàha mozo xi.

⁹ Vàchi yùhù, ndoó stná ana dandacu-xi nùì, te mií, dandacú stnáì nùù soldadu xi. Nú ni cachí xì iin-tè: “Cuahán”, dandu cùhùn-te; te ò nú ni cachí xì ingà-te: “Naha”, dandu quixi-tè; te na cachí stnáì xì iin mozo xi: “Dohó quido”, dandu ducán quida-te —nì cachi capitán mà.

¹⁰ Nì nsihi nì inini Jesús ñà-jaàn, dandu nì ndulocó-yà, te nì cachi-yà xì nèhivì xínchicùn xì-yá:

—Cunaha-nsiá, tàñáha ga cunì ni-iin nèhivì ñuu-ndà Israel yohó ndudává xì capitán yohó, vachi cuàhà gá xiníndísâ-né. ¹¹ Te cachí stnáì xì-nsiá, icúmí nataca cuàhà gá nèhivì quixi inicutu ñuhivì dècuèndè ndé xínu orá xì ndé quécahnu-ya, te nataca-nè cutnahá-né xì Abraham xì Isaac xì Jacob ñà-cundoo-ne (vicò) ñuhivì ì xì Dios. ¹² Doco nèhivì dava ga cuàhàn cundoo ñuhivì ì mà nì cùì, icúmí-nè ndiachì-né fuera ndé íín tnúú; te yucán icúmí-nè cuacu fuerte-nè, te càna nùhu-ne.

¹³ Daaní, nì cachi Jesús xì capitán mà:

—Vàtùni nùhù-ní vichi, te nacua sàni xinindisa-ní, divi ducán icúmí coo —nì cachi-yà. Dandu divi hora yucán nì nduvàha mozo xi nècuàchìmà.

Nansa nì dandúvaha Jesús dìdo Pedro

¹⁴ Daaní, nì sàà Jesús vehe Pedro, te yucán nì xini-yà cuhí dìdo-ne ñahà; indúhu-né, nácuàha yocá-nè. ¹⁵ Ñàyùcàndùá, nì tnii-ya ndahà-né, te nì cuxio cuèhè mà. Dandu nì ndacuiin-nè nì quesaha-né nì xinucuachi-né nùu-yá xì compañeru-yà.

Nansa nì nduvàha cuàhà gá nèhivì nì quida Jesús

¹⁶ Daaní, nì cuñaà, te yucán nì sàà stná cuàhà gá nèhivì, ndacá-né cuàhà nècuàchì inacáà ñà-malu inì-xi. Te cuisì-ní nì càhàn-yà xì iin iin nècuàchìmà nì dandàcú-yà nùu-sí, te nì quee dahuun-sì nùu-né. Te nsidaa gá stná nècuàchì cuhí nì casaà yucán, nì dandúvaha stná-yànè. ¹⁷ Ducán nì quida-ya sàhà ñà-nì cùú ndisa ñà-ndùá nì cachitnùhu nèhivì xì Dios nani Isaiás na ní cachi-nè palabra yohó: “Mii-yá nì dàcúxíó-yá cuèhè xi-nda, vachi nì nacuida-ya ñà-ndùá dandoho xi-nda”.

Nansa nì cachi Jesús xì nèhivì cunì cunchicùn xì-yá

¹⁸ Na ní xini Jesús sàni tnàtuu cuàhà gá nèhivì nùu-yá, dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì cùhùn-nè xì-yá ndé inga ladu mar. ¹⁹ Te daa nì tnàtuu stná iin nècuàchì ley xi veheñùhu, cachí-nè xì-yá:

—Maestro, dispuestu ié cunchicùn mii-ní ndéni nì cui ni cùhùn-ní.

²⁰ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Lusu, ía nchihò-sí; te laa ndavá ansivi, ía stná tacà-si; doco yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, còò ni-iin lugar ndé cunduhí cùdì.

²¹ Daaní, inga nèhivì nduú iin ana dacuahá-yá, nì cachi stná-nè xì-yá:

—Señor mío, dihna ni núhì vehi coo guè dècuèndè nú sàni ndùxin yué (dandu cunchicùn mii-ní).

²² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Còó. Cunchicùn dahuun-ní yùhù. Nècuàchì còò vida (ndiaha nùu anima-xi), divi ni cùxin xi nsì xi.

Nansa nì quida Jesús iin milagru, te nì cucuìn tàchì, te nì nàcùñuhu dadí tècuí mar

²³⁻²⁴ Daaní, nì nana Jesús lancha, mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá, te cuàhàn-yà xì-nè nùu mar. Doco nì quesaha caná ndéé tàchì, te nì nacuahnu todò tècuí, te cuàhà gá-te nì quèe stná ini lancha. Doco mii-yá, quídì naà-yá. ²⁵ Ñàyùcàndùá, nì nataca nècuàchì dacuahá-yá ndé indúhu-yá, te nì dànsícuìhnu ini-nèyà, cachí-nè xì-yá:

—¡Stoho-nsi Señor! ¡Dacácu-ní nsiùhù, vàchi cuàhàn-ndà càhà-ndà!

²⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun yúhî guâ-nsià, te có-càhvî-nsiá xì Dios?

Dandu nì ndacuiin-yà nì càhàn-yà nì sadi-yà nùu tàchì xì nùu tècuí mar mà. Te (vichi vichi) nì nàcuìn dàdí uun inicutu. ²⁷ Dandu nì candulocó nècuàchìmà nì cachi-nè:

—¿Índù clase tiàa nduú ana yohó ñà-dècuèndè tàchì xì mar iníní xí-nê?

Nansa nì tavà Jesús cuàhà ñà-malu ñuhú ini iin tiàa ñuu Gadara

²⁸ Daaní, nì sàà Jesús inga ladu mar yucán ndé nduú ñuu Gadara. Te yucán nì caquee ùi nèhivì mahì cueva ndé xí-indùxin nsiì, te nì tnàtuu-ne nùu-yá. Ndúu-nè, ñuhú ñà-malu ini-nè, te dana sàstnùhù-né, mà cùu yáha ni-iin nèhivì ichì yucán ndé ndoó-né. ²⁹ Te nì càna ndee-né, cachí-nè xì-yá:

—Mii-ní, Dèhemanì Dios nduu-ní. ¿Ndíà cunduu-ní nsiùhù? ¿A váxi-ní dandoho-ní nsiùhù, mate tá sàà hora ndoho-nsi? —nì cachi-nè.

³⁰ Te xica yucán ndoó cuàhà stná cochi xixáhan-sì. ³¹ Ñàyùcànduá, nì sacundahví nsidaa ñà-malu mà nùu-yá, cachá:

—Nú cuàhàn-ní tavà-ní nsiùhù, dandu dayáha-ní nsiùhù ini cochi cuàhà yucán.

³² Dandu nì cachi-yà xán:

—Cuahán-ndâ, cachí.

Dandu nì caquee nsiha nì sàcùñuha ini cochi yucán. Ñàyùcànduá, carrera nì canuu nsihi-sì candiaa yucán, te nì còyo-sì ndè mar nì càhà-si.

³³ Dandu tè-ndiàà xì cochi mà, yáha ga nì yùhí-te; te mànuhù-té carrera ndé nduú ñuu yucán, nì cachitnùhu-tè xì nèhivì ñuu mà ñà-nduá nì cuu, xì sàhà stná nècuàchì nìsa ñuhu ñà-malu inì-xi. ³⁴ Ñàyùcànduá, nì caquee nsihi nèhivì ñuu mà nì casaà-nè ndé iá Jesús; te na ní xini-nèyà nì sacundahví-nè nùu-yá ñà-nì quèé dahuun-ya ladu xi-ne.

9

Nansa nì dàndúvaha Jesús iin nèhivì nì dàñà ñi cuerpu-xi

¹ Daaní, nì nana tu Jesús lancha, te nì yáha-ya mar mànuhù-yá inga ladu ndé nduú ñuu-yà. ² Te yucán nì tnàtuu nèhivì nsida-xi iin nècuàchì cuhí nì dàñà ñi cuerpu-xi, indúhu-né camilla. Ñàyùcànduá, na ní xini-yà ñà-cuàhà guá xíxinindisá nèhivì yucán mii-yá, nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí mà:

—Màsà cúhúún inì-ní, hijo, vàchi yùhù xicáhnù inì sàhà cuàchi-ní.

³ Doco cunaha-nsiá, yucán ndoó stná dava maestru xi ley xi veheñùhu, te nacání ini-nè: “¡Mà ndóo ini Dios sàhà ñà-nduá nì cachi Jesús mà!” ⁴ Doco mii-yá, ináhá-yâ nansa nacání ini nècuàchìmà, ñàyùcànduá nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun có-nacání víi inì-nsià? ⁵ Cachi-nsià xí: ¿Índù milagru nduú ñà-chicá ùhì quida-nda: a ñà-cachi uun-nda (xi nècuàchì cuhí) ñà-xicáhnù ini-ndà sàhà cuàchi-ne, te ò ñà-cachi-ndà xì-né ni ndácuíín-nè, te nacaca-ne? ⁶ Pues yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cuàhìn quide iñàha sàhà-ñá cundaà ini-nsià iá ndisa derechu cuicahnú inì sàhà cuàchi nèhivì ñuhiví.

Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí mà:

—Ndacuiin-ní, ndanihi-ní camilla xi-ní, te xuhun-ní vehe-ní.

⁷ Dandu, nì ndacuiin nècuàchìmà, mànuhù-né vehe-ne.

⁸ Na ní xini nèhivì cuàhà itá yucán ñà-nduá nì cuu, dandu nì yùhí-nè, te nì naquimani stná-nè Dios; vàchi nì xini-nè iá ndisa ana nì nìhitáhvi cuàhà nùu-yá.

Nansa nì cana Jesús iin nècuàchì dachíyàhvi nani Mateo

⁹ Daaní, nì quee Jesús lugar yucán cuàhàn-yà. Te nì xini-yà yucán iá iin tiàa nani Mateo, iá-nè nùu mesa ndé dachíyàhvi-ne. Te nì cachi-yà xì-né:

—Nahà-ní cunchicùn-ní yùhù.

Dandu nì ndacuiin nècuàchìmà cuàhàn stná-nè xì-yá.

¹⁰ Daaní, después iá-yà iin vehe xixí-yá, te cutnáhâ stná-yà xì cuàhà nècuàchì dachíyàhvi, xì cuàhà gá stná inga nèhivì cachí-nè iá cuàchi-xi; xíndoo nsidaa-né xixí-né xì-yá xì nècuàchì dacuahá-yá. ¹¹ Te nì caxini nècuàchì fariseu nansa quidá-yá (xixí-yá xì nècuàchì mà), te nì càhàn-nè xì nècuàchì dacuahá-yá mà, cachí-nè:

—¿Índù chuun cutnáhâ maestru xi-nsia xixí-né xì cuàhà tè-dàchíyàhvi, xì dava ga stná nèhivì cuáchi?

¹² Doco nì tiacu Jesús ñà-càchí-nè ducán; ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì-né:

—Màdì nècuàchì ndáa vaha xiñuhu xi ana quidatatna xi-né. Còó, nècuàchì cuhí xiñuhu xi ana quidatatna xi-né. ¹³ Ñàyùcàndùá, cuahán-nsià dacuahá-nsià nansa cuní cachi Dios nùù tutu ìì ndé cachí-yà: “Chicá cudfì inì ñà-cundehè ndahví stnahá-nsià, te màdiá cuàha-nsia yùhù iin promesa”, cachí-yà. Vàchi yùhù, màdì nèhivì nihnú ndàcuìsì inì-xi vaxi càhàn xí ñà-naxicocuñ inì-nè. Còó, nèhivì cuáchi vaxi nanduquí áma naxicocuñ inì-nè sàhà cuàchi-ne —nì cachi Jesús.

Ñà-ndùá dísàhà-xí cónisá ínhî nècuàchì dacuahá Jesús na iá va-ya ñuhivì yohó

¹⁴ Dandu nì catnàtnuu nècuàchì nchícùn xì Juan Bautista, te nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—Nsihù xì stná nècuàchì fariseu, ínhî cuàhà-nsí ndoó dòcò-nsì, doco nècuàchì dacuahá mii-ní, còó, có-ínhî-né. ¿Índù chuun?

¹⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nècuàchì ndoó vicò nándàhà, ¿a cúí cundoo-ne tnùnsí ini na meru ndoó-né cutnáhâ-né xì noviu? Còó. Doco vaxi iin quivì mà cóó gá noviu nùù-né; dandísá tiempu yucán icúmí-nè cunihì-né cundoo dòcò-nè.

Ñà-ndùá dísàhà-xí icúmí ndañuhu estilu sàhana, divi sàhà estilu saa nì nacoó Jesús

¹⁶ Sicoto saa, màsà nàcàhmá-ndàñá nùù ñá-tùhú, vachi nú ducán, dandu dandánsiá ndé nì nacàhmá, te chicá ndatá sicoto tuhú mà. Dandu ñà-sàni ndàtà dahuun sicoto-mà cundua. ¹⁷ Stná vinu, nú vinu saa nduá, dandu mà dáquèe nèhivì-ñá ini itni iin tuhú, vachi nú ducán, dandu ndàtà-ñá, te cuitià vinu, te cuchicuehe stná iin mà. Ñàyùcàndùá, nú vinu saa nduá, dandu itni iin sàà ni quéa, te ducán còó ni-iñàha cuu xán, ni stná iin mà.

Nansa nì dånátíacú Jesús dèhe Jairo, te nì dåndúvaha stná-yà iin nècuàchì ñahà ndohó iin cuèhè ùxìn ùì cuà

¹⁸ Na càhàn va Jesús ducán xì nèhivì, dandu nì sàà stná iin nècuàchì dandacú, te nì tutuyuhu-né ñuhù nùù sàhà-yá, cachí-nè xì-yá:

—Làcà ní quesaha xíhì nihni dèheyoquí; doco nú ni cúhùn-ní, te chitàndòò-ní ndahà-ní dìquiá, dandu nanihítàhviá ñuhivì —nì cachi-nè.

¹⁹ Ñàyùcàndùá, nì ndacuiin-yà cuàhàn-yà xì-né. Te cutnáhâ stná-nè xì nsidaa nècuàchì dacuahá-yá. ²⁰ Doco nìsa ià stná iin nècuàchì ñahà cuhí cuèhè nì. Sàcuàhàn-nè ùxìn ùì cuà ndohó-né ducán. Ñàyùcàndùá, nì quixi-ne ladu yàtà-yá, te nì dàcúhùn canúú-nè dìnìndàhá-nè nùù sícoto xi-ya. ²¹ Vachi nihnú ini-nè: “Nú ni dúcùn ndahí mate sícotò-ni xi-ya, dandu nduvàhi”. ²² Dandu mii-yá, nì nacuico-yá yàtà-yá, te nì xini-yà nècuàchì ñahà mà, te nì cachi-yà xì-né:

—Màsà cúhúun inì-ní, hija, vachi sàni nduvàha-ní ñà-nì xinindisa-ní.

Dandu divi momentu mà nì nduvàha nècuàchì mà.

²³ Daaní, nì sàà-yà vehe nècuàchì dandacu-ma, te nì xini-yà yucán ndoó cuàhà nèhivì xì stná tè-sìvì, sacú ndéé-nè, te tnaná-né. ²⁴ Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì-né:

—Quee-nsia fuera, vachi ñahà chì yohó, cóni xíhì ndisa-ñà, quídì uun ni-ñà.

Doco nèhivì mà, nì sàcùndiaa uun-neyà.

²⁵ Dandu mii-yá, nì dàcúhùn-yà nsidaa-né fuera, te nì quìhvi-ya ndé indúhu ñahà chì mà. Dandu nì tnii-ya ndahà-ñá, te nì dåndácòo-yàña (vachi sàni natiacù-ñà). ²⁶ Daaní, inicutu ladu yucán nì xitià palabra nansa nì quida-ya milagru mà.

Nansa nì dåndúvaha Jesús ùì nècuàchì cuaá

²⁷ Na ní quee-ya lugar mà, dandu yucán nì tenchicùn stná ùi nècuàchì cuaá mii-yá, cána-ne, cachí-nè xì-yá:

—Mii-ní descendencia ùi xí David, cundehè ndahví-ní nsiùhù.

²⁸ Dandu nì yàha-ya ini vehe, te ndè yucán nì casaà stná nècuàchì mà, nchícùn-nèyà. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A xiníndísâ ndisa-nsia ñà-vàtùni dandúvahi mii-nsiá?

—Jaan, Señor —nì cachi-nè.

²⁹ Dandu nì chituu-ya òndàhá-yà nduchínúù-né, te nì cachi-yà:

—Nacua sàni xinindisá-nsiá, divi ducán ni coo-xi-nsiá, cachí.

³⁰ Dandu nì natùì nùù-né. Te nì chinaha-yánè, cachí-yà xì-né ñà-màsà cúnítnùhu nèhivì sàhà ñà-ndùá nì quida-ya.

³¹ Doco mii-né, nì caquee-ne nì nacani-ne sàhà-yá xì nsidaa nèhivì ndoó inicutu ladu yucán.

Nansa nì nìhì iin nècuàchì ìhìn nì nacahàn-nè nì quida Jesús

³² Meru queé nècuàchì cuaá mà, te nì quesaa stná itnii nèhivì ndaca-xi iin nècuàchì ìhìn inácaa stná iin ñà-malu inì-xi. ³³ Dandu nì tavà Jesús ñà-malu mà, te nì nìhì-né nì nacahàn vii-né. Ñàyùcàndùá, nì ndulocó nèhivì, cachí-nè:

—Cò-xìní-ndà ni-iin ñà-ndiaha jaàn ñuu-ndà Israel yohó.

³⁴ Doco nècuàchì fariseu, nì cacachi-nè sàhà-yá:

—Còó. Sàhà-ñà chindéé jefe xi ñà-malu-nè, ñàyùcàndùá vátùni tavà-né dava ga ñà-malu.

Nansa cuhí ini Jesús nèhivì

³⁵ Daaní, chicá más nì xicanuu Jesús ladu yucán nì nacàhin-ya nsidaa ñuu nahnú xì ñuu cuati, dacuahá-yá nèhivì sàhàn veheñùhu iin iin ñuu, te cachítnùhu-ya razón ndiaha sàhà ñuhivì ùi xí Dios. Te nì dandúvaha stná-yà nèhivì ndohó nsidanuu clase cuèhè. ³⁶ Te na ní xini-yà yáha ga cuàhà nèhivì ndoó, dandu nì cuhi gà ini-yànè, vachi ndoó-né nahi rii còò stohò-xi.

³⁷ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Ñà-ndáa nduá (cuàhà nèhivì tàñaha ga cunindisá); te na iin cosecha cahnú ndaníhí-ndá nduú-né, doco sacu nèhivì nduú ana (chindéé xí-ndá) ndanchítóá.

³⁸ Ñàyùcàndùá, càcàn tàhvi-nsiá nùù Lamú dandacú sàhà chuun yohó ñà-nì téchúùn gá-yà nèhivì cùhùn quida xi chuun (ìi xí-yá mà), vachi na ian ndaníhí-ndá iin cosecha ndiaha nduá —nì cachi Jesús.

10

Nansa nì nacàxin Jesús ùxìn ùi tiàa ñà-cunduu-ne apóstol xi-ya

¹ Dandu nì cana Jesús ùxìn ùi nècuàchì dacuahá-yá, te nì sàhatahvi-yànè ñà-tavà-né ñà-malu ñuhú ini nèhivì. Te nì nìhitáhvi stná-nè dandúvaha-ne nècuàchì cuhí ndohó nsidanuu clase cuèhè. ² Cunaha-nsiá, dohó nani ùxìn ùi nècuàchì dacuahá-yá mà: primeru ía Simón; te Pedro nani stná-nè; daaní, ía stná ñani-nè Andrés, xì stná dèhe Zebedeo nani Jacobo, xì ñani Jacobo mà nani Juan. ³ Te ía stná Felipe, xì Bartolomé, xì Tomás, xì tè-dàchíyàhvi nani Mateo, xì stná dèhe Alfeo nani Jacobo, xì stná Lebeo; te Tadeo nduú inga quivì Lebeo mà. ⁴ Daaní, ía stná Simón nì sanduu iin nècuàchì partidu cachí-nè nècuàchì Canaán, te nì ìa stná Judas Iscariote, divi nècuàchì nì cahin xì-yá nùù tè-xídandacú.

Nansa nì techuún Jesús nècuàchì dacuahá-yá ñà-dacútià-nè palabra ùi xí-yá

⁵ Pues divi ùxìn ùi nèhivì yucán nì techuún Jesús (cùhùn-nè cacanu-ne). Te dohó nì cachi-yà xì-né quida-ne:

—Màsà cùhùn-nsià ladu ndé ndoó nècuàchì inga raza, ni màsà cùhùn stná-nsià ndé ndoó nècuàchì samaritanu. ⁶ Còó, cuisì-ní ndé ndoó nèhivì raza-ndà Israel ni cùhùn-nsià, vachi nahi rii nì tucù xínduu-ne. ⁷ Cuahán-nsià cachitnùhu-nsià xì-né ñà-sà-ítúú tiempu cusahnú mii-yá ía ansivi. ⁸ Dandúvaha-nsià nècuàchì cuhí, te danátíacú-nsià nècuàchì

nsii. Te nècuàchì icúmí cuèhè xíhì cuñù-xi, dacúxíó-nsiá cuèhè quini ma, te tavà-nsiá ñà-malu nùu nèhivì inácaà-si inì-xi. Te màsà quídá-nsiá cobrar nùu nèhivì, vàchi uun-ni sàni nihitàhvi stná-nsiá ñà-quida-nsia ducán.

⁹ Ni dìhùn oro, ni dìhùn plata, ni dìhùn yahá màsà cúníhí-nsiá cùhùn ini itni xi-nsia. ¹⁰ Ni morral màsà cúníhí-nsiá cùhùn ichì. Cuisì-ní iin-ni dùhnù-nsiá cunihi-nsia, xì ndisàn sà-inái-nsiá, xì stná bastón xi-nsia. Cuisì ñà-jaàn-ní cunihi-nsia cùhùn, vàchi iin nèhivì quidáchúûn, xiñuhu cuàha nèhivì-né raya xi-ne.

¹¹ Daaní, nú sàni sàa-nsiá iin ñuu, ò iin ranchu, dandu nanducu-nsiá vehe iin nècuàchì vaha, te iin-ni cundoo-nsia yucán ndè cachi sàa quivì quee-nsia ñuu mà. ¹² Te nú sàni sàa-nsiá vehe iin nèhivì, casahú vù-nsiá xì-né ñà-nì cundóó cueé-nè. ¹³ Te nú nduú-né nèhivì vaha, dandísá, ducán icúmí cuu xi-né, doco nú mà váha-ne, dandu ni cúnàhá ñà-nduá nì cachi-nsiá xì-né. ¹⁴ Te nú có-cùnì-nè dayáha-ne mii-nsiá, te ò có-cùnì-nè cunini-ne palabra nihí-nsiá, dandu quee-nsia vehe ma, te ò ñuu mà, te nacatù-nsiá sàhà-nsiá ñà-nì cóyo yacá xi lugar mà. ¹⁵ Vàchi cunaha-nsiá, chicá cuàhà castigu icúmí nèhivì ñuu mà nihì-né na sàa quivì juicio, te chicá menos icúmí nihì nèhivì malu ñuu Sodoma xì ñuu Gomorra.

Nansa icúmí nèhivì quida quini-ne xì nècuàchì dacuahá-yá

¹⁶ Cunaha-nsiá, dana ga nèhivì ndé techúûn mii-nsiá cacanuu-nsia, nahi quisì fhì nduú-né, te mii-nsiá nduú-nsiá nahi riì. Ñàyùcànduá, xiñuhu ñà-cunchito tùha-nsia, te coo mansu stná-nsiá na iin loma. ¹⁷ Cuidadu gà cundoo-nsia sàhà nèhivì, vàchi dava-ne icúmí-nè quida-ne mii-nsiá entregar nùu tè-nihí chuun, te yucán ñàhni cuií-nsiá ini veheñùhu xi-nsia. ¹⁸ Te sàhà-ñá nchìcùn-nsiá yùhù, ñàyùcànduá icúmí-nè datná-tuu-ne mii-nsiá nùu gobiernu xì nùu rey, dandu datúí-nsia nùu nècuàchì mà ñà-nduá xiníndísâ-nsiá, te cunini stná cuàhà gà nèhivì inga raza. ¹⁹ Doco na sàa-nsiá nùu tè-xíandacu-ma, màsà nácánì inì-nsia índù palabra naxiconihí-nsiá nùu-té, vàchi divi hora mà icúmí-nsiá nihitàhvi-nsiá nansa cachi-nsiá xì-té. ²⁰ Vàchi màdì mii-nsiá cunduu ana cuàhàn càhàn; còó, mii Espíritu lì xí Yuandiaha-nsiá cuàhàn dachítùnì xì ini-nsiá nansa cachi-nsiá.

²¹ Te tiempu yucán, dècuèndè tnaha nèhivì icúmí quida xi-né entregar (nùu autoridad) ñà-cui-nè, mate ñánì-nè, ò déhe-ne nduú nècuàchì mà. Ndè stná yuadíhí-nè icúmí-nè nacuni ùhì-nè, te canicuàchi stnahá-né sàhà-né ñà-cui-nè. Ducán icúmí-nè quida-ne (quivì yucán). ²² Te mii-nsiá, sàhà-ñá ndácùcahan-nsiá yùhù, ñàyùcànduá icúmí nsidaa nèhivì cuni ùhì-nènsiá. Doco nú iin-ni ni cúníhnú vaha inì-nsia dècuèndè cachi sàa xìnu tiempu, dandísá icúmí-nsiá càcu-nsia nùu Dios. ²³ Te nú quídá quínì nèhivì xì-nsiá iin ñuu, dandu cunudèhé-nsiá ndè inga ñuu. Vàchi cunaha-nsiá, tàñáha ga nacàhin-nsia nsidanicuú ñuu raza-ndà Israel, te sàni naxicocuñ yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì.

Nú dandohó nèhivì-ndó, dandu divi nduú nacua nì yàha stná Jesús, te xì ñà-jaàn ni cúdí ini-ndà

²⁴ Cunaha-nsiá, màdìá chicá tùha iin nècuàchì làcà dacuahá nuu iin maestru; te ò iin peón, màdìá chicá ndiaá-te nùu lamú xi-tè. ²⁵ Cuisì nú sàni sàa iin nècuàchì dacuahá cunduu-ne nahi maestru xi-ne, dandu cudí ini-nè sàhájàn. Stná iin peón, nú sàni sàa stná-te cunduu-tè nahi lamú xi-tè, dandu cudí stná inì-te sàhájàn. Doco nú cachí nèhivì sàhà iin nècuàchì sahnú ñà-nduú-né ñà-malu Beelzebú, dandu chicá mà ùhì càhàn quini stná-nè sàhà nèhivì vehe-ne.

Màsà yúhì-ndà nèhivì, ni màsà yúhì stná-ndà ñà-malu

²⁶ Ñàyùcànduá, màsà yúhì-nsiá nèhivì. Cunaha-nsiá, còò ni-iñàha cui coo dèhé nicanicuàhàn; icúmíâ tùia, te icúmí nèhivì cunitnùhu stná-nè sàhà-ñá. ²⁷ Doco mii-nsiá, ñà-nduá cachí xì-nsiá (na ndoó cuaán-nda) ndé iín tnúú, ñà-jaàn cachitnùhu-nsia inicutu ndé tuí. Te nú nì càhàn cayí xì-nsiá iñàha, dandu mii-nsiá, nana-nsia dìni vèhé, te càhàn vate ndee-nsiá ñà-nduá nì cachì. ²⁸ Te màsà yúhì-nsiá nèhivì cuní cahnì xì-nsiá, vàchi cuisì iquicúñú-nsiá cunduu ñà-cui, doco anima-nsiá, mà cúí cahnì-néa.

Nàyùcàndùá, mii-yá nduú ana xiñuhu yùhí-nsià, vàchi icúmí ndisa-ya poder daqué-e-ya nèhivì nùu andea ndé ndañuhu dahuun anima-nè xì stná iquìcúñú-nè.

²⁹ 'Sà-ìnhá-nsià ñà-ùì chòlìhì dicó-né cùmì tuní, doco mate ducán iyuhu ndiaá-si, ni-iin-sì mà sàà cui nú có-chìtnùnì ini Yuandiaha-nsiá Dios ducán. ³⁰ Te divi ducán stná mii-nsiá (inúu stná-yà mii-nsiá), dècuèndè ìnhá-yâ nadaa ididìni iin iin-nsià.

³¹ Nàyùcàndùá, màsà yúhí-nsià, vàchi chicá ndiaá-nsià nùu laa cuati ma.

Màsà chídèhé-ndà ñà-nchícùn-ndà Jesucristu

³² 'Nú cachí vate nèhivì ñà-nduú-né nèhivì xí, dandu yùhù cachi stnáì xì Yuamánì iá ansivi ñà-divi nèhivì xí nduú stná-nè. ³³ Doco nú ni chídèhé-nè ñà-nduú-né nèhivì xí, dandu yùhù stná, icúmì nacuaà stnáì mii-né nùu Yuamánì.

Sàhà Jesús icúmí tàhndè dava nèhivì ñuhivì

³⁴ 'Màsà cùcáhàn-nsià a váxi yùhù ñuhivì yohó ñà-cucumi nèhivì paz. Còó. Mà cùndóó mánì-né; icúmí-nè cundoo-ne nàà stnàhá-né. ³⁵ Vàchi ñà-nì quesà ñuhivì yohó, icúmí cuni ùhì iin tiàa yua-té, te cuni ùhì stná iin ñahà chii dihi-ñá, te ò iin nècuàchì ñahà, cuni ùhì stná-nè dìdo-ne. ³⁶ Vàchi dècuèndè tnaha-ne cuni ùhì xì-né.

³⁷ 'Doco nú chicá cuú ini iin nèhivì sàhà yua-né, ò dihi-né, te màdì yùhù, dandu có-nâtùì-ne cunduu-ne nèhivì xí. Te ò nú chicá cuú ini-nè sàhà dèhe-ne, te màdì yùhù, dandu có-nâtùì stná-nè cunduu-ne nèhivì xí. ³⁸ Te nú màsà cóó-né dispuestu cunchicùn-nè yùhù mate icúmí-nè cunsida stná-nè cruz xi-ne (te sàà-nè cui stná-nè), dandu có-nâtùì-ne cunduu-ne nèhivì xí. ³⁹ Nsidaa ana cuní dacácu xi vida-xi, cutu ñà-dandáñúhú-nèàmà quea. Doco nú sàhà yùhù ndañuhu vida xi-ne, dandu ñà-sàni càcu ndisa-ne nduá.

⁴⁰ 'Nú cudí ini nèhivì xì palabra cachí mii-nsiá, dandu davani queá na ian sàni xinindisá stná-nè yùhù. Te nú sàni xinindisá-né yùhù, dandu ñà-sàni xinindisá stná-nè mii-yá ana nì techuun-xí nduú stná. ⁴¹ Te nú quixi iin nècuàchì profeta cáhàn cuenta xi Dios, te cudí ini nèhivì xì palabra cachí-nè, dandu dava-ni ñihítàhvì stná nèhivì mà nùu-yá na ian nduú stná-nè iin profeta. Te divi ducání stná xì ndéni tiàa nì cui vaha inì-xi, nú cudí ini nèhivì xì ñà-nduá cachí-nè, dandu davani ñihítàhvì stná-nè nahi nècuàchìmà. ⁴² Dècuèndè, stná nèhivì chicá nduú nèhivì úun, nú ni cuáha-nsianè chii tècuí coho-ne sàhà-ñá nchícùn-nè yùhù, dandu seguru ñihítàhvì stná-nsià sàhámà nùu Dios —nì cachi Jesús.

11

Nansa nì naxiconihí Jesús nùu nèhivì nì techuún Juan Bautista nì quixi nùu-yá

¹ Nì nsihi nì sàcùnaha nèhivì dacuahá-yá nansa quida-ne, dandu cuàhàn mii-yá ñà-cacanuu-ya ñuu te ñuu chinaha-yà nèhivì, cáhàn-yà xì-né ñà-nduú razón ndiaha xì Dios.

² Daaní, Juan, iá-nè vehecàa, te nì xinitnùhu-ne ñà-ndiaha guá milagru quidá Cristu. Nàyùcàndùá, nì techuún-né iin ùì nèhivì dacuahá-né ñà-nì cùhùn-nè nùu-yá.

³ Nàyùcàndùá, nì sàà nècuàchìmà nì ndàcàtnùhù-né nùu-yá, cachí-nè:

—¿A ndísá mii-ní nduú ana ndiaha icúmí quesaa, te ò inga ana vaxi cundiatu-nsi?

⁴ Dandu nì cachi-yà xi nèhivì mà:

—Cuahàn-nsià cachitnùhu-nsià xì Juan sàhà ñà-nduá inínì-nsiá, xì ñà-nduá in-dèhe-nsiá yohó, ⁵ nansa cuú xi nècuàchì cuaá, níhì-né natùinuù-né, te nèhivì xicá cuéhè, níhì stná-nè nacaca viì-né; te nèhivì nì xihì cuñù-xi, níhì-né nduvàha-ne; te nèhivì dòhò, níhì-né natiacu-nè; te nèhivì nì xihì, ndanchító stná-nè natiácú-nè; te nèhivì ndahví, níhítàhvì stná-nè cunini-ne razón ndiaha xì Dios. ⁶ Nàyùcàndùá, nú cudí ini nèhivì modo xi, dandu contentu icúmí-nè cundoo-ne —nì cachi-yà.

⁷ Daaní, na sàmànùhù nèhivì nì quixi ma, dandu nì quesaha Jesús cáhàn-yà xì nèhivì sàhà Juan, te dohó nì cachi-yà:

—Na ní caquee-nsià ñuu-nsià cuàhàn-nsià yucù cundehè-nsiá Juan, ¿a cuàhàn-nsià cundehè-nsiá iin nèhivì (tùha dàma dìnì-xì) na iin yutnù ndóyo quidá tàchì? (Còó.)

⁸ Doco nú cóó, dandu ¿nansa iá-nè cahan-nsiá? ¿A nduú-né iin nèhivì ndixí vico? Còó,

vàchi nèhivì ndixí vico, vehe rey ndoó-né. ⁹ Pues nú màdì ducán, dandu ¿nansa íá nècuàchìmà cahan-nsiá? ¿A iin profeta cáhàn cuenta xi Dios nduú-né? Pues ñà-ndáa nduá. Doco màdì cuísi profeta nduú-né, vàchi chicá más ndiaá-nè. ¹⁰ Vàchi divi nècuàchìmà nduú ana cáhàn tutu ìi sàhà-xí ndé (cachí Dios palabra yohó):

Cunaha-ní, cuàhìn techuín iin tiàa, te dihna-ne yàha-ne cáhàn-nè xì nèhivì ñà-nduú razón xi, te ducán (nsida vii-né anima-nè), na ian nduvi iin ichì, dandu después yàha stná mii-ní (Cristu), cachí Dios nùu tutu mà.

¹¹ Te yùhù cachí xì-nsiá, nùu nsidaa nèhivì nì tùinuù-xí ñuhiví, còò inga-nè chicá nì quidá ndiaha nùu Juan Bautista. Doco cachí stnâi xì-nsiá, chicá ndiaha coo xi ana cuàhàn cuni tiempu cusáhnû mii-yá íá ansivi, mate nèhivì ùun nduú-né.

¹² Cunaha-nsiá, dècuèndè quivì nì quesaha Juan Bautista cáhàn-nè sàhù xì dècuèndè vichi, cuàhà gá nèhivì sáhandee fuerte ini-nè ñà-nìhì-né cundoo-ne ñuhiví ìi xí mii-yá íá ansivi. Yàha ga sáhandee ini-nè, te vátùnì sàcuàhàn cuàhà-né níhìtáhvì-né cundoo-ne yucán. ¹³ Vàchi antes cuàhà nècuàchì profeta nisa cáhàn cuenta xi Dios, nì cachit-nùhu-ne (sàhà tiempu dandacú-yá). Stná ley (xi Moisés), nì cachitnùhu stná sàhámà. Te ducán nisa ìa ndè cachi nì quesaa Juan (Bautista). ¹⁴ Te cunaha-nsiá, divi Juan mà nduú Elías (nì cachi nècuàchì sànahà) icúmí naxicocuñ. Te nú cuní-nsiá, vátùnì mànìhì inì-nsiá sàhà ñà-jaàn. ¹⁵ Nì cúnínì vàha nsidaa-nsiá ñà-nduá cachí xì-nsiá —nì cachi Jesús.

¹⁶⁻¹⁷ Dandu nì cachi tu-ya:

—Cuàhìn cachì xì-nsiá nansa quidá nèhivì tiempu vichi. Cunaha-nsiá, dohó quidá-né na ian quidá ñà-cuati ndoó idádiquí ini iin ñuu, dava cána xì tnaha, cachá: “Siví-nsi, doco nsiohó, có-ításáhá-ndâ; daaní, xitó tàsi-nsi, doco nsiohó, có-sàcù-ndá”. ¹⁸ Te ducán íá stná xì Juan xì yùhù, vàchi nì quixi nècuàchìmà nisa ìa-ne yohó, cónì sáxíxí-né comida vàha, nì cónì sáxíhí stná-nè (vinu), ñàyùcànduá nì cachi nèhivì sàhà-né: “(Tè-locó nduú-te), sàni cundee ñà-malu nùu-té”. ¹⁹ Daaní, nì quesaa stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, te tùha stnâi cuxi comida vàha, te xihí (vinu), doco cachí stná nèhivì xí ñà-yàha ga ndadí, te cachí stná-nè ñà-tùhe coho cuahí, dècuèndè íá vàha stnâi xì tè-dàchíyàhvì, xì stná nsidaa gá nèhivì cuàchi, cachí-nè. Doco cunaha-nsiá, nú ndisa ñà-nchìchí ndiaha nduá quidà-ndà, dandu icúmí sàà-mà cunahà claruà después.

Nansa icúmí cuu xi nèhivì ñuu cónì cùu arreptir, icúmí-nè ndoho-ne

²⁰ Daaní, nì quesaha Jesús chináhá-yâ nèhivì ñuu ndé nì quida guá-yà cuàhà milagru xi-ya, doco cónì naxícocuñ ini-nè.

²¹ Dohó nì cachi-yà:

—¿Ndahví nècuàchì ñuu Corazín! Te ¿ndahví stná nècuàchì ñuu Betsaida! Vàchi cuàhà milagru fuerte sàni xini-nè (te cónì ndúlócô-nè). Doco cunaha-nsiá, nú ducánì nì coó stná milagru mà ñuu Tiro ò ñuu Sidón nì cùí, dandísá, yàchì naxicocuñ ini nècuàchì ñuu mà sàhà cuàchi-ne, te nàcùndixi ndahví-nè, te nàcùndoo stná-nè mahì yàà tutnù, cundumà seña ñà-ndisa cuhí ini-nè mii-né sàhà cuàchi-ne. ²² Doco yùhù cachí xì-nsiá, chicá iyuhu castigu icúmí nìhì nèhivì ñuu Tiro mà xì nèhivì ñuu Sidón mà na sàà quivì juiciu, te chicá fuerte coo castigu xi ñuu Corazín xi ñuu Betsaida. ²³ Daaní, stná nècuàchì ñuu Capernaum, mate tuxí ini-nè nana ducún-nè ndè gloria, doco còò, ndè andea icúmí-nè nuu-ne. Vàchi cuàhà milagru fuerte nì quida Dios ñuu-nè (te cónì ndúlócô-nè). Doco nú ducán nì quida-ya milagru mà ñuu (malu) Sodoma, dandu íá ìi ñuu mà ñuhiví yohó nì cùí. ²⁴ Doco yùhù cachí xì-nsiá, chicá iyuhu castigu icúmí nìhì nècuàchì ñuu Sodoma-mà na sàà quivì juiciu, te chicá fuerte coo castigu xi nècuàchì ñuu Capernaum —nì cachi-yà.

Nùu Jesús vátùnì nàcùndoo-nda contentu

²⁵ Daaní, quivì yucán nì (naquimani) Jesús Yua-yá Dios, cachí-yà:

—Yùhù ndeníhí vàhi mii-ní, Yuamáni; mii-ní nduu-ní Stoho ansivi xi ñuhiví, te palabra (ìi xí-ní), sàni chitnùnì inì-ní ndòo dèhá nùu nècuàchì nchichí, doco nùu

nècuàchì (nihnú ndáhví inì-xi) nahi ñà-cuati, sàni dàtnùu-ní sàxínítnùnínè. ²⁶ Ducán iá, vàchi ñà-jaàn nduá nì chitnùníní ini mii-ní —nì cachi-yà xì Yuamánì-yá.

²⁷ Dandu nì cachi stná-yà (xì nèhivì):

—Nùu Yuamánì sàni ñhìtáhvì dandacuí nùu nsidanicuú ñàha. Te còò ni-iin nèhivì ináhá ndisa ana nduú yùhù, cuisì Yuamánì Dios. Te mii-yá, cuisì yùhù ináhí ana ndisa nduú-yá, cuisì yùhù xì stná nèhivì cuní cundaà inì-xi sàhà-yá.

²⁸ 'Nahà-nsia nùí, nsidaa mii-nsiá nècuàchì cuhúún inì-xi, te có-cùndéé gâ inì-xi, dandu ñhì-nsiá ndòo dadí ndiaha inì-nsia quide. ²⁹ (Quida-nsia ñà-nduá cachí xì-nsiá) na ian nsidá-nsiá yugu-xi quidáchúún-nsiá. Daaní, dacuahá stná-nsiá palabra vaha xi, vàchi yùhù, màni inì, te ndahvi inì, vátùni ndòo dadí ndiaha anima-nsiá quide. ³⁰ Te mate na ian nsidá-nsiá yugu-xi quidáchúún-nsiá nùí nduá, doco yugu ñama nduú-nu, te chuun sáhi-nsiá, ñà-mà úhì nduá.

12

Nansa nì xitnùhu nèhivì nècuàchì dacuahá-yá na ní sàhnù-nè sicàyòcò trigu quivì descansu

¹ Daaní, iin quivì descansu nì quìhvi Jesús iin itu, te nì yàha-ya yucán, cutnáhá stná-yà xì nècuàchì dacuahá-yá. Dandu nì xìhì-nè doco. Ñàyùcànduá, nì quesaha-né nì casahnù-nè sicàyòcò nùnì trigu itá yucán, te nì saxì-neà. ² Doco nècuàchì fariseu, nì xini-nè ñà-nduá quidá nècuàchìmà, ñàyùcànduá nì cachi-nè xì-yá:

—Cundehè-ní nansa quidá nècuàchì dacuahá-ní, quidá-né iin chuun có-sàha ley xi-nda quida-nda quivì descansu.

³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A cóni càhvì-nsiá (nùu tutu ì) ndé cachá nansa nì quida David na ní xìhì stná-nè doco xi compañeru-nè? ⁴ Vàchi nì quìhvi-ne ini veheñùhu xi Dios, te nì xixi-ne dítà vídì ì yucán, mate ni mii-né ni compañeru-nè, có-sàha ley mà cuxi-neà, cuisì nècuàchì dùtù. ⁵ Te ò inga casu, ¿a cóni càhvì stná-nsiá nùu ley ì nansa quidá dùtù quivì descansu, quidá-né (chuun ì) ini veheñùhu, có-chívàha ndisa-ne quivì mà, doco màdì cuàchi nduá nùu-né? ⁶ Doco yùhù cachí xì-nsiá, yohó iá ana chicá ndiaá nùu veheñùhu xi Dios. ⁷ (Náhà xicà) cumánì gá cundaà ini-nsiá sàhà ñà-nduá cachí Dios nùu tutu ì. Vàchi dohó cachí-yà: “Yùhù chicá cudí inì ñà-cundehè ndahví stnahá-nsiá, te màdì ñà-cuàha guá-nsiá yùhù promesa”, cachí-yà. Nù ni sàa-nsiá cundaà ini-nsiá sàhájàn nì cùí, dandu mà dácuidà cuàchi-nsia nèhivì còò falta xi. ⁸ Cunaha-nsiá, yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, dandacú stnáì sàhà nansa quida nèhivì quivì descansu —nì cachi-yà.

Nansa nì nduvàha iin tiàa nì ìchì dahuun iin ndahà-xí

⁹ Daaní, nì quihin Jesús ìchì cuàhàn-yà veheñùhu, te nì quìhvi-ya yucán. ¹⁰ Te yucán iá stná iin tiàa nì ìchì dahuun iin ndahà-xí. Doco veheñùhu ma ndoó stná nèhivì cuní daquée cuàchi ñiquì-yá, te sàháyùcànduá nì cachi-nè xì-yá:

—¿Amádi cuàchi nduá dandúvaha-nda nèhivì nú quivì descansu nduá?

¹¹ Te nì cachi-yà xì-né:

—Ni cachí-ndà iá iin riì xí-nsiá, te sàni nacava-sì xìchi, pues ¿amádi cùhùn-nsiá tavà-nsiási xìchi ma, mate quivì descansu nduá? ¹² Cunaha-nsiá chicá ndiaá iin tiàa nùu iin riì. Ñàyùcànduá cundáà ini-ndà, vátùni iá ñà-quida-nda chuun viì quivì descansu.

¹³ Dandu nì cachi-yà xì tiàa ma:

—Chitanini-ní ndahà-ní.

Dandu nì chitanini nècuàchìmà ndahà-né, te momentu mà nì nduvàha dahuan nahi ñà-inga mà. ¹⁴ Ñàyùcànduá, nì caquee nècuàchì fariseu yucán, nì candatnuhu-né nansa cui dandáñúhú-nèyà.

¹⁵⁻¹⁶ Doco ináhá-yà ñà-nduá ndatnúhú-nè, ñàyùcànduá nì quee-ya lugar mà cuàhàn-yà. Te nì tenchicùn stná cuàhà gá nèhivì. Te nì dandúvaha-ya nsidaa nècuàchì cuhí xi-ne, doco nì chinaha-yà nècuàchìmà ñà-màsà cachí-nè xì nèhivì ana divi nduú-yá. ¹⁷ Ducán nì cachi-yà xì-né sàhà ñà-nì cùú ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu Isaiás sàhana na ní nacani-ne palabra yohó nì (cachi Dios sàhà Dèhemani-yá):

¹⁸ Ana yohó nduú ana xinúcuáchí nùí, vèchi sàni nacàxin mii-yá. Cuú ìni sàhà-yá, te cudí ìni sàhà nansa quidá-yá. Nùu anima-yà cuàhìn caquìn Espíritu ìi xí, dandu cachitnùhu-ya xì nèhivì nsidaa ñuu nansa iá modo ndiaha xí. ¹⁹ Mà náâ-yà xì nèhivì, ni mà cacánúú-yá calle ndàhì ndee-yá. ²⁰ Te nèhivì (yáha ndahví) na iin ndò cuàhàn ndañuhu, mà cúcuú dana-ya xì-né. Còó. (Mànì gá) quida-ya xì-né na ian quidá nèhivì ni mà dándâhvà xì ñà-có-tnùu vâha. Te ducán icúmí cunduu modo xi-ya dècuèndè cundee palabra vâha xi-ya, te sàà-yà cundee dahuun-ya. ²¹ Dècuèndè stná nèhivì inga raza, tnundé ini xi mii stná-nè cunduu-ya, te divi quivì mii-yá icúmí-nê ndacùchan-né.

Nansa ni dàquée cuàchi nèhivì dìquì Jesús, te ni cachi-nè màdì Dios chindéé xí-yâ, cachí-nè

²² Daaní, ndacá-né iin tiàa inácaa ñà-malu anima-xi vâxi nùu-yá, te cuaá stná nècuàchimà, te ihin stná-nè. Dandu ni dánduvâha-ya nècuàchimà, te ni ñhì-né ni nacahàn-nè, te ni natùì stná nùu-né. ²³ Ñàyùcàndùá, ni ndulocó nèhivì cuàhà yucán, te ni ndàcàtnùhù-né nùu-né, cachí-nè:

—¿A víhíní nduú Jesús (nècuàchì ndiaha) descendencia xi David (icúmí ndecunu)?

²⁴ Doco inínì nècuàchì fariseu nansa cachí nèhivì mà, ñàyùcàndùá ni cachi-nè:

—Còó, vèchi ñà-malu cusáhnù nani Beelzebú, divi nduú ana chindéé, te ducán tava Jesús ñà-malu.

²⁵ Doco ináhá-yâ nansa nacánì ini nècuàchimà, ñàyùcàndùá ni cachi-yà xì-né:

—Nú ni táhndè dava nècuàchì xídandacú nùu iin ñuu, te náâ stnàhá-né, dandu mà cúí dandacú gá-nè nùu ñuu mà. Stná nèhivì ndoó ñuu mà, nú ni táhndè dava-ne, mà cóó gá stná ñuu mà. Te ò nèhivì ndoó iin vehe, nú náâ stnàhá-né, dandu mà cúí cundoo tàcá gá-nè vehe ma. ²⁶ Te nú ducán ni cundúú stná nacua cachí mii-nsiá, ñà-tává stnàhá ñà-malu xi Satanás, dandu ñà-sàni táhndè dava stná-si cunduajàn ni cúí, mà cúí dandacú gá quisi cusáhnù má nùu tnaha-sì, nú ducán.

²⁷ 'Mii-nsiá, cachí-nsiá ñà-chindéé sî-Beelzebú yùhù na tavi ñà-malu. Doco còó, vèchi nèhivì xí mii stná-nsiá, tùha stná-nè tavà-né ñà-malu. Te ¿ana dipòdèr-xi quidá-neàmà? (Amádi poder xi Dios chindéé xí-nê.) Ñàyùcàndùá, vâtùni cachi mii-né xì-nsiá ñà-cónì càchí viì-nsiá sàhí. ²⁸ Cunaha-nsiá, Espíritu ìi xí Dios nduú ana chindéé xí tavi-si, ñàyùcàndùá náhà xicà, vichi sàni sàà tiempu cuni-nsiá nansa dandacú ndiaha mii-yá.

²⁹ 'Iin tiàa ndacuì, mà cúí quìhvi ndevâha nèhivì vehe-tè nansa-ni ni cui ñà-tavà-né ñà-icúmí-tê. Còó, vèchi dihna icúmí-nê chicuhni-nète, dandu vâtùni quida-neàmà.

³⁰ 'Nsidaa ana có-íá favor xi, contra xi nduú-né. Te nsidaa ana có-chindéé xí danátáquì nèhivì xí, ducán nduá na ian taxi-né nècuàchimà.

³¹ 'Ñàyùcàndùá, yùhù cachí xì-nsiá, vâtùni cuicahnú ini Dios sàhà nsidanicuú cuàchi nèhivì, xì nsidanicuú modo cáhàn ùhí-nè dìquì-yá; doco nú ni cáhàn ùhí-nè dìquì Espíritu ìi xí-yá, dandu mà níhì-né cuicahnú ini-yà sàhà-né. ³² Mate ni cáhàn ùhí nèhivì dìquì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhívì, doco vâtùni níhì-né cuicahnú ini Dios sàhà-né. Doco nú dìquì Espíritu ìi ni cáhàn ùhí-nè, dandu mà nunca sàà-yà cuicahnú ini-yà sàhà-né, ni tiempu ndoo-nda ñuhívì yohó, te ni stná tiempu cundoo-nda inga ñuhívì nicanicuahàn.

Na ian nacúnì-ndà yutnù fruta, ducán nacuni stná-ndà nèhivì a váha-ne, ò á coó, cachí Jesús

³³ 'Nú ni cachí-ndà vâha iin yutnù fruta, dandu cuní cachàmà vâha stná fruta sàhà-nù. Te nú ni cachí-ndà còò chuun yutnù fruta mà, dandu cuní cachàmà ñà-còò chuun stná fruta-nu, vèchi sàhà fruta-nu cundáà ini-ndà a yútnu vâha nduú-nu, ò á coó.

³⁴ Cunaha-nsiá, nahi anima còò, ducán iá anima mii-nsiá (nècuàchì fariseu), vèchi malu sàstnùhù-nsiá. Ñàyùcàndùá, mà cùì cáhàn-nsiá ñà-íá viì. Vèchi cuisì ñà-ñùhù chitu ini anima-ndà nduá cáhàn-ndà sàhà-xí. ³⁵ Iin nècuàchì vâha, cuàhà ñà-vâha ñuhú ini anima-nè, te ñàyùcàndùá divi palabra vâha ma nduá cachí-nè. Doco iin nècuàchì malu, cuàhà ñà-chìcuéhè ñuhú ini anima-nè, ñàyùcàndùá, ñà-chìcuéhè mà nduá cachí stná-nè.

³⁶ Te yùhù cachí xì-nsiá, na sàà quivì juiciu, dandu icúmí nsidaa nèhivì nacùaha-ne

cuenta índù chuun nì cachi-ne nsidaa palabra chicuéhè mà. ³⁷ Vàchi nacua nì cachi-nè yuhù-né, divi ducán icúmí ndundaà sàhà-né (nùù Dios), a cuáhàn-nè càcu-ne, te ò cuáhàn-nè ndañuhu-né —nì cachi Jesús.

Nansa nì xicàn nèhivì quida Jesús iin milagru cundehè-né, dandu cunindisá-néyà, cachí-nè

³⁸ Daaní, (nì sàà) dava maestru ley xi veheñùhu, xì stná dava nècuàchì fariseu, te nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, cuní-nsì quida-ní iin milagru fuerte cundehè-nsí.

³⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuisì nèhivì malu te sìquini xicàn coo iin milagru cundehè-né, a ndísá icúmí yuhù poder cahan-né. Doco mà níhì-né cundehè-né inga milagru, cuisì ñà-nduá (nì xini nèhivì sàhana) na ní cuu milagru xi Jonás, iin profeta nìsa cahàn cuenta xi Dios. ⁴⁰ Vàchi na ian nì ndòo Jonás mà ini tìxi iin siaca cahnú ùnì ndui te ùnì ñuú, divi ducán icúmí cuu stná xì yuhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cunacaa stnáì tìxi ñuhù ùnì ndui te ùnì ñuú.

⁴¹ 'Na quívì cuu juiciu, te màcuíta nsidaa nèhivì tiempu vichi (nùù Dios), dandu yucán icúmí màcuíta stná nèhivì ñuu sàhana nani Nínive, te daquéé cuàchi-ne dìquì nèhivì tiempu vichi, vàchi nèhivì ñuu mà, nì naxicocuñin ini-nè na ní càhàn Jonás xì-né. Doco nèhivì vichi, còó, mate sàni quesaa ana chicá ndiaá nùù Jonás mà. ⁴² Daaní, yucán icúmí nàcuìn stná nècuàchì ñahà reina nìsa dandacú nùù ladu sur sàhana. Te daquéé cuàchi stná-nè dìquì nèhivì tiempu vichi, vàchi dècuèndè iin ñuu chicá xica ní quixi-ne ñà-cunini-ne càhàn nchichí rey Salomón. Doco cunaha-nsiá, vichi sàni quesaa ana chicá ndiaá nùù Salomón mà, (doco có-ndùlócò nèhivì).

Nansa cuú xi iin nèhivì nú sàni naxicocuñin iin ñà-malu nì quee antes nùù-né

⁴³ 'Nú sàni quee iin ñà-malu ini iin nèhivì, dandu xicánúú-si yáha-sì lugar ìchí, nandúcú-sí ndé coo dadí-si. Te nú nì cundaà inì-si mà cùì, ⁴⁴ dandu cachí-si: “Còó, chicá vàha nùhì ini anima ndé nìsa ìe antes, vàchi vehi nduá”. Ñàyùcànduá, mànuhù-sì anima nèhivì mà, doco nú nì xinì-si còò inga ana inácaá, dandu quidá-si cuenta na ian sàni ndundoa, te nì nducutá. ⁴⁵ Ñàyùcànduá, cuáhàn-si nácuàca-sì inga ùsà tnaha-sì chicá tùha quini, te quíhvi nsihi-sì ini anima nècuàchìma ñà-cuñuhu-sì yucán. Sàhájàn, chicá pesadu nácoo-ne nùù antes. Te cunaha-nsiá, divi ducán icúmí cuu stná xì nèhivì malu tiempu vichi —nì cachi Jesús.

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà dihi-yá xì sàhà ñani-yà na ní casaà-nè caná-néyà

⁴⁶ Càhàn va Jesús xì nèhivì, te yucán nì sàà dihi-yá xì stná ñani-yà. Itá-né tùvèhé, cuní-nè càhàn-nè xì-yá. ⁴⁷ Dandu nì cachitnùhu iin nèhivì xì-yá:

—Cunaha-ní, tùvèhècà' íin mamá xi-ní, xì stná ñani-ní; cuní-nè càhàn-nè xì-ní.

⁴⁸ Dandu nì cachi Jesús xì nèhivì nì cachitnùhu ma:

—¿Ana divi nduú mamá xi (cahan-ní)? Te ò ¿ana divi xínduu ñani?

⁴⁹ Dandu nì chitanini-ya ndahà-yá, nì quida-ya señalar nsidaa nèhivì dacuahá-yá mà, te nì cachi-yà:

—Divi nècuàchì yohó xínduu nahi mamá xi, ò nahi ñani. ⁵⁰ Vàchi nsidanicuú ana quidà-xì ñà-nduá cuní Yuamán' íá ansivi, divi mii-né xínduu-ne nahi ñani, nahi cùhe, te nahi dihi stnáì.

13

Ejemplu sàhà iin nècuàchì xítú

¹ Daaní, divi quívì yucán, nì quee Jesús vehe ma cuáhàn-yà ndè yuhù mar. ² Te yucán nì nataca cuàhà gá nèhivì nùù-yá: ñàyùcànduá nì quècahnu-ya ini iin lancha, te yucán nì sàcòo-ya. Te nèhivì cuàhà mà, yuhù mar nì sàcùndoo-ne. ³ Dandu nì dàcuàhá-yánè cuàhà iñàha, nì nacani-ya xì-né cuàhà historia nduú nahi ejemplu. Te dohó nì cachi-yà:

—Cunaha-nsiá, nìsa ìa iin nècuàchì xítú, te nì quee-ne cuáhàn-nè chihi-ne. ⁴ Te nì sate uun-ne tata mà. Te dava-ña nì còya nùù ichì. Dandu nì quixi laa nì saxì-síâ. ⁵ Te dava stná tata mà nì còya nùù cavà ndé còò cuàhà ñuhù. Te yàchì nì xitià, vàchi có-ndòó cucún

ñuhù yucán. ⁶ Doco na ní ducàn orá, dandu nì xixàn nì quida cahni, te nì ìchà, vachi cóni níhà' yohá. ⁷ Daaní, dava stná tata mà, mahì iñù nì còya; te na ní sahnù iñù mà, dandu nì dàdáhvia viú cuati yucán. ⁸ Doco dava stná tata mà, nùù ñuhù váha nì còya, te nì cuàha viá, ùhùn dico gà tantu nì cana, te ò dava ga-ñà, ùni dico ga tantu, te ò dava gà, òcò ùxìn gà tantu nì cuàha. ⁹ Ni cúníni vâha nsidaa-nsiá ñà-ndùá cachí —nì cachi Jesús.

Ñà-ndùá dísáhà-xí nì nacani Jesús ejemplu xi-ya

¹⁰ Daaní, nì catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá nùù-yá, te nì cachi-nè:

—¿Índù chuun puru ejemplu nacání-ní xì nèhivì?

¹¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, sàni ñihítáhvi-nsiá cundaà inì-nsia nansa cuní cachi palabra sàhà ñuhiví ì xì mii-yá iá ansivi, mate antes nisa ìa dèhé palabra mà. Doco nèhivì dava ga, cóni ñihítáhvi-né mànihì ini-nè. ¹² Vachi nècuàchì sàñùhú (ñà-vàha) inì-xi, chicá más icúmí-nè ñihítáhvi-né sàhà-ñá cucumi-né más gà. Doco nèhivì có-ñùhú ndisa (ñà-vàha) inì-xi, dècuènde iyuhu (ñà-vàha) sàñùhú ini-nè, icúmíá cuxio dahuan. ¹³ Ñàyùcàndùá, puru ejemplu cáhìn xì nèhivì yohó, vachi mate indéhe cuáhà-né, doco quidámáxiní-nè; te mate iníni cuáhà stná-nè, doco có-sànihì ini-nè na ian doho-né. ¹⁴ Ducán quidá-né, te ducán sàni cuu ndisa stná ñà-ndùá nì cachitnùhu Isaías sàhana (na ní tiaa-ne palabra yohó nì cachi Dios):

Mii-nsiá, cuàhà gá icúmí-nsiá cunini-nsia, doco mà sàa-nsiá mànihì inì-nsia. Te cuàhà gá icúmí-nsiá cundehè-nsiá, doco mà cùndáa ndisa inì-nsia. ¹⁵ Vachi nsidaa nèhivì raza-nsiá yohó, quidámáxiní-nè na ian ùhì tiacú-nè. Te quidá-né na ian danácuáni-nè nùù-né. Vachi có-cùní-nè cundehè-né (ichì yùhù), ni có-cùní stná-nè cunini-ne, ni có-cùní stná-nè mànihì ini-nè, ni có-cùní stná-nè natnahnù-nè ichì yùhù, te ducán nsida vií anima-nè, nì cachi Dios.

¹⁶ 'Doco mii-nsiá, ndiaha gá iá xì-nsiá vichi, vachi cundáa inì-nsia sàhà ñà-ndùá indéhe-nsiá; sànihì inì-nsia sàhà ñà-ndùá iníni-nsiá. ¹⁷ Vachi cunaha-nsiá, cuàhà gá nècuàchì profeta sàhana, xì cuàhà gá más nèhivì xí Dios, nsidaa-né nisa cuni sàstnùhù-né cundehè-né ñà-ndiaha ì sàni xinínù-nsiá vichi, doco cóni ñihítáhvi-né ducán. Yáha ga nisa cuni-nè cunini-ne palabra ndiaha sàni inini-nsia vichi, doco cóni ñihítáhvi-né ducán.

Ñà-ndùá cuní cachi ejemplu sàhà nècuàchì xitú

¹⁸ 'Vichi cunini vâha-nsia, vachi cuàhìn quide explicar nansa cuní cachi ejemplu sàhà nècuàchì xitù-mà. ¹⁹ Cunaha-nsiá, nú sàni xitiá ley xi ñuhiví ì xì Dios, te iníni iin nèhivì, doco có-cùndáa vâha ini-nè sàhà-ñá, dandu vâxi ñà-malu, te dacúxíó-si palabra xi Dios iá ini anima nècuàchimà. Ñàyùcàndùá nacua nì cuu xi tata nì còyo yuhù íchí, ducán-ní cuú xi stná nècuàchimà. ²⁰ Daaní, nahi tata nì còyo nùù cavà nduú nèhivì iníni xí palabra ì, te vichi vichi cudí gá ini-nè sàhà-ñá. ²¹ Doco na ian cuú xi viú còd yohò-xí, ducán cuú stná xì-né; iyuhu gá quidándéé ini-nè. Vachi nú sàni yâha-ne iin tnùndoho, ò nú sàni quida quini nèhivì xì-né, dandu luegu naxícócuñin ini-nè, te nacóó-né palabra mà. ²² Daaní, nahi tata nì còyo mahì iñù nduú nèhivì iníni xí palabra xi Dios, doco cuàhà gá nacání ini-nè sàhà vida xi-ne ñuhiví yohó; cuàhà gá xího-né coo cuica-né; ñàyùcàndùá, dandahvíamáné, te sadiámà nùù palabra xi-ya ini-nè, mà cùì níhìndèè palabra mà chindeá-nè. ²³ Daaní, nahi tata nì còyo nùù ñuhù vâha nduú nèhivì iníni xí palabra xi-ya, te cundáa ini-nè, te quidá ndisa-neà cumplir; quidá-né na iin viú nì cana vií, a sea cunduu-ne nahi viú nì cana ùhùn dico tantu, te ò viú nì cana ùni dico tantu, te ò ñá-nì cana òcò ùxìn tantu.

Ejemplu sàhà yùcù chicuéhè nì sahnù mahì viú trigu

²⁴ Daaní, nì nacani Jesús xì-né inga ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Ley xi ñuhiví ì xì mii-yá iá ansivi, ducán iá' nacua nì cuu na ní chihi iin tiaa ñà-ndùá tata vâha trigu itu-nè. ²⁵ Doco iá iin tè-xìn ùhì xì-né, te na quídì-nè, mii-né xì nsidaa compañeru-nè, dandu nì sàa tèmà nì chihi stná-te tata yùcù chicuéhè mahì itu-nèmà, te

cuàhàn-te. ²⁶ Daaní, nì xitià viu cuati ma, nì sahnua, te nì cana sìcàyòcò-ñà. Dandu nì natù stnà ñà-nduú yùcù chichuéhè mà. ²⁷ Te na ní caxini peón nansa iá, nì sàhàn-te nì cachtitnùhu-tè xì lamú xi-tè, cachí-te: “Señor, amádi tata vaha nduá nì chihi-ní itù-nímà. Te ¿índù chuun nì xitià guá yùcù chichuéhè?” ²⁸ Dandu nì cachi lamú mà xì-té: “Divi tè-xiní ùhì-xí nì quida xán”. Dandu nì cachi peón mà xì-né: “¿A cuní-nî cùhùn-nsì tnuhu-nsi yùcù mà?” ²⁹⁻³⁰ “Còó”, cachí-nè, “Còtó tnuhu stnà-nsià viu. Chicá vaha ducání nì coá dècuèndè nú sàni sahnua ndúìà, te sà-íà ndanchito cosecha. Dandu quivì mà cuàhìn cachi xì-nsiá ñà-dihna yùcù chichuéhè datacá-nsià, cunuhnià manajo, te coca. Daaní después, (tàhndè vii) trigu, te nàcòovàha nùniá”.

Ejemplu sàhà tata yutnù mostaza

³¹ Daaní, nì nacani tu-ya xì-né inga ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Ley xi ñuhiví ì xí mii-yá iá ansivi, ducán iá` nacua nì quida iin tiàa na ní chihi-ne iin tata yutnù mostaza itu-nè. ³² Tata mà nduú tata chicá cuati iá ñuhiví, doco nú sàni sahnua, yutnù nahnú nduú-nu, dècuèndè laa ndavá ansivi vaxi stnà quidávàha tacà-xi mahì-nú.

Ejemplu sàhà ñà-nsidátáchí xí yusàn pan, divi nduú levadura

³³ Ñuhiví ì xí mii-yá iá ansivi, ducán nduá nahi tàtnà nsidátáchí xí yusàn pan, vachi divia nì quihin iin nècuàchì ñahà nì dàquée-ne mahì ùni maquila yusàn harina, te nì ndutachi nsihá —nì cachi Jesús.

³⁴ Nsidaa palabra jaàn nì nacani-ya xì nèhivì cuáhà yucán, vachi cuisì-ní ejemplu nì nacani-ya xì-né. ³⁵ Ñàyùcànduá, ducán nì cuu ndisa palabra nì cachtitnùhu iin profeta sàhana na ní càhàn-nè nì quida Dios, te dohó nì cachi-nè:

(Cachí Dios): cuáhà ejemplu cuàhìn nacani xì nèhivì. Cuàhìn datú cuáhà iñàha nù-né, cuáhà palabra nì ìa dèhé dècuèndè nì sàcòò ñuhiví, nì cachi-yà.

Nansa cuní cachi ejemplu sàhà yùcù chichuéhè

³⁶ Daaní, nì ndaquìndè Jesús xì nèhivì cuáhà yucán, te nì nansihvi-ya vehe. Te nì catnàtuu nèhivì dacuahá-yá, cachí-nè xì-yá:

—Cachí-ní xì-nsí nansa cuní cachi ejemplu sàhà yùcù chichuéhè iá itu mà.

³⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nècuàchì nì chihi xi tata vaha ma nduú yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví. ³⁸ Te itu mà nduú ñuhiví yohó. Te tata vaha ma nduú nèhivì cusáhnû Dios nù-xí, doco tata chichuéhè mà nduú nèhivì xí ñà-malu. ³⁹ Te tiàa nì chihi tata chichuéhè mà, divi nduú ñà-malu xiní ùhì xí. Daaní, quivì nì ndanchito cosecha mà, divi quivì xínu tiempu yohó nduá. Te peón nì ndanihi xi cosecha mà, divi nduú ángel xi Dios. ⁴⁰ Te nacua nì cuu xi yùcù chichuéhè mà, nì sàcùnuhnià, te nì xixàn, ducán icúmí cuu stnà (xì nèhivì malu) na xínu tiempu yohó. ⁴¹ Vachi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmî techuín ángel xi cùhùn-nè tavà-né nsidaa ana dàtúcù xì ñanìtnaha-xi, xì nsidaa gá stnà ana quidà-xì ñà-cò-ndiáá, te mà cùndóó gá-nè ñuhiví xi, ⁴² vachi icúmí-nè ndiachi-né ini xìtnù ndé xixìn ñuhu, te yucán icúmí-nè cuacu fuerte-nè, te càna nùhu-ne. ⁴³ Dandu icúmí sàà meru tiempu xi nèhivì ndàcuisì inì-xi; ndiaha gá icúmí coo xi-né, na ian ndiaha gá orá, ducán ndiaha coo xi-né quivì sàà Yua-nda Dios cusahnú-yá ñuhiví yohó. Ni cúniní vaha nsidaa-nsiá ñà-nduá cachí xì-nsiá yohó.

Ejemplu sàhà dihùn índuxin

⁴⁴ Ñuhiví ì xí mii-yá iá ansivi, ducán iá` nahi dihùn cuáhà índuxin dèhé nù iin ñuhù, te nì ndacùhun iin tiàa-ñà. Ñàyùcànduá nì nachidèhé-nè, cudí gá ini-nè. Dandu mànuhù-né nì dicò nsihí-né ñà-icúmí-nè, te nì sàhàn-nè nì xiin-ne ñuhù mà.

Ejemplu sàhà sì-diqui yáha ga ndiaá

⁴⁵ Inga ejemplu. Ducán iá ñuhiví ì xí-yá nacua nì quida iin nècuàchì dicò te nacuíñ, nducú-né sì-diqui perla chicá vico cuiin-ne. ⁴⁶ Por fin nì tui iin sì-diqui chicá nsiaha. Ñàyùcànduá nì sàhàn-nè nì dicò nsihí-né ñà-icúmí-nè, te nì xiin-ne sì-diqui nsiaha ma.

Ejemplu sàhà ñunù tavá-nda siaca

⁴⁷ Inga ejemplu. Ducán iá ñuhiví ì xí mii-yá iá ansivi na iin ñunù chìcáá-nè mahi mar, te quíhvi nsidanuu clase siaca inià. ⁴⁸ Dandu nú sàni chituá, tavá-néa yuhù mar, te nácundoo-ne nacàxin-ne siaca ma. Siaca viì, nácòovàha-sì ìcà siccàté, te siaca chicuèhè, xítia-si. ⁴⁹ Te divi ducán icúmí coo stná quivì xinu tiempu yohó. Icúmí caquesaa ángel xi Dios, te nacàxin-ne nèhivì, cuaán cuita nèhivì malu, te cuaán cuita nèhivì vaha. ⁵⁰ Dandu icúmí nèhivì malu mà ndiachì-né ini xitnù ndé xixìn ñuhu, te yucán icúmí-nè cuacu fuerte-ne, te càna ñuhu-ne.

Ejemplu sàhà ñà-cuicà

⁵¹ Dandu nì ndàcàtnùhù Jesús nù nèhivì yucán:

—¿A sàni cundaà ini-nsià sàhà nsidaájàn?

—Jaan, Stoho-nsì Señor —nì cachi-nè.

⁵² Dandu nì cachi-yà:

—Iin nècuàchì cuàhàn chinaha xì ley ì, nú sàni dàcuahá vaha-ne sàhà ñuhiví ì xí mii-yá iá ansivi, dandu (cuaha-ni iá, vachi ináhá-nè ley sàhana, te ináhá stná-nè ley saa), te ducán queé stnámà na iin tiàa ndoo vaha cuàhà traste xi, vátuni tavà-né iin ñà-saa, te tavà stná-nè iin ñà-sàhana.

Nansa nì quida nèhivì ñuu Nazaret na ní nùhù Jesús yucán

⁵³ Nì nsihi nì nacani Jesús ejemplu jaàn, dandu nì quihin-ya ichì mànuhù-yá. ⁵⁴ Te na sàni nasaa-yà ñuu-yà, dandu cuàhàn-yà veheñuhu, te nì quesaha-yá dacuahá-yá nèhivì yucán. Ñàyùcànduá, nì ndulocó nècuàchìmà, cachì-nè:

—¿Índù nì xini-ndà nì cunchichì guà nècuàchì yohó, te quidá stná-nè milagru?

⁵⁵ ¿Amadí déhe nècuàchì tùha yacún yutnù nduú-né, te dihi-né nduú María, te ñani-nè nduú Jacobo, xì José, xì Simón, xì Judas? ⁵⁶ Te cùha-ne, yohó xíndoo stná-nè ndé ndoo-nda. Pues nú ducán, dandu ¿índù nì nihitáhvi guá-nè quidá-né ducán?

Ñà-jaàn nduá nì cacachi nèhivì, ⁵⁷ vachi nì cuduchi ini-nè sàhà-yá. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Iin ana cáhàn cuenta xi Dios, nú inga ñuu ni cáhàn-nè, dandu siempre quidáñúhú nèhivì-né yucán; doco nú ñuu mii-né, ò vehe-ne, còó, có-quidáñúhú nècuàchìmà-né —nì cachi-yà.

⁵⁸ Ñàyùcànduá, mànicuí quida-ya milagru fuerte ñuu-yàmà, vachi có-xiníndísâ-néyà.

14

Nansa nì xihì Juan Bautista

¹ Daaní, tiempu yucán nì xinitnùhu rey Herodes ñà-cuàhà guá quidá Jesús. ² Te nì cachì-te xi nèhivì xí-te:

—Ádí nsì-Juan Bautista nduú Jesús, te sàni natiacu-nè vichi, te ñàyùcànduá quidá-né cuàhà milagru —nì cachì-te.

³ Vachi Herodes mà nduú ana nì chicadi xì Juan vehecàa. Ducán nì quida-tè sàhà ñahàdihí ñani-te Felipe nani Herodías. ⁴ Vachi nì cachi Juan xì-té ñà-có-sàha Dios lugar coo-tè xì ñahà mà. ⁵ Ñàyùcànduá, cuní-te cahni-ténè, doco yúhì-te nèhivì ñuu-te, vachi quidá-né cuenta ñà-iin nèhivì yuhù nú Dios nduú nècuàchìmà.

⁶ Doco nì sàa quivì nì naxinu-tè cuà, te nì quida-tè vicò. Te vicò mà nì itasaha dèhe Herodías mà nù nèhivì (nì casaà) yucán, te cuàhà gá nì cudì ini Herodes. ⁷ Ñàyùcànduá, nì chinaha-té Dios dacútáhvi-téñà ndéni inàha nì cui ni càn-ña. ⁸ Dandu (nì sàhàn-ña) nù dihi-ñá, te nì sàcùnaha-ñá (nansa càn-ña), te ñàyùcànduá nì cachì-ña xi rey mà:

—Dìni Juan Bautista cuní taxi-ní, cunacaà ini iin charola quixi.

⁹ Dandu nì cuhuun ini rey mà, doco sàhà-ñá sàni chinaha guá-te Dios, te sàhà stná compañeru-te ndoo indéhe yucán, ñàyùcànduá nì dandàcú-te ñà-nì còó nacua nì xicàn ñahà chii mà, ¹⁰ nì sàha-tè orden, te nì quendodò dínì ndómà vehecàa. ¹¹ Te nihí nèhivì dìnì-ndà nì nansihvi ndé iá-te, inàcàa ini iin charola. Ñàyùcànduá, nì tniì ñahà chii mà-ñá

nì sàhàn nì sàha-ñà dihi-ñá. ¹² Dandu nì quixi nècuàchì nìsa dacuahá Juan nì ndanihi-ne nsii ma nì sùxin-ne. Dandu cuàhàn-nè cachitnùhu-ne xì Jesús.

Nansa nì dàcùxí Jesús ùhùn mil tiàa

¹³ Na ní nsiihì nì inini Jesús, dandu nì quècahnu-ya ini iin lancha, cuàhàn cuaán-yá inì-nu dècuèndè iin xaan ndé có-ndòò nèhivì. Doco nì xinitnùhu nèhivì cuàhàn-yà, te ñàyùcàndùá nì caquee stná-nè ñuu-nè nì tenchicùn-nèyà ñuhù íchî. ¹⁴ Sàhámà (na ní sàà-yà yucán), te nì quee-ya nùu lancha mà, dandu nì xini-yà ndoó cuàhà gá nèhivì. Te nì cuhi ini-yànè; ñàyùcàndùá nì dándúvaha-ya cuàhà nècuàchì cuhí xi-ne. ¹⁵ Te na ní cuaà, dandu nì catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá nùu-yá, cachí-nè:

—Vichi sàcuàhàn nì cuaà, te lugar yohó, còò ni-iin vehe. Ñàyùcàndùá ndaquìndèè-ní xì nèhivì ni cùhùn-nè ñuu cuati yatni cuiin-ne ñà-cutiacu-nè.

¹⁶ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Còò necesidad cùhùn-nè inga xaan; mii-nsiá dacuxí-nsiánè.

¹⁷ Dandu nì cachi-nè:

—Cuisi ùhùn pan nihí-nsí, xì ùi siaca.

¹⁸ Te nì cachi-yà:

—Cunihi-nsiaña quixi.

¹⁹ Dandu nì dándàcú-yá ni mácùndoo nsidaa nèhivì yucán nùu yùcù cuati. Te nì tnii-ya ùhùn pan mà xì ùi siaca, te nì ndacoto ndiaá-yà dìquì-xí, nì naquimanì-yá Dios sàhà-ñá. Dandu nì dàcuàchí-yáñà nì sàha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te mii-né, nì dasàn-nèa nùu nsidaa nèhivì ndoó yucán. ²⁰ Te nsidaa-né nì xixi-ne nì ndenuu ini-nè. Te pedazu nì ndòò ga nì chitu ùxìn ùi ìcà. ²¹ Pues cunaha-nsiá, nsidaa nèhivì nì xixi ma, nahi ùhùn mil tiàa nì sanduu-ne, te cuaán nduú stná nècuàchì ñahà xì ñà-cuati.

Nansa nì xicandodò Jesús nùu tècuí mar

²² Vichi duha nì cachi Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì mácùñuhu-ne ini lancha te cùhùn cuéè-nè nùu-xí yàha-ne inga ladu mar, doco mii-yá, cuàhàn-yà danácuítì-yà nèhivì cuàhà yucán. ²³ Te na sàni ndaquìndèè-yá xì nsidaa nèhivì mà, dandu nì nana cuaán-yá iin yucù nì càhàn-yà xì Yuamánì-yá Dios. Daaní, na ní cuñaà, íá mindaa-yá yucù yucán. ²⁴ Doco lancha mà, sàcuàhàn-nu dava mahì mar, te cuàhà gá sàni nacuahnu todò tècuí. Ñàyùcàndùá ndé ndiàchì nihní-nu, vàchi yáha ga ndee caná tàchì ladu nùu-nú. ²⁵ Daaní, sinduhá nì sàà-yà yucán xicándódo-yá nùu tècuí. ²⁶ Doco na ní caxini-nè vaxi-ya, nì cayùhí cuàhà-né, te nì càna ndee-né, cachí-nè:

—¡Duma nduá!

²⁷ Doco vichi vichi nì cachi-yà xì-né:

—Nacuàhandee inì-nsia, vàchi yùhù nduí. Màsà yúhî-nsià.

²⁸ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, nú divi nduu-ní, cachì-ní xí caqui nùu tècuí sàì ndé vaxi-ní.

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nahà-ní.

Ñàyùcàndùá, nì nuu Pedro nùu lancha mà nì quesaha-né nì xicandodò stná-nè nùu tècuí cuàhàn-nè ndé vaxi Jesús. ³⁰ Doco na ní xini-nè ñà-ndee guá caná tàchì, dandu nì yùhí-nè, te nì quesaha-né cuàhàn-nè càhà-nè ini tècuí mà nì cùí. Ñàyùcàndùá, nì ndàhì ndee-né, cachí-nè:

—¡Stoho-nsì Señor, dacácu-ní yùhù!

³¹ Dandu vichi duha nì chitanini-ya ndahà-yá nì tnii-yanè, te nì cachi-yà xì-né:

—Iyuhu gá xiníndísá-ní. Chicá vaha màsà cóó-ní xì duda.

³² Dandu nì nana-ya lancha, mii-yá xì stná Pedro. Te vichi duha nì cucuìn tàchì. ³³ Te nì tnàtuu nsidaa nècuàchì ñuhú ini lancha mà nì sàcuítasisi-né nùu-yá, cachí-nè:

—¡Ndisa, Dèhemanì Dios nduu-ní!

Nansa nì dándúvaha Jesús cuàhà nècuàchì cuhí ñuu Genesaret

³⁴ Daaní, na sání yàha-ya xì-né mar mà, dandu nì sàà-yà ñuhù íchî iin ñuu nani Genesaret. ³⁵ Te nì nacuni nèhivì ñuu mà-yá, te nì cachitnùhu-ne xì nsidaa gá nèhivì ladu yucán. Ñàyùcàndùá, yucán nì casaà cuàhà-né nùù-yá ndacá-né nsidaa nècuàchì cuhí xi-ne. ³⁶ Te nì sacundahví-nè nùù-yá áma cuáha-ya dùcùn ndahà úún-né siquiera orilla sìcoto xi-ya. Te nsidaa nèhivì nì dùcùn ndahà-xí ducán, nì nduvàha-ne.

15

Ñà-ndùá dacuidá cuàchi ndisa xi anima-ndà

¹ Daaní, ñuu Jerusalén nì caquee dava nècuàchì fariseu, xì dava stná nècuàchì ley xi veheñùhu vaxi-ne, te nì casaà-nè nùù Jesús. Te nì cachi-nè xì-yá:

² —Nècuàchì dacuahá mii-ní, ¿índù chuun có-quidá-né estilu xi xì-ndà? Vàchi na cuáhàn-nè cuxi-ne, có-ndàhá-né (nacua cachí estilu xi-nda).

³ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

—Te mii-nsiá tu, ¿índù chuun có-quidá stná-nsià ñà-ndùá nì dandàcú Dios? Vàchi iladu nacóó-nsiá ley xi-ya, te chívàha-nsia ñà-ndùú estilu xi mii-nsiá. ⁴ Vàchi dohó nì cachi-yà: ni cóo tñùñuhu xi-nda nùù yuadíhí-ndá. Te nú ni cáhàn ùhì iin nèhivì dìquì iin yuadíhí-nê, dandu icúmí-nê cui-nè. ⁵ Doco mii-nsiá, tucu quidá-nsiá, vachi cachí-nsià vátùnì cachi iin nèhivì xì yuadíhí-nê: “Mà cùì chindeí mii-nsiá xì ñà-ndùá icúmî, vachi sàni cachi sàhà nsidaámà ñà-ndùá dìhùn ì”. ⁶ Te nú ducán sàni cachi nècuàchìmà, dandu còò cá obligaciòn icúmí-nê ñà-chindee-né yuadíhí-nê, cachí-nsià. Ñàyùcàndùá, sàhà estilu xi-nsiamà iladu sàni nacoò-nsia ley nì cachi Dios, te cuisì estilu xi mii-nsiá chívàha-nsia. ⁷ ¡Ndahví-nsià! ¡Vàha ga-nsià cahan-nsiá, doco dananí úún-nsiá! (Náhà xicà) ñà-ndàcuisì nduá nì cachitnùhu Isaías sàhà-nsiá sàhana na ní tiaa-ne ñà-ndùá nì cachi Dios, te dohó nì cachi-yà:

⁸ Nèhivì yohó, yuhù-né quidáñùhù-nè yùhù. Doco ini anima-nè, còò, vachi xica ié cahan-né. ⁹ Cahvi-né yùhù tuxí-né, doco có-ndiáá, vachi nèhivì úún nduú ana nì quidavàha xi ley chináhà-nè nèhivì.

¹⁰ Dandu nì cana Jesús nèhivì cuáhà mà ñà-tnàtuu-ne nùù-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cunini vaha-nsia, te cundaà ini-nsiá. ¹¹ Mà cúnsidá cuàchi nèhivì sàhà ni-iin ñà-xixí-né; còò. Doco palabra queé yuhù-né na cachí-nè iñàha, ñà-jaàn ndisa dacuidá cuàchi xi-né.

¹² Dandu nì nataca nècuàchì dacuahá-yá nùù-ya, te nì cachi-nè:

—Cunaha-ní, cudúchí ini nècuàchì fariseu sàhà ñà-ndùá nì cachì-ní.

¹³ Dandu nì naxiconihí-yá nùù-né, cachí-yà:

—(Có-quidámà), vachi nú iá iñàha ñuhivì yohó có-ndùú ñà-nì chitnùnì ini Yuamání iá ansivi, dandu icúmîá ndañuhá na ian ndañuhu yùcù tnuhu-nda itu. ¹⁴ Nacóó-nsiá nècuàchì fariseu mà, vachi quidá-né na ian quidá iin nècuàchì cuaá cuní dacúndéhe xi inga nècuàchì cuaá ichì. Te (ináhà-ndá) nú ducán ni quida-nda, cutu sàà-ndà dacóyo nihni stnaha-nda xìchi.

¹⁵ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Nacani-ní xì-nsí nansa cuní cachi ejemplu nì cachì-ní (xì nècuàchìmà).

¹⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A có-cùndàà stná ini mii-nsiá? ¹⁷ ¿A có-ináhà-nsiâ nansa cuu-xi comida xixi-nda, queá yuhù-ndà, dandu yáha ndè tìxi-nda, te después quea? ¹⁸ Doco palabra queé yuhù-ndà, divi ñà-ñùhù ini anima-ndà nduá. Te divi ñà-jaàn ndisa dacuidá cuàchi xi anima nèhivì. ¹⁹ Vàchi ini anima-nè ñuhù cuáhà cuàchi, te divi sàhámà nacání quini guá ini-nè, te sahnì stnahá-né, te ò cáhàn-nè xì inga nècuàchì có-ndùú nècuàchì vehe-ne, te ò iá-nè xì ndéni nèhivì ní cui mate tà nándàhá-né. Te divi sàhà ñà-ndùá ñuhù ini anima-ne, ñàyùcàndùá xího stná-nè quida cuihna-né, te cuní-nè dandahví stnahá stná-nè, ò cáhàn quini-ne. ²⁰ Divi cuàchi jaàn nduá dacuidá cuàchi xi anima nèhivì, doco ñà-có-ndàhá-ndà na xixi-nda, có-dàcuídá cuàcha-ndó.

Nansa nì xinindisá iin nècuàchì ñahà inga ñuu

²¹ Dandu nì quee Jesús ladu yucán cuàhàn-yà ladu ñuu Tiro xì ñuu Sidón. ²² Te yucán nì tnàtuu iin nècuàchì ñahà raza cananeu nùu-yá, ndáhi-nè, cachí-nè xì-yá:

—Señor, mii-ní nècuàchì descendencia xi David, cundehè ndahví-nî yùhù, vàchi yáha ga fuerte dandohó iin ñà-malu dèheyoquí.

²³ Doco Jesús, cóni náxícóníhî-yá nùu nècuàchì mà. Dandu nì catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá, cachí-nè xì-yá:

—(Quida-ní favor xícàn-nè), dandu taxi-nínè, vàchi ndé cuñáñá-nsî ñà-ndáhi guá-nè.

²⁴ Dandu nì cachi-yà (xì nècuàchì dacuahá-yá):

—Cuisi nùu nècuàchì raza-ndà Israel nì techuún Dios yùhù càhàn xí, vàchi nahi riì nì tucù xínduu-ne.

²⁵ Dandu nì tnàtuu nècuàchì ñahà mà nì sàcuìn sísì-né nùu-yá, cachí-nè xì-yá:

—Chindee-ní yùhù, Señor mío.

²⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—(Ùhì quide ñà-nduá xícàn-ní, vàchi) có-nduá ducán dacúxío-ndá dità nùu dèhe-nda, te cuàha-nda sìhina cuati.

²⁷ Doco nì cachi-nè xì-yá:

—Ñà-ndáa nduá Señor. Doco cunaha-ní, dècuèndè stná sìhina cuati, níhì stná-si iyuhu xèhè dità cóyo tìxi mesa xi stohò-si. (Ñàyùcànduá, chindee sacu stná-ní yùhù.)

²⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuàhà gá xiníndísá-ní. Ñàyùcànduá, ducán ni coó nacua xícàn-ní.

Ñàyùcànduá, divi hora jaàn nì nduvàha dèheyoco-né.

Nansa nì nduvaha cuàhà gá nèhivì

²⁹ Dandu nì quee Jesús ladu yucán cuàhàn-yà ichì mar de Galilea. Te na nchícùn-yà ichì mà, nì nana-ya iin yucù nì sàcòo-ya. ³⁰ Te cuàhà ga nèhivì nì nataca nùu-yá yucán, ndacá-né nècuàchì cuhí xi-ne, xínduu-ne nècuàchì xicá cuéhê, xì nècuàchì cuaá, xì nècuàchì ihìn, xì nècuàchì cuhí ndahà-xí, vàchi cuàhà gá cuéhè ndohó-né. Te nì chitànduhù-ñánê nùu-yá, te nì dándúvaha-yanè. ³¹ Ñàyùcànduá, nì ndulocó nèhivì cuàhà mà na ní xini-nè nansa nì cuu nì nacahàn nècuàchì ihìn, te nì nduvítà ndahà nècuàchì cuhí ndahà-xí; stná nècuàchì xicá cuéhê, nì nacaca viì stná-nè, te nì natùinuù stná nècuàchì cuaá. Te nèhivì nì xini mà, cuàhà gá nì naquimanì-né Dios ñà-cuàhà guá sàni chindee-yá nèhivì ñuu-nè Israel.

Nansa nì dàcùxí Jesús cùmì mil nèhivì

³² Daaní, nì cana-ya nècuàchì dacuahá-yá ñà-tnàtuu-ne nùu-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cuhí inì nèhivì yohó, vàchi vichi sàcuàhàn-ndà ùnì quivì ndoó-né cutnáhá-né xì-ndà yohó, te còò cá ñà-cuxi-ne. Te có-cùní nacuitià-nè nùhù-nè nú tãñáha ga cuxi-ne, vàchi vihini cuítá-nè ichì núhù-nè.

³³ Dandu nì cacachi nècuàchì dacuahá-yá:

—Doco ¿índù nihì-ndà ñà-cutiacu-nè ñà-cuàhà guá-nè? vàchi yucù nduá yohó.

³⁴ Te nì ndàcàtnùhù-yá nùu-né:

—¿Nadaa pan nihí-nsiá?

—Ûsà-ñà xì iin ùì siaca cuati —cachí-nè.

³⁵ Dandu nì dándàcù-yá ní mácùndoo viì nsidaa nèhivì mà ñuhù. ³⁶ Te nì tnii-ya ùsà pan xì stná siaca ma, te nì naquimanì-yá Dios sàhà-ñá, dandu nì dàcuàchì-yá ñà nì sàha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te mii-né, nì dasàn-néà nùu nèhivì cuàhà mà. ³⁷ Te nì xixi nsidaa-né nì ndenuu ini-nè. Dandu después nì dàtácá-nè ùsà canasta nì chitu ñá-nì cuyodò gá. ³⁸ Cunaha-nsiá, nsidaa nècuàchì tiàa nì xixi ma, cùmì mil nì sanduu-ne, te cuaán nduú nècuàchì ñahà xì stná ñà-cuati. ³⁹ Daaní, nì dãnàcuítì-yà nèhivì mà, te nì nana tu-ya iin lancha cuàhàn-yà dècuèndè ladu ñuu Magdala.

¹ Dandu nì quixi nècuàchì fariseu xì nècuàchì saduceu, te nì xicàn-nè ñà-nì quidá-yá iin milagru cundehè-né, te cundua seña cudî ndisa ini Dios sàhà-yá. Ducán nì xicàn-nè, áma níhìndèè-né daquée cuàchi-ne dìquì-yá. ² Doco mii-yá, nì cachi-yà xì-né:

—Nú nì cuaà, te cuahá laa ansivi, dandu cachí-nsià: “Seña nduá ñà-ìcúmí cuun dàvì”.
³ Daaní, dàtnàà tu, nú color cuahá íá ansivi, te ndiaha gá itá vïcò, dandu cachí-nsià: “Vàxi dàvì vitni”. ¡Ndahví-nsià! Dananí uun-nsia nchichí-nsià, vàchi mate vètùnì nacuni-nsià seña íá ansivi, doco mà cùì nacuni stná-nsià índù tiempu nduá vichi.

⁴ Nèhivì tiempu vichi, malu cuàhà-né, vàchi có-càhvì sàhnú víi gá-nè Dios, cutu milagru-ni xicàn-nè cundehè-né. Doco mà níhì-né cundehè-né milagru cuní-né, cuisì milagru nì cuu xi Jonás sàhana —nì cachi Jesús.

Dandu nì nacooyanè cuàhàn-yà.

Nansa nì cachi Jesús xì nèhivì xí-yá ñà-nì cúndóó-né cuidadu sàhà ñà-nduá chináhá nècuàchì fariseu

⁵ Dandu nì caquee nècuàchì dacuahá-yá, cuàhàn-nè (xì-yá) inga ladu mar yucán. Doco nì nandòó-né cunihi-ne pan cùhùn. ⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cundehè-nsiá, cuidadu gà ni cúndóó-nsiá sàhà tàtnà nsidátáchí xí pan xi nècuàchì fariseu xì stná nècuàchì saduceu.

⁷ Dandu nì quesaha-né ndatnúhú-nê, cachí-nè:

—Ádi sàhà ñà-còò pan nihi-nda vaxi, ñàyùcànduá cachí-yà xì-ndà ducán.

⁸ Dandu nì cundaà ini-yà ñà-nduá ndatnúhú-nê, ñàyùcànduá nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, iyuhu gá xiníndísâ-nsiá. Có-xiñùhù ndatnuhu-nsiá sàhà-ñá còò pan nihí-nsiá vaxi. ⁹ Yùhù xiní tàñáha ga cundaà inì-nsia. ¿A có-nsinúú inì-nsia sàhà ùhùn pan (nì xixi) ùhùn mil tiàa, te nadaa ga ìcà pedazu pan nì ndòò nì dàtàcá-nsià? ¹⁰ Te ¿a có-nsinúú gá stná inì-nsia sàhà ùsà pan nì xixi cùmì mil nèhivì, te nadaa ga ìcà pedazu pan nì ndòò stná? ¹¹ Xiñuhu cundaà ini-nsià ñà-màdì pan ndisa cáhìn sàhà-xí na ní cachi xì-nsiá ñà-nì càquín-nsià cuidadu sàhà ñà-nsidátáchí xí pan xi nècuàchì mà.

¹² Dandu nì sàà nècuàchì dacuahá-yá nì cundaà ini-nè sàhà ñà-nduá nì cachi-yà, màdì ñá-nsidátáchí xí pan ndisa nduá cáhàn-yà sàhà-xí. Còò, sàhà ley chináhá nècuàchì fariseu xì nècuàchì saduceu, divi nduá cáhàn-yà sàhà-xí.

Nansa nì cachi Pedro ñà-xiníndísâ-né Jesús ñà-nduú ndisa-ya Cristu nì quixi nùù Dios

¹³ Daaní, cuàhàn Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá ndè ladu ñuu Cesarea de Filipo. Te nì ndàcàtnùhù-yà nùù-né, cachí-yà:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, ¿índù nècuàchì nduí cachí nèhivì?

¹⁴ Te nì cachi-nè xì-yá:

—Dava-ne cachí-nè Juan Bautista nduu-ní, te dava-ne, Elías nduu-ní, cachí-nè. Daaní, dava tu-ne cachí-nè ñà-nduú-ní Jeremías, te ò inga profeta sàhana nì sacahàn cuenta xi Dios.

¹⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Doco mii-nsiá, ¿ana nduí cachí-nsià?

¹⁶ Dandu nì cachi Simón Pedro xì-yá:

—Divi Cristu Dèhemanì Dios íá nicanicuaàn nduu-ní.

¹⁷ Dandu nì cachí-yà xì-né:

—¡Nansicáhàn mii-ní, Simón dèhe Jonás! vàchi màdì nèhivì ñuhivì yohó nì dàtnúù ini xì-ní ñà-nì cundaà inì-ní ducán. Còò, divi Yuamání íá ansivi nduú ana nì dàtnúù xì sàxinítùnì-ní. ¹⁸ Te yùhù cachí xì mii-ní, Pedro, ñà-ìcúmí-ní cunduu-ní na iin cavà fuerte ndé cuàha iin vehe. Te vehe-ma cundua nahi nèhivì-xí icúmí danátáquì. Te mate (ni queé) nsihi ñà-malu yehè andea (quixa), doco mà sàà cundeá nùù ana xínduu tàcá nèhivì xí. ¹⁹ Vàchi cuàhìn daníhítáhvì mii-ní (ñà-sàhà palabra cachí-ní) icúmí yàha nèhivì ndè ñuhivì ìì xí Dios, na ian cucumi-ní ndahà cáa xán. Te nú cachi-ní xì-né ñà-nsidá cuàchi ndisa-ne, dandu cundiaa stná palabra mà ndé (íá Dios) ansivi. Te ò nú ni cachí-ní xì-né ñà-màdì cuàchi nduá sàni quida-ne, dandu divi cundiaa stná mà ndé ansivi —nì cachi-yà.

²⁰ Dandu nì sàcùnaha nsidaa nècuàchì dacuahá-yá mà ñà-màsà cáchí-nè xì nèhivì ñà-ndùú-yá Cristu (nì quixi dìquì-xí).

Nansa nì cachitnùhu Jesús icúmí-yâ cui-yâ

²¹ Daaní, quivì yucán nì quesaha-yá cachitnùhu-ya xì nècuàchì dacuahá-yá nansa icúmí cuu xi-yá na sâà-yâ ñuu Jerusalén. Icúmí-yâ ndoho cuahà-yá, nì cachi-yâ xì-né, vâchi ducán icúmí quida nècuàchì sahnú dandacú, xì stná dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu. Te nú sàni xihì-yâ, dandu icúmí-yâ natiacu-yâ tìxi ùni quivì. ²² Dandu nì tavà cuaán Pedro-yâ, te nì càhàn duchi ini-nè xì-yâ, cachí-nè:

—Cahnú gà Dios, màsà nunca cuu xi-ní ducán.

²³ Doco nì naxiconihí-yâ nù-né, cachí-yâ:

—¡Cuxio-ní nùí, vâchi nahi ñà-malu Satanás nduu-ní, te quidá quíní-nî xí! Cuisì chuun xi nèhivì ñuhivì yohó nduá nihnú inì-ní, màdì chuun xi Dios.

²⁴ Dandu nì cachi-yâ xì nècuàchì dacuahá-yâ:

—Nsidaa ana cuní cunchicùn xí, xiñuhu nacoo-ne ñà-nduá cuní inì-ni mii-né quida-ne, te quida-ne cuenta na ian nsidá stná-nè cruz xi-ne cutnáhâ-né xí ñà-cui stná-nè. ²⁵ Vâchi nsidaa ana cuní dacácu xi vida xi, ñà-dandáñúhú dahuun-ne mii-né nduá. Doco nú ni cuí-nè sàhí, dandu ñà-sàni càcu ndisa vida xi-ne nduá. ²⁶ Vâchi mate ni níhì iin nèhivì nsidaa ñà-íá ñuhiví, doco ni mà sâà-mà cundua ñà-vâha xi-ne nú màsà sâà stná anima-nè càcua nùu Dios. Còó. Te ò nú ni cuní stná iin nèhivì nacuiin-ne anima-nè, còó, mà cúí.

²⁷ Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí naxicocuín, cutnahá stná xì cuàhà ángel xi. Te ndiaha gà icúmí coo tñùñuhu xí, nahi tñùñuhu xí Yuamání. Dandu nsidandá sàhà nsidaa nèhivì ñuhiví, según nansa nì quida iin iin-ne. ²⁸ Te cunaha-nsiá, dava mii-nsiá nècuàchì itá yohó, mà cúí-nsiá dècuèndè cuni-nsiá nansa coo quivì naxicocuín yùhù ñuhiví yohó cusahnúí.

17

Nansa nì nadama Jesús mii-yá, nì natnuù nihni ndiaha-yá

¹ Daaní, na ní yàha ññu quivì, dandu nì saca Jesús Pedro xì Jacobo, xì ñani Jacobo nani Juan, cuàhàn cuaán-yá xì-né ndè ònì iin yucù ducún. ² Te yucán nì nadàma-ya, tucu nì nàcùnahà-yâ nì xini nècuàchì mà, vâchi nì natnuù nihni fuerte nùu-yâ nahi orá, te nì nanchiì cuxín yaa stná sìcoto xi-ya nahi nduá orá. ³ Dandu nanàá nì xini stná-nè jaàn sàni ndecoyo stná nèhivì (sànaha) nani Moisés xì Elías, ndatnúhú-nê xì-yâ.

⁴ Dandu nì cachi Pedro xì-yâ:

—Stoho-nsì Señor, ¡nansicáhàn-ndá ndoo-nda yohó! Chicá vâha quidavâha-nsi ùni siahva, nú cuní-nî; ian coo mii-ní, ingà coo Moisés, te ingà coo stná Elías.

⁵ Meru càhàn Pedro ducán, te nì dàhvi nsidaa-né mahì iin vïcò nchií ndiaha. Dandu nì tiacu-nè càhàn iin ana càhàn mahì vïcò mà, cachí-yâ:

—Dèhemaní nduú ana yohó, te cudî inì sàhà-yâ. Ñàyùcànduá cunini-nsia ñà-nduá cachí-yâ.

⁶ Daaní, na ní inini nècuàchì dacuahá-yâ palabra mà, dandu nì tutuyuhu nsidaa-né ñuhù, vâchi nì yùhì cuàá-nè. ⁷ Dandu nì tñàtuu Jesús nùu-né, te nì chituu-ya ndahà-yâ ìcà-né, cachí-yâ:

—Vàtùni ndacuìta-nsia; màsà yúhì gà-nsià.

⁸ Dandu nì ndacoto-ne inicutu, te nì xini-nè, còò cá iin, ndé làcà mii Jesús íá yucán.

⁹ Daaní, nì naquihin-ya ichì mànuu-ya xì-né yucù yucán. Te ichì mà nì chinaha-yánè, cachí-yâ xì-né:

—Màsà nácání-nsiá xì nèhivì ñà-nduá nì xini-nsiá vichi dècuèndè nú sàni natiacu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví.

¹⁰ Dandu cachí-nè xì-yâ:

—Nú ducán, dandu ¿índù chuun cachí nècuàchì ley xi veheñùhu ñà-dìhna icúmí naxicocuín Elías?

¹¹ Dandu nì cachi-yâ xì-né:

—Ñà-ndáà nduá, dihna icúmí Elías naxicocuñ-nè, te nsidavii-né nsidaa chuun có-ía vii. ¹² Doco cunaha-nsiá, sàni quixi nècuàchì mà, doco nì nacuaà nèhivì-né, nì quida ndevàha-ne xì nècuàchì mà nacua cudî ini-nè. Te ducán icúmí-nê dandohó stná-nè yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví.

¹³ Dandu nì sàà nècuàchì dacuahá-yá nì cundaà ini-nè ñà-divi Juan Bautista cáhàn-yà sàhà-xí.

Nansa nì tavà Jesús iin ñà-malu ináccá ini iin tèchii

¹⁴ Nì nsihì nì nasaa-yà xì-né ndé ndoó cuàhà nèhivì, dandu ndacá nècuàchì mà iin tiàa nì quesaa nùu-yá. Te nì sàcuùin sìsì tiàa ma nùu-yà, ¹⁵ cachí-nè:

—Señor, cundehè ndahví sacù-ní dèhi, vàchi cuàhà gá xichi xíhì ìhí-te. Yáha ga ndohó-te, vàchi cuàhà xichi nduá-te mahì ñuhu xì mahì tècuí. ¹⁶ Ñàyùcànduá, ndaquí-te nì quixi nùu nècuàchì dacuaha-ní, doco màni cùì dandúvaha-nète.

¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, mà túha-nsia cunindisá-nsiá; ni có-sâà-nsia cundaà inì-nsia. ¿Nadaa ga quivì icúmí coi xì-nsiá, te quidandee gá stná inì sàhà-nsiá? Pues cundaca-nsiàte quixi nùu.

¹⁸ Dandu (nì saca-nète vaxì nùu-yá), te nì dandàcú-yá nì sadi-yà nùu ñà-malu mà, te nì quea cuàhàn. Te nì nduvàha nchito-tè.

¹⁹ Daaní, después na íá cuaán-yá xì nècuàchì dacuahá-yá, dandu nì catnàtuu-ne nùu-yá, cachí-nè xì-yá:

—¿Índù chuun mànicúì tavà nsiùhù ñà-malu mà?

²⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Sàhà-ñá iyuhu guá xiníndísâ-nsiá, ñàyùcànduá mànicúì. Vàchi ñà-ndáà nduú palabra cachí xì-nsiá yohó: nú xiníndísâ ndisa-nsia, mate (iyuhu nduá) nahi tata cuati yutnù mostaza, dandu vátùnì dandacú-nsiá nùu yucù jaàn, te cachi-nsià xán: “Cuxio iladu”, te seguru icúmí cuu ducán, vàchi nsidanicuú iñàha cui quida-nsia, nú xiníndísâ-nsiá. ²¹ Doco ñà-malu tnaha quisì nisa inacaa ini tèchii ma, có-queé yáchà, cuisì nú ni cácan tàhvi-nsiá nùu Dios, te cunihì dócô-nsià.

Nansa nì cachitnùhu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yà cui-yà

²² Na íá va-ya ladu Galilea, nì cachi-yà xì nèhivì xicánúú xí-yá:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí yàhi ndahà nèhivì (malu), vàchi íá iin tiàa cuàhàn cahin xí nùu-né. ²³ Dandu cahni-né yùhù; doco tìxi ùnì quivì icúmí natiacuì —nì cachi-yà.

Te nèhivì dacuahá-yá, cuàhà gá nì nàcùndoo-ne tnùnsí ini sàhámà.

Nansa nì nihì Jesús dìhùn ñà-chiyàhvi-ya cuota xi-ya

²⁴ Daaní, na ní sàà-yà xì-né ñuu Capernaum, dandu nì tnàtuu tè-xìcàn xì cuota nùu Pedro, cachí-te:

—¿A có-chiyàhvi maestro xi-nsia cuota xi-ne?

²⁵ —Jaan —cachí Pedro.

Dandu nì quihvi-ne ini vehe (ndé íá-yà). Te dihna-ya nì càhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—¿Nansa tuxí inì-ní, Simón? ¿Nansa quidá rey ñuhiví yohó? ¿A núu nèhivì xí mii-te tává-te cuota xi-tè, te ò núu nèhivì tùcù (dandacú-te nùu-xí)?

²⁶ Dandu nì cachi Pedro:

—Divi nùu nèhivì tùcù.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú ducán nduá, dandu nèhivì xínduu nèhivì xí rey, còò obligación icúmí-nê, ¿á ma ndisá? ²⁷ Doco sàhà-ñá có-cùnì-ndà cuduchi ini ni-iin nèhivì sàhà-ndà, ñàyùcànduá cuahán-nì mar yucù siaca, te quisì primeru nihì-ní, nacuna-ní yuhù-sí, te tavà-ní dìhùn ináccá mà. Dandu cunihì-nià cùhùn chiyàhvi-ní nùu nècuàchì mà, vàchi vátùnì sàà mà sàhà ndúi-ndà —nì cachi-yà.

18

Nansa nì cachi Jesús ana chicá ndiaá

¹ Daaní, hora yucán nì tnàtuu nècuàchì dacuahá-yá nùu-yá, te nì ndàcàtnùhù-né:

—¿Ana chicá ndiaá nùu nsidaa nèhivì ñuhivì ìì xí mii-yá íá ansivi?

² Dandu Jesús, nì cana-ya iin tètii, te nì chicani-yàte mahì nsidaa-né, cachí-yà xì-né:

³ —Palabra ndàcusì nduá cachí xì-nsiá yohó; nú màsà nàxícócuìn ini-nsià, te nàcùnihu viì inì-nsià na iin ñà-cuati, dandu mà sàà-nsià ñuhivì ìì xí mii-yá íá ansivi.

⁴ Ñàyùcànduá, iin nèhivì, nú nihnú ndáhvì ini-nè nahi tètii yohó, pues divi-ne nduú ana chicá ndiaá ndé nduú ñuhivì ìì xí Dios. ⁵ Te nú sàhà yùhù quidáñúhú nèhivì iin tètii nahi tàyòhó, dandu davani queá na ian yùhù quidáñúhú-nè.

⁶ Nú ni datúcù iin nèhivì iin ñà-cuati xiníndísá-xí, ñdahví-nè! Vàchi chicá vaha màcùndiacu iin yùu yódò dùcùn-né, te ndiachi-né mahì mar cunú sàhà-ñá màsà dátúcù gà-nè iin ñà-cuati. ⁷ Ñdahví nèhivì ñuhivì datúcù xì ñanìtnaha-xi! Vàchi mate fuerza cuàhàn tùcù dava-ne, doco yáha ga ndahví tiàa disàhà-xí túcù-nè.

⁸ Te ò nú sàhà ndahà-nsiá ò sàhà-nsiá xidá cuàchi-nsià, dandu chicá vaha nì táhndèà, te dacanà-nsiáñà, vàchi chicá nsiaha (sàà-nsià nùu Dios), te cutiacu-nsià nicanicuàhàn, mate sání ndañuhu iin ndahà-nsiá, ò iin sàhà-nsiá, te màdiá coo nsihi-nsià, te ndiachi-nsiá ndé xìxìn ñuhu nicanicuàhàn. ⁹ Te nú sàhà nduchìnú-nsiá quidá-nsiá cuàchi, dandu chicá vaha tavà-nsiáñà dacanà-nsiá, vàchi chicá nsiaha (sàà-nsià nùu Dios) xì mindaa nduchìnú-nsiá, te cutiacu-nsià nicanicuàhàn, te màdiá xì nduà, dandu después icúmí-nsiá ndiachi-nsiá ndé xìxìn ñuhu andea.

Ejemplu sàhà rì nì tùcù

¹⁰ Màsà nunca cahíchì inì-nsià iin ñà-cuati nahi tàyòhó, vàchi cachí ndà xì-nsiá, ndè ansivi ndoó ángel (ndiaá) xán, te nicanicuàhàn ndoó tùha-ne nùu Yuamání. ¹¹ Vàchi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, nì quesai ñuhivì yohó ñà-dacácu ana cuàhàn ndañuhu ni cuí.

¹² ¿Nansa tuxí inì-nsià quida iin tiàa nú ndoó iin cientu rì xì-né, te nì tùcù iin-sì? ¿Amádi nácóó-né 99 quisì dava ga mà yucán ndé (xixáhan-sì) yucù yucán, te cùhùn-nè nanducu-né quisì nì ndañuhu ma? ¹³ Te nú sàni natùì-sì, dandu cudí gá ini-nè. Ndè chicá cudí ini-nè sàhà quisì yucán nùu nsidaa gá quisì cóni túcù mà. ¹⁴ Pues ducán íá stná xì nèhivì nahi ñà-cuati yohó, có-cùnì Yuandiaha-nsiá íá ansivi ndañuhu ni-iin-ne.

Nansa quida-nda nú sàni quida iin ñanìtnaha-nda iin cuàchi nùu-ndà

¹⁵ Nú ni quidá iin ñanìtnaha-nsià iin cuàchi nùu iin-nsià, dandu nècuàchì nì quida quini-ne nùu-xí, xiñuhu tavà cuaán-ñánè iladu, te ndatnuhu víi-né xi nècuàchì mà. Te nú ni quihín casu nècuàchì mà, dandu ñà-sàni dàcácu tnahá-né nduá. ¹⁶ Doco nú có-quihín casu nècuàchì mà, dandu xiñuhu cuaca-ne iin ò úi gá nèhivì sàhà ñà-cunduu-ne testigu cundaà vaha inì-xi nansa ndisa íá chuun. ¹⁷ Doco nú ni-xi ñà-jaàn có-cùnì-nè, dandu ni cùhùn-nsià nùu nsidaa nèhivì natáca càhvì xì Dios. Te nú iin-ni có-cùnì-nè quihin casu-nè nsidaa nèhivì mà, dandu ni cùnàhá chuun ma, te quida-nsià cuenta na ian nècuàchì siùmí nduú-né, te ò iin ana nì cuchicuehe dahuun anima-xi.

¹⁸ Ñà-ndàà nduá cachí xì-nsiá yohó: nú cachí-nsià xì nèhivì ñà-nsidá cuàchi ndisa-ne, dandu cundiaa stná palabra mà ndé (íá Dios) ansivi. Stná palabra cachí-nsià xì-né ñà-màdi cuàchi nduá sàni quida-ne, divi cundiaa stná mà ndè ansivi.

¹⁹ Te cachí stnái xì-nsiá, mate cuísi ùi-nsià ndoó, doco nú iin-ni sàni cachi nduì-nsià cuàhàn-nsià càcàn tàhvì-nsiá iñàha nùu Yuamání íá ansivi, dandu icúmí-yà quida-yañà, ndéni chuun nì cui ni cundúá. ²⁰ Vàchi nú sàni nataca-nsià mate úi ò úni-nsià iin-ni xaan, te ndàcùcahan-nsiá quiví, dandu yucán icúmí coo stnái cutnahí xì-nsiá —nì cachi Jesús.

Xiñuhu cuicahnú stnahá ini-ndà sàhà-ndà; màsà quidá-ndá na ian nì quida peón cóni cùnì cuicahnú inì-xi sàhà ñanìtnaha-xi

²¹ Dandu nì tnàtuu Pedro nùu-yá, cachí-nè:

—Stoho-nsì Señor, ¿nadaa xichi icúmî cuicahnú inì sàhà iin ñanìtnahi nú nì quida-ne cuàchi nùí? ¿A ndé ùsà xichi, ò nadaa xichi?

²² —Còó —cachí Jesús xì-né— màdì cuísi ùsà xichi, cachí. Dècuèndè (yáha ga cuàhà tantu) ñà-jaàn xiñuhu cuicahnú inì-ní sàhà-né, mate 70 tantu gà nùù ùsà xichi ni cundúá.

²³ Ñàyùcàndùá, ducán iá stná ñuhíví ìí xí mii-yá iá ansivi nacua nì cuu na ní dányàha iin rey nsidaa cuenta xi nèhivì nduú peón xi-ne. ²⁴ Nì natavà víi-né cuenta, te nì cana-ne iin peón iníhíca cuàhà millón pesu nùù-né. ²⁵ Doco còò ni-íñàha icúmí-tê ñà-danáà-té. Ñàyùcàndùá, nì dándàcú rey mà ñà-nì cùyàhvi-tè, mii-té, xì ñahàdìhí-te, xì dèhe-tè, xì nsidanicuú stná traste xi-tè sàhà-ñá tùi dìhùn danáà-té. ²⁶ Doco nì tutuyuhu-té ñuhù nùù sàhà rey mà nì sacundahví-te nùù-né, cachí-te: “¡Señor! Quida sacù-ní favor xí, cundiatu tahví gá-ní yùhù, dandu danáà nsìhí”. ²⁷ Ñàyùcàndùá, nì cuhi ini rey mà-té, te nì nacoo-nète, nì dándùtù nsìhí-né ñà-ndùá iníhíca-té.

²⁸ 'Doco nì quee cuísi-té nùù rey mà, te nì sàhàn-te nì nanducu-té inga peón nduú compañeru-te, vàchi iníhíca stná nècuàchì mà iin cientu dìhùn plata nùù-té. Te nì tñii nihni tnuu tehe-té ducùn-né nì cachí-te xi-né: “Danáà dahuun ñà-ndùá iníhíco nùí”.

²⁹ Dandu nì tutuyuhu stná nècuàchì mà ñuhù nùù sàhà-té nì sacundahví-nè nùù-té, cachí-nè: “Quida sacù-ní favor xí cundiatu tahví gá-ní yùhù, dandu danáà nsìhí”. ³⁰ Doco còó, cóni cùnì-te. Nì sanicuàchi-tè sàhà-né nì chicadì-tené dècuèndè danáà nsìhí-né ñà-ndùá iníhíca-né. ³¹ Doco na ní xini dava ga peón nduú compañeru-te, cuàhà gá nì cuduchi ini-nè. Ñàyùcàndùá, nì sàhàn-nè nì nacani-ne xì rey mà ñà-ndùá nì quida-tè. ³² Sàhámà tucutu nì cana rey mà-té nì cachí-nè xì-té: “¡Peón malu ndùù-yó! Vàchi yùhù, nì xicahnú inì sàhù; nì dándùtù nsìhí ñà-ndùá nì iníhíco, vàchi ducán nì sacundahví nùí”. ³³ ¿A có-ndíà ìcà stnáù cuhi inù compañeru nacua nì quide xì miun?” nì cachí rey mà. ³⁴ Cunaha-nsiá, yáha ga nì xidà ini-nè, ñàyùcàndùá nì dayáha-nète ndahà tè-dàndòhò-xì nèhivì ñà-coo-tè ndahà-témà ndè cachi danáà nsìhí-te.

³⁵ 'Pues ducán icúmí quida stná Yuamání iá ansivi xi mii-nsiá nú có-cùnì-nsià cuicahnú ndisa ini-nsià sàhà ñanìtnaha-nsia —nì cachí Jesús.

19

Màsà cáté stnàhà-ndà

¹ Daaní, na ní nsìhì nì cachí Jesús ducán, nì quee-ya ladu Galilea cuàhàn-yà ndè inga ladu yùte Jordán ndé nduú stná ladu Judea. ² Te cuàhà gá stná nèhivì nì tenchicùn xì-yá nì sàà stná-nè yucán. Ñàyùcàndùá nì dándùvaha-ya nècuàchì cuhí xi-ne.

³ Dandu nì catnàtuu nècuàchì fariseu nùù-yá nì càhàn-nè xì-yá áma níhìndèè-né daquéè cuàchi-ne dìquì-yá. Te dohó nì cachí-nè xì-yá:

—(¿Nansa cachí-ní?) ¿A vátùni cate-ndà ñahàdìhí-ndà nansa ni nì cui?

⁴ Te nì cachí-yà xì-né:

—Ádì sàni cahvi-nsia nùù tutu ìí ndé cachá nansa nì quidayucun Dios nèhivì primeru, iin-ne nì sàcùnduu tiàa, te inga-nè ñahà. ⁵ Te nì cachí stná-yà ñà-jaàn nduá dísàhà-xí nándàhà iin nècuàchì tiàa xì iin nècuàchì ñahà, te quecuáân-né nùù yuadìhí-né. Ñàyùcàndùá, mate díin díin nì sanduu-ne antes, doco vichi na imindaa nèhivì sàni nanduu-ne. ⁶ Sàhámà có-ndùú gá-nè díin díin nèhivì; còó, vàchi quida-nda cuenta na ian imindaa nèhivì nduú-né. Ñàyùcàndùá, nú ducán sàni dàcuàcátnáhâ Dios-nè, dandu ni-iin nèhivì màsà cáté stnàhá-né.

⁷ Dandu nì cachí nècuàchì fariseu xì-yá:

—Pues nú ducán, dandu ¿índù chuun nì cachí Moisés iá permisú, vátùni cuàha-nda ñahàdìhí-ndà iin tutu cachí cuàhàn-ndà cate-ndàñá, dandu nacoo-ndañá? —nì cachí-nè.

⁸ —Còó —cachí-yà—; sàhà ñà-có-cùnì-nsià cunini vii-nsiá, ñàyùcàndùá nì sàha Moisés permisú cate stnàhá-nsiá. Doco na ní quesaha ñuhíví, còó, màdì ducàn nisá ìa. ⁹ Te yùhù cachí stnáì xì-nsiá, cuàchi ndisa nduá nú ni caté iin nècuàchì tiàa ñahàdìhí-nè, te coo-ne xì inga nècuàchì ñahà. Doco nú sàni càhàn ñahàdìhí-nè xì inga tiàa, dandu màdì cuàchi cunduu ñà-cate-nè ñahàdìhí-nèmà. Te nú ni nándàhà stná iin nècuàchì tiàa xi iin nècuàchì ñahà nì sate stnàhá, divini cuàchi cunduu stná mà.

¹⁰ Dandu nì cachi nècuàchì dacuahá-yá xì-yá:

—Nú ducán (ùhì) íá chuun sàhà iin ñahàdihí-ndà, dandu chicá vaha màsà nándàhà-ndà.

¹¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, màdì nsidaa nèhivì sàà mànihì inì-xi sàhà ñà-ndùá nì cachi jaàn, cuisì nèhivì sàni ñihitáhvi mànihì inì-xi.

¹² 'Dava nèhivì, có-íá nsihi iquicúñú-nè, vachi ducán nì cacu-ne, ñàyùcàndùá, có-nándàhà-né. Daaní, dava nèhivì, có-íá nsihi-ne sàhà-ñá ducán nì quida nèhivì xì-né. Daaní, dava stná-nè cuisì sàhà-ñá (cudfi ini-nè quida-ne) chuun xi ñuhiví ìl xí Dios, ñàyùcàndùá có-cùnì-nè nandàhà-né. Nú ni sàà-nsià mànihì ini-nsià palabra yohó, vátuni, (te nú còó, pues mà cundáà inì-nsià).

Nansa nì chitándòó Jesús ndahà-yá dìni ñà-cuati ñà-cundiatúa

¹³ Daaní, ndacá nèhivì ñà-cuati vaxi nùu-yá ñà-chitándòó-yá ndahà-yá dìni-vé, te càcàn tàhvi-yá nùu Dios sàhà-vé. Doco nècuàchì dacuahá-yá, nì sadi-nè nùu nècuàchimà.

¹⁴ Ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì-né:

—Nacoo-nsià ñà-cuati ni quixá nùí. Màsà cádì-nsià nùá, vachi nsidaa ana nihnú inì-xi nahi ñà-cuati, divi cunduu ana sàà ñuhiví ìl xí mii-yá íá ansivi —nì cachi-yà.

¹⁵ Dandu nì chitándòó-yá ndahà-yá dìniá, te cuàhàn-yà.

Nansa nì cachi Jesús xì iin tèchii cuica

¹⁶ Daaní, nì sàà iin tèchii nùu-yá, te nì cachi-te xi-yá:

—Maestro, mii-ní vaha ndisa-ní. Cachi-ní xí índu obra vaha quide, te ñihitáhvi vida ndiaha nicanicuahàn.

¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-té:

—¿A ndísá (cuní-ní) càhàn-ní xì yùhù sàhà índu iñàha nduú ñà-vàha? Vachi còò ni-iin nèhivì ùún vaha ndisa, cuisì nú nduí Dios, dandu vaha ndisa inì. Doco nú cuní-ní ñihitáhvi-ní vida ndiaha, dandu chivàha-ní ñà-ndùá dandacú-yá.

¹⁸ Dandu nì cachi tèmà:

—¿Índu ñà-càchí-yà icúmî chivàhi?

Te nì cachi Jesús:

—Divi ñà-màsà càhni stnaha-nda, ni màsà càhàn-ndà xì inga ana có-nduú nècuàchì vehe-nda, ni màsà quídá cuíhná-ndá, ni màsà càchí stná-ndà ni-iin tnùhu sàhà ñanìtnaha-nda. ¹⁹ Te ni cóó tnùñuhu xi-nda nùu yuadíhí-ndá; te nacua cuú íní-ndà sàhà mii-nda, divi ducán icúmí-ndá cuu stná ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda.

²⁰ Dandu nì cachi tèchii ma xi-yá:

—Cunaha-ní, nsidaájàn sàni chivàhi dècuèndè na tíí. ¿Índu iñàha cumáni gá quide?

²¹ Dandu nì cachi-yà xì-té:

—Nú ndisa cuní-ní cunduu-ní iin ana vaha ndisa, dandu cuahán-ní dicò nsìhì-ní ñà-ndùá icúmí-ní, te dasàn-ní dihùn mà nùu nècuàchì ndahví; dandísá ñihitáhvi-ní cucumi-ní cuàhà ñà-cuicà íá ansivi. Te quixi-ní cunichicùn stná-ní yùhù —nì cachi-yà.

²² Daaní, na ní inini-tè ñà-jaàn, dandu yáha ga nì cuhuun inì-te, vachi cuica cuáhà-té. Ñàyùcàndùá nì quihin-tè ichì mànuhù-té.

²³ Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Ñà-ndácuìsì nduá cachî xì-nsiá: Ùhì sàstnùhù sàà iin tècuicà ñuhiví ìl xí mii-yá íá ansivi. ²⁴ Te ùhì gà stná dayáha-nda iin camellu nùu chicòhò ndúhu íqui, doco ñà-chicá ùhì nduú ñà-yàha iin tècuicà ndè ñuhiví ìl xí Dios —nì cachi-yà.

²⁵ Na ní inini nècuàchì dacuahá-yá ñà-jaàn, dandu yáha ga nì ndulocó-nè, te nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—Pues nú ducán nduá, dandu ùhì ndisa càcu anima iin nèhivì.

²⁶ Dandu nì indehè váha Jesús-nè, te nì cachi-yà:

—Nèhivì ñuhiví, mà cúí quida-neàmà. Doco Dios, vátuni, vachi nsidaa iñàha, mà úhì quida-yañà.

²⁷ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Nsiùhù, sàni nacoo-nsi nsidaa ñà-nduá icúmí-nsî, te vâxi-nsi nchícùn-nsi mii-ní, Stoho-nsi Señor. Ñàyùcànduá, ¿índù iin ñà-vàha icúmí-nsî ñhì-nsí?

²⁸ Dandu nì cachi-yà xì nsidaa-né:

—Cunini-nsia palabra ndàcuisì yohó: na sáa tiempu ndusaa nsidaa ley ñuhiví, dandu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmî nàcòì nùù silla ndiaha xí. Te daa cunduu quivì ñhìtáhvi stná nsì-úxìn ùì mii-nsiá, màcúndoo stná-nsiá nùù iin silla vico ma, te dandacú-nsiá nùù nsidaa descendencia xi nsì-úxìn ùì dèhe Israel. ²⁹ Daaní, nú sàhà yùhù sàni nacoo iin nèhivì iñàha, dandu iin cientu gà tantu ñà-jaàn icúmí-nê ñhìtáhvi-né. Mate icúmí-nê nacoo-ne vehe-ne, ò ñani-nè, ò cúha-ne, ò yua-né, ò dihi-né, ò ñahàdihí-nè, ò déhe-ne, ò ñuhù xí-né sàhà yùhù, có-quidámà, vâchi iin cientu gà tantu icúmí stná-nè ñhìtáhvi-né, te ñhì stná-nè vida ndiaha nicanicuahàn. ³⁰ Doco cuàhà nèhivì idónuu vichi, icúmí-nê sàà-nè natenchicùn-nè ndè cahà-xí quivì yucán. Te cuàhà ana nchícùn cahà-xí vichi, icúmí-nê nàcòdònùù-né nùù-xí.

20

Ejemplu nì nacani Jesús sàhà peón xíquidachuún xì sî-úvâ

¹ Ducán iá ñuhiví ùì xí mii-yá iá ansivi nacua nì quida iin lamú, naha nì quee-ne cuàhàn-nè nducu-né peón caquidachuún nùù-né. ² (Te na ní tui-tè), dandu nì ndòo-ne ñà-chiyàhvi-ne iin ñhùn plata quivì, ñàyùcànduá nì techuún-nète ñà-cacuhùn-te quidachuún-te itu-nè. ³ Daaní, nahi càhîn nì quee tu-ne cuàhàn-nè yàhvi, te yucán nì xini-nè itá uun itnii gá tiàa. ⁴ Ñàyùcànduá nì càhàn-nè xì-té áma cùhùn stná-te quidachuún-te itu-nè, te quiyàhvi stná-te iyuhu nacua ndiá ìcà. Ñàyùcànduá, nì dandáa stná-te cuàhàn-te. ⁵ Daaní, tucu tu nì quee-ne nahi càxíhúì, te yucán nì ñhì tú-né iin ùì gà peón; stná càhùnì nì cuaà, ducán nì quida stná-nè. ⁶ Daaní, nahi càhùhùn tucu tu nì quee-ne nì xini tu-ne itá úún más gà tiàa yucán, ñàyùcànduá, nì cachi-nè xì-té: “¿Índù chuun ndui yacá itá úún-nsiá?” ⁷ Te nì cacachì-te xi-né: “Divi sàhá còò iin taxi xi chuun quida-nsi”. Dandu nì cachi-nè xì-té: “Pues cuahán stná-nsiá quidachuún stná-nsiá ituì, te quiyàhvi stná-nsiá nacua ndiá ìcà”.

⁸ Daaní, na ní cuaà dahuun, dandu nì cachi lamú mà xì tiàa dandacú nùù nsidaa peón mà: “Cana-ní nsidaa-té ni quixí-te quiyàhvi-tè; doco ñhìna peón nì quìhvi último ni cáyàha, dandu ducán cunchicùn tnahá-te quìhvi-tè dècuèndè stná nùù peón nì quìhvi primeru”. ⁹ Ñàyùcànduá, ñhìna tiàa nì caquìhvi nahi càhùhùn nì yàha, te iin iin-tè nì ñhì-té iin ñhùn plata. ¹⁰ Daaní, nì cayàha stná peón nì quìhvi naha, te chicá más cuàhàn-te ñhì-té cahan-té, doco còò. Iin-ni nì canihì nsidaa-té. ¹¹ Ñàyùcànduá nì quesaha-té daquéè cuàchi-tè ñhìquì lamú mà, ¹² cachí-te xi-né: “Cuisì iin hora-ni nì caquidachuún nècuàchì último jaàn, te quida-ní cuenta na ian dava-ni nì quidachuún-né xì nsiùhù, mate ndui yacá nì quidachuún ndee-nsí nùù cahni”. ¹³ Dandu nì cachi lamú mà xì iin tiàa mahì peón mà: “Còò, amigo, màdì cuáchi nduá quidé. ¿Amádi sàni ndòo sahnu-nda ñà-quiyàhvi iin iin-nsia iin-ni ñhùn plata? ¹⁴ Tnii-ní yàhvi-ní, te cuahán-ní, vâchi yùhù cuní ñà-dava-ni quiyàhvi stná nècuàchì último yohó nacua quiyàhvi mii-nsiá. ¹⁵ ¿Á coo derechu xi ñà-quide xì ñhùn xí nacua chítnùní inì? ¿ò cumbidiá inì-ní ñà-nì quide iin ñà-vàha (sàhà nècuàchì-mà?”, nì cachi lamú mà). ¹⁶ Sàháyùcànduá, nècuàchì chicá idónuu vichi, icúmí-nê sàà-nè natenchicùn-nè ndè cahà-xí, te nècuàchì nchícùn cahà-xí vichi, icúmí-nê sàà-nè nàcòdònùù-né nùù-xí. Vâchi mate cuàhà nèhivì cánà (cundoo nùù Dios), doco sacu-nè cunduu ana nacàxin-ya.

Nansa nì cachi tu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yâ cui-yâ

¹⁷ Daaní, meru xicá Jesús ichì mànana-ya cuàhàn-yà ñuu Jerusalén, te nì tavà cuàán-yá nsì-úxìn ùì tiàa dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

¹⁸ —Cunaha-nsiá, icúmí-ndá sàà-ndá ñuu Jerusalén, te yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmî yàhi ndahà dùtù xicusahnú yucán, xì ndahà stná nècuàchì ley xi veheñuhu, te icúmí-nê cachi-nè ñà-fuerza icúmî cui. ¹⁹ Dandu dayáha-ne yùhù ndahà tè-inga raza

ñà-cuàcùndiaà-te yùhù, te cahni cuí-te yùhù, dandu chituu-tè yùhù nchìca cruz, doco tìxi ùnì quivì icúmî natiacuì.

Ñà-nduá nì xicàn dihi Jacobo xì Juan nùu Jesús

²⁰ Daaní, vaxi ñahàdihí Zebedeo nùu-yá, ndacá-né dèhe-ne, te nì sàcuìn sìsì-né nùu-yá, cuní-nè càcàn-nè iin favor nùu-yá. ²¹ Te nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù ñàha cuní-ní?

Te nì cachi-nè xì-yá:

—Cuní ñihitáhvi ndúu dèhi yohó ñà-cundoo iin iin-tè ladu-ní quivì sàa-ní cusahnu-ní ñuhiví, iin-tè coo ladu cuahá-ní, te ingà-te ladu itní-ní.

²² Dandu nì cachi-yà xì ndúu tiàa ma:

—Mii-nsiá, có-sànìhì ini-nsiá ñà-nduá xicàn tàhvi-nsiá núu. ¿A vátuni cundee inì-nsiá ndoho-nsiá nacua icúmî ndohi te yàha stná-nsiá tnùndoho nacua icúmî yàhì?

—Jaan —nì cachi-nè— vátuni stná nsiùhù.

²³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndáa nduá, icúmî-nsiá ndoho-nsiá nahi yùhù, te icúmî-nsiá yàha stná-nsiá tnùndoho nahi yùhù; doco ñà-danìhitáhvi mii-nsiá cundoo iin iin-nsiá iin iin ladúu, mà cúu, vachi có-quidá tocar yùhù quide ñà-jaàn. Yuamání nduú ana chítñuní inì-xi índu nèhivì ñihitáhvi cundoo iin iin ladúu.

²⁴ Daaní, na ní xinitnùhu ùxìn gà nècuàchì dacuahá-yá, nì cuduchi gá ini-nè sàhà ù ñàní mà. ²⁵ Doco nì cana-ya nsidaa-né ni nátacá-nè nùu-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Sà-ínahá-nsiá nansa xíquida tè-cùsáhnù inga ñuu, fuerte cusáhnù-te nùu nèhivì ñuu-te; vachi nsidaa tè-ñihí chuun ñuu yucán, ndee dandacú-te nùu nècuàchì ñuu-te.

²⁶ Doco mii-nsiá, màsà quidá-nsiá ducán. Còó, vachi nú íá ana cuní cunduu ana dandacú nùu-nsiá, dandu icúmî-nè cunduu-ne ana xinúcuáchí nùu nsidaa-nsiá. ²⁷ Vachi nècuàchì cuní codònuu nùu-xí, icúmî-nè cunduu-ne nahi peón chindéé xí nècuàchì dava ga. ²⁸ Dècuèndè stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cónì quesái ñuhiví yohó ñà-cunucuachi nèhivì núu. Còó, sàhà-ñà cunucuachi mií nùu-né nì quesai, dandu después cuàhi vida-xi cuì cuenta xi-ne, te ducán nàcùndoo cuàhà-né libre.

Nansa nì natùinuù ù nècuàchì cuaá nì quida Jesús

²⁹ Daaní, mii-yá xì compañeru-yà, nì quihni-ya ichì nì quee-ya ñuu Jericó, te nchícùn cuàhà gá stná nèhivì dava ga. ³⁰ Te yuhù ìchí yucán ndoó ù nècuàchì cuaá. Te na ní tiacu-nè cuàhàn yàha Jesús, dandu nì quesaha-né cána ndee-né, cachí-nè:

—¿Stoho-nsì Señor! ¡Mii-ní descendencia ù xí David! ¡Cuhì inì-ní nsiùhù!

³¹ Dandu nèhivì cuàhà yucán, nì canàhà-nè xì nècuàchì cuaá mà:

—Màsà cána ga-nsiá —cachí-nè.

Doco nècuàchimà, chicá ndee ní càna-ne, cachí-nè:

—¿Stoho-nsì Señor! ¡Mii-ní descendencia ù xí David! ¡Cuhì inì-ní nsiùhù!

³² Dandu nì cucuiin-yà, te nì cana-ya nècuàchì cuaá mà nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndíà nduá cuní-nsiá quide sàhà-nsiá?

³³ Te nì cachi-nè xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, cuní-nsì natùinuù-nsì.

³⁴ Ñàyùcànduá nì cuhi ini-yànè, te nì chituu-ya ndahà-yá nùu-né. Te vichi vichi nì natùinuù-né. Dandu nì tenchicùn stná-nè mii-yá cuàhàn-nè.

21

Nansa nì tui iin burru ñà-cuindànùu Jesús quihvi-ya ñuu Jerusalén

¹ Daaní, nì sàa-yà xì-né yatni ñuu Jerusalén ndé íá iin ñuu tii nani Betfagé, yatni ònì yucù Olivo. Dandu nì càhàn-yà xì ù nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì cúhùn cueé-nè nùu-xí.

² Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsiá ñuu tii chicá nùu-xí. Te yucán icúmî-nsiá cuní-nsiá nuhní iin burru xì dèhe-sì. Quisì yucán ndaxin-nsiá, cundaca-nsiá quixì. ³ Te nú càhàn nèhivì

xì-nsiá sàhà-sí, dandu cachi-nsià xì-né ñà-Stoho-ndà Señor xiñuhu xi-sí, doco luegu naxicocuñ-si —nì cachi Jesús.

⁴ Cunaha-nsiá, ducán (nì cachi-yà xì-né) sàhà ñà-nì cùú ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu iin nèhivì xí Dios sàhana na ní cachi-nè palabra yohó:

⁵ Dohó cachitnùhu-nsia xi nèhivì ñuu Sión, (divi nduú ñuu Jerusalén): “Cundehè-nsiá, yucán vaxi rey xi-nsia, niñnú ndáhví ínì-yà, te indánuú-yá iin burru chii nduú dèhe iin quisì (sànsidá)”.

(Ducan nì cachitnùhu nècuàchì sàhana ma.)

⁶ Daaní, nì caquihin ùi nècuàchì mà ichì cuàhàn-nè chuun ma, nì caquida-ne nacua nì dándacú Jesús nù-né. ⁷ Nì saca-ne burru mà vaxi xi dèhe-sì. Dandu nì chitándòó-né sìcoto xi-ne diquì-sí, te nì sàcùnùú-yàsi.

Nansa nì quidañuhu nèhivì Jesús na ní quihvi-ya ñuu Jerusalén, nì chitánduhù-né dòò-né ichì según estilu xi-ne

⁸ Daaní, dava nècuàchì cuáhà yucán, nì chitánduhù-né dòò-né ichì ndé icúmí-yà yàha-ya, te dava-ne, nì sahnde-nè ndahà yutnù nì chindoo stná-nè ichì mà, (te ducán nì nducutá). ⁹ Te nèhivì idónuu, xì stná nècuàchì nchícùn cahà-xí, cána ndee-né, cachí-nè:

—¡Viva ana sahnú yohó! ¡Descendencia ìi xí rey David nduú-né! ¡Ndiaha gá ndeníhí vàha-ndané, vachi cuenta xi Stoho-ndà Señor vaxi-ne! ¡Ansivéhé cahnú mii-yá iá ansivi!

¹⁰ Daaní, na sàni quihvi-ya ñuu Jerusalén mà, dandu nì ndulocó gá nsidaa nèhivì ndoo yucán, cachí-nè:

—¿Ana divi nduú nècuàchì yohó?

¹¹ Te nì naxiconihí nèhivì cuáhà mà:

—Jesús nani-né, te nduú-né iin nècuàchì cáhàn cuenta xi Dios. Te meru ñuu-nè nduú ñuu Nazaret iá ladu Galilea.

Nansa nì tavà Jesús tè-dìcò xi tè-xiín fuera patiu veheñùhu cahnú

¹² Dandu cuàhàn-yà veheñùhu cahnú xí Dios, te nì taxi-yá nsidaa tè-dìcò xi tè-xiín yucán, te nì ducùn nsìhí-yá mesa xi tiàa damá ñhùn inga ñuu, te nì ducùn stná-yà silla xi tè-dìcò loma, ¹³ cachí-yà xì nsidaa témà:

—Dohó cachí (Dios) nùu tutu ìi: “Veheñùhu xi cunduu iin vehe ndé nataca nèhivì càcàn tàhvì-né nùí”, cachí-yà. Doco sàhà mii-nsiá sàni nandua na iin lugar ndé ndoo cuáhà tècuìhnà —nì cachi Jesús.

Nansa nì cuduchi ini nècuàchì veheñùhu sàhà Jesús

¹⁴ Dandu nì catnàtuu cuáhà nècuàchì cuhí nùu-yá, dava-ne cuaá-nè, te dava-ne xicá cuéhê-nè; te nì dánduvàha-yanè. ¹⁵ Doco dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, nì cuduchi ini-nè na ní xini-nè ñà-cuáhà guá milagru quidá-yá. Te nì tiacu stná-nè cána ndee ñà-cuati ini veheñùhu, cachá sàhà-yá: “¡Ndiaha gá ana sahnú yohó; descendencia ìi xí rey David nduú-né!” ¹⁶ Ñàyùcànduá, nì candudana nècuàchì mà, cachí-nè xì-yá:

—¿A có-ínì-nì nansa cachí ñà-cuati jaàn?

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Jaan, iní. Doco mii-nsiá, a táñâha ga cahvi-nsia (ndé cáhàn nèhivì xì Dios, cachí-nè palabra yohó):

Ndè stná ñà-cuati xi mée tíquìn sàni dàtnùu stná-ní sàxìnítnùnì-xi, te nì nìhì-vé naquimanì ndiaha-vé mii-ní.

(Ducán nì cachi Jesús xì nècuàchì mà.)

¹⁷ Dandu nì nacoo-yanè, te nì quee-ya ñuu mà cuàhàn-yà ñuu tii Betania, te yucán nì quidì-yà.

Nansa nì sadi Jesús nùu nù-higu cóni càná quisì vídì-nu

¹⁸ Na ní tùinuù, nì quihin-ya ichì màndixi-ya ñuu cahnú, dandu nì xihì-yà doco. ¹⁹ Te nì xini-yà jaàn yatni ichì mà íin iin nù-higu. Ñàyùcànduá, nì tnàtuu-ya ndé íin-nu, doco còò quisì vídì caá, cutu ndahà cuií-ni-nù iá. Ñàyùcànduá nì cachi-yà xì-nú:

—Màsà nunca cana ga quisì vídì yohó.

Dandu luegu ni ìchì dahuun-nù. ²⁰ Te na ní xini nècuàchì dacuahá-yá ñà-ndùá ni cuu, ni ndulocó-nè, te ni cachi-nè:

—¿Índù chuun yàchì guá ni ìchì nù-higu jaàn?

²¹ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndáà ndùá cachí xì-nsiá yohó; nú ni cúníndísâ vâha-nsia, te có-ndòó-nsiá xì duda, dandu vâtùni quida stná-nsiá milagru, doco màdì cuisì milagru na ian ni cuu xi nù-higu yohó. Còó, dècuèndè vâtùni cachi stná-nsiá xì yucù jaàn ñà-nì cúxíóá, te quècahnua ini mar, te divi ducán ndisa icúmí cuu. ²² Vâchi nú ni cúníndísâ víi-nsiá, dandu nihitáhvi-nsiá nsidaa ñà-ndùá ni cacán tàhvì-nsiá nùù Dios.

Nansa ni cachi tè-xidandacú ñà-còò derechu xi Jesús quida-ya ñà-ndùá quidá-yá

²³ Daaní, ni nansihvi-ya veheñùhu cahnú, te ni quesaha-yá chináhá-yà nèhivì. Doco ni catnàtuu stná dùtù xícusahnú, xì stná nècuàchì xidandacú nùù ñuu mà, cachí-nè xì-yá:

—¿Índù ni nihì-ní derechu quida-ní ñà-ndùá quidá-ní? ¿Ana divi ni dándacú nùù-ní ñà-quida-ní ducán?

²⁴ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Yùhù cuní stnáì ndàcàtnùhí nùù mii-nsiá, te nú ni nâxícóníhî-nsiá nùù, dandu cachitnùhu stnáì xì-nsiá ana divi ni dándacù-xì nùù. ²⁵ Cachi-nsiá xí ana divi ni dándacù-xì nùù Juan (Bautista) ñà-quida ì-né nèhivì. ¿A Dios ni cachi xì-né, te ò nèhivì ñuhiví?

Dandu nècuàchìmà, ni candatnuhu tnahá nsidaa-ní mii-né, cachí-nè:

—Nú ni cachí-ndà Dios ni dándacù-xì nùù Juan, dandu cachi Jesús xì-ndà: “¿Índù chuun cóni xíníndísâ-nsiá nècuàchìmà, nú ducán?” ²⁶ Doco nú ni cachí-ndà ñà-divi nèhivì ùùn ni cachi xì nècuàchìmà, dandu yúhî-ndà ndiá ndùá quida nèhivì xì-ndà, vâchi nsidaa-né quidá-né cuenta iin ana ni càhàn cuenta xi Dios ni sanduu ndisa Juan mà.

²⁷ Ñâyùcàndùá, ni cacachi nècuàchìmà xì-yá:

—Cò-cùndáà ini-nsì ana divi ni dándacù-xì nùù Juan.

Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Ni yùhù, mà cachí stnáì xì-nsiá ana divi ni dándacù-xì nùù ñà-quide ñà-ndùá quidé.

Ejemplu sàhà tiàa ndoó ùi dèhe-xi

²⁸ (Dandu ni cachi Jesús xì-né:)

—¿Nansa tuxí inì-nsia (sàhà ejemplu yohó)? Nisa ìa iin tiàa ndoó ùi dèhe-xi. Te ni cachi-nè xì iin-tè: “Cuahán vichi duha, quidachuun itu-ndà ndé iá sù-uva xi-nda”. ²⁹ Te ni cachi dèhe-ne mà: “Còó, vâchi có-càhín cùhìn”. Doco después ni naxicocuñ inì-te, te ni sàhàn-te ni quidachuún-te. ³⁰ Dandu ni sàhàn yua ma ní càhàn tu-ne xì inga dèhe-ne, cachí-nè xì-té nacua ni cachi-nè xì tè-primeru mà (ñà-nì cúhùn-te quidachuún-te). Te ni cachi tèchii ùi mà: “Juùn, yohó cúhìn, papá”. Doco cóni sàhàn-te. ³¹ Pues, vichi cachi-nsiá xí índù tèchii ma ni quida ndisa ñà-ndùá ni dándacú yua-té.

Te ni cachi nèhivì iní má:

—Divi tè-primeru mà.

Dandu ni cachi Jesús xì-né:

—(Cachí vâha-nsia.) Te palabra ndàcuisì nduá cachí xì-nsiá yohó: chicá mà ùhì càcu tè-dàchíyàhvi (cahíchì guá ini-nsiá), ò iin nècuàchì ñahà quidá ndevàha, te sàà-nè ñuhiví ì xì Dios, mientras mii-nsiá, ùhì gà càcu-nsia ducán. ³² Vâchi na ní quixi Juan Bautista cóni xíníndísâ-nsiá (na ní càhàn-nè sàhù) sàhà ichì váha Dios. Doco tè-dàchíyàhvi, xì stná nècuàchì ñahà iá cuàchi xì, ni xinindisá-né nècuàchìmà. Te nú sàni xini-nsiá (ni xinindisá cuàhà nècuàchìmà), dandu ¿índù chuun cóni nâxícocuñ stná ini-nsiá ñà-cunindisá-nsiá?

Ejemplu sàhà medieru malu

³³ Cunini-nsia, vâchi cuàhìn nacani inga ejemplu. Nì ìa iin lamú ni dànándèè nducu yòhò sù-uva nùù ñuhù xì-né, te ni quida-ne corra-ñà. Dandu ni quidavàha stná-nè iin pilá cahnú ndé cuñuhu ndudi quisì mà. Te ni quidavàha stná-nè iin torre ndé cundiaa peón inii itu mà. Dandu ni tatu-nè itnii medieru, te cuàhàn-nè inga ñuu xìcà.

³⁴ Daaní, na ní sàà tiempu cùchi quisì vídì mà, dandu nì techuún-né iin ùi peón xi-ne nùhù naquihin xi fruta nùu medieru mà. ³⁵ Doco na ní canasaa nècuàchì mà yucán, nì catnii medieru mà nsidaa-né, te nì sahnì cuí-te iin-ne, inga-nè nì sahnì dahuun-tè, te inga-nè nì cani yuu-té. ³⁶ Daaní, inga tu nì techuún lamú mà más gà peón xi-ne nùhù tu, te chicá más nduú-né nùu nècuàchì nì nùhù primeru. Doco divi ni ducán nì quida quini medieru mà xì nècuàchì mà. ³⁷ Dandu último nì techuún lamú mà dèhemanì-né nùhù, vèchi ádi quidañuhu-té dèhe-ne nì cahan-né. ³⁸ Doco na ní xinì-te vèxi dèhe lamú mà, dandu nì candatnuhu tnahá-te, cachí-te: “Tè-yòhó nduú tè-icúmí ndutahví (xì ñuhù yohó). Vichi cahni-ndátè chicá vaha, dandu mii-nda nanduu-nda stoho ñuhù”, nì cacachì-te. ³⁹ Ñàyùcàndüá, nì catnii-tè nècuàchì mà nì tavà-ténê iladu nùu ñuhù mà, te nì casahnì-ténê.

⁴⁰ Pùes, vichi ¿ndíà nduá icúmí quida stoho itu mà xì medieru mà nú sàni nasaa-nè yucán? —nì cachi Jesús.

⁴¹ Dandu nècuàchì iníní, nì cachi-nè xì-yá:

—Icúmí-nè dandáñúhú dahuun-ne tè-malu mà. Ni-iyuhu mà cúhí ini-nète. Dandu después nanducu gà-nè medieru tùha quida vii, divi nècuàchì tùha nacuaàha xi-né quisì vídì tiempu iá-si.

⁴² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A táñaha ga cahvi-nsia nùu tutu ìi ndé cachá` palabra yohó?:

Nì ìa iin cavà, te nì cahíchì ini albañil-ña, doco vichi sàni sàà mà nì sàcùndua yùu vicò esquina vehe. Divi Stoho-ndà Señor nduú ana nì quida ducán, te ndulócò-nsi ñà-ndiaha guá nì quida-ya.

(Ducan nacání nùu tutu ìi.) ⁴³ Ñàyùcàndüá, yùhù cachí xì-nsiá, mà níhì gà nèhivì ñuu yohó derechu cundoo-ne ñuhivì ìi xí Dios; còò, nèhivì inga ñuu icúmí ñihitáhvi xán, te mii-né, ndisa, icúmí-nè quida vii-né na iin medieru vaha tùha nacuaàha vii xì cosecha.

⁴⁴ Te (cunaha-nsiá, yohó iá gà stná inga ejemplu sàhà cavà mà): nsidaa ana caquihì sahà-xì cavà ma, icúmí-nè nacuehè-nè. Te nsidaa ana nacava mà dìquì-xì, tàdì nchihì-nè quida —nì cachi Jesús.

⁴⁵ Te (cunaha-nsiá, yucán itá stná) dùtù xícusahnú, xì nècuàchì fariseu, te iníní stná-nè ejemplu nì nacani-ya, te nì cundaà ini-nè, divi mii-né cáhàn-yà sàhà-xì. ⁴⁶ Ñàyùcàndüá, nì cuni-nè tnii-neyà, doco yúhì-nè nèhivì cuáhà ndoó yucán, vèchi ndeníhì nècuàchì mà mii-yá ñà-ndüü-yá iin ana cáhàn cuenta xi Dios.

22

Ejemplu sàhà vicò nándahà

¹ Daaní, nì quesaha Jesús nì nacani tu-ya xì-né inga ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

² —Dohó iá ñuhivì ìi xí Dios nacua nì quida iin rey na ní nandàhà dèhe ii-né; nì quida-ne iin vicò cahnú. ³ Te nì techuún-né peón xi-ne ñà-cacanu-tè cachitnùhu-tè xì nsidaa nèhivì sàni càna. Doco cóni cùnì nècuàchì mà quixi-ne. ⁴ Ñàyùcàndüá, nì techuún rey mà más gà peón xi-ne cacanu-tè cachitnùhu-tè. Te dohó nì cachi-nè xì-té: “Cachì-ndá xì nèhivì càna mà ñà-sà-ìá quixi-ne vicò, vèchi sàni cuyucun comida; sàni xihì buey xì nsidaa gà quisì ndatnù. Sà-ìá nsidaá ndiatúa-nè”, nì cachi rey mà. ⁵ Doco nèhivì càna mà, cóni quihín casu-nè, nì caquee nsidaa-né cuahàn-nè nùu chuun xi-ne. Iin-ne cuahàn-nè nùu itú, inga-nè cuahàn-nè ndé iá venta xi-ne. ⁶ Te dava ga-nè nì tnii xi peón xi rey mà nì quida quini-ne xì-té, nì sahnì-nète. ⁷ Ñàyùcàndüá na ní inini rey mà, cuahà gà nì xidà ini-nè, te nì techuún-né soldadu xi-ne nì dandáñúhú-tè nèhivì mà, te nì sahmi-tè ñuu-nè. ⁸ Dandu nì cachi rey mà xì peón xi-ne: “Sà-ìá listu vicò-xì, doco nèhivì nì cachì quixi primeru, cóni nátui-ne ñihitáhvi-né. ⁹ Ñàyùcàndüá, vichi cuahàn-ndâ ndè ichì nahnú, te quida-ndá invitar nsidanicuú nèhivì ndacùhun stnaha-xi-ndá, te cachì-ndá xì-né ñà-nì quixì-né vicò xì”. ¹⁰ Ñàyùcàndüá, nì caquee peón mà inga xichì nì nacàhin-tè calle ñuu mà nì dandátàcà-te nsidanicuú ana nì ndacùhun stnaha-xi-té, vaha-ne ò malu-nè, te ducán nì chitu vehe rey mà nèhivì.

¹¹ 'Daaní, nì quìhvi rey mà ndé iá vicò, te nì xini-nè jaàn iá iin tiàa có-ndìxí vícò nacua ndiá ìcà-ndà na ndoo-nda vicò nándàhà. ¹² Ñàyùcàndùá, nì cachi-nè xì nècuàchìmà: “Amigo, ¿índù chuun nì yàha-ní vicò yohó, te có-ndìxì-ní sìcoto nacua ndiá ìcà-ní?” Doco nècuàchìmà, mànicuí naxiconihí-né nùu rey mà. ¹³ Dandu nì cachi rey mà xì peón xi-ne: “Chicuhnì-ndá ndahàsáhà nècuàchì jaàn, te dacana-ndánè fuera ndé iín tnúú; (ndahví-nè), vàchi yucán nduú lugar ndé yáha ga cuacu nèhivì, te càna stná nùhu-ne”, nì cachi rey mà. ¹⁴ Pues sàhà (ejemplu yohó vátùni cundaà ini-nsià) ñà-cuàhà nèhivì càna (cundoo nùu Dios), doco sacu-nè cunduu ana nacàxin-ya.

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà renta xi ñuu-ndà

¹⁵ Daaní, nì caquee nècuàchì fariseu nì ndatnuhu tnahá-né nansa cui quida-ne, te dadaná-né mii-yá na cáhàn-yà (xì nèhivì). ¹⁶ Ñàyùcàndùá, nì techuún-né itnii nèhivì nchícùn xì-né nùu-yá, te cutnàhà stná iin ùi nècuàchì partidu xi Herodes, te dohó nì cacachi-nè xì-yá:

—Maestro, ináhá-nsí nduu-ní iin nèhivì ndàcuìsì inì-xi, te chináhá vii-ní nansa ndisa iá ichì váha Dios. Có-quìhín casu-ní nansa cachí nèhivì, te ni có-yùhì stná-ní ni-iin-ne. ¹⁷ Ñàyùcàndùá, cuní-nsì cachì-ní xì-nsí nansa tuxí inì-ní, ¿a vátùni sàha Dios lugar chiyàhvi-nda renta nùu rey cahnú César, á cóó?

¹⁸ Doco Jesús, sàni cundaà ini-yà có-xìcàn tnùhu sahnú ndisa-ne nùu-yá. Ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì-né:

—(Ndahví-nsià, vàchi) dananí uun-nsia vàha guá-nsià. ¿Índù chuun cuní-nsià quida-nsia maña nùí? ¹⁹ Dacuní-nsià yùhù iin òhùn xí-nsià chíyàhvi-nsia sàhà renta, cundehí.

Dandu nì sàha-neyà òhùn plata mà. ²⁰ Te na ní indehè-yáñà, dandu nì cachi-yà:

—¿Ana òhùu-xí, te ana òhùvì-xí itúú ìcà òhùn yohó?

²¹ —Divi rey cahnú César —nì cachi-nè.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú ducán nduá, dandu nacuaàha-nsia César ñà-nduá icúmí-nsià cuàha-nsiàte, te cuàha stná-nsià Dios ñà-nduá ndiá ìcà-nsià cuàha-nsiayà —nì cachi Jesús.

²² Dandu nèhivì mà, nì ndulocó-nè sàhà palabra jaàn, te nì naco-neyà cuàhàn-nè.

Nansa nì cachi Jesús iá nansa natiacu-ndà

²³ Daaní, quivì yucán nì tnàtuu itnii nècuàchì saduceu nùu-yá, nì càhàn-nè xì-yá. Nècuàchì yucán, có-xiníndísà-né ñà-icúmí-ndá natiacu-ndà. Ñàyùcàndùá, dohó nì cachi-nè xì-yá:

²⁴ —Maestro, ñà-yòhó nduá nì tìaa Moisés quida-nda: nú sàni xìhì iin tiàa, te còò déhe-ne nì ndóo (xì ñahàdihí-nè), dandu icúmí ñani nsii ma nandàhà-né xì ñahàcuàán nì ndòo ma, áma cóó iin dèhe-ne; dandu quida-nda cuenta na ian dèhe nsii ma nduú mée mà.

²⁵ 'Pues cunaha-ní, nì sandoo ùsà ñàni ñuu-ndà yohó, te nì nandàhà nècuàchì primeru, doco nì xìhì-nè, te còò déhe-ne. Ñàyùcàndùá, nì ndòo ñahàdihí-nè nùu ñani-nè nchícùn gà. ²⁶ Daaní, divi ducán nì cuu stná xì nècuàchì ùi, nì xìhì stná-nè, te còò stná dèhe-ne, te nì ndòo ñahàdihí-nè nùu inga ñani nchícùn gà; te iin-ni nì quida-ne seguir ducán dècuèndè (nì xìhì stná) nècuàchì ùsà. ²⁷ Dandu por último nì xìhì stná nècuàchì ñahà. ²⁸ Ñàyùcàndùá, na sàà quivì (cachí-nsià) natiacu nsii, ¿índù tiàa ma nacua xi nècuàchì ñahà mà? vàchi antes nsì-ùsà-nè nìsa ìa xi-ñà.

²⁹ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Còó; có-càchí vii-nsià, vàchi có-cundàà inì-nsia nansa cachí tutu ìi xí Dios, ni có-cundàà stná inì-nsia ñà-càhnù-guá poder xi-ya. ³⁰ Cunaha-nsià, na sàà quivì natiacu nèhivì, mà nándàhà gá-nè, vàchi nahi ángel ndoó ansivi (xinúcuáchí) nùu Dios, ducán icúmí nanduu nècuàchì nsii. ³¹ Pues vichi cuàhìn càhìn xì-nsià sàhà nansa iá ndisa natiacu nsii. Ádi sàni cahvi-nsia nansa nì cachi Dios xì-nsià palabra yohó: ³² “Yùhù nduú Dios cahvi nsì-Abraham, xì nsì-Isaac, xì nsì-Jacob”, cachí-yà. (Ñàyùcàndùá, itiacú ìi nècuàchì nsii ma), vàchi nècuàchì sàni xìhì dahuun ndisa, mà cúí cahvi gá-nè Dios;

cuisì ana itiácú càhvì xì-yá³³ —nì cachi Jesús. Te na ní inini nèhivì cuáhà mà ñà-nduá nì cachi-yà, dandu yáha ga nì ndulocó-nè.

Nansa nì cachi Jesús índù ley xi Dios nduú ley chicá ndiaá

³⁴ Dandu nì xinitnùhu nècuàchì fariseu ñà-sàni cundee-yá nùu nècuàchì saduceu, mànicùí nanihì tnùnì ini-nè nansa naxiconihí-né nùu-yá. Ñàyùcànduá nì nataca nècuàchì fariseu mà; ³⁵ te iin-ne nduú nècuàchì ley xi veheñùhu, te nì tnàtuu-ne nùu-yá nì ndacàtnùhù-né iñàha nùu-yá, a ver nansa naxiconihí-yá. Te dohó nì cachi-nè xì-yá:

³⁶ —Maestro, nùu nsidaa ñà-nduá nì dandacú Dios nùu ley xi-ya, ¿índù-ñá chicá ndiaá?

³⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Icúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà Stoho-ndà Dios xì nsidanicuú anima-ndà, xì nsidanicuú voluntad xi-nda, xì nsidanicuú stná sàxinítnùnì-ndà. ³⁸ Ñà-jaàn nduá chicá ndiaá dandacú-yá, te chicá chuun cahnú nduú stná. ³⁹ Daaní, nacua cachí ley primeru mà, ducán cachí stná ley ùi nì dandacú-yá, (vàchi dohó cachá): “Nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda, ducán icúmí stná-ndà cuu ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda”. ⁴⁰ Cunaha-nsiá divi ley jaàn nduú yohò nsidanicuú ley xi Moisés xì nsidaa gá stná palabra nì cachi profeta nìsa cahàn cuenta xi-ya.

¿Ana divi nduú yohòtéhè Cristu?

⁴¹ Ndoó ì nècuàchì fariseu yucán, te nì cachi Jesús xì-né:

⁴² —¿Nansa cachí mii-nsiá sàhà ana nduú Cristu? ¿Índù descendencia nduú-yá (cahan-nsiá)?

Te nì cachi-nè xì-yá:

—Divi David nduú yohòtéhè-yá.

⁴³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Pues, nú ducán, dandu ¿índù chuun nì cachi David ñà-stoho-nè nduú-yá na ní cahàn-nè sàhà-yá tíxi poder xi Espíritu ìi xí Dios? Vàchi dohó nì cachi nècuàchimà nùu tutu ìi:

⁴⁴ Nì cahàn Yua-nda Dios xì Stohì, (divi Cristu), te nì cachi-yá: “Yohó coo-ní ladu cuahí ndè cachi sàa cundee nùu nsidaa ana xiní ùhì xì-ní, dandu cusahnú fuerte-nì nùu-né”.

⁴⁵ Cundehè-nsiá, nì cachi David ñà-Stoho-nè nduú Cristu, doco nú ducán nduú-yá, dandu ¿índù modo cunduu stná-yà iin descendencia xi-ne? (Doco ñà-ndàà nduá.) —nì cachi Jesús.

⁴⁶ Doco còò ni-iin nèhivì nì nánìhì tnùnì gá ini-nè naxiconihí-né nùu-yá ni-iin palabra. Ñàyùcànduá, quivì nùu-xí cóni sáha ga-nè valor dadavátnáhâ-né xì-yá.

23

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà nècuàchì fariseu xì sàhà nècuàchì ley xi veheñùhu

¹ Dandu nì cahàn tu-ya xì nèhivì cuáhà yucán, xínduu-ne nècuàchì dacuahá-yá, xì stná nècuàchì iníni úun. ² Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Nècuàchì fariseu xi nècuàchì ley xi veheñùhu, ía derechu xi-ne chinaha-nè ley ìi xí Moisés. ³ Ñàyùcànduá, nsidaa ñà-nduá cachí-nè, chivàha-nsiañà. Doco màsà quídá-nsiá nacua quídá mii-né, còò, vàchi díin iñàha chináhà-nè, te díin iñàha quídá-né. Nùu mii-né, mà ùhì cachi-nè xì nèhivì ñà-chivàha-ne cuáhà iñàha, doco mii-né, có-chivàha-neà. ⁴ Doco nèhivì, mà cundéé ini-nè chivàha nsihi-ne ñà-nduá cachí nècuàchimà, vàchi na iin carga vèe nduá nùu-né, te mate ùhì cunsida-neà, doco ndacú nùu-né. Doco nècuàchì ley mà, còò; ni-iyuhu mà ndánihí-neà, ni có-dúcùn ni-iin dìnìndàhá-nè.

⁵ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nduá quídá nècuàchimà, cuisì sàhà-ñá cundehè nèhivì-né nduá. Ndahà-né te tnaa-nè nuhnì itni ndé ñuhú tutu ìi, doco puru itni nahnú cuní-nè cundua (na ian vaha guá-nè). Te divi sàhà ñà-yucán nduá nsidá naní stná-nè ñà-vico ía nùu sàhà sìcoto xi-ne. ⁶ Te na sàhàn-nè vicò, ò veheñùhu, dandu nandúcú-nè lugar ndé

chicá ndiaha cundoo-ne. ⁷ Te cudî stná ini-nè ñà-cásàhú tñũñuhu nèhivì xì-né yàhvi, te cachí nèhivì xì-né maestro.

⁸ 'Doco mii-nsiá, màsà nándúcú-nsiâ ñà-cachi nèhivì xì-nsiá maestro, vâchi imindaa maestru icúmí-nsiâ, divi nduú yùhù Cristu, te iin-ni ñanì nduú nsidaa-nsiá. ⁹ Ni màsà cáchí-nsiâ “padre” xì ni-iin nèhivì ñuhivì yohó, vâchi imindaa ana nduú yua ndisa-nsia, divi nduú mii-yá íá ansivi. ¹⁰ Ni màsà cáchí stnàhá stná-nsiâ “jefe”, vâchi imindaa jefe icúmí-nsiâ, divi nduú yùhù Cristu. ¹¹ Te nècuàchì cuní cunduu ana chicá idónuu, divi icúmí cunduu ana xinúcuáchí. ¹² Vâchi nsidaa ana datiaá chicá ndiaá, icúmí-nè sàà-nè nducahan-ne. Doco nsidaa ana ndaníhí ndáhví xì mii-xí, divi nduú ana chicá icúmí nihì xì tñũñuhu.

¹³ '¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu! Te ¡ndahví stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vâchi datiaá uun-nsia vâha-nsia. Cutu estorbu quidá-nsiá nùù nèhivì cuní quìhvi ñuhivì ìì xí Dios: ni có-quíhvi mii-nsiá, te nèhivì cuní quìhvi, sadí-nsiâ nùù-né.

¹⁴ '¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Datiaá uun-nsia vâha-nsia. Vâchi túha-nsia (tnii diqui uun-nsia ley, te) xidándiáá-nsiâ vehe nècuàchì nì xihì ìì-xí, te después sácuita-nsia nacuatú cuáhà-nsiâ na ian vâha guá-nsiâ. Sàháyúcàndùá, iin castigu chicá fuerte icúmí-nsiâ nihì-nsiâ.

¹⁵ '¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vâchi datiaá uun-nsia vâha-nsia. Ndè inicutu ñuhivì nácàhin-nsia, te yâha stná-nsiâ mar nducu-nsiá ana dayâha-nsia nùù religiòn xi-nsia. Te nú sàni yâha-ne, dandu sàhà (ley) xi-nsia sàà stná-nè nanduu-ne ana malu, ndè ùù tantu gà más malu nanduu-ne nùù mii-nsiá, te sàhájàn chicá yàchì sàà-nè andea.

¹⁶ '¡Ndahví-nsiâ! vâchi mate nahi nècuàchì cuaá nduú-nsiá, doco cuní-nsiâ dacúndéhe-nsiâ nèhivì índù íá ichì. Vâchi cachí-nsiâ xì-né ñà-màdì obligaciòn nduá nú ni caquín-ndà compromisu, te chináhá-ndá veheñùhu. Doco ñà-ndùú compromisu ndisa nduú ñà-chinaha-nda oro íá veheñùhu, cachí-nsiâ. ¹⁷ (¡Ndahví-nsiâ!) ¿Índù chuun có-sâà-nsiâ cundaà ini-nsiâ, te quidámáxiní-nsiâ? ¿A có-ínáhá-nsiâ ñà-chicá ndiaá veheñùhu nùù oro mà? vâchi cuisì sàhà-ñá íá ini veheñùhu, ñàyúcàndùá nduá oro ìì. ¹⁸ Daaní, cachí stná-nsiâ ñà-màdì obligaciòn ndisa nduá nú ni caquín-ndà iin compromisu, te chináhá-ndá mesa ìì xí Dios. Doco ñà-ndùú compromisu ndisa nduú ñà-chinaha-nda promesa íá nùù mesa mà, cachí-nsiâ. ¹⁹ Pues ¿índù chuun có-sâà-nsiâ cundaà inì-nsia, te quidámáxiní guâ-nsia? ¿A có-ínáhá-nsiâ chicá ndiaá mesa ìì mà nùù nsidaa promesa? Vâchi divi sàhà mesa-mà níhì stná promesa mà ndu-ìá. ²⁰ Ñàyúcàndùá, nsidaa nècuàchì saquín compromisu, te chináhá-nê mesa ìì, pues davani queámà na ian chináhá stnâ-nè promesa íá nùù mesa mà. ²¹ Daaní, stná iin nècuàchì saquín compromisu, te chináhá-nê veheñùhu, pues iin-ni nduú stná na ian chináhá stná-nè mii-yá íá ini veheñùhu ma. ²² Te nècuàchì saquín compromisu, te chináhá-nê ansivi, davani queé stná mà na ian chináhá stnâ-nè silla ìì xí Dios, xì stná mii-yá íá nùù silla mà.

²³ '¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vâchi datiaá uun-nsia vâha-nsia, mate túha-nsia cuàha-nsia diezmu xi (yùcù cuatilúhá nahi) ndua ndòò, xì anís, xì cominu. Doco ñà-ndùú ley ìì chicá ndiaá, ni có-quìhín casu-nsiâñà, mate nacáníamà sàhà nansa cunihnu ndàcuisì ini-ndà, te cundehè ndàhvì stnàhá stná-ndà, xì stná ñà-cunihnu vâha ini-ndà mii-yá. Pues ñà-jaàn ndisa ndiá ìcà-nsiá quida-nsia cumplir, te ni có-xiñùhù nacoò stná-nsiâ diezmu mà. ²⁴ Doco nahi nècuàchì cuaá cuní dacúndéhe xi inga nèhivì índù íá ichì, ducán nduú-nsiá. Mate daxíxin-nsia nsidaa ndutè xihí-nsiâ sàhà-ñá màsà cócò-nsiâ ni-iin quisì tìì, doco iin chuun ndiaá ndisa, ni có-ndùlócô-nsiâ sàhámà. Ñàyúcàndùá, ducán queámà na ian sàni coco-nsiá (iin quisì cahnú) na iin camellu.

²⁵ '¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Pues nàhà xicà datiaá uun-nsia vâha-nsia, vâchi dohó íá estilu xi-nsia na ian nacáté-ndá iin pocillu, ò iin còhò, te cuisì yàtà-ñá nacáté-ndá, doco (inià, quini íá. Te divi ducán íá stná) anima-nsiâ, chitu stná cuàchi ñà-xího-nsiâ cuáhà iñàha, te quidá ndévàha-nsia.

²⁶ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì fariseu! Cutu quidámáxìní-nsiá. Vàchi (nú icúmí-ndá) iin pocillu ò iin cóhò, amádi primeru inià ndundoo, dandu vátùnì coo ndoo (inià xì) stná yàtà-ñá. (Pues ducánì xiñuhu ndoo stná anima-nsiá.)

²⁷ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vàchi datiaá uun-nsia vaha-nsia, doco còó. Nahi monumentu (ndé índùxin nsii), ducán nduú-nsiá; vàchi cuaha-ni iámà nú sànnì ndanuu cuxán, doco inì-xi ñuhú chitu iquì nsí xi cuàhà ñà-siquini. ²⁸ Ducán iá stná mii-nsiá, indéhe nèhivì mii-nsiá na ian nèhivì vaha nduú-nsiá, doco danani uun-nsia, vàchi anima-nsiá, chituá ñà-có-ndiáá.

²⁹ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xi stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! vàchi datiaá uun-nsia vaha-nsia. Pues mii-nsiá nduú ana quidávaha monumentu nù ñaña xí nècuàchì profeta nisa cahàn cuenta xi Dios sàhana, te nsidácútú stná-nsiá lugar ndé xí-índùxin nsii nì sanduu nèhivì vaha. ³⁰ Dandu cachí-nsiá: “Nú ni cúndóó nsiùhù tiempu sàhana ni cuí, dandu mà cáhni-nsí nèhivì cáhàn cuenta xi Dios nacua nì quida xì-ndà”. ³¹ Pues cunaha-nsiá, sàhà palabra jaàn claru cachí-nsiá ñà-mii-nsiá nduú-nsiá meru descendencia xi nècuàchì nì casahnì xì nèhivì xí-yá sàhana. ³² Ñàyùcàndùá, nú yohòtéhè-nsiá nduú nècuàchì mà, dandu mà úhì quida stná-nsiá divi nacua nì quida mii-né.

³³ ¡Mii-nsiá, nahi anima còò nduú anima-nsiá, nacua xì-nsiá sàhana ma, te ducán stná mii-nsiá vichi! Còò ni-iyuhu modo nansa càcu-nsia nù andea, vàchi icúmí-nsiá ndoho-nsia. ³⁴ Sàháyùcàndùá, icúmí techuín nèhivì càhàn xì-nsiá, divi nècuàchì profeta, xì stná nècuàchì nchichí, xì cuàhà stná maestru. Doco ináhì mii-nsiá, ñà-icúmí-nsiá quida quini-nsia xì-né. Dava-ne cahni-nsiá; te dava-ne chituu-nsia nchìca cruz, te dava ga-nè cahni cuí-nsiá ini veheñùhu xi-nsia, te dava ga-nè taxi-nsiá ñuu te ñuu. ³⁵ Ñàyùcàndùá, fuerza icúmí mii-nsiá nacuida-nsia cuàchì sàhà nsidanicuú nècuàchì vaha sànnì sahnì nèhivì ñuhivì yohó. Dihna Abel nì xìhì nù nsidaa gá nècuàchì vaha, dandu iin-ni vaxi-nda duha dècuèndè nì xìhì stná dèhe Berequías nani Zacarías, vàchi divi (nèhivì nihnú inì-xi nahi) mii-nsiá nì sahnì xì nècuàchì mà na iín-né mahi veheñùhu cahnú xì mesa ì ndé sahmí-né ñà-càmànì-ndà Dios. ³⁶ Ñàyùcàndùá, yùhù cachí xì nsidaa mii-nsiá nèhivì tiempu vichi, fuerza icúmí-nsiá cunsida-nsia cuàchì sàhà nsidanicuú nsii ma.

Nansa nì sacu Jesús sàhà nèhivì ñuu Jerusalén

³⁷ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ñuu Jerusalén! vàchi tùha-nsia cahni-nsiá nècuàchì cáhàn cuenta xi Dios, vàchi na techúùn-yànè sàà-nè nù-nsiá, dandu caníyúú-nsiànè ñà-cui-nè. Na cuahà guá xichi nì cunì danátáquì mii-nsiá nù, na ian danátáca sùn pílu xi-sì ñà-nàcùñuhu quisi mà tìxi ndìxìn-sí; doco còó, cónì cùnì-nsiá. ³⁸ Ñàyùcàndùá, icúmí lugar xi-nsia yohó ndò nihnia. ³⁹ Te cachí stnái xì-nsiá, mà cùnì gá-nsiá yùhù ndè cachi sàà quivì cachi-nsiá xí: “Ndiaha gá mii-ní, vàchi divi ana vaxi cuenta xi Stoho-ndà Señor nduu-ní”.

24

Ñà-nduá nì cachitnùhu Jesús icúmí cuu xi veheñùhu cahnú nisa ìa ñuu Jerusalén tiempu yucán

¹ Daaní, nì quee Jesús veheñùhu cahnu-ma cuàhàn-yá. Te nì catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá nù-yá, cuní-nè dacuní-nèyà nansa ndáa vehe nahnú ndoó yatni yucán.

² Doco nì cachi-yà xì-né:

—¿A xiní-nsiá nsidaa vehe yohó? Yùhù cachí xì-nsiá, vaxi iin quivì, dandu mà códotnahá gá ni-iin yùu yohó. Vàchi icúmí caà nsìhá quida nèhivì.

Ñà-nduá icúmí cuu ñà-cundaà ini-ndà sà-ítúú xinu tiempu yohó

³ Daaní, cuàhàn cuaán-yá xì-né ndè yucù Olivo, te nì catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá, cachí-nè xì-yá:

—Cachí-ní xì-nsí ¿índù quivì cuu nsidaa ñà-nì cachí-ní jaàn? ¿Índù milagru coo ñà-cundaà ini-nsí ñà-sà-ítúú naxicocuín-ní, te xinu tiempu yohó?

⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuidadu cundoo-nsia ñà-màsà dándáhvî ni-iin nêhivî mii-nsiá. ⁵ Vâchi cuàhà ana icúmí quixi dananí uun-tè nduú-te yùhù, te cachi iin iin-tè xì nêhivî ñà-Cristu nduú-te. Te sàhájàn cuàhà nêhivî nihî-té dandahví-te. ⁶ Daaní, icúmí cunitnùhu stná-nsiá iá cuàhà guerra yohó te yucán. Doco màsà yúhî-nsiá, vâchi fuerza icúmí coo ducán. Doco tàñáha ga sàà xínu tiempu yohó cunduamà: iá gà ñà-vàxi cuu. ⁷ Vâchi ñuu xì ñuu icúmíá nàà stnahá. Te cuàhà rey icúmí-tê dandacú-te ñà-coo guerra xì inga ñuu. Te icúmí coo stná tnama, te caca cuàhà stná cuèhè dana. Te yohó te yucán ñuhiví icúmí tñaa stná. ⁸ Doco ñà-jaàn làcà cuàhàn quesaha tnùndoho nduá.

⁹ 'Daaní, tiempu yucán icúmí nêhivî tnii-ne mii-nsiá, te quida quini-ne xì-nsiá. Te dava-nsia icúmí-nê cahni-né. Vâchi sàhà yùhù icúmí nsidaa nêhivî cuni ùhî-nè mii-nsiá. ¹⁰ Te cuàhà-né cuàhàn stná-nè nacuaà-né Dios. Ni mà cuiñúhú gâ stná-nè ñanìtnaha-ne; mà úhî cahin-nè ñanìtnaha-ne nùù tè-xídandacú. ¹¹ Daaní, icúmí ndecoyo cuàhà stná tètñùhù. Cuenta xi Dios cáhàn-te, cachì-te, te mà úhî nihî-té dandahví-te cuàhà nêhivî. ¹² Te ñà-cuàhà guá cuàchi icúmí coo ñuhiví, ñàyùcànduá mà cúú stnahá gá ini nêhivî sàhà-né. ¹³ Doco nêhivî iin-ni cunihnu vâha inì-xi dècuèndè xínu tiempu, icúmí-nê càcu-ne. ¹⁴ Te tiempu ma icúmí cuitià stná razón ndiaha sàhà ñuhiví ì xì Dios; inicutu ñuhiví icúmíá cuitià, te cunitnùhu nêhivî ndoó nsidaa ñuu. Dandísá, ñà-sàni sàà quivì xínu tiempu yohó cundua.

¹⁵ 'Sànaha nì cachitnùhu Daniel iin palabra xi Dios sàhà nansa icúmí coo iin figura dana có-xiñùhù dahuun-ya. Cunaha-nsiá, quivì cuni-nsiá sàni sàcuiìn figura mà ini lugar chicá ì, (dandu seña cundua). Te vichi xiñuhu cundaà ini nsidaa ana càhvi-xì tutu yohó. ¹⁶ Te na sàà quivì yucán, dandu ni cunúdhé nsidaa nêhivî ndoó ladu Judea yohó, te cùhùn-nè yucù. ¹⁷ Te nú ndoó nêhivî quetátú dìnivèhé-xi, dandu yàchì ni nuú-né, te cunudèhé stná-nè; doco màsà (nànsìhvi-ne) vehe nsiquihin-ne ñà-nduá icúmí-nê. Còò. ¹⁸ Te nú ndoó-né nùù itú, dandu màsà nándúcú-nè ni cotón-nè. ¹⁹ Te ñndahví stná nècuàchì ñahà cuhí cuàhàn tùinuù mèe-xi quivì yucán! Te ñndahví stná nècuàchì icúmí xí mèe chichi! ²⁰ Te càcàn tàhvi stná-nsiá nùù Dios ñà-màsà cúvixin tiempu cunudèhé-nsiá mà, te màsà cundúú stná iin quivì descansu. ²¹ Vâchi quivì yucán yáha ga icúmí nêhivî ndoho-ne. Còò gá tnùndoho chicá cahnú ni ía ndè quivì nì cuyucun ñuhiví xì ndé quivì coamà; te ni quivì después, mà sàà coo ga tnùndoho ndudava xi ñà-jaàn. ²² Te nú màsà cundéhe ndahví Dios, te dacúxió yáchi-yà tnùndoho ma, dandu ndutu nsihí nêhivî ñuhiví nì cúí. Doco sàhà nêhiví xí-yá sàni nacàxin-ya, ñàyùcànduá chicá yàchì icúmí-yà dacúxió-yà tnùndoho ma.

²³ 'Quivì yucán màsà cúníndísâ-nsiá yuhù nêhivî cachí xì-nsiá: “Cundehè-nsiá, yohó iá ana nduú Cristu”, te ò nú cachí-nè: “Cundehè-nsiá, yucán iá-yà”. ²⁴ Vâchi icúmí quixi cuàhà tètñùhù, te iin iin-tè cachì-te ñà-divi Cristu nduú-te. Te tiempu-mà quixi stná cuàhà ana dananí uun cáhàn cuenta xi Dios. Ndè quida stná-te cuàhà milagru fuerte ñà-ndulocó nêhivî, áma níhî-te dandahví-te nêhivî nì nacàxin-ya cahan-té; doco mà cúí. ²⁵ Cunaha-nsiá, sàni cachitnùhi xì-nsiá nsidaa ñà-nduá icúmí cuu. ²⁶ Ñàyùcànduá, nú cachí nêhivî xì-nsiá: “Yucán iá-yà yucù”, màsà cùhùn-nsiá yucán. Te ò nú nì cachí stná-nè: “Ini vehe yohó iá-yà”, màsà cúníndísâ-nsiá. ²⁷ Vâchi na ian tása, te xiní nêhivî natnúú fuerte ndè iin ladu ansivi xi ndé inga laduá, ducán icúmí (natùì vate) stná yùhù ana nduú Tnaha Nêhivî Ñuhiví quivì naxicocuñ. ²⁸ (Doco nêhivî malu, ducán icúmí cuu xì-né nahi dichu cachí:) “Ndé indúhu ñà-nduá nì xìhì, yucán icúmí nataca stná longo”.

Nansa icúmí coo quivì naxicocuñ Jesús

²⁹ 'Nú sàni yàha tiempu tnùndoho ma, dandu mà cúnchí gá ni orá ni yoo. Te sìnsiví itándiaa ansivi, icúmí-sì còyo nihni-sì nùù ñuhiví. Te sìtnúù nahnú, icúmí stná-si ndacùchí ndee-sí. ³⁰ Dandu después icúmí natùì seña ansivi (ñà-cundaà ini-nsiá sà-íá naxicocuñ) yùhù ana nduú Tnaha Nêhivî Ñuhiví. Dandu nêhivî nsidaa ñuu, icúmí-nè cuacu-ne na cundehè-né mànuì mahì vècò xì poder cahnú xí, te ndiaha gá coo inicutu ndé mànuì. ³¹ Dandu icúmí sivi stná corneta, te techuín ángel xi cùhùn-nè inicutu

ñuhiví ñà-danátácá-nè ana nduú nèhivì sàni nacàxin, mate lugar chicá xica ñuhiví ni cùndóó-né.

³² 'Vichi cuàhìn nacani iin ejemplu sàhà nù-higu sàhà-ñá cundaà ini-nsià. Nú sàni ndunsidi-nú, te nì quesaha naná ditù yuté-nu, dandu ñà-yùcàn cundáà ini-ndà sà-ítúú tiempu ihni. ³³ Te divi ducání stná xì ñà-ndùá icúmí cuu; quivì cuni-nsià cuú ñà-ndùá sàni cachì xì-nsiá, dandu vètùni cundaà stná inì-nsia ñà-sà-ítúú tiempu naxicocuñin ndùá; sà-ítúú nihni. ³⁴ Cunaha-nsiá, mà sáà cui nsihi nèhivì itiácú vichi dècuèndè cachi sàni cuu ndisa nsidaa ñà-ndùá sàni cachì xì-nsiá. ³⁵ Cunaha-nsiá, icúmí sàà ansivi xi ñuhiví ndañuhá, doco palabra nì cachi yùhù, còó, mà nunca sàà ndañuhá.

³⁶⁻³⁷ 'Doco ni quivì, te ni hora naxicocuñin, ni-iin nèhivì có-ínáhá-nê. Ni ángel ndoó ansivi, có-ínáhá stná-nè; ni yùhù ana nduú Dèhemanì Dios, có-ínáhá stnài, cuisì Yuamání Dios ináhá. Vàchi nacua nì cuu tiempu xi Noé, ducán icúmí cuu stná na sàà meru quivì naxicocuñin yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví. ³⁸ Vàchi na táñâha ga cuun dàvì dàhvi ñuhiví, dandu (ndoó cuéyàà nèhivì ñuhiví), xixí-né, xihí-né, nándàhà-né; te ducán nisa quida-ne dècuèndè nì sàà quivì nì quìhvi Noé ini barcu cahnú. ³⁹ Te ni cóni sàà mànihì tnùnì ini nèhivì mà dècuèndè nì quixi dàvì, te nì càhà nsihi-ne. Te divi ducán icúmí coo stná tiempu naxicocuñin yùhù. ⁴⁰ Ndé ndoó ùi nèhivì nùù òtú, icúmí iin-ne cuxio-ne, te iin-ne ndòo. ⁴¹ Te ndé ndoó ùi nècuàchì ñahà cutnâhâ nchicó, iin-ne cuxio, te inga-nè ndòo.

⁴² 'Ñàyùcàndùá, cundoo tùha-nsia, vâchi có-ínáhá-nsiâ índù quivì icúmí naxicocuñin yùhù ana nduú Stoho-nsià Señor. ⁴³ Doco nsinuu inì-nsia nansa quidá iin stoho vehe: nú sàni xinitnùhu-ne índù hora quixi tècuìhnà ñuú, dandu cundiatu tùha-ne; mà cuáha-ne quìhvi-tè nì cùí. ⁴⁴ 'Ñàyùcàndùá, stná mii-nsiá, nicanicuahàn cundoo tùha-nsia, vâchi iin quivì có-nìhnú ini-nsià, divi quivì jaàn icúmí naxicocuñin.

Ejemplu sàhà peón xíndiaa xì vehe lamú cuàhàn xicà

⁴⁵ '¿Ana tuxí inì-nsia nduú nahi peón nùù ejemplu yohó? Nì ìa iin peón tùha quida vii; nicanicuahàn quidá sahnú-te. 'Ñàyùcàndùá, nì nihì-té chuun nùù lamú xi-tè ñà-dandacú-te nùù peón dava ga, te dasàn stná-te ñà-cutiacu nsidaa gá peón mà quivì xiñuhá. Dandu cuàhàn xicà lamú mà. ⁴⁶ Pues nansicáhàn peón dandacu-ma nú iin-ni nì quidá víi-té dècuèndè nsiaa lamú xi-tè. ⁴⁷ Vâchi cunaha-nsiá, icúmí nècuàchimà cuàha-nète chuun chicá ndiaá ñà-dandacú-te sàhà nsidanicuú ñà-cuicà-né. ⁴⁸ Doco nú peón malu nduú-te, dandu quesaha-té nacánì chicuèhè inì-te, te cachì-te: "Còó, cucueè-va lamú xi, dandu nsiaa-nè". ⁴⁹ Dandu quesaha-té cahnì cuí-te peón dava ga mà, te cuisì-ní ñà-cuxi-tè, coho-tè, xini-tè cuni-te. ⁵⁰ Pues nú ducán nì quidá-te, dandu iin quivì có-nìhnú inì-te nsiaa lamú. ⁵¹ Dandu nihì-té iin castigu cahnú sàstnùhù, te sàhámà cuacu ndee-té, te càna fuerte nùhu-tè, vâchi ducán icúmí ndoho nsidaa nèhivì dananì úún vâha inì-xi.

25

Ejemplu sàhà ùxin ñahà cuàchì nduú nahi madrina

¹ 'Ducán iá ley xi ñuhiví ò xí Dios na ian nì cuu xi ùxin ñahà cuàchì cuàhàn ndé cundiatuà quesaa noviu (xì novia), te iin iàn nihá lámpara xi-ñà. ²⁻⁴ Ùhùn-ña, listu-ña, nihí-ña sìquìi ndutè xixìn cuàhàn xì lámpara. Doco inga ùhùn-ña, cóni nácánì inìa, ñàyùcàndùá còó ndúte xixìn nisá nihí-ña cùhùn. ⁵ Daaní, sàhà-ñá nì cuee guá ana nándàhà, ñàyùcàndùá nì tnii vahná nsì-ùxin-ña nì quidìa. ⁶ Te nahi dava ñuu, dandu nì tiacu ndáhì iin nèhivì, cachì-nè: "¡Cunaha-nsiá, sàmàndixi noviu! ¡Naha-nsià casàhú-nsià xì-né!" ⁷ 'Ñàyùcàndùá, nì ndacuìta nsidaa ñahà cuàchì mà nì nacuicùn-ñá lámpara xi-ñà. ⁸ Dandu ñahà cuàchì mà-túha nacani inì-xi, nì cachà xi ñahà cuàchì listu mà: "Taxi toó sacu-nsià chii ndutè xixìn xi-nsia nùù-nsí, vâchi meru cuàhàn ndàhvà lámpara xi-nsi". ⁹ Doco nì cachi compañeru-ña ma: "Còó, vâchi vihini mà sàà-té sàhà nsidaa-nda; chicá vâha cuahán-nsià cuiin-nsiàte ndé cùyàhvi-tè, dandu cucumi-nsiàte". ¹⁰ (Ñàyùcàndùá, cuàhàn-ña cuiin-ñà.) Te na sàni yàha-ñà cuàhàn-ña, dandu nì nsiaa

noviu, te nì cayàha nècuàchì ndiatu-ma ndé iá vicò, te nì nandiadi yehè. ¹¹ Daaní, después nì nsiaa tu ùhùn ñahà cuàchì nì sàhàn mà, te nì càhàn-ña yehè, cachí-ña: “¡Señor! ¡Señor! ¡Nacuna sacù-ní yehè!” ¹² Doco nì naxiconihí nècuàchì nduú noviu mà, cachí-nè: “Yùhù, de plano, có-ìnhá ana nduú-nsiá”. ¹³ (Ducán nì cuu xi ñahà cuàchì mà. Ñàyùcàndùá cachí stnái xì mii-nsiá:) nì cúníhnú vaha ini-nsià, vachi có-ìnhá-nsià ìndù quivì, te nì ìndù hora naxicocuñ yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì.

Ejemplu sàhà lamú nì dasàn tòó xì dìhùn nùu peón-xi, áma níhì-té nsida cuahà-téa

¹⁴ Ducán iá stnái ley xi ñuhivì ì xí Dios nacua nì quida iin lamú na cuàhàn-nè quee-ne cùhùn-nè inga ñuu; nì cana-ne nsidaa peón xi-ne, te nì dasàn tòó-né ñà-cuicà-né nùu-té. ¹⁵ Iin-tè nì nihì ùhùn mil dìhùn plata; inga-te nì nihì ù mil, te inga stnái-te nì nihì iin mil-ni, según nansa tiacu ini iin iin-tè, ducán nì nihì-té. Dandu nì quihin lamú mà ichi cuàhàn-nè.

¹⁶ Daaní, peón nì nihì ùhùn mil mà, nì quesaha-té nì quida-tè negociu xì dìhùn mà, te nì nihì-té nì nandua inga ùhùn mil. ¹⁷ Te ducán nì quida stnái peón nì nihì ù mil, nì sàa nì nàcùnduu stnái inga ù mil. ¹⁸ Doco tè-nì nihì iin mil-ni, nì sate-tè tìxi ñuhù, te nì sùxin-téa. ¹⁹ Daaní, na sání yàha caní tiempu, dandu nì nsiaa lamú mà, te nì natnii-ne cuenta ñà-cundaà ini-nè nansa nì quida iin iin peón xi-ne. ²⁰ Te nì tnàtuu peón nì nihì ùhùn mil, nì nacua-ha-tènéa xì stnái inga ùhùn mil, te nì cachì-te: “Señor, ùhùn mil nì naco-ní nùí, te vichi yohó iá gà stnái inga ùhùn mil nì quide ganar”. ²¹ Ñàyùcàndùá, nì cachi lamú mà xì peón mà: “Vàtùni nì quida-ní. Peón vaha nduu-ní. Sàni quida vii-ní mate chuun cuatilúhá nì sandua. Ñàyùcàndùá, icúmí cuàhi mii-ní ñà-dandacu-ní nùu cuàhà chuun nahnú. Yàha-ní yohó, cundoo-nda cudì ini-ndà”.

²² Daaní, nì tnàtuu peón nì nihì ù mil, te nì nacua-ha-tènéa xì stnái inga ù mil, te nì cachì-te: “Señor, ù mil nì naco-ní nùí, doco cunaha-ní, yohó iá gà stnái inga ù mil nì quide ganar”. ²³ Dandu nì cachi lamú mà: “Vàtùni nì quida stnái mii-ní. Peón vaha nduú stnái-ní. Sàni quida vii-ní mate chuun cuatilúhá nì sandua. Ñàyùcàndùá, icúmí cuàhi mii-ní ñà-dandacu-ní nùu cuàhà chuun nahnú. Yàha-ní yohó, cundoo-nda cudì ini-ndà”.

²⁴ Dandu nì tnàtuu stnái peón nì nihì iin mil-ni ma, te nì cachì-te xi lamú mà: “Yùhù ináhí mii-ní ñà-dana gà-ní; mà úhì quihin-ní cosecha ndé có-xitù-ní, te mà úhì quindiaà-ní ñàha mate cóni quidà-ní. ²⁵ Ñàyùcàndùá, nì yùhí, te nì sùxin dìhùn xí-ní tìxi ñuhù. Yohó iá; naquihin-ní”. ²⁶ Dandu nì cachi lamú mà xì-té: “¡Peón malu nduu-yó! ¡Dusan-yó! Nú sà-ìnhá ñà-quindiaí cosecha ndé có-xitúí, te xidándiaí ñàha ndé có-quidáchúí, ²⁷ pues, nú ducán, dandu ndiaí ìcò cuàhu nècuàchì bancu dìhùn xí, dandu quivì nsiaí vàtùni nihì stnái dìquia nì cù”, nì cachi lamú mà. ²⁸ Dandu (nì càhàn stnái-nè) xì peón itá yucán, cachí-nè: “Quindiaa-nsià mil dìhùn jaàn nùu tè-yohó, te cuàha-nsia nècuàchì sà-ìcúmí ùxin mil. ²⁹ Vachi nècuàchì sà-ìcúmí algu vichi, icúmí-nè nihì gá-nè más, dandu vihi gá cucumi-né; doco ana có-ìcúmí vichi, icúmí cuxio nsihi nsidaa iyuhu gá ñà-ìcúmí-nè. ³⁰ Cunaha-nsiá, còò chuun peón yohó. Ñàyùcàndùá, dandiachi-nsiáte fuera ndé iin tnúú ndúchí, te yucán icúmí-té cuacu ndee-té, te càna fuerte stnái nùhu-tè”.

Nansa coo juiciu xi nsidaa ñuu ñuhivì

³¹ Ndiaha gá coo quivì naxicocuñ yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì. Quivì naxicocuñ icúmí cutnahá stnái xì nsidaa ángel ì xí quixí. Dandu nàcòì nùu silla ndiaha xí (ndé cùsáhnúí), ³² te (cani) nèhivì nsidanicuú ñuu ñà-nataca-nè nùí. Dandu icúmí tavà cuàin nèhivì (vaha nùu nèhivì malu) na quidá pastor na nácàxin-ne quisi xí-né, iladu ndoó rií, te inga ladu ndoó simbee. ³³ Ladu cuahí icúmí màcuíta (nèhivì vaha na ian nduú-né) rií, te ladu ìtní icúmí màcuíta (nèhivì malu na ian nduú-né) simbee. ³⁴ Dandu (yùhù) ana cusáhnú, icúmí cachì xì nèhivì ladu cuahí: “Naha-nsià, cundoo-nsia ñuhivì ì xí Yuamání, vachi dècuèndè tiempu nì cuyucun ñuhivì sàni chitnùnì ini-yà cundiatú anima-nsià ducán. ³⁵ Vachi na ní xihì güé doco, nì dàcùxí-nsiá yùhù; te na

ní xihì stnái tècuí, nì dàcútâhvi-nsiá yùhù chii-té. Daaní, na ní xicanuu ndahví stnâi, dandu nì dáyâha-nsia yùhù vehe-nsia. ³⁶ Còò dúhnúí, doco nì taxi-nsia ñà-nì sàcùndixi. Nì cuhi stnái, te nì nàcòtò-nsiá yùhù. Te na ní sandiadi vehecàa, nì sàà stná-nsiá visita yucán”. ³⁷ Dandu nsidaa nêhivì vâha yucán, icúmí-nê cachi-nè xí: “Stoho-nsì Señor, (cónì cùndáà ini-nsì nì chindee-nsí mii-ní ducán). ¿Índù nì xini-nsì mii-ní ñà-xíhì-ní doco, te nì dàcùxí-nsí mii-ní, te ò xíhì-ní tècuí, te nì taxi-nsi tècuí nì xihì-ní? ³⁸ ¿Índù nì xini-nsì xicánúú ndahví-ní, te nì dáyâha-nsi mii-ní vehe? Ni-iin xichi cónì xini-nsì ñà-còò dúhnú-ní, te nì sâha-nsi mii-ní ñà-nì sàcùndixi-ní. ³⁹ Nì có-ínáhá stnâ-nsì nì cuhì-ní, ò ní sandiadi-ní, te nì sàà-nsì visita ndé iá-ní”. ⁴⁰ Dandu yùhù ana cusáhnú, icúmí cachi xì nècuàchì: “Cunaha-nsiá, nahi ñani xínduu nêhivì itá yohó. Ñàyùcàndúá na cada nì quida-nsia favor sàhà iin-ne, mate nduú-né iin ana chicá cahíchì ini nêhivì, doco davani queámà na ian nì quida stná-nsiá favor xì yùhù”.

⁴¹ Daaní icúmí càhàn stnái xì nêhivì itá ladu itnî, te cachi xì-né: “¿Cuxio-nsia nù! Còò cá nansa càcu-nsia. Cuahán-nsiá ndé iá ñuhu xíxìn nicanicuahàn, divi lugar nì quidayucun Dios ñà-coo ñà-malu xì nsidaa ángel (malu) xi-sì. ⁴² Vâchi yùhù, na ní xihì doco, nì xidahan-nsiá ñà-cuxi. Nì xihì stnái tècuí, te ni-iyuhu-té cónì sâha-nsia yùhù cohi. ⁴³ Xicánúú ndahví stnâi, doco cónì dáyâha-nsia yùhù vehe-nsia; còò dúhnúí, doco còò ni-iin sícoto nì sâha-nsia yùhù. Nì cuhi vâhi, te nì sandiadi stnái, doco cónì sàà-nsiá nàcòtò-nsia yùhù”. ⁴⁴ Dandu nêhivì mà, icúmí-nê cachi-nè xí: “Señor, mà nunca nì xini-nsì mii-ní na xíhì-ní doco, ò xíhì-ní tècuí, ò xicánúú ndahví-ní, ò còò sícoto vâha xi-ní, ò cùhí-ní, ò ndiadi-ní. ¿Índù nì xini-ní nsiùhù nì xidahan-nsì nsidaámà nù-ní?” ⁴⁵ Dandu yùhù, icúmí cachi xì-né: “Cunaha-nsiá, ñà-cónì chíndéé-nsiâ nêhivì ndahví yohó, ñàyùcàndúá davani queámà na ian sàni cahíchì stná inì-nsia yùhù”. (Ñà-jaàn nduá icúmí cachi xì nècuàchì malu mà.) ⁴⁶ Ñàyùcàndúá icúmí nsidaa-né yâha-ne ndé ndoho-ne nicanicuahàn. Doco nêhivì vâha, còò. Vida ndiaha nicanicuahàn icúmí-nê nìhítâhvi-né —nì cachi Jesús.

26

Nansa nì ndatnuhu tnahá nêhivì, nandúcu-nê nansa tnii-ne Jesús

¹ Daaní, nì nsihì nì nacani Jesús nsidaa ñà-jaàn xì nècuàchì dacuahá-yá, dandu nì cachi-yà xì-né:

² —Sà-ínáhá-nsiâ ñà-tixi ùì quivì icúmí nacava vicò pascua, dandu yùhù ana nduú Tnahá Nêhivì Ñuhivì, icúmí yâhi ndahà nêhivì, te cahni-né yùhù nchica cruz.

³ Daaní, nì nataca dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñuhu, xì stná nècuàchì sahnú dandacú ñuu yucán, nì sàà nsidaa-né patiu vehe cahnú dùtù chicá cusáhnú nani Caifás.

⁴ Te nì ndatnuhu tnahá-né nansa tnii dèhé-nè Jesús, te cahni-néyà. ⁵ Te nì cachi stná-nè: —Chicá vâha màdì mahì vicò tnii-nda nècuàchì, vâchi nú ducán, dandu vihini nacuidà nêhivì.

Nansa nì sòdò iin nècuàchì ñahà ndutè tnàmì itnu dìni Jesús

⁶ Iá-yà vehe iin nècuàchì ñuu Betania nani Simón. Nècuàchì mà nduú iin nêhivì nì sandoho cuèhè lepra antes. ⁷ Te yucán nì sàà stná iin nècuàchì ñahà, nihí-né iin quidi iá dùcùn-xí. Yùù nì cuyucàn, te ñuhú ndutè tnàmì ndiaá sàstnùhù. Te divi ndutè mà nì sòdò-nè itnu dìni Jesús na iá-yà xixí-yà. ⁸ Doco na ní xini nècuàchì dacuahá-yá, nì cuduchi ini-nè, cachí-nè (iin-ne xì inga-nè):

—¿Índù chuun nì sate uun-ne ndutè jaàn? ⁹ Chicá vâha dicò-néte ni cuí, dandu tùì cuahà ñihùn dasàn-ndà nùù nècuàchì ndahví.

¹⁰ Doco Jesús, ináhá-yà nansa cachí-nè, ñàyùcàndúá nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun cánahá-nsiá xì nècuàchì jaàn? Vâchi iin ñà-vâha nduá quidá-né xí. ¹¹ Vâchi nècuàchì ndahví, nicanicuahàn ndoó-né xì-nsiá; doco yùhù, còò, sacù-ni quivì ié xì-nsiá. ¹² Cunaha-nsiá, ñà-nì sòdò nècuàchì yohó ndutè tnàmì dìni, divi sàhà-ñá cutatna cuerpu yùhù na ndúxan nduá. ¹³ Te ñà-ndáà nduá yohó cachítnùhi xì-nsiá: nsidanicuú ñuu ndé icúmí sàà razón ndiaha xí Dios inicutu ñuhivì, yucán icúmí sàà stná palabra sàhà

ñà-vàha nì quida nècuàchì ñahà yohó, te ducán mà nunca sàà nèhivì ñuhiví nandòdó-né nècuàchìmà.

Nansa nì saquin Judas compromisu cahin-nè Jesús nùu nècuàchì xídandacú

¹⁴ Nùu ùxìn ùi compañeru Jesús, iin-ne nani Judas Iscariote. Pues divi nècuàchìmà nì sàhàn nùu dùtù xícusahnú, ¹⁵ te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—¿Nadaa cuàha-nsia yùhù, te quide Jesús entregar nùu-nsiá?

Dandu nì sàha dùtù mà-né òcò ùxìn òhùn plata. ¹⁶ Ñàyùcàndùá, dècuèndè quivì yucán nì quesaha Judas mà nandúcú-nê índu tiempu chicá mà úhì dayáha-ne Jesús nùu ndahà nècuàchìmà.

Nansa nì cutnahá Jesús xì compañeru-yà nì xixi-ya Cena ìi

¹⁷ Daaní, nì sàà tu quivì primeru xi vicò xixí-né pan có-ndutáchí. Te nì tnàtuu nèhivì dacuahá-yà nùu-yà, cachí-nè:

—¿Índu divi cuní-nî cùhùn-nsì quidayucun-nsì ñà-cuxi-nda comida vicò pascua?

¹⁸ Te nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsiá ini ñuu ndè vehe iin tal nèhivì, te cachi-nsiá xì-né ñà-cachí maestru sà-ítúu meru quivì xí-yá, ñàyùcàndùá vehe mii-ní icúmí-yâ chivàha-ya vicò pascua, mii-yá xì nsidaa nècuàchì dacuahá-yà. Ducán cachi-nsiá xì-né —nì cachi Jesús.

¹⁹ Ñàyùcàndùá, ducán nì quida nècuàchì dacuahá-yà nacua nì sàcùnaha-né nùu-yá, nì nsidayucun-nè comida pascua. ²⁰⁻²¹ Daaní, na ní cuaà, dandu (nì sàà stná) mii-yá yucán, te nì sàcòo-ya nùu mesa xì nsì-ùxìn ùi nècuàchì dacuahá-yà. Te na iá-yà xixí-yá, dandu nì cachi-yà (xì-né):

—Cunaha-nsiá, iá iin-nsia cuàhàn cahin xí.

²² Dandu nsidaa nècuàchìmà, nì nàcùndoo-ne tnùnsí ini, te nì cachi iin iin-ne xì-yá:

—¿A víhíní yùhù, Señor mío?

²³ Te nì cachi-yà xì-né:

—Iin mii-nsiá nècuàchì iin-ni xixi-xi-nda nùu còhò yohó nduú ana icúmí cahin xí.

²⁴ Vàchi ñà-ndàà ndùá, icúmí cuu ndisa ñà-ndùá nì cachitnùhu nùu tutu ìi ñà-icúmí cui yùhù ana nduú Tnahá Nèhivì Ñuhiví. Doco tiàa cuàhàn cahin xí, ¡ndahví-nè! Chicá vaha màsà túinuù-né ñuhiví nì cùí —nì cachi-yà.

²⁵ Dandu nì càhàn Judas, divi tiàa cuàhàn quida xi-yá entregar, te nì cachi-nè:

—Maestro, ¿a víhíní yùhù nduí?

Te nì cachi-yà xì-né:

—Ducán nduá nacua nì cachí-ní.

²⁶ Na meru xixí nsidaa-né, nì tnii-ya iin pan, te nì naquimanì-yá Dios sàhà-ñá. Dandu nì dàcuàchí-yáñà, te nì dasàn-yá nùu nècuàchì dacuahá-yá yucán, te nì cachi-yà:

—Cuxi-nsia, vàchi pan yohó, nahi iquicúñú yùhù nduá.

²⁷ Dandu nì tnii stná-yà pocillu, nì naquimanì-yá Dios sàhà-ñá, te nì sàha-yanè, cachí-yà:

—Nsidaa-nsiá coho-nsia chichii ndutè yòhó. ²⁸ Vàchi nahi nì mí nduú-te. Te cunaha-nsiá, sàhà nìí icúmí nacoí iin ichì sàà cunchicùn nèhivì, vàchi nú sàni xitià nìí, dandu sàhájàn icúmí ndutu cuàchi cuàhà-né. ²⁹ Te vichi, mà cóhó gué` ndutè sì-uva yohó ndè cachi sàà coho saa-tùí-te xi-nsiá quivì cusahnú Yuamání inicutu ñuhiví yohó.

Nansa nì cachi Jesús sà-ínahá-yâ icúmí Pedro nacuaà-néyà

³⁰ Daaní, na ní nsihì nì xito nsidaa-né iin alabanza, dandu nì quee-ne cuàhàn-nè xì-yá ndè yucù Olivo. ³¹ Te nì cachi-yà xì-né:

—Ñuu vichi, icúmí nsidaa-nsiá nacoò nihni-nsia yùhù; vàchi ducán cachí nùu tutu ìi: “Cuàhìn dacúxióé pastor, dandu cùitià nihni rií”, cachá. ³² Doco nú sàni natiacuì, dandu icúmí codònuí nùu-nsiá nùhù ndè ladu Galilea.

³³ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Mate ni sàà nsidaa nèhivì nacoò nihni-ne mii-ní, doco yùhù, còó, mà nunca.

³⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-ní, divi ñuú vichi icúmí-nî nacuaà-ní yùhù. Tãñáha ga coto lehe sinduhá, te sàni nacuaà-ní yùhù ùni xichi.

³⁵ Doco nì cachi-nè xì-yá:

—Còó, mate ni cahní-nëndó, doco mà nunca sàì nacuaí mii-ní —nì cachi-nè. Te divi ducání nì cachi gà stná nsidaa nècuàchì dacuahá-yá.

Nansa nì sàà Jesús huerta nani Getsemaní, te nì xicàn tàhvì-yá nùu Yuamánì-yá

³⁶ Dandu nì sàà-yà xì-né ndè iin xaan nani Getsemaní. Te nì cachi-yà xì-né:

—Yohó ndòo-nsia, vàchi yùhù cuahìn chicá nùu-xí càcàn tàhvì nùu Dios.

³⁷ Dandu nì saca-ya Pedro xì ùi ñàní dèhe Zebedeo, cuàhàn-yà xì-né. Te nì nàcòo cuahà-yá tnùnsí ini; nì quesaha-yá yáha ga nacání cuáhà ini-yà. ³⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Yáha ga ié' tnùnsí ini, na ian cuníà cahní dáhúán yùhù. Ñàyùcàndúá, yohó ni ndóo-nsia, te cunchito tùha-nsia.

³⁹ Dandu cuàhàn-yà chicá nùu-xí, nì sàcùnduhù ndèé-yá, te nì xicàn tàhvì-yá nùu Yuamánì-yá, cachí-yà:

—Yuamání, xicàn tàhvì nùu-ní, áma dácúxíó-nî (tnùndoho icúmí yàhi), vàchi nahi (ñà-ùá ñuhú iin) taza nduá nùí. Doco màdì ñá-nduá cuní yùhù ni cúndúá; còó, ñà-nduá cuní mii-ní.

⁴⁰ Dandu nì naxicocuñin-yà vaxi-ya ndé nì ndòo nècuàchì dacuahá-yá, te nì xini-yà sàquídì-nè. Ñàyùcàndúá, nì cachi-yà xì Pedro:

—¿Áma cúí cunchito stná-nsià xì yùhù siquiera iin hora-ni? ⁴¹ Cundoo tùha-nsia, te càcàn tàhvì-nsià nùu Dios sàhá màsà dándáhvì ñà-malu mii-nsià, vàchi mate iá voluntad xi-nsia, doco iyuhu gá valor icúmí cuerpu-nsià ñà-quidandee ini-nsia.

⁴² Daaní, tucu tu cuàhàn-yà càcàn tàhvì-yá nùu Dios, te nì cachi-yà:

—Yuamání, nú icúmí yàhi tnùndoho fuerte, te mà cúí cuxioa, dandu ducanicoó nacua cuní mii-ní.

⁴³ Dandu vaxi tu-ya (ndé ndoó nècuàchì mà), te nì xini-yà tucu tu quídì-nè, vàchi sádì vàhná-nè. ⁴⁴ Dandu nì nacooyanè inga tu, te cuàhàn-yà ñà-ùni, te davani nì xicàn tàhvì-yá (nani antes). ⁴⁵ Dandu nì naxicocuñin-yà, te nì cachi-yà xì-né:

—Cùdù cuéyàà-nsià, te quetatu-nsià vichi, vàchi sà-íá. Sàni sàà meru hora xi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, divi hora icúmí yàhi ndahà nèhivì cuáchi. ⁴⁶ Ndacuíta-nsia, cúhùn-ndà, vàchi sà-ítúú quesaa ana cuàhàn cahin xí.

Nansa nì tnii-tè Jesús, te nì suhni-teyá

⁴⁷ Daaní, càhàn ìi-yá xì nècuàchì mà, te nì quesaa Judas, divi tiàa nisa cutnaha-xi ùxìn iin ga nècuàchì dacuahá-yá, te ndacá stná-nè cuáhà gá tiàa xinihi xi espada xì garroti. Cuenta xi dùtù xícusahnú vaxi-tè, xì cuenta xi stná nècuàchì xídandacú nùu ñuu mà.

⁴⁸ Te sàni ndatnuhu Judas xì nsidaa ana ndacá-némà ñà-coo iin seña ana tnii-tè, divi ana chitú-nè cunduu meru ana tnii cúhùn presu. ⁴⁹ Ñàyùcàndúá, nì tnàtuu Judas ndé iín Jesús, te vichi vichi nì casàhú-nè xì-yá, cachí-nè:

—¿Cuñaàváha-ní, maestro!

Te nì chitú-nè nùu-yá. ⁵⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Amigo, ¿índù chuun nihi-ní vaxi yohó?

Dandu nì tnàtuu tè-dava ga mà nì tnii-tèyá nì ndòo-ya ndahà-té.

⁵¹ Dandu iin nèhivì xì-yá, nì tavà-né espada xi-ne nì cani-ne iin tiàa quidáchúun nùu dùtù cusáhnú, nì sahnde-nè iin tùtnù-té. ⁵² Doco nì cachi-yà xì-né:

—Nachinacaà-ní espada xi-ní dòá, vàchi nsidaa ana caní xì espada, divi espada icúmí-nè cui stná-nè. ⁵³ ¿A có-cùndáà inì-ní ñà-vàtùni càcàn tàhvì nùu Yuamání, te vichi duha techuún-yá cuáhà mil ángel chindee xí? ⁵⁴ Doco nú ni cáquìn ducán, dandu mà cúí cuu ndisa ñà-nduá nì cachitnuhu tutu ìi ñà-dúcán icúmí cuu.

⁵⁵ Daaní, nì cachi stná-yà xì nsidaa nèhivì cuáhà mà:

—A ducán nduú modo tnií-nsià yùhù, vaxi-nsia nihí-nsià espada xì garroti na ian tècuìhnà nduú, mate nsiquívì nisa ìe xì-nsià veheñuhu cahnú dacuahí nèhivì, te cóni

tníf-nsiá yùhù. ⁵⁶ Doco cunaha-nsiá, dohó quidá-nsiá vichi sàhà ñà-nì cuú ndisa ñà-ndùá nì tiaa nèhivì xí Dios sàhà —nì cachi-yà.

Dandu nì nacoò nihni nsidaa nècuàchì dacuahá-yá mii-yá, nì xinudèhé-nè.

Ñà-ndùá nì cachi Jesús na ní sàà-yà nùu Junta Cahnú

⁵⁷ Nèhivì nì tnii xi-yá, ndacá-neyà cuàhàn nùu dùtù cusáhnù nani Caifás. Te divi vehe nècuàchìmà sàni nataca stná nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì sahnú xídandacú nùu ñuu mà. ⁵⁸ Te Pedro, nchícùn xicà-niné mii-yá cuàhàn-nè. Te nì yàhà stná-nè patiu iá vehe dùtù cusáhnúmá, te nì sàcò stná-nè xì policia ndoó yucán, ndiatú-né cundaà ini-nè índu fin cucumi-yá.

⁵⁹ Daaní, dùtù xícusahnú, xì nsidaa tè-xídandacú, xì nsidaa stná nècuàchì Junta Cahnú, nì nducu-né ana daquéè cuàchì dìquì-yá sàhà-ñá cui-yá, mate té-tnùhù nduú-te. ⁶⁰ Doco còò iin ni túi (cunduu testigu nacua cuní-nè), mate cuáhà nèhivì nì càhàn tnùhù dìquì-yá. Doco por fin nì quixi ùi-te, ⁶¹ te nì cachì-te:

—Nì cachi Jesús yohó ñà-vàtùni dacaá-né veheñùhu xi Dios, dandu tìxi ùni quivì naquidavàhà saa-néa.

⁶² Dandu nì ndacuiin dùtù cusáhnù, te nì cachi-nè xì-yá:

—¿Áma náxícónihí-ní ni-iñàhà? ¿Nansa iá ñà-càchí guâ nècuàchì yohó sàhà-ní?

⁶³ Doco Jesús, dadí úun nì ndòo-ya. Dandu nì cachi dùtù mà:

—Fuerza icúmí-ní chinaha-ní Dios iá nicanicuàhàn, te cachì-ní xì-nsí a díví Dèhe-maní-yá nani Cristu nduu-ní, ò á coó.

⁶⁴ Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchìmà:

—Nacua nì cachì-ní, ducán nduá. Te yùhù cachí stnáì xì-nsiá, icúmí-nsiâ cuni-nsiâ yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì na nui quixi mahì vico nahnú ansivi, te coi ladu cuahá mii-yá ana cahnú poder xi.

⁶⁵ Dandu dùtù cusáhnú-má, (nì xidà ini-nè), ñàyùcàndùá nì ndata canúú-né iyuhu sìcoto ndixí-né, te nì cachi-nè xì nèhivì cuáhà mà:

—¿Cuní nècuàchì yohó ndudava-ne xì Dios! ¿Cò-xiñùhù gá-ndà ni-iin testigu quixi! Vàchi vichi sàni inini-nsia ñà-quini guá nì càhàn-nè. ⁶⁶ ¿Nansa quida-nda xi-né, cachí mii-nsiá?

Dandu nì cacachi nècuàchì Junta Cahnú-ma:

—Icúmí nècuàchì jaàn cui-nè, vachi iá cuàchì-ne.

⁶⁷ Dandu nì caquesaha nècuàchìmà nì sivi díf-nè nùu-yá, te nì cani-neyà sìcátú, te dava ga-nè, cahmá uun nì cani-ne nùu-yá, ⁶⁸ cachí-nè xì-yá:

—¿Cachi cuàá-ní ana nì cani xi-ní, vachi ádi Cristu (nì quixi ansivi) nduu-ní!

Nansa nì quida Pedro nì nacuaà-né Jesús

⁶⁹ Te Pedro, patiu tùvèhé iá-nè. Te yucán nì tnàtuu iin ñahà chii, cachí-ña xi-né:

—Amádi mii-ní nisa cutnahá stná-ní xì Jesús de Galilea.

⁷⁰ Doco nì nacuaà-né mii-yá, iníni nsidaa nèhivì yucán, te nì cachi-nè xì ñahà chii mà:

—Cò-ínáhí ñà-ndùá cachí-ní.

⁷¹ Dandu cuàhàn-nè quee-ne yehè, doco nì xini inga ñahà chii-né, te nì cachà xi nèhivì dava ga itá yucán:

—Nècuàchì jaàn nisa cutnahá stná xì Jesús de Nazaret.

⁷² Dandu tucutu nì nacuaà-neyà, nì chinaha-né Dios ñà-tàcùnì-nè Jesús, cachí-nè.

⁷³ Daaní, inga ratu gà nì tnàtuu stná iin ùi nèhivì itá yatni yucán, te nì cachi-nè xì Pedro:

—Ndisa, iin compañeru Jesús nduu-ní, vachi sàhà modo càhàn-ní, ducán cundaà ini-nsì.

⁷⁴ Dandu nì cachi Pedro xì-né:

—Yùhù chináhí Dios, có-ínáhí nècuàchìmà. Te nú tètñùhù nduú, ni daquixí-yá castigu dìquí.

Dandu momentu mà nì xito lehe. ⁷⁵ Te ñà-yùcán nì nsinuu ini-nè nansa nì cachi-yà xì-né daa ñà-tàñáha ga coto lehe, te sàni nacuaà-néyà ùnì xichi. Ñàyùcàndùá, nì quee-ne iladu patiu, iá-nè sacú cuáhà-né.

27

Nansa nì dàyáha-ne Jesús ndahà gobernador Pilatu

¹ Daaní, na ní tũinuù, dandu nì càhàn dùtù xícusahnú xì tè-dàndàcú nùù ñuu mà, nì candatnuhu tnahá-né nansa quida-ne, te cui Jesús. ² Dandu nì nachicuhni-nè ndahà-yá, te cuáhàn-nè xì-yá nùù gobernador Poncio Pilato, te yucán nì ndòo-ya ndahà témà.

Nansa nì xihì Judas

³ Daaní, Judas, divi ana nì cahin xì-yá, nì cundaà ini-nè ñà-ndisa icúmí Jesús cui-yà. Ñàyùcàndùá, nì naxicocuñin ini-nè, nì sàhàn-nè nì naxiconihí-né òcò ùxìn dìhùn plata nùù dùtù xícusahnú, xì nùù stná nècuàchì sahnú xídandacú, cachí-nè xì nècuàchìmà:

⁴ —Cuàchi nduá nì quide, vàchi còò falta xi nècuàchì nì dàyáhi ndahà-nsiá.

Doco nì naxiconihí nècuàchìmà, cachí-nè:

—Cò-dàndòhájàn nsiùhù; chuun xi mii-ní nduá.

⁵ Ñàyùcàndùá, nì ducùn Judas nsidaa dìhùn mà pìsu veheñùhu, te nì quee-ne nì dàcuáhnâ-nè mii-né xì yohò.

⁶ Daaní, después nì dàtácá dùtù mà dìhùn mà, te nì cachi-nè:

—Cò-sàha ley xi-nda permisú daquée-nda dìhùn yohó alcancía xi Dios, vàchi sàhà ñà-yòhó nì xihì iin nèhivì.

⁷ Ñàyùcàndùá, nì ndatnuhu tnahá-né (nansa quida-ne xì) dìhùn mà, te nì xiin-ne iin ñuhù nani Itu Alfareru ñà-cundua panteón ndé cundùxin nècuàchì inga ñuu.

⁸ Ñàyùcàndùá disáhà-xì nì sàcùnani ñuhù mà Ñuhù Ní, te dècuèndè vichi ducán cachí-nè xán. ⁹ Pues divi ducán nì cuu nsidaámà sàhà ñà-nì cùú ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu iin nècuàchì sàhana nani Jeremías, vàchi dohó nì tiaa-ne: “Cutu ócò ùxìn dìhùn plata ndiaá-yà, nì cachi nècuàchì raza Israel. Dandu después nì natnii-ne dìhùn mà ¹⁰ nì xiin-ne Itu Alfareru, nacua nì cachi Stoho-ndà Señor xì”.

Nansa nì cachi Jesús na iín-yá nùù gobernador Pilatu

¹¹ Pues (hora yucán sàni sàà-yà) nùù gobernador, te iín-yá nùù-té. Dandu nì ndàcàtnùhù-té nùù-yá, cachí-te:

—¿A ndísá rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní, á coó?

Dandu nì cachi-yà:

—Nacua cachí-ní, divi ducán nduá.

¹² Dandu dùtù xícusahnú, xì nècuàchì xídandacú, nì càhàn tnùhù-né sàhà-yá, doco còò ni-iñàha ni cachí-yà. ¹³ Dandu nì cachi Pilatu xì-yá:

—¿A có-tiàcú-ní ñà-cuàhà guá càhàn tnùhù-né dìquì-ní?

¹⁴ Doco mii-yá, còò ni-iñàha ni náxícónihí-yá. Ñàyùcàndùá, nì ndulocó gobernador mà.

Nansa nì cachi stná Pilatu ñà-icúmí Jesús cui-yà

¹⁵ Cunaha-nsiá, cada nacává vicò pascua mà, tùha Pilatu dañà-té iin tè-ndiadí, ndéni-te nì cui ndiadí ni cacán nèhivì. ¹⁶ Te quivì yucán ndiadí iin tiàa iá cuáhà fama-xi nani Barrabás. ¹⁷ Ñàyùcàndùá, na sàni nataca nèhivì cuáhà mà nùù Pilatu, dandu nì xicàn tnùhù-té nùù-né, cachí-te:

—¿Ana cuní-nsiá dàñà? ¿A divi Barrabás, te ò Jesús, ana cachí nduú Cristu?

¹⁸ Ducán nì cachí-te xi-né, vàchi sà-ínáhà-tê ñà-cuisì sàhà envidia xi dùtù sàni yàha Jesús ndahà-té.

¹⁹ Daaní, iá ì-té nùù silla ndé nsidándàa-te chuun, te nì quesaa iin razón xi ñahàdihí-te, cachí-nè: “Màsà quídá-ní ni-iñàha xi Jesús, vàchi nècuàchì vaha nduú-né. Cunaha-ní, cuáhà gá nì sàní ñuu ndùvèhè nì quida nècuàchìmà, te nì nacani cuaá inì”, cachí razón mà.

²⁰ Doco dùtù mà xì nècuàchì xídandacú, nì chiyuhù-né nèhivì cuáhà mà ñà-nì cəcàn-nè dàña Barrabás, te cui Jesús. ²¹ Ñàyùcànduá, nì càhàn gobernador xì nsidaa nèhivì mà, cachí-te:

—Nùù ùì nècuàchì yohó, ¿índù nècuàchì cuní-nsià dàña?

Dandu nì cachi nèhivì mà:

—¡Divi Barrabás!

²² Dandu nì cachi-te xi-né:

—Pues, nú ducán, dandu ¿nansa quide xì Jesús, divi ana cachí nduú Cristu?

Te nì naxiconihí nsidaa-né, cachí-nè:

—¡Ni cuí-nè nchica cruz!

²³ Dandu cachí gobernador mà:

—¿Índù chuun cui-nè ñà-còò falta xi-ne íá?

Doco chicá ndee ní càna nèhivì cuáhà mà, cachí-nè:

—¡Ni cuí-nè nchica cruz!

²⁴ Dandu nì xini Pilatu còò ni-iñaha níhìndèè-té, cuisì quesáhá nacuídà fuerte nèhivì mà. Ñàyùcànduá, nì xicàn-te tècuí, te nì ndaha-tè, indéhe nsidaa nèhivì mà, te nì cachi-te xi-né:

—Yùhù, mà cúnsídá cuàchi nú ni cuí nècuàchì yohó, vàchi còò ni-iñaha iníhíca-nè. Chuun xi mii-nsiá nduá.

²⁵ Dandu nì cachi nsidaa nèhivì mà:

—Nsiùhù xì dèhe-nsi ní cúnsídá cuàchi-nsi sàhà nècuàchì jaàn.

²⁶ Dandu nì dàña Pilatu Barrabás mà nùù nèhivì mà, doco Jesús, còó; nì dandàcú-te ñà-nì ñáhnì cuí-yà, te después cùhùn-yà màcùtuu-ya nchica cruz cui-yà.

Nansa nì sàcùndiaa soldadu Jesús

²⁷ Dandu soldadu xi gobernador mà, nì saca-tèyá cuàhàn-te xi-yá vehechuún. Te nì cana-tè nsidaa compañeru-te ñà-tnàtuu-tè ndé íá-yà. ²⁸ Dandu nì tavà-té sìcoto xi-ya, te nì chindixi-tèyá iin capa cuahá. ²⁹ Te nì cava stná-te iin corona iñù nì chicaà-te dìnì-yá, te nì dàcùnindáha stná-teyá iin nù-iin ndahà cuahá-yà. Dandu nì sàcùita sisi-té nùù-yá, sàcùndiaà-teyá, cachí-te:

—¡Viva! Vàchi ¡rey xi tè-raza Judea nduu-ní (vichi)!

³⁰ Te nì casivi dí-tèyá. Dandu nì dítà-te nù-iin ma ndahà-yá nì cani fuerte-te dìnì-yá.

³¹ Te na ní nsihì nì sàcùndiaà-teyá ducán, dandu nì tavà-té capa mà, te nì nachindixi-tèyá sìcoto xi mii-yá. Dandu nì saca-tèyá cuàhàn-te chituu-tèyá nchica cruz.

Nansa nì chituu-tè Jesús nchica cruz

³² Na ní caquee-tè xì-yá nì ndacùhun tnahá-te xi iin tiàa ñuu Cirene nani Simón. Te divi nècuàchì mà nì catnii-tè nì dàcùdá-tené cruz xi-ya cuàhàn.

³³ Dandu nì casaà-te xì-yá iin xaan nani Gólgota. Quívì jaàn cachí dàhàn yucán, Nùù Iquì Dìnì. ³⁴ Dandu nì cunì-te dacohó-teyá vinu ia dáca tnahá xì ñà-ùà, doco na ní tuiyáá-yañà, cónì cùnì gà-yà coho-yañà.

³⁵ Daaní, nì chituu-tèyá nchica cruz. Te sìcoto xi-ya, nì dasàn-téâ según nansa nì nìhì iin iin-tè na ní idàdiquí-te sàhà-ñá. Pues ducán nì quida-tè sàhà ñà-nì cùú ndisa palabra nì cachitnùhu nèhivì xí Dios sàhana na ní cachi-nè: “Nì dasàn-té sìcoto xi entre mii-té, te nì idàdiquí-te sàhà-ñá”.

³⁶ Daaní, nì sàcùndoo soldadu mà ñà-cundiaà-teyá. ³⁷ Te dìquì-xí dìnì cruz xi-ya nì sàcùtuu iin ñà-càchítnùhu índù-ñá disàhà-xí dandohó-teyá. Te dohó cachá: “Ana yohó nduú Jesús, rey xi tè-raza Judea”.

³⁸ Cunaha-nsiá, yucán nì sàcùitandiaa stná ùì tècùihná nchica cruz, iin-tè ladu cuahá-yà, te ingà-te ladu itní-yà. ³⁹ Te nèhivì yáha yucán, nì canàhá stná-nè xì-yá, dacuico dìnì-né, cahíchì ini-nèyà, cachí-nè xì-yá:

⁴⁰ —¡Ndahví-ní! vàchi cuàhàn-ní dacaá-ní veheñùhu cahnú, te tìxi ùnì quívì nsidavàha saa-ñá, cachí-ní. Nú ducán fuerte guá-ní, dandu dacácu-ní mii-ní, nú ndisa Dèhemani Dios nduu-ní, te danuu-ní mii-ní nùù cruz jaàn cundehè-nsí —nì cachi-nè.

⁴¹ Te divi-ni ducán nì sàcùndiaa stná dùtù xícusahnú, te cutnâhâ stná nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì xídandacú; nsidaa-né nì sàcùndiaa stná-nè, cachí-nè iin-ne xì inga-nè (sàhà-yá):

⁴² —Nècuàchì jaàn, nìsa dacácu-ne nècuàchì dava ga, doco mà cùì dacácu-ne mii-né. Nú ndisa rey xi nècuàchì raza-ndà Israel nduú-né, dandu ni danuú-né mii-né nùù cruz jaàn cundehè-ndà, dandu cunindisa-ndané. ⁴³ Dios cundéé ìní-nè, (cachí-nè): pues nú ducán nduá, dandu ni dacácu-yanè vichi, nú cuní-yà, te nú ndisa Dèhemani-yá nduú-né nacua cachí-nè —nì cachi tè-xícusahnu-ma. ⁴⁴ Te dècuèndè stná tècuìhna itándiaa stná nchìca cruz yucán, nì canàhá stná-te xi-yá.

Nansa nì xihì Jesús nì dándá-yá sàhà cuàchi-nda

⁴⁵ Daaní, dècuèndè càxíhúì xì ndé` càhúnì nì nàcuìin tnùù inicutu ñuu yucán. ⁴⁶ Te nahi càhúnì nì ndàhì ndee-yá, cachí-yà:

—Elí, Elí, ¿lama sabactani? —te dohó cuní cachàmà: ¡Dios mío, Dios mío! ¿A ñá-sàni ndòo nihni nduá yohó?

⁴⁷ Te dava nècuàchì itá yucán, nì tiacu-nè ndàhì-yà ducán, ñàyùcànduá nì cachi-nè:

—Elías caná-né.

⁴⁸ Ñàyùcànduá, nì dàyáa iin-tè nì quihin-tè iin ñà-ñàhmá uun nani esponja, te nì chindaxin-tèa xì vinu nì xìò, nì chihi-tèa dìnì iin vara yutnù, te nì sàha-tèyá nì sihvì-yá.

⁴⁹ Dandu nì cachi ingà-te:

—Nacoo-nínè, cundiatu-nda, áma quíxí Elías dacácu xi-né.

⁵⁰ Dandu inga xichi nì ndàhì ndee-yá, te nì xihì-yà. ⁵¹ Daaní, yucán ini veheñùhu cahnú nì quedava ìì cortina cahnú sadí nihni quartu xan; iin-ni nì ndàtà-ñá ndè dìnì-xí xì ndé` tìxi-xi. Te nì tnàa stná ñuhìvì, te nì ndàtà cavà nahnú. ⁵²⁻⁵³ Dècuèndè nì nuna stná cuàhà lugar ndé ìndùxin nsii. Ñàyùcànduá na sàni natiacu-yà después, dandu nì natiacu stná cuàhà nècuàchì sàhana nduú nèhivì xí-yá, nì caquee-ne ndé ìndùxin-ne nì caquihvi-ne ini ñuu ìì (Jerusalén), te nì ndecoyo-ne nùù cuàhà nèhivì ndoó yucán.

⁵⁴ (Cunaha-nsia, frente ndé iín cruz xi Jesús,) yucán iín stná iin capitán xì compañeru-te, xíndiaà-teyá. Te na ní caxinì-te nansa nì cuu ñà-nì tnàa guá, dandu nì yùhì gá-te, cachí-te:

—Ñà-ndáa nduá, Dèhemani Dios nì sanduu nècuàchì jaàn.

⁵⁵ Daaní, yucán itá xica stná cuàhà nècuàchì ñahà, indéhe-ne: nècuàchì ladu Galilea nduú-né, te cutnâhâ-né xì-yá nì quixi ndè ñuu mà ñà-chindee stná-nèyà. ⁵⁶ Iin-ne nduú María Magdalena, te inga-nè nduú María dihi Jacobo xì José, te inga-nè nduú ñahàdihí Zebedeo.

Nansa nì chinacaa José iquìcúñú Jesús inì cueva

⁵⁷ Daaní, na ní cuaà quìvì yucán, dandu nì sàa stná iin nècuàchì ñuu tii Arimatea nani José. Iin nècuàchì cuìcà nduú-né, te nchícùn stná-nè ichì-yá. ⁵⁸ Te divi-ne nì sàhàn nùù Pilatu, nì xicàn-nè cuerpu-yà. Dandu nì cachi Pilatu xì soldadu ñà-nì cuàha-tè nècuàchì mìa iquìcúñú-yà. ⁵⁹ Ñàyùcànduá, nì sàhàn José nì naquihin-neyà, te nì chidúcùn-nèyà iin dahmà íá ndoo. ⁶⁰ Te sàhà ñà-làcà nì sate nèhivì xí-né iin cueva nùù cavà, ñàyùcànduá, divi yucán nì chinacaa-nèyà. Dandu nì dàtùì nihni-ne iin cavà cahnú nì sàcùndiadi yuhù cueva mà, te cuàhàn-nè. ⁶¹ Doco yucán nì ndòo María Magdalena xì inga María mà, xíndoo-ne frente lugar ndé nì ndùxin-ya.

Nansa nì dándacú Pilatu ñà-cuita soldadu cundiaa xì sepultura xi Jesús

⁶² Daaní, nì yàha quìvì mà, divi quìvì nduú vigilia xi quìvì descansu. Dandu meru quìvì (descansu) mà nì sàhàn itnii dùtù xì iin ùì stná nècuàchì fariseu, nì tnàtuu-ne nùù Pilatu, ⁶³ nì cachi-nè xì-té:

—Señor gobernador, nsiùhù nsinúú ini-nsì nansa nì cachi (Jesús) na xicánúú ì-né dandahví-nè nèhivì, nì cachi-nè ñà-tìxi ùnì quìvì icúmí-nè natiacu-nè. ⁶⁴ Ñàyùcànduá, cuní-nsì dandacu-ní ñà-cundiaa vaha soldadu sepultura dècuèndè nì xínu quìvì únì, vachi nú coó, vihini nataca nèhivì xí nècuàchì mìa ñuú, te tavà-nàné, dandu después

cachi-nè xì nèhivì ñà-sàni natiacu nècuàchìmà nduá. Te nú ducán, dandu cundua iin tnùhu chicá cahnú nùu palabra nìsa cachi nècuàchìmà antes.

⁶⁵ Dandu nì cachi Pilatu xì-né:

—Vàtùni íá cùhùn iin ùi soldadu, nacua xícàn-nsià. Te cuahán stnâ mii-nsiá nùu sepultura, te chicadi vâha-nsiãña nacua cui quida-nsià.

⁶⁶ Ñàyùcàndüá, nì caquihin nècuàchìmà ichì cuàhàn-nè ndè sepultura, te chicá fuerte nì chicadi-nè lugar mà. Te nì candò stnâ itnii soldadu xíndiaa.

28

Nansa nì natiacu Jesús

¹ Daaní, nì yâha quivì descansu mà. Te na sâcuàhàn tùinuù quivì primeru semana, dandu cuàhàn María Magdalena cundehè-né sepultura, te cutnâhâ stnâ-nè xì inga María mà. ² Datúha nì quesaha tnâa fuerte, vâchi ndè ansivi nì nuu iin ángel xi Stoho-ndâ Señor, nì dàcúxíó-né cavà cahnú ndiadí yuhù cueva mà, te nì sàcòo-ne ñiquiá. ³ Tnúu nihni-ne na ian tása; te cuxín yaa sícoto xi-ne nahi yùhà. ⁴ Te soldadu ndoó ndiaá yucán, nì cayùhí cuaá-te, te nì quesaha-té quidí fuerte-te, ndè nì xihì nihni-tè. ⁵ Doco nì cachi ángel mà xì nècuàchì ñahà mà:

—Màsà yúhî-nsià. Ináhî nandúcú-nsiâ Jesús, divi ana nì xihì nchica cruz. ⁶ Doco cunaha-nsiá, còò cá-yà yohó; sàni natiacu-yà nacua nì cachitnùhu-ya antes. Naha-nsià cundehè-nsiá lugar ndé nì sanduhù-yá. ⁷ Te cuahán-nsià vichi duha ndé ndoó nècuàchì dacuahá-yá, te cachitnùhu-nsià xì-né ñà-sàni natiacu-yà, te icúmí-yâ codònuù-yá nùu-nsiá nùhù-yà ndè ladu Galilea. Yucán icúmí-nsiâ cuni-nsiâyà. Pues vichi sàni cachitnùhi xì-nsiá —nì cachi ángel.

⁸ Dandu yàchì nì caquee nsihi nècuàchì ñahà mà cueva mà, te nì dàyâà-nè cuàhàn-nè cachitnùhu-ne xì nècuàchì dacuahá-yá: chii yúhî-nè, te chii cudî stnâ ini-nè. ⁹ Doco ichì ndé cuàhàn-nè yucán nì ndacùhun stnahá-né xì-yá, te nì casàhú-yà xì-né. Ñàyùcàndüá nì tutuyuhu-né ñuhù nùu sàhà-yá, te nì tnii-ne sàhà-yà nì cahvi-néyâ. ¹⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Màsà yúhî-nsià. Cuahán-nsià ndé ndoó nèhivì xínduu nahi ñani, te cachi-nsià xì-né ñà-nì nùhù-nè ndè ladu Galilea, vâchi yucán icúmí-nè cuni-nè yùhù.

Nansa nì dândacú dùtù nùu soldadu nì sandiaa sepultura

¹¹ Daaní, na sàmànuhù nècuàchì ñahà mà, dandu nì caquee stnâ dava soldadu nì sandiaa yucán, mànuhù stnâ-te ñuu Jerusalén. Te nì nacani-tè xì dùtù xícusahnú nansa nì cuu. ¹² Ñàyùcàndüá, nì nataca dùtù mà xì nècuàchì xídandacú nùu ñuu mà, te nì ndatnuhu tnahá-né nansa quida-ne. Dandu nì sàha-ne soldadu mà vihi ñhùn, ¹³ te nì cachi-nè xì-té:

—Dohó cachi-nsià xì nèhivì: na hora quidí naà-nsiá ñuu, dandu nì casaà nècuàchì dacuahá Jesús, nì xidacuihna-né cuerpu nsii ma, cachi-nsià. ¹⁴ Te nú nì cunítñùhu gobernador sàhà chuun yohó, dandu càhàn-nsì sàhà-nsiá nùu-té, te còò ni-iñàha cuu xi-nsiá —nì cachi-nè.

¹⁵ Ñàyùcàndüá, nì catnii soldadu mà ñhùn mà, te nì cachì-te xi nèhivì nacua nì sàcùnaha-té. Te divi sàhà ñà-jaèn nduá ducán xicá cuentu mà nùu nèhivì raza Judea dècuèndè quivì vichi.

Ñà-ndüá nì dândacú Jesús nùu nèhivì xì-yá ñà-quida-ne na sàmànuhù-yá

¹⁶ Daaní, nì quihin nsì-úxìn iin nècuàchì dacuahá-yá ichì cuàhàn-nè ndè iin xaan nì cachi-yà xì-né, divi nduú iin yucù íá ladu Galilea. ¹⁷ Te na ní xini-nè mii-yá nì tutuyuhu-né ñuhù nùu sàhà-yá, te nì cahvi-néyâ. Doco dava-ne, ndoó-né xì duda.

¹⁸ Dandu chicá nì cuyatni-ya, te nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù nì nihítáhví dandacú sàhà nsidanicuú iñàha íá ñuhiví xì ansivi. ¹⁹ Ñàyùcàndüá, cuahán-nsià inicutu ñuhiví, te dacuahá-nsiá nèhivì nansa íá ichì váha, te quida ì stnâ-nsiànè, ndacùcahan-nsiá Yuamání, xì stnâ yùhù ana nduú Dèhemaní-yá, xì stnâ Espíritu ì xì-yá. ²⁰ Te chinaha stnâ-nsiànè nansa quida-ne chivàha-ne nsidanicuú

ñà-ndùá sàni dándàcuí nùù-nsiá. Te cunaha-nsiá, nicanicuahàn icúmî cutnahí xì-nsiá
ndè cachi nsihi ñuhiví.
Yohó nì nsihi historia.

Ñà-nduá Nì Tiaa San Marcos sàhà Jesucristu

¹ Ñà-yòhó nduá quesáhá nacání razón ndiaha xí Dios sàhà Dèhemaní-yá Jesucristu.

² Sàhana nisa cahàn Isafás cuenta xi Dios. Te nì tiaa stná-nè (palabra yohó nì cachi-yà): Cunaha-ní, cuàhìn techuín iin tiàa, te dihna-ne yàha-ne càhàn-nè xì nèhivì ñà-nduú razón xi, te ducán (nsida vii-né anima-nè), na ian nduviì iin ichì, dandu después yàha stná mii-ní (Cristu).

³ Tiacú càhàn fuerte ana càhàn sàhù yucù, te (cachí-nè xì nèhivì ñà-nsida vii-né anima-nè) na ian nduvíi ichì ndé yàha Stoho-ndà Señor, nandua ichì ndàà ndé quixi-ya.

(Ducán cachí tutu mà.)

⁴ Ñàyùcànduá, nì quixi nècuàchìmà. Juan Bautista nani-né, te yucù nì càhàn-nè sàhù xì nèhivì, nì cachitnùhu-ne nansa xiñuhu quida-ne ñà-naxicocuñin ini-nè sàhà-ñá cuicahnú ini Dios sàhà cuàchi-ne, dandu cuhii-né. ⁵ Ñàyùcànduá cuàhà nèhivì ñuu Jerusalén xì nsidaa gá stná nèhivì ladu Judea, nì casaà-nè nùu Juan mà, nì dàtúi-ne cuàchi-ne nùu Dios, te nì cuhii stná-nè nùu yùte Jordán nì quida nècuàchìmà.

⁶ Dòò idi sì-camellu nì sandixi nècuàchìmà. Te iin quisi nduú siuhma tìxi-ne. Te sìca xi ndudi ñuñu yucù nduá nisa itiacu-nè. ⁷ Te nì càhàn-nè xì nèhivì, cachí-nè:

—Nú sàni yàha yùhù, dandu vaxi mii-yá ana chicá icúmí poder cahnú nù. Ni có-nâtù (cundi ni mozo xi-ya) ndaxin correa ndisàn-yá. ⁸ Yùhù, tècuì quidá íf mii-nsiá. Doco mii-yá, còó; tìxi Espíritu ìl xí Dios icúmí-yâ quida ì-yánsià.

Nansa nì cuhii Jesús

⁹ Quivì yucán nì quee-ya ñuu Nazaret ía Galilea, te nì quida ì Juan-yà nùu yùte Jordán.

¹⁰ Te na ní quee-ya nùu tècuí mà, dandu nì xini-yà nì nuna ansivi, te nì nuu Espíritu ìl xí Dios dìquì-yá na iin loma. ¹¹ Te nì tiacu càhàn iin ana càhàn ansivi, cachí-yà:

—Mii-ní, Dèhemaní nduu-ní, te cudí cuàhà inì sàhà-ní.

Nansa nì cuni ñà-malu dacà-sí Jesús

¹² Daaní, nì nsihi nì cuhii-yá, dandu vichi vichi nihí Espíritu ìl xí Dios-yà nì sàhàn ñà-coo-ya yucù dàná. ¹³ Te yucán nisa ìa-ya ù dico quivì ndé ndoó quisi yucù. Te nì sàà Satanás, nì cuni-si dacà-síyâ, (doco mànicù). Daaní, después nì casaà stná ángel xi Dios nì chindee-néyà.

Nansa nì quesaha Jesús quidá-yá chuun ì ladu Galilea

¹⁴ Daaní, na ní sàcundiadi Juan Bautista vehècàa, dandu mànuhù Jesús ladu Galilea. Te nì quesaha-yá càhàn-yà xì nèhivì inicutu ñà-nduú razón ndiaha sàhà ñuhivì ìl xí Dios.

¹⁵ Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Sàni sàà hora, sà-ítuú tiempu cusahnú Dios ñuhivì yohó. Ñàyùcànduá naxicocuñin inì-nsià sàhà cuàchi-nsià, te cunindisá-nsià ñà-nduú razón ndiaha xí-yá.

Nansa nì cana Jesús cùmi nècuàchì tavá siaca

¹⁶ Xicá Jesús yuhù mar ía Galilea, te nì xini-yà Simón xì ñani-nè Andrés, dacaná-né ñunù xí-né mahì tècuí, vachi nècuàchì tavá siaca xínduu-ne. ¹⁷ Te nì cachi-yà xì-né:

—Cunchicùn-nsià yùhù, vachi mà cùndúú gá-nsià nècuàchì tavá xi siaca; yùhù icúmí dacuahí mii-nsià ñà-cunduu-nsià nècuàchì tavá xi nèhivì (nùu ichì malu).

¹⁸ Dandu nècuàchìmà, vichi vichi nì naco-ne ñunù xí-né yucán, te nì tenchicùn-nè mii-yá cuàhàn.

¹⁹ Dandu nì sàà-yà chicá nùu-xí, te nì xini tu-ya ù dèhe iin tiàa nani Zebedeo, Jacobo nani iin-ne, te Juan nani ñani-nè, ndoó-né nùu lancha xi-ne, nácàhmá-nè ñunù xí-né.

²⁰ Te nì cana stná-yà nduì-nè. Ñàyùcànduá nì naco-ne yua-né ini lancha mà xì tètátú, te nì catenchicùn stná-nèyà cuàhàn.

Nansa nì tavà Jesús iin ñà-malu ináccáa ini iin tiàa

²¹ Dandu nì casaà-nè xì-yá iin ñuu nani Capernaum. Te na ní sàà quìvì descansu, dandu cuàhàn-yà veheñùhu, te nì dàcuàhá-yá nèhivì yucán. ²² Te nì ndulocó-nè sàhà ñà-nduá dàcuàhá-yánè, vàchi nì chinaha-yà nahi ana cusáhnû, màdiá nahi nècuàchì ley xi veheñùhu. ²³ Daaní, ini veheñùhu ma íá stná iin tiàa ináccáa iin ñà-malu inì-xi. Te nì ndàhi-nè, cachí-nè:

²⁴ —Jesús de Nazaret, ¿ndiá cunduu-ní nsiùhù? ¿A váxi-ní dandáñúhú-nî nsiùhù? Yùhù ináhî mii-ní: ana ì nì quixi nùu Dios ndùu-ní —cachá`.

²⁵ Doco Jesús, ndee ní dandácú-yá nùá, cachí-yà:

—¿Màsà cáhàn, te quee cuahán! ¿Nacoo tiàa jaàn!

²⁶ Dandu ñà-malu mà, nì dàquidí fuerteà nècuàchìmà, te nì ndàhi ndeá, dandu nì quea cuàhàn. ²⁷ Ñàyùcànduá, nsidaa nèhivì yucán, nì ndulocó sàstnùhù-né sàhá yucán, te nì ndàcàtnùhù tnàhá-né nùu-né, cachí-nè:

—¿Ndiá nduá cuú jaàn? ¿Índù ley saa nduá? Vàchi na iin nècuàchì cusáhnû, ducán cáhàn nècuàchì jaàn. Mà úhì dandácú-né nùu ñà-malu, te iníníá-nè.

²⁸ Dandu nì xitià fama xi-ya inicutu ladu Galilea yucán.

Nansa nì dandúvaha Jesús dido Simón Pedro

²⁹ Daaní, na sání caquee nsidaa-né veheñùhu yucán, dandu cuàhàn-yà xì Jacobo xì ñani-nè Juan, nì yàha-ne vehe Simón xì Andrés. ³⁰ Te yucán indúhu dido Simón, nècuàchì ñahà, quidá yócò xì-né. Te vichi vichi nì cachitnùhu nèhivì vehe ma xi-yá sàhà nècuàchì cuhí mà. ³¹ Ñàyùcànduá, nì tnàtuu-ya ndé indúhu-né, te nì tnií-ya ndahà-né, nì dandácòo-yanè. Dandu vichi duha nì cuxio cuèhè yócò mà-né, te nì quesaha-né nì xinucuachi-né nùu-yá xì compañeru-yà.

Nansa nì dandúvaha Jesús cuàhà gá nècuàchì cuhí

³² Daaní, nì quècahnu orá, te nì cuñaà. Dandu nì casaca nèhivì nsidaa nècuàchì cuhí xi-ne, xì stná nècuàchì ináccáa ñà-malu inì-xi nì quixi nùu-yá. ³³ Te nsidaa-né, nì nataca chitu-né yehè vehe ndé íá-yà. ³⁴ Te nì dandúvaha-ya nsidaa nècuàchì cuhí mà, nsidanuu cuèhè quidà-xì-né. Te nì tavà stná-yà cuàhà ñà-malu. Doco cónì sáha-ya cáhàn gà-sì, vàchi ináhá-sì ana nduú-yá.

Nansa nì cáhàn Jesús sàhù inicutu ladu Galilea

³⁵ Daaní, itnúú gá dàtnàà nì ndacòo-ya, nì quee cuaán-yá cuàhàn-yà iin xaan ndé còò nèhivì, te yucán nì xicàn tàhvì-yá nùu Yuamáni-yá. ³⁶ Daaní, después, nì caquee stná Simón xì compañeru-nè cuàhàn-nè nanducu-neyà. ³⁷ Te na ní ndacùhun-neyà, nì cachi-nè xì-yá:

—Cunaha-ní, nsidaa nèhivì, nanducu-né mii-ní.

³⁸ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Ni cùhùn-ndà ndè ñuu chicá nùu-xí, cachitnùhu stnâi xì nèhivì yucán ñà-nduú ndudu ì, vàchi divi chuun jaàn vâxi —nì cachi-yà.

³⁹ Ñàyùcànduá, ducán nì xicanuu-ya inicutu ladu Galilea yucán, nì cachitnùhu-ya ndudu ì xí-yá xì nèhivì nsidaa veheñùhu yucán, te nì tavà stná-yà ñà-malu ñuhú ini nèhivì.

Nansa nì dandúvaha Jesús iin tiàa icúmí cuèhè lepra

⁴⁰ Dandu nì sàà stná iin tiàa icúmí cuèhè lepra, nì tnàtuu-ne nùu-yá, nì sàcuiìn sìsì-né nùu-yá xicàn tàhvì-né nùu-yá, cachí-nè:

—Nú cuní-nî, vâtùni dandúvaha-ní yùhù.

⁴¹ Dandu nì cuhi ini Jesús nècuàchìmà, te nì chituu-ya ndahà-yá nùu-né, cachí-yà xì-né:

—Juùn. Vichi duha ni ndúvaha-ní, cachí xì-ní.

⁴² Dandu na momentu nì cachi-yà ducán nì quee cuèhè quidà-xì-né, te nì nduvàha-ne.

⁴³ Dandu na cuàhàn-yà techuún-yánè nùhù-né, dandu cuàhà gá nì chinaha-yánè, cachí-yà xì-né:

⁴⁴ —Cunaha-ní, màsà cáchì-ní ni-iñàha xi nèhivì. Cuisì cuahán-nî nùù dùtù ñà-cundehè-né ìcà-ní (ñà-sàni nduvàha-ní), te nacuàha-ní promesa xi Dios, vàchi ducán cachí ley xi Moisés, dandu vátuni cundaà ini nèhivì ñà-sàni nduvàha-ní nduá —ni cachi-yà.

⁴⁵ Doco nècuàchìmà, nì quee-ne nì quesaha-né nacání-né xì cuàhà nèhivì, te sàhámà nì xìtià cuentu inicutu. Ñàyùcàndùá mànicùí gá quìhvi vate Jesús ini ni-iin ñuu. Puru campu xicánúú-yá. Doco nsidanicuú xaan nì caquee nèhivì nì nataca-nè nùù-yá.

2

Nansa nì dándúvaha Jesús iin tiàa nì dàñà ì cuerpu xi

¹ Nì yàha itnii quivì, dandu mànuhù Jesús ñuu Capernaum. Te nì xinitnùhu nèhivì iá-yà vehe. ² Ñàyùcàndùá luegu nì nataca cuàhà-né, ni có-núná gá índù cundoo-ne, ni siquiera nùù yehè. Te nì càhàn-yà xì-né ñà-nduú palabra xi-ya. ³ Dandu yucán nì sàà stná itnii gá nèhivì, cùmì-né nsidà-xì iin nècuàchì cuhí nì dàñà ì cuerpu xi. ⁴ Doco ñà-cuàhà guá nèhivì ndoó yucán, mànicùí quìhvi-ne dècuèndè ndé iá-yà. Ñàyùcàndùá nì nana-ne ònìvèhé nì nacani-nè iyuhu ònìyá meru ndé indéhe ndàà iá-yà ini vehe. Te na sàni nacuna-nemà, dandu nì dandúú-né nècuàchì cuhí xi-ne nùù camilla. ⁵ Ñàyùcàndùá, na ní xini-yà ñà-cuàhà guá xíxinindisá-néyà, dandu nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí:

—Hijo, xicáhnû inì sàhà cuàchi-ní.

⁶ Doco yucán ndoó stná itnii nècuàchì nduú nècuàchì ley xi veheñùhu, te nì nacani ini-nè: ⁷ “¿Índù chuun càhàn Jesús ducán? ¡Mà ndóo ini Dios sàhà ñà-nduá cachí-nè! Vàchi còò inga ana cui cuicahnú inì-xi sàhà-ndà, cuisì mii-yá”. ⁸ Doco Jesús, nì cundaà ini anima-yà ñà-nduá nacání guá ini nècuàchìmà. Ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun nacání inì-nsia ducán? ⁹ ¿Índù milagru nduú ñà-chicá ùhì quida-nda: a ñà-cachi uun-nda xi nècuàchì cuhí yohó ñà-xicáhnû ini-ndà sàhà cuàchi-ne, te ò ñà-cachi-ndà xì-né ni ndacuíín-nè ndanihi-ne camilla xi-ne, te nacaca-ne? ¹⁰ Pues yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cuàhìn quide iñàha ñà-cundaà inì-nsia ñà-ndisa icúmí derechu cuicahnú inì sàhà cuàchi nèhivì ñuhiví.

Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí mà:

¹¹ —Mii-ní cachí xí, ndacuiin-ní, ndanihi-ní camilla xi-ní, te xuhun-ní vehe-ní.

¹² Dandu nì ndacuiin nècuàchì cuhí mà, te vichi vichi nì ndanihi-ne camilla xi-ne, nì quee-ne, mànuhù-né vehe-ne, indéhe nsidaa nèhivì yucán. Ñàyùcàndùá nsidaa-né, nì ndulocó-nè, te nì ndenihi vaha-ne Dios, cachí-nè:

—Ni-iin xichi, có-xìní-ndà cuu (ndiaha guá) nahi ñà-yòhó.

Nansa nì cana Jesús iin tè-dachíyàhvi nani Leví

¹³ Daaní, nì quee-ya inga xichi cuàhàn-yà dècuèndè mar. Te nì nataca cuàhà gá nèhivì nùù-yá, te nì dàcuàhá-yánè. ¹⁴ Dandu nì yàha-ya (inga xaan), te nì xini-yà iin dèhe Alfeo nani Leví, iá-nè nùù mesa ndé dachíyàhvi-ne. Te nì cachi-yà xì-né:

—Nahà-ní, cunchicùn-ní yùhù.

Dandu nì ndacuiin nècuàchìmà cuàhàn stná-nè xì-yá.

¹⁵ Daaní, después dohó nì cuu na ní ìa-ya vehe Leví mà. Iá-yà xixí-yá, te ndoó stná cuàhà nècuàchì dachíyàhvi, xì cuàhà gá más nècuàchì cachí-nè iá cuàchi-xi, xixí-né xì Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá, vàchi cuàhà gá nèhivì nchícùn xì-yá. ¹⁶ Te nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì fariseu, nì xini-nè nansa quidá-yá xixí-yá xì nèhivì mà. Ñàyùcàndùá nì cachi-nè xì nècuàchì dacuahá-yá:

—¿Índù chuun cutnàhâ maestro xi-nsia xixí-né xì cuàhà tè-dachíyàhvi, xì dava gá stná nèhivì cuàchi?

¹⁷ Na ní tiacu Jesús cachí-nè ducán, dandu nì cachi-yà xì-né:

—Màdì nècuàchì ndáa vaha xiñuhu xi ana quidatatna xi-né. Nècuàchì cuhí xiñuhu xi ana quidatatna xi-né. Te divi ducání stná yùhù, màdì nèhivì niñnú ndacuisì inì-xi vaxi càhàn xí. Còò, nèhivì cuàchi vaxi nanduquí, áma naxicocuíín ini-nè sàhà cuàchi-ne.

Ndiá disáhà-xí cónisá ínhî dócô nècuàchì dacuahá Jesús na íá ì-yá ñuhìví yohó

¹⁸ Daaní, iin xichi na ínhî nècuàchì dacuahá Juan Bautista xì stná nècuàchì fariseu, dandu nì tnàtuu itnii nèhivì nùù Jesús, te nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá cachí-nè:

—¿Índù chuun ínhî dócô nècuàchì dacuahá Juan xì stná nècuàchì xídacuahá ley xì tè-fariseu, doco nècuàchì dacuahá mii-ní, còó?

¹⁹ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nècuàchì ndoó vicò nándàhà, ¿a vátùni íá ñà-cunihì-né na hora ndoó-né cut-náhâ-né xì noviu? Còó, vâchi na ndoó-né xì noviu, mà cúí cunihì dócô-nè. ²⁰ Doco vâxi iin quivì, dandu mà còó gâ noviu nùù-né, dandísá, tiempu yucán icúmí-nè cunihì dócô-nè.

Ndiá disáhà-xí sàni dàma estilu sàhana, te estilu saa nduá nì nacoó Jesús

²¹ 'Sìcoto saa, màsà nàcàhmá-ndàñá nùù ñà-tùhú. Vâchi nú ducán, dandu dandánsiá ndé nì nacàhmá, te chicá icúmí ndàtà sìcoto tuhú mà. Dandu ñà-sàni ndàtà dahuun sìcoto-mà cundua. ²² Stná vinu, nú vinu saa nduá, mà dáquêe stná nèhivì-ñá ini itni iin tuhú, vâchi nú ducán, ndàtà-ñá, vâchi cahnsiá quida vinu saa ma, te cuitià-ñà, te cuchicuehe stná iin mà. Ñàyùcàndùá, nú vinu saa nduá, dandu ini itni iin saa covàha.

Nansa nì xitnùhu nèhivì nècuàchì dacuahá-yá na ní sàhnù-nè sìcàyòcò trigu quivì descansu

²³ Iin quivì descansu nì sandua, te yáha Jesús nùù iin itu ndé íá trigu, te cutnáhâ stná-yá xì nècuàchì dacuahá-yá. Te nacua yáha-ne ducán sàhnù-nè sìcàyòcò trigu mà saxí-né.

²⁴ Ñàyùcàndùá, nì cachi nècuàchì fariseu xì-yá:

—Cundehè-ní nansa quidá nècuàchì dacuahá-ní, quidá-né iin chuun có-sàha ley xi-nda quida-nda quivì descansu.

²⁵⁻²⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A cóni cãhví-nsiá (nùù tutu ì) ndé nacáníá nansa nì quida David sàhana na xicánúú ndahví-nè xì compañeru-nè tiempu xi jefe xi dùtù nani Abiatar, te xíhì-nè doco? Nì quìhvi-ne ini veheñùhu xi Dios, te nì xixi-ne òtà vídì ì, mate còò permisú cuxi-neà, cui-sì-ní dùtù íá permisú cuxi xi ñá-yúcán. Doco David, ndè stná compañeru-nè nì sàha-ne, nì caxixi stná nècuàchìmà.

²⁷ Dandu nì cachi stná-yà xì nèhivì yucán:

—Sàhà ñà-cunduu ñà-vàha xi nèhivì, ñàyùcàndùá nì sàcòo iin quivì descansu, màdiá nì cúyúcún nèhivì sàhà-ñá (chicá nducahnú) quivì mà. ²⁸ Ñàyùcàndùá, yuhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhìví, dandacú stnáì sàhà nansa quida nèhivì quivì mà.

3

Nansa nì nduvàha iin tiàa nì ìchì dahuun iin ndahà-xí

¹ Dandu cuàhàn Jesús veheñùhu. Te na sàni quìhvi-ya yucán, (nì xini-yà) jaàn íá iin tiàa nì ìchì dahuun iin ndahà-xí. ² Doco ndoó stná nècuàchì fariseu yucán, indéhe váha-neyà, áma dándùvàha-ya nècuàchì cuhí-mà cahan-né, te ducán ñihindèè-né daquêe cuàchi-ne òquì-yá sàhà ñà-nduá quivì descansu.

³ Dandu nì cachi-yà xì tiàa cuhí ndahà-xì mà:

—Ndacuiin-ní, cuiin-ní dava mahì nèhivì yohó.

⁴ Dandu nì cãhàn-yà xì nèhivì nánì xì-yá yucán, cachí-yà:

—¿Nansa ndiá ìcà-ndà quida-nda quivì descansu? ¿Amádi chicá íá vâha quida-nda ñà-íá viì, te màdiá ñà-có-ndiáá? ¿Amádi chicá íá vâha dacácu-nda nèhivì quivì mà, te màdiá cahni stnàhà-ndà?

Doco nècuàchì yucán, còò ni-íñàha ni náxícónihî-né nùù-yá. ⁵ Ñàyùcàndùá, nì xiconúù-yá nùù nsidaa-né, te nì cuduchi ini-yà sàhà-né, vâchi caxin sàstnùhù anima-nè. Dandu nì cachi-yà xì tiàa ma:

—Chitanini-ní ndahà-ní.

Dandu nì chitanini nècuàchìmà ndahà-né, te nì nduvàha dahuan. ⁶ Ñàyùcàndùá nì caquee nècuàchì fariseu mà nì cãhàn-nè xì nècuàchì partidu herodianu, nì ndatnuhu-né nansa cui dandáñùhú-nèyà.

Nansa ni nataca cuàhà nèhivì nùù mar

⁷⁻⁸ Daaní, cuàhàn-yà xì nècuàchì dacuahá-yá nùù mar, te cuàhà sàstnùhù nèhivì ladu Galilea nì catenchicùn stná xì-yá. Te na ní xitià cuentu ñà-ndiaha guá quidá-yá, dandu más nèhivì nì ndecoyo: nècuàchì ñuu Jerusalén, xì más gà nèhivì ladu Judea xì stná nèhivì ladu Idumea, xì nèhivì ladu duha yùte Jordán, xì nèhivì ladu ñuu Tiro xì ñuu Sidón, nsidaa-né vaxi-ne ndé iá-yà. ⁹ Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ñà-cundiatu tùha-ne xì iin lancha ndé coo-ya sàhá màsà ndútnúú guâ-yà mahì nèhivì cuàhà mà. ¹⁰ Vàchi cuàhà-né nì dándúvaha-ya, ñàyùcàndùá nsidaa nècuàchì cuhí, nì nachitu-né nùù-yá, cuní-nè dacácùhun-ne ndahà-né ìcà-yá, te nduvàha-ne. ¹¹ Stná ñà-malu, na ní xinià-yà, nì sàcùitasisiá nùù-yá, cachá:

—Dèhemanì Dios nduu-ní.

¹² Doco mii-yá, vihi gá cuàhà nì dándacú ndee-yá nùà ñà-màsà cáhà ana divi nduú-yá.

Nansa ni nacàxin Jesús ùxìn ùì tiàa ñà-cunduu-ne apóstol xi-ya

¹³ Dandu nì nana-ya yucù, te nì cana-ya nècuàchì tuxí-yá ñà-nì cáquixí-né nùù-yá. ¹⁴ Te nì nacàxin-ya ùxìn ùì-nè ñà-cunduu-ne nèhivì cutnahá xi-yá cacanu, dandu después techuún stná-yànè cùhùn-nè càhàn-nè xì nèhivì palabra xi-ya. ¹⁵ Te nì sàhatahvì-yànè ñà-dándúvaha-ne nècuàchì cuhí, te tavà stná-nè ñà-malu ñuhú anima nèhivì. ¹⁶ Te divi nècuàchì yohó xínduu nècuàchì nì nacàxin-ya: iin-ne nani Simón, te divi-ne nì dånàni stná-yà Pedro; ¹⁷ daaní, iá stná dèhe Zebedeo nani Jacobo xì ñani-nè Juan, ndúi nècuàchì mà nì dånàni stná-yà Boanerges, te cuní cachàmà na càhàn dàvì càhàn-nè. ¹⁸ Daaní iá stná Andrés, xì Felipe, xì Bartolomé, xì Mateo, xì Tomás, xì dèhe Alfeo nani Jacobo, xì stná Tadeo, xì Simón nì sanduu partidu cachí-nè nècuàchì Canaán; ¹⁹ te nì ìa stná Judas Iscariote, divi nècuàchì icúmí cahin xì-yá.

Daaní, nì yàha-ya xì compañeru-yà ini iin vehe. ²⁰ Te yucán nì nataca cuàhà gá tu nèhivì nùù-yá. Ñàyùcàndùá, cónì cúsáá gá-yà cuxi-ya, ni mii-yá ni nècuàchì dacuahá-yá. ²¹ Dandu nècuàchì xínduu nèhivì vehe-ya, nì xinitnùhu-ne nansa cachí nèhivì sàhà-yá ñà-sànì ndañuhu sàxínífnùnì-yà, cachí-nè. Ñàyùcàndùá, cuàhàn-nè ndé iá-yà ñà-cùnì-nè cundaca-neyà nùhù.

Nansa ni dàquée cuàchi nèhivì dìquì Jesús, ñà-malu chindéé xí-yà, cachí-nè

²² Daaní, nècuàchì ley xi veheñùhu, nì caquee-ne ñuu Jerusalén, nì casaà-nè ndé iá-yà, te nì càhàn cuàchi-ne dìquì-yá, cachí-nè xì nèhivì:

—Nècuàchì jaàn, icúmí-nè ñà-malu nani Beelzebú ini-nè, divi quisì cusáhnù. Ñàyùcàndùá, vátuni tavá-né dava ga ñà-malu anima nèhivì, vàchi quisì mà chindéé xí-nè —nì cachi-ne.

²³ Ñàyùcàndùá nì cana Jesús nèhivì, te nì nacani-ya historia nduú ejemplu, cachí-yà xì-né:

—Ñà-malu, ¿nansa cui tavà stnahá nsidaa mián? Mà cúí. ²⁴ Vàchi ducán iá xán na iá xì nèhivì dandacú nùù iin ñuu, nú ni táhndè dava-ne, te náâ stnahá-né, dandu mà cúí dandacú gá-nè nùù ñuu mà. ²⁵ Te nèhivì ndoó iin vehe, nú xini ùhì stnahá-né, dandu mà cúí cundoo tàcá gà-nè. ²⁶ Stná ñà-malu xi Satanás, nú ni táhndè dava, te cuni ùhì stnahá, dandu mà cuéà, te yàchì nsiha, nú ducán.

²⁷ Vehe iin tiàa ndacù, mà cúí quìhvi ndevàha nèhivì, te tavà-né ñà-ìcúmí-tè. Còó, vàchi dihna icúmí-nè chichuni-nè, dandu vátuni quida-ne ducán.

²⁸ Ñà-ndáà nduá cachí xì-nsiá, mate nadaa ga cuàchi nèhivì iá nùù Dios, te ò nadaa ga xichi càhàn ùhì-nè dìquì-yá, vátuni cuicahnú ini-yà sàhà-né. ²⁹ Doco nú ni càhàn ùhì-nè dìquì Espíritu Ìì xí Dios, dandísá, mà cúí cuicahnú ini-yà, sàhà-né, vàchi nicanicuahàn icúmí-nè cunsida-ne cuàchi ma.

³⁰ Ducán nì cachí-yà xì nèhivì yucán sàhà nècuàchì càhàn tnùhù dìquì-yá, vàchi cachí-nè ñà-ínacáá iin ñà-malu ini-yà.

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà dihi-yá xì sàhà ñani-yà na ní casaà-nè caná-neyà

³¹ Daaní, nì sàà stná dihi-yá xì ñani-yà tùvèhé, te nì techuún-né iin razón caná-néyà.

³² Ñàyùcàndùá, nèhivì ndoó nùù-yá, nì cachi-nè xì-yá:

—Cunaha-ní, tùvèhè cǎ' iín dihi-ní xì stná ñani-ní, caná-né mii-ní.

³³ Dandu nì cachi-yà xì nèhivì mà:

—¿Ana divi nduú mamá xi cahan-nsiá? Te ò ¿ana divi xínduu ñani?

³⁴ Dandu nì xiconúù-yá nì indehè-yá nsidaa nèhivì ndoó nùù-yá, te nì cachi-yà:

—Divi nècuàchì yohó xínduu nahi mamá xi, ò nahi ñani. ³⁵ Vàchi nsidanicuú ana quidà-xì ñà-ndùá cuní Dios, divi xínduu nahi ñani, nahi cùhe, te nahi dihi stnáì.

4

Iin ejemplu sàhà iin nècuàchì xitú

¹ Daaní, inga xichi nì quesaha Jesús dacuahá-yá nèhivì nùù mar. Te yucán nì nataca cuàhà gá-nè nùù-yá. Ñàyùcàndùá, nì nana-ya iin lancha iín yuhù mar mà, te nì sàcòo-ya inì-nu. Te nèhivì cuàhà mà, yuhù mar mà nì sàcùndoo-ne. ² Dandu nì dàcuahá-yánè cuàhà iñàha, nì nacani-ya xì-né cuàhà historia nduú ejemplu. Te dohó nì cachi-yà:

³ —Cunini-nsia. Nìsa là iin nècuàchì xitú, nì quee-ne cuàhàn-ne chihi-ne. ⁴ Te nì sate uun-ne tata mà. Te dava-ña, nì còya nùù ichì. Dandu nì quixi laa, nì saxi-siá. ⁵ Te dava stná mà, nì còya nùù cavà ndé còò cuàhà ñuhù. Te yàchì nì xitià, vachi có-ndòò cucún ñuhù yucán. ⁶ Doco na ní dùcàn orá, nì ìchà, vachi cónì níhì yohá. ⁷ Daaní, dava stná tata mà, mahì iñù nì còya. Te na ní sahnù iñù mà, dandu nì dàdáhvia viú cuati ma, ñàyùcàndùá cónì cuáha. ⁸ Daaní, dava stná tata mà, nì còya nùù ñuhù vaha, te nì xitià, nì sahnua, te nì cuàha; dava-ña, òcò ùxìn gà tantu nì cuàha; te dava-ña, ùnì dico gà tantu, te dava-ña, ùhùn dico gà tantu nì cuàha.

⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nì cúniní vaha nsidaa-nsiá ñà-ndùá cachí.

Ñà-ndùá òsàhà-xì nì nacani Jesús ejemplu, divi sàhà màsà cùndàà ini nècuàchì cahìchì inì-xi

¹⁰ Na ní ndòò mii Jesús xì ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá xì stná nècuàchì ndoó yatni, dandu nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá sàhà ejemplu mà. ¹¹ Ñàyùcàndùá, dohó nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, sàni nìhìtáhvì-nsiá cundaà inì-nsia nansa iá ñuhìví ìì xí Dios, mate nìsa là dèhé palabra sàhàmà antes. Doco nècuàchì dava ga, còó. Puru ejemplu icúmì nacani xì-né. ¹² Ducán iá sàhà-ñá màsà cúnitnùhu-ne, mate indéhe-né, te màsà cùndàà ini-nè, mate iní-né. Pues ducán icúmì cuu xi-né sàhà-ñá màsà ndédúmá ini-nè, te cuicahnù ini Dios sàhà cuàchi-ne.

Ñà-ndùá cuní cachi ejemplu sàhà nècuàchì xitú

¹³ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—¿A ñá-cò-cùndàà inì-nsia sàhà ejemplu jaàn nduá? Pues nú coó, dandu ¿nansa cui cundaà stná inì-nsia sàhà nsidaa ejemplu dava ga?

¹⁴ 'Pues cunaha-nsia, na ian quidá nècuàchì nì dandiàchì uun xi tata mà, ducán quidá stná nècuàchì chihì xì Palabra xi Dios ini anima nèhivì. ¹⁵ Tata nì còyo nùù ichì mà nduú nahi nèhivì iní-ní xí palabra xi Dios, doco yàchì vaxi ñà-malu dacúxió-si palabra nì ndòò ini anima-nè mà. ¹⁶ Daaní, nahi tata nì còyo nùù cavà nduú nèhivì iní-ní xí palabra ìì, te luegu cudí ini-nè sàhà-ñá. ¹⁷ Doco na ian cùù xì viú còò yohò-xí, ducán cuú stná xì-né. Iyuhu gá quidándéé ini-nè nchícùn vii-né. Daaní, nú ni yáha-ne iin tnùndoho, ò nú quidáquínì nèhivì xì-né ñà-nchícùn-nè palabra xi-ya, dandu luegu naxícócuñin ini-nè, te nacóó-néà.

¹⁸ 'Daaní, nahi tata nì còyo mahì iñù nduú nèhivì iní-ní xí palabra ìì, ¹⁹ doco cuàhà gá nacánì ini-nè sàhà vida xi-ne ñuhìví yohó. Te cudí stná ini-nè dacáyà-nè ñà-cuicà-né, vachi xího sàstnùhù-né cucumi-né cuàhà iñàha. Ñàyùcán nduá sadí xì núù palabra xi Dios ñà-mà cùù nìhìndèá chindeá-nè. ²⁰ Daaní, nahi tata nì còyo nùù ñuhù vaha nduú nèhivì iní-ní xí palabra ìì, te xiníndísà-néà. Ñàyùcàndùá, queámà ñà-ndùù-né na iin viú

nì cana viì, a sea nduú-né nahi viù nì cana òcò ùxìn tantu, te ò ñá-nì cana ùnì dico tantu, te ò ñà-nì cana ùhùn dico tantu.

Iin ejemplu sàhà iin lámpara

²¹ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Nú xícàn-ndà quixi iin lámpara, dandu mà chícání dèhé-ndàñá tixi iin canasta, ò tixi iin cama. Còó, cuiin vateá iin xaan ndé cutnuà inicutu. ²² Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nì là dèhé, icumíâ tui vateá. Te nsidaa ñà-nduá quidá dèhé nèhivì, icumíâ natui clarúa. ²³ Nì cúniní vaha nsidaa-nsiá palabra jaàn.

²⁴ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Cunini vaha-nsia na sáha xi-nsiá (ichì váha). Vàchi divi vara chitácùhá-nsiá icumí stná mii-nsiá nacuitacùhá-nsiá. Doco nú iníní vaha-nsia, dandu chicá nìhítáhvì-nsiá cundaà vaha inì-nsia. ²⁵ Vàchi nècuàchì sàñùhú (ñà-vàha) inì-xi, chicá más icumí-nè nìhítáhvì-né; doco nèhivì có-ñùhú ndisa (ñà-vàha) inì-xi, ndè iyuhu (ñà-vàha) ñuhú ini-nè, icumíâ cuxio nsiha.

Iin ejemplu sàhà tata sahnú nama

²⁶ Dandu nì cachi stná Jesús:

—Na historia yohó, ducán iá stná ñuhivì ì xì Dios. Nì chihi iin tiàa tata mahì itù-te. ²⁷ Na túinuù, dandu ndácòo-tè (nácòtò-teá); daaní sàñàà quidì-te. Doco tata mà, xitià te sahnúá, mate có-cùndàà inì-te índù modo sahnúá. ²⁸ Vàchi iin itu, miá cuàha. Dìhna viù xitià, dandu después caná sicàyòcò-ñà, te nachitu nùniá. ²⁹ Te nú sàni sisa vaha, dandu yàchì icumí ndanchito cosecha, vachi sà-íá.

Ejemplu sàhà tata yutnù mostaza

³⁰ Dandu nì cachi stná Jesús:

—¿Índù iñàha cui cachì sàhà-ñá cundaà vaha inì-nsia nansa iá ñuhivì ì xì Dios? ¿Índù ejemplu cui nacani sàhà ñà-cundaà inì-nsia nansa iá tiempu mà? ³¹⁻³² Pues, cunaha-nsiá, nahi tata yutnù mostaza, ducán iá tiempu mà. Vàchi tata mà, mate tata chicá cuati iá ñuhivì nduá, doco nú sàni chihi-ndañá, dandu sahnúá. Queé nahnú ndahà-nú, te vihi gá nducáhnúá nùu nsidaa gá ñà-tátá. Dècuèndè laa ndavá ansivi vaxi sácuitàndòò casì mahì ndahà-nú —nì cachi-yà.

³³ Cunaha-nsiá, cuàhà gá ejemplu nahi ñà-jaàn nì nacani-ya xì nèhivì na dacuahá-yánè, según nansa nì sàà-nè cundaà ini-nè. ³⁴ Puru historia nduú nahi ejemplu nì nacani-ya xì-né, doco na ní ndòò mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá, dandu nì dàtúi nsihi-ya sàhámà nùu-né.

Nansa nì dàcúcuñ Jesús tàchì, te nì nàcùñuhu dadí tècuí mar

³⁵ Na ní cuñàà quivì yucán, nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Cùhùn-ndà yàha-nda ladu mar.

³⁶ Dandu nì dànàcuítìà compañeru-yà nèhivì cuàhà mà. Te mii-yá, nacua iá-yà ini lancha, ducán nì saca-neyà cuàhàn-nè yàha-ne mar. Te cuàhàn stná iin ùi gá lancha ndoó stná yucán. ³⁷ Doco después nì dàñà iin tàchì dàná, te nì nacuahnu todò tècuí, nì xinu-tè ndè ini lancha mà, sàdaaní chitu-nú. ³⁸ Doco mii-yá, indúhu-yá quidì-yà cahà-nú, ihí almohada dìni-yá. Dandu nì dànsícuñhu ini-nèyà, cachì-nè xì-yá:

—¡Ay! ¡Maestro! ¿A có-ndùlòcò-nì ñà-vihini cui-ndà?

³⁹ Dandu nì ndacuiin-yà, nì càhàn-yà nì sadi-yà nùu tàchì mà, te nì cachi-yà xì tècuí mar:

—Ihî-ní ni coó, te ni ndúdádî.

Dandu luegu nì cucuñn tàchì, te nì nàcùñuhu dadí tècuí.

⁴⁰ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì yucán:

—¿Índù chuun yúhî guâ-nsiá? ¿A có-càhvì-nsiá xì Dios?

⁴¹ Dandu nì yùhí sàstnùhù nècuàchì mà, te nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè (sàhà-yá):

—¿Índù clase nèhivì nduú nècuàchì yohó, te dècuèndè tàchì xì mar iníní xì-nè?

5

Nansa ni tavà Jesús ñà-malu ñuhú ini iin nècuàchì ñuu Gadara

¹ Daaní, ni sàà-nè xì-yá inga ladu mar nùu ñuu nècuàchì Gadareno. ² Te na ní quee-ya nùu lancha, luegu ni ndacùhun tnahá-yá xì iin tiàa ñuhú ñà-malu inì-xi, vaxi-ne dècuèndè mahì cueva ndé xí-indùxin nsii. ³ Vàchi de por sí, yucán iá dahuun-ne. Te còò ni-iin cui chichuhni xì-né, mate cadena ni cundúá. ⁴ Cuàhà xichi ni sàcùnuhni-nè xì manilla càa, xì stná cadena. Doco siempre sahdé-nèa, te dacuachí stná-nè manilla mà. Còò ni-iin cui nsida vii xì sàxínítnùnì-nè. ⁵ Nicanicuahàn ndui te ñuu ndáhì loco-nè, xicánúú-né yucù xì mahì cueva mà, danácùhè-nè mii-né xì yùu. ⁶ Doco na ní xini xicà-né Jesús, ni dàyàa-nè ni sàà-nè nùu-yá, te ni sàcùin sísì-né nùu-yá, ⁷ ndáhì ndee-né quida ñà-malu, te ni cachi-nè:

—Jesús, ¿ndíà cunduu-ní yùhù? (Yùhù ináhì mii-ní), Dèhemanì Dios iá dìquì-xì ansivi nduu-ní. Sàhà Dios sacúndáhvî nùu-ní, ¿màsà dándóhó-nì yùhù!

⁸ Pues ducán ni cachi nècuàchì mà, vachi làcà ni cachi-yà xì-ñá:

—¿Cuxio yohó ñà-malu nùu tiàa yohó!

⁹ Dandu ni ndacàtnùhù stná-yà nùu:

—¿Nansa nanu?

Te ni cachà:

—Ejército naní, vachi cuàhà nduú-nsí.

¹⁰ Dandu cuàhà gá ni sacundahví tiàa ma nùu-yá ñà-màsà téchúûn-yáñà cùhàn inga ñuu. ¹¹ Te yatni yucù yucán ni sandoo cuàhà cochi, xixáhan-sì. ¹² Ñàyùcàndúá, ni sacundahvíà nùu-yá, cachá:

—Dayáha-ní nsiùhù ni cùhùn-nsì màcùñuhu-nsi ini cochi yucán.

¹³ Dandu ni dándáa-yáñà. Ñàyùcàndúá ni caquea nùu tiàa ma cuàhàn, ni sàcùnuha ini cochi yucán. Nahi ùi mil ni sanduu-sì. Daaní, carrera ni nuu nsidaa-sí candiaa yucán, te ni còyo-sì ini mar ni càhà-sì.

¹⁴ Daaní, tè-xíndiaa xì cochi mà, ni yùhì-te; carrera mànuhù-té ni cachitnùhu-tè xì nècuàchì ini ñuu mà xì stná nècuàchì ndoo ranchu. Dandu nèhivì ndoo yucán, vaxi-ne cundehè-né ñà-ndúá ni cuu. ¹⁵ Ni quesaa nsidaa-né ndé iá-yà, te ni caxini-nè nècuàchì nisa ñuhu cuàhà ñà-malu inì-xi, iá-nè, ndixí-né sìcoto, sàni nàcòò nsìhi sàxínítnùnì-nè. Dandu nèhivì yucán, ni cayùhì-nè. ¹⁶ Te nècuàchì ni caxini nansa ni cuu, ni nacani-ne xì nsidaa nèhivì mà sàhà cochi xì sàhà stná tiàa ma. ¹⁷ Dandu nèhivì cuàhà mà, ni quesaha-né ni sacundahví-nè nùu-yá ñà-nì quèé dahuun-ya ñuu-nè.

¹⁸ Daaní, na sàni nana tu-ya lancha yucán, dandu ni càhàn nècuàchì nisa ñuhu ñà-malu inì-xi, ni xicàn-nè áma cui cutnahá stná-nè xì-yá cùhùn. ¹⁹ Doco cóni sàha-ya cùhùn-nè:

—Còó —cachí-yà—, xuhun-ní vehe-ni, te cachitnùhu-ní xì tnahá-ní ñà-cuàhà guá ni quida Stohò-ní Dios xì-ní, te ni cuhi ini-yà mii-ní.

²⁰ Ñàyùcàndúá, ni quee tiàa ma cuàhàn-nè inicutu ladu mà nani Decápolis, ni cachitnùhu-ne ñà-ndiaha guá ni quida Jesús xì-né. Te nsidaa nèhivì yucán, ni ndulocó-nè.

Nansa ni dándátiácú Jesús dèhe Jairo, te ni dándúvaha stná-yà iin nècuàchì ñahà

²¹ Dandu ni nayàha-ya ini lancha cuàhàn-yà inga ladu mar. Te yucán yuhù mar mà ni nataca cuàhà sàstnùhù nèhivì nùu-yá. ²² Dandu yucán ni sàa stná iin nècuàchì cusáhnù nùu iin veheñuhu, Jairo nani-né. Te ni tnàtuu-ne nùu-yá, ni tutuyuhu-né ñuhù nùu sàhà-yá, ²³ te ni sacundahví cuàhà-né nùu-yá, cachí-nè:

—Meru cucáhvî dèheyoquí. Cùhùn-ndà, chindàndòò-ní ndahà-ní dìquì-ñá sàhà-ñá nduvàha-ñà, te màsà cúì-ña.

²⁴ Ñàyùcàndúá, cuàhàn-yà xì-né. Te cuàhà gá stná nèhivì cutnàhà xì-yà nchícùn stná-nè cuàhàn, dècuèndè tnuu cuàhàn-nè xì-yá ñà-cuàhà guá-nè. ²⁵ Te cunaha-nsiá, mahì nèhivì mà cuàhàn stná iin nècuàchì ñahà cuhí. Ùxìn ùi cuà sàcuàhàn-nè ndohó-né cuèhè nì. ²⁶ Te cuàhà gá sàni ndoho-ne ni quida nècuàchì quidátátná, doco cóni níhì nècuàchì mà chindee-ñánê. Còó, chicá ni quida yaa cuèhè xi-ne, dècuèndè sàni dànsìhì-né dihùn xì-né sàhá. ²⁷ Doco na ní xinitnùhu-ne sàhà Jesús, ni quixi-ne ladu

yàtà-yá mahì nèhivì cuáhà mà, te nì dàcùhùn ndahà-né nùù sìcoto xi-ya, ²⁸ vèchi nì nacani ini-nè: “Nú ni dúcùn ndahí mate sìcoto-ni xi-ya, vètùni nduvàhi”. ²⁹ Te (ñà-ndàà nduá), luegu nì cucuìn nì-né, te nì cuu ini-nè sàni nduvàha-ne cuèhè dana ma. ³⁰ Daaní, momentu mà nì cundaà stná ini-yà sàni dándúvaha iin nèhivì xì poder xi-ya. Ñàyùcànduá, nì naxicocuïn duma-yá yàtà-xí mahì nèhivì cuáhà mà, te nì cachi-yà:

—¿Ana divi nì dúcùn ndahà-xí ìcà sìcoto xi?

³¹ Dandu nècuàchì dacuahá-yá, nì cachi-nè xì-yá:

—¿A có-xìní-nì ñà-cuàhà guá nèhivì ndoó yohó, te yáha ga tnuu cuàhàn-ndà? Te nú ducán, dandu ¿índù chuun cachí-ní: “¿Ana nì dúcùn ndahà-xí ìcà sìcoto xi?”?

³² Dandu nì xiconúu-yá nì indehè-yá, áma nátùì nècuàchì nì quida mà. ³³ Te nècuàchì ñahà mà, ndé quidí cuisì-né ñà-yúhî-nè, vèchi ináhá-nè ñà-nduá nì cuu xi ini-nè. Dandu nì tnàtuu-ne, nì sàcuìn sísì-né nùù-yá, te nì cachi ndàà-nè xì-yá nsidaa ñà-nduá nì cuu xi-né. ³⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Hija, sàni nduvàha-ní ñà-nì xinindisa-ní. Vètùni nùhù-ní contentu vichi. Iin-ni ni cúxíó cuèhè dana nìsa quida xi-ní.

³⁵ Na meru cachí-yà ducán, dandu nì caquesaa nèhivì vèxi vehe presidente xi veheñùhu ma, te nì cacachi-nè xì nècuàchì mà:

—Sàni xìhì dèhe yoco-ní. Có-xìñùhù cuàhachuún gà-ní maestru.

³⁶ Doco Jesús, cóni ndúlócô-yà sàhà ñà-nduá nì cachi-nè, cuisì-ní nì cachi-yà xì presidente mà:

—Màsà yúhî-ní. Cuisì cunihnu vaha inì-ní.

³⁷ Dandu nì cachi-yà ñà-màsà cútnáhà gá nèhivì xì-yá, cuisì-ní Pedro, xì Jacobo, xì ñani Jacobo nani Juan. ³⁸ Te nì sàà-yà xì-né ndè vehe presidente mà, te nì xini-yà ndoó chitu nèhivì, yáha ga quidácuáhà-né, sacú ndee-né, te cána fuerte-nè. ³⁹ Dandu nì nsìhvi-ya vehe, te nì cachi-yà:

—¿Índù chuun cána guá-nsia, te sacú guá-nsià? vèchi cóni xìhì ñahà chii yohó. Quidí uun ni-ñà.

⁴⁰ Doco nècuàchì mà, nì sàcùndiaa uun-neyà. Ñàyùcànduá, nì tavà nsìhí-yánè fuera, te nì saca-ya yuadíhà xì nècuàchì cutnáhà xí-yâ, nì yàha-ne ndé indúhu ñahà chii ma.

⁴¹ Dandu nì tnii-ya ndahà-ñá, cachí-yà:

—Talita cumi —te cuní cachà mà dàhàn ñuu yucán: Yohó cachí xí, ndacuiin xá.

⁴² Dandu vichi vichi nì ndacuiin-ña nì nacacanu-ña, vèchi nahi ùxìn ùì cuà xicá-ña. Te nècuàchì cutnáhà xí-yâ, nì candulócò sàstnùhù-né sàhà ñà-nduá nì cuu. ⁴³ Doco mii-yá, nì chinaha-yánè ñà-màsà cáchì-nè xì nèhivì ñà-nduá nì xini-nè. Dandu nì cachi-yà xì-né ni dácúxî-nèña.

6

Ñà-nduá nì quida nèhivì ñuu Nazaret na ní nùhù Jesús ñuu-yà mà

¹ Dandu nì quee Jesús yucán mànuhù-yá ñuu-yà, te nchícùn stná nècuàchì dacuahá-yá, ndacá tnáhà-né xì-yá cuàhàn. ² Te na ní sàà quivì descansu ñuu yucán, nì sàhàn-yà veheñùhu, te nì quesaha-yá dacuahá-yá nèhivì. Te na ní inini-ne ñà-nduá nì cachi-yà, nì ndulócò-nè, cachí-nè:

—¿Índù nì xini-ndà nì nìhítàhì guá nècuàchì yohó? Te ¿índù nì xini-ndà nì cunchichí guâ-nè? ¿Te nansa íá stná milagru quidá-né? ³ Vèchi iin ana tùha yàcùn yutnù nduú-né. Te díhi-né nani María, te ñani-nè nduú Jacobo, xì José, xì Judas, xì Simón. Te ñahàcúha-ne, ¿a có-ndòó stná-nè yohó ndé ndòò-ndà?

Ducání nì cachi-nè ñà-nì cuduchi ini-nè sàhà-yá. ⁴ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Iin ana cáhàn cuenta xi Dios, nú inga ñuu ni cáhàn-nè, dandu siempre quidáñùhù nèhivì ñuu mà-né, doco nèhivì ñuu mii-né, ò tnaha-ne, ò nèhivì vehe-ne, còò, có-quidáñùhù-ñánè —nì cachi-yà.

⁵ Ñàyùcàndùá, mànicùí quida-ya milagru ñuu-yà mà, cuisì iin ùi nècuàchì cuhí, nì chitàndòó-yá ndahà-yá diquì-né, te nì nduvàha-ne. ⁶ Te nì ndulocó-yà ñà-có-cùnì nècuàchì ñuu mà cunindisá-né.

Nansa nì techuún Jesús nècuàchì dacuahá-yá ñà-dacuítà-nè palabra ìi

Dandu nì nacàhin-ya vuelta cuàhà ñuu cuati, nì dàcuahá-yá nècuàchì ñuu yucán. ⁷ Dandu nì cana-ya ùxin ùi nècuàchì dàcuahá-yá, te nì dándacú-yá ñà-cutnahá ùi ùi-nè cùhùn. Te nì sàhatahvì-yánè ñà-tavà-né ñà-malu. ⁸ Te nì cachi stná-yá xì-né ñà-còò ni-iñàha cunihì-ne cùhùn ichì mà, cuisì-ní bastón xi-ne; còò morral, còò pan, còò dìhùn cunihì-ne ini siuhmatixi-ne, ⁹ te ndisàn uun ni cúnái-né. Te cuisì imindaa dùhnù cundixi-ne cùhùn. ¹⁰ Te nì cachi stná-yá xì-né:

—Nú cuàhàn-nsià cundoo-nsia iin vehe, dandu iin-ni cundoo-nsia yucán ndè cachi sàà quivì quee-nsia ñuu mà. ¹¹ Te nú có-cùnì nèhivì quihin casú-nè cunini-ne, dandu quee-nsia ñuu-nèmà, te catù-nsiá sàhà-nsiá ñà-còoyo yàcá ñuu mà. Vàchi ñà-jaàn cunduu testigu diquì-né quivì coo juicio xi-ne. Te yùhù cachí xì-nsiá, na sàà quivì ndàcàn Dios cuenta sàhà cuàchi, dandu chicá cuàhà castigu icúmì nècuàchì mà nìhì-né nùù nècuàchì (malu) nì sandoo ñuu Sodoma xì ñuu Gomorra sàhana.

¹² Dandu nècuàchì dacuahá-yá mà, nì caquihin-ne ichì cuàhàn-nè, nì càhàn-nè xì nèhivì ñà-ndiá ìcà-né naxicocuín ini-nè sàhà cuàchi-ne. ¹³ Te nì tavà stná-nè cuàhà ñà-malu ñuhú ini nèhivì, te nì saquin stná-nè seña xì aceite dìni cuàhà nècuàchì cuhí, te nì dándúvaha-ñané.

Nansa nì xihì Juan Bautista

¹⁴ Ñà-cuàhà guá nì xitià fama xi Jesús, ñàyùcàndùá, nì xinitnùhu stná rey nani Herodes. Te sàhámà nì cachi tèmà:

—Sànì natiacu Juan Bautista, te ñàyùcàndùá quidá-né milagru.

¹⁵ Ducán nì cachi tèmà. Doco dava ga nèhivì, nì cacachi-nè sàhà-yá ñà-divi Elías nisa ìa sàhana nduú-yá. Te dava ga-nè, nì cachi-nè ñà-iin nècuàchì càhàn cuenta xi Dios nduú-yá, nahi nècuàchì profeta sàhana.

¹⁶ Doco Herodes mà, dohó nì cachi-te na ní xinitnùhu-tè sàhà-yá:

—Còó, divi Juan nduú-né, vàchi sàni natiacu-nè, mate ní quendodò dìni-né nì quide.

¹⁷ Ducán nì cachi tèmà, vàchi antes nì chicadi-te Juan, nì dándacú-te nùù soldadu xi-tè, te nì tnii tèmàné. Ñàyùcàndùá nì sàcùnuhni-nè cadena, te nì sàcùndiadi-nè vehecàa. Pues nsidaa ñà-jaàn nì quida Herodes mà sàhà-ñá cuní-te ndòò vàha-tè nùù iin ñahà nani Herodías. Vàchi sàni nandàhà-té xí-ñà mate ñahàdihí ñani-te Felipe nduú-ña.

¹⁸ Ñàyùcàndùá nì cachi Juan xì-té:

—Cò-sàha Dios lugar coo-ní xì ñahàdihí ñani-ní.

¹⁹ Pues divi sàhà ñà-jaàn nì xini ùhì Herodías mà Juan, te cuní-ña cahni-ñánè, doco mànicùí. ²⁰ Vàchi Herodes mà, ináhà-tè Juan ñà-nduú-né iin nècuàchì nihnú ndàà inì-xi, te ìi stná ini-nè. Ñàyùcàndùá, yúhì-tené. Te divi sàhájàn nì xidahan stná-te nècuàchì mà nùù ñahà mà. Te cudí stná inì-te cunini-tè ñà-nduá cachí nècuàchì mà, mate cóni sàà-te cundaà vàha inì-te.

²¹ Doco nì sàà iin quivì nì cuu ofrecer nansa dandáñuhú ñahà màné, vàchi nì naxìnu rey mà cuà, te nì quida-tè iin vicò cahnú nì casaà cuàhà tè-cùsáhnù ñuu mà, xì cuàhà stná comandante capitán, xì stná cuàhà tècuicà ndoó ladu Galilea yucán. ²² Dandu nì quìhvi dèheyoco Herodías mà ndé iá vicò, te nì ìtasaha sàstnùhù-ñá, nì dàcúdî inì-ña rey mà xì stná tè-xìnduu visita xi-tè. Ñàyùcàndùá, nì cachi-te xi-ñá:

—Ndéni iñàha nì cui cunú, càcùn-ñá nùí, te nìhùn-ñá.

²³ Te nì chinaha-té Dios ñà-ndéni iñàha nì cui ni càcàn-ña, cuàha-tèñá, mate ni cundúá iin davatahvi ñuu ndé cusáhnù-te, cuàha-tèñá. ²⁴ Ñàyùcàndùá nì quee-ña cuàhàn-ña ndàcàtnùhù-ñá nùù dihi-ñá:

—¿Ndíà nduá càquìn?

Te nì cachi dihi-ñá:

—Dìni Juan Bautista càcùn —nì cacha.

²⁵ Ñàyùcàndùá, yàchì nì nansìhvi ñahà chii mà ndé iá rey mà, te nì xìcàn-ña, cachí-ña:

—Dìni Juan Bautista taxi-ní luegu, cunacaà ini iin charola cahnú —cachá.

²⁶ Dandu rey mà, cuàhà gá nì cuhuun inì-te, doco sàhà-ñá sàni dándáa-te, te sàhà stnà visita ndoó yucán, ñàyùcàndùá có-cùnì-te dama-tè ñà-ndùá nì cachi-te xi-ñá. ²⁷ Sàhájàn vichi vichi nì techuún-te iin tè-cùhùn cahnì xì Juan, te cunihi tèmà dìni-né ndixì. ²⁸ Ñàyùcàndùá, nì sàhàn tèmà vehecàa, nì quendodò-té dìni-né, te nihí-teá ini iin charola nì nansihvi nì sàha-tè ñahà chii mà, dandu mii-ñá, nì sàha-ñà dihi-ñá.

²⁹ Daaní, na ní caxinitnùhu nècuàchì nisa dacuahá Juan, dandu nì casahàn itnii-né nì naquihin-ne iquicúñú nsii ma nì sùxin-ne nì chicao-nèà ndé nduú cueva xi nsii.

Nansa nì dàcùxí Jesús ùhùn mil nèhivì

³⁰ Daaní, nì cansiaa nècuàchì nì techuún Jesús cacanu, te nì canataca-nè nùù-yá, nì nacani-ne xì-yá nsidaa ñà-ndùá nì quida-ne xì ñá-ndùá nì chinaha-nè. ³¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Naha-nsiá cùhùn cuaán-nda iin xaan ndé có-ndòò nèhivì, quetatu chii-nsiá.

Ducán nì cachi-yà, vàchi ni có-cùsáá gá-nè cuxi-ne, ñà-cuàhà guá nèhivì queé nsihvi nùù-né. ³² Ñàyùcàndùá nì nana-ya xì-né ini iin lancha ñà-cùhùn cuaán-yá xì-né iin xaan ndé còò iin. ³³ Doco nì xini nèhivì cuàhàn-yà, te cuàhà-né nì nacuni-nèyà, ñàyùcàndùá nì caquee-ne nsidaa ñuu nì dàyàà-nè, te dihna-ne nì sàà-nè nùù-yá. ³⁴ Ñàyùcàndùá, na ní quee-ya nùù lancha mà, nì xini-yà cuàhà gá-nè ndoó, te nì cuhi ini-yànè, vàchi nahi rii còò stohò-xi, ducán nduú-né. Ñàyùcàndùá, nì dàcuàhá-yànè cuàhà iñàha.

³⁵ Daaní, na ní cuaà nì catnàtuu nèhivì siempre nchícùn xì-yá nùù-yá, cachí-nè:

—Vichi sàcuàhàn nì cuaà, te lugar yohó, còò ni-iin vehe. ³⁶ Ñàyùcàndùá, ndaquindèè-ní xì nèhivì yohó ñà-nì cuítia-nè cùhùn-nè ndè ranchu ò ñuu cuati ndoó yatni, te cuiin-ne ñà-cutiacu-nè, vàchi còò ñá-cuxi-ne lugar yohó.

³⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá dacuxí-nsiánè.

Te nì cachi-nè xì-yá:

—¿A cùhùn-nsi xì ùi cientu dihùn plata, te cuiin-nsi pan dacuxí-nsínè?

³⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Nadaa pan icúmí-nsiá? Cuahán-nsiá cundehè-nsiá.

Ñàyùcàndùá, (nì ndàcàtnùhù-né), te na ní cundaà ini-nè, nì cachi-nè:

—Ùhàn, xì ùi siaca.

³⁹ Dandu nì dándàcù-yá ni mácùndoo nsidaa nèhivì mà, cuaán cuaán iin iin grupu-nè nùù yucù cuií. ⁴⁰ Te ducán nì quida-ne nì sàcùndoo yucùn-né, cientu cientu-ne, te dava cientu dava cientu-nè nùù iin iin grupu-nè. ⁴¹ Dandu nì tnii-ya ùhùn pan mà xì ùi siaca ma, nì ndacoto ndiaá-yà dìquì-xí, te nì naquimanì-yá Dios sàhà-ñá. Dandu nì dàcuàchí-yá pan mà nì sàha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te mii-né, nì dasàn-nèà nùù nèhivì cuàhà mà; daaní, divi-ni ducán nì quida stnà-yà xì ùi siaca, nì dàcuàchí stnà-yàsi nùù-né. ⁴² Te nì xixi nsidaa-né nì ndenuu ini-nè. ⁴³ Dandu nì chivàha-ne ñà-nì cuyodò gá, pedazu siaca xì stnà pedazu pan, te nì chitu ùxin ùi icà-ñá. ⁴⁴ Te cunaha-nsiá, ùhùn mil tiàa nì sanduu nèhivì nì xixi xi pan mà.

Nansa nì xica ndodò Jesús nùù tècuí mar

⁴⁵ Daaní, vichi duha nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì mácùñuhu-ne ini lancha, te codònuù cueé-nè nùù-yá cùhùn-nè inga ladu mar dècuèndè ñuu Betsaida. Doco mii-yá, cuàhàn-yà danácuítia-yà nèhivì cuàhà mà. ⁴⁶ Te nì nsihi nì ndaquindèè-yá xì-né, dandu nì nana-ya iin yucù nì xicàn tàhvi-yá nùù Dios.

⁴⁷ Daaní, na ní cuñaà, xicá ñi lancha mà mahì mar. Doco mii-yá, mindaa-yá iá-yà ñuhù íchî. ⁴⁸ Dandu nì xini xicà-yànè ñà-ùhì gá dacacá-nènu xi yutnù iá nahi pala, vàchi caná tàchì ladu nùù-né. Ñàyùcàndùá, sinduhá nì sàà-yà nùù-né, xicándódo-yá nùù tècuí mar, te nihnú ini-yà yàha-ya iin ladu. ⁴⁹ Doco na ní caxini-nè nansa xicá-yá nùù tècuí ducán, dandu nì càna ndee-né, vàchi duma nduá càhàn-né. ⁵⁰ Vàchi nsidaa-né, nì xini-nèyà, te nì ndulocó-nè, yúhî cuàhà-né. Doco nì càhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—Nacuàhandee inì-nsia, vèchi yùhù nduí; màsà yúhî-nsià.

⁵¹ Dandu nì quècahnu-ya ini lancha ndé ndoó-né, te nì cucuiìn tàchì mà. Ñàyùcànduá, cuàhà sàstnùhù nì ndulocó gà-nè. ⁵² Vèchi cónì sánìhì váha ini-nè sàhà milagru nì nducuahà pan mà, vèchi ùhì mànìhì ini-nè.

Nansa nì dándúvaha Jesús cuàhà nècuàchì cuhí ñuu Genesaret

⁵³ Daaní, na sánì yàha-ya xì-né mar mà, dandu nì sàà-yà ñuhù íchî iin ñuu nani Genesaret. ⁵⁴ Te na ní quecoyo-ne xì-yá nùù barcu mà, dandu vichi vichi nì nacuni nèhivì ñuu mà-yá. ⁵⁵ Ñàyùcànduá, nì cadayàà-nè cuàhàn-nè inicutu ladu yucán, nì sàquíhin-ne nècuàchì cuhí xi-ne, te nihí-né nècuàchìmà vaxì nùù-yá itánduhù-né nùù camilla. Te ndéni nì cui nì xinitnùhu-ne iá-yà, divi yucán nì sàà-nè xì nècuàchì mà. ⁵⁶ Te na yàha-ya ñuu cuati, ò ñuu nahnú, te ò iin ranchu, o ndéni nì cui, yucán nì cachitánduhù-né nècuàchì cuhí xi-ne ichì, te nì xicàn-nè ñà-siquiera nùù sàhà sìcoto xi-ya nì dúcùn ndahà nècuàchì cuhí mà. Te nsidaa ana nì dúcùn ndahà-xí ducán, nì nduvàha-ne.

7

Ñà-nduá dacuidá cuàchi ndisa xi anima-ndà

¹ Daaní, ñuu Jerusalén nì caquee dava nècuàchì fariseu xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu vaxì-ne, nì quesaa-nè nùù Jesús. ² Te nì caxini-nè nansa quidá nècuàchì dacuahá-yá, xixí-né comida xi-ne, te cónì ndahá-né. Ñàyùcànduá, nì caxitnùhu-ne nècuàchìmà. Vèchi modo jaàn nduhî ndahà-ndà (càhàn-né). ³ Vèchi nècuàchì fariseu mà, xì nsidaa gá nècuàchì raza Judea, nú màsà ndáhá-né, mà cúxí-né, vèchi ducán iá estilu xi xì-né chivàha-ne. ⁴ Te nú nì sàhàn-nè yàhvi, dècuèndè ndaha-ne, dandu cuxi-ne. Te cuàhà sàstnùhù gá estilu icúmí-nè chivàha-ne, vèchi icúmí-nè nacate stná-nè taza, quidi, yoo, càa, cama. ⁵ Ñàyùcànduá, nècuàchì fariseu mà, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu, nì xicàn tñhù-né nùù Jesús, cachí-nè:

—Nècuàchì dacuaha-ní, ¿índù chuun có-nchìcùn-nè estilu xi xì-ndà? vèchi có-ndùhî ndahà-né na xixí-né.

⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndáà nduá nì cachitnùhu Isaías sàhà mii-nsiá sàhana, vèchi dananí uun-nsia vaha-nsia. Pues ñà-yòhó nduá nì cachi Dios, te nì tiaa Isaías yucán:

Nèhivì yohó, cuisì-ní yuhù-né quidáñuhú-nè yùhù, màdì ini anima-nè, vèchi xica ié' cahan-né. ⁷ Cahvi-né yùhù tuxí-né, doco có-ndiáá', vèchi nèhivì úùn nduú ana nì quidavàha xi ley chináhá-nè nèhivì, cachí Dios.

⁸ Vèchi mii-nsiá, mà úhì nacóó nihni-nsia ñà-nduá nì dándàcú Dios, doco ñà-nduú ley xi nèhivì úùn, ñà-jaàn ndisa quidá-nsiá cumplir. Costumbre xi-nsia nduú ñà-nàcáté-nsiá quidi, xì taza, te cuàhà gá costumbre icúmí stná-nsià nahi ñà-jaàn.

⁹ Dandu nì cachi gà-yà xì-né:

—Mii-nsiá, tuxí inì-nsia vátùni nacoo-nsia ñà-nduá nì dándàcú Dios, te cuisì estilu xi mii-nsiá chivàha-nsia. ¹⁰ (Cundehè-nsiá casu yohó): sàhana nì cachi Moisés ñà-icúmí coo tññùhu xi-nda nùù yuadíhí-ndá, te nú ni cáhàn ùhì iin nèhivì dìquì iin yuadíhí-nè, dandu icúmí-nè cui-nè. (Ducán nì cachi Dios.) ¹¹ Doco tucu cachí mii-nsiá, vèchi cachí-nsià vátùni cachi iin nèhivì xì yuadíhí (ndahví-nè): “Mà cúí chindeí mii-nsiá xì ñà-nduá icúmí, vèchi sàni cachi sàhà nsidaámà ñà-nduá dihùn í; vèchi sàni cachi: Corbán nduá, te cumí cachàmà, dihùn xí Dios nduá”. ¹² Te nú ducán nì cachí nècuàchìmà, dandu có-sàha ga-nsià chindee gá-nè yuadíhí-nè (xì dihùn mà). ¹³ Ñàyùcànduá, sàhà estilu xi-nsiamà, iladu sàni ndòo ley ì mà, te cuisì estilu nì ndòo nùù-nsiá chivàha-nsia. Te cuàhà gá estilu tnaha ñà-yúcán icúmí stná-nsià —nì cachi Jesús.

¹⁴ Dandu nì cana-ya nèhivì cuàhà mà ñà-tnàtuu-ne nùù-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cunini nsidaa-nsiá, te cundaà vaha inì-nsia: ¹⁵ mà cúnsídá cuàchi ni-iin nèhivì sàhà ñà-nduá xixí-né. Còo. Ñà-nìhnú ini anima-nè, te quidá-néà, divi ñà-jaàn nduá dacuidá cuàchi xì anima-nè. ¹⁶ Ni cúníní vaha nsidaa-nsiá.

¹⁷ Dandu ni yàha-ya ini vehe, te ni ndòo nèhivì cuáhà mà tùvèhé. Dandu ni ndàcàtnùhù nècuàchì dacuahá-yà nùu-yá ndià nduá cuní cachi ejemplu mà. ¹⁸ Te ni cachi-yà xì-né:

—¿A có-sànìhì stná ini mii-nsiá? Cunaha-nsiá, ñà-íá fuera iquicúñú-ndà, nú ni queá yuhù-ndà, mà cúí dacuidá cuàcha-ndó nùu Dios. ¹⁹ Vàchi màdì ini anima-ndà quíhvia. Còó, tìxi-nda cuáhàn, dandu después queá.

Ducán ni cachi-yà sàhà-ñá cundaà ini-ndà comida viì nduú nsidaa clase ñà-cutiacu-ndà, màdì cuáchi nduá cuxi-ndaña.

²⁰ Dandu ni cachi stná-yà:

—Ñà-nduá nihnú ini nèhivì, te queá anima-nè, divi nduá dacuidá cuàchi xi-né. ²¹ Vàchi anima nèhivì ñuhú cuàchi-ne, te sàhà ñà-ñùhámà ini-nè, ñà-yùcànduá quidá stná-nè cuáhà ñà-có-ndiàá; vàchi nacání quini ini-nè, te ò cáhàn-nè xì nècuàchì cóni nándàhà xì-né, te ò dava-ne, uun-ni ndoó-né xì ndé ni nèhivì ní cui; te dava-ne, sahní stnahá-né, ²² ò xidá cuíhna-nê; te xího stná-nè ñà-ìcúmí ñanìtnaha-ne; quini quidá stná-nè xì ñanìtnaha-ne, te dandahví stnahá stná-nè; tùha quini stná-nè, te có-cùcáhàn nùu-né; te cuáhà-né, cúmbidia stnahá stná ini-nè, te cáhàn quini-ne dìquì ñanìtnaha-ne; cuadú stná-nè, te nacání ndévàha ini-nè. ²³ Pues ducán quidá-né, vàchi ñuhú nsidaájàn ini anima-nè, te na quidá-néà, dandu dacuidá cuàcha-nè —ni cachi-yà.

Nansa ni xinindisá iin nècuàchì ñahà inga ñuu icúmí xí inga religión

²⁴ Dandu ni quee Jesús ladu yucán cuáhàn-yà ladu ñuu Tiro xì ñuu Sidón. Te yucán ni sàa-yà visita iin vehe, doco có-cuní-yà cundaà ini nèhivì ñà-íá-yà yucán; doco mànicuí coo dèhé-yà. ²⁵⁻²⁶ Vàchi vichi vichi ni xinitnùhu iin nècuàchì ñahà inácaa iin ñà-malu ini dèheyoco-xí. Iin nècuàchì inga ñuu nduú-né, iin ñuu nani Sirofenicia. Te na ní sàa-nè ndé íá-yà, ni sàcuiìn sìsì-né nùu-yá, ni sacundahví-nè nùu-yá áma táva-yá ñà-malu anima dèhe-ne. ²⁷ Doco ni cachi-yà xì-né:

—Dihna icúmí cutahví dèhe (ñuu nsiùhù, dandu después nèhivì inga ñuu), vàchi ducán íá na ian xixí ñà-cuati. Dihna cuxi mii-vé, te ndenuu ini-vè, dandu después cuxi sìhina cuati. Vàchi mà váha cuxio dìtà-vé, te cuxi-siá.

²⁸ Doco ni cachi tu nècuàchì mà xì-yá:

—Ñà-ndáà nduá, Señor. Doco cunaha-ní, dècuèndè stná sìhina xicánúú tìxi mesa, níhì stná-si iyuhu xèhè dìtà cóyo ndé xixí dèhe-nda. (Ñàyùcànduá, chindee sacu stná-ní yùhù.)

²⁹ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Vàtùni cachí-ní. Ñàyùcànduá, xuhun-ní vehe-ní, vàchi sàni quee ñà-malu nùu dèhe-ní.

³⁰ Daaní, mànuhù nècuàchì mà vehe-ne, te ni xini-nè indúhu víi dèhe-ne cama, vàchi sàni cuxio ñà-malu nisa dandoho-xi-ñá.

Nansa ni nduvàha iin nècuàchì dòhò, te ihin stná-nè

³¹ Dandu ni quee Jesús ñuu Tiro mà, ni yàha-ya ñuu Sidón, xì stná ladu Decápolis, te ni nasaa-yà mar íá Galilea. ³² Te nèhivì yucán, ni saca-ne iin nècuàchì dòhò có-cáhàn viì stná, te ni casaa-nè nùu-yá, ni sacundahví-nè ñà-nì chindánuú-yá ndahà-yá dìni nècuàchì mà, te nduvàha-ne. ³³ Dandu ni tavà cuaán-yá nècuàchì mà, te ni dàquìhvi-ya dìnìndàhá-yà ini tùtnù-né. Te ni dàcóyo-ya tèdìí-yà dìnìndàhá-yà ni chituu-ya nùu yáá-nè. ³⁴ Dandu ni ndacoto ndiáá-yà dìquì-xí, te ni sàcàn ini-yà, cachí-yà xì tiàa mà dáhàn ñuu mà:

—¿Efata! —ñà-nduá cuní cachà: Ni nuná tùtnù-ní.

³⁵ Dandu ni nuna tùtnù-né, te ni nduvàha stná yáá-nè, vàtùni càhàn viì-né. ³⁶ Te ni cachi-yà xì nsidaa nèhivì ndoó yucán ñà-màsà cáhí-nè ni-iñàha xi nèhivì, doco entre más cachí-yà xì-né ducán, vihi gá cuáhà ni sate tnùhu-ne sàhà-yá. ³⁷ Te yáha ga ni ndulocó nsidaa nèhivì, cachí-nè:

—Viì gá quidá-yá nsidanicuú iñàha. Dècuèndè tèdòhò natiácú quidá-yá, xì stná tè-ìhìn dànácáhàn-yà.

8

Nansa ni dàcùxí Jesús cùmì mil nèhivì

¹ Quivì yucán ni nataca tu cuàhà sàstnùhù nèhivì, doco còò ni-iñàha cuxi-ne. Ñàyùcànduá, ni cana Jesús nècuàchì dacuahá-yá, te ni cachi-yà xì-né:

² —Yùhù cuhí inì nèhivì yohó, vàchi sàcuàhàn-ndà ùnì quivì ndoó-né cutnàhâ-né xì-ndà yohó, te còò cá ñà-cuxi-ne. ³ Te nú ni dánâcuítìè-nè nùhù-nè vehe-ne, vihini cuitá-nè ichì, vàchi có-xìxí-né, te xica ní caquixi dava-ne.

⁴ Dandu ni naxiconihí nècuàchì dacuahá-yá nùù-yá:

—Doco ¿índù nìhì-ndà ñà-dacuxi-ndané? vàchi yucù nduá yohó.

⁵ Dandu ni xìcàn tnùhù-yá nùù-né:

—¿Nadaa pan nihí-nsiá?

—Ûsà-ñà íá —ni cachi-nè.

⁶ Dandu ni dàndàcù-yá ni mácùndoo viì nsidaa nèhivì mà ñuhù. Te ni tnii-ya ùsà pan mà, ni naquimanì-yá Dios sàhá, te ni dàcuàchí-yáñà. Dandu ni sàha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te mii-né, ni dasàn-néà nùù nèhivì cuáhà mà. ⁷ Te ni là stná iin ùì siaca cuati; ñàyùcànduá ni naquimanì stná-yà Dios sàhà-sí, te ni cachi-yà xì nècuàchì mà ñà-dasàn stná-nèsi nùù nèhivì. ⁸ Dandu nèhivì cuáhà mà, ni caxixi nsidaa-né, te ni ndenuu ini-nè. Te después, ni dàtácá-nè ñà-nduá ni cuyodò gá, te ni chitu ùsà canasta-ñà. ⁹ Te nèhivì ni caxixi ma, nahi cùmì mil ni sanduu-ne. Daaní, na sání dánâcuítìà-yà nsidaa nèhivì mà, ¹⁰ dandu ni nana tu-ya iin lancha xì nècuàchì dacuahá-yá cuàhàn-yà xì-né ndè ladu ñuu Dalmanuta.

Nansa ni xìcàn nècuàchì fariseu ñà-quida Jesús iin milagru cundehè-né

¹¹ Daaní, ni casaà nècuàchì fariseu nùù-yá, te ni quesaha-né cuàà-nè xì-yá, dasaá-nèyà xìcàn-nè ñà-quida-ya iin milagru xi Dios cundehè-né. ¹² Dandu ni sàcàn cuàhà ini-yà, te ni cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá xì dava ga nècuàchì ñuu yohó, ¿índù chuun xìcàn guá-nsià quide iin milagru cundehè-nsiá? Yùhù cachí xì-nsiá, mà sàà coo ni-iin milagru cundehè-nsiá.

¹³ Dandu ni nacoò uun-yanè, ni ndècahnu-ya ini lancha inga xichi, te ni quihin-ya ichì cuàhàn-yà inga ladu mar.

Nansa ni dànsínúú ini Jesús nècuàchì dacuahá-yá milagru sàhà pan ñà-màsà nácání gá ini-nè sàhà nansa nìhì-né ñà-cutiacu-nè

¹⁴ Cunaha-nsiá, sàni nandòdó nècuàchì dacuahá-yá cunihì ga-nè pan cùhùn ini lancha mà. Cuisì iin-nia nihí-né cuàhàn. ¹⁵ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Cundehè-nsiá, cuidadu gà ni cúndoo-nsiá sàhà tàtnà nsidátáchí xí pan xi nècuàchì fariseu xì stná Herodes.

¹⁶ Dandu ni quesaha-né ni ndatnuhu-né, cachí-nè:

—Ádi ñà-còò pan nihì-nda vàxi, ñàyùcànduá cachí-yà xì-ndà ducán —cachí-nè.

¹⁷ Sàhájàn na ní cundaà ini-yà ñà-nduá ndatnúhù-nè, dandu ni cachi-yà xì-né:

—Có-xìñùhù ndatnuhu-nsiá sàhà-ñà còò pan nihí-nsiá vàxi. ¿A có-nsínúú inì-nsia (ñà-nduá ni xini-nsià)? Yùhù xiní tàñàha ga cundaà inì-nsia. ¿Na cueé guá sáníhì inì-nsia! ¹⁸ Íá nduchínúú-nsiá, ñàyùcànduá xiñuhu cundehè-nsiá. Te íá stná tùtnù-nsiá; xiñuhu cunini-nsia. ¿A có-nsínúú inì-nsia nansa ni cuu daa? ¹⁹ Na ní dasín ùhùn pan, te ni xixi ùhùn mil tiàa, ¿nadaa ga ìcà pedazu pan ni ndòò ni dàtácá-nsiá?

—Ûxìn ùà —cachí-nè.

²⁰ Dandu ni cachi tu-ya:

—Na ní dasín ùsà pan ni caxixi cùmì mil nèhivì, ¿nadaa ìcà pedazu pan ni dàtácá-nsiá?

—Ûsà —cachí-nè.

²¹ Dandu ni cachi tu-ya xì-né:

—¿A táñàha ga mànhì inì-nsia?

Nansa ni dàndúvaha Jesús iin nècuàchì cuaá ñuu Betsaida

²² Dandu nì sàà-yà xì-né ñuu Betsaida, te nèhivì ndoó yucán, ndacá-né iin nècuàchì cuaá nì quesaa nùu-yá, sacúndáhvi-nè ñà-nì chítúú-yá ndahà-yá nùu-né, te ni ndúvaha-ne. ²³ Ñàyùcàndùá, nì tñii-ya ndahà nècuàchì mà, te nì tavà-yánè fuera ñuu tii ma. Dandu nì dàcùchí-yà tèdíí-yà nduchínúu-né, te nì chituu-ya ndahà-yá ndé cuhí nùu-né. Dandu nì ndàcàtnùhù-yá nùu-né, a sání natùinuù-né, á coó. ²⁴ Dandu nì ndacoto-ne, te nì cachi-nè:

—Vàtùni indéhi nèhivì, xicánúú-né, doco na íá yutnù, ducán ndáa-ne.

²⁵ Dandu, nì nachituu-ya ndahà-yá nduchínúu-né, te nì indehè nsíí-né. Te momentu yucán nì nduvàha nduchínúu-né, te nì natùu nina. ²⁶ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì mà ñà-nì nùhù-nè vehe-ne, doco màsà yáha-ne ñuu tii ma, ni màsà cáchí-nè xì nèhivì ndoó yucán.

Nansa nì cachi Pedro ñà-xiníndísâ-né divi Cristu nduú Jesús

²⁷ Daaní, cuàhàn-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ndè ñuu cuati ndoó yatni ñuu Cesarea de Filipo. Te na cuáhàn-nè ichì, dandu nì xicàn tñùhù-yá nùu-né, cachí-yà:

—¿Ana nduú yùhù, cachí nèhivì?

²⁸ Te nì cachi-nè xì-yá:

—Dava-ne cachí-nè Juan Bautista nduu-ní. Te dava-ne cachí-nè Elías nduu-ní, te dava ga-nè cachí-nè ñà-ndùu-ní nahi profeta sàhana.

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Doco mii-nsiá, ¿ana nduí cachí-nsià?

Dandu nì cachi Pedro:

—Divi Cristu (nì quixi dìquì-xí) nduu-ní.

³⁰ Dandu nì sàcùnaha nsidaa nècuàchì dacuahá-yá mà ñà-màsà cáchí-nè xì nèhivì dava ga ni-iin palabra mà.

Nansa nì cachitnùhu Jesús icúmí-yâ cui-yâ

³¹ Dandu nì dàtúi-ya nùu-né nansa icúmí cuu xi-yá después. Nì cachi-yà xì-né ñà-mii-yá ana nduú Tñaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí-yâ ndoho cuahà-yá. Vàchi tè-sàhnú xídandacú, xì stná dùtù xícusahnú, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu, nsidaa-né icúmí-nè cahíchì ini-nèyà, dandu (càcàn-nè) cahnì nèhivì-yá. Doco tixi ùnì quivì icúmí-yâ natiacu-yà, ³² nì cachi-yà, cáhàn vate-yá xì-né ducán. Ñàyùcàndùá, nì tavà cuaán Pedro-yà, nì cachi-nè xì-yá ñà-màsà cáchí-yà ducán. ³³ Doco nì nacuico-yá ladu yàtà-yá, nì indehè-yá dava ga nècuàchì dacuahá-yá, te nì càhàn duchi ini-yà xì Pedro, cachí-yà:

—Cuxio-ní nùí, vàchi nahi ñà-malu Satanás nduu-ní. Có-nìhnú vaha inì-ní Dios. Cuisì chuun xi nèhivì ñuhiví nihnú inì-ní.

³⁴ Dandu nì cana-ya nècuàchì dacuahá-yá xì dava ga nèhivì ndoó yucán, te nì cachi-yà xì-né:

—Nsidaa ana cuní cunchicùn xí, xiñuhu naco-ne ñà-ndùá cuní inì-ni mii-né quida-ne, te cunchicùn-nè yùhù, quida-ne cuenta na ian nsidá stná-nè cruz xi-ne ñà-cui stná-nè xí. ³⁵ Vàchi nú cuní iin nèhivì dacácu-ne vida xi-ne, cutu ñà-dandáñúhú-nèàmà cundua. Doco nú ni cuí-nè sàhà yùhù ò sàhà razón ndiaha xí, dandu ñà-sànì càcu ndisa vida xi-ne nduá. ³⁶ Vàchi mate ni níhì iin nèhivì nsidaa ñà-íá ñuhiví, doco ni mà sáa-mà cundua ñà-vàha xi-ne nú màsà sáa stná anima-nè càcua nùu Dios. Còó, mà cúí. ³⁷ Te ò nú ni cuní stná iin nèhivì nacuiin-ne anima-nè, còó, mà cúí. ³⁸ Vàchi nèhivì tiempu vichi, nacóó-né Dios, te xidá cuàchi-ne. Ñàyùcàndùá, iin nècuàchì íá mahì nèhivì malu ndoó vichi, te cucáhàn nùu-né yàha-ne ladu xi, te ò cucáhàn nùu-né cunini-ne palabra xi, ndahví-nè, vachi nú ducán, dandu yùhù ana nduú Tñaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí stnáì nacuai' mii-né quivì naxicocuñ. Vàchi icúmí naxicocuñ ñuhiví yohó, cutnahí xì ángel ì-xí quixi, te ndiaha gá icúmí nanchi' quida Yuamáñ.

9

¹ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Palabra ndàcuisì nduá yohó cachitnùhi xì-nsiá, ñà-dava mii-nsiá nècuàchì itá yohó, antes cui-nsiá icúmí-nsiâ cuni-nsiâ cusahnú fuerte Dios xì poder xi-ya —nì cachi-yà.

Nansa ni nadama Jesús mii-yá ni natnuù nihni ndiaha-yá

² Daaní, ni yàha ìñù quivì, dandu ni saca-ya Pedro, xì Jacobo, xì Juan, cuàhàn cuaán-yá xì-né ndè dìni iin yucù ducún, te yucán ni nadama-ya mii-yá; tucu ni nàcùnahà-yà ni xini nècuàchìmà. ³ Ni nducuxín yaa sìcoto xi-ya, te ni nanchiì yéhà. Na cuxín yaa ñà-ndùú yùhà (dìni yucù), ducán ni nducuxán. Còò ni-iin nèhivì ñuhìví cui nsida cuxín xán ducán. ⁴ Daaní, yucán ni ndecoyo stná nèhivì (sànaaha) nani Elías xì Moisés, ndatnúhú-nê xì-yá. ⁵ Dandu ni cachi Pedro xì-yá:

—Maestro, ñansicáhàn-ndá ndoo-nda yohó! Chicá vaha quida vaha-nsi ùni siahva, ian coo mii-ní, te inga coo Moisés yohó, te inga coo stná Elías yohó —ni cachi-nè.

⁶ Doco ñà-yáha guá yúhì nsidaa-né, ñàyùcàndùá ni cóni cùndáà ini Pedro nansa cachi-nè. ⁷ Daaní, ni nuu iin vïcò yucán, te ni dàhvi nsidaa-né vïcò mà. Dandu ni tiacu-nè cáhàn iin ana cáhàn mahiá, cachí-yà:

—Dèhemaní nduú ana yohó. Cunini-nsia ñà-ndùá cachí-yà.

⁸ Daaní, ni ndacoto nècuàchì dacuahá-yá, doco na iin cachí còò cá iin ni xini-nè, ndé làcà mii-yá íá yucán.

⁹ Daaní, ni naquihin-ya ichì mànùu-ya xì-né yucù yucán. Te ichì mà ni dándàcú-yá nùù-né, cachí-yà:

—Màsà nácání-nsiá xì nèhivì ñà-ndùá ni xini-nsia dècuèndè nú sàni natiacu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhìví.

¹⁰ Ñàyùcàndùá, ni chivàha nècuàchìmà chuun jaàn ini anima-nè, doco nacání cuáhà ini-nè nansa coo ñà-natiacu-yà. ¹¹ Dandu ni xicàn tnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—¿Índù chuun cachí nècuàchì ley xi veheñùhu ñà-dihna icúmí Elías naxicocuñ-nè?

¹² Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndáà nduá, dihna icúmí Elías naxicocuñ-nè, te nsida vii-né nsidaa chuun có-ía vii. Doco ¿nansa cachí stná tutu ì sàhà yùhù? Pues nacáníamà nansa icúmí ndohi xì nansa icúmí nèhivì cahíchì ini-nè yùhù. ¹³ Doco cunaha-nsiá, sàni quixi Elías mà. Doco nèhivì, ni quida ndevàha-ne xì nècuàchìmà nacua ni cudì ini-nè, vàchi ducán sàni cachitnùhu tutu ì.

Nansa ni tavà Jesús iin ñà-malu ináccá ini iin tèchii

¹⁴ Dandu ni nasaa-yà xì compañeru-yà ndé ni ndòo dava ga nècuàchì dacuahá-yá. Te yucán ni xini-yà ndoó cuáhà nèhivì sàni nataca nùù nècuàchìmà. Te ndoó stná nècuàchì ley xi veheñùhu, náâ tnahá-né xì nèhivì xí-yá mà. ¹⁵ Te na ní xini nèhivì cuáhà mà mii-yá, luegu ni ndulocó nsidaa-né, te ni cadayáà-nè vàxi-ne, ni casàhú-nè xì-yá. ¹⁶ Dandu ni ndàcàtnùhù-yà nùù-né:

—¿Ndíà ndatnúhú guâ-nsiá xì nècuàchì yohó?

¹⁷ Dandu ni cáhàn iin ana iín mahì nèhivì cuáhà mà, cachí-nè:

—Maestro, yohó ndaquí dèhi vàxi nùù-ní, vàchi ináccá iin ñà-malu inì-te, te sadià nùù-té, mà cùì cáhàn-te. ¹⁸ Te ndéni ni cui íá-te, vàxa sahní ihá-te, ducán-te, dandu queé chihìñù yuhù-té, saxíndiaá tnahá nùhu-té, te nduyútnú tehe-té. Te sàni xicàn tãhví nùù nècuàchì dacuahá-ní ñà-tavà-néà, doco mànicúí.

¹⁹ Dandu ni cachi Jesús:

—Mii-nsiá, mà túha-nsia cunindisá-nsiá. ¿Nadaa ga quivì icúmí coi xì-nsiá, te quidandee gá stná inì sàhà-nsiá? Pues cundaca-nsiàte quixi nùí.

²⁰ Dandu ni saca-ne tèchii ma vàxi nùù-yá. Doco na ní xini ñà-malu mà mii-yá, luegu ni sahní ihá-te, ñàyùcàndùá ni sàcasàn-té, natùì nihní-te, te caná chihìñù yuhù-té.

²¹ Dandu ni xicàn tnùhù-yà nùù yua-té, cachí-yà:

—¿Nadaa tiempu sàcuahàn-ndà ndohó-te ducán?

Dandu cachí yua-té:

—Ndè tii-té. ²² Te cuáhà xichi nduá-te mahì ñuhu quidá ñà-malu. Ndè stná ini yùte sàcasàn-té, vàchi cuniá cahniá-te. Ñàyùcàndùá, nú vátùni chindee-ní nsiùhù, dandu cundehè ndahví-ní nsiùhù, te quida maní-ní xì-nsí.

²³ Dandu ni cachi Jesús xì-né:

—Cuisì cuníà cunindisa-ní, te vátùni. Vàchi iin nècuàchì xiníndísâ, vátùni nihítáhvi-né nsidaa ñà-vàha xícàn-nè.

²⁴ Dandu luegu nì sacu yua-té, te nì càhàn fuerte-nè, cachí-nè:

—Yùhù, xiníndísê vichi; te nú cô-sâi cunindisá vâhi, dandu chindee-ní yùhù ñà-nì cúníndísâ gué`.

²⁵ Dandu nì xini Jesús ñà-vihi gá cuàhà nèhivì natáca. Ñàyùcànduá, nì dándacú-yá nì sadi-yà nùù ñà-malu mà, cachí-yà:

—Yohó ñà-malu quidá quini xi téchii yohó ñà-mà cùì càhàn-te, te có-tiàcú-te, nacoo dahuun-tè, te màsà náxícócuñin gò nansìhvu inì-te.

²⁶ Dandu yáha ga ndee ní ndàhà, nì dándacùchá-te, te nì quea cuàhàn. Doco nahi ana nì xihì nì ndòo-tè. Ñàyùcànduá, cuàhà nèhivì nì cachi-nè:

—Sànì xihì dahuun-tè.

²⁷ Doco nì tnií-ya ndahà-té nì ditá-yà, te nì dándacuíñ-yàte.

²⁸ Daaní, nì quìhvi cuaán-yá xì nècuàchì dacuahá-yá ini iin vehe, te yucán nì xicàn tñhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—¿Índù chuun mànicuí tavà nsiùhù ñà-malu mà (nùù-te)?

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mànicuí, vâchi ñà-malu tnaha quisì mà, có-queá nansa ni nì cui, cuisì nú ni cãcàn tãhvì-nsiá nùù Dios, te cunihì stná-nsiá cundoo dòcò-nsiá.

Nansa nì cachitnùhu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yâ cui-yâ

³⁰ Dandu ndacá-yá nècuàchì dacuahá-yá cuàhàn-yà xì-né ndè ladu Galilea. Doco cuàhàn dèhé-yà, vâchi có-cùnì-yà cundaà ini nèhivì índù xicánúú-yá. ³¹ Te tiempu mà chináhá stná-yá nècuàchì dacuahá-yá mà (sàhà nansa icúmí-yâ cui-yâ), te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí yâhi ndahà nèhivì (malu), vâchi iá iin tiàa icúmí quida xí entregar ñà-cahni nèhivì yùhù; doco tixi ùnì quivì icúmí natiacuì.

³² Pues divi nduá nì cachi-yà, doco cónì sàà nècuàchimà mànihì ini-nè ñà-nduá cunì cachàmà. Te yúhì stná-nè ndàcàtnùhù-né nùù-yá sàhà-ñá.

Nansa nì cachi Jesús ana chicá ndiaá

³³ Dandu nì sàà-yà xì-né ndè ñuu Capernaum. Te na iá-yà ini iin vehe yucán, dandu nì xicàn tñhù-yà nùù-né, cachí-yà:

—¿Ndíà nduá ndàcàtnùhù tnahá guâ-nsiá ichì vâxi-nda?

³⁴ Doco dadí úún nì ndòo-ne, vâchi ichì mà nì cuàà-nè ndàcàtnùhù tnahá-né índù nècuàchì chicá ndiaá. ³⁵ Ñàyùcànduá, nì sàcòo-ya, te nì cana-ya nsi-úxin ù-nè, te nì cachi-yà xì-né:

—Íin ana cunì cunduu ana chicá ndiaá, xiñuhu cunihnu ini-nè nduú-né ana chicá có-dándacú, te cunucuachi stná-nè nùù nsidaa nècuàchì dava ga.

³⁶ Dandu nì cana-ya iin tètii nì chicani-ya mahì nsidaa-né, te nì numi nihni-yàte, cachí-yà xì-né:

³⁷ —Nú sàhà yùhù quidáñúhú nèhivì iin tètii nahi tè-yòhó, dandu davani queá na ian yùhù quidáñúhú-nè. Te nú yùhù quidáñúhú-nè, dandu iin-ni quee stná ñà-quidáñúhú stná-nè ana nì techuun-xí vâxi.

Nècuàchì có-xinì ùhì xì-ndà, favor xi-nda iá-nè

³⁸ Dandu nì cachi Juan xì-yá:

—Maestro, nì xini-nsì iin tiàa tavá xi ñà-malu nùù nèhivì, te ndàcùcahan-né quivì mii-ní. Doco có-nduú-né iin ana cutnáhâ xì-ndá xicánúú. Ñàyùcànduá, nì sadi-nsì nùù-né ñà-màsà quidá gá-nè ducán.

³⁹ Doco nì cachi Jesús xì-né:

—Còó, màsà cádì-nsiá nùù-né, vâchi iin nècuàchì ndàcùcahan xi quiví, te quidá-né milagru ducán, ùhì càhàn quini stná-nè dìquí. ⁴⁰ Vâchi nsidaa ana có-xinì ùhì xì-ndà, favor xi-nda iá-nè. ⁴¹ Te nú ináhá nèhivì nduú-nsiá nèhivì xí, te sàhàmà quidá víi-né

xì-nsiá, dandu seguru icúmí-nê nihì-né ñà-vàha xi-ne nùu Dios, mate iyuhu tècuí-ni nduá nì sàha-nensià nì xihì-nsia.

Cuidadu cundoo-nda ñà-màsà quidá-ndá cuàchi

⁴² Dandu nì cachi tu Jesús:

—Iin ñà-cuati xiníndísá-xî, nú ni dátûcù nèhivì-ñá, dandu ñndahví-nè! Vàchi chicá vaha màcùndiacu iin yùu yódò dùcùn-né, te ndiachi-né mahì mar sàhà-ñá màsà dátûcù gà-nè ñà-cuati. ⁴³ Te nú sàhà ndahà-nsiá xidá cuàchi-nsia, dandu chicá vaha ni táhndèà. Vachi chicá nsiaha (sàà-nsià nùu Dios) xì iin-ni ndahà-nsiá, te cutiacu-nsià nicanicuahàn, te màdiá coo ndúà, te ndiachi-nsiá andea, vachi yucán, mà cúí ndàhvà ñuhu. ⁴⁴ Te sìcùdì ñuhú yucán, mà nunca cuì-si, te ñuhu yucán, mà sàà ndàhvà. ⁴⁵ Te nú sàhà sàhà-nsiá xidá cuàchi-nsia, dandu chicá vaha ni táhndè stná, vachi chicá nsiaha (sàà-nsià nùu Dios) xì iin-ni sàhà-nsiá, te cutiacu-nsià nicanicuahàn, te màdiá coo ndúà, te ndiachi-nsiá andea, vachi yucán, mà cúí ndàhvà ñuhu. ⁴⁶ Te sìcùdì ñuhú yucán, mà nunca cuì-si, te ñuhu yucán, mà sàà ndàhvà. ⁴⁷ Te nú sàhà nduchìnúu-nsiá xidá cuàchi-nsia, dandu chicá vaha ni tavá-nsiáña. Vachi chicá nsiaha sàà-nsià xì imindaa nùu-nsiá, te màdiá coo ndúà, te ndiachi-nsiá andea. ⁴⁸ Vachi sìcùdì ñuhú yucán, mà nunca cuì-si, te ñuhu yucán, mà sàà ndàhvà.

⁴⁹ Nsidanicuú nèhivì, icúmí-nê (yàha-ne tnùndoho) na ian nsî yadi-né yoho te yucán; (doco bien xi-ne cunduumà, na ian nduhàdì comida) ñà-quéa iin. ⁵⁰ Vaha ga iin, vachi nsidá ádiá ñà-xìxì-ndà; doco nú sàni ndañuhu ñà-ádi xán, dandu mà cúí gá nduhadiá. Te na ian quidá iin (iá vaha), ducán xiñuhu quida stná mii-nsiá xì anima-nsià, te cundoo màni stná-nsià.

10

Màsà caté stnàhà-ndà xì nècuàchì vehe-nda

¹ Dandu nì quee Jesús ñuu yucán, cuahàn-yà ladu Judea, divi iin ladu Judea iá ndè inga ladu yùte Jordán. Te yucán nì nataca tu cuahà gá nèhivì nùu-yá. Te nì quesaha-yá dacuahá-yànè nacua quidá-yá siempre. ² Te yucán nì casaà stná nècuàchì fariseu, te nì càhàn-nè xì-yá áma níhìndèè-né coo nansa daquéè cuàchi-ne dìquì-yá. Te dohó nì cachi-nè xì-yá:

—¿A vátùni iá ñà-cate stnàhà-ndà xì ñahàdìhì-ndà?

³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndíà ndúá nì dándàcú Moisés quida-nsia?

⁴ Te nì cacachi nècuàchì yucán:

—Nì sàha Moisés lugar ñà-cuyucun iin tutu nùu juez, dandu vátùni cate stnàhà-ndà.

⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, cuisì sàhà ñà-cô-cùnì-nsià cunini viì-nsiá, ñàyùcànduá nì tiaa Moisés ley jaàn. ⁶ Doco na ní sàcòò ñuhivì, còò. Vachi na ní quidayucun Dios ñuhivì, dandu nì quidayucun stná-yà nèhivì, iin-ne nì sàcùnduu tiàa, te inga-nè ñahà. ⁷ Ñà-jaàn nduá dísàhà-xì nándàhà iin nècuàchì tiàa xi iin nècuàchì ñahà, te quecuâân-né nùu yuadìhì-nê. ⁸ Ñàyùcànduá, mate diín diín nì sanduu-ne antes, doco na imindaa nèhivì sàni nanduu-ne vitni. Te sàhàmà, có-nduú gá-nè diín diín nèhivì; quida-nda cuenta na ian iin-ni nèhivì nduú-né. ⁹ Ñàyùcànduá, nú ducán sàni dàcuàcá stnahá Dios-nè, dandu ni-iin nèhivì màsà caté stnàhá-né —nì cachi Jesús.

¹⁰ Daaní, na sàni nansìhvi-ya ini vehe, dandu nì ndàcàtnùhù gá nècuàchì dacuahá-yá nùu-yá sàhà chuun jaàn. ¹¹ Te nì cachi-yà xì-né:

—Nú ni caté iin tiàa ñahàdìhì-nè, te coo-ne xì inga nècuàchì ñahà, dandu cuàchi ndisa nduá nùu Dios, te cuàchi nduú stná nùu ñahàdìhì-nè primeru. ¹² Stná nècuàchì ñahà, nù ni caté-nè ì-né, te nandàhà tú-né xì inga tiàa, cuàchi nduú stná.

Nansa nì chitàndòó Jesús ndahà-yá dìni ñà-cuati sàhà-ñá cundiatú anima-vè

¹³ Daaní, ndacá nèhivì ñà-cuati xí-né vaxi nùu-yá ñà-chitándòó-yá ndahà-yá dìniá. Doco nècuàchì dacuahá-yá, nì sadi-nè nùu nècuàchìmà. ¹⁴ Te na ní xini-yà ñà-ndúa quidá-né, nì cuduchi ini-yà, cachí-yà:

—Nacoo-nsia ñà-cuati nì quixá nùí. Màsà cádí-nsià nùá, vachi ana nihnú inì-xi nahi ñà-cuati, divi cunduu ana sàà ñuhiví ìì xí Dios. ¹⁵ Te yùhù cachí xì-nsiá, nú màsà cóó (vità ini nèhivì) nahi ñà-cuati, te ducán quìhvi-ne ichì ñuhiví ìì xí mii-yá, dandu mà nunca sàà-nè yucán —nì cachi-yà.

¹⁶ Dandu nì numi nihni-yaña, nì chitándòó-yá ndahà-yá dìniá, te nì xicàn tàhvi-yá ñà-ndiaha nùu Dios sàhà-ña.

Nansa nì cachi Jesús xì iin tèchii cuica

¹⁷ Daaní, na lácà nì quihin Jesús ichì cuàhàn-yà, dandu nì xini-yà yucán vaxi iin tèchii carrera. Te na ní quesaa-te nùu-yá, nì sàcuùin sisi-té, cachí-te:

—Maestro, vaha ndisa-ní. Cachí-ní xí ndíà ndúa quide, te nihitáhvì vida ndiaha nicanicuaàn.

¹⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndíà ndúa dìsàhà-xí cachí-ní xí: “Mii-ní vaha-ní”? Vachi còò ni-iin nèhivì ùùn vaha ndisa, cuisì nú nduí Dios, dandu vaha ndise. ¹⁹ Pues vichi, ináhá-ní nansa nì dándacú-yá quida-nda: màsà cáhni stnaha-nda, ni màsà cáhàn-ndà xí inga ana có-ndúu nècuàchì vehe-nda, te màsà quidá cuihna-nda, ni màsà cáhí-ndà ni-iin tnùhu sàhà ñanitnaha-nda; te màsà dándáhvì stnàhà-ndà. Te icúmí stnà-ndà quidañuhu-nda yuadíhí-ndá.

²⁰ Dandu nì cachi tu tèmà xì-yá:

—Maestro, nsidaájàn sàni chivàhià dècuèndè na tií.

²¹ Dandu màni màni nì indehè-yáte, vachi cuú ini-yà sàhà-té, te nì cachi-yà:

—Cumàni gá inga iñàha quida-ní. Dicò nsihì-ní ñà-ndúa icúmí-ní, te dasàn-ní dìhùn mà nùu nècuàchì ndahví, dandísá, nihitáhvì-ní sàà-ní ansivi, te yucán cucumi ndisa-ní cuàhà ñà-cuicà. Dandu quixi stná-ní, cunchicùn-ní yùhù; te dispuestu coo-ní cui-ní sàhí, mate ni cui-ní nchìca cruz.

²² Doco tèchii ma, na ní inini-tè ñà-ndúa nì cachi-yà, nì ndulocó-te, te nì cuhuun cuahà inì-te, vachi yáha ga cuicà-té. Ñàyùcàndúa, nì quihin-tè ichì cuàhàn-te.

²³ Dandu Jesús, nì xiconúu-yá nùu nècuàchì dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—¡Na ùhì guá sàà iin tècuicà ndè ñuhiví ìì xí Dios!

²⁴ Doco na ní inini nècuàchìmà, yáha ga nì ndulocó-nè. Ñàyùcàndúa, inga xichi nì càhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—Hijos, na ùhì guá nihitáhvì iin nècuàchì càhvi xì ñà-cuicà-xí yàha-ne ñuhiví ìì xí Dios. ²⁵ Ñà-ndàà ndúa, ùhì dayáha-nda iin camellu nùu chìcòhò nduhù iquí; doco chicá ùhì yáha iin tècuicà ndè ñuhiví ìì xí Dios.

²⁶ Na ní inini nècuàchì dacuahá-yá ñà-jaàn, dandu yáha ga nì ndulocó-nè, te nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—Pues nú ducán, ¿nansa cui càcu anima iin nèhivì?

²⁷ Dandu nì indehè váha-yanè, te nì cachi-yà:

—Nèhivì ñuhiví, mà cúí quida-neàmà. Doco Dios, vátuni, vachi nsidaa iñàha, mà úhì quida-yaña.

²⁸ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Nsiùhù, sàni nacoo-nsi nsidaa ñà-icúmí-nsí, te vaxi-nsi nchícùn-nsì mii-ní, Stoho-nsì Senór.

²⁹⁻³⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Yùhù cachí xì-nsiá, nú sàhà yùhù icúmí iin nèhivì nacoo-ne iñàha, dandu iin cientu gà tantu icúmí-nè nihitáhvì-né. Mate icúmí-nè nacoo-ne vehe-ne, ò ñani-nè, ò cúha-ne, ò yua-né, ò dihi-né, ò ñahàdihí-nè, ò déhe-ne, ò ñuhù xí-né sàhà yùhù, ò sàhà razón ndiaha, có-quidá, vachi iin cientu gà tantu ñà-jaàn nihitáhvì-né mientras iá-nè ñuhiví yohó, mate icúmí-nè ndoho stná-nè quida nèhivì ñuhiví. Doco na sàà-nè inga ñuhiví

vàxi xi-nda, dandu nihì stná-nè vida ndiaha nicanicuahàn. ³¹ Doco cuàhà nèhivì idónuu vichi, icúmí-nè sàà-nè natenchicùn-nè cahà-xí quivì yucán; te cuàhà ana nchícùn cahà-xí vichi, icúmí-nè sàà-nè nàcòdònù-né.

Nansa nì cachi tu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yâ cui-yâ

³² Daaní, ndacá Jesús nècuàchì dacuahá-yâ cuàhàn-yâ xì-né ichì mànana ndè ñuu Jerusalén, te idónuu-yâ nù-né. Doco mii-né, yáha ga nacání ini-nè, te yúhî-nè. Dandu nì tavà cuàán-yâ nsì-úxin ù-nè, te nì nacani-ya xì-né ñà-nduá sà-itúú cuu xi-yâ, ³³ cachí-yâ xì-né:

—Cunaha-nsiá, icúmí-ndá sàà-ndà ñuu Jerusalén. Te yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí yàhì ndahà dùtù xícusahnú yucán, xì ndahà stná nècuàchì ley xi veheñuhu. Te icúmí nècuàchìmà cachi-nè ñà-fuerza icúmí cuì. Dandu dayáha-ne yùhù ndahà tè-inga raza. ³⁴ Te mii-té, cuàcùndiaà-te yùhù, te cahni cuí-te yùhù; te sivi díi-te nùí, dandu después cahni-té yùhù. Doco tìxi ùnì quivì icúmí natiacuì —nì cachi-yâ.

Ñà-nduá nì xicàn Jacobo xì Juan nùu Jesús

³⁵ Daaní, nì tnàtuu dèhe Zebedeo nani Jacobo xì Juan nùu-yâ, cachí-nè xì-yâ:

—Maestro, cuní-nsì quidamanì-ní xì-nsí iin favor ñà-nduá xicàn-nsì.

³⁶ Dandu nì cachi-yâ:

—¿Índù ñàha cuní-nsià quide?

³⁷ Te nì cachi-nè xì-yâ:

—Na sàa tiempu ndiaha na cusáhnú-ní, cuàha-ní lugar ñà-cundoo iin iin-nsi iin iin ladu-ní; iin-nsi coo ladu cuàhá-ní, te inga-nsì coo ladu itní-ní.

³⁸ Dandu nì cachi-yâ xì-né:

—Mii-nsiá, có-sànìhì ini-nsià ñà-nduá xicàn tàhvì-nsiá nùí. ¿A vátuni cundee ini-nsià ndoho-nsia nacua icúmí ndohi, te yàha stná-nsià tnùndoho nacua icúmí yàhì?

³⁹ —Jaan —nì cachi-nè—, vátuni stná nsihù.

Dandu nì cachi-yâ xì-né:

—Ndisa, icúmí-nsià ndoho-nsia nahi yùhù; te icúmí stná-nsià yàha-nsia tnùndoho nahi yùhù. ⁴⁰ Doco ñà-daníhítáhvì mii-nsiá cundoo iin iin-nsia iin iin laduì, mà cúí, vàchi có-quidá yùhù tocar quide ñà-jaàn. Nècuàchì nihítáhvì cundoo laduì, cuisì nèhivì señaladu cunduu-ne, vàchi divi sàhà mii-né icúmí lugar mà cuyucàn.

⁴¹ Daaní, na ní xinitnùhu ùxin gà nècuàchì dacuahá-yâ, dandu nì cuduchi gá ini-nè sàhà Jacobo xì Juan mà. ⁴² Doco Jesús, nì cana-ya nsidaa-né ñà-nì nátácá-nè nùu-yâ, te nì cachi-yâ xì-né:

—Ináhá-nsià sàhà tè-cùsàhnú inga ñuu, xínduu-tè autoridad cahan nèhivì, te fuerte cusáhnú-te nù-né. Vàchi nsidaa tè-nihí chuun ñuu yucán, ndee dandacú-te nù nèhivì yucán. ⁴³ Doco mii-nsiá, màsà quidá-nsiá ducán. Còó, vàchi nú íá ana cuní cunduu ana dandacú nù-nsiá, dandu icúmí-nè cunduu-ne ana xinúcuáchì nù nsidaa-nsiá. ⁴⁴ Vàchi nècuàchì cuní codònù nù-nsiá, icúmí-nè cunduu-ne nahi peón chindéé xí nèhivì dava ga. ⁴⁵ Dècuèndè stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cónì quésàì ñuhivì yohó ñà-cunucuachi nèhivì nùí. Còó, sàhà-ñá cunucuachi míí nù-né nì quesàì, dandu después cuàhi vida xi cuì cuenta xi-ne, te ducán nàcùndoo cuàhà-né libre —nì cachi-yâ.

Nansa nì quida Jesús milagru, te nì natùinuù iin nècuàchì cuaá nani Bartimeo

⁴⁶ Daaní, nì sàà-yâ xì compañeru-yâ iin ñuu nani Jericó. Te na xicá-yâ ichì queé-yâ ñuu mà, dandu nchícùn stná cuàhà gá nèhivì. Te yuhù íhí yucán íá iin nècuàchì cuaá xicàn caridad. Bartimeo nani-né, vàchi dèhe Timeo nduú-né. ⁴⁷ Te nì tiacu-nè sà-cuyátní Jesús de Nazaret. Ñàyùcànduá nì quesaha-né ndáhì-nè, cachí-nè:

—¡Jesús! ¡Mii-ní descendencia ñì xí David! ¡Cuhi inì-ní yùhù!

⁴⁸ Doco cuàhà nèhivì cuàhàn yucán, nì canáhà-nè xì nècuàchìmà:

—Màsà ndáhì gà-ní —cachí-nè.

Doco nècuàchì cuaá mà, chicá ndee ní ndáhì-nè, cachí-nè:

—¡Jesús! ¡Mii-ní descendencia ñì xí David! ¡Cuhi inì-ní yùhù!

⁴⁹ Dandu nì cucuiìn-yà, te nì cachi-yà xì compañeru-yà:

—Cana-nsianè ni quixí-né.

Dandu nì cana-ne nècuàchì cuaá mà, cachí-nè xì nècuàchìmà:

—Màsà cùhúún inì-ní; ndacuiìn-ní, vàchi caná-yá mii-ní.

⁵⁰ Ñàyùcàndüá, nì tavà-né dòò-né, nì dandiàchì-né iladú. Te yàchì nì ndacuiìn-nè cuàhàn-nè ndé iá-yà. ⁵¹ Dandu nì xicàn tnùhù-yà nùù-né, cachí-yà:

—¿Ndíà nduá cuní-nî quide?

Te nì cachi-nè xì-yá:

—Cuní natùinuí, maestro.

⁵² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán cuéyàà-ní, vàchi sàni nduvàha-ní ñà-nì xinindisa-ní.

Dandu luegu nì natùinuù-né, te nì tenchicùn stná-nèyà ichì cuàhàn-yà.

11

Nansa nì cuu na ní sàà Jesús ñuu Jerusalén

¹ Daaní, nì sàà-yà xì-né yatni ñuu Jerusalén ndé nduú ñuu cuati nani Betfagé xì Betania, yatni dìni yucù Olivo. Dandu nì càhàn-yà xì úi nècuàchì dacuahá-yá ñà-cùhùn cuèé-nè nùù-xí. ² Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsià ñuu tii chicá nùù-xí; te yucán icúmí-nsiâ cuni-nsià ndé iín iin burru nuhní. Quisì tàñáha ga cuida nduú-si. Quisì yucán ndaxin-nsiá cundaca-nsiâsi quixi.

³ Te nú ndácàtnùhù nèhivì nùù-nsiá índù chuun ndaxin-nsiási, dandu cachi-nsià xì-né ñà-Stoho-ndà Señor xiñuhu xì-sí, doco luegu naxicocuñ-si —nì cachi-yà.

⁴ Daaní, luegu nì quihin ùi nècuàchìmà ichì cuàhàn-nè, te nì xini-nè yucán iín burru nì cachi-yà, nuhní-si yuhù ìchí yatni yehè iin vehe. Ñàyùcàndüá nì ndaxin-nési. ⁵ Doco dava nècuàchì itá yucán, nì cachi-nè:

—¿Índù chuun ndaxin-nsiá burru jaàn?

⁶ Dandu nì naxiconihí nècuàchìmà nacua nì cachi-yà xì-né. Dandu nì sàha nèhivì mà permisu ñà-cundaca-nési cùhùn. ⁷ Ñàyùcàndüá luegu nì saca-nési cuàhàn-nè ndé iá-yà, te nì chitandòó-né sìcoto xi-ne dìquì-sí. Dandu nì sàcùnùú-yàsi. ⁸ Te cuàhà nècuàchì yucán, nì chitanduhù-né dòò-né ichì nacua cuàhàn yàha-ya. Te dava-ne, nì sahnde-nè ndahà yutnù nì chindoo stná-nè ichì. ⁹ Te nèhivì idónuu, xì stná nècuàchì nchícùn cahà-xí, cánandee-né, cachí-nè:

—¡Viva ana sahnú yohó! ¡Ndíaha gá ndeníhí vaha-ndané, vàchi cuenta xi Stoho-ndà Señor vaxi-ne! ¹⁰ Ndíaha gá coo, vàchi vaxi-ne cunduu-ne rey, cusahnú-né na ian nisa cusahnú xì-ndà David. ¡Ansivéhé mii-yá iá ansivi! —nì cachi-nè.

¹¹ Cunaha-nsiá, ducán nì sàà Jesús ñuu Jerusalén. Dandu cuàhàn-yà veheñùhu cahnú, te nì xini-yà nansa iá nsidaa iñàha yucán. Dandu nì quee-ya ñuu mà cuàhàn-yà xì úxìn ùi compañeru-yà ndé ñuu tii Betania, vàchi sàni cuaà.

Nansa nì sadi Jesús nùù nù-higu cóni càná quisì vídì-nu

¹² Dandu dàtnàà inga quivì nì quee-ya xì-né ñuu Betania mà vaxi-ya. Te xíhì-yà doco. ¹³ Te nì xini xicà-yá iín iin yutnù nani nù-higu, te iá ndahà cuí-nu. Ñàyùcàndüá, cuàhàn-yà cundehè-yá a có-càá sì-higu caxì-yá. Doco na ní tnàtuu-ya nì xini-yà micuísì ndahà-nú iá. Còò quisì vídì, vàchi tàñáha ga sàà tiempu cana-sì. ¹⁴ Dandu nì cachi-yà xì yutnù mà:

—Màsà nunca cana ga quisì vídì-yó caxì nèhivì.

Te nì inini stná nècuàchì dacuahá-yá nì cachi-yà ducán.

Nansa nì tavà Jesús tè-dìcò xi tè-xiín fuera patiu veheñùhu

¹⁵ Nì nsihì ñà-yúcán, dandu nì sàà-yà xì nècuàchìmà ñuu Jerusalén. Dandu cuàhàn-yà veheñùhu cahnú, te nì taxi nsihí-yá tè-dìcò xi tè-xiín yucán. Nì naxiconihí-yá mesa xi tiàa dama-xi díhùn inga ñuu, te nì ducùn stná-yà silla xi tè-dìcò xi loma. ¹⁶ Te cóni sàha

stná-yà lugar nacuico ni-iin nèhivì carga xi-ne yàha-ne patiu veheñùhu cahnu-ma. ¹⁷ Te nì càhàn fuerte-yà xì nèhivì yucán, cachí-yà:

—Dohó cachí Dios nùu tutu ì: “Veheñùhu xi cunduu iin vehe ndé nataca nèhivì vaxi nsidanicuú ñuu càcàn tàhvi-né nù”, cachí-yà. Doco sàhà mii-nsiá sàni nandua na iin lugar ndé ndoó cuàhà tècuìhna.

¹⁸ Doco dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, inínì stná-nè ñà-nduá nì cachi-yà. Te vichi yúhî-nèyà, vachi ináhá-nè ndulócô nsidaa nèhivì sàhà ñà-nduá dacuahá-yá. Ñàyùcànduá nì quesaha-né nandúcú-nè nansa cui cahni-néyà.

¹⁹ Daaní, na ní cusinsiquin, dandu nì quee-ya ñuu mà mànùhù-yá (ñuu tii Betania).

Nansa nì ìchì dahuun nù-higu mà

²⁰ Daaní, dàtnàà inga quivì vaxi tu-ya xì nècuàchì dacuahá-yá, te nì nayàha-ne xì-yá (ndé iín yutnù mà), te nì xini-nè sàni ìchì dahuun-nù ndè yohò-nú. ²¹ Dandu nì nsinuu ini Pedro, te nì cachi-nè xì-yá:

—Cundehè-ní, Maestro, yutnù nì càhàn xì-ní, te nì sadì-ní nùu-xí icu, ¡sàni ìchì-nu!

²² Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Xiñuhu cunindisá vaha-nsia Dios. ²³ Vachi palabra seguru nduá cachí xì-nsiá yohó: nsidaa nèhivì có-íá xì duda, dècuèndè vátuni dandacú stná-nè nùu yucù jaàn ñà-cuxioa, te quècahnua ini mar, te divi ducán ndisa icúmí cuu, nú nihnú ndisa ini-nè cuu nacua nì cachi-nè. ²⁴ Ñàyùcànduá, yùhù cachí xì-nsiá, nsidaa iñàha ni càcàn tàhvi-nsiá nùu Dios, nú xiníndisá-nsiá ñà-sà-íá ñà-nduá nì xicàn-nsiá, dandu nìhì-nsiáñà. ²⁵ Doco dava xichi xicàn tàhvi-nsiá nùu-yá, te xiní ùhì-nsiá iin ñanìtnaha-nsia. Nú ducán nduá, dandu dihna icúmí-nsiá cuicahnú stnahá ini-nsiá, dandu vátuni cuicahnú stná ini Yuandiáhá-nsiá íá ansivi sàhà cuàchi-nsia. ²⁶ Vachi nú có-xicáhnú ini-nsiá sàhà ñanìtnaha-nsia, dandu mà cuicáhnú stná ini mii-yá sàhà cuàchi-nsia.

Nansa nì cachi tè-xídandacú còò derechu xi Jesús quida-ya ñà-nduá quidá-yá

²⁷ Daaní, nì sàà tu-ya xì-né ñuu Jerusalén. Te na xicánúú-yá ini veheñùhu cahnú yucán, dandu yucán nì casaà stná dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì xídandacú nùu ñuu mà, nì tnàtuu-ne nùu-yá, ²⁸ cachí-nè:

—¿Índù nì nìhì-ní derechu quida-ní ñà-nduá quidà-ní? ¿Ana divi nì dándacú nùu-ní ñà-quida-ní ducán?

²⁹ Te nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù cuní stnái ndàcàtnùhí nùu mii-nsiá, te nú ni náxícónihî-nsiá nùu, dandu cachtñùhu stnái xì-nsiá ana divi nì dándacù-xì núú. ³⁰ Cachi-nsiá xí ana divi nì dándacù-xì núú Juan (Bautista) ñà-quida ì-né nèhivì. ¿A Dios nì cachi xì-né, te ò nèhivì ñuhiví? Naxiconihí-nsiá núu.

³¹ Dandu nècuàchìmà, nì candatnuhu tnahá nsidaa ní mí-nè, cachí-nè:

—Nú ni cachí-ndà Dios nì dándacù-xì núú Juan, dandu cachi Jesús xì-ndà ¿índù chuun cóni xiníndisá-ndá nècuàchìmà? ³² Te nú ni cachí-ndà divi nèhivì ùún nì cachi xì-né, (dandu ni mà quée víi stná mà).

Ducán nì cacachi nècuàchìmà, vachi yúhî-nè ndíà nduá cachi nèhivì xì-né, vachi nsidaa nèhivì, quidá-né cuenta iin nècuàchì yuhù núu Dios nì sanduu Juan. ³³ Ñàyùcànduá, nì cacachi nècuàchìmà xì-yá:

—Cò-cundáà ini-nsi ana divi nì dándacù-xì núú Juan.

Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ni yùhù, mà cáchí stnái xì-nsiá ana divi nì dándacù-xì núú ñà-quide ñà-nduá quidé.

12

Ejemplu sàhà medieru malu

¹ Daaní, nì quesaha Jesús nacání-yá xì-né puru ejemplu. Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Nì ìa iin lamú, nì dándandèe-ne nducu yohò sì-uva nùu ñuhù xì-né. Te nì quida-ne corra-ñà, xì stná iin pila cahnú ndé cuñuhu ndudi quisì mà; te nì quidavàha stná-nè iin torre ndé cundiaa peón inii itu-nè. Dandu nì tatu-nè itnii medieru, te cuàhàn-nè inga

ñuu xicà. ² Daaní, na sàni sàa tiempu cùchi quisì vídi mà, dandu nì techuún-né iin peón xi-ne nùhù naquihin chii fruta mà nùu medieru xi-ne. ³ Doco na ní sàa peón mà, nì catnii medieru mà-né, nì sahnì cuí-tené, te nì taxi-ténê, còò ni-iràha nihí-né nì násáa. ⁴ Daaní, inga tu nì techuún lamú mà inga peón xi-ne, doco divi-ni nì cacani yuu-ténê, ndè nì dānacùèhè-te dìni-né, te nì canàhá-te xi-né. ⁵ Daaní, tucutu nì techuún lamú mà inga peón nùu-té. Doco tēmà, nì sahnì dahuun-téné. Dandu cuàhà gá xichi nì techuún lamú mà más gá peón nùu-té. Doco divi ducán-ní nì cuu, vāchi dava-ne nì sahnì cuí-tené, te dava ga-nè nì sahnì dahuun-tè.

⁶ 'Ndé làcà mindaa dèhemanì lamú mà ndóo ga. Ñàyùcàndùá último nì techuún stnà-nè dèhe-ne cuàhàn, vāchi ádi quidañuhu-té dèhe-ne, nì cahan-né. ⁷ Doco medieru mà, nì candatnuhu tnahá-te, cachí-te: “Tè-yòhó nduú tè-ìcúmí ndutahví xì nsidaa ñuhù yohó. Vichi cahni-ndatè chicá vāha, dandu mii-nda nanduu-nda stohà”, nì cachí-te. ⁸ Ñàyùcàndùá nì catnii-tè dèhe lamú mà, nì sahnì-ténê, te nì dācānā-te nsii ma yātā corra.

⁹ 'Pues vichi, ¿ndiá nduá icúmí lamú mà quida-ne xì medieru mà? Icúmí-nè nùhù-nè yucán, te cahni nsihí-nète, dandu nanducu saa-né inga ana quidachuún ñuhù xí-né.

¹⁰ Dandu nì cachi gā-yà xì nēhivì mà:

—A táñāha ga cahvi-nsia nùu tutu ìi xí Dios ndé cachá` palabra yohó:

Nì ìa iin cavà, te nì cahíchi ini albañil-ñā. Doco vichi sàni sàa mà nì sàcūndua yùu vico esquina vehe. ¹¹ Divi Stoho-ndà Señor nduú ana nì quida ducán. Te ndulócō-ndà ñā-ndiaha guá nì quida-ya.

(Ducán nacání nùu tutu ìi, nì cachi Jesús.)

¹² Daaní, nècuàchì xicusahnú sàhà religión ñuu mà, nì cundaà ini-nè divi mii-né cāhàn-yà sàhà-xí na ní nacani-ya ejemplu mà. Ñàyùcàndùá, nì cuni-nè tñii-neyà, te chicadi-neyà. Doco ñā-yúhî-nè nēhivì cuáhà yucán, ñàyùcàndùá, nì naco-neyà, cuàhàn-nè.

Nansa nì cachi Jesús sàhà renta xi ñuu-ndà

¹³ Dandu nì techuún-né iin ùi nècuàchì fariseu quixi xi iin ùi nècuàchì partidu xi rey Herodes, cuni-nè dadaná-neyà na cāhàn-yà. ¹⁴ Ñàyùcàndùá, nì tñātuu-ne nùu-yá, cachí-nè xì-yá:

—Maestro, ináhā-nsî mii-ní, ana ndàa cuisì inì-xi nduu-ní. Có-quihín casu-ní nansa cachí nēhivì, ni có-yúhî stnà-ní ni-iin nēhivì, vāchi chináhā víi-ní ñā-nduú ichì vāha Dios. Cachí-ní xì-nsí: ¿A vātùni sáha Dios lugar ñā-chiyāhvi-nda renta nùu rey cahnú César, á cóo? ¿A ndiá ìcā-ndà chiyāhvi-nda, á cóo?

¹⁵ Doco Jesús, sàni cundaà ini-yà có-xìcàn tñuhù sahnú ndisa-ne nùu-yá; ñàyùcàndùá, nì cachi-yà:

—¿Índù chuun cuní-nsià quida-nsia maña nùí? Cunihî-nsia iin dñhùn quixi, cundehià nansa íá.

¹⁶ Dandu na ní quesaa dñhùn plata mà, nì indehè-yáñā, te nì cachi-yà xì-né:

—¿Bueno, ana dñnú-xí, te ana dñquívì-xì itúú ìcā dñhùn yohó?

Te nì cachi-nè:

—Divi rey cahnú César.

¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú ducán nduá, dandu nacuaaha-nsia César ñā-nduá icúmí-nsiā cuàha-nsiāte, te cuàha stnà-nsiā Dios ñā-nduá ndiá ìcā-nsiā cuàha-nsiayà —nì cachi-yà.

Dandu nēhivì iníní, nì ndulocó-nè ñā-nchìchí guā nì naxiconihí-yá nùu nècuàchì mà.

Nansa nì cachi Jesús ía nansa natiacu-ndà

¹⁸ Dandu nì catnātuu itnii nècuàchì saduceu nùu-yá nì cāhàn-nè xì-yá. Nècuàchì yucán, có-xiníndísā-né icúmí natiacu nsii. Ñàyùcàndùá, dohó nì cachi-nè xì-yá:

¹⁹ —Maestro, ñā-yòhó nduá nì tiaa Moisés quida-nda: “Nú sàni xihì iin tiāa, te còò dēhe-ne nì ndóo xi ñāhādihí-nè, dandu icúmí ñani nsii ma nandāhā-né xì ñāhā mà, áma cóo iin dēhe-ne; dandu quida-nda cuenta na ian dēhe nsii-ma cunduu mēè mà”.

²⁰ Cunaha-ní, nì sandoo ùsà ñāní. Te nècuàchì chicá sahnú, nì nandāhā-né xì iin nècuàchì

ñahà, doco nì xihì-nè, te còò déhe-ne. ²¹ Dandu ñani-nè chicá nchícùn gà, nì nandàhà stná-nè xì ñahà cuaán ma, doco nì xihì stná nècuàchì ùi mà, te còò stná dèhe-ne. Te divi ducán nì cuu stná xì nècuàchì ùni. ²² Dècuèndè nì sàà nsì-úsà-nè nì nandàhà iin iin-ne xì ñahà mà, (te iin iin-ne nì xihì-nè), doco còò ni-iin dèhe-ne nì ía (xì ñahà mà). Daaní, último nì xihì stná nècuàchì mà. ²³ Ñàyùcàndùá, na sàà quivì (cachí-nsiá) natiacu nsì, ¿índù tiàa ma nacuaa xi nècuàchì ñahà mà? vèchi antes nsì-úsà-nè nìsa ìa xi-ñá —nì cachi-nè.

²⁴ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Còó, có-càchí vii-nsiá, vèchi có-cùndàà inì-nsia nansa cachí tutu ìi xí Dios, nì có-cùndàà stná inì-nsia ñà-càhnù-guá poder xi-ya. ²⁵ Cunaha-nsiá, na sàà quivì natiacu nèhivì, mà nándàhà gá-nè, vèchi nahi ángel ndoó ansivi icúmí-nê nanduu-ne. ²⁶ Te vichi cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà nansa ía ñà-natiacu nsì. Ádi sàni cahvi-nsia nùu tutu nì tiàa Moisés ndé cachá sàhà yutnù tii (xìxìn), te ía Dios mahì-nú, te nì cachi-yà xì Moisés: “Yùhù nduí Dios càhvi nsì-Abraham, xì nsì-Isaac, xì nsì-Jacob”, cachí-yà. ²⁷ (Ñàyùcàndùá, itiácú ìi nècuàchì sàna ma), vèchi nècuàchì ní xihì dahuun ndisa, mà cúí cahvi-né Dios, cuisì nèhivì itiácú càhvi xì-yá. Ñàyùcàndùá, ni-iyuhu có-ìá vii ñà-ndùá cachí mii-nsiá —nì cachi Jesús.

Nansa nì cachi Jesús índù ley xi Dios chicá ndiaá

²⁸ Daaní, iin nècuàchì ley xi veheñùhu, nì inini-ne nansa nì ndatnuhu stnahá-né, te nì cundaà ini-nè yáha ga nì naxiconihí víi Jesús nùu nècuàchì yucán. Ñàyùcàndùá, chicá nì tnàtuu-ne, te nì ndàcàtnùhù-né nùu-yá, cachí-nè:

—Nùu nsidaa ñà-ndùá nì dàndàcú Dios, ¿índù ñà-chicá ndiaá?

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-dàndàcú Dios chicá ndiaá nduá yohó: “Cunini vaha-nsia, nèhivì Israel, vèchi Stoho-ndà Dios, imindaa-yá. ³⁰ Te icúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà-yá xì nsidanicuú anima-ndà, xì nsidanicuú voluntad xi-nda, xì nsidanicuú sàxínítnùnì-ndà, te nsidanicuú stná valor xi-nda”. Ñà-jaàn nduá dandacú Dios chicá ndiaá chivàha nèhivì. ³¹ Daaní, nacua cachí ley primeru mà, ducán cachí stná ley ùi dàndàcú-yá: “Nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda, ducán icúmí stná-ndà cuu ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda”. Còò cá ñà-nì dàndàcú Dios chicá ndiaá nùu ùi ñà-jaàn.

³² Dandu nì cachi nècuàchì ley xi veheñùhu ma:

—Cachí vaha ndisa-ní, maestro; ñà-ndáà nduá, vèchi imindaa Dios ía, còò cá ana nduú Dios, cuisì mii-yá. ³³ Te icúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà-yá xì nsidanicuú anima-ndà, xì nsidanicuú sàxínítnùnì-ndà, xì nsidaa voluntad xi-nda, xì nsidaa stná valor xi-nda; te icúmí stná-ndà cuu ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda. Vèchi ñà-jaàn chicá ndiaá nùu nsidanicuú promesa cuàha-ndayá, a sea nduá iin quisì coco nùu-yá; te ò ndéni promesa nì cúí —nì cachi-nè.

³⁴ Dandu Jesús, nì xini-yà nì naxiconihí víi nècuàchì mà nùu-yá; ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì-né:

—Làcà iyuhu-ni cumàni, te sàà-ní cunduu-ní iin nèhivì ñuhivì ìi xí Dios.

Daaní, (na ní nsìhi nì cachi-yà ñà-jaàn), dandu ni-iin nèhivì, cóni sàha ndee gá ini-nè dadavátnáhâ-né xì-yá.

Ana divi nduú yohótèhè Cristu

³⁵ Daaní, iin quivì ía-yà veheñùhu cahnú, dacuahá-yà nèhivì, te nì cachi-yà xì-né:

—Cachí nècuàchì ley xi veheñùhu: “Descendencia xi xì-ndà David nduú Cristu”. Ducán cachí nècuàchì mà, doco ¿índùví cuní cachà mà? ³⁶ Vèchi divi xì-ndà David nì tiàa stná-nè sàhà Cristu tìxi poder xi Espiritu ìi xí Dios, te dohó nì cachi-nè:

Nì càhàn Yua-nda Dios xì Stohì (divi Cristu), nì cachi-yà: “Yohó coo-ní ladu cuàhì ndé cachi sàà cundeí nùu nsidaa tè-xìní ùhì xì-ní, dandu cusahnú fuerte-ní nùu-né”, nì cachi Dios.

³⁷ Cundehe-nsiá, nì cachi David ñà-Stoho-nè nduú Cristu. Doco nú ducán nduú-yá, dandu ¿índù modo cui cunduu stná-yà iin descendencia xi-ne? (Doco ñà-ndàà nduá) —nì cachi Jesús.

Te nsidaa nêhivì cuáhà yucán, cudî ini-nè xì ñà-nduá cachí-yà.

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà nècuàchì ley xi veheñùhu ñà-có-quidá-né cumplir, cachí-yà

³⁸ Dandu nì dàcuahá gá-yà nêhivì, cachí-yà:

—Còtó quida-nsia na xíquida nècuàchì ley xi veheñùhu. Vàchi ñà-diì xí-né nduá cacanu-ne cundixi-ne sìcoto quihín vico, te casàhú tnùñuhu nsidaa nêhivì xì-né yàhvi.

³⁹ Te na sáhàn-nè veheñùhu, ò ndoó-né iin vicò, dandu nandúcú-nê lugar ndé chicá ndiaha cundoo-ne. ⁴⁰ Te tùha stná-nè (tnii diqui-né ley, te) xidándiáá stná-nè vehe nècuàchì nì xihì ì-xí, dandu después sácuita-ne nacuátú cuáhà-né na ian ndisa guá vaha-ne. Sàháyucànduá, iin castigu chicá fuerte icúmí-nê nìhì-né —nì cachi Jesús.

Nansa nì nacuni Jesús cuáhà gá ndiaá promesa tii nì sàha ñahàcuàán ndahví

⁴¹ Iin xichi iá-yà veheñùhu cahnú yatni ndé itá alcancía xi Dios, te indéhe-yá nêhivì daquéé-ne dihùn ini alcancía mà. Tècuicà, cuáhà gá dihùn nì dàquéé-tè. ⁴² Dandu nì quixi stná iin nècuàchì ñahà ndahví nì xihì ì-xí; te nì dàquéé-ne ù dihùn cuàtì ndiaá nahi ùxin centavu. ⁴³ Ñàyucànduá, nì cana Jesús nècuàchì dacuahá-yá nataca-nè nù-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, chicá más nduá nì sàha nècuàchì viuda ndahví yohó nù ñà-nì sàha nsidaa gá nêhivì yucán. ⁴⁴ Vàchi nsidaa gá-nè, cuisì ñà-cùyódo nù-né nduá nì sàha-ne. Doco nècuàchì ñahà yohó, mate ndahví dahuun-ne, doco nì sàha-ne nsidanicuú dihùn sàhà ñà-cuiin-ne ñà-cutiacu-nè.

13

Ñà-nduá nì cachitnùhu Jesús cuu xi veheñùhu cahnú iá ñuu Jerusalén tiempu xi-ya

¹ Daaní, na ní quee-ya veheñùhu cahnú, dandu nì cachi iin nècuàchì dacuahá-yá xì-yá: —Cundehè-ní, Maestro. ¡Na vico guá iá yùù nahnú nì cuàha veheñùhu yohó, te na cuaaha guá ndáa stná vehe yohó!

² Doco nì naxiconihí Jesús nù-né:

—¿A xiní-nsià vehe nahnú yohó? Cunaha-nsiá, vaxi iin quivì, dandu ni mà códotnahá gá ni-iin yùù yohó, vachi icúmíâ caà nsìhá quida nêhivì.

Ñà-nduá icúmí cuu ñà-cundaà ini-ndà sà-itúú xinu tiempu yohó

³ Daaní, cuàhàn cuaán-yá xì-né ndè yucù Olivo iá frente veheñùhu cahnú, te yucán nì sàcòo-ya. Te na ndoó-né xì-yá yucán, dandu nì càhàn ùnì-nè xì-yá, divi Pedro, xì Jacobo, xì Juan, nì ndàcàtnùhù-né nù-yá, cachí-nè:

⁴ —Cachì-ní xì-nsí índù quivì cuu nsidaa ñà-nì cachì-ní jaàn. ¿Índù milagru coo ñà-cundaà ini-nsì ñà-sà-itúú quivì cuu nsidaajàn?

⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuidadu cundoo-nsia ñà-màsà dándáhvì ni-iin nêhivì mii-nsiá. ⁶ Vàchi cuáhà ana icúmí quixi danani úún-né nduú-né yùhù, te cachi iin iin-ne xì nêhivì ñà-Cristu nduú-né. Te sàhájàn cuáhà nêhivì nìhì-né dandahví-nè.

⁷ 'Doco mii-nsiá, na cunitnùhu-nsia iá cuáhà guerra yoho te yucán, màsà yúhî-nsià, vachi fuerza icúmí coo ducán. Doco tàñáha ga xinu tiempu yohó nduájàn, iá gá ñà-vaxi cuu. ⁸ Daaní, ñuu xì ñuu, icúmíâ nàá stnahá. Vàchi cuáhà rey, icúmí-tê dandacú-te coo guerra xì inga ñuu. Te icúmí tñaa stná yoho te yucán ñuhivì, te coo stná tnama. Doco ñà-làcà cuàhàn quesaha tnùndoho cunduumà.

⁹ 'Doco mii-nsiá, cundoo tùha-nsia, vachi icúmí nêhivì tnii-ne mii-nsiá cundaca-nensià cùhùn nùù tè-xícusahnú. Te icúmí-nsiá ñàhñi cuif-nsià ini veheñùhu. Te sàhà-ñà càhvi-nsiá yùhù, ñàyucànduá, icúmí-né datnátuu stná-nè mii-nsiá nùù gobernador xì nùù rey (ñà-càhàn tnùhù-né dìqui-nsiá). Dandu ñà-jaàn cunduu tiempu vaha cachi vate-nsiá ñà-nduá xiníndísâ-nsiá cunini-temà. ¹⁰ Te dècuèndè inicutu ñuhivì icúmí cuità stná razón ndiaha xí Dios, dandu después xinu (tiempu yohó). ¹¹ Doco icúmí nêhivì canicuàchì-ne sàhà-nsiá, te cundaca-nensià cùhùn nùù tè-xícusahnú. Doco màsà nácánì ini-nsià ni-iyuhu índù palabra naxiconihí-nsiá nùù-té. Còó, cuisì nacua dachitnùnì ini

Dios mii-nsiá hora yucán, divi cachi-nsià xì-té. Vàchi màdì mii-nsiá cunduu ana càhàn; còó, divi Espíritu ìl xí Dios icúmí dacáhàn xì-nsiá.

¹² 'Doco dava nèhivì, dècuèndè ñani-nè icúmí-nê cahin-nè nùu autoridad ñà-cui nècuàchìmà. Te dava stná-nè, dècuèndè dèhe-ne cahin stná-nè ñà-cuià. Te dava stná-nè, dècuèndè yuadíhí-nè cuni ùhì-nè, te canicuàchi stnahá-né ñà-cui-nè. ¹³ Te mii-nsiá, sàhà yùhù icúmí nsidaa nèhivì cuni ùhì-nènsià. Doco nú iin-ni cunihnu vaha inì-nsia dècuèndè sàà xínu tiempu, dandu càcu-nsia nùu Dios.

¹⁴ 'Sàhana nì cachitnùhu Daniel iin palabra xi Dios sàhà nansa icúmí coo iin figura dana có-xiñùhù dahuun-ya. Cunaha-nsiá, quivì cuni-nsià sàni sàcuìin figura mà iin xaan ndé còò permisú cuian, (dandu seña cundua). Te vichi xiñuhu cundaà ini nsidaa ana càhvì-xì tutu yohó. Pues na sàà quivì yucán, dandu ni cunúdhé nsidaa nèhivì ndoó ladu Judea yohó cùhùn-nè yucù. ¹⁵ Te nú dìnivèhé ndoó-né (quetátú-nè), dandu (yàchì ni nuú-né cunudèhé stná-nè), doco màsà nànsìhvi ga-nè vehe nsiquihin-ne ñà-nduá icúmí-nê. ¹⁶ Te nú ndoó-né nùu itú, dandu màsà nándúcú-né ni cotón-nè. ¹⁷ Te ñdahví nècuàchì ñahà cuhí cuàhàn tùinuù mèé-xi quivì yucán! Te ñdahví stná nècuàchì icúmí xí mèé chìchì! ¹⁸ Te càcàn tàhvì stná-nsià nùu Dios ñà-màsà cúvixin na sàà tiempu cunudèhé-nsià mà. ¹⁹ Vàchi yàha ga icúmí nèhivì ndoho-ne quivì yucán. Còò cá tnùndoho chicá cahnú ni ía ndé quivì nì cuyucun ñuhivì xì ndé quivì coamà. Ni quivì después, mà sàà gà coo tnùndoho ndudava xán. ²⁰ Te nú màsà cundéhe ndahví Dios, dacúxíó yàchì-yà tnùndoho ma, dandu ndùtù nsìhì nèhivì ñuhivì nì cúí. Doco sàhà nèhivì sàni nacàxin-ya, ñàyùcànduá sàni chitnùní ini-yà ñà-chicá yàchì dacúxíó-yà tnùndoho.

²¹ 'Quivì yucán màsà cúnindísâ-nsiá yuhù nèhivì cachí xì-nsiá: "Cundehè-nsiá, yohó ía ana nduú Cristu", te ò: "Yucán ía-yà". ²² Vàchi icúmí quixi cuàhà tètñùhù, te iin iin-tè cachì-te ñà-divi Cristu nduú-te. Te icúmí quixi cuàhà stná ana danani úún càhàn cuenta xi Dios. Ndé quida stná-te cuàhà milagru sàhà-ñá ndulocó nèhivì, áma níhì stná-te dandahví-te nèhivì nì nacàxin-ya cahan-té, doco mà cúí. ²³ Ñàyùcànduá, mii-nsiá, cundoo tùha-nsia, vachi sàni cachitnùhi xì-nsiá nsidaa ñà-nduá icúmí cuu.

Nansa icúmí cuu quivì naxicocuñ Jesús

²⁴ 'Nú sàni yàha tiempu tnùndoho quivì yucán, dandu mà cúnchíí gá ni orá ni yoo. ²⁵ Te sìnsvì itándiáá ansivi, icúmí-sí còyo nihni-sì nùu ñuhivì. Te sitnùu nahnú, icúmí stná-si ndacùchì ndee-sí. ²⁶ Dandu natùu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, cundehè nèhivì ñuhivì yùhù sàmànui mahì vècò xì poder cahnú xí. Te ndiaha gá coo inicutu ndé mànuì. ²⁷ Dandu luegu icúmí techuín ángel xi cùhùn-nè inicutu ñuhivì ñà-danátácá-nè ana nduú nèhivì sàni nacàxin, mate ndoó-né iin xaan ndé vihi gá xica ñuhivì xì ansivi, doco icúmí-nè nataca-nè quixi-ne quida ángel xì.

²⁸ 'Vichi cuàhìn nacani xì-nsiá iin ejemplu sàhà nù-higu sàhà ñà-cundaà inì-nsia iñàha. Nú sàni ndunsidi-nú nì quesaha naná dítu yuté-nu, dandu ñà-yucán cundaà ini-ndà sà-itúu tiempu ihni. ²⁹ Pues ducání stná xì mii-nsiá; quivì cuni-nsià cuú ñà-nduá sàni cachì xì-nsiá, dandu vátùnì cundaà stná inì-nsia ñà-sàni cuyatni tiempu naxicocuñ nduá; sà-itúu nihni. ³⁰ Te mà sàà cui nsìhi nèhivì itiácu vichi dècuèndè cachi sàni cuu ndisa nsidaa ñà-nduá sàni cachì xì-nsiá vichi. ³¹ Cunaha-nsiá, icúmí sàà ansivi xì ñuhivì ndañuhá, doco palabra xi, còó, mà nunca sàà ndañuhá.

³² 'Doco ni quivì, te ni hora naxicocuñ, ni-iin nèhivì có-ináhá-nê, ni ángel ndoó ansivi, có-ináhá stná-nè. Ni stná yùhù ana nduú Dèhemanì Dios, có-ináhá stná; cuisì Yuamáni nduú ana ináhá.

³³ 'Ñàyùcànduá, cundoo tùha-nsia, te cunihnu vaha ini-nsià, vachi có-ináhá-nsiá índu hora divi cuu nsidaájàn. ³⁴ Ducán ía na ian quidá iin lamú na cuyúcùn-nè cùhùn xìcà-né, dandacú-né nùu mozo xi-ne sàhà biene xi-ne. Iin iin mozo mà, nihí-te chuun quida-tè. Te mozo ndiaá yehè, ndacú nùu stná-te ñà-cundiaa tùha-tè yucán. ³⁵ Pues divi ducán stná mii-nsiá, xiñuhu cundoo tùha-nsia, vachi có-ináhá-nsiá índu hora divi naxicocuñ yùhù ana nduú Lamú xi-nsia, sea cuñaà, ò dava ñuu, ò sinduhá cundua, te ò naha. ³⁶ Vachi nanáá icúmí naxicocuñ, ñàyùcànduá còtó (nandòdó-nsiá ñà-jaàn), te na ian quidì-nsià

cundua. ³⁷ Ñàyùcàndüá, yùhù cachí xì-nsiá nacua cachí xì nsidaa nêhivì xí, ni cúndóó tûha-nsia —nì cachi Jesús.

14

Nansa ni ndatnuhu tnahá nêhivì ñà-nàndúcú-nê nansa tnii-ne Jesús

¹ Daaní, cumáni gá ùi quivì cunduu vicò pascua xì stná vicò xixí-né pan có-ndùtáchí. Te dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñuhu, nì nanducu-né nansa tnii dèhé-nè Jesús ñà-cui-yà. ² Doco nì cachi-nè:

—Còó, màdì mahì vicò (quida-nda ducán), vâchi te nú còó, vihini nacuidà nêhivì.

Nansa ni sòdò iin nècuàchì ñahà ndutè tnàmì itnu dìni Jesús

³ Iá-yà vehe iin nècuàchì ñuu Betania nani Simón, iin nêhivì nì sandoho cuèhè lepra antes. Te iá-yà xixí-yá, te yucán nì sàà stná iin nècuàchì ñahà, nihí-né iin quidi iá dùcùn-xí. Yùù nì cuyucàn mà, te ñuhá ndutè tnàmì finu nani nardo; te ndiaá sàstnùhù-té. Dandu nì sàhnù nècuàchìmà dùcùn quidi ma nì sòdò-nète itnu dìni-yá.

⁴ Doco dava nècuàchì xixí yucán, nì cuduchi gá ini-nè, cachí-nè iin-ne xì inga-nè:

—¿Índù chuun nì sate uun-ne ndutè jaàn, te ndiaá guâ-te? ⁵ Chicá vâha dicò-nète ni cuí, te mà úhì quee iin ùni cientu dihùn plata dasàn-ndà nùù nècuàchì ndahví.

Ducán cachí-nè, cánàhá-nè xì nècuàchìmà.

⁶ Doco nì cachi Jesús xì nêhivì mà:

—Nacoo-nsia nècuàchì jaàn. ¿Índù chuun cánàhá-nsià xì-né? Vâchi iin ñà-vâha nduá sàni quida-ne xí. ⁷ Vâchi nècuàchì ndahví, nicanicuahàn ndoó-né xì-nsiá, te mà úhì chindee-nsiánè nú cahan-nsiá. Doco yùhù, còó, sacù-ni quivì ié` xì-nsiá. ⁸ Ñàyùcàndüá, nècuàchì ñahà yohó, ñà-ndüá sàà-nè quida-ne, divi nduá sàni quida-ne sàhí, na ian sàni quidatna-né cuerpu xi sàhà-ñá cundùxan, ducán nduá. ⁹ Te yùhù cachítnùhi xì-nsiá, nsidanicuú ñuu ndé sàà razón ndiaha xí Dios inicutu ñuhívì, yucán icúmí sàà stná palabra sàhà ñà-vâha nì quida nècuàchì ñahà yohó, te ducán mà nunca sàà nêhivì nandòdó-né nècuàchìmà.

Nansa ni saquin Judas compromisu cahin-nè Jesús nùù nècuàchì xídandacú

¹⁰ Nùù ùxin ùi compañeru Jesús, iin-ne nani Judas Iscariote. Nècuàchì yohó, nì sàhàn-nè nùù dùtù xícusahnú, nì ndatnuhu-né xì nècuàchìmà ñà-cahin-nèyà. ¹¹ Te nì cacudiì ini nècuàchìmà na ní cundaà ini-nè. Te nì saquin-nè compromisu chiyàhvi-ne. Ñàyùcàndüá, nì quesaha Judas mà nandúcú-nê índù modo dayáha-neyà ndahà nècuàchì yucán.

Nansa ni cutnahá Jesús xì compañeru-yà nì xixi-ya Cena ì

¹² Daaní, nì sàà tu quivì primeru xi vicò xixí-né pan có-ndùtáchí. Te quivì yucán xíhì stná lelù nduú promesa siempre sáha-ne vicò pascua mà. Ñàyùcàndüá, nì cachi nècuàchì dacuahá-yà xì-yá:

—¿Índù divi cuní-nî cùhùn-nsì quidayucun-nsì ñà-cuxi-ní comida vicò pascua?

¹³ Dandu nì dandacú-yà nùù ùi compañeru-yà, cachí-yà:

—Cuahán-nsià ini ñuu. Te yucán icúmí-nsià ndacùhun tnahá-nsiá xì iin tiàa idádocó xì iin yoo tècuí. Nècuàchì yucán cunchicùn-nsià cùhùn. ¹⁴ Te divi vehe ndé quìhvi-ne, yucán cànàn-nsià xì nècuàchì divéhé-xímá, cachi-nsià xì-né ñà-dòhó cachí maestru: ¿Índù iá quartu cahnú ndé cuxi-ya comida pascua xì nècuàchì dacuahá-yá? ¹⁵ Dandu icúmí nècuàchìmà dacuní-nè mii-nsiá índù iá iin vehe cahnú pisu dìquì-xí ndé sà-íá nsidaa ñà-ndüá xiñuhu. Yucán quidayucun-nsià ñà-cudiní-nda.

¹⁶ Dandu nì quihin ùi nècuàchìmà ichì cuàhàn-nè. Te nì sàà-nè ini ñuu mà, te nacua nì cachi-yà, ducán ndisa nì cuu. Ñàyùcàndüá divi yucán nì quidayucun-nè comida pascua.

¹⁷ Daaní, na ní cuñaà, dandu nì sàà stná-yà xì nsì-ùxin ùi nècuàchì dacuahá-yà. ¹⁸ Te na ndoó-né xixí-né, dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, iá iin-nsia cuàhàn cahin xí. Te yohó iá-nè xixí-né xì-ndà.

¹⁹ Dandu nì nàcùndoo nsidaa nècuàchìmà tnùnsí ini, te nì cachi iin iin-ne xì-yá:

—¿A víhíní yùhù?

—¿Te ò yùhù? —cachí inga-nè.

²⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nùù nsì-úxìn ù-nsià, iin-nsia cuàhàn cahin xí, mate iin-ni xixí-né xì-ndà, te tavá stná-nè pan nùù cazuela yohó. ²¹ Ñà-ndáà nduá, icúmí cuu ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu nùù tutu ì ñà-icúmí cui yùhù ana nduu Tnaha Nèhivì Ñuhiví. Doco tiàa cuàhàn cahin xí, ¡ndahví-nè! Chicá vaha màsà túinuù-né ñuhiví nì cùí —nì cachi-yà.

²² Na meru xixí nsidaa-né, nì tnii-ya iin pan, te nì naquimanì-yá Dios sàhà-ñá, te nì dàcuàchí-yáñà, nì dasàn-yá nùù nècuàchì dacuahá-yá mà, cachí-yà:

—Tnii iin iin-nsia pan yohó, vàchi nahi iquicúñú yùhù nduá.

²³ Dandu nì tnii stná-yà pocillu, nì naquimanì stná-yà Dios sàhà ñà-ñùhú, te nì sàha-ya nì caxihi nsidaa-né. ²⁴ Dandu nì cachi-yà:

—Ndutè sì-uva yohó, nahi nì nduú-te, vàchi divi sàhà nì icúmí nacoí iin ichì sàà cunchicùn nèhivì nú sàni xitià-ñà sàhà cuàhà-né. ²⁵ Doco cunaha-nsiá, mà cóhó gué ndutè sì-uva yohó dècuèndè cachi sàà naco ho saa túi-te quivì sàà cusahnú Dios inicutu ñuhiví yohó.

Nansa nì cachi Jesús xì Pedro ñà-ináhá-yâ icúmí-nê nacuaà-néyà

²⁶ Daaní, nì xito nsidaa-né alabanza, te nì quee-ne cuàhàn-nè xì-yá ndè yucù Olivo.

²⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñuú vichi icúmí nsidaa-nsiá nacoó nihni-nsia yùhù, vàchi ducán cachí tutu ì: “Cuàhìn dacúxióé pastor, dandu icúmí riì cuitià nihni-sì”, cachá. ²⁸ Doco nú sàni natiacuì, dandu icúmí codònuì nùù-nsiá cùhùn ndè ladu Galilea.

²⁹ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Mate ni sàà nsidaa nèhivì nacoó nihni-ne mii-ní, doco yùhù, còó, mà nunca.

³⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-ní, divi ñuú vichi icúmí-nì nacuaà-ní yùhù. Tàñáha ga coto lehe ù xichi sinduhá, te sàni nacuaà-ní yùhù ùni xichi.

³¹ Doco Pedro, yáha ga ndee ní càhàn-nè, cachí-nè:

—Còó. Mate ni cahní-nèndó, doco mà nunca sàì nacuaí mii-ní —nì cachi-nè.

Te divi ducání nì cachi gà stná nsidaa nècuàchì dacuahá-yá mà.

Nansa nì sàhàn Jesús huertu nani Getsemaní, te nì xicàn tàhvì-yá nùù Yuamánì-yá

³² Dandu nì sàà-yà xì-né iin xaan nani Getsemaní. Te nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, yohó ndò-nsia. Te yùhù, cùhìn chicá nùù-xí càcàn tàhvì nùù Dios.

³³ Dandu nì saca-ya Pedro xì Jacobo xì Juan, cuàhàn-yà xì-né. Te nì sàcò-ya na ian yúhî-yà, te nì quesaha-yá yáha ga nacání cuàhà ini-yà. ³⁴ Te nì cachi-yà xì-né:

—Yáha ga ié` tnùnsí ini, na ian cunià cahni dahuan yùhù. Ñàyùcànduá, yohó ni ndóo-nsia, te cunchito tùha-nsia.

³⁵ Dandu cuàhàn-yà chicá nùù-xí, te nì sàcùnduhù ndèé-yá nì xicàn tàhvì-yá nùù Dios, áma cui cuxio tnùndoho icúmí-yâ yáha-ya. ³⁶ Te dohó nì cachi-yà:

—Yuamání, nsidaa iñàha vátuni quida-ní. Ñàyùcànduá, xicàn tàhvì nùù-ní áma cúxió tnùndoho icúmí yàhi, vàchi na iin (ñà-úà ñuhú iin) taza nduá nùí, te ùhì cohià. Doco màdì ñà-nduá cuní yùhù ni cùnduá, cuisì ñà-nduá cuní mii-ní.

³⁷ Dandu vaxi tu-ya ndé nì ndò nècuàchì dacuahá-yá, te nì xini-yà xíquidì-nè. Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì Pedro:

—Simón, ¿índù chuun quídì-ní? ¿Áma cui cunchito-ní ducán iin hora ni? ³⁸ Cundoo tùha-nsia, te càcàn tàhvì-nsiá nùù Dios sàhá màsà dándáhvì ñà-malu mii-nsiá, vàchi mate íá voluntad xi-nsia, doco iyuhu gá valor icúmí cuerpu-nsiá ñà-quidandee íni-nsia.

³⁹ Dandu nì sàhàn-yà inga xichi, te divi ducán-ní nì cachi tu-ya xì Yua-yá Dios. ⁴⁰ Dandu vaxi tu-ya, te nì xini-yà tucutu quídì-nè, vàchi sádi vàhná-nè. Ni có-nàníhì tnùnì ini-nè

nansa naxiconihí-né nùu-yá. ⁴¹ Dandu tucu tu nì sàhàn-yà ñà-únì, te nì nsiaa tu-ya nùu-né, cachí-yà:

—Cùdù cuéyàà-nsià, te quetatu-nsià vichi, vàchi sà-lá, sàni sàà hora xi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhìví, divi hora icúmî yàhi ndahà nèhivì cuáchi. ⁴² Ndacuíta-nsia, cùhùn-ndà, vàchi sà-ítúú quesaa ana nì cahin xí.

Nansa nì tnii nèhivì Jesús, te nì suhni-nèyà

⁴³ Daaní, na cáhàn ì-yá xì nècuàchìmà, dandu nì quesaa Judas, divi iin nècuàchì nùu ùxìn ùi nècuàchì dacuahá-yá. Te ndacá stná-nè cuàhà gá tiàa xínihi xi espada xì garroti. Cuenta xi dùtù xícusahnú vaxi-tè, xì cuenta xi stná nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì xídandacú nùu ñuu mà. ⁴⁴ Te sàni ndatnuhu Judas xì nsidaa tiàa xícutnahá xi-né ñà-coo iin seña ana tnii-tè. Divi ana chítú-nè cunduu meru ana tnii cùhùn presu.

⁴⁵ Dandu na sàni quesaa-nè, dandu vichi vichi nì tnàtuu-ne nùu Jesús, cachí-nè:

—¡Maestro, maestro!

Dandu nì chítú-nè nùu-yá.

⁴⁶ Dandu compañeru-nèmà, nì tnii-tè Jesús, nì ndòo-ya ndahà-té. ⁴⁷ Doco iin nèhivì xí-yá, nì tavà-né espada xi-ne, nì cani-ne iin tiàa quidáchúùn nùu dùtù cusáhnû, nì sahnde-nè iin tùtnù-té. ⁴⁸ Dandu nì cachi-yà xì nsidaa nèhivì cuàhà mà:

—A ducán nduú modo tnií-nsiá yùhù, vaxi-nsia nihí-nsiá espada xì garroti ñà-tnii-nsia yùhù, na ian tècuìhnà nduí, ⁴⁹ mate nsiquívì nisa ìe xì-nsiá veheñùhu cahnú dacuahí nèhivì, doco cóni tnii-nsiá yùhù. Doco cunaha-nsiá, dohó quidá-nsiá xí vichi sàhà-ñá cuu ndisa ñà-nduá cachí nùu tutu ì —nì cachi Jesús.

⁵⁰ Dandu nì nacoò nihni nsidaa nècuàchì dacuahá-yá mii-yá, nì xinudèhé-nè.

Iin tèchii nì xinudèhé stná

⁵¹ Daaní, nchícùn stná iin tèchii ndixi-xi iin dahmà. Te nì tnii stná-te. ⁵² Doco nì ndòo sìcoto xi-tè, te nì xinu-tè cuàhàn-te iá chaa-té.

Ñà-nduá nì cachi Jesús na ní sàà-yà nùu Junta Cahnú

⁵³ Daaní, ndacá tiàa ma-yá nì sàà dècuèndè ndé iá dùtù chicá cusáhnû. Te yucán sàni nataca nsidaa gá dùtù xícusahnú, xì stná nècuàchì sahnú xídandacú nùu ñuu mà, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu. ⁵⁴ Te Pedro, nchícùn xicà ní-né mii-yá cuàhàn-nè. Te nì yàha stná-nè patiu xi vehe dùtù cusáhnúmá, te nì sàcò stná-nè xì policia ndoó nadàà nùu ñuhu.

⁵⁵ Daaní, dùtù xícusahnú, xì nsidaa Junta Càhnùmà, nì nducu-né ana daquée cuàchi dìquì Jesús, (te cundua iin cuàchi pesadu) sàhà-ñá cui-yà. Doco còo iin ni túi càhàn ducán.

⁵⁶ Vàchi cuàhà tètñùhù nì càhàn tñùhù dìquì-yá, doco cóni ndúdává ñà-nduá nì cachi iin iin-tè. ⁵⁷ Vàchi dava-tè, nì ndacuíta-tè nì càhàn tñùhù-té dìquì-yá, cachí-te:

⁵⁸ —Nècuàchì yohó, nì inini-nsi nì cachi-nè cuàhàn-nè dacaá-né veheñùhu nì quidavàha nèhivì (ñuu-ndà). Dandu tixi ùni quívì cuàhàn-nè quidavàha saa-né inga-ñà, doco màdì xì ndahà nèhivì cuyucàn, cachí-nè —nì cachi tètñùhù mà.

⁵⁹ Doco ni ñà-jaàn, cóni ndúdává xí ñà-nduá nì cachi ingà-te.

⁶⁰ Dandu nì ndacuiin dùtù cusáhnû, cachí-nè xí-yá:

—¿Áma náxícónihí-nî ni-iñàha? ¿Nansa iá ñà-càchí guà nècuàchì yohó sàhà-ní?

⁶¹ Doco mii-yá, dadí uun iín-yá; còo ni-iñàha ni cachí-yà. Dandu tucutu nì càhàn dùtù mà, cachí-nè:

—¿A divi Cristu Dèhemanì Yua-nda Dios ndùu-ní càhàn-ní?

⁶² Dandu nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

—Jaan, divi nduí. Te icúmí-nsià cuni-nsià yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhìví na naxicocuñin, ié` ladu cuahá mii-yá cahnú poder-xi mànui mahì vïcò cahnú ansivi.

⁶³ Dandu dùtù cusáhnú má, (nì xidà ini-nè, ñàyucànduá) nì ndata canúú-nè iyuhu sìcoto ndixí-né, te nì cachi-nè xì nèhivì cuàhà mà:

—¿Cò-xiñùhù gá-ndà ni-iin ana quixi cunduu testigu! ⁶⁴ Vàchi vichi sàni inini-nsia ñà-quini guá nì càhàn nècuàchì yohó. ¿Nansa quida-nda xi-né, cachí mii-nsiá?

Dandu nsidaa-né, nì cachi-nè ñà-ìcúmí-yâ cui-yà.

⁶⁵ Dandu nì caquesaha dava tiàa ma nì sivi òi-teyá, te nì chidàhvi stná-te nùu-yá, sahní cui-teyá xì sìcátú, cachí-te:

—¿Cachi cuàá-nî ana nì cani xi-ní!

Daaní, stná policía yucán, ndee ní cani-ne nùu-yá.

Nansa nì quida Pedro nì nacuaà-né Jesús

⁶⁶ Doco Pedro, tìxi-xi íá-nè patiu. Dandu nì quixi iin ñahà chii quidáchúuñ vehe dùtù mà. ⁶⁷ Te na ní xinìa Pedro íín-né nadàa stná-nè nùu ñuhu, dandu nì indehè váha-ña nùu-né, te nì cacha xi-né:

—¿Amádi mii-ní nìsa cutnahá stná-ní xì Jesús de Nazaret?

⁶⁸ Doco nì nacuaà-né mii-yá, cachí-nè:

—Còó, tàcùnî nècuàchìmà, ni có-cùndàa inì ñà-ndùá cachú.

Dandu nì quee-ne cuàhàn-nè corredor yucán. Te daa ní xito iin lehe. ⁶⁹ Te ñahà chii mà, nì indehè tú-ñané, te nì cachì-ña xi nècuàchì itá yucán:

—Compañeru Jesús nduú stná nècuàchì jaàn.

⁷⁰ Doco divi-ni nì nacuaà tú Pedro-yà.

Daaní, tìxi inga ratu gà, tucutu nì càhàn nècuàchì itá yucán xì-né, cachí-nè:

—Ndisa, iin compañeru nècuàchìmà nduu-ní, vàchi nècuàchì ladu Galilea nduu-ní, te nacua càhàn nèhivì ladu yucán, ducán càhàn stná-ní.

⁷¹ Dandu nì cachi-nè:

—Nú tètñhù nduí, ni quixí castigu xi nùu Dios. Yùhù, chináhî Dios, tàcùnî nècuàchì cachí-nsiàmà.

⁷² Dandu momentu yucán nì xito lehe ñà-ú; te nì nsinuu ini Pedro nansa nì cachi Jesús xì-né daa, ñà-tàñáha ga coto lehe ùi xichi, te ùni xichi sàni nacuaà-né mii-yá. Pues divi palabra mà (ní nsinuu ini-nè), te na ní nacani ini-nè sàhámà, nì quesaha-né nì sacu-ne.

15

Nansa nì dàyáha-ne Jesús ndahà gobernador Pilatu

¹ Na ní tùinuù, dandu nì ndatnuhu dùtù xícusahnú xì tè-cùsáhnù nùu ñuu mà, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu, xì nsidaa gá stná Junta Cahnú. Ñàyùcàndùá, nì nacuhni-nè ndahà Jesús, cuàhàn-nè xì-yá nùu gobernador nani Pilatu, te yucán nì ndòo-ya ndahà témà. ² Dandu nì xicàn tnùhù-té nùu-yá, cachí-te:

—¿A ndísá rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní, á coó?

—Nacua cachí-nî, divi ducán nduá —cachí-yà.

³ Dandu dùtù xícusahnú, cuàhà ní càhàn tnùhù-né sàhà-yá. ⁴ Dandu nì ndàcàtnùhù Pilatu nùu-yá inga xichi, cachí-te:

—¿Áma nàxícónihí-nî sàhà ñà-cuàhà guá càhàn-nè dìquì-ní?

⁵ Doco Jesús, còò ni-iñàha ni nàxícónihí-yá. Ñàyùcàndùá, nì ndulocó Pilatu.

Nansa nì cachi stná Pilatu icúmí Jesús cui-yà

⁶ Cunaha-nsiá, cada nacává vicò pascua mà, tùha gobernador mà dañà-té iin tè-ndiadí, ndéni-te nì cui ndiadí cudî ini nèhivì cuáhà. ⁷ Te quivì yucán ndoó itnii tiàa vehecàa. Vàchi nì casahàn-te revolución dìquì gobiernu, te nì sahnì stnàhá-te. Te iin témà nani Barrabás. ⁸ Ñàyùcàndùá nì caquixi tu nèhivì cuáhà mà nì quesaha-né nì xicàn-nè nùu Pilatu ñà-nì quidá tú-te ñà-nduú costumbre xi-tè cada vicò mà. ⁹ Te nì naxiconihí-te nùu-né, cachí-te:

—¿A vátuni dañí Jesús yohó, divi nècuàchì cachí nduú rey xi nècuàchì raza-nsià Judea?

¹⁰ Ducán nì cachì-te xi-né, vàchi ináhà-tê ñà-sàhà mbidiá xi dùtù xícusahnú, ñàyùcàndùá nì dàyáha-ne Jesús ndahà-té. ¹¹ Doco dùtù mà, nì chiyuhù-né nèhivì cuáhà mà ñà-nì càyàn-nè dàñà Barrabás mà, te màdiá Jesús. ¹² Dandu nì càhàn tu Pilatu xì nèhivì mà, cachí-te:

—¿Ndíà nduá cuní-nsià quide xì nècuàchì yohó? Vàchi rey xi mii-nsiá nècuàchì raza Judea nduú-né, cachí-nsià.

¹³ Dandu ndee ní càna nsidaa nèhivì yucán, cachí-nè:

—¡Ni cuí-nè nchìca cruz!

¹⁴ Dandu nì cachi tu Pilatu:

—¿Índù chuun cui-nè ñà-còò falta xi-ne íá?

Doco chicá ndee ní càna nèhivì mà, cachí-nè:

—¡Ni cuí-nè nchìca cruz!

¹⁵ Te sàhà ñà-cùnì Pilatu ndòò vaha-tè xì nèhivì mà, ñàyùcàndùá nì dañá-té Barrabás. Te nì dándàcú-te ñàhni cuí Jesús xì chirrión. Dandu nì dándàcú stná-te nùù soldadu xi-tè ñà-cundaca-temáyá cùhùn chituu-tèyá nchìca cruz.

¹⁶ Doco primeru, nì casaca-tèyá ndè patiu vehechuún, te nì cana-tè nsidaa compañeru-te ñà-tnàtuu-tè. ¹⁷ Dandu nì chindixi-tèyá iin sìcoto moradu. Te nì cavà-té iin corona iñù nì chicaà-te dìni-yá. ¹⁸ Dandu nì sàcùndiaà-teyá, cána-tè, cachí-te:

—¡Viva! ¡Ádi rey xi tè-raza Judea nduu-ní!

¹⁹ Te nì cani fuerte-te dìni-yá xì iin nù-yòò. Dandu nì casivi díi-teyá, te nì sàcùitasisi-té nùù-yá, na ian quidáñúhú-têyâ. ²⁰ Daaní, na ní nsihi nì sàcùndiaà-teyá ducán, dandu nì tavà-té sìcoto moradu mà, te nì nachindixi-tèyá sìcoto xi mii-yá. Dandu nì saca-tèyá cuàhàn-te ñà-chituu-tèyá nchìca cruz.

Nansa nì chituu-tè Jesús nchìca cruz

²¹ Ichì yucán nì ndacùhun tnahá-te xi iin tiàa nani Simón, màndixi-ne nì sàhàn-nè nùù itú. Iin nècuàchì ñuu Cirene nduú-né, te yua Alejandro xì Rufo nduú stná-nè. Te divi nècuàchimà nì tnii soldadu, te nì dàcuídá-tené cruz xi Jesús cuàhàn-nè.

²² Dandu nì casaà-te xi-yá iin xaan nani Gólgota. Quivì jaàn cachí dàhàn yucán, Nùù Iquidìni. ²³ Dandu nì cunì-te dacohó-teyá vinu dácà xì iin dùsa tatna nani mirra, doco cóni cùnì-yà. ²⁴ Daaní, nì chituu-tèyá nchìca cruz. Te nì dasàn-té sìcoto xi-ya según nansa nì ñhì iin iin-tè na ní idiquí-te sàhà-ñá.

²⁵ Nahi cà-ñin dàtnàà nduá nì chituu-tèyá nchìca cruz mà. ²⁶ Te yucán nì cachituu stná-te iin ñà-càchítnùhu índù-ñá disáhà-xí dandohó-teyá. Te dohó cachá: “Rey xi tè-raza Judea”.

²⁷ Cunaha-nsiá, yucán nì sàcùtundiaa stná ùi tècuìhnà nchìca cruz, iin-tè ladu cuàhá-yà, te ingà-te ladu itní-yà. ²⁸ Te ducán nì cuu ndisa ñà-ndùá nì cachitnùhu tutu ñi ndé cachá: “Nì quida nèhivì cuenta na ian tiàa malu nduú-yá”.

²⁹ Dandu nèhivì yáha yucán, nì canàhá-nè xì-yá, dacuico díni-né, cahíchì ini-nèyà, te ndacótó dana-ne nùù-yá, cachí-nè:

—¡Ndahví-ní! ¡Cuàhàn-ní dacao-ní veheñùhu cahnú, te tìxi ùni quivì naquidavàha saa-ní inga-ñà cahan-ní! ³⁰ Pues nú ducán fuerte guá-ní, dandu dacácu-ní mii-ní. Danuu-ní mii-ní nùù cruz cundehè-nsí —nì cachi-nè.

³¹ Ndè stná dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, divi-ni ducán nì sàcùndiaa stná-nèyà, cachí-nè iin-ne xì inga-nè:

—Nècuàchì jaàn, nìsa dacácu-ne nècuàchì dava ga, doco mà cùì dacácu-ne mii-né.

³² Doco nú ndisa Cristu rey xi nècuàchì raza-ndà Israel nduú-né, dandu nì dánúû-né mii-né nùù cruz jaàn cundehè-ndà, dandísá cunindisa-ndané.

Ducán nì cachi-nè. Te dècuèndè stná tiàa itándiáá stná nchìca cruz yucán, nì canàhá stná-te xi-yá.

Nansa nì xihì Jesús, nì dànáà-yá sàhà cuàchi-nda

³³ Daaní, càxíhùì xì ndé càhùni, nì nàcuìin tnùù inicutu ñuhiví. ³⁴ Dandu càhùni nì ndàhì ndee-yá, cachí-yà:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? —te dohó cuní cachàmà: Dios mío, Dios mío, ¿a ñá-sàni ndòò nihni nduá yohó?

³⁵ Te dava nècuàchì itá yucán, nì tiacu-nè ndáhì-yà ducán, ñàyùcàndùá nì cachi-nè:

—Cunini-nsia, caná-né Elías.

³⁶ Dandu nì dáyàà iin-tè nì quihin-tè iin ñà-ñàhmá uun nani esponja, te nì chin-daxin-tèá xì vinu nì xiò, nì chihi-tèá dìni iin vara yutnù, te nì sàha-tèyá nì sihvi-yá, cachí-te:

—Vichi nacoo-ndané cundiatu-nda, áma quíxí Elías nanihi xi-né.

³⁷ Dandu nì ndàhì ndee-yá, te nì xihì-yà.

³⁸ Daaní, yucán ini veheñuhu cahnú (ñuu mà) nì quedava ì cortina cahnú (sadí nihni quartu xan). Iin-ni nì ndàtà-ñá ndé dìni-xí xì ndé tìxi-xi. ³⁹ Te iín iin capitán nùu-yá, te nì xini-te nansa nì ndàhì-yà, te nì xihì-yà. Ñàyùcàndùá nì cachì-te:

—Ñà-ndáà nduá, Dèhemanì Dios nì sanduu nècuàchì yohó.

⁴⁰ Daaní, yucán itá xica stná itnii nècuàchì ñahà, indéhe stná-nè (nansa cuú). Iin-ne nduú María Magdalena, te inga-nè nduú María dihi José xì Jacobo chii. Te inga-nè nduú Salomé. ⁴¹ Nècuàchì ladu Galilea xínduu nsidaa nècuàchìmà, te na ní xicanuu-ya ladu yucán, nì cutnahá stná-nè xì-yá nì chindee-néyà. Te vichi itá xica-né, (indéhe-ne), cutnáhâ-né xì cuàhà gá stná nècuàchì ñahà nì quixi stná xì-yá ndé ñuu Jerusalén.

Nansa nì ndùxin Jesús ini cueva

⁴² Te sàdaaní quècahnu orá quivì yucán. Te quivì mà nduú stná quivì icúmí-né nsidayucun-nè sàhà quivì descansu cunduu inga quivì mà. ⁴³ Ñàyùcàndùá nì sàà stná iin nècuàchì ñuu tii Arimatea nani José, nì xicàn-nè cuerpu xi Jesús. Iin nècuàchì dandacú nùu Junta Cahnú nduú-né, te nihnú stná ini-nè sàà tiempu cusahnú Dios ñuhiví yohó. Divi-ne nì sàhàn nùu Pilatu; cóni yúhî-nè, nì xicàn-nè cuerpu xi-ya. ⁴⁴ Te nì ndulocó-te, a ndísá yàchì gá sàni xihì-yà, á cóó. Ñàyùcàndùá, nì cana-tè iin capitán, nì xicàn tñuhù-té nùu témà a ndísá sàni xihì-yà, á cóó.

⁴⁵ —Jaan —nì cachi capitán mà.

Ñàyùcàndùá, nì sàha Pilatu lugar naquihin José mà cuerpu xi-ya. ⁴⁶ Sàháyùcàndùá, nì xiin nècuàchìmà iin dahmà finu, te nihí-nèa cuàhàn nì nanihi-ne cuerpu xi-ya, nì chidúcùn-néyà, te nì chinaca-néyà ini cueva xi nsii sàni càan canúú ìcà cavà. Dandu nì dātúí-né iin cavà cahnú yuhù cueva mà nì sàcùndiadià. ⁴⁷ Te María Magdalena, xì María dihi José, nì caxini stná-nè lugar ndé nì sàcùnaca-yà.

16

Nansa nì natiacu Jesús

¹ Daaní, na sàni cuñaà quivì descansu, dandu nì sàhàn María Magdalena, xì Salomé, xì María dihi Jacobo, nì xiin-ne tàtnà tñàmì ñà-cunihi-ne cùhùn dacuchí-né cuerpu xi Jesús. ² Dandu naha quivì primeru semana nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè cueva ndé iá-yà. Te nì xinu orá. ³ Te cachí-nè, iin-ne xì inga-nè:

—¿Ana chindee xi-nda dacúxíó xí cavà cahnú ndiadí yuhù cueva mà?

⁴ Doco nì candacoto-ne, te nì xini-nè sàni cuxio cavà mà, mate cahnú sàstnùhá. ⁵ Dandu nì quihvi-ne ini cueva mà, te nì xini-nè iá iin ana nduú na iin nècuàchì chiì, iá-nè ladu cuàhá cueva mà, ndixí-né iin sìcoto quihín cuxín yaa. Ñàyùcàndùá nì candulocó gá nècuàchì ñahà mà. ⁶ Doco nì càhàn nècuàchì iá yucán, cachí-nè xì nècuàchìmà:

—Màsà yúhî-nsià; Jesús de Nazaret nandúcú-nsià, divi ana nì xihì nchìca cruz. Doco cunaha-nsià, sàni natiacu-yà. Còò cá-yà yohó. Cundehè-nsià lugar ndé nì sanduhù-yà. ⁷ Ñàyùcàndùá, cuahán-nsià cachitnùhu-nsià xì Pedro xì nècuàchì dava ga nisa dacuahá-yá, te cachi-nsià xì-né ñà-ìcúmí-yâ codònuu-yá nùu-nsià nùhù-yà ladu Galilea. Yucán icúmí-nsià cuni-nsiayà, vachi ducán nì cachi-yà xì-nsià —nì cachi ángel.

⁸ Daaní, nì caquee nècuàchìmà cueva mà, nì dáyàà-nè cuàhàn-nè. Vachi nì quesaha-né quidí-né, te ndulócô gá-nè. Doco sàhà ñà-nì yuhì guâ-nè, cóni càchí-nè ni-ìñàha xì nèhivì.

Nansa nì xini María Magdalena Jesús

⁹ Ducán nì natiacu Jesús naha quivì primeru semana. Te María Magdalena nduú nècuàchì primeru nì ndecunu-ya nùu-xí. Nècuàchìmà, ùsà ñà-malu nì sañuhu ini-nè

antes, doco nì tavà-yá nsidaámà anima-nè. ¹⁰ Pues divi nècuàchìmà nì xini xì-yá primeru, dandu nì sàhàn-nè nì cachitnùhu-ne xì compañeru-yà, divi nècuàchì nìsa xìcanuu xì-yá antes. Vàchi ndoó-né tnùnsí ini, te sacú-né. ¹¹ Dandu nì nacani María mà xì-né ñà-sàni natiacu-yà, te nì ndecunu-ya nùù-né. Doco cóni xìníndísâ nècuàchìmà.

Nansa nì ndecunu Jesús nùù ùi nècuàchì dacuahá-yá

¹² Daaní, después cuàhàn ùi nèhivì xì-yá nùù campu, te yucán nì ndecunu tu-ya nùù-né, doco tucu nì nàcùnahà-yà. ¹³ Dandu nì naxicocuñin nècuàchìmà nì cachitnùhu-ne xì compañeru-nè. Doco cóni xìníndísâ stná nècuàchì dava ga mà yuhù-né.

Ñà-ndùá nì dàndàcú Jesús nùù nècuàchì dacuahá-yá quida-ne nú sàmànuhù-yá

¹⁴ Chicá después nì ndecunu tu-ya nì natùì-ya nùù nsìhúxìn iin nècuàchì dacuahá-yá na meru ndoó-né xixí-né. Te nì càhàn duchi ini-yà xì-né sàhà ñà-caxin guá anima-nè, vàchi cóni xìníndísâ-né yuhù nècuàchì nì xini xì-yá primeru ñà-sàni natiacu-yà. ¹⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsiá inicutu ñuhivì, te cachitnùhu vate-nsiá razón ndiaha xì ñà-cunini nsidanicuú nèhivì. ¹⁶ Nècuàchì cunindisa-xán, te cuhì-né, icúmí-nê càcu-ne nùù Dios. Doco nècuàchì mà cúníndísâ-xân, nicanicuahàn icúmí-nê cunsida-ne cuàchi-ne. ¹⁷ Te nú sàni xinindísâ nèhivì, dandu icúmí stnâ-nè quida-ne milagru. Sàhà yùhù icúmí-nê tavà-né ñà-malu ñuhù anima nèhivì, te càhàn stná-nè dàhàn sàà. ¹⁸ Te nú ni tnií-né iin còò dānā, te ò nú ni cohó-né ndutè dānā, dandu còò ni-iñàha cuu xì-né. Te icúmí stnâ-nè chitāndóó-né ndahà-né ònì nècuàchì cuhì, te nduvàha nècuàchìmà —nì cachi-yà.

Nansa m̀anuhù Jesús ansivi cuàhàn-yà

¹⁹ Daaní, na ní nsihi nì càhàn-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ducán, dandu m̀anana cuisì-yá ansivi cuàhàn-yà, te nì sàcòò-ya ladu cuàhá Dios. ²⁰ Dandu nècuàchìmà, nì caquihin-ne ichì cuàhàn-nè, nì cachitnùhu vate-né inicutu ñà-ndùú razón ndiaha xì-yá. Te Stoho-ndà Señor, nì chindee stná-yànè nì sàha-ya milagru ñà-cucumi-nda seguru divi palabra ndàcuisì nduá cachí-nè.

Yohó nì nsihi historia.

Nà-nduá Nì Tiaa San Lucas sàhà Jesucristu

Nansa nì nacani ini San Lucas nì tiaa-ne tutu yohó ñà-cahvi iin amigo xi-ne nani Teófilo

¹⁻² Cuàhà nèhivì sàni quida lucha tiaa-ne iin tutu ndé nachutnahá víi-né historia nacání xí ñà-nduá nì xini nèhivì xí-nsí nì cuu, nì tiaa-ne nacua nì cachitnùhu nècuàchì nì xininùu mà, vèchi ináhá nècuàchìmà nansa nì cuu dècuèndè quivì primeru, dandu nì dàcuítia stná-nè palabra mà, te ducán nì xinitnùhu stná nsiùhù. ³⁻⁴ Ñàyùcànduá, stná yùhù nì nacani stná inì tiaí iin tutu ñà-nacání víi xi-ní sàhà nsidaa ñà-nduá nì ìa. Vèchi yùhù, sàni sàni nì cundaà vaha inì sàhà nsidaa chuun yohó dècuèndè quivì primeru na ní quesaha-ñá. (Ñàyùcànduá, tiaí tutu yohó) nùu mii-ní don Teófilo, sàhà-ñá vátuni cundaà vaha inì-ní divi ñà-ndàà nduá sàni nacani nèhivì xì-ní sàhà-ñá.

Nansa nì cachitnùhu iin ángel ñà-icúmí tùinuù Juan Bautista ñuhiví

⁵ Tiempu dandacú rey Herodes nùu ñuu Judea nì sandua, te ñuu yucán nìsa ìa stná iin dùtù nani Zacarías. Turnu nì saquidachuún-né chuun xi dùtù. Te mii-né xì dùtù compañeru-nè, nsidaa-né nani-né turnu xi Abías. Te ñahàdìhí-nè nani Elisabet. Descendencia xi dùtù Aarón sàhana xínduu nduì nècuàchìmà. ⁶ Te nihnú ndàcuìsì ini-nè Yua-nda Dios; chívaha ndisa-ne nsidaa ñà-nduá dandacú-yá, nsidaa ñà-nduá cachí-yá. ⁷ Doco còò déhe-ne, vèchi de por sí, còò mèè xi Elisabet, te vichi nduì-nè sàni sahnù cuahà-né.

⁸⁻⁹ Daaní, iin quivì nì sàà nì quida tocar Zacarías mà turnu xi-ne ñà-quida-ne chuun xi dùtù nùu Dios. Te estilu nìsa icumi dùtù mà nduá ñà-quidá-né iin sorteu (índu chuun divi quida cada iin iin-ne). Te Zacarías nì quida tocar ñà-quihvi-ne veheñùhu cahnú ñà-chiñùhmá-nè inciensu. ¹⁰ Te nsidaa nèhivì dava ga sàhàn veheñùhu yucán, ndoó-né tùvèhé nacuatú-né na hora chíñùhmá dùtù mà inciensu. ¹¹ Dandu ini veheñùhu ma nì ndecunu iin ángel xi Stoho-ndà Señor, te nì xini Zacarías-nè, iin-né ladu cuahá mesa ndiaha ndé sàhmì-xì inciensu. ¹² Te nì yùhí Zacarías mà, yáha ga nacání ini-nè. ¹³ Dandu nì càhàn ángel mà xì-né, cachí-nè:

—Màsà yúhî-nî, Zacarías, vèchi cunaha-ní, sàni tiacu Dios ñà-nduá nì xicàn tàhvì-ní nùu-yá; ñàyùcànduá, cuàhàn coo iin dèhe-ní, vèchi cuàhàn coo iin mèè xi nècuàchì vehe-ní Elisabet; mèè tiàa cunduu-ve, te Juan dacúnání-nsiâvè. ¹⁴ Cuàhà gá icúmí-nsiâ cudì inì-nsia, te naquimanì stná-nsiâ mii-yá; te cuàhà gá stná nèhivì icúmí cudì inì-xi na quesaa-vè. ¹⁵ Te na cuahnu-ve, icúmí-vè nihì-vé iin chuun cahnú nùu Yua-nda Dios. Te ni vinu te ni ndutè ìhni, mà nunca sàà-nè coho-ne ndutè mà. Mate táñâha ga tùinuù-né ñuhiví, doco sàchitu anima-nè Espíritu ìì xí Dios. ¹⁶ Te sàhà palabra cachi-nè icúmí cuàhà nècuàchì raza-ní Israel naxicocuñin ini-nè, te natenchicùn-nè Stoho-ndà Dios. ¹⁷ Dihna dèhe-ní icúmí codònuù quesaa, dandu mii-yá. Icúmí-nè quida-ne nacua nìsa quida Elías sàhana, iin-ni cunihnu ini-nè Dios nacua nìsa quida nècuàchì yucán, te iin-ni chindee stná Dios-nè. Te icúmí-nè càhàn stná-nè xì ana xínduu nècuàchì sahnú ñuù-ní, dandu nsinuu ini nècuàchìmà dèhe-ne, te nàcùndoo vìi nsidaa-né. Te càhàn stná dèhe-ní xì cuàhà nèhivì có-ndulócò xì Dios sàhà-ñá nihì nècuàchìmà nàcùnihnu vaha stná ini-nè, dandu nsidavìi-né anima-nè, te cundoo tùha-ne na quesaa Stoho-ndà Señor —nì cachi ángel mà.

¹⁸ Dandu nì cachi Zacarías xì ángel:

—¿Índu iin milagru coo sàhà-ñá cundaà ndisa inì ñà-ndàà nduá cachí-ní? Vèchi yùhù, sàsàhnú cuáhí, te ducán stná ñahàdìhí, sàsàhnú stná-nè.

¹⁹ Te nì cachi ángel mà:

—Yùhù nduì Gabriel, te nùu Dios íin tùhe nicanicuahàn. Te divi-ya nì techuún-yá yùhù vaxi cachitnùhi xì-ní ñà-nduá sàni cachì xì-ní. ²⁰ Doco vichi icúmí-nî nduhihin-ní, mà cúí gá càhàn-ní ni-iin palabra dècuèndè quivì cuu ndisa ñà-nduá nì cachì xì-ní, vèchi có-xiníndísá-nî. Doco seguru icúmí cuu ñà-nduá nì cachì xì-ní —nì cachi ángel.

²¹ Daaní, nècuàchì xíndiatu tùvèhèmà, nacání gá ini-nè, ¿índù chuun nì cuee guá Zacarías ini veheñùhu? ²² Dandu nì quee nècuàchì mà, doco mà cùì gá càhàn-nè. Ñàyùcàndùá, nì cundaà ini nèhivì mà sàni dàcùnì Dios nècuàchì mà ìñàha na iá-nè veheñùhu, vàchi sàni nduhihin-né, te vichi cuisì-ní ndahà-né cuú quidá-né seña.

Nansa nì cuu ndisa ñà-ndùá nì cachitnùhu ángel

²³ Daaní, después nì cuee Zacarías nì ìa-ne ñuu yucán dècuèndè nì xìnu quivì xinúcuáchì-nè yucán, dandu nì naquihin-ne ichì mànuhù-né vehe-ne. ²⁴⁻²⁵ Te nì yàha iin tiempu, dandu nì cundaà ini-nè sàñùhù mée xi ñahàdìhì-nè Elisabet. Ñàyùcàndùá, ùhùn yòò nì ndò Elisabet mà vehe-ne, cudí ini-nè, cachì-nè: “(Ansivéhé) Dios, sàni chindee-yá yùhù, vàchi ináhá-yà sácùndiaa nèhivì yùhù; ñàyùcàndùá nì indehè ndahví-yà yùhù, te vichi mà càhìchì gá ini-nè yùhù”.

Nansa nì cachitnùhu iin ángel icúmì tùinuù Jesús ñuhivì

²⁶ Daaní, nì sàà ìñù yòò, te nì techuún Dios ángel Gabriel mà inga xichi vaxi-ne iin ñuu tii nani Nazaret iá ladu Galilea, ²⁷ vaxi-ne cachitnùhu-ne xì iin nècuàchì ñahà chì nani María. Señorita nduú nècuàchì mà; te sàni ndiadi tnùhu xi-ne ñà-cuàhàn-nè nandàhà-né xì iin tiàa nani José, iin nècuàchì descendencia xi rey David. ²⁸ Te nì sàà ángel mà ndé iá María mà, nì yàha-ne ini vehe, te nì cachi-nè:

—Cuaàváha-ní. Cunaha-ní, sàni ñhì cuáhà-ní gracia nù Stoho-ndà Dios, te cut-náhâ-yá xì-ní. Chicá ndiaha sàni ñhìtáhvi-ní nù nsidanicuú gá nècuàchì ñahà.

²⁹ Dandu María, indéhe-né ángel mà, te nì ndulocó-nè: ¿índù chuun cásàhù nècuàchì mà xì-né ducán? càhàn-né. ³⁰ Dandu cachì ángel mà:

—Màsà yúhî-nî, María, vàchi ndiaha gá sàni ñhìtáhvi-ní nù Dios ñà-quida-ya gracia sàhà-ní. ³¹ Cunaha-ní, icúmì coo iin mée xi-ní, tùinuù-ve ñuhivì; mée tiàa cunduu-ve, te Jesús cunani-ve quida-ní. ³² Cahnú chuun icúmì-yà ñhì-yá, vàchi Dèhemanì Stoho-ndà Dios iá ansivi cunduu-ya. Te chuun cucumi-yá nù Yuamánì-yá cunduu ñà-dandacú-yá nacua nìsa dandacú yohòtéhe-yá David. ³³ Te nicanicuahàn icúmì-yà cusahnú-yá nù nsidaa nèhivì raza-ní Israel, te mà nunca sàà iin quivì mà dándacú gá-yà.

³⁴ Dandu nì cachi María xì ángel mà:

—Doco ¿índù modo cuu xí ducán, como tàyóo ì yùhù?

³⁵ Dandu nì cachi tu ángel mà xì-né:

—Fuerte icúmì quixi Espíritu ì xì Dios ini anima-ní xì poder ì xì-yá; vàchi iin milagru cundua quida Yua-nda Dios iá ansivi. Ñàyùcàndùá, ì sàstnùhù icúmì coo mée xi-ní, vàchi Dèhemanì Dios cunduu-ve. ³⁶⁻³⁷ Cunaha-ní, tnaha stná-ní Elisabet, cuàhàn coo stná iin mée xi-ne, mate sàsàhnú cuáhà-né. Te vichi sàcuàhàn-ndà ìñù yòò ñuhù mée xi-ne, mate antes nìsa cachi nèhivì mà cúí coo ni-iin dèhe-ne. Ducán nì ñhìtáhvi-né nù Dios, vàchi mà ùhì quida-ya nsidanicuú ìñàha.

³⁸ Dandu nì cachi María:

—Còó, vátùnì; yùhù icúmì quide ñà-ndùá cachì mii-yá. Vátùnì nì quidá-yá xì nacua cachì-ní —nì cachi-nè.

Dandu nì quee ángel mà cuàhàn-nè.

Nansa nì cachi María na ní sàhàn-nè visita vehe Elisabet

³⁹⁻⁴⁰ Quivì yucán nì quihin María ichì cuàhàn ndee-né iin ñuu iá ladu Judea ndé iá puru yucù cuàchì. Te na ní sàà-nè ñuu yucán, nì sàhàn-nè vehe Zacarías, nì casàhù-nè xì Elisabet. ⁴¹ Na ní tiacu nècuàchì mà cásàhù María xì-né, dandu nì cundaà ini-nè nì ndacùchì fuerte mée xi-ne tìxi-ne. Dandu fuerte nì quixi Espíritu ì xì Dios ini anima-nè.

⁴² Te ndee ní càhàn-nè, cachì-nè xì María:

—Ndiaha gá sàni quida Yua-nda Dios xì mii-ní nù nsidaa gá nècuàchì ñahà, te ndiaha gá coo stná mée xi-ní.

⁴³ 'Mii-ní, dihi Stoho-ndà Señor nduu-ní, doco vichi sàni quesà-ní ndé ié, mate có-nàtùì (quixi-ní vehi). ⁴⁴ Vàchi cunaha-ní, na ní tiacù cásàhù-ní xì, dandu nì ndacùchì fuerte mée-xi tìxi ñà-cùdì guá ini-ve. ⁴⁵ Vàchi, ndiaha gá sàni cundiatú anima-ní, ñà-nì xinindisa-ní; te vichi seguru icúmì cuu ndisa razón xi Dios nì inini-ní.

⁴⁶ Dandu nì cachi María: Yùhù, cuàhà gá naquímánì Stoho-ndà Señor vichi, ⁴⁷ te cuàhà gá cudî ini anímè sàhà-yá, divi mii-yá nì dácácu xí. ⁴⁸ Vàchi sàni xinimàni-yá yùhù, mate nècuàchì ndahví nduí. Ináhî, dècuèndè vichi xì ndé nicanicuahàn icúmí nèhivì cundaà ini-nè ndiaha gá nì quida Dios xí. ⁴⁹ Fuerte sàstnùhù-yá, te cuàhà gá obra sàni quida-ya xí; ì ndisa-ya sàni cundaà inì. ⁵⁰ Nicanicuahàn icúmí-yâ cundehè ndahví-yà nèhivì càhvì xì-yá. ⁵¹⁻⁵² Te ndiaha gá obra nahnú quidá-yá, ñàyùcàndùá nsidaa nècuàchì cuadú, sàni cundee dahuun-ya nùù-né, xì nsidaa stná tè-xídandacú, sàni dácúxíó stná-yàte nùù chuun xi-tè, te nì chidònnùù-yá nècuàchì ndahví. ⁵³ Stná nècuàchì xíhì guá doco, sàni sàha-yanè ñà-vàha xi-ne, te nì ndòò vaha ini-nè. Doco nècuàchì cuicà, còò ni-ìñàha ni níhì-né nùù-yá, te cuàhàn-nè. ⁵⁴⁻⁵⁵ Sàhana nì càhàn-yà xì xii-ndà Abraham, te nì quida-ya comprometer ñà-nicanicuahàn icúmí-yâ chindee-yá mii-né xì descendencia xi-ne. Ñàyùcàndùá, vichi sàni quida-yañà-mà cumplir, sàni chindee-yá raza-ndà Israel, vachi cóni nándodó-yá ñà-ndùá nì cachi-yà daa, nì cachi María.

⁵⁶ Daaní, ùni yòò nìsa ìa ga nècuàchìmà xì Elisabet, dandu mànuhù-né vehe-ne.

Nansa nì cuu quivì nì tùinuù Juan Bautista ñuhivì

⁵⁷ Daaní, nì sàà quivì quesaa mèè xi Elisabet, te nì tùinuù-vé, mèè tiàa nduú-vé. ⁵⁸ Te nsidaa vecinu xi-ne, xì nsidaa stná tnaha-ne, nì xinitnùhu-ne nansa nì indehè ndahví Stoho-ndà Señor nècuàchìmà. Ñàyùcàndùá, nì cudî gá ini nsidaa-né. ⁵⁹ Te na ní xinu ùnà quivì, nì casaà nsidaa nèhivì mà (vehe Elisabet), vachi cuàhàn màcùtuu seña xi Dios ìcà-vé; te cuní nèhivì mà dacúnání-nèvè Zacarías, nacua nani yua-vé. ⁶⁰ Doco nì cachi dihi-vé:

—Còò, Juan cunduu quivì-vé.

⁶¹ Te nì cacachi nècuàchìmà:

—¿Índù chuun? vachi còò ni-iin tnaha-nda nani Juan.

⁶² Dandu nì caquida nècuàchìmà seña nì ndàcàtnùhù-né nùù yua-vé, a ver nansa cuní mii-né cunani-vé. ⁶³ Ñàyùcàndùá, nì xicàn nècuàchìmà iin tabla tii nì tiàa-ne ñà-Juan cunduu quivì-vé. Dandu nsidaa nècuàchì yucán, nì candulocó-nè. ⁶⁴ Te divi momentu mà nì quesaha nì nacahàn fuerte Zacarías, vátùni nì nacahàn vii-né vichi. Te nì ndenihi vaha-ne Dios. ⁶⁵ Daaní, nsidaa nèhivì ndoó yucù ladu Judea mà, nì ndatnuhu cuahà-né sàhà ñà-ndùá nì cuu ma. ⁶⁶ Te nsidaa ana nì xinitnùhu sàhà-ñá, nì chivàha nsihi-neà ini anima-nè, cachí-nè:

—¿Índù iin clase nèhivì cunduu mèè yohó?

Ducán nì cachi-nè, vachi cuàhà gá nì chindee Dios-vè.

Ñà-ndùá nì cachi Zacarías na ní càhàn ndiaha-né nì cachitnùhu-ne nansa cuàhàn quida dèhe-ne Juan

⁶⁷ Daaní, yua-vé Zacarías, fuerte nì quixi Espíritu ìl xí Dios ini anima-nè, te ndiaha gá nì càhàn-nè nì quida-ya, cachí-nè:

⁶⁸ Cuàhà gá naquímánì-ndà Stoho-ndà Dios, divi mii-yá ana càhvì nsidaa raza-ndà Israel, vachi sàni indehè ndahví-yà ndohó nècuàchì nduú nèhivì xí-yá, te sàni dácácu-yàndó. ⁶⁹ Sàni techuún-yá iin ana chicá fuerte dacácu xi-nda, divi iin descendencia xi nèhivì xí-yá nani David. ⁷⁰ Vachi dècuèndè chicá sàhana sàni quida-ya comprometer ñà-quixi ana dacácu xi-nda, vachi ducán nì cachi-yà xì nèhivì xí-yá (sàhana), te nì cachitnùhu nècuàchì ìl mà ⁷¹ ñà-icúmí-yâ dacácu-yàndó nùù nsidaa ana xiní ùhì xì-ndà, xì nùù stná ana dava ga có-xiñùhù xì-ndà, ⁷² te cundehè ndahví-yà nsidaa yohòtéhè-ndà. Mà nándodó-yá tratu ìl nì saquin-yà xì xii-ndà. ⁷³⁻⁷⁵ Vachi fuerte nì càhàn-yà ñà-seguru quida-ya ñà-ndùá nì cachi-yà xì xii-ndà Abraham, icúmí-yâ cuidahan-yándô nùù ndahà nsidaa tè-xiní ùhì xì-ndà, te mà yúhî gà-ndà. Dandu vátùni cunucuachi víi-nda nùù-yá nicanicuahàn, cunduu-nda nèhivì ìl xí-yá, nèhivì nihnú ndàcuisì inì-xi. ⁷⁶ Te miun xu, icúmú cunduu ana càhàn sàhà Yua-nda Dios iá dìquì-xí ansivi, vachi

dihna miun icúmú cãhùn xì nêhivì sãhà-ñã natenchicùn-nè ichì váha, dandu na quivì quesaa Stoho-ndà Señor, sãndòò tùha-ne. ⁷⁷ Vãchi icúmú cachitnùhu xì nêhivì xí-yá nansa cui càcu anima-nè, te nandutu cuàchi-ne. ⁷⁸ Vãchi vichi, sàni cuhi ini Dios ndohó. Ndè dìquì-xí ansivi nì quee-ya nì quesaa-yà ñà-datnúù-yà sàxìnítùnì-ndà, ⁷⁹ xì stná sàxìnítùnì nêhivì có-sãà cundaà inì-xi, divi nêhivì sà-itúú ndañuhu anima-xi. Te vichi vátùnì cundaca-yàndó iin ichì víí ndé cundoo viì-ndà nùù-yá, te cudìì gá ini-ndà, nì cachi Zacarías.

⁸⁰ Daaní, nì sahnú mée Juan mà, te nì sàcòo fuerte anima-nè. Te iin-ni nì ìa-ne yucú dècuèndè nì sàà quivì nì quesaha-né cacanu-ne cãhàn-nè sãhù sãhà mii-yá xì nêhivì raza-nè Israel.

2

Nansa nì cuu quivì nì tùinuù Jesús ñuhivì

¹ Daaní, quivì yucán nì dandacú tè-cùsãhnú César Augusto ñà-icúmí nandiahvi nsidaa nêhivì cusãhnú-te nùù-xí. ² Ñà-yúcán nì sanduu censu primeru nì quida-tè na tiempu dandacú Cirenio nùù ladu Siria. ³ Ñàyùcànduá, nsidanicuú nêhivì, mànuhù-né ñuu-nè ñà-nayàha-ne nùù lista, ⁴ xì stná José, nì quee stná-nè ñuu Nazaret iá ladu Galilea mànuhù-né ladu Judea ndé nduú ñuu-nè nani Belén, vãchi descendencia xi David nduú stná-nè, ñàyùcànduá, mànuhù-né ñuu tii ma ndé nisa ìa David sãnaha, ⁵ cuàhàn-nè dayáha-ne quivì-né nùù lista mà. Te cutnáhã stná-nè xì María nècuàchì cuàhàn nandàhà xì-né, te ñuhú mée xi nècuàchìmà. ⁶ Daaní, ndoó ñi-né ñuu yucán, te nì sàà quivì tùinuù mée mà. ⁷ Ñàyùcànduá, yucán nì quesaa-vè ñuhivì; mée nuu xí-né nduú-vé, te nì chidúcùn-névè sícoto ndahví, te nì chinduhù-névè ini iin canoa, vãchi có-sãà gá vehe ndé quidì nècuàchì xicá ichì.

Nansa nì ndecunu ángel ndé ndoó nècuàchì xíndiaa xì rìi

⁸ Cunaha-ní, yatni ñuu yucán ndoó stná nêhivì quidì ndiaá xì rìi xí. ⁹ Te na íín cachí nì ndecunu iin ángel xi Stoho-ndà Señor, nì sàcuìin-nè nùù nècuàchìmà, te ndiaha gá nì natnuù inicutu ndé ndoó-né nì quida Stoho-ndà Señor. Ñàyùcànduá, nì cayùhì cuaá-nè. ¹⁰ Dandu nì cachi ángel mà xì-né:

—Màsà yúhî-nsià, vãchi cunaha-nsiá, yohó vaxi nihí iin razón vaha cunini-nsia, iin razón cudìì ini nsidaa nêhivì ñuhivì nduá. ¹¹ Vãchi vichi ndè ñuu xì-nsiá David sàni tùinuù iin ana dacácu xì-nsiá, divi Stoho-ndà Cristu. ¹² Te na sãà-nsiá yucán, icúmí-nsiá cuni-nsiàyà, idáducùn-yá sícoto, indúhu-yá ini iin canoa. Ñà-jaàn cunduu seña cundaà vaha ini-nsiá divi ñà-ndáà nduá cachí xì-nsiá —nì cachi ángel.

¹³ Daaní, na íín cachí nì ndecoyo cuàhà gá ángel nì caquixi ansivi, cutnáhã-né xì ángel nì quesaa primeru mà. Te ndeníhí vaha nsidaa-né Dios, cachí-nè:

¹⁴ Dìquì-xí ansivi ni quee cuàhà tnùñuhu xí Yua-nda Dios, te ñuhivì yohó ni cúndóó víi nsidaa nêhivì cudìì ini-yà sãhà-xí.

¹⁵ Daaní, nì ndanchito nsidaa ángel mà mànuhù-né gloria. Dandu nì cachi nècuàchì xíndiaa xì rìi mà:

—Cúhùn-ndà vichi duha ñuu tii Belén, cundehè-ndà ñà-nduá nì cuu nì cachitnùhu Stoho-ndà Señor xì-ndà.

¹⁶ Ñàyùcànduá, ndee ní quihin-ne ichì cuàhàn-nè, te nì casaà-nè yucán, nì xini-nè yucán iá María xì José xì stná mée, indúhu-vé ini canoa. ¹⁷ Dandu nì nsihi nì xini-nè mée mà, dandu nì cachitnùhu-ne xì nêhivì ñà-nduá nì cachi ángel xì-né sãhà-vé. ¹⁸ Te nsidaa nêhivì nì inini xi ñà-nduá nacání pastor mà, nì ndulocó-nè. ¹⁹ Te María, cóni nándòó stná-nè ñà-nduá nì cachi ángel xì-né, iin-ni nacání ini-nè sãhámà. ²⁰ Daaní, nì caquihin pastor mà ichì mànuhù-né, ndeníhí vaha-ne Dios, naquímànì cuàhà-né mii-yá sãhà nsidaa ñà-nduá nì xinitnùhu-ne, xì ñà-nduá nì xini-nè, vãchi nacua nì cachitnùhu ángel mà xì-né, divi ducán nì cuu.

Nansa nì quida José xì María na ní quida-ne Jesús presentar nùù Yua-nda Dios ini veheñuhu cahnú

²¹ Na ní yàha ùnà quìvì, dandu nì sàcùtuu seña xi Dios ìcà mée Jesús mà, te nì nìhì stná-yà quìvì-yá; nì sàcùnani-yá Jesús, vàchi ñà-jaàn cunduu quìvì-yá nì cachi ángel na tãñaha ga nacùhun ndiaha-yá tìxi dihi-yá. ²² Daaní, nì yàha quìvì cuhí quihmi María, vàchi nì quida-ne cumplir nacua íá ley xi Moisés sàhà nadaa quìvì coo quihmi-né. Dandu mii-né xì José, nihí-névè cuàhàn ñuu Jerusalén ñà-chitanini-nevè nùù Yua-nda Dios, ²³ vàchi dohó cachí tutu ì nduú ley xi Dios: “Tiàa primeru quesaa ñuhiví, nsidaa-vé cunduu-ve mée ndiaha xí Dios”. ²⁴ Te cachí stná ley mà ñà-ìcúmí-né cuàha-ne ùì lungu, te nú coó, ùì loma cuachi. Ñàyùcànduá, nì sàhàn-nè nì sàha stná-nè quisì mà ñà-cuì-si cunduu-sì promesa nùù Dios.

²⁵ Cunaha-ní, ñuu Jerusalén yucán nisa ìa iin tiàa nani Simeón. Nècuàchì nihnú ndàcuìsì ini xì Dios nduú stná-nè, vàchi cahvi víi-néyà, te nihnú vaha ini-nè ñà-quixi ana cuàhàn chindee xi raza-nè Israel, te icúmí stná-nè Espíritu ìì xí-yá. ²⁶ Te divi Espíritu ìì mà sàni cachitnùhu-ya xì-né antes ñà-mà cúí-nè dècuèndè cachi cuninùù-né ana nduú Cristu nì quixi nùù Stoho-ndà Señor.

²⁷ Ñàyùcànduá, quìvì yucán nì càhàn Espíritu ìì xì-né, te nì sàà-nè veheñùhu cahnú na meru quíhvi stná yuadíhí-vê nihí-névè vaxi quida-ne nacua cachí ley ìì. ²⁸ Dandu nècuàchì sàhnù-mà, nì sàcùnindiaa-névè, te nì naquimanì-né Dios, cachí-nè:

²⁹⁻³⁰ Sà-ìá vichi, Señor mío, vátùni nacuaca-ní yùhù vichi, vàchi contentu íé, vàchi nacua nì cachí-ní xí, divi ducán nì cuu ndisa, sàni xinì ana nì techuun-ní ñà-dacácu xi-nsí. ³¹ Mii-ní, nì chitnùní inì-ní quesaa-yà, dandu nìhì nèhivì nsidanicuú ñuu cundaà ini-nè nansa cui càcu anima-nè quida-ya. ³² Vàchi icúmí-yâ datnúù-yà sàxìnítùnì nsidaa nèhivì mà; te divi ducánì stná nècuàchì raza-nsì Israel, cuàhà gá tñùñùhú ndiaha icúmí-nsí nìhì-nsí sàhà-yá, nì cachi Simeón.

³³ Ñàyùcànduá, cuàhà gá nì ndulocó José xì María sàhà ñà-nduá nì cachi nècuàchìmà sàhà mée mà. ³⁴ Dandu nì xicàn tàhvi Simeón gracia xi Dios sàhà yuadíhí-vê, te nì cachi stná-nè xì dihi-vé:

—Cunaha-ní, sàhà mée yohó icúmí cundiatú anima cuàhà gá nècuàchì ñuu-ndà Israel. Doco dava ga stná-nè, quixi tñùndoho cahnú dìquì-né, según nansa indéhe-né mii-yá nduú mée yohó. Te icúmí-yâ cachitnùhu-ya sàhà ichì Yua-nda Dios, doco cuàhà stná nèhivì cahíchì ini xì-yá. ³⁵ Te sàhámà icúmí cundaà inì-xi ñà-nduá nihnú ini-nè ini anima-nè. Daaní, mii-ní, icúmí stná-ní (cunì-ní tñùndoho), na ian xída iin càa anima-ní —nì cachi Simeón.

³⁶⁻³⁷ Daaní, yucán nisa ìa stná iin nècuàchì ñahà nani Ana, te sàni nìhítàhvi-né càhàn-nè cuenta xi Dios. Dèhe iin tiàa nani Fanuel nduú-né, te Aser nani yohòtéhè-né. Sàsàhnú cuàhà-né vichi. Nì nandàhà-né na chii-né, te ùsà cuà nì ìa-ne xì ìì-né, dandu nì xihì nècuàchìmà. Te vichi sàcuàhàn-ndà 84 cuà ìá mii-né. Te có-queé-né veheñùhu cahnú, vàchi ndui te ñuú ìá-nè yucán, xinúcuáchí-né nùù Dios, iníhí-né, te xicàn tàhvi-né nùù-yá. ³⁸ Ñàyùcànduá, divi momentu mà nì tñàtuu nècuàchìmà (ndé iín María xì José), te nì naquimanì stná-nè Dios (sàhà mée Jesús), dandu nì quesaha-né nì càhàn-nè xì nèhivì ñuu Jerusalén sàhà-vé, nì cachitnùhu-ne xì nèhivì xíndiatu ñà-quesaa mii-yá quida-xi obra, te càcu-nda.

³⁹ Daaní, José xì María, nì nsihi nì quida-ne nsidaa ñà-nduá dandacú ley xi Dios, dandu nì naquihin-ne ichì mànuhù-né ladu Galilea, nì nasaa-nè ñuu-nè Nazaret ndé ndoó-né. ⁴⁰ Te mée nduú mii-yá, nì sahnù-ya, nì cufuerté anima-yà, te chicá nì cunchichí-yà, cuàhà gá gracia xi Dios icúmí-yâ.

Nansa nì quida Jesús na chii-yá, te nì sàhàn-yà iin vicò ñuu Jerusalén

⁴¹ Cunaha-ní, cuà cuà nì sasàhàn yuadíhí-yâ ñuu Jerusalén quìvì nacává vicò pascua. ⁴² (Te nì cuu iin xichi) na sàxìcá-yá ùxìn ùì cuà, dandu cuàhàn tu-ya xì-né vicò ñuu mà, vàchi ñà-jaàn nì sanduu estilu xi-ne. ⁴³ Daaní, nì nsihi vicò mà, te nì naquihin-ne ichì mànuhù-né; doco nì ndòo Jesús ñuu Jerusalén mà, te cónì xìnì José xì María, ⁴⁴ vàchi ádi váxi-ya cutnáhâ-yá xì nèhivì dava ga càhàn-né. Ñàyùcànduá, iin quìvì

sàxicá-né mànuhù-né, dandu nì quesaha-né xicánúú-né nandúcu-nêyà, ndácàtnùhù-né nùu tnahà-ne xì stná amigo xi-ne.

⁴⁵⁻⁴⁶ Doco còo, cóni nátùì-ya. Ñàyùcàndùá, nì naxicocufin-nè ñuu Jerusalén, áma ndácùhun-neyà càhàn-né. Te tìxi ùni quivì nì natùì-ya, veheñùhu cahnú íá-yà, dava mahì maestru xi ley ìi, iníní-yá ñà-ndùá cachí nècuàchìmà, te ndácàtnùhù stná-yà nùu-né. ⁴⁷ Te nsidaa ana iníní má, nì ndulocó-nè ñà-nchìchí guâ-yà, te naxícóníhì nchichí-yà nùu-né. ⁴⁸ Te na ní xini José xì María íá-yà yucán, dandu nì ndulocó-nè, te nì cachi dihi-yá:

—Hijo, ¿índu chuun nì quido xi-nsí ducán? vâchi yùhù xì yuo, cuàhà gá nì xicanuu-nsi nandúcu-nsí yohó, nacání cuàhà ini-nsi.

⁴⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Còo, có-ndùá fuerza nanducu-nsiá yùhù, vâchi xiñuhu ñà-cundaà inì-nsia íá chuun nì ñihí nùu Yua míi, te icúmî quideà.

⁵⁰ Doco José xì María, cóni sánìhì ini-nè ñà-ndùá nì cachi-yà xì-né. ⁵¹⁻⁵² Dandu nì nacuaa-neyà mànuhù-né xì-yá ñuu Nazaret. Te nsidaa ñà-ndùá nì cuu ma, nì chivàha María-ñà ini anima-nè. Te mii-yá, nìsa inini-ya nsidaa ñà-ndùá nì cachi yuadhí-yâ. Te chicá nì cunchichí-yà, te chicá nì sahnu-ya, te nicanicuahàn ndeé vâha-ya nùu Dios, te nsidaa stná nèhivì, nì cudìi stná ini-nè sàhà-yá.

3

Nansa nì quida Juan Bautista nì càhàn-nè sàhù yucù

¹ Daaní, nì yàha tiempu, te nì sàà sàhùn cuà cusáhnù rey cahnú Tiberio. Mismo cuà yucán dandacú stná Poncio Pilatu nùu ladu Judea, nduú-te gobernador. Te ladu Galilea dandacú rey Herodes. Te ñani-te Felipe dandacú ndé nduú ladu Iturea xì ladu Traconite. Daaní, ndè ladu Abilinia dandacú iin gobernador nani Lisania. ² Te dùtù chicá xicusahnú xínduu Anás xì Caifás. Te divi tiempu yucán nì quesaha Dios datnúu-yà ini sàxínítnùní Juan (Bautista) ndé íá-nè yucù. ³ Ñàyùcàndùá nì quee-ne cuàhàn-nè inicutu ladu yatni yùte Jordán, te yucán nì càhàn-nè sàhù xì nèhivì ñà-icúmí-nè cuu-ne arrepentir sàhà ñà-cuicahnú ini Dios sàhà cuàchi-ne, dandu cuhì-né. ⁴ Vâchi ducán cachí stná nùu tutu ìi nì tiaa profeta Isaías, divi nècuàchì nì sacahàn cuenta xi Dios; dohó nì tiaa-ne:

Tiacú càhàn fuerte ana càhàn yucù, te cachí-nè xì-ndà ñà-nsida vii-ndà (anima-ndà) na ian nduviì ichì ndé yàha Stoho-ndà Señor, te ichì ndàà cundua. ⁵ Te ducán íá stná na ian cuàhàn chitu stná nsidaa yui, te ndundaà stná nsidaa yucù, xì nsidaa lùnsì, xì nsidaa stná ichì cávâ, icúmíâ ndundaà, te ndé íá ichì chicuèhè, nduviì stná yucán. (Ducán icúmí nduviì stná anima nèhivì), ⁶ dandu nsidanicuú-né, icúmí-nè sàà-nè cuni-nè nansa sáhatahvì Dios salvación xi-ya.

(Ducán nì cachitnùhu tiaa ma nùu libru mà.) ⁷ Ñàyùcàndùá nì caquee cuàhà nèhivì inii ladu yucán, cuàhàn-nè nùu Juan, vâchi cuní-nè cuhì stná-nè. Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Mii-nsiá, na quidá còo, ducán quidá-nsiá, vâxi-nsia yohó xinúdèhé-nsià nùu castigu cahnú icúmí quixì. ¿Ana divi nì cachi xì-nsiá quida-nsia ducán? ⁸ Pues, ñà-ndùá xiñuhu nduá quida ndisa-nsia cumplir nacua ndiá ìcà-ndà nú sàni cuu ndisa-nda arrepentir. Nì màsà cáchì-nsia: “Divi Abraham nduú yohòtéhè-ndà, còo ni-iñàha cuu xi-nda”. Vâchi cunaha-nsiá, dècuèndè stná yùu ndoó yohó, vâtùni nanduu stná nahi nèhivì raza-ndà Abraham nú cuní mii-yá. ⁹ Te vichi sà-íá cuàhàn cachi-yà índu nèhivì ñhì xì castigu, te ducán íá na ian nácàxin-nda yutnù có-càná fruta, te sà-íníndáhà-ndá hacha tàhndè-nu coco-nù. Pues ducán icúmí cuu stná xì nèhivì có-quidá víi —nì cachi Juan.

¹⁰ Dandu nì cachi nèhivì cuàhà yucán:

—Nú ducán íá, ¿nansa ndiá ìcà-nsí quida-nsi, maestro?

¹¹ Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Nú ndoó nècuàchì còo dùhnù-xí, dandu nì dácùtâhvì-ndané ian, nú icúmí-ndá ùià. Te nècuàchì xíhì doco, nì dácúxí stná-ndané nú íá ñà-cutiacu-ndà.

¹² Daaní, yucán nì casaà stná nècuàchì dachíyàhvi, te nì cuhiì stná-nè. Dandu nì xicàn tñuhù stná-nè nùu Juan, cachí-nè:

—Te nsiùhù, ¿nansa ndiá ìcà-nsí quida stná-nsì, maestro?

¹³ Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Nacua cachí ley, divi ducán dachíyàhvi-nsia nèhivì, màdià chicá más.

¹⁴ Daaní, stná soldadu, nì caxicàn tñuhù stná-nè nùu nècuàchìmà, cachí-nè:

—Nsiùhù, ¿nansa ndiá ìcà-nsí quida stná-nsì?

Dandu nì cachi Juan:

—Màsà dáyùhì-nsià ni-iin nèhivì, te tavà-nsiá dihùn nùu-né; ni màsà quídáyúcùn uun stná-nsià tñuhu. Te cundoo stná-nsià conforme xì ñà-nduà quíyàhvi-nsia —nì cachi Juan.

¹⁵ Ñàyucànduá, nsidaa nèhivì, nacání ini-nè sàhà Juan mà, a Cristu (icúmí quixi nùu Dios) nduú-né cahan-né. ¹⁶ Dandú nì càn Juan xì nsidaa nèhivì yucán, cachí-nè:

—Yùhù, tècuì quidá ì' mii-nsiá, doco nchícùn gà vaxi mii-yá ana chicá cahnú poder xi nùu yùhù. Ni có-nâtui cundui iin mozo xi-ya ñà-taví ndisàn-yá. Te icúmí-yâ quida ì-yá anima-nsià tixi Espíritu ì xí Dios, te na ian quidá ñuhu, ducán quida stná-yà xì-nsiá (dandáñuhú stná-yà ñà-có-ndiàá). ¹⁷ Vâchi vichi sà-ìá cuàhàn-yà quida-ya na quida-nda xi trigu, yutnù chipála dandiachi-ndañá, dècuèndè ndiachi nsihí trigu ndoo ñuhu, dandu chivàha-nda nùn mà, doco mihi-ñá, icúmíâ coca. Pues ducan icúmí stná-yà quida-ya (xì nèhivì, nèhivì xí mii-yá dacácu-ya, doco nèhivì dava ga), còó, nicanicuahàn icúmí-nè coco-ne.

¹⁸ Ducán nì cachi Juan na ní càn-nè sàhù, te cuàhà gá stná ñà-vàha nì cachi-nè xì nèhivì yucán, áma nánsidá vii-né modo xi-ne. ¹⁹ Daaní, rey Herodes, nì càn stná Juan mà xì-té sàhà cuñada xi-tè nani Herodías, vâchi iá-te xi ñahà mà, te ñahàdihí ñani-te Felipe nduú-ña. Te nì càn stná-nè xì-té sàhà nsidaa gá ñà-có-ìá vii quidá-te. ²⁰ Doco tèmà, chicá más nì quida chicuèhè-te, dècuèndè nì sadi stná-te Juan vehecàa.

Nansa nì quida ì Juan Jesús na táñaha ga cundiadi-nè

²¹ Na ní nsihì nì cuhiì nsidaa nèhivì dava ga, dandu nì cuhiì stná Jesús. Te iín-yá yucán xicàn tàhvì-yá, dandu ní nuna ansivi, ²² te nì nuu Espíritu ì xí Dios dìquì-yá; na iá loma, ducán iá-yà mànuu-ya. Te nì tiacu stná tàchì Dios càn-yà ansivi, cachí-yà (xì Jesús):

—Mii-ní, Dèhemaní nduu-ní. Te cudí cuàhà inì sàhà-ní.

Ana xínduu yohòtéhè Jesucristu

²³ Cunaha-ní, xicá Jesús nahi òcò ùxìn cuà na ní quesaha-yá (quidá-yá chuun ndiaha xí-yá), te tuxí ini nèhivì dèhe José nduú-yá. Te iin tiàa nani Elí nì sanduu velú xi-ya.

²⁴ Te yua Elí mà ní sanduu Matat; te yua Matat nì sanduu Leví; te yua Leví nì sanduu Melqui; te yua Melqui nì sanduu Jana; te yua Jana nì sanduu inga José; ²⁵ te yua José mà ní sanduu Matatías; te yua Matatías nì sanduu Amós; te yua Amós nì sanduu Nahum; te yua Nahum nì sanduu Esli; te yua Esli nì sanduu Nagai; ²⁶ te yua Nagai nì sanduu Maat; te yua Maat nì sanduu inga Matatías; te yua Matatías mà nì sanduu Semei; te yua Semei nì sanduu inga José; te yua José mà ní sanduu Judá; ²⁷ te yua Judá nì sanduu Joana; te yua Joana nì sanduu Resa; te yua Resa nì sanduu Zorobabel; te yua Zorobabel nì sanduu Salatiel; te yua Salatiel nì sanduu Neri; ²⁸ te yua Neri nì sanduu inga Melqui; te yua Melqui mà ní sanduu Adi; te yua Adi nì sanduu Cosam; te yua Cosam nì sanduu Elmodam; te yua Elmodam nì sanduu Er; ²⁹ te yua Er nì sanduu Josué; te yua Josué nì sanduu Eliezer; te yua Eliezer nì sanduu Jorim; te yua Jorim nì sanduu inga Matat; ³⁰ te yua Matat mà ní sanduu inga Leví; te yua Leví mà ní sanduu Simeón; te yua Simeón nì sanduu inga Judá; te yua inga Judá mà ní sanduu inga José; te yua inga José mà ní sanduu Jonán; te yua Jonán nì sanduu Eliaquim; ³¹ te yua Eliaquim nì sanduu Melea; te yua Melea nì sanuu Mainán; te yua Mainán nì sanduu Matata; te yua Matata nì sanduu Natán; ³² te yua Natán nì sanduu David; te yua David nì sanduu Isaí; te yua Isaí nì sanduu Obed; te yua Obed nì sanduu Booz; te yua Booz nì sanduu Salmón; te yua Salmón nì sanduu Naasón; ³³ te yua Naasón nì sanduu Aminadab; te yua Aminadab nì sanduu Aram; te yua Aram nì sanduu Esrom; te

yua Esrom nì sanduu Fares; te yua Fares nì sanduu inga Judá; ³⁴ te yua Judá mà ní sanduu Jacob; te yua Jacob nì sanduu Isaac; te yua Isaac nì sanduu Abraham; te yua Abraham nì sanduu Taré; te yua Taré nì sanduu Nacor; ³⁵ te yua Nacor nì sanduu Serug; te yua Serug nì sanduu Ragau; te yua Ragau nì sanduu Peleg; te yua Peleg nì sanduu Heber; te yua Heber nì sanduu Sala; ³⁶ te yua Sala nì sanduu Cainán; te yua Cainán nì sanduu Arfaxad; te yua Arfaxad nì sanduu Sem; te yua Sem nì sanduu Noé; te yua Noé nì sanduu Lamec; ³⁷ te yua Lamec nì sanduu Matusalén; te yua Matusalén nì sanduu Enoc; te yua Enoc nì sanduu Jared; te yua Jared nì sanduu Mahalaleel; te yua Mahalaleel nì sanduu inga Cainán; ³⁸ te yua Cainan mà ní sanduu Enós; te yua Enós nì sanduu Set; te yua Set nì sanduu Adán; te yua Adán nduú Dios.

4

Nansa nì cuni ñà-malu dacà-sí Jesús ñà-quida-ya iin cuàchi

¹ Daaní, (nì nsihi nì cuhiì Jesús) nì quee-ya ladu yùte Jordán, chitu anima-ya Espíritu ìlì xí Dios. Dandu nihí Espíritu ìlì mà-yá nì sàhàn ñà-coo-ya yucù dãná. ² Ùlì dico quivì nìsa ìa-ya yucán, te nì cuni ñà-malu dacà-síyâ, (doco cóni cúndéé-sî). Te inii tiempu mà nì ìa dòcò-yà.

Daaní, na ní yàha quivì mà, dandú nì xihì-ya doco. ³ Te nì cachi ñà-malu xì-yá:

—Nú ndisa Dèhemanì Dios nduu-ní, dandu cachi-ní xì yùù yohó ni nándúá pan cuxi-ní.

⁴ Dandú nì cachi Jesús xì-sí:

—Còó, vàchi dohó cachí nùù tutu ìlì: “Màdì cuisì pan cutiacu nèhivì; còó, vàchi xiñuhu cucumi stná-nè nsidaa palabra ìlì cachí Dios”.

⁵ Daaní, nì saca-siyá cuàhàn-si xi-yá dìni iin yucù ducún, te nì dàcùnì-siyá nsidanicuú ñuu íá ñuhivì; iin ratu tii, te sàni dàcùnì-siyá nsidaámà.

⁶ Dandu cachí-si xi-yá:

—Vàtùni dacútâhvì mii-ní nsidaa ñuu yucán ñà-dandacu-ní nùá, te nìhì stná-ní nsidaa ñà-vico icúmíá, vàchi ndahí sà-ìá nsidaájàn, te dandacuí nùá, te anà-ni nì cui cudfi inì dacútâhvì ñà-dandacú-né nùá. ⁷ Ñàyùcànduá nú ni mácuìn sìsì-ní nùí, te cahvi-ní yùhù, dandu dacútâhvì mii-ní nsidaájàn.

⁸ Dandu nì cachi Jesús xì-sí:

—Còó, vàchi dohó cachí nùù tutu ìlì: “Cuisì mii Stoho-ndà Dios ndiá ìcà-ndà cahvi-nda, te cunucuachi-nda nùù-xí”.

⁹ Daaní, nì saca-siyá cuàhàn-si xi-yá ndè ñuu Jerusalén. Yucán nì chicoo-siyá ndè dìni veheñùhu cahnú, te nì cachi-si xi-yá:

—Nú ndisa Dèhemanì Dios nduu-ní, dandu dandiachi-ní mii-ní, ¹⁰ vàchi ducán cachí nùù tutu ìlì:

Icúmí Dios dandacú-yá nùù ángel xi-ya ñà-cundiaa-nè mii-ní.

¹¹ Te cachí stná tutu mà:

Icúmí ángel mà natnii ndahà-né mii-ní ñà-màsà máquìhi sahà-ní ni-iin yùù.

¹² Dandu nì cachi Jesús xì-sí:

—Cachí stná tutu ìlì: “Màsà quidá canúú-ndá ñà-có-cùnì Stoho-ndà Señor”.

¹³ Dandu na ní nsihi ñà-nì cunì-si dacà-síyâ, dandu nì nacoò chii-síyâ cuàhàn-si.

Nansa nì quesaha Jesús quidá-yá chuun ndiaha xí-yá ladu Galilea

¹⁴ Daaní, mànuhù-yá ladu Galilea, chitu-yá poder xi Espíritu ìlì xí Dios. Te nì xinitnùhu nèhivì sàhà-yá inicutu ladu yucán. ¹⁵ Te nì xicanuu-ya nì nacàhin-ya nsidaa veheñùhu ñuu ladu yucán, dacuahá-yá nèhivì. Te nsidaa-né, nì ndenihi vaha-neyà.

Nansa nì quida nèhivì na ní nùhù Jesús ñuu-yà Nazaret

¹⁶⁻¹⁷ Dandu nì nasaa-yà ñuu Nazaret ndé nì sahnu-ya. Te na ní sàà quivì descansu, dandu nì sàhàn-yà veheñùhu yucán, vàchi ducán nduú estilu xi-ya. Te nì ndacuiin-ya ini veheñùhu ma cuàhàn-yà cahvi-ya (tutu ìlì) cunini nèhivì mà. Te nì sàha iin nèhivì-yá tutu nì tiaa profeta Isaías nì sacahàn cuenta xi Dios sàhana. Dandu nì nacuna-ya tutu mà nì nanducu-yá iin lugar, te dohó cachí ndé nì ndacùhun-ya:

¹⁸ Fuerte ináccáa Espíritu ìl xí Dios ini anímè, vâchi sàni sàha-ya yùhù chuun ìl cachitnùhi ñà-vàha ndiaha xi nècuàchì ndahví, daaní, vâxi stnâi ñà-càhìn xì ana xíndoo tnùnsí ini, dandu cahnde ini-nè sàhámà. Te vâxi stnâi cachitnùhi xì ana có-ndòó libre ñà-vàtùni caquee-ne libre quide; te nècuàchì cuaá, vâtùni natùni stná nùù-né quide, xì nècuàchì yáha tnùndoho, vâtùni càcu ndisa-ne nùámà quide. ¹⁹ Te vâxi stnâi cachì xì nsidaa nèhivì (ñà-vitni nduú) meru tiempu nàcùndoo vâha-ne xì Stoho-ndà Señor.

²⁰ Daaní, nì nacadi Jesús tutu mà, te nì naxiconihí-yáñà nùù tiàa xinúcuáchí yucán. Dandu nì sàcòo-ya, te nsidaa nèhivì ndoó veheñùhu yucán, indéhe váha-neyà. ²¹ Dandu nì cachi-yà xì nsidaa-né:

—Vichi na meru nì inini-nsia palabra nì cahvi nùù-nsiá jaàn, ñà-sàni cuu ndisa nduá, (te quidé nacua cachá’).

²² Te nsidaa nèhivì yucán, nì ndenihi vâha-neyà, te nì ndulocó-nè, vâchi yáha ga ndiaha cáhàn-yà. Doco cachí stná-nè iin-ne xì inga-nè:

—¿Amádi dèhe José nduú nècuàchì yohó?

²³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ádi cuáhàn-nsià cachi-nsià xí nacua cachí dichu: “Nú cuhí-ní, te nduu-ní doctor, dandu ¿índù chuun có-dándúvâha-ní mii-ní?” Vâchi sàni xinitnùhu-nsia nansa nì quide milagru ñuu Capernaum, ñàyùcàndúá ádi cuáhàn-nsià cachi-nsià xí ñà-xiñhù quida stnâi milagru mà ñuu-ndà yohó nacua nì quide yucán.

²⁴ Dandu nì cachi tu-ya:

—Ñà-ndáa nduá, ni-iin tiàa nì nihì chuun cáhàn cuenta xi Dios, có-quidáñhù nècuàchì ñuu-nè mii-né. ²⁵ Doco cunini-nsia palabra ndàcuisì yohó: na ní sanduu tiempu xi Elías sàhana, te cóni cùún dàvì ùni cuà dàva, dandu fuerte nì quixi tnama inicutu ñuu-ndà Israel yohó, te ndoó cuàhà nècuàchì ñahà nì xihì ì-xí ladu xi-nda, ²⁶⁻²⁷ doco ni-iin-ne cóni níhitàhvì-né sàa Elías vehe-ne. Còó, iin nècuàchì cuaán inga ñuu nani Sarepta yatni ñuu Sidón, divi nì nihitàhvì sàa nècuàchì mà vehe-xi. Daaní, stná tiempu xi profeta Eliseo, mate ndoó cuàhà ana cuhí cuèhè lepra ñuu-ndà Israel yohó, doco ni-iin-ne cóni dándúvâha Eliseo-nè, cuisì iin nècuàchì inga ñuu Siria nani Naamán —nì cachi Jesús.

²⁸ Daaní, nsidaa nèhivì ndoó veheñùhu yucán, yáha ga nì caxidà ini-nè ñà-nì cachi-yà ducán. ²⁹ Ñàyùcàndúá, nì ndacuítà nsihi-ne, nì tavà-neyà iladu ñuu mà. Te sàhà-ñà òdìni yucù indúhá, ñàyùcàndúá nihí-neyà nì casaà ndé íá tahví, cuáhàn-nè dandiachi-neyà nì cuí. ³⁰ Doco nì yáha uun-ya mahì nsidaa-né cuáhàn-yà.

Nansa nì tavà Jesús iin ñà-malu ináccáa ini iin tiàa

³¹ Dandú nì sàa-yà ñuu Capernaum íá ladu Galilea, te yucán nì dàcuàhá-yá nèhivì sàhàn veheñùhu quivì descansu. ³² Te nècuàchì mà, nì ndulocó-nè sàhà ñà-ndúá dacuahá-yánè, vâchi chináhá-yà nahi ana cusáhnù.

³³ Te mahì nèhivì ndoó ini veheñùhu yucán nìsa ìa iin tiàa ináccáa iin ñà-malu anima-xi. Te fuerte nì ndàhì ndee-né, ³⁴ cachí-nè:

—¿Nacoo-ní nsiùhù! ¿Ndíà cunduu-ní nsiùhù, Jesús de Nazaret? ¿A váxi-ní dandáñhù-ní nsiùhù nduá? ¿Yùhù ináhí mii-ní! ¿Ana ìl nì quixi nùù Dios nduu-ní!

³⁵ Dandu ní sadi Jesús nùá, cachí-yà:

—¿Màsà cáhùn, te quee cuahán! ¿Nacoo tiàa yohó!

Dandu indéhe nsidaa nèhivì yucán, te nì nàcasàn tiàa ma nì quida ñà-malu, te nì quee-sì cuáhàn-si, cóni dánâcuèhè-siné. ³⁶ Ñàyùcàndúá nì ndulocó sàstnùhù nèhivì ndoó yucán, cachí-nè iin-ne xì inga-nè:

—¿Yáha ga fuerte palabra xi nècuàchì yohó! Vâchi na dandacú iin ana nì nihì chuun cahnú, ducán dandacú-né nùù ñà-malu, te fuerza queá cuáhàn.

³⁷ Ñàyùcàndúá, nì xitià razón sàhà-yá inicutu ladu yucán.

Nansa nì dándúvâha Jesús òido Simón Pedro

³⁸ Daaní, na sání quee-ya veheñùhu yucán, dandu cuàhàn-yà vehe Simón. Te yucán indúhu dído-ne ñàhà; cuhí vaha-ne, fuerte quidá yòcò xì-né. Dandu nì sacundahví nèhivì yucán ñà-nì quidá-yá favor chindee-yá nècuàchìmà. ³⁹ Ñàyùcàndùá nì nacahnù ndee-ya ladu dìnì-né, te nì dándàcú-yá nùù yòcò mà ñà-nì cúcuíàn luegu. Te divi ducán nì cuu. Vichi vichi nì ndacuiin nècuàchìmà nì quesaha-né nì xinucuachi-né nùù mii-yá xì compañeru-yà.

Nansa nì dándúvaha Jesús cuàhà gá nècuàchì cuhí

⁴⁰ Daaní, na ní quècahnu orá, dandu nì casaca cuàhà nèhivì nècuàchì cuhí xi-ne, nihí-né nècuàchìmà nì sàà nùù-yá, nsidanuu cuèhè ndohó-né, ñàyùcàndùá nì chitàndòó-yá ndahà-yá dìnì iin iin-ne, te ducán nì canduvàha-ne. ⁴¹ Nùù cuàhà nècuàchì cuhí nì caquee stná ñà-malu, cána-sì, cachí-si xi-yá:

—Dèhemanì Dios nduu-ní.

Dandu nì sadi-yà nùù-sí, cónì sáha-ya càhàn gà-si, vàchi ináhá-sí Cristu nì quixi nùù Dios nduú-yá.

Nansa nì càhàn Jesús sàhù inicutu ladu Galilea

⁴² Daaní, na ní tùinuù (inga quivì), nì quee cuaán-yá cuàhàn-yà iin xaan ndé còò nèhivì. Te nandúcu nèhivì-yá nì casaà-nè ndé iá-yà, te nì xicàn-nè ñà-màsà nácóó-yánè, te cùhùn-yà. ⁴³ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Ndè cuàhà stná inga ñuu icúmì cùhìn cachitnùhi xì nèhivì razón ndiaha sàhà ñuhivì ìì xí Dios, vàchi sàhà chuun jaàn nì techuún Yuamán' yùhù vaxi —nì cachi-yà.

⁴⁴ Ñàyùcàndùá, ducán nì xicanuu-ya ladu Galilea nì nacàhin-ya iin iin veheñùhu, te nì càhàn-yà sàhù (xì nèhivì xínataca yucán).

5

Nansa nì cuu iin milagru nì tavà nèhivì xí Jesús cuàhà siaca

¹ Iin xichi nì nataca cuàhà sàstnùhù nèhivì (nùù-yá), te yáha ga ndutnúú-yá quidá-né, vàchi cuní-nè cunini-ne palabra xi Dios. Yuhù mar de Genesaret iín-yá; ² te nì xini-yà yucán itá ùì lancha (mahì tècuíì mà), doco sàni caquee stohò-nu, nacáté-né ñunù xì-né, vàchi tè-tává siaca xínuu-ne. ³ Ñàyùcàndùá, nì nana-ya nì quècahnu stná-yà ini iin lancha yucán, Simón nani stohò-nu. Dandu nì càhàn-yà xì nècuàchìmà áma dácúxíca tii gá-nènu cùhùn mahì tècuíì, te ducán nì quida-ne. Dandu nì sàcòo-ya ini lancha mà, te nì quesaha-yá nì dàcuàhá-yá nèhivì cuàhà mà.

⁴ Daaní, nì nsihi nì dàcuàhá-yánè, dandu nì cachi-yà xì Simón:

—Vichi dacaca-ní lancha xi-ní dècuèndè ndé chicá cunú ñuhú tècuíì, te danuú-nsiá ñunù xì-nsiá, te tnii-nsia siaca.

⁵ Doco nì cachi Simón xì-yá:

—Niùyacà sàni quidachuún-nsí, te còò ni-iin-sì nì níhì-nsí, Maestro. Doco vichi vátùnì danuú tú-nsí ñunù xì-nsí nacua cachí-ní.

⁶ Daaní, na ní dānùú tú-né ñunù xì-né, nì tui cuàhà siaca, dècuèndè nì quesaha ndátà ñunù xì-né ñà-cuàhà guá-si. ⁷ Ñàyùcàndùá nì quida-ne seña nùù compañeru-nè ndoó inga lancha ñà-nì tnátuu stná nècuàchìmà chindee stná-nè. Doco na ní caquesaa-nè, nì chitu ndúì lancha mà puru siaca, sàmérù càhà-nu ni cuí. ⁸ Na ní xini Simón Pedro nì cuu ducán, dandu nì sàcuíin sísì-né nùù-yá, cachí-nè:

—Nacoo-ní yùhù, por favor, vàchi iin nèhivì cuàchi nduí, Señor mío —nì cachi-nè.

⁹ Vàchi mii-né xì nsidaa nècuàchì cutnàhá xì-nè, yáha ga nì ndulocó-nè sàhà ñà-cuàhà guá siaca nì catavà-né. ¹⁰ Te ducán stná dèhe Zebedeo nani Jacobo xì Juan, cuàhà gá nì ndulocó stná-nè, vàchi iin-ni compañeru xínuu-ne xì Simón nùù chuun xi-ne. Dandu nì cachi Jesús xì Simón:

—Màsà yúhî-ní, vàchi quivì nùù-xí màdì gá siaca tavà-ní; nèhivì icúmì-ní tavà-ní ñà-quee-ne (ichì malu).

¹¹ Ñàyùcàndüá, nì dàtnátuu-ne lancha xi-ne nùù ñuhù íchî, te nsidaa-né nì nacoo ì-né ñà-ndüá ícúmí-nê, te nì tenchicùn-nè mii-yá.

Nansa nì cuu nì dándúvaha Jesús iin nêhivì ndoho-xi cuèhè lepra

¹² Daaní, nì cuu iin xichi íá-yà iin ñuu, te yucán íá stná iin tiàa ndoho-xi cuèhè lepra. Te nècuàchimà, nì xini-nè yucán íin Jesús, ñàyùcàndüá nì sàcuìn sîsî-né nùù-yá nì tutuyuhu-né nùù sàhà-yá, te nì xicàn tàhvì-né nùù-yá, cachí-nè:

— Señor mío, nú cuní-ní, vátuni dándúvaha-ní yùhù.

¹³ Dandu nì dàcúhùn Jesús ndahà-yá ònì-né, te nì cachi-yà:

— Juùn. Vichi duha ni ndúvaha-ní, cachí xî-ní.

Dandu na momentu nì cachi-yà ducán, nì quee cuèhè quida-xi-né. ¹⁴ Dandú nì sàcùnaha-né nùù-yá ñà-màsà cachí-né xì nêhivì, cuisì-ní ni cúhùn-nè nùù dùtù dacuní-né nècuàchimà ìcà-né (ñà-sànì nduvàha-ne), dandu nacuaaha-ne promesa nùù Dios, vâchi ducán cachí ley xi Moisés, te ducán cundaà stná ini nêhivì ñà-sànì nduvàha-ne.

¹⁵ Doco còó, vihi gá más nì xitià palabra sàhà-yá, te cuàhà gá nêhivì nì nachitu nùù-yá, cuní-nè cunini-ne cáhàn-yà, te cuní stná-nè nduvàha-ne sàhà cuèhè quida-xi-né. ¹⁶ Doco mii-ya, nìsa quecuaán-yá iladu ndé còó nêhivì, te yucán nì xicàn tàhvì-yá.

Nansa nì dándúvaha Jesús iin tiàa nì dàñà ñi cuerpu xi

¹⁷ Daaní, iin quivì íá-yà dacuahá-yá nêhivì. Te yucán ndoó stná nècuàchì fariseu xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu; nduú-né nêhivì nì caquixi cuàhà ñuu ladu Galilea, xì stná ñuu cuachi ladu Judea xì stná ñuu Jerusalén. Te fuerte nì chindee Dios nì dándúvaha Jesús cuàhà nêhivì. ¹⁸ Daaní, yucán nì casaà gá stná itnii nêhivì nsida-xi iin camilla indúhu iin nècuàchì nì dàñà ñi cuerpu-xi. Te nandúcu nècuàchimà nansa dayáha-ne nècuàchì cuhí xi-ne ini vehe, te chinduhù-né nècuàchimà nùù-yá. ¹⁹ Doco cóni níhî-né nansa quida-ne ducán ñà-chitu guá nêhivì ndoó. Ñàyùcàndüá, nì canana-ne ònìvèhé, nì nacani-nè teja, te nì dandú-né camilla mà dècuèndè ndé íin Jesús mahì nêhivì mà. ²⁰ Te na ní xini-yà ñà-cuàhà guá xíxinindisá nècuàchimà mii-yá, dandu nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí mà:

— Mii-ní nècuàchì tiàa jaàn, xicáhnû inì sàhà cuàchi-ní.

²¹ Dandu nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì fariseu, nì quesaha-né nacání ini-nè, te cachí-nè entre mii-né: “¿Índù chuun cachí guá tè-yòhó ducán? Mà ndóo ini Dios sàhà palabra cachí-te, vâchi còó inga ana cui cuicahnú inì-xi sàhà-ndà, cuisì Dios”.

²²⁻²³ Doco Jesús, nì cundaà ini anima-yà ñà-ndüá nacání guá ini cada iin iin nècuàchimà, ñàyùcàndüá nì cachi-yà xì-né:

— ¿Índù chuun nacání ini-nsià ducán? Vichi cachi-nsià xí índù milagru nduú ñà-chicá ùhì quida-nda: a ñá-cachi uun-nda xì nècuàchì cuhí ñà-xicáhnû ini-ndà sàhà cuàchi-ne, te ò ñá-cachi-ndà xì-né ni ndácuíin-nè, te nacaca-ne. ²⁴ Pues yùhù ana nduú Tnaha Nêhivì Ñuhiví, cuàhìn quide iñaha ñà-cundaà ini-nsià ñà-ícúmí ndise derechu cuicahnú inì sàhà cuàchi nêhivì ñuhiví.

Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí mà:

— Vichi cachí xî-ní, ndacuiin-ní ndanihi-ní camilla xi-ní, te xuhun-ní vehe-ní.

²⁵ Vichi vichi nì ndacuiin nècuàchì cuhí mà, indéhe nsidaa nêhivì yucán; te nì ndanihi-ne camilla xi-ne, mànuhù-né vehe-ne ndeníhí vâha-ne Dios. ²⁶ Dandu yáha ga nì ndulocó nsidaa nêhivì mà, te nì ndenihi vâha stná-nè mii-yá, te yúhî stná-nè, cachí-nè:

— Mà cándísâ ini-ndà ñà-ndüá nì xini-ndà vichi.

Nansa nì cana Jesús iin nècuàchì dachíyâhvi nani Mateo Leví ñà-cunchicùn-nè mii-yá

²⁷ Daaní, nì quee-ya cuàhàn-yà, te nì xini-yà iin nècuàchì dachíyâhvi renta nani Leví, íá-nè lugar ndé naquíhín-né renta. Te nì cachi-yà xì-né:

— Nahà-ní cunchicùn-ní yùhù.

²⁸ Dandu nì ndacuiin-nè nì nacoo nsihi-ne nsidaámà, te cuàhàn stná-nè xì-yá.

²⁹ Daaní, después nì quida-ne iin vicò cahnú vehe-ne ñà-cañúhu-né Jesús. Te yucán nì casaà stná cuàhà nècuàchì dachíyâhvi, xì cuàhà stná nêhivì ùún, te ndoó nsidaa-né

(xixí-né) yucán. ³⁰ Doco nècuàchì ley xi veheñùhu xi stná nècuàchì fariseu, nì xitnùhu-ne nècuàchì dacuahá-yá, cachí-nè:

—¿Índù chuun cutnâhâ-nsiá xi nècuàchì dachíyâhvi jaàn xi stná dava ga nècuàchì cuáchi, te ndoó-nsiá xixí tàcá-nsiá xi-né?

³¹ Dandu nì naxiconihí Jesús nùu nècuàchìmà, cachí-yà:

—Màdì nècuàchì ndáa vâha xiñuhu xi ana quidatatna xi-né. Còó; divi nècuàchì cuhí xiñuhu xi ana quidatatna xi-né. ³² Yùhù, màdì nèhivì nihnú ndàcuìsì inì-xi vâxi càhàn xí. Còó; nèhivì cuáchi vâxi nanduquí, áma naxicocuñ inì-nè sâhà cuàchi-ne.

Ndiá dìsâhâ-xí cónisá ínhî nècuàchì dacuahá Jesús na íá ù-yá ñuhiví yohó

³³ Daaní, nì cachi nèhivì xì-yá:

—Nècuàchì dacuahá Juan xi stná nècuàchì xídacuahá tè-fariseu, xí-inihì nsidaa-né ndoó dòcò-nè, te nacuatú cuáhâ-né, doco nècuàchì dacuahá mii-ní, còó. Cò-nàcòó-nè ñâ-itiácú-nè.

³⁴ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nècuàchì ndoó vicò nandâhâ, ¿a cúí cunihì-né cundoo dòcò-nè nú ndoó-né cutnâhâ-né xi noviu? Còó. ³⁵ Doco vâxi iin quivì mà còó gá noviu nùu-né, dandísá, tiempu yucán icúmí-nè cunihì-né cundoo dòcò-nè.

Iin ejemplu nì nacani Jesús sâhâ-ñâ cundaà ini-ndâ ùhì dàcâstnâhá ley saa xì estilu sâhana

³⁶ Dandu nì nacani stná-yà xì-né inga ejemplu, cachí-yà:

—Sìcoto saa, mà ndátâ-ndâñâ quee iin pedazu tii ñâ-nacâhmâ-ndâ ñâ-tùhú. Nú ducán nì quida-nda, ñâ-sâni ndâtâ sìcoto saa nduá, te ni mà ndúdávâ stná pedazu saa ma xi sìcoto tùhú, vâchi nâhâ-ñâ. ³⁷ Stná vinu, nú vinu saa nduá, dandu mà dáquêe nèhivì-ñâ ini itni iin tuhú, vâchi nú ducán, cahnsiá quida vinu saa ma, te ndâtâ-ñâ, dandu cuitiâ vinu mà, te cuchicuéhè stná itni iin mà. ³⁸ Ñâyùcânduá, nú vinu saa nduá, dandu itni iin sâà chívâha nèhivì-ñâ, te còó ni-ñâha cuu xán, te ni stná itni mà. ³⁹ Iin tiâa tùha coho vinu tuhú, có-cuní-te vinu saa, vâchi cachí-te: “Ñâ-tùhú chicá vâha”.

6

Nansa nì xitnùhu nèhivì Jesús iin quivì descansu

¹ Daaní, iin quivì descansu nì yâha Jesús mahì iin itu. Te nì quesaha nècuàchì dacuahá-yá sâhnù-nè sìcâyòcò trigu mà, te dacóyo-ne nùniá ini ndahâ-né, te saxí-neâ.

² Doco nì cacachi nècuàchì fariseu xì-yá:

—¿Índù chuun quidá-nsiá iin chuun có-sâha ley xi-nda quida-nda quivì descansu?

³ Dandu nì naxiconihí Jesús nùu-né, cachí-yà:

—¿A cóni càhví-nsiá (nùu tutu ù) ndé cachá nansa nì quida David sâhana quivì nì xihì cuáhâ-né doco, mii-né xì stná compañeru-nè? ⁴ Ndè ini veheñùhu xi Dios nì quihvi-ne, nì tnii-ne dìtâ vídì ù íá nùu Dios, te nì xixi-neâ, dècuèndè compañeru-nè nì sâha stná-nè, mate còó permisú cuxi-nda dìtâ mà, cuisì dùtù xixi xi ñâ-yucán.

⁵ Te nì cachi stná-yà xì-né:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, dandacú stnâi sâhâ nansa quida nèhivì quivì descansu.

Nansa nì nduvâha iin nèhivì nì ìchì iin ndahâ-xí

⁶ Daaní, inga quivì descansu nì quihvi-ya ini veheñùhu, te nì dàcuahâ-yá nèhivì; te yucán íá stná iin tiâa sâni ìchì ndahâ cuáhâ-xi. ⁷ Te yucán xíndoo stná nècuàchì fariseu xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu, xínâni-nè mii-yá, a cuáhàn-yâ dandúvâha-ya tiâa ma, mate quivì descansu nduá, vâchi nú ducán, dandu nihì ndèè-né daquêe cuàchi-ne dìquì-yá cahan-né. ⁸ Doco mii-yá, ináhâ-yâ nansa nacánì ini-nè. Ñâyùcânduá, nì cachi-yà xì tiâa nì ìchì iin ndahâ-ximâ:

—Ndacuiin-ní, cuiin-ní mahì nèhivì yohó.

Te ducán nì quida nècuàchìmâ.

⁹ Dandu nì cachi Jesús xì nsidaa-né:

—Yùhù cunî cachi-nsiá xí nansa ndiá ìcà-ndà quida-nda quivì descansu. ¿Amádi chicá íá vaha quida-nda ñà-íá viì, te màdiá ñà-có-íá vaha? ¿Amádi chicá nsiha dacácu-nda nèhivì quivì mà, te màdiá cahni stnàhà-ndà?

¹⁰ Dandu nì xiconúù-yá nùù nsidaa-né, te nì cachi-yà xì tiàa ma:

Chitanini-ní ndahà-ní.

Te ducán nì quida-ne, te nì nduvàha dahuan. ¹¹ Dandu nècuàchì nì xitnùhu yucán, yáha ga nì caxidà ini-nè, te nì candatnuhu-né índù modo cadì-nè nùù Jesús.

Nansa nani ùxìn ùì nèhivì nì cana Jesús ñà-dacuahá-yánè

¹² Daaní, quivì yucán nì quecuaán-yá cuàhàn-yà yucù, te niùyacà nì ìa-ya yucán càhàn-yà xì Dios. ¹³ Na ní tùinuù nì cana-ya nèhivì dacuahá-yá, te nì nacàxin-ya ùxìn ùì-nè; nècuàchì apóstol cucumi chuun nùù-yá cunduu-ne nì cachi-yà xì-né. ¹⁴ Iin nècuàchìmà nani Simón, doco Pedro nì dácúnání-yânè; daaní, inga-nè nani Andrés, divi ñani Pedro; te íá stná Jacobo, xì Juan, xì Felipe, xì Bartolomé, ¹⁵ xì Mateo, xì Tomás, xì Jacobo nduú dèhe Alfeo, xì stná inga Simón. El Celador cachí stná-nè xì Simón mà. ¹⁶ Daaní, íá stná ñani Jacobo nani Judas, xì stná Judas Iscariote, divi tiàa icúmí cahin xì-yá.

Nansa nì chinaha Jesús cuàhà nèhivì; te nì dandúvaha stná-yà nècuàchì cuhí xi-ne

¹⁷ Daaní, nì nuu-ya dècuèndè iin xaan ndé chicá ndà, te nì nataca nsidaa nècuàchì dacuahá-yá nùù-yá, mii-né xì cuàhà gá stná nèhivì, xínduu-ne nèhivì ladu Judea, xì nèhivì ñuu Jerusalén, xì nèhivì ñuu Tiro xì ñuu Sidón ndoó yuhù mar. Pues nsidaa nèhivì mà, nì casaà-nè yucán, cuní-nè cunini-ne càhàn-yà, te cuní stná-nè nduvàha nècuàchì cuhí xi-ne. ¹⁸ Stná nèhivì xíndoho quidá ñà-malu, nì canduvàha stná nsidaa-né nì quida-ya. ¹⁹ Te nsidaa nèhivì cuàhà mà, cuní-nè ducùn ndahà-né ìcà-yá, te nduvàha-ne, vàchi fuerte íá milagru xi-ya, vátùni dandúvaha nsihi-yanè.

Nansa quida-nda, te cundoo-nda contentu ñuhiví

²⁰ Daaní, nì indehè-yá nsidaa nèhivì xínchicùn xì-yá ndoó yucán, te nì cachi-yà:

—Nansicáhán mii-nsiá nècuàchì ndahví, vàchi sàni ñihítáhvi-nsiá ñuhiví ìì xí Dios.

²¹ 'Nansicáhán mii-nsiá nècuàchì xíhì doco vichi, vàchi icúmí-nsiá sàa-nsiá ndenuu ini-nsiá.

'Nansicáhán mii-nsiá nècuàchì sacú, (te ndoó-nsiá tnùnsí ini) vichi, vàchi icúmí-nsiá sàa-nsiá cudì cuàhà ini-nsiá.

²² 'Nansicáhán stná-nsiá na cahíchì ini nèhivì-nsiá, te nacóo dahuun-ne mii-nsiá, te ò cánahá-nè daquéè cuàchi-ne dìquì-nsiá sàhà yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví.

²³ Quivì cuu xi-nsiá ducán, dandu contentu ni cundóo-nsiá, te cudì ini-nsiá, vàchi iin ñà-vaha cahnú cucumi-nsiá ndè gloria. Te nú quidá quini nèhivì xì-nsiá vichi, dandu nsinuu inì-nsiá ñà-divi ducán nìsa quida stná xì-né xì nècuàchì nìsa càhàn cuenta xi Dios sàhana.

²⁴ 'Doco mii-nsiá nècuàchì cuicà, ¡ndahví-nsiá! vàchi mate iin vida vaha icúmí-nsiá vichi, doco después mà ñhì gá-nsiá ni-ìnhà.

²⁵ 'Te ¡ndahví stná mii-nsiá nècuàchì xixí tnaha guá vichi! vàchi icúmí sàa iin quivì tnaha inì-nsiá. Te mii-nsiá nècuàchì cudì guá inì-xi sàhà vida-xi vichi, icúmí-nsiá cundoo-nsiá tnùnsí ini, te cuhuun ga inì-nsiá.

²⁶ 'Te ¡ndahví stná mii-nsiá nú ndeníhí vaha nsidanicuú nèhivì mii-nsiá! vàchi divi ducán nìsa quida stná yohòtèhè nèhivì vichi, nìsa ndenihi vaha stná nsidaa-né tètñùhu cachí càhàn cuenta xi Dios.

Ndiá ìcà-ndà cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà

²⁷ 'Yùhù cachí xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì iníní vichi, xiñuhu-ñá cuu inì-nsiá sàhà nèhivì xíní ùhì xì-nsiá, te obra vaha quida stná-nsiá sàhà ana cahíchì ini xì-nsiá. ²⁸ Te càhàn viì stná-nsiá xì nèhivì xícàn chihán dìquì-nsiá; te càcàn tàhvi stná-nsiá nùù Dios sàhà nèhivì quidá quini xi-nsiá. ²⁹ Te nú ni caní iin tiàa iin ladu nùù-nsiá, dandu danácuíco stná-nsiá inga ladu nùù-nsiá; te nú candiáá iin tiàa sacú ndixí-nsiá, te cuní stná-te candiaa-tè dùhnù-nsiá, dandu màsà cuídáhán-nsiá nùù-té. ³⁰ Nsidaa ana

xícàn iñàha nùu-nsiá, cuàha-nsia nècuàchìmà, te nú ni cándiáá-né iñàha xi-nsia, màsà nándácàn gà-nsiaña. ³¹ Nacua cuní mii-nsiá quida nèhivì xì-nsiá, divi ducán xiñuhu quida stná mii-nsiá xì-né.

³² Vàchi nú cuisì nèhivì cuú inì-xi sàhà-ndà cuú stná ini-ndà sàhà-xí, dandu mà cuáha Dios premiu sàhájàn, vachi ducán quidá stná ndéni nèhivì cuáchi nì cui, cuú ini-nè sàhà nècuàchì cuú inì-xi sàhà mii-né. ³³ Te nú cuisì quida-nda obra xì nèhivì quidá stná obra xì-ndà, dandu mà cuáha Dios premiu sàhájàn, vachi divi ducán xíquida stná ndéni nècuàchì cuáchi nì cui. ³⁴ Te nú cuisì sáha too-nda dihùn nùu nèhivì ndiatu-nda danáa xì nùu-ndà, dandu mà cuáha Dios premiu sàhájàn, vachi ndè stná nèhivì cuáchi, ducán xíquida stná-nè, sáha too stnahá stná-nè dihùn, te naquíhín tú-néa. ³⁵ Ñàyùcàndùá, (cachí xì-nsiá), xiñuhu-ñá cuu ini-nsiá sàhà nèhivì xiní ùhì xì-nsiá, te quida stná-nsiá obra xì-né, te cuàha too stná-nsiànè iñàha, te màsà cúníhnnú ini-nsiá naquihìn-nsia dihùn mà, dandu cahnú coo premiu xi-nsia, te cunduu ndisa-nsia dèhe Yua-nda Dios iá dìquì-xí ansivi, vachi mii-yá, quidá stná-yà favor xì nèhivì mà túha naquimanì xì-yá, xì stná nèhivì malu. ³⁶ Ñàyùcàndùá, nacua cuhí ini Yuandiaha-nsiá nsidaa nèhivì, divi ducán ndiá ìcà stná mii-nsiá quida-nsia, cuhi stná ini-nsiá nsidaa nèhivì.

³⁷ Màsà dácuídà cuàchi tnahá-nsiá, dandú mà dácuídà cuàchi stná Dios mii-nsiá. Màsà dáquèe cuàchi stnahá-nsiá dìquì-nsiá, dandu mà dáquèe cuàchi stná Dios dìquì mii-nsiá. Te cuicahnú stnahá stná ini-nsiá sàhà-nsiá, dandu cuicahnú stná ini mii-yá sàhà-nsiá.

³⁸ Nú dacútàhvì stnahá-nsiá iñàha, dandu icúmí stná-nsiá nìhìtáhvì-nsiá (nùu mii-yá), te ñà-ndùá cuàha-yansià cundua na ian xiin-nda nùnì, te itácùha viì medida mà, ndè quidíníhnní-teá ñà-quèe tnuà, te sádi vaha-tèa, dècuèndè chiyódo gá stná-teá nùu-ndà. Pues, ducán iá stná na níhìtáhvì-nsiá nùu mii-yá. Vachi divi vara chitácùhá-nsiá icúmí stná-nsiá nacuitacùhá-nsiá.

³⁹ Dandu nì nacani-ya xì-né iin ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Nècuàchì cuaá, ¿a vátùnì dacúndèhe stnahá-né ichì? ¿Amádi dácòyo nihni stnahá-né ini xìchì?

⁴⁰ Cunaha-nsiá, ni-iin tiàa làcà dàcuàhá nùu iin maestru, màdiá chicá ndiáá-nè nùu maestru xi-ne mà. Còó. Doco nú sàni nsihì nì cutùha vaha-ne, dandísá, nahi maestru-mà cunduu stná-nè.

⁴¹ Màsà (cuítnùhu tnahá-nsiá), vachi nú jaan, dandu queámà na ian nandúcu iin tiàa iin xèhè tii inácaa nduchínùu ñanìtnaha-ne. Doco ini nduchínùu mii-né inácaa stná iin ñà-chicá cahnú na iin sì-ndùhú yutnù, te có-quíhín casu-nè. ⁴² Màsà (cuítnùhu tnahá-nsiá, cachí), vachi ducán queámà na ian cachí iin-nsia xì iin ñanìtnaha-nsia: “Nacoo-ní yùhù taví xèhè tii inácaa dacúcuín nduchínùu-ní”. Doco nècuàchì cachí ducán, dananí uun-ne ndiáá ndisa-ne, vachi inácaa stná iin ñà-cahnú nduchínùu mii-né, te có-quíhín casu-nè. Dihna xiñuhu tavà-né ñà-jaan nùu mii-né, dandu vátùnì cutùu viì nùu-né ñà-tavà-né xèhè tii inácaa nduchínùu ñanìtnaha-nemà.

Nansa nacuni-ndà ana nduú nèhivì vaha, te ana nduú nèhivì malu

⁴³ Nú iá vaha iin yutnù fruta, mà cuáha-nù fruta chicuéhè. Te iin yutnù iá cuèhè-xi, mà cuáha stná-nu fruta vaha. ⁴⁴ Vachi sàhà fruta-numa cundáa ini-ndà, a yútnu vaha nduú-nu, ò á coó. Na iin yutnù ìñù, de por sí, có-càná sì-higu nùu-nú. Stná sì-uva, mà cuídá-ndá quisì mà nùu iin nducu yòhò ìñù. ⁴⁵ (Te ducán iá stná xì mii-nsiá.) Iin nècuàchì vaha, cuàhà ñà-vaha ñuhú ini anima-nè; te ñàyùcàndùá, divi palabra vaha ma nduá cachí-nè. Doco iin nècuàchì malu, cuàhà ñà-chìcuéhè ñuhú ini anima-nè, ñàyùcàndùá ñà-chìcuéhè nduá cachí stná-nè. Vachi ñà-ñuhú chitu ini anima-ndà, divi nduá cáhàn-ndà sàhà-xí.

Ejemplu sàhà ùi vehe

⁴⁶ Mii-nsiá, “Stoho-nsè Señor” cachí-nsiá xí, doco ¿índù chuun có-càhvì-nsiá ñà-ndùá cachí xì-nsiá?

⁴⁷⁻⁴⁸ Vichi cuàhìn nacani xì-nsiá sàhà nèhivì quíhvi ichì yùhù, te iníní víi-né palabra xi, quidá-néa cumplir. Nècuàchì xíquida ducán, queámà na ian nì quida iin tiàa na ní quidayucun-nè vehe-ne, cunú nì sate-ne ndè nì natùì cavà, dandu nì chicaa-nè cimientu

xan. Daaní, después nì quixi tēñuhu cuáhà, nì xìnu-tè nì dùcùn-te ndè ìcà vehe ma, doco cóni nduá, vèchi nùu cavà indúhá.

⁴⁹ 'Doco nēhivì inínì uun xi ñà-nduá cachí, te có-quihín casu-nè sàhà-ñá, ducán cuu stná xì-né na ian nì quida inga tiàa, nì quidayucun-nè vehe-ne nùu ñuhù ùún, còo cimientu xan. Dandu nì xìnu stná tēñuhu nì dùcùn-te ndè ìcà vehe ma, te vichi vichi nì ndua íá; nì chàhmà dahuan —nì cachi Jesús.

7

Nansa nì dánduvàha Jesús iin tiàa quidáchúûn nùu iin capitán

¹ Daaní, nì nsihì nì càhàn-yà nì inini nsidaa nēhivì yucán, dandu cuàhàn-yà ñuu Capernaum. ² Te yucan íá iin tiàa nduú capitán dandacú, te icúmí-nê iin mozo màni cuáhà nùu-né, doco sàni quicuehè nēcuàchìmà, meru cucáhvì-nè. ³ Ñàyùcànduá, na ní xinitnùhu capitán mà sàhà-yá, dandu nì cana-ne itnii nēcuàchì sahnú dandacú nùu nēcuàchì raza Judea, te nì techuún-né nēcuàchìmà ñà-cùhùn-nè cuacundahví-nè nùu-yá ñà-quixi-ya dánduvàha-ya mozo mà. ⁴ Ñàyùcànduá, nì casaà nēcuàchì sahnùmà nùu-yá, te nì casacundahví-nè nùu-yá, cachì-nè:

—Quida sacù-ní favor xì capitán mà, vèchi vaha ndisa ini-nè. ⁵ Cuú ini-nè sàhà nēhivì raza-ndà. Te nì chindee stná-nè nì cuyucun iin veheñuhu xi-nsi.

⁶ Daaní, nì sacatnahá-yá xì nēcuàchìmà cuàhàn-yà. Te na sà-ítúú-yá sàà-yà vehe capitán mà, dandu vaxi iin ùi amigo xi-ne, nihí-né razón xì nēcuàchìmà vaxi nùu-yá, te dohó cachá:

—Señor mío, màsà dándóhò gà-ní mii-ní sàhí, vèchi có-nâtui yaha-ní vehi. ⁷ Nì có-nâtui stnáì tnàtui ndé íá mii-ní. Cuisì icúmí-nê cachì-ní, dandu nduvàha mozo xì. ⁸ (Ináhí), vèchi íá inga nēhivì dandacú nùu yùhù, te yùhù dandacú stnáì nùu tè-xínduu soldadu xi; te nú cachí xì iin-tè: “¡Cuahán!” dandu cùhùn-te; te ò nú cachí xì ingà-te: “¡Naha!” dandu quidá stná-teá; te ò nú cachí xì mozo xi: “Dohó quido”, dandu quidá stná-teá. Ducán cachí razón xì capitán mà.

⁹ Na ní nsihì nì inini Jesús razón mà, dandu nì ndulocó-yà sàhà nēcuàchìmà, te nì nacuíco-yá yàtà-yá nì indehè-yá nēcuàchì nchícùn mà, te nì cachì-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, có-xìní ni-iin nēhivì raza-ndà Israel xiníndísà vaha guá nahi capitán yohó.

¹⁰ Dandu amigo xi capitán mà, mànuhù-né vehe nēcuàchìmà, te nì xini-nè sàni nduvàha mozo kuhí mà.

Nansa nì dánatíacú Jesús dèhe iin nēcuàchì cuaán

¹¹ Daaní, nì yaha iin tiempu, te cuàhàn-yà inga ñuu nani Naín, te cuáhà nēcuàchì dacuahá-yá xínchicùn xì-yá, te cuáhà stná nēhivì dava ga. ¹² Te sà-ítúú-yá sàà-yà yehè cahnú ndé quíhvi-nda ñuu mà, te nì xini-yà yucán vaxi nēhivì xínsida xi iin nsii. Vaxi stná dihi nsii ma, cutnáhâ-né xì cuáhà nēhivì. Sàni xihì stná ìi nēcuàchì ñahà mà, te mindaa dèhe-ne nduú nsii cuàhàn cundùxin vichi. ¹³ Doco na ní xini Stoho-ndà Señor nēcuàchìmà, nì cuhi ini-yànè, te nì cachì-yà xì-né:

—Màsà cuácú gà-ní.

¹⁴ Dandu nì tnàtuu-ya nùu caja mà, te nì chituu-ya ònìndàhá-yà ìcà-nú. Ñàyùcànduá, nì cucuítà tiàa xínsida xi-nú. Dandu nì cachì-yà xì nsii ma:

—Ndacuiín-ní, cachí xì-ní, xu.

¹⁵ Dandu nsii ma, nì ndacòo-ne nì quesaha-né nì nacaàn-nè. Dandu nì cachi Jesús xì dihi-né:

—Yohó íá dèhe-ní.

¹⁶ Dandu nì cayùhí nsidaa nēhivì mà, te nì candenihi vaha-ne Dios, cachì-nè:

—Vichi ndisa, yohó sàni ndecunu ana vaxi càhàn razón ndiaha xí Dios, te cuáhà sàstrnùhù ñà-nduá quidá-yá.

Te dava ga-nè xícatchi stná-nè:

—Sàni indehè ndahví Dios ndohó tè-nduú nēhivì xì-yá.

¹⁷ Ñàyùcàndùá, nì xitià palabra sàhà Jesús inicutu ladu Judea yucán, xì inicutu stná ñuu chicá xica.

Nansa nì naxiconihí Jesús nùu nèhivì nì techuún Juan Bautista nì quixi nùu-yá

¹⁸ Daaní, nècuàchì dacuahá Juan, nì nacani-ne xì nècuàchìmà nsidaa ñà-ndùá quidá Jesús. ¹⁹ Ñàyùcàndùá, nì cana Juan mà ùi tiàa dacuahá-né, te nì techuún-né nècuàchìmà ñà-cùhùn-nè nùu-yá ndàcàtnùhù-né nùu-yá a ndísá mii-yá nduú ana ndiaha icúmí quesaa, te ò inga ana vaxi cundiatu-ne. ²⁰ Ñàyùcàndùá, cuàhàn nècuàchìmà ndé iá-yà, te nì cachi-nè xì-yá:

—Juan Bautista nì techuun-xi-nsí vaxi-nsi yohó ñà-ndàcàtnùhù-nsí nùu-ní, ¿a divi mii-ni nduú ndisa ana ndiaha icúmí quesaa, te ò inga ana vaxi cundiatu-nsí?

²¹ Daaní, divi hora xíndoo nècuàchìmà yucán nì dándúvaha-ya cuàhà nècuàchì cuhí. Te nì nduvàha stná cuàhà nècuàchì ñuhú ñà-malu inì-xi, xì cuàhà stná nècuàchì cuaá nì dñátùì-ya nùu-xí. ²² Dandu nì cachi-yà xì tiàa nì caquesaa mà:

—Cuahán-nsià cachitnùhu-nsia xì Juan sàhà ñà-ndùá nì xinì-nsia yohó, xì ñà-ndùá nì inini-nsià, te cachi-nsià xì-né nansa nì cuu nì natùinuù nècuàchì cuaá, te nì nacaca stná nècuàchì xicacuéhè, te nì nduvàha stná nècuàchì ndohó cuèhè lepra, te nì nìhì stná nècuàchì dòhò nì natiacu tùtnù-né; stná nèhivì nì xihì, nì natiacu stná-nè. Te nècuàchì ndahví, sàni nìhítàhvi stná-nè cunini-ne razón ndiaha xí Dios. ²³ Ñàyùcàndùá, nú cudfi ini nèhivì modo xi, dandu contentu ni cúndóó-né —nì cachi-yà.

²⁴ Daaní, na sàmànùhù nèhivì nì caquixi nùu Juan mà, dandu nì càhàn-yà xì nèhivì cuàhà ndoó yucán; dohó nì cachi-yà xì-né sàhà Juan:

—Na ní caquee-nsia ñuu-nsià cuàhàn-nsià yucù cundehè-nsià Juan, ¿a cuàhàn-nsià cundehè-nsià iin nèhivì (tùha dàma ònì-xí) na iin yutnù ndóyo quidá tàchì? (Còó.) ²⁵ Te nú coó, dandu ¿nansa iá-nè cahan-nsià? ¿A iin nèhivì ndixí vico nduú-né cahan-nsià? Còó, vaxi nèhivì ndixí vico, te xíndoo-ne vicò nsiquívì, puru vehe rey xíndoo-ne. ²⁶ Pues nú màdì ducán, dandu ¿nansa iá nècuàchì cuàhàn-nsià cundehè-nsià? ¿A iin profeta càhàn cuenta xi Dios nduú-né? Pues jaan. Doco màdì cuisì profeta nduú-né, chicá más ndiaá-nè, ²⁷ vaxi divi nècuàchìmà càhàn tutu ì sàhà-xí ndé cachí Dios:

Cuàhìn techuún iin tiàa cùhùn, te dihna-ne yàha-ne càhàn-nè xì nèhivì ñà-nduú razón xi, te ducán nsida vù nècuàchìmà anima-nè, na ian nduvì iin ichì, dandu después yàha stná mii-ní (Cristu), cachí Dios nùu tutu ì mà.

²⁸ Te yùhù, cachí xì-nsià, nùu nsidaa nèhivì nì tùinuù ñuhiví, còò inga profeta chicá nì quida ndiaha nùu Juan Bautista. Còò ana inga ndudává xí-nè. Doco cachí stnáì xì-nsià, chicá ndiaha coo xi ana cuàhàn cuni tiempu cusahnú Dios ñuhiví yohó, mate nèhivì ùun nduú-né —nì cachi Jesús.

²⁹ Daaní, nècuàchì dachíyàhvi, xì nsidaa stná nèhivì, nì naquimani-né Dios sàhà ñà-ndùá nì cachi-yà, vaxi cuàhà-né sàni quida ì Juan-nè. ³⁰ Doco nècuàchì fariseu xì nècuàchì ley xi veheñùhu, nì cahíchì ini-nè palabra nì cachi Dios sàhà-né, vaxi cóni sàha-ne cuhì-né quida Juan. ³¹⁻³² Daaní, nì cachi tu Stoho-ndà Señor:

—Cuàhìn cachì xì-nsià nansa quidá nèhivì tiempu vichi. Dohó quidá-né na quidá ñà-cuati ndoó idádiquí ini iin ñuu, dava caná xì tnaha, cachá: “Siví-nsí, doco nsiohó, có-itásáhá-ndá; daaní, xitó tàsí-nsí, doco nsiohó, có-sàcù-ndá”. ³³ (Te ducán iá sàhà Juan Bautista xì yùhù), vaxi nì quixi Juan mà, nìsa ìa-ne yohó, cóni sáxíxí-né comida vaha, ni cóni sáxíhí stná-nè (vinu); ñàyùcàndùá, nì cachi-nsia sàhà-né: “(Tè-loco nduú-te), ádi sàni cundee ñà-malu nùu-té”. ³⁴ Daaní, nì quesaa stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, te tùha stnáì cuxi comida vaha, te xihí stnáì (vinu), doco cachí-nsià sàhì ñà-yàha ga ndadí, te cachí stná-nsià ñà-tùhe coho cuahí, dècuèndè iá vaha stnáì xì nècuàchì dachíyàhvi, xì stná nsidaa gá nèhivì cuáchi, cachí-nsià. ³⁵ Doco cunaha-nsià, nú ndisa ñà-nchìchí ndiaha nduá quidé, te xiní stná inga ana quidá stná ducán, dandu quidáñùhù stná-nè yùhù.

Nansa nì quida Jesús na iá-yà vehe iin nècuàchì fariseu nani Simón

³⁶ Daaní, nì càna-yá cùhùn-yà vehe iin nècuàchì fariseu ñà-cutnahá-yá xì-né cuxi-ne xì-yá. (Ñàyùcàndùá, cuàhàn-yà yucán), te nì yàha-ya ini vehe nì sàcòo-ya. ³⁷ Te ñuu yucán iá iin nècuàchì ñahà có-quidá sahnú. Te nì xinitnùhu nècuàchì mà sà-cuàhàn Jesús vehe nècuàchì fariseu-mà cuxi-ya. Ñàyùcàndùá nì tnii-ne iin quidi tii nì cuyucun yùù finu nani alabastro; ñuhú tàtnà tnàmì quidi ma, ³⁸ te nihí-néa cuàhàn ndé iá-yà. Te nì sàcuiin-nè yàtà-yá yatni nùù sàhà-yá, te sacú cuáhà-né. Te ndutènúù-némà nì dándàxín-né sàhà-yá, dandu nì nsida ìchí-nèa xì ididíni-né. Nì tutuyuhu stná-nè sàhà-yá, te nì dácánúú-né ñà-tnami ma ìcà sàhà-yá. ³⁹ Doco nècuàchì fariseu nì cana xi-yá mà, inì-ni mii-né nì nacani ini-nè, cachí-nè: “Nú ndisa iin nèhivì vaxi cuenta xi Dios nduú Jesús, dandu mà úhì cundaà ini-nè sàhà nècuàchì ñahà tnií xi (sàhà-né) ñà-nduú nècuàchì mà iin nèhivì cuáchi”. Ducán nì nacani ini nècuàchì fariseu mà. ⁴⁰ Doco Jesús, nì cachi-yà xì-né:

—Iá ñà-nduá cuní cachi xì-ní, Simón.

—Juùn, Maestro, cachi-ní xí —nì cachi Simón mà.

⁴¹ Dandu nì cachi-yà:

—Nì sandoo ùì tiàa, te ndúì-nè, xí-inihica-né òhùn nùù inga iin tiàa. Iin nècuàchì mà, iníhíca-nè ùhùn cientu pesu, te inga-nè, cutu ùì dico ùxìn pesu iníhíca-nè. ⁴² Doco ni-iin-ne, còò ni-ìñàha icúmí-nè ñà-danáa-né. Ñàyùcàndùá, tiàa iníhíca-nè nùù-ximà, nì dándùtù-né cuenta xi ndúì nècuàchì mà. Ñàyùcàndùá, vichi cachi-ní xí, jìndù tiàa ma chicá cuàhàn cuu inì-xi sàhà nècuàchì mà cahan-ní?

⁴³ Dandu nì cachi Simón mà:

—Yùhù tuxí inì, nècuàchì chicá nì sanihica cuáhà mà, divi cunduu ana chicá cuú inì-xi sàhà nècuàchì mà.

Dandu cachí Jesús xì-né:

—Sànì cachi vaha-ní.

⁴⁴ Dandu nì ndacoto-ya yàtà-yá ndé iá nècuàchì ñahà mà, te nì cachi-yà xì Simón mà:

—¿A xiní-nì nècuàchì ñahà yohó? Na ní quesà, te nì quìhvi vehe-ní, còò tècuí nì chindánuu-ní ñà-ndoo sàhí; doco nècuàchì yohó, ndutènúù-né nì dándàxín-né sàhí, te nì nsida ìchí-nèa xì ididíni-né. ⁴⁵ Te mii-ní, cóni tütúyúhú-nì yùhù na ní casàhú-nì xí, doco nècuàchì yohó, dècuèndè hora nì quesà, có-nacóó-né ñà-tütúyúhú-nè sàhí. ⁴⁶ Te mii-ní, cóni (quidáñúhú-ní yùhù) ñà-dacánúú-ní aceite òhí. Doco nècuàchì yohó, tàtnà tnàmì sàni dácánúú-nè sàhí. ⁴⁷ Ñàyùcàndùá, mate cuáhà cuàchi-ne iá, doco ñà-sànì nihí-né perdón sàhà mà nduá, (nàhà xìcà), vachi cuáhà gá cuú ini-nè (sàhí). Doco nú iyuhu cuàchi iá sàni nihí nèhivì perdón sàhà-xí, dandu chicá iyuhu cuú ini-nè (sàhí).

⁴⁸ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì ñahà mà:

—Sànì xicahnú inì sàhà cuàchi-ní.

⁴⁹ Doco nèhivì dava ga ndoó xixí xí-yá yucán, nì nacani ini-nè, cachí-nè (entre mii-né):

—¿Cò-nduá ducán cachi Jesús ñà-jaàn, vachi mà cúí cuicahnú ini-nè sàhà cuàchi-nda!

⁵⁰ Doco Jesús, nì cachi-yà xì nècuàchì ñahà mà:

—Sànì càcu-ní ñà-nì xinindisa-ní. Vàtùni cùhùn-ní, te contentu ni coo-ní.

8

Nansa nani itnii nècuàchì ñahà nì chindee xi Jesús

¹ Daaní, nì quihin-ya ichì cuàhàn-yà nì nacàhin-ya ñuu nahnú te ñuu cuati, cáhàn-yà sàhù, cachítnùhu-ya xì nèhivì ñà-nduú razón ndiaha sàhà ñuhivì ìì xí Dios. Te cutnáhà stná-yà xì nsì-úxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá, ² xì dava stná nècuàchì ñahà nì dándùvaha-ya. Dava-ne, nisa ñuhu ñà-malu ini-nè, te dava ga-nè, cuèhè nì sandoho-ne, doco nì dándùvaha-ya nsidaa-né. Iin nècuàchì ñahà mà nani María Magdalena. Ùsà ñà-malu nì tavà-yá nùù-né. ³ Te inga-nè nani Juana, ñahàdìhí Chuza, iin nècuàchì dandacú nùù biene xi rey Herodes. Te inga nècuàchì ñahà mà nani Susana, te cuáhà gá stná nècuàchì ñahà dava ga cutnáhà xí-yà cuàhàn-nè, chindéé-nèyà, te quidá stná-nè cooperar.

Ejemplu sàhà iin nècuàchì xitú

⁴ Daaní, nì quesaa cuàhà nèhivì nì caquixi iin iin ñuu, nì nataca-nè nùù-yá. Te nì càhàn-yà xì-né, nì nacani-ya xì-né iin historia nduú ejemplu. Te dohó nì cachi-yà:

⁵ —Nì ìa iin tiàa, te cuàhàn-nè chihi-ne. Te nì sate uun-ne tata mà. Ducán nì quida-ne, te dava-ña nì còya mahì ichì. Te yucán nì sànihni nèhivì-ñá; stná laa ndavá ansivi, nì saxì-síâ. ⁶ Te dava stná tata mà, nì còya nùù cavà. Te yucán nì xitìa, doco nì ìchà, vèchi còò ndèhì. ⁷ Te dava stná tata mà, nì còya mahì iñù, te iin-ni nì sahnua xì-ñá mà. Doco nì dàdàhviamà-ñá. ⁸ Doco dava stná tata mà, nùù ñuhù vaha nì còya, te nì xitìa vià; ndè ùhùn dico tantu nì cana —nì cachi Jesús.

Dandu fuerte nì cachi-yà:

—¿Ni cúniní vaha nsidaa-nsiá ñà-nduá cachí!

Ñà-nduá dísàhà-xì nì nacani Jesús cuàhà ejemplu

⁹ Después nì xicàn tnùhù nècuàchì dacuahá-yá nùù-yá, cachí-nè:

—¿Ndíà nduá cuní cachi ejemplu nì nacani-ní mà?

¹⁰ Dandu nì cachi-yà:

—Sànì sàhatahvì Dios mii-nsiá ñà-cundaà ini-nsiá sàhà ñuhivì ì xí-yá, mate antes nìsa ìa dèhámà. Doco nècuàchì dava ga, còó. Puru ejemplu nacánì xì-né sàhà-ñá màsà cúnitnùhu-ne, mate indéhe-né, te màsà cundáà ini-nè, mate iníní-né.

Ñà-nduá cuní cachi ejemplu sàhà nècuàchì xitù

¹¹ 'Cunaha-nsiá, ñà-yòhó nduá cuní cachi ejemplu mà: Tata mà nduú nahi Palabra xi Dios. ¹² Te tata nì còyo mahì ichì mà nduú nahi nèhivì iníní palabra (xi-ya), dandu vaxì ñà-malu, te dacúxió-si palabra mà ini anima-nè sàhá màsà cúnindísâ-né, te càcu anima-nè. ¹³ Daaní, tata nì còyo nùù cavà mà nduú nèhivì iníní xí palabra ì, te luegu cudí ini-nè sàhámà. Doco nahi viu còò yohò-xì nduú-né, iin ratu tii xinindísâ-né, dandu na yáha-ne tnùndoho, luegu nacóó-né palabra mà. ¹⁴ Daaní, tata nì còyo mahì iñù mà nduú nèhivì iníní xí palabra xi-ya, doco cuàhà gá nacánì ini-nè sàhà vida xi-ne ñuhivì yohó; cuú cuàhà ini-nè sàhà biene xi-ne, te cuàhà gá diversión có-ìá viì nandúcú-nè. Ñàyucànduá, ducán queá xì-né na ian nì cuu xi viu mà, nì dàhvia nì quida iñù, vèchi có-sâà-nè quida-ne ñà-vaha nacua cuní Dios. ¹⁵ Daaní, tata nì còyo nùù ñuhù vaha nduú nèhivì nihnú ndàcuìsì inì-xi; vaha anima-nè, iníní-né palabra vaha ma, te quidá ndisa-neà cumplir, iin-ni nchícùn-nèà, te sàhámà nduú-né nahi viu nì cana viì.

Ejemplu sàhà ñuhu itnúù

¹⁶ 'Nú sàni nacahmi-nda iin lámpara, mà chícánì-ndáñâ tìxi iin cazuela, ò tíxi iin cama. Còó, icúmíâ cuian ndé ducún ñà-cutnuà nùù nèhivì yáha ini vehe. ¹⁷ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-ìá dèhé, icúmíâ tui vateá. Vèchi nsidaa ñà-nduá quidádèhé nèhivì, icúmíâ natui claruà, te cunitnùhu nèhivì sàhà-ñá.

¹⁸ 'Cunini vaha-nsia na sàha xi-nsiá ichì váha, vèchi nècuàchì ñuhú (ñà-vaha) inì-xi, chicá más icúmí-nè nihitáhvì-né; doco nèhivì có-ñuhú ndisa (ñà-vaha) inì-xi, mate tuxí ini-nè ìá iyuhá, doco nsidaájàn, icúmíâ cuxio nsiha.

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà dihi-yá xì sàhà ñani-yà na ní casaà-nè caná-néyà

¹⁹ Daaní, nì sàà dihi-yá xì ñani-yà, doco mànicùì quìhvi-ne ndé ìá-yà sàhà-ñá cuàhà guá nèhivì ndoó yucán. ²⁰ Dandu nì cachi nèhivì xì-yá:

—Cunaha-ní, tùvèhè cǎ ìín dihi-ní xì stná ñani-ní; cuní-nè càhàn-nè xì-ní.

²¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nsidaa ana iníní xi Palabra xi Dios, te quidá ndisa-neà, divi-ne nduú nahi dihí, nahi ñani, te nahi cùhe.

Nansa nì quida Jesús nì cucuìn tàchì, te nì nacuñuhu dadí tècuì mar

²² Iin quivì nì nana-ya ini iin lancha, mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cùhùn-ndà yàha-nda inga ladu mar.

Ñàyùcàndùá, nì quihin lancha mà ichì cuàhàn-nu. ²³ Te na xicá-nu cuàhàn-nu mahì mar, dandu nì quidì-yà. Daaní, nì quesaha nì cana iin tàchì fuerte vaxi ndè ñuhù íchî, te nì quesaha cuàhàn chitu lancha mà tècuí, yáha ga ía peligrú xì nsidaa-né. ²⁴ Dandu nì catnàtuu-ne ndé indúhu-yá quidì-yà, te nì dándácò-neyà, cachí-nè xì-yá:

—¡Maestro! ¡Maestro! ¡Cuàhàn-ndà càhà-ndà!

Ñàyùcàndùá, nì ndacuiin-yà nì càhàn-yà nì sadi-yà nùù tàchì mà xì nùù ñà-nàcuáhnú tódo tècuí. Dandu nì cucuiin ì nsidaámà, nì nàcuìin dadí uun. ²⁵ Te nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun có-nìhnú vaha ndisa inì-nsia Dios?

Ñàyùcàndùá, nì yuhí-nè, te nì ndulocó-nè, cachí-nè iin-ne xì inga-nè sàhà-yá:

—¿Índù clase tiàa nduú ana yohó? Vàchi ndè tàchì xì ndè stná mar dandacú-né nùù-xí, te iníniá-nè.

Nansa nì tavà Jesús cuàhà ñà-malu ñuhú ini iin tiàa ñuu Gadara

²⁶ Daaní, cuàhàn lancha mà, te nì sàa-nu ndè ñuu nècuàchì gadarenu. Frente ladu Galilea indúhu ñuu mà. ²⁷ Te nì nuu Jesús lancha mà nùù ñuhù íchî. Dandu yucán vaxi iin tiàa ñuu mà, ñuhú cuàhà ñà-malu anima-nè. Sàcàní tiempu ñuhá anima-nè. Có-ndìxí-né sìcoto, nì còdo stná vehe-ne, cuisì mahì cueva ndé xí-indùxin nsìi íá-nè. ²⁸ Doco na ní xini-nè Jesús, nì ndàhì ndee-né nì sàcuìin sìsì-né nùù-yá, te fuerte nì cachi-nè xì-yá:

—Jesús, ¿ndíà cunduu-ní yuhù? (Yuhù ináhî), Dèhemanì mii-yá dandacú ndé chicá ansivi nduu-ní. Sacúndáhvî nùù-ní ¡màsà dándóhó-nî yuhù!

²⁹ Ducán nì cachi nècuàchì-mà, vàchi sàcàchí Jesús xì ñà-malu mà ñà-nì quèá ini-nè. Vàchi antes cuàhà xichi nì dándòhá-nè, ñàyùcàndùá nì sàcùnuhni-nè xì cadena xì stná manilla càa, te ducán nisa ìa-ne, ndiaá nèhivì-né. Doco siempre sahdé uun-ne ñà-nùhní-nè, te xinúdhé-nè yucù sàhàn-nè quidá ñà-malu mà.

³⁰ Dandu Jesús, nì xicàn tnùhù-yá nùá, cachí-yà:

—¿Nansa nanu?

Te nì cachà:

—Ejército naní —cachá, vàchi cuàhà sàstnùhù ñà-malu ñuhú anima-nè.

³¹ Te nì sacundahvíà nùù-yá ñà-màsà dándácû-yá cùhàn cuñuha yavi cunú sàstnùhù.

³² Te yatni yucán ía iin yucù ndé ndoó cuàhà cochi xixáhan-sì. Ñàyùcàndùá, nì xicàn tàhviá nùù-yá áma cuáha-ya permisú cùhàn caquìhvia ini cochi yucán. Te nì sàha-ya permisú. ³³ Dandu nì canacoyo nsidaa-ñá ini tiàa ma cuàhàn, te nì caquìhvia ini cochi mà. Dandu nsidaa quisì mà, (nì culocó-sì); carrera nì canuu-sì candiaa mà nì còyo-sì mar, te nì càhà-sì.

³⁴ Daaní, tè-xíndiaa xì cochi mà, na ní caxinì-te nì cuu ducán, dandu carrera mànuhù-té nì nacani-tè xì nèhivì ñuu yucán xì stná nèhivì rancho. ³⁵ Dandu ní caquee nsidaa-né vaxi-ne cundaà ini-nè ndíà nduá nì cuu. Te nì casaà-nè ndé ía Jesús, nì xini-nè, yucán ía tiàa nì caquee ñà-malu anima-xi, íá-nè nùù-yá, sàndìxí-nè sìcoto vichi. Sàni nàcòdo nsìhi sàxínitnùnì-nè. Ñàyùcàndùá, yáha ga nì cayùhí nèhivì mà. ³⁶ Dandu tiàa nì caxini nansa nì cuu nì dándúvaha-ya tiàa ma, nì nacani-ne xì nèhivì nì caquesaa mà.

³⁷ Dandu nsidaa nècuàchì ladu Gadara mà, nì sacundahví-nè nùù-yá ñà-nì quèé-yá nùù ladu mà, vàchi yúhí cuaá-nè. Ñàyùcàndùá, nì nana tu-ya lancha ñà-cùhùn-yà. ³⁸ Dandu tiàa nì caquee ñà-malu nùù-ximà, nì sacundahví-nè nùù-yá cuní-nè cutnahá-né xì-yá cùhùn. Doco nì techuún-yánè nùhù-nè, cachí-yà:

³⁹ —Xuhun-ní vehe-ní, te nacani nchihì-ní nsidaa favor nì quida Dios xì-ní —nì cachi-yà.

Ñàyùcàndùá, mànuhù nècuàchì mà ñuu-nè yucán, te inii ní xicanuu-ne nacání-né xì nèhivì nansa (nì nduvàha-ne) nì quida Jesús.

Nansa nì dándúvaha Jesús dèhe Jairo, te nì dándúvaha stná-yà iin nècuàchì ñahà

⁴⁰ Daaní, na ní nasaa-yà, nì cacudiì ini nèhivì ndòó yucán, vàchi xíndiatu nsidaa-né ñà-nsiaa-yà. ⁴¹ Daaní, nì sàa iin nècuàchì nani Jairo nùù-yá; iin nècuàchì cusáhnù nùù iin veheñuhu nduú-né. Te nì tutuyuhu-né ñuhù nùù sàhà-yá nì sacundahví-nè nùù-yá

ñà-cùhùn-yà vehe-ne. ⁴² Vàchi mindaa dèheyoco-né íá, nahi ùxìn ùì cuàà xicá-ña, doco vichi sàcùcáhví-ña. Ñàyùcàndùá nì quihin Jesús ichì cuàhàn-yà. Doco cuàhà stná nèhivì cutnáhà xí-yà, dècuèndè yáha ga tnuu cuàhàn-nè xì-yá ñà-cuàhà guá-nè.

⁴³ Te mahì nèhivì mà cuàhàn stná iin nècuàchì ñahà, ùxìn ùì cuàà sàcuàhàn-nè ndohó-né cuèhè nì, te sàni nsihi dìhùn xí-né cuàhàn nùu cuàhà nècuàchì nì quidatna xi-né, doco ni-iin nècuàchìmà, cóni níhì-né dandúvaha-ñané. ⁴⁴ Te vichi divi ñahà mà nì quixi ladu yàtà Jesús, nì dácùhùn-nè ndahà-né nùu icà sicoto xi-ya. Te hora nchito ma nì cucuìn nì-né.

⁴⁵ Dandu ní cachi Jesús:

—¿Ana divi nì dúcùn ndahà-xí yùhù?

—Ni-iin-nsi —cachí nsidaa-né.

Te Pedro xì compañeru-nè, nì cachi-nè xì-yá:

—Yáha ga ndutnúú, Maestro; tnuu ga vaxi-nda mahì nèhivì. ¿Índù chuun ndácàt-nùhù-ní ana nì dúcùn ndahà-xí icà sicoto xi-ní?

⁴⁶ Doco nì cachi-yà:

—Ináhí íá ana nì quida xí ducán, vàchi nì cundaà inì nì quide iin milagru.

⁴⁷ Dandu nècuàchì ñahà mà, nì cundaà stná ini-nè ñà-sà-ináhá Jesús ñà-ndùá nì quida-ne. Ñàyùcàndùá, vaxi-ne, ndé quidí cuisì-né nì sàcuìn sísì-né nùu-yá. Te itá nsidaa nèhivì yucán, iníní-né, te nì nacani nècuàchìmà xì-yá índù ñà-disáhà-xí nì dácàcùhun-ne ndahà-né icà-yá, te nì nduvàha-ne vichi duha. ⁴⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Hija, sàni nduvàha-ní ñà-nì xinindisa-ní. Vátùni nùhù-ní vichi, te contentu nì coo-ní.

⁴⁹ Na meru cachí-yà ducan, dandu nì quesaa iin tiàa nì quixi vehe presidente xi veheñuhu ma, te nì càhàn-te xi nècuàchìmà, cachí-te:

—Sàni xihì dèheyoco-ní. Có-xìñùhù cuàhachuún gà-ní Maestru.

⁵⁰ Doco nì tiacu Jesús ñà-ndùá nì cachi-te, ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì nècuàchì dándàcù-mà:

—Màsà yúhî-nî. Cuisì cunihnu vaha inì-ní, te càcu-ña.

⁵¹ Daaní, (nì sàà-yà xì-né), te nì quìhvi-ya xì-né ini vehe. Doco cóni sáha-ya quìhvi inga nèhivì (ndé indúhu nsii ma), cuisì Pedro xì Jacobo xì Juan xì stná yuadíhí-ña. ⁵² Vàchi ndoo cuàhà nèhivì, te sacú ndee-né, cána-ne ñà-sàni xihì-ña. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Màsà cuácú-nsiá, vàchi cóni xihì-ña; quídì uun ni-ña.

⁵³ Dandu nècuàchìmà, nì sàcùndiaa-nèyà, vàchi ináhá-nê ñà-sàni xihì-ña nduá. ⁵⁴ Doco mii-yá, nì cachi-yà ni cáquéé nsihi-ne fuera. Dandu nì tnii-yà ndahà-ña, te nì càhàn fuerte-yà, cachí-yà:

—¡Ndacuiin xá!

⁵⁵ Daaní, nì nsiaa tu espíritu xi-ña, te yàchì nì ndacuiin-ña. Te nì dándàcù-yá daquixí-né ñà-cutiaçù-ña. ⁵⁶ Te yuadíhí-ña, yáha ga nì ndulocó-nè. Dandu nì cachi-yà xì-né ñà-màsà nácání-né xì ni-iin nèhivì.

9

Nansa nì techuún Jesús ùxìn ùì nèhivì dacuahá-yá ñà-dacuítià-nè palabra ì

¹ Daaní, nì cana Jesús ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá, te nì sàhatahvì-yánè ñà-vátùni tavà-né nsidanuu clase ñà-malu ñuhú ini nèhivì, te vátùni dandúvaha stná-nè nèhivì cuhí. ² Te nì sàcùnaha-né ñà-cùhùn-nè cachitnùhu-ne xì nèhivì palabra sàhà ñuhivì ì xí Dios, te dandúvaha stná-nè nècuàchì cuhí. ³ Dohó nì cachi-yà xì-né:

—Ni-iñàha màsà cúnihí-nsiá cùhùn, ni bastón, ni morral, ni dítà, ni dìhùn, ni inga dùhnù-nsiá ñà-nadama-nsia màsà cúnihí-nsiá cùhùn. ⁴ Te nú nì sàà-nsiá iin vehe ndé cundoo-nsia, iin-ni cundoo-nsia yucán dècuèndè cachi sàà quivì quee-nsia ñuu mà.

⁵ Doco nú có-cùnì nèhivì dayáha-ne mii-nsiá, dandu quee-nsia yucán, te nacatù-nsiá sàhà-nsiá còyo yàcá ñuu mà, cunduumà seña cóni quidá ví nècuàchìmà (xì-nsiá) —nì cachi-yà.

⁶ Daaní, nècuàchì dacuahá-yámà, nì caquihin-ne ichì cuàhàn-nè, nì nacàhin-ne cuàhà ñuu cuati nì càhàn-nè xì nèhivì nansa íá razón vaha xi Dios, te nì dándúvaha stná-nè nècuàchì cuhí nsidanicuú lugar.

Nansa nì nacani cuàhà ini rey Herodes

⁷ Daaní, rey Herodes, nì xinitnùhu-tè ñà-cuàhà guá milagru quidá-yá, te nì ndulocó-te, vachi cachí dava nèhivì ñà-sàni natiacu Juan (Bautista) nduájàn. ⁸ Doco dava ga-nè, nì cachi-nè divi Elías sàni ndecunu, te ò iin nècuàchì yuhù núù Dios sàni natiacu. ⁹ Doco Herodes, (nì ndulocó-te), te nì cachì-te:

—Yùhù nì sàhi orden tànhdè dìni Juan (Bautista). Doco inga nècuàchì càhàn guá nèhivì sàhà-ximà, ¿ana divi nduú-né, te cuàhà guá ñà-quidà stná-nè? —nì cachì-te. Ñàyùcànduá cuní-te cundehè-té Jesús.

Nansa nì dàcútiácú Jesús cuàhà mil nèhivì

¹⁰ Daaní, sàmàndixi nsidaa nècuàchì dacuahá-yá nì cansiaa-nè, te nì nacani-ne xì-yá nsidaa ñà-nduá nì quida-ne ndé nì sàhàn-nè. Dandu nì nacuaça-ya nsidaa-né cuàhàn cuaán-yá xì-né iin xaan yatni ñuu Betsaida ndé còò nèhivì. ¹¹ Doco cuàhà nèhivì nì tenchicùn xì-yá, vachi nì xinitnùhu-ne cuàhàn-yà. Ñàyùcànduá, nì casàhú-yà xì-né, te nì càhàn-yà xì-né sàhà ichì dandacú Yua-nda Dios. Te nì dándúvaha stná-yà nècuàchì cuhí xi-ne.

¹² Dandu nì cuaà quivì yucán. Te ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá, nì tnàtuu-ne nùù-yá, cachí-nè xì-yá:

—Ndaqúndèè-ní xì nèhivì, dandu cùhùn-nè ñuu cuati, te ò rancho yatni, te nihì-né ndé cuxi-ne, te cùdù-nè, vachi yohó ndé ndoo-nda, còò vehe.

¹³ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá dacuxí-nsiánè.

Te nì cachi-nè:

—Cuisì ùhùn pan nihí-nsí, xì ùì siaca. ¿A cuní-nì cùhùn-nsì cuiin-nsi ñà-cuxi nsidaa nècuàchì yohó? —nì cachi-nè. ¹⁴ Vachi nècuàchì tiàa ndoó yucán, ùhùn mil nduú nsidaa-né.

Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Cachi-nsiá xì nèhivì ñà-nì mácùndoo-ne ñuhù, iin iin grupu-nè ùì dico ùxìn, ùì dico ùxìn nì cùndúú-né.

¹⁵ Ñàyùcànduá, ducán nì caquida nècuàchì dacuahá-yá, nì càhàn-nè xì nèhivì, te nì sàcùndoo nsihì-ne. ¹⁶ Dandu nì tnii-ya ùhùn pan mà xì ùì siaca ma, te nì ndacoto ndiaá-yà dìquì-xí, nì naquimanì-yá Dios sàhámà. Dandu nì dàcuàchí-yáñà, te nì sàha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te nì dasàn-néa nùù nèhivì. ¹⁷ Te nsidaa-né, nì xixi-ne nì ndenuu ini-nè. Dandu nì chivàha-ne ñà-nì cuyodò, te nì chitu ùxìn ùì ìcà pedazu pan mà.

Nansa nì cachi Pedro ñà-xiníndísâ-né ñà-divi Cristu dacácu xi-nda nduú Jesús

¹⁸ Daaní, nì ìa iin xichi nì quecuaán-yá xì nècuàchì dacuahá-yá, te nì xicàn tàhvì-yá nùù Dios. Dandu después nì ndàcàtnùhù-yá nùù nècuàchimà, cachí-yà:

—¿Ana nduú yùhù, cachí nèhivì?

¹⁹ Te nì cachi-nè xì-yá:

—Dava-ne cachí-nè ñà-Juan Bautista nduu-ní. Te dava-ne cachí-nè Elías nduu-ní. Te dava ga-nè cachí-nè iin nècuàchì profeta sàhana nduu-ní, te sàni natiacù-ní vichi cahan-né.

²⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Doco mii-nsiá, ¿ana nduú, cachí-nsiá?

Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Divi Cristu nì quixi nùù Dios nduu-ní.

²¹ Dandu nì dándacú-yá nùù-né ñà-màsà nácání-né xì nèhivì nduú-yá Cristu.

Nansa nì cachitnùhu Jesús icúmí-yâ cui-yà

²² Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cuàhà gá icúmî ndohi. Vàchi tè-sàhnú xídandacú, xì stná dùtù xícusahnú, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu, nsidaa-né icúmí-nè cahíchì ini-nè yùhù, dandu cacahnì nèhivì yùhù. Doco tìxi ùnì quivì icúmî natiacuì.

²³ Te nì cachi stná-yà xì nsidaa-né;

—Nsidaa ana cuní cunchicùn xí, xiñuhu nacoò-ne ñà-ndùá cuní inì-ni mii-né quida-ne, te nsiquívì quida-ne cuenta na ian nsidá stná-nè cruz xi-ne cutnàhâ-né xí (ñà-cui stná-nè). ²⁴ Vàchi nsidaa ana cuní dacácu xi vida xi vichi, ñà-dàndáñúhú-nè mii-né nduá. Doco nú ni cuí-nè sàhí, dandu ñà-sànì càcu ndisa vida xi-ne cundua. ²⁵ Vàchi nú ni níhì iin nèhivì nsidaa ñà-íá ñuhiví, ni ñà-jaàn, mà cùndúá iin bien xi-ne nú màsà sàá anima-nè cundiatú stná, te càcua. ²⁶ Iin nèhivì, nú cucáhán nù-né coo-ne ladu xi, o nú cucáhán nù-né cunini-ne palabra xi, (ndahví-nè), vàchi icúmí stnâi nacuai mii-né quivì naxicocuñin yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví. Te ndiaha gá coo quivì mà sàhà yùhù, xì sàhà Yuamání, xì sàhà ángel ì cacutnahá xí quixi. ²⁷ Doco ñà-ndáà nduá cachí xì-nsiá, dava mii-nsiá nècuàchì itá yohó, tàñáha ga cui-nsiá, te cuni-nsiá nansa íá ñuhiví ì xì Dios —nì cachi-yà.

Nansa nì nadama Jesús mii-yá nì natnuù nihni ndiaha-yá

²⁸ Daaní, nì nsihì nì cachi-yà ducán, dandu nì yàha nahi ùnà gá quivì, te nì saca-ya Pedro xì Juan, xì Jacobo, cuàhàn-yà xì-né iin yucù ndé cuàhàn-yà càhàn-yà xì Dios. ²⁹ (Daaní, na íá-yà yucán) xícàn tàhvi-yá nù Dios, dandu ní xini nècuàchìmà tucu nì nàcùnahà-yà. Nì nducuxín yaa sìcoto xi-ya, te tnúù nihni ndiaha-ñá. ³⁰⁻³¹ Dandu nì xini stná-nè, yucán nì canatùì stná ù nècuàchì (sàhana) iin-ne nani Moisés, te inga-nè nani Elías. Te itá stná ndómà ndatnúhú-ndá xí-yà. Te tnúù nihni stná-ndà, càhàn-ndà xì-yá sàhà nansa icúmí-yà cui-yà ñuu Jerusalén. ³² Te Pedro xì compañeru-nè, sádi gá vàhná-nè. Doco na ní nsicuihnú vii ini-nè, dandu nì caxini-nè ndiaha gá tnúù nihni-ya, te mimí nì caxini-nè itá stná ù ndósàhnù-mà. ³³ Daaní, na meru cuàhàn cuxica-nda, dandu ní cachi Pedro xì-yá:

—¡Maestro, nansicáhán-ndá ndoo-nda yohó! Chicá vàha quidavàha-nsi ùnì siahva, ian coo mii-ní, inga stná coo Moisés yohó, te ingà coo stná Elías yohó.

Ducán nì cachi Pedro, vàchi cónì cùndáà ini-nè nansa cachí-nè. ³⁴ Daaní, sà-càhàn-nè xì-yá ducán, dandu nì nuu iin vïcò, te nì dàhvi nsidaa-né mahiá. Te nì cayùhí cuaá-nè na ní xini-nè nì cuu ducán. ³⁵ Dandu nì tiacu-nè càhàn iin ana càhàn mahi vïcò mà, te dohó cachí-yà:

—Dèhemaní nduú ana yohó. Cunini-nsia ñà-ndùá cachí-yà.

³⁶ Daaní, nì ndacoto nècuàchì dacuahá-yàmà, te nì xini-nè ndé cuisì mindaa mii-yá ía yucán. Doco después còdò ni-ñàha nì cachí-nè xì ni-iin nèhivì sàhà nsidaa ñà-ndùá nì xini-nè yucán.

Nansa nì tavà Jesús iin ñà-malu ináccá nù iin tèchii

³⁷ Daaní, inga quivì nì nuu-ya xì-né yucù mà vàxi-ya. Dandu nì ndacùhun stnahá-yá xì cuáhà nèhivì sàni nataca. ³⁸ Te iin nècuàchìmà nì càhàn-nè xì-yá, sacúndáhvî fuerte-nè nù-yá, cachí-nè:

—Maestro, sacúndáhvî nù-ní, cundehè ndahví-nî tèchii xí, vàchi mindaa-té nduú dèhi. ³⁹ Cunaha-ní, iin ñà-malu dandoho-xi-té, dandáhà-te, te xíhì ìhí-te quidá, queé chihìñù yuhù-té: quini ga quidá xì-té, có-cùnìà nacoà-te. ⁴⁰ Ñàyùcàndùá nì sacundáhvî nù nècuàchì dacuahá-ní ñà-tavà-néà, doco mànicùí.

⁴¹ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ndahví-nsiá, vàchi mà túha-nsia cunindisá-nsiá, ni có-sàà-nsiá cundaà ini-nsia. ¿Nadaa ga quivì icúmî coo guè xì-nsiá, te quidandee gá stná inì sàhà-nsiá? Pues cundaca-ní dèhe-ní quixi —nì cachi-yà.

⁴² Daaní, sàvàxi-ne xì-té, te nì ducùn ñà-malu-te ñuhù ní sahnì ìhà-te. Ñàyùcàndùá, nì sadi-yà nùá, te nì dándúvaha-yàte. Dandu nì quida-yàte entregar nù yua-té. ⁴³ Te nsidaa nèhivì ndoó yucán, nì ndulocó cuàhà-né ñà-ndiaha guá nì quida Dios.

Daaní, na ndulócô guá-nè sàhà nsidaa obra nì quida-ya, dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

⁴⁴ —Cunini vaha-nsia palabra cuàhìn cachì xì-nsiá. Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí yàhi coi ndahà nèhivì (malu), vachi iá iin tiàa cuàhàn quida xí entregar —nì cachi-yà.

⁴⁵ Doco nècuàchìmà, cóni cúndàà ini-nè ñà-nduá nì cachi-yà, vachi nì ìa dèhé chuun ma nùù-né; ñàyùcànduá, cóni sánihì ini-nè. Te yúhì stná-nè ndàcàtnùhù-né nùù-yá sàhámà.

Nansa nì cachi Jesús ana chicá ndiaá

⁴⁶ Daaní, nì quesaha-né nì cuàà-nè ndàcàtnùhù stnahá-né nùù-né ana chicá ndiaá. ⁴⁷ Dandu nì cundaà ini-yà nansa xínacani ini-nè, te ñàyùcànduá nì nacuaa-ya iin tètii nì chicani-yàte iladú-yà, ⁴⁸ te nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

—Nú sàhà yùhù quidáñúhú iin nèhivì tètii yohó, dandu dava-ni queá na ian yùhù quidáñúhú-nê. Te nú yùhù quidáñúhú-nê, dandu iin-ni queá ñà-quidáñúhú stná-nè ana nì techuun-xí vaxi. Vachi nècuàchì chicá nihnú ndáhví inì-xi, divi nduú ana chicá ndiaá ndisa.

Nècuàchì có-xìní ùhì xì-ndà, favor xi-nda iá-nè

⁴⁹ Dandu nì cachi Juan xì-yá:

—Maestro, nì xini-nsì iin tiàa tavá xi ñà-malu nùù nèhivì, te quivì mii-ní ndácùc-ahan-né. Doco có-nduú-né iin ana cutnáhâ xí-ndá xicánúú. Ñàyùcànduá, nì sadi-nsì nùù-né ñà-màsà quídá gá-nè ducán.

⁵⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Còó, màsà cádí-nsià nùù-né, vachi nsidaa ana có-xìní ùhì xì-ndà, favor xi-nda iá-nè.

Nansa nì cachi Jesús na ní cuni Jacobo xì Juan càcàn-nè quixi castigu nùù ana cóni quidáñúhú xí-yâ

⁵¹ Daaní, na sá-ítúú tiempu nana-ya ansivi nùhù-yà, dandu nì quihin-ya ichì cuàhàn-yà ñuu Jerusalén, iin-ni nihnú ini-yà sàà-yà yucán. ⁵² Te nì techuún-yá itnii tiàa codònuù nùù-yá ñà-cachitnùhu-ne icúmí-yâ yàha-ya ichì yucán. Ñàyùcànduá, nì casaà tiàa ma iin ñuu tii nècuàchì raza samaritanu, cuàhàn-nè nanducu-né ndé coo-ya nì cùí. ⁵³ Doco nècuàchì ñuu mà, ni loho cóni cándísâ-né coo chii-yá ñuu-nè, vachi sàni xinitnùhu-ne ñà-ichì Jerusalén nduá cuàhàn-yà. ⁵⁴ Ñàyùcànduá, ùi nècuàchì dacuahá-yá nani Jacobo xi Juan, na ní tiacu-nè ñà-dùcán nì cachi nècuàchì ñuu mà, dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, ¿a có-cùnì-ní dandacú-nsí còyo ñuhu ansivi, te coco nsihi nèhivì ñuu yohó, vachi ducán nì quida stná Elías sàhana?

⁵⁵ Doco nì dà-íhì Jesús nècuàchìmà, cachì-yà:

—Mii-nsiá, có-cúndàà inì-nsia nansa ndiá ìcà-nsiá cunihnu vaha inì-nsia. ⁵⁶ Vachi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, ¿índù divi chuun nì quesai ñuhiví yohó? Pues divi sàhà ñà-dacácuì nèhivì, te màdiá dandáñúhì-nè —nì cachi-yà.

Dandu cuàhàn-yà xì-né inga ñuu chicá nùù-xí.

Ñà-nduá nì cachi Jesús xì nèhivì cunì cunchicùn xì-yá

⁵⁷ Daaní, na xicá-yá xì-né ichì, nì càhàn iin tiàa xi-yá, cachì-nè:

—Yùhù, dispuestu ié` cunchicuìn mii-ní ndéni nì cui ni cùhùn-ní, Señor mío.

⁵⁸ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Lusu, iá nchihò-sí, te laa ndavá ansivi, iá stná tacà-si; doco yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, còò ni-iin lugar ndé cunduhí cùdì.

⁵⁹ Daaní, nì cachi-yà xì inga nèhivì:

—Cunchicùn-ní yùhù.

Te nì cachi nècuàchìmà:

—Señor mío, díhna ni núhì ñà-coo chii gué` vehi dècuèndè (ni cui) yué, te nì ndùxin-ne.

⁶⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nècuàchì có-lá vida anima-xi, divi ni cúxin xi nsì-xi. Doco mii-ní, cuahán-ní cachtñùhu-ní razón sàhà ñuhiví ìì xí Dios.

⁶¹ Dandu inga nèhivì, nì cachi-nè xì-yá:

—Yùhù, cunchicuìn mii-ní, Señor mío. Doco dihna ni núhì (coo chíí) ndaquindèi xì nèhivì vehi.

⁶² Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Iin nèhivì sà-ìtníí-xí yàtà, nú cuisì yàtà-né indéhe-né, dandu mà quée víamà. Te ducán iá stná xì iin nèhivì (mà iin-ni nihnú ini xì yùhù), mà cùì sàà-nè cunduu-ne nèhivì xí ñuhiví ìì xí Dios.

10

Nansa nì techuún Stoho-ndà Señor 70 nèhivì xì-yá ñà-cùhùn-nè càhàn-nè palabra xi-ya

¹ Daaní, na ní nsìhi nì cuu ducán, dandu nì nacàxin Stoho-ndà Señor ùnì dico ùxin (70) tiàa, te nì techuún-yànè cùhùn-nè ùì ùì-nè codònù-né nùù-yá nacàhin-ne nsidaa ñuu xì nsidaa xaan ndé icúmí-yá yàha stná-yà. ² Ñàyucànduá, nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndáà nduá, cuàhà nèhivì (tàñáha ga cunindisá). Te na iin cosecha cahnú ndanihi-nda nduú-né, doco sacu nèhivì nduú ana (chindéé xí-ndá) ndanchitoo. Ñàyucànduá, càcàn tàhvi-nsiá nùù Lamú dandacú sàhà chuun yohó ñà-nì téchúun gá-yà nèhivì cùhùn quida xi chuun (ìì xí-yá), vàchi na ian ndanchító iin cosecha ndiaha nduá.

³ Vàtùni cùhùn-nsiá vichi. Yùhù techuún mii-nsiá cùhùn-nsiá cacanu-nsiá mahì nèhivì dàná, cunduu-nsiá nahi lelù xicánúú mahì lobu. ⁴ Doco màsà cúníhí-nsiá ni-iin itni cuñuhu dñhùn, ni stná morral xi-nsiá, ni inga ndisàn-nsiá. Te ni-iin nèhivì màsà cásàhú xì-nsiá ichì. ⁵ Te nú sàni sàà-nsiá iin vehe ndé cundoo-nsiá, dandu cachi-nsiá xì stoho vehe ma: “Ni cundóó mánì mii-nsiá nèhivì vehe yohó”. ⁶ Dandu nú ndisa ndoó nèhivì tùha cundoo ndiaha vehe ma, dandu vātùni. Doco nú coó, ni cúnàhá ñà-nduá nì cachi-nsiá.

⁷ Cuisì iin-ni vehe cundoo-nsiá, te cuxi-nsiá te coho-nsiá ñà-nduá sáha nècuàchì òvèhé-xímá mii-nsiá. Vàchi nsidaa ana quidáchuún, xiñuhu cuàha xi-né iin algu. Màdì vehe yohó vehe yucán cundoo-nsiá, còò; iin-ni ni cundóó-nsiá cuisì iin-ni vehe. ⁸ Te nú ni sàà-nsiá iin ñuu, te candísà nèhivì cundoo-nsiá yucán, dandu ñà-nduá sáha-nensiá, divi ñà-jaàn nduá cuxi-nsiá. ⁹ Te dandúvaha stná-nsiá nècuàchì cuhí ndoó yucán, te dohó cachi-nsiá xì nèhivì yucán: “Vichi sàni quesaa razón sàhà ñuhiví ìì xí Dios ndé ndoó-nsiá”, cachi-nsiá. ¹⁰ Doco nú nì sàà-nsiá iin ñuu, te có-xiníndisà nèhivì yucán mii-nsiá, dandu màcuíta-nsiá mahì ichì cahnú ñuu mà, te cachì-nsiá xì-né: ¹¹ “Dècuèndè yàcá ñuu-nsiá nì tñii sàhà-nsí, icúmí-nsí catù váha-nsiá còya, (vàchi ndahví gà modo xi-nsiá). Doco cunaha váha-nsiá, yohó ndé ndoó-nsiá sàni quesaa stná razón sàhà ñuhiví ìì xí Dios (mate cóni ndúlócô-nsiá)”. Ducán cachi-nsiá (xì nèhivì ñuu mà). ¹² Te yùhù cachí xì-nsiá na sàà quivì juiciu, dandu chicá cuàhà castigu icúmí nèhivì ñuu mà nihì-né nùù nèhivì (malu) ñuu Sodoma.

¹³ ¡Ndahví nèhivì ñuu Corazín! ¡Ndahví stná nècuàchì ñuu Betsaida! Vàchi cuàhà milagru fuerte nì xini-nè, (te cóni ndúlócô-nè). Doco cunaha-nsiá, nú ducani ni coó stná milagru mà ñuu Tiro, ò ñuu Sidón nì cùì, dandísá, yàchì naxicocuín ini nècuàchì ñuu mà sàhà cuàchi-ne, te nàcùndixi ndahví-nè nàcùndoo-ne mahì yàà tutnù, (te cunduumà seña ñà-ndisa cuhí ini-nè mii-né sàhà cuàchi-ne). ¹⁴ Te quivì cuu juiciu, chicá iyuhu castigu icúmí nihì nèhivì ñuu Tiro mà, xì nèhivì ñuu Sidón mà, te chicá fuerte coo castigu xi ñuu Corazín xì ñuu Betsaida mà. ¹⁵ Stná nècuàchì ñuu Capernaum, mate tuxí ini-nè nana ducún-nè ndè gloria, doco còò, ndè andea icúmí-nè nuu-ne.

¹⁶ Cunaha-nsiá, nú ni quihín casu nèhivì sàhà ñà-nduá cachí mii-nsiá, dandu iin-ni queámà na ian quihín casu stná-nè yùhù. Te nú nì cáhîchì ini-nè mii-nsiá, icúmí quee stná mà na ian cahîchì stná ini-nè yùhù. Te nú yùhù nì cáhîchì ini-nè, dandu iin-ni quee stná mà na ian sàni cahîchì stná ini-nè mii-yá ana dîchúún-xí vaxi.

Ñà-nduá nì cachi Jesús xì 70 nèhivì nì dàcuítà xì palabra xi-ya

¹⁷ Daaní, nì naxicocuîñ ùnì dico ùxìn (70) nècuàchì dacuahá-yá, te cudî ini-nè, cachí-nè xì-yá:

—Cunaha-ní, Stoho-nsì Señor, dècuèndè stná ñà-malu nì cundee-nsí nùù-xí ñà-nì ndacùcahan-nsí quivì-ní.

¹⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nì xini stnâi ñà-malu cusáhnû, nì quea ndè gloria vâxan, nì nacava na ian nì tàsa. ¹⁹ Cunaha-nsiá, vichi sàni dâñihítâhvì stnâi mii-nsiá ñà-nú ni cuánihni-nsia còò ò siduhma, dandu (còò ni-iñàha cuu xi-nsiá); te vâtùni cundee stná-nsiá nùù nsidaa ñà-malu, mate yáha ga xini ùhìandó, te yáha ga nacúndéâ, doco còò ni-iñàha cuu xi-nsiá. ²⁰ Xiñuhu cudî ini-nsiá vichi, doco màdi sâhà-ñá vâtùni nì cundee-nsiá nùù ñà-malu. Còó, cuisì xiñuhu cudî inì-nsia sâhà ñà-sàni sàcuítandiaa quivì-nsiá nùù (tutu íá) ansivi.

Ñà-nduá dísâhà-xí nì cudî ini Jesús na ní nsiaa nècuàchì dacuahá-yá

²¹ Divi hora yucán nì cudî ini Jesús nì quida Espíritu ìlì xí Dios, te nì cachi-yà (xì Yuamánì-yá):

—Ndeníhí vâhi mii-ní, Yuamánì Dios; vâchi mii-ní nduu-ní Stoho ansivi xì ñuhiví. (Te palabra ìlì xí-ní), sàni chitnùnì inì-ní ndòò dèhá nùù nècuàchì nchichí; doco nùù nècuàchì nihnú ndahvi inì-xi nahi ñà-cuati, sàni dàtnùù-ní sàxìnítùnì-nè. Ducán íá, vâchi ñà-jaàn nduá nì chitnùnì inì-ní quida-ní, te nì cudî inì-ní coo ducán —nì cachi-yà xì Yuamánì-yá.

²² Dandu nì cachi stná-yà:

—Nùù Yuamánì sàni nihítâhvì dandacuí nùù nsidanicuú iñàha; te còò ni-iin nèhivì ináhá ana nduú yùhù, cuisì mii-yá; te cuisì yùhù ináhá stnâi mii-yá, cuisì yùhù xì stná nèhivì cuní cundaà inì-xi sâhà-yá —nì cachi-yà.

²³ Dandu nì nacuico-yá nùù nècuàchì dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Nansicáhán mii-nsiá, vâchi ndiaha gá íá ñà-nduá sàni xinìnùù-nsiá. ²⁴ Cunaha-nsiá, cuàhà profeta sànaaha, xì cuàhà stná rey, nisa cuni-nè cundehè-né ñà-nduá sàni xini mii-nsiá, doco cóni nihítâhvì-né cuni-nèà. Te nisa cuni stná-nè cunini-ne ñà-nduá sàni inini mii-nsiá, doco cóni sâà-nè nihítâhvì-né cunini-neà.

Nècuàchì samaritanu vâha inì-xi

²⁵ Daaní, nì ndacuiin iin nècuàchì ley xi veheñuhu, cuní-nè cundaà ini-nè nansa naxiconihí Jesús nùù-né. Te dohó nì cachí-nè xì-yá:

—Maestro, ¿ndíà nduá quide, te nihítâhvì vida ndiaha nicanicuahàn?

²⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Nansa cachí tutu nduú ley xi Dios? Sàni cahví-níà. Pues ¿nansa cachá?

²⁷ Dandu nì cachí nècuàchìmà:

—Dohó cachá: “Ícúmí-ndá cuu ini-ndà sâhà Stoho-ndà Dios xì nsidanicuú anima-ndà, xì nsidanicuú ini-ndà, xì nsidanicuú valor xi-nda, xì nsidanicuú stná sàxìnítùnì-ndà. Te nacua cuú ini-ndà sâhà mii-nda, ducán ícúmí stná-ndà cuu ini-ndà sâhà ñanìtnaha-nda”.

²⁸ Dandu nì cachí Jesús xì-né:

—Cachí vâha-ní. Ducán quida-ní, dandu nihì-ní vida ndiaha nicanicuahàn.

²⁹ Doco nècuàchìmà, có-cuní-nè cachi nèhivì xì-né tonto íá-nè, ñàyùcànduá, nì cachi-nè xì-yá:

—Doco ¿índù clase nèhivì cachí xì-ndà nduú ñanìtnaha-nda?

³⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—(Cunini-ní historia.) Nisa là iin tiàa ñuu Jerusalén, te nì queue-ne cuàhàn-nè inga ñuu nani Jericó. Doco (ichì mà) nì ndacùhun tnahá-né xì itnii tècuìhnà. Te nì sadì-te nùù-né, nì xidacuihna-té nsidaa sícoto xi-ne, nì sahnì cuií-tené, grave nì dânácuèhè-tené, te cuàhàn-te. ³¹ Daaní, nì cuu nì yâha iin dùtù ichì mà. Te nì xini-nè indúhu nècuàchì nì nacuehè mà, doco iladú nì yâha-ne. ³² Daaní, yucán nì yâha stná iin tiàa levita (quidáchúûn veheñuhu), te nì xini stná-nè nècuàchìmà. Te divini iladú nì yâha stná-nè. ³³ Daaní, ichì yucán nì yâha stná iin nècuàchì ñuu Samaria, te na ní sâà-nè ndé indúhu nècuàchìmà, nì xini-nè nècuàchìmà, te nì cuhi inì-ñané. ³⁴ Nì tnàtuu-ne nì quidatna-né ndé nì nacuehè xi nècuàchìmà, nì dàquée-ne aceite xì vinu, te nì chidúcùn-nèà. Dandu

nì chindànùú-ñané quisì ndacá-né. te cuàhàn-nè xì nècuàchìmà dècuèndè iin vehe ndé quetátú nècuàchì xicá ichì caní. Yucán nì ìa-ne nì sandiaa-nè nècuàchìmà. ³⁵ Dandu inga quivì na ní quihin-ne ichì cuàhàn-nè, nì tavà-né ùi dìhùn, nì sàha-ne nècuàchì divéhé-xímá, cachí-nè: “Cundiaa sacù-ní nècuàchì ndahví yohó, te nú chicá cuàhà cuàhàn-ní quida-ní gastu, dandu icúmí danáí na náyàhi”, nì cachi-nè. ³⁶ Pues, vichi cachí-ní xí: nùù nsì-ùni tiàa (nì yàha yucán), ¿indù nècuàchì meru nì sanduu ndisa ñanìtnaha nècuàchì nì ndacùhun tnahá xi tècuìhnà mà cahan-ní? —nì cachi Jesús.

³⁷ Dandu nì cachi nècuàchì ley xi veheñùhu ma:

—Pues, divi tiàa nì indehè ndahví xì nècuàchìmà.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Pues, cuahán-ní, te divi ducán quida stná mii-ní.

Nansa nì cachi Jesús xì ùi cùhì nani Marta xì María

³⁸ Daaní, nì yàha-ya xì compañeru-ya ndé chicá nùù-xí ndé iá iin ñuu tii. Te yucán iá iin nècuàchì ñahà nani Marta, te divi-ne nì quida xi-yá invitar ñà-coo-ya vehe. ³⁹ Te yucán iá stná iin cùhì nècuàchìmà nani María. Te María mà, cudî ini-nè coo-ne ñuhù núù Jesús cunini-ne ñà-ndúá cachí-yà. ⁴⁰ Doco Marta, cuàhà gá chuun yuhùnùhú icúmí-nè, te ndé cutóntô-nè sàhà chuun ma. Ñàyùcàndúá, vaxi-ne ndé iá-yà, cachí-nè xì-yá:

—Señor mío, ¿a có-dàndóhâ mii-ní ñà-sàni nacoò cùhì yùhù quidachuún mindaf. Cachí-ní xì-né ñà-nì chindéé stná-nè yùhù.

⁴¹ Doco nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndahví-ní, Marta! Cuàhà gá nacání inì-ní. Cuàhà gá chuun sahní-ní mii-ní sàhà-xí.

⁴² Doco cuisì imindaa chuun nduú ñà-íá ndisa necesidad quida-nda. Te divi chuun vaha ma nduá cudî ini María quida-ne vichi, te yùhù, mà cuáhi cuxio chuun vaha ma nùù-né.

11

Nansa quida-nda nú cuní-ndà càcàn tàhvì-ndà nùù Yua-nda Dios

¹ Daaní, nì cuu iin xichi iá-yà iin xaan xicàn tàhvì-yà nùù Dios. Te nì nsìhi nì càhàn-ya xì Dios ducán, dandu nì cachi iin nècuàchì dacuahá-yá:

—Señor mío, dacuaha-ní nsiùhù càcàn tàhvì stná-nsì nacua nìsa dacuahá Juan (Bautista) ana nchícùn xì mii-né.

² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Na xicàn tàhvì-nsiá nùù Dios, dohó cachí-nsia:

Yua-nsí Dios iá ansivi, ni ndácùcahan tñùñuhu nèhivì quivì-ní; te yàchì nì sàá stná tiempu cusahnu-ní ñuhivì yohó, xicàn tàhvì-nsí. Te nacua quidá ana ndoó ansivi ñà-ndúá dandacu-ní, divi ducán ni quidá stná nèhivì ñuhivì yohó. ³ Pan xi-nsi iin quivì, iin quivì taxi tahvi-niá nùù-nsí. ⁴ Te cuicahnú inì-ní sàhà cuàchi iníhíca-nsí, vachì nsiùhù, xicáhnú stná ini-nsi sàhà nsidaa ana iníhíca nùù-nsí. Te chindee-ní nsiùhù ñà-màsà dáca nèhivì nsiùhù, te dacácu stná-ní nsiùhù nùù ñà-malu nicanicuàhàn. (Amén.)

⁵ Te nì cachi stná-yà xì-né:

—Ni cachí-ndà nú iá iin amigo xi-nda, te dava ñuu sàá-ndà vehe-ne, te cachí-ndà xì-né: “Amigo, taxi ica-ní ùni pan nùù, ⁶ vachì sàni quesaa iin amigo xi vehi, ichì caní nì quixi-ne. Te còò ni-ìñàha cuàhi-nè cuxi-ne”. ⁷ Dandu amigo xi-nda ini vehe ma, vihini tiacu-nè, te cachi-nè xì-ndà: “Còó, màsà dáñáná-ní yùhù, vachì ndiadí vaha yehí, te itánduhù-nsí xì dèhe-nsi. Mà cùù ndácòì cuàhi mii-ní ñà-ndúá xicàn-ní”, cachi-nè vihini. ⁸ Cunaha-nsiá, mate amigo xi-nda nduú-né, doco ni sàhà ñà-jaàn mà cándísâ-né ndacòò-ne cuàha-nèndó ñà-ndúá xiñuhu-nda. Còó, doco sàhà-ñá nì cunaha iin-nda cáhàn-ndà yehè-né, ñàyùcàndúá icúmí-nè ndacòò-ne cuàha-nèndó ñàhà. ⁹ Te yùhù cachí stnáì xì-nsiá, càcàn tàhvì-nsiá, te nìhìtáhvì-nsiá. Nanducu-nsiá (ñà-vàha nùù-yá), te tuiá. Càhàn-nsiá (yehè-yá), te nuna. ¹⁰ Vachì nsidaa ana xicàn tàhvì, icúmí-nè nìhìtáhvì ndisa-neà; te nsidaa ana nandúcu xí ñà-vàha, icúmí tui ndisamà nùù-né; te nsidaa ana xicàn tàhvì nùù yehè-yá, icúmí-yá nacuna-yañà nùù-né.

¹¹ 'Nú ni cacán iin dèhe-nsia iin pan cuxi-tè, amádi pan cuàha-nsiàte, te màdì iin yùù. Te nú cuñu siaca xicàn-te, màdì iin còò cuàha-nsiàte. ¹² Te ò nú nsivì xicàn-te caxì-té, màdì iin sìduhma cuàha-nsiàte. Còò. ¹³ Mii-nsiá, mate nèhivì cuáchi nduú-nsiá, doco tùha-nsia cuàha-nsia dèhe-nsia ñà-íá viì. Ñàyùcànduá Yuamánì-ndà íá ansivi, chicá icúmí-yâ cuàhatahvì-yá mii-nsiá Espíritu ìì xí-yá nú ni cacán tàhvì-nsiá nùù-yá.

Nansa nì dàquée cuàchi nèhivì dìquì Jesús, có-quidá víi-yá, cachí-nè

¹⁴ Daaní, iin xichi nì cuu nì tavà-yá iin ñà-malu ìhìn (ní nsida ihin xi) iin nèhivì. Daaní, nì nsihi nì queamá, dandu vátùni nì nacahàn nècuàchìmà. Te nì ndulocó nèhivì cuáhà ndoó yucán. ¹⁵ Doco dava-ne, nì (xitnùhu-ne), cachí-nè:

—Ñà-malu cusáhnû nani Beelzebú, divi nduú ana chindéé, te ducán tavá Jesús ñà-malu —nì cachí-nè.

¹⁶ Te dava ga stná nèhivì yucán, nì xicàn-nè quida-ya iin milagru xi Dios cundehè-né, a ndísá cui quida-yañà, á cóó, cahan-né. ¹⁷ Doco mii-yá, ináhá-yâ ñà-nduá nacání ini-nè. Ñàyùcànduá, nì cachí-yà xì-né:

—Nècuàchì xídandacú nùù iin ñuu, nú ni táhndè dava-ne, te náá stnahá-né, dandu còò gá modo cadandacú gá-nè nùù ñuu mà; te nèhivì ndoó iin vehe, nú xiní ùhì stnahá-né, dandu mà cúí cundoo tàcá gá-nè vehe ma. ¹⁸ Te ñà-malu Satanás, nú ni cunì ùhì-si tnaha-sì, dandu mà cúí gá dandacú-si nùù quisì dava ga mà. Ducán cachí, vàchi cachí mii-nsiá sàhí ñà-chindéé sì-Beelzebú yùhù, te ducán taví ñà-malu. Doco còò, ¹⁹ vàchi stná nèhivì xí mii-nsiá, tùha stná-nè tavà-né ñà-malu, te ¿ana dipódêr-xi quidá-néamà? (Amádi poder xi Dios chindéé xí-nè), ñàyùcànduá, vátùni cachí mii-né xì-nsiá ñà-cónì cachí viì-nsiá sàhà yùhù. ²⁰ Doco Dios nduú ana chindéé xí taví-si, ñàyùcànduá náha xicà ñà-vichi sàni sàa tiempu cunì-nsia nansa dandacú ndiaha Dios.

²¹ 'Iin tiàa ndacuì, nú nihí-te iin càa dana, te ndiaá-te vehe-tè, dandu còò ni-ìñàha cuu xi ñà-icúmí-tè. ²² Doco nú ni quésáa iin ndósàhnú chicá fuerte, te cundee ndómà nùù-té, dandu dandiachi nsihi-nda arma nihí-te, divi arma tuxí-te cuàhàn chindee xi-té nì cùì. Daaní, icúmí ndósàhnùmà nihì-ndà nsidaa ñà-icúmí-têmà, te quida-nda xán nacua cudì ini-ndà.

²³ 'Nsidaa ana có-íá favor xi, contra-xi nduú-né; te nsidaa ana có-chindéé xí danátáqui (nèhivì xí), ducán queámà na ian tàxì-né nècuàchìmà.

Nansa cuu xi iin nèhivì nú sàni naxicocuin iin ñà-malu nì quee nùù-né antes, doco cónì quíhvi ndisa-ne ichì Dios

²⁴ 'Nú sàni quee ñà-malu nùù ini iin nèhivì, dandu xicánúú-si, yáha-sì lugar ìchí, nandúcú-sì ndé coo dadí-si; te nú ni cúndáa inì-si mà cùì, dandu cachí-si: “Còò, chicá vàha nùhì ini nèhivì ndé nìsa ìe antes, vàchi vehi nduá”. ²⁵ Ñàyùcànduá, mànuhù-sí anima nèhivì mà, te quidá-si cuenta na ian sàni ndundoa, te nì nducutá. ²⁶ Ñàyùcànduá, cuàhàn-si nácuàca-sì inga ùsà tnaha-sì chicá tùha quini, te caquìhvi nsihi-sì ini anima nècuàchìmà ñà-cuñuhu-sì yucán. Sàhájàn chicá pesadu nàcòò tiàa ma nùù antes.

Nansa nihì-ndà cucumi-nda iin anima ndiaha

²⁷ Na càhàn-yà ñà-jaàn xì nèhivì cuáhà mà, dandu nì cachí iin nècuàchì ñahà xì-yá:

—Nansicáhàn nècuàchì nì dàtúinuù xì-ní ñuhiví, te nì dàchìchì-né mii-ní.

²⁸ Dandu nì cachí-yà xì-né:

—Jaan. Doco chicá vàha cachí-ndà nansicáhàn nèhivì iníní xí Palabra ìì xí Dios, te quidá ndisa-neà cumplir.

Nansa nì cachí Jesús na ní xicàn nèhivì quida-ya iin milagru cundehè-né

²⁹ Daaní, chicá nì nachitu nèhivì cuáhà nùù-yá. Te nì càhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—Nèhivì tiempu vichi, malu-nè. Xicàn-nè coo iin milagru cundehè-né, a ndísá icúmí poder cahan-né. Doco mà níhì-né cundehè-né inga milagru, cuisì ñà-nduá (nì xini nèhivì sànahà) na ní cuu iin milagru xì Jonás, iin nècuàchì nìsa càhàn cuenta xi Dios. ³⁰ Vàchi milagru xi Jonás mà, ñà-yucán nì sanduu iin seña nùù nèhivì ñuu Nínive. Doco divi ducán icúmí cuu xi stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí cuu stná iin milagru xí,

te cunduu stná mà iin seña nùu nèhivì tiempu vichi. ³¹ Na quivì cuu juiciu, te màcuìta nsidaa nèhivì tiempu vichi (nùu Dios), dandu yucán icúmí nàcuìn stná iin nècuàchì ñàhà nì sanduu reina dandacú nùu ladu sur sàhaha. Te daquéé cuàchi-ne dìquì nèhivì tiempu vichi, vàchi dècuèndè iin ñuu chicá xica nì quixi-ne ñà-cunini-ne càhàn nchichí guá rey Salomón. Doco cunaha-nsiá, vichi sàni quesaa inga ana chicá nchichí nùu Salomón mà, doco (có-ndùlócò nèhivì). ³² Te quivì coo juiciu mà, yucán màcuìta stná nèhivì ñuu sàhaha nani Nínive, te daquéé cuàchi stná-nè dìquì nèhivì tiempu vichi, vàchi nèhivì yucán, nì naxicocuìn ini-nè sàhà cuàchi-ne na ní càhàn Jonás xì-né. Doco nèhivì tiempu vichi, còo, có-nàxicócuìn ini-nè mate sàni quesaa ana chicá ndiaha nùu Jonás mà.

Nansa ndiá icà-ndà cundiaa-ndà anima-ndà sàhà-ñá vátuni datnúu Dios sàxinítnùnì-ndà

³³ 'Iin lámpara, có-nàcuicun-ndañá sàhà-ñá cuiin dèhá; nì mà cuían tixi iin icà; còo, icúmíá cuian ndé ducún, dandu cutnuà cutùu nùu nèhivì yáha ini vehe. ³⁴ Nduchìnúu-ndà nduú ñà-tùinúu iquicúñú-ndà. Ñàyùcàndùá, nú iá vaha ma, dandu vátuni cutùu nuu-ndà ñà-quida-nda nsidanicuú iñàha. Doco nú cuhí nduchìnúu-ndà, dandu nàcuìtnùu núu-ndà. ³⁵ Te ducán stná xì anima-ndà. Ñàyùcàndùá, cuidadu cundoo-nsia, còtó cuiin tnuu ini anima-nsià ndé cuàhàn datnúu mii-yá nì cùí. ³⁶ Doco nú ndisa, inicutu sàxinítnùnì-nsià datnúu-yà, dandu mà cóo ni-iin lugar ndé iin tnuú, vàchi cunduumà na ian nchií ndiaha inicutu sàxinítnùnì-nsià, te quee stná mà na ian tnuú fuerte iin lámpara nùu-ndà.

Nansa nì cachi Jesús ñà-có-quidá vii nècuàchì fariseu, te có-quidá vii stná nècuàchì ley xi veheñùhu

³⁷ Daaní, na ní nsìhi nì càhàn-yà, dandu nì quida iin nècuàchì fariseu mii-yá invitar cùhùn-yà cuxi-ya xì-né. Ñàyùcàndùá cuàhàn-yà, te nì yàha-ya ini vehe nècuàchì mà, te nì sàcòo-ya. ³⁸ Doco nècuàchì mà, nì ndulocó-nè ñà-cóni ndàhá-yá nacua nduú estilu xi-ne na cuàhàn-nè cuxi-ne. ³⁹ Dandu nì cachi Stoho-ndà Señor xì nècuàchì mà:

—(Ndahví estilu chívaha) mii-nsiá nècuàchì fariseu, vàchi ducán queámà na ian nacaté-ndá iin pocillu, ò iin còhò, te cuisì yàtà-ñá ndoó, doco (inià, quini iá). Pues ducán iá stná) ini anima mii-nsiá, vàchi sàni xida cuàchi-nsia ñà-xího guá-nsià cuàhà iñàha, te nihnú quini ini-nsià. ⁴⁰ ¡Ndahví-nsià! vàchi mà túha-nsia cundaà inì-nsia. ¿A có-ínáhá-nsià ñà-iin-ni mii-yá nì quida vaha xi stná anima-nsià, màdiá cuisì iquicúñú-nsià? ⁴¹ Doco nú nihnú vaha inì-nsia, te cutùha-nsia dacútàhvì stnahá-nsià, dandu vátuni cundaà inì-nsia iá vii nsidaa ñà-ndùá (nì quidayucun Dios).

⁴² ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì fariseu! vàchi mate túha ndisa-nsia cuàha-nsia diezmu, (iá gà ndé có-quidá vii-nsiá). Mate sàha-nsia diezmu xi yùcù cuatiluha caxì-ndà nahi ndua ndòò, ò yùcù cuati nani ruda, doco nú nduá (iin chuun cahnú), có-ndùlócò-nsià sàhàmà, vàchi có-nihnú ndàcuìsì ini-nsià, nì mà túha stná-nsià cuu ini-nsià sàhà Dios. Pues divi ñà-jaàn ndisa ndiá icà-nsiá quida-nsia cumplir, te ni có-xiñùhù nacoo stná-nsià diezmu mà.

⁴³ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì fariseu! vàchi na sàhàn-nsià veheñùhu, cuisì lugar ndé cundoo vii-nsiá nandúcú-nsià; te na sàhàn-nsià yàhvì, cuní stná-nsià casàhù tñùhu cuàhà nèhivì xì-nsià.

⁴⁴ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì mii stná-nsià nècuàchì fariseu! Datiaá uun-nsia vaha-nsia. Vàchi na iin yavi xi nsìi, ducán iá mii-nsiá, te ò na iin ñàña có-nàhà gà, te vihini cuànihni nèhivì nùá ñà-có-sàha-ne cuenta nduá yavi. Ducán iá stná mii-nsiá.

⁴⁵ Dandu iin maestru xi ley ì mà, nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, nú ducán cachí-nì sàhà nècuàchì mà, dandu queámà na ian dìquì stná nsiùhù càhàn-ní.

⁴⁶ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì mà:

—¡Ndahví stná mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu! vàchi tùha-nsia quidayucun-nsià cuàhà ley ñà-chivaha nèhivì, mate mà cundéé ini-nè quida-neà. Doco mii-nsiá, có-dùcùn ni-iin òndàhá-nsià.

⁴⁷ 'Ndahví-nsià! vächì tùha-nsia quidavàha-nsia monumentu nùù ñaña xi nècuàchì nisa càhàn cuenta xi Dios sàhana, doco divi xii-nsiá nduú ana nì sahnì xii nècuàchì mà. ⁴⁸ Ñàyùcàndüá, ducán queá na ian cudí inì-nsia sàhà cuàchi nì quida xii-nsiámà, vächì dihna mii-né nì sahnì xii nècuàchì mà, dandu vichi (daxínu mii-nsiá chuun xi-ne), quidavàha-nsia monumentu xi nsii ma.

⁴⁹ Ñàyùcàndüá, dohó cachí Dios ñà-nchichí guâ-yà: “Cuàhà profeta icúmî techuín, te càhàn-nè xii nèhivì ñà-ndüú razón xi. Te cuàhà stná nècuàchì apóstol icúmî techuín nùù-né. Doco nèhivì malu mà, cahnì-né nèhivì xí, te nú coó, siquiera taxi-né nècuàchì mà”, cachí Dios. ⁵⁰ Doco cunaha-nsiá, icúmî nèhivì tiempu vichi cunsida-ne cuàchi sàhà nsidaa profeta nì casahnì nèhivì dècuèndè tiempu nì cuàha ñuhivì. ⁵¹ Ñà-ndáa nduá cachí xii-nsiá, icúmî nèhivì tiempu vichi cunsida-ne cuàchi sàhà nsidaa profeta nì xihì mà dècuèndè tiempu nì xihì Abel xii dècuèndè tiempu nì xihì stná Zacarías, divi Zacarías nì sahnì-né mahì veheñùhu cahnú xii mesa ì ndé sahmí-né ñà-camánì-ndà Dios.

⁵² 'Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu! vächì ducán iá na ian dandacú-nsiá sàhà (vehe ndé dacuahá) nèhivì cundaà ini-nè (sàhà Dios), doco nì chidèhé-nsiá ndahàcáa nuna yehè vehe ma. Ni cónì quíhvi mii-nsiá ñà-cundaà ini-nsiá sàhà-yá, te nì sadi stná-nsiá nùù nèhivì cuní quíhvi dacuahá —nì cachi Jesús.

⁵³ Daaní, nì nsihì nì cachi-yà nsidaájàn, dandu nì xidà ini nècuàchì ley xi veheñùhu ma, xii stná nècuàchì fariseu, te nì caquesaha-né nì càhàn ndee-né xii-yá, cuní-nè càhàn-yà, te cachi-yà sàhà cuàhà iñàha, ⁵⁴ áma cachí-yà iñàha ñà-cui daquée cuàchi-ne dìquì-yá.

12

Icúmî cundaà inì-xi sàhà nsidaa nèhivì danani úún nduú nèhivì vaha

¹ Vichi sàni nataca chitu cuàhà mil nèhivì, dècuèndè sánihni tnahá-né. Dandu nì càhàn Jesús xii nèhivì mà. Primeru nì càhàn-yà xii nècuàchì dacuahá-yá, cachí-yà:

—Cuidadu cundoo-nsia, còtó quida-nsia na quidá nècuàchì fariseu. Vächì nacua (còò permisú cuichuún-nsiá) levadura (vicò xí-nsiá), divi ducán còò stná permisú quida-nsia na quidá nècuàchì mà, danani úún-né nduú-né nèhivì vaha. ² Cunaha-nsiá còò ni-iñàha coo dèhé nicanicuahàn. Icúmî tuià, te cunitnùhu nèhivì sàhá. ³ Dècuèndè stná ñà-ndüá nì cachi nèhivì na ndoó dèhé-nè ndé iín tnúú, icúmî palabra mà natùì vate stná ndé nchíí orá. Te mate caya nì càhàn iin tiàa sàhà tùtnù compañeru-nè ndé ndoó-né vehe chicá ndiadí, doco icúmî palabra mà (cuìtià), vächì nana ducún nèhivì, te cachitnùhu ndee-né nsidaámà.

Chicá vaha yùhì-ndà mii-yá dandacú sàhà vida xi-nda inga ñuhivì

⁴ 'Amigos, cachí xii-nsiá: màsà yùhì-nsiá ana cui cahnì xii cuisì iquicúñú-nsiá; còò, vächì nú sàni xihì-nsiá, dandu còò cá ni-iñàha cui quida ga-nè. ⁵ Doco yùhù cachí xii-nsiá ana ndiá ìcà-nsiá yùhì-nsiá. Xiñuhu yùhì ndisa-nsia mii-yá ana icúmî derechu dandiachi xi anima-nsiá andea nú sàni xihì-nsiá. Mii-yá, ndisa xiñuhu yùhì-nsiá.

⁶ 'Sàhà cuisì ù tuni dicó-né ùhùn chòlìhì. Doco ni-iin quisì mà, có-nândòó Dios-si. ⁷ Dècuèndè ináhà stná-yà nadaa ididíni itá dìn iin nèhivì. Ñàyùcàndüá, màsà nácánì inì-nsia, vächì chicá ndiáá-nsiá nùù iin chòlìhì tìi, te ò nùù cuàhà stná-si.

⁸ 'Yùhù cachí xii-nsiá, nú cachí vate iin nèhivì ñà-ndüú-né nèhivì xí, dandu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, icúmî stnái cachì nùù ángel xi Dios ñà-divi nèhivì xí nduú stná nècuàchì mà. ⁹ Doco nú ni chidèhé-nè ñà-ndüú-né nèhivì xí, dandu yùhù stná, icúmî nacuaà stnái mii-né nùù ángel xi Dios.

¹⁰ 'Mate ni càhàn ùhì iin nèhivì dìquì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, doco vátùni nihì-né cuicahnú ini Dios sàhà-né. Doco nú dìquì Espíritu ìi sàni càhàn ùhì-nè, dandu mà nunca sàà-yà cuicahnú ini-yà sàhà nècuàchì mà.

¹¹ 'Daaní, nú ni dátñâtuu nèhivì mii-nsiá nùù nècuàchì dandacú nùù veheñùhu, ò nùù juez, te ò nùù tè-nihí chuun, màsà nácánì ini-nsiá nansa naxiconihí-nsiá nùù-té, ¹² vächì

momentu yucán icúmí Espíritu ìì xí Dios chindee-yá mii-nsiá ñà-cundaà ini-nsiá índù-ñá chicá ndiaha cachi-nsiá —nì cachi Jesús.

Cuàhà peligrú ndacá ñà-cunduu-nda nècuàchì cuicà

¹³ Daaní, iin tiàa íin mahì nèhivì cuáhà yucán, nì cachi-nè xì Jesús:

—Maestro, càhàn-ní xì ñani ñà-nì cándísâ-né dacuachí-né interés nì ndutahví-nsí (nùù yua-nsí).

¹⁴ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì-mà:

—Senór, còò chuun ni níhí cundui juez nsidandaì sàhà chuun xi mii-nsiá, ni có-nduù stnàì iin ana dacuachi-xi biene xi-nsia.

¹⁵ Te nì cachi stná-yà xì nèhivì cuáhà mà:

—Cuidadu cundoo-nsia, màdí xihò-nsiá cuáhà iñàha, vèchi mate ni coó cuáhà gá biene xi-nda, có-cuní cachàmà ñà-sàni nihì ndisa-nda vida ndiaha. Còó.

¹⁶ Dandu nì nacani-ya xì-né iin ejemplu, cachí-yà:

—Nisa ìa iin tècuicà; te iin cosecha cahnú nì cuàha itù-te. ¹⁷ Ñàyùcànduá, nì nacani inì-te, cachí-te: “¿Nansa quide? Vèchi có-cuáhà gá ndé covàha cosecha xi”. ¹⁸ Dandu nì cachí-te: “Chicá vaha dohó quide; cuàhìn duquín vehe cuachi yohó, te quidavàha saí vehe chicá nahnú sàhà-ñá vátùnì sàà nàcòvaha cosecha xi, xì nsidaa gá stná ñà-cuiqué.

¹⁹ Dandu cachí inì-ni mií: Vichi sà-ìá cuáhà iñàha íá vaha. Vátùnì sàà ñà-jaàn cutiacuì cuáhà cuicà; vátùnì quetatuì vichi, vèchi íá ñà-cuxi, te cohi. Contentu cuàhìn coi”, nì cachí-te. ²⁰ Doco nì càhàn Dios xì-té, cachí-yà: “¿Loco íó! vèchi ñuu vichi icúmí naquihin animo, dandu nsidaa biene sàni chivàhu, ¿ana ndòò xán?”, nì cachi-yà. ²¹ Te ducán icúmí coo xì nèhivì dacáyà xì cuáhà ñà-cuicà sàhà mii-xí, te nú còò ni-iñàha nduú ñà-cuicà ndisa-ne nùù Dios —nì cachi Jesús.

Nansa ndiaá Dios nècuàchì xínduu dèhe-ya

²² Daaní, después nì cachi stná-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Yùhù, cachí xì-nsiá, màsà nácánì ini-nsiá sàhà vida xi-nsia nansa nihì-nsiá ñà-cutiacu-nsiá, ni sàhà cuerpu xi-nsia, nansa tui ñà-cundixi-nsia. Còó, ²³ vèchi màdí cuisì ñà-cuxi-nda nduá xiñuhu sàhà-ñá cucumi ndisa-nda vida ndiaha; te cuerpu xi-nda ¿amádi chicá ndiaámà nùù sìcoto ndìxì-ndà? ²⁴ Cundehè-nsiá càlù, có-xitú-si, có-ndànìhí-si cosecha xi-sì, ni còò vehe icúmí-sì, ni còò stná ni-iin lugar ndé chivàha-sì iñàha; doco Dios, dacútiácú-yàsi. Te mii-nsiá, ¿amádi chicá ndiaá-nsiá nùù laa mà? ²⁵ Cunaha-nsiá, mate yáha ga sahní-nsiá dìnì-nsiá, te nacánì inì-nsia, uun-ni nduámà, mà níhì-nsiá cuahnu ga-nsiá ni-iin dava metro. ²⁶ Ñàyùcànduá, nú mà cùì quida-nsia chuun tii jaàn, dandu chicá vaha màsà cáhni gá-nsiá dìnì-nsiá sàhà chuun dava ga.

²⁷ Cundehè-nsiá nansa sahnú ita nani lirio; có-quidáchúùn-yá, ni có-quidávaha stná-yà sìcoto, doco chicá ndiaha ita mà nùù rey Salomón (nisa ìa sànahà), mate yáha ga vico nì sandixi-ne. ²⁸ Iin ita, yùcù-ni nduá, (có-ndiaá ndisa); quivì vitni íá campu, te tnaa sàni ìchà, vihini quèa xitnù coca. Mate ducán nduá, doco ndiaha gá nì quidavàha Dios ita mà. Ñàyùcànduá, vihi gá icúmí-yà cuàhatahvì stná-yà ndohó iin ñà-cundixi-nda. Doco mii-nsiá, iyuhu gá xiníndísâ-nsiá Dios.

²⁹ Màsà cacánúú-nsiá cahnì-nsiá dìnì-nsiá nansa tui ñà-cuxi-nsia, coho-nsia. ³⁰ Vèchi nsidaa nèhivì ndoó ñuhivì, divi ñà-jaàn nduá nandúcu-nê. Doco ndohó, íá Yuamánì-ndà Dios, te ináhà-yà xiñuhu nsidaámà nùù-ndà. ³¹ Ñàyùcànduá, dihna xiñuhu nanducu-nsiá nansa chivàha vii-nsiá ley xi ñuhivì ìì xí-yá, dandísá nihì stná-nsiá nsidaa ñà-nduá cumánì gá nùù-nsiá.

Ndè Gloria xiñuhu dacáyà-ndà ñà-cuicà-ndà

³² Mii-nsiá, nahi rìi-xí nduú-nsiá, te cachí xì-nsiá, màsà yúhî-nsiá, mate mà túù-nsiá, vèchi sàni chitnùnì ini Yuandiaha-nsiá ñà-cundiatú anima-nsiá ndè ñuhivì ìì xí-yá.

³³ Dìcò-nsiá biene xi-nsia, te dacútâhvì-nsiá nècuàchì ndahví. Dandu queámà na ian sàni chivàha-nsia ñà-cuicà-nsiá ndè gloria. Te queé stná na ian íá vaha mà ini iin itni mà sàà tèhì, vèchi ndè gloria yucán, mà sàà ndañuhá, vèchi mà quíhìn tècuìhnà-ñá, ni

mà cúsíquídí stná. ³⁴ Vàchi ndé quida-nda cuenta íá vâha ñà-cuicà-ndà, divi lugar yucán cuàhàn-ndà cunihnu cuàhà ini anima-ndà —nì cachi Jesús.

Ndiá icà-ndà cundoo tùha-nda, vâchi sà-itúú-yá naxicocuïn-yà

³⁵⁻³⁶ Dandu nì cachi-yà:

—Cundoo tùha-nsia na ian quidá peón xíndiatu na nsiaá lamú xi-tè na cuàhàn nècuàchimà vicò nandàhà; nacuícun-té lámpara, te yáha ga ndiatú-te. Daaní, nú sàni nsiaa nècuàchimà, te nì càhàn-nè yehè, dandu vichi vichi cuàhàn-te nacuna-tè nùù-né. ³⁷ Nansicáhàn-tê nú ndiatú tùha-tè na nsiaa-nè, vâchi seguru icúmí-nê quidayucun-nè, te dayáha-ne peón mà ndé cundoo-tè cuxi-tè. ³⁸ Te nú ndè dava ñùu, ò ndé` sinduhá ni nsiaá lamú mà, te xíndiatu ìi peón mà, pues nansicáhàn-tê nì sandiatu-tè.

³⁹ (Inga ejemplu), nú ináhá-ndá ndévi hora quixi tècuìhnà quìhvi-tè vehe-nda, dandu cundiatu tùha-nda, mà cuáha-nda quìhvi-tè. ⁴⁰ Divi ducán stná mii-nsiá, cundoo tùha stná-nsià, vâchi iin quivì có-nìhnú inì-nsia naxicocuïn yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví —nì cachi-yà.

Ejemplu sàhà peón xíndiaa xì vehe lamú cuàhàn xicà

⁴¹ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Señor mío, ¿a ní nacani-ní ejemplu jaàn ñà-cutùha miiní nsiùhù, te ò cuní stná-ní quihin casu nsidaa nèhivì dava ga?

⁴² Dandu nì cachi Stoho-ndà Señor xì-né:

—¿Ana tuxí ini-nsià nduú nahi peón nùù ejemplu yohó? Nì là iin peón; tùha-tè quida viè-té, quidá sahnú-te. Te nì nìhì-té chuun nùù lamú xi-tè ñà-dandacú-te nùù peón dava ga, te dasàn stná-te ñà-cutiacu nsidaa nècuàchimà quivì cuiñuhá. Daaní, cuàhàn lamú mà. ⁴³ Pues nansicáhàn peón nì ndòo dandacu-ma nú iin-ni quidá víi-té dècuèndè nsiaa tu lamú xi-tè. ⁴⁴ Cunaha-nsiá, icúmí nècuàchimà cuàha-ne peón mà chuun ñà-dandacú-te sàhà nsidanicuú ñà-cuicà-né. ⁴⁵ Doco nú nacání chicuèhè ini peón mà, te cachí-te: “Cucuee va lamú xi, dandu nsiaa-nè”, te quesáhá-tê cahnì cuií-te peón dava ga mà, tiàa-ne te ñahà-né, te cuisì-ní ñà-cuxi-tè, te coho-tè cucahan-té, te cutnáhà stná-te xi tè-xíni xihí-te. ⁴⁶ Pues nú quidá-te ducán, dandu icúmí lamú xi-tè nsiaa-nè iin quivì có-nìhnú inì-te, cundua iin tiempu có-ináhá-tè, dandísá nìhì-té iin castigu cahnú sàstnùhù, iin-ni ndoho-tè ñà-ndúá icúmí ndoho nsidaa gá ana có-xiníndísá xí-yâ.

⁴⁷ Iin peón, nú ináhá vâha-tè ñà-ndúá cuní lamú xi-tè quida-tè, te có-quidá-teá, có-iníni-te ñà-ndúá cachí-nè, dandu cuàhà gá icúmí-tè ñàhni-té. ⁴⁸ Doco nú có-cùndáa vâha ini peón mà, te quidá-te iin falta, dandu chicá iyuhu ñàhni-te. Vâchi ducán queá na ian nacóó-ndá cuàhà ñà-icúmí-ndá nùù ndahà inga nèhivì (ñà-cundiaa-nè). Pues nú ducán, dandu cuàhà stná iñàha icúmí-ndá naquihin-nda nùù nècuàchimà. Vâchi nú ni ndóo cuàhà iñàha ndahà iin nèhivì, dandu divi-ni ducán cuàhà iñàha icúmí stná-ndà nandacàn-ndà nùù-né.

Mà ndóo ini dava nèhivì sàhà ichì Jesús; mà úhì tàhndè dava-ne sàhà

⁴⁹ Cunaha-nsiá, yùhù vâxi cundui nahi ñuhu quìñuhu ñuhiví, (vâchi sàhà yùhù icúmí nèhivì tàhndè dava-ne). Te ¿a sácú vâha ñà-sàni quìñuhu ñuhu mà ni cùndúá! ⁵⁰ Vâchi íá iin tnùndoho icúmí yàhi, te cuàhà gá nacání inì ndè cachi sàà hora yàhamà. ⁵¹ ¿A túxí inì-nsia vâxi ñuhiví yohó ñà-cucumi nèhivì paz? Còó, vâchi sàhà yùhù icúmí tàhndè dava nsidaa-né. ⁵² Ndè vichi xi ndé` quivì nùù-xí icúmí tàhndè dava-ne. Por ejemplu, nú íá iin vehe, te ndóo ùhùn nèhivì, ùni-nè cuni ùhì xì nècuàchì ùi mà. Te nú coó, ùi-nè cuni ùhì xì nècuàchì ùni mà. ⁵³ Te ò iin tiàa, cuàhàn-nè cuni ùhì-nè dèhe-ne, te nú coó, dèhe-ne cuàhàn cuni ùhì xì mii-né; te ò iin nècuàchì ñahà, cuni ùhì-nè dèheyoco-né; ò nú coó, dèheyoco-némà cuni ùhì xì mii-né; te ò dídò iin nècuàchì ñahà cuni ùhì xì sànu-ne; ò nú coó, sànu-nemà cuni ùhì xì mii-né.

Ndiá icà-ndà nacuni-ndà índuvì tiempu nuná ñuhiví, te sáhatahvì Dios gracia xi-ya, vâchi icúmí tiempu mà nsiha

⁵⁴ Dandu nì cachi-yà xì nèhivì cuàhà ndóo yucán:

—Mii-nsiá (nècuàchì ñuu yohó), nú nì xini-nsia itá vîcò ladu quécahnu orá, dandu cachí-nsiá: “Vàxi dàvì”, te ducán iá. ⁵⁵ Te nú caná tàchì ladu sur, dandu cachí-nsiá: “Cuàhàn coo ihni”, te divi ducán coo. ⁵⁶ ¡Ndahví-nsiá! Danani uun-nsia nchichí ndisa-nsia, vâchi mate túha-nsia nacuni-nsiá seña iá ñuhiví xì ansivi, doco ¿índù chuun mà cùì nacuni stná-nsiá índù tiempu nduá vichi? ⁵⁷ Cò-chìndéé sàxìnítnùnì-nsiá mii-nsiá sàhà-ñá cui mànihì inì-nsia índù chuun nduá chuun vâha.

⁵⁸ Nú sàni sanicuàchi iin tiàa sàhà iin-nsia, te ndacá-tensiá cuàhàn nùù tè-nihí chuun, dandu chicá vâha nanducu-nsiá ñà-nacahan stnahá-nsiá Dios sàhà-nsiá na meru xicá-nsiá ichì cuàhàn-nsiá, te màdiá cundaca-tensiá sàà nùù juez, vâchi juez mà, dayáha-tensiá ndahà comandante xi-tè, te chicadi temà-nsiá vehecàa. ⁵⁹ Te ñà-ndàa nduá cachí xì-nsiá, nú ni cuu-xi-nsiá ducán, dandu mà quée gá-nsiá dècuèndè nú sàni dānāà nsihí-nsiá nsidanicuú ñà-nduá nihíca-nsiá —nì cachi Jesús.

13

Chuun cahnú nduú ñà-cuu-nda arrepentir sàhà cuàchi-nda

¹ Daaní, tiempu yucán nì cachitnùhu nèhivì xì-yá nansa nì cuu xi nècuàchì ladu Galilea, nì dāndācú Pilatu, te nì sahnì soldadu-nè na meru sáhatahvì-né quisì nduú promesa xi-ne nùù Dios; meru xihì quisì mà, te nì sahnì-ténê. ² Dandu nì naxiconihí-yá nùù nècuàchì nì nacani ma, te dohó nì cachi-yà:

—Nècuàchì Galilea mà, ¿a tuxí ini-nsiá ñà-chicá nì sanduu-ne nèhivì cuáchi nùù nsidaa nècuàchì ñuu-nè, te sàhámà nì xihì-nè ducán? ³ Còó, cachí, vâchi divi ducání ndañuhu stná mii-nsiá nú màsà cúu-nsiá arrepentir sàhà cuàchi-nsia. ⁴ Te ináhá stná-nsiá nansa nì cuu yatni Siloé yucán na ní ndua iin torre, te nì chāhmà sàhùn ùnì nèhivì. Pues ¿a tuxí ini-nsiá chicá nisa ìa cuàchi nècuàchì mà nùù nsidaa gá nèhivì ñuu-nè Jerusalén? ⁵ Còó, cachí; vâchi dècuèndè mii stná-nsiá, divi ducání icúmí stná-nsiá ndañuhu-nsiá nú màsà nāxícócuñ inì-nsia sàhà cuàchi-nsia.

Ejemplu sàhà yutnù cóni cuáha quisì vídi-xi

⁶ Dandu nì nacani-ya ejemplu yohó:

—Nisa ìa iin tiàa icúmí xí iin ñuhù iá ñà-tàtá, te yucán iin stná iin nù-higu. Te nì sàa tiàa ma iin xichì yucán, cuàhàn-nè cuida-ne fruta-nu nì cuí, doco còò ni-iin sīhigu-nu nì ndácūhun-ne. ⁷ Ñàyùcānduá, nì cachi-nè xì tēndiáá xì yutnù tatá mà: “Cunaha-ní, sàcuàhàn ùnì cuìà quixí indéhí, áma níhí sīhigu yutnù yohó cahín, doco còò-sí. Ni táhndè-nu chicá vâha; có-cuní cuiin uun gà-nu yohó”. ⁸ Doco peón mà, nì cachi-te: “Senór, nacoó gà-nínu dècuèndè inga cuìà, vâchi cuní dadayí ñuhù sàhà-nú, te daquéi majada, ⁹ áma cuáha-nùsì; te nú coó, dandísá, tãhndè-nu”, nì cachi peón mà.

Nansa nì quida Jesús iin quivì descansu, nì dāndúvāha-ya iin nècuàchì ñahà xicá todo

¹⁰ Daaní, iin quivì sábadó iá-yà iin veheñuhu dacuahá-yá nèhivì. ¹¹ Te yucán nì quihvi stná iin nècuàchì ñahà, sàhùn ùnì cuìà dandohó iin ñà-malu-nè, nì cuítá yaa-ne quidá-si, ñàyùcānduá xicá todo-ne, mà cùì nācuñ ndāà-nè. ¹² Doco na ní xini Jesús-nè, nì cana-yanè ñà-tnātu-ne. Dandu ní cachi-yà xì-né:

—Mii-ní nècuàchì ñahà jaàn, sàni quee cuèhè malu quidá quini xi-ní.

¹³ Dandu nì chitāndōó-yá ndahà-yá dīnì-né. Te vichì vichì nì ndundaà cuerpu xi-ne, te nì nihì-né nì nācuñ ndāà-nè. Ñàyùcānduá, cuàhà gá nì naquimanì-né Dios. ¹⁴ Doco nècuàchì dandacú nùù veheñuhu yucán, nì cuduchi ini-nè, vâchi quivì descansu nduá na ní dāndúvāha-ya nècuàchì mà. Ñàyùcānduá, nì cachi nècuàchì dandacu-ma xi nsidaa nèhivì yucán:

—Íñu quivì úun iá quidachuun-nda; ñàyùcānduá, quivì jaàn quixi-nsia nduvāha-nsia, màdiá quivì descansu.

¹⁵ Dandu nì naxiconihí Stoho-ndà Señor nùù nècuàchì mà, cachí-yà:

—¡Ndahví-ní! ¡Cachí uun-ní vâha-ní! vâchi nsidaa-nsiá, cada quivì descansu ndāxìn-nsiá buey xi-nsia, ò burru xi-nsia, te sàhàn-nsia xì-sí ñà-coho-sì tècuí. ¹⁶ Te nècuàchì ñahà yohó, descendencia xi xì-ndà Abraham nduú stná-nè, ñàyùcānduá,

amádi ndiá icà stná-nè dàña stná-nè nùu cuèhè itníf xí-nê, mate quivì descansu nduá, vâchi sâcuahàn-ndà sâhùn ùni cuà nuhní iquicúñú-nè quidá ñà-malu —nì cachi-yà.

¹⁷ Daaní, nsidaa nècuàchì xini ùhì xì-yá, nì nducahan-ne; doco nèhivì cuáhà mà, nì cudì ini-nè sàhà nsidaa obra ndiaha quidá-yá.

Iin ejemplu nì nacani Jesús ñà-cundaà ini-ndà nansa coo tiempu na xítia palabra xi-ya

¹⁸ Daaní, nì cachi gà-yà xì-né:

—¿Índù ñàhà cui cachì sàhà-ñà cundaà vii inì-nsia nansa iá ñuhivì ì xí Dios? ¿Índù ejemplu cui nacani xì-nsiá, te sàà-nsiá cundaà ini-nsiá nansa iá tiempu mà? ¹⁹ Pues cunaha-nsiá, nahi tata yutnù mostaza, ducán iá tiempu mà, na ian nì cuu na ní chihi iin tiàa tata mà itu-nè, te nì sahnua; iin yutnù cahnú nì nanduu-nù. Dècuèndè laa ndavá ansivi, vâxi stná-si quidávàha-sì tacà-si mahì-nú.

Ejemplu sàhà tàtnà nsidátáchí xí yusàn pan, divi nduú levadura

²⁰ Daaní, tucutu nì cachi-yà:

—¿Índù ejemplu cui nacani xì-nsiá sàhà ñuhivì ì xí Dios? ²¹ Na iin tàtnà nsidátáchí xí yusàn pan, ducán nduá, vâchi divia nì quihin iin nècuàchì ñàhà nì dàquée-ne mahì ùni maquila yusàn harina, te nì ndutachi nsihá —nì cachi Jesús.

Yehè Sìtníhì

²² Daaní, na xicá-yá ichì Jerusalén, nì nacàhin-ya ñuu nahnú te ñuu cuati, dacuahá-yá nèhivì ndoó yucán. ²³ Te nì cachi iin nèhivì mà xì-yá:

—Señor mío, ¿a iyuhu nèhivì cunduu nècuàchì càcu anima-xi?

Dandu nì cachi-yà xì nsidaa nèhivì mà:

²⁴ —Quida-nsia lucha fuerte quìhvi-nsia yehè sìtníhì gloria, vâchi ñà-yòhó cachí xì-nsiá: nùu nsidaa nèhivì cucuni quìhvi yucán, cuáhà-né, mà níhì-né yàha-ne. ²⁵ Vâchi quida-nda cuenta na ian iá iin vehe, te cuní-nsiá quìhvi-nsia, doco sàni nacadi nècuàchì divéhé-xímá yehè-né. Ñàyùcànduá sàà-nsiá, te càhàn-nsiá yehè, cachí-nsiá: “Stoho-nsì Señor, nacuna sacù-ní nùu-nsí”. Dandu nècuàchìmà, icúmí-né cachi-nè: “Còó, tàcùní mii-nsiá, (nì có-ínáhì) índù nì quixi-nsia”. ²⁶ Dandu mii-nsiá, cuáhàn-nsiá cachi-nsiá: “Nsiùhù, nìsa cutnahá-nsí xì-ní nì sandoo-nda nìsa xixi-nda nìsa xihi-nda (tècuí); te mii-ní, nìsa dacuahá-ní nèhivì ñuu-nsì, calle ñuu-nsí”. ²⁷ Dandu nècuàchì sahnú yucán, icúmí-né cachi-nè: “Yùhù cachí xì-nsiá, tàcùní mii-nsiá, nì có-ínáhì índù nì quixi-nsia. Ñàyùcànduá, cuahán-nsiá iladu, vâchi nècuàchì chicuèhè xínduu-nsia”, cachi nècuàchì sahnua-ma. ²⁸ Pues (ducán stná mii-nsiá), icúmí-nsiá cuni-nsiá na yàha xii-ndà Abraham ndè ñuhivì ì xí Dios, mii-né xì stná Isaac, xì Jacobo, xì nsidaa stná nècuàchì profeta nìsa cahàn cuenta xi-ya sàhana. Nsidaa-né icúmí-né màcùndoo-ne nùu Dios ñuhivì ì xí-yá. Doco mii-nsiá, còó; fuera icúmí-nsiá ndòo-nsia. Dandu yàha ga cuáhàn-nsia cuacu-nsia, ndé càna nùhu-nsia (ñà-ndòhó guà-nsiá). ²⁹ Vâchi nsidanicuú ladu icúmí quee nèhivì sàà-nè ñuhivì ì xí-yá, cunduu-ne nèhivì vâxi ladu caná hora, xì nèhivì ladu quécahnu stná, xì nèhivì ladu norte, xì nèhivì ladu sur, nsidaa-né icúmí-né casaà-nè màcùndoo-ne (ndé iá vicò) ñuhivì ì xí-yá. ³⁰ Vâchi nèhivì nchícùn cahà-xí vichi, icúmí-né sàà-nè nàcòdò nùu-né nùu-xí (quivì yucán), te nècuàchì idónuu vichi, icúmí-né sàà-nè natenchicùn-nè ndé cahà-xí.

Nansa nì sacu Jesús sàhà nèhivì ñuu Jerusalén

³¹ Divi quivì yucán nì casaà dava nècuàchì fariseu nùu-yá, te nì cachi-nè xì-yá:

—Cuahán-ní quecuaán-ní yohó, vâchi cuní Herodes cahni-té mii-ní.

³² Dandu nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

—Cuahán-nsiá, te dohó cachi-nsiá xì tè-icúmí guá maña mà: “Cunaha-ní, vichi xi tnaa cuàhìn taví ñà-malu ñuhú anima nèhivì, te dandùvaha stná nècuàchì cuhí, dandu quivì ùni cuàhìn dansihí chuun xi”. ³³ Doco sà-íá ñà-caqui vichi, te tnaa, te idá, vâchi ndè ñuu Jerusalén nduú lugar ndé tùha ndisa nèhivì cahni-né iin ana càhàn cuenta xi Dios.

³⁴ 'Ndahví mii-nsiá nècuàchì ñuu Jerusalén! vèchi tùha-nsia cahnì-nsiá nècuàchì cáhàn palabra xi Dios, vèchi na techúûn-yánè sàà-nè nùù-nsiá dandu caníyúú-nsiânè ñà-cui-nè. Na cuahà guá xichi nì cunì danátáqui mii-nsiá nùí na ian danátáca sùn pilu xi-sì ñà-nàcũñuhu quisì mà tìxi ndìxì-sí; doco còó, cónì cùnì-nsiá. ³⁵ Ñàyùcàndùá icúmí lugar xi-nsia yohó ndòo nihnia. Te cachí stnài xì-nsiá, mà cúnì gà-nsiá yùhù ndè cachi sàà quivì cachi-nsiá xí: “Ndiaha gá mii-ní, vèchi divi ana vèxi cuenta xi Stoho-ndà Señor nduu-ní”.

14

Nansa nì dándúvaha Jesús iin nècuàchì ndohó cuèhè cuiun

¹⁻² Daaní, iin quivì descansu cuahàn-yà vehe iin nècuàchì idónuu nùù nècuàchì fariseu, cuahàn-yà cuxi-ya yucán. Te vehe nècuàchìmà iá stnà iin nècuàchì cuhí cuèhè cuiun, te iín-né nùù-yá. Ñàyùcàndùá, dava ga nècuàchì fariseu ndoó yucán, indéhe váha-neyá, nansa quida-ya. ³ Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì nècuàchì fariseu mà xì stnà nècuàchì ley xi veheñùhu ndoó yucán:

—¿A sáha ley ì xì-ndà dándúvaha-nda nèhivì nú quivì descansu nduá? (Cachi-nsiá xí.)

⁴ Doco nècuàchìmà, dadí úún nì ndòo-ne. Ñàyùcàndùá, nì tnii-ya ndahà nècuàchì cuhí mà, te nì dándúvaha-yanè. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Vàtùni cùhùn-ní vichi.

⁵ Dandu nì cachi stnà-yà xì nècuàchì ndoó yucán:

—Nú iá iin burru, ò iin buey xi-nsia, te nì nacava-sì ini iin xìchi, ¿áma cùhùn-nsiá carrera tavà-nsiási, mate quivì descansu nduá? —nì cachi-yà.

⁶ Te mii-né, màncuí nanihì tnùnì ini-nè nansa naxiconihí-né nùù-yá.

Mà váha ndanihi-nda mii-nda nduu-nda ana chicá ndiaá

⁷ Daaní, nì xini Jesús nansa quidá nècuàchì nì quesaa vicò mà, nandúcú-nè lugar cundoo-ne ndé chicá quee tnũñuhu xí-né. Ñàyùcàndùá, nì nacani-ya xì-né iin ejemplu, cachí-yà:

⁸ —Nú cánà iin nèhivì cùhùn-nè iin vicò nandàhà, màsà cóó-né ndé nduú lugar chicá iá tnũñuhu-xí, vèchi vihini sàà stnà inga ana chicá quidáñúhú nècuàchì divéhé-xí. ⁹ Nú ducán, dandu icúmí nècuàchì divéhé-xímá tnátuu-ne ndé iá nècuàchì nì sàà primeru mà, te cachi-nè xì nècuàchìmà: “Cuxio-ní, te ni coó nècuàchì sahnú yohó lugar xí-ní”. Dandu nècuàchìmà, ndacuiin-nè, te cùhùn-nè coo-ne inga lugar ndè cahà-xí, te ndòo cahan-ne.

¹⁰ Cunaha-nsiá, nú cánà-ndà cùhùn-ndà iin vicò, dandu nanducu-nda lugar chicá cahà-xí coo-nda, dandu na tnátuu nècuàchì divéhé-xímá, icúmí-nè cachi-nè xì-ndà: “Amigo, nahà-ní, coo-ní ndé nduú lugar chicá iá tnũñuhu-xí”. Pues nú ni quidá-né ducán, dandu chicá quee tnũñuhu xi-nda nùù nècuàchì cutnàhâ xí-ndá ndoo-nda xixi-nda yucán.

¹¹ Vèchi nsidaa ana datiaá chicá ndiaá, icúmí-nè sàà-nè ndòo cahan-ne. Doco nsidaa ana ndanihí ndahví xì mii-xí, divi nduú ana chicá icúmí nihì xì tnũñuhu —nì cachi Jesús.

¹² Daaní, nì càhàn-yà xì nècuàchì nì cana xi-yá ñà-cuxi-ya, cachí-yà xì-né:

—Nú cuahàn-ní quida-ní iin vicò vehe-ní, dàtnàà ò sàcuaà, dandu màsà cánà-ní amigo xi-ní, ò ñani-ní, ò tnaha-ní, ò nècuàchì cuicà ndoó yatni, còtó cana stnà-nè mii-ní vehe-ne, te ducán danáà-né favor nì quida-ní. ¹³ Còó, vèchi nú cuní-ní quida-ní iin vicò, dandu cana-ní nècuàchì ndahví, xì nècuàchì nì nacuehè, xì nècuàchì xicá cuéhè, xì nècuàchì cuaá; ¹⁴ dandu ndiaha gá coo xi-ní, vèchi nsidaa nècuàchì yucán, mà cúí danáà-né nùù-ní. Daaní (ndè inga vida) na natiacù-ní xì nsidaa gá nèhivì nihnú ndàcuisì inì-xi, icúmí-ní nihì-ní ñà-vàha xi-ní sàhámà —nì cachi Jesús.

Ejemplu sàhà vicò cahnú

¹⁵ Daaní, iin nècuàchì cutnàhâ xí-yâ na xixí-yá yucán, nì tiacu-nè ñà-nduá nì cachi-yà, te nì cachi-nè xì-yá:

—Ndiaha gá coo tiempu cundoo-nda ñuhivì ì xí Dios, te cuxi-nda pan yucán.

¹⁶ Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchìmà:

—Nisa ìa iin tiàa nì quida iin vicò cahnú. Cuàhà gá nèhivì nì cana-ne. ¹⁷ Dandu na hora cuàhàn-nè cacuxi-ne, nì techuún-né iin peón xi-ne (ñà-caca-tè) cachitnùhu-tè xì nsidaa nècuàchì nì càna mà ñà-sà-ìá hora yàha-ne, vàchi sà-ìá listu nsidaa.

¹⁸ 'Doco iin-ni nì cacachi nsidaa-né ñà-nì cuícahnú ini nècuàchì quidà-xì vicò mà sàhà-né. Nècuàchì primeru, nì cachi-nè: “Còó, làcà nì xiin iin ñuhù xí, te icúmî cùhìn cundehíà. Ni cuícahnú ini-nè sàhí”, cachí-nè.

¹⁹ 'Daaní, inga-nè, nì cachi-nè: “Còó, vàchi làcà nì xiin ùhùn yunta buey, te icúmî cùhìn cundaà inì sàhà-sí, a quídá víi-sí, á coó. Ni cuícahnú ini nècuàchì mà sàhí”, nì cachi tiàa ma. ²⁰ 'Daaní, inga-nè, nì cachi-nè: “Còó, vàchi làcà nì nandàhí, te ñàyùcànduá, mà cúí cùhìn”.

²¹ 'Ñàyùcànduá, mànuhù peón mà, te nì nacani-tè xì lamú xi-tè nansa nì cacachi iin iin nèhivì mà. Ñàyùcànduá, nì xidà ini nècuàchì mà, te nì cachi-nè xì peón mà: “Cuahán-ní vichi duha cacanuú-ní inii calle ñuu-ndà yohó, calle nahnú te calle cuati, te danátácà-ní nècuàchì ndahví, nècuàchì nì nacuèhè, xì stná nècuàchì xicá cuéhê, xì nècuàchì cuaá ñà-nì quixí-né vicò xí”.

²² 'Ñàyùcànduá, (ducán nì quida peón mà); dandu nì cachi-te: “Sàni quide ñà-nduá nì cachi-ní xí, señor, te vátùni cundoo más gá nèhivì”. ²³ Dandu nì cachi tu lamú mà xì peón mà: “Vichi cuahán tu-ní nsidaa ichi xì nsidaa callejón, te datnátuu-ní nèhivì sàhà-ñá chitu vehi nèhivì. ²⁴ Vàchi ñà-yòhó cachí xì-nsiá, ni-iin nèhivì nì quide invitar daa, mà níhi-né ni-iyuhu ñà-cuxi-ne vehi”.

Nansa nì cachi Jesús xì-ndà ñà-iin-ni ni nácání ini-ndà cunchicùn-ndàyá

²⁵ Cunaha-ní, cuàhà gá nèhivì xínchicùn xì-yá cuàhàn stná-nè. Ñàyùcànduá nì naxicocuñ-yà yàtà-yá, te nì cachi-yà xì-né:

²⁶ —Nú vaxi iin nèhivì nùí, te cuní-nè cunchicùn-nè yùhù, dandu (màsà ndúlócò gá-nè ñà-nduá cachí) yua-né, ò dihi-né, ò dèhe-ne, ò ñani-nè, ò cùha-ne, mate (ni cá-cútúxí ini nècuàchì mà) sàni xini ùhì tnaha-nemà mii-né. Ni màsà cúú gá stná ini-nè sàhà vida xi-ne, vàchi nú coó, mà cúí sàà-nè cunduu-ne iin ana nchícùn xí. ²⁷ Te xiñuhu stná (ñà-coo-ne dispuestu cui-nè sàhí), quida-ne cuenta na ian nsidá-né iin cruz cuàhàn-nè cui-nè. Vàchi nú có-nìhnú ini-nè ducán, te có-nchícùn stná-nè yùhù ducán, dandu mà cúí sàà-nè cunduu-ne iin nèhivì xí. ²⁸ Vàchi nú cuní-ndà quidavàha-nda iin vehe ducún, amádi dihna coo-nda quida-nda cuenta xi-nda a vátùni sàà dihùn xì-ndà, ²⁹ còtó mà cúí daxínu-ndañá, cuisì cimientu xan daquésáhá-nda, te sà-ìá ni. Dandu nècuàchì indéhe, cuàhàn-nè cuàcùndiaa-nèndó, ³⁰ cachí-nè: “Cuàhàn tè-jaàn quidavàha-tè iin vehe ni cúí, doco cóni níhi-té daxínu-teá”, cachí-nè (cuàcùndiaa-nèndó). ³¹ 'Daaní, stná iin rey, nú cuní-te cùhùn-te guerra nàà tnàhá-te xì inga rey vaxi xi soldadu-xi, amádi dihna coo-tè nacani vaha inì-te, a vátùni sàà ùxìn mil soldadu xi-tè ñà-cundee-té nùò òcò mil soldadu xi inga rey mà, á coó. ³² Te nú mà sàà soldadu xi-tè, dandu na táñáha ga cuyatni inga rey mà, dandu techuún-te nèhivì xí-te cùhùn-nè ndatnuhu-né xì tèmà nansa nsihi pleitu xi-tè. ³³ Te ducán stná mii-nsiá, xiñuhu nandòdó-nsiá nsidanicuú iñàha icúmí-nsiá, vàchi nú coó, dandu mà cúí sàà-nsiá cunduu-nsiá ana nchícùn xí.

Ejemplu nacání sàhà ìin nì cuchicuehe, te ducán stná ndohó, màdí cuchicuehe anima-ndà

³⁴ 'Vàha ga ìin, (vàchi nsidá ádiá ñà-xìxì-ndà); doco nú sàni ndañuhu ñà-ádì xán, dandu mà cúí gá ndu-adì gá. ³⁵ Vàchi còò cá chuan, mà cùnduá ñuhù chihi-nda, ni mà váha daquéé stná-ndà nùò itu-ndà. Chicá vaha cate-ndañá. Ni cúníní vaha nsidaa-nsiá palabra jaàn.

15

Ejemplu nacání sàhà rìi nì tucù

¹ 'Daaní, nì catnátuu cuàhà tè-dàchíyàhvi, xì cuàhà gá stná nèhivì iá cuàchi-xi, vàchi cuní-nè cunini-ne ñà-nduá cachí-yà. ² Dandu nècuàchì fariseu, xì stná nècuàchì ley xi veheñuhu, nì xitnùhu-neyà, cachí-nè:

—Nècuàchì jaàn, cudî ini-nè cutnahá-né xì nècuàchì cuáchi; dècuèndè xixí tàcá stná-nè xì nècuàchìmà.

³ Dandu nì nacani-ya xì-né iin ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

⁴ —Nú ndoó iin cientu riì xì-ndà, te nì quecuaán iin-sì ¿ndiá nduá quida-nda? ¿Amádi nacoo-nda 99 quisi dava ga mà iin yodò, te cùhùn-ndà nanducu-nda inga quisi mà ndè cachi nanihì-ndàsí? ⁵ Daaní, nú sàni ndacùhun-ndasí, cudî ini-ndà ⁶ mànùhù-ndà vehe-nda idádócó-ndà quisi mà. Dandu cana-nda amigo xi-nda xì stná nècuàchì ndoó yatni, te cachí-ndà xì-né: “¿Nahà-nsia cundoo-nda cudî ini-ndà, vâchi sàni natù riì xí nì ndañuhu nì cuí!”

⁷ Te yùhù cachí stnâi xì-nsiá, nú nì sàà iin nèhivì iá cuàchi xi cuu-ne arrepentir, dandu yáha ga xícudî ini ana ndoó gloria. Ndè chicá cudî ini-nè sàhà nècuàchìmà nù 99 nèhivì nihnú vâha inì-xi, vâchi mii-né, có-xiñhù gá cuu-ne arrepentir.

Ejemplu nacání sàhà dîhùn nì ndañuhu, te nì natùia

⁸ Te ò (inga ejemplu. Nì cachí-ndà iá) iin nècuàchì ñahà icúmí xí ùxin dîhùn plata. Pues nú nì ndañúhú ian, amádi nacuicùn-né iin isì, te nasihvi-né vehe-ne ñà-nanducu-néà ndè cachi natùia. ⁹ Daaní, nú sàni nanihì-néà, dandu cana-ne amigo xi-ne xì stná nècuàchì ñahà xíndoo yatni, te cachi-nè xì nècuàchìmà: “Naha-nsià cundoo-nda cudî ini-ndà, vâchi sàni natù dîhùn xí nì ndañuhu nì cuí”, cachí-nè. ¹⁰ Te cachí stnâi xì-nsiá, ducán cudî stná ini nsidaa ángel xi Dios nú nì sàà iin nècuàchì iá cuàchi-xi cuu-ne arrepentir.

Ejemplu nacání sàhà dèhe nì sàhàn xicà

¹¹ Dandu nì cachi stná-yà:

—Nisa ìa iin tiàa ndoó ù dèhe-xi. ¹² Te nì cachi tèchicá chii xi yua-té: “Papá, taxi-ní ñà-ndùú tàhvi nìhì-nsí nù-ní”. Ñàyùcànduá, nì sàha-ne iin iin-tè ñà-ndùú tàhvi-té. ¹³ Cóni yáha cuàhà quivì, te nì dàtácá tèchicá chii ma nsidaa ñà-ìcúmí-té, te cuàhàn xicà-té inga ñuu. Yucán nì quida ndevàha-tè gastu dîhùn xí-te, nì quihvi-tè cuàhà viciu. ¹⁴ Daaní, na ní nsihì dîhùn mà, nì quixi fuerte tnama ñuu yucán, te nì quesaha-té nì ndundahví-te. ¹⁵ Ñàyùcànduá, cuàhàn-te nù iin lamú ñuu yucán, te nì nìhì-té chuun nù nècuàchìmà, nì techuún-nète cuàhàn-te campu dacáxâhan-tè cochi. ¹⁶ (Ñàyùcànduá, yucán iá-te campu mà), dècuèndè nchichi yucù saxí cochi-mà cahan stná-te caxì-té, doco còò ni-iin nèhivì sàha xi-té ni-iñàha. ¹⁷ Dandu nì nàcùnihnu sahnú inì-te, te nì cachì-te: “Cuàhà gá peón ndoó vehe yué, te iá cuàhà ñà-cutiacu-nè, dècuèndè cuyódo gá-ñà nù-né. Doco yùhù, yohó ié ndè cuní cuì quidá doco. ¹⁸ Chicá vâha naquihin ichì nùhì ndé iá papá xi, te cachì xì-né: Papá, nsidá cuàchi nù Dios, te nsidá cuàchi stnâi nù mii-ní. ¹⁹ Nì mà natù cunduu guè nahi dèhe-ní; nahi peón xi-ní cundui quida-ní cuenta”. Ducán nacání inì-te entre mii-té. ²⁰ Ñàyùcànduá, nì naquihin-tè ichì mànùhù-té ndé iá yua-té.

Te xica ñi vâxi-tè ndé iá nècuàchìmà, te nì xini-nète. Dandu nì cuhi ini-nète, te nì dàyáa-nè cuàhàn-nè nì numi nihni-nète. Nì tutuyuhu tnahá-né nù-né. ²¹ Dandu nì cachi dèhe-nemà xì-né: “Papá, nsidá cuàchi nù mii-yá iá ansivi, te nsidá cuàchi stnâi nù mii-ní. Mà natù cunduu guè nahi dèhe-ní”, nì cachì-te. ²² Doco yua-té, nì cachi-nè xì peón xi-ne: “Tavà-nsiá sìcoto chicá finu, te chindixi-nsiàte; te nì cúnacáá stná iin anillu dìnìndàhá-te; ni nácuàin stná-te iin ndisàn. ²³ Te cundaca stná-nsia chelù ndatnù quixi cuì-si quida-nda vicò. ²⁴ Vâchi sàni xihì dèhi yohó cahín, doco vichi (sàni nsiàa-te) na iin tiàa nì natiacu. Sàni ndañuhu-té ni cuí, doco vichi sàni natù-tè”, nì cachi yua-té. Te nsidaa nècuàchì ndoó yucán, nì quesaha-né nì quida cahnú-né vicò mà.

²⁵ Daaní, dèhe sahnú nècuàchìmà, iá-te nù ìtú. Te nì naquihin-tè ichì màndixi-tè. Te na ní cuyatni-tè vehe, nì tiacù-te quidándáà nèhivì, te itásáhá stná-nè. ²⁶ Ñàyùcànduá, nì cana-tè iin peón; nì xicàn tnùhù-tè nù nècuàchìmà, cachì-te: “¿Ndíà nduá cù-guá vehi?” ²⁷ Dandu nì cachi peón mà xì-té: “Sàni nsiàa ñani-ní, ñàyùcànduá nì cachi yua-ní ñà-nì càhní-nsí chelù ndatnù, vâchi sàni natù dèhe-ne, te còò ni-iñàha ni cuu xi-té”. ²⁸ Ñàyùcànduá, nì xidà ini ñani sàhnù, có-cùnì-te nansihvi-tè vehe. Dandu nì que

yua-té nì cǎhàn viì-né xì-té. ²⁹ Doco nì cachì-te xi-né: “Cunaha-ní, sàcàní cuà ié` nùù-ní quidáchúîn, te inínì nsidanicuú ñà-ndùá cachí-ní xí; doco tǎñáha ga dacútâhvi-ní yùhù ni-iin litú quida stnâi vicò xì amigo xi. ³⁰ Doco vichi sàhà ñà-nì nsiaa tè-ndùú dèhe-ní yohó, (ñàyùcàndùá quidà-ní iin vicò cahnú), dècuèndè nì xihì stnâ chelù ndatnù xi-nda sàhà-té, mate nduú-te iin ana nì quida uun gastu xì biene xi-ní sàhà ñahà xí-te”, nì cachì dèhe sahnuma. ³¹ Dandu nì cachì yua-té: “Yohó, dèhi nduú stnâù. Siempre ió xí. Te nsidaa ñà-ndùú biene xi, stoho stnâ` nduú stnâù. ³² Doco vitni ndiá ìcà-ndà quida-nda vicò, te cudì ini-ndà, vâchi tè-ñanù yohó, nì xihì-te cahín, doco vichi yohó iá-te na ian nì natiacù-te; sàni ndañuhu dahuun-tè nì cahín, doco còó, sàni nsiaa-te vichi”.

16

Ejemplu nacání sàhà mayordomu cóni quidá víi

¹ Dandu nì cachì Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Iin nècuàchì cuicà, nì ìa iin mayordomu xi-ne, te nì cachitnùhu nèhivì xì-né: “Có-quidá víi mayordomu xi-ní xì biene xi-ní”. ² Ñàyùcàndùá, nì cana-ne tèmà, cachí-né xì-té: “¿Nansa iá ñà-ndùá quidà-ní? vâchi cǎhàn tnùhù nèhivì sàhà-ní núí. Pues vichi icúmí-ní quida nsihì-ní entregar cuenta xi-ní núí, vâchi cuàhìn taví mii-ní nùù chuun xi-ní ñà-ndùú-ní mayordomu”, nì cachì-né. ³ Ñàyùcàndùá, nì quesaha-témà nacání inì-te, cachí-te inì-ni mii-té: “¿Nansa quide vichi? vâchi cuàhàn lamú xi dacúxíó-né yùhù nùù chuun xi. Ndahvî, vâchi còò valor xi quidachuín xì pala. Vihini cǎcàn stnâi caridad, doco cucáhán núí. ⁴ ¡À! Vichi sàni cundaà inì nansa quide, te cundoo ana cuàha lugar coi vehe-xi na quei nùù chuun xi”, nì cachì-te. ⁵ Ñàyùcàndùá, nì cana-tè iin iin nèhivì iníhíca nùù lamú xi-tè. Te nì ndàcàtnùhù-té nùù nècuàchì primeru mà: “¿Nadaa iníhíca-ní nùù lamú xi?” ⁶ Te nì cachì nècuàchì mà: “Iin cientu tonel aceite iníhíquê”. Dandu nì cachì mayordomu mà: “Tnii-ní cuenta xi-ní, coo-ní yohó, te yàchì natiaa-ní cuenta xi-ní ñà-cundua cuisì ùì dico ùxìn (50) tonel vichi”. ⁷ Dandu nì cachì-te xi inga-né: “Te mii-ní, ¿nadaa iníhíca-ní?” Te nì cachì nècuàchì mà: “Iin cientu carga nùnì trigu iníhíquê”. Dandu nì cachì-te: “Tnii-ní cuenta xi-ní, te natiaa-ní cùmì dícó (80) carga-ní”. ⁸ Daaní, lamú xi-tè, nì cundaà ini-né ñà-ndùá quidá-te. Ñàyùcàndùá, nì cachì-né xì-té sàhà-ñá cóni quidá víi-té: “¡Na nchichí guá nì quida-ní!” nì cachì-né. Vâchi cunaha-nsiá, nèhivì nihnú inì-xi cuisì ñuhivì yohó, chicá cuehé-né nùù chuun xi-ne entre nsidaa mii-né, te chicá mà cuèhé nèhivì datnúù Dios sàxìnítùnì-xi.

⁹ Te yùhù cachí xì-nsiá: mate dava-tè, có-quidá víi-té xì dihùn xí-te, doco mii-nsiá, xiñuhu cuichuún víi-nsiá ñà-cuicà-nsiá sàhà-ñá naquimanì nèhivì-nsiá, dandu na quívì nsihì dihùn xí-nsiá mà, vâtùnì cuàha Dios sàà-nsiá nùù-yá vehe ndiaha-yá nicanicuahàn.

¹⁰ Nú sàni nihì iin nèhivì iin chuun tii, te quidá víi-néà, dandu ñà-jaàn cundaà ini-ndà vâtùnì quida viì stnâ-né iin chuun chicá cahnú. Te ò nú có-quidá víi-né chuun tii ma, dandu ni mà quidá víi stnâ-né iin chuun cahnú. ¹¹ Ñàyùcàndùá, nú icúmí-ndá ñà-cuicà ñuhivì cuàchì yohó, te có-quidá víi-nda xán, dandu còò iin cuàha xi-nda ñà-ndùú ñà-cuicà ndiaha ndisa. ¹² Te nú có-quidá víi-nda chuun ñà-cundiaa-ndà biene xi inga ñanìtnaha-nda, dandu còò iin cuàha xi-nda ñà-cunduu biene xi mii-nda.

¹³ Iin tè-quidáchúîn, mà cúí coo ùì patrón xi-tè, vâchi nú ducán, dandu icúmí-tè cuni ùhì-te iin-ne, te inga-né cuu inì-te sàhà-xí. Te ò ni cachí-ndà, iin-ne coo vâha xi-té, te inga-né cahíchì inì-te. Te ducán stnâ mii-nsiá, nú cuú ini-nsiá sàhà dihùn, dandu mà cúí cunucuachi stnâ-nsiá nùù Dios —nì cachì Jesús.

¹⁴ Daaní, nècuàchì fariseu, itá stnâ-né yucán, inínì-né nsidaa ñà-ndùá cachí-yà, te nì sàcùndiaa-nèyà, vâchi cuàhà gá cuú ini-né sàhà dihùn. ¹⁵ Ñàyùcàndùá, nì cachì-yà xì-né: —Mii-nsiá, nùù nèhivì cuní-nsiá ndee vâha-nsia, na ian ni cúnduú-nsiá nèhivì váha guá. Doco Dios, ináhá-yâ ñà-ñùhú ini anima-nsiá. Vâchi ñà-ndùá chicá xího nècuàchì ñuhivì yohó, có-nâtùia nùù mii-yá, vâchi ñà-chicá có-ìá vâha nduá nùù-yá.

Iin palabra nì cachì Jesús sàhà ley xi Moisés xì sàhà ñuhivì ìì xí Dios

¹⁶ 'Inii tiempu antes quesaa Juan (Bautista) nì sandiaa ley (xi Moisés) xì stná palabra nì cachi profeta nìsa cahàn cuenta xi Dios. Doco tiempu xi Juan vaxi duha nì quesaha xítia cuentu sàhà ñuhìvì ìì xí Dios, te vichi nsidaa nèhivì, quidá-né lucha sàà-nè ñuhìvì ìì mà.

¹⁷ 'Doco ley (sàhana) ma, nicanicuahàn cundua iin ley vaha; vachi ni-iin seña tii xí iin letra xan, mà nunca sàà ndañuhá. Chicá mà úhì ndañuhu ansivi xì ñuhìvì, doco ley mà, nicanicuahàn coa.

Nansa nì cachi Jesús ñà-mà váha cate tnàhà-ndà

¹⁸ 'Nú ni caté stnahá iin tiàa xi ñahàdìhì-nè, te coo-ne xì inga nècuàchì ñahà, cuàchi ndisa cundua. Te nú ni nándàhà stná iin nècuàchì tiàa xi iin nècuàchì ñahà ní sate stnahá, divini cuàchi cunduu stná mà.

Nansa nì cuu xi iin tècuicà xì stná iin nècuàchì ndahví nani Lázaro

¹⁹ 'Nìsa ìa iin tècuicà, ndixí-te sìcoto cuxín finu, xì cuàhà gá sìcoto chicá viì. Te nsìquívì nìsa quida-tè vicò cahnú vehe-tè. ²⁰ Te nìsa ìa stná iin nècuàchì satú nani Lázaro, indúhu-né yehè cahnú tècuicà mà, te itándiaa chitu nsìhi uhì ìcà-né. ²¹ Te cuní-nè nìhì-né pedazu cuati comida cóyo nùù mesa xi tècuicà mà cuxi-ne. Dècuèndè stná sìhina, vaxi-sì ndé iá-nè, te nacuahá yàá-si nsìhi uhì ìcà-némà. ²² Daaní, nì sàà quívì nì xìhì-nè, te nì caquixi ángel nì nacua-ne anima nècuàchì mà cuàhàn-nè ndé iá xì-ndà Abraham. Daaní, después nì xìhì stná tècuicà mà, te nì ndùxin-tè. ²³ Dandu (nì sàà-te) ndé ndoó anima nècuàchì xínduu nsii. Te yucán nì quesaha-té ndohó cuàhà-té. Dandu nì ndacoto-tè nì xini xìcà-té yucán iá Abraham, te yatni uun iá stná Lázaro. ²⁴ Ñàyùcàndùá, nì ndàhì ndee-té, cachí-te: “¡Abraham! ¡Xì-nsí nduu-ní! Cundehè ndahví-ní yùhù; techuun-ní Lázaro quixi-ne dandaxín-né òndàhà-nè tècuì, te danchíco-ne yáf, vachi yáha ga ndohí ié` mahì ñuhu yohó”. ²⁵ Doco nì cachi Abraham: “Nsinuu inì-ní, hijo, vachi na nìsa itiacù-ní ñuhìvì, vaha vida nìsa icumi-ní. Doco Lázaro yohó, còó; yáha ga ndahví nìsa yáha-ne. Doco vichi sàni nìhìtáhvì-né cudiì cuàhà ini-nè, mientras mii-ní, icúmí-ní ndoho-ní. ²⁶ Te iá stná inga ñàhà, vachi mahì nsìhù yohó xì mii-nsiá jaàn iá iin yui cahnú cunú sàstnùhù. Ñàyùcàndùá, mate ni cúcáhan-nsì yáha-nsi ndé iá-ní, doco mà cúí; te stná mii-nsiá, mà cúí yáha stná-nsiá ndé ndoó nsìhù yohó”. ²⁷ Dandu nì cachi tèmà: “Pues, nú ma cúí, dandu sacúndáhvì nùù-ní, tío Abraham; techuún sacù-ní Lázaro nùhù-nè vehe papá xi. ²⁸ Vachi yucán ndoó ùhùn ñani, te cuní càhàn Lázaro xì-té ñà-màsà quixí stná-te lugar yohó ndé ndòhò guá-nsì”. ²⁹ Dandu ní cachi Abraham xì-té: “Sà-ìcúmí-tê libru ìì nì tìaa Moisés, xì stná libru nì tìaa nècuàchì profeta. Ni cúní-ní-te ñà-ndùá cachí nùù tutu mà”. ³⁰ Dandu nì cachí-te: “Còó, tío Abraham, vachi nú ni nátiacú iin nsii, te sàà-nè càhàn-nè xì-té, dandísá, icúmí-tê cuu-tè arrepentir”. ³¹ Doco nì cachi Abraham xì-té: “Nú có-cuní-te cunini-tè ñà-ndùá nì cachi Moisés, te ni ñà-ndùá nì cachi profeta, dandu mà sàà-te naxicocuìn inì-te mate ni nátiacú iin nsii (càhàn xì-té)”.

17

Cuàhà gá ni coo-nda cuidadu, còtó quida-nda iin cuàchi

¹ Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Ñà-ndáà nduá, icúmí dava nèhivì tucù-nè ichì có-ndiáá quida ñanìtnaha-ne. Doco ndahví nècuàchì datúcù tnàhà-ximà. ² Vachi chicá vaha ni macúndiacu iin yùù yódò dùcùn-né, te ndiachi-né mahì mar sàhà-ñà màsà dátúcù-nè ni-iin ñà-cuati yohó. ³ Ñàyùcàndùá, cuidadu cundoo-nsia sàhà ñà-ndùá quidá-nsiá.

'Nú quidá iin ñanìtnaha-nsia cuàchi nùù-nsiá, dandu càhàn-nsiá xì-né sàhámà. Te nú ni náxicocuìn ini-nè sàhà ñà-ndùá nì quida-ne, dandu cuicahnú inì-nsia sàhà-né. ⁴ Mate ùsà xichi iin quívì ni quidá-né iin cuàchi nùù-nsiá, có-quidá, vachi nú cada iin iin xichi vaxi-ne cachí-nè ñà-cúù-né arrepentir, dandu icúmí-nsiá cuicahnú inì-nsia sàhà-né —nì cachi Jesús.

Vàtuni quida stná-ndà milagru nú nihnú vaha ini-ndà mii-yá

⁵ Dandu nècuàchì nì nìhì chuun nù Stoho-ndà Señor, nì xicàn tàhvì-né nù-yá, cachí-nè:

—Chindee-ní nsiùhù ñà-nì sàà-nsì cunindisá víi gá-nsì.

⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuati lihngu tata yutnù nani nù-mostaza. Te ñà-yòhó cachí xì-nsiá: nú xiníndísà ndisa-nsia, mate (iyuhu nduá) nahi tata mà, dandu dècuèndè vátùni dandacú-nsiá nù yutnù nahi yutnù fruta jaàn ñà-nì ndánchító-nu yohó, te cùhùn-nu ndiachi-nú mahì mar, dandu seguru ducán icúmí coo.

Ejemplu sàhà peón quidáchúûn nù-ndà

⁷ 'Nì cachí-ndà íá iin peón xi-nda, te quidachuún saín-te nù-ndà. Te vihini xitú-te, o ndiaá-te quisì xi-nda. Doco nú nì nsiaà-te vehe, ¿a cachí-ndà xì-té ñà-nì cùhùn-te cudamá-te? ⁸ Còó, dohó cuàhàn-ndà cachi-ndà xì-té: “Quidayucùn-ní ñà-cudamí, dandu nsidavì-ní mii-ní, te taxi-ní ñà-cuxi, te cohi. Doco mii-ní, dècuèndè después icúmí-ní cuxi-ní”, cachi-ndà xì-té. ⁹ Pues, ¿a náquímànì-ndà peón mà nú sàni quida-tè nsidaa ñà-nduá nì ndacu nuù-té? Ádi coó. ¹⁰ Pues divi ducán stná xì mii-nsiá, vèchi nú sàni nsihi nì quida-nsia nsidaa ñà-nduá nì ndacu nuù-nsiá, dandu icúmí-nsiá, cachi-nsiá: “Còó nì-ñàha nì quidá-nsí, cuisì ñà-nduá ndiá ìcà-nsí nì quida-nsí”, —nì cachi Jesús.

Nansa nì dándúvaha Jesús ùxìn tiàa ndohó cuèhè lepra

¹¹ Nchícùn Jesús ichì Jerusalén cuàhàn, te nì yàha-ya ladu Galilea xì stná ladu Samaria. ¹² Te na ní sàà-yà iin ñuu tii nì xini-yà yucán vaxì ùxìn tiàa ndohó cuèhè lepra. Itá xica-né, ¹³ cána ndee-né, cachí-nè:

—¡Stoho-nsì Jesús! ¡Cundehè ndahví-nì nsiùhù!

¹⁴ Daaní, na ní xini Jesús nècuàchì mà, nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsiá dacuní-nsiá dùtù ìcà-nsiá.

Ñàyùcànduá nì caquihin-ne ichì cuàhàn-nè. Te meru xicá-né ichì mà, dandu nì nduvàha nsidaa-né. ¹⁵ Te iin-ne, na ní xini-nè sàni nduvàha-ne, nì naxicocuûn-nè, nì ndenihì vaha cuahà-né Dios, ndee cáhàn-nè. ¹⁶ Te nì sàcuìn sisi-né nù-yá, naquímànì-néyà. Te nduú-né iin nècuàchì ñuu Samaria. ¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Amádi ùxìn tiàa nì nduvàha? Doco 9 nècuàchì dava ga mà, còò-né nì naxícocuûn.

¹⁸ Cuisì mindaa nècuàchì tùcù yohó nì naxicocuûn naquímànì xì Dios.

¹⁹ Dandu nì cachi-yà xì tiàa nì naxicocuûn mà:

—Ndacuiìn-ní xuhun-ní vehe-ní. Vátùni nì xinindisa-ní, te ñàyùcànduá nì nìhì-ní nì nduvàha-ní.

Nansa icúmí cuu quivì naxicocuûn Jesús ñà-cusahnú-yá nù ñuhiví yohó

²⁰ Daaní, nì ndàcàtnùhù nècuàchì fariseu nù-yá índù tiempu sàà quivì cusahnú Dios ñuhiví yohó. Te nì cachi-yà xì-né:

—Màdiá nduchínú-nsiá cuni-nsiá ñuhiví ì xì Dios. ²¹ Mà cundúámà ñà-cachitnùhu nèhiví xì-nsiá, cachi-nè yohó íá ñuhiví ì mà, te ò yucán íá. Còó, vèchi yohó mahì mii-nsiá íá ñuhiví ì mà.

²² Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Vaxì iin tiempu na yáha ga cunì-nsia cundua tiempu ndiaha (naxicocuûn) yùhù ana nduú Tnaha Nèhiví Ñuhiví, doco tàñáha ga sàà cundua tiempu mà. ²³ Te nú cachí nèhiví xì-nsiá ñà-yòhó sàni naxicocuûn, te ò yucán ié, màsà cùhùn-nsiá xì-né, màsà cunchícùn-nsiànè. ²⁴ Vèchi na ian tása, te natnúu fuerte inicutu ansivi ndè iin ladu xì ndè inga ladu, ducán icúmí cuu stná xì yùhù na sàà quivì xí, (te cundehè nsidaa nèhiví yùhù). ²⁵ Doco antes, cuàhà ñàha icúmí ndohi; vèchi icúmí nèhiví tiempu vichi cahíchì ini-nè yùhù. ²⁶ Te nacua nì cuu tiempu xi Noé sànaaha, ducán icúmí cuu stná na sàà meru quivì xí yùhù ana nduú Tnaha Nèhiví Ñuhiví. ²⁷ Vèchi tiempu xi Noé mà nisa (ndoo cuéyàà nèhiví ñuhiví), xixí-né, xihí-né, te nándàhà-né. Te ducán nisa quida-ne dècuèndè nì sàà quivì nì quìhvi Noé barcu cahnú, dandu nì quixi dàvì nì sahnì xì nsidaa nèhiví mà. ²⁸ Daaní, ducaní stná nèhiví ñuu Sodoma tiempu xi Lot sànaaha, xixí-né, xihí-né, xiín-né, te dicó-né; xitú stná-nè, te quidávàha stná-nè vehe; ²⁹ doco divi quivì nì quee Lot ñuu

mà, dandu ndè ansivi nì còyo ñuhu xì tàtnà cuaán sahan quini, te nì caxihì nsidaa nèhivì ñuu mà. ³⁰ Ducán icúmí cuu stná na quivì naxicocuñin, te cuni nèhivì yùhù.

³¹ Quivì mà, nú ndoó nèhivì ònìvèhé-né (quetátú-né), te ini vehe ñuhu ñà-icúmí-né, dandu màsà ndúlócò-né saháma. Cuisì-nì nì cùnú dèhé-né chicá vaha. Te ò nú ndoó-né nùù itú, dandu màsà naxícocuñin-né vehe-ne. ³² Màsà nándòdó-nsiá nansa nì cuu xi ñahàdihí Lot. ³³ Nsidaa ana cuní dacácu xi vida-xi, cutu-ñá dandáñúhú-nèàmà quea; doco nsidaa ana có-dacácu xi vida xi, divi cunduu nècuàchì càcu.

³⁴ Yùhù cachí xì-nsiá, na sàà ñuú naxicocuñin, dandu ndé quidì ùi nèhivì, icúmí cuxio iin-ne, te iin-ne ndò. ³⁵ Te ndé ndoó ùi nècuàchì ñahà cutnàhà nchicó, iin-ne icúmí cuxio, te inga-nè ndò. ³⁶ Te ndé ndoó stná ùi tiàa nùù itú, iin-ne cuxio, te inga-nè ndò.

³⁷ Dandu nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá, cachí-né:

—Stoho-nsì Señor, ¿índù cuàhàn cuu ñà-jaàn?

Te nì cachi-yà:

—Cunaha-nsiá, (ducán iá nahi dichu cachí): “Ndé indúhu ñà-nì xihì, yucán icúmí nataca stná longo”.

18

Ejemplu nacání sàhà iin nècuàchì ndahví nì sàhàn nùù iin juez cuehé

¹ Dandu nì nacani Jesús xì-né iin ejemplu ñà-cundaà ini-nè ñà-iin-ni icúmí-ndá càcàn tàhvi-ndà nùù Dios, te màdiá cuhuun ini-ndà. ² Dohó nì cachi-yà:

—Nisa ìa iin juez iin ñuu; doco ni cóni sácáhví-tê Dios, ni stná nèhivì. ³ Te divi ñuu yucán nisa ìa stná iin nècuàchì ñahà nì xihì ì-xí. Te sàhàn nècuàchì-mà nùù juez mà, cachí-né: “Nsidandaà-ní chuun xi, vàchi iá iin nècuàchì xini ùhì xí”. ⁴⁻⁵ Doco cóni cùnì-te. Daaní, después nì nacani inì-te, cachí-te inì-ni mii-té: “Yáha ga sáhachuún ñahàcuàán yohó yùhù. Ñàyùcànduá mate có-càhvi Dios, ni có-càhvi stná ni-iin nèhivì, doco cuàhàn nsidandaì chuun xi nècuàchì yohó, vàchi cuñáñi ñà-tutoo quixi-guá-nè nùù”.

⁶ Dandu nì cachi Stoho-ndà Señor:

—Cundehè-nsiá nansa nì cachi juez mà, mate malu-né, (doco icúmí-né chindee-né nècuàchì-mà). ⁷⁻⁸ Ñàyùcànduá, Dios, ¿áma nsidandaà stná-yà sàhà nèhivì nì nacàxin-ya nú ndui te ñuú xicàn tàhvi-né, te sacúndáhví-né nùù-yá? Te ¿a caní tiempo cueé-yà, te sàà quivì nsidandaà-yà ducán? Còó, yàchì icúmí-yà nachitacùhá-yà sàhà-né, cachí xì-nsiá. Doco quivì naxicocuñin yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, ¿a ndísá cunindisá cuàhà nèhivì yùhù cahan-nsiá? —nì cachi Jesús.

Ejemplu nacání sàhà iin nècuàchì fariseu cuadú, xì sàhà stná iin nècuàchì dachiyàhvi nì naxicocuñin inì-xi

⁹ Daaní, nì nacani-ya iin ejemplu sàhà nèhivì ndaníhí vaha guá xì mii-xí, te cachíhì ini-nè nècuàchì dava ga. Dohó nì cachi-yà:

¹⁰ —Ùi tiàa, cuàhàn-né veheñuhu cahnú ñà-càcàntàhvi-né nùù Dios. Iin-ne nduú nècuàchì fariseu, te inga-nè nduú nècuàchì dachiyàhvi. ¹¹ Te nècuàchì fariseu mà, nì sàcuìn-né yucán, te nì naquimanì-né Dios sàhà mii-né, cachí-né: “Ansivéhé-ní Yua-nsí Dios, vàchi yùhù, có-quidá ndevàhi nacua quidá nècuàchì dava ga mà, te có-quidá cuihna stná ni-iñàha, vàchi có-quidé ni-iin ñà-có-ndiá ìqué quide, có-càhìn xì inga nècuàchì ñahà, ni có-quidá stná na quidá tè-dachiyàhvi jaàn. ¹² Còó; nùù cada ùnà quivì iníhí iá dòquí ùi quivì, te nùù cada ùxìn pesu quidé ganar, chivàha cuaín ian ñà-cunduu diezmu xan”, nì cachi nècuàchì-mà.

¹³ Doco nècuàchì dachiyàhvi ma, xica iín-né, cucáhan nùù-né ndacoto-ne ansivi. Ñàyùcànduá, iín-ne, caní-né nchìca-ne (ñà-cùù guá-né sentir sàhà cuàchi-ne), te cachí-né: “Yua-nsí Dios, cundehè ndahví-ní yùhù, vàchi nècuàchì cuàchi nduí”, nì cachi-né, ¹⁴ dandu mànuhù-né. Ñàyùcànduá, yùhù cachí xì-nsiá, divi nècuàchì yucán nduú ana nì ndee vaha ndisa nùù Dios, te màdiá nècuàchì primeru mà. Vàchi nsidaa ana datiaá uun nduú nèhivì vaha guá, icúmí-né nducahan-ne; te nsidaa ana ndaníhí ndahví xì mii-xí, chicá icúmí-né nihì-né tñuñuhu.

Nansa nì cachi Jesús ñà-màsà cádí-ndà nù ñà-cuati ñà-cunchicuàn mii-yá

¹⁵ Daaní, ndacá nêhivì ñà-cuati xí-né vâxi nù-yá ñà-chitândó-yá ndahà-yá ònì-vé. Doco na ní caxini nècuàchì dacuahá-yá, nì sadi-nè nù nècuàchì-mà. ¹⁶ Ñàyùcànduá, nì cana Jesús ñà-cuati ma ni tnátua, te nì cachi-yà:

—Nacoo-nsia ñà-cuati ni quixá nùí. Màsà cádí-nsià nùá, vâchi cuisì nècuàchì nihnú inì-xi nahi miá cunduu ana sàà ñuhivì ìì xí Dios. ¹⁷ Ñà-ndàà nduá cachí xì-nsiá, nú ni coó (vítá ini) nêhivì nahi ñà-cuati, dandu nìhì-né quìhvi-ne ñuhivì ìì xí-yá, doco nú coó, mà sàà-nè yucán —nì cachi-yà.

Nansa nì cachi Jesús xì iin tèchii cuica

¹⁸ Daaní, nì càhàn iin tè-nìhí chuun, nì xicàn tnùhù-té nù-yá, cachí-te:

—Maestro, mii-ní vâha ndisa-ní. Cachì-ní xì ndiá quide, te nìhítáhvì vida ndiaha nicanicuahàn.

¹⁹ Dandu nì cachi Jesús xì-té:

—¿Ndíà òsáhà-xí cachí-ní xì: “Mii-ní vâha-ní”? Vâchi còò ni-iin nêhivì ùún vâha ndisa, cuisì nú nduí Dios, dandu vâha ndisa inì. ²⁰ Pues vichi, sà-ìnáhá-ní nansa nì dândácú-yá ñà-màsà cáhàn-ndà xì inga ana có-ndúú nècuàchì vehe-nda; te màsà cáhni stnaha-nda, ni màsà quídá cuíhná-ndá, ni màsà cáhí-ndà iin tnùhu sàhà ñanìtnaha-nda, te ni coó stná tnùñuhu xi-nda nù yuadíhí-ndá.

²¹ Dandu nì cachi tu-tè xì-yá:

—Cunaha-ní, nsidaájàn sàni chivâhi dècuèndè na tíí.

²² Na ní inini Jesús ñà-nduá nì cachì-te, dandu nì cachi-yà:

—Cumáni gá inga iñàha quida-ní. Dicò nsihì-ní ñà-nduá icúmí-ní, te dasàn-ní òhùn mà nù nècuàchì ndahví; dandísá nìhítáhvì-ní sàà-ní ansivi, te yucán cucumi ndisa-ní cuàhà ñà-cuicà. Te quixi-ní cunchicùn stná-ní yùhù —nì cachi-yà.

²³ Doco tèmà, na ní inini-tè nì cachi-yà ducán, dandu yáha ga nì cuhuun inì-te, vâchi cuica cuàhà-té. ²⁴ Te na ní xini Jesús ñà-nì cuhuun guá inì-te, dandu nì cachi-yà:

—¿Na uhi guá sàà iin tècuicà ñuhivì ìì xí Dios! ²⁵ ùhì gá stná dayáha-nda iin camellu nù chìcòhò ndúhu iquì; doco chicá ùhì yàha iin tècuicà ndè ñuhivì ìì xí Dios.

²⁶ Dandu nècuàchì xí-inini yucán, nì cachi-nè:

—Nú ducán nduá, dandu ¿nansa cui càcu anima iin nêhivì?

²⁷ Dandu nì cachi-yà:

—Ñà-nduá có-sàà nêhivì quida-ne, vâtùnì quida Dios-ñà.

²⁸ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Nsiùhù, sàni nacoo ì-nsí nsidaa ñà-nduá icúmí-nsí, te vâxi-nsi nchícùn-nsì mii-ní, Stoho-nsì Señor.

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì nsidaa-né:

—Ñà-ndàà nduá cachí xì-nsiá yohó, nú nchícùn iin nêhivì ñuhivì ìì xí Dios, te sàhámà icúmí-nè nacoo-ne iñàha, (màsà ndúlócò-nè), mate ni nácóó-né vehe-ne, ò yuadíhí-nè, ò ñani-nè, ò cùha-ne, ò ñahàdihí-nè, ò dèhe-ne, (có-quídámà), ³⁰ vâchi después yáha ga cuàhà gá más icúmí-nè nìhítáhvì-né vida xi-ne ñuhivì yoho. Daaní, na sàà-nè inga ñuhivì vâxi xi-nda, dandu nìhítáhvì stná-nè vida ndiaha nicanicuahàn.

Nansa nì cachi tu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yâ cui-yà, dandu natiacu-yà

³¹ Daaní, nì tavà cuaán-yá ùxin ù nècuàchì dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, ichì ñuu Jerusalén nchícùn-ndà vichi, te ñuu yucán icúmí cuu ndisa nsidaa ñà-nduá nì tiaa nêhivì xí Dios sàhana sàhà yùhù ana nduú Tnaha Nêhivì Ñuhivì.

³² Vâchi icúmí nêhivì dayáha-ne yùhù ndahà tè-inga raza ñà-cuàcùndiaà-te yùhù, te canàhá stná-te xì. Te icúmí stná-te sivi òì-te nùí, te cahni cuí-te yùhù. ³³ Dandu después cahni-tè yùhù. Doco tìxi ùnì quivì icúmí natiacuì —nì cachi-yà.

³⁴ Doco nècuàchì dacuahá-yá, cóni cùndàà ini-nè sàhámà. Cóni sàà-nè mànhì ini-nè, vâchi nahi palabra dèhé nì sandua nù-né.

Nansa nì quida Jesús milagru ñuu Jericó, nì dånátui-ya nù iin nècuàchì cuaá

³⁵ Yatni iá-yà ñuu Jericó vaxi-ya, te yuhù íchî yucán iá iin nècuàchì cuaá xicàn xì caridad. ³⁶ Te na ní tiacu-nè yáha cuàhà nèhivì, dandu nì ndacàtnùhù-né ndià nduá cuú. ³⁷ Te nì cachi nèhivì ñà-divi Jesús de Nazaret cuàhàn yáha. ³⁸ Ñàyùcànduá, nì ndàhì-nè, cachí-nè:

—¡Jesús! ¡Mii-ní descendencia ì xí David! ¡Cuhi inì-ní yùhù!

³⁹ Doco nèhivì idónuu (nùù nèhivì cuàhà mà), nì canàhá-nè xì nècuàchì cuaá mà, nì cadí-nè yuhù-né cachí nècuàchìmà xì-né. Doco mii-né, chicá ndee ní ndàhì-nè, cachí-nè:

—¡Mii-ní descendencia ì xí David, cuhi inì-ní yùhù!

⁴⁰ Dandu nì cucuiin Jesús, nì dandacú-yá ñà-nì cundáca nèhivì nècuàchìmà quixi. Te na ní tnàtuu-ne, nì xicàn tnùhù-yá nùù-né, ⁴¹ cachí-yà:

—¿Ndíà nduá cuní-ní quide?

Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, cuní natùinuí.

⁴² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¡Ni ndúvaha nduchinúù-ní, cachí xì-ní! Vàchi ñà-sàni xinindisa-ní, ñàyùcànduá sàni nduvàha-ní.

⁴³ Dandu luegu nì natùinuù-né, te nì tenchicùn stná-nèyà, naquímánì-né Dios. Te nsidaa nèhivì nì xini ñà-nduá nì cuu, nì ndenihi ndiaha stná-nèyà sàhámà.

19

Nansa nì xinindisá iin nècuàchì cuicà nani Zaqueo, te nì nanduu-ne iin nèhivì xí Jesús

¹ Na ní sàà-yà ñuu Jericó, nì yàha uun-ya inii ñuu mà. ² Te cunaha-nsiá, ñuu mà iá stná iin nècuàchì cuicà nani Zaqueo. Te chuun xi nècuàchìmà nduá dandacú-né nùù dava ga tè-dàchíyàhvi. ³ Te cuní stná-nè cundehè-né Jesús ana nduú-yá. Doco mànicùì ñà-cuàhà guá nèhivì itá yucán, vachi iin nècuàchì cuisí nduú-né. ⁴ Ñàyùcànduá, nì dayáà-nè chicá nùù-xí, te nì nana-ne dòcò iin yutnù fruta tnuu, vachi yucán icúmí Jesús yàha-ya. ⁵ Dandu na ní sàà-yà lugar mà, nì ndacoto-ya dìquì-xí, te nì xini-yà nècuàchìmà, dandu nì cachi-yà xì-né:

—Zaqueo, dansíhi-ní nuu-ní, vachi vichi icúmí sàì vehe-ní.

⁶ Ñàyùcànduá, vichi vichi nì nuu yàchì nècuàchìmà, te ndacá-nèyà mànuhù vehe-ne, cudí ini-nè. ⁷ Doco nèhivì cuàhà mà, na ní xini-nè cuàhàn-yà xì nècuàchìmà, dandu nì xitnùhu-neyà, índù chuun cuàhàn-yà vehe iin nècuàchì iá cuàhà cuàchi-xi, nì cachi-nè.

⁸ Daaní, (na iá-yà vehe Zaqueo mà), nì ndacuiin nècuàchìmà, cachí-nè xì-yá:

—Señor mío, ñà-nduú davatahvi biene xi cuàhìn dasín nùù nèhivì ndahví. Te nècuàchì nì dandàhví nì quihìn dihùn-xí, cùmì tantu gà cuàhìn nacuañhi-nè.

⁹ Dandu nì cachi Jesús (xì nèhivì yucán):

—Vichi sà-íá salvación xi nècuàchì divéhé-xí yohó, vachi nacua nì quida yohòtéhè-ndà Abraham, ducán nì quida stná-nè, (te sàhámà nì càcu-ne), ¹⁰ vachi yuhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, nì quesà ñuhiví yohó ñà-nanduquí ana nì tucù inga ichì, te dacácuì anima-nè —nì cachi-yà.

Ejemplu nacání sàhà ùxin dihùn oro

¹¹ Daaní, nsidaa nèhivì yucán, ndoó-né inínì-né ñà-nduá cachí-yà. Dandu nì nacani tu-ya xì-né inga ejemplu, vachi sà-ítúú-yá sàà-yà ñuu Jerusalén, te tuxí ini-nè ñà-mà cuéé gà, te sàà tiempu ndiaha cusahnú Dios (ñuhiví yohó). ¹² Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì-né:

—Nisa ìa iin dèhe rey, cuní-nè cùhùn xicà-né inga ñuu ñà-nìhì stná-nè chuun dandacú stná-nè, dandu después ndixi-ne (cusahnú-né). ¹³ Ñàyùcànduá, (na táñaha ga quihin-ne ichì, dandu) nì cana-ne ùxin peón xi-ne, te nì sàha-ne iin iin-tè iin iin dihùn oro, te nì cachi-nè xì-té: “Inii tiempu dècuèndè quivì naxicocuín icúmí-nsià quida-nsia lucha nducuahà dihùn yohó”, (nì cachi-nè xì-té, dandu cuàhàn-nè). ¹⁴ Doco nècuàchì ñuu-nè, sàhà-ñá có-xiñùhù-né nècuàchìmà, ñàyùcànduá, nì techuún-né itnii nèhivì xì-né nihi-xi razón cuàhàn, te dohó cachí razón mà: “Cò-cuní-nsì cusahnú nècuàchì jaàn nùù-nsí”,

cachá. ¹⁵ Doco nècuàchìmà, vètùnì nì nìhì-né chuun cusahnú-né, te nì naxicocuñ-nè ñuu-nè mà. Dandu nì dandàcú-né càna nsidaa peón nì sàha-ne iin iin dìhùn mà, vàchi cuní-nè cundaà ini-nè nadaa nì nandua. ¹⁶ Dandu nì tnàtuu tè-primeru, cachí-te: “Señor, imindaa dìhùn oro nì taxi-ní, doco vichi sàni nandua ùxin dìhùn”. ¹⁷ Dandu nì cachi nècuàchìmà xì-té: “¡Vètùnì iá! Peón vaha nduu-ní. Ñàyùcàndùá icúmí-ní dandacu-ní nùù ùxin ñuu nahnú, vàchi viì gá nì quida-ní xì iin chuun tii”. ¹⁸ Dandu nì tnàtuu peón ùi, cachí-te: “Señor, nì taxi-ní imindaa dìhùn oro, doco vichi sàni nandua ùhùn”. ¹⁹ Ñàyùcàndùá, nì cachi-nè xì témà: “Mii-ní, icúmí-ní dandacu-ní nùù ùhùn ñuu nahnú”. ²⁰ Dandu nì tnàtuu inga peón, cachí-te: “Señor, yohó naquihin-ní dìhùn xí-ní, vàchi nì chivàhià nùù iin sìcoto. ²¹ Vàchi yúhî mii-ní. Ináhî nansa iá-nî, dana-ní, dècuèndè tùha stná-ní candiaà-ní iñàha mate cóni quidáchúún-nî, te tùha stná-ní quihin-ní cosecha ndé cóni xitù-ní”. ²² Dandu nì cachi nècuàchì dandàcù-mà xì peón mà: “¡Peón malu nduu-yó! Ináhú dana yùhù, te candiái iñàha ndé cóni quidáchúún, te ndanfí cosecha ndé cóni xitúí. ²³ Te nú ináhú ducán quidé, dandu ¿índù chuun cóni dácùhùn dìhùn xí nùù iin vehe ndé quidachuún-né xán, dandu na quívì nsiaì, vètùnì nìhì stnái dìquía ni cúí?” ²⁴ Dandu nì cachi-nè xì peón itá yatni ma: “Candiaà-nsia dìhùn nùù tè-yòhó, te cuàha-nsia nècuàchì icúmí ùxin dìhùn oro jaàn”. ²⁵ Dandu nì cacachi peón mà xì-né: “Doco Señor, sà-icúmí nècuàchìmà ùxin-ñà vitni”. ²⁶ Doco nì cachi nècuàchì cusahnú-má: “Cunaha-nsiá, ana sà-icúmí algu vichi, icúmí-nè nìhì gá-nè más, te ana icúmí cuisì iyuhu iñàha, icúmí cuxio nsidaa ñà-ndùá icúmí-nè. ²⁷ Doco nèhivì xiní ùhì xí, te có-cùnì-nè cusahnú nùù-né, cundaca-nsianè quixi nùù, te cahni-nsiánè yohó”, nì cachi rey mà.

Nansa nì cuu na ní sàà Jesús ñuu Jerusalén

²⁸ Daaní, nì nsihì nì nacani-ya ejemplu mà, nì quihin tu-ya ichì cuàhàn-yà Jerusalén, idónuu-yá nùù compañeru-yà cuàhàn-yà. ²⁹ Te sà-ítúú-yá sàà-yà ñuu cuati Betfagé xì Betania, frente yucù Olivo. Dandu nì càhàn-yà xì ùi nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì cùhùn cueé-nè chicá nùù-xí. ³⁰ Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsiá ñuu tii yatni yucán. Te na sàà-nsiá yucán, dandu icúmí-nsiá cuni-nsiá ndé nuhní iin burru chii. Burru tãñáha ga cuida nduú-si. Quisì yucán ndaxin-nsiá cundaca-nsia quixi. ³¹ Te nú ndàcàtnùhù nèhivì nùù-nsiá índù chuun ndaxin-nsiási, dandu cachi-nsiá xì-né ñà-Stoho-ndà Señor xiñuhu xi-sí —nì cachi-yà.

³² Dandu luegu nì caquihin ùi nècuàchìmà ichì cuàhàn-nè chuun ma, te nì xini-nè ñà-divi nacua nì cachi-yà xì-né, ducán ndisa nì ìa. ³³ Te na meru ndaxin-nési, dandu nì càhàn stohò-si xi-né, cachí-nè:

—¿Índù chuun ndaxin-nsiá burru yohó?

³⁴ Dandu nì cachi-nè:

—Stoho-ndà Señor xiñuhu xi-sí.

³⁵ Dandu nì saca-nési cuàhàn-nè ndé iá-yà; te nì chindàndòó-né sìcoto xi-ne dìquì-sí, te nì sàcùnùú-yási ³⁶ nì quihin-ya ichì cuàhàn-yà (ñuu Jerusalén). Te ichì yucán ndé yàha-ya nì chitánduhù nèhivì dòò-né. ³⁷ Te na sà-ítúú-yá nacataca-ya yucù Olivo yucán, dandu nsidaa nèhivì nchícùn xì-yá, nì quesaha-né cána fuerte-ne, naquímánì-né Dios sàhà ñà-cuàhà guá milagru nì quida-ya nì xini-nè; ³⁸ te palabra yohó nduá nì cachi-nè:

—¡Ndiaha gá rey yohó vaxi cuenta xi Stoho-ndà Señor! ¡Ndiaha gá iá paz ansivi! ¡Ndiaha gá quidá mii-yá iá dìquì-xí! —nì cachi-nè.

³⁹ Dandu dava nècuàchì fariseu cuàhàn mahì nèhivì cuàhà mà, nì cachi-nè:

—Maestro, càhàn-ní xì nèhivì xí-ní (ñà-màsà cáhí-nè ducán).

⁴⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, nú ni cúdádî nècuàchì cána guá yohó, dandu fuerza icúmí càna stná nsidaa yùù ndoó yohó.

⁴¹ Daaní, nì sàà-yà yatni ñuu Jerusalén. Te nì indehè-yá ñuu cahnu-ma. Te nì sacu-ya sàhà nèhivì ndoó yucán, ⁴² cachí-yà:

—¡Ndahví-nsià! Vàchi meru quivì vaha xi-nsia nduá vitni. ¡A sácú vaha nú ni sàa-nsià cundaà inì-nsia nansa coo ndisa paz ñuù-nsia ni cuí! Doco cóni cùndàà inì-nsia. Ñàyùcànduá, vichi sàni ndòo dèhámà nùù-nsiá, te mà níhì gá-nsià cundaà inì-nsia. ⁴³ Cunaha-nsiá, vaxi iin quivì caquixi contra xi-nsia, te natnahà-te ñuu-nsià, dandu caquidavàha-tè nama orilla ñuù-nsia ñà-cadi-te nùù-nsiá. Dandu nàá stnahá-te xi-nsiá nsidanicuú ladu. ⁴⁴ Te dacaá nsihi-tè vehe-nsia, te cahni nsihí stná-te mii-nsiá. Mà ndóo ga ni-iin yùù idótnahá víi yohó. Nsidaájàn icúmí cuu xi-nsiá sàhà ñà-cóni nácúni-nsià ana dacácu xi-nsiá ni cuí.

Nansa ni tavà Jesús tè-dìcò xì tè-xiín fuera patiu veheñùhu

⁴⁵ Daaní, cuàhàn-yà veheñùhu cahnú, te nì taxi nsihí-yá tè-dìcò xì tè-xiín ndoó yucán, ⁴⁶ cachí-yà xì-té:

—Dohó cachí Dios nùù tutu ì: “Veheñùhu xi, icúmíà cundua iin vehe ndé natácá nèhivì càcàn tãhvì nùù”. Doco sàhà mii-nsiá sàni nandua na iin lugar ndé ndoó cuàhà tècuìhnà —nì cachi-yà.

⁴⁷ Daaní, nsiquivì sáhàn-yà veheñùhu cahnu-ma, te dacuahá-yá nèhivì. Doco dùtù xí-cusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì nihí chuun ñuu mà, nandúcú-nè nansa cui dandáñuhú-nèyà. ⁴⁸ Doco mànicúì nihì-né nansa quida-neà, vachi nsidaa nèhivì cuàhà mà, inínì vaha-ne ñà-nduá dacuahá-yá.

20

Nansa ni cachi tè-xidandacú ñà-còò derechu xi Jesús quida-ya ñà-nduá quidá-yá

¹ Daaní, nì cuu iin quivì mà iá-yà dacuahá-yá nèhivì veheñùhu cahnu-ma. Te na meru càhàn-yà razón vaha xi Dios, dandu nì casaà stná dùtù xícusahnú, cutnàhâ-né xì nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì xidandacú nùù ñuu mà, ² cachí-nè xì-yá:

—Cachì-ní xì-nsí ìndù nì nihì-ní derechu quida-ní ñà-nduá quida-guá-ní. ¿Ana divi nì dandacú nùù-ní ñà-quida-ní ducán?

³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù ndacàtnùhù stnàì nùù mii-nsiá iñàha, te cachi-nsià xì. ⁴ ¿Ana divi nì dandacú-xì nùù Juan Bautista ñà-quida ì-né nèhivì? ¿A Dios nì cachi xì-né, te ò nèhivì ñuhiví?

⁵ Dandu nècuàchìmà, nì candatnuhu tnahá nsidaa-ní mii-né, cachí-nè:

—¿Ndíà cachi-ndà? Vàchi nú ni cachí-ndà divi Dios nì dandacú-xì nùù Juan, dandu cachi Jesús xì-ndà: “¿Índù chuun cóni xiníndísâ-nsiá nècuàchìmà, nú ducán?” ⁶ Doco nú ni cachí-ndà divi nèhivì ùún nì cachi xì nècuàchìmà, dandu cahni nèhivì-ndó xì yùù, vachi nsidaa-né ndenihí-né Juan mà ñà-nì sanduu ndisa-ne iin ana nisa càhàn cuenta xi Dios —nì cachi-nè.

⁷ Ñàyùcànduá, nì naxiconihí-né nùù Jesús ñà-có-cùndàà ini-nè ana divi (nì dandacú-xì nùù Juan mà).

⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nì yùhù, mà cáhí stnàì xì-nsiá ana divi nì dandacú-xì nùù quide ñà-nduá quidé.

Ejemplu sàhà medieru malu

⁹ Dandu nì nacani-ya xì nèhivì iin ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Nisa ìa iin lamú, te nì dãnándèe-ne nducu yòhò sì-úvã nùù ñuhù xí-né. Dandu nì tatu-nè itnii medieru cundiaa xán, te cuàhàn xicà-né caní tiempu. ¹⁰ Daaní, después, na sàni sàà tiempu cùchi quisì vídì mà, dandu nì techuún-né iin peón xi-ne nùhù naquihin xi chii fruta mà nùù medieru mà. Doco na ní sàà peón mà, nì casahnì cuí-tené, te nì taxi-ténè, còò ni-iñàha nihí-né nì násáá. ¹¹ Daaní, inga tu nì techuún lamú mà inga peón. Doco medieru mà, tucutu nì casahnì cuí-tené, nì quida quini-tè xì-né, te nì taxi tú-tené, còò ni-iñàha nihí-né nì násáá tu. ¹² Daaní, ñà-únì nì techuún tu lamú mà inga nèhivì, doco divini ducán nì cuu xì-né, dècuèndè nì dãnácuèhè tèmà-né, te fuerza nì tavà-ténè nùù ñuhù ndé iá ñà-tátã mà.

¹³ Ñàyùcàndùá, nì cachi lamú mà: “¿Ndíà quide vichi? Ádi chicá vaha techuín dèhemaní nùhù-te, vachi vihini quidañuhu-té dèhi”, cachí-nè. ¹⁴ Doco medieru mà, na ní xini-te vaxi dèhe lamú xi-tè, dandu nì candatnuhu tnahá-te, cachí-te: “Tè-yohó nduú tè-icúmí ndutahví xì ñuhù yohó. Vichi cahni-ndaté chicá vaha, dandu mii-nda nanduu-nda stoho ñuhù yohó”, nì cacachì-te. ¹⁵ Ñàyùcàndùá, nì tavà-té nècuàchìmà iladu nùù ñuhù mà, te nì casahnì-ténê.

‘Pues vichi, ¿ñdíà nduá icúmí lamú mà quida-ne xì medieru mà? ¹⁶ Icúmí-nè nùhù-nè cahni nsihí-nète, dandu nanducu saa-né inga ana quidachuún ñuhù xí-né —nì cachi-yà.

Dandu nì cachi nèhivì xí-inini ma:

—¡Ay! ¡Ndiaha ini Dios, màsà cúú ducán!

¹⁷ Dandu nì indehè-yànè, te nì cachi-yà:

—Nacua cachí nùù tutu ìì xí Dios, ñà-jaàn nduá icúmí cuu, vachi dohó cachá:

Ñì ìa iin cavà nì cahíchi ini albañil. Doco vichi sàni sàà mà nì sàcùndua yùù vico esquina vehe.

¹⁸ Te nsidaa ana caquìhi sàhà-xí cavà mà, icúmí-nè nacuehè-nè. Te nsidaa ana nacava cavà mà dìquì-xí, tàdì nchìhì-nè quida-mà —nì cachi Jesús.

Nansa nì cachi Jesús sàhà renta xi ñuu-ndà

¹⁹ Dandu dùtù xí-cusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñuhu ma, nì cuni-nè tnii-neyà hora mà, vachi nì cundaà ini-nè ñà-sàhà mii-né nì nacani-ya ejemplu mà, doco mànicúì tnii-neyà, vachi yúhì-nè nèhivì cuáhà mà. ²⁰ Ñàyùcàndùá, nì techuún-né nèhivì cùhùn quida maña, datiaá uun-ne nduú-né nèhivì vaha, te cunini vaha-ne nansa cachí-yà, áma níhìndèè-né càhàn tnùhu-ne sàhà ñà-nduá cachí-yà, te ducán tnii-neyà dayáha-neyà ndahà gobernador. ²¹ Ñàyùcàndùá, cuàhàn nècuàchìmà nùù-yá, te nì ndàcàtnùhù-né, cachí-nè:

—Maestro, ináhà-nsì mii-ní, ana ndàà cuisì inì-xi nduu-ní, te cuisì ñà-ìá vii dacuaha-nì nèhivì. Ni có-yúhì stná-ní ni-iin nèhivì; còò, vachi chináhà víi-ní ñà-nduú ichì váha Dios.

²² Ñàyùcàndùá, cuní-nsì cachì-ní xì-nsí, ¿a vátuni sáha Dios lugar ñà-chiyàhvi-nda renta nùù rey cahnú César, á cóó?

²³ Doco Jesús, sàni cundaà ini-yà ñà-có-xìcàn tnùhù sahnú ndisa-ne nùù-yá nduá. Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì-né;

—¿Índù chuun cuní-nsià quida-nsia maña nùù? ²⁴ Dacuní-nsià yùhù iin dìhùn cundehí. Bueno, vichi cachì-nsia xí ana ònduú-xí, te ana dìquívì-xí itúú ìcà dìhùn yohó.

Te nì cachi-nè:

—Divi rey cahnú César.

²⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú ducán nduá, dandu nacuaaha-nsia César ñà-nduá icúmí-nsià cuàha-nsiàte, te cuàha stná-nsià Dios ñà-nduá ndiá ìcà-nsià cuàha-nsiayà —nì cachi-yà.

²⁶ Ñàyùcàndùá, (nì cundaà ini nèhivì nì ndàcàtnùhù mà) ñà-mà cùì dadaná-neyà na càhàn-yà nùù nèhivì cuáhà mà. Ñàyùcàndùá, nì ndulocó-nè, te dadí uun nì candòo-ne.

Nansa nì cachi Jesús ía nansa natiacu-ndà

²⁷ Daaní, nì casaà itnii nècuàchì saduceu nùù-yá. Te nècuàchìmà, có-xiníndísâ-né ñà-icúmí-ndá natiacu-ndà. Ñàyùcàndùá, nì xicàn tnùhù-né nùù-yá, ²⁸ cachí-nè:

—Maestro, ñà-yohó nduá nì tiaa Moisés quida-nda: nú sàni xihì iin tiàa, doco còò dèhe-ne ni ndóo (xi ñahàdìhì-nè), dandu icúmí ñani nsii ma nandàhà-né xì ñahàcuàán mà áma cóó iin dèhe-ne; dandu quida-nda cuenta na ian dèhe nsii ma nduú mèè mà.

²⁹ Pues cunaha-ní, nì sandoo ùsà ñaní. Te nècuàchì chicá sahnù-ma, nì nandàhà-né xì iin nècuàchì ñahà, doco nì xihì-nè, te còò dèhe-ne. ³⁰ Dandu ñani-nè chicá nchìcùn gà mà, nì nandàhà stná-nè xì nècuàchìmà, doco nì xihì stná nècuàchì ù mà, te còò stná dèhe-ne. ³¹ Daaní, nì nandàhà nècuàchì ùnì xì ñahà mà, doco nì xihì stná-nè; te divi ducán nì cuu xì nsì-úsà ñaní mà; doco divini, còò ni-iin dèhe nsidaa-né. ³² Daaní, último nì xihì stná nècuàchì ñahà. ³³ Ñàyùcàndùá, na sàà quívì (cachí-nsià) natiacu nsii, ¿índù tiàa ma nacuaa xi nècuàchì ñahà mà ñà-nsì-úsà-nè nìsa ìa xi-ñá? —nì cachi-nè.

³⁴ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ñà-ndáà nduá, tùha nèhivì ñuhivì yohó nandàhà-né. ³⁵ Doco nèhivì natùì natiacu cundoo inga ñuhivì, mà nándàhà gá-né. ³⁶ Ni mà cúí gá-né, vàchi cuàhàn-nè ndudava-ne xì ángel, cunduu-ne dèhe ndisa Dios, vàchi ñà-sàni natiacu-nè cundua. ³⁷ Doco sàhà chuun ñà-natiacu-ndà, claru nì cachi Moisés sàna sàhà ñà-jaàn na ní nacani-ne sàhà yutnù tìi (xìxìn); nì cachi-nè ñà-divi Stoho-ndà Señor nduú Dios càhvì nsì-Abraham, xì nsì-Isaac, xì nsì-Jacob. ³⁸ (Ñàyùcànduá, itiacú ì nsì ma), vàchi nècuàchì nì xìhì dahuun ndisa, mà cúí cahvi-né Dios; còó, cuisì nèhivì itiacú càhvì xi-yá. Vàchi nùù mii-yá, itiacú nsidaa ana nduú nèhivì —nì cachi Jesús.

³⁹ Dandu nì naxiconihí dava nècuàchì ley xi veheñùhu, cachí-nè:

—Vàtùni cachí-nì, Maestro

⁴⁰ Daaní, nì nsìhi nì càhàn-yà xì-né ducán, còò gá iin ni sáhandee inì-xi ndàcàtnùhù gá xì nùù-yá sàhà ni-iñàha.

¿Ana divi nduú yohòtéhè Cristu?

⁴¹ Dandu nì cachi Jesús xì nèhivì cuáhà mà:

—Cachí nèhivì, yohòtéhè xì-ndà David cunduu (rey ndiaha nani) Cristu. Doco ¿nansa iájàn? ⁴²⁻⁴³ Vàchi mii David mà, nì tiaa-ne nùù libru ì nani Salmos, te dohó nì cachi-nè: Nì càhàn Yua-nda Dios xì Stohi (divi Cristu), nì cachi-yà: “Yohó coo-ní ladu cuahí ndè cachi sàà cundeí nùù nsidaa ana xìnì ùhì xì-ní, dandu cusahnú fuerte-ní nùù-né”, nì cachi Dios.

⁴⁴ Cundehe-nsiá, nì cachi David ñà-Stoho-nè nduú Cristu. Doco nú ducán nduú-yá, dandu ¿indù modo cunduu stná-yà iin descendencia xi-ne? (Doco ñà-ndáà nduá.) —nì cachi Jesús.

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà nècuàchì ley xi veheñùhu, ñà-có-quidá-né cumplir, cachí-yà

⁴⁵ Daaní, nì cachi-yà palabra yohó xì nècuàchì dacuahá-yá, iníni nsidaa nèhivì yucán:

⁴⁶ —Còtó quida-nsia na xíquida nècuàchì ley xi veheñùhu, vàchi ñà-dìi xì-né nduá cacanu-ne cundixi-ne sìcoto quihín vico, te casàhù tñùñuhu nèhivì xì-né yàhvi. Te na sàhàn-nè veheñùhu, ò ndoó-né iin vicò, dandu nandúcú-nê lugar ndé chicá ndiaha cundoo-ne. ⁴⁷ Te tùha stná-nè (tnii diqui-né ley, te) xidándiáá-nè vehe nècuàchì nì xìhì ì-xì, dandu después sácuita-ne nacuatú cuáhà-né na ian ndisa vaha guá-né. Sàháyùcànduá, iin castigu chicá fuerte icúmí-nè nìhì-né —nì cachi Jesús.

21

Nansa nì nacuni Jesús cuáhà gá ndiaá promesa tii nì sàha nècuàchì ñahà ndahví

¹ Iá-yà veheñùhu cahnú, te nì ndacoto-ya nì xini-yà daquéè tècuicà promesa xi-tè ini alcancia xi Dios. ² Te nì xini stná-yà iá iin nècuàchì ñahà ndahví nì xìhì ì-xì, te nì dàquéè-ne ù ñà-ùhùn centavu. ³ Dandu nì cachi-yà:

—Ñà-ndáà nduá cachí xì-nsiá, chicá más nduá nì sàha ñahà ndahví jaàn nùù ñà-nì sàha nsidaa gá nèhivì yucán. ⁴ Vàchi nsidaa gá-né, cuisì ñà-cùyódo nùù-né nduá nì sàha-ne. Doco nècuàchì ñahà yohó, mate ndahví dahuun-ne, doco nì sàha-ne nsidanicuú dìhùn sàhà ñà-cuiin-ne ñà-cutiacu-nè.

Ñà-nduá nì cachitnùhu Jesús icúmí cuu xi veheñùhu cahnú iá ñuu Jerusalén tiempu xi-ya

⁵ Daaní, nì quesaha dava-ne nì càhàn-nè sàhà veheñùhu cahnú, na cuaha guá iá yùù nahnú nì cuyucàn, te na cuaha guá iá promesa nì sàhatahvì nèhivì nì nducutá, cachí-nè. Ñàyùcànduá nì cachi-yà xì-né:

⁶ —Cunaha-nsiá, vaxi iin quivì icúmí nèhivì ducùn-né nsidaa ñà-nduá indéhe-nsiá yohó, ni mà códotnahá gá ni-iin yùù yohó.

Ñà-nduá cuàhàn cuu quivì vaxi xi-nda

⁷ Dandu nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—Maestro, ¿índù quìvì cuu ñà-nduà nì cachì-ní jaàn? ¿Índù milagru coo ñà-cundaà ini-nsì sà-ítúú quìvì mà?

⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuidadu cundoo-nsia màsà dándáhvî ni-iin nèhivì-nsiá. Vàchi cuàhà ana icúmí quixi danani uun nduú-né yùhù, te cachi iin iin-ne xì nèhivì ñà-Cristu nduú-né. Te ò cachi-nè: “Vìchi ndisa sàni sàà quìvì (xí-yá)”. Doco mii-nsiá, màsà cúnchícùn-nsià nècuàchìmà. ⁹ Te nú cunitnùhu-nsia iá cuàhà guerra, ò iá revolución, màsà yúhî-nsià, vàchi fuerza icúmí cuu ducán primeru. Doco tàñáha ga nsìhi tiempu yohó nduámà, iá gà ñà-vàxi cuu.

¹⁰ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, ñuu xì ñuu icúmí nàà stnahá. Te cuàhà rey, icúmí-tê dandacú-te coo guerra xì inga ñuu. ¹¹ Te icúmí tnàa fuerte, te quixi stná tnama yohó te yucán, te coo cuàhà stná cuèhè cuàhà ñuu; te ndè ansivi icúmí coo cuàhà seña nahnú dayúhî xì nèhivì.

¹² 'Doco na táñáha ga cuu nsidaájàn, dandu icúmí nèhivì tnii-ne mii-nsiá, te quida quini-ne xì-nsiá, cundaca-ne mii-nsiá cùhùn nù tò-xídandacú veheñuhu, te chicadi stná-nè mii-nsiá vehecàa. Te icúmí stná-nè datnátuu-ne mii-nsiá nùu rey xì nùu gobernador (ñà-daqueé cuàchi-ne dìquì-nsiá). Nsidaájàn icúmí-nè quida-ne xì-nsiá sàhà ñà-nchícùn-nsià yùhù. ¹³ Dandu cundua quìvì quida tocar mii-nsiá datú stná-nsià nùu nsidaa-né ñà-nduà xiníndísâ-nsiá. ¹⁴ Doco iin-ni cunihnu ini-nsià; màsà nácání ini-nsià nansa nachutnahá víi-nsiá palabra naxiconihí-nsiá nùu nècuàchì gobiernu mà, ¹⁵ vàchi mí, icúmí chindeí sàxinítnùnì-nsià ñà-vàtùnì càhàn nchichí-nsià, te naxiconihí víi-nsiá nùu-né. Te mii-né, ni mà nánìhì tnùnì ini-nè nansa naxiconihí-né nùu-nsiá. Còò, mà níhì-né nacahnù-nè mii-nsiá.

¹⁶ 'Daaní, ndè stná yuadíhî-nsiá, ò ñani-nsià, ò tnaha ga-nsià, ò amigo xi-nsia, icúmí-nè cahin stná-nè mii-nsiá nùu tò-xídandacuma; te dava-nsia icúmí-nè càcàn-nè ñà-cui-nsià. ¹⁷ Te sàhà yùhù icúmí nsidaa nèhivì cuni ùhì-nè mii-nsiá. ¹⁸ Doco mà sàà-nsià ndañuhu-nsiá (nùí); ni-iin ididínì-nsià mà ndañúhú. ¹⁹ Te nú iin-ni ni cúníndísâ-nsiá, dandu nihì-nsiá cutiacu ndisa anima-nsià.

²⁰ 'Doco quìvì cuni-nsià inicutu sàni natnaha soldadu ñuu Jerusalén yohó, dandu ñà-jaàn cundaà inì-nsia sà-ítúú quìvì cuàhàn-te dandáñúhú-tê ñuu yohó. ²¹ Ñàyúcànduá, na sàà quìvì mà, ni cunúdehé nsidaa nèhivì ndoó ladu Judea yohó, te cundoo dèhé-nè yucù. Te nècuàchì ndoó ini ñuu yohó, ni cáquéé-né fuera, te nècuàchì ndoó fuera, màsà nánshivi ga-nè ñuu. ²² Vàchi quìvì yucán cunduu quìvì nihì (cuàhà nèhivì) castigu, te cuu ndisa nsidaa ñà-nduà nì cachitnùhu tutu ì xì Dios sàhana. ²³ ¡Ndahví nècuàchì ñahà cuhí cuàhàn tùinuù mèè-xi! Te ¡ndahví stná nècuàchì icúmí xì mèè chichi! Vàchi quìvì yucán cuàhà gá tnùndoho icúmí coo inicutu ñuu yohó; cuàhà castigu icúmí nèhivì yohó nihì-né. ²⁴ Te cuàhà gá-nè cui nùu guerra, te cuàhà gá stná-nè cundaca-tè fuerza cùhùn ñuu xìcà (ñà-quadachuún-né). Te icúmí nècuàchì inga raza dandacú-né nùu ñuu Jerusalén yohó dècuèndè nsìhi tiempu iá permisú quida-ne ducán.

Nansa icúmí cuu quìvì naxicocufin Jesús

²⁵ 'Quìvì yucán icúmí coo cuàhà seña nùu orá, xì nùu yoo, xì stná nùu sìtnúu; te yáha ga icúmí ndulocó nèhivì ñuhiví yohó, te nacani cuaá ini-nè na tiácú-nè ñà-fuerte guá cahá ndee tècuí mar, te nacuahnú ducún-te. ²⁶ Dècuèndè cuñaà-né ñà-yúhî guá-nè ndoó-né ndiatú-né cuu ñà-nduà cuàhàn cuu ñuhiví. Ndè stná sìtnúu nahnú itándiaa ansivi, icúmí-sì ndacùchì ndee-sí. ²⁷ Dandu natú yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cundehè nèhivì yùhù sàmànui mahì vïcò nahnú. Cahnú poder cucumí, te yáha ga ndiaha coo inicutu ndé ié. ²⁸ Daaní, quìvì quesaha cuu nsidaájàn, dandu contentu ni cundóó-nsiá; ndacoto ndiaá-nsià dìquì-xí, vàchi sà-ítúú hora càcu-nsia —nì cachi-yà.

²⁹ Dandu nì nacani-ya xì-né inga ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Cundehè-nsiá nù-higuera jaàn, ò ndéni yutnù ní cui; ³⁰ nú indéhe-nda sàni ndunsidi-nú, dandu ñà-yucán cundaà ini-nda sà-ítúú tiempu ihni. ³¹ Pues ducán stná mii-nsiá, quìvì cuni-nsià cuú ñà-nduà sàni cachì xì-nsiá, dandu vátùnì cundaà inì-nsia ñà-sà-ítúú tiempu cusahnú Dios ñuhiví nduá.

³² 'Ñà-ndáà nduá cachí, mà sàà cui nsihi nêhivì itiacú vichi dècuèndè cachi sàni cuu ndisa nsidaa ñà-nduá sàni cachì xì-nsiá vichi. ³³ Cunaha-nsiá, icúmí sàà ansivi xì ñuhiví ndañuhá, doco palabra cachí yùhù, còó, mà nunca sàà ndañuhá.

³⁴ 'Cuidadu cundoo-nsia, còtó nandòdó-nsiá ichì váha, vâchi nú quidá cuáhà-nsiá vicò, te xíni-nsia, te ò nacání cuáhà inì-nsia sàhà vida xi-nsia ñuhiví yohó, pues vihini nandòdó-nsiá ichì mà, dandu nanàá sàà quivì coo tnùndoho, te có-nìhnú inì-nsia.

³⁵ Vâchi na ian (nanàá tnî iin quisì ini) iin trampa, ducán icúmí quixi tnùndoho ñiquì nêhivì inicutu ñuhiví. ³⁶ Ñàyùcànduá, cunihnu tùha inì-nsia, te càcàn tàhvi-nsiá nicanicuahàn sàhà-ñá vâtùni càcu-nsia nùù nsidaa tnùndoho vâxi ma, te nìhìtâhvi-nsiá natù-nsia màcùndoo-nsia nùù yùhù ana nduú Tnaha Nêhivì Ñuhiví —nì cachi Jesús.

³⁷ Quivì yucán, veheñùhu cahnú íá-yà ndui, dacuahá-yá nêhivì, te ñuu núhù-yà (iin ñuu tii íá) Yucù Olivo. ³⁸ Dandu nsiquivì dàtnàà vâxi tu-ya veheñùhu. Ñàyùcànduá, nêhivì cuáhà mà, naha vâxi stná-nè veheñùhu, vâchi cuní-nè cunini-ne nansa cachí-yà.

22

Nansa nì ndatnuhu tnahá nêhivì nandúcu-nê nansa tnii-ne Jesús

¹⁻² Vicò pascua nisa nani iin vicò nisa xixi-ne pan có-ndùtáchí. Te sà-ítúú vicò mà vâxan, te nì ndatnuhu tnahá dùtù xícusahnú xì nêcuàchì ley xi veheñùhu, nandúcu-nê nansa nìhì-né cahnì-né Jesús, vâchi yúhì-nè (cunitnùhu) nêhivì cuáhà sàhámà.

³ Daaní, nì quìhvi ñà-malu ini anima iin tiàa dacuahá Jesús nani Judas Iscariote. ⁴ Ñàyùcànduá, nì sàhàn-nè nùù dùtù xícusahnú. Te nì càhàn-nè xì nêcuàchìmà, xì stná tè-xídandacú nùù policia, nì ndatnuhu-né xì nêcuàchìmà nansa cui quida-ne, te dayáha-ne mii-yá ndahà nêcuàchìmà. ⁵ Te nêcuàchìmà, nì cacudiì ini-nè, te nì ndòò sahnú-né chiyàhvi-ne. ⁶ Ñàyùcànduá nì cachi Judas vâtùni íámà, te nì quesaha-né nì nanducu-né nansa nìhì-né dayáha-neyà ndahà nêcuàchìmà, doco ni cùnduá na có-ndòò cuáhà nêhivì indéhe.

Nansa nì cutnahá Jesús xì compañeru-yà nì xixi-ya Cena ì

⁷ Daaní, nì sàà vicò xixí-né pan có-ndùtáchí, te quivì yucán xíhì stná iin lelù nduú promesa siempre sàha-ne vicò pascua mà. ⁸ Ñàyùcànduá nì techuún Jesús Pedro xì Juan, cachí-yà xì-né:

—Cuahán-nsiá quidayucun-nsiá ndé cuxi-nda vicò pascua.

⁹ Te nì cachi-nè xì-yá:

—¿Índù divi cuní-nî cùhùn-nsì quidayucun-nsì?

¹⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Na sàà-nsiá ñuu mà, icúmí-nsiá ndacùhun tnahá-nsiá xì iin tiàa idádocó xi iin yoo tècuí. Divi nêcuàchìmà cunchicùn-nsiá cùhùn dècuèndè vehe ndé quìhvi-ne. ¹¹ Dandu càhàn-nsiá xì nêcuàchì divéhé-xí má cachi-nsiá xì-né ñà-dòhó cachí maestro xì-né: “¿ndévì íá vehe cahnú ndé cuxi-ya comida pascua xì nêcuàchì dacuahá-yá?” ¹² Dandu nêcuàchì divéhé-xí má, icúmí-nê dacuní-nè mii-nsiá índù íá iin vehe cahnú pisu ñiquì-xí ndé sà-ità víi yutnù. Yucán nsidayucun-nsiá ñà-cudiní-ndà.

¹³ Dandu nì caquihin nêcuàchìmà ichì cuáhàn-nè. Te nacua nì cachi-yà xì-né, ducán ndisa nì cuu. Ñàyùcànduá yucán nì quidayucun-nè comida pascua.

¹⁴ Daaní, na ní sàà hora mà, dandu nì sàà-yà yucán, te nì sàcòò-ya xì nsì-úxin ùi nêcuàchì nì nìhì chuun nùù-yá.

¹⁵ Te nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù, ñuhú cuísi inì cutnahí xì-nsiá cuxi-nda vicò pascua yohó, dandu después icúmí ndohi. ¹⁶ Vâchi cachí xì-nsiá, mà cúxí guè comida vicò pascua ndé cachi sàà tiempu cusahnú Dios ñuhiví yohó; vâchi vicò yohó, ejemplu nduá, doco na sàà quivì cusahnú-yá, dandu cundumà ñà-sàni cuu ndisa ñà-nduá cuní cachi vicò yohó —nì cachi-yà.

¹⁷ Dandu nì tnii-ya pocillu, te nì naquimaní-yá Dios (sàhà ndutè sì-úvâ ñuhu-ma), te nì cachi-yà:

—Tnii-nsia pocillu yohó, te coho nsidaa-nsiá chichíí-tê. ¹⁸ Vàchi cachí xì-nsiá, mà cohó guè ndutè sî-úvà ndè cachi sàà tiempu cusahnú Dios ñuhiví yohó.

¹⁹ Dandu nì tnii stná-yà iin pan, nì naquimaní-yá Dios sàhá, te nì dàcuàchí-yáña; dandu nì dasàn-yáña nùù nsidaa-né, te nì cachi-yà xì-né:

—Pan yohó, nahi iquícúñúí nduá, vàchi cuàhìn cuàhatahvì vida xi (cuì) sàhá nsi-daa-nsiá. (Cuxi-nsia vichi, dandu después), nacua nì quida-nda vichi, ducán quida stná-nsià (quívì nùù-xí) sàhá-ñá nsinuu inì-nsia yùhù —nì cachi-yà.

²⁰ Daaní, divini ducán nì quida stná-yà xì pocillu mà: na ní nsihì nì xixi-ne, dandu (nì tnii-yaña), te nì cachi-yà:

—Ñà-ñùhú pocillu yohó nduú seña xi ichì saa nacóí cunchicùn nèhivì, vàchi nahi nì nduá, te icúmí nì cuità sàhá-ñá nìhítàhvì ndiaha-nsiá.

²¹⁻²² 'Doco cunaha-nsiá, tiàa cuàhàn cahin xì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, iá-nè yohó xixí tàcá-ndà xì-né nùù mesa yohó. Te mate ñà-ndáà nduá, icúmí cuì, vàchi ducán nì chitnùnì ini Dios, doco tiàa cuàhàn cahin xí, ñdahví-nè! —nì cachi Jesús.

²³ Ñàyùcànduá, nì quesaha nèhivì ndoó yucán nì xìcàn tnùhù stnahá-né nùù-né ana nduú tiàa cuàhàn quida ducán cahan-né.

Nansa nì cuàà nècuàchì dacuahá-yá, iin iin-ne cuní-nè cunduu-ne ana chicá ndiaá

²⁴ Nì cuàà stná-nè sàhá-ñá ana cunduu nècuàchì chicá ndiaá. ²⁵ Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì-né:

—Tè-cùsàhnú inga ñuu, fuerte cusáhnú-te nùù nèhivì ñuù-te. Yua ñuu dandacú víi cachí tè-xícusahnuma sàhá mii-té. ²⁶ Doco mii-nsiá, màsà quídá-nsiá na quídá tè-yucán. Vàchi nsidaa ana nìhì chuun dandacú nùù-nsiá, icúmí-né cunihnu (ndahví ini-nè) na iin nèhivì chicá chii; vàchi iin nècuàchì chicá idónuu, xiñuhu cunduu-ne nahi ana xinúcuáchí. ²⁷ Vàchi nì cachí-ndà iá iin lamú iá xixí, te iá stná iin nècuàchì xinúcuáchí (nùù chuun yuhùnùhú), pues ¿ana chicá idónuu cahan-nsiá? ¿Amadí lamú mà nduú ana chicá idónuu? Doco cundehè-nsiá yùhù, nansa quidé xì mii-nsiá: na ian quídá iin peón xinúcuáchí, ducán nduú modo xi quidé xì-nsiá.

²⁸ 'Mii-nsiá nduú nècuàchì iin-ni sàni tenchicùn xí, te nì yàha stná-nsià nsidaa tnùndoho nì yàhi. ²⁹ Ñàyùcànduá, nacua nì sàha Yué yùhù chuun cusahnúí, ducán nìhítàhvì stná mii-nsiá quide, nìhì stná-nsià chuun dandacú-nsiá. ³⁰ Vàchi na sàà quívì cusahnúí, dandu icúmí stná mii-nsiá cutnahá-nsiá xí cundoo-nda cuxi-nda nùù mesa xi, te nìhítàhvì stná-nsià cundoo iin iin-nsia silla ndiaha, dandacú-nsiá nùù ùxin ùi ñuu-ndà ndé cundoo nèhivì raza-ndà Israel.

Nansa nì cachi Jesús xì Pedro ñà-ináhá-yà icúmí-nè nacuaà-néyà

³¹ Dandu nì cachi Stoho-ndà Señor xì Simón (Pedro):

—¡Ay, Simón! Nì xìcàn ñà-malu permisù quida ndevàha-sì xì anima-ní na ian quídà-ndà na dandíachí-ndà nùni. ³² Doco yùhù, nì xìcàn tàhvì sàhá-ní ñà-màsà nándòdó-ní yùhù, Simón. Dandu mii-ní, quívì sàni sàà-ní naxicocuñ inì-ní, dandu nacuaàhandee inì-ní ñanìtnaha-ní.

³³ Dandu nì cachi Simón xì-yá:

—Señor mío, iin-ni ié` dispuestu cunchicuìn mii-ní mate ni chícádí-nèndó, te ò ni cahní-nèndó.

³⁴ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Cachí xì-ní, Pedro: ñuú vichi na táñaha ga coto lehe sùndùhá, te sàni nacuaà-ní yùhù ùni xichi.

Nansa nì cachi Jesús na sá-itúú hora tnii nèhiví-yá

³⁵ Dandu nì cachi stná-yà xì nsidaa-né:

—Na ní techuín mii-nsiá nì xicanuu-nsia daa, nì dàndàcuí nùù-nsiá ñà-nì ndóo cartera xi-nsia, xì stná morral xi-nsia, te ni màsà cúníhí stná-nsià inga ndisàn-nsiá cùhùn. Pues, (vichi cachi-nsià xì), ¿a ní quidamaní iñaha nùù-nsiá quívì yucán?

Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Còó.

³⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Pues, tucu iá vichi, vàchi xiñuhu-ñá cunihi-nsia cartera xi-nsia na cùhùn-nsià, te cunihi stná-nsià morral xi-nsia cùhùn. Te nècuàchì có-icúmí espada, chicá vaha ni dicó-né dùhñù-né, te cuiin-ne ian. ³⁷ Vàchi dohó cachá` sàhí nùù tutu ìì: “Nì quida nèhivì cuenta na ian nduú-yá iin tiàa malu”. Ñàyùcàndùá, yùhù cachí` (xì-nsiá), fuerza icúmí cuu ducán xí, vàchi nsidaa ñà-nduá cachá` sàhí, icúmíâ cuu ndisa.

³⁸ Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, cundehè-ní yohó: Ùì espada nihí-nsí.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¡Daaní xì palabra jaàn!

Nansa nì sàhàn Jesús huertu nani Getsemaní, te nì xicàn tàhvì-yá nùù Yuamáni-yá Dios

³⁹ Daaní, nì quee-ya vehe, te nacua nduú estilu xi-ya cuàhàn-yà Yucù Olivo, te nchícùn stná nècuàchì dacuahá-yá. ⁴⁰ Te na ní sàà-yà lugar cuní-yà, dandu nì cachi-yà xì-né:

—Càcàn tàhvì-nsiá nùù Dios sàhà-ñá màsà dándáhvì ñà-malu mii-nsiá.

⁴¹ Dandu nì cuxica tii-yá chicá nùù-xí, nacua sàà dacana-nda iin yùù. Te yucán nì sàcùin sìsì-yá nì xicàn tàhvì-yá nùù Dios, ⁴² cachí-yà:

—Yuamáni', xicàn tàhvì nùù-ní. Nú cuní-ní, dandu dacúxíó-nî tnùndoho icúmí yahi, vàchi nahi (ñà-ùà ñuhú iin) taza, ducán nduá nùí. Doco màdì ñà-nduá cuní yùhù nì cùndúá; còó, ñà-nduá cuní mii-ní —nì cachi-yà.

⁴³ Dandu nì ndecunu iin ángel nì quixi ansivi, te nì chindee-né mii-yá ñà-nìhì gá-yà valor xi-ya. ⁴⁴ Vàchi yáha ga nacání ini-yà. Ñàyùcàndùá chicá fuerte nì càhàn-yà xì Dios. Te nì cana cuàhà tètñì-yá, doco tètñì mà, na ian cóyo gota nahnú nì, ducán nì còyo-tè ñuhù.

⁴⁵ Daaní, nì ndacuiin-yà vaxi-ya ndé itánduhù nècuàchì dacuahá-yá, te nì xini-yà xíquidì-nè ñà-cuàhà guá ndoó-né tnùnsí ini. ⁴⁶ Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì-né:

—¿A ñà-sànì quidì-nsia nduá? Chicá vaha ndacuita-nsia, te càcàn tàhvì-nsiá nùù Dios sàhá màsà dándáhvì ñà-malu mii-nsiá.

Nansa nì tnii nèhivì Jesús, te nì suhni-nèyà

⁴⁷ Na càhàn ìì-yá xì nècuàchìmà, dandu nì quesaa cuàhà nèhivì. Te iin tiàa nì sanchicùn xì-yá nduú ana ndàcà-xì-né vaxi, divi Judas, vàchi iin ana nìsa cutnahá xi nsì-úxin iin ga nècuàchì dacuahá-yá nduú-né. Te divi-ne nì tnàtuu-ne nùù-yá, nì chitú-nè nùù-yá.

⁴⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Judas, ñà-nì chitú-nî nùí, ¿a ducán nduú modo cahín-nî yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví?

⁴⁹ Dandu compañeru-yà, nì cundaà ini-nè nansa cuàhàn cuu, ñàyùcàndùá nì cachi-nè xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, ¿a cánì-nsí mii-né xì espada vichi?

⁵⁰ Dandu iin compañeru-yà, nì canì-ne espada xi-ne iin tiàa quidáchúùn nùù dùtù cusáhnù, te nì tàhndè tùtnù-té ladu cuahá-te. ⁵¹ Doco nì cachi-yà:

—¡Daaní xì ñà-jaàn!

Te nì chituu-ya dìnìndàhá-yà tùtnù témà, te nì nduvàha dahuan. ⁵² Dandu nì càhàn-yà xì nsidaa nèhivì nì caquesaa tnii xi-yá, divi dùtù xícusahnú, xì tè-dàndàcú xíndiaa veheñùhu, xì dava ga stná nècuàchì nihí chuun, te nì cachi-yà xì nsidaa-né:

—A ducán nduú modo (tníí-nsiá yùhù), vaxi-nsia nihí-nsiá espada xì garroti na ian tècùihná nduú, ⁵³ mate nsiquívì nìsa ìe xì-nsiá veheñùhu cahnú, te cónì tníí-nsiá yùhù. Doco vichi, meru tiempu xi mii-nsiá nduá, divi tiempu quida quini guá mii-sí dandacú nùù ichì ñáa.

Nansa nì nacuaà Pedro Jesús

⁵⁴ Dandu nì tnii-tèyá nì saca-tèyá cuàhàn-te ndè ini vehe dùtù cusáhnù. Te Pedro, nchícùn xica ní-né mii-yá cuàhàn-nè, (te nì yàha stná-nè) ini patiu vehe ma. ⁵⁵ Dandu nèhivì ndoó yucán, nì xicùn-né iin ñuhu mahì patiu mà, te nì sàcùndoo-ne; te nì sàcòo

stná Pedro mahì nsidaa-né. ⁵⁶ Doco iin ñàhà chii quidáchúûn yucán, nì xini-ña Pedro na iá stná-nè ndé tnùù ñuhu mà, te nì indehè váha-ñané, cachí-ña:

—Nècuàchì yohó, compañeru Jesús nduú stná-nè.

⁵⁷ Doco Pedro, nì nacuaà-neyà, cachí-nè:

—Yùhù, có-ináhì Jesús, señorita.

⁵⁸ Daaní, después, indéhe stná inga nèhivì-né, te nì cachi-nè:

—¿Amádi iin nèhivì xí Jesús nduú stná mii-ní?

Doco nì cachi Pedro:

—Còó, mà ndísá, señor.

⁵⁹ Daaní, nì yàha inga hora, te fuerte nì cachi inga nèhivì (xì compañeru-nè):

—Ñà-ndáà nduá, nècuàchì yohó nduú iin nèhivì nì cutnahá stná xì Jesús, vàchi nècuàchì ladu Galilea nduú stná-nè.

⁶⁰ Doco Pedro, nì cachi-nè:

—Señor, nì có-cùndáà inì ñà-nduá cáhàn-ní sàhà-xí.

Te cáhàn ì Pedro palabra mà, te momentu mà nì xito lehe. ⁶¹ Dandu Stoho-ndà Señor, nì nacuíco-yá yàtà-yá, nì ndacoto-yanè. Te sàhà ñà-yucán nduá nì nsinuu ini-nè nansa nì cachi-yà xì-né daa ñà-tañáha ga coto lehe, te ùnì xichi sàni nacuaà-neyà. ⁶² Ñàyùcànduá, nì quee-ya iladu patiu mà nì sacuaahà-né.

Nansa nì quida quini policía xì Jesús, te nì sàcùndiaà-teyá

⁶³ Daaní, tiàa xíndaca xi-yá, nì sàcùndiaà-teyá, te nì cani-tèyá. ⁶⁴ Nì chidàhvi-tè nùù-yá, te nì cani-tèyá, cachí-te xi-yá:

—¿Cachi cuàá-ní ana nì cani xi-ní!

⁶⁵ Te cuàhà gá stná iñàha nì cacachì-te nì cahíchì uun inì-teyá.

Ñà-nduá nì cachi Jesús na ní sàà-yà nùù Junta Cahnú

⁶⁶ Daaní, na ní tùinuù, nì nataca nsidaa nècuàchì nduú Junta Cahnú; nì càna nècuàchì sahnú dandacú nùù ñuu yucán, xì stná dùtù xícusahnú, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu. Dandu nì dàtnátuu-ne Jesús nùù nsidaa-né, te nì cachi-nè xì-yá:

⁶⁷ —Nú divi Cristu ndiaha nduu-ní, dandu cachi ndàà-ní xì-nsí.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú ni cachí xì-nsiá, mà nunca cunindísá-nsiá. ⁶⁸ Te ò nú ni ndàcàtnùhí nùù mii-nsiá iñàha, ni mà nàxícónihí stná-nsiá nùù, te ni mà dáñá-nsiá yùhù. ⁶⁹ Doco yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, dècuèndè vichi cuàhàn duha icúmî coi ndahà cuahá mii-yá ana chicá cusáhnù, divi Dios.

⁷⁰ Ñàyùcànduá, nsidaa nècuàchì Junta mà, nì xicàn tnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—¿A ndísá Dèhemanì Dios nduu-ní cahan-ní?

—Jaan —cachí-yà— nacua nì cachi-nsiá, divi ducán nduá.

⁷¹ Ñàyùcànduá, nì cachi nèhivì Junta mà:

—Có-xiñùhù gá-ndà ni-iin testigu quixi, vàchi divi mii-né sàni cachi-nè, te nì inini-nda —nì cachi-nè.

23

Nansa nì dàyáha-ne Jesús ndahà gobernador Pilatu

¹ Dandu nsidaa nècuàchì Junta yucán, nì ndacuítà-ne, nì saca-neyà cuàhàn-nè xì-yá nùù Pilatu. ² Te cuàhà nì cáhàn tnùhu-ne sàhà-yá nùù témà, cachí-nè:

—Nècuàchì yohó, sàni xini-nsì, dacá-né dìni nèhivì ñuu-nsì yohó, vàchi cachí-nè mà váha chiyàhvi-nsi renta xi nación nùù rey cahnú César, vàchi cachí-nè mii-né nduú-né rey Cristu.

³ Dandu nì ndàcàtnùhù Pilatu nùù-yá, cachí-te:

—Mii-ní, ¿a ndísá rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní, á coó?

Dandu cachí Jesús:

—Nacua cachí-ní, divi ducán nduá.

⁴ Dandu nì cachi Pilatu xì dùtù xícusahnú, xì stná nèhivì cuàhà yucán:

—Sàni cáhàn xì nècuàchì yohó, te còò ni-iin falta ni quidá-né tuxí.

⁵ Doco nècuàchì cáhàn tnùhu sàhà-yá mà, vihi gá dana nì cáhàn-nè, cachí-nè:

—Nècuàchì yohó, cuàhà nèhivì raza-nsì dacuahá-né, te danácuîdà-nè nècuàchìmà dècuèndè ladu Galilea xì ndé` stná ladu yohó, nsidanicuú ladu ndé ndoó-nsí —nì cacachi-nè.

⁶ Na ní inini Pilatu ñà-jaàn, dandu nì ndàcàtnùhù-té, ¿a nècuàchì Galilea nduú Jesús, á cóó? ⁷ Te divi (ñà-ndáà nduá). Ñàyùcànduá, nì cundaà inì-te ñà-divi rey Herodes nduú ana ndiá ìcà nsidandaà sàhà chuun ma. Sàháyùcànduá, nì dàyáha-tèyá ndahà rey mà, vèchi iá stná tèmà ñuu Jerusalén quivì yucán. ⁸ Daaní, na ní xini rey mà-yá, nì cudìi gá inì-te, vèchi sàcàní tiempu cuní-te cundehè-téyâ. Vèchi cuàhà gá ñà-nduá cachí nèhivì sàhà-yá, te cuní stná-te cundehè-té quida-ya iin milagru. ⁹ Ñàyùcànduá, cuàhà ní ndàcàtnùhù-té nùu-yá, doco còò ni-ìñàha ni náxícóníhí-yá nùu-té. ¹⁰ Te yucán nì casaà stná dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, nì sàcuíta stná-nè, te yáha ga dana nì cáhàn tnùhu-ne dìquì-yá. ¹¹ Doco Herodes xì soldadu xi-tè, cuisì-ní nì dàvadiquì uun-tèyá, te nì sàcùndiaà-teyá. Dandu nì chindixi-tèyá sìcoto vico, te nì dànúhù-teyá nùu Pilatu. ¹² Te cunaha-ní, divi quivì yucán nì nàcòvòha stnahá Herodes xì Pilatu, vèchi nìsa xini ùhì stnahá-te.

Nansa nì cachi stná Pilatu icúmí Jesús cui-yà

¹³ Dandu Pilatu, nì nacana-tè dùtù xícusahnú, xì nsidaa tè-nìhí chuun, xì nsidaa gá nèhivì. Te nì nsìhi nì catnàtuu nsidaa-né nùu-té, ¹⁴ dandu nì cachí-te xi-né:

—Ndacá-nsiá nècuàchì yohó vèxi, vèchi cahan-nsiá dacá-né dìni nèhivì ñuu-nsia yohó. Doco sàni xicàn tnùhù váhi nùu-né indéhe nsidaa-nsiá, te sàni cundaà inì, còò ni-iin cuàchi-ne nacua cachí-nsiá. ¹⁵ Daaní, después nì dàyáhi-nè ndahà Herodes, te nì sàhàn stná-nsia nùu nècuàchìmà, doco ni mii stná-nè, cóni cèchí stná-nè sàhà ñà-cui Jesús, vèchi còò ni-ìñàha iníhíca-nè. ¹⁶ Ñàyùcànduá, cuàhìn dandacuí ñàhni cuií-nè, dandu dàñà-né.

¹⁷ (Ducán nì cachi Pilatu), vèchi fuerza icúmí-tê dañá-té iin nècuàchì ndiadí cada nacává vicò mà. ¹⁸ Doco nèhivì cuàhà itá yucán, iin-ni cána fuerte sàstnùhù-né, cachí-nè:

—¡Ni cui Jesús! ¡Barrabás ni dáñà cuní-nsí! —nì cachi-nè, ¹⁹ vèchi Barrabás mà nduú iin tiàa nì quida revolución ñuu yucán, te nì sahnì stnàhá-te, ñàyùcànduá, ndiadí-te vehecàa.

²⁰ Daaní, tucutu nì cáhàn Pilatu xì nèhivì cuàhà mà, fuerte nì cáhàn-te, vèchi dispuestu iá-te dañá-té Jesús. ²¹ Doco nèhivì mà, tucutu cána ndee-né, cachí-nè:

—¡Ní cui Jesús nchíca cruz! ¡Ní cui-nè, cuní-nsí!

²² Dandu ñà-únì nì cáhàn-te xi-né, cachí-te:

—¿Índù chuun cui-nè ñà-còò ni-iin falta xi-ne iá? Sàni ndàcàtnùhí nùu-né, te còò ni-ìñàha dísàhà-xí cui-nè. Ñàyùcànduá, icúmí-nè ñàhni cuií ni-ne, te dàñà-né —nì cachí-te.

²³⁻²⁴ Doco nèhivì cuàhà yucán xì stná dùtù cutnàhá xí-nè, vihi gá fuerte nì càna ndee-né, xicàn-nè ñà-cui Jesús nchíca cruz. Te ñà-fuerte guá nì càna-ne, sàhámà nì cundee-né (nì dàxínù ini-nè Pilatu) ñà-quida-tè nacua nì cuni mii-né. ²⁵ Ñàyùcànduá, nì dañá-té Barrabás nùu-né, vèchi divi-tè nì xicàn-nè dàñà, mate iin ana nì quida revolución nduú-te, te nì sahnì stnàhá-te, ñàyùcànduá nì sàcùndiadi-te. Doco Jesús, còò. Nì dàyáha Pilatu mii-yá (ndahà soldadu) ñà-quida temà xì-yá ñà-nduá nì xicàn nèhivì cuàhà mà.

Nansa nì chituu-tè Jesús nchíca cruz

²⁶ Dandu nì saca-tèyá cuàhàn-te xi-yá. Te ichì yucán nì xini-te vèxi iin nècuàchì ñuu Cirene nani Simón, màndixi-ne nì sàhàn-nè nùu ítú. Te divi nècuàchìmà ní tniì soldadu, te nì dàcuídá-tené cruz xi-ya; ñàyùcànduá, nsidá-né cruz cuàhàn-nè nchícùn-nèyà.

²⁷ Cunaha-ní, cuàhà gá nècuàchì ñàhà nchícùn stná xì-yá cuàhàn, te cuàhà stná nèhivì dava ga. Te nècuàchì ñàhà mà, yáha ga xísacu-ne, ndoó-né tnùnsí ini sàhà-yá. ²⁸ Dandu nì nacuico-yá yàtà-yá, cachí-yà xi-né:

—Cunini vaha mii-nsiá nècuàchì ñàhà ñuu Jerusalén. Màsà cuácú-nsiá sàhà yùhù. Chicá vaha ni cuácú-nsiá sàhà mii-nsiá xì sàhà dèhe-nsia. ²⁹ Vèchi vèxi iin tiempu (ùhì)

quìvì nùù-xí, dandu icúmí nèhivì cachi-nè: “Nansicáhán nèhivì còò méè-xi. Chicá nsiha màsà cáci ni-iin dèhe-nda ni cuí, te màsà cícúmí-ndá ni-iin méè dachichi-nda chicá vaha”. ³⁰ Te icúmí stná-nè cachi-nè: “¡A sáci vaha ni caá yucù ò lúnsì dìquì-ndà, te dàhvi dahuun-nda!” cachi-nè. ³¹ Váchì (ducán iá nahi ejemplu sàhà tutnù): nú dècuèndè yutnù vida cuní nèhivì (cahmi-ne), dandu vihi gá mà úhì coco stná tutnù ìchí. (Te ducán stná yùhù: nú dècuèndè yùhù cuní nèhivì dandohó-né, dandu vihi gá más icúmí nèhivì malu ndoho stná-nè) —nì cachi-yà.

³² Cunaha-nsiá, ndacá stná soldadu mà ùi tiàa nì quida falta, cutnàhâ stná-te xi-yá cuàhàn ndé cui stná-te. ³³ Dandu nì casaà nsidaa-né iin xaan ndé cachí-nè Nùù Iquì Dìnì. Te yucán nì chituu soldadu mà-yá nchìca cruz, mii-yá xì stná ùi tèn-nì quida cuàchi ma, iin-tè ladu cuahá-yà, te ingà-te ladu itní-yà. ³⁴ Dandu nì cachi-yà:

—Padre mío, cuicahnú inì-ní sàhà nèhivì yohó, váchì có-ináhá-nè ñà-ndúá quidá-né.

Daaní, tè-xínduu soldadu mà, nì dasàn-té sìcoto xi-ya según nì nihì iin iin-tè na ní idàdiquí-te sàhà-ñá. ³⁵ Te indéhe váha nsidaa nèhivì cuáhà mà. Te itá stná nècuàchì nihí chuun, sácùndiaa-nèyà, cachí-nè:

—Nècuàchì yohó, nìsa dacácu-ne nècuàchì dava ga; pues vichi xiñuhu dacácu stná-nè mii-né, nú ndisa Dios nì techuun-xi-né vaxi, te nú mii-yá nani Cristu nduú-né cahan-né —nì cachi-nè.

³⁶ Daaní, stná soldadu mà, nì sàcùndiaa stná-teyá, nì catnàtuu-tè nùù-yá chitáníní-te vinu ia ñà-coho-ya, ³⁷ cachí-te:

—Nú ndisa rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní, dandu dacácu-ní mii-ní —cachí-te.

³⁸ Te itúú stná iñàha dìnì cruz ndé itándiaa palabra dàhàn griegu, xì dàhàn latín, xì stná dàhàn hebreu, te dohó cachá: “Ana yohó nduú rey xi tè-raza Judea”.

³⁹ Daaní, nì càhàn stná iin tè-itúú stná nchìca cruz yucán, divi iin tè-nì quida falta mà; te nì canàhá stná-te xi-yá, cachí-te:

—Nú ndisa rey Cristu nduu-ní, dandu dacácu-ní mii-ní, te dacácu stná-ní nsiùhù.

⁴⁰ Doco inga tè-itúú stná yucán, nì càhàn duchi inì-te xi compañeru-tema, cachí-te:

—¿A có-yùhì stná-ní Dios ñà-iin-ni castigu sàni nihì nsidaa-nda? ⁴¹ Te ndohó, ndiá ìcà-ndà ndoho-nda, váchì iá ndisa cuàchi-nda, ñàyùcàndúá iá castigu xi-nda. Doco Jesús yohó, còò; còò ni-iñàha iníhí-cá-yâ.

⁴² Dandu nì cachi-te xi Jesús:

—Nsinuu inì-ní yùhù na quìvì naxicocuñ-ní cusahnu-ní ñuhiví yohó.

⁴³ Dandu nì cachi-yà xì-té:

—Ñà-ndáà nduá cachí xì-ní, quìvì vichi icúmí-ní cutnaha-ní xí cundoo-nda ñuhiví ndiaha xí Dios —nì cachi-yà.

Nansa nì xihì Jesús nì dandá-yá sàhà cuàchi-nda

⁴⁴⁻⁴⁵ Daaní, nahi càxíhúì nì dàhvi orá, te nì nàcuùin tnùù inicutu ñuhiví, te iin-ni nì ndòo ducán dècuèndè càhúnì nì cuaà. Te ini veheñùhu cahnú nì quedava cortina cahnú (sadí nihni cuarto yucán). ⁴⁶ Dandu Jesús, fuerte nì ndàhì ndee-yá, cachí-yà:

—Padre mío, nùù ndahà mii-ní quidé entregar anímè —nì cachi-yà. Dandu nì xihì-yà.

⁴⁷ Daaní, capitán (iín yucán), nì xinì-te nsidaa ñà-ndúá nì cuu, te nì ndenihi vaha-tè Dios, cachí-te:

—Ñà-ndáà nduá, nèhivì ndàcuìsì inì-xi nì sanduu nècuàchì yohó.

⁴⁸ Te nsidaa gá nèhivì nì sàà yucán, nì xini-nè nansa nì cuu, dandu nì naquihin-ne ichì mànuhù-né vehe-ne, caní ndáha-né nchìca-ne. ⁴⁹ Te yucán ndoó stná cuáhà nècuàchì ñàhà nì quixi ñuu Galilea cutnàhâ-né xì-yá nì quesaa ñuu Jerusalén. Te mii-né xì stná nècuàchì dava ga ináhá xí-yâ, xica itá-né, indéhe váha-ne ñà-ndúá nì cuu.

Nansa nì ndùxin Jesús ini cueva

⁵⁰⁻⁵¹ Daaní, (ñuu mà) nìsa ìa stná iin tiàa nani José. Iin nècuàchì vaha nduú-né, váchì ndàcuìsì ini-nè. Te meru ñuu-nè nduú iin ñuu tii nani Arimatea ndé ndoó puru nècuàchì raza-nè Judea. Iin nècuàchì Junta Cahnú nduú stná-nè, doco mii-né, cónì ndóo ini-nè xì ñà-ndúá nì dandàcú compañeru-nè ñà-cui Jesús, váchì nihnú ini-nè

(Dios, te xiníndísâ-né) ñà-icúmí-yâ cusahnú-yá ñuhíví yohó. ⁵² Pues divi nècuàchì mà nì sàhàn nù Pilatu, nì xicàn-nè iquicúñú Jesús. ⁵³ Dandu nì sàhàn-nè nì nanihi-neyà, nì chidúcùn-nèyà iin dahmà, te nì chinacaa-nèyà ini cueva xi nsii nì sate nèhivì nù cavà. Te cueva mà, ni-iin nsii tàñáha ga cundùxin inià. ⁵⁴ Cunaha-ní, quivì yucán nì sanduu víspèra xi vicò pascua, te sà-ítúú cunduu stná quivì descansu. ⁵⁵ Ñàyùcàndüá, nècuàchì ñahà nì quixi Galilea mà, nì catenchicùn stná-nè nì sàhàn ndé nì sàcundùxin-ya, te nì xini-nè lugar mà, xì nansa nì sàcùnacaa cuerpu-yà. ⁵⁶ Dandu mànuhù-né, nì quidayucun-nè tàtnà tnàmì xì pomada sahán tnami. Daaní, quivì descansu mà nì quetatu-nè nacua cachí ley (xi-ne).

24

Nansa nì natiacu Jesús

¹ Naha va quivì primeru semana nì quihin nècuàchì ñahà mà ichì cuàhàn-nè ndé nì ndùxin-ya, nihí-né tàtnà tnàmì nì quidayucun-nè, te cutnàhà stná-nè xì itnii gá nècuàchì ñahà. Te na ní casaà-nè yucán ² nì xini-nè sàni cuxio cavà cahnú nì sandiadi yuhù cueva mà. ³ Dandu nì caquihvi-ne inì-xi, doco còò cá Stoho-ndà Jesús nì xini-nè. ⁴ Ñàyùcàndüá, cuàhà gá nì ndulocó-nè. Dandu nì xini-nè yatni uun yucán nì sàcuíta ùi ana ndixín sìcoto cuxín yéhè. ⁵ Te nì cayùhí cuaá-nè, te nì nàcùnihni ndee-ne. Dandu nì cachi ángel mà xì-né:

—Còò necesidad nanducu-nsiá mii-yá yohó ndé nduú lugar xi nsii, vàchi sà-itiácú-yà. ⁶ Còò cá-yà yohó, vàchi sàni natiacu-yà. ¿A có-nsinúú inì-nsia ñà-ndüá nì cachi-yà na iá va-ya xì-nsiá ladu Galilea? ⁷ Vàchi dohó nì cachi-yà: “Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhíví, icúmî yàhi ndahà tè-malu, dandu cachituu-tè yùhù nchìca cruz; doco tìxi ùni quivì icúmî natiacu”, nì cachi-yà.

⁸ Dandu nècuàchì ñahà mà, nì nsinuu ini-nè ñà-dúcán ndisa nì cachi-yà xì-né daa. ⁹ Dandu nì caquee-ne cueva mà mànuhù-né ndé ndoó-né, te nì nacani-ne nsidaámà xì ùxin iin nèhivì xí-yá, xì stná nècuàchì dava ga.

¹⁰ Cunaha-ní, nècuàchì ñahà mànuhù cachitnùhu xi nèhivì mà nduú María Magdalena, xì Juana, xì María dihi Jacobo, xì itnii gá stná nècuàchì ñahà dava ga. ¹¹ Doco nècuàchì tiàa (nì inini ma), nì tuxi ini-nè ádi cuentu uun ndüá nì nacani nècuàchì ñahà mà. Ñàyùcàndüá, cóni xiníndísâ-né.

¹² Doco Pedro, después nì ndacuiin-nè nì dàyàà-nè cuàhàn-nè sepultura mà. Te (na ní sàà-nè) nì xito nihni-ne inià nì xini-nè mii dahmà nì ndòò itánduhù iladú. Dandu mànuhù-né vehe-ne, nacání cuàhà ini-nè ndíà ndüá nì cuu cahan-né.

Nansa nì ndecunu Jesús nù ùi nèhivì xicá ichì ñuu tii Emaús

¹³ Daaní, divi quivì yucán cuàhàn ùi nèhivì xí-yá ichì ñuu Emaús. Nahi ùi hora nduá caca-nda ndé ñuu Jerusalén xì ndé ñuu tii yucán. ¹⁴ Te ùi nècuàchì mà, ndatnúhú-nè cuàhàn-nè, cáhàn-nè sàhà nsidaa ñà-ndüá làcà ní cuu. ¹⁵ Te meru ndatnúhú-nè ducán, te nì cuyatni Jesús vaxi-ya; nì tnàtuu-ya nì sacatnahá-yá xì-né cuàhàn. ¹⁶ Doco cóni nácóó-yá mii-né nacuni-nèyà. ¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndíà ndüá ndatnúhú guá-nsià cuàhàn-nsià, te ndoó-nsiá tnùnsí ini?

¹⁸ Dandu nì naxiconihí iin nècuàchì mà nani Cleofas, nì cachi-nè xí-yá:

—Nsidaa gá nèhivì ndoó ñuu Jerusalén, ináhà-nè ñà-ndüá nì cuu yucán quivì vichi. Ádi cuisì mii-ní nduú ana tàcùnítñùhu sàhámà.

¹⁹ Dandu nì cachi-yà:

—¿Ndíà ndüá nì cuu yucán?

Te nì cachi-nè:

—Cáhàn-nsì sàhà Jesús de Nazaret, vàchi cunaha-ní, iin ana cáhàn ndisa cuenta xi Dios nì sanduu-ya. Cuàhà milagru fuerte nì quida-ya, te cuàhà palabra ndiaha nì chinaha-yà. Chuun ndiaha xí Dios nìsa quida-ya nì cundaà ini nsidaa nèhivì ñuu-ndà. ²⁰ Doco dùtù xícusahnú, xì stná tè-nihí chuun ga, nì dàyáha-neyà ndahà ana nì sahnì xí-yá, te nì chituu-tèyá nchìca cruz. ²¹ Doco cunaha-ní, mii-yá nduú ana cuàhàn dacácu xi ñuu-ndà

Israel nì cahan-nsí. Te vichi sàcuàhàn-ndà ùnì quivì nì cuu xi-yá ducán. ²²⁻²³ Te quivì vichi nì sàà itnii nècuàchì ñahà iin-ni xiníndísâ stná xì-yá, te nì ndulocó-nsì nì quida-ne, vàchi naha nì sàhàn-nè sepultura (xi-ya), te còò gá iquicúñú-yà nì xìnì-nè, cachí-nè. Te nì ndecoyo stná ángel nùù-né, te cachí ángel mà sàni natiacu-yà. ²⁴ Daaní, nì sàhàn stná dava compañeru-nsì sepultura mà, te nacua nì nacani nècuàchì ñahà mà, divi ducán nì xini stná-nè ñà-còò gá iquicúñú-yà yucán.

²⁵ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

—¡Ndahví-nsiá! Mà túha-nsiá mànihi inì-nsiá; cueé sàstnùhù-nsiá cunindisá-nsiá nsidaa ñà-ndúá nì tíaa nècuàchì nì càn cuenta xi Dios sàhana. ²⁶ Vàchi (claru nì cachitnùhu-ne sàhà) ana nduú Cristu, xì nansa icúmí-yâ ndoho-ya, dandu después nanihi-yá tnùñuhu ndiaha xí-yá —nì cachi-yà.

²⁷ Dandu nì quesaha-yá nì dàtúi-ya nùù-né nansa cachí tutu ì sàhà mii-yá, divi tutu nì tíaa Moisés, xì stná tutu nì tíaa nsidaa gá nècuàchì profeta.

²⁸ Doco vichi, sà-itúú sàà-nè xì-yá ñuu tii ndé cuàhàn-nè. Dandu nì cundaà ini-nè cuní-yà cùhùn-yà chicá nùù-xí. ²⁹ Ñàyùcàndúá, nì sacundahví-nè nùù-yá, cachí-nè:

—Yohó ndòò-ní, chicá vaha, vàchi sàni cuaà, te cuàhàn cuñaà.

Dandu nì yàha nsidaa-né ini iin vehe ñà-cutnahá chii gá-yà xì-né. ³⁰ Te nì sàcòò-ya nùù iin mesa ñà-cuxi-ya xì-né. Te nì tnii-ya pan, nì naquimaní-yá Dios sàhá, te nì dàcuàchí-yáñà; dandu nì dasàn-yáñà nùù-né. ³¹ Te momentu jaàn nì nìhì-né nì nacuni-nèyà ana nduú-yá. Doco na íin cachí nì ndañuhu-yá nùù-né. ³² Dandu nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—¡Na ndiaha guá nihnú ini-ndà na ní càn-yà xì-ndà vaxi-nda ichì mà, te nì dàtúi-ya nùù-ndà nansa cuní cachi tutu ì!

³³ Dandu vichi duha nì ndacuíta-ne mànuhù-né ñuu Jerusalén, nì nasaa-nè vehe ndé sàni nataca ùxin iin nècuàchì dacuahá-yá xì stná compañeru gà-nè. ³⁴ Te nsidaa nècuàchìmà, nì cachitnùhu-ne xì nècuàchì làcà nì cansiá mà, cachí-nè:

—Ñà-ndáà nduá, sàni natiacu Stoho-ndà Señor, vàchi sàni xini Simón-yà.

³⁵ Dandu nècuàchì nì cansiá mà, nì nacani stná-nè xì nècuàchì yucán nansa nì cuu xi-né na cuàhàn-nè ichì yucán, te después nì nacuni-nèyà na ní dàcuàchí-yá pan (cuàhàn-nè cuxi-ne).

Nansa nì ndecunu Jesús nùù ùxin iin nèhivì dacuahá-yá

³⁶ Daaní, nacaní vá nècuàchìmà ñà-jaàn, te nanáà nì sàcuìn Jesús dava mahì-xí. Te nì cachi-yà xì-né:

—¡Ni ndóò vaha ini nsidaa-nsiá!

³⁷ Doco mii-né, nì cayùhí cuaá-nè; yàha ga nì ndulocó-nè, vàchi ádi duma nduá nì cahan-né. ³⁸ Ñàyùcàndúá, nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun yúhí guá-nsiá? ¿Índù chuun nacaní guá inì-nsiá? ³⁹ Cundehè-nsiá ndahí xì sàhí, dandu cundaà inì-nsiá divi yùhù nduí. Tnii ndahà-nsiá yùhù, te cundaà inì-nsiá màdi ihna nduí, vàchi ihna, còò iquicúñúá, doco yùhù, íá iquicúñúí sà-índéhe-nsiá ⁴⁰ —nì cachi-yà.

Dandu nì dàcùnì-yànè ndahà-yá, xì sàhà-yá. ⁴¹ Doco có-xiníndísâ ndisa-ne ñà-cuàhà guá cudí ini-nè, te ndulócò-nè. Ñàyùcàndúá, nì cachi-yà xì-né:

—¿Á coo iyuhu ñà-cuxi-nda yohó?

⁴² Dandu nì sàha-neyà iyuhu cuñu siaca nì chòhò, xì stná iin dahnde ñùñù. ⁴³ Ñàyùcàndúá, nì tnii-yañà nì xixi-ya nì sandehè nsidaa-né.

⁴⁴ Dandu, nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-yòhó nduá nì cachì xì-nsiá na nisa ìe xì-nsiá antes, te nì cachì xì-nsiá ñà-fuerza icúmí cuu ndisa nsidaa ñà-ndúá cachá sàhí nùù ley xi Moisés xì nùù tutu nduú alabanza, xì nùù stná tutu nì tíaa nècuàchì profeta; nsidaámà, fuerza nì cuu ndisa, —nì cachi-yà.

⁴⁵ Dandu nì dàtúi-ya nùù nsidaa-né nansa cuní cachi tutu ì, te nì sàà-nè nì cundaà ini-nè nì quida-ya. ⁴⁶ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Nacua nì cachì xì-nsiá, ducán nìsa ìa destinadu cuu xi (yùhù ana nduú) Cristu, vàchi ducán nì cachitnùhu tutu ì ñà-ìcúmî ndohi, te cuì, dandu tìxi ùnì quìvì natiacuì. ⁴⁷ Te nì cachitnùhu stná tutu mà ñà-después cùitià razón ndiaha ma inicutu ñuhìvì, vàchi icúmì-nsiâ cùhùn-nsiâ càhàn-nsiâ sàhì xì nsidaa nèhivì ñà-ndiá ìcà-né naxicocuñin ini-nè sàhà cuàchi-ne, dandu cuicahnú ini xì sàhà-né. Te ñuu primeru ndé càhàn-nsiâ razón mà nduú ñuu Jerusalén yohó. ⁴⁸ Te vichi sàni xini-nsia nsidaa ñà-nduá nì cuu (tiempu vichi), ñàyùcànduá testigu xínduu-nsiâ. ⁴⁹ Cunaha-nsiá, sàni quida Yuamánì comprometer quixi iin ana (chindee) xi-nsiá. Te yùhù cuàhìn techuín yàmà quixi coo-ya ini anima-nsiâ. Ñàyùcànduá, yohó ni cúndóo-nsiá ñuu Jerusalén dècuèndè cachi sàni cundiatú-nsiâ ndudu ì vaxi ansivi —nì cachi-yà.

Nansa mànuhù Jesús gloria

⁵⁰ Daaní, nì saca-yanè cuàhàn-yà xì-né (fuera) ñuu Jerusalén dècuèndè ñuu tii Betania. Dandu nì chitanini ducún-yà ndahà-yá, te nì xicàn-yà ni quidá Dios gracia sàhà nsidaa-né. ⁵¹ Te meru xicàn tàhvì-yà nùu Dios ducán, dandu nì ndanchito-ya mànana-ya mànuhù-yá gloria. ⁵² Ñàyùcànduá nì sàcùita sisi nsidaa-né nì naquimanì ndiaha-néyà. Dandu nì quihin tu-ne ichì mànuhù-né ñuu Jerusalén, cudî gá ini-nè. ⁵³ Te nsiquívì nìsa sahàn-nè veheñùhu cahnú, ndoó-né ndeníhí vaha cuahà-né Dios, te naquímànì stná-nèyà. Sà-ìá.

Ñà-nduá Nì Tiaa San Juan sàhà Jesucristu

Jesús nduú ana datúi nansa ía Dios, vèchi nì nanduu-ya nèhivì

¹ Na táyô ñuhiví, sà-íá mii-yá ana datúi nansa nihnú ini Dios. Nùu Yua-nda Dios ía-yà, te mii stná-yà nduú stná-yà Dios. ² Te divi-ya ía nùu Yua-nda Dios na táyô ñuhiví. ³ Mii-yá nì quidayucun-yà nsidanicuú iñàha ía ñuhiví. Te nú màsà cóó-yá, ni-iñàha mà cóó stná ñuhiví. ⁴ Sàhà mii-yá xí-itiaacu nsidaa ana itiacú. Te sàhà ñà-itiácú ndiaha-yá, ñà-jaàn sàni sàà-yà datnúu ini-yà nèhivì ñuhiví. ⁵ Cunaha-nsiá, ichì ñáa nduá ñuhiví yohó, doco iin-ni datnúu ndiaha-yá ini anima-ndà; te nsidaa ñà-íá ichì ñáa ma, cóni cùì cundeá nùu-yá.

⁶ Nìsa ìa iin tiaa nì nìhì chuun nùu Dios; Juan nani-né. ⁷ Te nì quixi-ne nì cachi-nè ñà-ndácuìsì xì nèhivì nansa ía mii-yá ana datnúu xì sàxìnítùnì-ndà sàhà-ñá vátùnì cunindisá nsidaa-néya. ⁸ Màdi Juan yucán nì sándúu ana datnúu ndiaha xi ini-ndà, cóo; cuìsì nì quixi-ne ñà-cachitnùhu uun-ne nansa ía mii-yá quidà-xì ñà-jaàn, ⁹ vèchi ndisa sàvaxi mii-yá ana datnúu ndiaha xi ini anima nsidaa nèhivì, te mà dándáhvì-yàndó.

¹⁰ Nì ìa-ya ñuhiví, divi ñuhiví nì quidayucun-yà, doco cóni nácúnì nèhivì-yá. ¹¹ Stoho ñuhiví nduú-yá, te nì quixi-ya yohó, doco nèhivì ñuhiví xi-ya, nì cahíchì ini-nèya. ¹² Doco nsidaa ana nì dáyáha xi-yá ini anima-xi, nì nihítáhvì-né cunduu-ne dèhe ndisa-ya, te divi nduú nsidaa ndohó nècuàchì xiníndisá-xí-yà, te ndácùcahan xi quivì-yá. ¹³ Te ¿nansa nì nìhì-ndà nì sàcùnduu ndisa-nda dèhe-ya? Pues màdi sàhà-ñá nduu-nda descendencia xi iin nèhivì (chica ndiaá), ni màdi sàhà yua-nda, ni sàhà stná ñà-dúcán cuní iin nèhivì coo. Cóo, sàhà cuìsì-ña ducán cuní Dios.

¹⁴ Ndè ñuhiví yohó nì quixi mii-yá ana datúi nansa ía Dios, te nì nduvàha-ya iin nèhivì ía iquicúñu-xi. Te nìsa ìa chii-yá yohó ndé ndoo-nda. Te nsiùhù, nì xini-nsì ñà-ndiaha guá ía-yà. Ndiaha gá-yà, cachí, vèchi mindaa Dèhemanì Yua-nda Dios nduú-yá, te chitu-yá gracia xì stná palabra ndàcuìsì.

Ñà-nduá nì cachi Juan Bautista sàhà Jesús

¹⁵ Daaní, nì càhàn Juan mà sàhà Jesús, nì ndàhì-nè, cachí-nè (xì nèhivì):

—Divi mii-yá nduú ana disàhà-xí nì càhìn xì-nsiá daa, te nì cachì, dihna yàha yùhù, dandu después vaxi mii-yá ana chicá ndiaá nùì, vèchi na táyô yùhù, sà-íá mii-yá.

¹⁶ Chitu-yá cuàhà gá ñà-ndiaha ñi ñuhú ini-yà, ñàyùcànduá nùu mii-yá sàni nihítáhvì stná-ndà cuàhà ñà-jaàn, cuàhà sàstnùhù gracia. ¹⁷ Vèchi ley sàna nduá nì datúi Moisés antes, doco vichi sàni datúi-ya ñà-nduú gracia ndiaha xí-yá xì stná palabra ndàcuìsì xí-yá.

¹⁸ Cóo ni-iin nèhivì nì xínì xì Yua-nda Dios ni-iin xichi. Doco mindaa Dèhemanì-yá ía nùu-yá, sàni datúi yà-yucán nansa ía Yuamánì-yá sàhà-ñá cundaà ini-ndà.

Ñà-nduá nì cachi Juan Bautista sàhà mii-né

¹⁹ Daaní, nècuàchì raza Judea ndoo ñuu Jerusalén, nì techuún-né iin ùì dùtù xi-ne nùu Juan, te cutnáhà stná-nè xì dava nècuàchì (xinúcuáchì veheñùhu nani) Levita. Te nì xicàn tnùhù-né nùu nècuàchìmà ana divi nduú-né. ²⁰ Ñàyùcànduá, ñà-yòhó nduá nì cachi Juan; cóni càchì-nè á cóo; nì cachi ndàà-nè:

—Yùhù, có-nduì mii-yá nani Cristu.

²¹ Dandu nì cacachi nècuàchìmà:

—(Pues nú cóo), ¿ana divi nduu-ní? ¿A nsì-Elías nduu-ní?

Te nì cachi Juan:

—Cóo.

Te nì cacachi tu nècuàchìmà:

—Entonces, ¿a divi nduu-ní mii-yá ana icúmí quixi canúu càhàn cuenta xi Dios?

—Cóo —cachí Juan.

²² Ñàyùcànduá, nì cachi nècuàchìmà:

—Pues, ¿ana divi nduu-ní? vâchi icúmí-nsî cachitnùhu-nsi xì nèhivì nì cate-chuun-xi-nsí vâxi-nsi. ¿Ndíà cachí-nî sàhà mii-ní?

²³ Dandu nì cachi Juan:

—Yùhù nduí ana cãhàn fuerte sàhù yucù, (te cachí xì nèhivì ñà-nsidavìi-né anima-nè) na ian ndundaà iin ichì ndé yàha Stoho-ndà Señor nacua nì cachitnùhu Isafás sàhana na ní cãhàn-nè cuenta xi Dios —ni cachi Juan.

²⁴ Cunaha-nsiá, nècuàchì nì casaà nùù Juan mà, nècuàchì fariseu xínduu-ne. ²⁵ Dandu nì xicàn tnùhù gá-nè, cachí-nè:

—Vichi, ¿índù chuun quidá î-ní nèhivì nú có-ndùù-ní mii-yá nani Cristu, te có-ndùù stná-ní nsì-Elías, te ni có-ndùù stná-ní mii-yá icúmí quixi cãhàn cuenta xi Dios?

²⁶ Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Yùhù, ndisa, quidá î' nèhivì xì tècuí. Doco mahì mii-nsiá íá iin ana có-nàcúní-nsiá. ²⁷ Te mii-yá, nchícùn gá vâxi-ya nùí, te chicá ndiaá stná-yà nùí. Ni mà nátùí (cundui iin mozo xi-ya) ñà-tavà xì ndisàn-yá —ni cachi Juan.

²⁸ Cunaha-nsiá, ndé íá ñuu tii Betábara ladu duha yùte Jordán, yucán nì cuu nsidaa ñà-yòhó.

Nì quixi Jesús ñuhiví yohó ñà-cui-yà na ian xihì iin lelù nduú promesa

²⁹ Daaní, nì yàha inga quivì, dandu nì xini Juan vâxi Jesús, te nì cachi-nè:

—Cundehè-nsiá, jaàn vâxi mii-yá ana nduú nahi Lelù î nì sàhatahvì Dios (ñà-cui-yà) dacúxió-yá cuàchi nèhivì ñuhiví. ³⁰ Sàhà mii-yá nì cãhàn daa na ní cachi: nchícùn gá vâxi-ya nùí, vâchi na táyô yùhù ñuhiví, sà-lá-yà, vâchi nicanicuahàn íá-yà. ³¹ Te cóni nácùnì mii-yá antes, doco sàhà-ñá cundaà ini raza-ndà Israel ana divi nduú-yá, sàhájàn nì nihí chuun quida î' nèhivì xì tècuí —ni cachi Juan.

³² Daaní, nì cachi tu-ne inga palabra yohó:

—Yùhù, nì xinì nì nuu Espíritu ìlì xí Dios; nahi loma náhà-yà mànùu-ya ansivi nì sàcòo-ya dìni Jesús, te nì ndòo-ya yucán. ³³ Yùhù, cóni nácùnì mii-yá antes. Doco na ní sàha Yua-nda Dios yùhù chuun quida î' nèhivì, dandu nì cachi stná-yà xí: “Na cúnì-ní nuu Espíritu ìlì màcòo-ya dìni iin (ana cuhí), dandu ñà-jaàn cundaà inì-ní divi nduú mii-yá cuàhàn nsida ì xì anima nèhivì tìxi Espíritu ìlì”. ³⁴ Ñàyùcànduá, yùhù, sàni xinì, te datúì nùù-nsiá ñà-divi Dèhemanì Dios nduú Jesús —ni cachi Juan.

Nècuàchì primeru nì catenchicùn xì Jesús

³⁵ Daaní, nì yàha inga quivì, te yucán iin Juan, cutnáhâ-né xì ùì tiàa dacuahá-né. ³⁶ Te nì xini-nè yatni yáha Jesús, ñàyùcànduá nì cachi-nè:

—Cundehè-nsiá, jaàn cuàhàn mii-yá ana nduú Lelù î vâxi nùù Dios.

³⁷ Te ùì tiàa dacuaaha-ma, nì tiacu-nè nì cãhàn Juan ducán, te nì tenchicùn-nè Jesús cuàhàn-nè. ³⁸ Dandu nì ndacoto-ya, te nì xini-yà xínchicùn nècuàchìmà. Ñàyùcànduá nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndíà nduá nandúcu-nsiá?

Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, ¿índù íá-ní?

³⁹ —Nahà-nsia, cundehè-nsiá —ni cachi-yà xì-né.

Ñàyùcànduá, cuàhàn-nè xì-yá, te nì xini-nè índù íá-yà. Te nì ndòo-ne xì-yà sàcuaà yucán, vâchi nahi cãcúmì nì cuaà nduá.

⁴⁰⁻⁴¹ Iin tiàa nani Andrés nduú iin ana nì inini na ní cãhàn Juan daa, te nì tenchicùn stná-nè Jesús. Dandu vichi duha nì sàhàn stná-nè nì nanducu-né ñani-nè nani Simón Pedro, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Sàni ndacùhun stnahá-nsí xì mii-yá nduú Mesías.

Quivì Mesías nì cachi Andrés dàhàn mii-né, vâchi cuní cachàmà Cristu (nì quixi dìquì-xí).

⁴² Dandu nì saca-ne ñani-nè nì casaà-nè ndé íá-yà. Te na ní xini-yà Simón mà, dandu nì cachi-yà xì-né:

—Dèhe Jonás nduu-ní, te nani-ní Simón, doco yùhù cuàhìn cachì xì-ní Cefas —nì cachi-yà. Te quìvì Cefas mà, Pedro cuní cachà.

Nansa nì cana Jesús iin tiàa nani Felipe xì inga-nè nani Natanael

⁴³ Daaní, nì yàha inga quìvì, te cuní Jesús nùhù-yà ladu Galilea. Te nì ndacùhun tnahá-yá xì iin tiàa nani Felipe, te nì cachi-yà xì-né:

—Cunchicùn-ní yùhù nùhù-ndà.

⁴⁴ Cunaha-nsiá, ñuu Felipe mà nduú ñuu Betsaida, divi ñuu Andrés xì Pedro.

⁴⁵ Ñàyùcàndüá nì nanducu Felipe iin tiàa nani Natanael, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Cunaha-ní, sàni ndacùhun tnahá-nsí xì mii-yá nì tiaa Moisés sàhà-xí nùù ley ì, te divi sàhà stná-yà nì tiaa stná cuàhà profeta nì càhàn cuenta xi Dios sàhana. Jesús de Nazaret nani-yá, te yua-yá nani José.

⁴⁶ Dandu nì cachi Natanael:

—¿A ndísá? ¿A iá iin nèhivì vaha ñuu Nazaret?

Dandu nì cachi Felipe:

—Nahà-ní cundehè-ní.

(Dandu cuàhàn-nè xì nècuàchìmà.)

⁴⁷ Te na ní xini Jesús vaxi Natanael, dandu nì cachi-yà sàhà-né:

—Yohó vaxi iin tiàa quidá ndisa nacua ndiá ìcà quida nècuàchì raza-ndà Israel, te ni-iyuhu mà túha-ne dandahví-nè.

⁴⁸ Dandu nì cachi Natanael xì-yá:

—¿Nansa ináhá-nî yùhù?

Te nì cachi Jesús xì-né:

—Na táñáha ga cana Felipe mii-ní, te iá-nî sàhà iin nù-higu, dandu nì xinituí mii-ní.

⁴⁹ Dandu nì cachi Natanael xì-yá:

—Dèhemanì Dios nduu-ní, Maestro, divi rey icúmí cusáhnû nùù ñuu-ndà Israel nduu-ní.

⁵⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Mà úhì guá nì xinindisa-ní na ní cachì nì xinituí mii-ní sàhà yutnù yucán. Cunaha-ní, icúmí-nî cunì-ní milagru chicá ndiaha. ⁵¹ Ñà-ndácuisì nduá cachí xì-ní, icúmí-nî cunì-ní nuna ansivi, dandu quecoyo ángel xi Dios mànana mànuu cucuu-ne dìquì-xí ndé íin yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví.

2

Nansa nì quida Jesús milagru iin vicò nandàhà nì ìa ñuu Caná

¹ Daaní, quìvì ùnì nì ìa iin vicò nandàhà ñuu tii Caná iá ladu Galilea. Te yucán nì sàa stná dihi Jesús. ² Te nì cànà stná mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá. ³ Te nì cuu nì nsihi tècuí vidi sì-uva coho-ne. Ñàyùcàndüá, nì càhàn dihi-yá xì-yá, cachí-nè:

—Sàni nsihi tècuí vidi sì-uva.

⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Chicá vaha naco-ní ñà-jaàn nùù yùhù, vachi tàñáha ga sàa meru hora xi.

⁵ Dandu nì càhàn dihi-yá xì tiàa xinúcuáchí yucán, cachí-nè:

—Quida-nsia nacua cachí dèhi xì-nsiá.

⁶ Cunaha-nsiá, yucán itá ìnù barril yùù, iin ian vátùnì cuñuhu cùmì ò úhùn yoo tècuí. Tècuí mà xichúùn nècuàchì raza Judea ñà-nsidandoo-ne mii-né según estilu nduú ley xi-ne. ⁷ Te nì cachi Jesús xì tiàa yucán:

—Dachitu-nsiá barril jaàn tècuí.

Ñàyùcàndüá, ducán nì caquida-tè, dècuèndè yuhá nì chitu. ⁸ Dandu nì cachi-yà xì-té:

—Vichi chitacùhá-nsiá chii-té cunihì-nsia cùhùn nùù nècuàchì íin sáhnû nùù vicò.

Ñàyùcàndüá, ducán nì caquida-tè. ⁹ Te nì xihì nècuàchìmà iyuhu tècuí mà, doco sàni nanduu-tè tècuí vidi sì-uva. Te cóni sàha-ne cuenta índù nì quixi ndutè mà, doco tè-xinúcuáchí nì catavà xì-té, ináhá-tè. Daaní, na ní cundaà ini-nè nansa xihí ndutè mà, dandu nì cana-ne noviu nándàhà, ¹⁰ te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Nsidaa nêhivì, na sáha-ne tècuí vidi sì-uva coho-nda, dihna sáha-ne ndutè chicá vâha, dandu nú sàni xihì cuahà-ndatè, dandu tavá-né ndutè chicá ndahví. Doco mii-ní, còó, làcà vichì nì tavà-ní ndutè chicá finu —nì cachi-nè.

¹¹ Ñà-jaàn nduú milagru primeru nì quida Jesús. Te ñuu Caná ía ladu Galilea nduú lugar ndé nì quida-yañà. Ducán nduú nì dâcùnì-yà nêhivì ñà-ndiaha guá quidá-yá, te nì xinindisá stná nècuàchì dacuahá-yá mii-yá.

¹² Daaní, nì sàhàn Jesús ñuu Capernaum, mii-yá xì dihi-yá xì ñani-yà, xì stná nècuàchì dacuahá-yá. Te yucán nì cuee-yà iin ùi quivì.

Nansa nì tavà Jesús nêhivì dicó ini patiu veheñuhu cahnú

¹³ Dandu nì quihin tu-ya ichì cuahàn-yà ñuu cahnú Jerusalén, vâchì sà-ítúú vicò pascua, iin vicò nsidácáhnû nècuàchì raza Judea yucán. ¹⁴ (Ñàyùcàndùá, nì sàà-yà ñuu mà), te nì xini-yà yucán yehè veheñuhu cahnú itá nêhivì dicó; dicó-né buey, dicó-né riì, dicó-né loma, te ndoó stná nêhivì nadámá tnahá xi ñhùn (vâxi inga ñuu). ¹⁵ Dandu nì cava-yà itnii yohò nì quidayucun-yà iin chirrión, te nì taxi nsihí-yánè yehè veheñuhuma, mii-né xì riì xí-né xì stná buey xi-ne. Te nì dândiàchì-yá ñhùn damá-né, te nì ducùn nsihí-yá mesa xi-ne. ¹⁶ Te nì cachi stná-yà xì nècuàchì dicó xi loma mà:

—¡Tavà-nsiá quisi yohó fuera! vâchì màdì yàhvi nduú vehe ì Yuamáni' —nì cachi-yà.

¹⁷ Dandu nì nsinuu ini nècuàchì dacuahá-yá nansa cachí nùu tutu ì ndé cachá: “Yáha ga cuahà nacání ñi sàhà veheñuhu ì xí-ní ñà-màsà dândâñúhú nêhivì ñà-ì icúmíâ”.

¹⁸ Dandu nècuàchì raza-yà Judea yucán, nì cachi-nè xì-yá:

—Quida-ní iin milagru cunduu seña ñà-cundaà ini-nsi a icúmí-nî derechu quida-ní ñà-ndùá nì quida-ní, á coó.

¹⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Vâtùni. Ducùn-nsiá veheñuhu yohó, te tixi ùi quivì nsida saí-ñà.

²⁰ Dandu nì cachi nècuàchì yucán:

—Ùi dico ñhù cuà nì quidachuún nêhivì nì dàxínu-ne veheñuhu yohó. Te mii-ní, ¿a ndísá daxínu-ñà tixi ùi quivì? —nì cachi-nè.

²¹ Doco màdì veheñuhu ndisa nduá cáhàn-yà sàhà-xí; còó, vâchì ejemplu-ni nduámà; divi cuerpu mii-yá cáhàn-yà sàhà-xí. ²² Ñàyùcàndùá, después, na quivì sàni natiacu-yà, dandu nì nsinuu ini nècuàchì nchícùn xì-yá ñà-dúcán nì cachi-yà xì-né daa, te nì sàà-nè nì xinindisá-né ñà-ndùá cachí nùu tutu ì, te nì xinindisá stná-nè ñà-ndùá nì cachi mii-yá daa.

Ináhá Jesús nansa ía anima nsidanicuú nêhivì

²³ Cuahà nêhivì nì xinindisa-xi-yá na ní xini-nè milagru nì quida-ya na ía-yà ñuu Jerusalén quivì vicò pascua ma. ²⁴ Doco mii-yá, cóni icúmí-yâ nècuàchì mà seguru, vâchì ináhá-yâ ñà-ñhú ini anima nsidanicuú-né. ²⁵ Còò necesidad icúmí-yâ cachi iin nêhivì xì-yá nansa ía anima ñanitnaha-ne, vâchì ináhá-yâ nsidaa ñà-ndùá ñhú ini anima nêhivì.

3

Nansa nì cáhàn iin tiàa nani Nicodemo xì Jesús

¹ Nisa ìa iin nècuàchì fariseu nani Nicodemo. Iin nècuàchì xidandacú nùu ladu Judea mà nduú stná-nè. ² Te divi-ne nì sàhàn ndé ía Jesús iin sàñaà, te nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, ináhá-nsi divi mandu xi Dios vâxi-ní, vâchì nú màsà chindéé Dios, dandu nì-iin nêhivì, mà níhì-né quida-ne milagru nacua quidá mii-ní.

³ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Palabra ndâcuísì nduá yohó cachí xì-ní: nú màsà nâcâcú sâá nêhivì, dandu mà cúí sâà-nè cuni-nè ñuhivì ì xí Dios.

⁴ Dandu nì cachi Nicodemo xì-yá:

—¿Nansa cui nacacu-nda nú sàni sahnú-nda? ¿A cúí nâcûñuhu saa-nda ini dihimâni-ndâ, te nacacu-nda?

⁵ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ñà-ndácuìsì nduú palabra yohó cachí xì-ní: nú màsà nácácu sáá iin nèhivì quida tècuì xì stná Espíritu ìi, dandu mà níhì-né yàha-ne ñuhivì ìi ndé cusáhnû Dios. ⁶ Vàchi nú sàni cacu-nda nùu yuadíhì-ndá, dandu iquicúñú icúmí-ndá. Doco nú sàni cacu anima-ndá quida Espíritu ìi xí Dios, dandu espíritu (saa) cucumi stná-ndá. ⁷ Màsà ndúlócô-nî ñà-nì cachì xì-ní icúmí-nî nacacu saa-ní. ⁸ Vàchi ducán quidá stná tàchì, caná te caná yohó yucán, doco có-ínáhá-nsiá índu lugar vaxa, ni índu lugar cuàhàn. Ducán iá stná xì anima nsidaa nèhivì nì nacacu nì quida Espíritu ìi.

⁹ Dandu nì cachi Nicodemo xì-yá:

—Pues, ¿índu modo cunduu nsidaa ñà-càchí-nî jaàn?

¹⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Iin maestru ñuu-nda Israel nduu-ní, te có-sànìhì inì-ní sàhájàn nacua ndiá ìcà-ní.

¹¹ Ñà-ndácuìsì nduá yohó cachí xì-ní: ñà-nduá ináhá-nsî, divi ñà-jaàn cachí-nsi xì-nsiá. Te datúí stná-nsi nùu-nsiá ñà-nduá sàni xini-nsi, doco có-xiníndísâ-nsiá. ¹² Mate cui sàhà ñà-ìà ñuhivì yohó-ní nduá cáhìn xì-nsiá, doco có-xiníndísâ-nsiá; ñàyucànduá, ùhì cunindísá stná-nsiá nú ni cáhìn xì-nsiá sàhà gloria (xi Dios).

¹³ 'Ni-iin nèhivì tàñáha ga nana-ne gloria. Doco yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, ansivi nduú vehi, te nì nui nì quesai (ñuhivì yohó). ¹⁴ Te nacua nì quida Moisés (sàhana) na nisa ìa-ne yucù, nì chituu ducún-nè iin còò (càa), pues ducán stná yùhù, icúmí nèhivì chituu ducún stná-nè yùhù. ¹⁵ Dandu nsidaa nèhivì cunindisa-xí, mà nunca sàà-nè ndañuhu-né; còò, nicanicuahàn cutiacu-nè.

¹⁶ 'Vàchi ñà-cuàhà guá cuú ini Yua-nda Dios sàhà nèhivì ñuhivì, nì sàhatahvi-yá mindaa Dèhemanì-yá (ñà-cui-yà), dandu nsidaa nèhivì xiníndísá-xí-yâ, mà sàà-nè ndañuhu-né, còò, nicanicuahàn icúmí-nè cutiacu-nè. ¹⁷ Vàchi màdì sàhà-ñá dandohó-yá nèhivì cuáchi nduá dísáhà-xí nì ndacu nuù Dèhemanì-yá quixi-ya ñuhivì yohó, còò; divi sàhà-ñá càcu-ne nduá.

¹⁸ 'Nú xiníndísâ iin nèhivì Dèhemanì Dios, dandu ñà-sàni càcu-ne nùu castigu sàhà cuàchi-ne nduá; doco nèhivì có-xiníndísâ, sà-ìá vaxi castigu xi-ne nùu-yá, vaxi có-xiníndísâ-né ñà-nduá cachí mindaa Dèhemanì-yá. ¹⁹ Te ¿ndiá nduú meru ñà-dísáhà-xí vaxi castigu mà dìqui-né? Divi sàhà-ñá sàni quesaa palabra ndàcuìsì ñuhivì yohó ñà-datnúà sàxinítnùnì nèhivì, doco chicá nì cudìi ini-nè caca-ne ichì ñáa, màdì ichì ndé datnúu Dios, vaxi quini iá ñà-nduá quidá-né. ²⁰ Te nsidaa nècuàchìmà, có-cùnì dahuun-ne cunini-ne palabra datnúu xì sàxinítnùnì-nè, ni có-tnàtuu stná-nè ndé cáhàn xì palabra mà sàhà-ñá màsà túi ñà-quini guá quidá-né. ²¹ Doco iin nèhivì quidá víi nacua cachí palabra ndàcuìsì, cudìi ini-nè tnàtuu-ne ndé iá palabra datnúu xì sàxinítnùnì-nè, vaxi cunì-nè cundaà ini nsidaa nèhivì ñà-quidá víi-né nchícùn-nè ichì Dios —nì cachi Jesús.

Ñà-nduá nì cachi gà Juan Bautista sàhà Jesús

²² Daaní, nì quihìn tu Jesús ichì cuàhàn-yà ladu Judea, mii-yá xì nècuàchì xínchicùn xì-yá. Te yucán nì ndòò chii-yá xì-né, dandu nì cuhìi nèhivì cuàhà gá nì sàà yucán. ²³ Stná Juan Bautista, yucán quidá ñi stná-nè nùu iin xaan nani Enón yatni lugar nani Salim, vaxi ñuhù cuàhà tècuì yucán. Ñàyucànduá, divi lugar mà sàhàn cuàhà nèhivì ñà-cuhìi-né, ²⁴ vaxi tàñáha ga cundiadi Juan.

²⁵ Tiempu mà nì cuu nì quesaha nì cuàà nèhivì nchícùn xì Juan xì itnii gá nècuàchì raza-nè Judea, vaxi tucu tucu cachí iin iin-ne sàhà modo nduhìi-ndá. ²⁶ Dandu nsidaa-né nì quixi-ne nùu Juan nì cacachi-nè xì nècuàchìmà:

—Maestro, ináhá-nî ana nisa ìa xi-ní ladu duha yùte Jordán, te nì càhàn-ní sàhà-né, ndiaha gá-nè nì cachì-ní; pues vichi mii stná-nè quidá ñi stná-nè nèhivì, te cuàhà gá nèhivì sàhàn nùu-né.

²⁷ Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Ni-iin nèhivì, mà cúí nìhì-né iin chuun ndiaha nú màsà cuàha Dios-nè. ²⁸ Ináhá-nsiá nansa nì cachì: “Yùhù, có-ndùí (rey ndiaha nani) Cristu, cui sè iin ana nì techuún Dios nduú, te dìhna vaxi nùu mii-yá”. ²⁹ Cunaha-nsiá, na iá vicò nandàhà, iá iin noviu, te

ia stná novia cutnáhâ xí-nê. Doco ia stná padrinu iladú, iníní-né, te cudî ini-nè na cáhàn noviu. Pues, ducán ia stná yùhù, nahi padrinu nduí, te yáha ga cudî inì sàhà mii-yá. ³⁰ Mii-yá, cueé-ni cueé-ni chicá icúmí-yâ nihì gá-yà tnuñuhu xí-yá, doco yùhù, còó. Cueé-ni cueé-ni icúmí nèhivì nandòdó-né yùhù.

Jesús nduú ana nì nuu ansivi

³¹ Mii-yá, dècuèndè dìquì-xí nì quee-ya, ñàyùcàndùá chicá ndiaá-yà nùù nsidaa-nda. Iin nèhivì ñuhivì yohó, nèhivì ùún nduú-né, te cuisì sàhà ñuhivì yohó cáhàn-nè. Doco mii-yá, ansivi nì quixi-ya, te chicá ndiaá-yà. ³² Te ñà-ndùá sàni xini-yà, xì ñà-ndùá nì inini-ya, ñà-jaàn nduá cachí-yà xì nèhivì, doco có-xiníndísâ-né ñà-ndùá cachí-yà. ³³ Doco nú xiníndísâ iin nèhivì-yá, dandu náhà claru sàni cundaà ini nècuàchìmà ñà-mii palabra ndàcuisì nduá cachí Dios. ³⁴ Vàchi Jesús, mandu xi (Yua-nda) Dios vaxi-ya, te divi palabra ndiaha xí Yuamánì-yá cáhàn-yà, vachi màdì iyuhu-ní Espíritu ìì sàni níhitàhvì-yá, còó. Sàni nihì nsihí-yá Espíritu ìì. ³⁵ Te cuú ini Yuamánì-yá sàhà-yá. Ndahà-yá sàni dayáha Yuamánì-yá nsidanicuú iñàha.

³⁶ Cunaha-nsiá, nsidaa ana xiníndísâ-xí Dèhemanì Dios, nicanicuahàn cucumi-né vida ndiaha. Doco nèhivì có-xiníndísâ, mà-níhì-né vida ndiaha ma. Còó, iin castigu cahnú icúmí-né nihì-né nùù-yá, te sà-itúá vaxan.

4

Nansa nì yàha iin nècuàchì ñahà ñuu Samaria ladu xi Jesús

¹⁻² Quivì yucán nì nducuahà gá nèhivì nchícùn xì Jesús. Te nì cuhì stná-nè. Doco màdì mii Jesús nì quidá ì xì-né, cuisì nècuàchì dacuahá-yá nì quida ì xì-né. Dècuèndè más gá nèhivì xí-yá nì cuhì nùù nèhivì nì quida ì Juan Bautista. Dandu nì xinitnùhu stná nècuàchì fariseu ñà-cuàhà guá nèhivì nchícùn xì-yá. Ñàyùcàndùá, na ní cundaà ini-yà ñà-sà-ínáhá nècuàchìmà ñà-jaàn, ³ dandu nì quee-ya ladu Judea mànuhù-yá ladu Galilea, (mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá).

⁴ Te ichì mà icúmí-yâ yàha-ya ladu Samaria. ⁵ Te xicá-yá nì nasaa-yà yatni iin ñuu tii nani Sicar. Te divi yucán nduú stná ñuhù ndé nisa itnii José sàhana, vachi ñuhù nì ndutahvì-né nùù yua-né Jacob nduá. ⁶ Te yucán ia stná pozo nisa xichuún Jacob mà sàhana. Pues divi yuhù pozo mà nì sàcòò chii-yá, vachi caní ichì nì xìca-ya, te xávî-yà. Nahi càxíhùì nduá, ⁷⁻⁸ te sàcuàhàn nsidaa nècuàchì dacuahá-yá ñuu mà ñà-cuiin-ne ñà-cutiacu-nè. Dandu (nùù pozo mà) nì tnàttuu stná iin nècuàchì ñahà ladu Samaria mà ñà-tavà-né tècuíí. Te nì cachí-yà xì-né:

—Taxi tahvì-ní iyuhu tècuíí cohi.

⁹ Te nì cachi nècuàchìmà xì-yá:

—Doco mii-ní, iin nècuàchì raza Judea nduu-ní. ¿Índù chuun xicàn-ní tècuíí coho-ní nùù yùhù? vachi nsidaa nècuàchì ñuù-ní, indéhe úhì-nè nsiùhù tè-ndúú nècuàchì Samaria yohó.

¹⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ndahví-ní, vachi có-cundáà inì-ní nansa quidá Dios, dacútâhvì-yá tnumanì xí-yá nùù nèhivì; ni có-ínáhá stná-ní ana divi nduú yùhù ana xicàn xì tècuíí nùù-ní. Vachi nú ni cundáà inì-ní, dandu càcàn tàhvì-ní nùì, te dacútâhvì mii-ní tècuíí cutiacu ndiaha-ní.

¹¹ Dandu nì cachí-nè xì-yá:

—Señor, còò ni-iñàha nihi-ní tavà-ní tècuíí yohó, vachi cunú ñuhù-te. ¿Nansa cui tavà-ní tècuíí cutiacu ndiahi? ¹² Cunaha-ní, pozo yohó nduú ndé nisa xihi xì-ndà Jacob, mii-né xì nsidaa dèhe-ne xì quisì xí-né, dandu nì naco-neà nùù nsiùhù. ¿Te mii-ní, a chicá ndiaá-ní nùù xì-ndà mà cahan-ní?

¹³ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nú ni cohó nèhivì tècuíí pozo yohó, dandu tucutu icúmí-né cui-nè tècuíí de-spués. ¹⁴ Doco nú ni cohó-né tècuíí dacútâhvì yùhù-nè, dandu mà nunca cui gà-nète nicanicuahàn. Vachi ducán quea na ian ñuhù tècuíí ini-nè, te ndéà ndiaha-té dècuèndè nihitàhvì-né vida ndiaha nicanicuahàn.

¹⁵ Dandu nì cachi nècuàchì ñahà mà:

—Señor, taxi-ní tècuìí mà cohi ñà-màsà cúí guè tècuìí, te màsà quíxí guè yohó tavi-te.

¹⁶ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Cuahán-nî cana-ní ì-ní quixi-nsia.

¹⁷ Dandu nì cachi nècuàchì mà:

—Còò ì yùhù.

Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ñà-ndáà nduá cachí-nî còò ì-ní, ¹⁸ vàchi ùhùn xichi sàni nandàhà-ní, te nì sate tnahá-nsiá. Te tiàa íá xì-ní vichi, màdì ì-ní nduú-né. Ñà-jaàn ndisa nì cachi ndàà-ní.

¹⁹ Dandu nì cachi nècuàchì mà:

—Vichi sàni cundaà inì, na iin nèhivì cáhàn cuenta xi Dios nduu-ní, señor. ²⁰ Doco estilu xi xii-nsí nduá cahvi-nsí Dios dìni yucù jaàn; doco mii-nsiá, còò. Ñuu-nsiá Jerusalén nduú lugar ndé ndiá ìcà-ndà cahvi-nda Dios, cachí mii-nsiá.

²¹ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Señora, cunindisa-ní yùhù: vàxi iin quivì, dandu màdì cuisì dìni yucù jaàn, ni màdì cuisì ñuu Jerusalén cùhùn-nsiá cahvi-nsiá Yua-nda Dios. ²² Mii-nsiá, có-ínahá ndisá-nsiá ana divi cahvi-nsiá. Doco nsiùhù, ináhá vâha-nsi ana cahvi-nsí, vàchi cuisì nsiùhù tè-nduú nècuàchì raza Judea icúmí xí palabra nansa càcu anima nèhivì. ²³ Cunaha-ní, vàxi iin quivì, dandu nèhivì cuní cahvi ndisa xi Dios, inì-ni anima-nè icúmí-nè cahvi-néyà, te cahvi stná-néyà nacua cachí palabra ndàcuisì xí-yá, vàchi ducán cuní-yà quida-ne na cahvi-néyà. Te vichi sàni sàà stná quivì quida-ne ducán. ²⁴ Vàchi mii espíritu ndiaha nduú Dios. Ñàyùcàndùá, nú cuàhàn-ndà cahvi-ndayá, dandu inì-ni anima-ndà icúmí-ndá cahvi-ndayá; te icúmí-ndá cahvi stná-ndayá cuisì nacua cachí palabra ndàcuisì xí-yá —nì cachi Jesús.

²⁵ Dandu nì cachi nècuàchì ñahà mà:

—Yùhù ináhí quixi mii-yá ana nduú Mesías, divi mii-yá nani Cristu. Te nú sàni quesaa-yà, dandu cachitnùhu-ya xì nèhivì nsidaa ñà-nduú ñà-ndáà.

²⁶ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Yùhù ana cáhàn xì-ní vichi, divi nduú mii-yá.

²⁷ Daaní, cáhàn va-ya xì nècuàchì yucán, te nì cansiaa tu nècuàchì dacuahá-yá. Te nì ndulocó-nè, cóni cundáà ini-nè índù chuun ndatnúhú-yâ xì nècuàchì ñahà mà. Doco cóni xicàn tnùhù-né nùù-yá índù chuun cáhàn-yà xì-né, ni cóni ndácàtnùhù-né nùù-yá índù palabra cachí-yà xì-né. ²⁸ Dandu nècuàchì ñahà mà, nì nacoò-ne yoo xi-ne mànuhù-nè ini ñuu mà, te nì càhàn-nè xì nèhivì, cachí-nè:

²⁹ —Naha-nsiá cùhùn-ndà cundehè-nsiá iin tiàa íá yucán, vàchi nì nacani-ne xí nsidaa ñà-nduú nì quide vida xi. ¿Amádi mii-yá nduú Cristu (ndiatu-nda)?

³⁰ Ñàyùcàndùá, nì ndecoyo cuàhà nèhivì ñuu yucán vàxi-ne ndé íá Jesús, ³¹ vàchi íá ì-yá xì nècuàchì dacuahá-yá. Te nì sacundahví nècuàchì dàcuahá-yá mà nùù-yá, cachí-nè:

—Maestro, cuxi-ní iyuhu.

³² Doco nì cachi-yà xì-né:

—Sà-icúmí ñà-cutiacuì mate có-cundáà inì-nsia índù iñàha nduá.

³³ Dandu nì ndatnuhu nècuàchì dacuahá-yá iin-ne xì inga-nè, cachí-nè:

—¿A vihi-ni nì quixi iin nèhivì nihí xi ñà-nduú cuxi-ya cahan-nsiá?

³⁴ Ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì-né:

—Còò. Ñà-itiácú yùhù nduú ñà-quide cumplir nacua nì cachi mii-yá nì techuun-xí vàxi. Cuní dansihí chuun ndiaha nì sàha-ya yùhù. Te ñà-jaàn nduá itiácú. ³⁵⁻³⁶ (Ináhí) cachí-nsiá cumánì gá cùmì yòò, dandu ndanchito cosecha. Doco yùhù cachí xì-nsiá, cundehè-nsiá (nadaa nèhivì ndoó ñuhivì), vàchi nahi cosecha xínduu stná-nè, te sà-ía ndanchitoa. Te na quidá nèhivì chuun ndiaha xí cosecha mà, pues ñà-nìhì ñanitnaha-ne vida ndiaha nicanicuaàn nduá. Dandu después, icúmí-nè nìhì-né ñà-vàha xi-ne, te cudìi gá ini-nè, mii-né xì stná nèhivì nì chihi stná xì (palabra primeru). ³⁷ Te ñà-jaàn nduú nahi dichu cachí: “Díin nèhivì chihí, te díin nèhivì ndaníhí xí cosecha”. ³⁸ Yùhù nì techuín

mii-nsiá ñà-quida-nsia iin chuun (ndiaha ñà-chindee-nsiá nêhivì ñhì-né vida ndiaha, na ian) ndanihi-nsia cosecha. Doco màdì mii-nsiá nduú ana nì dàquésáhá xí chuun ma; còó, diín nêhivì nduú ana nì caquidachuún primeru, dandu después nì quìhvi stná mii-nsiá —nì cachi Jesús.

³⁹ Cunaha-nsiá, cuàhà nêhivì ñuu tii ladu Samaria mà nì xinindisa-xi-yá, vâchi nì xinindisá-né palabra nì cachi nêcuàchì ñahà mà ñà-nì nacani-ya xì-né nsidaa ñà-nduá nì quida-ne vida xi-ne. ⁴⁰ Ñàyùcànduá na ní quesaa nsidaa-né ndé iá-yà, dandu nì sacundahví-nè nù-yà ñà-nì còó chii gá-yà ñuu-nè; te sàhájàn nì ìa ga-yà ùì gá quìvì. ⁴¹ Dandu cuàhà gá stná nêhivì nì xinindisa-xi-yá, vâchi nì inini-ne nì càhàn mii-yá. ⁴² Ñàyùcànduá, nì cacachi-nè xì nêcuàchì ñahà mà:

—Vichi màdì cuisì sàhà ñà-nduá nì cachì-ní nì xiníndísâ-nsí; còó, vâchi vichi sàni inini stná-nsì mii-yá na càhàn-yà palabra xi-ya, ñàyùcànduá sàni cundaà ini-nsì ñà-divi mii-yá nduú ana dacácu xi nêhivì ñuhivì; meru Cristu nduú-yá —nì cachi-nè.

Nansa nì dándúvaha Jesús dèhe iin nêcuàchì dandacú

⁴³ Daaní, nì nsihi nì ìa Jesús ñuu yucán ùì quìvì, dandu nì naquihin-ya ichì mànuhù-yá ladu Galilea. ⁴⁴ Te mii-yá nduú ana nì cachi ñà-có-quidáñúhú nêhivì iin tiàa càhàn cuenta xi Dios nú nduú-né iin nêcuàchì ñuu-nè. ⁴⁵ Daaní, na ní nasaa-yà ladu Galilea mà, nì cudì ini nêcuàchì ladu yucán sàhà-yá, vâchi nì sàhàn stná-nè ñuu Jerusalén quìvì nì ìa vicò, te nì xini stná-nè nsidaa milagru nì quida-ya yucán.

⁴⁶ Daaní, nì nasaa stná-yà ñuu tii Caná iá ladu mà, divi ñuu ndé nì quida-ya milagru xì tècuì uun nì nanduu-tè ndutè vídì sì-uva. Te yucán nì quesaa stná iin nêhivì xí gobiernu nì quixi ñuu Capernaum, vâchi iá iin dèhe-ne cuhí. ⁴⁷ Te nì xinitnùhu-ne sàni nsiaa tu Jesús nì sàhàn-yà ladu Judea. Ñàyùcànduá vâxi-ne nchícùn-nèyà, te nì sacundahví-nè nù-yà áma cùhùn-yà xì-né ñuu-nè, te dándúvaha-ya dèhe-ne, vâchi sàcùcàhvì-te. ⁴⁸ Doco nì cachi Jesús xì-né:

—Mii-nsiá, nú màsà quidé iin milagru fuerte cundehè-nsiá, mà sàà-nsià cunindisá-nsiá.

⁴⁹ Doco nì cachi nêcuàchì mà xì-yá:

—Señor, cùhùn-ndà vehi por favor, còtó cui dèhi.

⁵⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Vâtùni nùhù-ní, vâchi cuàhàn nduvàha dèhe-ní.

Dandu nì xinindisá nêcuàchì mà palabra nì cachì-yà xì-né, ñàyùcànduá mànuhù-né vehe-ne. ⁵¹ Te na sá-ítúú-né nasaa-nè, nì ndacùhun tnahá-né xì itnii peón xi-ne nihi-xi razón vâxi, te nì cachì-te:

—Sàcuàhàn nduvàha dèhe-ní.

⁵² Dandu nì xicàn tñhù-né índù hora nì quesaha nì nchìcò cuèhè. Te nì cachì-te:

—Icu, nahi càhiin nì nchìcò ini-vè.

⁵³ Ñàyùcànduá, nì cundaà ini-nè, divi hora nì càhàn-nè xì Jesús nì sanduamà, divi hora nì cachì-yà xì-né ñà-cuàhàn nduvàha dèhe-ne. Ñàyùcànduá, nì xinindisá-nèyà, mii-né xì nsidaa stná nêhivì vehe-ne.

⁵⁴ Cunaha-nsiá, milagru yohó nduú milagru ùì nì quida-ya na ní nasaa-yà ladu Galilea nì sàhàn-yà ñuu Judea.

5

Nansa nì dándúvaha Jesús iin tiàa nì dàñà tnahá ñi iquicúñù-xi

¹ Daaní, quìvì yucán nacává iin vicò xì nêcuàchì raza Judea, ñàyùcànduá, nì quihin tu-ya ichì cuàhàn-yà ñuu Jerusalén. ² Te ini ñuu mà iá iin pila cahnú tècuì. Te yucán itánduhù stná ùhùn vehe nahi corredor. Te lugar mà, Betesda naniá, te yatni iá mà ndé iá iin yehè ñuu mà nani Yehè Riì. ³ Pues divi vehe ma itánduhù cuàhà nêcuàchì cuhí, nêcuàchì cuaá, nêcuàchì xicá cuéhê, nêcuàchì yáha ga nì ìchì, xíndiatu nsidaa-né ndacùchì tècuì mà. ⁴ Vâchi (cachì-nè) cada yáha iin tiempu, dandu nuú iin ángel xi Dios dandacùchì xì-té. Dandu nêhivì primeru quìhvi mahì-té, icúmí-nè nduvàha-ne nù

cuèhè quida xi-né, ndéni cuèhè nì cui ni cúndúá, icúmíâ cuxioa. ⁵ Te yucán iá stná iin tiàa indúhu yuhù tècuíí mà, ³⁸ cuià icúmí-nê cuèhè quida xi-né. ⁶ Dandu, nì xini Jesús jaàn indúhu-né, te ináhá stná-yà ñà-càní cuià iá-nè xì cuèhè mà, ñàyùcàndúá, nì cachi-yà xì-né:

—Mii-ní, ¿a cuní-nî nduvàha-ní?

⁷ Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Señor, còò iin chindee xí na hora ndácùchí tècuíí, te quìhvi stnáì mahi-té. Vàchi na meru sáì, dihna inga-nè nì sàà-nè nùí, te nuú-né ndé ñuhú tècuíí.

⁸ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ndacuiìn-ní, ndanihi-ní camilla xi-ní, te caca-ní.

⁹ Dandu vichi vichi nì nduvàha nècuàchìmà nì ndanihi-ne camilla xi-ne, nì nacaca-ne cuàhàn-nè. Te quìvì yucán, quìvì descansu nduá. ¹⁰ Ñàyùcàndúá, nì cachi dava nècuàchì ñuu mà xì nècuàchì nì nduvàha ma:

—Quìvì descansu nduá vichi. Còò ley xi-nda cunsida-ní camilla xi-ní.

¹¹ Dandu nì cachi tiàa ma xi-né:

—Nècuàchì nì dándúvàha xí, nì cachi-nè xí: “Ndanihi-ní camilla xi-ní, te caca-ní”.

¹² Dandu nì ndàcàtnùhù nèhivì mà nùù tiàa ma, cachí-nè:

—¿Ana divi nì cachi xì-ní ducán?

¹³ Doco nècuàchìmà, có-ináhá-nê nansa nani ana nì dándúvàha xi-né, vàchi sàcuàhàn Jesús, te cuàhà gá nèhivì ndoó lugar yucán.

¹⁴ Daaní, después nì ndacùhun tnahá-yá xì-né na xicánúú-né patiu veheñùhu, te nì cachi-yà xì-né:

—Vichi sàni nduvàha-ní. Màsà nàxícócuñ-ní quida-ní cuàchi, còtó quixi iin tnùn-doho chicá fuerte dìquì-ní.

¹⁵ Dandu tiàa ma, nì sàhàn-nè nì cachitnùhu-ne xì nècuàchì raza-nèmà ñà-divi Jesús nduú ana nì dándúvàha xi-né. ¹⁶ Ñàyùcàndúá nì caxini ùhì nècuàchì yucán mii-yá, te nì quesaha-né ndatnúhú-nê nansa cahni-néyà ñà-nì quida-ya milagru mà iin quìvì descansu. ¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì nsidaa nècuàchì yucán:

—Yuamání, iin-ni quidáchúûn-yá nsiquívì, ñàyùcàndúá ducán quidá stná yùhù.

¹⁸ Ñàyùcàndúá chicá más nì cuni nècuàchì ladu Judea mà cahni-néyà, vàchi màdì cuisì-ní có-chívàha vii-yá quìvì descansu (cahan-né), sino que nì cachi stná-yà Dios nduú Yua-yá, te ducán ndudává stnahá-yá xì mii Dios.

Nansa icúmí Jesús derechu dandacú-yá

¹⁹ Dandu nì naxiconihí-yá nùù nècuàchìmà, cachí-yà:

—Cunini-nsia palabra yohó cachí. Mii mà cúí quide ni-iñàha, cuisì ñà-ndúá sàni xinì quidá stná Yuamání Dios, vàchi nacua quidá mii-yá, divi ducán icúmí quida stnáì.

²⁰ Cunaha-nsiá, cuú ini-yà sàhí, te nsidaa obra ndiaha quidá mii-yá, ñà-jaàn dacuní stná-yà yùhù quide. Te vichi sàni xini-nsiá iin ùì milagru, doco cuàhà obra chicá ndiaha icúmí-yâ dacuní-yà yùhù, dandu más gá icúmí-nsiâ ndulocó-nsiâ. ²¹ Vàchi nacua danátíacú-yà nècuàchì nsì, te nacua-ha-yanè vida, divi ducán quidá stná yùhù. Ñàyùcàndúá, vátuni danátíacú stnáì ndéni nèhivì ní cui cudí inì. ²² Te có-nsidándáa-yà sàhà cuàchi nèhivì, vàchi ndahà yùhù sàni dáyáha-ya chuun jaàn. ²³ Ducán, dandu quidañuhu stná nèhivì yùhù nacua quidáñúhú-nê mii-yá. Vàchi nú màsà quidáñúhú-nê yùhù ana nduú Dèhemani-yá, dandu queámà na ian có-quidáñúhú stná-nè mii-yá ana nì techuun-xí vaxi.

²⁴ Ñà-ndácuisì nduá cachí xì-nsiá: nú iníní iin nèhivì ñà-ndúá cachí, te xiníndísâ-né mii-yá nì techuun-xí vaxi, dandu cutiacu-nè nicanicuahàn. Mà sàà-nè cuni-nè juicio, vàchi sàni yàha-ne ndahà mii-yá ana sàha xi vida ndiaha. Mà cóó gá-nè ladu ndé xíhì anima-nè. ²⁵ Ñà-ndàà nduá yohó cachí xì-nsiá: vaxi iin tiempu, dandu icúmí yùhù ana nduú Dèhemani Dios ndàhì fuertí, te cani nsidaa nècuàchì sàni xíhì, dandu nsidaa ana cunini xí, nìhì-né vida ndiaha. Te cunaha-nsiá, vichi nduú stná tiempu mà.

²⁶ Yuamání, nicanicuahàn ñuhú vida saín ini-yà. Te sàni chitnùnì stná ini-yà ñà-nicanicuahàn cucumi stná yùhù vida saín mà, vàchi Dèhemani-yá nduí. ²⁷ Te sàni

sàha stná-yà yùhù chuun nsidandàì sàhà cuàchi nèhivì, vàchi tnaha nèhivì ñuhìví nduú stnái. ²⁸ Te có-nduà ñà-ndulocó-nsià sàhà palabra jaàn, vàchi vaxi iin quivì, dandu nsidaa ana ñuhù tixi ñuhù, icúmí-nê tiacu-nè na cani mii-né. ²⁹ Dandu quecoyo nsihi-ne. Nècuàchì nisa quida vè, nìhì-né natiacu-nè sàhà ñà-cutiacu ndiaha-né nicanicuahàn. Doco nècuàchì cónì quidá ví, cuisì natiacu-nè sàhà ñà-nìhì-né castigu sàhà cuàchi-ne.

Nansa nì cachi Jesús ñà-mandu xi Yuamánì-yá nì quesaa-yà ñuhìví yohó

³⁰ 'Cuenta xi mií, mà cúí quide ni-iñàha. Cuisì nacua nì sàcùnahí, divi ducán nsidándàì sàhà cuàchi nèhivì. Te nú nsidándàì sàhà-né ducán, dandu meru nacua ndiá ìcà cundua, vàchi divi Yuamánì nduú ana nì techuun-xí nì quesà ñuhìví, te ñà-nduà cunì mii-yá coo, divi nduà quidé, màdiá nandúquì ñà-quide ñà-cùnì mií.

³¹ 'Nú cuisì yùhù nì cundúú ana cachítnùhu xi-nsiá sàhà ana nduí, dandu mà có-ndiàà mà. ³² Doco ía inga nèhivì cachítnùhu sàhí, te ináhí cachí ndàà-nè. ³³ Pues divi nduú Juan (Bautista). Te nì techuún-nsiá compañeru-nsià ndàcàtnùhù-né nùù nècuàchìmà, te ñà-ndàà nduu palabra ni naxiconihí-né. ³⁴ Doco yùhù, còò necesidad icúmí càhàn iin nèhivì úùn sàhí. Te ñà-nduà cachí xì-nsiá, ñà-jaàn cachí sàhà-ñá nìhì-nsiá càcu anima-nsiá. ³⁵ Iin ratu tii nì cudì inì-nsiá sàhà ñà-nduà quidá Juan (Bautista), vàchi iin ana datnúù xì sàxínítnùnì-nsiá (sàhà ichì Dios) nì sanduu ndisa-ne. ³⁶ Doco ía inga iñàha chicá fuerte nùù palabra nì cachi Juan sàhí. Vàchi cuàhà chuun ndiaha nì sàhatahvì Yuamánì yùhù ñà-quide, te divi sàhà chuun ndiaha ma vètùnì cundàà inì-nsiá ñà-divi mandu xi mii-yá vaxi. ³⁷ Daaní, stná mii-yá sàni dàtúí-ya ana divi nduú yùhù. Doco mii-nsiá, tàcùnì-nsiá nansa càhàn-yà; te tàcùnì stná-nsiá nansa indéhe-yá. ³⁸ Nì có-nìhnú stná inì-nsiá ñà-nduà cachí-yà, vàchi có-xíníndísâ-nsiá yùhù ana vaxi cuenta xi-ya.

³⁹ 'Cuàhà gá dacuahá stná-nsiá tutu ì, vàchi ducán nìhì-nsiá vida ndiaha nicanicuahàn, cachí-nsiá. Doco cunaha-nsiá, divi sàhà yùhù càhàn stná tutu ì mà. ⁴⁰ Doco có-cùnì-nsiá cunindisá-nsiá yùhù, te nìhì-nsiá vida ndiaha.

⁴¹ 'Yùhù, có-xìcánúí nandúquì nansa quidañuhu nèhivì yùhù. ⁴² Doco ináhí nansa nìhnú ini mii-nsiá; ináhí có-cùú ini-nsiá sàhà Dios.

⁴³ 'Mate cuenta xi Yuamánì vaxi, có-xíníndísâ-nsiá yùhù. Doco nú ni quixí inga ana càhàn cuisì sàhà mii-xí, dandu divi cuàhàn-nsiá cunindisá-nsiá.

⁴⁴ 'Tùha-nsiá nanducu-nsiá quidañuhu nèhivì mii-nsiá, doco ñà-ndee vaha-nsiá nùù ana nduú mindaa Dios, còò, có-nàndúcú-nsiá ñà-jaàn. Ñàyùcànduà, sadíamà nùù-nsiá ñà-mà cùù cunindisá-nsiá yùhù.

⁴⁵ 'Màsà tuxí inì-nsiá yùhù cuàhàn daquéè cuàchi dìquì-nsiá nùù Yua-nda Dios. Còò, diín nduú ana icúmí canicuàchi sàhà-nsiá, divi nduú Moisés, mate tuxí ini-nsiá ley xi nècuàchìmà nduà cuàhàn dacácu xi-nsiá. ⁴⁶ Vàchi nú nì xinindisá-nsiá ñà-nduà nì tiaa Moisés nì cúí, dandu cunindisá stná-nsiá yùhù, vàchi divi sàhà yùhù nì tiaa nècuàchìmà. ⁴⁷ Doco nú có-xíníndísâ-nsiá palabra nì tiaa-nemà, dandu mà sàà stná-nsiá cunindisá-nsiá ñà-nduà cachí yùhù —nì cachi Jesús.

6

Nansa nì dàcùxí Jesús ùhùn mìl tiàa

¹ Daaní, nì quihìn tu-ya ichì cuàhàn-yà inga ladu tècuí cuàhà nani mar de Galilea. Te mar de Tiberio nani stná mà. ² Te cutnàhâ stná-yà xì cuàhà gá nèhivì, vàchi sàni xini-nè nansa nì quida-ya milagru nì dándúvaha-ya cuàhà nècuàchì cuhí. ³ Dandu nì nana-ya iin yucù yucán, te nì sàcòò-ya, mii-yá xì stná nècuàchì dacuahá-yá. ⁴ Te quivì yucán nduú quivì sà-ítúú nacava vicò pascua, iin vicò cahnú xì nècuàchì raza Judea. ⁵ Te nì indehè-yá, nì xini-yà ñà-cuàhà guá nèhivì vaxi nùù-yá, ñàyùcànduà, nì cachi-yà xì Felipe:

—¿Índù cui cùhùn-ndà cuiin-nda ñà-cutiacu nsidaa nèhivì yohó cahan-ní?

⁶ Ducán nì cachi-yà xì nècuàchìmà, doco sà-ínahá-yà nansa cuàhàn-yà quida-ya; nì cachi uun-ya xì-né a ver nansa cachi-nè. ⁷ Ñàyùcànduà, nì cachi-nè xì-yá:

—Còò, ni mà sàà ùù cientu dìhùn plata ñà-cuiin-nda pan cuxi-ne, vàchi ni ñà-jaàn mà sàà nìhì iin iin-ne iyuhu iyuhá —nì cachi-nè.

⁸ Dandu nì càhàn iin nècuàchì dacuahá-yá nani Andrés, divi ñani Simón Pedro, te nì cachi-nè xì-yá:

⁹ —Yohó íá iin tèchii nihi-xi ùhùn pan tnuu xì ù siaca cuati. Doco iyuhu nduájàn; mà sàà cuxi nsidaa nèhivì ñà-cuàhà guá-nè.

¹⁰ Dandu nì cachi Jesús:

—Càhàn-nsià xì nèhivì ni macùndoo-ne ñuhù.

Ñàyùcàndùá nì sàcùndoo nsidaa nèhivì nùu yùcù cuií, vèchi íá cuàhà yùcù yucán. Te cunaha-nsiá, cuisì nècuàchì xínduu tiàa, ùhùn mil nì sanduu-ne. ¹¹ Dandu nì tnii-ya nsì-ùhùn pan mà, nì naquimanì-yá Dios sàhà-ñá, te nì dasàn-yáña nùu nècuàchì dacuahá-yá. Dandu mii-né, nì dàcuàchì-nèa nì sàha-ne nèhivì ndoó yucán. Te divi ducán nì quida stná-nè xì siaca. Te nsidaa nèhivì, nì nihì-né nacua cudî ini-nè cuxi-ne. ¹² Daaní, na sàni chitu tìxi nsidaa-né, dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Datacá-nsià ñà-nì cusobrá sàhá màsà ndáñuhú ni-iyuhá.

¹³ Ñàyùcàndùá, nì dàtácá-nè ñà-nì ndòo ma na ní nsihì nì xixi nsidaa-né. Te nùu ùhùn pan mà nì cuyodò gá ùxin ù ìcà sicaté chitu pedazu-ñà.

¹⁴ Dandu nì cundaà ini nèhivì yucán iin milagru nduá nì quida-ya, ñàyùcàndùá nì cachi-nè:

—Ñà-ndáà nduá, Jesús yohó nduú ana xíndiatu-nda quesaa ñuhiví, divi nècuàchì icúmí càhàn cuenta xi Dios.

¹⁵ Doco Jesús, ináhá-yá nansa xínihnu ini-nè quida-ne, divi ñà-cuní-nè tnii-neyà fuerza, te cunduu-ya rey dandacú nùu-né. Ñàyùcàndùá, nì quecuaán-yá inga xichi, cuàhàn mindaa-yá ndé nduú yucù.

Nansa nì xicandò Jesús nùu tècuí mar

¹⁶ Daaní, nì cuaà quivì yucán, te nì nuu nècuàchì dacuahá-yá dècuèndè yuhù tècuí cuàhà mà. ¹⁷ Nì sàcùñuhu-ne ini lancha, te nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè inga ladu mar tii ma, cuní-nè cùhùn-nè ñuu Capernaum. Te nì cuñaà, te tàñáha ga quesaa Jesús. ¹⁸ Dandu nì quesaha caná fuerte tàchì, ñàyùcàndùá, ducún nì nacuahnu todò tècuí. ¹⁹ Te na sàcuàhàn-nè ini lancha mà nahi ùhùn ò ìñù kilómetro, dandu nì xini-nè jaàn vaxi-ya, xicándódo-yá nùu tècuí, te sà-ítúú-yá quesaa-yà ndé cuàhàn lancha. Doco mii-né, nì yuhí-nè. ²⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù nduú; màsà yúhí-nsià.

²¹ Ñàyùcàndùá, nì dàyáha-neyà ini lancha, cudî ini-nè. Te vichi vichi na iin cachí sàni sàà lancha mà dècuèndè ñuu ndé nchícùn-nè cuàhàn-nè.

Nansa nì yàha stná nèhivì mar nandúcu-nè Jesús, te nì cachi-yà xì-né nansa sáhatahvì-yá vida ndiaha

²² Daaní, inga quivì, te nì nataca cuàhà tú nèhivì yuhù mar (ndé nì quee lancha), te ináhá-nè imindaa-nú nisa ía yucán, te vichi cuàhàn nsihì nècuàchì dacuahá-yá inì-nu. Doco ináhá stná-nè ñà-có-cùtnáhâ-yá xì nècuàchì mà cuàhàn, vèchi micuísì-né cuàhàn-nè. ²³ Doco después nì caquesaa tu itnii gá lancha nì quixi dècuèndè ñuu Tiberias nì quesaa-nu ndé ndoó nèhivì cuàhà mà, divi lugar ndé nì caxixi-ne pan na ní naquimanì-yá sàhà-ñá. ²⁴⁻²⁵ Ñàyùcàndùá, na ní cundaà ini nèhivì yucán, ni còò-yá, te ni còò stná nècuàchì dacuahá-yá, dandu nì quècoyo stná-nè ini lancha, nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè mahì mar, te nì casaà stná-nè ñuu Capernaum, nandúcu-nèyà inga ladu mar mà. Te na ní ndacùhun-neyà, nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, ¿índù hora nì quesaa-ní yohó?

²⁶ Te nì cachi-yà xì-né:

—Cunini-nsia palabra yohó: yùhù ináhí índù chuun nandúcu-nsià yùhù. Màdì sàhà ñà-nì xini-nsià milagru nduá; còó. Sàhà ñà-nì xixi vaha-nsia, te nì chitu tìxi-nsia nduá. ²⁷ Doco màsà nácánì inì-nsia sàhà nansa nihì-nsiá ñà-cutiacu-nsià ñuhiví yohó, vèchi sacù-ni tiempu cundiaà mà. Chicá nsiha nanducu-nsiá ñà-ndiaha ñi cutiacù-nsia nicanicuaàn. Te divi ñà-jaàn nduá sáhatahvì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, vèchi nùu Yua-nda Dios sàni nihítáhví ñà-quide chuun ì xì-yá.

²⁸ Dandu nì cachi nèhivì mà xì-yá:

—Cachì-ní xì-nsí nansa quida-nsi sàhà-ñá cundua obra vàha nacua cuní Dios quida-nda.

²⁹ Dandu cachí-yà xì-né:

—Ñà-cunindisá-nsiá yùhù ana nì techuún-yá nì quesaa, divi ñà-jaàn nduú chuun vàha cuní Dios quida-nsia.

³⁰ Dandu cachí-nè xì-yá:

—Pues nú ducán, dandu ¿índù seña quida-ní cundehè-nsí, te cunindisá-nsí? ¿Índù milagru quida-ní? ³¹ Vàchi xì-ndà, na ní saxica-ne yucù dānā, nisa còyo ñà-ndiaha nani maná nisa xixi-ne, vàchi ducán cachí nùu tutu ì: “Nùu ansivi nì dācòyo Yua-nda Dios pan nisa xixi-ne”.

³² Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ñà-ndācuìsì nduá cachí xì-nsiá: pan nì nìhì xì-nsiá nùu Moisés sàhana ma, cóni sándúu ndisa pan ndiaha vàxi ansivi. Còó. Yuamání nduú ana sáhatahvì xì pan ndisa ndiaha ma. ³³ Vàchi pan sáhatahvì mii-yá nduú yùhù ana nì techuún-yá nì quixi ndè gloria sàhà ñà-cutiacu nèhivì ñuhiví.

³⁴ Ñàyùcāndùá, nì cachi nèhivì yucán:

—Señor, nicanicuahàn taxi tahvì-ní nsiùhù pan mà cuxi-nsi.

³⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù nduú nahi pan xi-nsia cuxi-nsia nsiquívì, te cutiacu-nsià. Vàchi nsidaa ana sàa cunindisa-xí, (ndiaha gá cundiatú anima-nè), na ian mà nunca cui-nè doco, te ni mà nunca cui stnā-nè tècuí. ³⁶ Doco nacua nì cachì xì-nsiá, sàni xini-nsià nansa quidé, te có-xiníndisā-nsiá. ³⁷ Doco sàni chitnùnì ini Yuamání ñà-cundoo ana nduú nèhivì xí, te nsidanicuú nècuàchì mà, icúmí-nè (sàa-nè cunchicùn-nè yùhù). Te mà nunca taxí ni-iin ana cuní tnātuu nù. ³⁸ Vàchi divi sàhà-ñá quide ñà-ndùá cuní mii-yá nì techuun-xí, ñàyùcāndùá nì quei gloria nì quesai. Mà vàxi quide ñà-ndùá cuní mií. ³⁹ Te ¿ndiá nduá cuní mii-yá nì techuun-xí? Pues, cuní-yà (ñà-iin-ni cundoo vii) nsidaa nèhivì nì sáhatahvì-yà yùhù; có-cùnì-yà ndañuhu ni-iin-ne. Dandu na sàa xinu tiempu, icúmí-nè natiacu nsihi-ne quide. ⁴⁰ Ñàyùcāndùá, ndéni nèhivì ni cunítnùhu sàhà yùhù ana nduú Dèhemanì-yá, te cunindisá-né yùhù, vida ndiaha nicanicuahàn cucumi-né, vàchi ducán nì chitnùnì ini Yuamání. Dandu quívì xinu tiempu, icúmí-nè natiacu-nè quide —nì cachi Jesús.

⁴¹ Ñàyùcāndùá, nì cuàà nècuàchì raza-yà Judea sàhà-yá ñà-nì cachi-yà nduú-yá pan ndiaha nì quixi gloria. ⁴² Te dohó nì cachi-nè, iin-ne xì inga-nè:

—Amádi dèhe José nduú Jesús yohó. Ináhā-ndá ana nduú yuadíhí-nè. ¿Índù chuun cachí-nè ndè gloria nì quixi-ne?

⁴³ Ñàyùcāndùá, nì cachi Jesús xì nècuàchì yucán:

—¿Índù chuun cuàà-nsià ducán? ⁴⁴ Mà níhì ni-iin nèhivì nàcùnìhnu ini-nè yùhù nú cóni níhìtáhvì-né ducán nùu Yuamání nì techuun-xí; doco nú ni níhìtáhvì-né ducán, dandu na quívì xinu tiempu, icúmí danátíacuì-nè. ⁴⁵ Sàhana nì tiaa nècuàchì profeta nùu tutu ì, te dohó nì cachi-nè: “Cunaha-nsiá, icúmí Dios chinaha-yà nsidaa-né”, nì cachi-nè. Ñàyùcāndùá, nsidaa nèhivì iníní xí Yua-nda Dios, te cundaà vàha ini-nè, divi nduú nècuàchì icúmí cunchicùn xì yùhù.

⁴⁶ Còó ni-iin ni xiní xì Yua-nda Dios. Cuisì mindaa ana nì quixi nùu-yá nì xinìnùu xì-yá, (divi yùhù). ⁴⁷ Ñà-ndāà nduá cachí xì-nsiá, nsidaa ana xiníndisá-xí yùhù, vida ndiaha nicanicuahàn sàni níhìtáhvì-né. ⁴⁸ Yùhù nduú nahi pan (cuxi nèhivì), te cutiacu-nè nicanicuahàn. ⁴⁹ Xì-nsiá nisa xica yucù dānā, nisa xixi-ne nùnì ansivi nani maná, doco nì xìhì nsihi-ne. ⁵⁰ Doco pan cáhàn yùhù sàhà-xí, còó. Nùu gloria nì quea vàxan, te nú sàni xixi iin nèhivì-ñá, dandu mà cúí gā-nè. ⁵¹ Pues cunaha-nsiá, yùhù nduú pan mà. Nùu gloria nì nui vàxi, te nú ni cúnchicùn iin nèhivì yùhù, dandu nicanicuahàn cutiacu-nè, (na ian) sàni xixi-ne yùhù, te ducán cutiacu-nè. Te ¿índù iñàha cundua cuàhì ñà-cunduu

nahi pan mà? Pues divi cuerpu xi cunduu pan mà, vâchi icúmî cuâhi vida xi cuenta xi nèhivì ñuhivì sàhà-ñá nihì-né cutiacu-nè —nì cachi Jesús.

⁵² Ñâyùcàndüá, nì quesaha nècuàchì raza-yà Judea mà cuàà-nè entre mii-né, cachí-nè: —¿Índù modo cuàha nècuàchì yohó iquicúñú-nè ñà-caxì-ndãñá?

⁵³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Palabra ndàcuisì nduá cachí xì-nsiá yohó: nú màsà cáxi-nsiá cuñu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, te nú màsà cóhó-nsiá nìí, dandu còò vida ndiaha nùù-nsiá. ⁵⁴ Nsidaa ana saxí xi cuñuì, te xihí-né nìí, vida ndiaha nicanicuahàn icúmí-nè, te icúmí-nè natiacu-nè na xinu tiempu. ⁵⁵ Vâchi cuñuì, ñà-cutiacu-ndà nduá, te nìí, ñà-coho-nda nduú stná. ⁵⁶ Nsidaa ana saxí xi cuñuì, te xihí-né nìí, sàni ndèe anima-nè ini anima yùhù, te iá stná ini anima mii-né.

⁵⁷ Yùhù itiácùì sàhà mii-yá ana nì techuun-xí vâxi, divi sàhà Yua-nda Dios iá nicanicuahàn. Te divi ducání stná xì nsidaa ana saxí xi yùhù, sàhà yùhù cutiacu-nè.

⁵⁸ Pues, ducán nduú pan nì quixi gloria. Doco tucu iá pan nìsa xixi xì-nsiá sàhana, vâchi siempre nì xihì-nè. Cunaha-nsiá, nsidaa ana xìxì-xì pan cachí xì-nsiá vichi, nicanicuahàn cutiacu-nè.

⁵⁹ Ñà-jaàn nduá nì cachi Jesús na iá-yà veheñuhu ñuu Capernaum dacuahá-yà nèhivì.

Sàhà palabra xi Jesús nihì-ndà vida ndiaha nicanicuahàn

⁶⁰ Na sàni inini nècuàchì dacuahá-yà ñà-ndüá nì cachi-yà, dandu nì cachi dava-ne:

—Ùhì cunindisa-nda ñà-jaàn. Mà cándísà nèhivì palabra jaàn.

⁶¹ Doco Jesús, ducání ináhá-yâ nansa xícatchi-nè cáhàn ndiaa-nèyà ducán. Ñâyùcàndüá, nì cachi-yà xì-né:

—¿A có-ndòo ini-nsiá sàhà ñà-ndüá nì cachi? ⁶² Pues nú coó, (dandu ¿nansa cachi gà-nsiá sàhà) yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì na cuni-nsiá yùhù mànaní ansivi nùhì? ⁶³ Cunaha-nsiá, cuisì sàhà anima-ndà nihì-ndà cutiacu ndiaha-nda, màdì sàhà iquicúñú-ndà, vâchi còò ni-íñaha nihì-ndà nùájàn. Cuisì palabra sàni cachi xì-nsiá nduá dacútiácú xì anima-nsiá. ⁶⁴ Doco ináhí mii-nsiá ñà-dava-nsia có-xiníndísà ndisa-nsia —nì cachi-yà.

Vâchi dècuèndè antes sà-ináhá-yâ ana xínduu nèhivì có-xiníndísà, te ináhá stná-yà índù tiàa cuàhàn cahin xì-yá. ⁶⁵ Ñâyùcàndüá, nì cachi-yà xì nsidaa-né:

—Nacua nì cachi xì-nsiá daa, ducán nduá: mà cúí cunchicùn iin nèhivì yùhù nú màsà nìhítáhvi-né ducán nùù Yuamání.

⁶⁶ Daaní, divi quivì yucán nì quecuáan cuàhà nècuàchì dacuahá-yà, nì naxicocuñin ini-nè, cóni cútnáhâ gá-nè xì-yá cacanu-ne. ⁶⁷ Ñâyùcàndüá nì càhàn-yà xì ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yà (cóni quécuaân):

—Mii-nsiá, ¿a nacoo stná-nsiá yùhù?

⁶⁸ Dandu nì cachi Simón Pedro xì-yá:

—Señor mío, còò inga gà ana cùhùn-nsí nùù-xí, vâchi cuisì sàhà palabra xi mii-ní nìhítáhvi-nsí vida ndiaha nicanicuahàn. ⁶⁹ Te xiníndísâ-nsí mii-ní ñà-ndüù-ní Cristu, divi Dèhemaní mii-yá iá nicanicuahàn. Ináhá vâha-nsi ñà-jaàn.

⁷⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ùxìn ùì mii-nsiá sàni nacàxin, doco iin-nsia nduú nahi ñà-malu.

⁷¹ Pues divi palabra mà nì cachi-yà sàhà dèhe Simón, nècuàchì nani Judas Iscariote, vâchi divi-ne nduú tiàa cuàhàn cahin xì-yá, te nduú stná-nè iin nècuàchì dacuahá.

7

Ñà-ndüá nì cachi ñani Jesús xì-yá ñà-có-xiníndísâ-né mii-yá

¹ Daaní, después, cuisì ladu Galilea nì quesaha xicánúú Jesús. Có-cuní gà-yà cacanu-ya ladu Judea, vâchi nècuàchì raza-yà ndoó ladu mà, cuní-nè cahni-néyà. ² Doco vichi sà-ítúú iin vicò nsidacáhnû-né ladu Judea, divi vicò ndoó-né siahva. ³ Ñâyùcàndüá, nì càhàn ñani Jesús xì-yá, cachí-nè:

—Vichi chicá vaha quee-ní ladu yohó cuahán-ní ladu Judea, dandu cuni nsidaa nècuàchì dacuaha-ní mii-ní, te cundehè stná-nè milagru quida-ní. ⁴ Vàchi nú cuní-ndà cuitià fama xi-nda nùu nèhivì, dandu mà quídá dèhé-ndà ñà-ndùá quida-nda. Ñàyùcàndùá, nú cuàhà guá ñà-ndùá quida-ní, dandu quida vate-níà cundehè nsidaa nèhivì —nì cachi-nè xì-yá, ⁵ vàchi cunaha-nsiá, ni ñani-yà có-xiníndísá-xí-yá.

⁶ Ñàyùcàndùá, nì cachi Jesús xì-né:

—Tañáha ga sàà quivì xí. Doco mii-nsiá, ndéni tiempu nì cui, vátuni quida-nsia ñà-ndùá cudí inì-nsia. ⁷ Te mà cúní ùhì nèhivì ñuhivì mii-nsiá. Doco yùhù, xiní ùhì-nè yùhù, vàchi cachí xì-né chuun quini nduá quídá-né. ⁸ Cuahán-nsià vicò mà; vàchi yùhù, tàñáha ga cùhìn, vàchi tàsàà quivì xí.

⁹ Ñà-jaàn nduá nì cachi-yà xì-né, te nì ndòo ì-yá ladu Galilea yucán.

Nansa nì quida Jesús na ní sàhàn-yà vicò ndoó-né siahva

¹⁰ Daaní, nì nsihì nì caquihin ñani-yà ichì, dandu nì quihin stná-yà ichì cuàhàn-yà vicò mà. Doco cuàhàn dèhé-yà, mà cuàhàn vate-yá. ¹¹ Te yucán ndé iá vicò mà nì nanducu nècuàchì ladu Judea mii-yá, cachí-nè:

—¿Índù iá Jesús?

¹² Te cuàhà gá nì ndatnuhu stná-nè sàhà-yá. Vaha ga-yà, cachí dava-ne, doco dava ga-nè, còó, mà váha-ya, vàchi dandahví uun-ya nèhivì, cachí-nè.

¹³ Doco ni-iin nèhivì, cóni cáhàn vate-né sàhà-yá, vàchi yúhî-nè nècuàchì ladu Judea mà.

¹⁴ Daaní, sàni cudava vicò, dandu nì sàà-yà yehè veheñùhu cahnú, te nì quesaha-yá dacuahá-yá nèhivì ndoó yucán. ¹⁵ Ñàyùcàndùá, nì ndulocó nècuàchì ñuu mà, cachí-nè:

—¡Na nchichí guá cáhàn nècuàchì yohó, te cóni xicá-né escuela (xi-nda)!

¹⁶ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Cunaha-nsiá, màdì òdìni yùhù tavi ñà-ndùá dacuahí nèhivì. Vàchi divi mii-yá nì techuun-xí vaxi nduú ana nì chitnùnì inì-xi nansa coo ñà-ndùá chináhì. ¹⁷ Te ndéni nèhivì nì cui, nú iá voluntad xi-ne quida ndisa-ne ñà-ndùá cuní Dios, vátuni sàà-nè cundaà ini-nè sàhà palabra chináhì, a divi òdìni míí queá, te ò Dios chindéé xí. ¹⁸ Vàchi nú inì-ni mii-nda chítñunì ini-nda índù palabra chinaha-nda, dandu nàhà claru cuisì cuní-ndà tavà-nda tñùñuhu xí mii-nda. Doco nú nandúcú-ndá nansa quee tñùñuhu xí ana nì techuun-xi-nda vaxi, dandu vátuni cundaà inì-xi, ñà-ndáà nduá cachí-nda, màdiá dandahví-nda nèhivì nduá.

¹⁹ Moisés nì sàha xi-nsiá ley sàhana. Doco ni-iin-nsia có-quídá ndisa-nsia ñà-ndùá cachí ley mà. ¿Índù chuun cuní-nsià cahnì-nsiá yùhù?

²⁰ Dandu nì cachi nèhivì cuàhà yucán:

—Ndisa sàni culocó-ní nì quida ñà-malu. ¿Ana cuní cahnì xì-ní cahan-ní?

²¹ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Sàni ndulocó nsidaa-nsiá sàhà imindaa milagru nì quide. ²² (Ináhá-ndá), sàhana nì saquin Moisés iin ley ñà-màcòo seña xi Dios ìcà-ndà. Doco màdì mii Moisés nduú ana nì chitnùnì inì-xi ñà-coo estilu mà, vàchi xì-ndà chicá antes nduú ana nì dàquésáhá xàn. Ñàyùcàndùá, ducan quida-nda vichi, mate iin quivì descansu nduá, doco fuerza màcòo seña mà ìcà iin méè. ²³ Cundehè-nsiá, dècuèndè stná iin quivì descansu saquin stná-nsià seña mà ìcà-vé, (danácuèhè-nsiàvè) sàhà ñà-cùnì-nsià chivàha vii-nsiá ley mà. Te yùhù, divi stná quivì descansu mà nì sandua na ní dánduvàhi iin tiàa, te nì ndòo vaha-ne; doco sàhájàn xidà inì-nsia. ¿Nansa nduájàn? ²⁴ (Yùhù cachí xì-nsiá), màsà cuítñùhu ndevàha-nsia nacua tuxí uun ini-nsià. Nú cuàhàn-nsià cáhàn tñùhù-nsià sàhà iin nèhivì, dandu ñà-ndácuìsì xiñuhu cundua cachi-nsià —nì cachi-yà.

Nansa nì cachi Jesús xì nèhivì tuxí inì-xi nduú-yá iin nèhivì ñuhivì yohó

²⁵ Ñàyùcàndùá, dava nècuàchì ñuu Jerusalén yucán, nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—¿Amadí nècuàchì jaàn nduú tiàa cuní-nè cahnì-né? ²⁶ Doco cundehè-nsiá, jaàn iin-né mahì nèhivì, chináhá-nè, te còá cachí nècuàchì cuní dandáñùhú xì-nè. ¿A vihi-ni

sàni nacuni tè-xídandacú nùu-ndà ñà-divi Cristu (nì quixi nùu Dios) nduú-né? ²⁷ Doco nsiùhù, còó, vàchi sà-ínáhá-nsí índù nì quixi nècuàchì jaàn. Vàchi na quívì quixi mii-yá ana nduú ndisa Cristu, mà cúndáà inì-xi índù nì quixi-ya —nì cachi-nè.

²⁸ Ñàyùcàndüá, ndee ní càhàn Jesús xì nèhivì dacuahá-yá yehè veheñùhu, cachí-yà:

—¿A ináhá-nsiâ yùhù (tuxí inì-nsia)? ¿A ndisa ináhá-nsiâ ndévì nì quixi? Pues yùhù, màdiá inì-ni mií nì ndácú inì quixi; còó. Íá ana nì techuun-xí vaxi, te vátùni cahvi-nda xi-yá. Doco mii-nsiá, có-ínáhá-nsiâyà. ²⁹ Yùhù, ndisa, ináhî mii-yá, vàchi divi-ya nduú ana nì techuun-xí, te ñàyùcàndüá nùu mii-yá nì quixi —nì cachi Jesús.

³⁰ Ñàyùcàndüá, nì nanducu nècuàchìmà nansa tnii-neyà, doco cóni níhì-né quida-neà, vàchi tàñáha ga sàà quívì cuu xi-yá ducán. ³¹ Doco cunaha-nsiá, cuàhà gá nèhivì itá yucán nì xinindisá stná-nè mii-yá, te nì cachi-nè:

—Cuàhà gá milagru quidá Jesús yohó. Ádi có-xiñhù gá cundehè gá-ndà milagru sàhà-ñá cundaà ini-ndà divi rey ndiaha nì quixi nùu Dios nduú-yá.

Nansa nì quixi policia cuenta xi nècuàchì fariseu ñà-catnii-tè Jesús

³² Dandu nì caxinitnùhu nècuàchì fariseu ñà-ndüá cachí nèhivì sàhà-yá. Ñàyùcàndüá, mii-né xì dùtù xícusahnú, nì càhàn-nè xì policia ñà-cùhùn-te catnii-tèyá.

³³ Dandu nì càhàn-yà xì nèhivì inga xichi, cachí-yà:

—Sacù-ni tiempu coo guè xì-nsiá yohó, dandu icúmî nùhì nùu ana nì techuun-xí vaxi.

³⁴ Te mate ni nándúcú-nsiâ yùhù, doco mà ndácùhun-nsia yùhù, vàchi ndé cùhìn, mà cúí sàà-nsià.

³⁵ Dandu nècuàchì raza-yà Judea yucán, nì ndatnuhu-né entre mii-né, cachí-nè:

—¿Índù cùhùn nècuàchì yohó, te (cachí-nè) mà cúí ndacùhun-ndané? ¿A cùhùn xicà-né ñuu griegu ndé ndoó stná nècuàchì raza-ndà, te dacuahá-né nècuàchì griegu mà?

³⁶ Có-sâñhì ini-ndà ñà-cachí-nè ñà-mà cúí ndacùhun-ndané, mate ni nándúcú-ndané, te mà cúí sàà stná-ndà lugar ndé cùhùn-nè —nì cachi nèhivì mà.

Na ian queé fuerte tèñuhu iin yùte limpiu, ducán fuerte icúmí Dios cuàhatahvì-yá vida ndiaha xí-yá ini anima-ndà

³⁷ Daaní, nì sàà quívì nì xinu vicò mà, divi quívì chicá nducáhnû. Dandu nì ndacuiin Jesús mahì nèhivì, te nì càhàn ndee-yá, cachí-yà xì-né:

—Nú íá ana xíhì tècuíí, dandu ni quixí-né nùí, te coho vaha-ne. ³⁸ Vàchi nú xiníndísâ iin nèhivì xí, ducán queá nùu-né na ian caná fuerte tècuíí ini anima-nè, te xítia-te, nduú-te nahi tècuíí coho-nda cutiacu-ndà nicanicuahàn, divi nacua cachítnùhu nùu tutu ìì —nì cachi-yà.

³⁹ Doco tècuíí nì cachi-yà mà nduú (ejemplu, vàchi cunaha-nsiá), Espíritu ìì nduú tècuíí mà, te nsidaa ana xiníndísá-xí-yá, icúmí-nè nihítáhvì-né Espíritu ìì mà. Doco tàñáha ga cuàhatahvì Dios Yà-ìì mà, vàchi tàñáha ga nanihì Jesús tnùñuhu ndiaha xí-yá.

Nansa nì ndatnuhu nèhivì cuàhà sàhà Jesús

⁴⁰ Daaní, na ní inini dava nècuàchì itá yucán ñà-ndüá nì cachi-yà, dandu nì cachi-nè:

—Ndisa, nècuàchì ndiatu-nda quesaa càhàn cuenta xi Dios nduú ana yohó.

⁴¹ Te dava ga-nè, cachí-nè:

—Divi rey ndiaha Cristu nduú nècuàchì yohó.

Doco dava ga-nè, nì cachi-nè:

—¿A tuxí inì-nsia rey ndiaha Cristu cunduu iin nècuàchì nì quixi ladu Galilea (nahi Jesús)? ⁴² Amádi cachítnùhu tutu ìì sàhà rey mà ñà-divi yohòtéhè-yá nduú David, te ñuu nècuàchìmà nani Belén cunduu ñuu-yà, cachá.

⁴³ Ñàyùcàndüá, nì tàhndè dava nèhivì sàhà-yá. ⁴⁴ Te mate cuní dava-ne tnii-neyà, doco ni-iin-ne có-sâhandee ini-nè quida-neà.

Nansa nì cachi nècuàchì xídandacú ñà-có-càndísâ-né Jesús

⁴⁵ Daaní, na sámànùhù tè-xínduu policia ndé ndoó dùtù xícusahnú xì nècuàchì fariseu, te nì cachi nècuàchìmà xì-té:

—¿Índù chuun cóni sándácá-nsiá Jesús quixi?

⁴⁶ Te nì naxiconihí policia, cachí-te:

—Còò inga ana cáhàn ndiaha guá na cáhàn nècuàchì yucán.

⁴⁷ Dandu nì cachi nècuàchì fariseu mà:

—¿A ndé` stná mii-nsiá sàni dàndàhvì Jesús? ⁴⁸ Cundehè-nsiá nsiùhù tè-xídandacú, ¿a sàni xinindisá-nsí? Còó, ni-iin-nsi. Te ¿ò dává gá nècuàchì fariseu? Còó. Ni-iin-ne, có-xinindisâ-né. ⁴⁹ Doco dava ga nèhivì ndahví yucán, ni có-ínáhá-nê nansa cachí ley ì, sàháyucàndúá icúmí-nê nihì-né castigu xi-ne —nì cachi nècuàchì mà.

⁵⁰ Cunaha-nsiá, yucán iá stná Nicodemo, divi nècuàchì nì sàhàn nùù Jesús daa, vachi iin nècuàchì xídandacú nduú stná-nè. Te vichi nì cáhàn stná-nè xì nsidaa compañeru-nemà, cachí-nè:

⁵¹ —(Náni), ndéni nèhivì ní cui, nú cuní-ndà nsidandaà-ndà sàhà-né, dihna icúmí-ndá cunini-nda nansa cachí mii-né, dandísá, vètuni cundaà ini-ndà sàhà chuun xi-ne. Amádi ñà-jaàn nduú stná ley xi-nda.

⁵² Doco nì naxiconihí compañeru-nemà cachí-nè:

—¿A ndé` stná mii-ní nduú stná-ní iin nècuàchì ladu Galilea? Nanducu váha-ní (nùù tutu ì), dandu cundaà inì-ní, còò ni-iin nècuàchì cáhàn cuenta xi Dios quixi ladu Galilea —nì cachi-nè.

⁵³ Dandu nsidaa-né nì nacuitià-nè mànuhù-né vehe-ne.

8

Ñà-ndúá nì cachi Jesús xì iin nècuàchì ñahà cóni quidá víi

¹ Daaní, nì quee Jesús cuàhàn-yà yucù Olivo. ² Dandu inga quivì na ní tùinuù, vaxi tu-ya veheñuhu cahnú. Te nì nataca cuàhà gá nèhivì nùù-yá; te nì sàcòò-ya nì chinaha-yànè.

³ Dandu yucán nì sàà stná itnii maestru ináhá ley sàhana, xì stná dava nècuàchì fariseu, xíndaca-ne iin nècuàchì ñahà nì sàà, te nì chicani-ne nècuàchì mà nùù-yá, vachi ñahà mà, nì cáhàn-nè xì iin nècuàchì có-ndúú nècuàchì vehe-ne. ⁴ Ñàyucàndúá nì cacachi nècuàchì tiàa ma xi-yá:

—Maestro, nì tnii-nsi ñahà yohó na quidá-né iin cuàchi. ⁵ Te cachí ley xi Moisés ñà-icúmí-nê cui-nè xì yùù nú quidá-né ducán. Doco mii-ní, ¿nansa cachí-nì quida-nda?

⁶ Ducán nì cachi nècuàchì mà, áma cachí-yà iin ñà-có-ndiá ìcà-yá cahan-né, te ducán nihìndèè-né daquéè cuàchi-ne dìquì-yá. Doco mii-yá, nì nàcòò ndee ni-ya, tiaá-yá nùù ñuhù xì òndìndàhá-yà. ⁷ Dandu chicá cuàhà nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá, ñàyucàndúá, nì nàcòò ndaà-yà, te nì cachi-yà xì-né:

—Nú iá ndisa iin-nsia còò ni-iin falta-xi, dandu divi ni cúndúú primeru caniyuu-xi nècuàchì yohó.

⁸ Dandu ingà tu nì nàcòò ndee-ya, tiaá tú-yá nùù ñuhù. ⁹⁻¹⁰ Doco nsidaa nècuàchì itá yucán, ináhá-nê iá stná cuàchi-ne. Ñàyucàndúá, dihna nècuàchì chicá sahnú nì caquee cuàhàn, dandu después nì caquee stná iin iin nècuàchì dava ga mà cuàhàn-nè, ndé mii Jesús nì ndòò, xì stná nècuàchì ñahà mà. Dandu nì nàcòò ndaà-yà, te nì xini-yà ndélà mindaa nècuàchì mà iín. Ñàyucàndúá, nì cachi-yà xì-né:

—Señora, ¿a sàcuàhàn nsidaa nèhivì daquéè cuàchi dìquì-ní? ¿Á coo cá ana cuní cahnì xì-ní?

¹¹ Dandu nì cachi nècuàchì mà:

—Còó, Señor; còò cá iin.

Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Pues ni yuhù, có-cuní stnáì cui-ní. Cuahán-nì, te màsà nàxícócuìn-ní quida gà-ní cuàchi ma —nì cachi-yà.

Jesús nduú ana datnúù xì sàxìnìtnùnì nèhivì ñuhiví

¹² Daaní, nì cáhàn gà Jesús xì nèhivì yucán, cachí-yà:

—Yuhù nduí ana datnúù xì sàxìnìtnùnì nèhivì ñuhiví. Ñàyucàndúá, nsidaa ana nchícùn xí, icúmí cutnuù ndiaha nùù ichì nchícùn-nè, te ducán nihítáhvì stná-nè vida ndiaha, vachi mà nunca cundumà ichì ñàa.

¹³ Dandu nì cachi nècuàchì fariseu xì-yá:

—Còó, mà ndisá, vàchi cuisì mii-ní ndeníhí vaha-ní mii-ní.

¹⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mate mií cáhìn sàhà-xí, doco vètùni cundiaa mà, vàchi ináhî índù nì quei vàxi, te ináhî índù icúmî nùhì. Doco mii-nsiá, có-ínáhá-nsiâ índù nì quei vàxi, ni có-ínáhá stnâ-nsià índù icúmî nùhì. ¹⁵ Indéhe uun-nsia nansa quidá nèhivì, te ñà-jaàn cachí-nsià sàhà-né, a quidá víi-né, ò á coó. Doco yùhù, có-càchî nú quidá víi-né, ò á coó. ¹⁶ Doco nú ndisa indéhí sàhà-né, dandu ñà-ndácuisì nduámà, vàchi màdì cuisì yùhù nduú ana cachí ducán, vàchi cutnáhâ stná Yuamání xí, divi mii-yá ana nì techuun-xí vàxi. ¹⁷ Cachí ley xi-nsia: xì ùù testigu vètùni cunindisa-nda ñà-ndáà nduá cachí-nè. ¹⁸ Pues, cunaha-nsiá, yùhù nduú iin ana cáhàn favor xi. Daaní, iá stná mii-yá nì techuun-xí, divi Yuamání, te cáhàn stná-yà favor xi.

¹⁹ Dandu nì cacachi nècuàchì mà xì-yá:

—¿Índù iá yua-ní?

Te nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, ni có-ínáhá-nsiâ yùhù, ni có-ínáhá stnâ-nsià Yuamání. Vàchi nú ni cúnáhá ndisa-nsia yùhù nì cùí, dandu ñà-jaàn nìhì stná-nsià cunaha stná-nsià mii-yá.

²⁰ Ñà-jaàn nduá nì cachi Jesús na ní dàcuàhá-yá nèhivì ndoó yehè veheñuhu cahnú yatni ndé itá alcancía xi Dios. Doco còò iin ni tnii-xi-yá, vàchi tãñáha ga sàà quivì cuu xi-yá ducán.

Nansa nì cachi Jesús icúmí-yâ cùhùn xìcà-yá, te mà cùí cunchicùn stná nèhivì có-xiníndísâ

²¹ Daaní, nì cachi tu Jesús xì nècuàchì yucán:

—Yùhù icúmî cùhùn xìqué, te mii-nsiá, icúmí-nsiâ nanducu-nsiá yùhù, doco na quívì cui-nsià, icúmí-nsiâ cui-nsià xì cuàchi-nsia. Te lugar ndé cùhìn, mà cùí cùhùn stná-nsià.

²² Ñàyùcànduá, nì cachi nècuàchì raza-yà Judea mà entre mii-né:

—¿A vihini cahni nècuàchì jaàn mii-né, ñàyùcànduá nì cachi-nè lugar ndé cùhùn-nè mà cùí sàà stná-ndà?

²³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nèhivì ñuhívì yohó xínduu-nsia, doco yùhù, dìquì-xí ansivi nì quixi, có-nduì nèhivì ñuhívì yohó. ²⁴ Ñàyùcànduá nì cachì xì-nsiá daa ñà-icúmí-nsiâ cui-nsià xì cuàchi-nsia. Vàchi nú có-xiníndísâ-nsiá yùhù ñà-nduì ana nì cachì xì-nsiá, dandu quívì cui-nsià cunsida ì-nsiá cuàchi-nsia.

²⁵ Ñàyùcànduá, nì cachi-nè xì-yá:

—Pues, mii-ní ¿ana divi nduu-ní?

Te nì cachi-yà xì-né:

—Ndè primeru sàni cachì xì-nsiá ana nduú. ²⁶ Te cuàhà gá icúmí guè` cundehí, te cachì sàhà-nsiá. Cunaha-nsiá, palabra ndácuisì nduá cachí mii-yá ana díchúún-xí vàxi. Nùù mii-yá nì sàcùnahí cachì nsidaa ñà-nduá cachí xì mii-nsiá nèhivì ñuhívì yohó —nì cachi Jesús.

²⁷ Doco nèhivì yucán, cóni sánìhì ini-nè ñà-divi Yua-nda Dios cáhàn-yà sàhà-xí.

²⁸ Ñàyùcànduá nì cachi tu-ya xì-né:

—Nú sàni sàà-nsià nì chituu ducún-nsià yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhívì, dandu cundaà ini-nsià ñà-divi yùhù nduú ana cachí xì-nsiá, te màdì dìnì mií chítnùnì inì quide ñà-nduá quidé. Cuisì quidé ñà-nduá nì dàndàcù Yuamání nùí, te divi ñà-jaàn nduá cachí xì-nsiá. ²⁹ Cunaha-nsiá, divi Yuamání nì techuun-xí vàxi, te nicanicuahàn iá-yà cutnáhâ stná-yà xí; mà nunca nacóó-yá yùhù, vàchi nicanicuahàn quidé ñà-nduá cudí ini-yà.

³⁰ Ducán nì cachi Jesús, te sàhà palabra jaàn nì sàà nì xinindisá cuàhà gá nèhivì-yá.

Ndoó nèhivì inínì xí Dios, te ndoó nèhivì inínì xí cuàchi

³¹ Daaní, nì cáhàn Jesús xì nèhivì xiníndísá-xí-yâ, cachí-yâ:

—Nú iin-ni cunindisá vaha-nsia, dandu cunduu ndisa-nsia nêhivì xí, ³² te sàà stná-nsià mànhì ini-nsià ñà-ndúú palabra ndàcuisì. Te divi sàhà palabra mà icúmí-nsiâ caquee-nsia libre.

³³ Dandu nì cachi nêhivì xì-yá:

—Nsidaa-nsí, yohòtéhè-nsí nduú Abraham, te ni-iin xichi cóni ía ni-iin lamú dan-dacu-xi nùù-nsí. Ñàyùcàndùá, ¿índù chuun cachí-nî ñà-icúmí-nsí quee-nsi libre?

³⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Palabra ndàcuisì nduá yòhó cachí xì-nsiâ: nsidaa ana tùha quida xi cuàchi, divi cuàchi ma nduá dandàcù-xì nùù-né vida xi-ne, na ian peón xi cuàchi ma nduú-né. ³⁵ Te iin peón, màdì nicanicuahàn coo-tè vehe lamú xi-tè. Tucu ía xì dèhe iin lamú, nicanicuahàn icúmí-nê coo-ne nùù nècuàchìmà. ³⁶ Ñàyùcàndùá, nú sàni dàcácu Dèhemanì (Dios) mii-nsiâ, te sàni quee-nsia libre, dandísá, libre dahuun icúmí-nsiâ cundoo-nsia. ³⁷ Yùhù ináhî Abraham nduú yohòtéhè-nsiâ. Doco vichi cuní-nsiâ cahni-nsiâ yùhù, vâchi có-ndôo inì-nsia xì ñà-ndùá cachí xì-nsiâ. ³⁸ Cuisì ñà-ndùá sàni xinì nùù Yuamáni' nduá cachí xì-nsiâ, te ducán stná mii-nsiâ, ñà-ndùá nì inini-nsia nùù yua-nsiâ, divi nduá quidá stná-nsiâ.

³⁹⁻⁴⁰ Dandu nì cacachi nècuàchìmà xì-yá:

—Nsiùhù, Abraham nì sanduu primeru yua-nsí.

Te nì cachi Jesús xì-né:

—Nú ndisa Abraham ni cundúú yohòtéhè-nsiâ nì cùí, dandu icúmí-nsiâ quida vii-nsiâ nacua nisa quida nècuàchìmà sàna. Doco vichi cuní-nsiâ cahni-nsiâ yùhù, mate palabra ndàcuisì nduá cachí xì-nsiâ, te nduú stná mà palabra nì inini nùù Dios. Cunaha-nsiâ ni-iin xichi cóni cuní Abraham quida-ne nacua cuní mii-nsiâ quida-nsia xí. ⁴¹ Doco mii-nsiâ, nacua quidá yua-nsiâ, divi ducán quidá stná-nsiâ.

Dandu nì cachi nêhivì mà xì-yá:

—Nsiùhù, có-ndúú-nsí dèhe ndahví. Mindaa Yua-nsí ía, te divi nduú Dios.

⁴² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú Dios ni cundúú yua-nsiâ nì cùí, dandu icúmí-nsiâ cuu ini-nsiâ sàhí, vâchi nùù mii-yá nì quei vâxi. Màdì yùhù nì nácání mií inì quixi, còó. Divi mii-yá nì techuun-xí vâxi. ⁴³ Te ¿índù chuun mà cùí mànhì inì-nsia ñà-ndùá cachí xì-nsiâ? Pues divi sàhà-ñá mà cundéé inì-nsia cunindisá-nsiâ palabra xí. ⁴⁴ Vâchi divi ñà-malu nduú yua-nsiâ, te nacua cudî ini quisì mà quida quini-sì, divi ducán stná mii-nsiâ, cudî stná inì-nsia quida-nsia ducán. Dècuèndè tiempu chicá antes cudî inì-si dacahní stnahá-si nêhivì. Mà nunca tùha-sì quida-sì ni-iñàha nduú ñà-ndáa, vâchi còò ni-iin palabra vaha niñnú inì-si. Te na cáhàn tñuhù-sí, (màsà ndúlócô-ndà), vâchi ducání tñuhu ini anima-si. Tñuhu-sí, te yua ñá-tñuhù nduú-si. ⁴⁵ Te yùhù, sàhà-ñá cachí xì-nsiâ ñà-ndúú ñà-ndàcuisì, ñàyùcàndùá có-xiníndísâ-nsiâ yùhù. ⁴⁶ Te nú ía cuàchi nì quide cahan-nsiâ, dandu ¿índù chuun có-càchí claru-nsiâñà? Doco te nú ñà-ndáa nduá cachí xì-nsiâ, dandu xiñuhu cunindisá-nsiâ yùhù. ⁴⁷ Nsidaa ana nduú nêhivì xí Dios, cudî ini-nè cunini-ne palabra vâxi nùù-yá. Doco sàhà-ñá có-ndúú-nsiâ nêhivì xí-yá, ñàyùcàndùá có-iníni-nsiâ palabra xi-ya —nì cachi Jesús.

Sà-íá Jesús na táyôo nêhivì sàna

⁴⁸ Dandu nì càhàn tu nêhivì raza-yà Judea xì-yá, cachí-nè:

—Ádi ñá-ndáa nduá cachí-nsí, iin nècuàchì samaritanu (siquini) nduu-ní, te ía stná iin ñà-malu anima-ní.

⁴⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Còò ñà-malu anímè. (Na cáhàn xì-nsiâ), cuisì cuní quee tñùñuhu xí Yuamáni'. Doco mii-nsiâ, cahíchì inì-nsia yùhù. ⁵⁰ Có-nàndúquí nansa tavà nêhivì tñùñuhu xí mií, vâchi ía iin ana quida-xi ñà-jaàn, te mii-yá nduú stná ana icúmí nsidandaà vii sàhà nsidaa chuun. ⁵¹ Palabra ndàcuisì nduá cachí xì-nsiâ yohó: nú ni chívàha iin nêhivì ñà-ndùá chináhì, dandu mà nunca sàà-nè cui-nè nicanicuahàn.

⁵² Dandu nì cachi nècuàchì raza-yà Judea yucán:

—Vichi sàni cundaà ndisa ini-nsi íá ñà-malu anima-ní, vàchi sàhana nì xihì Abraham yucán, te nì xihì stná nsidaa profeta nisa cahàn cuenta xi Dios. Doco mii-ní cachí-ní mà nunca sàa cui nèhivì chívàha xi ñà-ndúá cachí-ní. ⁵³ ¿A tuxí ini-ní chicá ndiaá-ní nùu xii-ndà Abraham? Vàchi còò gá ndómà, xì stná profeta nisa cahàn cuenta xi Dios, sàni caxihì nsihi-ne. ¿Ana divi nduu-ní cahan-ní?

⁵⁴ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nú mií ni cachí ñà-chicá ndiaf, dandu, mà cúndiáá mà. Vàchi divi Yuamáni nduú ana icúmí tavà xì tnùñuhu xí yùhù, mate mii-yá nduú ana càhvì stná-nsià, cachí-nsià.

⁵⁵ Doco mii-nsiá, có-ínáhá-nsiâyà; cuisì yùhù, ndisa, ináhî-yà. Te nú ni cachí có-ínáhî-yà, dandu cunduu stnáì tèt-nùhù nahi mii-nsiá. Doco yùhù, ináhî mii-yá, te chívàhi ñà-ndúá cachí-yà. ⁵⁶ Xii-ndà Abraham mà, nì cudì ini-nè ñà-nìhìtáhvì-né cuni-nè tiempu (quesai ñuhiví yohó). Ñàyùcàndúá, contentu nì ndòo-ne na ní cuu ndisa ñà-jaàn.

⁵⁷ Dandu nì cachi nèhivì mà xì-yá:

—¡Mii-ní, ni có-xicà-ní ùi dico ùxin cuià, te ináhá-ní Abraham cahan-ní!

⁵⁸ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Cunaha-nsiá, tàyoó Abraham, doco yùhù sà-ìé`.

⁵⁹ Ñàyùcàndúá nì dàtàcá nècuàchìmà yùu cuàhàn-nè cahni-néyà nì cui, doco nì quee dèhé-yà veheñuhu ma nì chindaà-yà mahì-né cuàhàn-yà.

9

Nansa nì dàndúvaha Jesús iin nècuàchì cuaá dècuèndè quivì nì cacu-ne

¹ Dandu nì yàha Jesús chicá nùu-xí, te nì xini-yà yucán íá iin nècuàchì cuaá, dècuèndè nì cacu-ne cuaá-nè. ² Te nì xicàn tnùhù nècuàchì dacuahá-yá nùu-yá, cachí-nè:

—Maestro, ¿ana cuàchi-xi nduá, te cuaá nècuàchì yohó nì cacu-ne? ¿A yuadíhî-nè íá cuàchi-xi, ò mii-né?

³ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ni còò cuàchi ni quidá nècuàchì yohó, ni stná yuadíhî-nè. Cunaha-nsiá, sàhà-ñá ni sàa nèhivì cundaà ini-nè ñà-ndiaha guá quidá Dios, ñàyùcàndúá nì cuu xi nècuàchì yohó ducán. ⁴ Yùhù, na íá va quivì, icúmí quide obra ndiaha nì sàcùnahì nùu mii-yá ana nì techuun-xí vaxi; vachi (vaxi iin tiempu ùhì) nàcuìn tnùu, dandu mà cúí gá quida ni-iin nèhivì chuun xi mii-yá. ⁵ Yùhù, na íá ve ñuhiví yohó, chuun xi nduá datnúi sàxìntnùnì nèhivì.

⁶ Dandu nì nsihi nì cachi-yà ducán, nì dàcòyo-ya tèdíyà ñuhù, te nì quidavàha-ya iyuhu ndèhì nì dàcánúú-yà nùu nècuàchì cuaá mà. ⁷ Te nì cachi-yà xì-né:

—Vichi cuahán-ní quisi-ní ndé ñuhú tècuí pila nani Siloé.

Pues cunaha-nsiá, quivì Siloé mà cuní cachá` dàhàn ñuu yucán ñà-sàni techuún nèhivì-ndó. Ñàyùcàndúá, nì sàhàn tiàa ma nì quisi-ne, te na mándixi-ne sàtùnúu-né.

⁸ Dandu nsidaa nècuàchì ndoó yatni ndé íá-nè, xì stná dava ga nècuàchì ináhá xí-nè antes cuaá-nè, nì cachi-nè:

—¿Amádi nècuàchì tiàa jaàn nduú ana nisa ìa xicàn xì caridad?

⁹ Te dava-ne, cachí-nè:

—Divi nduú-né.

Te dava ga-nè, cachí-nè:

—Còó, cuisì na indéhe nècuàchì cuaá mà, ducán indéhe stná nècuàchì yohó.

Doco nècuàchì nì sanduu nècuàchì cuaá mà, nì cachi-nè:

—Divi nduí.

¹⁰ Dandu nì cacachi nècuàchì yucán xì nècuàchìmà:

—¿Nansa nì cuu nì natùinuù-ní?

¹¹ Te nì cachi nècuàchìmà:

—Ìin tiàa nani Jesús, nì quidavàha-ne iyuhu ndèhì nì dàcánúú-né nùu, te nì cachi-nè xí: “Cuahán-ní ndè pila Siloé, te quisi-ní”. Ñàyùcàndúá, ducán nì quide, te nì natùinuí.

¹² Dandu nì cachi nèhivì mà xì-né:

—Pues vichi, ¿índù íá tiàa ma?

Te nì cachi nècuàchìmà:

—Cò-cùndáà inì.

¹³ Dandu nèhivì yucán, ndacá-né nècuàchìmà cuàhàn nùu nècuàchì fariseu. ¹⁴ Vàchi cunaha-nsiá, quivì descansu nduá na ní quidavàha Jesús ndèhì nì dånátùì-ya nùu nècuàchìmà. ¹⁵ Ñàyùcàndùá, nì xicàn tnùhù stná nècuàchì fariseu nùu nècuàchìmà nansa nì cuu nì natùinuù-né. Dandu nì cachi-nè:

—Nì quidavàha nècuàchìmà ndèhì, te nì dácánúú-nê nù; dandu nì sàhìn nì quisi, te vichi duha nì natùinuí.

¹⁶ Dandu dava nècuàchì fariseu mà, nì cacachi-nè:

—Tiàa nì quida ducan xi nècuàchì yohó, có-íá-nè ladu xi Dios, vachi có-chívàha-ne quivì descansu.

Doco dava ga nècuàchìmà, nì cacachi-nè:

—Còó, vachi nú nècuàchì cuàchi ni cùndúú nècuàchìmà, dandu mà cúí quida-ne iin milagru nahi ñà-yòhó.

Ñàyùcàndùá, nì tãhndè dava nècuàchì fariseu mà. ¹⁷ Dandu nì cachi tu-ne xì tiàa nì sanduu nècuàchì cuaá mà:

—Te mii-ní tu, ¿nansa cachí-ní sàhà nècuàchìmà ñà-sànì dånátùì-ne nùu-ní?

Dandu nì cachi nècuàchìmà:

—Ín profeta cãhàn cuenta xi Dios nduú-né.

¹⁸ Doco nècuàchì xídandacú nùu tè-raza Judea, cónì xíníndísâ-né ñà-cuaá ndisa nècuàchìmà na ní cacu-ne. Ñàyùcàndùá, nì cana-ne yuadíhí nècuàchìmà, ¹⁹ te nì xicàn tnùhù-né nùu nècuàchì sahnuma, cachí-nè:

—¿A dèhe-nsia nduú nècuàchì yohó, te a ndísá cuaá-nè na ní cacu-ne, cachí-nsiá? Te nú ducán, ¿nansa nì cuu nì natùinuù-né vichi?

²⁰ Dandu nì cachi yuadíhí nècuàchìmà:

—Ináhá-nsí dèhe-nsi nduú tè-yòhó, te ñà-ndáà nduá cuaá-te na ní cacu-tè. ²¹ Doco có-cùndáà ini-nsì nansa nì cuu nì natùinuù-té, ni có-ináhá stná-nsì ana nduú nècuàchì nì dåndúvaha xi-té. Cunaha-nsiá, tè-sàhnú sàndúú-te; nùu mii-té ndacàtnùhù-nsiá. Vátuni nacani-tè nansa nì cuu xi-té.

²² Ñà-jaàn nduá nì cachi yuadíhí nècuàchìmà, vachi yúhî-nè nècuàchì dava ga raza-nè Judea, vachi sàni ndatnuhu váha nècuàchì (dandacú) sàhà nsidaa ana cachi vate sàhà Jesús ñà-ndúú-yá Cristu (nì quixi nùu Dios); te vichi sàni tavà-né orden ñà-mà cóó gá permisú cùhùn nècuàchìmà veheñuhu. ²³ Ñàyùcàndùá, nì cachi yuadíhí tiàa ma ñà-sàsàhnú dèhe-nemà, chicá vaha ndacàtnùhù xì nùu mii-né.

²⁴ Daaní, nì cana tu nècuàchì dandacu-ma tiàa nì nduvàha ma ñà-tnàtuu-ne, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Tavà-ní tnùñuhu xí Dios; vachi nsiùhù, ináhá-nsí nècuàchì cuàchi nduú nècuàchì nì cãhàn xì-ní.

²⁵ Dandu nì cachi tiàa ma xi nsidaa-né:

—Yùhù, có-cùndáà inì, a nècuàchì cuàchi nduú-né, á coó. Cuisì imindaa iñàha ináhî: divi ñà-antes nisa ìa cuaá dahuin, doco vichi sàni natùinuí.

²⁶ Dandu nì cachi nècuàchìmà:

—¿Nansa nì quida-ne xì-ní? ¿Ndíà nduá nì quida-ne, te nì nanihì-ní vista xi-ní?

²⁷ Dandu nì cachi tiàa ma xi-né:

—Pues sàni cachì xì-nsiá nsidaámà, te có-xíníndísâ-nsiá. ¿Índù chuun cuní-nsiá nacani guè xì-nsiá ingà tu? ¿A cuní stná-nsiá yàha-nsia ladu xi Jesús?

²⁸ Dandu nì quesaha nècuàchìmà cãnhá-nè, cachí-nè:

—Mii-ní, ladu xi nècuàchìmà íá-ní, doco nsiùhù, ladu xi (xì-ndà) Moisés íá-nsì.

²⁹ Ináhá-nsí nì cãhàn Dios xì Moisés, doco nècuàchì jaàn, ni có-ináhá-nsí índù ladu nì quixi-ne.

³⁰ Dandu nì cachi tiàa ma xi nsidaa-né:

—Pues ndiaha mánì nduájàn. Nì có-ináhá-ndá índù nì quixi-ne, doco sàni dåndúvaha-ne nduchínúí. ³¹ Pues ináhá-ndá ñà-có-iníní Dios na xicàn tãhvì iin nèhivì có-quidá víí. Doco nú nihnú vaha ini-ndáyá, te quida-nda ñà-nduá cachí-yà, dandu quihín casu-yà na xicàn tãhvì-ndà nùu-yá. ³² Te ni dècuèndè sàhana có-xínítnùhu-nda

coo ana danátui xi nùu iin nèhivì cuaá dècuèndè quivì nì cacu-ne. ³³ Ñàyùcàndùá, sàni cundaà inì, ladu xi Dios íá Jesús, vèchi nú coó, mà cúí quida-ya ni-iin milagru.

³⁴ Dandu nì cachi nsidaa nècuàchìmà xì tiàa ma:

—Mii-ní, dècuèndè nì quesaa-ní ñuhiví sà-íá cuàhà cuàchi-ní, te ¿a tuxí inì-ní cuàhàn-ní chinahà-ní nsiùhù?

Ducán nì cachi-nè, te nì taxi-né nècuàchìmà tùvèhé.

³⁵ Dandu nì xinitnùhu Jesús nansa nì cuu xi nècuàchìmà ñà-nì taxi-ñánê. Ñàyùcàndùá, na ní ndacùhun stnahá-yá xì-né, nì cachi-yà xì-né:

—¿A xiníndísá-ní mii-yá ana nduú Dèhemani Dios?

³⁶ Dandu nì cachi nècuàchìmà xì-yá:

—Señor, cachì-ní xí ana divi nduú-yá, dandu cunindisé.

³⁷ Te nì cachi Jesús xì-né:

—Sàni xinì-ní mii-yá, vèchi divi nduú yùhù ana cáhàn xì-ní vichi.

³⁸ Dandu nì cachi tiàa ma:

—Yùhù xiníndísê, Señor mío.

Te nì cahvi-néyà.

³⁹ Dandu nì cachi-yà:

—¿Índù chuun nì quesai ñuhiví yohó? Divi sàhà-ñá cunahà claru ana quidá víi ndisa; dandu nèhivì cuaá ini anima-xi, vètuni nihì-né (cundaà ini-nè, na ian nì) natùinuù-né. Doco nèhivì tuxí inì-xi sàcundáa vaha inì-xi, mii-né nduú ana icúmí cuaá anima-xi, (mà cundáa gà ini-nè) —nì cachi-yà.

⁴⁰ Doco dava nècuàchì fariseu cutnáhâ xí-yâ yucán, nì inini-ne ñà-ndùá nì cachi-yà, te nì cacachi-nè xì-yá:

—Te nsiùhù tu, ¿a cuaá stná ini anima-nsì cahan-ní?

⁴¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú sàni nacuni-nsià cuaá ini anima-nsià nì cùí, dandu mà cóó gá cuàchi-nsia; doco vichi cachí-nsià (ñà-cundáa vaha ini-nsià), te claru ináhá-nsiâ nsidaa iñàha. Ñàyùcàndùá, íá ì cuàchi-nsia.

10

Nansa nì nacani Jesús iin ejemplu sàhà rì

¹ Palabra ndàcuisì nduá yohó: nú quíhvi dèhé nèhivì ìcà corra ndé có-nduú yehè, dandu ináhá-ndá nècuàchì vaxi quidacuihna xi rìi xì-ndà nduú-né. ² Doco nècuàchì quíhvi yehè corra, còó, nècuàchì ñíí-xí nduú-né. ³ Te íá stná peón xi-ne ndiaá xì yehè mà. Te cuisì nùu nècuàchì ñíí-xí nacúná-te. Te na cáhàn nècuàchìmà xì rìi xí-né, nacúnì-siné. Te caná-nèsi quivì iin iin-sì, dandu queé-si xì-né. ⁴⁻⁵ Te na tavá-nèsi ducán, dandu sàcòdòndù-né nùu-sí cuàhàn-nè; te viví-ni xínchicùn-siné, vèchi ináhá-sí tàchì stohò-si. Doco inga nèhivì tùcù, còó, mà cúnchícùn-siné. Xinúdehé-si nùu-né, vèchi có-nàcúnì-si tàchì nèhivì tùcù.

⁶ Nà-jaàn nduú iin ejemplu nì nacani Jesús xì nèhivì yucán, doco cóni cundáa ini-nè ndià nduá cuní cachàmà.

Pastor ndiaha nduú Jesús

⁷ Dandu nì cáhàn tu Jesús xì nèhivì yucán, cachí-yà:

—Palabra ndàcuisì nduá yohó: na iin yehè ndé quíhvi rìi, ducán nduú yùhù. ⁸ Nsidaa ana nì quixi antes, tècuìhnà xínduu-tè, te cutu cuní-te quidacuihna-té rìi xí. Doco nèhivì nduú nahi rìi xí, cóni ndúlócò-nè. ⁹ Te (nacua nì cachì) ñà-nahi yehè nduí, ñàyùcàndùá, sàhà yùhù vètuni quíhvi nèhivì, te nihì-né salvación xi-ne, dandu después cucumi-né vida ndiaha xí-né, na iin rìi sáhàn ndé íá cuàhà pastu, dandu màndixi tu-sì corra-si.

¹⁰ Iin tècuìhnà, cutu quixí-te ñà-quidacuihna-té ñà-ndùá icúmí-ndá, te ò cahni-téndò, te ò quida quini-tè xì-ndà. Doco yùhù, còó, sàhà ñà-cui nihítáhvì nèhivì cutiacu ndiaha-né nicanicuahàn, ñàyùcàndùá nì quesai (ñuhiví yohó). ¹¹ Yùhù nduú ndise pastor vaha. Te sáhi vida xi sàhà-ñá nihì nèhivì nduú nahi rìi xí cutiacu-nè. ¹² Doco dava tè-ndiáá xì rìi, peón-ni nduú-te, te mà úhi nacoò-tèsí, vèchi có-nduú ndisa-tè pastor

xi-sì; có-nduú-te meru stohò-si. Ñàyùcànduá nú nì xinì-te vaxi nsivòhú, dandu nacóo nihni-tèsí, te xinúdehé-te; dandu tnií quisì mà-sí, te xítia nihni nsihi-sì. ¹³ Te ¿índù chuun xinúdehé tèmà? Pues divi sàhà-ñá nduú-te peón-ni, te có-ndulócò-te sàhà-sí.

¹⁴ Doco yùhù, pastor vaha ndisa nduí, te ináhá vahi nèhivì xí. Te mii-né, ináhá stná-nè yùhù. ¹⁵ Na ináhá Yuamání yùhù, ducán ináhá stnáì mii-yá. Te yùhù, vida xi sáhi sàhà-ñá càcu nèhivì xí, vachi nahi riì xí xínduu-ne. ¹⁶ Te ndoó gá más nèhivì nduú nahi riì xí. Te mate diín xaan ndoó-né vichi, doco icúmî cùhìn cundaqui-nè ndixi; dandu cunchicùn-nè yùhù, te iin-ni nacuatnahá-né xì nsidaa gá ana nduú riì xí; te mindaa yùhù cundiaì-nè.

¹⁷ Yùhù icúmî cuàhi vida xi, te nú sàni nsihi nì cuu ducán, dandu icúmî naquihin tuià. Sahájàn cuú ini Yuamání sàhí. ¹⁸ Cunaha-nsiá, còò ni-iin cui quindiaa xì vida xi. Voluntad xi míí cuàhià. Vátùni cuàhià, te vátùni danátíacúì míí, vachi ducán nì nihítáhví nùu Yuamání; divi ducán nì cachi-yà xí —nì cachi Jesús.

¹⁹ Daaní, nècuàchì ladu Judea mà, nì tànhdè dava-ne sàhà ñà-nduá nì cachi-yà. ²⁰ Cuàhà-né nì (cahíchì ini-nèyà), cachi-nè:

—Iin ñà-malu inácaá ini tè-jaàn. Tè-loco nduú-te. ¿Índù chuun ndulócò-nsiá sàhà-té?

²¹ Doco dava ga-nè nì cachi-nè:

—Còó, màdì iin nècuàchì inácaá ñà-malu nduú nècuàchì cáhàn ducán. ¿A tuxí ini-nsiá cui dandúvaha ñà-malu iin nècuàchì cuaá?

Nansa nì cuni tu nècuàchì raza Judea cahni-né Jesús

²²⁻²³ Daaní, nì sàà quivì nducahnú ñà-nì xínu veheñuhu cahnú. Tiempu vixin nì sandua, te iá tu Jesús ñuu Jerusalén, xicánúú-yá patiu veheñuhu ma ndé nani Portal de Salomón. ²⁴ Te yucán nì sàà stná itnii nècuàchì raza-yà Judea, cachi-nè xì-yá:

—¿Nadaa ga tiempu cuàhàn-ní chidèhé gà-ní ana nduu-ní? Nú ndisa mii-yá nani Cristu nduu-ní, cachi ndàà-ní xì-nsí.

²⁵ Dandu nì cachi Jesús:

—Sàni cachi xì-nsiá, doco có-xiníndísâ-nsiá. Nì ndacùcahín quivì Yuamání, te nì quide cuàhà milagru. Xì ñà-jaàn vátùni cundaà ini-nsiá ana divi nduí. ²⁶ Doco mii-nsiá, có-xiníndísâ-nsiá, vachi có-nduú-nsiá ana nduú riì xí, nacua nì cachi xì-nsiá. ²⁷ Vachi nèhivì nduú nahi riì xí, iníni-né na cáhìn xì-né. Te ináhî-nè, te nchícùn-nè yùhù. ²⁸ Te sáhi-nè vida ndiaha nicanicuahàn, te mà nunca sàà ndañuhu anima-nè, ni còò iin tava xì-né nùu ndahí. ²⁹ Vachi nùu Yuamání nì nihí nèhivì nduú nahi riì xí, te còò cá ana chicá fuerte nùu mii-yá; còò iin cui dandáñuhú-xí-nê nùu ndahà-yá. ³⁰ Te yùhù xì Yuamání, iin-ni xínduu-nsi —nì cachi Jesús.

³¹ Ñàyùcànduá, nècuàchì raza-yà yucán, nì dàtàcá tu-ne yùu ñà-caniyuu-néyà, te cahni-néyà. ³² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuàhà gá obra vaha sàni quide nì xini-nsiá. Te nsidaa obra mà nduá nì nihítáhví nùu Yuamání. Pues ¿índù obra xi (có-ndiáá), te sàhámà cuní-nsiá cahni-nsiá yùhù?

³³ Dandu nì cachi nècuàchì mà xì-yá:

—Còó, màdì sàhà ñà-nì quidà-ní obra cuní-nsí cahni-nsí mii-ní; còó. Sàhà ñà-nì cachi-ní iin cuàchi, ñàyùcànduá ndiá ìcà-nsí caniyuu-nsí mii-ní, vachi cuní-ní ndu-dava-ní xì Dios, te nèhivì ùún nduu-ní.

³⁴ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Pues, ¿nansa divi cachí nùu tutu nduú ley xi-nsia? Dohó cachá: “Nahi dios xínduu-nsiá, cachí”. ³⁵ Pues, ducán cachá sàhà nèhivì sàhana ma, mate cuisì nèhivì ùún nì inini razón xi Dios nduú-né, doco nahi dios nduú-né, cachá, te ináhá-ndá, siempre ñà-ndácuìsì nduá cachí tutu ì. ³⁶ Doco yùhù, mate ní nihí iin chuun ì nùu Yuamání, te nì techuún-yá yùhù nì quesai ñuhíví yohó, doco cachí-nsiá iin cuàchi nduá ñà-càchí nduí Dèhemani-yá. ³⁷ Cuisì cundehè-nsiá obra quidé, te nú có-nduá nahi obra quidá stná Yuamání, dandu màsà cúníndísâ-nsiá yùhù. ³⁸ Doco nú dava-ni iá obra quidé xì obra quidá stná mii-yá, dandu xiñuhu cunindisá-nsiá. Te mate có-xiníndísâ-nsiá yùhù, doco siquiera cunindisá-nsiá milagru quidé, dandu vátùni sàà-nsiá cundaà ini-nsiá, te cunindisá stná-nsiá ñuhú saín vida xi Yuamání anímè, te ñuhú saín stná vida xi yùhù ini mii-yá —nì cachi Jesús.

³⁹ Dandu nsidaa nècuàchì yucán, tucutu nì cuni-nè tñii-neyà, doco nì càcu-ya nùù-né.

⁴⁰ Daaní, inga xichi cuàhàn-yà inga ladu yùte Jordán ndé lugar ndé nì saquida iì Juan (Bautista) nèhivì. Te nì cuee chii-yá yucán. ⁴¹ Ñàyùcàndüá, cuàhà nèhivì nì casaà stná nùù-yá yucán, vàchi dohó cachí-nè:

—Còò milagru nìsá quídá Juan (Bautista), doco nsidaa ñà-ndüá nì cachitnùhu-ne sàhà Jesús, divi ñà-ndàà ndüá, (sàni xini-nsi) —nì cachi nècuàchìmà.

⁴² Te tiempu iá-yà lugar yucán nì xinindisá cuàhà nèhivì mii-yá.

11

Nansa nì xihì Lázaro, te nì natiacu-nè

¹⁻² Daaní, después nì quicuehè iin nècuàchì ñuu tii Betania nani Lázaro. Te divi ñuu yucán ndoó stná ùi cùha-ne, iin-ne nani María, te inga-nè nani Marta. Te María mà nduú nècuàchì (nì sàà nùù Jesús después), te nì dàcùchì-né tàtnà tñàmì sàhà-yá, dandu nì nsida ìchí-nèà xì ididíni-né. ³ Pues divi cùha Lázaro mà nduú ana nì catechuún iin razón nùù Jesús, cachí-nè xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, cuhí vaha nècuàchì màni guá nùù-ní.

⁴ Ñàyùcàndüá, (nì sàà razón mà ndé iá-yà); doco na ní tiacu-yà palabra mà, dandu nì cachi-yà:

—Cuèhè jaàn, có-ndüá cuèhè ñà-cui-ndà, cuisì iin cuèhè ñà-naquimanì cuàhà-ndà Dios ndüá, te quee cuàhà stná tñùñuhu xì Dèhemani-yá —nì cachi-yà.

⁵ Cunaha-nsiá, màni cuàhà Marta xì cùhì-nè xì cùha-ne nùù-yá. ⁶ Doco na ní xinitnùhu-ya cuhí nècuàchìmà, nì cuee chii gá-yà ùi quivì lugar yucán. ⁷ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Vichi cùhùn tu-nda ladu Judea.

⁸ Te nì cacachi nècuàchìmà xì-yá:

—Maestro, ¿a cuní tu-ní cùhùn-ní yucán? vàchi nècuàchì ladu mà, cuàhàn-nè cahnì-né mii-ní xì yùù nì cùí, te tàyáha cuàhà quivì.

⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ûxin ùi hora nchíí orá nùù-ndà, ñàyùcàndüá mà úhì cacanuu-nda ndui, te mà cáquihì sàhà-ndà, vàchi tñùù nùù-ndà ñuhivì yohó. Te ducán iá stná xì nsidaa ana datnùù ndiaha (Dios) anima-xi, (mà yúhî-nè). ¹⁰ Doco tucu iá nú xica-nda ñuu, mà úhì nàcasàn-ndà. Te divi ducán iá stná xì nèhivì có-dàtnùù Dios ini anima-xi.

¹¹ Na ní nsihì nì cachi-yà ducán, dandu nì cachi gá-yà xì-né:

—Quídì amigo xi-nda Lázaro. Ñàyùcàndüá, cùhìn dansícuìhnu inì-nè.

¹² Dandu nì cachi nècuàchì dacuahá-yá:

—Vàtùni Stoho-ndà Señor, vàchi nú quídì uun-ne vichi, ádi vátùni nduvàha-ne.

¹³ Ducán nì cachi-nè, vàchi tuxí ini-nè cáhàn-yà sàhà ñà-quídì-ndà na quetátú-ndà; doco còò, sàhà ñà-xíhì-ndà cáhàn-yà. ¹⁴ Ñàyùcàndüá, chicá claru nì cáhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—Cunaha-nsiá, sàni xihì Lázaro. ¹⁵ Te mate có-ìé` xì-né (na ní xihì-nè), doco vátùni, vàchi chindeámà ñà-sàà-nsià cunindisá ndisa-nsia. Pues vichi cùhùn-ndà ndé iá nsii mà —nì cachi-yà.

¹⁶ Te yucán iá stná iin nècuàchì dacuahá-yá nani Tomás. Cuatí cachí nèhivì xì-né. Te vichi nì cachi-nè xì nsidaa gá compañeru-nè:

—Cùhùn stná-ndà xì-yá, te cui-ndà.

¹⁷ Daaní, (nì quihin nsidaa-né ichì cuàhàn-nè xì-yá), te nì sàà-nè ñuu tii Betania ndé iá nsii mà, te nì xinitnùhu-ne sàcuàhàn-ndà cùmì quivì inácaa-ndà cueva ndé índuxin-nda.

¹⁸ Cunaha-nsiá, yatni iá stná ñuu cahnú Jerusalén ndé nduú ñuu tii mà, nahi dava hora caca-nda, ¹⁹ (te yucán ndoó cuàhà) nècuàchì raza Judea. Ñàyùcàndüá, nì casaà stná cuàhà nècuàchìmà ndé iá Marta xì María, cuní-nè nacuahandee ini-nè nècuàchìmà sàhà nsì-cùha-ne.

²⁰ Daaní, na ní xinitnùhu Marta sàni quesaa Jesús, dandu cuàhàn-nè nànchìcùn-nèyà. Doco María, nì ndòo-ne vehe. ²¹ Te na ní sàà Marta ndé iín-yá, dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, nú ni ía-ní yohó nì cùí, dandu mà cúí cùhe. ²² Doco yùhù ináhî, nsidaa ñà-nduá ni cacán tàhvì-ní nùù Dios vichi, seguru cuàhatahvì-yá mii-ní.

²³ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ícúmí cùha-ní natiacu-nè.

²⁴ Dandu nì cachi Marta xì-yá:

—Yùhù ináhî, ícúmí-nê natiacu-nè na sàà xìnu tiempu, te natiacu nsidaa nèhivì.

²⁵ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Yùhù nduú ana danátíacú xì nèhivì, te sáhatahvì stnâi vida ndiaha. Ana càhvì xí, mate sàni xìhì-nè, doco ícúmí-nê natiacu-nè. ²⁶ Te nsidaa ana itíacú, te xiníndísâ-nè yùhù, mà nunca sàà-nè cui ndisa-ne. ¿A xiníndísâ-ní ñà-jaàn?

²⁷ Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Jaan, Señor mío; yùhù xiníndísê ñà-mii-ní nduu-ní Cristu Dèhemani Dios, te ndé inga ñuhivì nì quee-ní nì quesaa-ní.

²⁸ Ducán nì cachi-nè, dandu mànuhù-né vehe-ne, te nì cana dèhé-nè cùhì-nè, cachí-nè xì nècuàchìmà:

—Sàni quesaa maestru Jesús, te caná-yá mii-ní.

²⁹ Ñàyùcànduá, na ní tiacu María ñà-jaàn, dandu luegu nì ndacuiin-nè cuàhàn-nè ndé iá-yà, ³⁰ vâchi tàñáha ga sàà-yà meru ini ñuu mà, iá va-ya ndé nì ndacùhun tnahá-yá xì Marta. ³¹ Daaní, nècuàchì raza Judea ndoó nácuàhandee xi ini María vehe-ne, nì xini-nè na ní ndacuiin yàchì nècuàchìmà cuàhàn-nè, ñàyùcànduá, nì tenchicùn stná-nè cuàhàn-nè, cachí-nè:

—Ádi cuàhàn nècuàchì jaàn ndé índùxin nsii ñà-coo-ne cuacu-ne.

³² Dandu nì sàà María ndé iá Jesús. Te nì sàcuìin sísì-né nùù-yá, cachí-nè:

—Señor mío, nú ni ía-ní yohó nì cùí, dandu mà cúí cùhe.

³³ Daaní, na ní xini Jesús sacú María, te sacú stná nèhivì cutnâhâ xí-nê, dandu nì sàcàn fuerte ini-yà, te nì cutàsì ini-yà. ³⁴ Dandu nì cachi-yà xì nèhivì yucán:

—¿Índù índùxin nsii?

Te nì cachi-nè xì-yá:

—Cùhùn-ndà cundehè-ní, Stoho-nsì Señor.

³⁵ Dandu nì sacu stná-yà. ³⁶ Te sàháyùcànduá nì cacachi nècuàchì raza-yà (nì quixi Jerusalén):

—Cundehè-nsiá na cuahà guá cuú ini-yà sàhà nsii ma.

³⁷ Doco dava nèhivì yucán, nì (xìtnùhu-ne), cachí-nè:

—Dècuèndè iin nècuàchì cuaá nì dânatùì Jesús yohó nùù-xí. ¿Índù chuun mànicùí dandúvâha-ne nècuàchì nsii yohó sàhà ñà-màsà cúí-nè nì cùí? —nì cachi-nè.

³⁸ Daaní, cuàhàn-yà xì-né te nì sàà nsidaa-né dècuèndè ndé índùxin nsii ma. Cueva nduá, te ndiadí iin cavà cahnú yehá. Te mii-yá, sàcàn ndee ini-yà nì sàà-yà. ³⁹ Dandu nì cachi-yà xì nèhivì yucán:

—Dità-nsià cavà jaàn.

Doco nì càhàn Marta, cùha nsì-Lázaro, cachí-nè:

—Señor mío, sàcuàhàn-ndà cùmì quìvì vichi; ádi sàsàhán quini nsii jaàn.

⁴⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Sàni cachi xì-ní cuisì xiñuhu cunindisá vâha-ní, dandu cunì-ní ñà-ndiaha guá quidá Dios.

⁴¹ Ñàyùcànduá, nì ditá nèhivì mà cavà ndiadí yehè cueva mà. Dandu nì ndacoto ndiaá-yà dìquì-xí, te nì cachi-yà:

—Ansivéhè-ní, Yuamání, vâchi nì inini-ní ñà-nduá nì xìcàn tàhvì nùù-ní. ⁴² Te ináhî, ducani iníní-ní yùhù na xìcàn tàhvì nùù-ní, doco ducán cachí xì-ní vichi sàhà-ñá nì cúníní nèhivì itá yohó, te cunindisá-né mii-ní ñà-nduù-ní ana nì techuun-xí vâxi ⁴³ —nì cachi-yà.

Dandu nì ndàhì ndee-yá, cachí-yà:

—¡Lázaro! ¡Quee-ní, nahà-ní!

⁴⁴ Dandu nì natiacu nècuàchì nsii ma nì quee-ne cueva, idáducún ñi-né sìcoto. Te nuhní stná ndahàsàhà-né, te nuù-né, idàhvi stná iin sìcoto. Dandu nì dándàcú-yà nuù nèhivì itá yucán, cachí-yà:

—Nacanì-nsiànè, te ni cacá-né —nì cachi-yà.

Nansa nì ndatnuhu tnahá nèhivì ñà-tnii-ne Jesús, te cahni-néyà

⁴⁵ Ñàyùcàndüá, cuàhà nècuàchì raza Judea yucán, nì xinindisá stná-nèyà na ní xini-nè nansa nì quida-ya. Divi nèhivì nì sàhàn vehe María nàcòtò xì nècuàchìmà xínduu-ne.

⁴⁶ Doco dava ga nèhivì yucán, mànuhù-né, te nì cachitnùhu-ne xì nècuàchì fariseu nansa nì quida-ya. ⁴⁷ Ñàyùcàndüá, nì nataca nècuàchìmà xì dùtù xícusahnú, te nì ndatnuhu tnahá-né, cachí-nè:

—¿Ndá quida-nda? vàchi cuàhà gá milagru quidá Jesús. ⁴⁸ Te nú ni nácóó uun-ndané, dandu icúmí nsidaa nèhivì cunindisá-né nècuàchìmà. Te nú ducán, dandu caquixi tè-romanu, dacaá-te veheñùhu xi-nda, te dandutu stná-te nsidaa-nda ñuu-ndà yohó —nì cachi-nè.

⁴⁹ Dandu nì càhàn iin tiàa nani Caifás, divi nècuàchì nduú dùtù cusáhnù cuà yucán. Te dohó nì cachi-nè:

—Mii-nsiá, có-cùndáà ini-nsiá. ⁵⁰ Có-sànìhì inì-nsiá ñà-nuù ndohó chicá vàha quea nú ni cuí imindaa nèhivì sàhà ñuu-ndà yohó, te màdiá ndañuhu nsidaa-nda —nì cachi-nè.

⁵¹ Doco Caifás mà, màdi inì-ni mii-né nì chitnùnì ini-nè cachi-nè ducán; còó, vàchi sàhà-ñá nduú-né dùtù cusáhnù cuà yucán, ñàyùcàndüá Dios nì dàchítnùnì ini-yànè cachi-nè ducán sàhà Jesús ñà-icúmí-yá cui-yà sàhà nèhivì ñuu-yà. ⁵² Te màdi cuisì sàhà nèhivì ñuu-yà. Còó, vàchi icúmí stná-yà cundaca-ya nsidaa nèhivì nduú dèhe ndisa Dios, te danátácá-yànè ñà-cundoo-ne iin-ni cahnú-ní, mate vichi xíndoo-ne inicutu ñuhiví.

⁵³ Cunaha-nsiá, ndè quivì yucán nì quesaha tè-xídandacú ñuu mà ndatnuhu stnahá-te nansa quida-tè ñà-cahni-téyà.

⁵⁴ Ñàyùcàndüá, cóni xícanuu vate gá-yà mahì nèhivì raza-yà yucán, còó. Nì quee-ya cuàhàn-yà inga ñuu nani Efraín, iin ñuu indúhu yatni ndé nduú puru yucù. Te yucán nì ìa chii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá.

⁵⁵ Daaní, quivì yucán sà-ítúú nacava iin vicò nani vicò pascua, nduámà iin vicò siempre nsidácáhnù nècuàchì raza Judea yucán. Ñàyùcàndüá, cuàhà nèhivì nì quee ñuu cuati vàxi ñuu Jerusalén sàhà ñà-nduhii-né antes sàà vicò mà. ⁵⁶ Te itá nècuàchìmà veheñùhu cahnú ndatnúhù-nè, ndácàtnùhù stnahá-né nuù-né a quixi stná Jesús vicò mà, á coó, cachí-nè iin-ne xì inga-nè:

—¿Nansa tuxí inì-nsiá? ¿A quixi-ne, á coó? Ádi mà quíxí-né cahan-nsí.

⁵⁷ Cunaha-nsiá, sàni quee iin orden nuù dùtù xícusahnú, xì nuù nècuàchì fariseu, cachí-nè xì nsidaa nèhivì ñà-icúmí-nè cachitnùhu-ne índù iá-yà, nú ináhá-nè, sàhà-ñá cùhùn nècuàchìmà tnii-neyà.

12

Nansa nì quida iin nècuàchì ñahà, nì dàcùchí-né sàhà Jesús xì tàtnà tnàmi

¹ Daaní, cumáni gá ñhù quivì cunduu vicò pascua, dandu nì sàà Jesús ñuu tii Betania, divi ñuu ndé iá nècuàchì nì dånátíacú-yà nani Lázaro. ² Te ñuu mà nì quida stná nèhivì iin vicò tii sàhà-ñá cundoo-ne cuxi-ne xì-yá. Te vicò mà nì chindee stná Marta, nì quida-ne chuun yuhùnùhú. Te iá stná Lázaro yucán mahì nèhivì cutnáhâ xí-yá xixí-yá. ³ Daaní, nì sàà stná María yucán, nihí-né dava litro ñà-tnami nani nardo, finu cuàhà-té, te yàhvi gá-te. Te nì dàcùchí-nète sàhà-yá, dandu ni nacuaaha-nète xi ididínì-né. Te inicutu vehe nì nacutu dico tnami-té. ⁴ Doco yucán iá stná iin nècuàchì dacuahá-yá nani Judas Iscariote, divi dèhe Simón, te nduú stná-nè tiàa icúmí dicò xì-yá después. Te dohó nì cachi-nè:

⁵ —¿Índù chuun cóni cùyàhvi ñà-tnami jaàn chicá vàha ni cuí? Vàchi vátùni tui ùni cientu dihùn plata sàhà ñà-jaàn, te dasàn-ndàñá nuù nècuàchì ndahví.

⁶ Ducán nì cachi nècuàchìmà, doco màdì ndisa nècuàchì ndahví cuhí ini-nè; (mii-né cuhí ini-nè), vàchi iin nècuàchì cuìhnà nduú-né. Te ndahà-né iá itni dihùn xí nsidaa nècuàchìmà, te tùha stná-nè cuida cuihna-né dihùn ñuhuma. ⁷ Ñàyùcàndùá, nì cachi Jesús xì-né:

—Nacoo-ní nècuàchì ñahà yohó, vàchi sàhà-ñá sà-ítúú quivì cundùxin, ñàyùcàndùá nì chivàha-ne ñà-tnami yohó, te vichi nì xichuún-néa. ⁸ Nècuàchì ndahví, nicanicuahàn ndoó-né yohó, doco yùhù, còó, sacù-ni quivì ié` xì-nsiá —nì cachi-yà.

Nansa nì ndatnuhu tnahá nèhivì ñà-cahni stná-nè Lázaro

⁹ Daaní, cuàhà gá stná nècuàchì raza Judea, nì sàà stná-nè ñuu tii Betania mà na ní xinitnùhu-ne yucán iá-yà. Doco màdì cuisì mii-yá cuní-nè cundehè-né, còó. Stná Lázaro cuní-nè cundehè-né, vàchi sàni natiacu nècuàchìmà. ¹⁰ Ñàyùcàndùá, dècuèndè stná nècuàchìmà cuní stná dùtù xícusahnú cahni-né, te sàhámà nì quesaha-né ndatnúhú tnahá-né (nansa quida-ne). ¹¹ Vàchi sàhà Lázaro cuàhà nèhivì ladu Judea mà cuní-nè yàha-ne ladu xi Jesús ñà-cunindisá stná-nèyà.

Nansa nì sàà Jesús ñuu Jerusalén

¹² Daaní, nì yàha inga quivì. Te nèhivì cuàhà sàni quesaa ñuu Jerusalén chivàha xi vicò mà, nì xinitnùhu-ne ñà-ìcúmí Jesús quesaa stná-yà. ¹³ Ñàyùcàndùá, nì sahnde-nè ndahà nù-ñúú, te nihí-nènu nì quee-ne cuàhàn-nè dècuèndè ndé vaxi-ya, cána ndee nsidaa-né, cachí-nè:

—¡Viva! ¡Ndiaha gá nècuàchì yohó, vàchi cuenta xi Stoho-ndà Señor vaxi-ne! ¡Ndiaha gá-nè, vàchi cuàhàn-nè cusahnú-né nùù ñuu-ndà Israel!

¹⁴ Dandu nì tui iin burru chii, te nì sàcùnùú-yá yàtà-sí. Ducán nì quida-ya, vàchi dohó cachí nùù tutu ì:

¹⁵ Mii-nsiá nèhivì ñuu Sión yohó, màsà yúlî-nsiá, vàchi icúmí quesaa mii-yá ana cusahnú nùù-nsiá, cuindànùú-yá iin burru chii —cachí tutu mà.

¹⁶ Doco nècuàchì dacuahá-yá, có-ínahá-nê ñà-sàhà mii-yá cachí tutu ì ducán. Cuisì dècuèndè después na sàni nanihì-yá tñùnuhu ndiaha xí-yá, dandu nì nsinuu ini-nè, ndisa, ducán cachí tutu mà, te divi ducán nì chindee stná-nèyà, (te nì quida ndisa-ya) nsidaámà.

¹⁷⁻¹⁸ Pues vichi sàni ndecoyo cuàhà nèhivì (ñuu mà) nánchìcùn xì-yá, vàchi sàni xinitnùhu-ne sàhà milagru cahnú nì quida-ya na ní cana-ya Lázaro nì quee-ne sepultura nì natiacu-nè. Vàchi nèhivì nì xini xì milagru mà, sàni dàcuítia-nè cuentu inicutu.

¹⁹ Daaní nì xini nècuàchì fariseu ñà-cuàhà guá nèhivì nì ndecoyo, te nì ndatnuhu tnahá-né entre mii-né, cachí-nè:

—¡Jaàn xiní-nsiá ni-iyuhu có-quidà-ndà ganar! Cundehè-nsiá, nsidanicuú nèhivì nchìcùn xì Jesús vichi.

Nansa nì quixi nècuàchì raza Grecia nandúcu-nè Jesús

²⁰ Daaní, vicò mà nì sàà stná itnii nècuàchì ñuu Grecia ñà-cahvi-né Dios vicò mà. ²¹ Te nì tñàtuu-ne nùù Felipe, iin nècuàchì ñuu Betsaida iá ladu Galilea, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Señor, cuní-nsi càhàn-nsi xì Jesús.

²² Dandu nì sàhàn Felipe nì cachitnùhu-ne xì Andrés, dandu nduì-nè cuàhàn-nè nùù mii-yá, te nì cachi-nè xì-yá sàhà nècuàchì ñuu Grecia mà. ²³ Dandu nì naxiconihí-yá nùù-né, cachí-yà:

—Vichi sàni sàà quivì nanihí tñùnuhu ndiaha xí, divi yùhù ana nduú Tnahà Nèhivì Ñuhiví. ²⁴ Cunini-nsia palabra ndàcuisì yohó: nú (cuhí ini-ndà) iin nùnì, te sàhámà có-chìhì-ndañá, dandu imindaa nùnì cundua nicanicuahàn. Doco nú sàni chihi-ndañá, dandísá icúmíâ nducahà. ²⁵ Pues ducán iá stná xì vida xi nèhivì. Nú cuhí gà ini-nè vida xi-ne ñuhiví yohó, dandu icúmíâ ndañuhu dahuan. Doco nú có-cuhí ini-nè, dandu nicanicuahàn cucumi-né vida ndiaha. ²⁶ Te nú nduú ndisa-ne iin ana xinúcuáchí nùù, dandu ni cunchìcùn-nè yùhù, te ndéni nì cui ni sái, yucán icúmí sàà stná nècuàchìmà cutnahá-né xì. Te nsidaa ana xinúcuáchí nùù, icúmí Yuamání quidañuhu-yánè.

²⁷ 'Vichi yáha ga nacání cuáhà inì. Doco ¿a cuáhìn càquìn nùu Yuamání' ñà-nì dácâcu-ya yùhù nùu ñà-nduá icúmí cuu xí vichi? Còó, vâchi divi sàhà ñà-nì cùu-xí ducán nduá nì quesai ñuhiví. ²⁸ Te vichi dohó cachí' xì Yuamání': "Tavà-ní tñũñuhu xí-ní cundehè nêhiví".

Dandu nì tiacu tàchì ana cáhàn ansivi, cachí-yà:

—Sànì tavi tñũñuhu xí, doco más gà-ñà icúmí quee nùu nêhiví quivì nùu-xí.

²⁹ Ñàyùcànduá, nêhiví itá yucán, na ní tiacu-nè tàchì-yá, nì cachi-nè:

—Dàvì ní cáhàn.

Te dava ga-nè nì cachi-nè:

—Ádí ángel nì cáhàn xì Jesús.

³⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Màdì sàhà yùhù nì cáhàn Dios ndè ansivi nì tiacu-nsiá; sàhà mii-nsiá nduá nì cáhàn-yà. ³¹ Cunaha-nsiá, sà-ítúú ndundaà sàhà nsidaa ñà-có-ndiáá ñuhiví yohó. Te vichi icúmí Dios tavà-yá quisi dandacú nùu ñuhiví yohó. ³² Daaní, nú sàni chituu ducún nêhiví yùhù, dandu icúmí danátâqui cuáhà nêhiví nùu.

³³ Palabra mà nì cachi-yà nahi ejemplu sàhà-ñá cundaà ini-ndà índu modo icúmí nêhiví cahnì-néyà (nchica cruz). ³⁴ Dandu nì cachi nêhiví cuáhà mà xì-yá:

—Nsiùhù, sàni inini-nsi nì cahvi-ne nùu ley ì ndé cachá': "Nicanicuahàn icúmí coo mii-yá nani Cristu". Doco mii-ní, cachí-ní ñà-icúmí nêhiví dananá ducún-nè mii-ní, (te cui-ní). Te cachí stná-ní ñà-nduú-ní Tnaha Nêhiví Ñuhiví. Pues ¿nansa iá (chuun quidá) iin ana nduú Tnaha Nêhiví Ñuhiví?

³⁵ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Iyuhu nduú tiempu cuáhàn cutnuu ndiaha luz (xi Dios) mahì-nsiá. Ñàyùcànduá, nacua datnúu ndiaha-yá nùu-nsiá, ducán quida ndisa-nsia cumplir vichi, vâchi (vâxi iin quivì) vihini cuxio nsidaámà, te ndé cuisì ichì ñáa ndòo nùu-nsiá. Cunaha-nsiá, nú ni cacá iin nêhiví ichì ñáa, mà có-cùndàà tñuní ini-nè índu nùu-xí sàà-nè. ³⁶ Doco vichi nduú meru hora datnúu ndiaha-yá luz (xi-ya) nùu-nsiá, ñàyùcànduá cunindisá-nsiá sàhà-ñá sàà-nsiá cunduu-nsia dèhe mii-yá ana datnúu ndiaha xi-nsiá —nì cachi-yà.

Dandu nì quecuaán-yá iin xaan ndé mà ndácùhun nècuàchì-mà-yá.

Nansa nì cahíchì ini nècuàchì ñuu Jesús mii-yá

³⁷ Mate cuáhà milagru nahnú nì quida-ya nì xini nêhiví, doco cóni sàà-nè cunindisá-néyà. ³⁸⁻³⁹ Te ducán nì cuu ndisa ñà-nduá nì tiaa profeta sàna nani Isaías, vâchi dohó nì cachitnúhu ndómà:

Stoho-nsì Señor, sacu nêhiví nì xinindisá ñà-nduá nì cachi-nsì xì-né, mate cuáhà gá sàni quida-ní milagru fuerte, nì cachi ndómà.

Ñàyùcànduá, mànicúí gá cunindisá nêhiví (raza-yà), vâchi dohó nì tiaa stná Isaías mà (ñà-nduá nì cachi Dios) sàhà-né:

⁴⁰ Sàni dàcuái anima-nè, te quidámáxiní-nè quidé. Ñàyùcànduá, có-cùní-nè cundehè-nè ichì yùhù, ni có-cùní stná-nè mànihì ini-nè, ni có-cùní stná-nè natnahnù-nè (ichì váha), te ducán nsida vií' anima-nè, nì cachi-yà.

⁴¹ Ñà-jaàn nduá nì tiaa Isaías sàna nani na ní xini ndómà seña xi Dios ñà-ndiaha guá cuáhàn quida Jesús, te nì cachitnúhu-nda sàhámà.

⁴² Doco cunaha-nsiá, cuáhà gá stná nêhiví raza-yà nì xinindisá stná-néyà, dècuèndè stná cuáhà nècuàchì dandacú. Doco cóni cächí vate-né ñà-jaàn, vâchi nì yùhí-nè (cuidà ini) nècuàchì fariseu-nè, te mà cóó gá permisù cùhùn-nè veheñùhu. ⁴³ Vâchi chicá nì cudiì ini-nè ndee vâha-ne nùu nêhiví ñuhiví, te màdì nùu Dios.

Nansa icúmí palabra nì cachi Jesús nsidandaà sàhà cuàchi nêhiví ñuhiví

⁴⁴ Daaní, nì ndàhì ndee Jesús, cachí-yà:

—Nú xiníndisâ nêhiví yùhù, màdì cuisì yùhù xiníndisâ-né; còó. Stná mii-yá ana nì techuun-xí vâxi xiníndisâ stná-nè. ⁴⁵ Te nú indèhe-né yùhù, dandu indèhe stná-nè ana nì techuun-xí vâxi. ⁴⁶ Cunaha-nsiá, sàhà-ñá datnúu nùu nêhiví ichì cùhùn-nè, ñàyùcànduá

nì quesà ñuhiví yohó, dandu nsidaa ana xiníndísá xí, mà cáca gá-nè ichì ñáa. ⁴⁷⁻⁴⁸ Te nú cundáa ini iin nêhiví ñà-ndúá cachí, te có-chívàha-neà, dandu icúmí ndundaà sàhà cuàchi-ne, te ñhì-né castigu. Doco màdì yùhù icúmí nsidandaà xì sàhà-né. Còó, vâchi màdì sàhà-ñá dandohí nêhiví ñì quesà ñuhiví yohó. Còó; sàhà-ñá càcu-ne ñì quesà. Divi palabra sàni cachì icúmí nsidandaà sàhà cuàchi nêhiví cahíchi inì-xi, te có-càndísâ-né ñà-ndúá cachí. Icúmí palabra mà cachà nansa ñhì-né castigu na sàa xìnu tiempu.

⁴⁹ 'Nsidea ñà-ndúá sàni cachì xì-nsiá, màdì òdì míí ñì quèá; còó, divi Yuamání nduú ana ñì sàcùnàhí nù-xí; divi mii-yá ñì cachi-yá xí ñà-ndúá cuní-yá cachì xì-nsiá. ⁵⁰ Te ináhí, nú ñì cúníndísâ-nsiá ñà-ndúá dandacú-yá, dandu vida ndiaha cucumi-nsiá nicanicuaàn. Ñàyùcàndúá, nacula sàni cachi-yá xí, divi ñà-jaàn nduá cachí xì-nsiá —ñì cachi Jesús.

13

Nansa ñì nacate Jesús sàhà nècuàchi dacuahá-yá

¹ Daaní, ñì sàa vigilia vicò pasqua, te ináhá Jesús sà-ítúú stná quiví icúmí-yâ quee-ya ñuhiví yohó nùhù-yá ndé iá Yuamání-yá. Te cunaha-nsiá, cuú cuàhà ini-yá sàhà nêhiví xí-yá ndoo ñuhiví yohó, ñàyùcàndúá ñì (quida-ya ñàha ñà-cundaà ini-ndà) yáha ga cuú cuàhà ini-yá sàhà-ndà. ² (Vâchi divi ñuú vigilia mà) iá-yá cudínî-yá xì (nêhiví xí-yá). Doco iin nècuàchì mà nani Judas Iscariote, divi dèhe Simón, sànihnú ini-nè cahin-nèyà (nùhù tè-xídandacú), vâchi ducán ñì dâncání ini ñà-malu-nè quida-ne. ³ Te mii-yá, ináhá stná-yá sàni chitnùnì ini Yuamání-yá ñà-dandacú-yá nùhù nsidanicuú ñàha, te ináhá stná-yá ñà-nùhù Yuamání-yá ñì quixi-ya, te después nùhù-yá. ⁴ Ñàyùcàndúá, ñì nacooya ñà-xíxí-yá, te ñì ndacuiin-yá, ñì tavà-yá dùhnù quihín-yá, te ñì chicuhni nihni-ya iin sìcoto caní tìxi-ya. ⁵ Daaní, ñì tnií-ya iin tina, te ñì dàchitù-yáñà tècuíí, dandu ñì quesaha-yá nacaté-yá sàhà nècuàchi dacuahá-yá, te después ñì nsida ìchí-yáñà xì sìcoto caní-ma.

⁶ Te na ní sàa-yá ndé iá Simón Pedro, dandu ñì cachi-nè xì-yá:

—¿A ndisa cuní-nî nacate-ní sàhí, Señor mío?

⁷ Te ñì cachi-yá xì-né:

—Vichi có-sânihì inì-ní índù ñàha nduá cuàhìn quide xì-ní, doco vâxi iin quiví, dandu sàa-ní cundaà vâha inì-ní.

⁸ Dandu ñì cachi-nè xì-yá:

—¡Còó! ¡Mà nunca cuàhi nacate-ní sàhí!

Te ñì cachi tu-ya xì-né:

—Nú màsà nácátí sàhà-ní, mà cúí cunduu-ní nêhiví xí.

⁹ Te ñì cachi tu-ne xì-yá:

—Señor mío, nú ducán nduá, dandu nacate stná-ní ndahí xì òdì, te màdiá cuisì sàhí.

¹⁰ Dandu ñì cachi-yá xì-né:

—Cunaha-ní, nú làcà ñì xichi iin nêhiví, còò necesidad cuchi tu-ne, vâchi sà-íá ndoo inicutu ìcà-né, cuisì sàhà-né (cúdi), te ñà-jaàn xiñuhu ndoo. Te ducán iá stná xì mii-nsiá vichi, sàni ndoo vâha dahuun anima-nsiá. Doco màdì nsidaa-nsiá iá ndoo-nsiá.

¹¹ Ducán ñì cachi-yá, vâchi ináhá-yâ ana cuàhàn dicò xì-yá, ñàyùcàndúá ñì cachi-yá: “Màdì nsidaa-nsiá iá ndoo-nsiá”.

¹² Daaní, ñì nsihí ñì nacate-ya sàhà-né, dandu ñì nàcùndixi-ya dùhnù quihín-yá, te ñì sàcòo-ya. Te ñì cachi-yá xì-né:

—¿A cundáa inì-nsiá índù chuun ñì quide xì-nsiá ducán? ¹³ Pues Maestro cachí-nsiá xí, te Stoho-nsì Señor cachí stná-nsiá xí. Te vâtùni íamá, vâchi divi nduí. ¹⁴ Doco cunaha-nsiá, mate maestru xi-nsiá nduí, te stoho-nsiá nduí, doco ñì nacatì sàhà-nsiá. Ñàyùcàndúá, stná mii-nsiá ndiá ìcà-nsiá nacate stnahá stná-nsiá sàhà-nsiá. ¹⁵ Vâchi nacula ñì quide xì mii-nsiá, divi ducán xiñuhu quida stná-nsiá. ¹⁶ Ñà-ndáa nduá cachí xì-nsiá yohó: màsà cútúxí ini iin peón ñà-chicá ndiáá-te nùhù lamú xi-tè. Stná iin tè-ñhì-xì iin razón, màsà cútúxí inì-te ñà-chicá ndiáá-te nùhù ana ñì techuun-xi-té xì

razón mà. ¹⁷ Ñàyùcàndùá, nú sàni cundaà vaha inì-nsia ñà-ndàà nduá sàni cachì xì-nsiá, te quidá ndisa-nsia cumplir, dandu ndiaha gá cundoo-nsia.

¹⁸ 'Doco có-câhìn sàhà nsidaa-nsiá. Yùhù ináhî índù nêhivì sàni nacàxin. Te nacua nì cachitnùhu nùù tutu ì, ducán ndisa sàni cuu xí, vâchi dohó cachá: "Iin tiàa cutnáhâ xí na xixí, divi nduú ana sàni nanduu ana xiní ùhì xí". ¹⁹ Yùhù, tàñáha ga yàhi tnùndoho icúmí cuu xí, doco sàni cachitnùhi xì-nsiá sàhà-ñá, dandu na sàa cuu ducán, icúmí-nsiá cunindisá-nsiá ñà-divi yùhù nduú mii-yá. ²⁰ Ñà-ndácuisì nduá yohó cachí xì-nsiá: nú xiníndísâ nêhivì iin ana nì techuín, dandu queámà na ian sàni xinindisá stná-nè yùhù. Te nú ducán xiníndísâ-nè yùhù, dandu cuní cachàmà xiníndísâ stná-nè mii-yá nì techuun-xí vâxi ²¹ —nì cachi-yà.

Nansa nì cachi Jesús ñà-divi Judas icúmí quida xi-yá entregar

Dandu nì quesaha-yá cuhúún cuáhà ini-yà, te nì cachitnùhu-ya xì nêhivì xí-yá yucán: —Cunaha-nsiá, iá iin-nsia cuàhàn cahin xí.

²² Ñàyùcàndùá nì quesaha nsidaa nècuàchìmà indêhe stnahá-nè nùù-nè, nacání ini-nè ana divi cáhàn-yà sàhà-xí cahan-nè. ²³ Te yatni uun diin-yá iá iin nècuàchì màni guá nùù-yá. ²⁴ Ñàyùcàndùá, nì quida Pedro iin seña nùù nècuàchìmà ñà-nì ndácàtnùhù-nè nùù-yá ana divi cáhàn-yà sàhà-xí. ²⁵ Dandu nècuàchìmà, chicá nì cuyatni-ne nùù-yá, te nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, ¿ana divi nduú tiàa cachí-ní?

²⁶ Dandu nì cachi-yà xì-nè:

—Cuàhìn dandaxín iyuhu pan, te ana cuàhi, divi nècuàchì jaàn nduú-nè.

Dandu nì dandaxín-yá pan mà, te nì sàha-ya Judas Iscariote, divi dèhe Simón. ²⁷ Te na ní tnii nècuàchìmà pan mà, dandu nì quihvi ñà-malu Satanás ini anima-nè. Dandu nì cachi-yà xì-nè:

—Ñà-ndùá cuàhàn-ní quida-ní, yàchì quida-níá.

²⁸ Doco nêhivì dava ga cutnáhâ xí-yâ yucán, cóni cúndàà ini-nè índù chuun nì cachi-yà palabra mà xì nècuàchìmà. ²⁹ Dava-ne, nì tuxi ini-nè nì cachi-yà ducán sàhà ñà-nduú nècuàchìmà ana ndiaá xì dihùn xí nsidaa-nè, te ádi iá iñàha cùhùn-nè cuiin-ne ñà-nducahnú vicò, te ò cùhùn-nè dasàn-nè dihùn nùù nècuàchì ndahví cahan-nè, (doco còó). ³⁰ Daaní, na ní nsihi nì tnii Judas mà pan mà, dandu vichi vichi nì quee-ne cuàhàn-nè; te ñuú nduá.

Ñà-nduú palabra saa nì dandacú Jesús nùù-ndà

³¹ Na sácuàhàn Judas, dandu nì cachi Jesús:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nêhivì Ñuhiví, vichi sàni nìhì ndise tnùñuhu xí, te sàhà stná yùhù icúmí quee ga stná tnùñuhu xí (Yuamánì) Dios. ³² Ñàyùcàndùá, nú sàhà yùhù chicá coo tnùñuhu xí-yá, dandu stná yùhù nìhì gá stnáì más tnùñuhu quida-ya; te yàchì icúmí-yâ quida-ya ducán. ³³ Hijos, làcà iyuhu-ní coo guè xì-nsiá yohó. Vâchi nacua nì cachì xì nècuàchì raza-ndà Judea daa, ñà-jaàn nduá cachí stnáì xì mii-nsiá vichi, icúmí-nsiá nanducu-nsiá yùhù, doco lugar ndé cùhìn mà-cúí sàà-nsiá. ³⁴ Te vichi dandacuí iin ley saa chivàha-nsia, divi ñà-cuu stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá, ñà-jaàn nduá dandacuí; nacua cuú cuáhà inì sàhà mii-nsiá, divi ducán xiñuhu cuu stnahá stná ini-nsiá sàhà-nsiá. ³⁵ Vâchi nú ni cuú stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá, dandu sàhájàn vátùni cundaà ini nsidaa nêhivì ñà-divi nêhivì xì yùhù nduú-nsiá.

Nansa nì cachitnùhu Jesús ñà-icúmí Pedro nacuaà-néyà

³⁶ Dandu nì cachi Simón Pedro xì-yá:

—Señor mío, ¿índùvì cùhùn-ní?

Dandu nì cachi-yà xì-nè:

—Vichi mà cúí cutnaha-ní xí cùhùn índù icúmí cùhìn. Doco después, dandu icúmí stná-ní sàà-ní yucán.

³⁷ Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, ¿índù chuun mà cúí cutnahá stnái xì-ní cùhùn vichi? Vàchi cunaha-ní, dispuestu ié` cùi sàhà-ní.

³⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A ndisa dispuestu iá-nî cùi-ní sàhí cahan-ní? Yùhù cachí xì-ní, te ñà-ndáà nduá, tàñáha ga coto lehe, te sàni nacuaà-ní yùhù ùni xichi.

14

Ñà-nduá nì cachi Jesús xì nêhivì xí-yá ñà-mii-yá nduú-yá ichì sàà-ndà nùu Yua-nda Dios

¹ 'Màsà nácání gá ini-nsiá; cuisì cunihnu ini-nsiá Dios, te cunihnu stná ini-nsiá yùhù. ² Ini vehe cahnú Yuamání' iá cuàhà gá lugar ndé cundoo-nda. Te nú màdì ñà-ndáà nduájàn, dandu sàni cachì xì-nsiá nì cùí. Doco icúmî codònuì nùu-nsiá cùhìn sàhà ñà-quida vií' ndé cundoo stná-nsiá xí'. ³ Daaní, na nsihi quideàmà, dandu icúmî naxicocuîn nàcuàqui mii-nsiá nùhù-ndà sàhà-ñá cutnaha-nda cundoo-nda yucán. ⁴ Te lugar yucán, sàcùndáà inì-nsia índù iá', te sàcùndáà stná inì-nsia índù ichì sàà yucán.

⁵ Dandu nì cachi Tomás xì-yá:

—Señor mío, có-ínáhá-nsí ichì mà, vàchi có-cùndáà ini-nsiá índù cùhùn-ní.

⁶ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Yùhù nduí ichì mà, te nduú stnái ñà-ndácuìsì, te nduú stnái ana (sáha xi) vida ndiaha. Nú màdì sàhà yùhù, còò íin sàà nùu Yuamání'. ⁷ Doco nú ináhá-nsiá yùhù, dandu ináhá stná-nsiá mii-yá. Ñàyùcànduá, vichi sàni xini-nsiâyà, te sà-ínáhá stná-nsiâyà.

⁸ Dandu nì cachi Felipe xì-yá:

—Señor mío, cuní-nsì cundehè-nsí Yua-nda Dios, dandu ndòò vaha ini-nsì.

⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Sàcuàhà gá tiempu ié` cutnáhî xì-nsiá, te ¿a táñáha ga nacunì-ní yùhù, Felipe? Cunaha-ní, nú sàni xini-nsiá yùhù, dandu ñà-sàni xini stná-nsiá Yuamání' nduá, te còò cá necesidad cachì-ní ñà-cùnì-nsiá cundehè-nsiâyà. ¹⁰ Ádi sá-xiníndísá-ní ñà-ñùhú saín vida xi ini Yuamání', te ñuhú stná vida xi-ya ini yùhù. (Pues divi ducán nduá, te sàhámà) nsidaa ñà-nduá cachí xì-nsiá, màdìá inì-ni mií ndacú ínià, vàchi ini anímè iá Yuamání', te divi-ya nduú ana quidà-xì obra ndiaha xí-yá (xiní-nsiá). ¹¹ Cunindisá-nsiá ñà-ñùhú vida xi ini mii-yá, te iá stna vida xi-ya ini yùhù. Te nú có-xiníndísâ-nsiá mate sàni cachì xì-nsiá ducán, doco siquiera cunindisá-nsiá ñà-sàni xini-nsiá milagru ndiaha nì quide. ¹² Ñà-ndáà nduá cachí xì-nsiá yohó: nú xiníndísâ ndisa iin nêhivì yùhù, dandu vátùni quida stná-nè milagru nahi ñà-nduá quidé. Dècuèndè milagru chicá fuerte vátùni quida stná-nè, vàchi icúmî nùhì ndé iá Yuamání'. ¹³ Te nsidaa ñà-nduá nì càcàn tàhvì-nsiá, te ndacùcahan-nsiá quiví, icúmî quideà, dandu chicá más nìhì Yuamání' tñùñuhu xí-yá sàhà yùhù ana nduú Dèhemaní-yá. ¹⁴ Ndéni iñàha nì cui nì càcàn tàhvì-nsiá, te ndacùcahan-nsiá quiví, quideà.

Nansa nì quida Jesús comprometer techuún-yá Espíritu ìi xí-yá quixi

¹⁵ 'Nú cuú ndisa ini-nsiá sàhí, dandu icúmî-nsiá chivàha-nsia ñà-nduá dandacuí nùu-nsiá. ¹⁶ Icúmî càcàn tàhvì stnái nùu Yuamání', dandu techuún-yá inga ana quixi chindee xi-nsiá, te Yà-icúmî quixi ma, nicanicuahàn icúmî-yâ coo-ya cutnahá-yá xì-nsiá.

¹⁷ Divi Espíritu ìi xí Dios nduú-yá, te cuisì ñà-ndácuìsì cachí-yà. Nêhivì dava ga ñuhiví yohó, mà cúí nìhì-né Yà-ìi mà, vàchi có-tuí-yá nùu-né, te ni có-ínáhá stná-nèyà. Doco mii-nsiá, sà-ínáhá-nsiâyà, vàchi sà-lá-yà cutnáhâ-yá xì-nsiá, te después, icúmî-yâ yàha-ya ini anima-nsiá coo-ya nicanicuahàn. ¹⁸ Yùhù, mà cuáhi ndòò penchì-nsiá, vàchi icúmî naxicocuîn ñà-coi xì-nsiá.

¹⁹ 'Lacà sacu tiempu, dandu mà cúní gá nêhivì ñuhiví yùhù. Doco mii-nsiá, jaan. Vátùni cuni-nsiá yùhù. Iin-ni itiacuí, te sàhà ñà-itiacuí, ñàyùcànduá iin-ni cutiacu stná mii-nsiá. ²⁰ Na sàà quiví yucán, dandu cundaà vaha inì-nsia ñà-iin-ni nduí xì Yuamání', te cundaà stná inì-nsia ñà-sà-lá stná mii-nsiá ini anímè, te yùhù, ini anima mii-nsiá iá stnái.

²¹ 'Ana ináhá xí ñà-ndùá dandacuí, te quidá-nèà cumplir, divi nècuàchìmà nduú ana cuú ndisa inì-xi sàhí. Daaní, nú cuú ini-nè sàhí, icúmí Yuamání' cuu stná ini-yà sàhà-né, te stná yùhù, cuu stná inì sàhà mii-né, te datúi nansa nduú modo xi nùù-né.

²² Daaní, nì càhàn Judas xì-yá, (doco inga Judas), màdì Judas Iscariote, te dohó nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, ¿índù chuun cuisì nùù nsiùhù icúmí-nì datúi-ní nansa nduú modo xi-ní? ¿Índù chuun mà quidá-nì ducán xì dava ga nèhivì ñuhiví?

²³ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nèhivì cuú inì-xi sàhí, tùha-ne chivàha-ne ñà-ndùá cachí xì-né. Dandu Yuamání', icúmí stná-yà cuu ini-yà sàhà-né, te sàà-nsi nùù-né ñà-cundoo-nsi ini anima iin iin-ne.

²⁴ Doco nècuàchì có-cùú inì-xi sàhí, có-chivàha-ne ñà-ndùá cachí. Te ñà-ndùá cachí xì-nsiá, màdì inì-ni mií ndacú inì cachi ñà-jaàn. Còó, Yuamání' nduú ana chítùnì inì-xi ñà-ndùá cachí xì-nsiá.

²⁵ 'Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-jaàn sàni cachi xì-nsiá mientras ía ve xì-nsiá yohó. ²⁶ Doco ía inga ana cuàhàn chindee xi-nsiá, divi nduú Espíritu ìì icúmí Yuamání' techuún quixi cuenta xi. Te Yà-ìì mà, icúmí-yà chinaha-yà mii-nsiá nsidaa iñàha, te dansínúú ini-yà mii-nsiá nsidaa ñà-ndùá sàni cachi xì-nsiá.

²⁷ 'Mate cúhìn, doco sàhà yùhù vátùnì cundoo-nsia contentu, divi nacua ié' contentu, ducán sáhatahvì stnáì mii-nsiá ñà-cundoo stná-nsià contentu. Mà quidé na quidá nèhivì ñuhiví yohó, díin modo ndoó dí-né. Còó, màsà nácánì ini-nsià sàhà ni-iñàha, ni màsà yúhí-nsià. ²⁸ Vichi sàni inini-nsia nì cachi ñà-icúmí nùhù xìqué, dandu naxicocuñ. Te nú ni cuú vaha ini-nsià sàhí nì cùí, dandísá cudìì gá inì-nsia ñà-nì cachi icúmí nùhì ndé ía Yuamání', vachi chicá dandacú mii-yá. ²⁹ Cunaha-nsiá, sàni cachitnùhi xì-nsiá palabra yohó sàhà ñà-ndùá cuàhàn cuu después, dandu quivì cuu ndisa nacua sàni cachi xì-nsiá, vátùnì cunindisá víi-gá-nsià.

³⁰ 'Pues vichi, mà càhàn cuàhà gué' xì-nsiá, vachi sà-vàxi mii-sí dandacu-xi nùù nèhivì ñuhiví yohó, te còò ni-iñàha nduú-si xi yùhù. ³¹ Doco ñà-ndùá cuàhìn quide, cuàhìn quideà sàhà ñà-cundaà ini nèhivì ñuhiví ñà-cùú ndisa inì sàhà Yuamání', te cuní quidandise ñà-ndùá nì dandàcú-yá núí. Ñàyùcàndùá, ndacuìta-nsia cúhùn-ndà.

15

Ejemplu sàhà nducuyòhò sì-uva

¹ 'Ñà-ndáà nduá, ducán ié' xì nèhivì-xí na ian nducuyòhò ndèè nduí. (Te mii-né, nahi rama-nu nduú-né.) Te Yuamání', nahi nècuàchì ndiaá xì-nú nduú-yá. ² Vachi nsidaa ndahà nducuyòhò, nu có-càná quisì vídià, tàhndèà. Te nú cuàha-sì nùù ndahà-nú, dandu táhndè ndodò iin ian ndundoa sàhà-ñá chicá más quisì vídi cana. Ducán nduú modo quidá stná Yuamání' xì nsidaa nèhivì nihnú vaha ini xí. ³ Ñàyùcàndùá, stná mii-nsiá, sàni ndundoo stná anima-nsià ñà-sàni càhìn xì-nsiá palabra ndiaha. ⁴ Te vichi, iin-ni ni cúníhnú vaha ini-nsià yùhù, dandu icúmí coo stná vida-xi ini anima-nsià, vachi ducán ía na iin ndahà nducuyòhò, nú có-ítúú gá ìcà nducuyòhò ndèè mà, dandu mà cuáha ga quisì vídi. Te ducán ía stná xì mii-nsiá, nú có-níhnú vaha ga inì-nsia yùhù, dandu mà cúí quida ga-nsià ni-iin ñà-vàha.

⁵ 'Ñàyùcàndùá, yùhù nduí nahi nducuyòhò ndèè mà, te mii-nsiá nduú-nsiá nahi rama-nu. Nú iin-ni nihnú vaha ini-nsià yùhù, te ía stná vida xi ini anima-nsià, dandu vátùnì quida stná-nsià cuàhà gá ñà-vàha. Doco nú màsà chíndéi mii-nsiá, mà cúí quida-nsia ni-iñàha. ⁶ Doco iin nèhivì, nú có-cúní-nè cunihnu ini-nè yùhù, dandu ducán cuu xi-né na iin ndahà yutnù sàni tàhndè, vachi díttà-nèà iladu ñà-ìchà, te nú sàni ìchà, dandu danátácá-nèà quéa ñuhu coca.

⁷ 'Doco nú ndisa, nihnú vaha ini-nsià yùhù, te iin-ni nsinúú ini-nsià ñà-ndùá cachí xì-nsiá, dandísá, vátùnì càcàn tàhvì-nsià nùù Dios ndéni iñàha nì cui, te nihì-nsiàña. ⁸ Te nú cuàhà gá ñà-vàha nihì-nsià quida-nsia, dandu chicá más tñùñuhu xí Yuamání' quee, te sàà stná-nsià cunduu ndisa-nsia nèhivì nchícùn vìi xí.

⁹ 'Cunaha-nsiá, divi nacua cuú ini Yuamání sàhí, divi ducán cuú stná inì sàhà mii-nsiá. Ñàyùcànduá, iin-ni ni cúndóó mánì-nsiá núí. ¹⁰ Cunaha-nsiá, nú ni chívàha-nsia ñà-nduá dandacuí, dandísá, iin-ni cundoo manì-nsiá núí. Vàchi yùhù, chívàha stnáì ñà-nduá cachí Yuamání, ñàyùcànduá mánì gué nù-yá.

¹¹ 'Nsidaa ñà-jaàn sàni cachì xì-nsiá sàhà-ñá ni cúdí stná ini-nsià nacua cudí ini yùhù, vàchi cuní cundoo-nsia contentu nicanicuahàn. ¹² Ñà-yòhó nduá dandacuí nù-nsiá, ñà-nì cuú stnahá ini-nsià sàhà-nsiá, nacua quidá yùhù xì mii-nsiá, ducán cuní quida stná-nsià.

¹³ 'Nú ni cuí iin nèhivì sàhà iin ana iá vàha xi-né, dandu cundaà ini-ndà, yáha ga cuú ndisa ini-nè sàhà nècuàchimà. ¹⁴ Pues cunaha-nsiá, nècuàchì xíndoo vàha-xí nduú stná-nsià nú ni quidá ndisa-nsia ñà-nduá dandacuí.

¹⁵ 'Vichi mà cachí gué xì-nsiá ñà-nduú-nsiá ana xinúcuáchí uun nù; còó, amigo-xi cachí xì-nsiá, vàchi iin ana xinúcuáchí uun nù lamú-xi, có-cùndàà ini-nè nansa nacání ini lamú mà quida-ne. Doco yùhù, claru sàni cachì xì-nsiá nsidaa ñà-nduá nì cachi Yuamání xí, ñàyùcànduá, nàhà xicà, amigo-xi sànduú-nsiá.

¹⁶ 'Cunaha-nsiá, màdì mii-nsiá nì nácàxin-nsia yùhù. Còó, yùhù nì nacàxin mii-nsiá, te nì chitnùnì inì ñà-cùhùn-nsià, quida-nsia cuàhà ñà-vàha. Te obra quida-nsiamà, mà ndútâ. Dandu nsidaa ñà-nduá ni cécàn tàhvi-nsiá nù Yuamání, te ndácùcahan-nsiá quívì, seguru ñhì-nsiáñà.

¹⁷ 'Ñà-yòhó nduá dandacuí nù-nsiá, ñà-nì cuú stnahá ini-nsià sàhà-nsiá.

Nansa nì cachitnùhu Jesús ñà-mà cuiñúhu dava nèhivì ñuhivì ndohó tè-nduú nèhivì xí-yá, vàchi ni cónì xìñùhù stná-nè mii-yá

¹⁸ 'Na xiní-nsià xiní ùhì nèhivì ñuhivì mii-nsiá, dandu xiñuhu nsinuu ini-nsià ñà-dihna yùhù nì xini ùhì stná-nè. ¹⁹ Doco nú iin-ni ni cúníhnú stná ini-nsià na nihnú ini mii-né, dandísá cuu ini-nè sàhà-nsiá nì cùí. Doco yùhù, sàni nacàxin mii-nsiá nù nsidaa-né, te ñàyùcànduá xiní ùhì-nènsià, vàchi có-nihnú gá ini-nsià nahi mii-né. ²⁰ Doco xiñuhu nsinuu inì-nsia nansa nì cachì xì-nsiá daa, ñà-màsà cútúxí ini iin peón ñà-chicá ndiaá-te nù lamú xi-tè. Vàchi nú sàni quida quini nèhivì xì yùhù, dandu stná mii-nsiá icúmí-nè quida quini xi-né. Te nú ni chívàha-ne ñà-nduá nì cachi yùhù nì cùí, dandísá chívàha stná-nè ñà-nduá cachì mii-nsiá. ²¹ Cunaha-nsiá, ducán icúmí nèhivì cunì ùhì-nè mii-nsiá sàhà-ñá nduú-nsiá nèhivì xí, te sàhà stná ñà-có-ínáhá-nè mii-yá ana nì techuun-xí vaxi.

²² 'Nú màsà quésá ñuhivì yohó càhìn xì-né, dandu mà cúnsidá cuàchi-ne nì cùí. Doco vichi có-nàníhì gá ini-nè nansa cachì-nè sàhà cuàchi nì quida-ne. ²³ Nú có-xiñùhù nèhivì yùhù, dandu nàhà claru ñà-có-xiñùhù stná-nè Yuamání nduú stná. ²⁴ Cuàhà milagru sàni quide nì xini-nè. Mate ndoó gá nèhivì nì quida ga stná milagru, doco có-ndudávámà xì ñà-nduá sàni quida yùhù. Te nú màsà quidé milagru mà, dandu mà cúnsidá cuàchi stná-nè nì cùí. Doco vichi sàni xini-nè yùhù xì stná Yuamání, te ñàyùcànduá xiní ùhì-nè yùhù xì stná mii-yá. ²⁵ Doco ducán nì quida-ne sàhà-ñá ni cuú ndisa ñà-nduá cachí nù tutu ì xí-né ndé cachá: "Nì xini ùhì-nè yùhù, mate còò ni-ñàha òsàhà-xí nduá".

²⁶ 'Cunaha-nsiá, nú sàni nasà nù Yuamání, dandu icúmí techuín mii-yá ana nduú Espíritu ì ñà-quixi-ya chindee-yá mii-nsiá. Te mii-yá, puru ñà-ndacuisì nihnú ini-yà. Nù Yuamání icúmí-yâ quee-ya quixi-ya ñà-datnúu ini-yà mii-nsiá sàhí. ²⁷ Dandu icúmí stná-nsià càhàn-nsià xì nèhivì sàhí, vàchi ndè quívì primeru xicánúú-nsiá xí.

16

¹ 'Cuàhà gá sàni càhìn xì-nsiá sàhà-ñá màsà nácícocuñ ini-nsià. ² Vàchi nèhivì dava ga, icúmí-nè taxi-né mii-nsiá nù veheñùhu xi-ne. Te vaxi stná iin tiempu na cutuxi ini-nè ñà-cudí gá ini Dios nú ni cahí-né mii-nsiá. ³ Doco sàhà-ñá có-ínáhá-nè Yuamání, te ni có-ínáhá stná-nè yùhù, ñàyùcànduá icúmí-nè quida-ne ducán. ⁴ Doco vichi sàni cachitnùhi xì-nsiá sàhà nsidaájàn, te sàhámà quívì cuu xi-nsiá ducán, vátùnì nsinuu ini-nsià ñà-divi ducán nì cachì xì-nsiá.

Chuun ndiaha icúmí Espíritu ì xí Dios quida-ya

'Cóni cächítnùhi xì-nsiá palabra yohó antes, vächi yohó ié` cutnáhi xì-nsiá. ⁵ Doco vichi icúmí nùhì nùù mii-yá ana nì techuun-xí vaxi. Te ni-iin-nsia có-ndacàtnùhù-nsiá nùí índù cùhìn. ⁶ Doco ñà-nì cachi xì-nsiá ñà-ndùá nì cachi, ñàyùcàndùá yáha ga ndoó-nsiá tnùnsí ini vichi. ⁷ Doco cunaha-nsiá, ñà-ndàà nduá, chicá ndiaha icúmí quea nùù-nsiá nú sàcuàhìn, vächi nú màsà cùhìn, dandu mà quíxí mii-yá ana icúmí chindee xi-nsiá. Doco nú sàcuàhìn, dandu icúmí techuín mii-yá quixi-ya. ⁸ Te nú sàni quesaa-yà, dandu dacúndàà ini-yà nèhivì ñuhiví sàhà cuàchi-ne, xì sàhà stná ichì váha, xì sàhà stná nansa icúmí ndundaà sàhà-né. ⁹ Claru icúmí-yâ dacúndàà ini-yà nècuàchìmà ñà-íá ndisa cuàchi-ne ñà-có-xiníndísâ-né yùhù. ¹⁰ Te icúmí-yâ cachi stná-yà xì-né nansa íá ichì váha, vächi yùhù, mànuhí nùù Yuamání (íá ansivi), te mà cúní gà-nè yùhù. ¹¹ Daaní, icúmí-yâ cachi stná-yà xì-né nansa icúmí ndundaà sàhà-né, vächi cunaha-nsiá, sàni cachi Dios sàhà ñà-malu dandacú ñuhiví yohó ñà-icúmí-sí cunsida-sì cuàchi-sì nicanicuahàn.

¹² 'Cuàhà gá iñàha cumáni gá cachi xì-nsiá, doco vichi mà cúí, vächi tàñáha ga cui mànihì inì-nsiá. ¹³ Doco después icúmí quesaa Espíritu ì, te mii-yá, puru ñà-ndacuisì nihnú ini-yà. Te icúmí-yâ chindee stná-yà mii-nsiá sàhà-ñá vätùni cundaà ini-nsiá nsidaa ñà-ndùú ndisa palabra ndacuisì. Vächi màdì inì-ni mii-yá ndacu ini-yà ñà-ndùá cuàhàn-yà cachi-yà. Còò, cuisì cachi-yà ñà-ndùá iníni-yá cachí (Yuamání). Te icúmí-yâ cachitnùhu stná-yà xì-nsiá nansa icúmí coo quivì vaxi xi-nda. ¹⁴ Te tavà gá stná-yà más tnùñuhu xí; vächi nùù yùhù icúmí-yâ nihì-yá ñà-ndiaha í xí, te datnúù-yà sàxìnítnùní-nsiá. ¹⁵ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-ndùá icúmí Yuamání, divi stoho stná nduí. Ñàyùcàndùá cachí xì-nsiá ñà-icúmí Espíritu ì mà nihì-yá nsidaa ñà-ndùú ñà-ndiaha í xí, dandu datnúù stná-yà sàxìnítnùní mii-nsiá.

Ícúmí nèhivì xí Jesús cuhuun ini-nè iin tiempu tii, doco yächì icúmí-nè ndudì ini-nè inga tu na natiacu-yà, nì cachi-yà

¹⁶ 'Làcà sacu tiempu, dandu mà cúní gà-nsiá yùhù. Vächi mànuhí nùù Yuamání. Doco sacù-ni quivì cunduamà, te cuni tu-nsia yùhù —nì cachi-yà.

¹⁷ Ñàyùcàndùá, nì ndacàtnùhù tnahá dava nècuàchì dacuahá-yà-mà nùù-né, cachí-nè: —Ndíá ndùá cuní cachi-yà ñà-sacu gà tiempu, te mà cúní gà-ndàyá, te inga sacu quivì, dandu sà-cuni tu-ndayá, nì cachi-yà; te cachí stná-yà mànuhù-yá nùù Yuamání-yá. ¹⁸ Pues ¿ndíá ndùá cuní cachi palabra nì cachi-yà mà ñà-sacu gà tiempu coo ga-yà yohó? Cò-cùndàà ini-ndà nansa cuní cachi ñà-jaàn —nì cachi-nè.

¹⁹ Daaní, Jesús, ñà-sà-ínahá-yâ cuní-nè ndacàtnùhù-né nùù-yá sàhámà, ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì-né:

—¿A cuní-nsiá ndacàtnùhù-nsiá nùí sàhà ñà-ndùá nì cachi xì-nsiá ñà-làcà iyuhu tiempu, te mà cúní gà-nsiá yùhù, te inga sacu quivì, dandu sa-cuni tu-nsia yùhù?

²⁰ Ñà-yohó cachítnùhi xì-nsiá: icúmí-nsiá cuacu-nsia, te cundoo-nsia tnùnsí ini (iin tiempu tii), doco nèhivì dava ga ndoó ñuhiví, còò. Ícúmí-nè cudì ini-nè. Doco mii-nsiá, mate ducán ni cúndóó-nsiá tnùnsí ini, doco después icúmí cuxio nsidaamà nùù-nsiá, te ndudì tú ini-nsiá. ²¹ Iin nècuàchì ñahà, nú sàni sàà hora tùinuù mèè xi-ne ñuhiví, dandu yáha ga cuhúún ini-nè, vächi sàni sàà quivì ndoho-ne quidamà. Doco nú sàni tùinuù-vé, dandu nándodó-né sàhà dolor, vächi cudí gá ini-nè ñà-sàni quesaa inga luchi tii. ²² Te ducán icúmí coo stná xì mii-nsiá. Mate cuàhà gá cuhúún inì-nsia vichi, doco yùhù icúmí cuni tui mii-nsiá después, dandu cuàhà gá ndudì tú ini-nsiá. Te ni-iin nèhivì, mà cúí cadi-nè nùù ñà-jaàn.

Nansa icúmí Jesús cundee-yá

²³ 'Quivì yucán, mà ndacàtnùhù gá-nsiá ni-iñàha nùí, vächi cuisì icúmí-nsiá ndacùc-ahan-nsiá quivì na xícàn tàhvi-nsiá nùù Yuamání, dandu nihì-nsiá nsidaa ñà-ndùá xícàn-nsiá. Palabra ndacuisì nduájàn. ²⁴ Tàñáha ga ndacùcahan-nsiá quivì na xícàn tàhvi-nsiá iñàha. Doco vichi ni cacán tàhvi-nsiá ducán, te nihì-nsiáñà, dandu chicá cudì ini-nsiá.

²⁵ 'Ndè vichi cuisì puru ejemplu-ni nduá nì nacani xì-nsiá. Doco vaxi iin quivì, dandu mà nácání gué` ejemplu xì-nsiá, vachi claru icúmî cachì xì-nsiá sàhà Yuamání. ²⁶ Daaní, tiempu yucán màdì yùhù càcàn guè nùu-yá sàhà-nsiá, cachî. Còó, cuisì quivì yùhù icúmî-nsiá ndacùcahan-nsiá (na càcàn tàhvì-nsiá). ²⁷ Vachi cuú ini-yà sàhà-nsiá sàhà-ñá cuú stná ini-nsiá sàhí, te xiníndísâ stná-nsiá ñà-nùu mii-yá nì quixi. ²⁸ Vachi (ñà-ndáà nduá), nùu mii-yá nì quixi nì quesà ñuhiví yohó; te vichi icúmî nacoí ñuhiví yohó, te nùhì nùu-yá.

²⁹ Dandu nì cachi nècuàchì dacuahá-yá xì-yá:

—Vichi ndisa, claru cáhàn-ní. Màdì ejemplu uun nduá cachí-ní vichi. ³⁰ Vitni sàni sàà-nsi nì cundaà ini-nsi ñà-ínáhá-ní nsidanicuú iñàha. Te mate tãñáha ga ndacàtnùhù-nsí nùu-ní sàhà iñàha, (doco vátùnì cachì-ní xì-nsí). Ñàyùcànduá vichi xiníndísâ vaha-nsi, ñà-ndáà nduá, nùu Yua-nda Dios nì quixi-ní.

³¹ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—¿A ndísá xiníndísâ vaha-nsia vichi? ³² Cunaha-nsiá, vaxi iin tiempu, dandu cuitià nihni-nsia vehe-nsia, te làcà mindaí nacoó-nsia. Te vichi sàni sàà stná tiempu mà. Doco màdì ndisa ndòó mií; còó, vachi cutnàhâ stnái xì Yuamání. ³³ Nsidaa ñà-jaàn sàni cachì xì-nsiá sàhà-ñá nì cúndóó-nsiá contentu ñà-nìhnú vaha ini-nsiá yùhù. Te mate quídá quíní nèhivì xì-nsiá na ndoó î-nsiá ñuhiví yohó, doco màsà cúhúún ini-nsiá sàhájàn, vachi yùhù, sàni cundeí nùu nèhivì malu ñuhiví yohó.

17

Nansa nì xicàn tàhvì Jesús sàhà nèhivì xí-yá

¹ Na ní nsihì nì cachi Jesús nsidaájàn, dandu nì ndacoto ndiaá-yà ansivi, te nì cachi-yà xì Yuamání-yá:

—Cáhìn xì-ní Yuamání. Vichi ndisa, sàni sàà hora. Te yùhù ana nduú Dèhemaní-ní, xíquèn ñà-nì tàvá-ní tñùñuhu xí nùu nèhivì ñuhiví, dandu vátùnì quee stná tñùñuhu xí mii-ní quide. ² Vachi sàni chitnùnì inì-ní ñà-ndahà yùhù cundoo nsidanicuú nèhivì. Dandu nèhivì nì chitnùnì inì-ní cunduu nèhivì xí, nìhì-né vida ndiaha nicanicuahàn nùí. ³ Te ¿índù modo nìhì-né vida ndiaha ma? Cuisì sàhà ñà-cunaha-né mii-ní xì stná yùhù Jesucristu, vachi mii-ní, ñà-ndácuìsì mindaa Dios nduu-ní, te yùhù nduí ana nì techuun-ní vaxi ñuhiví.

⁴ 'Vichi sàni dàxínui chuun nì dándàcù-ní nùí quide, te sàhà ñà-jaàn sàni quee cuàhà tñùñuhu xí-ní. ⁵ Ñàyùcànduá, vichi xíquèn nùu mii-ní Yuamání ñà-coi cutnahí xì-ní, te ducán quee más gà tñùñuhu xí; xíquèn ñà-coi nùu-ní xì tñùñuhu xí nacua nisa ìe antes na táyô ñuhiví.

⁶ 'Mii-ní, nì nacàxin-ní dava nèhivì ñuhiví yohó, te nì chitnùnì inì-ní ñà-cunduu-ne nèhivì xí. Te yùhù, sàni dàtúi nùu-né nansa iá-ní. Nèhivì xí mii-ní nì sanduu-ne, dandu nì chitnùnì inì-ní ñà-cunduu-ne nèhivì xí yùhù. Te vichi sàni chivàha-ne palabra xi-ní. ⁷ Te sàni cundaà stná ini-nè sàhà nsidaa iñàha nì sàhatahvì-ní yùhù, sà-ínáhá-né ñà-nùu mii-ní nì nìhí-ñà. ⁸ Te palabra ndiaha nì cachì-ní xí, sàni cachi stnái-ñà xì-né, te mii-né, cudî inì-nè xì palabra mà, te cundaà vaha ini-nè ñà-nùu mii-ní nì quei vaxi, vachi xiníndísâ-né ñà-divi mii-ní nì techuun-xí nì quesà ñuhiví.

⁹ 'Vichi xicàn tàhvì nùu-ní sàhà-né, màdì sàhà dava ga nèhivì ñuhiví, còó, cuisì sàhà nèhivì nì chitnùnì inì-ní cunduu nèhivì xí; vachi nèhivì xí mii-ní xínduu stná-nè. ¹⁰ Nsidaa nèhivì-xí, nèhivì xí mii-ní nduú stná-nè. Te nèhivì xí mii-ní, nèhivì xí yùhù nduú stná-nè, te sàhà mii-né sàni quee más gà tñùñuhu xí.

¹¹ 'Pues vichi, mà cóó gué` ñuhiví yohó. Icúmî nasà nùu mii-ní ana nduu Yua Í Ndiahí. Doco nèhivì nì sàhatahvì-ní yùhù, yohó icúmî-né candòo-ne. Ñàyùcànduá, sàhà poder xi-ní cundiaà-ní nsidaa-né sàhà-ñá iin-ni cunduu nsidaa-né nahi mii-ní xì yùhù, iin-ni xínduu-nda. ¹² Na iá ve xì-né ñuhiví yohó, nì sandiaì-nè xì poder xi-ní. Te nsidaa ana nì dàyáha-ní nùí, iin-ni ndiaá vahi-nè, cóni ndáñúhú ni-iin-ne, cuisì imindaa tè-de por sí

icúmí ndañuhu, vâchi ducán icúmí coo sâhâ-ñá ni cuú ndisa ñâ-ndúá cachí nùu tutu ì sâhâ-té.

¹³ Te vichi sàmânasâi nùu-ní. Doco ñâ-yòhó nduá cachí na íá ve ñuhiví yohó sâhâ-ñá ni cúndóó ñehiví-xí contentu nacua íá stná yùhù contentu. ¹⁴ Sàni cachitnùhi xì-né palabra xi-ní. Doco ñehiví dava ga, xiní ùhì-ñané sâhâ ñâ-có-nìhnú gá ini-nè nahi nècuàchìmâ. Te ducán stná yùhù, có-nìhnú stná inì nahi ñehiví ñuhiví. ¹⁵ Te có-xìquèn ñâ-tavâ-nínè ñuhiví yohó. Cuisì xìquèn-ñâ cundiaâ-nínè ñâ-màsà dáca ñâ-malu-nè. ¹⁶ Yuhu, có-nìhnú inì nahi ñehiví ñuhiví yohó, ñâyùcàndúá, stná ñehiví-xí, có-nìhnú gá stná ini-nè nahi nècuàchì dava ga mà.

¹⁷ Daaní, xícàn tàhvì stnáì ñâ-nì chínáhâ-nínè ñâ-ndúú palabra ndàcuisì, te ducán sâà-nè cunduu-ne ñehiví nihnú ì inì-xi. Te palabra sàni cachì-ní, divi ñâ-jaèn nduú ñâ-ndàcuisì. ¹⁸ Nacua nì techuun-ní yùhù nì quesâi ñuhiví yohó, ducán quidá stnáì, techuín mii-né ñâ-cùhùn-nè (câhàn-nè xì) ñehiví ñuhiví. ¹⁹ Te sâhâ ñâ-vâha xi mii-né ié dispuestu quide nsidaa chuun ì (íá gá quide), dandu vâtùni sâà stná-nè cunihnu ì ini-nè nú sàni chivâha-ne ñâ-ndúú palabra ndàcuisì.

²⁰ Doco màdì cuisì sâhâ ñehiví yohó xícàn tàhvì. Còó, vâchi icúmí mii-né câhàn stná-nè xì ñehiví dava ga, dandu cunindisâ stná nècuàchìmâ yùhù. Ñâyùcàndúá, sâhâ nècuàchì yucán xícàn tàhvì stnáì.

²¹ Daaní, xícàn tàhvì ñâ-nahi iin-ni ñehiví ni cúndúú nsidaa nècuàchìmâ, te iin-ni ni cúndúú stná anima mii-né xì anima ndohó, nahi mii-ní xì yùhù, iin-ni xínduu-nda: íá-ní ini anímè, te yùhù, íá stnáì ini anima mii-ní. Ñâyùcàndúá xícàn tàhvì ñâ-iin-ni anima ni cúcúmí nsidaa-né, dandu vâtùni cunindisâ ñehiví ñuhiví ñâ-divi mii-ní nì techuun-xí nì quesâi ñuhiví. ²² Te nacua nì chitnùnì inì-ní ñâ-coo tñùñuhu xì yùhù, ducán sàni ñihitâhvì stná mii-né cucumi-né tñùñuhu ma, dandu iin-ni cahnú cunduu nsidaa-né, nahi iin-ni xínduu stná ndohó. ²³ Mii-ní, íá-ní ini anímè, te yùhù, ini anima mii-né coi; dandu iin-ni cahnú cunduu ndisa nsidaa-né xì ndohó. Te ducán icúmí ñehiví dava ga ñuhiví cundaà stná ini-nè ñâ-divi mii-ní nì techuun-xí vâxi, te cundaà stná ini-nè ñâ-cùú stná ini-ní sâhâ ñehiví-xí nacua cuú ini-ní sâhâ yùhù.

²⁴ Mii-ní nduu-ní Yuamánì, te nì chitnùnì inì-ní cundoo ana cunduu ñehiví xì. Ñâyùcàndúá, yùhù cuní sâà stná nsidaa nècuàchìmâ cundoo-ne ndé cuàhìn coi sâhâ-ñá iin-ni cutnahâ-né xí, te cundehè-né nansa íá tñùñuhu ndiaha nì sâhatahvì-ní yùhù, vâchi ndè antes na táyôo ñuhiví, iin-ni cuú inì-ní sâhí. ²⁵ Mii-ní, ndàcuisì nihnú inì-ní. Doco ñehiví ñuhiví, tàcùnì-nè mii-ní. Doco yùhù, ndisa, ináhî mii-ní. Te ñehiví cutnahâ xì yohó, sàni cundaà stná ini-nè ñâ-divi mii-ní nì techuun-xí. ²⁶ Te yùhù, sàni dàtúi nùu-né nansa íá-ní nacua cuàhìn quide quivì nùu-xí. Ducán dandu ñihì-né cuu stnahâ stná ini-nè sâhâ-né nacua cuú ini mii-ní sâhâ yùhù. Te ducán ñihì stná yùhù coi ini anima nsidaa-né —nì cachi Jesús.

18

Nansa nì tñii-tè Jesús

¹ Nì nsihì nì cachi-yà ducán, dandu nì quee-ya cuàhàn-yà nì yâha-ya inga ladu yui Cedrón, cutnahâ-yá xì nècuàchì dacuahâ-yá. Te nì yâha-ya xì-né mahì iin huertu íá yucán. ² Doco tiâa cuàhàn cahin xì-yá, divi Judas, ináhâ stná-nè índù íá huertu mà, vâchi cuàhâ xichi sâhàn-yà xì nècuàchì dacuahâ-yá yucán. ³ Ñâyùcàndúá, nì saca nècuàchìmâ itnii soldadu, te nì ñihì stná-nè itnii policía nùu dùtù xícusahnú xì nùu stná tè-xínduu fariseu, te cuàhàn-nè xì nsidaa tèmâ ndé nduú huertu mà. Te nsidaa-té, iníndáhâ-té lámpara xì nù-ñuhú xìxìn, xì stná càa dana nduú arma xì-tè. ⁴ Daaní, Jesús, como ináhâ-yâ nsidaa ñâ-ndúá cuàhàn cuu xì-yá, nì quee-ya nì sànhicùn-yà tèmâ, te nì cachi-yà xì-té:

—¿Ana divi nandúcú-nsiâ?

⁵ Te nì cachì-te xì-yá:

—Divi Jesús de Nazaret.

Dandu nì cachi-yà xì-té:

—Yùhù nduí.

Te yucán iín stná Judas, cutnáhá-né xì nsidaa témà. Te divi Judas mà nduú ana nì dicò xì-yá. ⁶ Daaní, na ní nsihi nì cachi-yà: “Yùhù nduí”, dandu yàchì nì naxiconihí duma candúà-te. ⁷ Dandu inga xichi nì cachi-yà xì-té:

—¿Ana divi nandúcú-nsiâ?

Te nì cacachì-te:

—Divi Jesús de Nazaret.

⁸ Dandu nì cachi-yà:

—Sàni cachì xì-nsiá, yùhù nduí. Ñàyùcàndúá, nú yùhù nchícùn-nsià, nacoò-nsia nèhivì xí yohó ni núhù-nè.

⁹ Ducán nì cachi-yà xì-té sàhà-ñá ni cuú ndisa ñà-ndúá nì cachi-yà ñà-còò ni-iin nèhivì xí-yá nì ndánúhú, ni-iin nèhivì nì chitnùnì ini Dios cunduu nèhivì xí-yá, cóni ndáñúhú-nè. ¹⁰ Daaní, nì tavà Simón Pedro espada xi-ne, te nì cani-ne iin mozo xì dùtù cusáhnú, nì sahnde ì-né tùtnù nècuàchì mà ladu cuahá-nè. Te Malco nani mozo mà. ¹¹ Doco nì cachi Jesús xì Pedro:

—Nachinacaà-ní espada xi-ní, vàchi yùhù, icúmí yàhi ñà-ndúá nì chitnùnì ini Yuamáni' cuu xí.

Nansa ndacá-te Jesús nì sàà nùù dùtù cusáhnú

¹² Dandu capitán yucán, xì soldadu xi-tè, xì stná policia yucán, nì catnii-tèyá nì chicuhnì-teyá. ¹³ Te nì saca-tèyá cuàhàn-te xi-yá nùù nècuàchì nani Anás, vàchi dìdo dùtù cusáhnú cuà yucán nduú-né. Te Caifás nani dùtù cusahnu-ma. ¹⁴ Te divi-ne nduú ana nì càhàn xì nècuàchì raza-nè Judea daa na ní cachi-nè ñà-xiñhù cui iin tiàa sàhà nsidaa nèhivì ñuu-nèmà.

Nansa nì nacuaà Pedro Jesús

¹⁵ Daaní, chicá cahà-xí ndé cuàhàn Jesús vaxi stná Simón Pedro xì inga stná nècuàchì dacuahá-yá. Te compañeru-nèmà, ináhá-nè dùtù cusáhnú. Ñàyùcàndúá, na ní dàyáha soldadu-yà ini patiu vehe dùtù mà, dandu nì quìhvi stná inga-nèmà. ¹⁶ Doco Pedro, nì ndòo-ne nùù yehè patiu-ni ma. Ñàyùcàndúá, vaxi tu compañeru-nè ináhá xí dùtù mà, te nì càhàn-nè xì ñahà chiè ndiaá yehè mà áma dáyáha stná-ña Pedro. ¹⁷ Dandu nì cachì-ña xì Pedro:

—¿Amádi mii stná-ní nduu-ní iin nècuàchì nchícùn xì Jesús?

Te nì cachi-nè:

—Còó.

¹⁸ Daaní, divi yucán itá stná mozo (xi dùtù mà) xì stná policia. Te nì xicùn-té iin ñuhu tnùù ñà-nadaà-té, vàchi cúvixin ga. Te yucán nì tnàtuu stná Pedro, iín-né nadáa stná-nè.

Nansa nì ndàcàtnùhù dùtù cusáhnú nùù Jesús sàhà ñà-ndúá quidá-yá

¹⁹ Daaní, dùtù cusáhnú, nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá sàhà nèhivì dacuahá-yá xì sàhà stná palabra chináhá-yànè. ²⁰ Ñàyùcàndúá, nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù, vate ní càhàn xì nsidaa nèhivì ini veheñùhu cuachi, te ini stná veheñùhu cahnú ndé siempre natáca nèhivì raza-ndà Judea. Divi yucán nduú lugar ndé siempre nìsa dacuahí nèhivì. Còò ni-iñàha ni chináhá dèhí. ²¹ Chicá vaha màsà ndàcàtnùhù-ní nùù mí; nùù nèhivì nì inini xì ñà-ndúá nì cachì chicá vaha, vàchi mii-né ináhá-nè ñà-ndúá nì cachì.

²² Daaní, yatni ndé iín Jesús iín stná iin policia, te na ní cachi Jesús ducán, dandu nì cani-tè nùù-yá, cachì-te:

—¿Índù chuun càhàn-ní xì dùtù ì ducán?

²³ Dandu nì cachi Jesús xì-té:

—Nú cóni càhàn vií tuxi-ní, dandu cachì-ní xí índù palabra cóni càchì vií. Doco nú còò ni-iñàha ni càhàn quini, dandu có-ìcúmí-ní cani-ní yùhù.

Nansa nì nacuaà Pedro Jesús ùù gá xichi

²⁴ Dandu nì dàyáha Anás mà-yá cuàhàn-yà ndahà dùtù cusáhnú nani Caifás. Te nuhní tnuu-ya cuàhàn-yà.

²⁵ Doco Simón Pedro, iín stná-nè nadàa-né. Dandu nèhivì itá yucán, nì ndàcàtnùhù-né nùu nècuàchìmà, cachí-nè:

—¿Amádi mii stná-ní nduu-ní nèhivì xí Jesús?

Dandu nì nacuaà nècuàchìmà mii-yá, cachí-nè:

—Còó, màdì yùhù.

²⁶ Daaní, nì càhàn inga mozo xi dùtù yucán, divi tnahà tiàa nì tànhdè tùtnù-xí; te nì cachì-te xi Pedro:

—¿Amádi mii-ní nì xinì iá xì Jesús huertu yucán?

²⁷ Doco inga tu nì cachi-nè:

—Còó.

Daaní, divi momentu mà nì xito lehe.

Nansa nì dáyáha-tè Jesús nùu Pilatu

²⁸ Daaní, nì saca-tèyá nì caquee-tè xì-yá nùu Caifás, cuàhàn-te xi-yá ndè vehe gobernador, te yucán nì dáyáha-tèyá ini vehe. Iín váa gá nduá. Doco tè-xínduu raza Judea mà, cónì cá-quíhvi-tè vehe yucán, vèchi nú ni quíhvi-tè, dandu mà cóó ndoo ga-nè (nacua cachí ley xi-ne), te mà cóó gá permisú cuxi-tè ñà-nduá xixí-te na nduá vicò pascua mà. ²⁹ Dandu Pilatu, nì quee-tè fuera vèxi-tè ndé itá ana nì casaà mà, te nì cachì-te:

—¿Ndíà nduá nì quida tiàa yohó, te sanícuàchi-nsia sàhà-né?

³⁰ Dandu nì cacachì-te xi Pilatu:

—Nú ni cùndúú-né iin nècuàchì cónì quidá cuàchi ni cuí, dandísá, mà cùndácá-nsínè quixi nùu-ní.

³¹ Dandu nì cachi Pilatu:

—Cundaca-nsianè cuahán, te mii-nsiá nsidandaà-nsià sàhà-né nacua cachí ley xi mii-nsiá.

Doco nì cacachi tè-raza Judea mà:

—Ley (xi mii-nsiá), có-sàha ñà-cahni-nsí iin ana iá falta xi.

³² Ducán nì cacachì-te sàhà-ñá ni cuú ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu Jesús na ní cachi-yà nansa icúmí-yà cui-yà. ³³ Daaní, nì nansihvi Pilatu vehe-tè, te nì cana-tè Jesús, nì cachì-te xi-yá:

—Mii-ní, ¿a ndísá rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní cahan-ní?

³⁴ Dandu nì cachi Jesús xì-té:

—¿A mii-ní nì nacani inì-ní ndàcàtnùhù-ní nùí ducán, te ò inga nèhivì nì cachi xì-ní ducán?

³⁵ Dandu nì cachi Pilatu xì-yá:

—Yùhù, có-ndúú iin tè-raza-ní Judea. Divi nècuàchì ñuù-ní xì dùtù xícusahnú nduú ana nì dáyáha xi-ní ndahí. ¿Índù cuàchi nì quida-ní?

³⁶ Dandu nì cachi Jesús xì-té:

—Cunaha-ní, ñuu ndé cusáhnúí, có-nduá ñuhiví yohó, vèchi nú ñuhiví yohó ni cùndúá, dandísá icúmí nèhivì-xí cuidahan-né yùhù nùu ana xiní ùhì xí sàhà-ñá màsà yáhi ndahà nècuàchì raza Judea ni cuí. Doco ñuu ndé cusáhnúí, tucu iá, mà ndúdává xí ñuhiví yohó.

³⁷ Ñàyùcànduá, nì cachi tu Pilatu xì-yá:

—¿Àsù nduú stná-ní iin rey cusáhnú?

Dandu nì cachi Jesús xì-té:

—Nacua cachí-ní, divi ducán nduá, divi rey nduí. Te divi sàhà-ñá cachitnùhi xì nèhivì ñà-nduú palabra ndàcuisì, ñàyùcànduá nì quesà ñuhiví yohó. Te vichi nsidaa ana cudí ini xì palabra ndàcuisì mà, divi nduú stná ana cudí ini xì ñà-nduá cachí.

³⁸ Dandu nì cachi Pilatu xì-yá:

—¿Índù ñà-ndisa nduú palabra ndàcuisì?

Nansa nì dándàa Pilatu ñà-cui Jesús

Daaní, nì nsihi nì cachi Pilatu ducán, dandu nì quee-tè inga xichi nì càhàn-te xi tè-xínduu raza Judea, cachí-te xi tèmà:

—Sàni càhìn xì nècuàchì yohó, te còò ni-iin falta ndácùhin-nè. ³⁹ Doco estilu xi-nsia nduá ñà-daña iin tè-ndiàdí cada nacává vicò pascua yohó. Ñàyùcànduá, vichi ¿a cuní-nsià dañà nècuàchì yohó cachí nduú rey xi tè-raza-nsià Judea?

⁴⁰ Daaní, tucu tu nì càna fuerte nsidaa-témà, cachí-te:

—Còó, màdì nècuàchì jaàn cuní-nsià dañà. Barrabás chicá vaha ni dañà —nì cacachì-te. Doco cunaha-nsiá, iin tècuìhnà nduú Barrabás mà.

19

¹ Daaní, nì dándàcú Pilatu nùù soldadu, te nì tavà-téyâ iladú, nì sahnì cuí-teyá xì iin chirrión. ² Dandu nì quidavàha-tè iin sìcàtè iñù, te nì chinacaà-teá dìni-yá. Te nì chindixi stná-teyá iin capa moradu. ³ Dandu nì catnàtuu-tè nùù-yá, (nì sàcùndiaà-teyá), cachí-te: —¿Tùinuùváha-ní, señor! ¡Vichi ndisa, sàni sàcùnduu-ní rey xi tè-raza Judea!

Dandu nì cacani-tè nùù-yá.

⁴ Daaní, tucutu nì quee Pilatu nùù nèhivì ndiatú yucán, cachí-te xi-né:

—Cunaha-nsiá, cuàhìn taví Jesús cundehè-nsiá, te cundaà inì-nsia ñà-còò ni-iin falta xi-ne nì ndácùhin.

⁵ Ñàyùcànduá, nì quee Jesús (vehe ma), ñuhú dìni-yá sìcàtè iñù mà, te ndixí stná-yà capa moradu mà. Dandu nì cachi Pilatu xì nsidaa nèhivì ndoó yucán:

—Cundehè-nsiánè, yohó iín-né.

⁶ Daaní, dùtù xícusahnú, xì stná policía, na ní xini-nèyà, dandu nì càna ndee-né, cachí-nè:

—¡Nchìca cruz ni cuí nècuàchì jaàn! ¡Cahnì-nínè!

Dandu nì cachi Pilatu xì nsidaa-né:

—Mii-nsiá cundaca-nsianè cùhùn, te cahnì-nsiánè, doco yùhù, còó, vachi còò cuàchi-ne ni ndácùhin.

⁷ Dandu nì cacachi nècuàchì raza Judea mà:

—Nsiùhù, icúmí-nsí iin ley, te según cachí ley mà icúmí nècuàchì jaàn cui-nè sàhà ñà-nì cachi-nè nduú-né Dèhemani Dios.

⁸ Dandu Pilatu, na ní inini-tè ñà-nì cacachi nècuàchì mà ducán, chicá nì yùhí-te, ⁹ te nì nansìhvi-tè ini vehe cahnú-te nì càhàn tu-tè xì-yá, cachí-te:

—¿Índù ndisa nì quixi mii-ní?

Doco Jesús, cóni càhàn gà-yà.

¹⁰ Dandu cachí tu Pilatu xì-yá:

—¿Índù chuun có-càhàn-ní xì? ¿A có-ínáhá-ní ñà-yùhù icúmí poder: vátùni cahní mii-ní, te ò vátùni dacácuí mii-ní?

¹¹ Dandu nì cachi-yà xì-té:

—Ni còò ni-iyuhu poder cucumi-ní nú màsà chítùnì ini mii-yá iá ansivi ducán. Sàhàmà tiàa nì dándàcú quixi nùù-ní, chicá nsidá cuàchi-tè (nùù mii-ní) —nì cachi-yà.

¹² Daaní, dècuèndè hora yucán nì nanducu Pilatu nansa dañà-téyâ, doco chicá fuerte nì càna nsidaa tè-raza Judea mà, cachí-te:

—Nú ni dañà-ní Jesús jaàn, dandu nàhà claru có-ndùù-ní amigo ndisa xi rey cahnú César. Vachi nsidaa ana cachí nduú stná rey, xiní ùhì stná-nè rey cahnú César.

¹³ Daaní, na ní inini Pilatu ñà-jaàn, dandu nì tavà tú-teyá inga xichi, te nì sàcòò-tè silla ndé siempre iá-te nsidándàa-te chuun. Te silla mà, iín-nu dìquì yùù chipála itánduhù ñuhù, te Gabata nani lugar mà dàhàn hebreu. ¹⁴ Te sàni cahnì quivì yucán, divi quivì nduú vigilia vicò pascua mà, dandu nì càhàn-te xì nsidaa nèhivì yucán, cachí-te:

—Cundehè-nsiá, yohó iín nècuàchì nduú rey xi-nsia.

¹⁵ Doco ndee ní càna nsidaa nèhivì mà:

—¿Còó! ¡Ni cuí-nè cuní-nsi! ¡Cahnì-nínè! ¡Ni mácùtuu-ne nchìca cruz!

Dandu cachí Pilatu xì nsidaa-né:

—¿A ndísá cuní-nsià cui rey xi-nsia nchìca cruz?

Te nì cacachi dùtù xícusahnuma:

—Cuisi imindaa rey xi-nsi iá, divi nduú César.

¹⁶ Ñàyùcàndùá, nì candisá Pilatu ñà-ndùá xícàn nècuàchìmà; nì dándàcú-te ni cuí Jesús nchìca cruz. Dandu nì saca soldadu-yà cuàhàn-te xi-yá.

Nansa nì sàcùtuu Jesús nchìca cruz

¹⁷ Daaní, nì sàcùnsida-ya cruz xi-ya cuàhàn-yà, te nì sàà-yà nùù iin xaan nani lunsì Calvariu. Te Gólgota nani stná lugar yucán nùù dàhàn hebreu. ¹⁸ Te yucán nì cachituu-tèyá nchìca cruz, mii-yá xì inga ùì stná tìaa, iin iin-tè iin iin ladu-yà, te mii-yá mahì-xí.

¹⁹ Daaní, nì dándàcú stná Pilatu ñà-nì mácùtuu dìni cruz xi-ya iin ñà-càchí: “Jesús de Nazaret, rey xi tè-raza Judea”. ²⁰ Dandu nì cahvi cuàhà nècuàchì ñuu mà nansa cachá, vàchi lugar ndé nì chituu-tèyá nchìca cruz, yatni uun ñuu mà nduá. Te ùnì dàhàn nì tìaa palabra mà: dàhàn hebreu, xì dàhàn griegu, xì dàhàn latín. ²¹ Dandu dùtù xícusahnu-ma, nì càhàn-nè xì Pilatu, cachì-nè:

—Màsà cáchí palabra mà “Rey xi tè-raza Judea”. Còó, chicá vaha tìaa-ní ñà-nì cachi uun-ne nduú-né rey xi nèhivì raza-nsì.

²² Dandu nì cachi Pilatu xì nècuàchì yucán:

—Còó. Ñà-ndùá sàni tìaa, ducanicoá

²³ Daaní, nì nsihi nì chituu soldadu-yà nchìca cruz, dandu nì dàcuàchì-te sìcoto xi-ya nùù nsìcùmì-té. Chii chiá nì nihì iin iin-tè. Doco cuaán nduú dùhnù quihín-yà, vàchi iin-ni cahnú nì cuàha; còò ni-iin xaan xi-ña ndé nì nsícu. ²⁴ Ñàyùcàndùá, nì cacachi soldadu mà:

—Màsà dácuaquí-ndáñâ. Chicá vaha cuidàdiquí-ndà suerte sàhà-ñá cundaà ini-ndà ana nihì xán.

Pues ducán nì cuu sàhà-ñá ni cuú ndisa ñà-ndùá nì cachitnùhu nùù tutu ì ndé cachí palabra yohó: “Nì cadasàn-té sìcoto xi entre mii-té, te nì idàdiquí-te suerte, a ver indù-té nihì xì ñà-ndùá ndìxí”. Ñàyùcàndùá, ducán nì caquida soldadu mà.

²⁵ Daaní, sàhà cruz xi-ya iín stná dihi-yá xì cùhì-nè nani stná María, divi ñahàdihí Cleofas; te yucán iín stná María Magdalena. ²⁶ Te nì xini-yà dihi-yá, te nì xini stná-yà yucán iín stná iin nècuàchì dacuahá-yá cuú cuàhà ini-yà sàhà-xí. Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì dihi-yá:

—Cundehè-ní mamá, jaàn iín dèhe-ní.

²⁷ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dàcuàhàmà:

—Cundehè-ní, jaàn iín mamá xi-ní.

Te divi hora yucán nì nàcùndiaa nècuàchìmà dihi-yá.

Nansa nì xihì Jesús

²⁸ Daaní, ináhá-yâ ñà-sàni cuu ndisa nsidaa ñà-ndùá nì cachi tutu ì, ñàyùcàndùá, nì cachi-yà:

—Xìhì tècuí.

²⁹ Te yatni uun yucán iín iin quèdi chitu vinu nì xìò. Ñàyùcàndùá, nì quihin soldadu iin ñà-ñàhmá nani esponja, nì chihi-tèá dìni iin vara nù-hisopo. Dandu nì chindaxin-tèá vinu mà, te nì dàcùhùn-teá nùù yuhù-yá ³⁰ nì sihvi-yá chiá. Dandu nì cachi-yà:

—Vichi ndisa sà-íá.

Te nì nàcuindee dìni-yá, te nì xihì-yà.

Nansa nì dàquìhvi iin soldadu lanza xi-tè diin tìxì Jesús

³¹ Dandu nècuàchì raza Judea, cóni cùnì-nè ndòò nsidaa nsii ma nchìca cruz, vàchi vigilia xi quivì descansu nduá. Te divi quivì descansu mà nì nacava stná iin vicò cahnú xí-né. Ñàyùcàndùá, nì ca-xicàn-nè favor nùù Pilatu ñà-nì cátnáhnù iquì naní sàhà iin iin ana itándiaa nchìca cruz (sàhà ñà-nì cùì yàchì-nè), dandu cuxio-ne nùù cruz.

³² Ñàyùcàndùá, nì casaà tu soldadu (ndé itá cruz), te nì casahnù-te iquìsàhà iin tìaa itúú nchìca cruz iin ladu Jesús, dandu después ingà-te. ³³ Doco na ní tnàtuu-tè ndé itúú mii-yá, nì cundaà inì-te sàni xihì-yà; ñàyùcàndùá, cóni sáhnù gà-te iquìsàhà-yá.

³⁴ Doco iin soldadu mà, nì dàquìhvi-tè lanza xi-tè diin tìxì-yá, te nì dàñà nì-yá xì tècuí.

³⁵ Yùhù nì xini nsidaájàn, teayùcàndùá nacání xì-nsiá sàhá. Te ñà-ndácuìsì nduá cachí.

Yùhù ináhî, te cachítnùhu ndàì xì-nsiá sàhà-ñá ni cúníndísâ stná-nsiá. ³⁶ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-jaàn ni cuu xi-yá sàhà-ñá ni cuú ndisa nacua ni cachitnùhu nùu tutu ì ndé cachá: “Ni-iin iquì-yá mà-tnáhnù”. ³⁷ Daaní, cachí stná inga xaan nùu tutu mà, ndé cachá: “Icúmí nèhivì cuni-nè mii-yá ana ni dàquíhvi-tè (càa) ìcà-xí”.

Nansa ni ndùxin Jesús ini iin cueva

³⁸ Daaní, ni nsihamá, dandu ni sàhàn iin tiàa nani José nùu Pilatu. Iin nècuàchì ñuu Arimatea nduú nècuàchìmà, te nduú stná-nè iin nèhivì xí Jesús, doco chídèhé-nè, vàchi yúhî-nè tè-dava ga raza-nè Judea. Pues divi mii-né ni sàhàn ni xicàn permisú nùu Pilatu nanihi-ne iquìcúñú-yà. Te juùn ni cachi Pilatu. Ñàyùcàndùá, ni sàhàn-nè ni nanihi-ne iquìcúñú-yà. ³⁹ Daaní, ni sàà stná Nicodemo yucán, divi nècuàchì ni sàhàn ñuu visita ndé iá-yà. Te vichi nihí-né ñà-tnami nani mirra ni sàà, te dácà stnahá stná mà xì inga ñà-tnami nani áloe. Nsidaájàn cùvèa nahi òcò ùxìn kilo. ⁴⁰ Ñàyùcàndùá, José xì Nicodemo mà, ni nanihi-ne iquìcúñú-yà nùu cruz, te ni chidúcùn-neyà sìcoto finu cuxín, te ni dàquée stná-nè ñà-tnami ma, vàchi ducán nduú estilu xi nèhivì raza Judea na sácùndùxin-ne. ⁴¹ Cunaha-nsiá, yatni ndé ni sa-ituu Jesús nchìca cruz, yucán itá stná itnii yutnù tàtá. Te mahì yutnù mà iá stná iin cueva làcà ní sate, doco tàñáha ga cundùxin ni-iin nsì-ña. ⁴² Te sàhà-ñá sà-ítúú quivì descansu xi nècuàchì ñuu mà, ñàyùcàndùá, ini cueva yucán-ní ni chindùxin-neyà, vàchi yatni nduá.

20

Nansa ni natiacu Jesús

¹ Daaní, quivì primeru semana, (divi quivì domingu) vaxi María Magdalena cueva ndé índùxin Jesús. Naha nduá, te iín tnuu va nduá. Dandu ni xini-nè, sàni cuxio cavà cahnú ndiadí yuhù cueva. ² Ñàyùcàndùá, ni dàyáà-nè cuàhàn-nè ndé iá Simón Pedro xì inga nècuàchì dacuahá-yá, divi nècuàchì màni guá nùu-yá, te ni cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Sàni tavà-té Stoho-ndà Señor ndé ni sácùndùxin-ya. Te có-cùndáà ini-nsì índu cuàhàn-te xi-yá.

³ Ñàyùcàndùá, ni quee Pedro xì compañeru-nè, cuàhàn stná-nè cueva yucán. ⁴ Te cutnàhâ-né ni dàyáà-nè cuàhàn-nè, doco chicá ndee ní dàyáà compañeru Pedro mà, teayùcàndùá, dihna nècuàchìmà ni sàà-nè nùu cueva. ⁵ Te ni nacàhnu ndee-ne ni xito nihni-ne ini cueva, te ni xini-nè ndé sìcoto xi-ya itánduhù, doco cóni quíhvi-ne inì-xi. ⁶ Daani, nchìcùn Simón Pedro ni sàà stná-nè, doco mii-né ndisa, ni quíhvi-ne inì-xi, te ni xini stná-nè itánduhù sìcoto xi-ya, ⁷ xì stná pañuelu nisa idàhvi nùu-yá, doco có-índúhá xì sìcoto dava ga; iladú índúhá, te sàni natnahnù viá. ⁸ Dandu ni quíhvi stná compañeru Pedro ni sàà primeru, te ni xini stná-nè nansa iámà, te ni xinindisá-né. ⁹ Doco ni mii-né ni stná Pedro, tàñáha ga cundaà ini-nè nansa cachí nùu tutu ì ndé cachí icúmí-yà natiacu-yà. ¹⁰ Daaní, ndúì-nè mànuhù-né vehe-ne.

Nansa ni ndecunu Jesús nùu María Magdalena

¹¹ Doco yucán ndé iá cueva mà (ni sàà) stná María. Te vichi iín-né fuera sacú-né. Te ni nacàhnu ndee-ne, ni xito nihni stná-nè ini cueva. ¹² Te yucán ni xini-nè ndoó ù àngel xi Dios lugar ndé nisa induhù Jesús, iin-ne ndé ni sanduu dìni-yá, te inga-nè ndé ni sanduu sàhà-yá. ¹³ Te ni cachi àngel mà xì María:

—Señorita, ¿índu chuun sacu-ní?

Dandu cachí-nè xì nècuàchìmà:

—Vàchi sànihí-te Stoho-nsì Señor cuàhàn, te có-cùndáà inì índu cuàhàn-te xi-yá.

¹⁴ Dandu ni ndecoto María ladu yàtà-né, te ni xini-nè yucán iín mii-yá, doco cóni nácúní-neyà nduú-yá Jesús. ¹⁵ Te ni cachi-yà xì-né:

—Señorita, ¿índu chuun sacu-ní? ¿Ana divi nandúcú-ní?

Doco María, ni tuxi ini-nè ádi té-ndiáá yutnù tàtá iá yucán nduú ana cáhàn; ñàyùcàndùá ni cachi-nè:

—Señor, nú mii-ní nì tavà-níyà, dandu cachi sacù-ní xí índù nì sànihi-níyà, te cùhìn naquihin-yà.

¹⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¡María!

Dandu nì naxicocuñin-nè ladu yàtà-né, te nì cachi-nè dàhàn mii-né:

—¡Raboni! —ñà-ndùá cuní cachà Maestro.

¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Màsà dúcùn ndahà-ní yùhù, vàchi tàñáha ga nani nùu Yuamání. Còó. Cuahán-ní, cachitnùhu-ní xì nèhivì xí, vàchi nahi ñanì xínduu-ne. Te cachi-ní xì-né ñà-ìcúmî nani nùhì nùu Yuamání. Te cunaha-nsiá, Yuamánì mii-nsiá nduú stná-yà. Te ana càhvì yúhù nduú-yá, nacua nduú stná-yà ana càhvì mii-nsiá —nì cachi Jesús.

¹⁸ Ñàyùcàndùá, nì sàhàn María Magdalena mà nì cachitnùhu-ne xì dava ga nècuàchì dacuahá-yá, nì nacani-ne nansa nì xini-nè Stoho-ndà Señor, te dohó te dohó nì cachi-yà xì-né.

Nansa nì ndecunu Jesús nùu nècuàchì dacuahá-yá

¹⁹ Daaní, na ní cuñaà quivì domingu mà nì nataca nsidaa nècuàchì dacuahá-yá. Te nì nacadi vaha-ne yehè, vàchi yúhî-nè nèhivì dava ga raza-nè Judea. Dandu (na iin cachí) nì sàcuìn Jesús dava mahì-né, te nì cachi-yà xì-né:

—Contentu ni cúndóó-nsiá.

²⁰ Na ní nsihi nì cachi-yà ducán, dandu nì dàcùnì-yànè ndahà-yá xì diìn tìxì-yá. Ñàyùcàndùá, cuahà gá nì cudì ini-nè ñà-sànì xini-nè divi Stoho-ndà Señor nduú-yá.

²¹ Dandu inga xichi nì cachi-yà xì-né:

—Contentu ni cúndóó-nsiá. Nacua nì techuún Yuamání yùhù nì quesà, ducán techuún stnàì mii-nsiá cùhùn-nsiá.

²² Daaní, nì sivi tàchì-yá nùu nsidaa-né, te nì cachi-yà:

—¡Ni nándèe Espíritu ì ini anima-nsiá, cachí! ²³ Nú ni cuícalhnû inì-nsia sàhà cuàchì nèhivì, dandu ñà-sànì ndutu ndisa-ña cundua; te nú màsà cuícalhnû inì-nsia sàhà-né, dandu íá ì cuàchi-ne —nì cachi-yà.

Nansa nì sàà Tomás nì xinindisá-né ñà-nì natiacu Jesús

²⁴ Doco nùu ùxìn ù nècuàchì dacuahá-yá, iin-ne cónì ía-ne xì compañeru-nè na ní ndecunu Jesús nùu-né. Divi Tomás nduú nècuàchì-mà, te Cuatí cachí stná nèhivì xì-né.

²⁵ Ñàyùcàndùá, nì cachi compañeru-nè xì-né:

—Cunaha-ní, ¡sànì xini-nsì Stoho-ndà Señor!

Doco mii-né, nì cachi-nè:

—Dècuèndè cundehí yantà ndahà-yá ndé nì ìhi clavu, te daquíhvi dìnìndàhí ndé nì xida mà, te daquíhvi stnàì ndahí ndé (nì nacuehè) diìn tìxì-yá, te nú coó, mà cúníndísè —nì cachi-nè.

²⁶ Daaní, na ní xinu inga ùnà quivì, nì nataca tu nècuàchì dacuahá-yá ini vehe. Doco daa ndisa íá stná Tomás xì nècuàchì ndòò-mà. Te ndiadí vaha tu yehè. Te nì sàà Jesús inga xichi nì sàcuìn-yà mahì-né, te nì cachi-yà:

—Contentu ni cúndóó-nsiá.

²⁷ Dandu nì cachi-yà xì Tomás:

—Yohó daquíhvi-ní dìnìndàhá-ní, te cundehè-ní ndahí; dandu daquíhvi-ní ndahà-ní diìn tìxí. Te cunindisá vaha-ní. Màsà cáchì gà-ní có-xiníndísá-ní.

²⁸ Dandu nì cachi Tomás xì-yá:

—Stohì Señor nduu-ní, vàchi Dios nduu-ní.

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Tomás, sàhà-ñá nì xininùu-ní yùhù, ñàyùcàndùá nì xinindisa-ní. Vihi gá ndiaha cundua nú ni cúníndísâ-nsiá mate tàñáha ga cuninùu-nsiá yùhù —nì cachi-yà.

Ñà-ndùá dísáhà-xí nì tiaa Juan tutu yohó

³⁰ Cunaha-nsiá, cuahà gá stná milagru nì quida Jesús nì indehè nècuàchì dacuahá-yá, doco cónì tiáá nsiha nùu tutu yohó. ³¹ Doco ñà-ndùá cachí nùu tutu yohó, nì tiaa-ña

sàhà-ñá ni sáà-nsià cunindisá-nsiá divi Cristu Dèhemanì Dios nduú Jesús. Vàchi nú sàni xinindisá-nsiá ñà-jaàn, te ndácùcahan-nsiá quivì-yá, dandu vida ndiaha sàni ñhì stná-nsià.

21

Nansa ni ndecunu Jesús nùu ùsà nècuàchì dacuahá-yá

¹ Daaní, ni nsihajàn, dandu ni ndecunu tu Jesús nùu nècuàchì dacuahá-yá na ndoó-né iin xaan yuhù mar nani mar Tiberias. Cuàhìn nacani xì-nsiá nansa ni cuu na ní ndecunu-ya nùu-né yucán. ² Cunaha-nsiá, cutnàhâ Simón Pedro xì Tomás nècuàchì nani Cuatí, te cutnàhâ stná Natanael nècuàchì ñhì-ùu-xi nani Caná iá ladu Galilea. Te ndoó stná (ù) dèhe Zebedeo, xì stná inga ù nècuàchì dacuahá-yá. ³ Te ni cachi Simón Pedro xì nsidaa-né:

—Cuàhìn taví siaca.

Dandu ni cachi compañeru-nè:

—Ni cúhùn nsidaa-nda.

Ñàyùcàndùá, ni sàcùñuhu nsidaa-né ini iin lancha cuàhàn-nè; doco ni-iin siaca cóni ñhì-né niù yacà. ⁴ Daaní, na sàcùhàn ni tùinuù, yucán ni sàà stná Jesús, ín-yá yuhù mar (yatni ndé ndoó-né) mà. Doco cóni nácúní-nèyà. ⁵ Ñàyùcàndùá, ni cachi-yà xì-né:

—Hijos, ¿a sàni ñhì-nsiá ñà-caxì-ndà?

—Còó, còò ni-iin-sì —ni cachi nècuàchìmà.

⁶ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Ladu cuahá lancha, jaàn dacaná-nsiá ñunù xì-nsiá, dandu ñhì-nsiási —ni cachi-yà.

Dandu ducán ni quida-ne, te ni mà cù gá tavà-né ñunù xì-né ñà-chitu guá cuàhà siaca ni ñhì-né. ⁷ Dandu iin nècuàchì dacuahá-yá, divi nècuàchì màni guá nùu-yá, ni cachi-nè xì Pedro:

—¡Divi Stoho-ndà Señor nduú Yà-yòhó!

Ni nsihi ni inini Simón Pedro ñà-divi Stoho-ndà Señor nduú-yá, dandu ni nàcùndixi-ne sacú-nè, vachi cuisì sìcoto inì-xi ndixí-né. Dandu ní ndàvà-nè mahì tècuí cuàhàn-nè. ⁸ Te después cuàhàn stná dava ga nècuàchì dacuaaha-ma, doco ini lancha cuàhàn-nè, vachi yatni ín-nu nùu ñuhù íchî, nahi 100 metro. Te cahà-nú itácaa ñunù chitu siaca. ⁹ Dandu ni nuu nècuàchì yucán ñuhù íchî, te ni xini-nè yucán ndoó tnùu sàxìxìn, te sà-itàndoó stná siaca chóhò. Te iá stná pan. ¹⁰ Dandu ni cachi Jesús xì-né:

—Cuahán-nsià quihin-nsià itnii siaca ni tavà-nsiá.

¹¹ Ñàyùcàndùá, ni nana tu Simón Pedro lancha, te ni ditá-nè ñunù mà ni naxìnuu ndé nùu ñuhù íchî. Chitu dini ñunù mà siaca, vachi ñuhù 153 siaca nahnú. Mate cuàhà gá-si ñuhù, doco cóni sàchí ñunù mà. ¹² Dandu ni cachi Jesús xì nsidaa-né:

—Naha-nsià, cadi inì-nsià.

Te ni-iin nècuàchì dacuaaha-ma, cóni sáha ndee ini-nè ndàcàtnùhù-né nùu-yá ana nduú-yá, vachi ináhá-nè divi Stoho-ndà Señor nduú-yá. ¹³ Dandu ni tnàtuu Jesús ni tnii-ya pan, te ni dasàn-yáñà nùu-né. Te ni dasàn stná-yà siaca (ni chòhò mà) nùu-né.

¹⁴ Ñà-jaàn ni sanduu ùni xichi ni ndecunu Jesús nùu nècuàchì dacuahá-yá na sàni natiacu-yà. ¹⁵ Daaní, na ní nsihi ni sadi ini nsidaa-né, dandu ni cachi-yà xì Simón Pedro:

—Simón, dèhe Jonás, ¿a ñà-ndâà chicá cuú ndisa inì-ní sàhí nùu nècuàchì dava ga yohó?

—Jaan, Señor mío. Sà-ináhá-ní cuú inì sàhà-ní —ni cachi-nè.

Dandu cachí tu-ya xì-né:

—Nú ndisa, dandu cundiaà-ní nèhivì xì na ian ndiaá pastor lelù xì-né.

¹⁶ Daaní, ñà-ùì ni cachi-yà xì-né:

—Simón, dèhe Jonás, ¿a cuú ndisa inì-ní sàhí?

Te ni cachi tu-ne xì-yá:

—Jaan, Señor mío. Sà-ináhá-ní cuú inì sàhà-ní.

Dandu cachí Jesús xì-né:

—Dacúndéhe-ní (nèhivì-xì ichì váha), na ian ndiaá-ndà riì.

¹⁷ Daaní, ñà-únì nì cachi tu-ya xì-né:

—Simón, dèhe Jonás, ¿a ñá-ndâà nduá, cuú ndisa inì-ní sàhí?

Pues vichi nì cuhuun ini-nè ñà-sà-ùnì xichi ndácàtnùhù-yá a ndísá cuú ini-nè sàhà-yá, á coó. Ñàyùcàndùá nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, nsidanicuú iñàha ináhá-nî. Ñàyùcàndùá, ináhá stná-ní, yùhù cuú ndisa inì sàhà-ní.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Pues nú ducán, dandu cundiaà-ní nèhivì xí, na ian ndiaá-ndà riì xì-ndà.

¹⁸ Cunaha-ní, ñà-ndâà nduá cuàhìn cachitnùhi xì-ní yohó: na cuachi-ní, (nìsà nàcùndixi-ní sìcoto xi-ní), nì sansidatnuu-ní cinturón xi-ní, te cuàhàn-ní ndéni nì cui cudí inì-ní. Doco nú sàhà sahnu-ní, dandu icúmí-nî ndanihi-ní ndahà-ní, te inga-nè icúmí-nè nsidatnuu-ne cinturón xi-ní, te cunihi-ne mii-ní cùhùn ndé có-cudí inì-ní cùhùn-ní.

¹⁹ Ñà-jaàn nduá nì cachi Jesús cachítñùhu-ya nansa quida nèhivì xì Pedro na quívì cui-nè, te ducán chicá quee tñùñuhu xí Dios.

Nansa icúmí cuu xi Juan

Daaní, nì nsihi nì cachi-yà ñà-jaàn, dandu nì cachi tu-ya xì Pedro:

—Cunchicùn-ní yùhù.

²⁰ Daaní, nì nacuico Pedro yàtà-né, te nì xini-nè nchícùn stná nècuàchì dacuahá cuú guá ini-yà sàhà-xí. Te divi nècuàchìmà nduú nècuàchì nì ìa yatni diìn Jesús na ní sandoo-ne nì xixi-ne xì-yá daa, te nì xicàn tñùhù-né nùù-yá nì cachi-nè: “Señor mío, ¿ana divi nduú tìaa icúmí cahin xì-ní?” ²¹ Pues, divi nècuàchìmà nì xini Pedro nchícùn vaxi, te nì cachi-nè xì-yá:

—Te nècuàchì jaàn tú, ¿nansa icúmí cuu xi-né, Señor mío?

²² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Pues nú cudí inì cutiacu-nè ndè cachi sàà quívì naxicocuñ, doco mii-ní, màsà nácánì inì-ní sahájàn. (Chuun xi-ní nduá) ñà-cunchicùn-ní yùhù —nì cachi-yà.

²³ Ñàyùcàndùá, nì xitià cuentu nùù nèhivì xì-yá, ñà-mà nunca cui nècuàchì dacuahama, cachí cuentu. Doco cóni càchí-yà mà cúí-nè. Còó, cuisì ní cachi-yà nú cuní-yà cutiacu-nè ndè cachi sàà quívì naxicocuñ-yà, màsà nácánì íní Pedro sàhámà.

²⁴ Cunaha-ní, divi nècuàchìmà nduú yùhù, te divi yùhù nì tìaa nsidaa palabra yohó. Te ñà-ndácuisì nduá cachí, vachi ináhî cachí ndàì xì-nsiá.

²⁵ Cunaha-nsiá, cuàhà gá stná iñàha íá nì quida Jesús (ñuhiví yohó). Doco nú cuní-ndà tìaa nsihi-nda nsidaámà, dandu cuàhà sàstnùhù libru cundua. Te mà cuàhà-ñá ni inicutu ñuhiví, cachí yùhù. Sà-íá.

Chuun Nsiha Nì Caquida Nècuàchì Nì Nìhì Chuun Ìì nùù Jesús

Nansa nì quida Jesús comprometer icúmí quixi Espíritu Ìì xí Dios

¹⁻² Cásàhùì xì mii-ní señor Teófilo. Cunaha-ní, tutu nì tiai primeru, nacáníámà sàhà ñà-ndùá nì quida Jesús xì ñà-ndùá nì chinaha-yà ndè quivì nì quesaha-yá xì ndé quivì nì nana-ya mànuhù-yá ansivi. Doco na táñaha ga nùhù-yà, dandu nì càhàn-yà xì apóstol ana nì sàhatahvì-yá chuun xi-ya; sàhà poder xi Espíritu Ìì xí Dios nì càhàn-yà xì-né nì dándacú-yá nùù-né nansa quida-ne. ³ Vàchi antes, na ní nsìhi nì ndoho-ya, te nì xihì-yà, dandu vivu nì ndecunu-ya, te nì xini-nèyà ñà-sàni natiacu-yà, ùì dico quivì nì ndòo ga-yà ñuhìvì, te cuàhà xichi nì ndecunu-ya nùù-né, te cuàhà gá stná ñà-ndùá nì quida-ya sàhà-ñá cundaà ndisa ini-nè divi nduú-yá. Te nì càhàn stná-yà xì-né sàhà chuun xi ñuhìvì Ìì xí Dios.

⁴ Daaní, na iá va-ya xì-né, nì cachi-yà xì-né ñà-màsà quéé yáchi-nè ñuu Jerusalén:

—Còó —cachí-yà— yohó cundiatu-nsia dècuèndè ñihìtáhvì-nsiá cuu xi-nsiá nacua sàni quida Yuamáni' comprometer, divi ñà-ndùá nì cachi stnáì xì-nsiá antes. ⁵ Vàchi ñà-ndáà ndùá, tècuíí nisa quida ìì Juan nèhivì. Doco mii-nsiá, tìxi Espíritu Ìì xí Dios icúmí anima-nsiá nduhìá tìxi sacu quivì —nì cachi-yà.

Nansa mànana Jesús mànuhù-yá gloria

⁶ Daaní, nì nataca tu nsidaa nècuàchì dacuahá-yá-mà nùù-yá, te nì xicàn tnùhù-né, cachí-nè:

—Stoho-nsì Señor, ¿a vichi nacání inì-ní quee libre ñuu-ndà Israel quida-ní?

⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cò-sàhatahvì Dios mii-nsiá ñà-cunaha-nsiá índù iin quivì, ò índù iin tiempu cuu iñaha. Còó, vàchi cuisì Yuamáni' iá ansivi chítnùnì inì-xi sàhà nsidaájàn. ⁸ Doco mii-nsiá, icúmí-nsiá ñihìtáhvì-nsiá quivì quixi fuerte Espíritu Ìì ini anima-nsiá, dandu inicutu icúmí-nsiá càhàn-nsiá sàhì. Primeru ñuu Jerusalén yohó càhàn-nsiá, te ducán stná inii ladu Judea, xì stná ndè ladu Samaria xì dècuèndè stná inicutu ñuhìvì ⁹ —nì cachi-yà.

Daaní, indéhe-né nì ndanchito-ya mànana cuisì-yá ansivi, te nì dàhvi-ya nùù-né mahì iin vico mànuhù-yá. ¹⁰ Te na indéhe váha-ne ansivi ndé mànana-ya, dandu yucán ndé itá-né nì sàcuìta stná ùì ana ndixín cuxín. ¹¹ Te nì cachi nècuàchì mà xì nècuàchì xì-indehè mà:

—Mii-nsiá nècuàchì ñuu Galilea, có-ndùá cundehè gá-nsiá ansivi, vàchi divi Jesús nì xini-nsiá mànuhù yucán, icúmí-yà naxicocuñin-yà. Vàchi nacua iá-yà mànana-ya mànuhù-yá, divi ducán icúmí-yà naxicocuñin-yà nuu-ya.

Nansa nì quee Matías nombradu cundehè-né chuun xi Judas

¹²⁻¹³ Dandu nsidaa nècuàchì apóstol mà, nì nuu-ne yucù Olivo yucán, mànuhù-né ñuu Jerusalén, vàchi yatni iá ñuu mà nùù yucù yucán, nahi dava hora caca-nda. Te na ní nasaa-nè, nì yàha-ne ndè iin vehe idótnahá, nì canana-ne dìquì-xí ndé ndoó-né. Te nèhivì ndoó yucán, dohó nani-né: Pedro, xì Jacobo, xì Juan, stná Andrés, xì Felipe, xì Tomás, xì Bartolomé, xì Mateo, xì stná dèhe Alfeo nani stná Jacobo, xì stná Simón Zelote, xì ñani Jacobo mà nani Judas. ¹⁴ Nsidaa nècuàchì mà, iin-ni nihnú ini-nè, te iin-ni xicàn tàhvì-né nùù Dios, mii-né xì stná ñani Jesús, xì dihi-yá María, xì más gá stná nècuàchì ñahà.

¹⁵⁻¹⁶ Daaní, quivì yucán nì nataca nsidaa nèhivì nchícùn ichì-yá. Na iin cientu òcò xínduu-ne. Te nì ndacuiin Pedro mahì nsidaa-né, cachí-nè:

—Ñáni, sàhana nì chindee Espíritu Ìì xí Dios xì-ndà David, te nì tiaa-ne nì cachit-nùhu-ne sàhà Judas, divi tiàa nì sacatnahá xi nècuàchì nì tniì xi Jesús. Te ducán nì cuu, vàchi ñà-ndùá nì cachi Dios sàhana ma, fuerza nì cuu ndisa-ña. ¹⁷ Vàchi Judas mà,

nisa cutnahá-né xì-ndà, iin-ni chuun nisa quida-nda xi-né antes. ¹⁸ Doco nì quida-ne iin cuàchi, nì tñii-ne òhùn, te sàhà òhùn mà nì xiin-ne iin ñuhù. Dandu nì nacava candéé-né yucán, nì cahnsi òh-né nì quecoyo òh sisi-nè. ¹⁹ Te nsidaa nèhivì ñuu Jerusalén yohó, nì xinitnùhu stná-nè sàhámà. Ñàyùcàndùá nì sàcùnani ñuhù mà Acéldama, te cuní cachi quivì mà: “Iin ñuhù ndé nì xitià nì”. ²⁰ Vàchi ducán nì cachitnùhu libru ndé itándiaa alabanza òh ndé cachá: “Nì ndóo nihni vehe-ne. Màsà cundóó gá nèhivì yucán”. Te cachí stná tutu mà: “Nì ndóo chuun xi-ne nùu inga nèhivì”.

²¹⁻²² Ñàyùcàndùá, xiñuhu nanducu-nda inga tiàa chindee tnaha-xi-nda cachitnùhu-nda xi nèhivì ñà-sàni natiacu Stoho-ndà Jesús. Doco icúmí-né cunduu-ne iin ana sàni cutnahá xi-nda inii tiempu nisa xicanuu-ya mahi-ndà dècuèndè tiempu nisa quida òh Juan xì ndé quivì nì nana-ya ansivi cuàhàn-yà —nì cachi Pedro.

²³ Ñàyùcàndùá, nì catavà-né òh nèhivì. Iin-ne nani José Barsabás, te Justo nduú inga quivì-né. Daaní, inga nèmà nani Matías. ²⁴⁻²⁵ Dandu nì xicàn tàvhì nsidaa-né nùu Dios, cachí-nè:

—Stoho-nsì Señor, ináhá-nì nansa iá anima nsidaa nèhivì. Ñàyùcàndùá, nùu òh tiàa yohó cuàhà-nì nsiùhù iin seña índu nècuàchì cundehè chuun xi-nì cuenta xi Judas, vàchi nècuàchì mà, sàhà cuàchi-ne, ñàyùcàndùá nì ndòo chuun xi-ne, te cuàhàn-nè ndé nì nchihò ini-nè cùhùn-nè —nì cachi-nè.

²⁶ Dandu nì caquida-ne iin sorteu, te nècuàchì nani Matías mà nì quee nombradu ñà-cutnahá stná-nè xì ùxìn iin ga nècuàchì apóstol.

2

Nansa nì nuu Espíritu òh xí Dios

¹ Daaní, meru quivì nducáhnù vicò Pentecostés, dandu iin-ni xaan nì nataca nsihì nècuàchì nchícùn ichì mii-yá. ² Ndoó-né, te nanàá nì tiacu-nè ndé òh quivì-xí ansivi na ian cahá fuerte guá tàchì, te nì tiacu inii ini vehe ndé ndoó-né. ³ Dandu nì xini-nè nchíí ñuhu cuati nahi yáá-ndà, te nì xitià nihnia, iin ian nì ndòo òh iin iin nèhivì yucán. ⁴ Te nsidaa-né, nì chitu anima-nè Espíritu òh xí Dios, te nì quesaha-né cáhàn-nè dàhàn sàa según nansa nì dàtnùu Espíritu òh sàxínítnùnì iin iin-ne.

⁵ Cunaha-ní, ñuu Jerusalén yucán ndoó cuàhà nècuàchì raza Judea nì caquee nùu nsidaa ñuu inicutu ñuhivì. Nèhivì càhvì víi xi Dios nduú-né. ⁶ Te na ní tiacu-nè cáhàn guá nèhivì yucán, dandu nì nataca cuàhà-né, te yáha ga nì ndulocó-nè, vàchi iníní-né cáhàn nècuàchì mà dàhàn cada iin iin ñuu nècuàchì nì nataca iníní má. ⁷ Ñàyùcàndùá, nì ndulocó nsidaa-né, nacání ini-nè, cachí-nè iin-ne xì inga-nè:

—Amádi puru nècuàchì ñuu Galilea xínduu nècuàchì cáhàn guá yohó. ⁸ Doco vichi iníní-ndá cáhàn-nè dàhàn nì sahnu cada iin iin ndohó. ¿Nansa cui quida-neàmà? ⁹ Vàchi mii-nda, cuàhà ñuu nì quixi-nda: ñuu Partia, xì ñuu Media, xì ñuu Elam, xì ñuu Mesopotamia, xì ladu Judea yohó, xì ñuu Capadocia, xì ñuu Ponto, xì ladu Asia, ¹⁰ xì ladu Frigia, xì ladu Panfilia, xì ñuu Egipto, xì stná ladu Africa iá nùu-xí ñuu Cirene, te yohó ndoó stná nècuàchì Roma, nduú-né nècuàchì raza Judea, te nduú stná-nè nècuàchì nì yàha ndé religión xi raza mà. ¹¹ Daaní, ndoó stná nècuàchì ñuu Creta, xì stná nècuàchì ladu Arabia. Doco nsidaa-nda iníní-ndá cáhàn nècuàchì yohó dàhàn iin iin-nda, ndeníhí vàha-ne Dios sàhà obra ndiaha quidá-yá —nì cacachi-nè.

¹² Ñàyùcàndùá nsidaa nècuàchì iníní yucán, nì ndulocó cuàhà-né, nacání cuàhà ini-nè, ndácàtnùhù tnàhá-né nùu-né, cachí-nè:

—¿Ndíà nduá cuní cachi ñà-yòhó?

¹³ Doco dava ga nèhivì, nì sàcùndiaa uun-ne, cachí-nè:

—Ádí xíni nsidaa nècuàchì jaàn nì quida vinu fuerte —cachí-nè.

Ñà-nduá nì cachi Pedro xì nèhivì cuàhà

¹⁴ Dandu Pedro, iin-né cutnàhá-né xì ùxìn iin nècuàchì icúmí stná chuun nùu Jesús, te ndee nì cáhàn-nè xì nsidaa nècuàchì sàni nataca yucán, cachí-nè:

—Mii-nsiá tè-ndúú ñanìtnaha raza-ndà Judea, xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì ndoó ñuu Jerusalén yohó, cunini-nsia cuàhìn càhìn. ¹⁵ Xìni-nsi tuxí inì-nsia, doco còó. Cò-ndúá ñà-xìni-nsi, vàchi làcà ní cahin vitni. ¹⁶ Còó, ñà-ndúá càhàn nècuàchì yohó, divi nduú ñà-ndúá nì cachi Joel sàhana na ní cachitnùhu-ne iin razón ndiaha xí Dios. ¹⁷ Te dohó cachí-yà, nì cachi Joel mà:

Quìvì xìnu tiempu, cuàhà icúmî cuàhatahví nsidaa nèhivì Espíritu ìì xí. Ndè dèhe ii-nsiá xì dèhe yoco-nsiá, icúmî càhàn ñà-ndúú razón ndiaha xí. Te tiàa cuachi, icúmî dacuní nùí-nè cuàhà ñà-ndiaha; xì stná nècuàchì sahnú, icúmî quixi stná sani nùù-né. ¹⁸ Te quìvì yucán, cuàhà icúmî cuàhatahví nècuàchì xinúcuáchí nùí, tiàa-ne te ñahà-né, cuàhà gá icúmî-nè nìhítàhvì-né Espíritu ìì xí, dandu càhàn-nè ñà-ndúú razón xí. ¹⁹ Te dìquì-xí ansivì icúmî cuu cuàhà stná milagru fuerte quide, xì stná ñuhivì yohó, icúmî stná-nsià cuni-nsià milagru ndiaha xí. Vàchi icúmî cucuu nì, te cucuu ñuhu, te cucuu ñùhmà nahi ñùhmànsivì. ²⁰ Doco dihna icúmî ndàhvà orá, xì stná yoo, icúmî-sì nducuahá-si nahi nì, dandu sàà quìvì xí yùhù ana nduú Stoho-nsià Señor. ²¹ Te nsidaa ana ndacùcahan xi quìvì, icúmî-nè càcu-ne, nì cachi-yà.

²² 'Nsidaa-nsiá nècuàchì ñanìtnaha raza Israel, cunini vaha-nsia ñà-ndúá cuàhìn cachi: nì quixi Jesús de Nazaret nì xìcanuu-ya mahì nsidaa-nda, te ndiaha gá nì quida-ya nacua cuní Yua-nda Dios, vàchi sàhà poder ndiaha xí Dios nì quida-ya cuàhà milagru fuerte, cuàhà milagru ndiaha. Ináhà vaha-nsia sàhà ñà-jaàn. ²³ Doco Dios, nì chitnùnì ini-yà ñà-tnii-nsia Jesús, te coo-ya ndahà-nsiá. Te divi ducán nì cuu, vàchi ináhà Dios nansa cuàhàn cuu xi (Dèhemanì-yá) Jesús. Ñàyùcàndúá, nì tnii-nsiayà, te nì sahnì-nsiáyà, vàchi iin-ni nì ndatnuhu-nsiá xì tiàa malu, te nì cachituu-tèyá nchìca cruz. ²⁴ Doco nì dānātiácú Yua-nda Dios-yà, nì tavà-ñáyà nùù tñundoho ñà-nì xìhì-yà, vàchi cò-ndúá ducán ndòo-ya tìxi ñuhù. ²⁵ Te divi ducán nduá nì cachitnùhu stná David sàhana sàhà-yà, vàchi dohó nì cachi-nè:

Dios nì quide cuenta cutnáhá-xì nicanicuahàn, vàchi yatni iá-yà ladu cuahí sàhà-ñá màsà dáyùhì nèhivì yùhù, te quidi yùhù. ²⁶ Ñàyùcàndúá, cuàhà gá nì cudì ini anímè, te nì naquimaní (mii-yá), vàchi mate ni ndúxin iquìcúñùí, doco ináhì iá tñundé ini xi. ²⁷ Vàchi dohó sàni cachi xì Dios: “Ináhì, mà nácóó-ní anímè ñà-ndòà ndé ndoó vaha anima nècuàchì nsì; còó, yùhù tè-ndúú dèhemanì-ní, mà cuáha-ní tñani iquìcúñùí ñuhù. ²⁸ Sàhà mii-ní sàni sàni nì cundaà inì nansa iá ichì cutiacu ndiahi; icúmî-ní dacúdfi inì-ní yùhù, vàchi seguru icúmî naxicocuñ cundehí nùù-ní”, nì cachi David.

²⁹ 'Doco ináhà-ndá nì sàà xì-ndàmà nì xìhì-nè, ñànì, dandu nì ndùxin-ne, (ináhà-ndá), vàchi ñuu yohó nduú ndé índùxin-ne, te ndè vichi nàhà lugar mà. ³⁰ Doco iin ana tùha cachitnùhu razón xi Dios nì sanduu stná nècuàchìmà, ñàyùcàndúá ináhà stná-nè ñà-sànì quida Dios comprometer ñà-divi Cristu cunduu iin descendencia xi-ne, te seguru cusahnú stná-yà nacua nìsa cusahnú mii-né. ³¹ Ñàyùcàndúá, nì dácuní Dios-nè inàha, te nì xini-nè nansa cuàhàn cuu xi Cristu ñà-icúmî-yà natiacu-yà, mà ndóo anima-yà ndé ndoó vaha anima nsì, ni mà tñaní stná iquìcúñùí-yà ñuhù. ³² Te divi ducán nì cuu, nì natiacu-yà nì quida Yua-nda Dios. Ináhà-nsì, vàchi testigu nduú-nsí. ³³ Dandu después dècuèndè gloria mànana ducún-yà nì quida ndahà cuàhá Yua-nda Dios, te divi nduú ana nì quida comprometer cuàhatahvì stná-yà Espíritu ìì xí-yà. Ñàyùcàndúá sàni dàquixí fuerte Jesús Espíritu ìì, te ñà-jaàn nduá dísàhà-xí cuú ñà-ndúá xini-nsià te iníni-nsiá vichi.

³⁴ Doco nsì-David (sàhana ma), tãháha ga nana ducún-nè ndè ansivì; còó, vàchi palabra yohó nduá nì cachi-nè:

Nì cachi Dios xì Stoho yùhù: “Yohó coo-ní ladu cuahí ³⁵ ndè cachi sàà cundeí nùù nsidaa ana xini ùhì xì-ní, dandu cusahnú fuerte-ní nùù-né”.

³⁶ Ñàyùcàndúá, mii-nsiá xì dava ga stná nècuàchì Israel, ni cúnáhà vaha-nsia ñà-yòhó: mate nchìca cruz nì chituu-nsia Jesús, doco nì chitnùnì ini Dios ñà-divi mii-yà cunduu Stoho-ndà, te cunduu stná-yà rey ndiaha Cristu —nì cachi Pedro.

³⁷ Daaní, nì nsihì nì inini nèhivì cuàhà mà ñà-jaàn, nì nàcùndoo-ne tnùnsí ini. Cuàhà gá nì nacani ini-nè, te nì cachi-nè xì Pedro xì dava ga nècuàchì apóstol:

—¿Nansa chicá vaha quida-nsi vichi, ñáni?

³⁸ Dandu nì cachi Pedro xì-né:

—Icúmí iin iin-nsia naxicocuñ inì-nsia sàhà cuàchi-nsia, te cuhì-nsiá, ndacùc-ahan-nsiá quivì Jesucristu sàhà ñà-dùcàn ndoo cuàchi anima-nsiá, te nihitáhvi-nsiá nandèe Espiritu ìlì xí-yá anima-nsiá; ³⁹ vachi sàni quida Stoho-ndà Dios comprometer ñà-icúmí-ndá nihitáhvi-ndà Espiritu ìlì xí-yá nú ni cúníndísá-ndá na caná-yándó. Vátuni nihitáhvi-ndà, mii-nda, xì stná dèhe-nda, xì stná anà-ni nì cui mate xica gá xíndoo-ne.

⁴⁰ Ducán nì cachi Pedro xì nsidaa nècuàchìmà, vachi cuàhà gá nì càhàn-nè nì dàtúí-ne ichì-yá nùu nècuàchìmà; te dohó nì cachi stná-nè:

—Nèhivì tiempu vichi, icúmí-nè ndañuhu-né, vachi malu-nè. Ñàyùcànduá, naco-nsianè, te càcu-nsia —nì cachi Pedro.

⁴¹ Daaní, cuàhà gá nècuàchì yucán, nì cudì ini-nè palabra nì inini-ne mà; nahi ùnì mìl nèhivì nduú-né, te nì yàha-ne ladu xi nècuàchì xiníndísà. Te divì quivì yucán nì cuhì nsidanicuú-né. ⁴² Daaní, iin-ni nì quesaha-né nchícùn-nè palabra dacuahá nècuàchì apóstol. Màni màni ndoó-né, xixí tàcá-nè, te iin-ni xícàn tàhvi stná-nè nùu Dios.

Nansa nisa quida nècuàchì primeru cahvi xi Jesús

⁴³ Daaní, nsidaa nèhivì dava ga, yáha ga nì ndulocó-nè, vachi (nì chindee Dios) nècuàchì apóstol, te nì caquida-ne cuàhà milagru fuerte, cuàhà milagru ndiaha. ⁴⁴ Te nsidaa nècuàchì xiníndísà xí-yâ, iin-ni nihnú ini-nè, te nsidaa ñà-nduá icúmí-nè, nisa xichuún tàcá-nè. ⁴⁵ Te nú iá iin ñuhù xí-né, ò inga iñàha xi-ne, nì dicò-nè, nì tui dìhùn, te nì dasàn-né dìhùn mà según iá necesidad nùu iin iin-ne. ⁴⁶ Te nsiquivì nisa nataca-nè veheñuhu cahnú, te vehe vehe iin iin-ne nisa xixi tàcá stná-nè, cudì ini-nè, te ndóo vaha ini-nè, ⁴⁷ te ndeníhí vaha stná-nè Dios. Te nsidaa nèhivì dava ga, cudì stná ini-nè sàhà nècuàchì xiníndísámá, te quidáñuhú stná-nè nècuàchìmà. Te quivì quivì más gá nèhivì nì cànà nùu Stoho-ndà Jesús ñà-càcu anima-nè, te nì nacuastnahá stná-nè xì nèhivì xí-yá.

3

Nansa nì nduvàha iin tiàa mà cùu cáca

¹ Iin quivì cutnáhà Pedro xì Juan cuàhàn-nè veheñuhu cahnú. Càhùnì nì cuà cuàhàn-nè yucán, vachi divì hora yucán nisa xicàn tàhvi nèhivì nùu Dios. ² Te iin yehè cahnú veheñuhu ma nisa nani Yehè Ndiaha. Te nsiquivì nisa saà nèhivì yehè mà nsidá-né iin tiàa mà cùu caca. De por sí ducán nì tui nuè-né ñuhivì. Ñàyùcànduá, yucán nisa chicoo nècuàchìmà-né sàhà-ñà càcàn-nè caridad nùu nècuàchì quíhvi yehè mà. ³ Pues vichi nì xini-nè Pedro xì Juan ñà-cuàhàn-nè quíhvi stná-nè, te sàhámà nì xicàn-nè iin caridad nùu nècuàchìmà. ⁴ Ñàyùcànduá nì candacoto nècuàchìmà ndé iá-nè, te nì cachi Pedro xì-né:

—Cundehè-ní yohó.

⁵ Dandu nì ndacoto-ne nùu Pedro xì Juan, cuàhàn-nè nihì-né iñàha cahan-né. ⁶ Doco nì cachi Pedro xì-né:

—Nì còd plata nihí, te nì còd stná oro. Doco ñà-nduá sái quide. Ndacùcahín quivì Jesucristu de Nazaret, te cachí xì-ní ndacuiin-ní caca-ní.

⁷ Dandu nì tnii-ne ndahàcuahá tiàa ma, nì ndacani-ne nècuàchìmà. Te vichi duha nì ndufuerté sàhà-né, ⁸ yàchì nì ndanchito-ne, nì ndacuiin-nè, te luegu nì quesaha-né xicá-né; nì quíhvi stná-nè veheñuhu, cutnáhà-né xì Pedro xì Juan, nandávà nihni-ne, xicánúú-né naquímànì cuàhà-né Dios. ⁹ Te nsidaa nècuàchì itá yucán, nì xini-nè xicánúú nècuàchìmà, ndeníhí vaha-ne Dios, ¹⁰ te nì nacuni-nè nècuàchìmà ñà-nduú-né tiàa nisa ìa Yehè Ndiaha veheñuhu cahnú xicàn caridad. Ñàyùcànduá, cuàhà gá nì ndulocó nèhivì mà, nacání ini-nè sàhà ñà-nduá nì cuu xi tiàa ma, te nì nduvàha-ne.

Nansa nì càhàn Pedro sàhù na iá-nè Portal de Salomón

¹¹ Lugar yucán nduú corredor nani Portal de Salomón. Te tiàa nì nduvàha ma, itníf ndáha stnahá vaha-ne xì Pedro xì Juan. Dandu nsidaa nèhivì veheñùhu yucán, nì nataca-nè ndé iá Pedro xì Juan, yáha ga ndulócô-nè. ¹² Ñàyùcànduá na ní xini Pedro natácà-guá nèhivì, dandu nì càhàn-nè xì nsidaa-né, cachí-nè:

—Nècuàchì ñuu-ndà Israel, ¿índù chuun ndulócô-nsià sàhà ñà-yòhó? ¿Índù chuun indéhe váha-nsia nsiùhù na ian nsiùhù nì dándúvaha xi nècuàchì yohó cahan-nsiá? Còó, màdì sàhà fuerza xi nsiùhù nì níhì nècuàchì yohó caca-ne, te ni màdì sàhà ñà-ìi guá stná-nsi. Còó.

¹³⁻¹⁴ Xì-ndà Abraham, xì Isaac, xì Jacob, nsidaa-né nisa cahvi-né Dios ndiaha xi-nda, te divi mii-yá nduú ana nì chitnùnì inì-xì ñà-cucumi Dèhemanì-yá Jesús tnùñuhu ndiaha xí-yá. Doco mii-nsiá, nì dàyáha-nsiayà ndahà Pilatu, te nì nacuaà-nsiáyà na ní cuni tèmà dañà-téyâ. Ana ìi ndisa nduú-yá, te ndàa cuisì ini-yà, doco (cónì ndúlócô-nsià), iin tè-sàhnì nì xicàn-nsià dàñà. ¹⁵ Dandu nì sahnì-nsiáyà, mate divi sàhà mii-yá itiácú-ndà. Doco (Yua-nda) Dios, nì dånátíácú-yà Jesús. Ináhá-nsí, vachi testigu nduú-nsí. ¹⁶ Te cunaha-nsiá, divi sàhà ñà-nihnú vaha ini-nsi mii-yá, te ndácùcahan-nsí quivì-yá, ñàyùcànduá nì ndufuerté tiàa yohó. Indéhe-nsiánè, ináhá-nsiânè. Náhà xicà sàni nduvàha vaha-ne ñà-nì xinindisá stná-nè mii-yá.

¹⁷ Te vichi sàni sànihì inì ñà-cónì cundàa inì-nsia nduá, ñáni. Stná nècuàchì cusáhnù nùù ñuu-ndà, ni cónì cundàa stná ini-nè, ñàyùcànduá nì quida-nsia ducán. ¹⁸ Doco ñà-nduá nì cachitnùhu Dios sàhana, divi ñà-jaàn nduá nì cuu ndisa nì quida-ya. Vachi ñà-icúmí Cristu ndoho-ya, divi nduá nisa cachi nsidaa nècuàchì profeta sàhana. Te ducán nì cuu ndisa. ¹⁹ Ñàyùcànduá, naxicocuñ inì-nsia sàhà cuàchi-nsia vichi, te natenchicùn-nsià ichì mii-yá sàhà-ñá ndutu cuàchi-nsia, dandu quixi tiempu cundoo ndiaha-nsiá quida-ya, ²⁰ te techuún-yá Jesucristu ndixi-ya, vachi divi-ya nduú ana nì chitnùnì ini Dios cunduu rey ndiaha xi-nda. ²¹ Doco vichi iá-yà gloria, te yucán icúmí-yâ coo-ya ndè cachi sàa tiempu nsida vii-yá nsidaa iñàha. Vachi ducán nì cachitnùhu nèhivì xí Dios sàhana na ní càhàn-nè nì quida-ya. ²² Vachi ñà-ndácuisì nduá nì cachitnùhu Moisés xì xì-ndà sàhana na ní cachi-nè palabra yohó: “Icúmí Stoho-ndà Dios nacàxin-ya iin descendencia xi-nda cunduu ana càhàn cuenta xi-ya. Te divi nacua nì quida yùhù, ducán icúmí quida stná ana quixi ma. Dandu mii-nsiá, icúmí-nsiâ cunini-nsia nsidaa ñà-nduá cachi-yà xì-nsiá. ²³ Te nú ni coó iin nècuàchì có-cùnì cunini xi-yá, dandu icúmí nècuàchimà ndañuhu-né ñuu-nè”, nì cachi Moisés.

²⁴ Cunaha-nsiá, nsidaa nècuàchì sàhana nisa càhàn cuenta xi-ya, inii décuèndè tiempu nisa càhàn Samuel te vaxi duha, nsidaa-né nì càhàn-nè sàhà tiempu vitni. ²⁵ Te vichi, mii-nda nduu-nda dèhe nècuàchì nisa càhàn razón mà. Ñàyùcànduá icúmí-ndà nihitáhvi-ndà ñà-ndiaha ñi nì quida Dios comprometer xì xì-ndà na ní saquin-yà tratu xì Abraham, te nì cachi-yà palabra yohó: “Sàhà iin descendencia xi-ní icúmí quixi ñà-ndiaha ñi cundiatú anima nsidanicuú nèhivì ñuhivì”, nì cachi-yà.

²⁶ Ñàyùcànduá, dihna ndohó nècuàchì (ñuu yohó) nì nihitáhvi-ndà, vachi divi chuun jaàn ní sàhatahvi Dios Dèhemanì-yá (Jesús), nì quixi-ya ndé ndoo-nda ñà-cundiatú anima nsidaa-nda nú ni nàxícócuñ inì-ndà, te naco-nda ichì malu nchícùn-nda —nì cachi Pedro.

4

Ñà-nduá nì cuu na ní càhàn Pedro xì Juan nùù Junta Cahnú

¹ Daaní, na meru càhàn-nè xì nèhivì yucán, dandu nì caquesaa nècuàchì nduú dùtù ndé itá-né, cutnàhâ nècuàchimà xì comandante ndiaá veheñùhu cahnu-ma, te cutnàhâ stná-nè xì nècuàchì saduceu, ² có-ndôo ini-nè ñà-chináhá Pedro xì Juan sàhà nansa natiacu-ndà quida Jesús. ³ Ñàyùcànduá, nì tnii-ne nècuàchimà nì chicadi-ñànè vehecàa, te sàhà ñà-sàni cuaà, ñàyùcànduá nì candòo-ne yucán ndè inga quivì. ⁴ Doco nècuàchì nì inini nì càhàn Pedro xì Juan palabra xi Dios, cuàhà-né nì xinindisá-né, ndè ùhùn mil sàni nanduu nècuàchì tiàa xiníndisâ.

⁵ Daaní, inga quivì nì nataca nècuàchì cusáhnû, xì nècuàchì sahnú nchichí, xì nècuàchì ley xi veheñuhu, nsidaa-né nì nataca-nè ⁶ ñuu Jerusalén yucán. Te nì sàà stná dùtù cusáhnû nani Anás, xì stná Caifás, xì Juan, xì Alejandro, xì nsidaa dava ga tnahá dùtù cusáhnúmá. ⁷ Dandu nì tavà-né Pedro xì Juan ñà-cundaca tnahá-né quixi, te nì sàcuìta nècuàchìmà dava mahì-xí. Dandu nì candacàtnùhù nècuàchì Junta mà nùù-né, cachí-nè: —¿Ana dìvalor-xi nì càhàn-nsià sàhà-xí nì quida-nsia ñà-ndúá nì quida-nsia? ¿Ana dìquívi-xí nì ndacùcahan-nsiá?

⁸ Dandu fuerte nì quixi Espíritu Ìlì xí Dios ini anima Pedro, te nì naxiconihí-né nùù nècuàchìmà, cachí-nè:

—Mii-nsiá nècuàchì xícusahnú ñuu-ndà yohó, xì mii stná-nsià nècuàchì sahnú nchichí raza-ndà Israel, cunini vaha-nsia. ⁹ Vichi xicàn tnùhù-nsiá nùù-nsí nansa nì quida-nsi iin obra xì nècuàchì ndahví yohó, nansa nì nduvàha-ne. ¹⁰ Pues ni cúnahá mii-nsiá xì nsidaa stná nècuàchì Israel ñà-divi Jesucristu de Nazaret nduú ana dìquívi-xí nì ndacùcahan-nsí, te nì nduvàha-ne. Te yohó iín stná-nè dava mahì-nsiá, indéhe-nsiánè. Te mate ní chituu-nsia Jesucristu nchìca cruz, te nì xihì-yà, doco nì natiacu-yà nì quida Yua-nda Dios. ¹¹ Te mate ní cahíchì íní-nsiàyà, doco vichi sàni cuu xi-yá na ian nì cuu xi iin cavà nì cahíchì ini albañil, te después nì sàà nì sàcùndua yùù vïcò indúhu esquina vehe. ¹² Te còò inga gà ana sáha xi salvación, cuisì mii-yá. Vàchi inicutu ñuhívì còò inga gà ana dìquívi-xí ndacùcahan-nda, te càcu-nda nùù-xí. Còò inga gà ana nì techuún Dios ñuhívì yohó ñà-dacácu xi-nda, cuisì mii-yá —nì cachi Pedro.

¹³ Dandu nècuàchì dandacuma, nì xini-nè, có-yùhì Pedro càhàn-nè, te có-yùhì stná Juan. Te ni có-ndúù stná ñà-nì dàcuàhá cuáhà-né, còò, vachi cóni xíca cuahà-né escuela. Ñàyùcàndúá, na ní quida nècuàchì Junta mà cuenta ducán, nì ndulocó-nè, te nì cundaa ini-nè, divi Jesús nisa cutnahá xi nècuàchìmà. ¹⁴ Te tiàa nì nduvàha ma, yucán iín stná-nè xì nècuàchìmà. Ñàyùcàndúá, mà nì cùì nìhìndèè nècuàchì Junta mà canicuàchi-ne sàhà Pedro xì Juan. ¹⁵ Ñàyùcàndúá, nì dandàcú-né ni cáquéé nècuàchìmà iladu, te nì ndatnuhu nsidaa-ní mii-né, ¹⁶ cachí-nè:

—¿Nansa quida-nda xi nècuàchì caá? Vàchi iin milagru cahnú ndisa nduá nì quida-ne, inahá nsidaa nèhivì ñuu-ndà Jerusalén yohó, te ùhì cachi-nsì nduá tnùhu. ¹⁷ Doco sàhà-ñá màsà cuítia gà palabra yohó, chicá vaha dayúhì-ndané ñà-màsà càhàn gà-nè sàhà Jesús xì ni-iin nèhivì —nì cachi-nè.

¹⁸ Dandu nì cana-ne Pedro xì Juan, te fuerte nì chinaha-né nècuàchìmà ñà-màsà càhàn gà-nè xì nèhivì sàhà Jesús, ni màsà dácúáhà gà-nè ni-iin nèhivì sàhà-yá. ¹⁹ Doco Pedro xì Juan, nì cachi-nè:

—¿Índù ñà-tùxí ini mii-nsiá, a chicá vaha cunini-nsi ñà-ndúá cachí mii-nsiá, te ò ñà-ndúá cachí Dios? ²⁰ Pues cunaha-nsiá, có-ndúá ducán cuhìhin-nsí. Vàchi ndiá ìcà-nsí càhàn-nsi xì nèhivì ñà-ndúá sàni xinìnùù-nsí xì ñà-ndúá sàni tiacu tùtnù-nsí —nì cachi-nè.

²¹ Dandu nècuàchìmà, chicá nì càhàn dana-ne xì Pedro xì Juan, dandu después nì dañà-ñané, vachi cóni túi ni-iin falta ñà-ndoho-ne. Te yúhì stná nècuàchì dandacu-ma ñà-vihini nacuidà nèhivì cuáhà ñuu-nè, vachi nsidaa nècuàchìmà, naquímánì-né Dios sàhà ñà-ndúá nì cuu. ²² Vàchi tiàa nì nduvàha sàhà milagru mà, sàni yàha-ne ùì dico cuià xicá-né.

Nansa nì xicàn tàhvì nèhivì xí Dios nùù-yá, cuní-nè nacùhandee ini-yànè

²³ Daaní, na ní quee Pedro xì Juan libre, dandu mànuhù-né ndé ndoó compañeru-nè, te nì cachitnùhu-ne nsidaa ñà-ndúá nì cachi dùtù xícusahnú, xì ñà-ndúá nì cachi nècuàchì sahnú xídandacú. ²⁴ Te nì nsihi nì cachitnùhu-ne, dandu nsidaa-né, iin-ni nì xicàn tàhvì-né nùù Dios, cachí-nè:

—Stoho-nsí Señor, na mii-ní nduu-ní Dios; cuisì mii-ní nduú ana nì quidavàha xi ansivi, ñuhù íchì, mar, xì nsidaa stná iñàha iá inicutu ñuhívì xì ansivi. ²⁵ Te mii-ní nduú ana nì dàcàhàn xì iin nècuàchì sànahà cahvi xi-ní, divi xì-nsí David, te dohó nì cachi nècuàchìmà:

Nèhivì ñuhiví, ¿índù chuun cuadú guâ-nè, te cánàhá guâ-nè dìquì Dios? ¿Índù chuun nacání guâ ini cuàhà raza nèhivì quida-ne ñà-có-ndiáá? ²⁶ Vàchi cuàhà rey xícusahnú ñuhiví yohó, nì sàcùita listu-te xi dava ga tè-xídandacú; nì nataca nsidaa-té ñà-cuni ùhì-te Yua-nda Dios xì Dèhemanì-yá Cristu, nì cachi David.

²⁷ Te divi ñà-ndáà nduá, vachi ducán nì cuu, divi ñuu yohó nì nataca rey Herodes, xì Poncio Pilatu, xì stná nècuàchì ñuu Israel yohó, xì stná cuàhà nèhivì inga nación, vachi cuní-nè quida quini-ne xì Dèhemanì-ní Jesús, mate divi-ya nduú ana nì chitnùnì inì-ní cusahnú. ²⁸ Doco na ní quida nècuàchìmà ducán, cuisì ñà-nduá nì nacani inì-ní dihna nì sandua, te nì sàha-ní lugar nì quida-ne ducán; vachi mii-ní, nì chitnùnì inì-ní coo ducán, ²⁹ Stoho-nsì Señor. Te vichi (xícàn tàhvi-nsí) ñà-cunini-ní ñà-nduá cachí nècuàchìmà, ndee gá càhàn-nè, cuní-nè dayúhì-nè nsiùhù. Doco nacuahandee inì-ní nsiùhù nècuàchì cahvi xi-ní, te ducán vátuni cachitnùhu-nsi palabra ì xí-ní, te mà yúhì-nsì. ³⁰ Xícàn tàhvi-nsí nùu-ní ñà-nì dándùvaha-ní nècuàchì culí sàhà poder ì xí-ní. Te nsiùhù, icúmí-nsì ndacùcahan-nsì Dèhe ndiaha-ní Jesús, dandu mii-ní quida-ní nsidaa clase milagru (cundehè nèhivì) —nì cacachi nècuàchìmà.

³¹ Daaní, nì nsìhi nì xicàn tàhvi-né nùu Dios ducán, dandu nì ndacùchí vehe ndé ndoó-né, te fuerte nì quixi Espíritu ì xí-yá ini anima nsidaa-né, te ndee ní càhàn-nè palabra ì xí-yá, cóni yúhì-nè.

Nansa nisa quida nècuàchì xiníndísâ, iin-ni cahnú nisa ia biene xi nsidaa-né

³² Cunaha-ní, iin-ni sàxinítnùnì nisa icumi nsidanicuú nècuàchì xiníndísâ. Còò ni-iñàha nisa xídáhàn-nè nùu ñanìtnaha-ne, vachi iin-ni cahnú-ní nisa ia nsidaa ñà-nduá icúmí-nè. ³³ Te poder cahnú xí Dios, cuàhà gá nì chindeá nècuàchì apóstol, vachi fuerte nì càhàn-nè sàhù sàhà nansa nì xininùu-né Stoho-ndà Jesús na sání natiacu-yà. Te cuàhà stná gracia xi-ya iá nùu nsidaa nèhivì xí-yá. ³⁴⁻³⁵ Ñàyùcànduá, cóni quidámànì ni-iñàha nùu ni-iin-ne, vachi nècuàchì nisa ia ñuhù-xí, ò vehe-xi, nì dicò-néa, te nihí-né dihùn mà nì sàhàn nì nacoò-neà nùu nècuàchì apóstol, dandu mii-né, nì dasàn-nèa nùu nèhivì icúmí necesidad. ³⁶ Te iin nècuàchì nì dicò mà nani José; doco Bernabé nisa cachi nècuàchì apóstol xì-né, vachi quivì mà, iin ana nácuahandee ini xì-ndà cuní cachàmà. Ñuu Chipre nduú ñuu-nè, te Leví nduú yohòtéhè-né. ³⁷ Pues divi-ne nisa icumi stná xì iin ñuhù, te nì dicò-nèa. Dandu nihí-né dihùn yàhvia nì sàhàn nì sàha-ne nècuàchì apóstol, te nì ndòa ndahà nècuàchìmà.

5

Nansa nì quida Ananías xì Safira, nì xida cuàchi-ne

¹ Daaní, nisa ia iin tiàa nani Ananías xì ñahàdihí-nè Safira, te nì dicò stná-nè iin ñuhù. ² Doco nì chivàha cuaán-né chii dihùn sàhámà. Dandu dihùn nì cusobrá mà nduá nì tniì nècuàchì tiàa ma, te nihí-nèa nì sàhàn nì sàha-ne nècuàchì apóstol, (na ian iá nsiha). Te ináhà stná ñahàdihí-nè nansa nì quida-ne. ³ Doco Pedro, nì cachi-nè:

—Ananías, ¿índù chuun nì sàha-ní nì dacà ñà-malu ònì-ní? Dècuèndè cuní-ní dandahví stná-ní Espíritu ì xí Dios, vachi nì chidèhé-ní sàhà ñuhù mà. ⁴ ¿Amádi ñuhù xí mii-ní nì sandua daa, te vátuni quida-ní disponer sàhà? Daaní, na sání dicò-níà, ¿amádi dihùn xí mii-ní nì sanduu stná? ¿Índù chuun nì nacani quini inì-ní, te nì quida-ní dohó? Cunaha-ní, màdì nùu nèhivì nì càhàn tnùhù-ní. Còò, nùu Dios nì càhàn tnùhù-ní —nì cachi Pedro.

⁵ Daaní, na ní nsìhi nì inini Ananías ducán, dandu nì natnahnù-nè, te nì xihì-nè. Te nsidaa ana nì xinitnùhu ma, nì yúhì cuaá-nè. ⁶ Dandu nì caquixi tiàa cuachi gá, nì chidùcùn-te nsii ma, te nì xida-tèndò cuàhàn-ndà cundùxin-nda.

⁷ Daaní, na ní yàha ùnì hora, nì quesaa stná ñahàdihí ndómà, doco tàñáha ga cunitnùhu-ne nansa nì cuu. ⁸ Dandu nì ndàcàtnùhù Pedro nùu-né, cachí-nè:

—Cachì-ní xí, ¿a ndísá tantu dohó nì dicò-nsiá ñuhù xí-nsiá?

Te cachí nècuàchìmà:

—Jaan, divi ducán nì sandua.

⁹ Dandu nì cachi Pedro xì-né:

—¿Índù chuun nì ndatnuhu ndùì-nsià quida-nsia ducán, a ndísá cuidà ini Espíritu ìi xí Stoho-ndà Señor, cahan-nsiá? Cunaha-ní, tiacú sàni nsiaa ana nì casahàn nì sùxin xi ì-ní, te vichi icúmí-tê cunsida stná-te mii-ní cùhùn —nì cachi Pedro.

¹⁰ Te vichi duha nì natnahnù stná nècuàchìmà nùù sàhà Pedro, te nì xihì-nè. Te na ní nansihvi tècuachima, sàni xihì-nè nì xinì-te, ñàyùcàndùá, nì tavà stná-te nsii ma nì sàhàn-te nì sùxin stná-te ndómà divi ndé nì sàcùndùxin nsì-ì-ndà. ¹¹ Ñàyùcàndùá, cuàhà gá nì yùhí nsidaa nècuàchì xiníndísá ichì-yá, mii-né xì nsidaa stná nècuàchì dava ga nì xinitnùhu ma.

Nansa nì cuu cuàhà milagru ndiaha

¹² Daaní, nècuàchì apóstol, ndiaha gá nì caquida-ne cuàhà milagru nì indehè nèhivì. Te nsidaa nècuàchì xiníndísámá, nsiquívì nìsa nataca-nè nùù Portal de Salomón (iá yehè veheñùhu). Te iin-ni sàxìnítnùnì nìsa icumi nsidaa-né. ¹³ Doco nèhivì dava ga, ni-iin-ne cónì sáhandee ini-nè cutnahá-né xì nècuàchì natácá mà, mate ndeníhí vaha cuahà-né nècuàchìmà. ¹⁴ Te nì sàà nì xinindísá cuàhà gá nèhivì, tiàa te ñahà-né, nì xinindísá-né Stoho-ndà Señor. ¹⁵ Dècuèndè nìsa tavà stná nèhivì nècuàchì cuhí xi-ne, nì chitánduhù-né nècuàchìmà yuhù ìchí, dava-ne nùù cama, te dava-ne nùù yuì, ndiatú-né yàha Pedro, áma dúcùn-nè casì nècuàchìmà, te nduvàha-ne. ¹⁶ Stná ñuu cuati ndoó yatni nì caquee cuàhà stná nèhivì vaxi ñuu Jerusalén ndacá-né cuàhà nècuàchì ndohó quidá cuèhè, xì stná nècuàchì dandohó ñà-malu. Te nsidaa-né, nì nduvàha-ne.

Nansa nì catnii-ne nsidaa nècuàchì apóstol

¹⁷ Dandu dùtù xícusahnu-ma, yàha ga nì cumbìdia ini-nè, mii-né xì compañeru-nè tè-ndùú nècuàchì saduceu. ¹⁸ Ñàyùcàndùá, nì tnii-ne nècuàchì icúmí chuun nùù Jesús, te nì chicadí-nè nècuàchìmà vehecàa. ¹⁹ Doco iin ángel xi Stoho-ndà Señor, ñuu nì sàà-nè vehecàa yucán, te nì nacuna-ne yehè nì tavà-né nècuàchìmà, te nì cachi-nè:

²⁰ —Cuahán-nsià cuita-nsia veheñùhu cahnú, te nacani-nsia xì nèhivì nansa nìhítáhvì-né cutiacu ndiaha anima-nè.

²¹ Ducán nì dandácú-né nùù nècuàchìmà quida-ne. Ñàyùcàndùá, na ní tùinuù, dandu nì quìhvi-ne veheñùhu cahnú, te nì quesaha-né dacuahá-né nèhivì.

Daaní, dùtù cusáhnù, xì compañeru-nè, nì cana-ne nècuàchì Junta ñà-nataca nsidaa-né, te quixi stná nsidaa nècuàchì sahnú nchichí ñuu Israel yucán. Dandu nì techuún-né policia cuàhàn-te vehecàa ñà-cundaca-tè nècuàchì ndiadí quixi. ²² Doco na ní casaà-te yucán, còò cá iin ni ndácùhun-tè. Ñàyùcàndùá, nì naxicocuñ-te nì cachitnùhu-tè, ²³ cachí-te:

—Ñà-ndáà nduá, ndiadí vaha yehè vehecàa ma, te itá stná soldadu ndiaá xán, doco na ní nacuna-nsi, còò cá nècuàchì ndiadí mà.

²⁴ Dandu dùtù cusáhnù, xì comandante ndiaá veheñùhu, xì stná dùtù nihí gá chuun nahnú, nì ndulocó-nè na ní xinitnùhu-ne ducán. ¿Índù fin cucumi chuun yohó? cahan-né. ²⁵ Daaní, divi momentu mà nì quesaa inga tiàa nì cachitnùhu xi-né:

—Cunaha-nsiá, nècuàchì nì chicadí-nsià vehecàa, yucán sàndòò-né veheñùhu cahnú, dacuahá-né nèhivì —nì cachi-te.

²⁶ Dandu comandante mà, cuàhàn-te xi policia xi-tè, te viví-ni nì saca-tè nècuàchìmà vaxi-ne, vachi yúhí-te nèhivì cuàhà mà ñà-vihini cacani yuu-néte cahan-té.

²⁷ Ñàyùcàndùá, ndacá-te nècuàchìmà nì quesaa, te nì sàcuíta-ne nùù nsidaa nècuàchì Junta mà. Dandu nì cachi dùtù cusáhnù:

²⁸ —¿Amadí sání dandácú-nsí nùù-nsiá ñà-màsà chínáhá gà-nsià nèhivì sàhà Jesús? Doco vichi, nsidanicuú lugar ñuu yohó sàni càhàn-nsià sàhù ñà-ndùú dàñùhù xi-nsia, te cuní-nsià ñà-nsiùhù nacuida-nsi cuàchì sàhà nècuàchì nì xihì mà.

²⁹ Dandu Pedro xì dava ga nècuàchì apóstol, nì naxiconihí-né nùù nècuàchìmà, cachí-nè:

—Nsiùhù, icúmí-nsí cunchicùn-nsí ñà-nduá cachí Dios, te màdì ñà-nduá cachí nèhivì ùún. ³⁰ Mii-nsiá nì chituu-nsia Jesús nchìca cruz. Doco mate modo ducán nì sahnì-nsiáyà, doco vichi sàni natiacu-yà nì quida Dios, divi mindaa Dios nìsa cahvi xì-ndà. ³¹ Te vichi sàni saquin-yà Jesús ndahà cuàhá-yà ñà-cunduu-ya ana cusáhnù, te cunduu stná-yà ana

dacácu xi-nda. Te ducán nì cuu sàhà-ñá ni cuu-nda arrepentir, nsidaa ndohó nècuàchì ñuu Israel yohó, te ducán nihì-yá nansa cuicahnú ini-yà sàhà cuàchi-nda. ³² Te nsiùhù, testigu xínduu-nsi, vàchi nì xininùù-nsí ducán nì cuu. Te testigu nduú stná Espíritu ìlì xí-yá ñuhú ini anima-nsi, vàchi nsidaa ana cunini xi-yá, nihitàhvi-né ndèe Espíritu ìlì xí-yá ini anima-nè quida-ya —nì cachi Pedro.

³³ Doco nècuàchì dandacu-ma, na ní inini-ne ñà-jaàn, yáha ga nì caxidà ini-nè, te nì quesaha-né nì ndatnuhu tnahá-né nansa dandáñúhú-nè nècuàchìmà. ³⁴ Doco nùù nèhivì Junta mà, iá iin maestru nani Gamaliel, iin nècuàchì fariseu chináhá xì ley xi Dios. Nècuàchì vàha nduú-né cachí nsidaa nècuàchì ñuu yucán. Te divi-ne nì ndacuiin-nè nì dandàcú-né quee cuaán chii nècuàchì apóstol mà. ³⁵ Dandu nì cachi-nè xì nsidaa compañeru-nè yucán:

—Nsidaa mii-nsiá nècuàchì raza-ndà Israel, cuidadu ni cúndóó-ndá sàhà ñà-nduá quida-nda xi nècuàchì càá. ³⁶ Vàchi ¿a có-nsínuu ini-nsia nansa nì cuu tiempu na ní ìa iin tiàa nani Teudas? Tè-càhnú ícà-xí nduú-te nìsa cachi-te. Te nahi cùmi cientu nèhivì nì quihvi tnahá xi-té nì sanchicùn-nète. Doco por fin nì sahnì nèhivì-té, te nì xità nìhni nsidaa nècuàchì nchícùn xì-té, te ducán nì nsihì chuun ma. ³⁷ Daaní, después nì yàha inga casu na tiempu nì cuu-nda empadronar. Iin tiàa ladu Galilea nani Judas, nì nihì-té nì dàyáha-tè cuàhà nèhivì ladu xi-tè. Doco nì xihì stná-te, te nì xità nìhni stná nsidaa nèhivì nì chiyuhù-té. ³⁸ Ñàyùcànduá, yuhù cachí xì-nsiá vichi, ni cúnahá nècuàchì sàni tñii-nda jaàn. Chicá vàha nacoo-ndané, vàchi nú inì-ni mii-né nì nacani ini-nè quida-ne ñà-nduá quidá-né, dandu icúmíâ ndòo uan. ³⁹ Doco nú Dios nì dandàcù-xì nùù-né, dandu mà nunça nihì-ndà cadì-ndà nùù-né, te cachí, còtó Dios nàá stnàhà-xì-ndà —nì cachi Gamaliel mà.

⁴⁰ Dandu nsidaa compañeru nècuàchìmà, nì dàjuùn-nè nècuàchìmà, te nì cana-ne nècuàchì apóstol nì nansihvi tu-ne. Dandu nì sahnì cuí-nè nècuàchìmà, te nì chinaha-ñáné ñà-màsà càhàn gà-nè xì nèhivì sàhà Jesús. Dandu nì dañá Junta Cahnu-mané, ⁴¹ te nì caquee-ne libre, cudí ini-nè ñà-nì natùì stná-nè ndoho-ne sàhà chuun xi mii-yá. ⁴² Daaní, nsiquívì vehe vehe nìsa xicanuu-ne dacuahá-né nèhivì. Sáhàn stná-nè veheñuhu cahnú, te chináhá stná-nè nèhivì yucán, càhàn-nè sàhù sàhà Jesucristu, ni-iyuhu cóni nácóó-nèàmà.

6

Nansa nì cuu nombrar ùsà tiàa dasàn ñà-cutiacu nècuàchì ndahví

¹ Quívì yucán vihi gá nì nducuahà nècuàchì nchícùn ichì mii-yá; dava-ne càhàn-nè dàhàn hebreu, te dava ga-nè càhàn-nè dàhàn griegu. Dandu nì quesaha nècuàchì griegu mà nì xitnùhu-ne compañeru-nè càhàn hebreu, vàchi ñahàcuàán xí-icumi nècuàchì griegu mà, có-nìhì vàha-ne ñà-cutiacu-nè na dásàn-ñà quívì quívì. ² Ñàyùcànduá nì cana nsì-úxin ùì apóstol nsidaa nècuàchì xiníndísâ, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Nsiùhù, có-nduá ñà-nacoo nìhni-nsi chuun xi palabra xi Dios, te cacanuu-nsi dasàn-nsí ñà-cutiacu nèhivì. ³ Ñàyùcànduá, mii-nsiá nanducu-nsiá ùsà tiàa nchichí dandacú sàhà chuun yohó, ñánì. Nècuàchì tñùnuhu ni cúndúú-né, te ni cóo chitu stná anima-nè Espíritu ìlì xí Dios. ⁴ Doco nsiùhù, iin-ni cuàhàn-nsí quida-nsi seguir càcàn tàhvi-nsí nùù-yá, te dacuahá-nsí nèhivì palabra xi-ya —nì cachi-nè.

⁵ Daaní, nsidaa nèhivì mà, nì cudí ini-nè ñà-nduá nì cachi nècuàchì apóstol mà. Ñàyùcànduá, nì caquee nombradu ùsà tiàa. Iin-ne nani Esteban. Iin nècuàchì nìhnú vàha inì-xi nduú-né, te chitu stná anima-nè Espíritu ìlì xí Dios. Te nì caquee stná nombradu nècuàchì nchícùn yohó: Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Parmenas, xì Nicolás. Nècuàchì inga raza nì quixi ñuu Antioquía nduú Nicolás mà, doco nì yàha-ne religión xi nècuàchì raza Judea. ⁶ Daa-ní, nsidaa nèhivì mà, nì saca-ne nècuàchì nombradu mà nùù nècuàchì apóstol; dandu apóstol mà, nì xicàn tàhvi-né nùù Dios, te nì chindòó-né ndahà-né ònì nècuàchìmà.

⁷ Daaní, después, chicá más nì cucuahà palabra xi Dios, vèchi cuahà gá nèhivì ñuu Jerusalén nì sàà nì xinindisá, te cuahà gá stná nècuàchì dùtù nì sàà-nè nì xinindisá stná-nè palabra mà.

Nansa nì tñì Esteban

⁸ Daaní, nì xicanuu Esteban mahì nèhivì, te nì quida-ne cuahà milagru ndiaha, vèchi cuahà gá icúmí-nè gracia xi Dios, te fuerte iá palabra cachí-nè. ⁹ Doco dava nèhivì, nì quesaha-né nâá tnahá-né xì nècuàchìmà. Nèhivì sáhàn veheñùhu nani Veheñùhu xi Nèhivì Libre xínduu-ne, te nì caquixi-ne inga ñuu, divi ñuu Cirene, xì ñuu Alejandría, xì ladu Cilicia, xì ladu Asia. ¹⁰ Doco mànicúí nìhìndèè-né màcòdònùù-né nùù Esteban, vèchi chindéé Espíritu ì xí Dios-nè cáhàn nchichí-nè. ¹¹ Ñàyùcàndüá, nècuàchì nâá xì-némà, nì nducu-né iin ùì tètñùhù, te nì chiyàhvi-nète ñà-càhàn tñùhù-té dìquì Esteban. Sàhà ñà-jaàn, dohó nì cachi tèmà:

—Nì inini-nsi nì cachi quini Esteban dìquì (yua-nda) Moisés xì dìquì stná Dios.

¹² Ñàyùcàndüá, ducán nì nìhì nècuàchì malu mà nì dànácúidà-nè nèhivì ñuu mà, mii-né xì stná nècuàchì sahnú dandacú, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu, te nì quida cuahà-né sàhà Esteban; yàchì nì sàà-nè ndé iá nècuàchìmà, te nì tñii-ñané, te ndacá-ñáné nì casaà nùù nècuàchì Junta. ¹³ Yucán nì cana-ne tètñùhù mà nì tñàtuu-tè, te nì sanicuàchì-tè sàhà Esteban, cachí-te:

—De por sí, tùha quini tè-jaàn, vèchi quini cáhàn-te dìquì veheñùhu ì xì-ndà, xì dìquì stná ley ì xì-ndà. ¹⁴ Te nì inini stná-nsi nì cachi-te ñà-ìcúmí quixi Jesús de Nazaret, te dacaá-né veheñùhu xi-nda. Dandu fuerza icúmí dàmà estilu xi-nda, divi estilu nì nacoo xì-ndà Moisés —nì cachi tèmà.

¹⁵ Dandu nsidaa nèhivì ndoó Junta mà, nì indehè-né nùù Esteban, te nì xini-nè, na indéhe ángel indéhe nècuàchìmà vichi.

7

Ñà-ndüá nì cachi Esteban na ní cáhàn-nè sàhà mii-né

¹ Dandu dùtù cusáhnù, nì cachi-nè xì Esteban:

—¿A dívi ñà-ndáà ndüá (xícachi nècuàchì jaàn), á coó?

² Dandu nì naxiconihí Esteban, cachí-nè:

—Mii-nsiá, nècuàchì sahnú nchichí, cunini chii-nsiá, ñáni, vèchi (cuàhìn nacani) nansa nì quida Dios ndiaha xi-nda sàhana dècuèndè na iá ì xì-ndà Abraham ñuu nani Mesopotamia. Tãháha ga nadàma-ne ndé ñuu Harán, dandu nì dàcùnì Dios-nè mii-yá, ³ te dohó nì cachi-yà xì-né: “Nacoo-ní ñuu-ní yohó, te nacoo-ní tnahá-ní, quihin-ní ichì cuahán-ní inga ñuu icúmí dacuní mii-ní”. ⁴ Ñàyùcàndüá, nì quee-ne ladu Caldea yucán, te nì sàà-nè ñuu Harán. Te ñuu mà nì ndòo-ne dècuèndè nì xìhì yua-né. Dandu inga xichi nì cáhàn tu Dios xì-né, ñàyùcàndüá nì quihin-ne ichì nì quesaa-nè ñuu yohó ndé ndoo-nda vichi. ⁵ Doco cónì sáha-yanè ni-iin ñuhù cunduu ñuhù xí mii-né, ni siquiera iin ñuhù tìi. Doco nì cachi-yà xì-né ñà-después cuàhàn-yà dacútàhvi-yànè inii ñuu yohó, te cucumi-néa, mii-né xì dèhe-ne. Ducán nì cachi-yà xì-né, mate táyôo ni-iin dèhe-ne. ⁶ Te nì cachi stná-yà ñà-ìcúmí descendencia xi-ne sàà-nè cundoo-ne inga ñuu xìcà ndé cuichuún uun-ni nècuàchìmà-né, nì cachi-yà; te cuahà icúmí-nè ndoho-ne quida nècuàchìmà, te cùmì cientu cuà cundua. ⁷ Doco dohó nì cachi stná-yà (xì Abraham mà): “Después icúmí dandohó stnáì nèhivì cuichuun-xi tnahá-ní ñuu xìcà mà, dandu caquee-ne libre, ndixi-ne cahvi-né yùhù lugar yohó”, nì cachi-yà. ⁸ Dandu nì quida stná-yà iin tratu xì Abraham, nì cachi-yà ñà-ìcúmí tãhndè iin seña ìcà nsidaa dèhe ii-né. Ñàyùcàndüá, na ní tùinuù dèhe ii-né nani Isaac, dandu tìxi ùnà quivì nì sàcùnìhi seña ìcà-vé. Daaní dèhe Isaac mà nani Jacob, nì sàcùtuu stná seña mà ìcà-vé. Te divi-ni ducán nì quida stná Jacob mà xì nsìhúxìn ùì dèhe ii-né, divi nècuàchì nduú xì-ndà. ⁹ Te xì-ndà mà, nì cumbidia ini-nè sàhà ñani chii-né nani José. Te ñàyùcàndüá nì dicò-né nècuàchìmà nùù nèhivì cuàhàn ñuu Egipto. Doco Dios, nì cutnahá stná-yà xì nècuàchìmà iá-nè ñuu yucán, ¹⁰ nì dàyáha-yanè nùù nsidaa tñùndoho nì xini-nè. Dandu

nì cunchichí-nè nì quida-yà, te nì ndòo manì-né nùu rey Faraón ñuu Egipto yucán, vàchi mii-yá nì chindee-yánè. Te nì quida rey mà nombrar José ñà-cunduu-ne nècuàchì cu-uì nùu-té ñuu mà, dècuèndè nì cachì-te ñà-dandacú stná-nè nùu nsidaa nècuàchì quidachuún vehe-tè.

¹¹ 'Daaní, nì quixi iin tnama inicutu ñuu mà, xì stná inii ñuu Canaán; iin tnùndoho cahnú nì sandua. Te xì-ndàmà, có-níhì gá-nè ñà-cutiacu-nè. ¹² Dandu nì xinitnúhu yua-né Jacob ñà-íá trigu ndè ñuu Egipto. Ñàyùcàndùá, nì techuún-né dèhe-ne cuàhàn-nè ñuu mà. Te primeru viaji nì sanduamà. ¹³ Daaní, viaji ùi nduá na ní dàtúi José mii-né nùu ñani-nèmà. Dandu nì cundaà ini rey Faraón índù raza nèhivì nduu José. ¹⁴ Te nì dàquixí stná José iin razón ñà-cùhùn stná yua-né Jacob xì nsidaa stná tnaha-ne. Te nsidaa nsidaa-né ùni dico sàhùn (75) nduú-né. ¹⁵ Ñàyùcàndùá, nì sàà Jacob ñuu Egipto mà, te yucán nì ndòo-ne dècuèndè nì xihì-nè, mii-né xì nsidaa stná dèhe-ne. ¹⁶ Doco después nì natavà xì-ndà iquì nsii ma, te nihí-nèa màndixi-ne ñuu-nè yohó dècuèndè ndè íá ñuu tii Siquem, te yucán nì ndùxan ini iin cueva, divi cueva nì xiin xì-ndà Abraham nùu dèhe iin tiàa nani Hamor.

¹⁷ 'Daaní, nì cuyatni tiempu cuu ndisa ñà-nduá nì cachi Dios na ní càhàn-yà xì Abraham daa. Te yáha ga nì nducuahà descendencia xi nècuàchì mà ndoó ñuu Egipto yucán; cuàhà sàstnúhù nì nanduu-ne. ¹⁸ Dandu nì quìhvi inga rey dandacú nùu ñuu yucán. Te rey mà, cóni cundàà inì-te nansa (nì chindee) José antes. ¹⁹ Ñàyùcàndùá, nì dàndàhvì-te xì-ndà mà, nì quida quini-tè xì-né, nì dàndacú-te nùu-né ñà-nacoo nihni-ne mée cuati xí-né sàhà-ñá cui-vè. ²⁰ Te divi tiempu mà nì tùnuu Moisés ñuhivì, te cudì ini Dios sàhà-vè. Cutu ùni yòò nì ìa-ve xì yuadíhì-vè, ²¹ Te nì sàà hora icúmí-nè nacoo nihni-nevè, doco (nì càcu-ve), vàchi nì ndacùhun iin dèheyoco rey mà-vè. Te nì dàcuàhnú-ñavé na iin dèhe-ñà. ²² Dandu después nì dàcuàhá vaha-ne nsidaa palabra nchichí ñuu Egipto yucán. Nì cutùha vaha-ne càhàn-nè sàhù, te nì ìa stná fama-nè sàhà chuun nahnú nìsa quida-ne.

²³ 'Daaní, na cuàhàn-nè xìnu-ne ùi dico cuà, nì nacani ini-nè nùhù-nè nàcòtò-nè tnaha-ne, divi nècuàchì xínduu (descendencia xi xì-né) Israel. ²⁴ Te yucán nì xini-nè iin tè-Egipto dandohó-te iin tnaha-ne. Ñàyùcàndùá, nì nacuidahan-né nècuàchì mà nùu tèmà, te nì nachitacùhá-nè sàhà tnaha-nemà, nì sahnì-né tèmà. ²⁵ Vàchi nì tuxi ini-nè cuàhàn nsidaa tnaha-ne cundaà ini-nè ñà-sàhà mii-né icúmí Dios dacácu-ya nsidanicuú-né. Doco còó, cóni cánduà ini nècuàchì mà.

²⁶ 'Daaní, inga quìvì-mà tucu tu xicánúú-né yucán, te nì xini-nè itá ùi tnaha-ne nàà stnahá. Ñàyùcàndùá, nì cuni-nè nachindovì-né nècuàchì mà, te nì cachi-nè xì nècuàchì mà: “Señores, ¿índù chuun caní stnahá-nsiá? ¿Amádi iin-ni ñaní xínduu-nda?” ²⁷ Dandu tiàa caní stnahama, nì chindaha níhni-te Moisés, cachí-te: “¿Ana nì cachi xì-ní ñà-dàndacù-ní nùu-nsí? Còó, còó permisú nsidandaà-ní chuun xi nsíhù. ²⁸ ¿A cuní-ní cahnì stná-ní yùhù nacua nì sahnì-ní tè-Egipto icu?” nì cachì-te. ²⁹ Dandu na ní inini Moisés ñà-jaàn, nì xinudèhé-nè cuàhàn-nè ñuu Madián. Te yucán nì ndòo-ne, te nì sàcùndoo stná ùi dèhe ii-né.

³⁰ 'Daaní, nì yàha ùi dico cuà íá-nè yucán, dandu iin quìvì xicánúú-né ìcà yucù nani Sinaí, te nì xini-nè xíxìn iin yutnú tìi. Te mahì ñuhu mà nì natùu iin ángel. ³¹ Ñàyùcàndùá, nì ndulocó-nè sàhà ñà-nduá nì xini-nè. Te na ní cuyatni-ne ñà-cuàhàn-nè cundehè váha-ne, dandu nì tiacu-nè càhàn Stoho-ndà Dios xì-né, cachí-yà: ³² “Yùhù nduì Dios. Cuisì yùhù nìsa cahvi xì-ní Abraham, xì Isaac xì Jacob”, nì cachi-yà. Ñàyùcàndùá, nì quesaha Moisés quidí-né, te yùhì-nè cundehè gá-nè. ³³ Dandu nì cachi tu Stoho-ndà Señor xì-né: “Tavà-ní ndisàn-ní, vàchi ñuhù ndé iin-ní yohó, ñuhù ñi nduá. ³⁴ Cunaha-ní, sàni xini nansa ndohó nèhivì-xí ndoó ñuu Egipto. Sàni tiacuì xítana-ne, te ndoho-guá-nè. Ñàyùcàndùá, sàni nui yohó ñà-vàxi nacuaqui-nè caquee-ne ñuu mà. Pues vichi cùhùn-ndà, vàchi cuàhìn techuún mii-ní nùhù-ní ñuu Egipto”, nì cachi Dios.

³⁵ Ñàyùcàndùá, divi Moisés nduú ana nì techuún-yà nùhù dandacu-xi nùu tnaha-nda, te dacácu-ne nècuàchì mà, vàchi divi ducán nì ndacu nuu-né nùu mii-yá nì tùi mahì yutnú tìi mà, te indéhe-yá nahi ángel. Pues divi-ne nduú ana nì cahíchì ini tnaha-nda daa na

ní cachi-nè: “¿Ana nì cachi xì-ní dandacu-ní nùu-nsí? Còò permisú nsidandaà-ní chuun xi-nsi”. ³⁶ Doco divi Moisés mà nduú ana nì tavà xì nècuàchì mà ñuu Egipto yucán, te nì quida stná-nè cuàhà milagru fuerte ñuu mà, cuàhà milagru ndiaha. Dandu nùu Mar Cuahá, yucán nì cuu ga más milagru fuerte. Te inii ùi dico cuà nì cuu ga stná milagru nùu yucù dānā (ndé nì xicanuu-ne).

³⁷ Dandu después nì cachitnùhu Moisés inga palabra xì xii-ndà nècuàchì Israel mà, te dohó nì cachi-nè: “Vàxi iin quivì na icúmí Stoho-ndà Dios cuàha-ya iin tnaha-nda chuun ndiaha càhàn cuenta xi-ya ñuu-ndà. Te nacua quidá yùhù, ducán icúmí quida stná ana icúmí quixi ma. Te icúmí-nsià cahvi-nsià ñà-nduá cachi-yà”, nì cachi Moisés.

³⁸ (Ináhá-nsià), divi Moisés nduú ana nisa ìa yucù dānā yucán, cutnàhà-né xì nèhivì cuàhà nduú xii-ndà mà, te cutnàhà stná-nè xì mii-yá nì càhàn xì-né yucù Sinaí mà, divi mii-yá indéhe nahi ángel. Te (ináhá-nsià, divi nùu mii-yá) nì nìhì stná-nè palabra xi vida ndiaha icúmí-ndá chivàha-nda.

³⁹ Doco xii-ndà mà, còó, cóni cùnì-nè cunini-ne Moisés. Nì cahíchi ini-nè nècuàchì mà, vachi cuisì cùnì-nè nùhù dahuun-ne ñuu Egipto. ⁴⁰ Te nì cacachi stná-nè xì Aarón: “Quidayucùn-ní iin ñà-cunduu stoho-ndà cundaca-nda codònuù núu-ndà, vachi sàcuàhàn Moisés, te cutu ní tavà úun-nèndó ñuu Egipto, te vichi có-cundàà ini-nsi ndià nì cuu xi-né”, nì cachi nècuàchì mà. ⁴¹ Te divi quivì yucán nì quidavàha-ne iin chelù. Dandu nì sahnì stná-nè quisì cunduu promesa nùu chelù mà, te cudí gá ini-nè, vachi sàni quidavàha-ne (iin ñà-cahvi-né). ⁴² Ñàyùcànduá, nì naxicocuñin ini Dios sàhà-né, te nì nacoò uun-yanè ñà-quida-ne ñà-nduú gustu xi-ne cahvi-né orá, xì yoo, xì sitnúu. Ináhá-ndá nì cuu ducán, vachi dohó cahí-yà nùu libru nì tiaa profeta sàhana ndé cahí-yà:

¿Nsiohó nècuàchì Israel, ùi dico cuà nì xica-ndá yucù, te nì sàha-ndá yùhù ofrenda xi promesa, divi quisì nì sahnì-ndá sàhí? Doco ¿a ndísá nì cahvi ndisa-ndá yùhù na ní quida-ndá ducán? ⁴³ Còó, mà ndísá; yùu yócò (nduá nisa cahvi-ndá, vachi divia) nisa nihi-ndá xicánúu, divi yùu yócò nani Moloc inácaá ini vèha, xì stná stohò-ndá nani Renfán náhà nahi sitnúu cahnú. Vachi figura-ñà mà nì quidayucùn-ndá, te nì cahvi-ndá. Pues (divi sàhà nsidaámà) icúmî taxi xiqué nsiohó ndé nùu-xí ñuu Babilonia, nì cachi Dios.

⁴⁴ (Dandu nì cachi gà stná Esteban palabra yohó):

—Na ní sandoo xii-ndà mà yucù, nisa icumi-né iin vehe sìcoto ndé nisa cahvi-né Dios. Vachi nì dāndacú-yá nùu Moisés ñà-quidavàha-ne vehe ìi mà, te ndudava xì ñà-nduá nì dācùnì-yànè antes. Ñàyùcànduá, nì cuyucun vehe ma. ⁴⁵ Daaní, después nì ndòa nùu dèhe xii-ndà mà. Te nècuàchì mà, nsidá-nèà nì quesaa-nè xì Josué ladu nación yohó ndé nì sandoo nèhivì cuàhà inga raza. Doco nì cacuxio nèhivì mà nùu ñuu-nè yohó, te nì nandua ñuu xii-ndà, vachi nì chindee Dios xii-ndàmà ní taxi-né nècuàchì mà. Ñàyùcànduá, ñuu yohó nì ndòo vehe ìi mà inii tiempu dècuèndè tiempu xi David. ⁴⁶ Te David mà, nì xini màni Dios-nè. Ñàyùcànduá, nì xicàn tàhvi-né nùu-yá, áma cuàha-ya lugar quidayucun-nè iin veheñùhu cahnú xí-yá, vachi divi-ya nduú ana cahvi nsidaa descendencia xi xii-né Jacob. ⁴⁷ Doco (màdì mii-né, sino que dèhe-ne) Salomón nduú ana nì nìhítàhvi nì quidayucun xì veheñùhu cahnú-ma.

⁴⁸ Doco cunaha-nsià, cahnú Dios icúmí-ndá, màdì cuisì veheñùhu ñuhivì yohó iá-yà. Còó, vachi ducán nì cachi stná iin nècuàchì nì càhàn cuenta xi-ya sàhana, nì tiaa-ne palabra yohó ndé cahí-yà:

⁴⁹ Na iin silla cahnú ndé ié dandacuí, ducán nduú ansivi. Te nahi bancu tii ndé quetátú sàhí, ducán nduú ñuhivì. Ñàyùcànduá, mà sàà nèhivì quidavàha-ne iin vehe cahnú ndé coi, vachi màdì iin xaan-ni ié quetátú. ⁵⁰ Còó, yùhù nduí ana nì quida vaha xi ansivi xi ñuhivì; nsidaa ñà-jaàn nì quidavàhi xì ndahí, nì cachi Dios.

⁵¹ (Dandu nì cachi gà Esteban):

—Ndisa, ndee ínì mii-nsià. Có-nìhnú inì-nsia Dios, vachi nahi tè-siùmí xinduu-nsia, ñàyùcànduá mà túha-nsia cunini-nsia. De por sí, xiní ùhì-nsià Espiritu ìi xí Dios; vachi

divi nacua nisa quida xii-ndà sànaaha, ducán quidá stná mii-nsiá vichi. ⁵² Vàchi nècuàchì yucán, quini ga nì quida-ne xì nsidaa nècuàchì nisa cahàn cuenta xi Dios, nì sahnì-né nècuàchìmà, mate nduú nècuàchìmà ana nì cachitnùhu ñà-ìcúmí quixi mii-yá ana ndàa cuisì inì-xi. (Daaní, na ní quesaa-yà), divi mii-nsiá nì cahin xì-yá, te nì sahnì-nsiáyà. ⁵³ De por sí, có-cùnì dahuun-nsia chivàha-nsia ley xi Dios, mate ángel ndiaha nì sàha xi-nda ley mà. ⁵⁴ —Ducán nì cachi Esteban xì nèhivì yucán.

Nansa nì sahnì nèhivì Esteban xì yùù

Dandu nèhivì iníni má, yáha ga nì caxidà ini-nè, nì saxindiaá stnahá nùhu-ne. ⁵⁵ Doco Esteban, chitu anima-nè Espíritu ìi xí Dios. Dandu nì indehè-né dìquì-xí ansivi, te nì xini-nè tnúù ndiaha ndé iá Yua-nda Dios, te yucán iín Jesús ladu cuahá-yà. ⁵⁶ Dandu nì cachi-nè:

—Cundehè-nsiá, nuná ansivi indéhí, te yucán ladu cuahá Yua-nda Dios iín mii-yá ana nduú Tnaha Ndiaha Nèhivì Ñuhiví.

⁵⁷ Doco nèhivì yucán, ndee cána dana-ne, te sadí ndahà-né tùtnù-né, cuàhàn nsidaa-né carrera ndé iá nècuàchìmà. ⁵⁸ Nì tavà-ñané ñuu mà ñà-cahnì-ñánê xì yùù. Te tiàa nì càhàn tnùhù sàhà-né, nì tavà-né dùhnù-né, nì ndòà nùù iin tiàa chií nani Saulo. ⁵⁹ Dandu nì quesaha-né nì cani-ne cuàhà yùù dìquì nècuàchìmà ñà-cui-nè. Doco mii-né, nì ndacùcahan-né Jesús, cachí-nè:

—Stoho-nsì Jesús, ¡sà-íá natnii-ní anímè!

⁶⁰ Dandu nì sàcuùin sìsì-né, te nì ndàhì ndee-né, cachí-nè:

—Stoho-nsì Señor, xícàn tàhvì nùù-ní ñà-màsà quíhín cuenta-ní sàhà cuàchi quidá nèhivì yohó xí.

Te na ní nsihi nì cachi-nè ducán, dandu nì ndàhvà-ne ñuhiví, na ian nì quidì-nè.

8

Nansa nì sanchicùn Saulo nèhivì cahvi xi Jesús ñà-dandohó-né nècuàchìmà

¹ Te Saulo mà, cudí stná ini-nè ñà-nì xihì Esteban ducán. Daaní, divi quivì yucán nì quesaha nì cucuahà gá sàhà nècuàchì nchícùn ichì Jesús. Nì quesaha nèhivì dava ga dandohó-né nsidaa nèhivì xí-yá ndoó ñuu Jerusalén. Ñàyùcànduá, nì xinudèhé nècuàchìmà, cuàhàn-nè inicutu ladu Judea xi ladu Samaria. Doco nècuàchì apóstol, còò, cónì xítìà-nè.

² Daani, (nì nsihi nì sahnì nèhivì Esteban), dandu nì casaà dava nècuàchì nihnú vaha ini xì Dios, nì (nsiquihin-ne ndómà), te nì sùxin-nèndó. Te cuàhà gá nì casacu-ne sàhà-ndà.

³ Doco Saulo, yáha ga nì quida quini-ne xì nsidaa nècuàchì nchícùn ichì Jesús, vachi vehe vehe nì xicanuu-ne, nì quíhvi-ne nì tavà-né nècuàchìmà, tiàa-ne te ñahà-né, te ñuhú-né nècuàchìmà nì sàhàn nì chicadi vaha-ne.

Nansa nì xitìà nihni razón ndiaha ndé`ladu ñuu Samaria

⁴ Doco nècuàchì nì xitìà mà, inicutu nì sàhàn-nè nì dàcuítìà-nè razón ndiaha xí Dios.

⁵ Iin nècuàchìmà nani Felipe, te divi-ne nì sàhàn iin ñuu iá ladu Samaria. Te yucán nì càhàn-nè sàhù sàhà Cristu.

⁶ Te nì nataca cuàhà nèhivì ñuu mà, nì inini vaha nsidaa-né ñà-nduá nì cachi Felipe, vachi nì xini stná-nè milagru nì quida nècuàchìmà,

⁷ vachi nì dánduvàha stná-nè cuàhà nèhivì ñuhú ñà-malu inì-xi. Caná fuertèa nì caquea ini-nè. Te nì nduvàha stná cuàhà nècuàchì nì dàña ìi cuerpu xi, xì cuàhà gá stná nècuàchì xicá cuéhê.

⁸ Ñàyùcànduá, nì cudì sàstnùhù ini nècuàchì ñuu mà.

⁹ Doco yucán iá stná iin tiàa nani Simón. Sà-íá cuìà iá-te ñuu mà. Tètàtnà tàdí nduú-te, te dandahví uun-tè nèhivì ladu yucán, vachi cachí-te xi-né ñà-chuun cahnú nduá nì nihitáhvì-té.

¹⁰ Ñàyùcànduá, nsidaa nèhivì ñuu mà, xiníndísâ-né yuhù-té, nècuàchì ndahví te nècuàchì cuicà, nsidaa-né tuxí ini-nè ndudu ndiaha xí Dios icúmí-tê.

¹¹ Ñàyùcànduá, cahvi váha-nète, vachi caní tiempo dandahví-tené xì tàtnà xí-te. ¹² Doco na ní sàa Felipe yucán, te nì dàtúi-ne razón ndiaha sàhà ñuhiví ìi xí Dios xì sàhà ichì Jesucristu, dandu nì xinindísá cuàhà nècuàchìmà, te nì cuhì stná-nè, tiàa-ne te ñahà-né.

¹³ Dècuèndè stná Simón mà, nì xinindísá stná-te, te nì cuhì stná-te. Dandu iin-ni nì

tenchicùn stná-te Felipe, ndulócô cuàhà-té, vèchi nì xini-te cuú cuàhà milagru ndiaha, cuàhà milagru fuerte.

¹⁴ Daaní, nècuàchì apóstol ndoó ñuu Jerusalén, nì xinitnùhu-ne ñà-ndúá nì cuu ladu Samaria yucán, ñà-sàni xinindisá cuàhà stná nècuàchì ladu yucán ñà-ndúú palabra ì xí Dios. Ñàyùcàndúá, nì techuún-né compañeru-nè Pedro xì Juan ¹⁵ ñà-cùhùn-nè ñuu mà, te càcàn tàhvi-né nù Dios sàhà-ñá nandè stná Espíritu ì xí-yá ini anima nsidaa nècuàchì yucán. ¹⁶ Vèchi tàñáha ga nihítàhvi nècuàchìmà Espíritu ì, cuisì-ñá nì cuhì-né na ní xinindisá-né Stoho-ndà Jesús. ¹⁷ Ñàyùcàndúá, nì sàà Pedro xì Juan yucán, te nì chitàndòó-né ndahà-né dìni nècuàchìmà, te nì nandè Espíritu ì xí Dios ini anima-nè.

¹⁸ Doco Simón ma, na ní xini-te nansa nì nihítàhvi nècuàchìmà Espíritu ì xí Dios ñà-nì sàcùitandòó ndahà apóstol dìni-né, dandu nì cahìn-te dihùn nù nècuàchìmà, ¹⁹ cachí-te:

—Cuàhatahvi stná-nsià yùhù ndudu ì mà, vèchi cuní stnáì chitàndòì ndahí dìni nèhivì, te nihì stná-nè Espíritu ì xí Dios —nì cachì-te.

²⁰ Doco nì cachi Pedro xì-té:

—Nì sàà-ní ndañuhu dahuun-ní xì dihùn xí-ní ñà-tùxí inì-ní vátuni cuyàhvi tàhvi ndiaha-nda nù Dios. ²¹ Có-ndúá ducán cucuu-ní xì chuun yohó, vèchi anima chicuéhè icúmí-ní nù mii-yá. ²² Te vichi xiñuhu cuu-ní arrepentir sàhà cuàchi nì quida-ní, te càcàn tàhvi-ní nù-yá, áma cuícáhnù ini-yà sàhà-ní ñà-nì nacani quini guá inì-ní. ²³ Vèchi sàni cundaà inì, cuàhà gá cúmbìdia inì-ní, te ñuhú inì-ní, vèchi sadí cuàchi-ní nù-ní —nì cachi Pedro.

²⁴ Dandu nì cachi Simón mà:

—Càcàn tàhvi-nsià nù Stoho-ndà Señor sàhí ñà-màsà cúú xí ni-ñàha nacua nì cachi-nsià jaàn.

²⁵ Daaní, Pedro xì Juan, chicá nì càhàn gà-nè (xì nècuàchì ñuu mà) palabra ì xí-yá sàhà ichì ndiaha Stoho-ndà Señor.

Dandu mànuhù cuéyàà-nè ñuu Jerusalén, nì yàha-ne cuàhà ñuu cuati ndé ndoó nècuàchì samaritanu, te yucán nì càhàn stná-nè xì nèhivì mà ñà-ndúú razón ndiaha xí mii-yá.

Nansa nì xinindisá iin nècuàchì ñuu Etiopía

²⁶ Dandu nì quixi iin ángel xì Stoho-ndà Señor, nì càhàn-nè xì Felipe, cachí-nè:

—Quihin-ní ichì cuahán-ní ladu sur ndé cachi sàà-ní ichì cuàhàn ñuu Jerusalén xì ñuu Gaza; te ichì yucán, yucù nduá.

²⁷⁻²⁸ Ñàyùcàndúá, nì quihin nècuàchìmà ichì cuàhàn-nè. Te cunaha-ní, yucán yáha stná iin tiàa ñuu Etiopía. Iin nècuàchì eunuco nduú-né, te chuun cahnú nihí-né nù Candace, divi ñàhà dandacú nù ñuu Etiopía yucán, vèchi ana ndiaá xì ñà-cuicà ñàhà mà nduú-né. Te vichi sàmànuhù-né ñà-nì sàhàn-nè ñuu Jerusalén nì cahvi-né Dios. Te xicá-né carreta xi-ne, cahví-né tutu ì nì tiàa profeta nani Isaías. ²⁹ Dandu Espíritu ì xí Dios, nì càhàn-yà xì Felipe, cachí-yà:

—Cuahán ndé cuàhàn carreta yucán, cutnahu xi nècuàchìmà cùhùn.

³⁰ Ñàyùcàndúá nì dàyàà Felipe nì sànihì-né carreta mà, te nì tiacu-nè cahví nècuàchìmà tutu nì tiàa Isaías. Ñàyùcàndúá, nì xicàn tnùhù-né nù nècuàchìmà:

—¿A sànihì inì-ní ñà-ndúá cahvi-ní, á cóó?

³¹ Dandu nì cachi nècuàchìmà:

—Còó, mà cúí, vèchi còò iin cachi xí nansa cuní cachà sàhà-ñá ducán mànihì inì.

Dandu nì sàcùndàhvi nècuàchìmà nù Felipe ñà-nì nàná stná-nè nù carreta, te cutnahá-né cundoo-ne mà.

³² Te tutu ì cahví nècuàchìmà, dohó cachí meru ndé cahví-né:

Na ian ndaca-nda iin rì cuàhàn-si ndé cui-si, ducán nì saca stná-te ndómà cuàhàn ndé cui-ndà, te divi na ian cuhíhín iin rì tì na dátê-si, ducán nì quida stná ndómà, cóni càhàn-ndà. ³³ Doco nèhivì, nì cahíchi ini-nèndó. Ndahví nì quida-ne, nì dàtnátuu-nèndó nù juez, te nì dàcuidá cuàchi uun-nèndó, mate còò cuàchi-nda,

dandu nì sahnì-néndô. Te vichi mà cóó gá ni-iin descendencia xi-nda cahan néhivì, (cachí tutu mà).

³⁴ Dandu nì cachi nècuàchìmà xì Felipe:

—Quida sacù-ní favor, cachì-ní xí; ¿índù nèhivì cáhàn tutu yohó sàhà-xí? Isaías ni tiaa xán, doco ¿a divi mii-né cáhàn sàhà-xì, te ò sàhà inga-nè?

³⁵ Dandu nì quesaha Felipe nì nacani-ne ñà-ndúá cuní cachi palabra meru ndé cahví nècuàchìmà, te nì cachitnùhu nsihi-ne nansa íá ichì Jesús.

³⁶ Daaní, nì casaà-nè iin xaan ndé ñuhú tècuíí. Te nì cachi tiàa ma:

—Cundehè-ní, yucán ñuhú tècuíí. ¿A íá ñà-cùmáni quide? vàchi cuní cuhiì stnâi vichi.

³⁷ Dandu nì cachi Felipe:

—Nú ndisa, iin-ni nihnú vaha inì-ní, vátuni.

Dandu cachí nècuàchìmà:

—Yùhù xiníndísê Dèhemanì Dios nduú Jesús.

³⁸ Ñàyùcàndúá, nì dandàcú nècuàchìmà ñà-cucuiin carreta xi-ne, te ndúì-nè nì nuu-ne cuàhàn-nè ndé ñuhú tècuíí mà. Te nì quida ì Felipe nècuàchìmà. ³⁹ Dandu nì caquee-ne nùu tècuíí mà mànana-ne. Te na iin cachí nì ndiachi Felipe nì quida Espíritu ì xí Stoho-ndà Señor cuàhàn-nè, nì ndañuhu-né nùu vista xi inga nècuàchìmà. Ñàyùcàndúá nì quihin tu nècuàchìmà ichì mànuhù-né, cudî gá stná ini-nè. ⁴⁰ Daaní, Felipe, ndè ñuu Azoto nì natùi-ne, te ñuu ñuu nì yàha-ne, dacuítià-nè razón ndiaha xí Dios dècuèndè nì sàà-nè ñuu Cesarea.

9

Nansa nì quihvi Saulo ichì Jesús

¹ Daaní, Saulo, iin-ni xídà sàstnùhù ini-nè sàhà nècuàchì nchícùn ichì Stoho-ndà Señor. Dana cáhàn-nè, cuàhàn-nè cahni nsihí-né nècuàchìmà, cachí-nè. Ñàyùcàndúá nì sàhàn-nè nùu dùtù cusáhnú, ² nì xicàn-nè tutu cunihì-ne cùhùn ñuu Damasco (cahvi nècuàchì dandacú) nùu veheñùhu xi nèhivì raza-nè yucan sàhà-ñá ducán nihì-né permisù nanducu-né nèhivì nchícùn ichì Jesús, te màcùnuhni nècuàchìmà quixi-ne presu ñuu Jerusalén, tiàa o ñáha ni cundúú-né. ³ Ñàyùcàndúá, nì quihin Saulo ichì cuàhàn-nè ñuu Damasco mà. Te sà-ítúú-né sàà-nè ñuu mà, dandu na iin cachí ndè dìquì-xí ansivi nì tnùu fuerte iin luz. ⁴ Te nì sàcasàn-né ñuhù nì quidamà, te nì tiacu-nè cáhàn iin ana cáhàn cachí xì-né:

—¿Saulo, Saulo! ¿Índù chuun nchícùn-ní yùhù quida quini-ní xì?

⁵ Dandu nì cachi Saulo:

—¿Ana nduu-ní, Señor mío?

Te nì cachi tu-ya:

—Yùhù nduí Jesús, divi ana dandoho-ní. Doco mii-ní quidá quíní-ní xì mii-ní, na ian quidá quisì caní sàhà nùu garrocha —nì cachi-yà.

⁶ Dandu Saulo, ndé quidí cuisì-né ñà-yúhí guâ-nè, te nì cachi-nè:

—¿Ndíà nduá cuní-ní quide, Señor mío?

Dandu cachí tu Stoho-ndà Señor xì-né:

—Ndacuiin-ní, cuahán-ní ñuu Damasco, te yucán ndacu nuù-ní nansa quida-ní —nì cachi-yà.

⁷ Doco tiàa xícutnaha-xi-né cuàhàn ichì mà, nì yùhí cuaá-te, vàchi nì inini-tè íá ana nì cáhàn, doco còò iin tuí. ⁸ Dandu nì ndacuiin Saulo, te nì nacuna-ne nduchinúú-né, doco mànicúí gá cundehè-né, (vàchi sàni cuaà nduchinúú-né). Ñàyùcàndúá ídítá ndahà tnahá-né nì sàà-nè ñuu Damasco. ⁹ Te yucán nì ìa-ne ùni quivì, có-tùínúú-né, có-xixí-né, nì có-xihí stná-nè tècuíí.

¹⁰ Te ñuu mà íá stná iin nècuàchì nchícùn xì Stoho-ndà Jesús nani Ananías. Te nì dàcùnì Jesús-nè mii-yá, cachí-yà xì-né:

—¿Ananías!

Te nì naxiconihí-né nùu-yá, cachí-nè:

—Yohó íé, Señor mío.

¹¹ Dandu nì cachí Stoho-ndà Señor xì-né:

—Quihin-ní ichì cuahán-nî calle nani Calle Ndàà, te yucán nanducu-ní iin tiàa nani Saulo. Iin nècuàchì ñuu Tarso nduú-né, te iá-nè vehe iin nèhivì nani Judas. Te vichi iá-nè xícàn tàhvi-né nùí. ¹² Te quivì vitni nì xini-nè iin seña na ian sánî-nè, te nì xini-nè mii-ní nì quìhvi-ní ndé iá-nè, te nì chitándòò-ní ndahà-ní òò-né, te nì nìhì-né nì natùinuù-né.

¹³ Doco nì cachi Ananías mà:

—Señor mío, cuàhà nèhivì sàni cachi-nè xí nansa quidá nècuàchimà, ñà-cuàhà guá sàni dàndòhó-né nèhivì xí-ní ndoó ñuu Jerusalén. ¹⁴ Te vichi yohó sàni quesaa stná-nè nihí-né orden nùù dùtù xícusahnú ñà-tnii-ne nsidaa ana ndácùcahan xi quivì-ní.

¹⁵ Doco nì cachi Stoho-ndà Señor xì-né:

—Cuahán-nî, vàchi sàni nacàxin nècuàchimà sàhà ñà-quida stná-nè chuun xi, cùhùn-nè càhàn-nè sàhù sàhí nùù nèhivì ndoó cuàhà inga ñuu, xì nùù stná tè-xídandacú yucán, xì nùù stná nècuàchì Israel. ¹⁶ Te icúmí cachitnùhu stná xì-né ñà-cuàhà guá icúmí-nè ndoho-ne sàhí —nì cachi Jesús.

¹⁷ Ñàyùcàndùá, nì quee Ananías mà cuàhàn-nè vehe yucán, te nì yàha-ne ndé iá Saulo, nì chitándòò-né ndahà-né òò-né nècuàchimà, cachí-nè:

—Ñàni Saulo, ichì vaxi-ní nì xini-ní Stoho-ndà Jesús. Pues divi-ya nì techuun-xí vaxi ndé iá-ní ñà-natùinuù-ní, te chitu stná anima-ní Espíritu òò-xí-yá— nì cachi Ananías.

¹⁸ Daaní, vichi duha nì còyo ñà-sàdí nihni nduchinùù Saulo, nahi chididà òò-ní sandua, te nì natùì dahuun nduchinùù-né. Dandu nì ndacuiin-nè, te nì cuhì-né. ¹⁹ Te na ní nacuxi-ne, dandu nì ndundee ini-nè. Te divi ñuu Damasco mà nì ndòò-ne itnii gá quivì, nisa òò-ne xì nèhivì xí Jesús ndoó yucán.

Nansa nì càhàn Saulo palabra xi Dios ñuu Damasco

²⁰ Daaní, vichi duha nì càhàn-nè iin iin veheñùhu xi nècuàchì raza-nè Judea, nì càhàn-nè sàhù sàhà Jesús ñà-divi Dèhemanì Dios nduú-yá. ²¹ Ñàyùcàndùá, cuàhà gá nì ndulocó nsidaa ana iníni nì càhàn-nè, te nì ndàcàtnùhù tnahá-né nùù-nè, cachí-nè:

—¿Amadí nècuàchì yohó nduú tiàa nisa òò ñuu Jerusalén nisa dandáñùhù guá xì nèhivì ndácùcahan xi quivì Jesús? Te ¿acóni quésáá stná-nè ñuu-ndà yohó ñà-tnii-ne nècuàchimà, te cundaca-ñané presu nùhù ñuu Jerusalén ñà-cundoo-ne ndahà dùtù xícusahnú? —Ducán nì cachi nèhivì mà.

²² Doco Saulo, chicá ndee ní càhàn-nè xì nècuàchì raza-nè Judea ñuu Damasco mà, te nècuàchimà, cóni náníhì tñuní gá ini-nè nansa naxiconihí-né, vachi claru nì dàtúì Saulo sàhà Jesús, ñà-divi rey ndiaha xí raza-nè nduú-yá.

Nansa nì càcu Saulo nùù nèhivì raza-nè Judea

²³⁻²⁴ Daaní, nì yàha caní quivì, dandu nì nataca dava tè-raza Judea mà, te iin-ni nì candatnuhu-té ñà-cahni-té Saulo. Ñàyùcàndùá, ndui te ñuu ndiatú-te yehè nahnú ñuu mà, áma níhì-té cahni-ténê. Doco nì xinitnùhu-ne nansa cuní tèmà quida-tè xì-né. ²⁵ Ñàyùcàndùá, ñuu nì saca nèhivì xí Jesús-nè, cuàhàn-nè òò-né nama ndiadí nùù ñuu mà, te yucán nì dànùù-ñánê yàtà nama mà, inácáá-nè ini iin òò-né sàcàté. ²⁶ Dandu mànuhù-né ñuu Jerusalén.

Ñà-nduá nì quida Saulo na ní nasaa-nè ñuu Jerusalén

Ñuu yucán nì cuni-nè nacuatnahá-né xì dava ga nèhivì xí Jesús, doco nsidaa nècuàchimà, nì yùhì-nè, vachi có-xiníndísâ-né ñà-ndáà nduá nchícùn ndisa Saulo ichì mii-yá. ²⁷ Ñàyùcàndùá, nì saca Bernabé nècuàchimà, te ndacá tnahá-né nì sàà nùù nècuàchì apóstol, nì nacani-ne xì nècuàchimà nansa nì cuu na ní xini Saulo Stoho-ndà Señor, te nì càhàn-yà xì-né. Te nì nacani stná-nè nansa nì quida Saulo ñuu Damasco, nì càhàn vate cuàhà-né sàhà Jesús ñuu yucán. ²⁸ Ñàyùcàndùá, yucán nì ndòò Saulo ñuu Jerusalén, xicánúú-né xì nèhivì xí Jesús. ²⁹ Te cuàhà gá nì càhàn-nè sàhà-yá, cóni yùhì-nè. Dècuèndè stná nècuàchì raza-nè càhàn dàhàn griegu nì càhàn stná xì-né, cuàhà gá nì ndatnuhu-né xì nècuàchimà. Doco nècuàchimà, cuisì xícuni-nè cahni-ñánê. ³⁰ Doco dava nèhivì cahvi stná xí Jesús, nì xinitnùhu-ne sàhà peligrù mà. Ñàyùcàndùá, nì saca-ne Saulo mà cuàhàn-nè ndé ñuu Cesarea, dandu mànuhù nècuàchimà ñuu Tarso.

³¹ Daaní, inicutu ladu Judea mà, xì ladu Samaria, xì stná ladu Galilea, nì ndudadí uun; vátuni nataca cuéyàà nèhivì xí Jesús. Ñàyùcàndùá nì nacuahandee gá ini-nè, te chicá nì cahvi víi-né Stoho-ndà Señor, vèchi nì chindee stná Espíritu ìi xí-yá mii-né, te sàhámà chicá nì nducuahà-né.

Nansa nì nduvàha iin tiàa nani Eneas

³² Daaní, xicánúú Pedro visita inicutu ladu yucán, te nì sàà-nè iin ñuu tii nani Lida ñà-coo-ne visita xì nèhivì xí Jesús ndoó yucán. ³³ Te ñuu mà nì xini-nè íá iin tiàa nani Eneas; ùnà cuìà indúhu-né cama, vèchi sàni dàñà ìi cuerpu xi-ne. ³⁴ Ñàyùcàndùá, nì cachi Pedro xì-né:

—Cunaha-ní, Eneas: momentu yohó cuàhàn Jesucristu dandúvaha-ya mii-ní. Ñàyùcàndùá ndacuiin-ní, nsida vii-ní cama xi-ní.

Dandu momentu mà nì ndacuiin-nè. ³⁵ Te (nì xicanuu-ne) ñuu Lida mà, xì stná yodò nani Sarón, te nì xini nèhivì-né. Ñàyùcàndùá cuàhà nècuàchìmà nì tenchicùn stná-nè ichì Stoho-ndà Señor.

Nansa nì natiacu iin nècuàchì ñahà nani Dorcas

³⁶ Daaní, tiempu yucán nìsa ìa iin nèhivì xí Jesús ñuu Jope nani Tabita. Te Dorcas nduú quivì-né dàhàn griegu. Te cuàhà gá obra nìsa quida-ne; cuàhà gá nìsa chindee-né nècuàchì ndahví. ³⁷ Doco quivì yucán nì quicuehè-nè, te nì xihì-nè. Ñàyùcàndùá, nì dàcùchì nèhivì nsii ma tècuí, te nì chinduhù-néndô iin cuarto dìqui-xí pìsu ùi. ³⁸ Dandu nèhivì xí Jesús (ndoó ñuu mà), nì xinitnùhu-ne ñà-yatni uun íá Pedro ñuu Lida. Ñàyùcàndùá, nì techuún-né ùi tiàa nì sàhàn nì sacundahví xì nùù nècuàchìmà ñà-quixi-ne vichi duha. ³⁹ Ñàyùcàndùá, nì quihin Pedro ichì vaxi-ne cutnàhâ-né xì tiàa ma, te nì caquesaa-nè vehe nsii ma. Dandu nì saca nèhivì mà-né nì nana-ne ndè vehe dìqui-xí. Te yucán nì tnatuu nsidaa nècuàchì ñahà cuàán, itá-né sacú-né, dacuní-nè Pedro vestidu-nè xì dùhnù-né, vèchi na nìsa itiacu nsi-Dorcas mà, nì sansìcu-nda sicoto xì nècuàchìmà. ⁴⁰ Dandu nì cachi Pedro xì nsidaa nèhivì mà ñà-nì cáquée-né fuera. Te na sàni caquee-ne, dandu nì sàcuìin sàsì Pedro, nì xicàn tàhvi-né nùù Dios. Te nì nacuíco-né, nì indehè-né ndé indúhu nsii ma, te nì cachi-nè xì ndómà:

—Ndacuiin-ní, Tabita.

Dandu nì nacuna nècuàchìmà nduchinúù-né, te na ní xini-nè Pedro, nì ndacòo-ne. ⁴¹ Te nì chitanini Pedro ndahà-né nì ndacani-ne nècuàchìmà. Daaní, nì cana-ne nsidaa nècuàchì dava ga ñà-nansìhvi-ne, divi ñahàcuàán mà, xì dava ga stná nèhivì xí Jesús. Te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Yohó íá Tabita xi-nsia; sàni natiacu-nè.

⁴² Ñàyùcàndùá, nì xitià cuentu mà inicutu ñuu Jope nansa nì cuu xì nsii ma, te cuàhà gá nèhivì nì xinindisa-xi Stoho-ndà Señor. ⁴³ Dandu después, caní quivì nì ndòo ga Pedro ñuu mà, íá-nè vehe iin tiàa nani Simón, iin nècuàchì tùha dacáhi iin.

10

Nansa nì sàcùnaha iin soldadu nani Cornelio ñà-cana-ne Pedro quixi-ne vehe-ne

¹ Ñuu Cesarea nì sandoo cuàhà soldadu. “Tè-italianu” nìsa cachi nèhivì ñuu mà xì soldadu ndoó yucán. Te iin capitán xì soldadu mà nani Cornelio. ² Mii-ne xì nsidaa stná nèhivì ndoó vehe-ne, xínduu-ne nèhivì tnùñuhu cahvi ndisa xì Dios, te chívàha ndisa-ne tnùñuhu xí-yá. Te dasán stná-nè cuàhà dìhùn ñà-chindee xì nècuàchì ndahví, te nacuatú cuàhà stná-nè. ³ Te nì cuu iin quivì nahi càhùnì nì cuaà nì dàcùnì Dios-nè tuí ndáí vaxi iin ángel quíhvi-ne vehe ndé íá-nè, te nì cachi ángel mà xì-né:

—¡Cornelio!

⁴ Dandu nì indehè váha-ne ángel ma, te yúhì cuàhà-né; dandu nì cachi-nè:

—¡Ndíá íá, señor?

Te nì cachi ángel mà xì-né:

—Sàni inini Dios ñà-ndùá xicàn tàhvi-ní nùù-yá, te sàni natùì stná obra xi-ní nùù-yá.

⁵ Ñàyùcàndùá, vichi duha techuun-ní nèhivì cùhùn ñuu Jope, te cana-ní iin tiàa nani Simón Pedro quixi-ne. ⁶ Cunaha-ní, íá-nè vehe iin nècuàchì dacáhi xì iin quisi, te yuhù

mar indúhu vehe nècuàchìmà. Pues divi Pedro mà icúmí cachi xì-ní nansa ndíà ìcà-ní quida-ní —nì cachi ángel mà, ⁷ te cuàhàn-nè.

Daaní, luegu nì cana Cornelio ùi mozo xi-ne tnàtuu-ne, te nì cana stnà-nè iin soldadu xinúcuáchi nùu-né, vàchi iin nècuàchì cahvi víi xi Dios nduú stnà nècuàchìmà. ⁸ Dandu nì nacani nsihi-ne xì nècuàchìmà nansa nì cuu, te nì techuún-ñané cùhùn-nè ñuu Jope.

⁹ Daaní, nahi càxíhúi inga quivì na sá-itúú-né casaà-nè ñuu mà, dandu divi hora mà nì nana Pedro ònivèhé ndé iá-nè, cuàhàn-nè càcàn tãhvi-né nùu Dios. ¹⁰ Dandu nì quesaha-né nì xihì cuàhà-né doco, te cuní-nè cuxi-ne. Ñàyùcànduá, cuàhàn cuyucun ñà-cudamá-nè. Doco na táñãha ga coo listuàmà, dandu nì dàcùní Dios-nè iin seña na ian sánî-nè. ¹¹ Nì xini-nè nì nuna ansivi, te yucán iá iin sìcoto na iin dahmà càcùhun nsì-cúmì punta-ña dìquì-xí, mànuà dècuèndè ndé iá-nè. ¹² Te nì xini-nè ini dahmà mà ñuhú nsidanuu clase quisì; quisì nahnú, quisì cuàtì, xì quisì nduú laa. ¹³ Dandu nì tiacu-nè càhàn iin ana càhàn xì-né, cachí-yà:

—Ndacuiìn-ní cahni-ní quisì jaàn caxì-ní, Pedro.

¹⁴ Doco nì cachi Pedro:

—Còó, Señor mío, mà túhe caxí ñà-quini. Mà túhe caxí ñà-có-ndíà ìque caxí.

¹⁵ Dandu cachí tu ana càhàn xì-némà:

—Màsà càhì-ní quini iá-si, vàchi Dios nduú yùhù, te sàni cachi, iá vii quisì jaàn —nì cachi-yà.

¹⁶ Ùni xichi nì càhàn-yà ducán, dandu nì nana dahmà mà ansivi mànuhá.

¹⁷ Ñàyùcànduá, cuàhà gá nì nacani ini Pedro; ¿ndíà nduá cuní cachàmà? cahan-né. Te divi hora daa sàni caquesaa tiàa nì techuún Cornelio, itá-né yehè, vàchi sàni ndàcàtnùhù-né nùu nècuàchì ñuu mà ndévì iá vehe Simón mà. ¹⁸ Ñàyùcànduá, meru càhàn-nè yehè, xicàn tnùhù-né a divi vehe ma iá Simón Pedro, á coó.

¹⁹ Daaní, Pedro, iá-nè nacání vá ini-nè (ndíà cuní cachi) ñà-nduá nì dàcùní Dios-nè, te nì cachi Espíritu ìi xì-né:

—Cunaha-ní, sàni quesaa ùni tiàa cuní càhàn xì-ní. ²⁰ Ndacuiìn-ní, nuu-ní, te cuahán-nì xì-né. Màsà nácání inì-ní, vàchi yùhù nduú ana nì cana xi-né.

²¹ Ñàyùcànduá, nì nuu Pedro dècuèndè ndé itá tiàa vaxì nùu Cornelio mà, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Amádi yùhù cuní-nsià càhàn xì-nsiá. ¿Índù iin chuun nihí-nsiá vaxì?

²² Dandu nì cacachi nècuàchìmà:

—Nùu capitán Cornelio vaxì-nsi. Nècuàchì ndàà cuisì inì-xi nduú nècuàchìmà. Chívaha viè-nè tnùñuhu xí Dios, te cuú ini nsidaa nècuàchì raza-ní Judea sàhà-né. Te iin ángel ìi xí Dios nì cachi xì-né ñà-nì càná-né mii-ní cùhùn-ní vehe-ne càhàn-ní xì-né cunini-ne —nì cacachi tiàa ma.

²³ Dandu nì dáyáha Pedro tiàa ma ini vehe-ne, te yucán nì caquidì nècuàchìmà iin ñuu. Dandu inga quivì nì naquihin-ne ichì ndacá tnáhâ-né xì Pedro mànuhù. Te iin ùi nècuàchì ñuu Jope cahvi stnà xì Dios, cutnáhâ stnà-nè xì Pedro cuàhàn. ²⁴ Dandu quivì ùi nì casaà-nè ñuu Cesarea. Te yucán ndiatú Cornelio vehe-ne, mii-né xì tnaha-ne, xì nsidaa stnà nècuàchì chicá cutnáhâ vaha xi-né, vàchi sàni cana-ne nècuàchìmà ñà-quixi-ne vehe-ne. ²⁵ Dandu nì sàa Pedro meru vehe ma, te nì quee Cornelio, nì casàhù-nè xì nècuàchìmà, nì sàcuiìn sìsì-né nì cahvi-né nècuàchìmà. ²⁶ Doco Pedro, nì ndacani-ne nècuàchìmà, cachí-nè:

—Ndacuiìn-ní, vàchi na tiàa nduú mii-ní, ducán tiàa nduú yùhù.

²⁷ Dandu nì quesaha-né ndatnúhù-nè xì nècuàchìmà, te ducán nì cayàha-ne ini vehe, te nì xini Pedro cuàhà gá nèhivì sàni nataca ndòò-mà. ²⁸ Dandu nì cachi-nè xì nsidaa nècuàchìmà:

—Mii-nsiá, sà-ìnáhá-nsiâ nansa iá ley xi nsiùhù tè-nduú raza Judea, ñà-có-sãha ley xi-nsi nacuatnahá-nsí xì nèhivì inga ñuu (nahi mii-nsiá). Ni còò stnà permisú yàha-nsi vehe-ne. Doco vichi sàni sàni nì cundaà inì nì quida Dios ñà-mà váha cachi-ndà xì nèhivì inga ñuu ñà-có-xiñùhù Dios-nè, te ò nècuàchì sìquini nduú-né. Còó. ²⁹ Ñàyùcànduá, na

ní cana-nsia yùhù quixi, cóni càchí á cóó. Vichi duha nì quihin ichì váxi. Ñàyùcàndùá, cuní cundaà inì ndíà ndùá dísáhà-xí nì cana-nsia yùhù.

³⁰ Dandu nì cachi Cornelio:

—Cunaha-ní, sàcuàhàn-ndà cùmì quivì, divi hora yohó nahi càhúnì nì cuaà nì sandua. Te iníhí íá dòquí, te xícàn tàhvì nùù Dios. Dandu yucán nì ndecunu iin tiàa nì xini, ndiaha gá nchií sicoto xi-ne. ³¹ Te nì cachi-nè xì: “Cornelio, sàni tiacu Dios xícàn tàhvì-ní nùù-yá, te sàni natùì stná obra xi-ní nùù-yá. ³² Ñàyùcàndùá, techuun-ní nèhivì cùhùn ñuu Jope, te cana-ní iin tiàa nani Simón Pedro; íá-nè vehe inga Simón, iin nècuàchì dacáhi xì iin. Yuhù mar nduú vehe-ne. Te nú sàni quesaa-nè yohó, dandu icúmí-nè càhàn-nè xì-ní”. ³³ Ñàyùcàndùá, vichi vichi nì dàsáì razón ñà-quixi-ní. Te vátùni nì quida-ní nì quesaa-ní. Te vichi, yohó ndoó nsidaa-nsí nùù Dios ndiatú-nsí cunini-nsi nsidaa ñà-ndùá sàni cachi Dios xì-ní —nì cachi Cornelio.

Ñà-ndùá nì cachi Pedro na íá-nè vehe Cornelio

³⁴ Dandu nì càhàn Pedro xì nsidaa nècuàchì mà, cachí-nè:

—Vichi sàni cundaà inì, ñà-ndáà nduá, có-càhíchì ini Dios ni-iin nèhivì. ³⁵ Vàchi có-quidá mà, nú cuisì cahvi víi iin nèhivì mii-yá, te quidá víi-né, dandu icúmí-nè ndee vaha-ne nùù-yá, mate nèhivì ndéni ñuu nì cui ni cundúú-né. ³⁶⁻³⁷ Te mii-nsiá, sà-ináhá-nsiá ñà-ndùá nì cachitnùhu Dios xì raza-nsì Israel, nì dàquésáá-yà iin razón ndiaha nansa nàcundoo vaha-nda nùù-yá quida Jesucristu. Te Jesucristu, Stoho nsidanicuú nèhivì ñuhiví nduú-yá.

Pues ináhá vaha-nsia ñà-ndùá nì cuu, ñà-dihna Juan nì quixi nì càhàn xì nèhivì, te nì quida iì stná-nè nècuàchì mà. Daaní, ndè ñuu Galilea nì quesaha chuun xi Jesús de Nazaret, te dècuèndè inicutu ladu Judea nì xitià stná palabra sàhà chuun ma. ³⁸ Te ináhá stná-nsiá nansa nì quida-ya, nì nihì fuerte-yà Espiritu ìì xí Dios. Ñàyùcàndùá, nì xicanuu-ya nì quida-ya milagru ndiaha, nì dándúvaha-ya nsidaa ana ndohó quidá ñà-malu, vachi Yuamáni-yá Dios íá xì-yá. ³⁹ Te nsiùhù, testigu xínduu-nsi, vachi nì xinínùù-nsí nsidaa ñà-ndùá nì quida-ya ladu Judea xì stná ñuu Jerusalén. Dandu nì sahnì nèhivì-yá. Nchìca cruz nì chituu-neyà. ⁴⁰⁻⁴¹ Doco tixi ùni quivì nì natiacu-yà nì quida Yua-yá Dios. Dandu cuàhà xichi nì ndecunu-ya nùù nèhivì, doco màdì núù nsidaa-né. Còó, cuisì nùù nsiùhù nècuàchì nì chitnùnì ini Dios ndecunu-ya nùù-xí, vachi divi nsiùhù nì nacàxin-ya cunduu ana cuninùù xì-yá na ní natiacu-yà, dècuèndè nì cutnahá stná-yà xì-nsí nì xixi-nsi (nùù mesa). ⁴² Dandu nì sàcùnaha-nsí nùù-yá ñà-dacuítì-nsì palabra sàhà-yà nùù nèhivì, cachi-nsì xì-né ñà-divi mii-yá nì chitnùnì ini Dios nsidandaà sàhà cuàchi nsidanicuú nèhivì, nèhivì itíacú, xì nèhivì sàni xihì. ⁴³ Te cunaha-nsiá, divi sàhà mii-yá nì cachitnùhu stná nsidaa nècuàchì nìsa càhàn cuenta xi Dios sàhana, nì cachi-nè ñà-sàhà mii-yá vátùni ndoo cuàchi nsidaa ana cunindisa-xi-yá, te ndacùcahan xi quivì-yá —nì cachi Pedro.

Nansa nì ndè Espiritu ìì xí Dios ini anima nèhivì inga raza ndoó vehe Cornelio

⁴⁴ Daaní, meru càhàn Pedro, dandu fuerte nì quixi Espiritu ìì xí Dios ini anima nsidaa nècuàchì (inga raza) iníni má. ⁴⁵⁻⁴⁶ Te nì quesaha ní càhàn-nè dàhàn sàà, ndeníhí vaha-ne Dios. Ñàyùcàndùá nì ndulocó nècuàchì raza Judea nì quixi xi Pedro, vachi nì xini-nè dècuèndè stná nècuàchì inga raza sàni nihítàhvì Espiritu ìì xí Dios. ⁴⁷ Ñàyùcàndùá nì cachi Pedro xì nècuàchì raza-nè xiníndísá-má:

—Sàni xini-nsiá nansa nì nihítàhvì stná nècuàchì yohó cucumi-né Espiritu ìì xí Dios nahi nsiùhù. Ádi còó iin cuní cadì xì nùù-né ñà-cuhiì-né vichi.

⁴⁸ Dandu nì cachi Pedro xì compañeru-nè mà ñà-nì ndacùcahan-né quivì Jesucristu, te quida iì-né nècuàchì sàà mà. Ñàyùcàndùá, na ní nsihì nì cuhiì nsidaa nècuàchì mà, dandu nì sacundahví-nè nùù Pedro ñà-nì còó chii gá-nè iin ùi gá quivì xì-né.

¹ Daaní, nì xitià cuentu nansa nì cuu nì xinindisá stná nècuàchì inga raza mà. Dècuèndè stná ladu Judea nì sàà razón mà, te ñàyùcàndùá nì xinitnùhu stná nècuàchì apóstol xì dava ga nècuàchì xiníndisâ. ² Sàhájàn na ní nasaa tu Pedro ñuu Jerusalén, dandu nì tnàtuu cuàhà nècuàchì raza-nè nùù-né, te nì quesaha-né xítñùhu-ñané, ³ cachí-nè:

—¿Índù chuun nì quìhitnaha-ní xì nècuàchì có-nchícùn ley xi-nda, te nì yàha-ní vehe-ne nì xixi-nsia?

⁴ Dandu nì nacani nsihi Pedro xì nècuàchìmà nansa nì cuu, te dohó nì cachi-nè:

⁵ —Ñuu Jope ié` xícàn tàhví nùù Dios, te nì dàcùnì-yà yùhù ñàha. Nì xinì iin ñà-ndúu nahi dahmà cahnú cácuñun nsì-cúmì punta-ñà dìquì-xí, te ndè ansivi nì nua vaxan ndé ié`. ⁶ Indéhe váhi, te nacání inì, ¿ndíá nduá ñuhuma? Te yucán ñuhú nsidanuu clase quisì: quisì nahnú, quisì yùcù, quisì cuàtì, xì stná laa. ⁷ Dandu nì tiacuì cáhàn iin ana cáhàn, cachí-yà xí: “Ndacuiñ-ní cahnì-nísi caxì-ní, Pedro”. ⁸ Doco nì cachì xì-yá: “Còó, Señor mío, mà túhe caxí ni-iin ñà-quini, ni-iin ñà-có-ndíá ìqué caxí”. ⁹ Dandu, inga xichi nì cáhàn-yà ansivi, cachí-yà xí: “Màsà cáchì-ní quini iá-si, vèchi Dios nduú yùhù, te sàni cachì, iá vii-sí”, nì cachi-yà. ¹⁰ Ònì xichi nì cáhàn-yà xí ducán, dandu nì nana dahmà xì quisì mà mànuhá ansivi. ¹¹ Daaní, divi hora yucán sàni quesaa ùni tiàa, itá-né tùvèhé ndé ié`. Ndè ñuu Cesarea nì quixi-ne nandúcú-nè yùhù. ¹² Dandu nì cachi Espíritu ì xí: “Cuahán-ní, cutnaha-ní xì nècuàchìmà cùhùn, doco màdí cachì-ní a ndísá, á cóó”. Dandu ní saqui ññù compañerú iin-ni cahvi stná xì Jesús, divi nècuàchì itá yohó, te ndacá tnahá-nsí cuàhàn-nsì (ñuu yucán. Te na ní sàà-nsì), nì quìhvi-nsi ini vehe tiàa nì cana xí. ¹³ Dandu nì nacani-ne xì-nsí nansa nì cuu nì xini-nè iín iin ángel xi Dios ini vehe-ne, te nì cachi ángel mà xì-né: “Techuun-ní tiàa cùhùn ñuu Jope cana-ní Simón Pedro quixi-ne, ¹⁴ vèchi icúmí Pedro mà cachitnùhu-ne xi-ní iin razón ndiaha nansa càcu anima-ní nùù Dios, mii-ní xì nsidaa stná nèhivì vehe-ní”, nì cachi ángel mà. ¹⁵ Daaní, làcà ní quesahí cáhìn xì nèhivì ndoó yucán, te fuerte nì quixi Espíritu ì xí Dios dìquì-né, nacua nì quida-ya xì ndohó daa. ¹⁶ Dandu ní nsinuu inì nansa nì cachitnùhu Stoho-ndà Señor xì-ndà na ní cachi-yà: “Ñà-ndáà nduá, tècuì nisa quida ì Juan nèhivì, doco mii-nsiá, tìxi Espíritu ì xí Dios icúmí-nsiâ nduhì-nsiá”, nì cachi-yà. ¹⁷ Pues divi ducán ndisa nì cuu stná xì nècuàchì inga raza mà, nì nihítáhvì stná-nè Espíritu ì xí Dios nacua nì nihítáhvì ndohó na ní xinindisa-nda Stoho-ndà Jesucristu. Ñàyùcàndùá, (nì cundaà inì), divi Dios nduú ana nì quida xi ñà-jaàn, te sàhámà nì nacani inì chicá vaha màsà càdì nùù-yá —nì cachi Pedro.

¹⁸ Dandu na ní nsihi nì inini nècuàchì Jerusalén mà palabra jaàn, dandu nì ndò vaha ini-nè, te nì naquimanì-né Dios, cachí-nè:

—Pues ñà-ndáà nduá, dècuèndè stná nècuàchì inga raza sàni nihítáhvì ñà-cuu-ne ar-repentir sàhà cuàchi-ne, te ducán cundiatú-nè vida ndiaha nicanicuahàn —nì cachi-nè.

Nansa nì xinindisá stná nèhivì ñuu Antioquía

¹⁹ Cunaha-ní, divi tiempu nì casahnì nèhivì Esteban nì quesaha stná-nè quida quini-ne xì nsidaa gá nèhivì xí Jesús. Ñàyùcàndùá, cuàhà nècuàchìmà nì xitià nihni cuàhàn cuàhà ñuu. Dècuèndè stná ñuu Fenecia nì casaà dava-ne, xì ndè stná ñuu Chipre, xì ñuu Antioquía. Te yucán nì cáhàn stná-nè palabra xi Dios, doco xi cuisì nècuàchì raza-nè Judea. ²⁰ Daaní, dava nècuàchì ñuu Chipre xì dava stná nècuàchì ladu Cirene, nì casaà stná-nè ñuu Antioquía mà, te mii-né, ndisa, nì cáhàn-nè xì nèhivì ñuu mà có-ndúu raza Judea, nì cachitnùhu-ne ñà-ndúu razón ndiaha sàhà Stoho-ndà Jesucristu. ²¹ Te cuàhà gá nì chindee-yànè, vèchi cuàhà nècuàchì ñuu mà nì xinindisá, te nì tenchicùn stná-nè ichì-yá.

²² Daaní, nì xinitnùhu stná nèhivì xí Jesús ndoó ñuu Jerusalén nsidaájàn. Ñàyùcàndùá, nì techuún-né Bernabé cuàhàn-nè Antioquía. ²³ Te na ní sàà-nè yucán, yàha ga nì cudì ini-nè na ní xini-nè ñà-cuàhà guá gracia sàni sàhatahvì Dios nèhivì yucán. Ñàyùcàndùá, nì cáhàn-nè xì nècuàchìmà ñà-siempre Stoho-ndà Señor ni cahvi xi-né. ²⁴ Vèchi Bernabé

mà, vaha ndisa ini-nè, vachi chitu anima-nè Espíritu lì xí Dios, te xiníndísâ fuerte-nèyà. Te cuàhà gá stná nêhivì ñuu mà nì tenchicùn xì ichì-yá.

²⁵ Dandu nì quihin Bernabé mà ichì cuàhàn-nè ñuu Tarso nandúcu-nê Saulo. Te na ní ndacùhun tnahá-né, nì nacuatnahá-né màndixi-ne ñuu Antioquía. ²⁶ Daaní, inii iin cuà totoo nì nataca-nè xì cuàhà nêhivì xí Jesús, nì dàcuàhá tnahá-né. Te cunaha-ní, divi ñuu Antioquía mà nduú ndé nì quesaha nêhivì cachí-nè cristianu xì nècuàchì nchícùn ichì Jesús.

²⁷⁻²⁸ Daaní, quivì yucán nì casaà stná itnii nècuàchì profeta ñuu mà. Ñuu Jerusalén nì quixi-ne. Te iin-ne nani Agabo; te divi nècuàchìmà nì sàcuìin-nè mahì nêhivì natácá mà, te nì dàcáhàn Espíritu lì xí Dios-nè, nì cachitnùhu-ne ñà-vàxi tnama inicutu ñuhivì. Te ñà-ndáà nduá, vachi ducán nì cuu ndisa tiempu xi rey cahnú nani Claudio. ²⁹ Ñàyùcànduá, (na ní tiacu) nêhivì (ñà-vàxi tnama), dandu nì nacani ini-nè chicá vaha chindee-né nècuàchì hermanu (ndahví) ndoó ladu Judea, vètùnì cuàha iin iin-ne iyuhu según ñà-nduá sàà-nè cuàha-ne. ³⁰ Ñàyùcànduá, nì nacuatnahá dìhùn, te nì quida-neà entregar nùù ndahà Bernabé xì Saulo. Dandu nècuàchìmà, nihí-nèà nì sàà (ladu Judea), te nì ndòà ndahà nècuàchì sahnú idónuu.

12

Nansa nì xihì Jacobo, te nì tñii stná Pedro

¹ Daaní, divi tiempu yucán nì dándacú rey Herodes tñii dava nècuàchì natácá cahvi xi Jesús, ñà-dandohó-tené. ² Te iin nècuàchì nì ndoho ma nduú ñani Juan nani Jacobo, vachi nì dándacú rey mà, te nì sahnì-té nècuàchìmà xì espada. ³ Dandu nì xini rey mà cudí ini nècuàchì ñuu mà ñà-nì xihì ndómà, ñàyùcànduá nì nacani ini-te chicá vaha tñii stná-te Pedro. Meru quivì iá vicò xixí-né pan có-ndútáchí nì sanduamà. ⁴ Ñàyùcànduá nì tñii stná Pedro, te nì sàcùndiadi-nè, nì ndò-ne ndahà soldadu, cùmì cúmì-té nì sandiaa xì-né, te cùmì turnu iá nsiquívì. Te rey mà, cuisì ndiatú-te yàha inga vicò, divi vicò pascua, dandu tavà-té nècuàchìmà ñà-cundehè nêhivì-né, (te cui-nè). ⁵ Ñàyùcànduá, yucán iá Pedro, ndiadí-nè vehecàa. Doco nècuàchì natácá cahvi xi Jesús, cuàhà gá nì xicàn tàhvì-né nùù Dios sàhà nècuàchìmà.

Nansa nì quee Pedro vehecàa nì quida Dios

⁶ Daaní, nì sàà iin ñuú antes quivì cuàhàn rey mà tavà-té Pedro cundehè nêhivì-né. Te indúhu-né ini vehecàa ma, quidí naà-né. Te itánduhù stná soldadu iin iin ladu-nè, itnii-te cadena nuhní-nè, te xí-ita stná soldadu ndiaá yehè. ⁷ Dandu na iin cachí yucán nì ndecunu iin ángel xi Stoho-ndà Señor, te nì natnuù iin luz ini vehecàa ma. Te nì tuxìn ndáha ángel mà diin tixì Pedro, nì dándacò-ñané, te nì cachi-nè:

—Ndacuiin-ní vichi duha.

Daaní, cadena nuhní ndahà Pedro, nì dàñàtnahá miá. ⁸ Te nì cachi tu ángel:

—Nacuhni-ní siuhmatixi-ní, te nacuaiin-ní ndisàn-ní.

Te na ní nsihì nì quida Pedro ducán, dandu nì cachi tu ángel mà xì-né:

—Cundixi-ní dòò-ní, te cunchicùn-ní yùhù cùhùn-ndà.

⁹ Ñàyùcànduá, nì tenchicùn Pedro ángel mà cuàhàn-nè, doco cóni cúndáà ini-nè a ndísá ñà-ndáà nduá cuú xi-né, á coó, vachi na ian sánî-nè quidá Dios nduá cahan-né.

¹⁰ Dandu nì cayàha-ne ndé iin iin soldadu ndiaá, te después nì yàha stná-nè nùù ingà-te, dandu nì sàà-nè ndé yehè cáa cahnú quee-nda calle ñuu mà. Te nì nuna miá, dandu nì caquee-ne fuera cuàhàn-nè. Te nì sàà-nè ndé nacáhndé-nè inga calle, te yucán nì nacoó ángel mà-né cuàhàn-nè. ¹¹ Dandu nì sàà Pedro nì cundaà vaha ini-nè, te nì cachi-nè:

—Vichi sàni cundaà inì, ñà-ndáà nduá, nì techuún Stoho-ndà Señor ángel xi-ya, nì sàà-nè nì tavà-né yùhù ndahà Herodes. Te vitni còò gá iñàha cuu xí nacua nì cuni tè-raza Judea cuu xí.

¹² Daaní, na ní nsihì nì nacani ini-nè sàhámà, dandu cuàhàn-nè vehe María nduú dihi Juan Marcos. Te yucán ndoó cuàhà nêhivì sàni nataca, xicàn tàhvì-né nùù Dios. ¹³ Dandu nì dàcàsàn Pedro tranca mà, cásàhú-nè. Te nì quee iin ñahà chii nani Rode vaxi-ñà

cunini-ñà ana cáhàn. ¹⁴ Te nì nacuni-ña tàchì Pedro. Doco ñà-cuàhà guá cudî inì-ña, cóni nácúná-ña yehè; nì dàyáa-ña nì nansihvià vehe, nì cachitnùha xì nèhivì mà ñà-divi Pedro nduú nècuàchì cáhàn yehè mà. ¹⁵ Doco nèhivì yucán, cóni xiníndísâ-né, ñàyùcàndùá nì cachi-nè xì-ñá:

—Ádi sání culocú.

Doco mii-ñá, iin-ni cachí-ña divi ñà-ndáa nduá.

—Còó —cachí-nè—, ádi ángel (ndiaá) xì-né nduú ana cáhàn.

¹⁶ Doco iníní-né casan yehè, cásàhú ì Pedro. Ñàyùcàndùá nì (caquee-ne nì) nacuna-ne yehè, te nì xini-nè ÿdivi Pedro nduú-né! Ñàyùcàndùá nì ndulocó sàstnùhù-né. ¹⁷ Dandu nì cuu ndahà Pedro ñà-nì cúníní nècuàchìmà ñà-ndùá cuàhàn-nè cachi-nè, te nì nacani-ne nansa nì nìhì-né nì quee-ne vehècàa ma nì quida Stoho-ndà Señor. Te nì cachi stná-nè xì nècuàchìmà (nì cùhùn-nè) cachitnùhu stná-nè xì Jacobo xì dava ga compañeru-nè xiníndísâ. Dandu nì quee-ne cuàhàn-nè inga xaan.

¹⁸ Daaní, na ní tùinuù quivì yucán, cuàhà gá nì ndulocó soldadu, ÿíndù cuàhàn Pedro? cahan-té. ¹⁹ Te rey Herodes, nì dàndàcú-te ñà-nanducù-né cuàhà xaan. Doco cóni nátùì-ne. Ñàyùcàndùá, nì sanicuàchi rey mà sàhà soldadu mà, te nì sahnì-ñátê. Dandu nì quee rey mà ladu Judea cuàhàn-te ñuu Cesarea, te yucán nì ndòo-tè.

Nansa nì xihì rey Herodes

²⁰ Cunaha-ní, xiní ùhì rey mà nèhivì ñuu Tiro xì nèhivì ñuu Sidón. Doco mii-né, cuní-nè nàcùndoo vaha-ne xì-té, vachi ndè ñuu-te quixí ñà-ìtiácú-nè ñuu-nèmà. Ñàyùcàndùá, nì nìhì-né nì nàcùndoo vaha-ne xì iin ana xinúcuáchi nùu-té vehe-tè, divi iin tiàa nani Blasto. Dandu iin-ni nì ndatnuhu nsidaa-né, te nì catnàtuu-ne nùu rey mà tìxi Blasto mà, (áma níhì-né nàcùndoo vaha-ne xì-té). ²¹ Te nì saquìn-te iin quivì (quixi tu nsidaa-né). Ñàyùcàndùá, divi quivì mà nì sàcòo-tè silla cahnú xí-te, ndixí-te sìcoto viì xí-te, te nì càhàn-te sàhù xì nsidaa nècuàchìmà. ²² Dandu yáha ga nì càna fuerte-nè, cachí-nè:

—¡Màdì nèhivì ùún cáhàn! ¡Iin dios nduú ana cáhàn! —cachí-nè, càna-ne.

²³ Dandu vichi duha nì dùcùn rey mà iin castigu nì quida ángel xi Stoho-ndà Señor, vachi cóni tàvâ-te tñùñuhu xí-yá. Ñàyùcàndùá, nì saxì sùndacu inì-te, te nì xihì-te.

²⁴ Doco razón ndiaha xí Stoho-ndà Señor, chicá nì xitià inicutu, te chicá cuàhà nèhivì nì tenchicùn xì palabra mà.

²⁵ Daaní, na ní nsihì nì xìnu chuun nì quida Bernabé xì Saulo ñuu Jerusalén yucán, dandu nì saca-ne Juan Marcos, te ndacá stnahá-né nì quee-ne ñuu mà mànuhù-né.

13

Nansa nì quihin Bernabé xì Saulo iin ichì caní cuàhàn-nè chuun xi Jesús

¹ Ñuu Antioquía mà nì sandoo cuàhà nècuàchì natácá cahvi xí-yá. Te dava-ne nduú nècuàchì chináhá, te dava-ne nduú profeta cachitnùhu razón xi Dios. Te nècuàchì chicá xíquida ducán nì sanduu Bernabé, xì Simón el Negro, xì stná Lucio nì quixi ñuu Cirene, xì stná Saulo, xì stná Manaén, iin nècuàchì dava-ni nì sahnù xi gobernador Herodes.

² Daaní, nì cuu iin quivì na cahvi nsidaa-né Stoho-ndà Señor, te iníhî stná-nè nùu-yá ndóo dòcò-nè, dandu nì cachi Espiritu ì xì-né:

—Cunaha-nsiá, cuaán cunduu chuun xi Bernabé xì Saulo vichi, vachi sàni nacàxin mii-né. Ñàyùcàndùá, nacoò-nsianè nì cùhùn-nè quida-ne inga chuun xi —nì cachi-yà.

³ Ñàyùcàndùá chicá nì inihii-né, te nì xicàn tàhvì stná-nè nùu-yá. Dandu nì chitandòó-né ndahà-né dìni Bernabé xì Saulo (ñà-cundujàn seña ñà-sàni nìhì nècuàchìmà chuun ndiaha). Dandu nì ndaquìndèè-né xì nècuàchìmà cuàhàn-nè.

Nansa nì quida Bernabé xì Saulo na ní sàà-nè ñuu Chipre

⁴ Ñàyùcàndùá, nì quihin nècuàchìmà ichì cuàhàn-nè, vachi sàni techuún Espiritu ì-né cùhùn-nè. Te nì sàà-nè ñuu Seleucia. Te yucán nì nana-ne iin barcu cuàhàn-nè ndè iin ñuu cahnú nani Chipre. ⁵ Te meru ñuu ndé nì nuu-ne barcu mà nani Salamina. Dandu

cuàhàn-nè veheñùhu xi nècuàchì raza-nè Judea iá yucán, te nì càhàn-nè palabra xi Dios. Te cutnáhâ stná Juan xì-né, xinúcuáchí nècuàchìmà nùù-né. ⁶⁻⁸ Dandu nì nacàhin-ne inii ñuu mà dècuèndè nì sàà-nè inga orilla mar ndé iá ñuu Pafos. Te yucán nì ndacùhun tnahá-né xì iin tètàtnà nani Barjesús. Te Elimas nani stná-te, vàchi ducán cachí-nè xì tètàtnà dàhàn yucán. Iin tè-raza Judea nduú stná-te, te càhàn-te razón xi Dios, cachí-te, doco dandahví uun-tè. Pues divi-tè iá nùù iin nècuàchì nchichí cusáhnû ladu yucán nani Sergio Paulo. Te nècuàchìmà, nì cana-ne Bernabé xì Saulo, vàchi cuní-nè cunini-ne palabra xi Dios. Doco tètàtnà mà, nì càhàn-te dìquì Bernabé xì Saulo, daquítnùhu-tè nùù nècuàchì cusáhnú-má ñà-màsà cúníndisâ stná-nè ichì Jesús. ⁹ Dandu Saulo, ò nì càchí stná-ndà Pablo, fuerte nì quixi Espíritu ìlì xí Dios ini anima-nè, ñàyùcàndùá nì indehè váha-ne tètàtnà mà, ¹⁰ cachí-nè xì-té:

—Ndahví-nî, vàchi dandahví uun-ní nèhivì ñà-cuàhà gá maña quida-ní, te ni-iin ñà-vàha có-cuú inì-ní sàhà-xí, vàchi dèhe ñà-malu nduu-ní. ¿Índù chuun tùha guá-nî datúcù-ní nèhivì ñà-màsà cúnchícùn-nè ichì ndácuìsì Stoho-ndà Señor? ¹¹ Doco cunaha-ní, sàhà-ñá quida-ní ducán, ñàyùcàndùá icúmí-nî ñìhì-ní iin castigu xi Dios vichi. Icúmí-nî cuaà dahuun-ní iin ratu; ni nduà orá mà cútùì ga nùù-ní —nì cachi Pablo.

Dandu vichi duha nì cuaà nùù témà, te nì nàcuìin tnùù dahuan. Ñàyùcàndùá, nì quee-tè cuàhàn-te nanducu-té ana cudítá xì-té cacanu. ¹² Te na ní xini nècuàchì cusáhnú-má ñà-ndùá nì cuu, dandu nì xinindisá stná-nè palabra xi Dios, vàchi nì ndulocó-nè sàhà ñà-ndùá chináhá Pablo sàhà Stoho-ndà Señor.

Ñà-ndùá nì quida Pablo xì Bernabé na ní sàà-nè ñuu Antioquía iá ladu Pisidia

¹³ Dandu Pablo xì compañeru-nè, nì nana-ne iin barcu, te nì yàha-ne mar, nì sàà-nè ñuu Perga iá ladu Panfilia. Te yucán nì naco Juan-nè mànuhù-né Jerusalén. ¹⁴ Dandu nècuàchìmà, nì quee-ne ñuu Perga mà nì sàà-nè ndè ñuu Antioquía iá ladu Pisidia. Te quivì descansu cuàhàn-nè visita veheñùhu xi nècuàchì raza-nè Judea, te nì sàcúndoo-ne yucán. ¹⁵ Dandu nì cahvi nècuàchì xícusahnú veheñùhu ma tutu nduú ley xi Dios, xì stná tutu ìlì nì tiaa nècuàchì profeta sàhana. Dandu nì techuún-né razón nùù Pablo xì Bernabé, cachí-nè:

—Nú iá iin conseju vaha cuàha-nsia nsiùhù, vátùni càhàn-nsià vichi, ñàni.

¹⁶ Dandu nì ndacuiin Pablo, te nì dànáhà ndahà-né ñà-nì cúndóó dádî nsidaa-né, te nì cachi-nè:

—Mii-nsiá nècuàchì raza xi Israel, xì nsidaa gá mii-nsiá nècuàchì cahvi stná xì Dios, cunini vaha-nsia. ¹⁷ Divi Yua-nda Dios nduú ana càhvì nsidaa nèhivì raza-ndà, vàchi sàhana nì nacàxin-ya xì-ndà ñà-cunduu-ne nèhivì xí-yá. Te na ndoó xicá ñi-né ñuu Egipto, dandu ndiaha gá nì chindee-yánè, nì quida-ya cuàhà milagru nahnú, te nì tavà nsìhí-yánè nùù ñuu mà nì caquee-ne libre. ¹⁸ Daaní, ùì dico cuà nì xicanuu-ne yucù dãná. Te mate ndahví modo xi-ne, doco nì quidandee ini-yà sàhà-né inii cuà mà. ¹⁹ Daaní, después na ní sàà-nè ladu Canaán, dandu nì dándañúhú ñi-yá nèhivì ndoó ùsà ñuu nahnú yucán, te nì sàhatahvì-yánè ñuu mà.

²⁰ Daaní, nì yàha 450 cuà, te inii tiempu yucán puru juez nisa dandacu-xi nùù xì-ndà mà, vàchi ducán nì cachi mii-yá. Te ducán nisa ìa dècuèndè tiempu nì quesaha Samuel càhàn-nè cuenta xi-ya. ²¹ Dandu nì xicàn xì-ndàmà coo iin rey dandacú nùù-né, (te màdì gá juez). Ñàyùcàndùá, nì cachi Dios ñà-iin tiàa nani Saúl cunduu rey xi-ne, iin descendencia xi xì-nda Benjamín, te yua-né nì sanani Cis. Pues divi nècuàchìmà nì dándacú ùì dico cuà nùù ñuu-ndà.

²² Daaní, después nì dàcúxíó Dios nècuàchìmà, te nì sàha-ya David chuun dandacuma, vàchi dohó nì cachi-yà sàhà-né: “Sànì xini, vaha ga modo xi dèhe Isaí nani David, te cudí gá inì sàhà-né. (Vàchi ináhî) icúmí-nê quida-ne cumplir nsidaa ñà-ndùá cuní coo”, nì cachi Dios. ²³ Dandu nì quida stná-yà comprometer ñà-cunduu iin descendencia ndiaha xí nècuàchìmà ana dacácu xi raza-ndà Israel. Ñàyùcàndùá, cunaha-nsiá, divi Jesús nduú ana ndiaha ma nì chitnùnì ini Dios dacácu xi-nda. ²⁴ Doco na táñâha ga quesaha Jesús (càhàn-yà palabra xi-ya), dandu dihna Juan nì quixi nì càhàn sàhù xì nsidaa nècuàchì

raza-ndà Israel sàhà-ñá nì cùú-né arrepentir, te cuhiè-né. ²⁵ Dandu después na sádaa-ní nsihi vida xi Juan ñuhiví yohó, dandu nì càhàn-nè xì nèhivì, cachí-nè: “¿Ana nduú yùhù, cahan-nsiá? Pues cunaha-nsiá, màdì mii-yá nduí. Doco después na sání yàhi, dandísá vaxi ana nduú mii-yá. Vàchi yùhù, ni có-nâtùì cundui mozo xi-ya ñà-taví ndisàn-yá”, nì cachi Juan.

²⁶ Ni cúníní vaha nsidaa mii-nsiá nècuàchì nduú descendencia xi xii-ndà Abraham, xì nsidaa stná mii-nsiá nècuàchì dava ga cahvi stná xì Dios, vachi nùù mii-nsiá sàvaxì razón yohó nansa càcu anima-ndà, ñàni. ²⁷ Vachi nècuàchì ndoo ñuu Jerusalén, xì stná tè-xícusahnú nùù-né yucán, cóni cundàà ini-nè ana nduú Jesús, ni cóni cundàà stná ini-nè ñà-nduá cuní cachi tutu ìì, mate divi nduá cahví-né cada quivì descansu, te divi nduú stná tutu ndé nì cachitnùhu profeta sàhana ñà-ìcúmí nèhivì cahnì-néyà. Te divi ducán ndisa nì cuu, vachi tè-xícusahnú ñuu-ndàmà, nì dayáha-tèyá ndahà nèhivì cahnì xì-yá. ²⁸ Mate còò ni-iin falta xi-ya, doco nì xicàn-te nùù Pilatu ñà-cui-yà.

²⁹ Ñàyùcànduá, divi ducán nì cuu nacua nì cachitnùhu tutu ìì icúmí cuu xi-yá, nì dandòhó-teyá, (te nì xihì-yà). Dandu nì nanihi nèhivì cuerpu xi-ya nùù cruz, te nì chinduhù-néyà ini cueva. ³⁰ Doco después nì natiacu-yà nì quida Yua-nda Dios. ³¹ Te cuàhà xichi nì ndecunu-ya nùù nècuàchì ladu Galilea nì quixi xi-yá ndè ñuu Jerusalén. Caní quivì nì ndecunu-ya ducán, te nèhivì nì xini xì-yá, testigu xínduu-ne, nacání-né xì nèhivì sàhà-yá.

³²⁻³³ Ñàyùcànduá, nsiùhù, cachitnùhu-nsi xì-nsiá iin razón ndiaha, vachi nacua nì quida Dios xì xii-ndà comprometer ñà-ìcúmí-yà danátíacú-yà Jesús, pues divi ducán sàni quida ndisa-ya vichi tiempu xi ndohó nècuàchì nduú descendencia xi xii-ndà mà. Vachi dohó cachí Dios nùù alabanza ìì, divi alabanza ùù ndé cachí-yà: “Mii-ní, Dèhemaní nduu-ní. Sà-itiácù-ní vichi nì quide”. ³⁴ Daaní, íá gà más ñà-nduá nì cachi Dios sàhà-ñá cundàà ini-ndà cuàhàn-yà danátíacú-yà Jesús, te mà cúí gà-yà, ni mà téhì cuerpu xi-ya, vachi dohó nì cachi stná Yuamání-yá xì-yá: “Nacua nì cachi xì David ñà-seguru icúmí cundehè ndahvî mii-né, pues divi ducán icúmí quida stnáì xì mii-ní”, nì cachi-yà sàhana.

³⁵ Ñàyùcànduá, nùù inga alabanza ìì íá ndé nì càhàn David xì Dios, te dohó nì cachi-nè: “Mà cuáha-ní tèhì ana ìì xí-nî ini yaví”. ³⁶ Pues (inaha-nda), ñà-ndàà nduá, nì quida vî David mà xì nèhivì ñuu-ndà tiempu xi-ne, nacua nì cachi Dios xì-né, doco nì xihì-nè, te nì ndùxin-ne ndé nì ndùxin xii-né, dandu nì tnànì iquícúñú-nè ñuhù. ³⁷ Doco Jesús, còò. Cóni tnànì iquícúñú-yà, vachi nì natiacu-yà nì quida Yua-nda Dios.

³⁸ Ñàyùcànduá, nì cúnáhá nsidaa-nsiá ñà-divi sàhà Jesús vátuni ndutu cuàchi-nda, ñàni. ³⁹ Mate tíxi ley sahnú xí Moisés còò nansa ndoo ndisa cuàchi-nda, doco vichi nú nì cúníndísá-ndá Jesús, dandísá, vátuni, vachi nsidaa ana xiníndísá xí-yà, seguru ndoo nsihi cuàchi-ne. ⁴⁰ Ñàyùcànduá, cuidadu cundoo-nsia ñà-màsà cúú xí-nsiâ nacua nì cachi nècuàchì sàhana ndé nì cachi-nè:

⁴¹ Cundehè váha-nsia, mii-nsiá tè-càhíchì inì-xi, vachi cuàhìn quide iin milagru cahnú tiempu xi-nsia. Doco mà cúníndísâ-nsiá, mate claru nì cachitnùhu nèhivì xì-nsiá, te sàhàmà cuisì icúmí-nsiâ ndulocó cuàhà-nsiá, te sàà-nsià ndañuhu dahuun-nsia.

Ducán nì cachi Dios —cachí Pablo.

Nansa nì càhàn Pablo xì cuàhà gá más nèhivì ñuu Antioquía íá ladu Pisidia

⁴² Daaní, na ní quee-ne xì compañeru-nè veheñuhu ma, dandu nì sacundahví nèhivì cuàhà mà nùù-né áma nacánì gá-nè xì nècuàchì mà palabra yucán inga quivì descansu.

⁴³ Ñàyùcànduá, na ní nsihi nì nacuitià nsidaa nècuàchì mà veheñuhu ma, dandu nì tenchicùn cuàhà-né Pablo xì Bernabé, xínduu-ne nècuàchì raza Judea, te xínduu stná-nè nècuàchì inga raza nì yàha ndè religión Judea mà ñà-cahvi stná-nè Dios. Dandu Pablo xì Bernabé, nì càhàn-nè xì nsidaa nècuàchì mà ñà-iin-ni ni cunchícùn-nè ichì-yá ndé nìhì ndisa-nda gracia.

⁴⁴ Daaní, nì yàha ùnà quivì, dandu nì nataca tu nèhivì, te làcà iyuhu-né nì cumani cunduu nsidanicuú nèhivì ñuu mà nì nataca ñà-cunini-ne palabra ìì xí Dios. ⁴⁵ Doco

dava nècuàchì raza Judea mà, na ní xini-nè ñà-cuàhà guá nècuàchì inga raza sàni nataca, dandu nì cumbidia ini-nè, te nì càhàn ùhí-nè dìquì ñà-nduá nì cachi Pablo; quini ga nì càhàn-nè sàhà (palabra ìi mà). ⁴⁶ Doco Pablo xì Bernabé, cóni yúhî-nè; nì naxiconihí-né nùù nècuàchìmà, cachí-nè:

—Primeru mii-nsiá nì ñihítàhvì-nsiá cunini-nsia palabra ìi xí Dios, doco vichi sàni cahíchì inì-nsia palabra mà, na ian có-cùnì-nsiá natùì-nsia cucumi-nsiá vida ndiaha nicanicuahàn. Ñàyùcànduá icúmí-nsí càhàn-nsì razón mà xì nèhivì inga raza yohó. ⁴⁷ Vàchi ducán nì sàcùnaha-nsí nùù Stoho-ndà Dios quida-nsi, vachi dohó nì cachi-yà (xì Jesús):

Sàni sàhi mii-ní chuun ñà-danátñùù-ní ini anima nèhivì nsidanicuú raza. Sàhà mii-ní icúmí càcu anima nèhivì ndoó dècuèndè ñuu chicá xica ñuhiví, nì cachi Dios.

Ducán nì cachi Pablo. ⁴⁸ Te na ní nsihi nì inini nsidaa nècuàchì inga raza mà, dandu yáha ga nì cudì ini-nè; palabra vaha ndisa nduá yohó, nì cachi-nè. Dandu nì xinindisá cuàhà nèhivì mà palabra xi-ya, divi nècuàchì nì chitnùnì ini Dios cundiatú anima-xi cutiacu nicanicuahàn. ⁴⁹ Te ducán nì xitià palabra xi Stoho-ndà Jesús inicutu ladu yucán. ⁵⁰ Doco nècuàchì raza Judea (có-xiníndísámá), nì dàquítñùhu-ne nùù ñahà cuicà sàhàn veheñùhu ma, xì nùù stná nècuàchì idónuu nùù ñuu mà, te nì ñihí-né nì ndulocó nsidaa nècuàchìmà nì quida-ne. Ñàyùcànduá, nì cucuahà sàhà Pablo xì Bernabé, dècuèndè fuerza nì catavà-ñánê ñuu mà cuàhàn-nè. ⁵¹ Dandu nì catù-né sàhà-né ñà-nì cóyo yacá nì tnìa ñuu mà, te (seña nduámà ñà-icúmí nècuàchì ñuu-mà cunsida-ne cuàchi-ne). Daaní, nì quihin Pablo xì Bernabé ichì cuàhàn-nè inga ñuu nani ñuu Iconio. ⁵² Doco nècuàchì xiníndísà nì candò ñuu Antioquía mà, cuàhà gá nì cudì ini-nè (sàhà fe xi-ne), te nì chitu stná anima-nè Espíritu ìi xí Dios.

14

Ñà-nduá nì caquida Pablo xì Bernabé ñuu Iconio

¹ Daaní, nì sàa Pablo xì Bernabé ñuu Iconio, te nì quíhvì-ne veheñùhu xi nècuàchì raza-nè Judea nì càhàn-nè sàhù. Ñàyùcànduá, cuàhà nèhivì raza-nè ndoó yucán nì xinindisá stná-nè, xì cuàhà stná nècuàchì raza ñuu mà. ² Doco dava nècuàchì raza Judea cóni xiníndísámá, nì dacà-né dìni nècuàchì ñuu-nè mà. Ñàyùcànduá, cóni cùù gá ini nècuàchì ñuu mà sàhà compañeru-nè xiníndísà. ³ Doco Pablo xì Bernabé, caní quivì nì sandoo-ne yucán, te cuàhà gá nì càhàn vate-né xì nèhivì; cóni yúhî-nè, vachi nì cundee ini-nè Stoho-ndà Señor sàhà gracia xi-ya. Te mii-yá, nì chindee-yánè, te nì quida-ne milagru ndiaha sàhà-ñá cundaà ini nèhivì divi ñà-ndáà nduú palabra chináhá-nè mà. ⁴ Doco nì tãhndè dava nècuàchì ñuu mà. Dava-ne nì ndò-ne ladu xi nècuàchì raza Judea, te dava-ne nì ndò-ne ladu xi nècuàchì apóstol. ⁵ Dandu nì nacuatnahá nècuàchì raza Judea mà xì dava ga nècuàchì ñuu mà, xì stná tè-xídandacú, te vaxi nsidaa-né carrera ñà-cùnì-nè quida quini-ne xì Pablo xì Bernabé, cunì-nè cahni-né nècuàchìmà xì yùù. ⁶⁻⁷ Doco nècuàchìmà, nì xinitnùhu-ne ñà-vaxi nsidaa nèhivì mà, te nì xinudèhé-nè cuàhàn-nè ladu Licaonia ndé íá ñuu Listra xì ñuu Derbe xì rancho cuati xí ñuu mà. Te inicutu ma ní nacàhin-ne nì càhàn-nè xì nèhivì ñà-nduú razón ndiaha.

Nansa nì caquida nèhivì siùmí ñuu Listra, nì cani yuu-né Pablo ñà-cui nècuàchìmà

⁸ Cunaha-nsiá, ñuu Listra mà nisa là iin tiàa cuhí sàhà-xí, vachi ducán nì quesaa-nè ñuhiví. Te sàhámà nicanicuahàn íá-nè; mà cùù caca-ne. ⁹ Doco (iin quivì) na càhàn Pablo, dandu nì inini stná nècuàchì mà. Te na ní indehè váha Pablo-nè, nì cundaà ini-nè xiníndísà vaha nècuàchìmà, te sàhámà mà úhì nduvàha-ne. ¹⁰ Ñàyùcànduá, nì càhàn ndee Pablo xì-né, cachí-nè:

—Ndacuiin-ní, cuiin ndaà-ní.

Dandu vichi duha nì ndacuiin nècuàchìmà, te nì quesaha-né xicánúú-né. ¹¹ Te na ní xini nèhivì cuáhà yucán ñà-nduá nì quida Pablo, nì càna ndee-né, cachí-nè:

—¡Ádi stoho-ndà xínduu nècuàchì yohó, te nì nuu-ne ñuhiví yohó nì nanduu-ne tiàa! —nì cachi nècuàchìmà, càhàn-nè dàhàn mii-né ladu Licaonia yucán.

¹² (Cunaha-nsiá, iin stoho nècuàchì siùmí mà nduú yùù yócò nani) Júpiter, ñàyùcàndùá ducán nì cachi-nè xì Bernabé. (Te inga stoho-nè nani Mercurio.) Ñàyùcàndùá, divi ducán nì cachi-nè xi Pablo, vàchi chicá cáhàn Pablo nùu Bernabé. ¹³ Te ñuu mà nisa ìa stná iin tiàa dacuxi-xi Júpiter mà ndé iá vèha orilla ñuu mà. Ñàyùcàndùá, vèha cuàhàn tèmà xì cuàhà nèhivì, te ndacá stná-te idunsiquì nì nducutu xi ita, cuàhàn-te cahni-tésì cunduu-sì promesa nùu Pablo xì Bernabé nì cùí. ¹⁴ Doco na ní xinitnùhu nècuàchìmà sàhájàn, dandu nì dàcuàchí-né orilla sìcoto xi-ne (ñà-nì cuduchi guá ini-nè), te nì dáyáa-nè nì quìhvi-ne mahì nèhivì cuàhà yucán, te nì càna ndee-né xì nècuàchìmà, cachi-nè:

¹⁵ —¡Ay, señores! Màsà quídá-nsiá xì-nsí ducán, vàchi iin-ni xínduu stná-nsì nèhivì ùún nahi mii-nsiá. Te divi vàxi-nsi cachitnùhu-nsi xì-nsiá ñà-ndiá ìcà-nsiá naco-nsia yùù yócò yohó, vàchi còò ni-ñàha quídá, te cunchicùn-nsià Dios iá nicanicuahàn, vàchi cuisì mii-yá nì quidavàha xi ansivi xi ñuhù íchí, xì mar, xì nsidaa gá ñà-ìá ñuhiví. ¹⁶ Te tiempu nì yàha xi-nda nì sàha-ya nèhivì lugar cundoo-ne ñuhiví modo xi mii-né, ¹⁷ mate siempre sàha-yàndó ñà-cundaà ini-ndà nansa iá-yà, vàchi màni gá quídá-yá xì-ndà, dacuún-yá dàvì sàhà-ñá cana ñà-cuxi-nda, te ndenuu ini-ndà, dandu cudìi cuàhà ini-ndà —nì cachi Pablo.

¹⁸ Doco mate ducán nì cachi-nè xì nèhivì cuàhà mà, ùhì nì sadi-nè nùu nècuàchìmà ñà-màsà cáhni-né idunsiquì-mà cunduu-sì promesa nùu-né.

¹⁹ Daaní, dava nècuàchì raza Judea ndoó ñuu Antioquía xì ñuu Iconio, nì quixi stná-nè ñuu Listra mà, te nì dàquítñùhu-ne nùu nèhivì ñuu mà. Ñàyùcàndùá, nì cacani yuu nècuàchìmà Pablo, nì sahnì-ñánê nì cahan-né. Dandu ñuhù nihni-ne nècuàchìmà cuàhàn-nè iladu ñuu mà, te yucán nì naco-ñané. ²⁰ Doco después na sàni nataca nècuàchì xiníndísà ndé indúhu-né, dandu nì ndacuiin-nè mànuhù-né ñuu mà inga tu. Daaní, inga quìvì cutnáhâ-né xì Bernabé nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè chicá nùu-xí ndé ñuu Derbe. ²¹ Te yucán nì càhàn stná-nè xì nèhivì ñà-ndùú razón ndiaha xí Dios. Ñàyùcàndùá, cuàhà nècuàchìmà nì xiníndísà stná, te nì dàcuàhá-né palabra xi-ya.

Daaní, nì quihin tu Pablo xì Bernabé ichì mànuhù-né, nì nayàha-ne ñuu Listra xì ñuu Iconio, te nì nasaa-nè ñuu Antioquía. ²² Te iin iin ñuu ndé nì nayàha-nemà nì nacuahandee ini-nè nèhivì xiníndísà, cachi-nè xì nècuàchìmà ñà-iin-ni ni cúníndísà vàha-ne, te quidandee stná ini-nè, vàchi cuàhà vida icúmí yàha nsidaa nèhivì cuní sàa ñuhiví ì xí Dios. ²³ Te iin iin ñuu mà nì quida stná-nè nombrar iin ùi nècuàchì sahnù cunduu ana codònuu nùu nèhivì xí Jesús ndoó yucán. Te na ní cuu nècuàchìmà nombrar nì xicàn tàhvi cuàhà-né nùu Dios, te nì inihì stná-nè. Dandu Pablo xì Bernabé, nì cachi-nè xì nsidaa nècuàchì xiníndísà-má:

—Yohó ni ndóo-nsia ndahà Stoho-ndà Señor, vàchi divi-ya nduú ana sàxiníndísà-nsiá vichi —nì cachi-nè.

Nansa mànuhù Pablo xì Bernabé ñuu Antioquía iá ladu Siria

²⁴ Daaní, nì nayàha-ne ladu Pisidia, xì ladu Panfilia, ²⁵ te nì nasaa-nè ndé ñuu Perge. Te na ndoó-né yucán nì càhàn stná-nè xì nèhivì ñà-ndùú razón ndiaha xí Dios. Dandu nì yàha-ne chicá nìnu dècuèndè ñuu Atalia; ²⁶ te yucán nì quècoyo-ne iin barcu, nì yàha-ne mar, mànuhù-né ñuu Antioquía, vàchi divi yucán nduú ñuu ndé nì cachi nèhivì xì-né ñà-nì cùhùn-ne chuun xi Dios, te ni cùcúmí-nè cuàhà gracia xi-ya. Te vichi ndisa, sàni xìnu vii chuun xi-ne mà.

²⁷ Daaní, ñuu Antioquía mà nì dànatácá tnahá-né xì nsidaa nècuàchì xiníndísà, te nì nacani nsihi-ne xì nècuàchìmà nansa nì chindee Dios-nè, te nì sàhatahvi-yá nì xiníndísà stná nècuàchì ñuu xicà. ²⁸ Dandu caní quìvì nì ndòo Pablo xì Bernabé ñuu Antioquía mà, cutnáhâ-né xì dava ga nècuàchì nhicùn ichì-yá.

15

Ñà-ndùá nì ndatnuhu nèhivì xí Jesús na ní nataca-nè ñuu Jerusalén

¹ Daaní, ñuu Antioquía yucán ni casaà stná dava nècuàchì ñuu Judea. Te nì quesaha-né dacuahá-né nèhivì xiníndísà, te dohó nì cachi-nè:

—Fuerza màcò seña xi Dios ìcà-nsiá, vèchi nú coó, còò salvación xi-nsia, vèchi ñà-jaàn nduú estilu ni nacoo xii-ndà Moisés.

² Dandu Pablo xi Bernabé, cuàhà gá ni cuàà-nè xi nècuàchìmà, te ni cucahnú chuun ma. Ñàyùcàndùá, ndúi-nè ni caquee-ne nombradu xi itnii gá nèhivì ñà-cùhùn-nè ñuu Jerusalén nataca-nè xi nècuàchì apóstol xi stná nècuàchì sahnú idónuu yucán, te ndatnuhu ví nsidaa-né sàhà chuun ma.

³ Ñàyùcàndùá, nèhivì xí Jesús ñuu Antioquía yucán, ni sàndaca ichi tnahá-né, te cuàhàn nècuàchì nombradu mà. Ni yàha-ne ñuu Fenicia, xi ñuu Samaria, te yucán ni càhàn stná-nè xi nèhivì xí Jesús, ni nacani-ne nansa ni quìhvi cuàhà nècuàchì ñuu xicà ichi mii-yá. Ñàyùcàndùá, cuàhà gá ni cudì ini nècuàchì iníni má.

⁴ Daaní, na ní sàà nècuàchì nombradu mà ñuu Jerusalén, dandu ni casàhú stnahá-né xi nècuàchì apóstol xi nècuàchì sahnú idónuu, xi nsidaa gá stná nèhivì xí Jesús. Te ni nacani-ne nsidaa ñà-ndùá ni quida-ne, xi nansa ni chindee Dios-nè sàhà chuun ni sàhàn-nè. ⁵ Doco dava nècuàchì fariseu xiníndísà stná ichi-yá, ni ndacuíta-ne, te ni cachi-nè:

—Nsidaa tiàa inga raza mà, xiñuhu màcùtuu stná seña xi Dios ìcà-né, te màcùnaha stná-nè ñà-ni chivàha-ne ley sànhà xí Moisés —ni cachi-nè.

⁶ Ñàyùcàndùá, ni nataca cànúu nsidaa nècuàchì apóstol, xi nsidaa gá stná nècuàchì sahnú idónuu, te ni ndatnuhu-né sàhà chuun ma. ⁷ Cuàhà gá ni càhàn-nè; dandu ni ndacuiin Pedro, te ni cachi-nè:

—Sà-ináhá-nsiá nansa ni quida Dios sàcuàhàn-ndà itnii cuà, ñáni. Nùu tàcá-ndà ni cachi-yà ñà-yùhù cunduu ana càhàn xi nècuàchì inga raza sàhà-ñá cunini stná-ne razón ndiaha xí-yá, te cunindisá-né. ⁸ Te sàhà ñà-ináhá-yà nansa iá anima nsidanicuú nèhivì, ñàyùcàndùá ni quida-ya xi nècuàchìmà nacua ni quida stná-yà xi ndohó daa, ni sàhatahvì stná-yànè Espíritu ì. Dandu ni cundaà ini-ndà, stná nècuàchìmà sàni ndee vaha nùu-yá. ⁹ Te sàhà-ñá iin-ni ndeníhí vaha-ya ndohó xi stná mii-né, ñàyùcàndùá ni nsida ndoo stná-yà cuàchi anima-nè na ní xinindisá-né. ¹⁰ Doco vichi ¿índù chuun có-ndòo ini-nsiá xi ñà-ndùá ni quida Dios, te cachí-nsiá xi nècuàchì inga raza mà ñà-fuerza chivàha stná-nè estilu sànhà ma, vèchi nahi yugu vèe nduá? Ni mii-nda, te ni xii-ndà, cóni cundéé ini-ndà chivàha-ndañá. ¹¹ Còó, (ni mà cácu stná-ndà sàhà ley mà), vèchi xiníndísá-ndà ñà-sàhà cuisì gracia xi Stoho-ndà Jesucristu icúmí càcu anima-ndà, te divi ducán stná xi nècuàchì inga raza mà, sàhà cuisì gracia xi-ya càcu stná-nè —ni cachi Pedro.

¹² Daaní, dadí uun ni nàcùndoo nèhivì cuàhà mà, dandu ni nacani stná Bernabé xi Pablo ñà-ndiaha guá ni quida Dios na ní xicanuu-ne mahi nèhivì inga raza, te ni chindee-yànè ni quida-ya cuàhà milagru ndiaha yucán, cuàhà milagru fuerte. ¹³ Daaní, ni nsihi ni cacahàn nècuàchìmà, dandu ni càhàn stná Jacobo, cachí-nè:

—Cunini vaha-nsiá ñà-ndùá cuàhàn cachì, ñáni. ¹⁴ Sàni nacani Simón (Pedro) xi-ndà nansa ni quida Dios (sà-íá tiempu), ni indehè ndahví-yà nècuàchì inga raza, te ni quesaha-yá ni nacàxin stná-yànè ñà-cunduu stná-nè nèhivì xí-yá. ¹⁵ Te divi ducán cachí stná libru ni tíaa nècuàchì profeta sànhà, vèchi dohó cachí iin tutu mà:

¹⁶ (Càhàn Dios, cachí-yà): “Icúmí naxicocuñ despúes, te nachindee saa-túí nècuàchì descendencia xi David, vèchi cuàhà tnùndoho sàni yàha-ne; doco ndiaha mánì icúmí-nè nàcùndovii-né quide. Na ian nduyucun saa iin vehe sàni chàhmà, ducán icúmí raza David mà nanihítàhvì sàà-né quide. ¹⁷ Te nú ducán, dandu nsidaa stná nècuàchì raza dava ga inga ñuu, icúmí stná-nè nanducu-né yùhù ana nduú Stoho ñuhivì, vèchi nèhivì-xí xínduu stná-nè”.

¹⁸ Ducán ni cachi Stoho-ndà Señor, vèchi dècuèndè chicá sànhà sàni cachitnùhu-ya ñà-ducán icúmí cuu.

¹⁹ Ñàyùcàndùá, yùhù cachí xi-nsiá sàhà nècuàchì inga raza sàni caquìhvi ichi Dios: chicá vaha màsà cuàhachuún gá-ndané xi ley sànhà ma. ²⁰ Chicá vaha tíaa-nda iin tutu dacùhùn-ndà nùu-né, te cachi-ndà xi-né ñà-mà váha caxi-ndà comida ni sàcùndoo nùu yùu yòcò, vèchi sàni ndòo quinia. Ni màsà càhàn-ndà xi ni-iin nèhivì cóni nándàhà

xì-ndà. Ni màsà cáxi-nda cuñu quisì dacuáhnâ uun nêhivì. Te màsà cúxí stná-ndà nì.
²¹ (Cuisì ñà-jaàn-ní xiñuhu chivàha-ne), vâchi ley xi Moisés mà, dècuèndè sàhana ndoó
 cuàhà tiàa iin iin ñuu chináhà xán, te cada quivì descansu cahví-néà ndé natácá-nè
 veheñùhu —nì cachi Jacobo.

²²⁻²³ Daaní, chicá nì ndatnuhu nècuàchì apóstol, xì nècuàchì sahnú idónuu, xì nsidaa
 gá stná nêhivì xí Jesús, te nì nacàxin-ne ùì nècuàchì idónuu ma ñà-cutnahá-né xì Pablo
 xì Bernabé cùhùn-nè ñuu Antioquía, cunihi-ne carta-mà cùhùn. Te nècuàchì nì caquee
 nombradu mà, iin-ne nani Judas Barsabás, te inga-nè nani Silas. Te dohó cachí tutu
 mà: “Nsiùhù tè-ìcúmí chuun nùù Jesús, xì stná nècuàchì sahnú idónuu, xì nsidaa gá
 stná nêhivì xí mii-yá, cásàhú-nsì xì mii-nsiá nècuàchì ñani-nsì inga raza ndoó ñuu
 Antioquía xì ladu Siria xì ladu Cilicia. ²⁴ Cunaha-nsiá, sàni xinitnùhu-nsi nì sàhàn
 dava compañeru-nsi yucán ndé ndoó-nsiá, te nì dànácání ini-nè mii-nsiá ñà-nì cachi-nè
 ñà-fuerza màcò seña xi Dios ìcà-nsiá, te fuerza chivàha stná-nsiá ley sàhana, nì cachi-nè.
 Ñàyùcàndüá nì ndulocó-nsiá nì quida-ne. Doco màdì nùù nsiùhù nì ndàcú núù-né
 ñà-dàcuàhá-né ducán, còó. ²⁵ Sàhà ñà-jaàn ndüá iin-ni nì ndatnuhu váha nsidaa-nsí,
 te nì cachi-nsì chicá váha nacàxin-nsi iin ùì nêhivì cutnahá xi ñani màni-ndà Bernabé xì
 Pablo sàà ndé ndoó-nsiá. ²⁶ Vâchi sà-ínáhà-nsiá nècuàchì mà, (ñà-cuàhà guá vida) sàni
 yàha-ne sàhà Stoho-ndà Jesucristu, dècuèndè cuàhàn-nè cui-nè nì cúí. ²⁷ Pues divi-ne
 sàni techuún-nsí, te cutnàhà stná-nè xì Judas xì Silas casaà ndé ndoó-nsiá ñà-cachitnùhu
 nsidaa-né nansa iá ñà-ndüá nì ndatnuhu-nsí. ²⁸ Vâchi cachí Espíritu ìì xí Dios, te cachí
 stná nsiùhù, chicá váha màsà dándácû-nsí ñà-chivàha-nsia cuàhà iñàha, cuisì iin ùì
 ley ndüá chicá xiñuhu, divi ñà-yòhó: ²⁹ ñà-màsà cáxi-nda ñà-ndüá nì sàcùndoo nùù
 yùù yòcò, te màsà cúxí-ndá nì; ni màsà cáxi-nda cuñu quisì nì sàhná uun; te ni-iin
 nêhivì, màsà càhàn-nè xì ana cóni nándàhà xì-né. Cunaha-nsiá, nú ni chivàha ndisa-nsia
 ñà-jaàn, dandu ñà-sàni quida vii-nsiá cundua. Ni cúcuêê ni-nsiá”. Ducán cachí tutu mà.

³⁰ Ñàyùcàndüá, nì techuún nècuàchì Jerusalén mà nsidaa nècuàchì nombradu mà
 cuàhàn-nè ñuu Antioquía. Te na ní casaà-nè yucán, nì dànátácá tnahá-né xì nsidaa
 nècuàchì xiníndísá-xí-yâ, te nì quida-ne entregar tutu mà. ³¹ Te na ní nsihi nì cahvi
 nècuàchì mà tutu mà, dandu cuàhà gá nì cudìi ini-nè, vâchi cuàhà gá nì chindee razón mà
 mii-né. ³² Dandu, Judas xì Silas, nì càhàn stná-nè nì nacuahandee ini-nè nsidaa nêhivì
 xí Jesús ndoó yucán, vâchi nduú stná-nè profeta cachítñùhu razón xi Dios. Ñàyùcàndüá
 chicá nì sàà nècuàchì mà nì sàcùnihnu váha ndisa ini-nè mii-yá.

³³ Daaní, yucán nì candò Judas xì Silas itnii gá quivì, dandu nì ndaquindèè stnahá-né,
 te nì naquimanì váha stnahá-né, cuàhàn-nè quihin-ne ichì nùhùn-nè. ³⁴⁻³⁵ Doco Silas, nì
 nacani ini-nè ñà-ndò chii gá-nè yucán. Stná Pablo xì Bernabé, nì candò stná-nè yucán.
 Ñàyùcàndüá, mii-né xì cuàhà gá stná-nè, iin-ni nì chinaha stnahá-né ñà-ndüú palabra xi
 Stoho-ndà Señor, te nì càhàn-nè xì nêhivì ñà-ndüú razón ndiaha nansa càcu-ne.

Nansa nì quihin Pablo ichì cuàhàn-nè ñà-ùì cacanu-ne xì Palabra xi Dios

³⁶ Daaní, nì yaha chii tiempo, dandu nì cachi tu Pablo xì Bernabé:

—Cùhùn tu-nda naxicocufin-ndà nsidaa ñuu ndé nì sàhàn-ndà nì càhàn-ndà palabra
 xi Stoho-ndà Señor, te nàcòtò-ndà ñanìtnaha-nda cahvi xi-yá ñuu yucán sàhà ñà-cundaà
 ini-ndà nansa nihí-né cuàhàn —nì cachi Pablo.

³⁷ Doco Bernabé, nì nacani ini-nè cundaca stnahá stná-nè xì Juan Marcos cùhùn.
³⁸ Doco Pablo, cóni cùnì-nè, vâchi tuxí ínì-nè, mà váha cundaca-ne nècuàchì mà cùhùn,
 vâchi na ní sàhàn-nè ñuu Panfilia daa, nì nacoò nihni nècuàchì mà-né màndixi-ne, cóni
 sàhàn gá-nè chii gá nùù-xí quida-ne chuun ma. ³⁹ Ñàyùcàndüá, nì cuàà Pablo xì Bernabé
 sàhà chuun ma; mànicùí cundoo-ne de acuerdo; dècuèndè nì sàà-nè nì tàhndè dava-ne.
 Sàhámà nì saca Bernabé Marcos mà, nì canana-ne barcu cuàhàn-nè ñuu Chipre. ⁴⁰ Daaní
 Pablo, nì saca-ne Silas ñà-cutnahá-né cùhùn. Dandu nècuàchì hermanu ndoó yucán,
 nì xicàn tàhvi-né nùù Dios sàhà nècuàchì mà ñà-nì chindéé gracia xi-ya mii-né ichì
 cùhùn-nè. Ñàyùcàndüá, nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè, ⁴¹ nì nacàhin-ne ladu Siria xì ladu

Cilicia, te iin iin ñuu ladu yucán nì cànàn-nè xì nêhivì cahvi xi Jesús nì nacuhandee ini-nè nècuàchìmà.

16

Nansa nì quesaha Timoteo xicánúú-né cutnáhâ-né xì Pablo xì Silas

¹ Daaní, nì nasaà Pablo xì Silas ñuu Derbe xì ñuu Listra. Te yucán iá iin nècuàchì chii nchícùn stná ichì Jesús nani Timoteo. Dèhe iin nècuàchì ñahà raza Judea nduú-né. Te cahvi stná dihi-némà mii-yá. Doco yua-né, iin nècuàchì raza griegu nduú-né. ² Te Timoteo mà, quidá víi ndisa-ne, cachí nsidaa nêhivì xí Dios ñuu Listra xì ñuu Iconio yucán. ³ Pues divi nècuàchìmà cuní Pablo cutnahá stná xì-né cùhùn. Ñàyùcàndùá, nì saca-ne nècuàchìmà nì chicoo-ne seña xi raza-nè Judea ìcà-né sàhá màsà cúdúchì ini nècuàchì raza-nè ndoó ladu yucán, vâchi nsidaa nècuàchìmà, ináhâ-né ñà-iin nêhivì raza griegu nduú yua Timoteo mà. ⁴ Daaní, Pablo xì compañeru-nè mà, nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè, te ñuu ñuu nì nacàhin-ne, nì cànàn-nè xì nêhivì xí Jesús, nì cachitnùhu-ne ñà-ndúá icúmí-né chivàha-ne nacua nì sàcùnaha-né nùu nècuàchì apóstol xì dava ga nècuàchì sahnú ñuu Jerusalén. ⁵ Ñàyùcàndùá, nì nacuhandee ini nsidaa nècuàchì cahvi xi Jesús ndoó nsidaa ñuu mà, te quivì quivì nì nducuahà gá stná-nè.

Nansa nì dàcùnì Dios Pablo seña xi-ya, te nì xini-nè iín iin nècuàchì ladu Macedonia cana-xi-né

⁶ Daaní, Pablo xì compañeru-nè, nì dàndàcú Espíritu ìi xí Dios nùu-né ñà-màsà cùhùn-nè xì razón ndiaha ndè ladu Asia. Ñàyùcàndùá, nì yàha-ne ndè chicá nùu-xí cuàhàn-nè, te nì nacàhin-ne ladu Frigia xì ladu Galacia. ⁷ Dandu nì sàà-nè raya ladu Misia, te yucán nì cuni-nè nàcahnde-nè sàà-nè ndè ladu Bitinia. Doco cóni sáha Espíritu ìi xí Jesús quida-ne ducán. ⁸ Ñàyùcàndùá, nì yàha ndaà-nè inii ladu Misia, te nì sàà-nè dècuèndè ñuu Troas. ⁹ Dandu ñuú nì dàcùnì Dios Pablo iin seña, nì xini-nè ndè ladu Macedonia, te yucán iín iin tiàa ñuu mà, cachí-nè: “Nahà-ní ladu Macedonia yohó, te chindee-ní nsiùhù”, cachí-nè. ¹⁰ Daaní, ñà-nì sàní Pablo ducán, ñàyùcàndùá vichi duha nì nsidayucun-nè ñà-cùhùn-nè yucán, mii-né xì compañeru-nè xì stná yùhù, vâchi sàni cundaà ini-nsì, Dios nduú ana techúún-xí-nsì cùhùn-nsì cachitnùhu-nsì xì nêhivì ladu mà ñà-ndúú razón ndiaha xí-yá.

Nansa nì tàvâ Dios Pablo xì Silas vehecàa iá ñuu Filipos

¹¹ Daaní, nì nana-nsi iin barcu ñuu Troas mà, te nì quihin-nù ichì cuàhàn-nu ñà-yàha-nù mar. Te nì yàha ndaà-nsì dècuèndè ñuu Samotracia, dandu inga quivì nì sàà-nsì ñuu Neápolis. Yucán nì nuu-nsi barcu mà, ¹² te cuàhàn-nsì chicá nùu-xí dècuèndè ñuu Filipos. Te divi ñuu mà nduú ndé iá chuun chicá nahnú ladu Macedonia yucán, te ndoó cuàhà stná nècuàchì Roma yucán. Pues divi ñuu yucán nì sàà-nsì nì sandoo chii-nsì itnii quivì.

¹³ Daaní, na ní sàà iin quivì descansu, dandu nì quee-nsi ñuu mà cuàhàn-nsì yuhù yúte ndé siempre natácá itnii nêhivì xícàn tàhvì nùu Dios. Ñàyùcàndùá, nì sàà-nsì yucán, nì sàcùndoo-nsi, te nì cànàn-nsì palabra xi Dios nì inini nècuàchì ñahà nì casaà stná yucán. ¹⁴ Te iin nècuàchìmà nani Lidia. Ñuu Tiatira nduú ñuu-nè, te chuun quidá-né nduá dicó-né sìcoto finu moradu. Te cahvi stná-nè Dios. Ñàyùcàndùá na ní cànàn Pablo palabra ìi, ndiaha gá nì chindee Dios-nè ñà-nì inini vâha-ne ini anima-nè, te nì xinindisá stná-nè palabra mà. ¹⁵ Dandu nì cuhii stná-nè, mii-né xì nêhivì vehe-ne. Te después nì cànàn-nè xì-nsì nì sacundahví-nè nùu-nsì, cachí-nè:

—Nú sàni cundaà inì-nsia ñà-iin nècuàchì nihnú vâha ndisa ini xì Jesús nduí, dandu yàha-nsia vehi cundoo chii-nsiá —nì cachi-nè.

Te vâtùni nì cundee-né nì candisá-nsì cundoo-nsi yucán.

¹⁶ Daaní, iin quivì cuàhàn-nsì ndé xícàn tàhvì-nsì nùu Dios, dandu nì ndacùhun tnahá-nsì xì iin ñahà chii ináccá iin ñà-malu ini-xi, te sàhá ñà-malu-mà tùha-ñà cachi-ñà suerte xi-nda. Ñàyùcàndùá, tiàa xídandacu-xi sàhá-ñá, vihi òhùn níhì-té ñà-tùha-ñà

cachì-ña suerte xi nèhivì. ¹⁷ Pues divi ñahà chì mà nì quesaha-ñá nì tenchicùn-ña nsiùhù, ndàhì-ña palabra (sàhà-nsì), cachì-ña:

—Tiàa yohó, nècuàchì xinúcuáchì nùu mii-yá dandacú ndé chicá ansivi xínduu-ne, te cachítñùhu-ne xì-ndà nansa ía ichì ndé càcu anima-ndà —nì cachì-ña.

¹⁸ Pues nsiquívì nì quida-ña ducán, dècuèndè màni cúndéé gâ ini Pablo. Ñàyùcànduá, nì nacuíco-né yàtà-né nì càhàn-nè xì ñà-malu ía inì-ña, cachì-nè:

—Ndácùcahín quívì Jesucristu, te dandacuí nùu yohó ni yúxin-yó ini ñahà chì jaàn, te cuáhàn.

Dandu vichi duha nì quee ñà-malu cuáhàn.

¹⁹ Doco tiàa xínduu patrón xi-ñà, nì cundaà inì-te ñà-mà níhì gá-te dìhùn sàhà-ñá. Ñàyùcànduá, nì catnii-tè Pablo xì Silas, te nì dítà-tené cuáhàn-te xi-né dècuèndè inì-xi ndé ndoó nècuàchì dandacú. ²⁰ Te yucán nì dàtnátuu-tèné nùu nècuàchì nsidándàà sàhà chuun, te nì cachì-te xi nècuàchì:

—Tiàa yohó, tè-raza Judea xínduu-tè, te cuàhà gá quidá tóntô-te nècuàchì ñuu-ndà.

²¹ Díin estilu chinàhà-te, mate có-sàha ley xi-nda candisá-nda estilu mà. Còdè permisú chivàha-ndañá, vachi nècuàchì romanu nduu-nda.

²² Dandu nèhivì cuáhà itá yatni yucán, nì xidà stná ini-nè, ñàyùcànduá nì dándacú juez mà ñà-tavà-té sìcoto xi ndúi-nè, te canì-tèné xì vara. ²³ Te na ní nsíhi nì sahnì cuí-tené xì vara, dandu nì dàquécoyo-tèné vehecàa, te nì chinaha-té nècuàchì ndiáa yucán ñà-nì cúndiádí vaha nècuàchì. ²⁴ Ñàyùcànduá, nì dàyáha-ne nècuàchì mà ndè chicá inì-xi vehecàa ma, te nì dàquécoyo-ne sàhà nècuàchì mà mahì iin yutnù cahnú.

²⁵ Daaní, nahi dava ñuu ndoó-né (vehecàa ma) xícàn tàhvi-né nùu Dios, te nacuatú-né alabanza xi-ya. Te iníni stná tè-xíndiadi gâ mà. ²⁶ Dandu nanàa nì tnàa fuerte sàstnùhù, te nì ndòyo nihni inii vehecàa ma, dècuèndè cimientu xan nì xichí stná. Ñàyùcànduá nì nuna nsíhi yehè, te nì dàña tnahá nsíhi cadena nuhní tè-ndiádí mà. ²⁷ Dandu nì nsicúihnú ini nècuàchì ndiáa mà, te nì xini-nè nuná yehè vehecàa. Ñàyùcànduá nì tavà-né espada xi-ne, cuáhàn-nè cahni-né mii-né ni cuí, vachi nì tuxi ini-nè sàni caquee nsíhi tè-ndiádí mà. ²⁸ Doco nì ndàhì ndee Pablo, cachì-nè:

—¡Màsà quidá quíní-ní xì mí-ní, vachi ndoó nsíhi-nsí!

²⁹ Dandu nècuàchì mà, nì xicàn-nè ñà-tnùu nùu-né, te nì quìhvi-ne ndè ini vehecàa ma, ndé quidí cuisì-né, te nì sàcuìn sísì-né nùu Pablo xì nùu Silas. ³⁰ Dandu nì tavà-ñánê fuera, te nì cachi-nè:

—Señores, cachi-nsià xí, ¿ndiá nduá quide, te càcu anímè?

³¹ Dandu nì naxiconihí Pablo xì Silas nùu-né, cachì-nè:

—Cuisì cunindisa-ní Stoho-ndà Jesucristu, te càcu-ní xi stná nèhivì vehe-ní.

³² Dandu nì càhàn-nè xì nècuàchì mà ñà-ndúu palabra xi Stoho-ndà Señor, te nì inini vaha-ne, mii-né, xì nsidaa stná nèhivì vehe-ne. ³³ Daaní, divi hora ñuu mà nì saca-ñánê cuáhàn-nè xì nècuàchì mà nì nacate-ne mandú icà nècuàchì mà ndé nì ducùn. Daaní, vichi duha nì cuhì-né xì stná nèhivì vehe-ne. ³⁴ Dandu nì saca-ñánê nì nana-ne nì nansíhvi-ne vehe-ne, nì sàhà-ñánê ñà-nì xixi-ne, cudí ini-nè, vachi sàni xinindisá-né Dios vichi. Te cudí stná ini nsidaa nèhivì ndoó vehe-nemà.

³⁵ Daaní, na ní tùinuù inga quívì, dandu nì techuún juez itnii policía cuáhàn-te cachitnùhu-tè ñà-vàtùni dàña Pablo xì Silas. ³⁶ Ñàyùcànduá, nècuàchì ndiáa xì vehecàa ma, ducán nì cachitnùhu-ne xì Pablo, cachì-nè:

—Sàni dándacú juez dàña-nsiá: sà-ía caquee-nsia libre, cachì-nè. Ñàyùcànduá, màsà nácání gâ inì-nsia, vachi vátùni quee-nsia cùhùn-nsià —nì cachi-nè.

³⁷ Doco Pablo, nì cachi-nè xì policía yucán:

—Nsiùhù, nècuàchì romanu nduú stná-nsì. Doco nì ñàhni cuí-nsì nùu nsidaa nèhivì, te nì còdè stná justicia nì ía sàhà-nsì na ní sàcúndiadi-nsì yohó. Sàháyùcànduá, mà cándisà-nsì quee dèhé-nsì. Cuní-nsì ni cáquixí mii juez tavà-né nsiùhù —nì cachi Pablo.

³⁸ Dandu nì sàhàn policía mà nì cachitnùhu-tè xì juez ñà-nduá nì cachi Pablo. Ñàyùcànduá, nì yuhí nècuàchì mà na ní cundaà ini-nè nècuàchì romanu nduú stná Pablo xì Silas, (te ía stná derechu xi-ne). ³⁹ Dandu nì quixi juez mà, te viví-ni nì càhàn-nè xì nècuàchì mà, nì tavà-ñánê, te nì sacundahví-nè nùu nècuàchì mà ñà-nì quèé-né ñuu

mà. ⁴⁰ Ñàyùcàndùá, na sání quee-ne vehecàa ma, dandu cuàhàn-nè vehe Lidia, ni nàcòtò-nè nsidaa nèhivì iin-ni cahvi xi Jesús, ni nacuahandee ini-nè nècuàchìmà. Dandu ni quihin-ne ichì cuàhàn-nè.

17

Nansa ni cucuahà sàhà Pablo ñuu Tesalónica

¹ Daaní, ni yàha-ne ñuu Anfípolis xi ñuu Apolonia, te ni sàa-nè ñuu Tesalónica. Te yucán iá iin veheñùhu xi nècuàchì raza-nè Judea. ²⁻³ Te Pablo, de por sí sàhàn-nè visita veheñùhu xi nècuàchìmà (na sàa-nè iin iin ñuu). Ñàyùcàndùá ùni semana cada quivì descansu ni sàhàn-nè veheñùhu yucán, ni càhàn-nè sàhù xi nècuàchì natácá yucán, nacání-né xi nècuàchìmà nansa cachítñuhu tutu ì sàhà rey ndiaha ndiatú-né ndé cachá ñà-ìcúmí rey mà ndoho-ya, dandu después natiacu-yà. Ducání ni dàcuahá-né nècuàchìmà, nacání-né sàhà Jesús ñà-divi mii-yá nduú rey ndiaha ma. ⁴ Ñàyùcàndùá, ni xinindisá dava nècuàchìmà, te ni tenchicùn stná-nè Pablo xi Silas. Cuàhà-né xínduu nècuàchì raza griegu ináhá stná iá Dios, te cuàhà stná-nè nduú nècuàchì ñahà xí-idònùù ladu yucán. ⁵ Doco dava tè-raza Judea yucán, cóni xínindisá-te palabra mà, vàchi ni cacumbidia inì-te sàhà Pablo. Ñàyùcàndùá, ni saca-tè itnii tiàa tùha quini xicánúú xíxín, te ni nacana gà-te nèhivì cuáhà, te ni quida cuahà-té sàhà Pablo ñuu yucán; ni sàa-te ndè vehe Jasón, ni caquihvi-tè fuerza ini vehe-ne, nandúcú-tè Pablo xi Silas, vàchi cuní-te tavà-téné fuerza, te quida-téné entregar ndahà nèhivì cuáhà mà. ⁶ Doco cóni ndácùhun-téné. Ñàyùcàndùá, ni tavà-té Jasón xi iin ùi gà stná nècuàchì xinindisá-xí-yà. Te ñuhú níhni-tené ni sàa-te nùù tè-xícusahnú nùù ñuu mà, cána fuerte nsidaa-té, cachí-te:

—Ndè stná ñuu-ndà yohó sàni quesaa nècuàchì quidá tóntò xi nèhivì inicutu ñuhivì. ⁷ Te Jasón yohó, ni dàyáha stná-nè nècuàchìmà ini vehe-ne, mate ni-iin nècuàchìmà có-ndùlócò-nè sàhà ñà-nduá dandacú rey cahnú César xi-nda, vàchi cachí-nè iá inga rey chicá cusáhnú nani Jesús.

⁸ Ducan ni cachí tèmà xi nècuàchì ñuu mà. Ñàyùcàndùá cuàhà gá ni ndulocó tè-xícusahnu-ma sàhà palabra mà, ⁹ te ni dandacú-te ñà-fuerza ni dàquihvi Jasón xi compañeru-nè ñuhùn nduú fianza, dandu ni cadaña-né.

Ñà-nduá ni quida Pablo xi Silas ñuu Berea

¹⁰ Daaní, nèhivì xí Jesús ndoó yucán, ñuú ni tavà déhê-nè Pablo xi Silas ni sàndaca ichi-ñané ñà-cùhùn-nè ñuu Berea. Te na ní casaà-nè yucán, ni sàhàn stná-nè veheñùhu xi nècuàchì raza Judea. ¹¹ Te nèhivì veheñùhu yucán, chicá ni nacani vii ini-nè nùù nècuàchì ñuu Tesalónica, vàchi xi nsidaa voluntad xi-ne ni inini vàha-ne palabra ì xí Dios. Nsiquívi ni nanducu váha-ne nùù tutu ì ñà-cuní-nè cundaà ini-nè a ndísá ñà-ndàà nduá cachí Pablo, á coó. ¹² Ñàyùcàndùá, cuàhà nècuàchì raza Judea ni xinindisá, te cuàhà stná nècuàchì ñahà raza griegu xí-idònùù, xi cuàhà stná nècuàchì tiàa ñuu mà.

¹³ Doco tè-raza Judea ndoó ñuu Tesalónica, ni xinitñuhu-tè ñà-ndè stná ñuu Berea dacuítia Pablo razón ndiaha xí Dios. Ñàyùcàndùá, ni sàa stná-te ñuu Berea mà, te ni dacá stná-te ñà nèhivì ñuu mà, ni dànacuidà-tené (sàhà Pablo). ¹⁴ Ñàyùcàndùá, nècuàchì cahvi xi Jesús, vichi vichi ni dàyáha-ne nècuàchìmà cuàhàn-nè ndè yuhù mar. Doco Silas xi Timoteo, cóni quèé-né ñuu mà.

¹⁵ Daaní, nècuàchì ndaca-xi Pablo cuàhàn, cutnáhâ-né ni sàa ndè ñuu Atenas. Dandu na cuàhàn-nè naquihin-ne ichì mànuhù-né, ni sàcùnaha-né cachì-nè xi Silas xi Timoteo ñà-luegu ni quixí stná nècuàchìmà ndé iá Pablo.

Ñà-nduá ni cachi Pablo na ní càhàn-nè xi nècuàchì xícusahnú ñuu Atenas

¹⁶⁻¹⁷ Daaní, ndiatú Pablo quesaa compañeru-nè ñuu Atenas yucán, te ni xini-nè itá chitu figura cahvi nèhivì ñuu mà. Te ni cuduchi cuáhà ini-nè sàhámà, ñàyùcàndùá, itnii xichi ni sàhàn-nè veheñùhu xi nècuàchì raza-nè Judea yucán, te ni càhàn-nè xi nècuàchìmà, xi stná nècuàchì inga raza sàhàn yucán. Te nsiquívi nisa sàhàn stná-nè yàhvi, ni càhàn-nè xi nsidaa nècuàchì ndácùhun tnaha-xi-né. ¹⁸ Te dava tiàa nchícùn

ley xi tè-epicúreo, xì dava stná tè-ley estoico, nì ndacùhun stnahá-te xi-né, te nì xicàn tñhù stnahá-te nù-né. Ñàyùcàndüá cachí dava-tè xì compañeru-te:

—¿Ndíà nduá cachí guâ tè-jaàn xì-ndà?

Te nì cachi dava gà-te:

—Ádi stoho nècuàchì inga ñuu cáhàn-te sàhà-xí.

Ducán nì cachì-te, vàchi iníní-te cáhàn Pablo sàhà Jesús, xì sàhà nansa natiacu-ndà.
¹⁹ Dandu nì saca-tè Pablo, cuàhàn-te xi-né iin xaan nani Areópago ndé natácá tè-xícusahnú nù ñuu mà. Te yucán nì ndacàtnùhù témà nù-né, cachí-te:

—¿Nansa iá dàñhù sàà dacuaha-guá-ní nèhivì? ²⁰ Vàchi sàni xinitnùhu-nsi cáhàn-ní sàhà iñàhà tàcùnì-nsì, te ñàyùcàndüá cunì-nsì cundaà ini-nsì sàhà ñà-ndüá cáhàn guá-ní jaàn —nì cachì-te. ²¹ Vàchi nsidaa nècuàchì ñuu Atenas yucán, xì stná nècuàchì inga ñuu ndoó yucán, chicá cudí ini-nè cunitnùhu-ne, te ò cachi-nè sàhà iin ñà-saa.

²² Ñàyùcàndüá, nì sàcuìin Pablo nù nècuàchì sàni nataca lugar nani Areópago mà, te nì cachi-nè:

—Mii-nsiá nècuàchì ñuu Atenas yohó, sàni cundaà inì, cuàhà gá cahvi-nsiá stoho-nsiá.

²³ Vàchi na xicánú yohó nì xini itá cuàhà ñà-ndüá cahvi-nsiá; te nì xini stnái yucán iin iin altar ndé itándiaa palabra yohó: “Dohó quidáñhù-ndá iin Dios tàcùnì-ndà”, cachá. Pues cunaha-nsiá, mate có-ináhá-nsiá Dios mà, te quidáñhù-nsiâyà, doco yùhù cuàhàn cachitnùhi xì-nsiá sàhà-yá.

²⁴ Mii-yá nduú ana dandacu-xi nù ansivi xi sàhà ñuhiví, vàchi mii-yá nì quidayucun xán xì nsidaa stná ñà-íá nùá. Ñàyùcàndüá, có-xiñhù-yá quidayucun nèhivì ni-iin vehe ndé coo-ya. ²⁵ Vàchi itiacú mii-yá; còò ni-iin ana dacútiacú xì-yá, vàchi còò ni-iñàhà quidámànì nù-yá; còò. Mii-yá taxí-yá vida xi-nda, tàchì-ndà, xì nsidaa iñàhà. ²⁶ Te iin-ni yohòtéhè-ndà nì quidayucun-yándó, ñàyùcàndüá vichi xíndoo-nda inicutu ñuhiví, te cuàhà raza nduu-nda. Te mii-yá nduú ana nì chitnùnì inì-xi índù tiempu cundoo iin iin raza ñuhiví, xì índùvì nù-xí cunduu iin ñuu cada raza, ²⁷ áma nanducu-né mii-yá, te cunitnàhá-né xì-yá na ian nandúcú ndáha cuaá-nèyà. Doco, cunaha-nsiá, yatni uun iá-yà ndé ndoó iin iin-nda. ²⁸ Vàchi sàhà mii-yá itiacú-ndà; divi sàhà mii-yá xicánú-ndá, te ndoo-nda ñuhiví. Te dava stná tè-tùha nachutnahá palabra ñuu-nsiá yohó, sàni cachì-te: “Divi mii-yá nduú yohòtéhè-ndà”. ²⁹ Ñàyùcàndüá, nú ndisa, descendencia xì Dios nduu-nda, dandu màsà cútúxí ini-ndà Dios nduú iin figura nì nacani ini nèhivì, te nì quidavàha-neà xì oro ò plata ò yùù. ³⁰ Cunaha-nsiá, tiempu nì yàhà xi-nda, cóni ítní Dios cuenta sàhà modo xi nèhivì, vàchi cónisá cundáà ini-nè. Doco vichi, nù nsidanicuú nèhivì inicutu ñuhiví dandacú-yá ñà-naxicocuín ini-ndà sàhà cuàchì-nda. ³¹ Vàchi sàni saquin-yà iin quivì cuàhàn-yà ndacàn-yà cuenta sàhà cuàchì nèhivì ñuhiví, te nihì-né nacua ndiá icà. Te sàni cachí stná-yà ana cunduu juez nsidandaà cuenta xi-ya; divi nduú iin ana (nì xihì, te) nì natiacu nì quida-ya. Pues sàhàmà vátuni cucumi ndisa-nda seguru ñà-ìcúmí coo ndisa juicio —nì cachi Pablo.

³² Daaní, na ní inini nècuàchì mà ñà-càchí Pablo iá nansa natiacu-ndà, dandu nì sàcùndiaa uun-ñané. Doco dava-ne, còò; dohó nì cachi-nè:

—Nsihù, cunì-nsì cunini ga-nsì càhàn-ní xì-nsí inga quivì sàhà chuun jaàn.

³³ Dandu nì quee Pablo cuàhàn-nè. ³⁴ Doco dava tiàa nì inini ma, nì xinindisá-né, te nì tenchicùn-nè nècuàchì mà. Iin-ne nduú iin juez quidáchúun lugar nani Areópago mà, te quivì-né nduú Dionisio. Te inga-nè nduú iin ñahà nani Dámaris; te ndoó gà stná iin ù ana nì xinindisá.

18

Ñà-ndüá nì quida Pablo ñuu Corinto

¹ Nì nsihì (nì càhàn Pablo xì nècuàchì mà), dandu nì quee-ne ñuu Atenas cuàhàn-nè ñuu Corinto. ² Te yucán nì ndacùhun tnahá-né xì iin nècuàchì raza-nè Judea nani Aquila. Mii-né xì ñahàdìhì-nè Priscila, xínduu-ne nècuàchì iin ñuu iá ladu Ponto, doco vichi làcà ní quixi-ne ñuu Roma iá ladu Italia, vàchì nì dándacú rey cahnú Claudio ñà-fuerza caquee

nsihi nêhivî raza Judea ñuu mà cùhùn-nè. Ñàyùcàndùá, ñuu Corinto yucán sàni caquesaa nècuàchìmà. Dandu nì sàà stná Pablo visita vehe-ne, ³ te yucán nì ndòo-ne cutnâhâ-né xì nècuàchìmà quidáchúûn-né, vâchi iin-ni oficiu icúmí nsidaa-né, divi ñà-quidavâha-ne vehe sìcoto ndee. ⁴ Te cada iin iin quivì descansu sâhàn-nè veheñùhu xì nècuàchì raza-nè, te nì càhàn Pablo xì nêhivì yucán, vâchi cuní-nè cunindisá stná nècuàchìmà, a sea nduú-né nècuàchì raza-nè, te ò nêhivì inga raza.

⁵ Daaní, nì quee Silas xì Timoteo ladu Macedonia, nì quesaa-nè ndé iá Pablo. Dandu Pablo, ndé cuisì chuun càhàn-nè palabra xi Dios nì quesaha-né quidá-né, te cuàhà gá nì dàcuàhá-né nècuàchì raza-nè yucán, cachí-nè ñà-divi rey ndiaha nani Cristu nduú Jesús.

⁶ Doco nècuàchì yucán, nì caquesaha-né nì cahíchì ini-nè palabra mà, te nì càhàn ùhí-nè ñiquíá. Ñàyùcàndùá, nì naquidi Pablo sìcoto xi-ne, (te seña nduámà ñà-cuàhàn-nè nacoo dahuun-ne nècuàchìmà). Te nì cachi-nè:

—Yùhù, mà cúnsídá cuàchi nú ni sàà anima-nsià ndañuhá. Mii-nsiá cunsida cuàchi-nsià sâhà-nsiá. Ñàyùcàndùá, vichi, nêhivì inga raza icúmí-nsî càhàn xì-nsî —nì cachi-nè.

⁷ Dandu nì quee-ne veheñùhu ma cuàhàn-nè vehe iin tiàa nani Justo. Iin nècuàchì nihnú vâha stná ini xì Dios nduú nècuàchìmà, te yatni inítnâhâ stná vehe-ne xì veheñùhu yucán. ⁸ Doco nì ìa iin nècuàchì inúu xì veheñùhu ma nani Crispo, te nì xinindisá stná nècuàchìmà ichì Jesús, mii-né xì nsidaa nêhivì vehe-ne. Daaní, cuàhà gá stná nècuàchì ñuu mà, nì inini stná-nè palabra xi-ya, te nì xinindisá stná-nè, dandu nì cuhii-né.

⁹ Daaní, iin ñuuú nì dâsânî Dios Pablo nì cachi-yà xì-né:

—Màsà yùhî-nî, te màsà cú-íhín-nî xì ni-iin nêhivì. Iin-ni quida-ní seguir càhàn-ní xì-né. ¹⁰ Vâchi yùhù ié` cutnâhî xì-ní, te còò iin quida quini xi-ní, vâchi cuàhà nêhivì ñuu yohó icúmí cunduu nêhivì xí —nì cachi-yà.

¹¹ Ñàyùcàndùá, iin cuià dava nì ìa Pablo ñuu yucán, nì dàcuàhá-né nêhivì ndoó yucán ñà-nduú dàñùhù xi Dios.

¹² Daaní, ladu Acaya yucán iá stná iin tè-dàndàcú nani Galión. Te tiempu xi-tè nì nataca cuàhà tè-raza Judea, nì catnii-tè Pablo, nì saca-tèné cuàhàn-te xi-né nùu tè-dàndàcù-mà, sanícuàchi-tè sâhà-né, ¹³ cachí-te:

—Tiàa yohó, díin nduú modo chinâhá-nè cahvi-nda Dios, vâchi cunaha-ní, có-sâha ley xi-nda cahvi-nda Dios nacua cachí mii-né.

¹⁴ Dandu meru cuàhàn càhàn stná Pablo nì cui, te nì cachi Galión mà:

—Mii-nsiá tè-raza Judea, nú ndisa quidá quíni tiàa yohó, te ò iin falta cahnú nduá nì quida-ne nì cui, dandísá, vâtuni candisé ñà-sànicuàchi-nsià sâhà-né nú. ¹⁵ Doco còò, vâchi cuisì sâhà dàñùhù xi mii-nsiá càhàn-nsià, xì sâhà stná nècuàchì nchichí xi-nsià, xì sâhà stná ley xi mii-nsiá. Ñàyùcàndùá, mii-nsiá cundehè-nsiá sâhà chuun yohó, vâchi yùhù, mà nsídándái-ñà —nì cachì-te. ¹⁶ Dandu nì dàndàcú-te cuxio nsihi-ne nùu-té.

¹⁷ Daaní, dava nècuàchì raza griegu ñuu mà, nì catnii-ne iin nècuàchì cusâhnù nùu veheñùhu xi nècuàchì raza Judea mà. Sóstenes nani nècuàchìmà, te nì sahnì cuií-ñané nùu Galión mà. Doco cóni ndúlócô-te.

Nansa nì naxicocuîin Pablo ndè ñuu Antioquia, dandu nì quihin tu-ne ichì inga xichi cuàhàn-nè chuun xi Jesús

¹⁸ Daaní, cuàhà gá quivì nì ìa Pablo ñuu yucán. Dandu nì ndaquindèè-né xì nècuàchì hermanu ndoó ñuu mà, te cuàhàn-nè ñuu Cencrea. Te yucán nì daté tehe-né, vâchi seña (nì sanduamà) ñà-sànì saquin-nè iin compromisu nùu Dios. Daaní, ñà-cuní-nè nùhù-nè ladu Siria, ñàyùcàndùá, nì nana-ne iin barcu, mii-né xì Aquila xì ñahàdìhí nècuàchìmà nani Priscila, te nsidaa-né cuàhàn-nè barcu mà ¹⁹ nì sàà-nè ñuu Éfeso, vâchi divi ñuu yucán icúmí ndòò Priscila xì Aquila. Dandu nì sâhàn (nsidaa-né) veheñùhu xi nècuàchì raza-nè ñuu mà, te nì càhàn Pablo xì nêhivì natácá yucán. ²⁰ Te nècuàchìmà, nì cuni-nè cucuee chii gá Pablo xì-né inga ratu gà. Doco cóni cándísâ-né, ²¹ vâchi nì cachi-nè:

—Icúmî nùhì ñuu Jerusalén ñà-coi yucán quivì nacava vicò sà-ítúú. Doco primeru Dios icúmî naxicocuîin yohó inga xichi —nì cachi-nè, dandu nì ndaquindèè-né xì nècuàchìmà. Te nì nana tu-ne iin barcu iá ñuu mà cuàhàn-nè. ²² Dandu nì sàà barcu

mà ñuu Cesarea, (te yucán nì nuu-ne), mànuhù-né ñuu Jerusalén, nì casàhù-nè xì nèhivì xí Jesús ndoó yucán, dandu nì quee tu-ne cuàhàn-nè ñuu Antioquía. ²³ Te yucán nìsa ìa-ne iin ratu, dandu nì quihin tu-ne ichì cuàhàn-nè ladu Galacia xì ladu Frigia. Te ñuu ñuu nì nacàhin-ne nì càhàn-nè xì nècuàchì nchícùn ichì Jesús, nì nacuàhandee ini-nè nècuàchìmà.

Ñà-nduà nì cuu na ní sàà Apolos ñuu Éfeso, te nì càhàn-nè palabra ì xí Dios

²⁴ Daaní, ñuu Éfeso mà nì sàà stná iin nècuàchì raza Judea nani Apolos. Alejandría nduú meru ñuu-nè, te tùha vaha-ne càhàn-nè sàhù. Te ináhá váha stná-nè nansa nacání tutu ì, ²⁵ vachi cuàhà gá sàni dàcuàhá-né ichì Stoho-ndà Dios. Te dii gá stná ini-nè càhàn-nè sàhù. Ñàyùcànduà, claru chináhá-nè sàhà ichì-yá. Doco cuisì ley xi Juan Bautista nduà ináhá-nè. ²⁶ Pues divi nècuàchìmà nì quesaha-né càhàn ndee-né xì nèhivì sàhàn veheñùhu xi raza-nè ñuu Éfeso mà. Te nì inini stná Priscila xì Aquila. Ñàyùcànduà nì tavà cuàán-ñané nì nacani vii-né xì nècuàchìmà nansa meru íá ichì Dios. ²⁷ Daaní, después, nì cuni nècuàchìmà yaha-ne nùu-xí ndé nduú ladu Acaya. Te nsidaa hermanu (ñuu Éfeso mà), nì cachi-nè:

—Ndiaha gá nú ni cùhùn-ní yucán.

Te nì tiaa stná-nè iin tutu cùhùn nuu nèhivì xí Jesús ndoó ladu Acaya mà ñà-cundua nùu nècuàchìmà. Daaní, después na sàni sàà nècuàchìmà yucán, cuàhà gá nì nacuàhandee ini-nè nsidaa nèhivì sàni nìhítàhvì cunindisá ichì-yá. ²⁸ Vachi nì càhàn stná-nè xì cuàhà tè-raza-nè Judea, nì cahvi-ne libru ì iníní-te, te ducán claru nì quida-ne comprobar ana nduú Jesús, ñà-divi rey ndiaha nani Cristu nduú-yá, te ducán nì cundee-né nùu témà, iníní nsidaa nèhivì.

19

Ñà-nduà nì quida Pablo na ní ìa-ne ñuu Éfeso

¹ Daaní, na íá ì Apolos ñuu Corinto, dandu nì quihin Pablo ichì nínu, nì yaha-ne ladu yucù mà, te nì sàà-nè ñuu Éfeso. Yucán nì ndacùhun tnahá-né xì itnii nècuàchì dacuahá ichì Dios. ² Te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Na ní xinindisá-nsiá palabra xi Dios, ¿a ní nìhítàhvì stná-nsiá cucumi-nsiá Espiritu ì xí-yá?

—Còó —cachí nècuàchìmà— tàñáha ga cundaà ini-nsi a ñá-íá Espiritu ì, ò ñá-còò-yá.

³ Dandu nì cachi Pablo xì-né:

—¿Ana dìquívì-xí nì ndacùcahan-né na ní cuhii-nsiá?

—Dàñùhù xi Juan Bautista nduà nì cuhii-nsí —nì cachi nècuàchìmà.

⁴ Dandu nì cachi Pablo:

—Ñà-ndáà nduà, nìsa quida ì Juan mà nèhivì na ní cuu-ne arrepentir. Doco nì cachi stná-nè ñà-después icúmí quixi ana cunihnu vaha ndisa ini-ndà, divi nduú Jesucristu.

⁵ Ñàyùcànduà, na ní cundaà ini nècuàchìmà nansa cachí Pablo, dandu nì canduhii sàà-né, doco vichi quivì Stoho-ndà Jesús nì ndacùcahan-né. ⁶ Dandu nì chitàndòó Pablo ndahà-né ònì nècuàchìmà, te nì quixi fuerte Espiritu ì xí Dios ini anima nsidaa-né, te nì dàcàhàn-yàné dàhàn sàà, te nì càhàn stná-nè razón ndiaha nì quixi nùu Dios. ⁷ Te nsidaa nèhivì mà, ùxìn ù tiàa nduú-né.

⁸ Dandu ùnì yòò nì ìa ga Pablo ñuu mà, sàhàn-nè veheñùhu xi nècuàchì raza-nè, te càhàn-nè xì nèhivì yucán, nacání-né nansa íá ichì ndé dàndàcú Dios, te dacàhàn-nè nècuàchìmà ñà-nì cúnchícùn vii-né ichì-yá. ⁹ Doco dava-ne, cónì cùdí ini-nè ley mà; cónì cùnì-nè cunindisá-né, ñàyùcànduà, quini ga nì càhàn-nè xì nèhivì dìqui ichì-yá. Sàhà ñà-jaàn nì naco Pablo nècuàchìmà, te nì tavà cuàán-né nsidaa nècuàchì nchícùn ichì-yá cuàhàn-nè vehe iin tiàa nani Tiranno ndé nduú escuela. Te divi lugar mà nì dàcuàhá-né nècuàchìmà nsiquívì. ¹⁰ Te ù cuà nì chinaha-nè nèhivì ducán. Ñàyùcànduà, nsidanicuú nèhivì ndoó ladu Asia yucán, nì xinitnùhu-ne nansa íá razón ndiaha xí Stoho-ndà Jesús, nècuàchì raza Judea, xì stná nècuàchì dava ga, nsidaa-né nì xinitnùhu-ne. ¹¹ Te cuàhà gá milagru fuerte nì sàhatahvì Dios nì quida Pablo. ¹² Dècuèndè pañuelu xi-ne, ò ndé

sìcoto itándiaa ìcà-né sáhàn nùù nècuàchì cuhí, te ndúvaha-ne, te yúxìn stná ñà-malu ñuhú ini-nè.

¹³⁻¹⁴ Doco yucán nì sandoo stná dava tè-raza Judea xicánúú tavá xi ñà-malu. Ûsà ñàní dèhe iin dùtù cusáhnù nani Esceva nduú-te. Te nì quesaha-té xicánúú-te ndácùcahan stná-te quivì Jesús tavá-te ñà-malu. Te dohó cachí-te xán: “Yùhù ndácùcahín quivì Jesús, divi ana cáhàn Pablo sàhà-xí, te dandacuí nùù-ndá ñà-quee-ndá, te cuahán-ndá”, cachí-te. ¹⁵ Doco (iin xichi) na ní quida-tè ducán, dandu nì naxiconihí ñà-malu nùù-té, cachá:

—Yùhù ináhí Jesús, te ináhá stnáì ana nduú Pablo. Doco nsiohó, còò cuenta quihín nsiohó —cachá.

¹⁶ Dandu tiàa inácaa-ñà anima-xi, nì ndavà-te nì ducùn ndàhà tnahá-te xi témà, te nì cundee-té nùù nsì-úsà témà, dècuèndè nì dànácuehè stná-te témà, te nì dandiàchì ì-té sìcoto xi témà. Ñàyùcàndùá, nì canacoyo nsihi-tè vehe ma cuàhàn-te. ¹⁷ Ñà-jaàn nduá nì cuu, te nì xinitnùhu stná nsidaa nèhivì ñuu Éfeso yucán, nècuàchì raza Judea, xì stná nècuàchì dava ga. Ñàyùcàndùá, yáha ga nì yùhí-nè, te chicá nì ndenihi vaha stná-nè Stoho-ndá Jesús. ¹⁸ Te cuàhà gá stná nècuàchì xiníndísá-xí-yâ, nì quixi-ne nì nàhma vate-né, nì dàtúi-ne falta nì quida-ne. ¹⁹ Te cuàhà nècuàchì nì sanduu nècuàchì tàtnà, nì catnii-ne tutu itùì ndé itándiaa ñà-tàtnà xí-né vaxi-ne, te nì sahmi nsihi-neà nùù nsidaa nèhivì. Te nì tavà stná-nè cuenta nadaa xíndiaa nsidaa tutu ma, te nì cundaà ini-nè nahi ùì dico ùxìn mil (50,000) dihùn plata ndiaá. ²⁰ Ducán fuerte nì chindee Stoho-ndá Señor nì xitià nihni palabra xi-ya, te nì cucuahà-ñá.

²¹ Daaní, na ní nsihi nì cuu ducan, dandu nì nacani ini Pablo cùhùn tu-ne ladu Macedonia xì ladu Acaya, dandu nùhù-nè ñuu Jerusalén. Te nì cachi stná-nè:

—Nú sàni ìa chíí ñuu Jerusalén yucán, dandu xiñuhu cùhùn stnáì ñuu Roma.

²² Dandu nì cáhàn-nè xì ùì nècuàchì xinúcuáchí nùù-né nani Timoteo xì Erasto, te nì techuún-né nècuàchì mà ñà-màcòdònùù-né. Ñàyùcàndùá, nì quee nècuàchì mà cuàhàn-nè ladu Macedonia, doco Pablo, nì ndòò chii gá-nè nì ìa-ne ladu Asia.

Nansa nì cuu cuahà sàhà ichì Jesús ñuu Éfeso

²³ Quivì yucán yáha ga nì cuu cuahà sàhà ichì-yá. ²⁴ Iin tiàa nani Demetrio nì dàquésáhá xân. Chuun xi nècuàchì mà nduú ñà-quadachuún-né xì plata, quidávaha-ne vehe cuati tnaha vehe cahnú yùù yócò Diana (iá ñuu yucán). Te divi sàhà Demetrio mà cuàhà gá chuun nisa nihì maestro quidáchúùn stná xì plata mà. ²⁵ Ñàyùcàndùá iin quivì nì cana Demetrio mà nsidaa maestro mà xì dava ga stná tiàa tùha quidachuún nahi oficiu xi stná mà, te nì cachi-nè xì nsidaa-té:

—Mii-nsiá, sà-ìnáhá-nsiá ñà-sàhà chuun xi-nda yohó icúmí-ndá ñà-cuicà-ndà, ñàni.

²⁶ Doco sàni xinì-nsia, te ò sàni xinitnùhu-nsia nansa quidá iin tiàa nani Pablo, cáhàn-nè xì nèhivì, cachí-nè ñà-màdì dios ndisa nduú ñà-quidáyúcùn ndahà nèhivì ñuhivì, cachí-nè, te ducán sàni dacà-né cuàhà nèhivì ñuu-ndá yohó, xì cuàhà stná nèhivì, inicutu ladu Asia yohó. ²⁷ Ñàyùcàndùá, vihini sà stná nèhivì cahíchì ini-nèndó sàhà chuun quida-nda. Te màdì cuisì ñà-jaàn, vachi vihini sà stná-nè cahíchì ini-nè veheñùhu xi dios xi-nda Diana, te dandáñúhú stná-nè tñùñuhu xí-ña, mate mii-ñá nduú ana cahvi nsidanicuú nèhivì ladu Asia yohó, xì nsidaa stná nèhivì inicutu ñuhivì. —Ducán nì cachi Demetrio mà.

²⁸ Ñàyùcàndùá, na ní nsihi nì inini nècuàchì mà ñà-jaàn, dandu yáha ga nì caxidà ini-nè, te nì càna ndee-né, cachí-nè:

—¡Ndiaha gá stoho-ndá Diana iá ñuu Éfeso yohó!

²⁹ Ñàyùcàndùá, nì candulocó nèhivì inicutu ñuu mà, te cuàhà gá nì cuu cuahà sàhámà dècuèndè nì tnii-ne ùì compañeru Pablo nani Gayo xì Aristarco. Nècuàchì ladu Macedonia cutnàhà xi Pablo nì quixi-ne ichì nduú nècuàchì mà. Dandu nsidaa nèhivì cuàhà yucán, ñuhú-né nècuàchì mà carrera cuàhàn-nè, nì caquìhvi-ne ini lugar cahnú ndé natácá nèhivì ñuu mà. ³⁰ Te Pablo, nì cuni stná-nè quìhvi-ne cáhàn-nè xì nèhivì mà, doco compañeru-nè nchícùn stná xì ichì Jesús, cóni sàha-ne lugar. ³¹ Te dava stná tè-xidandacú ladu Asia mà, ndoó vaha stná-te xi Pablo, ñàyùcàndùá nì dàsàà-te iin

razón nùu-né, sacúndáhvî-te ñà-màsà quíhvi-ne lugar yucán. (Sàhà ñà-jaàn nduá cóni quíhvi-ne.)

³² Doco ini lugar mà, iin-ni cána ndee nêhivì cuáhà mà, mate tucu tucu xícachi iin iin-ne, te ñà-yáha guá sàni nacuidà nsidaa-né, ñàyùcànduá chicá cuáhà-né ni cóni sáha tnùnì ini-nè índù chuun nì nataca-nè yucán. ³³ Daaní, dava tè-raza Judea, nì chindaha-té iin tnaha-tè nani Alejandro ñà-nì mácuìn-nè nùu nsidaa nêhivì cuáhà mà. Te nì ndàhì dava nêhivì mà xì Alejandro mà ñà-nì cáhàn-nè xì nsidaa-né. Ñàyùcànduá, nì dànáha ndahà-né áma mácuñdoo dadí nècuàchìmà, vâchi cuní-nè càhàn-nè sàhà mii-né xì sàhà compañeru-nè nì cùí. ³⁴ Doco nêhivì cuáhà mà, na ní xinitnùhu-ne ñà-iin nècuàchì raza Judea nduú nècuàchìmà, dandu iin-ni nì càna ndee nsidaa-né, cachí-nè:

—¡Ndiaha gá stoho-ndà Diana iá ñuu Éfeso yohó! —cachí-nè. Te iin-ni nì càna fuerte nsidaa-né ducán nahi ùi hora.

³⁵ Daaní, por fin nì nihì tè-nduú secretariu ñuu mà nì nachindoo dadí-te nêhivì cuáhà mà. Dandu nì cachí-te xi-né:

—Mii-nsiá nècuàchì ñuu-ndà Éfeso yohó, ¿amádi sà-ínahá-nsiá ñà-nsidanicuú nêhivì sàni xinitnùhu nansa quida-nda ñuu yohó, ndiaá-ndà vehe stoho cahnu-nda, divi mii-ñá ní quee ndè ansivi nì nacava-ñà ndé yohó? ³⁶ Pues (ínahá-nè), te mà cùí cachí-nè có-nduá ñà-ndáa. Ñàyùcànduá, ndiá ìcà-nsiá cundoo sahnú-nsiá, te màdiá quida cuahà-nsiá ducán. ³⁷ Vâchi nècuàchì nì tnii-nsia ndacá-nsiá vâxi yohó, cóni quidá quini-ne xì veheñuhu xi-nda, ni cóni cáhàn quini-ne diquì dios xi-nda. ³⁸ Ñàyùcànduá, nú cuní Demetrio xì compañeru-nè canicuàchi-ne sàhà iin nêhivì, dandu ni cúhùn-nè nùu juez ndoo ñuu yohó, te yucán ni canicuàchi stnahá-né sàhà-né. ³⁹ Te nú iá gà chuun xi-nsia vichi, dandu xiñuhu nataca-ndà ndatnuhu víi-nda ñà-nduú ichì ley. ⁴⁰ Vâchi vichi sàndòò-ndà tìxi peligrú canicuàchi gobiernu sàhà nsidaa-nda, vâchi víhini cutuxi ini-nè ñà-cuàhàn-ndà daquésáhá-ndá iin revolución nduá, te mà náníhì tnùnì gà ini-ndà nansa cachi-ndà xì-né ndíà disáhà-xí nì cuu cuahà guá vichi.

⁴¹ Ducán nì cachi tè-nduú secretariu mà, dandu nì dànácuítì nsihi-tè nêhivì mà.

20

Nansa nì sàhàn Pablo ladu Macedonia xì ladu Grecia

¹ Daaní, na ní nsihi nì cuu cuahà mà, dandu nì cana Pablo nsidaa nêhivì xí Jesús ndoo yucán, te nì nacuahandee ini-nè nècuàchìmà. Dandu nì ndaquìndè stnahá-né, te nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè ladu Macedonia. ² Te yucán nì nacàhin-ne cuahà ñuu, te nì càhàn cuahà-né xì nècuàchì hermanu ndoo yucán sàhà-ñá chicá ni cúníhnú vâha ini-nè mii-yá. Dandu nì quee-ne cuàhàn-nè chicá nùu-xí ndè ladu Grecia. ³⁻⁴ Te yucán nì ìa-ne ùni yòò.

Doco na meru cuàhàn-nè quihin-ne barcu nùhù-nè ladu Siria nì cùí, dandu nì xinitnùhu-ne ñà-sàni ndatnuhu tè-raza Judea, cuní-te cahni-ténê. Ñàyùcànduá, nì naxicocuñ ini-nè, nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè nayàha-ne ladu Macedonia, dandu nùhù-nè ladu Asia. Te ichì mà cutnâhâ stná-nè xì iin nècuàchì ñuu Berea nani Sópater, xì stná ùi nècuàchì ñuu Tesalónica nani Aristarco xì Segundo. Te cuàhàn stná iin nècuàchì ñuu Derbe nani Gayo, xì stná Timoteo, xì stná ùi nècuàchì ladu Asia nani Tíquico xì Trófimo. ⁵ Pues nsidaa compañeru Pablo mà, idónuu-né nì sàà-nè ñuu Troas. Te yucán nì cucuítà-ne ndiatú-né sàà stná Pablo xì yùhù. ⁶ Daaní nsiùhù tu, na sàni yàha vicò xixí-né pan có-ndutáchí, dandu nì nana-nsi barcu ñuu Filipos. Te ùhùn quivì nì xica-nù mar dècuèndè nì sàà-nu ñuu Troas. Yucán nì nacuatnahá-nsí xì nècuàchì cuàhàn cueé mà. Te ùsà quivì nì cuee-nsì nì sandoo-nsi yucán.

Nansa nì natiacu iin tèchii ñuu Troas na ní nacava-tè nùu iin vehe idótnahá

⁷ Quivì primeru semana nì nataca nsidaa nècuàchì nchícùn ichì Jesús, te nì cudiní-né. Dandu nì càhàn Pablo xì-né ñà-nduú palabra xi Dios, dècuèndè dava ñuu nì càhàn-nè, vâchi dàtnàa inga quivì icúmí-né quihin tu-ne ichì. ⁸ Te cuahà ñuhu tnùu nihni ndé ndoo-nsí quartu diquì-xì mà. ⁹ Te nùu iin ventana xan ma iá stná iin tèchii nani Eutico.

Doco sádi vahná-te ñà-nì cucaní guâ hora cáhàn Pablo. Sàhà ñà-yùcán nì quidì naà-té, te nì naxiconihí-te nì nacava-tè dècuèndè pìsu ùnì. (Ñàyùcàndùá, nì nuu nèhivì mà) nì ndanihi-nète, doco sàni xihì-te. ¹⁰ Dandu nì nuu stná Pablo ndé indúhu-té, te nì numi nihni-nète, te nì cachi-nè:

—Màsà yúhî-nsià, vâchi itiacù-te.

¹¹ Dandu nì nana tu nsidaa-né, te nì caxixi-ne. Te caní tiempu nì ndatnuhu gá Pablo xì-né dècuèndè nì tùnuu, dandu ní quihin Pablo ichì cuàhàn-nè. ¹² Doco tèchii ma, ndacá nèhivì mà-té mànuhù, vâchi sàni natiacù-te, te ñàyùcàndùá nì cudìi gá ini nsidaa-né.

Nansa nì yàha Pablo ndè ñuu Mileto

¹³ Daaní, nsiùhù, nì sàcòdònù-nsí nùu Pablo, nì quihin-nsi barcu cuàhàn-nsi ñuu Asón, vâchi sàni ndatnuhu sahnú-nsí xì Pablo ñà-nacuaca-nsinè yucán, vâchi cuní-nè cacasahà-né cùhùn-nè ichì mà. ¹⁴ Sàháyùcàndùá, ñuu Asón mà nì nacuatnahá-nsí xì-né. Dandu divi barcu mà nì sàhàn ndàà-nsí chicá nùu-xì ndè ñuu Mitilene. ¹⁵⁻¹⁶ Daaní, inga quivì nì quihin tu barcu mà ichì cuàhàn-nu xi-nsí ndè yatni ñuu Quío. Dandu inga quivì nì sàà-nsí ladu Samos, te después nì sàà stná-nsi ñuu Trogilio. Yucán nì quetatu chii-nsí. Dandu inga quivì nì yàha uun-nsi ñuu Éfeso, nì sàà-nsi ñuu Mileto. Vâchi ducán nì nacani ini Pablo quida-nsi ñà-có-cùnì-nè cucuee-nè ladu Asia mà, vâchi yàha ga cuní-nè nasaa-nè ñuu Jerusalén antes nacava vicò Pentecostés.

Ñà-ndùá nì cachi Pablo xì nècuàchì inúu chuun xi Jesús ñuu Éfeso

¹⁷ Daaní, na ndoó-nsí ñuu Mileto, dandu nì techuún Pablo iin razón cuàhàn ñuu Éfeso, caná-né nècuàchì sahnú inúu chuun xi Jesús ñà-quixi-ne. ¹⁸ Te na ní caquesaa-nè, dandu nì cachi Pablo xì-né:

—Mii-nsiá, sà-ináhá-nsiâ modo xi, nansa quidé dècuèndè quivì primeru nì quesai ladu Asia yohó; te ináhá stná-nsiâ nansa nisa quide inicutu tiempu nisa ìe cutnáhî xì-nsiá, ¹⁹ xinúcuáchî nùu Stoho-ndà Señor. Vâchi cónisá ìa cuadú. Dècuèndè nisa sacu stnáì cuàhà xichi sàhà-nsiá. Te cuàhà gá vida nì yàhi nì quida tè-raza Judea na ní candatnuhu-té ñà-dandáñuhú-tè yùhù. ²⁰ Te ináhá stná-nsiâ ñà-cóni chídèhî ni-ñàha cunduu ñà-vàha xi anima-nsiâ. Còó, vâchi nsidaámà nì cachitnùhi xì-nsiá. Cuàhà gá nì chinahì mii-nsiá na ní nataca-ndà iin-ni xaan, te na xicánúu stnáì dacuahí-nsiâ dècuèndè vehe-nsiâ. ²¹ Nsidanicuú nèhivì nì cáhàn xí, a ducán xínduu-ne nècuàchì raza Judea, te ò nècuàchì inga raza, doco claru nì cachi xì-né ñà-ndiá ìcà-né cuu-ne arrepentir nùu Yua-nda Dios, te cunihnu vâha ini-nè Stoho-ndà Jesucristu.

²² 'Pues vichi, yàha ga dansíhi animè ñà-nùhù-tui ñuu Jerusalén, mate có-cundáa inì nansa cuu xí yucán. ²³ Cuisì ináhî ñà-yòhó: cada sái iin ñuu, dandu cachí Espíritu ìi xí Dios ini animè ñà-ìcúmî cundiadi, te ò ndohi yucán. ²⁴ Doco có-nàcání inì sàhámà, vâchi có-ndùlócò guè sàhà vida xi, mate ni cahní-te yùhù. Cuisì cuní daxínu vii' chuun icúmî, dandu cudìi inì. Vâchi cuní quide cumplir chuun nì nihí nùu Stoho-ndà Jesús ñà-càhìn xì nèhivì ñà-ndùú razón ndiaha sàhà gracia xi Dios.

²⁵ 'Cunaha-nsiá, mahì mii-nsiá nì xicanui cáhìn palabra sàhà ñuhivì ìi xí Dios. Doco vichi, ináhî mà cúnístnàhá gá-ndà. ²⁶ Ñàyùcàndùá, dohó cachí xì-nsiá vichi: nú ni sàà ndañuhu anima iin-nsiâ, yùhù mà cúnsidá cuàchi guè, ²⁷ vâchi sàni dàcuahí mii-nsiá nsidaa ñà-ndùá nì cachi Dios quida-nda, cóni chídèhî ni-iyuhu razón mà. ²⁸ Sàháyùcàndùá, cundiaa vâha-nsiâ mii-nsiá, te cundiaa vâha stná-nsiâ nsidaa gá nèhivì xí Dios, vâchi nahi iá chuun ndiaá-ndà riì, ducán iá stná chuun icúmî-nsiâ nùu Espíritu ìi xí Dios. Ñàyùcàndùá, cunuú víi-nsiá nèhivì xí-yá, vâchi xì nì-yá sàni dànáa-yá sàhà nsidaa-nda sàhà ñà-cunduu-nda nèhivì xí-yá.

²⁹ 'Yùhù ináhî, nú sàcuàhìn, dandu icúmî ndecoyo tiàa dana cuni dacà xì dìnì-nsiá. Na quidá quisì ìhì, có-dàcácu-sì riì, ducán quida stná nècuàchì mà xì-nsiá. ³⁰ Te nùu nsidaa stná mii-nsiá icúmî dava nèhivì quesaha stná-nè chináhá stnahá-né iin ñà-tnùhù áma cunchícùn stná-nsiâ ichì mii-né. ³¹ Ñàyùcàndùá, cuàhà gá cundoo tùha-nsiâ, te nsinuu ini-nsiâ nansa nì quide, vâchi ùnì cuà nì ìe xì-nsiá, te nicanicuahàn nisa chinahì mii-nsiá; ndui te ñuú nisa cáhìn xì-nsiá, ndè nisa sacu stnáì sàhà-nsiâ.

³² 'Pues vichi ni ndóo-nsia xì Dios, te ni cúndiáá-yànsià, ñàni. Te ni cúnchícùn-nsià palabra sàhà gracia xi-ya, vàchi nú ni cúndéhe-nsiá palabra mà, dandu sàà-nsià cunindisá ví-nsiá, te ducán cundiatú stná anima-nsià ñà-vàha ndiaha xí-yá, te nihítàhvì stná-nsià cutnahá-nsiá xì nsidaa gá ana sàni ndoo anima-xi nì quida-ya.

³³ 'Yùhù, ni-iin biene xi ni-iin nèhivì cóni xíhoé, ni plata xi-ne, ni oro xi-ne, ni sìcoto xi-ne. ³⁴ Còó, vàchi ináhá-nsiá, xì ndahí nìsa quidachuín, te ducán nìsa tùi ñà-ndúà nìsa itiacu-nsì. ³⁵ Sàni xini-nsià nsidaa ñà-ndúà nìsa quide, te sàhámà vátùni cundaà inì-nsia ndià icà nsidaa-nda quidachuun-nda, dandu nihì-ndà nansa chindee stná-ndà ana iá necesidad xi. Te xiñuhu nsinuu stná inì-nsia palabra nì cachi Stoho-ndà Jesús na ní cachi-yà: “Chicá cundiatú anima-ndà ñà-dacútàhvì-ndà iñàha, te màdiá cutahvì mii-ndañá”.

³⁶ Daaní, nì nsihi nì cachi Pablo ñà-jaàn, dandu nì sàcùitasisi nsidaa-né, te nì xicàn tàhvì Pablo nùu Dios. ³⁷ Dandu cuàhà gá nì casacu nsidaa-né, te nì numi nihni stnahá-né, te nì tutuyuhu stnahá-né nùu-né, ³⁸ vàchi yáha ga nì nàcùndoo nsidaa-né tnùnsí ini ñà-nì cachi Pablo mà cúnì stnahá gá-nè. Dandu nì sàndaca ichi-ñánê dècuèndè nùu barcu.

21

Nansa mànuhù Pablo ñuu Jerusalén

¹ Nì nsihi nì ndaquìndèè-nsí xì nèhivì yucán, dandu nì quihin barcu mà ichì cuàhàn-nu. Primeru nì yàha ndaà-nu ndè ñuu Cos. Dandu inga quivì nì sàà-nsì ñuu Rodas, te después nì sàà-nsì ñuu Pátara. ² Yucán nì xini-nsì iin barcu icúmí cùhùn ladu Fenicia. Ñàyùcàndúà, yutnù yucán nì nana-nsi cuàhàn-nsì. ³ Te na ní xini xicà-nsí ñuu cahnú mahì mar nani Chipre, dandu nì yàha-nsi iin ladu, te ladu itní-nsì nì ndòò ñuu mà. Dandu nì sàà-nsì ladu Siria. Meru ñuu ndé nì sàà barcu mà nùu ñuhù nani ñuu Tiro, te divi lugar mà cuàhàn nuu carga xi-nù. ⁴ Te yucán nì ndacùhun tnahá stná-nsì xì nèhivì xí Jesús; ñàyùcàndúà, usà quivì nì sandoo-nsi xì-né mà. Dandu nì dàcàhàn Espíritu ìi xí Dios dava nècuàchì mà, te nì cachi-nè xì Pablo ñà-màsà cùhùn-nè ñuu Jerusalén. ⁵⁻⁶ Doco na ní nsihi usà quivì mà, dandu nì quihin tu-nsi ichì cuàhàn-nsì, te nì sàndaca ichi nsidaa nècuàchì mà nsiùhù, tiàa xi ñahà xì stná dèhe-ne, nsidaa-nsí nì sàhàn-nsì orilla ñuu mà dècuèndè yuhù mar. Te yucán nì sàcùitasisi-nsí nì xicàn tàhvì-nsí nùu Dios, dandu nì ndaquìndèè tnahá-nsí, te nì numi nihni stnahá-nsí. Dandu nì nana nsiùhù barcu mà, te mànuhù nècuàchì mà vehe-ne.

⁷ Daaní, nì quee barcu mà ñuu Tiro, te nì xica-nù mahì mar ndè ñuu Tolemaida. Yucán nì nuu-nsi, te nì casàhù-nsì xì nècuàchì hermanu ñuu mà. Te iin quivì-ní nì cuee-nsì yucán. ⁸ Dandu inga quivì nì quihin tu-nsi ichì cuàhàn-nsì, Pablo xì nsiùhù nècuàchì cutnàhà xí-nè, te nì sàà-nsì ñuu Cesarea. Te yucán cuàhàn-nsì vehe Felipe cundoo-nsi. Te Felipe mà nduú iin nècuàchì nùu usà tiàa (nìsa dasàn xì ración), doco vichi xicánúú stná-nè càhàn-nè xì nèhivì ñà-ndúú palabra sàhà Jesús. ⁹ Te cùmì dèhe yoco-né ndóó xínduu señoita, te sàni nihítàhvì stná nsicúmíà cachitnùha razón xí Dios. ¹⁰ Pues divi vehe nècuàchì mà nì sandoo-nsi itnii quivì. Dandu yucán nì sàà stná iin tiàa nì quixi ladu Judea nani Agabo. Te tùha stná-nè cachitnùhu-ne razón xí Dios. ¹¹ Te nì tnàtuu-ne nùu-nsí, nì ndaxin-né siuhmatixi Pablo, dandu nì suhni-nèà sàhà-né xì ndahà-né, te nì cachi-nè:

—Dohó cachitnùhu Espíritu ìi xí Dios: “Tiàa disíuhmátixi-xi yohó, icúmí stná-nè cunuhni-nè quida tè-raza Judea ñuu Jerusalén, dandu yàha-ne ndahà tè-inga ñuu”.

¹² Ñàyùcàndúà, na ní cachi-nè ducán, dandu nsiùhù xì stná nècuàchì ñuu Cesarea mà, nì sacundahví-nsì nùu Pablo ñà-màsà cùhùn-nè ñuu Jerusalén. ¹³ Doco nì cachi-nè xì-nsí:

—Màsà cuácú gá-nsià, vàchi yáha ga cuí sentir ñà-quidá-nsiá ducán, vàchi dispuestu ié màcùnuhni ñuu Jerusalén, mate dècuèndè nì cùì stnàì yucán sàhà Stoho-ndà Jesús —nì cachi-nè.

¹⁴ Pues sàhà-ñá mànicuí cadì-nsì nùu-né, còò ni-iñàha ni cachí gá-nsì, cuisì ní cachi-nsì:

—Dios cachi-yà.

¹⁵ Daaní, nì nsidayucun-nsì carga xi-nsi cuàhàn-nsì ñuu Jerusalén. ¹⁶ Te nì cutnahá stná-nsì xì iin ùi nècuàchì xiníndísâ ndoó ñuu Cesarea mà cuàhàn-nsì, te (nì sàà-nsì ñuu Jerusalén) ndè vehe iin nècuàchì nì quixi ñuu Chipre nani Mnasón. Mii-né, sàcàní quìvì nchícùn stná-nè ichì Jesús, te divi vehe-ne nduú ndé cundoo-nsi.

Nansa nì sàhàn Pablo nì ndatnuhu-né xì Jacobo

¹⁷ Daaní, na ní sàà-nsì ñuu mà, dandu nì casàhú-nsì xì nècuàchì hermanu ndoó yucán, te nì cudìi ini-nè ñà-sàni sàà-nsì. ¹⁸ Daaní, inga quìvì cuàhàn-nsì xì Pablo dècuèndè ndé iá Jacobo. Te yucán sàni nataca stná nsidaa nècuàchì sahnú inúu xì nèhivì xí Dios. ¹⁹ Dandu nì casàhú Pablo xì nècuàchì mà, te nì nacani nsihi-ne nansa nì cuu na ní sàhàn-nè ñuu xicà, te (nì quida-ne chuun ìi xí Dios), te ndiaha gá nì chindee-yánè yucán. ²⁰ Daaní, na ní nsihi nì inini nècuàchì mà, dandu nì naquimanì-néyà, te nì cachi-nè xì Pablo:

—Ñàni, sàxìni-ní ndoó cuàhà mil nècuàchì raza-ndà xiníndísâ ichì-yá. Te nsidaa-né, nchícùn vii-né ley xi Moisés. ²¹ Doco cachí cuentu sàhà mii-ní ñà-chìnàhà-ní nècuàchì raza-ndà ndoó inga ñuu ñà-màsà quihín casu gà-nè sàhà ley mà, ni có-xìñhù gá màcùtuu seña xi Dios ìcà dèhe-ne, ni có-ndiá ìcà stná-nè chivàha ga-nè estilu xi raza-ndà. ²² Ñàyùcàndùá ¿ndiá quida-nda? vàchi icúmí nèhivì nataca-nè nú sàni xinitnùhu-ne iá-ní yohó. ²³⁻²⁴ Chicá vaha dohó quida-ní. Cundaca-ní cùmì tiàa ndoó yohó sàni saquin xì iin compromisu nùu Dios, te cùhùn-nsià nduhì-nsiá (nacua cachí ley xi-nda), te quida-ní chii gastu sàhà-né. Dandu después daté tehe dinì-né. Vàchi nú ducán ni quida-ní, dandu vátuni cundaà ini nèhivì cuentu uun nduá ndatnúhú-nè sàhà-ní, vàchi (cuninùu-né) quidá víi-ní, te chivàha vii-ní ley xi-nda.

²⁵ 'Doco nsidaa nècuàchì inga raza yucán, còó; sàni dàsàa-ndà iin carta nùu-né ndé cachí-ndà ñà-còò necesidad chivàha-ne ley mà, cuisì ñà-màsà cáxi-né ñà-nì sàcùndoo nùu yùu yócò, te màsà cúxì stná-nè nì, nì màsà cáxi-né cuñu quisì nì sàhná uun, nì màsà cóó-né xì nècuàchì cóni nándàhà xì-né —nì cachi Jacobo.

Nansa nì catnii-tè Pablo na iá-nè veheñùhu cahnú

²⁶ Daaní, nì saca Pablo nsì-cùmì tiàa ma, te nì quee-ne inga quìvì nì casahàn-nè ñà-nsidandoo nsidaa-né mii-né nacua cachí ley xi-ne. Dandu nì quihvi-ne veheñùhu cahnú, nì cachitnùhu-ne nadaa ga quìvì cunihì-né, dandu después cuàha iin iin-ne quisì cunduu promesa xi-ne. ²⁷ Ùsà quìvì nduú tiempu (cunihì-né). Te sàdaaní xìnu quìvì mà, dandu dava tè-raza Judea nì caquixi ladu Asia, nì xini-te Pablo na iá-nè veheñùhu ma. Ñàyùcàndùá nì quesaha-té nì nsida tontó-te nèhivì cuàhà yucán. Nì catnii-tè Pablo, ²⁸ te nì càna ndee-té, cachí-te:

—Mii-nsiá tè-raza-ndà Israel, chindee-nsiá nsiùhù, vàchi divi tàyòhó nduú tiàa cáhàn guá dìquì-ndà ñà-có-ndiàà raza-ndà, cachí-te, ni có-ndiàà stná ley xi-nda, te ni có-ndiàà gà stná veheñùhu yohó, cachí-te. Te ducán chinàhà-te nèhivì inicutu. Te màdi sàhà cuisì ñà-jaàn nduá; còó, vàchi nì saca stná-te iin tè-raza sìquini nì quihvi-tè xì témà veheñùhu yohó. Ñàyùcàndùá, sàni cuchicuehe ñà-ìi icúmí vehe ìi yohó.

²⁹ Ducán nì cachi témà, vàchi antes nì caxini-te xicánúu Pablo ñuu mà cutnàhâ-né xì iin nècuàchì ñuu Éfeso nani Trófimo, (iin nècuàchì inga raza). Te nì catuxi inì-te ndaca stná Pablo tiàa ma nì sàhàn ini veheñùhu cahnu-ma.

³⁰ Ñàyùcàndùá nì nacuidà nsidaa nèhivì inicutu ñuu mà, nì dàyàà-nè vaxi-ne nì nachitu-né. Te ñuhú nihni-ne Pablo nì tavà-né nècuàchì mà fuera veheñùhu cahnu-ma, te vichi duha nì nacadi nsihi-ne yehè patiu mà. ³¹ Meru nandúcú-nè modo nansa cahnì-né Pablo, dandu nì sàà razón nùu comandante coronel ñà-sàni nacuidà sàstnùhù nsidaa nèhivì ñuu Jerusalén mà. ³² Dandu nì nacuaaca comandante mà cuàhà soldadu xì stná capitán xi-ne, te nì dàyàà-nè xì-té cuàhàn-nè ndé quidá cuàhà guá nèhivì. Te na ní xini nèhivì mà vaxi comandante xì soldadu mà, dandu nì cucuìta ìi-né, cóni cànì gá-nè Pablo. ³³ Dandu nì tnàtuu comandante nì dandàcú-né nùu soldadu xi-ne ñà-nì tnìi-te Pablo, te màcùnùhni-nè xì ùi cadena. Dandu nì ndàcàtnùhù-né nùu nèhivì cuàhà mà:

—¿Ana nduú tiàa yohó, te ndiá nì quida-tè?

³⁴ Doco nêhivì cuáhà yucán, cána ndee-né; tucu tucu cachí iin iin-ne, mànicùì cundaà ini comandante nansa ndisa iá chuun ma ñà-cána guá nècuàchìmà. Ñàyùcàndùá, nì dandàcù-né nùù soldadu xi-ne ñà-nì cùndácá-te Pablo nùhù ini vehe cahnú-te. ³⁵ Sàhámà, ndacá témànè nì nasaa vehe-tè, cuàhàn-te nana-tè cuai. Doco ñà-dana guá ndoó nêhivì cuáhà mà, ñàyùcàndùá fuerza nì sàcùnsida-tè Pablo nì nana, ³⁶ vâchi nchícùn chitu nsidaa-né, cána-ne, cachí-nè:
—Cahnì-ndà tè-jaàn chicá vâha.

Nansa nì càmàn Pablo sàhà mii-né nùù nêhivì cuáhà

³⁷ Daaní, na meru cuàhàn soldadu mà dayàha-tè Pablo ini vehe cahnú-te, dandu nì cachi-nè xì comandante coronel yucán:

—¿A iá permisù càmàn tíí xì-ní?

Dandu nì cachi-nè xì Pablo:

—¿A túha stná-ní càmàn-ní dàhàn griegu? ³⁸ ¿A có-ndùù-ní tè-ñuu Egipto nì quida revolucìón daa, te nì idònùù-ní nùù cùmì mil tè-tèhì nì saca-níte cuàhàn-nsia yucù?

³⁹ —Còó —cachí Pablo—, yùhù, tè-raza Judea nduí. Meru ñui nduú ñuu Tarso iá ladu Cilicia. Tiàa iá derechu-xi nduí; te ñui mà, có-ndùú stná iin ñuu tii. Ñàyùcàndùá sacúndáhvî nùù-ní áma táxí-nî permisù càmàn xì nêhivì cuáhà yohó —nì cachi-nè.

⁴⁰ Dandu nì sàha comandante mà lugar càmàn-nè. Ñàyùcàndùá, nì ndacuiin-nè nùù cuai mà, te nì dánhà ndahà-né ñà-nì cùdádî nsidaa nêhivì mà. Te na ní ndudadí nsihi nècuàchìmà, dandu nì càmàn-nè. Doco puru dàhàn (nêhivì ñuu mà) nì càmàn-nè, divi dàhàn hebreu, te dohó nì cachi-nè:

22

¹ —Mii-nsiá nècuàchì sahnú, xì nsidaa gá stná ñani dava ga, cunini-nsia cuàhàn càmàn sàhà míí —nì cachi Pablo.

² Dandu nêhivì cuáhà yucan, na ní cundaà ini-nè ñà-divi dàhàn mii-né càmàn stna nècuàchìmà, dandu chicá nì cudadí-né. Te nì cachi gà Pablo:

³ —Yùhù, iin nècuàchì raza Judea nduí. Ñuu Tarso iá ladu Cilicia nduú lugar ndé nì tùinuí ñuhivì, doco ñuu yohó nì sahnui. Te maestru Gamaliel nduú ana nisa dacuaha-xí. Ñàyùcàndùá, nì dàcuàhá vâhi nsidaa ñà-ndùá cachí ley xi xì-ndà, vâchi yáha ga nisa cunì chivâha víí ley xi Dios, divi nacua cuní stná mii-nsiá vichi.

⁴ 'Daaní, nì quesahí dandohó stnáì nècuàchì nchícùn ichì Jesús. Tiàa te ñahà nisa chicuhnì, te nisa chicadì-nè; dècuèndè cui stná-nè nisa cunì. ⁵ Ináhá dùtù cusáhnû ndoó vichi, xì stná nsidaa nècuàchì sahnú dandacú, vâtùnì cachi stná-nè nansa nisa quide nú nì cùcáhàn-nè, vâchi ináhá-nè (vida xi). Te divi nùù mii-né nì ñihí tutu nduú orden ñà-cunihì cùhùn nùù nècuàchì raza-ndà ñuu Damasco. Ñàyùcàndùá, nì quihin ichì ñuu mà cuàhàn tnii nsihi nêhivì xí Jesús (ndoó yucán), te chicuhnì-nè cundaqui-nè ndixi ñuu-ndà yohó sàhà ñà-ndoho stná-nè nì cahín.

⁶ Ñàyùcàndùá, xiqué cuàhàn (ichì mà). Te nahi càxíhúì nì sandua na sá-itúú sàì ñuu Damasco mà, dandu nanáà nì natnuù nihni inicutu ndé cuàhàn; dècuèndè dèquì-xí ansivì nì quixi nduà luz mà. ⁷ Te hora mà nì nàcasín, te nì tiacuì càmàn iin ana càmàn xí, cachí-yà: “¿Saulo, Saulo! ¿Índù chuun nchícùn-ní yùhù quida quini-ní xí?” ⁸ Dandu yùhù, nì cachì xì-yá: “¿Ana nduú mii-ní, Señor mío?” Te nì cachi tu-ya: “Jesús de Nazaret nduí, divi ana dandoho-ní”, nì cachi-yà. ⁹ Doco compañerù, mate ní xini-nè ñà-tnúù luz mà, te nì cayùhí cuàhà-né, doco cónì tiacú-nè ñà-ndùá nì cachi-yà xí. ¹⁰ Dandu nì cachì xì-yá: “¿Ndíà nduá cuní-nî quide, Señor mío?” Dandu nì cachì-tu-ya xí: “Ndacuiin-ní, cuahán-nî ñuu Damasco, te yucán icúmí-nî ndacu nuù-ní ñà-ndùá sàni chitnùnì inì quida-ní”, nì cachi-yà. ¹¹ Doco cunaha-nsiá, ñà-fuerte guá nì tnúù ndiaha nì xini mà, ñàyùcàndùá nì ndañuhu vista xi. Te sàhà-ñá có-tùínúy, ñàyùcàndùá nì sàcùtnii ndahà tnahí xì compañerù, te nì saca-ne yùhù cuàhàn-nsì ndé cachi nì sàà-nsì ñuu Damasco mà.

¹² 'Te divi ñuu mà iá iin tiàa nani Ananías. Iin nècuàchì cahvi xi Dios nduú-né, te chivâha viè-né ley xi-ya. Ñàyùcàndùá, nsidaa nècuàchì raza-ndà ndoó yucán, ndeníhí

vàha stná-nè nècuàchìmà. ¹³ Pues divi nècuàchìmà nì sàà nì sàcuiìn nùí, te nì cachi-nè xí: “Ñání Saulo, ndacoto-ní, natùinuù-ní vichi, cachí xì-ní”, nì cachi-nè. Dandu luegu nì natùinuí, te vátùni nì xinì mii-né. ¹⁴ Dandu nì cachi-nè xí: “Mii-yá nìsa cahvi xì-ndà, dècuèndè sàhana nì chitnùnì ini-yà ñà-cundaà inì-ní sàhà-yá, te nìhìtáhvi stná-ní cuninuù-ní mii-yá único ana ndàcuìsì inì-xi, divi Jesús, te cunini stná-ní cáhàn-yà. ¹⁵ Ñàyùcàndùá, vichi icúmí-nî cáhàn-ní sàhà-yá xì cuàhà nèhivì, te nacani-ní xì-né ñà-ndùá nì xinì-ní, te nì tiacù-ní. ¹⁶ Pues vichi, sà-íá, ndacuiìn-ní, te cuahán-nî cuhì-ní, ndacùcahan-ní quivì Stoho-ndà Señor, dandu ndoo cuàchi anima-ní”, nì cachi Ananías mà xí.

¹⁷ Daaní, después nì nsiaì ñuu Jerusalén yohó, te nì sàhìn veheñuhu cahnú. Te na ié yucán xicàn tàhvì nùù Dios, dandu nì dàcùnì-yà yùhù iin seña xi-ya. ¹⁸ Nì xinì mii-yá, te cachí-yà xí: “Dansíhi-ní, te quee yàchì-ní ñuu Jerusalén yohó, vàchi nècuàchì ñuù-ní yohó, mà cúníndísâ-né ñà-ndùá cachì-ní xì-né sàhì”. ¹⁹ Dandu nì naxiconihí nùù-yá, cachí: “Señor mío, nsidaa nèhivì, sà-ínáhâ-nê nansa nìsa quide antes, nìsa nacàhin veheñuhu tnií nècuàchì xiníndísâ-xí-ní, te sadí-nè vehecàa, te nì sahnì cuí stná-nè. ²⁰ Stná nèhivì xí-nî nani Esteban, testigu nì sanduu stná na ní sahnì nèhivì-né, te nì xitià nì-né. Ni cuí-nè, nì cachi stná. Dècuèndè nì sandiaì sìcoto xi nèhivì nì sahnì xì-né mà”. ²¹ Dandu mii-yá, nì cachi-yà xí: “Quee-ní yohó, vàchi icúmî techuín mii-ní cùhùn xicà-ní dècuèndè ndé ndoo nèhivì inga raza”, nì cachi-yà. —(Ducán nì cachi Pablo, cáhàn-nè xì nèhivì cuàhà mà.)

²² Doco jaàn-ní nduú nùù-xí nì inini nècuàchìmà, vàchi nì quesaha tú-né nì càna ndee-né, cachí-nè:

—¡Ní cuí dahuun tējaàn! ¡Cò-xiñhù coo gà-te ñuhiví!

²³ Ducán nì cachi-nè, càna-ne, dandiachi-né dùhnù-né, te quidá canúú-nê yacá. ²⁴ Ñàyùcàndùá, nì dandàcú comandante coronel mà nùù soldadu xi-ne ñà-daquíhvi-tè Pablo ini vehe cahnú-te, te dandohó-tené xì chirrión sàhà-ñá nàhmà-né, te cundaà inì-xi ndíà disáhà-xí càna guá nèhivì sàhà-né ducán. ²⁵ Doco na ní nsihi nì chicuhni vaha soldadu-nè, dandu nì cachi-nè xì iin capitán iín yucán:

—¿A sàha ley xi gobiernu quida-ní xí dohó, ñà-cahnì cuí-ní yùhù? vàchi nècuàchì romanu nduí, (iá derechu xi), te tãñáha ga coo justicia sàhí —nì cachi-nè.

²⁶ Ñàyùcàndùá, na ní cundaà ini capitán mà ñà-jaàn, dandu nì sàhàn-te nì cachit-nùhu-tè xì comandante mà:

—Cuidadu coo-ní xì nècuàchì jaàn, vàchi nècuàchì romanu nduú-né —nì cachì-te.

²⁷ Dandu nì quixi comandante mà ndé iá Pablo, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Cachì-ní xí, ¿a ndísá nècuàchì romanu nduu-ní, á coó?

—Jaan —nì cachi-nè.

²⁸ Dandu cachí tu comandante mà:

—Yùhù, yàha ga cuàhà dìhùn nì dàquíhvi, te nì nìhì stná nì sàcùndui nècuàchì romanu.

Dandu nì cachi Pablo:

—Doco yùhù, còo, vàchi dècuèndè nì quesà ñuhiví nduí nècuàchì libre.

²⁹ Dandu tiàa cuàhàn cahnì cuí xì-né nì cùí, luegu nì nacoò-téné cuàhàn-te. Dècuèndè stná comandante coronel mà, nì yùhì-nè sàhà ñà-nì dandàcú-né nì sàcùnuhni nècuàchìmà, te nduú-né iin nècuàchì romanu, iin nècuàchì libre.

Ñà-ndùá nì cachi Pablo xì nècuàchì Junta

³⁰ Daaní, nì tùinuù inga quivì, dandu cunì comandante-mà cundaà ndisa ini-nè ndíà disáhà-xí cáhàn tñhù guá tè-raza Judea mà dìquì Pablo. Ñàyùcàndùá, nì ndaxin-né cadena nuhnì nècuàchìmà, te nì dandàcú-né nataca dùtù xícusahnú, xì nsidaa stná nècuàchì sahnú idónuu. Dandu nì tavà-né Pablo cuàhàn-nè xì nècuàchìmà vehe ndé natácá nècuàchì sàhnù-mà, te nì chicani-ñané mahì nsidaa nècuàchìmà.

23

¹ Dandu nì indehè vaha Pablo nùù nsidaa nècuàchì Junta mà, te nì cachi-nè:

—Ñání, ndahà Dios ié ñuhiví yohó, te quivì vichi, còo ni-íñàha dandohó gá xì anímè.

² Doco dùtù cusáhnû yucán nani Ananías, ni dándacú-né nùu tiàa itá yatni ndé iín Pablo ñà-ni càní-te yuhù-né. ³ Dandu ni cachi Pablo xì dùtù mà:

—Cunaha-ní, icúmí stná Dios cani-ya mii-ní iin castigu, ñà-dànàni uun-ní nduu-ní nèhivì váha. ¿Amádi iá-ní jaàn ñà-cuàhàn-ní nsidandaà-ní chuun-xi sàhà ley xi-nda? Pues nú ducán, dandu ¿índù chuun ni dándacù-ní nùu-té ñà-ni càní-te yuhù? vàchi có-sàha ley xi-nda (cani stnaha-nda) —ni cachi Pablo.

⁴ Dandu nècuàchì xí-ita yatni yucán, ni cachi-nè xì Pablo:

—¿Índù chuun cánahá-ní xì ndómà, vàchi dùtù cusáhnû iá nùu Dios ndùu-ndà?

⁵ Dandu ni cachi Pablo:

—Ñàni, cóni cúndàà inì nduú ndómà dùtù cusáhnû. Vàchi cachí libru ìi: “Màsà cánahá-ndà dìquì nècuàchì nihí chuun ñuu-ndà” —ni cachi-nè.

⁶ Dandu ni indehè Pablo nùu nècuàchì Junta mà, te ni xini-nè, dava-ne, nècuàchì saduceu nduú-né, te dava ga-nè, nècuàchì fariseu nduú-né. Ñàyùcàndùá, ndee ní càhàn Pablo, ni cachi-nè xì nsidaa nècuàchìmà:

—Ñàni, nècuàchì fariseu nduú stná yuhù; vàchi yué, divi fariseu ni sanduu stná-nè. Te divi sàhà-ñá xiníndísê iá tnùndé ini natiacu-ndà nú ni xihì-ndà, ñàyùcàndùá sanícuàchì nèhivì sàhí vichi.

⁷ Na ní nsihi ni cachi-nè ducán, dandu ni quesaha nècuàchì fariseu mà ni nàá stnahá-né xì nècuàchì saduceu mà. Dècuèndè ni tàhndè dava-ne, vàchi tucu tucu xínacani ini-nè.

⁸ Vàchi nsidaa nècuàchì saduceu mà, có-xiníndísâ-né ñà-icúmí-ndá natiacu-ndà, ni còò ángel, ni còò stná anima-ndà, cachí-nè. Doco nècuàchì fariseu, ndisa, xiníndísâ-né nsidaámà. ⁹ Ñàyùcàndùá, yáha ga ni cucuahà sàhámà, te fuerte ni càna nsidaa-né. Dava maestru nduú fariseu, ni ndacuítà stná-nè, càhàn fuerte-nè, cachí-nè:

—Còó, nuá nùu nsiùhù, còò falta xi nècuàchì yohó. Vihini ñà-ndáà nduá iin ángel ni cachi xì-né iñàha, te ò iin espíritu xi Dios ni càhàn xì-né. Ñàyùcàndùá (cuidadu ni cúndóò-ndá) còtó Dios nàá stnàhà xì-ndà —ni cachi-nè.

¹⁰ Dandu yáha ga ni cucuahà gá nàâ stnahá nèhivì mà, ndè yúhî comandante mà vihini cuàhàn-nè danácuèhè dahuun-ne Pablo. Ñàyùcàndùá, ni dándacú-né ni tnátuu soldadu, te fuerza ni tavà-té Pablo nùu nècuàchì yucán, ni nacuaca-tèné mànuhù-té xí-nè ndè vehe cahnú-te.

¹¹ Daaní, ni cuñaà quivì yucán. Dandu ni dàcùnì Stoho-ndà Señor Pablo mii-yá. Yatni iín-yá, càhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—Màsà cúhúún inì-ní, Pablo, vàchi nacua sàni càhàn-ní sàhí ñuu Jerusalén yohó, ducán icúmí-ní càhàn stná-ní sàhí ndè ñuu Roma.

Nansa ni candatnuhu tè-có-xiníndísâ ñà-cahni-té Pablo

¹² Na ní tùinuù inga quivì, dandu dava tè-raza Judea mà, ni candatnuhu-té ni chinaha-té Dios, cachí-te:

—Mà cúxí-ndá, ni mà cóhó-ndá tècuí ndè cachi cahni-ndà Pablo, te nú coó, ni sàa Dios cahni-yándô.

¹³ Cunaha-ní, tiàa ni candatnuhu ducán, yáha ùi dico ni sanduu-tè. ¹⁴ Ñàyùcàndùá, ni caquee-tè cuàhàn-te nùu dùtù xícusahnú ndoó cutnàhâ xì nècuàchì sahnú xídandacú, te ni cacachì-te xi-né:

—Nsiùhù, sàni chinaha-nsí Dios ñà-mà cúxí gá-nsí ndè cachi cahni-nsí Pablo, te nú coó, ni cuí-nsí quida-ya. ¹⁵ Ñàyùcàndùá, mii-nsiá xì nsidaa dava ga nècuàchì dandacú, càcàn-nsià favor nùu comandante coronel, cachi-nsià xì-né ñà-cùnì-nsià ndàcàtnùhù gá-nsià nùu Pablo, te sàhájàn nduá cuní-nsià quixi-ne tnaa, cundaca-ne Pablo quixi nùu-nsiá. Dandu nsiùhù, cuàhàn-nsi cuita tùha-nsi ichì cahni-nsínè —ni cachi tè-raza Judea mà.

¹⁶ Doco yucán nisa ìa iin sobrinu xi Pablo, iin dèhe cùha-ne, te ni xinitnùhu stná-te nansa cuàhàn tiàa cuahà mà quida-tè, cundiatu dèhé-tené. Ñàyùcàndùá, ni sàhàn tèchii ma vehe cahnú soldadu, te ni quìhvi-tè ni cachitnùhu-tè xì Pablo. ¹⁷ Dandu nècuàchìmà, ni cana-ne iin capitán, cachí-nè xì témà:

—Cundaca-ní tèchii yohó cùhùn nùu comandante coronel, vèchi nihí-te iin razón cuní cundaa ini-nè.

¹⁸ Ñàyùcàndùá, nì saca capitán mà tèchii ma cuàhàn-te nùu comandante coronel, te nì cachi-te xi nècuàchìmà:

—Nècuàchì ndiadí nani Pablo, nì cana-ne yùhù nì xicàn-nè favor cundaqui tèchii yohó quixi nùu-ní, vèchi nihí-te iin razón vèxi.

¹⁹ Dandu nì tnii comandante mà ndahà tèchii ma nì tavà cuàán-nète nì xicàn tnùhù-né nùu-té:

—¿Índù ìnhà cuní-ní cachi-ní xí?

²⁰ Te nì cachi tèchii ma:

—Cunaha-ní, iin-ni sàni ndatnuhu váha dava tè-raza Judea ñà-cuàhàn-te càcàn-te favor nùu-ní ñà-cundaca-ní tiu xi Pablo cùhùn nùu nsidaa nècuàchì xídandacú, vèchi cuàhàn-nè quida-ne na ian cuní-nè ndacàtnùhù gá-nè nùu tiu-xi. ²¹ Doco, mii-ní, màsà cúníndísá-ní quida-ne, vèchi cuàhà tiàa cuàhàn cundiatu dèhé, más ùi dico xínduu-tè, te sàni chinaha-té Dios ñà-cuàhàn-te cahní-té tiu xi. Ni mà cúxí gá-te, ni mà cóhó gá-te tècuí ndè cachi cui-nè, xícachì-te. Te vichi, sà-itá tùha-tè ndiatú-te dandáa-ní —nì cachi tèchii ma.

²² Dandu nì chinaha comandante tèmà, cachí-nè:

—Sà-íá nùhù-ní vitni, doco màsà cachi-ní xì ni-iin nèhivì ñà-ndùá nì cachitnùhu-ní xí.

Nansa nì dàsáa comandante Pablo nùu gobernador Félix

²³ Dandu nì cana comandante mà ùi capitán, te nì cachi-nè xì-té:

—Quidayucun-nsià ñà-caquihin-nsia ichì cundaca-nsia ùi cientu soldadu cùhùn ñuu Cesarea, te ni cácuñùn stná ùni dico ùxin (70) soldadu xì idu, xì stná ùi cientu tè-nìhí lanza. Nsidaa-nsiá cundoo tùha-nsia caquee-nsia cà-ín sãñà —nì cachi-nè.

²⁴ Dandu nì cachi stná-nè nì cuitá iin ùi idu cunúu stná Pablo, te ni cundácá víi-téné sàa nùu gobernador Félix. ²⁵ Daaní, nì tiaa stná comandante mà iin tutu cùhùn, te dohó cachá: ²⁶ “Yùhù nani Claudio Lisias, te casáhù tnùñuhí xì mii-ní nècuàchì gobernador Félix. ²⁷ Tiàa nani Pablo, nì catnii tè-raza Judea-nè, cuàhàn-te cahní-téné nì cúi, dandu nì sàa yùhù ndacá stnahí xì soldadu, te nì nacuidahín-nè nùu témà, vèchi sàni cundaà inì nduú-né iin nècuàchì romanu. ²⁸ Daaní, cuní cundaà inì ndíà dísáhà-xí dacuidá cuàchi guá-tené, ñàyùcàndùá nì saquín-nè nùu nsidaa tè-xídandacú nùu raza-nè. ²⁹ Te yucán nì xinì, còò ni-iin cuàchi icúmí-né ñà-cui-nè, ni ñà-cundiadi stná-nè, cuisì-ní sàhà dàñhù xì mii-té cáhàn tnùhù-té sàhà-né. ³⁰ Daaní, después nì xinitnùhu stná nansa ndatnúhú dava-tè, cuní-te dandáñuhú-tênê. Ñàyùcàndùá, vichi duha nì dandacuí sàa-nè nùu mii-ní; te nì dandacú stná nùu tiàa xícahàn tnùhù mà ñà-nì sáa stná-te nùu-ní. Ni cúcuéé ni-ní”. (Ñà-jaàn ndùá nì tiaa comandante mà.)

³¹ Daaní, soldadu mà, ducán nì caquida-tè cumplir, divi ñuu mà nì saca-tè Pablo nì sàa-te xi-né ndè ñuu Antípatris. ³²⁻³³ Dandu inga quivì nì naxicocuñìn tè-xicásáhà mà mànuhù-té ndé ndoó-te, doco tè-xínihi xi idu, nì ndòo-tè xì Pablo. Dandu nì quihin tu-tè ichì cuàhàn-te xi-né nì sàa ñuu Cesarea. Yucán nì nacoò-tè carta nihí-te nùu gobernador, te nì nacoò stná-te Pablo ndahà témà. ³⁴⁻³⁵ Dandu nì nsihi nì cahvi tèmà tutu mà, dandu nì xicàn tnùhù-té nùu Pablo índù ladu nduú ñuu-nè. Te na ní cundaà inì-te divi ladu Cilicia nduú ñuu-nè, dandu nì cachi-te:

—Na quésáa stná nècuàchì cáhàn tnùhù sàhà-ní, dandísá ndundaà dahuun chuun xi-ní —nì cachi-te.

Dandu nì dandacú-te cundiadi Pablo vehechuún cahnú nì quidavàha nsì-Herodes.

24

Ñà-ndùá nì cachi Pablo xì Félix na ní càhàn-nè sàhà mii-né

¹ Tìxi ùhùn quivì nì quesaa dùtù cusáhnù nani Ananías xì stná dava nècuàchì sahnú dandacú. Te nì quesaa stná iin tiàa nduú abogadu nani Tértulo, ñà-cunduu-ne yuhù nècuàchìmà. Te nì tnàtuu nsidaa-né nùu gobernador ñà-canicuàchi-ne sàhà Pablo.

² Dandú nì càhà stná Pablo quixi-ne. Te na ní quesaa-nè, dandu nì quesaha Tértulo mà nì càhàn tñhù-né sàhà nècuàchìmà, cachí-nè:

—Señor gobernador, sàhà mii-ní ndoó dádî nsidaa-nsí caní tiempu ñuu-nsí yohó, te cuàhà ñàhà sàni nacani inì-ní nì quida-ní sàhà ñà-vàha xi ñuu-nsí. ³ Ñàyùcàndùá, nicanicuahàn naquímánì-nsí mii-ní ndéni nì cui ni cúndóo-nsí ñà-nì quida-ní xì-nsí cuàhà favor. ⁴ Doco vichi sàhà-ñá màsà cuàha chuún gá-nsí mii-ní, ñàyùcàndùá sacúndáhví-nsí ñà-quida-ní favor cunini chii-ní càhàn-nsí.

⁵ Cunaha-ní, iin tè-chicuéhè nduú Pablo jaàn, vàchi yàha ga datáhdè dava-tè nèhivì raza-nsí inicutu ñuhiví. Idónuu-té nùu nècuàchì nchícùn ley tucu xi iin nècuàchì ñuu Nazaret. ⁶ Te nì cuni stná-te quidachicuéhè-tè ñà-ì icúmí veheñùhu xi-nsí. Ñàyùcàndùá, nì tñii-nsíte, te mii-nsí cuàhàn-nsí nsidandaà-nsí sàhà chuun ma modo xi-nsí nì cùí, ⁷ doco yucán ní sàà comandante coronel nani Lisias, te nì candíaa-nè tiàa jaàn fuerza nùu-nsí. ⁸ Dandu nì dándàcú-né nùu-nsí ñà-quixi-nsí yohó nùu mii-ní nú cuní-nsí canicuàchi-nsí sàhà-té, nì cachi-nè. Te vichi vátùnì cundaà ndisa inì-ní ndíà dísàhà-xí sanícuàchi-nsí sàhà-té, cuisì-ní ndàcàtnùhù-ní nùu mii-té —nì cachi Tértulo mà.

⁹ Dandu nì càhàn stná nsidaa gá tè-raza Judea itá yucán, divi ñà-ndàcuisì nduú nsidaájàn, nì cacachì-te.

¹⁰ Dandu nì quida gobernador mà seña nùu Pablo ñà-vátùnì càhàn stná-nè vichi. Ñàyùcàndùá, nì càhàn-nè, cachí-nè:

—Yùhù ináhí cuàhà cuà iá-ní icúmí-ní chuun nsidandaà-ní ñuu-nsí yohó. Ñàyùcàndùá, cudí inì ñà-vátùnì càhàn sàhí nùu-ní. ¹¹ Cunaha-ní, mà úhì ndàcàtnùhù-ní, te cundaà vaha inì-ní ñà-làcà ùxìn ùi quivì cuàhàn-ndà nì nasai ñuu Jerusalén cuàhàn cahví Dios. ¹² Doco ni-iin xichi cóni nái xì ni-iin nèhivì veheñùhu yucán, te ni-iin xichi cóni dánàcuídè-nè, ni nèhivì sàhàn veheñùhu, ni stná nèhivì xicánúú calle. ¹³ Mate sanícuàchi nècuàchì yohó sàhí, doco còò ni-ñàhà cui quida-ne comprobar.

¹⁴ Doco yùhù cachí ndài xì-ní, iin ichì ndiaha nduá nchícùn, te ducán cahví Dios, divi mii-yá nisa cahví stná xì-nsí, mate cachí nècuàchì yohó iin ichì tñhù nduá. Doco yùhù xiníndísè nsidaa ñà-itúú nùu tutu nduú ley xi-nsí, te xiníndísà stná nsidaa ñà-nduá nì tiàa profeta nisa càhàn cuenta xi-ya. ¹⁵ Nacua nì cachi mii-né, ducán cachí stná yùhù, ñà-íà ndisa tñundé ini ndiatu-nda nùu-yá, vàchi icúmí nsidaa-nda natiacu-ndà, nèhivì vaha te nèhivì malu. ¹⁶ Ñàyùcàndùá, yùhù, nicanicuahàn quidé lucha ñà-màsà cóo ni-iin cuàchi dandoho-xi anímè, vàchi ni-iin cuàchi có-cùní quide nùu Dios, te ni nùu nèhivì.

¹⁷ Cunaha-ní, caní cuà có-ìé ñuì, dandu nì nasai yucán, nihí cuàhà ñà-nduá cutahví nèhivì ndahví ndoó yucán, te nihí stnáì promesa xi. ¹⁸ Pues chuun jaàn nduá dísàhà-xí nì nasai yucán, te nì nsidandoo stnáì míí (nacua cachí ley xi raza-nsí). Te xicánúú sahnúí patiu veheñùhu cahnú yucán, cóni dánàcuídè nèhivì, nì cóni quidá stnáì ni-iin escándalo. Doco dava nècuàchì raza-nsí nì quixi ladu Asia, nì xini-nè yùhù yucán. ¹⁹ Te nú ndisa cuní nècuàchìmà càhàn tñhù-né sàhí, dandu ndíà ìcà-né màcuíta stná-nè nùu-ní yohó, te canicuàchi mii-né sàhí. ²⁰ Te ò nècuàchì itá yohó, nú nì xini-nè íà iin falta nì quide na ní ìe nùu nsidaa tè-xídandacú, dandu ni cachí-nèà vichi duha, cuní. ²¹ Cuisì vihini tuxí ini-nè iin falta nduá na ní càhàn fuertí xì nsidaa nècuàchìmà nì cachi ñà-xiníndísè icúmí-ndà natiacu-ndà —nì cachi Pablo.

²² Daaní, na ní inini Félix ñà-jaàn, nì cucani-tè chuun xi Pablo, cachí-te xi nsidaa-né:

—Ni quézáá gá comandante coronel Lisias, dandu ndàcàtnùhù gué sàhà-ñá cundaà vaha inì nansa íà chuun xi-nsia.

Ducán nì cachi Félix, vàchi algu ináhá stná-te sàhà ichì Jesús. ²³ Dandu nì dándàcú-te nùu iin capítan ñà-nì cúndiáà-te Pablo, doco màsà cúndiádí dahuun-ne, te ni màsà cádí stná-te nùu ni-iin ana íà vaha xi-né nú cuní nècuàchìmà quixi-ne dacútiácú-ñàné, te ò nácótò stnahá-né.

²⁴ (Daaní, mànuhù Félix mà.) Te nì yàha itnii quivì, dandu nì quixi tu-tè xì ñahàdìhí-te nani Drusila; iin nècuàchì ñàhà raza Judea nduú-né. Dandu nì cana-tè Pablo ñà-tnàtuu-ne, vàchi cuní-te cunini-tè nansa íà ichì cunihnu vaha ini-ndà Jesucristu.

²⁵ Ñàyùcàndùá, nì càhàn Pablo xì nduú-nè, dansítñuù ini-nè nècuàchìmà nansa cuní Dios

quida viì-ndà sàhà-ñá màsà quídá ndevàha-nda nansa ni nì cui, vàchi icúmí coo iin quivì juiciu. Dandu Félix mà, cuàhà gá nì yùhí-te, cachí-te xi Pablo:

—Còó, xuhun-ní (cuartu xi-ní) vichi. Te después, nú cusáí, dandu cana-tui mii-ní.

²⁶ Ducán nì cachì-te, vàchi tuxí stná inì-te vihini daquíhvi Pablo dñhùn sàhà-ñá dañà-ténê. Ñàyùcàndùá, cuàhà xichi nì cana-téné nì ndatnuhu-té xí-nê. ²⁷ Doco na ní yàha ùi cuà, dandu nì quee-tè nùù mesa, te nì quìhvi inga tiàa nani Porcio Festo lugar xi-tè. Doco cóni tàvã-te Pablo libre, vàchi cuní-te ndòò vaha-tè xì nèhivì raza Judea.

25

Nansa nì càhàn Pablo sàhà mii-né nùù gobernador saa nani Festo

¹ Daaní, nì quesaa Festo mà ladu yucán. Doco tixi ùnì quivì nì quee-tè ñuu Cesarea cuàhàn-te ñuu Jerusalén. ²⁻³ Te yucán nì tnàtuu dùtù cusáhnù, xì stná nècuàchì chicá idónuu, nì càhàn-nè xì Festo sàhà Pablo, càhàn tnùhù-né sàhà nècuàchìmà. Te nì xicàn-nè cana-tè nècuàchìmà quixi-ne ndè Jerusalén, vàchi cuàhà tiàa cuàhàn cundiatu dèhé ñà-cahni-ténê ichì mà. ⁴ Doco nì naxiconihí Festo nùù nècuàchìmà, cachí-te:

—Còó, ñuu Cesarea mà icúmí Pablo ndòò-ne. Yucán ndiaá soldadu-nè. Te yùhù, tixi iin ùi quivì icúmí stnái naxicocuñin yucán. ⁵ Ñàyùcàndùá, yucán ni cùhùn stná nsídaa mii-nsiá nècuàchì idónuu, cutnàhã-nsiá xí cùhùn-ndà. Dandísá, nú iá cuàchì nècuàchìmà, dandu vátùni canicuàchì-nsia —nì cachì-te.

⁶ Daaní, nì cuee gà-te ùnà ò úxin gà quivì ñuu yucán, dandu mànuhù-té ñuu Cesarea, (te cuàhàn stná tè-xídandacu-ma). Dandu inga quivì nì yàha Festo ndé ndundáa sàhà nèhivì, te nì sàcòò-tè. Dandu nì dandàcú-te ni queé Pablo. ⁷ Te na ní quesaa nècuàchìmà, dandu nì sàcuíta stná nècuàchì raza Judea nì quixi Jerusalén mà, nì càhàn tnùhù-né sàhà nècuàchìmà. Cuàhà gá chuun pesadu nì cachi-nè dìquì nècuàchìmà. Doco puru ñà-mànicùì nihìndèè-né nì sandua.

⁸ Daaní Pablo, nì naxiconihí-né nùù nècuàchìmà, cachí-nè:

—Yùhù, còò ni-iin falta nì quidè dìquì ley xi nècuàchì raza xi, ni còò stná falta nì quidè dìquì veheñùhu xi-nsi, ni dìquì stná rey cahnú César.

⁹ Doco Festo, cuní-te ndòò vaha-tè xi nècuàchì raza Judea mà, ñàyùcàndùá, nì cachì-te xi Pablo:

—¿A cándísá-nì cùhùn-ní ñuu Jerusalén, te yucán nsidandaì sàhà ñà-ndùá cachí nècuàchì yohó?

¹⁰ Dandu nì cachi Pablo xì-té:

—(Còó.) Divi lugar yohó nduú ndé cachí rey César xiñuhu ndundaà sàhà nèhivì. Ñàyùcàndùá yohó ié. Te mii-ní, sàvaha ináhã-ní còò falta nì quidè dìquì nècuàchì raza xi. ¹¹ Doco cunaha-ní, nú ndisa iá pesadu cuàchì, te ò nú ndisa cuàhà gá iníhiquê, te xiñuhu cui, pues vátùni; cahni-nsiá yùhù, mà cáchì á coó. Doco nú coó, nú tnùhu nduá cachí nècuàchì yohó, dandu còò permisú danáyàha ni-iin juez yùhù ndahà-né. Pues vichi xiquèn ñà-dayáha-ní yùhù ndahà rey cahnú César —nì cachi Pablo.

¹² Daaní, Festo, nì ndatnuhu-té xí nècuàchì sáha razón xì-té nansa quida-tè, dandu nì cachì-te xi Pablo:

—Mii-ní, sàni xicàn-ní ndundaà chuun xi-ní nùù César. Pues vátùni iá; divi nùù César icúmí-ní cùhùn-ní.

Nansa nì xicàn rey Agripa càhàn Pablo nùù-né

¹³ Na ní yàha itnii quivì, dandu nì sàà stná rey Agripa xì Berenice ñuu Cesarea mà ñà-casàhù-nè xì Festo. ¹⁴ Te como caní quivì nì ndòò-ne yucán, ñàyùcàndùá nì càhàn Festo xì rey mà sàhà Pablo, cachí-te:

—Na ní quee Félix nùù mesa, nì ndòò iin nècuàchì ndiadí yohó (nani Pablo).

¹⁵ Ñàyùcàndùá na ní sàhìn ñuu Jerusalén, dandu nì catnàtuu dùtù xicusahnú xì stná nècuàchì dandacú nùù ñuu mà, nì xicàn-nè dandacuí ñà-cui nècuàchì ndiadí mà. ¹⁶ Doco nì naxiconihí nùù-né: “Nsiùhù tè-ndúú nècuàchì romanu, còò estilu icúmí-nsí cahni-nsí ni-iin nèhivì nansa ni nì cui. Còó, vàchi dihna icúmí-tè cuíta-tè nùù nècuàchì sanicuàchì

sàhà-ñá ducán vátùni cucumi-té lugar càhàn stná-te sàhà mii-té nansa iá ñà-ndùá càhàn tnùhù-né sàhà-té”.

¹⁷ Ñàyùcàndùá, nì caquixi nècuàchì ñuu Jerusalén mà dècuèndè yohó, te vichi duha inga quivì nì sàhìn vehechuún, nì sàcòì silla xi, te nì dandàcuí nì tavá-te Pablo mà.

¹⁸ Dandu nì sàcuíta stná nècuàchì càhàn tnùhù, te nì sanicuàchi-ne sàhà nècuàchìmà. Chuun pesadu cundua nì cahín. Doco còò, cónì sándúá ducán. ¹⁹ Cuisì sàhà creencia xi-ne nì càhàn-nè, xì sàhà stná iin ana nì xìhì nani Jesús. Doco Pablo, tucu cachí-nè: itiácú Jesús, cachí-nè. ²⁰ Doco yùhù, cónì cúndàà vaha inì nansa chicá vaha quide xì chuun jaàn. Ñàyùcàndùá, nì càhìn xì Pablo, áma cándísâ-né cùhùn-nè ñuu Jerusalén, te yucán ndundaà sàhà chuun xi-ne. ²¹ Doco còò, lugar yohó nì xicàn-nè cundiadi-nè ndè cachi (cùhùn-nè) ndundaà sàhà-né nùù rey cahnú César. Ñàyùcàndùá, nì dandàcuí coo vaha-ne ndè cachi techuín-nè cùhùn-nè nùù rey mà —nì cachi Festo.

²² Dandu nì cachi rey Agripa mà xì Festo:

—Yùhù, cudí stná inì cunini ñà-ndùá cachí nècuàchìmà.

—Vátùni, tnaa cunini-ní —nì cachi Festo.

²³ Daaní, inga quivì vaxi tu Agripa xì Berenice ndè salón cahnú ndé ndundáà sàhà nsidaa chuun. Nì quihvi-ne yucán, vico sàstnùhù ndáa-ne. Te yucán sàni caquesaa stná comandante coronel xì cuàhà stná nècuàchì chicá idónuu ñuu yucán. Dandu nì dandàcuí Festo ñà-nì tavá-te Pablo. (Te na ní quesaa-nè), ²⁴ dandu nì cachi Festo mà:

—Mii-ní rey Agripa, xì nsidaa stná mii-nsiá nècuàchì nì quesaa, yohó indéhe-nsiá nècuàchì (cachí xì-nsiá). Cunaha-nsiá, na ní sàhìn ñuu Jerusalén, cuàhà gá nècuàchì raza Judea nì xicàn favor nùù, dècuèndè nì càna fuerte-nè, cuní-nè cui nècuàchì yohó. Stná ñuu Cesarea yohó, divi nì ducán xicàn stná-ne. ²⁵ Doco nùù yùhù, còò ni-iin falta xi-ne nì túi. Dandu mii-né, nì xicàn stná-nè ndundaà sàhà-né nùù rey cahnú, ñàyùcàndùá, sàni nacani inì, te icúmî techuín-nè cùhùn-nè yucán. ²⁶ Doco cuisì ñà-còò ni-iñàha cui cachi ndise na tiai nùù señor rey cahnú sàhà-né. Ñàyùcàndùá sàni tavá cànuí-nè nùù mii-ní rey Agripa, xì nùù stná nsidaa mii-nsiá nècuàchì dava ga, vachi cuní nanducu-nsiá índù iñàha cui tiai nùù tutu cùhùn xì-né. ²⁷ Vachi có-ndùá ñà-techuun-nda iin nècuàchì presu cùhùn nùù rey mà nú còò ni-iñàha cachitnùhu ñà-ndùú falta xi-ne —nì cachi Festo.

26

Ñà-ndùá nì cachi Pablo na ní càhàn-nè sàhà mii-né nùù rey Agripa

¹ Daaní, Agripa mà, nì cachi-nè xì Pablo:

—Vátùni càhàn-ní sàhà-ní vichi.

Dandu nì cuu ndahà Pablo, te nì quesaha-né nì càhàn-nè, cachí-nè:

² —Nansicáhìn vichi, vachi nùù mii-ní cuàhìn càhìn. Pues cuàhà gá ñà-ndùá nì càhàn tnùhù nècuàchì raza-ndà sàhí, rey Agripa. ³ Doco cudí inì vichi, vachi ináhá-ní nansa ndisa iá nsidaa estilu xi raza-ndà, te cundáà stná inì-ní sàhà nsidaa chuun ndatnúhú cuàhà-ndà. Ñàyùcàndùá, sacúndáhvî nùù-ní ñà-nì còò calma xi-ní cunini-ní ñà-ndùá cuàhìn càhìn.

⁴ 'Nsidaa nècuàchì ñuu Judea, ináhá-nè nansa nisa quide na ní sandui tèchii. Dihna nisa ìe ñuì, dandu nì sàhìn nisa ìe ñuu Jerusalén. ⁵ Te nècuàchì raza-ndà ndoó yucán, dècuèndè sàhà ináhá-nè yùhù. Te nú cuní-nè cachitnùhu ndaà-nè, vátùni cachi-nè nansa nisa quide na ní sanchicuín ley xi nècuàchì fariseu. Nsidaa nècuàchì ley mà, chicá fuerte chívaha-ne religión xi raza-ndà. ⁶ Doco vichi yohó ié, sanícuàchi-ne sàhí. Te ¿índù falta xi iá? Cuisì ñà-xiníndísê palabra nì quida Dios comprometer xì xì-ndà, divi ñà-cuàhàn-yà danátíacú-yà nsii. ⁷ Pues sàhà ñà-nì cachi-yà ducán, ñàyùcàndùá, nsidaa nèhivì nduú nsì-úxin ùì descendencia xi raza-ndà, xinúcuáchí víi-né nùù Dios ndui te ñuú, xiníndísâ-né, te ndiatú-né cuu ndisa ñà-ndùá nì quida-ya comprometer mà. Cunaha-ní rey Agripa, yùhù xiníndísâ stná, te ñà-jaàn ndùá dísàhà-xí sanícuàchi nèhivì raza-ndà sàhí.

⁸ 'Mii-nsiá, ¿a ndísá có-xiníndísâ stná-nsiá ñà-vátùni danátíacú Dios nsii? (Pues ináhá-ndá, vátùni.)

⁹ 'Yùhù, ndisa, nisa tuxi inì ñà-ndiá ìqué quida quini xì nèhivì ndácùcahan xi Jesús de Nazaret. ¹⁰ Te divi ñà-jaàn nduá nisa quide ñuu Jerusalén, vàchi ndè nùù dùtù cusáhnù nì taví permisù, te cuàhà nèhivì xí Jesús nisa sadi vehecàa. Dandu quivì cuàhàn-te cacahnì-té nècuàchìmà, stná yùhù nì sadandàà stnàì. ¹¹ Te nisa nacàhin stnàì nsidaa veheñùhu cuachi nisa nanduquí nèhivì xí Jesús ñà-dandohí-nè áma níhìndèí nacuaà-né mii-yá. Te ñà-cuàhà guá nisa xidà inì sàhà-né, dècuèndè nisa sahàn stnàì ñuu xicà nì sanchicuìn-nè.

¹² 'Pues sàhà chuun jaàn nduá cuàhìn ichì ñuu Damasco, nihí orden nì quee nùù dùtù xícusahnú. Ñàyùcànduá, iá permisù-xi cuàhìn sàhà chuun ma. ¹³ Te nahi càxíhùì nì sandua, señor rey, dandu ichì cuàhìn mà nì xinì yáha ga fuerte nì natnuù nihni iin luz ndé xiqué cuàhìn xì compañerui, ndè dìquì-xí ansivi vàxa, te chicá ndiaha nì natnuà nùù orá. ¹⁴ Ñàyùcànduá, nì nàcasàn nsidaa-nsí ñuhù, te nì tiacuì nì càhàn iin ana càhàn dàhàn hebreu, cachí-yà xí: “¡Saulo, Saulo! ¿Índù chuun nchícùn-ní yùhù quidá quíní-ní xí? Cuisì mii-ní quidá quíní-ní xì mii-ní, vàchi na quidá quisì caní sàhà nùù garrocha, ducán quidá stná-ní”.

¹⁵ 'Dandu yùhù, nì cachì: “¿Ana nduú mii-ní, Señor mío?” Dandu nì cachi-yà xí: “Yùhù nduú Jesús, divi ana dandoho-ní. ¹⁶ Doco vichi ndacuiìn-ní, vàchi sàhà-ñà nì xinì-ní yùhù, ñàyùcànduá icúmí-ní cunduu-ní ana cunucuachi nùù, cunduu-ní testigu sàhà ñà-nduá nì xinì-ní vichi, xì sàhà ñà-nduá cuni gà-ní na dacuní guè mii-ní míí quivì vaxi xi-nda. ¹⁷ Te vichi cunaha-ní, cuàhìn techuín mii-ní ñà-cùhùn-ní càhàn-ní xì nècuàchì nsidaa inga raza. Te nú cuní-nè quida quini-ne xì-ní, dandu cuidahín mii-ní nùù-né, nùù mii-né xì nùù stná nècuàchì raza-ní Judea. ¹⁸ Doco icúmí-ní càhàn-ní xì-né sàhà-ñà datnúù Dios sàxínítnùnì-nè, te quee-ne ichì ñàa, quihin-ne ichì ndiaha-yá. Vàchi nú ni càhàn-ní xì-né, dandu vátùnì dàhà-né nùù ndàhà ñà-malu, te candòo-ne ndahà Dios. Nduu stná cuàchi-ne, te cunduu-ne nèhivì ì xí, dandu cutnahá-né xì nsidaa gá ana xiníndísá-xí, te nihítáhvi stná-nè cuàhà ñà-ndiaha”, nì cachi Jesús xí.

¹⁹ 'Ñàyùcànduá, nì quida ndise cumplir nsidaa ñà-nduá nì cachi-yà xí na ní xinì mii-yá ansivi, señor rey. ²⁰ Vàchi primeru nì càhìn xì nècuàchì ñuu Damasco, dandu nì ndixi stnàì ñuu Jerusalén, te nì càhìn xì nèhivì yucán xì stná inicutu ladu Judea, xì cuàhà stná ñuu inga raza. Te nsidaa lugar mà nì cachì xì-né ñà-xiñùhù cuu-ne arrepentir, te yàha-ne ladu xi Dios, dandu quida viì-né nacua ndiá ìcà-né nú ndisa sàni naxicocuñ ini-nè sàhà cuàchi-ne, nì cachì xì-né.

²¹ 'Pues cunaha-ní, nsidaájàn nduá dìsàhà-xí nì tnii nècuàchì raza-ndà yùhù patiu veheñùhu cahnú, cuàhàn-nè cahnì-né yùhù nì cùí. ²² Doco Dios nduú ana chindéé xí, ñàyùcànduá, iin-ni nchícùn ndài (ichì váha-ya) dècuèndè quivì vichi, iin-ni càhìn xì nèhivì sàhà-yá, a xínduu-ne nècuàchì ndahví, te ò nècuàchì chicá idónuu, nsidaa-né càhàn xí, cachí xì-né ñà-nduá nì cachitnùhu Moisés, xì ñà-nduá nì cachi stná nècuàchì profeta, ²³ ñà-ìcúmí Cristu ndoho-ya, (te cui-yà), dandu cunduu-ya ana primeru natiacu, te después danátnùu-yà ichì ndiaha-yá nùù nèhivì, na nèhivì ñuu-ndà, te ducán stná nèhivì inga ñuu —nì cachi Pablo.

²⁴ Càhàn va Pablo ducán, dandu nì ndàhì Festo, cachí-te:

—Pablo, sàni culocó sàxínítnùnì-ní ñà-cuàhà guá dacuaha-ní.

²⁵ Doco nì cachi Pablo xì-né:

—Señor gobernador Festo, cuicahnú inì-ní, doco màdiá nì culoquí nduá, vàchi ñà-ndácuisì nduá cachí xì-ní. Càhàn sahnúí. ²⁶ Te cunaha-ní, yohó iá stná rey Agripa, te có-cucáhàn núí càhìn nùù mii-né, vàchi ináhà-nè sàhà chuun yohó. Seguru icúmí ñà-sàni cundaà vaha ini-nè, vàchi chuun yohó, cóni sánduá iin chuun iá dèhé. ²⁷ Mii-ní rey Agripa, ádi xiníndísà stná-ní ñà-nduá nì tiaa nècuàchì profeta sàna. Pues yùhù ináhí, ducán xiníndísá-ní.

²⁸ Dandu nì cachi Agripa xì-né:

—Cuisì iyuhu gá palabra cachì-ní, te vihini yàha stnàì cunchicuìn Jesucristu.

²⁹ Dandu nì cachi Pablo xì-né:

—A sea iyuhu-ní, te ò cuáhà gá cumánì, doco cahnú gá Dios iin-ni ni quidá stná-ní nacua nì quida yùhù, (nì xinindisé mii-yá. A sácú vaha nì cúníndísâ stná-ní), mii-ní xì nsidaa gá stná nècuàchì inínì yohó. Cuisì-ní có-cùnì cunuhni stná-nsià cadena nahi míí ³⁰—nì cachi Pablo.

Dandu nì ndacuìta nsidaa nècuàchì ndoó yucán, divi rey Agripa xì gobernador, xì Berenice, xì nècuàchì dava ga ndoó stná xì-né yucán. ³¹ Te nì cuxio-ne iladu, ndatnúhú-né, cachí-nè:

—Nì còò falta xi nècuàchì jaàn disáhà-xí cui-nè, ni ñà-cundiadi-nè.

³² Te nì cachi rey mà xì Festo:

—Nú màsà cacán-nè yàha-ne nùu rey cahnú César, dandu mà úhì dàñà-né vichi duha nì cùí.

27

Nansa nì dàyáha-tè Pablo cùhùn-nè ñuu Roma

¹ Daaní, Pablo xì itnii gá tè-ndiàdí, nì yàha-ne ndahà iin capitán nani Julio, iin soldadu siempre cutnáhâ xí soldadu xi meru rey César Augusto, vachi sàni cachi tè-xídandacu-ma ñà-icúmí-nsí quihin-nsi barcu cùhùn-nsì ladu Italia. ² Te nisa ìa stná iin tiàa nani Aristarco cutnahá stná xì-nsí cùhùn. Iin nècuàchì ladu Macedonia nduú-né, te meru ñuu-nè nduú ñuu Tesalónica. Ñàyùcàndùá, nì nana nsidaa-nsí iin barcu nì quixi ñuu Adramitio, vachi sàdaanì cuàhàn-nu quihin-nù ichì nùhù-nu, te icúmí-nù yàha-nù ladu Asia. Dandu nì ditá-nu nì quihin-nù ichì cuàhàn-nu xi-nsí.

³ Dandu nì yàha iin quivì, te nì sàà-nsí ñuu Sidón. Te yucán nì quidamanì capitán mà nì sàha-ne permisú (ñà-nuu Pablo barcu), ñàyùcàndùá nì sàhàn nècuàchì mà ini ñuu yucán ndé ndoó amigo xi-ne, te nì nihì-né ñà-nduá xiñuhu. ⁴ Dandu nì ditá tu barcu mà ichì cuàhàn-nu, te nì yàha-nsi iin ñuu cahnú nani Chipre indúhu mahì mar. Ladu ndé có-dúcùn guá tàchì nì yàha-nsi, vachi ladu nùu-xí caná tàchì mà. ⁵ Daaní, nì yàha-nsi chicá nùu-xí mahì mar ía frente ladu Cilicia xì ladu Panfilia, te nì sàà-nsí ñuu nani Mira ía ladu Licia.

⁶ Yucán nì xini capitán mà inga barcu nì quixi ñuu Alejandría, te icúmí-nù cùhùn stná-nu ladu Italia. Ñàyùcàndùá, divi barcu mà nì dàndàcú-né nana-nsi, te cuàhàn-nsi. ⁷⁻⁸ Daaní, cuàhà quivì nì xica cueé-nu, vachi ùhì xicá-nu, làcà ní cuyatni-nù nùu ñuu Gnido, te cóni sáha ga tàchì caca gà-nu. Ñàyùcàndùá, nì sàha-nù vuelta nì yàha-nsi yatni iin esquina ñuu Creta ndé nani Salmón. Dandu yuhù mar diìn ñuu Creta mà nì yàha-nsi, doco ùhì stná caca barcu yucán. Dandu nì sàà-nsi nùu ñuhù íchì iin xaan nani Buenos Puertos, yatni ndé ía ñuu Lasea.

⁹ Doco vichi sàni cuee sàstnùhù-nsí, dècuèndè sàni yàha vicò inñhù-ndà, te vihini quida quini mar xì barcu (nú ni cùhùn-nu). Ñàyùcàndùá, nì càhàn Pablo (xì nèhivì ndoó barcu mà), ¹⁰ cachí-nè:

—Señores, sàni sàni nì cundaà inì cuàhàn coo cuàhà tnùndoho xi-nda nú ni cùhùn gà-ndà nùu-xí. Mà úhì ndañuhu carga, xì mii stná barcu, ndé stná mii-nda vihini ndañuhu-nda.

¹¹ Doco capitán mà, chicá nì xinindisá-né ñà-nduá cachí tiàa dacaca-xi barcu mà, xì ñà-nduá cachí stná stohò-nu, te màdì ñà-nduá cachí Pablo. ¹² Ñàyùcàndùá, cuàhà nècuàchì yucán, chicá nì cuni-nè caquee-ne lugar mà, vachi có-nduá iin lugar vaha yàha-nda tiempu vixin. Ñàyùcàndùá, nì cachi-nè chicá vaha cùhùn-nè nùu-xí ndé ñuu Fenice, dandu vátuni cundoo-ne yucán tiempu vixin. Ñuu Fenice mà nduú iin ñuu inga orilla ñuu Creta, te cuisì dúcùn tàchì iin dián ndé quècahnu hora.

Nansa nì dàñà fuerte dàvitàchì mar

¹³ Daaní, nì quesaha caná yadi tàchì ladu, te nì tuxi ini nècuàchì barcu ñà-vátuni cùhùn-nsi. Ñàyùcàndùá, nì quihin tu-nsi ichì cuàhàn-nsi orilla mar iladu ñuu Creta mà.

¹⁴ Doco tixi inga iin ratu nì quesaha nì cana iin tàchì dàná, ladu ñuu mà vaxan, tàchì yódo ladu nìnu cachí-nè xán. ¹⁵ Te nì cacùhan barcu xi-nsi, mànicùí gá nihìndèè-nsí

caca ndaà-nu ladu vaxan, ñàyùcàndùá nì sahnde ini-nsì, vèchi ndé ndiàchì úún-nu cuàhàn-nu.

¹⁶ Dandu nì yàha-nsi iladu ñuu tii nani Clauda indúhu mahì mar. Te yucán có-càná cuàhà guá tàchì. Cunaha-ní, barcu cahnú xí-nsí mà, ídítá stná-nu iin lancha tii. Te ndee ní quidachuún-nsí, dandu nì nihì-nsí nì tavà-nsínu. ¹⁷ Dandu nì dàcùnúndúú-te iin cable ndee ìcà barcu cahnú sàhà-ñá màsà ndúá-nu. Te nì yuhí stná-te sàà-nu ndé yadi íá ñusi, te cacùhun-nù. Ñàyùcàndùá, nì dānùú-te sìcoto ndee dítá tàchì-nú, te ndiachi úún-nu cuàhàn-nu quidá tàchì mà.

¹⁸ Daaní, inga quivì, yàha ga caná ì tì tàchì dānà mà. Ñàyùcàndùá nì quesaha-té nì dāndiàchì-té carga xi-nù ini mar. ¹⁹ Te quivì ùnì nì dāndiàchì ndahà stná-nsì nsidaa gá ñà-ndúá nihí-nu. ²⁰ Dandu nì yàha cuàhà gá quivì, te có-tùí orá, có-tùí sìtnúú, te yàha ga dúcùn dāvítachí daná mà nsiùhù. Ñàyùcàndùá, còò gá tnùndé ini càcu-nsì nì cahan-nsí.

²¹ Daaní, na sàni yàha cuàhà quivì ndoó dòcò-nsì có-xixí-nsí, dandu nì sàcuìn Pablo mahì nsidaa-nsí, te nì cachi-nè xì-nsí:

—Compañeros, chica vaha nú nì inini-nsia yùhù nì cùí ñà-màsà quée-ndá ñuu Creta quixi-nda, dandísá mà cācùhun-nda tnùndoho yohó. ²² Doco vichi, cachí xì-nsiá, màsà cùhúún inì-nsia, vèchi ni-iin-nda mà cùí-ndà, cuisì barcu xi-nda cuàhàn ndañuhu. ²³⁻²⁴ Doco cunaha-nsiá, ñuú ndùvehè nì xinì yatni ndé (indúhí) nì sàcuìn iin ángel xi Dios nùí. Vèchi mii-yá nduú-yá Stohì, divi ana xinúcuáchì nùú-xí. Pues divi ángel mà nì cachi-nè xí: “Màsà yúhî-ní, Pablo, vèchi icúmí-ní sàà-ní nàcuìn-ní nùú rey cahnú César. Te cunaha-ní, sàni indehè ndàhvì Dios mii-nsiá, vèchi dohó cachí-yà xì-ní: mà sàà ni-iin nèhivì cutnàhà xí-ní cui-nè, ni-iin nèhivì barcu yohó”, nì cachi ángel mà. ²⁵ Ñàyùcàndùá contentu nì nácundoo-nsia, compañeros, vèchi nacua sàni cachi Dios xí, divi ducán icúmí coo, te seguru icúmîà. ²⁶ Doco antes icúmí-ndá ndiachi-nda orilla iin ñuu tii mahì mar —nì cachi Pablo.

²⁷ Daaní, nì yàha ùxìn cùmì gá quivì, te vichi xicá barcu iladu mar ndé cachí-nè nduú mar Adria. Nahí dava ñuu nduá, te ndiachi ndiachi barcu xi-nsi quidá tàchì. Dandu peón xíquidachuún barcu mà, nì tuxi inì-te ádi sàni cuyatni-nù nùú ñuhù íchì càhàn-té.

²⁸ Ñàyùcàndùá, nì chitacùhá-te nadaa tantu cunú ñuhú tècuì yucán, te nì cundaà inì-te òcò sàhùn iin (36) metro cunú-te. Dandu iyuhu gá nùú-xí, tucu tu nì chitacùhá-te, te òcò ùsà (27) metro cunú-te chicá yucán. ²⁹ Ñàyùcàndùá, nì yuhí-te dúcùn barcu cavà nahnú ñuhú ini mar. Sàhámà nì dānùú-te cùmì càa nahnú xí barcu ndè cahà mar sàhà-ñá màsà caca gà-nu. Dandu ndiatú cuisi-té tùinuù.

³⁰ Daaní, peón xi barcu, nì cunì-te cunu-tè. Ñàyùcàndùá, nì sàcuìta-tè nùú barcu mà, quidá-te na ian cuàhàn-te danuú gà-te inga càa nahnú ndè cahà mar, doco dandáhvî-te, vèchi lancha tii ma nduá nì dānùú-te. ³¹ Dandu nì cachi Pablo xì capitán xì stná soldadu ndoó yucán:

—Nú màsà ndoó peón jaàn barcu yohó, mà càcu-nsia.

³² Ñàyùcàndùá, nì sàhàn soldadu mà nì sahndè-te cable itácáá lancha mà, te nì ndiachi-nú mahì mar.

³³⁻³⁴ Daaní, na sàcuàhàn tùinuù, dandu nì càhàn Pablo xì nsidaa compañeru-nè, cachí-nè:

—Chicá vaha cuxi-nsia iñàha, vèchi sàcuàhàn-ndà ùxìn cùmì quivì có-xixí-nsiá, nchitò-nsiá, nacání ini-nsià. Ñàyùcàndùá sacúndáhvî nùú-nsiá ñà-cuxi-nsia, vèchi ducán xiñuhu quida-nda, dandu càcu vaha-nda, vèchi cunaha-nsiá, còò ni-iñàha cuu xi ni-iin-nda. ³⁵ —nì cachi Pablo.

Dandu nì tñii-ne iin pan, te nì naquimanì-né Dios nì indehè nsidaa-né. Dandu nì dàcuàchì-nè, te nì quesaha-né xixí-né. ³⁶⁻³⁷ Ñàyùcàndùá, nsidaa gá nèhivì yucán, contentu nì ndòo-ne, te nì xixi stná-nè. Te nsidaa nsidaa nsiùhù nècuàchì ñuhú barcu mà, ùi cientu ùnì dico sàhùn iin (276) nèhivì nì sanduu-nsi.

Nansa nì cuu xi barcu, nì tuxì-nú nì sachi-nù nùú mar

³⁸⁻³⁹ Daaní, na ní nsihi nì xixi nèhivì mà nì ndenuu ini-nè, dandu nì sate nsihi-ne trigu (nduú carga xi-nù) ñà-cunì-nè nduñama chii gá-nu. Dandu na ní tùinuù claru, (nì xini

xicà-té yucán iá) iin ñuu mahì mar. Doco cóni nácúni-te índù ñuu nduá. Doco nì xini stná-te yucán iá iin ndahà mar ndé iá ndàà ñusi orilla-ñà, te vaha lugar mà daxínu-tè barcu cahan-té. ⁴⁰ Ñàyùcànduá, nì sahdè-te cable xi càa itnìí xí-nù mahì mar, te nì ndò. Dandu nì dàñà stná cable nuhní yutnù chipála dacaca-xi-nú. Te nì nana stná sìcoto ndee itáníní ladu nù-nú (ñà-dítâ tàchì-nú). Ñàyùcànduá nì quesaha-nú nì nacaca-nù, te cueéni cueéni nì cuyatni-nù ndé iá ñuhù íchì mà.

⁴¹ Doco nì sàa-nu iin xaan ndé vaxi ù ichì tècuí, te yucán nì cacùhun-nù cahà mar. Nì ndùxin tnuu nù-nú, doco cahà-nú, nì quesaha nì sachi ì-ñá nì quida tècuí dúcùn ndee guá icà-nú. ⁴² Dandu soldadu yucán, nì cacuni-te cahni nsihí-te nècuàchì ndiadí ndiaá-te, vachi vihini dutè-né mar mà, te cunu-ne cahan-té. ⁴³ Doco capitán yucán, cóni cùnì-nè cui Pablo. Ñàyùcànduá, cóni sáha-ne cahni soldadu mà nècuàchì ndiadí. Dandu nì dandacú stná-nè nù nècuàchì tùha dutè ñà-dihna mii-né ni quécoyo-ne mahì tècuí dècuèndè ni xínu-ne ñuhù íchì. ⁴⁴ Dandu nècuàchì mà túha, cunchicùn-nè cùhùn-nè cundò candee-né dìquì yutnù nduú tabla, ò inga yutnù xí barcu nì sachi. Ñàyùcànduá, ducán nì ñhì nsihí-nsí nì quee-nsi ndè ñuhù íchì, te nì càcu-nsi.

28

Ñà-nduá nì quida Pablo na ní ìa-ne ñuu tii Malta mahì mar

¹ Na ní nsihì nì càcu-nsi nù mar mà, dandu nì xinitnùhu-nsi Malta nani ñuu yucán. ² Te nèhivì ndoó yucán, nì quida manì-né xì-nsí nì chiñuhu-nè iin ñuhu, te nì cachi-nè xì-nsí ñà-nì tnátuu-nsi nadaà-nsí, vachi cuún dàvì, te vixin ga. ³ Ñàyùcànduá nì nducu stná Pablo chii tutnù íchì. Doco na meru daquéè-nènu mahì ñuhu mà, dandu nì quecunu iin cò dàná xínu-sì nù ñuhu, te nì tniñuhu tnuu-sì ndahà-né. ⁴ Ñàyùcànduá, na ní caxini nècuàchì ñuu mà itácáá cò mà ndahà Pablo, nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—Ádi té-nì sahnì nduú tè-jaàn, ñàyùcànduá vichi icúmí-tê danáa-te sàhà-té. Mate sàni càcu-tè nù mar, doco mà ñhì-té cutiacu gà-te —nì cachi-nè.

⁵⁻⁶ Doco nì quidi Pablo ndahà-né, te nì ndiachi cò mà mahì ñuhu. Ñàyùcànduá, nsidaa nèhivì yucán, ndé ndiátú úún-né, vachi tuxí ini-nè cuàhàn xìun ndahà Pablo, ò nú cóo, nanáà nàcasàn-né cui-nè. Doco caní tiempu ndiatú-né indéhe-né, te cò ni-ñàha ni cuu-xi nècuàchì mà. Iin-ni iá-nè. Ñàyùcànduá, tucu nì nacani ini nèhivì mà, cachí-nè:

—Ádi iin dios nduú nècuàchì jaàn.

Nansa nì dandúvaha Pablo yua nècuàchì dandacú nani Publio

⁷ Yatni yucán nduú ñuhù xí nècuàchì dandacú nù ñuu mà; Publio nani-né. Te nècuàchì mà, nì dàyaha-ne nsiùhù vehe-ne. Ùnì quivì nì sandoo-nsi yucán. Te cuàhà gá nì cunsihi ini-nè nsiùhù. ⁸ Te yucán iá stná yua-né, indúhu-né, sáhayocá-nè, vachi cuhí-nè cuèhè daxin. Dandu nì quihvi Pablo ndé indúhu nècuàchì mà, te nì xicàn tàhvi-né nù Dios, nì chitandòó-né ndahà-né dìquì nècuàchì mà, te ducán nì nduvàha-ne. ⁹⁻¹¹ Dandu después dava ga nècuàchì cuhí ndoó ñuu mà, nì caquixi stná-nè, te nì nduvàha stná-nè. Ñàyùcànduá, cuàhà gá nì cañuhu nècuàchì ñuu mà nsiùhù. Te na ní xinu ùnì yò ndoó-nsí yucan, dandu nì nana-nsi iin barcu cuàhàn-nsi quihin tu-nsi ichì nacaca-nù xì-nsí. Te nèhivì ñuu mà, nì sàhatahvì stná-nè nsiùhù nsidaa ñà-nduá xiñuhu nù-nsí. Te barcu mà, iin yutnù nì ìa yucán inii tiempu vixin nduú-nu. Ñuu Alejandría nduú meru ñuu-nu; te nù-nú itá muñecu nani Cástor xì Pólux. Pues divi barcu mà nduú yutnù nì nana-nsi, te cuàhàn-nsi.

¹²⁻¹³ Daaní, primeru nì sàa-nsi ñuu Siracusa, te ùnì quivì nì sandoo-nsi yucán. Dandu nì caquee tu-nsi, te duha duha nì càvà barcu xicá-nu cuàhàn-nu, te ducán nì sàa-nu xi-nsí ndè ñuu Regio. Dandu inga quivì, te nì quesaha tú tàchì ladu. Ñàyùcànduá, nì caquee tu-nsi cuàhàn-nsi. Te tìxi ù quivì nì sàa-nsi iin ñuu nani Poteolos. ¹⁴ Ñuu yucán nì ndacùhun tnahá-nsí xì nècuàchì iin-ni nchícùn stná xì Jesús, te nì xicàn-nè ñà-ndò-nsi xì-né iin ùsà quivì. Dandu después nì quihin tu-nsi ichì cuàhàn-nsi carretera cuàhàn ñuu Roma.

¹⁵ Daaní, ñuu Roma mà nì quee ga stná nèhivì xí Jesús vàxi-ne, vàchi sàni xinitnùhu stná-nè sàvaxi-nsi. Dava-ne, dècuèndè ñuu nani Yàhvi xi Apio nì quesaa-nè, te dava ga-nè cuisì ndé ñuu tii nani ùni Changaru nì quesaa-nè (ñà-ndacùhun tnahá-né xì-nsí.) Te na ní xini Pablo nècuàchìmà, nì naquimanì-né Dios, te nì ndòo-ne contentu.

¹⁶ Daaní, nì sàà nsidaa-nsí ñuu Roma. Te capitán cutnâhâ xí-nsí, nì quida-ne entregar tiàa ndiaá-nè, nì ndòo nècuàchìmà ndahà iin comandante. Doco Pablo, nì nihì-né permisú coo cuaán-né, mii-né xì stná iin soldadu cundiaa xì-né.

Nansa nì càhàn Pablo xì nècuàchì raza-nè ndoó ñuu Roma

¹⁷ Daaní, nì yàha ùni quivì, te nì nacana Pablo nècuàchì raza-nè chicá idónuu nì sàà vehe-ne. Te na sàni nataca nsidaa-né, dandu nì cachi Pablo xì-né:

—Ñàni, còo ni-ìñàha ni quidé dìquì nècuàchì ñuu-ndà, te ni-iin xichi cóni càhìchì stná ini estilu xi xì-ndà. Doco nì tniì nècuàchì raza-ndà yùhù na ié ñuu Jerusalén, te nì dàyáha-ne yùhù ndahà tè-romanu. ¹⁸⁻¹⁹ Te tè-yúcán, nì xicàn tnhùhù váha-tè nùí, dandu cuàhàn-te daña-té yùhù nì cùí, vàchi còo ni-ìñàha disáhà-xí cùí. Doco nècuàchì raza-ndà ndoó yucán, cóni cùnì-nè dàní. Ñàyùcànduá, fuerza nì xiquèn dayáha-tè yùhù nùù rey cahnú César ñà-nsidandaà tèmà sàhí. Doco ni-iyuhu có-nduámà ñà-cùnìf daquée cuàchi dìquì nèhivì raza-ndà; còo.

²⁰ Pues cunaha-nsiá, iá ñà-disáhà-xí nì quide mii-nsiá invitar cundehí-nsiá, te càhìn xì-nsiá yohó, vàchi vichi ndisa sà-íá iin tnhùndé ini ndiaha xì nècuàchì raza-ndà Israel. Doco divi sàhà-ñá (xiníndísê tnhùndé ini ndiaha ma), ñàyùcànduá nì sàì nì sàcùnuhni cadena yohó —nì cachi Pablo.

²¹ Dandu nì cacachi nècuàchìmà xì Pablo:

—Còo; còo ni-iin carta ni quixí ladu Judea càhàn sàhà-ní, ni còo ni-iin stná nècuàchì raza-ndà nì quésáá daquée cuàchi-xi dìquì-ní. ²² Doco cachí-ní xì-nsí nansa iá ichì sàà, tuxí inì-ní. Vàchi nsiùhù cùnì-nsì cundaà ini-nsì, vàchi nsidanicuú lugar càhàn ùhì nèhivì dìquì ichì mà —nì cachi-nè.

²³ Daaní, nì saquin Pablo iin quivì quixi tu nsidaa-né. Te na ní sàà quivì mà, cuàhà gá nèhivì nì casaà vehe Pablo. Ñàyùcànduá, ndè dàtnàà, xì ndè nì cuaà dahuun nì ndòo-ne yucán, càhàn Pablo xì-né, datúi-ne nansa iá ichì ndé dandacú Dios, te dansínuu ini-nè nècuàchìmà nansa cachí ley xi Dios nì tiaa Moisés, xì nansa cùnì cachi stná palabra nì tiaa nècuàchì profeta sànaaha. Ducán nì quida-ne, vàchi cùnì-nè dacúníndísâ-né nècuàchìmà, te cahvi-ne xì Jesús. ²⁴ Daaní, na ní nsiamà, dandu dava nècuàchì iníni má, nì xinindisá-né, te dava-ne, còo. ²⁵ Màdì iin-ni ni xiníndísâ nsidaa-né. Daaní después cùnì-nè nùhù-nè. Doco na táñàha ga caquee-ne, nì cachi Pablo xì-né:

—Ndisa, ñà-ndáà nduá nì cachi Espíritu ìì xí Dios xì xì-ndà sànaaha na ní dàcàhàn-yà profeta nani Isaías, vàchi dohó nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

²⁶ Cuahán-ní, càhàn-ní xì nècuàchì raza-ní yohó, te dohó cachì-ní xì-né: “Mii-nsiá, cuàhà gá icúmì-nsiá cunini-nsia, doco mà sàà-nsiá mànihì ini-nsiá. Te cuàhà gá icúmì-nsiá cundehè-nsiá, doco mà cundáà ndisa inì-nsia”. (Ducán cachì-ní xì nècuàchì raza-ní.) ²⁷ Vàchi nsidaa nèhivì mà, quidámáxiní-nè, na ian ùhì tiacu-nè. Te quidá-né na ian dànacúanì-nè nùù-né, vàchi có-cùnì-nè cundehè-né (ichì váha), ni có-cùnì stná-nè cunini-ne, ni có-cùnì stná-nè mànihì ini-nè, ni có-cùnì stná-nè natnahnù-nè ichì yùhù, te ducán nsida vií anima-nè, nì cachi Dios.

²⁸ Pues vichi cunaha-nsiá, sàni nihitáhvì nèhivì nsidaa gá raza cunini stná-nè razón ndiaha nansa càcu-ne nùù-yá. Te mii-né, ndisa, icúmì-nè cunsìhi ini-ne cunini-ne ²⁹ —nì cachi Pablo.

Dandu nècuàchì raza Judea mà, nì caquee nsihi-ne, te nì quesaha-né ndatnúhú fuerte-nè sàhà palabra mà.

Nansa nì quida Pablo na ndiadí-nè vehe-ne ñuu Roma

³⁰ Daaní, inii ù cùà nisa ìa Pablo iin vehe renta (ñuu mà), te dayáha-ne nsidaa nèhivì sàà nùù-né, ³¹ cachítnùhu-ne xì nècuàchìmà sàhà ichì ñuhiví ìì xí Dios, vàchi libre iá-nè

càhàn-nè xì nsidaa nèhivì mà. Ñàyùcàndùá, cuàhà gá nì dàcuàhá-né nècuàchìmà sàhà Stoho-ndà Jesucristu, còò iin ni sadí xì nùù-né.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nùu Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Roma

¹ Yùhù nduí Pablo, iin nècuàchì xinúcuáchí nùu Jesucristu. Divi mii-yá nì cachi-yá xí ñà-cùhìn chuun xi-ya; mii-yá nì nacàxin-ya yùhù ñà-cachitnùhi razón ndiaha xí Dios inicutu. ² Te divi razón mà nduú stná palabra nì cachitnùhu-ya sànaaha na ní dàtnùu-yà ini nècuàchì nì sacahàn cuenta xi-ya, te nì tiaa-ne ñà-yúcán nùu tutu ì. ³⁻⁴ Cunaha-nsiá, cáhàn palabra mà sàhà Dèhemanì-yá, te cachá ñà-nduú-yá iin descendencia xi rey David, vàchi iin nècuàchì ñuhiví yohó nì sanduu xii-yá, cachá. Doco (diín lugar nì quixi) anima ì-yá, vàchi Dèhemanì Dios nduú-yá, te icúmí-yâ poder, ináhá vâha-nda ñà-jaàn, vàchi mate ní xihì-yá, doco nì natiacu-yá. ⁵ Te divi nùu mii-yá sàni ñihitáhvi nsihùu cacanu-nsi chuun xi-ya ñà-càhàn-nsi xì nèhivì nsidanicuú ñuu, áma sáa stná-nè cunini-ne ley xi-ya, te cunindisá-néyà, dandu más gà tñũuhu xí-yá quee. ⁶ Te mii-nsiá, ducán nì xinindisá stná-nsiá, vàchi nì cana stná Jesucristu mii-nsiá (ñà-cunchicùn-nsiâyà). ⁷ Te vichi tiaí tutu yohó nùu nsidaa mii-nsiá nècuàchì ndoó ñuu Roma. Cunaha-nsiá, ñà-mànì guá-nsiá nùu Yua-nda Dios, ñàyùcànduá nì cana-yansiá sàhà-ñá cunduu stná-nsiá nèhivì ì xí-yá.

Te vichi xícàn tàhvi sàhà-nsiá nùu mii-yá xì nùu Stoho-ndà Jesucristu ñà-nì cuáha-yansiá gracia, te contentu ni cúndoo-nsiá quida-ya.

Nansa nì cachi Pablo ñà-cuní-nè cùhùn-nè ñuu Roma nàcòtò-nè nèhivì xí Dios ndoó yucán

⁸ Primeru cuàhìn cachì ñà-yòhó: yùhù ndácùcahín Jesucristu, te naquímání (Yua-nda) Dios sàhà nsidaa-nsiá ñà-ndiaha guá xiníndisâ-nsiá mii-yá. Te vichi dècuèndè inicutu ñuhiví sàni xinitnùhu-ne sàhájàn. ⁹ Yùhù, xì nsidaa anímè xinúcuáchì nùu-yá, cachitnùhi razón ndiaha sàhà Dèhemanì-yá. Te mii-yá, ináhá-yâ ñà-ndáa nduá nsinúu cuáhà inì mii-nsiá, te xícàn tàhvi sàhà-nsiá nùu-yá. ¹⁰ Te xícàn tàhvi stnáí áma cóo iin quivì ñihí tiempu sàì nàcòtì mii-nsiá, nú ducán cuní stná mii-yá. ¹¹ Vàchi cuáhà gá cuní sàì sàhà-ñá ñihitáhvi gá-nsiá más ñà-nduá cui chindee xi anima-nsiá, dandu chicá nacuahandee inì-nsia. ¹² Te ò ni cachí-ndà, ñà-cuní-ndà chindee stnaaha-nda ñà-chicá cunindisá víi-ndayá, vàchi nsidaa-nda, iin-ni xiníndisâ-ndáyâ.

¹³ Ñàni, cuní cundaà ini-nsiá ñà-cuáhà gá xichi nacánì inì sàì ndé ndoó-nsiá, doco siempre íá ñà-sàdí nùí. Doco vichi ndisa, (vihini sàì), vàchi stná ndé ndoó-nsiá cuní quida stnáì chuun ì xí Dios, nacua sàni quide dava ga ñuu, sàhà-ñá ducán quee stná cuáhà ñà-vàha xi mii-nsiá. ¹⁴ Vàchi ndiá ìqué (cachitnùhi razón ndiaha xí-yá) xì nsidanicuú nèhivì, a xínduu-ne nècuàchì ñuu ndé cáhàn-nè dàhàn griegu, te ò ndéni ñuu nì cui, doco icúmí càhìn xì nsidaa-né, a nchichí-nè, te ò mà nchìchí-nè. ¹⁵ Ñàyùcànduá, nùu yùhù, dispuestu ié sàì cachitnùhu stnáì xì mii-nsiá nècuàchì Roma ñà-nduú razón ndiaha.

Cahnú poder xi razón ndiaha xí Dios

¹⁶ Yùhù, có-cùcáhàn nùí cachitnùhi razón ndiaha xí Cristu, vàchi cunaha-nsiá, sàhà palabra jaàn vátuni càcu anima-nda quida poder xi-ya, nú sàni xinindisa-ndayá, mate nècuàchì ndéni ñuu nì cui ni cúnduú-ndá. Doco dihna xiñuhu (cunitnùhu) nècuàchì raza Judea, dandu stná nèhivì dava ga ñuu ñuhiví. ¹⁷ Vàchi divi sàhà razón ndiaha ma datúí Dios nansa cui ndee vâha-nda nùu-yá nú ni cúníndisâ vâha-ndayá, vàchi cuisì-ní ñà-jaàn nduá ndiaá, nacua cachí stná tutu ì: “Nú sàni ndee vâha-nda nùu-yá ñà-xiníndisâ-ndáyâ, dandu vida ndiaha ñihitáhvi stná-ndà”.

Nsidaa nèhivì, ía cuàchi-ne, cachí Pablo

¹⁸ Sàni cundaà ini-ndà fuerte icúmí quixi castigu xi Dios ñiquì nsidaa nèhivì có-quidá víi, vàchi quini quidá-né, te cuehé gà-nè, có-sâha-ne cuitiá palabra ndàcuisì xí-yá, ¹⁹ mate sá-ináhá vâha-ne sàhà ñà-nduá cui cundaà ini-ndà sàhà-yá, vàchi sàni dàtúí-yaña nùu-ndà. ²⁰ Vàchi dècuèndè nì sàcò ñuhiví náhà claru ñà-nduá cui cundaà ini-ndà sàhà-yá; mà úhì cundehè-nda nsidaa ñà-nduá nì quidavàha-ya, te cundaà ini-ndà. Náhà xìcà icúmí-yâ poder ndisa nicanicuahàn, te claru cundaà stná ini-ndà ñà-mii-yá

nduú-yá Dios. Ñàyùcàndùá, còò ni-iin ñà-disáhà-xí (nacuaà nèhivì-yá). ²¹ Vàchi na nísà inaha-néyà antes, cóni càhvì ndisa-neyà nacua ndiá ìcà-né, ni cóni náquímànì stná-nèyà. Cuisì inì-ni mii-né ni chitnùnì ndevàha ini-nè nansa quida-ne, mànicùì gá mànihì tnúnì ini-nè nansa quida vii-né. ²² Ñà-nchìchí guâ-nè càhàn-né, ñà-yùcán ni tùi-ne nduú-né nècuàchì neciu. ²³ (Te ñà-neciu guá-nè), ni nandòdó-né ñà-ndiaha guá iá-yà, te cahan-né iin figura iá nahi nèhivì nduú Dios, mate nèhivì, xíhì-nè, doco mii-yá, itiácú-yà nicanicuahàn. Te ni quidavàha stná-nè figura laa, xì stná quisì nahnú, xì quisì cuatì, (te ni cahvi-néñà).

²⁴ Ñàyùcàndùá, ni cuhuun ini Dios sàhà-né, te ni cachi-yà ni cùhùn-nè ichì sìquini ni nchihò ini-nè. Te ducán ndisa ni quida-ne, (yáha ga quini) ni quida-ne xì iquicúñú-né, cóni chívàha ga-nè tnùñuhu xí-né. ²⁵ Ni nacuaà dahuun-ne palabra ndàcuisì xí-yá, te ñà-nduú tnùhu ni candisá-né. Màdi mii-yá ana ni quidavàha xi ñuhivì ni càhvì-né; còó, cuisì-ní ñà-nduá ni quidavàha-ya ñuhivì yohó ni cahvi-né; cuisì ñà-jaàn nduá ni xinucuachi-né nù-xí, màdi nù mii-yá ndiaha itiácú nicanicuahàn, amén.

²⁶ Ñàyùcàndùá, ni nacoò dahuun-yanè. Dandu chicá quini ni quida ndevàha-ne xì mii-né. Dècuèndè stná nècuàchì ñahà, cóni nándàhà gá-ña xì nècuàchì tiàa nacua quidá nècuàchì ñahà. Còó, entre mii-ñá nísà quida-ñà cuàchi. ²⁷ Te ducánì stná tiàa, dava ga stná-te, cóni nándàhà gá stná-te xi ñahà. (Ndahví-te), vachi entre mii-té ni naxihò stnahá-te, te ni quida-tè cuàchi. Doco sàhà ñà-yùcán ni nihì stná ìcà-té (cuèhè), vachi ñà-yùcán nduú castigu xi-tè nacua xiñuhu coo xi-té ñà-ni quee-tè ichì váha.

²⁸ Te-ñà cóni cudí gá ini-nè cunihnu ini-nè mii-yá, ñàyùcàndùá, ni nacoò dahuun stná-yànè, te sàhámà ni cuchicuehe dahuun sàxìnìtnùnì-nè. Cuisì ñà-có-ndiá ìcà-né quida-ne nduá nchícùn-nè vichi. ²⁹ Vachi chitu anima-nè nsidanuu ñà-chìcuèhè. Ñàyùcàndùá quidá ndevàha-ne cuàchi xi nècuàchì ñahà. Yáha ga có-quidá víi-né. Xího-né cuàhà iñàha, te cùmbìdia stná ini-nè. Te túha stná-nè cahnì stnahá-né, vachi náà stnahá-né ñà-malu guá-nè, te dana ga stná-nè; dandahví stnahá stná-nè, te càhàn ndiaa stnahá-né, ³⁰ vachi quini ga càhàn-nè dìquì ñanìtnaha-ne. Có-xiñùhù-né Dios, vachi cuadú gá-nè, mii-né nduú-né mii-né cahan-né. Ndiaha gá-nè cahan-né, doco maña gá-nè. Có-ìní-né ñà-nduá cachí yuadíhí-né. ³¹ Ni có-sàà-nè cundaà vaha ini-nè, te có-quidá stná-nè cumplir nú sàni cachi-nè iñàha. Mà túha-ne cuhi stnahá ini-nè. Nicanicuahàn chuhún ini-ne sàhà iin ñanìtnaha-ne, te mà túha-ne cundehè ndahví stnahá-né. ³² Te mate ináhá vaha-ne ñà-ìcúmì Dios nsidandaà-yà sàhà cuàchi quidá-némà, doco có-ndùlócò-nè, mate ináhá-né ñà-xiñùhù cui-nè sàhà falta mà, doco iin-ni quidá-néà, ndè cudí gá stná ini-nè nú quidá stná nèhivì dava ga ducán.

2

Palabra xiñuhu cachi-ndà xì ana tuxí inì-xi chicá vaha-ne nù ñanìtnaha-ne

¹ Ñàyùcàndùá, (nú iá iin nèhivì), ndéni nèhivì ni cùndúú-né, te xítñuhu-ne ñanìtnaha-ne, dandu vátùnì cachi stná-ndà dohó xì-né: “Mii-ní, iá stná cuàchi-ní; ñàyùcàndùá có-xiñùhù cuitñuhu-ní ducán; iá-ní xítñuhu-ní ñanìtnaha-ní, doco cunaha-ní, xidá cuàchì stná mii-ní quida-ní, vachi nacua quidá mii-né, ducán quidá stná mii-ní. ² Te sà-ináhá-ndá, palabra ndàcuisì cundua na nsidandaà Dios sàhà cuàchì nèhivì có-quidá víi. ³ Ñàyùcàndùá, ¿a tuxí inì-ní cui càcu-ní nù castigu mà? (Mà cúí), vachi mate xítñuhu-ní nècuàchì quidá xi cuàchi ma, doco ducán quidá stná mii-ní. ⁴ Cunaha-ní, màni gá quidá Dios xì-ndà, vachi ndee cahnú ini-yà sàhà-ndà. Te ¿a cahíchì inì-ní ñà-quidá-yá ducán? ¿A có-cùndàà inì-ní ñà-nduá disáhà-xí quidá ndiaha guá-yà ducán? Pues divi sàhà-ñá ni sàà-ndà naxicocuñin ini-ndà sàhà cuàchì-nda nduá. ⁵ Doco (mii-ní, còó), ndee gá inì-ní, có-cùu-ní arrepentir, ñàyùcàndùá cáyà, te cáyà castigu nihì-ní quivì juiciu, dandu quivì mà icúmì nèhivì cundaà ini-nè cuisì nsidándàà Dios nacua ndiá ìcà-yá quida-ya, ⁶ te cuàha-yàndó (castigu, ò cuàha-yàndó iin ñà-vàha), según nansa ni quida iin iin-nda. ⁷ Dandu nèhivì iin-ni quida-xi chuun vii, nihì-né vida ndiaha nicanicuahàn, vachi sàhà ñà-nduá quidá-némà nandúcu-né nansa quee tnùñuhu ndiaha xí-né (nù-yá),

vàchi cuní-nè ndee vâha-ne nùù-yá, te cundoo stná-nè nùù-yá nicanicuahàn. ⁸ Doco nèhivì có-nchìcùn palabra ndàcuisì, iin castigu fuerte nihì-né ñà-cùdúchí guâ ini-ya sàhà-né, vâchi cuisì-ní nì nacani ini-nè quida-ne ñà-ndùú gustu xi mii-né. ⁹ Cuàhà tnùndoho fuerte cucumi nsidaa nècuàchì có-quidá víi ma, te yáha ga nacani cuaa ini-nè sàhájàn. Dihna nècuàchì raza Judea ndundaà sàhà-xí, dandu después nsidaa gá nèhivì inga raza. ¹⁰ Doco nèhivì quidá víi ma, nihì-né cundoo ndiaha-né, vâchi nihì-né natùù-ne nùù Dios, dandu màni gá cundoo-ne. Dihna nècuàchì raza Judea nihìtâhvi ducán, dandu después nèhivì raza dava ga”.

¹¹ Pues ducán nduá, vâchi cunaha-nsiá, iin-ni indéhe Dios nsidanicuú nèhivì ñuhivì. ¹² Nèhivì tàcùnì ley xi-ya, nú quida-ne cuàchi, dandu icúmí-nè ndañuhu-né, te quivì cuu xi-né ducán, mà chindéé ley mà-né. Daaní stná nèhivì ináhá vâha ley xi-ya, divi nacua cachí ley mà, ducán icúmí cuu xi-né quivì ndundaà sàhà-né. ¹³ Vâchi nú ni quidá ndisa nèhivì cumplir ley xi-ya, dandu vâtùni ndee vâha-ne nùù-yá. Doco nú cuisì iníni uun-neà, dandu mà cundiáamà. ¹⁴ Vâchi dava nèhivì, tàcùnì-nè ley xi-ya, doco tûha-ne quida-ne cumplir ñà-nduá cachá, vâchi inì-ni mii-né nacání ini-nè quida-ne ducán. Ñàyùcànduá, divi ñà-jaàn cunduu na iin ley xi-ne. ¹⁵ Vâchi cuisì ñà-cundehè-ndané nansa quidá-né, te cundaà ini-ndà ñà-ini anima-nè sànihì ini-nè nansa iá ley xi-ya. Ináhá vâha-ne iá iin ley chivâha-nda. Te stná sàxìnítùnì-nè, ducání cachí stná xì-né. Vâchi dava xichi dandohó sàxìnítùnì-ndà ndohó, te dava xichi cachá xì-ndà ñà-còò cuàchi-nda.

¹⁶ (Pues cunaha-nsiá, nsidaa ñà-jaàn, claru icúmíâ tûia) quivì nsidandaà Yua-nda Dios sàhà nsidaa ñà-íá dèhé ini anima nèhivì. Te divi ndahà Jesucristu icúmí-yâ nacooyâ juiciu mà, nacua cachí razón ndiaha cachítnùhi xì nèhivì.

Nansa nì quida nècuàchì raza Judea, cóni chivâha stná-nè ley xi-ya

¹⁷ (Vichi cuàhìn càhìn sàhà) nèhivì raza-nsì. Nècuàchì raza Judea nduá danani nèhivì raza-nsì. Te cuàhà nèhivì raza mà, yáha ga nihnú ndéé ini-nè ñà-icúmí-nè ley ìí xí Dios; ñàyùcànduá chicá ndiaá-nè cahan-né, vâchi mii-yá càhvi-né, ¹⁸ te ináhá-nè ñà-nduá dandacú-yá quida-nda. Te sàhà-ñá dàcuahá cuàhà-né ley ìí mà, ñàyùcànduá cundaà ini-nè índù ñàha nduú chuun vii, te índù ñà-còò. ¹⁹ Sàhámà quidá-né cuenta ñà-mii-né icúmí nacani xi nsidaa nèhivì nansa iá ichì váha cahan-né; xiñuhu danátnùù ini-nè nsidaa nècuàchì xicá ichì ñáa, tuxí ini-nè. ²⁰ Cuisì mii-né cui dacúndéhe xi tè-neciu iin ichì víi, vâchi maestru nduú-né cahan-né. Nahi mée có-ináhá xínduu nècuàchì dava ga, cahan-né, te ñàyùcànduá, cuní-nè chinaha-nè nècuàchì mà, vâchi tuxí ini-nè ñà-sàhà ley dacuahá-né mà vâtùni mànihì ini-nè nsidanicuú ñàha, te cundaà stná ini-nè sàhà nsidaa ñà-nduú ñà-ndáa. ²¹ Pues vichi, nú ducán cudí guá ini-nè dacuahá-né nèhivì dava ga, ¿a có-xiñùhù dacuahá stná-nè mii-né? Vâchi cachí-nè xì nèhivì ñà-màsà quidá cuíhná-né, doco ¿a ndísá có-xidá cuíhná stná mii-né? ²² Te cachí stná-nè xì nèhivì ñà-màsà càhàn-nè xì inga nèhivì cóni nándàhà xì-né, doco ¿a ndísá có-quidá stná-nè ducán? Cahíchì ini-nè ñà-nduú yùù yòcò, doco ¿a có-xidá cuíhná stná-nè ñà-cuicà iá veheñùhu? ²³ Ndee càhàn-nè sàhà-ñá sà-icúmí-nè ley ìí xí Dios, doco có-chivâha ndisa-neà, te cuní cachàmà na ian cahíchì ini-nè mii-yá nduá. ²⁴ Pues, divi ducán cachí stná tutu ìí ndé cachá: “Sàhà modo ndahví xi nècuàchì raza-ndà, ñàyùcànduá sácùndiaa quini tè-inga raza Dios xi-nda”.

²⁵ Cunaha-nsiá, ñà-ítúú seña xi-ya ìcà-ndà, vâtùni cundiaa mà nú chivâha ndisa-nda ley xi-ya; doco nú còò, dandu davani queámà na ian còò ni-iin seña mà ìcà-ndà. ²⁶ Ñàyùcànduá, nècuàchì (inga raza) còò seña ìcà-xí, nú ni chivâha-ne ley xi-ya, dandu vâtùni quida stná-ndà cuenta na ian itúú ndisa seña mà ìcà-né. ²⁷ Cunaha-nsiá, mate còò seña mà ìcà-né, te chivâha stná-nè ley mà, ñà-jaàn datúí claru ñà-có-quidá víi nècuàchì raza-nsì Judea, vâchi có-chivâha-ne ley mà, mate icúmí-nè tutu ìí, te itúú stná seña mà ìcà-né. ²⁸ Ñàyùcànduá, ¿ana cachí-ndà nduú ndisa nècuàchì raza Judea? ¿A sàhà descendencia xi-ne nduá? Còò. Te ñà-ítúú seña xi Dios, ¿a cuísi sàhà ìcà-ndà nduájàn? Còò. ²⁹ Chuun xi anima-ndà nduá, te ini anima-ndà nduú ndisa-nda nècuàchì raza

Judea. Te ducání stná ñà-dúcùn-ndà seña xi-ya, cuisì ini anima-ndà nduú ñà-ndiáá. Iin ñà-nìhnú vaha ini-ndà nduá, màdì iin ley nì tiaa nùù tutu. Te nú iá (viì ndisa) anima-ndà ducán, dandu icúmí-ndá ndee vaha-nda, doco nùù Dios, màdì nùù nèhivì.

3

¹ Nú ducán nduá, dandu ¿índù chuun cachí-ndà ndiaha gá iá ñà-ndùù-ndà nèhivì raza Judea, te itúú seña xi Dios ìcà-ndà? ² Pues cuàhà gá ventaja nduá, te cuàhà modo chindéá. Primeru, cuàhà gá nduá ñà-nì nìhítàhvì nèhivì raza mà cucumi-né tutu ì cachítñuhu palabra xi-ya. ³ Vachi mate có-xiníndísâ dava-ne, doco có-cùní cachàmà ñà-nacuaà Dios ñà-nduá nì cachi-yà. ⁴ Còó, vachi mate nsidaa nèhivì, tñuhu-né, doco mii-yá, icúmí-yá quida ndisa-ya cumplir ñà-nduá nì cachi-yà. Te ducán cachí stná nùù tutu ì (ndé cáhàn nèhivì xì-yá, cachí-nè): “Claru icúmí tui ñà-cuisì mii-ní cachí xì ñà-nduú ñà-ndáá, te nú daquéé cuàchi nèhivì dìquì-ní, dandu divi mii-ní icúmí-ní cundee-ní nùù-né”.

⁵⁻⁶ Mate chicá nàhà claru ndiaha gá iá Dios (na xiní-ndà ñà-quini guá quida nèhivì cuàchi), doco ¿a sáhàmà cui cachi stná-ndà ñà-có-quidá ví-yá na sàha-yàndó castigu sàhà cuàchi-nda? Còó, màsà nunca cachi-ndà ducán. Cuisì nì cachì palabra jaàn sàhà-ñá divi ducán (tuxí ini dava) nèhivì. Doco còó, mà cúí cachi ndisa-nda ducán, vachi nú ducán ni cúnduá, mà cúí nìhì Dios nansa nsidandaà-yà sàhà cuàchi-nda ni cuí. ⁷ Doco cachí dava nèhivì ñà-chicá quee tñùñuhu xí Dios nú ni cachí-nè iin tñuhu, vachi tuxí ini-nè ñà-sàhájàn chicá nsinuu ini-ndà ndàà cuisì ini Dios. Doco nú ducan ni cúnduá ñà-quee tñùñuhu xí-yá sàhà cuàchi-nda, dandu có-ndiá ìcà-yá nsidandaà-yà sàhà cuàchi-nda ni cuí. ⁸ Te nú ducán nduú stná, ¿amádi chicá ndiaha ñà-quida cuahà-ndà ñà-có-ndiáá, dandu chicá quee viá ni cuí? (Doco còó, màsà cachí-ndà ducán, mate) cachí dava nèhivì ñà-divi ducán chináhà nsiùhù, daquéé cuàchi-ne dìquì-nsí. Doco nècuàchìmà, icúmí-nè ndoho-ne sàhà (ñà-dàquéé cuàchi-ne ducán), vachi divi nduá xiñuhu coo xi-né.

Nsidanicuú nèhivì, iá cuàchi-ne

⁹ Pues, ¿índù ñà-cachi-ndà vichi? ¿A ndísá chicá ndiaha nècuàchì (raza Judea)? Còó, vachi sàni cundaà vaha ini-ndà, nèhivì cuàchi nduú nsidanicuu-nda, nahi nèhivì inga raza, te ducán stná nècuàchì raza-nsì Judea. ¹⁰ Vachi ducán cachí stná nùù tutu ì:

Còò ni-iin ana nìhnú ndàcuisì inì-xì; ¹¹ còò ni-iin ana sàà cundaà inì-xì, còò ni-iin nandúcu ndisa nansa iá ichì Dios. ¹² Nsidaa nèhivì, sàni tucù-nè ichì malu; nsidaa-né sàni cuchicuehe anima-nè. Ni-iin-ne có-quidá ví-né. ¹³ Te (ñà-quini guá) cáhàn-nè, ducán nduá nahi dico ndé nì nuna yavi xi nsì. Te túha ga stná-nè dandahví stnahá-né. Ducán iá palabra xi-ne nahi venenu xi iin còò dàná. ¹⁴ Cuàhà gá xicàn tàhvì chihán-nè dìquì ñànìtnaha-ne, te cáhàn ndiaa stná-nè dìquì nècuàchìmà. ¹⁵ Yàchì gá nacání ini-nè cahnì stnahá-né. ¹⁶ Te ndéni nì cui ni yáha-ne, yucán xiní nèhivì tñùndoho. ¹⁷ Vachi mà túha-ne cunchicùn-nè ichì ndé cundoo manì-ndà. ¹⁸ Te có-yùhì stnâ-nè Dios, vachi có-nìhnú ini-nèyà.

¹⁹ Pues ináhá-ndá, nsidaa ñà-nduá cachí ley sàna ma, sàhà-ñá cunini nèhivì ndoó tìxi ley mà nduá, te ducán (nducahan-ne), te cadì-nè yuhù-né, vachi iá stná cuàchi-ne, nacua iá cuàchi nsidanicuú nèhivì ñuhivì. ²⁰ Ñàyùcànduá, ni-iin-nda mà sàà-ndà ndee vaha-nda nùù Dios sàhà cuisì ñà-chivàha-nda ley sàna ma, vachi chuun quidá ley mà, cuisì nduá ñà-cundaà ini-ndà iá ndisa cuàchi-nda.

Nú xiníndísá-ndá mii-yá, icúmí càcu anima-ndà

²¹ Doco vichi cunaha-nsiá, iá ndisa nansa ndee vaha-nda nùù-yá, te còò ni-iin ley chivàha-nda sáhàmà. Mà úhì cundaà stná ini-ndà ñà-jaàn nú ni cahvi-nda tutu nduú ley xi-ya, xì stná tutu nì tiaa nècuàchì profeta. ²²⁻²³ Vachi nú sàni xinindisa-nda Jesucristu, dandu icúmí-ndá ndee vaha-nda nùù-yá, nsidanicuú ndohó nècuàchì nchícùn xì-yá. Vachi iin-ni indéhe Dios nsidaa nèhivì sàhà ñà-iin-ni iá cuàchi nsidaa-né, te iin-ni có-sàà stná-nè tavà-né tñùñuhu xí-yá. ²⁴ Doco sàhà-ñá nì dànáà Jesucristu sàhà-ndà, ñàyùcànduá uun-ni sáhatahvì-yándô gracia xi-ya, te sàhájàn vátuni ndee vaha-nda nùù-yá, te càcu dahuun anima-ndà. ²⁵ Vachi nì chitnùnì ini Yua-nda Dios ñà-cunduu

Jesucristu ana icúmí cui, te cuità nì-yá, dandu nsidaa ana cahvi xi ñà-nduá nì quida-ya, mà nsínúú gá ini (Yua-nda) Dios sàhà cuàchi-ne. Te sàhájàn cundaà stná ini nèhivì ñà-vàtùni nì quida-ya xì nèhivì sànaaha na ní dàyáha uun-ya cuàchi-ne, te nì quidandee gá ini-yà sàhà-né. ²⁶ Daaní, inga ñà-disáhà-xí nì xihì-yà nduú stná ñà-cundaà ini nèhivì ñà-ndiaha gá quidá stná-yà tiempu vichi. Te mate ñà-ndáa cuisì cundua na nsidandaà-yà sàhà-ndà, doco nú cahvi-nda xi Jesús, dandu vátùni ndenihi-yàndó na ian nduu-nda nèhivì còò falta xi.

²⁷ Daaní, nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachi-ndà sàhà nèhivì ndeníhí vaha guá xì mii-xí? Pues, có-nduá ñà-cachi gà-nè ducán. ¿Índu chuun? ¿A sàhà-ñá cóni chivàha vii-né ley ì? Còò, divi sàhà-ñá mà cúndiáá gà ni-ñàha nù-yá, cuisì ñà-cunihnu vaha ini-ndáyá. ²⁸ Ñàyùcànduá, vichi sàni cundaà ini-ndà nansa quida-nda, te ndee vaha-nda nù-yá. Divi ñà-cunihnu vaha ini-ndà mii-yá nduá xiñuhu, màdì ñà-chivàha-nda ley (sànaaha ma).

²⁹ ¿A cuisì Dios xi nèhivì raza Judea nduú-yá? (Còò.) ¿A có-nduú stná-yà Dios xi nsidaa gá nèhivì ñuhiví? Jaan, vachi Dios xi stná mii-né nduú-yá. ³⁰ Vachi imindaa Dios íá, te vátùni ndee vaha nsidaa nèhivì nù-yá nú ni cúndisâ-néyà, có-quidá a nduú-né nècuàchì raza Judea, te ò nèhivì inga raza. ³¹ Doco nú cachí-ndà cuisì cundiaa ñà-cunihnu vaha ini-ndáyá, dandu ¿a ducán queá na ian có-ndiáá gà ley nì sàha-ya? Còò, màdì ducán nduá. Dècuèndè chicá más icúmí cundiaa ley mà, nú ducán.

4

Nansa nì quida Abraham sànaaha

¹ Doco ¿nansa cachi-ndà sàhà xii-ndà Abraham sànaaha? ¿Nansa íá ñà-nduá nì nìhitàhvì-né? ² Pues nú sàhà obra xi mii-né nì nìhì-né ndee vaha-ne nù Dios nì cúf, dandu vihini ndenihi ndiaha-né mii-né sàhájàn, doco nù mii-yá, còò, mà cúf. ³ Doco ¿nansa cachí tutu ì sàhà-né? Dohó cachá: “Ñà-nì xinindisá Abraham Dios, ñàyùcànduá nì nìhì-né nì ndee vaha-ne nù-yá”, cachá.

⁴ Pues, ni cachí-ndà íá iin ana quidáchúûn nù-ndà. ¿A cutàhvì-né ñà-nduú raya xi-ne? Còò, vachi ñà-ínihíca-ndá nù-né nduá. ⁵ Doco (tucu íá xì ichì Dios), vachi mate còò obra ni quida-nda, doco nú xinindisá-ndá mii-yá, dandu vátùni quida-ya cuenta vaha ndisa-nda. Vachi nù mii-yá íá nansa ndenihi vaha-yàndó, mate nèhivì cuàchi nduu-nda. ⁶ Daaní, ducán stná David sànaaha, nì cachi-nè ñà-ndiaha guá íá xì nèhivì níhitàhvì ndee vaha nù-yá mate còò obra xi-ne. ⁷ Ñà-yòhó nduá nì cachi David mà: Nansicáhàn nèhivì nú sàni xicahnú ini Stoho-ndà Dios sàhà falta xi-ne, te sàni cuxio cuàchi-ne. ⁸ Nansicáhàn-nè nù cò-ìtníí gá-yà cuenta sàhà cuàchi-ne.

⁹ Pues vichi, nú ducán nduá, ¿a vátùni nìhitàhvì stná nècuàchì nsidanicuú raza, te ò cuisì nèhivì íá seña xi-ya ìcà-xí? Pues iin casu mà nduú stná Abraham yucán. Sàni cachi-ndà nì ndee vaha-ne nù-yá sàhà cuisì-ñá nì xinindisá-né mii-yá. ¹⁰ Doco ¿índu ñà-disáhà-xí nì ndee vaha-ne nù-yá? ¿A sàhà ñà-ítúú seña mà ìcà-né? Còò, vachi tàyóo ñà-jaàn (na ní ndee vaha-ne nù-yá). ¹¹ Dècuèndè después, dandu nì sàcùnaha-né ñà-màcùtuu seña mà, te cundua mà iin ñà-cundaà ini-ndà sàni ndee vaha ndisa-ne nù-yá sàhà-ñá nì xinindisá-né mii-yá. Vachi tàñáha ga màcùtuu seña mà ìcà-né, te sàxinindisâ-néyà. Te sàhà-ñá nì quida-ne ducán, ñàyùcànduá ndohó, quidá stná-ndà cuenta na ian nduú stná-nè yua nsidaa nècuàchì xinindisá-xí-yá, mate còò ni-iin seña mà ìcà-né, doco xinindisâ-né, te ducán ndeé vaha stná-nè nù-yá. ¹² Daaní, stná nècuàchì íá seña mà ìcà-xí, yua stná mii-né nduú stná nècuàchì mà. Doco màdì cuisì sàhà seña mà nduú nècuàchì mà yua-né. Còò; sàhà-ñá nì xinindisá stná-nè mii-yá nduú stná mà, vachi davani nì quida stná-nè nacua nì quida nècuàchì mà na táyôo seña mà ìcà-né.

Cuàhà ñà-ndiaha ì nì quida Dios comprometer, doco cuisì-nì nèhivì xinindisâ nìhitàhvì xán

¹³ Sànaaha nì quida stná Dios comprometer xì Abraham mà ñà-nìhitàhvì-né cucumi-né ñuhiví yohó, mii-né xì descendencia xi-ne. Doco ñà-yucán nì sanduu sàhà-ñá nì xinindisá-né mii-yá, te ducán nì ndee vaha-ne nù-yá, màdì sàhà iin estilu nì chivàha-ne.

¹⁴ Vàchi nú cuisì ana chívàha xi estilu sàhana nìhìtáhvì, dandu mà cúndiáá gà ñà-xiníndísá-ndáyâ, ni mà níhìtáhvì gá stná-ndà ñà-ndiaha î ni quida-ya comprometer.

¹⁵ Vàchi nú sàhà ley sàhana ni cúndúá, dandu cuisì ñà-ndoho-nda cunduu stná. Doco nú còò ni-iin ley, dandu còò stná necesidad cutnii-ya cuenta sàhà cuàchi-nda.

¹⁶ Sàhà ñà-jaàn cuisì ñà-cunihnu vaha ini-ndà mii-yá nduú ñà-ndiáá, vachi modo jaàn vátùni dacútáhvì stná-yàndó gracia xi-ya, te ducán nìhìtáhvì stná nsidanicuú ana nduú descendencia xi Abraham, nahi nèhivì nchícùn ley sàhana, te ducán stná ndohó ana xiníndísâ nahi Abraham mà. Vachi ducán cui quida stná-ndà cuenta ñà-nduú stná nècuàchìmà xii nsidanicuu-nda. ¹⁷ Pues ducán ni cachi stná Dios nù tutu ìi (na ní càhàn-yà xì-né), cachí-yà: “Cuàhà gá descendencia xi-ní cundoo; cuàhà ñuu cunduu-ne”. Ñàyùcàndúá, xii-ndà nduú stná Abraham mà nùù Dios. Vachi ni xinindísá vaha-ne mii-yá, divi mii-yá tùha danátíacú xì nsii, te cuisì càhàn-yà, te màcòò ndéni iñàha ni cui, mate antes tàyóo ni-ian.

¹⁸ Te Abraham mà, mate còò tnùndé ini xi-ne (cahan-nda), doco iin-ni ni xinindisá-né mii-yá, nihnú ini-nè iá ndisa tnùndé ini coo iin dèhe-ne, te nducuahà descendencia xi-ne, te sàà-nè cunduu-ne cuàhà raza, nacua ni cachi Dios xì-né. ¹⁹ Iin-ni ni xinindisá-né ducán, mate ináhá-nè yáha ga sàsàhnú-né. Vachi sà-ítúú xinu-ne 100 cuà, te ináhá stná-nè ñà-mà cúí gá coo dèhe (ñahàdìhí-nè) Sara. ²⁰ Doco ni xinindisá vaha-ne ñà-ndúá ni cachi Dios xì-né, cóni ía-ne xì duda, vachi iin-ni nihnú ndàcuisì ini-nè mii-yá; te ni naquimanì stná-nèyà, ²¹ vachi ni xinindisá-né ñà-vátùni quida ndisa-ya cumplir ñà-ndúá ni cachi-yà xì-né. ²²⁻²³ Te sàhà ñà-nìhnú ini-nè ducán, ñàyùcàndúá ni ndee vaha-ne nùù-yá.

Divi ñà-jaàn nduá cachí stná tutu ìi, doco màdì cuísi sàhà Abraham càhàn palabra mà. ²⁴ Còó, sàhà stná ndohó càhàn, vachi stná ndohó, vátùni ndee vaha stná-ndà nùù-yá nú ni cúníhnú vaha stná ini-ndà mii-yá ana ni dànátíacú xì Stoho-ndà Jesús, (divi Yua-nda Dios). ²⁵ Vachi mii-yá nduú ana ni chitnùnì ini-xi ñà-cui Jesús sàhà cuàchi-nda, te después natiacu-yà sàhà-ñá nìhì-ndà nanduu-nda nèhivì vaha nùù-yá.

5

Nansa ía ñà-ndiaha î nìhìtáhvì-ndà nú sàni ndee vaha-nda nùù Dios

¹ Vichi ndisa sàni ndee vaha-nda nùù-yá ñà-sàni xinindisa-ndayá. Ñàyùcàndúá, ndiaha gá sàndòò-ndà nùù-yá ni quida Stoho-ndà Jesucristu. ² Te sàhà ñà-nìhnú ini-ndà mii-yá ducán, ñà-jaàn ni cundiatú cuàhà anima-ndà, vachi (nsiquívi) níhì-ndà gracia xi-ya, te cudí gá stná ini-ndà ndiatu-nda sàà quívì cundoo-nda xi-yá gloria xi-ya. ³ Doco màdì sàhà cuisì ñà-jaàn cudí ini-ndà. Còó, vachi cudí stná ini-ndà nú icúmí-ndá yàha-nda tnùndoho, vachi sàhájàn cutùha-nda quidandee ini-ndà. ⁴ Daaní, nú sàvátùni quidandee ini-ndà, dandu ñà-cudii ini Dios sàhà-ndà queamà; daaní, nú ducán, dandu chicá sàà-ndà cunaha-nda ía ndisa consuelu xi-nda nùù-yá. ⁵ Te nú ducán nihnú ndisa ini-ndà, dandu seguru nìhì-ndà consuelu mà, mà dándáhvì-yàndó. Vachi sàni sàhatahvì-yándô Espíritu ìi xí-yá, te divi Espíritu ìi nduú ana chináhá xì-ndà ñà-cuàhà guá cuú ini Dios sàhà-ndà.

⁶ Vachi ndohó, na táñàha ga cucumi-nda ni-iñàha chindee xi-nda, dandu meru hora vaha ma ni xihì Cristu sàhà-ndà, mate nècuàchì có-quidá víi nduu-nda. ⁷ Vachi iin nèhivì ñuhiví, ùhì candisá-né cui-nè sàhà iin ñanìtnaha-ne, mate nèhivì vaha ni cúndúú nècuàchìmà. Doco vihini coo iin tiàa cuàhandee inì-xi cui sàhà inga nèhivì nú vaha ndisa ini nècuàchìmà. ⁸ Doco Cristu, mate ía va cuàhà cuàchi-nda, ni sàha-ya ni xihì-yà cuenta xi-nda. Sàhà ñà-jaàn vátùni cundaà ini-ndà cuú ndisa ini Dios sàhà-ndà. ⁹ Te vichi sàni ndee vaha-nda nùù-yá ñà-nì xihì-yà ducán, te ni xitià nìi-yá. Ñàyùcàndúá, vichi, chicá más icúmí-yà dacácu-ya anima-ndà nùù castigu xi-nda, vachi ñà-sàni ndòò vaha-nda nùù-yá nduá. ¹⁰ Vachi antes, na ian xiní ùhì-ndáyá ni sandua, doco sàhà ñà-nì xihì Dèhemanì-yá sàhà-ndà, ñàyùcàndúá ni nàcùndoo vaha-nda nùù-yá. Te nú ducán nduá vichi, dandu chicá mà úhì càcu dahuun-nda nùù-yá, vachi sàni natiacu Dèhemanì-yá,

te itiácú-yà. ¹¹ Te yáha ga cudî stná ini-ndà sàhà-yá vichi, vâchi sacahvi-ndayá ñà-nì chindee Stoho-ndà Jesucristu ndohó, te nì nihì anima-ndà nì nàcùndoo vâha xi-yá.

Nansa nì quida Adán, xì nansa nì quida Cristu

¹² Cunaha-nsiá, sàhà ñà-nì quida imindaa tiàa Adán, ñà-jaàn nduá nì sàcòo cuàchi ñuhiví. Daaní, sàhà stná cuàchi nì quida-ne mà, ñàyùcànduá nì xihì-nè, te nì quesaha xihì stná nsidaa gá nêhivì nchícùn gà, vâchi nì quida stná-nè falta. ¹³ Vâchi (tiempu yucán), mate táyôo ley xi Dios nùu nêhivì ñuhiví, doco divi cuàchi nduá nìsa quida-ne. Ñà-ndáa nduá, có-ìtníí Dios cuenta sàhà cuàchi-nda nú còò ni-iin ley. ¹⁴ Doco dècuèndè tiempu xi Adán xì dècuèndè tiempu xi Moisés, iin-ni nì xihì stná nsidaa nêhivì, mate có-ndùdává cuàchi nì quidá-né xì cuàchi nì quida Adán mà.

Te Adán mà, mate iyuhu ndudává chuun nì quida-ne xì chuun nì quida Jesús na ní quesaa-yà ñuhiví, ¹⁵ doco có-ndùdává cuàhà-ñá. Vâchi tnùmanì níhì-ndà nùu mii-yá, tucu iá nùu ñà-nduá nì quida Adán, vâchi sàhà cuàchi nì quida imindaa nêcuàchimà, cuàhà sàstnùhù nêhivì nì quesaha xihì. Doco iá stná imindaa ana nì nanduu tiàa nì quida chicá ndiaha, divi nduú Jesucristu, vâchi sàhà gracia xi-ya nì sàhatahvì-yá cuàhà nêhivì tnùmanì ndiaha xí-yá, te cáyà cáyà gracia mà nùu-ndà.

¹⁶ Te ñà-nduá nì cuu na ní quida mindaa tiàa ma cuàchi, có-ndùdává stná xì ñà-nduá nì cuu na ní sàhatahvì Dios ndohó, vâchi cuisì imindaa cuàchi nì sandua, doco icúmí nêhivì ndoho-ne. Te vichi, mate cuàhà cuàchi-nda iá, doco ndiaha gá sàni ñihitáhvi-ndà nùu-yá, te ndeé vâha-nda nùu-yá. ¹⁷ Doco (tiempu xi Adán mà) nì quesaha xihì nêhivì; fuerza nìsa xihì-nè sàhà ñà-nduá nì quida mindaa nêcuàchimà. Doco nú sàhà imindaa-né nì cuu xi nêhivì ducán, dandu náhà xicà chicá ndiaá ñà-nduá nì quida imindaa Jesucristu, vâchi sàhà mii-yá vâtùni nihì-ndà vihi gracia; nihì-ndà tnùmanì xì-ndà ñà-ndee vâha-nda nùu-yá, te ducán seguru cundee-nda (nùu ñà-có-ndiàà), te cutiacu ndiaha-nda quida-ya.

¹⁸ Ñàyùcànduá, nacua nì ìa imindaa ana nì quida xi iin falta sàhana, te ducán nì quixi tnùndoho nùu nsidaa nêhivì, pues ducán iá stná xì obra vâha nì quida imindaa mii-yá; sàhà obra mà vâtùni nihì nsidaa nêhivì ndee vâha-ne nùu-yá, dandu cutiacu ndiaha-né. ¹⁹ Imindaa nêhivì sàhana cóni íníní xí-yâ, ñàyùcànduá, nì nanduu nsidaa descendencia xi-ne nêhivì cuàchi. Te ducání stná (Jesús), imindaa mii-yá nì sanini vii xì (ñà-nduá cachí Dios), te ducán nì nihì cuàhà stná-ndà nanduu-nda nêhivì nihnú ndàcuisì inì-xi.

²⁰ Nì sàha Dios ley xi-ya sàhà (ñà-cunahà claru) cuàhà cuàchi quidá nêhivì. Te ndisa, cuàhà gá nì cucuahà cuàchi-ne, doco cunaha-nsiá, divi sàhámà chicá más sàni sàhatahvì Dios vihi gá gracia xi-ya. ²¹ Ducán quidá-yá sàhà-ñá cui cundee gracia mà, vâchi antes na ian nì cundee cuàchi nùu nêhivì, te nì xihì-nè. Doco vichi icúmí cundee stná gracia xi-ya, dandu nanduu-nda nêhivì nihnú ndàcuisì inì-xi, te cutiacu-ndà nicanicuahàn. Te Stoho-ndà Jesucristu nduú ana quidà-xì nsidaájàn.

6

Nansa cundee-nda nùu cuàchi-nda, te nihì-ndà quida vii-ndà nacua cuní Jesucristu

¹ Nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachi-ndà? ¿A chicá vâha quida ga-ndà más cuàchi sàhà-ñá nihì gá-ndà más gracia? ² Còó, mà váha, vâchi ¿nansa cui quida ga-ndà ducán, nú na ian sàni xihì-ndà nùájàn nduá? Còò ni-iin ñà-dìsàhà-xí quida ga-ndà ducán. ³ Amádi sá-ináhá-nsiá nansa nì cuu na ní cuhiì-ndà, nì sacatnahá anima-ndà xì anima Cristu. Pues nú ducan, dandu sàhà ñà-jaàn xiñuhu quida stná-ndà cuenta na ian nì xihì stná-ndà na ní xihì mii-yá, ⁴ te na ian nì cutnahá stná-ndà xì-yá na ní ndùxin-ya. Ñàyùcànduá, ducán queá na ian nì xihì stná-ndà. Daaní, ñà-nì natiacu-yà nì quida poder ndiaha xì Yuamánì-yá, divi ducání stná ndohó, sàni nihì stná-ndà iin vida saa nùu-yá.

⁵ Cunaha-nsiá, nú (ducán quida-nda cuenta) na ian iin-ni nì xihì stná-ndà xì mii-yá, dandu seguru icúmí sàa stná-ndà natiacu-ndà nahi mii-yá. ⁶ Te ináhá stná-ndà, nú nihnú ini-ndà nì xihì-ndà xì-yá nchìca cruz, dandu sàni cuxio stná sàxinítnùnì nì sa-icumi-nda antes. Ducan quida-nda sàhà-ñá màsà níhì gá cuàchi-nda cundeá nùu-ndà,

ni màsà dándácû gá stná-mà nùù-ndà. ⁷ Vàchi nú na ian sàni xihì-ndà nduá, dandu mà cúí dandacú gá cuàchi-nda nùù-ndà ñà-quida-ndañá. ⁸ Ñàyùcàndùá, nú (quida-nda cuenta) sàni xihì stná-ndà xì mii-yá, dandu xiníndísâ stná-ndà icúmí-ndá cutiacu-nda cundoo-nda xi-yá. ⁹ Ináhá-ndá nì xihì-yà, doco vichi sàni natiacu-yà. Te mà nunca sàà gâ-yà cui-yà. Còò gá nansa cui-yà. ¹⁰ Te na ní xihì-yà, iin xichi-ni nì xihì-yà sàhà cuàchi-nda. Doco vichi ñà-sàni natiacu-yà nduá, te itíacú (ndiaha-yá), iá-yà nùù Yua-nda Dios nicanicuahàn. ¹¹ Te ducán stná ndohó, xiñuhu cunihnu ini-nda na ian sàni xihì stná-ndà sàhà-ñá màsà quídá gá-nda cuàchi. Te ni cúníhnú stná ini-nda itíacú ndisa-nda nùù Dios quídá Stoho-nda Jesucristu.

¹² Ñàyùcàndùá, mientras itíacú-nda xì iquicúñú-nda ñuhiví yohó, màsà cuáha-nda cundee cuàchi-nda nùù-ndà ñà-quida-nda ndéni cuàchi quini nì cui. ¹³ Màsà cuáha-nda quida-nda ni-iin cuàchi, ni ndahà-nda, ni sàhà-nda, ni-iin xaan xi-nda. Còò, vachi có-quèè víámà. Xiñuhu quida-nda cuenta na ian sàni natiacu-nda, te vichi ni dáyâha-nda mii-nda ndahà Dios. Cuisì mii-ní-yá ni cuáha-nda cuichuun-xi-nda, dandu cuisì ñà-vàha cunduu ñà-quida-nda. ¹⁴ Vàchi mà dándácû gá cuàchi-nda nùù-ndà, vachi màdì ley sàhana nduá nchícùn-nda vichi, cuisì gracia xi-ya nduá nihnú ini-nda.

lin ejemplu nacání nansa nisa la xi-nda na táñâha ga cunucuachi-nda nùù Dios

¹⁵ Doco nú cuisì gracia xi-ya nduá nihnú ini-nda, ¿a libre iá-nda quida ndevàha-nda cuàchi sàhà-ñá còò gá ley sàhana ma nùù-nda? Còò, mà nunca. ¹⁶ Vàchi sà-ínáhá-nsiâ nansa iá na sàà-nda ndahà iin lamú, pues divi peón xi temà icúmí-ndá cunduu-nda, te cunucuachi-nda nùù-té. Te ducání iá stná xì anima-nda, vachi nú ni quida-nda cuàchi, dandu ndahà ñà-jaàn iá-nda, te ducán icúmí-ndá sàà-nda cui-nda. Doco nú Dios xinúcuáchí-ndá nùù-xí, dandu sàà-nda cunihnu ndàcuisì ini-nda. ¹⁷ Antes lamú xi-nsia nì sanduu cuàchi-nsia, doco ansivéhé Dios, xì nsidaa voluntad xi-nsia nì xinindisá-nsiá dàñùhù nì sàcùnaha-nsiá. ¹⁸ Te vichi sàni quee-nsia libre nùù cuàchi-nsia; cuisì ñà-íá vii xinúcuáchí-nsiâ nùù-xí. ¹⁹ Pues ejemplu mà nacání xì-nsiá sàhà (peón quidáchúùn) ñuhiví yohó, vachi cuàhà xichi ùhì cundaà ini-nda. Ñàyùcàndùá, dohó cachí xì-nsiá: nacua nisa cudìi guá inì-nsia cunchicùn-nsiâ ñà-íá sìquini, te yáha ga nisa quida ndevàha-nsia, pues vichi xiñuhu cudìi stná inì-nsia cunchicùn-nsiâ cuisì chuun iá vii, dandu nihì-nsiá cunduu-nsia nèhivì ìì xí-yá. ²⁰ Vàchi cunaha-nsiá, na nisa ndoo-nsia nùù ndahà cuàchi-nsia, cóni sá-íníní-nsiá ley xi ichì vii. ²¹ Doco còò ni-íñâha ni nihì-nsiá nùù inga ichì mà, vachi cuisì-ní ñà-dandáñúhú-xí-ndá nduámà. Te dècuèndè vichi nducáhàn vá-nsiá sàhà ñà-nduá nisa quida-nsia antes mà. ²² Ndahà cuàchi-nsia nì sandoo-nsia, doco vichi sàni cuxio-nsia nùájàn, te xinúcuáchí-nsiâ nùù Dios; sàni dàhî stná-yá sàxìnítnùnì-nsiâ, te fin xi-nsia cunduu ñà-cutiacu-nsiâ nicanicuahàn. ²³ Vàchi nú cuàchi-nda nduá xinúcuáchí-ndá nùù-xí, dandu cuisì ñà-ndañuhu-nda cundua nihì-nda. Doco ñà-nduá cutáhvi uun-nda nùù Dios nduú ñà-cutiacu ndiaha-nda nicanicuahàn quida Stoho-nda Jesucristu.

7

Inga ejemplu ñà-cundaà ini-nda nansa nisa la xi-nda na táñâha ga cunucuachi-nda nùù Dios

¹ Ñàni, dava-nsia sà-ínáhá-nsiâ nansa cachí ley xi Dios. Pues nú ducán, dandu mà úhì cundaà stná ini-nsiâ palabra cuàhìn cachì yohó. Sà-ínáhá-nsiâ (ñà-cuisì-ní) dècuèndè quivì cui-nda dandacú ley mà nùù-nda. ² Vàchi nú sàni nandàhà iin nècuàchì ñahà, dandu iin-ni icúmí-nê coo-ne xì ìì-né mientras itíacù-va nècuàchìmà, cachí ley mà; doco nú sàni xihì nècuàchìmà, dandu mà cúndiáá gá ley xi-ne. ³ Doco mientras itíacù-va-ne, còò permisù coo nècuàchì ñahà mà xì inga tiàa, vachi nú ducán, dandu cuàchi nduá. Doco nú sàni xihì ìì-némà, dandu libre iá-nè nandàhà-né xì inga nècuàchì tiàa, te mà cúnduá cuàchi, cachí ley mà.

⁴ (Pues ejemplu nduú stná nsidaájàn), ñàni, vachi sàhà ñà-quidà-nda cuenta nì xihì stná-nda xì Cristu, ñàyùcàndùá, (ínáhá-ndá) có-dàndacú gá ley sàhana ma nùù-nda.

Libre iá-ndà vichi, vètùni cundoo-nda xi inga stoho-ndà, divi Stoho-ndà Señor nì natiacu, te ducán chindee-yándô quida-nda cuàhà ñà-vàha, te cudì ini-yà.

⁵ Antes puru ñà-cùdî ini mii-nda nisa xihò-ndà quida-nda; doco na ní cundaà stnà ini-ndà nansa cachí ley (xi Dios ñà-màsà quidá-ndá ducán), dandu chicá más nì cuni-ndà quida ndevàha-nda cuàchi, te sàhájàn cuàhàn-ndà cui-ndà nì cùí, (te ndañuhu-nda). ⁶ Doco vichi sàni cuxio-nda nùù ley sàhana ma, vàchi quida-nda cuenta na ian sàni xihì-ndà, te có-dàndàcú gá ley mà nùù-ndà, vètùni cunucuachi-nda (nùù Dios) vichi, vètùni cunihnu ini-ndà iin-ni ichì sàà ndé (cahvi-nda mii-yá) ini anima-ndà, màdìá cunchicùn cuisì gá-ndà nacua cachí tutu (nduú ley sàhana ma).

Nansa iá cuàchi ñuhú ini anima-ndà, te quidá quinia xì-ndà

⁷ Pues, nú ducán nduá, dandu ¿a cuàchi nduú ñà-càchí ley mà? Còó, màsà nunca cachi-ndà ducán. Vàchi còò nansa cundaà ini-ndà índù iñàha có-lá viì nú màsà càchítñuhu ley mà. Por ejemplu, nú màsà càchí ley mà ñà-mà váha xihò-ndà (ñà-ìcúmí ñanìtnaha-nda), dandu yùhù mà cùndàà inì (cuàchi nduá) ñà-xihò-ndà ni cùí. ⁸ Doco na ní inini nansa cachí ley mà, dandu cuàchi (iá ini anímè), más gà nì dàxíhoá yùhù, te sàhà ley mà vihi gá nì cucuahà deseu xi ñà-xíhoé. Vàchi nú có-cùndàà ini-ndà sàhà ley mà, dandu (chicá dadí iá) cuàchi-nda na ian sàni xihà. ⁹ Antes nì ìa iin tiempu nisa cudì gá inì ié ñuhiví, te còò ni-iñàha ni sándúú ley mà nùí. Doco nì sàà iin quivì nì cundaà inì sàhà-ñá, dandu na ian nì natiacu cuàchi iá ini anímè. Te (nì cuhuun inì) na ian nì xihì. ¹⁰ Te (nì cundaà inì) sàhà ley mà ñà-mate ní sàcòà sàhà-ñá chindeá-ndó cutiacu ndiaha-nda ni cùí, doco vichi divi sàhájàn cuàhàn ndañuhí nì cùí. ¹¹ Vàchi cuàchi (iá ini anímè), sàhà-ñá ináhí nansa cachí ley mà, ñàyùcànduá nì dàndàhvìà yùhù, te (nì cundèa nùí), na ian nì sahnìà yùhù.

¹² Ñàyùcànduá, (ináhá-ndá), ì ndisa ley xi-ya, te ì ndisa stnà ñà-nduá dandacuá, vàchi ndiaha gá cachá; vaha ndisa-ña. ¹³ Pues nú ducán nduá, dandu ¿a tuxí ini-ndà ñà-sàhà ley vaha ma (nì cuchicuehe) anímè, na ian nì xihà? Còó, màsà càchí-ndà ducán. Divi cuàchi nduá nì quida quini xi anímè, (màdì ley mà). Te ducán nì cuu sàhà-ñá cunahà claru divi cuàchi nduá quidá quini, vàchi mate ley vaha ndisa nduú ley xi-ya, doco sàhà divi ley mà nì ndudana cuàchi (ini anímè), te vihi gá nì nàcùnihnu quini inì. Ñàyùcànduá, sàhà ñà-nì ndudana cuàchi ducán sàhà iin ley vaha, chicá sàni nàcùnahà claru ñà-yáha ga quini iá ñà-quida-nda cuàchi.

¹⁴ Ináhá-ndá, ndudu ì nì cachi Espíritu ì xí Dios nduú ley xi-ya; doco yùhù, còó; ducání nduú iin tiàa chicuéhè, màdì libre ié quide ñà-lá viì, cutu cuàchi nduá quidé. ¹⁵ Vàchi ni có-cùndàà vaha inì nansa iá ñà-nduá quidé, vàchi ñà-cùdî inì sàhà-xí, có-quidéà. Te ñà-có-cùní quide, ñà-yùcán nduá quidé. ¹⁶ Te nú ducán nduá quidé, dandu nàhà xicà, ley vaha ndisa nduú ley mà. ¹⁷ Ñàyùcànduá, màdì ndisa yùhù quidà xì cuàchi ma, còó. Ñà-nduú ñà-chicuéhè ñuhú ini anímè, divi nduá quidà xì ñà-jaàn. ¹⁸ Yùhù ináhí, inii mí nacua nduú nēhivì, còò ni-iin ñà-vàha. Mate cudî inì quide ñà-lá viì, doco có-nàníhí nansa quida ndiseà. ¹⁹ Vàchi chuun viì cuní quide, có-quidéà; te chuun quini có-cùní quide, ñà-yùcán nduá quidé. ²⁰ Ñàyùcànduá, nú có-cùní quidé ñà-nduá quide, dandu màdì yùhù ndisa nduú ana quidà xì (ñà-có-ndiààmà). Divi cuàchi iá ini anímè quidà xán. ²¹ Ñàyùcànduá, sàni cundaà inì, ducán iá xí; na quivì cuní quide iin chuun viì, dandu sadí ñà-chicuéhè iá ini anímè nùí. ²² Ñà-ndàà nduá, ini anímè cudî inì sàhà ley xi Dios. ²³ Doco ñà-lá stnà inga ley (chicuéhè) ini ndahàsáhí, ñà-yùcán nduá sadí xì nùù ñà-vàha nacání inì quide, te cundèàmà nùí ñà-quide cuàchi cuní cuerpu xi quide.

²⁴ ¡Ndahví ndise! ¿Ana dacácu xí nùù iquicúñú malu icúmí? Vàchi sàhà ñà-yòhó cuàhàn ndañuhu dahuin nì cùí. ²⁵ Doco ¡ansivéhé Dios, vàchi sàhà Stoho-ndà Jesucristu (vètùni càcui)! Ñàyùcànduá, ini anímè xinúcuáchì nùù mii-yá nacua cachí ley xi-ya, doco iquicúñú, còó, cutu ñà-nduú cuàchi (cuníà) quide.

8

Nansa cutiacu-ndà vida ndiaha quida Espíritu ìì xí Dios

¹ Vichi sàhà nsidaa ñà-jaàn, mà cóó gá ni-iin castigu xi-nda nú nduú ndisa-nda nêhivì xí Jesucristu. Te có-ndùlócò gà-ndà sàhà ñà-ndùá xího-nda, cuisì-nì nìhnú ini-nda sàhà ñà-ndùá cachí Espíritu ìì xí Dios. ² Vàchi ñà-ìá-nda ndahà Yà-ìì mà, ñàyùcàndùá sàhà Jesucristu nìhítàhvì-nda vida ndiaha. Te ducán sàni quee dahuun stná-nda libre nù ndahà cuàchi-nda; mà cúí gá cahniándô. ³ Doco ley sàhana ma, mànicùí (chindeándô), vachi mà sàà nêhivì chivàha vii-néa, ñàyùcàndùá, mii Dios (nì chindee-yándô), nì dàquixí-yá Dèhemani-yá, nì nanduu-ya iin tiàa nahi nsidaa ndohó nêhivì cuàchi, (dandu nì dànàa-yá) sàhà cuàchi-nda sàhà-ñá màsà dándácù gá mà nù-nda ñuhivì yohó. ⁴ Ducán, dandu vètuni quida ndisa-nda nsidaa ñà-vàha cachí ley xi-ya, vachi có-ndùlócò gà-nda sàhà ñà-siquini xího nêhivì ñuhivì, cuisì-ní ñà-ndùá cachí Espíritu ìì xí Dios nduá nìhnú ini-nda.

⁵ Vachi nêhivì tùha cunchicùn ñà-ndùá cudí ini mii-né, cuisì-ní ñà-jaàn nduá nìhnú ini sàxìnítùnì-nè. Doco nêhivì nchícùn xì ñà-cudí ini Espíritu ìì xí Dios, cuisì-ní chuun xi Yà-ìì mà nduá nìhnú ini-nè. ⁶ Vachi nú cuisì-ní ñà-xího-nda nduá nìhnú ini-nda, dandu icúmí-ndá sàà-nda cui dahuun-nda. Doco nú ndudu ìì xí Espíritu xi Dios nduá nìhnú ini-nda, dandu cutiacu ndiaha ndisa-nda, te contentu cundoo-nda quida-ya. ⁷ Cunaha-nsiá, nú cuisì ñà-cudí ini mii-ni-nda nduá nìhnú ini-nda, dandu na ian xiní ùhì-nda Dios nduá, vachi nú ducán, dandu có-ìá gà-nda sujetu nù ley xi-ya, te ni mà cúí cunchicùn vii-nda ley mà. ⁸ Ñàyùcàndùá, nêhivì nìhnú inì-xi cuisì ñà-ndùú gustu xi mii-né, mà cúí natùì-ne nù Dios.

⁹ Doco mii-nsiá, có-nìhnú gà inì-nsia ñà-ndùú gustu xi mii-nsiá, nú ndisa inácaa Espíritu ìì xí Dios anima-nsiá; cóó. Ñà-ndùá cachí Espíritu ìì nduá nìhnú ini-nsiá. Doco cunaha-nsiá, nú iá iin nêhivì cóò Espíritu ìì xí Cristu anima-xi, có-ndùú ndisa-ne iin nêhivì xí mii-yá. ¹⁰ Doco nú iá Cristu ini anima-nda, dandu ñà-sàni ndee vaha-nda nù-yá nduá, te ducán itiácú ndisa anima-nda nù-yá, mate quida-nda cuenta na ian sàni xihì iquicúñú-nda sàhà cuàchi nì quida-nda. ¹¹ Cunaha-nsiá, Yua-nda Dios nduú ana nì dànátíácú xì Jesucristu, te ñà-ìá Espíritu ìì xí-yá ini-nda, ñàyùcàndùá mate ni cúí-nda, doco icúmí stná-nda natiacu-nda quida-ya, vachi inácaa Yà-ìì mà ini-nda.

¹² Ñà-jaàn nduá dísáhà-xí có-xìñùhù quida gà-nda nansa ni nì cui nacua cudí ini mii-nda quida-nda. Cóó, ñàni. Màsà cùndóó-ndá quida-nda ducán. ¹³ Vachi nú ni quida-nda cuisì ñà-ndùá cudí ini mii-nda, dandu icúmí-ndá ndañuhu-nda. Ñàyùcàndùá, ni cuàha-nda chindee Espíritu ìì ndohó, dandu nìhì-nda dandáñúhú dahuun-nda chuun (siquini) cuní-nda quida-nda, te nú ni níhì-nda ducán, dandu vida ndiaha nìhítàhvì-nda. ¹⁴ Vachi nsidaa ana nìhnú ini xì Espíritu ìì xí Dios ñà-dacúndéhe-yànè ichì cunchicùn-nè, divi xínduu dèhe ndisa-ya.

¹⁵ Nù mii-yá sàni nìhì-nda Espíritu ìì xí-yá, doco Yà-ìì mà, có-ndùú-yá iin ana dandacú ndéé nù-nda, te ò dayúhì xì-nda. Cóó, siempre chindéé-yândô ñà-cunihnu ini-nda nduú ndisa-nda dèhe Dios, te ducán cui cachi-nda xì-yá: “¡Yuamání!” vachi yua-nda nduú-yá. ¹⁶ Te divi ducán cachí stná Yà-ìì mà xì-nda ini anima-nda, ñà-ndùú ndisa-nda dèhe-ya; te stná anima-nda, ducán cachí stná xì-nda. ¹⁷ Te nú dèhe-ya xínduu-nda, dandu icúmí stná-nda ndutahvì-nda ñà-cuicà-yá nù-yá, vachi icúmí-ndá cutnaha-nda xi Cristu nìhítàhvì stná-nda nahi mii-yá, nú ni ndohó stná-nda sàhà-yá. Vachi nú ni ndoho-nda sàhà-yá, dandu icúmí stná-nda sàà-nda cundoo ndiaha-nda nù-yá. ¹⁸ Vachi iyuhu nduá icúmí-ndá ndoho-nda tiempu vichi, cachí yùhù, daaní, después, yáha ga chicá ndiaha cunduu ñà-ndùá nìhítàhvì-nda. ¹⁹ Te nsidanicuú ñà-ndùá nì quidavàha Dios, ducán iá na ian ndiatú stná, vachi cuàhà gá cuníà sàà tiempu cunahà claru ana xínduu ndisa dèhe-ya. ²⁰ Vachi nsidaa ñà-ndùá nì quidavàha-ya ñuhivì yohó, nì sàà nì cuchicueha. Doco màdì sàhà ñà-cuní miá nì cùú ducán, cóó; sàhà-ñá ducán nì chitnùnì ini mii-yá. Te vichi (sàni sàha-yándó iin) tñundé ini, ²¹ divi ñà-quee libre stná ñuhivì

yohó, mà cúndúú gá` iin lugar nì cuchicuehe; vàchi icúmí cununa ndisa ñuhíví, dandu cundoo ndiaha nsidaa ana nduú dèhe-ya. ²² Te ináhá-ndá, ndè vichi ndohó ñuhíví yohó na ian ndohá sàhà ñà-vàxi inga ñuhìvì saa. ²³ Te màdì cuísi ñuhíví nduá quidá ducán; còó, ndè mii stná-ndà, na ian nsíhi ini-ndà ndiatu-nda cuu ducán. Doco vichi iá iin ñà-ndiaha sàni ñihítáhvì-ndà, divi ñà-cucumi-nda Espíritu ìlì xí-yá, vàchi divi-ya nduú tnùmanì primeru xi-nda nùu-yá. Ñàyùcàndùá ndiatú cuísi-nda ndè cachi sàà tiempu cachi vate-yá xì nsidaa nèhivì ñà-divi dèhe-ya xínduu-nda, dandu quee ndisa-nda libre, (mà quidá gá-ndà cuàchi). ²⁴⁻²⁵ Vàchi na ní càcu anima-ndà, divi tnùndé ini jaàn nduá nì ñihì-ndà. Ñàyùcàndùá, cuéyàà-ni ni cúndiátú-ndá dècuèndè cachi cuni-ndañá, vàchi nú tnùndé ini ndisa nduá, dandu ñà-tàñáha ga ñihì-ndà nduá, vàchi nú sàni ñihì-ndà iñàha, dandu mà cáchí gá-ndà xán nduá tnùndé ini.

²⁶ (Ináhá-ndá), mà fuerte anima-ndà, doco Espíritu ìlì xí Dios, chindéé-yâ ndohó, vàchi có-cúndáà ini-ndà nansa càcàn tàhvì-ndà nùu Yuandiaha-nda modo ndiá ìcà-ndà, doco Yà-ìlì mà, cáhàn nihni-ya sàhà-ndà nùu Yua-nda Dios, mate ndohó, cuísi-nì sácàn ini-ndà quidá-yá, te ni có-sàà-ndà cachi claru-ndà ni-iin palabra. ²⁷ Doco mii-yá, indéhe váha-ya nansa iá anima iin iin nèhivì, te ináhá stná-yà nansa nihnú ini Espíritu ìlì xí-yá, vàchi Yà-ìlì mà, cuísi ñà-nduá cuní Yuandiaha-nda nduá xícàn tàhvì-yá sàhà-ndà.

Na xínu tiempu icúmí-ndá cundee-nda nùu nsidaa tnùndoho

²⁸ Ináhá stná-ndà ñà-yòhó: nsidanicuú iñàha cuú xi-nda, ñà-chindee xi-nda sàhà ñà-vàha xi-nda nduá, nú cuú ini-ndà sàhà Dios, te nduu-nda ana nì chitnùní ini-yà cana-ya ladu xi-ya. ²⁹ Vàchi nsidaa nèhivì sà-ìnáhá-yâ dècuèndè antes, divi nì chitnùní ini-yà sàà-nè cunduu-ne nahi Dèhemani-yá (Jesús), te ducán cundoo cuàhà gá dèhe-ya, te Jesús cunduu dèhe-ya primeru. ³⁰ Daaní, nsidaa ana nì chitnùní ini-yà cunduu nèhivì xí-yá ducán, divi nduú ana nì cana-ya. Te nèhivì nì cana-ya, divi nì ñihì stná nì ndee vaha nùu-yá. Te nsidaa ana nì ndee vaha nùu-yá ducán, divi nì ñihítáhvì stná tnùñuhu ndiaha xí-yá.

³¹ Pues nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachi-ndà vichi? (Dohó cachi-ndà): nú Dios iá sàhà-nda, dandu còò ni-iñàha cundee nùu-ndà. ³² Vàchi cunaha-nsiá, ni Dèhemani-yá cóni cùhí ini-yà; nì sàhatahvì-yándô nì xihì-yàmà sàhà nsidaa-nda. Ñàyùcàndùá seguru icúmí-yâ cuàha stná-yándó nsidaa ñà-nduá xiñuhu gá-ndà. ³³ Te vichi, ¿a iá ana cui dacuidá cuàchi dìquì-ndà nú sàni nacàxin-yándó? (Còó, mà cúí), vàchi sàndèníhí vaha-yandó. ³⁴ Te ¿a iá stná ana cui dacúnsidá cuàchi xi-nda? Còó, vàchi divi Cristu nì xihì cuenta xi-nda, te nì natiacu-yà, dandu nì sàcòo-ya ladu cuàhà Yuamánì-yá Dios, te ndè cáhàn nihni stná-yà sàhà-ndà. ³⁵ Daaní, ¿a iá stná ana cui dacúxíó xí-ndá nùu Cristu ñà-màsà cúú gá ini-yà sàhà-ndà? Còó, mà ñihìndèè-né ducán, mate cuàhà tnùndoho ni coó, te ò cuàhà vida ni yáha-nda, te ò ni quidá quíni nèhivì xì-ndà. Doco còó, mà níhì-né ducán, mate ni coó tnama, ò nì yáha ndahví-ndà, ò nùu cuàhà peligrú iá-ndà, te cuní nèhivì cahni-néndô, doco iin-ni cuú ini Dios sàhà-ndà. ³⁶ Vàchi, ducán cachí stná tutu ìlì (ndé cáhàn nèhivì xì-yá, cachí-nè):

Sàhà ñà-nduú-nsí nèhivì xí mii-ní, ñàyùcàndùá ndui te ñuú nchícùn nèhivì nsiùhù ñà-cahni-né nsiùhù, quidá-né cuenta na ian riì nduú-nsí cundaca-ne nsiùhù cùhùn ndé cui-nsì.

Ducán cachá. ³⁷ Doco cunaha-nsiá, nsidaa tnùndoho ma, sàni cundee dahuun-nda nùá, vàchi cuú ini-yà sàhà-ndà, te chindéé-yándô. ³⁸⁻³⁹ Te yùhù, ináhá vahi iin-ni icúmí-yâ cuu ini-yà sàhà-ndà mate ni cuní-ndà cuàhà vida, te ò ni sáà-ndà cui-ndà, te ò ndéni iñàha nì cui ni quidá iin ángel, ò iin ana dandacú, ò iin ñà-malu, doco iin-ni icúmí-ndá cundoo-nda nùu-yá; mate ni coó cuàhà tnùndoho quívì vichi, ò tnaa idá, doco cunaha-nsiá, còò ni-iin ana ndoó ansivi, ò andea, ò ndéni nì cui, mà cúí dacúxíóàndó nùu ndahà-yá, vàchi cuú ini-yà sàhà-ndà, te sàhà Stoho-ndà Jesucristu (sàni indehe ndahví-yándó).

9

Icúmí Dios chindee-yá nêhivì raza Israel

¹ Nêhivì xí Cristu nduí, te ináhá-yâ ñà-ndáa nduá (cuàhìn cachì xì-nsiá); te icúmí cachi ndàì xì-nsiá, vâchi inácáá stná Espíritu ìì xí Dios inì, ñàyùcànduá, ináhî ini anímè ñà-ndáa nduá cuàhìn cachì yohó. ² Cunaha-nsiá, cuàhà gá tnùnsí ini ié, te nicanicuahàn iá ñà-nduá dandoho-xí, ³ vâchi (nacání inì) sàhà ñanìtnahi, divi nêhivì raza xi. Dispuestu ié ñihìchihén, te ndañuhí nùù Cristu nì cùí (sàhà-ñá ni sàà tnahi càcu-ne nùù-yá). ⁴ Vâchi divi descendencia xi xì-nsí Israel nduú stná-nè, te quidá stná-yà cuenta na ian dèhe-ya nduú stná-nè; mahì mii-né nìsa itnuù ndiaha-yá. Dècuèndè nì ndatnuhu sahnú stná-yà xì-né, te nì saquin-yà iin tratu, nì sàha-yanè ley ìì xí-yá. Te nì cachitnùhu stná-yà nansa cunucuachi-né nùù-yà na cahvi-néyà. Te cuàhà gá ñà-ndiaha ñi nì quida-ya comprometer xì-né. ⁵ Te yohòtéhè primeru-nè, divi yohòtéhè xì-nsí, (cuàhà gá fama-nè) nì sàcò; te iin nêhivì ñuu-nsì nì sanduu stná dihi Cristu. Te Cristu, nicanicuahàn naquimanì-ndà mii-yá, vâchi Dios nduú-yá, te dandacú-yá nùù nsidanicuú iñàha, amén.

⁶ Doco nsidaa ñà-nduá nì cachi Dios (sàhà raza-nsì mà), màsà cúníhnú ini-ndà sàni yàha uan. Vâchi màdì nsidaa descendencia xi xì-nsí Israel nduú ndisa nêhivì ìì xí raza mà. ⁷ Mate descendencia xi Abraham nduú-né, doco có-cuní cachàmà ñà-nduú ndisa stná-nè cuenta xi Abraham, vâchi nì cachi Dios xì nècuàchì sàhnù-mà ñà-cuisì descendencia xi dèhe-ne Isaac cunduu nècuàchì ñihìtáhvi. ⁸ Te palabra jaàn cuní cachi ñà-còò ni-iin nêhivì cunduu dèhe ndisa Dios sàhà cuisì raza-nè. Còò, dèhe-ya nduú nsidaa ana nì saquin-yà iin compromisu sàhà-xí. ⁹ Vâchi (ducán nduú modó nì quesaa dèhe Abraham); vâchi nì ìa iin palabra nì cachi sahnú-yá xì nècuàchimà, divi ñà-yòhò: “Iin quivì señaladu icúmí quixi, te daa sá-lá dèhe (ñahàdihí-nî nani) Sara”.

¹⁰ Doco cunaha-nsiá, màdì cuisì ñà-jaàn nduá iá, vâchi iá stná ñà-nduá nì cuu xi Rebeca, ñahàdihí xì-nsí Isaac. Na ñuhú dèhe-ne nduú cuatí, ¹¹⁻¹² nì cachi Dios xì-né: “Dèhe-ní cacu primeru icúmí cunucuachi nùù luchì nchícùn gá”. Doco (na ní cachi-yà ducán), tãnáha ga tùinuù mée mà, tãnáha ga quida-tè ni-iñàha, ni-iin ñà-vàha, te ni-iin stná ñà-có-lá vaha. Doco ñà-jaàn nì cachi-yà sàhà-ñá cunahà claru có-nàcàxin-ya ni-iin nêhivì sàhà obra quidá-né, cuisì sàhà-ñá ducán chítnùnì ini-yà quida-ya. ¹³ Te ducán nì cachi stná-yà nùù tutu ìì: “Jacob cuú inì sàhà-xí, doco Esaú, còò, có-xìñùhí-te”, nì cachi-yà.

¹⁴ Doco nú ducán nduá, ¿a ñá-cò-quidá ví Dios nduámà? Còò, ¿màsà nunca cachi-ndà ducán! ¹⁵ Vâchi dohó nì cachi stná-yà xì Moisés: “Cuisì yùhù icúmí cachì ana cundehè ndahví, te ana cuàhìn cuhi inì”. ¹⁶ Ñàyùcànduá, màdì ñà-nduá cuní nêhivì quida-ne nduú ñà-cundiaa, ni màdì stná ñà-nduá sáhandee íní-nè quida-ne; còò, cuisì cundiaa ñà-cundehè ndahví-yànè. ¹⁷ Vâchi nùù tutu ìì itándiaa palabra yohó nì cachi Dios xì rey ñuu Egipto nani Faraón: “Yùhù, sàni chitnùnì inì cunduu-ní iin rey, doco ¿índù chuun? Cuisì sàhà-ñá cundeí nùù-ní xì poder cahnú xí, dandu cundaà ini nêhivì inicutu ñuhivì sàhí, nansa iá poder xi”, nì cachi-yà. ¹⁸ Ñàyùcànduá, nú ducán cuní-yà, vátùnì cundehè ndahví-yà iin nêhivì, te inga-nè nsidacaxin-yà anima-xi.

¹⁹ Doco (sàhà ñà-jaàn) vihini cachi stná iin nêhivì: “Nú ducán quidá Yua-nda Dios, dandu có-ndiá ìcà-yá cutnii-ya cuenta sàhà cuàchi-nda, vâchi mii-yá nduú-yá mii-yá, te ¿ndiá quida ndohó?” ²⁰ Doco còò, màsà cáchì-ndà ducán, vâchi có-ndudává-ndá xí mii-yá, te ¿índù chuun cachì-ndà ducán xi-yá? Vâchi ni cachì-ndà iá iin quidi nì quidavàha iin nêhivì. ¿A vátùnì nú ni cachá xì-né: “¿Índù chuun dohó nì quidavàha-ní yùhù?” Còò, ²¹ vâchi icúmí tiàa ma derechu quidavàha-neà nansa ni cùdî ini-nè. Vátùnì tnii-ne chii barru, te tavà-né iin quidi finu, dandu quihin stná-nè inga iyuhá, te quidayucun stná-nè inga quidi chicá corriente.

²² Pues ducán stná xì mii-yá, mate cuní-yà dacuní-yà nêhivì (xicá ichì malu) ñà-fuerte guá castigu xi-ya, te ñà-càhnù-guá poder xi-ya, doco caní tiempu nì quidandee ini-yà sàhà-né mate ndiá ìcà-né ñihì-né castigu, te xínduu-ne cuisì ana icúmí ndañuhu yàchì quida-ya, (nahi quidi corriente mà). ²³ Doco ndohó, còò, (tucu iá), vâchi na iin quidi

finu nduu-nda nùu-yá, te cuní-yà cundaà stná ini nèhivì ñà-ndiaha guá quidá-yá xì ana indéhe ndahví-yà. Te divi nècuàchì cundiátû mà nduú ndohó nècuàchì nì chitnùni ini-yà nìhitàhvi xì tñũñuhu ndiaha xí-yá. ²⁴ Ñàyùcàndùá, nì cana-ya nsidanicuú ndohó, màdì cuísi nèhivì raza Judea. ²⁵ Vàchi dohó cachí stná tutu nì tiaa Oseas sàna ndé cachí Dios palabra yohó:

Nèhivì yucán, mate sàni cachì xì-né có-nduú-né nèhivì xí, doco después icúmî cachì xì-né ñà-nduú-né nèhivì xí. Cóni sácúú ini sàhà-né antes, doco icúmî sàni cachì ñà-màni gá-né nùí. ²⁶ Vàchi nèhivì ñuu ndé nì cachì ñà-có-nduú-né nèhivì xí, pues divi-ne cunduu-ne dèhe ndisa yùhù ana nduú Dios vivu.

²⁷ Doco nècuàchì Israel, dohó nì tiaa Isaías sàhà-né: “Mate cuáhà gá nècuàchì Israel ndoó nahi ñusi cuàtì ndoó yuhù mar, doco sacu-nè icúmî càcu, ²⁸ vàchi ñà-nduá sàni cachì Stoho-ndà Señor quida-ya ñuhivì yohó, yàchì icúmî-yâ daxínu dahuun-yañà”. ²⁹ Daaní, ñà-yòhó nì cachì stná Isaías mà:

Ansivéhé Stoho-ndà Señor, vàchi dandacú-yá nùu nsidanicuú iñàha; te nú mà dácâcu-ya iin ùi-ndà nì cuí, dandu (nsihi dahuun-nda) na ian nì cuu xi nèhivì ñuu Sodoma xì nèhivì ñuu Gomorra.

³⁰ Nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachì-ndà sàhà nècuàchì có-nduú raza Israel? (Pues dohó cachì-ndà): mate cóni sánándúcú-nè nansa cui ndee vàha-ne nùu-yá, doco vichi vátuni nìhitàhvi-né ducán nú ni cúníndísâ-néyà. ³¹ Doco nècuàchì Israel, mate nchícùn-nè iin ley tuxí ini-nè ñà-ndee vàha-ne nùu-yá, doco còó, cóni níhì-né natùu-ne nùu-yá ducán. ³² Te ¿índù chuun? Pues divi sàhà-ñá cuní-nè nìhitàhvi-né sàhà cuisì obra quidá-né, te màdì sàhà ñà-nìhnú ini-nèyà. Vàchi (na ní cuduchi ini-nè sàhà Jesús), dandu nì cuu xi-né na iin nèhivì nì saquìhi sàhà-xí iin yùu, te nì sàcasàn-né. ³³ Vàchi divi ducán nì cachì Dios nùu tutu ùi, (ndé cachí-yà):

Cuàhìn techuín iin ana sàà ñuu Sión, (divi nduú Jerusalén), te cunduu-ya na iin yùu cahnú caquìhi sàhà nèhivì, te ndua-nè, vàchi nèhivì ñuu mà, icúmî-nè cuduchi ini-nè sàhà-yá. Doco nèhivì cunindisa-xi-yá, mà sàà-nè naxicocuñin ini-nè.

10

Ndéni nèhivì ní cui, nú ni cúníndísâ-né Jesús, vátuni càcu-ne

¹ Ñàni, xì nsidaa animè cuní càcu nèhivì raza xi Israel nùu Dios, te ñà-jaàn nduá siempre xicàn tàhvi nùu-yá. ² Pues ñà-ndàà nduá, sàhandee ini-nè cahvi-néyà, doco tà cundàà vàha ini-nè nansa ndiá ìcà-né quida-ne. ³ Cuní-nè ndee vàha-ne nùu-yá, doco sàni nacuaà-né modo nì cachì-yà quida-ne ducán, te modo xi mii-né cuní-nè quida-neàmà. Ñàyùcàndùá, ducán queá na ian sàni cahíchì ini-nè ichì mii-yá. ⁴ Vàchi cunaha-nsiá, nú ichì Cristu xiníndísá-ndá, te ducán sàni ndee vàha-nda nùu-yá, dandu còó cá necesidad cunchicùn gà-ndà ley sàna.

⁵ Daaní, Moisés, nì tiaa stná-nè iin palabra sàhà nèhivì nchícùn ley mà, te sàhàmà cuní-nè ndee vàha-ne nùu-yá nì cuí. Dohó nì cachì Moisés: “(Cuisì) nú quida ndisa-nda cumplir nsidaa ñà-nduá cachí ley mà, dandu nìhì-ndà cutiacu ndiaha-nda”. ⁶ Doco nú sàhà fe xi-nda cuní-ndà ndee vàha-nda nùu-yá, (dandu ni cúníni-nda palabra yohó) cachí stná ley mà: “Màsà cútúxí ini-ndà mii-nda icúmî-ndá nana-nda ndè gloria —na ian cuàhàn-ndà cundaca-nda Cristu nuu ndè ñuhivì yohó— còó; ⁷ ni màsà cútúxí stná ini-ndà ñà-icúmî-ndá nuu cunú-ndà ndè tixi ñuhivì”, na ian cuàhàn-ndà danátíacú-ndà Cristu, te cundaca-ndayá naxínu yohó. Còó. ⁸ Pues ¿nansa ndisa cachí palabra mà (quida-nda)? Divi dohó cachá: “Yatni uun iá palabra xi-ya, mà úhì càhàn-niá, mà úhì cunihnu vàha inì-niá ini anima-ní”. Te divi palabra mà nduá cachítnùhu-nsi xì nèhivì na cachí-nsi xì-né xiñuhu cunindísá-né mii-yá. ⁹ Vàchi nú cachí vate-nda ñà-mii Jesús nduú Stoho-ndà Señor, te ini anima-ndà xiníndísá-ndá ñà-nì natiacu-yà nì quida Dios, dandísá, càcu anima-ndà nùu-yá. ¹⁰ Vàchi ini anima-ndà nduú lugar ndé xiníndísá-ndáyâ, te ndee vàha-nda nùu-yá; te xì yuhù-ndà cachí vate-nda (ñà-nchícùn-ndà mii-yá), dandu xì ñà-jaàn nìhì-ndà salvación xi-nda. Palabra yohó nduá cachítnùhu-nsi xì nèhivì.

¹¹ Vàchi dohó cachí tutu ìì: “Ni-iin nèhivì, mà sàà-nè naxicocuîñ ini-nè ñà-nì xinindisá-né mii-yá”. ¹² Vàchi iin-ni ndiaá nsidaa-nda nùù-yá, nahi nècuàchì raza Judea, te ducán stná nèhivì inga ñuu. Vàchi imindaa Stoho-ndà Señor iá-yà nùù nsidaa-nda, te ndiaha gá sáhatahvì-yándô gracia xi-ya na ndácùcahan-ndayá. ¹³ Vàchi nsidaa ana ndacùcahan xi quivì-yá, icúmí-nê càcu-ne. ¹⁴ Doco (náhà xicà), nú tãñáha ga cunindisá nèhivì-yá, mà ndácùcahan-néyà. Te-ni còò stná nansa cunindisá-néyà nú tãñáha ga cunitnùhu-ne sàhà-yá. Te-ni còò stná nansa cunitnùhu-ne sàhà-yá nú còò ana cachitnùhu xi-né. ¹⁵ Te ni mà cacánúú stná ana cachitnùhu sàhà-yá nú còò ana techuun-xi-né. Ñàyùcàndùá, dohó cachí stná tutu ìì: “Na ndiaha mánì iá nú sàni quesaa ana cachitnùhu xi-nda razón ndiaha xí mii-yá”.

¹⁶ Doco màdì nsidaa nèhivì raza Israel nì càhvì xì razón ndiaha ma. Vàchi (dohó) nì cachí stná Isaías (xì Dios): “Sacu nèhivì nì xinindisa-xi ñà-ndùá nì cachí-nsì xì-né (sàhà mii-ní), Stoho-nsì Señor”. ¹⁷ Ñàyùcàndùá, sàni cundaà ini-ndà, dihna icúmí-ndá cunini-nda (palabra), dandu nihì-ndà cunindisa-nda. Te ñà-ndùá cunini-nda, divi razón xi Cristu nduá.

¹⁸ Doco amádi sàni inini nèhivì raza Israel. Jaan. Ñà-ndàà nduá sàni inini-ne palabra mà, vàchi (cachí tutu ìì):

Inicutu sàni tiacutnùhu-ne palabra (sàhà-yá). Dècuèndè ndè chicá xica sàni xinitnùhu-ne.

¹⁹ Doco ¿a sàhà ñà-cónì cundàà ini nèhivì Israel, ñàyùcàndùá (cónì xìníndísâ-né)? (Pues cunini-nsia palabra) nì tiaa Moisés, (ndé càhàn Dios xì nèhivì Israel, cachí-yà):

Mii-nsiá, có-nàcúní-nsià nèhivì inga ñuu ñà-nduú-né ñuu ndisa, doco (ñà-cuàhà guá gracia) cuàhìn quide sàhà-né, icúmí-nsiâ cumbìdia inì-nsia sàhà-né. Te mate ni có-sàà nèhivì ñuu mà cundaà vaha ini-nè vichi, (doco icúmî chindéf-nè), dandu cuidà ini mii-nsiá sàhà-né, nì cachí Dios.

²⁰ Daaní, después nì tiaa stná Isaías inga palabra xi-ya. Ndee ní càhàn-yà, te dohó nì cachí-yà:

Nèhivì cónì nándúcú xì antes, sàni nihìtáhvì-né cahvi víi-né yùhù vichi. Mate antes cónì sándúlócô-nè sàhì, doco vichi sàni dàtnúù sàxínítnùnì-nè.

²¹ Doco sàhà nècuàchì raza Israel, dohó cachí-yà: “(¡Ndahví-nè!) vàchi ndui te ñuú iín càhìn xì-né, te caná stná-nè, doco có-inínì-né, cutu càhàn-nè dìquì palabra xi”.

11

¹ Pues nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachí-ndà? ¿A ñà-sàni nacoò nihni Dios nèhivì xí-yá (Israel) nduá vichi? Còó, màsà cachí-ndà ducán. Vàchi cunaha-nsiá, yùhù nduú stná iin nèhivì Israel. Yohòtéhè stná nduú Abraham, te descendencia xi xì-nsí Benjamín nduú stná. ² Vàchi nèhivì raza-nsì Israel, dècuèndè chicá sàna sàni cachí Dios ñà-nèhivì xí mii-yá nduú-né. Ñàyùcàndùá, màdì-ñá sàni nacoò nihni-ya nèhivì xí-yá nduá.

Mà nunca sàà ndañuhu nèhivì raza Israel

Amádi sá-ináhá-nsiâ nansa cachí tutu ìì ndé càhàn Elías, xicàn tàhvì-né nùù Dios, nacání-né xì-yá ñà-cuàhà guá cuàchi nèhivì Israel iá. Pues divi palabra yohó nì cachí-nè xì-yá: ³ “Nsiùhù nècuàchì càhàn cuenta xi-ní, sà-cuàhà-nsí sàni sahnì nèhivì, te sàni dándùtù stná-nè nsidaa lugar ndé cahvi-nsí mii-ní, Stoho-nsì Señor: làcà mindáí ndói, te nchícùn stná-nè ñà-cahni-né yùhù”. ⁴ Doco ¿ndià nduá nì cachí Dios xì Elías mà? Dohó nì cachí-yà: “Còó, vàchi sàni chitnùnì inì ñà-cundoo ùsà gá mil nèhivì-xì mà càhvì xí yùù yócò nani Baal, ni mà sàà stná-nè cuitasisi-né nùá”, nì cachí-yà. ⁵ Te ducání iá stná tiempu vichi. Sàhà gracia xi-ya ndoó stná dava nèhivì Israel xiníndísâ xí-yà vichi, mate sacu xínduu-ne, doco sàni nacàxin-yanè. ⁶ Te nú cuisì sàhà gracia xi-ya nduá, dandu mà cúí cunduu stná sàhà obra nì quidá-né. Vachi nú ni cundíáá obra xi-ne nùù-yá nì cúí, dandu mà cundíáá gá stná gracia xi-ya. ⁷ Te nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachí-ndà vichi? Pues dohó cachí-ndà: cuàhà gá nèhivì Israel cónì nihì-né (ñà-ndiaha ñ) nisa nanducu guá-nè; cuisì nèhivì nì nacàxin Dios nì nihìtáhvì xán. Dandu cuàhà gá dava

nècuàchì Israel mà, nì yàha nì nducaxin anima-nè. ⁸ Te dohó cachí stná nùù tutu ìì: “Sàni chitnùnì ini Dios cucumi nèhivì mà iin anima mà ndúlócò gà, na ian quídì-nè, quidámáxìnì-nè, na ian cuaá-nè, te ò doho stná-nè, tè dècuèndè quìvì vichi, ducán iá xì-né”, cachí tutu mà. ⁹ Daaní stná David sàhana, dohó nì cachi stná-nè:

Nì sáa nèhivì (malu mà) yàha-ne tnùndoho na meru ndoó-né quidá-né vicò xí-né, te yàchì nì cundúámà; te nì sáa stná-nè yàha-ne cuàhà vida, dandu nacuitacùhá sàhà cuàchi-ne. ¹⁰ Te màsà sáa stná-nè cundaà vaha ini-nè; còó. Nì sáa-nè cunsida-ne (castigu xi-ne) nicanicuahàn, nì cachi David.

¹¹ Ñàyùcàndùá, vichi ndisa iá falta xi nècuàchì Israel. Doco, ¿a sàni ndañuhu dahuun-ne ñà-nì quida-ne ducán? Còó, vachi cunaha-nsiá, sàhà-ñá nì quida-ne falta mà, ñà-jaàn nduá dísàhà-xì sàni nìhì stná nsidaa nèhivì inga raza nansa càcu anima-nè. Daaní, después vihini naxicocuñ stná ini nècuàchì Israel na indéhe-né ñà-sàni càcu nèhivì inga raza mà. ¹² Cunaha-nsiá, sàhà-ñá nì quida nècuàchì Israel mà falta, ñàyùcàndùá cuàhà gá ñà-ndiaha ñì sàni ndòò nùù dava ga nèhivì ñuhivì. Doco nú sàhà falta xi nècuàchì mà sàni nìhìtáhvì nèhivì dava ga, dandu chicá más ndiaha nàcòò na sáa quìvì nàcùndoo vaha nècuàchì mà xì Dios.

Nansa nì nìhìtáhvì nèhivì nsidanicuú raza coo nansa càcu-ne

¹³ Vichi cuàhìn càhìn xì mii-nsiá nècuàchì có-nduú nèhivì Israel. Yùhù, nùù Dios sàni nìhì chuun cacanui cachítñhì palabra xi-ya xì mii-nsiá. Te ndisa iin chuun ndiaha nduá, cachí. ¹⁴ Te cuní quida vií chuun yohó sàhà-ñá cundehè stná nèhivì raza xi, áma ndúdfì stná ini dava-ne (cunindisá stná-nè), te càcu-ne. ¹⁵ Vachi nú (sàhà cuàchi-ne) nì cuxio-ne nùù Dios, te sàhámà nì nìhì dava ga nèhivì ñuhivì nì nàcùndoo vaha-ne nùù-yá, dandu (chicá más ndiaha) icúmí nàcòò nú sàni nandudiù tu ini Dios sàhà-né. (Ndiaha gá ndisa) queamà na ian nì xìhì iin nèhivì, te nì natiacu-nè.

¹⁶ Cunaha-nsiá, cachí estilu sàhana sàhà pan primeru ñà-nduá pan ìì dócò-ndà nùù Dios. Te nú ducán nduá, dandu nàhà xìcà ìì stná dava ga yusàn nì cuàha pan mà. Te nahi seña jaàn nduú palabra yohó (sàhà nèhivì Israel, vachi nú ìì yohòtéhè-né sàhana, dandu ìì stná nsidaa gá descendencia xi nècuàchì mà vichi). Te ducán iá stná nahi yohò iin yutnù; nú iá vaha yohò-nú, dandu nsidaa stná rama-nu iá vaha.

Nahi chiò yutnù nì natnii tnahá nduú nèhivì có-nduú raza Israel, cachí Pablo, vachi sàni nìhìtáhvì stná-nè ñà-ndiaha ñì nìsà icumì cuisì nècuàchì Israel antes

¹⁷ Vachi nècuàchì raza-nsi Israel, na iin yutnù tàtá olivo, ducán nduú stná-nè, te nsidaa nèhivì inga raza, nahi chiò inga yutnù yùcù, ducán nduú-né. Daaní, nì cachí-ndà ní tàhndè iin ùì rama yutnù tàtá, te nì natnii tnahá xi iin ùì ndahà yutnù yùcù. Pues divi ducán nduá sàni quida Dios xì mii-nsiá nècuàchì inga raza; vachi rama yutnù yùcù nì natnii tnahama, sà-itiácúà sàhà ñà-vaha dananá yohò yutnù tàtá mà; dítá fuertéà tècuí nùù yohò-núma. (Te divi ducán iá stná xì mii-nsiá, sàni nìhìtáhvì stná-nsià ñà-ndiaha ñì xì nècuàchì Israel.)

¹⁸ Doco màsà cútúxì inì-nsia chicá ndiaá-nsià nùù nèhivì Israel mà, vachi divi sàhà nècuàchì mà sàni nìhìtáhvì-nsiá ñà-ndiaha ñì mà, nacua iá xì chiò cuàtì yutnù nì natnii tnahama, divi sàhà yohò yutnù mà itiácúà, màdì-ñá sàhà chiò cuàtimà itiácú yohò-nú.

¹⁹⁻²⁰ Doco vihini cachi-nsià palabra yohó: “(Chicá ndiaá nsiùhù) nùù nècuàchì Israel, vachi (nì quindiaa Dios-nè nùù lugar xi-ne sàhà-ñá quìhvi nsiùhù), na ian nì tàhndè chiò yutnù finu mà sàhà-ñá coo lugar quìhvi chiò yutnù yùcù”. Pues ñà-ndàà nduá nì cuxio dava nècuàchì (Israel nùù Dios). Doco ¿indù chuun? Cuisì sàhà-ñá cónì sánìhnú gá ini-nè mii-yá. Ñàyùcàndùá, mate nùù mii-yá ndoó-nsiá vichi, doco cuisì sàhà-ñá iin-ni nìhnú vaha ini-nsià yà nduá. Màsà cútúxì ini-nsià chicá ndiaá-nsià. Còó, chicá xiñuhu ñà-caquin-nsià cuidadu. ²¹ Vachi (nècuàchì Israel mà, cónì quidá víi-né, te sàhàjàn) nì cuxio-ne nùù-yá nacua nì cuu xi chiò yutnù tàtá nì tàhndè mà; ñàyùcàndùá, ducán stná mii-nsiá ana nì quìhvi después, cuidadu cundoo-nsia còtó dacúxíó stná Dios mii-nsiá.

²² Sàhà nsidaa ñà-jaàn, vátùnì cundaà vaha ini-ndà nansa iá modo xi Dios; iá ndisa gracia xi-ya, doco iá stná nansa sàha-ya castigu. Vachi nècuàchì raza nì tucù inga ichì

mà, cóni dácâcu-yanè, doco mii-nsiá, còó; màni gá nì quida-ya xì-nsiá. Doco iin-ni xiñuhu quida-nsia seguir cunchicùn-nsià gracia xi-ya, vâchi nú coó, dacúxió stná-ya mii-nsiá nùu-yá. ²³ Daaní, nècuàchì nì cuxio antes mà, nú ni nácúníndisâ-né mii-yá, vâtùni (nàcùndoo vâha stná-nè xì-yá), te ducán queamà na ian nì natnii tnahá tú chìo yutnù nì tãhndè mà, vâchi Dios, icúmí-yâ poder quida-ya ducán. ²⁴ Vâchi mii-nsiá, mate nècuàchì inga raza nduú-nsiá, doco sàni nìhítãhvì-nsiá cuàhà ñà-vâha xi nècuàchì Israel mà. Te ducán queamà na ian nì tãhndè chìo yutnù yùcù olivo, te nì natnii tnahá-nu xi iin yutnù tàtá. Pues nú sàni nìhítãhvì mii-nsiá ducán, dandu chicá mà úhì nansihvi tu nèhivì raza Israel mà lugar primeru xi-ne, vâchi queamà na ian danátnii tnahá tu-nda chìo yutnù finu ìcà mismo mii yutnù ndé nì tãhndè.

²⁵ Ñánì, cuní cundaà inì-nsia sàhà iin chuun nisa ìa dèhé antes còtó cachi-nsià ñà-chicá nchichí-nsiá. Vâchi cunaha-nsiá, cuàhà nècuàchì Israel, quidámáxiní-nè vichi, te ducán icúmí coo ndè cachi sàà cuacatnahá nadaa ga nèhivì inga raza quihvi ichì mii-yá. ²⁶ Daaní, icúmí càcu stná nsidaa nècuàchì raza Israel, nacua cachí Dios nùu tutu ì: Mahì nèhivì ñuu Sión descendencia xi Jacob, yucán icúmí quee mii-yá ana dacácu xi-né, dandu dandáñúhú-yâ nsidaa ñà-có-ndiáà nì quida-ne. ²⁷ Te nú sàni cuxio nsidaa cuàchi-nemà, dandu cundaà ini-nè sàni quida ndise cumplir palabra nì càhàn sàhnúu xì-né antes.

²⁸ Cunaha-nsiá, sàhà-ñá (cáhicì ini) nèhivì Israel razón ndiaha xí Dios vichi, ñàyùcànduá na ian xiní ùhì-nèyà nduá, doco ñà-vâha xi mii-nsiá sàni queamà. Doco nècuàchì mà, màni cuàhà vá-né nùu-yá sàhà xì-né, vâchi nì cachi-yà xì xì-né icúmí-yâ nacàxin-ya descendencia xi-ne. ²⁹ Te mà túha Dios naquihin-ya ñà-nduá sàni sàhatahvì-yándô; ni mà túha stná-yà naxicocuñ ini-yà nú sàni chitnùnì ini-yà cana-yándô. ³⁰ Antes cónisá íníní-nsiá mii-yá, doco vichi sàhà-ñá cóni ínínì nècuàchì Israel, ñàyùcànduá mii-nsiá nì indehè ndàhvì-yà vichi. ³¹ Te ducání íá stná xì mii-né, mate có-íníní-nèyà vichi, doco ¿índù fin cucumiámà? Divi sàhà-ñá nacundehè ndàhvì-yànè nacua nì indehè ndàhvì stná-yà mii-nsiá. ³² Ñàyùcànduá, nùu mii-yá iin-ni xínduu nsidanicuu-nda nèhivì cuáchi có-ínínì xí-yâ. Te divi sàhájàn vâtùni iin-ni cundehè ndàhvì stná-yà nsidanicuu-nda.

Nchichí gá nì quida Dios nsidaa obra xi-ya

³³ ¡Na cuàhà guá obra ndiaha sàni quida Dios! Te nchichí sàstnùhù stná-yà, ináhá-yâ nsidanicuu ñàha. Te ináhá-yâ ñà-nduá cachí-yà, xì ñà-nduá quidá-yá, mate nèhivì, có-sànìhì ini-nè. ³⁴ Vâchi còó ni-iin ana cundáà ndisa inì-xi nansa nihnú ini Stoho-ndà Señor. Te ni còó stná ana chicá nchichí, te ducán sàha-xi-yá conseju. ³⁵ Ni còó stná ana xicàn tòó-yá ñàha nùu-xí, te cunihica-yá nùu-né; còó. ³⁶ Vâchi mii-yá nì quidavâha xi nsidanicuu ñàha, te sàhà poder xi-ya íá ì nsidaa ñà-jaàn ñuhivì yohó. Te cuisì sàhà (ñà-nì quèè gá más tnñuhu) xí-yá, ñàyùcànduá nì sàcòò nsidaámà, ansivéhé cahnú-yá nicanicuahàn. Amén.

12

Nansa cuní Dios quida-nda xi vida xi-nda

¹ Pues vichi, sàhà-ñá cuàhà guá sàni cuhi ini-yà ndohó, ñàyùcànduá, sacúndáhvì nùu-nsiá ñà-dayáha dahuun-nsia mii-nsiá ndahà-yá, ñánì. Vâchi nú ducán, dandu queamà na ian mii-nda nduu-nda promesa sàhatahvì-ndàyá, doco iin ñà-ìtiácú. Te ñà-jaàn nduú stná meru promesa ì cudí ini-yà sàhà-xí, vâchi divi nacua ndiá ìcà-ndà cahvi vi-ndàyá ini anima-nda nduájàn. ² Doco modo chicuèhè nihnú ini nèhivì ñuhivì yohó, màsà cunchicùn gá-ndàñá. Xiñuhu ndusaa dahuun sàxinítnùnì-nda sàhà-ñá dàma modo xi-nda, vâchi nú ni nácùnihu ndiaha ini-nda, dandu sà-nda cundaà vâha ini-nda nansa cuní-yà quida-nda, vâchi cuàhà obra vâha cudí ini-yà quida-nda, xì cuàhà ñà-ìá vi.

³ Yùhù sàni nìhítãhvì gracia nùu-yá (ñà-quide chuun ndiaha xí-yá). Ñàyùcànduá, cachí xì nsidaa-nsiá ñà-mà váha ndanihi vâha-nda mii-nda más gá nùu ñà-nduá ndiá

ìcà-ndà. Xiñuhu nacani sahnú ini-ndà sàhà mii-nda según nansa nì sàhatahvì-yá iin iin-nda cunindisa-ndayá, (te ducán cunucuachi-nda nùu-yá). ⁴ Na ian indéhe-nda iquìcúñú-ndà, cuàhà ñà-ndùá icúmíá, doco iin ian xì chuun quidá. ⁵ Pues ducání iá stná ndohó. Sàhà-ñá nchícùn-ndà Cristu, iin-ni iquìcúñú xínduu nsidaa-nda, mate cuàhà-ndà, vèchi iin-ni chindéé stnaha-nda iin-nda xi inga-ndà nahi cuerpu-ndà.

⁶ Ñàyùcàndùá, iin iin-nda sàni nihitàhvì-ndà iin ñà-vàha cui quida-nda según nansa nì sàhatahvì-yándô gracia xi-ya. Ñàyùcàndùá, nú sàni nihitàhvì-ndà càhàn-ndà iin razón ndiaha quixí nùu-yá, dandu divi ñà-jaàn nduá ni cúnsìhi ini-ndà quida-nda nacua sàa-ndà xiníndísá-ndá. ⁷ Te ò nú sàni nihitàhvì-ndà cunucuachi-nda nùu ñanìtnaha-nda, dandu divi ñà-jaàn ni quidá stná-ndà. Daaní, nú ñà-chinaha-ndà ñanìtnaha-nda nduá nì nihitàhvì-ndà, dandu divi ducan ni quida-nda. ⁸ Daaní, nú nì nihitàhvì-ndà danácuàhandee stnahá ini-ndà, dandu divi ducan ni quidá ndisa stná-ndà. Te ò nú chuun nì nihitàhvì-ndà nduú ñà-dacútàhvì-ndà ñanìtnaha-nda iñàha, dandu divi ñà-jaàn ni quidá stná-ndà, doco màdi sàhà-ñá ndanihi vaha nèhivì-ndó. Còó. Te ò nú nì nihitàhvì-ndà ñà-cunuù-ndà (chuun xi Dios), dandu ñà-jaàn ni quidá stná-ndà, doco viví-ni ni quida-ndañá. Daaní, nú chuun nì nihitàhvì-ndà nduú ñà-cundehè ndàhvì stnaha-nda, dandu ni cúdíi ini-ndà quida-nda ducán.

Nansa ndiá ìcà-ndà quida-nda nú sàni quihin-nda ichì Jesús

⁹ Nsidaa-nda, icúmí-ndá cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, doco màsà dánánì uun-nda. Te ni loho màsà cúu ini-ndà sàhà ñà-có-íá vaha. Còó; cuisì ñà-íá vii nì cúnchícùn-ndà. ¹⁰ Te xiñuhu stná ñà-cuni màni stnàhà-ndà, vèchi iin-ni ñanì xínduu-nda; te siempre xiñuhu quidañuhu stnaha-nda, te ni nácóó stná-ndà ñanìtnaha-nda ni queé tñùñuhu xí mii-né, (màdi ndohó).

¹¹ Màsà cúdúsán-ndá; còó. Ni cuàhandee ini-ndà quida-nda ñà-ndùá quidà-ndà. Xì nsidaa anima-ndà ni cúnúcuáchí-ndá nùu Stoho-ndà Señor. ¹² Te iin-ni ni cúdíi stná ini-ndà sàhà tñundé ini ndiatu-nda nùu-yá. Te nú yáha-nda tñundoho, dandu iin-ni ni quidándéé stná ini-ndà, te nicanicuahàn nì càcàn tàhvì-ndà nùu-yá. ¹³ Te nú iá ñà-ndùá xiñuhu iin nèhivì xí Dios, dandu ni chindéé-ndánê. Te siempre ni quidáñùhú-ndá nècuàchì sàa visita vehe-nda.

¹⁴ Daaní, nèhivì quidá quínì xí-ndá, ni càcàn tàhvì-ndà sàhà-né, màdi-ñá càcàn chihán-ndà dìqui-né.

¹⁵ Ni cúndóó díi-nda xi nècuàchì cudî inì-xi, te ò nú tñùnsí ini ndoó-né, dandu stná ndohó ni cúndóó stná-ndà tñùnsí ini.

¹⁶ Iin-ni ni cúndóó màni nsidaa-nda. Màsà cútúxí ini-ndà mii-nda nduu-nda mii-nda; còó. Xiñuhu ñà-cunihnu ndahví ini-ndà. Màsà cúníhnú ini-ndà nchichí gà-ndà. ¹⁷ Te nú sàni quida quini nèhivì xì-ndà, màsà nácánì ini-ndà naxicocuñ-ndà quida stná-ndà xì-né nacua nì quida mii-né xì-ndà. Siempre ni cuàhandee stná ini-ndà quida vè-ndà xì nsidaa nèhivì. ¹⁸ Dècuèndè ñà-ndùá sàa-ndà quida-nda, ducán xiñuhu cundoo màni-ndà xì nsidanicuú-né. ¹⁹ Ñani màni, màsà náchítacùhá-ndà ñà-ndùá quidá nèhivì xì-ndà. Nùu Dios ni ndóo nsidaájàn, vèchi dohó cachí-yà nùu tutu ì: “Cuisì yùhù icúmí nachitacùhá xì sàhà nsidaa iñàha. Nsidaa ana iníhíá, icúmí-nè danàa-né quide, cachí Stoho-ndà Señor”.

²⁰ Daaní, dohó cachí stná tutu ì: “Nú iá iin ana xiní ùhì xì-ndà, te xíhì-nè doco, ò xíhì-nè tècuí, dandu ni dácúxí-ndánê, te ni cuàha stná-ndané tècuí coho-ne. Vèchi nú ducan ni quida-nda, dandu icúmí-nè nducahan-ne”.

²¹ Màsà cuàha-nda quida stná-ndà nacua quidá nèhivì malu xì-ndà; còó. Ni quidá víi-nda xi-né, vèchi sàhájàn ñà-sàni cundee-nda nùu-né nduá.

13

¹ Nsidaa-nda ni cúnínì-ndá nècuàchì xídandacú, vèchi Dios nduú ana nì chitnùnì inì-xi cundoo ana dandacú nsidanicuú lugar. Nècuàchì icúmí cargu vichi, nùu mii-yá nì nihì-né chuun ma. ² Ñàyùcàndùá, iin nècuàchì cahíchì ini xì autoridad, divi ley xi mii-yá nduá cahíchì stná ini-nè. Te nsidaa ana có-ndùlócò (sàhà ley mà), tñundoho nduá icúmí-nè nihì-né. ³ Vèchi chuun xi nècuàchì dandacú, có-ndùá ñà-dayúhì xì-ndà te nú quidá víi-nda. Còó. Cuisì nècuàchì có-quidá víi icúmí-nè dayúhì-nè. Te nú

có-cuní-ndà dayúhî-nèndó, dandu cuisì ñà-lá vii ni quida-nda, dandu icúmí nècuàchìmà cudiì ini-nè sàhà-ndà. ⁴ Vàchi ducán queá na iin chuun xi Dios nduá quidá-né sàhà ñà-vàha xi-nda. Doco nú có-quidá víi-nda, chicá vaha ni yúhî-ndà, vachi autoridad mà, icúmí-nê derechu dandohó-nèndó, te vátuni quida-neà. Vachi na ian nùu Dios xinúcuáchí-nê na dandohó-né ana có-quidá víi. ⁵ Ñàyùcàndùá, xiñuhu cunini-ndané, doco màdì cuisì sàhà-ñá yúhî-ndà nihî-ndà castigu, còó; sàhà stná ñà-màsà cúnsídá cuàchi-nda (nùu Dios). ⁶ Ñà-jaàn nduá disàhà-xí chíyàhvi stná-nda renta nùu ñuu-ndà. Vachi autoridad xi-nda, na ian nùu Dios xinúcuáchí-nê, te ñà-jaàn nduú chuun xi-ne.

⁷ Ñàyùcàndùá, xiñuhu danáa-nda ñà-nduá iníhíca-nda nùu iin iin nèhivì. Nècuàchì xícàn dìhùn sàhà ñuu-ndà, ni cuáha-ndané, xi stná nècuàchì xícàn renta. Te nsidaa ana xiñuhu quidañuhu-nda, ni coó tñùñuhu xi-nda nùu-né. ⁸ Ni-ñàha màsà cúníhíca-nda nùu nèhivì. Doco ñà-nduá iníhíca ndisa-nda nduú ñà-cuu ini-nda sàhà-né. Te nú ni quida-nda ñà-jaàn, dandu ñà-sàni quida-nda cumplir nsidaa ñà-nduá cachí ley ì nduá. ⁹ Vachi dohó cachí ley mà: màsà cáhàn-nda xì inga ana có-nduú nècuàchì vehe-nda, te màsà cáhni stnaha-nda, ni màsà quídácuíhna-nda; ni màsà cáhàn-nda iin tñùhu sàhà ñanìtnaha-nda; ni màsà xího stná-nda ñà-nduá icúmí nècuàchìmà. Te iá gà más ñà-nduá cachá, doco nsidaa palabra jaàn, iin cuisì palabra-ni nduá, vachi ñà-nduá cuní cachàmà nduú ñà-cuu stnahá ini-nda sàhà-nda nacua cuú ini-nda sàhà mii-nda. ¹⁰ Te nú ducán quida-nda xi ñanìtnaha-nda, dandísá (ñà-quidá víi-nda xi-né nduá), vachi còò dañu quidà-nda xì-né. Ñàyùcàndùá, nú cuú stnahá ini-nda sàhà-nda, dandísá ñà-sàni quida vii-nda cumplir ley ì nduú stná.

¹¹ Nsidaámà xiñuhu quida-nda, vachi ináhá-nda nansa vaxi tiempu vichi, meru tiempu (ñà-quida vii-nda) nduá; ñàyùcàndùá màsà cúndóo-nda quidámáxiní-nda, vachi vichi chicá sàcùyátní quivì càcu dahuun-nda, mà cuéé cuàhà gá na ian (nisa nihnu ini-nda) na quivì nì xinindisa-nda mii-yá. ¹² Te vichi sà-ítuú tiempu danátnùu (Dios ini anima cuàhà nèhivì) inicutu, vachi tiempu vichi (na xicá-né ichi) ñáa, yàchì icúmíâ yàha. Ñàyùcàndùá, ni nácóo dahuun-nda nsidaa ñà-nduú chuun xi ichi ñáa ma, te ni cútùha-nda quida-nda chuun vaha ñà-cui chindee xi-nda caca-nda ichi ndé datnúu-yàndó. ¹³ Xiñuhu cacanu vii-nda nacua datnúu-yà ini-nda. Te nacoo dahuun stná-nda ñà-xíni-nda, xì-ñá quidà-nda escándalo, te màsà cáhàn stná-nda xì nèhivì cóni nándàhà xì-nda. Ni màsà quidá ndevàha stná-nda ñà-lá quini; ni màsà náâ stnahá stná-nda, te màsà cúmbidia stnahá ini-nda sàhà-nda. ¹⁴ Cuisì nacua nihnú ini Stoho-nda Jesucristu, ducan ni cúníhnu stná ini-nda, te ñà-jaàn nduá icúmí chindee xi-nda. Ni-iyuhu màsà cúníhnu ini-nda ñà-nduú ñà-chìcuéhè nihnú ini nèhivì ñuhivì, còtó sàa-nda quida stná-nda ñà-jaàn.

14

Màsà cuítnùhu-nda ñanìtnaha-nda

¹ Dava nèhivì, mate xiníndísâ stná-nè mii-yá, doco có-sàa-nè cundaà ini-ne (nansa iá nsidaa ley xi-ya). Doco ndohó, xiñuhu quidañuhu-ndané, te càhàn-nda xì-né, doco màsà náâ-nda xì-né sàhà ñà-có-quidá-né nacua quidá ndohó. ² Vachi dava-nda, nsidanicuú comida xixi-nda; iá viá, cachí-nda. Doco dava nèhivì, có-sàa-nè cundaà ini-nè, ñàyùcàndùá có-sàxí-né ni-iin cuñu, cuisì inga ñàha. ³ Pues nècuàchì xixí nsidanicuú ñàha, mà váha cahíchì ini-nè iin ñanìtnaha-ne có-sàxí cuñu. Te nècuàchì có-sàxí cuñu mà, màsà cuítnùhu-ne ñanìtnaha-ne saxí xi cuñu, vachi iin-ni sàni ndee vaha stná nècuàchìmà nùu Dios. ⁴ Vachi nú xítñuhu tnaha-nda ducán, dandu queámà na ian quida-nda na xítñuhu-nda ana quidáchúûn nùu inga nèhivì, te (ináhá-nda) có-queé víámà. Cuisì lamú xi nècuàchìmà icúmí cachi a quidá víi peón xi-ne, á coó. (Ñàyùcàndùá, màsà cuítnùhu-nda inga ana xinúcuáchí nùu Dios), vachi ádi vátuni sàa-nè quida vii-né, vachi icúmí-yâ chindee-yánè. ⁵ Dava nèhivì, quivì señaladu nduá nsidácáhnû-né, doco dava ga-nè, iin-ni nihnú ini-nè nsidaa quivì ndiaá. Pues cada iin iin-nda ni cúnáhá-nda nansa cuní-nda quida-nda. ⁶ Nècuàchì chívaha xi iin quivì señaladu, sàhà-ñá nihnú vaha ini-nè Stoho-nda Señor nduá. Te ducání stná nècuàchì có-chívaha iin quivì señaladu, nicanicuahàn nihnú vaha stná ini-nè mii-yá. Te nècuàchì xixí nsidanicuú stná comida,

nùu Stoho-ndà Señor xixí-néà, te naquímànì stná-nèyà sàhà-ñá. Daaní, nèhivì có-xixí ndéni comida nì cui, divi nùu stná mii-yá có-xixí-néà, doco naquímànì stná-nèyà (sàhà ñà-ndùá xixí-né).

⁷ Vàchi màdì micuísì-nda ndoo-nda ñuhiví yohó, te màdì inì-ni mii-nda cachí-nda cui-ndà. ⁸ Vàchi nú itiácú-nda ñuhiví yohó, divi nùu Stoho-ndà Señor ndoo-nda; te na sàà quivì cui-ndà, mii-yá dandacú-yá sàhà stná mà. Ñàyùcàndùá, a ducán itiácú-nda te ò ní xihì-nda, iin-ni nduu-nda nèhivì xí Stoho-ndà Señor. ⁹ Vàchi Cristu, divi sàhà ñà-nì sàà-yà cusahnú-yá nùu nsidaa nsìi, xì stná nècuàchì itiácú, sàhà ñà-jaàn nduá nì xihì-yà, te nì natiacu-yà nì ndanchito-ya.

¹⁰ Ñàyùcàndùá, mà váha cuitnùhu-nda ñanìtnaha-nda; mà váha cahíchì stnahá stná ini-ndà. Vàchi nsidanicuu-nda, icúmí-ndá màcuìta stná-nda nùu-yá, dandu cachi-yà xì-nda a ní quida vì-nda, á coó. ¹¹ Vàchi ducán cachí stná tutu ì ndé cáhàn Stoho-ndà Señor, cachí-yà:

Nicanicuahàn itiácù, ñàyùcàndùá seguru nduá yohó cachí vichi: icúmí nsidanicuí nèhivì màcuìtasisi-né nù, te cachi-nè (divi Dios nduí).

¹² Ñàyùcàndùá, vátùnì cundaà ini-ndà, iin iin-nda icúmí-ndá nacuaàha-nda cuenta nùu-yá.

Cuidadu ni cúndóo-ndá sàhà ñà-ndùá quida-nda, còtó sàhà ndohó sàà iin ñanìtnaha-nda cuida cuàchi-ne

¹³ Ñàyùcàndùá, màsà cuìtnùhu ga-nda ñanìtnaha-nda. Doco iá ndisa ñà-ndùá xiñuhu quida-nda: xiñuhu cundoo-nda cuidadu ñà-màdí sàhà ndohó cuida cuàchi iin ñanìtnaha-nda. ¹⁴ Vàchi yùhù ináhî, còò ni-iñàha iá ñuhiví yohó nsidá cuàchi-xi inì-ni miá. Te ducán cachí stná palabra nì cachi Stoho-ndà Jesús xì-nda. Doco nú mii-nda dacuidá cuàchi-nda iñàha, dandu na ian iá ndisa cuàcha nùu-nda. ¹⁵ Ñàyùcàndùá, nú cudúchí ini iin ñanìtnaha-nda sàhà iin ñà-ndùá xixi-nda (ñà-tuxí ini-nè cuàchi nduá), dandu màsà cúxí gá-nda ñà-jaàn, vàchi nú ducán, dandu có-quidá víi-nda, na ian có-cùú gá ini-nda sàhà nècuàchimà nduá. Ñàyùcàndùá, cuidadu ni cúndóo-ndá ñà-màsà sàà ndañuhu anima iin ñanìtnaha-nda sàhà ñà-cùdî guá ini-nda cuxi-nda, vàchi sàhà stná nècuàchimà nì xihì Cristu.

¹⁶ Vátùnì iá nsidaa ñà-ndùá quida-nda cahan-nda, doco cuidadu ni cúndóo-ndá còtó cachi iin ñanìtnaha-nda quini iá ñà-ndùá quida-nda. ¹⁷ Vàchi ley xi rey xi-nda Dios, có-ndùá iin ley sàhà ñà-xixì-nda ò ñà-xihì-nda. Còò, vàchi nùu mii-yá ñà-ndiàá ndisa nduú ñà-quida vì-nda, xì ñà-cundoo manì-nda, xì ñà-cudiì stná ini-nda quida Espíritu ì xí-yá. ¹⁸ Vàchi nú ñà-jaàn quida-nda, dandu divi ñà-xinúcuáchí-ndá nùu Cristu nduá, te cudî stná ini Yua-nda Dios sàhà-nda, dècuèndè nùu stná nèhivì icúmí-ndá ndee vaha stná-nda.

¹⁹ Ñàyùcàndùá, xiñuhu nacani cuàhà ini-nda nansa cundoo manì-nda xì ñanìtnaha-nda, te nanducu stná-nda nansa nacuaàhandee ini-ndané. ²⁰ Te (cuidadu ni cúndóo stná-nda) sàhà ñà-ndùá xixi-nda, còtó sàhájàn dandáñúhú-ndá obra xi Dios (ini anima inga nèhivì). Ináhî, iá permisù caxì-nda, ò cuxi-nda ndéni iñàha nì cui. Doco mà váha caxì-ndáñá nú tuxí ini inga-nè nduá cuàchi, màdí sàhà ndohó cuàhandee ini-nè caxì stná-nè. ²¹ Chicá vaha màsà cáxi-nda iin cuñu, ò coho-nda iin vinu, ò ndéni iñàha nì cui nú tuxí ini iin ñanìtnaha-nda cuàchi nduá, te vihini quida stná-nè ducán ñà-mà fuerte anima-nè. ²² Mate ináhá-ndá iá vaha caxì-nda ndéni iñàha nì cui, doco inì-ni mii-ní-ndá ni chívaha-nda ñà-jaàn, chicá vaha, dandu cuisì mii-nda xi Dios cunaha-nda sàhà-ñá.

Nú còò ni-iin duda, te ináhá-ndá màdì cuàchi nduá quida-nda, dandu nansicáhàn-ndá. ²³ Doco nú iá-nda xì duda, te có-ináhá ndisa-nda a cuàchi nduá ñà-caxì-nda iñàha, ò á coó, dandu iin falta cundua nú ni caxì-ndañá, vàchi có-xiníndísà ndisa-nda iin ñà-vaha nduá. Vàchi cunaha-nsiá, nsidaa ñà-ndùá quida-nda, te có-xiníndísá-ndá nduá iin chuun vì, dandu cuàchi cundua.

¹ Ñàyùcàndùá, ndohó tè-sà-xiníndísâ fuerte, ndiá ìcà-ndà quidandee ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda nú tãñáha ga cunindisá vaha-ne. Te xiñuhu ñà-chindee stná-ndànè, màdì-ñá quida-nda cuiisì ñà-cùdî inì-ni mii-nda. ² Viví-ni ni quida-nda xi ñanìtnaha-nda sàhà-ñá cundua ñà-vaha xi-ne, te cundoo-ne contentu, vâchi nú ducán, dandu chicá icúmí-nê nacuañandee ini-nè. ³ Vâchi ni stná Cristu, cóni quidá-yá cuiisì ñà-ndùá nì cùdî inì-ni mii-yá. Vâchi dohó cachí stná nùu tutu ì, (ndé cáhàn Cristu xì Yuamáni-yá), cachí-yá: “Ñà-ndùá nì canàhá nêhivì ñiquì mii-ní, yùhù nì nacuida xi nsidaájàn”.

⁴ Cunaha-nsiá, nsidaa palabra nì tiaa nècuàchì sànaaha nùu tutu ì, sàhà-ñá dacuahá stná ndohó nduá, te ducán dandu chicá cutùha-nda cucumi-nda paciencia, te nacuañandee stná ini-ndà, vâchi nú ducán, dandu chicá nsinuu ini-ndà ñà-ìá ndisa tnùndé ini ndiaha xi-nda. ⁵ Pues divi Dios nduú ana chindéé xí-ndá quidandee ini-ndà ducán, te nácuàhandee stná ini-yàndó. Ñàyùcàndùá, nùu mii-yá xícàn tàhvi ñà-nì cùndóó mánì nsidaa-nsiá nacua cuní Jesucristu quida-nda. ⁶ Te xícàn tàhvi stná ñà-iin-ni ni cúníhnú vaha ini nsidaa-nsiá, te iin-ni ni náquímánì stná-nsiá mii-yá ana càhvi Stoho-ndà Jesucristu, divi Yuamáni-yá. ⁷ Te (ináhá stná-ndà) cóni cáhîchì ini-yà ni-iin-nda. Ñàyùcàndùá, xiñuhu-ñá cahvi stnaha-nda iin-nda xi inga-ndà, dandu chicá quee tnùñuhu xí-yá.

Nansa nì chitnùnì ini Dios ñà-cunitnùhu nêhivì nsidanicuú ñuu razón ndiaha xí-yá

⁸ Nsidaa palabra jaàn, ñà-yòhó nduá cuní cachà: nì quixi Cristu (ñuhivì yohó) ñà-quida-ya chuun ndiaha xí-yá sàhà raza-nsì Israel sàhà-ñá cuu ndisa ñà-ndùá nì cachi Dios xì xii-nsí sànaaha, te sàhà ñà-cundaà stná ini nêhivì ñà-mà túha-ya dandahví-yàndó.

⁹ Daaní, nsidaa stná nêhivì inga raza, nì indehè ndàhvi stná-yà mii-né, te vichi vátùnì naquimanì stná-nèyá sàhámà. Vâchi dohó cachí tutu ì:

Icúmî naquimaní mii-ní (Dios), te cunini stná nêhivì nsidanicuú ñuu; cuàhìn nacuatui alabanza xi-ní, te taví tnùñuhu xí-ní.

¹⁰ Daaní, nùu inga xaan xí tutu ì mà dohó cachí stná:

Vátùnì cudì stná ini mii-nsiá nêhivì nsidanicuú ñuu, nacua cudì ini nêhivì meru ñuu nì nacàxin-ya.

¹¹ Daaní, inga xaan dohó cachí stná:

Nsidaa mii-nsiá nècuàchì inga ñuu, te inga raza, ni náquímánì-nsiá Dios, te ndanihi cahnú stná-nsiàyà.

¹² Daaní, stná Isaías, nì tiaa stná-nè iin palabra, te dohó cachá:

Icúmí quesaa iin descendencia xi Isaí, te chuun xi-ya cunduu ñà-cusahnú-yá nùu nêhivì nsidaa ñuu, te icúmí-nê cahvi-ne xì-yá, nì cachi Isaías.

¹³ Pues Dios nduú ana sáha xi-nda tnùndé ini ndiaha xi-nda; ñàyùcàndùá xícàn tàhvi sàhà nsidaa mii-nsiá nècuàchì xiníndísá-xí-yá ñà-nì cùndóó-nsiá contentu, te ni yáha vaha stná-nsiá quida-ya, dandu chicá más icúmí coo tnùndé ini xi-nsia quida ndudu ì xí Espíritu ì xí-yá.

¹⁴ Ñàni, có-ìé xì duda sàhà-nsiá; ináhî, vaha ndisa ini-nsiá, te cundáà vaha stná inì-nsia (sàhà ichì-yá), vátùnì dacuahá tnahá stná-nsiá ichì váha. ¹⁵ Doco nùu tutu yohó tiaí iin palabra nùu-nsiá, te mate ní cáhàn ndeí xì-nsiá iyuhu, doco cuiisì ñà-nì dànsínúú inì mii-nsiá (sàhà ichì-yá) nduájàn. Vâchi (chuun quide ducán) nduá nì ñhìtáhvì nùu-yá na ní quida-ya gracia sàhí ¹⁶ ñà-cundui iin ana cunucuachi nùu-yá, te cacanui mahì nêhivì nsidaa ñuu cachitnùhi xì-né ñà-ndùú razón ndiaha xí Jesucristu. Vâchi cuní sàa cuàhà-né nùu-yá na ian ni cùndúú-né promesa dóquì nùu-yá, dandu cudì stná ini-yá sàhà-né ñà-sànì nduhì stná anima-nè nì quida Espíritu ì.

¹⁷ Vichi sàhà-ñá nì chindee Jesucristu yùhù, ñàyùcàndùá vátùnì cudì inì sàhà chuun xi-ya sàni quide. ¹⁸ Doco iin chuun nì quida inga nêhivì, còó, mà cáhìn sàhámà, cuiisì sàhà chuun nì chindee-yá yùhù, te nì cachitnùhi xì nêhivì sàhà-yá. Te cuàhà stná ñà-ndùá nì quide, te ducán nì xinindisá cuàhà nêhivì inga ñuu. ¹⁹ Cuàhà milagru ndiaha nì quide, xì cuàhà seña fuerte, te cuàhà gá nì chindee stná ndudu ì xí Espíritu xi-ya. Ñàyùcàndùá, inicutu sàni cachitnùhi razón ndiaha xí Cristu ndè ñuu Jerusalén xì dècuèndè ladu Ilírico.

²⁰ Vàchi ñà-nduá siempre cuní nduá cùhìn ñuu ndé tàcùnì nèhivì palabra xi Cristu, te cachtitnùhi xì-né ñà-nduú razón ndiaha. Có-cuní cùhìn ndé sà-íá ana quidà xì chuun ìi mà. ²¹ Còó, vàchi cuní coo nacua cachí tutu ìi:

Nècuàchì ñuu ndé tãñáha ga sàà razón sàhà-yá, icúmí-nê cunitnùhu-ne. Mate vichi tãñáha ga cunini-ne palabra mà, doco icúmí-nê sàà-nè cundaà ini-nè.

²² Cunaha-nsiá, divi sàhà chuun jaàn tãñáha ga sàì ndé ndoó-nsiá, mate ní cunì sàì cuàhà xichi ni cuí. ²³ Doco vichi, còó cá chuun icúmí ladu yohó, te sàcànì cuà cuàhà gá cuní sàì nàcòtì mii-nsiá. ²⁴ Ñàyùcànduá, quivì quide disponer cùhìn ladu España, dandu yàhi. Daaní, nú sàni sandoo chii-nda contentu, dandu iin ñà-vàha cundua nú ni chíndéé-nsiá yùhù ñà-naquihin tui ichì cùhìn ladu España. ²⁵ Doco vichi cùhìn ñuu Jerusalén cunihì iyuhu ñà-chindee xi nèhivì xí Dios ndoó yucán. ²⁶ Vàchi nèhivì ladu Macedonia xì ladu Acaya, nì nacani ini-nè nì dàcuátnáhâ-né iin ñà-chindee xi nècuàchìmà, vàchi dava nècuàchìmà, ndahví yáha-ne. ²⁷ Ñàyùcànduá, nì cudìì ini nècuàchì xicà mà nì dàcútâhvi tnhá-né, vàchi ducán ndiá ìcà-né quida-ne, vàchi divi nùù nèhivì ñuu Jerusalén mà nì quixi palabra vàha xiníndísâ-né, nacua mii-né, (te ducán stná nsiùhù xì nsidaa stná mii-nsiá hermanu) ndoó inga ñuu. Ñàyùcànduá, ndiá ìcà-ndà chindee-nda sàhà necesidad icúmí nècuàchì ñuu Jerusalén mà.

²⁸ Daaní, nú sàni dàxínui chuun nacoì ñà-nduá nì cutahví nècuàchìmà, dandu quihin tui ichì cùhìn ladu España, te ichì mà icúmí yàha stnài ndé ndoó-nsiá. ²⁹ Te nú sàni sàì, ináhì ñà-ìcúmí Cristu dachitu-yá anima nsidaa-nda ñà-ndiaha ìi icúmí palabra xi-ya.

³⁰ Ñàni, yùhù ináhì, iin-ni nchícùn nsidaa-nda Stoho-ndà Jesucristu, te cuú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà quidá Espíritu ìi. Ñàyùcànduá, sacúndáhvì nùù-nsiá ñà-iin-ni ni càcàn tàhvi-nsiá sàhì nùù Dios, nacua quidá yùhù, xicàn tàhvi stnài nùù-yá. ³¹ Càcàn tàhvi-nsiá sàhì ñà-nì càcui nùù ndahà nèhivì có-xiníndísâ ndoó ñuu Judea. Daaní, sàhà chuun cùhìn ñuu Jerusalén ñà-nacoì ñà-chindee xi nèhivì xí Dios yucán, càcàn tàhvi stná-nsiá nùù-yá sàhà ñà-nì cùdìì ini nècuàchìmà sàhà ñà-nduá cunihì cùhìn. ³² Dandísá vátùnì cudìì stná inì na sàì ndé ndoó-nsiá, nú cuní-yà sàì, te después coo chíí xì-nsiá quetatui. ³³ Pues vichi ni cúndóó-nsiá xì Dios, te ni yáha vàha-nsia quida-ya. Amén.

16

Ñà-nduá nì cachi Pablo na ní casàhú-nè xì nsidaa nèhivì ináhâ-nè ñuu Roma

¹ Yùhù quidé recomendar doña Febe, vàchi vàha ndisa-ne, na iin cùha-nda nduú-né, te nduú stná-nè iin ana xinúcuáchì nùù nèhivì xí Dios natácá ñuu-nè Cencrea. ² Ñàyùcànduá, nacuna-nsia yehè-nsiá nùù-né nacua ndiá ìcà-ndà quida-nda xi nèhivì xí-yá, vàchi iin-ni nchícùn stná-nè Stoho-ndà Señor. Te nú íá necesidad icúmí-nè sàhà iin chuun xi-ne, dandu chindee-nsiánè, vàchi cuàhà gá sàni chindee stná-nè nèhivì dava ga, xì stná yùhù.

³ Cásàhúì xì Priscila xì Aquila; nècuàchì nisa cutnahá stná xí quidá-nsí chuun xi Jesucristu nduú-né. ⁴ Dècuèndè cuàhàn-nè cui stná-nè sàhì nì cuí, ñàyùcànduá yùhù naquímánì mii-né; te màdì cuísi yùhù, ndè stná nsidaa nèhivì cahvi xi Dios cuàhà gá ñuu, naquímánì stná-nè nècuàchìmà. ⁵ Te cásàhú stnài xì nsidaa gá nèhivì natácá vehe nècuàchìmà cahvi xi-yá.

Daaní, cásàhú stnài xì Epeneto, vàchi màni gá-nè nùù; nècuàchì primeru nì xinindisa-xi Cristu ladu Acaya nduú-né. ⁶ Te cásàhú stnài xì María. Ináhì, cuàhà gá quidá nècuàchìmà chuun (xi Dios) jaàn ndé ndoó-nsiá. ⁷ Te cásàhú stnài xì nècuàchì ñuì nani Andrónico xì Junias. Ndúì-nè íá fama-nè nùù nsidaa gá nècuàchì apóstol. Te cunaha-nsiá, tãñáha ga sàì tenchicuìn ichì Cristu, doco sà-xiníndísâ-né mii-yá. Daaní, después iin-ni nì sandiadi stná-nsì vehècàa.

⁸ Daaní, cásàhú stnài xì Amplias, vàchi iin-ni íá stná-nè nùù Stoho-ndà Señor, te cuú ndisa inì sàhà-né. ⁹ Te cásàhú stnài xì Urbano, vàchi iin-ni nisa cutnahá-nsí quidá-nsí chuun xi Cristu. Daaní, cásàhú stnài xì Estaquis, vàchi màni stná nècuàchìmà nùù. ¹⁰ Te cásàhú stnài xì Apeles. Iin nèhivì seguru xi Cristu nduú stná-nè. Te cásàhú stnài xì nsidaa

nèhivì vehe Aristóbulo. ¹¹ Daaní, cásàhú stnàì xì nècuàchì ñuì nani Herodiòn. Te cásàhú stnàì xì nsidaa nèhivì vehe Narciso xiníndísâ stná xì Stoho-ndà Señor. ¹² Daaní, cásàhú stnàì xì Trifena xì Trifosa. Divi chuun xi Stoho-ndà Señor xíquida stná nècuàchìmà. Te Pérsida, cuàhà gá obra xi mii-yá quidá stná-nè, te màni cuàhà stná-nè nùu nsidaa-nda, ñàyùcàndùá cásàhú stnàì xì-né. ¹³ Daaní, cásàhú stnàì xì Rufo. Iin nèhivì vaha ndisa xi Stoho-ndà Señor nduú stná-nè. Stná dihi Rufo, cásàhú stnàì xì-né, vàchi na iin dihi míi nduú stná nècuàchìmà, cunaha-nsiá. ¹⁴ Daaní, cásàhú stnàì xì Asíncrito, xì Flegonte, xì Hermas, xì Patrobas, xì Hermes, xì nsidaa stná ñani-ndà ndoó vehe-ne. ¹⁵ Daaní, stná Filólogo, xì Julia, xì Nereo, xì cùha-ne, cásàhú stnàì xì nsidaa-né, xì stná Olimpas xì nsidaa gá nèhivì xí Dios cutnáhâ xí-nê. ¹⁶ Te nsidaa-nsiá, nacasàhú tnahá víi-nsiá ñà-xínduu-nsia nèhivì ì xì mii-yá. Daaní, nsidaa nèhivì natácá cahvi xi Cristu (cuàhà ñuu ladu yohó), cásàhú stná-nè xì-nsiá.

¹⁷ Yùhù sacúndáhvî nùu-nsiá, ñáni: cuidadu ni cúndóo-nsiá sàhà nècuàchì cuní datáhndè dava xi-nsiá, te datúcù-nènsiá iin ichì cóni dàcuàhá-nsiá. Nacoo dahuun-nsia nsidaa nècuàchìmà. ¹⁸ Vàchi nèhivì quidá ducán, màdi nùu Stoho-ndà Jesucristu xinúcuáchi-nê, cuisì-ní gustu sìquini xi mii-né nduá quidá-né. Viì gá cáhàn-nè, te palabra vico xichúûn-né, ñàyùcàndùá mà úhì dandahví-nè nèhivì mà-fuerte inì-xi.

¹⁹ Doco mii-nsiá, sà-quidá víi-nsiá, te cuàhà gá xaan sàni xitiá stná cuentu nansa tùha-nsia cunini vii-nsiá (palabra xi Dios). Te yùhù, yáha ga cudî inì sàhájàn, doco cunî ñà-más gá ni cúndàà vaha inì-nsia nansa quida vii-nsiá. Doco iin chuun malu, còò; ni-iyuhu có-cunî mànihì tñuní ini-nsiá sàhájàn. ²⁰ Te Dios, yàchì icúmí-yâ (cundee-yá nùu) ñà-malu na ian cuànihni-ya dìni-sí, te ndòò-sì tìxi-xi cundehè-nsiá, vàchi mii-yá, tùha-ya cuàha-yàndó paz.

Vìchi ni cúcúmí-nsiá cuàhà gracia xi Stoho-ndà Jesucristu.

²¹ Yohó íá stná Timoteo, iin nècuàchì cutnáhâ xí quidá-nsí chuun ì xì-yá, te cásàhú stná-nè xì-nsiá. Te cásàhú stná (ùnì) nècuàchì ñuì nani Lucio, xì Jasón, xì Sosípater.

²² Yùhù nani Tercio, te nduí ana nì tìaa xi (palabra xi Pablo) nùu carta yohó, te cásàhú stnàì xì nsidaa-nsiá, vàchi iin-ni xiníndísâ stná-nsiá Stoho-ndà Señor. (Pues vichi tucutu cachi Pablo iin palabra.)

²³ Daaní, cásàhú stná Gayo xì-nsiá, nècuàchì divéhé-xí ndé ié. Te divi yohó nduú stná lugar ndé natácá nèhivì cahvi xi Dios. Daaní, cásàhú stná Erasto, nècuàchì nduú tesorero ñuu yohó; te cásàhú stná inga ñani-ndà nani Cuarto. ²⁴ Vìchi ni cúcúmí nsidaa-nsiá cuàhà gracia xi Stoho-ndà Señor. Amén.

Ultimo palabra xi carta yohó ndé naquímànì Pablo mii-yá

²⁵ Vìchi ni-ndánihí cahnu-nda mii-yá. Vàtùni nacuàhandee ini-yàndó nacua cachí razón ndiaha cachitnùhi xì nèhivì, divi palabra nì xinitnùhu-nsia sàhà Jesucristu; te divi nduú stná palabra nisa ìa dèhé caní cuà dècuèndè sàhana. ²⁶ Doco vichi sàni tui vateá, vàchi mii-yá ana itiacú nicanicuahàn, sàni dàtnùu-yà ini-ndà sàhà razón xi-ya nì tìaa nècuàchì profeta sàhana. Te vichi dandacú-yá ñà-nì cuítìà palabra mà inicutu sàhà-ñá cunitnùhu nèhivì nsidanicuú ñuu, dandu cunindisá stná-nèyà, te cunini-neyà.

²⁷ Mindaa-ní míi-yâ nduú Dios, te mindaa-ní míi-yâ nduú stná ana nchichí ndisa. Te vichi sàhà Jesucristu ni naquímànì-ndàyà nicanicuahàn. Amén.

Tutu Nuu Nì Tiaa San Pablo nù Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Corinto

¹ Yùhù nduí Pablo, te nduú stnái iin ana nì càna ñà-cucumí chuun ndiaha nù Jesucristu, vèchi ñà-jaàn nduá nì chitnùní ini Dios quide. Te yohó cutnàhâ stnái xì ñani-ndà Sóstenes, ² tiaá-nsí tutu yohó nù nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá cahvi xi Dios ñuu Corinto jaàn. Nèhivì ñi xí-yá xínduu stná-nsiá ñà-sàni yàha-nsia ladu xi Stoho-ndà Jesucristu, te nì càna stná-nsiá cunduu-nsia nèhivì cunihnu ì inì-xi, nahi nsidaa gá nèhivì ndácùcahan xi quivì-yá, vèchi Stoho nsidaa-nda nduú-yá, nahi ndohó, te ducán stná mii-né.

³ Vichi ni cúcumí cuáhà-nsiá gracia nù Yua-nda Dios xì nù Stoho-ndà Jesucristu, te contentu ni cundóo-nsiá quida-ya.

⁴ Yùhù, nicanicuahàn naquímánì Dios sàhà-nsiá, vèchi cuáhà gá sàni sàhatahvì-yá mii-nsiá sàhà-ñá xínduu-nsia nèhivì xí Jesucristu. ⁵ Nsidanicuú modo sàni nihitáhvi-nsiá nù-yá; tùha-nsia càhàn ndiaha-nsiá, te cundáa vaha stná inì-nsia (sàhà ichì-yá). ⁶ Ñàyùcànduá, na xinì nèhivì (ñà-ndiaha guá) quidá-nsiá vètuni cundáa ini-nè ñà-ndáa nduá sàni cachi-nsi sàhà Cristu. ⁷ Vèchi có-cumánì gá ni-inga modo nihitáhvi gá-nsiá tàhvi ndiaha nù-yá, te vichi ndiatú cuéyàa stná-nsiá naxicocuñ Stoho-ndà Jesucristu, te cuni-ndáyá. ⁸⁻⁹ Te iin-ni icúmí Yua-nda Dios nacuahandee ini-yà anima-nsiá, dandu mà cóo gá ni-iin falta xi-nsia nù-yá quivì naxicocuñ Dèhemanì-yá Stoho-ndà Jesucristu. Vèchi vètuni cahvi-nda xi-yá, te mii-yá nduú ana sàni cana-yàndó ñà-cundoo-nda nù Dèhemanì-yá.

Màsà táhndè dava-nda

¹⁰ Sacúndáhvì nù-nsiá ñà-nì nsínúú inì-nsia Stoho-ndà Jesucristu, te màsà náa stnahá-nsiá, ñáni. Iin-ni ñàha ni cúníhnu vaha ini nsidaa-nsiá. Màsà táhndè dava-nsia. Iin-ni ni cundóo mánì-nsiá, te iin-ni ñàha ni nácánì inì-nsia. ¹¹ Vèchi nacánì nèhivì vehe Cloé xí, cachí-nè ñà-sàni tàhndè dava-nsia, ñáni. ¹² Ñà-sàni tàhndè dava-nsia nduá cachí, vèchi díin díin ñàha cachí iin iin-nsia. Vèchi dava-nsia, cachí-nsiá nèhivì xí Pablo nduú-nsiá, te dava-nsia, cachí-nsiá nèhivì xí Apolos ò Pedro nduú-nsiá, te dava ga-nsiá, nèhivì xí Cristu nduú-nsiá, cachí-nsiá. ¹³ Doco, ¿a ndísá ndoó cuáhà partidu xi Cristu? Còo. Té ¿a ndísá nì xihì yùhù Pablo cuenta xi-nsia? Còo. Té ¿a ndísá nì ndacùcahan nèhivì quivì yùhù na ní cuhì-nsiá? Còo. ¹⁴⁻¹⁵ Yùhù, ni cónì quidá ñi cuáhà-nsiá, cuisì Crispo xì Gayo. Ansivéhé Dios, cuisì mii-né nì quida ñi, còtó cachi nèhivì nì ndacùcahín mii na ní quida ñi nècuàchì-mà. ¹⁶ Pues, ndisa, stná nèhivì vehe Estéfanos nì quida ñi stnái, doco có-ínáhá guè a ní quida ñi guè más gá nèhivì, á cóo. ¹⁷ Vèchi màdì-ñá quida ñi nèhivì nduá nì dandàcú Jesucristu nù, còo; cuisì ñà-nacani xì-né ñà-nduú razón ndiaha xí-yá, doco màdì ñà-càhàn nchichí uin xì-né cundujàn, còo, còtó mà nàtù tnuñuhu xí Cristu nansa nì xihì-yà nchìca cruz.

Cuisì ndiá Jesucristu, màdì càhàn nchichì-nda

¹⁸ Nèhivì nchìcùn ichì ndé ndañuhu-nda, sácùndiaa uun-ne na càhàn-nda xì-né sàhà obra nì quida Jesús (na ní xihì-yà) nchìca cruz; doco ndohó nècuàchì dàcàcu-ya, còo, vèchi nù ndohó, cahnú poder icúmí palabra mà. ¹⁹ Cunaha-nsiá, dohó (cachí-yà) nù tutu ñi:

Cuàhìn dandáñuhì nsidaa palabra xicàhàn tè-nchichì, xì stná palabra xi nècuàchì tuxí inì-xi ináhá guá, icúmí dandutí palabra mà, cachí-yà.

²⁰ Ñàyùcànduá, mà cundíáa gá ñà-nduá cachí guá tè-nchichì ñuhivì yohó, mate xínduu-tè maestru xi ley sàhana, te ò yàha ga tùha-tè càhàn-te sàhù. Vèchi sàhà obra xi Dios sàni cundáa ini-nda có-ndiáa palabra tuxí ini nèhivì ñuhivì nduú palabra nchichì guá. ²¹ Cuáhà gá nandúcú-nè nansa cunchichì-nè, doco Dios, nì chitnùní ini-yà ñà-màdì sàhà ñà-jaàn nihì-né cundáa ini-nè sàhà-yá. Ducán nì quida-ya disponer, vèchi nchichì

ndisa-ya. Dandu nì chitnùnì stná ini-yà ñà-cuítà palabra ì xí-yá inicutu, te na xiníndísâ nêhivì, dandu vátùnì càcu anima-nè, mate (cachí nêhivì) palabra loco nduá.

²² Nècuàchì raza Judea, xícàn-nè cuu iin milagru, (dandu cunindisá-né). Te nècuàchì raza Grecia, cuisì cuní-nè cunini-ne iin palabra chicá nchichí. ²³ Doco nsiùhù, palabra sàhà nansa nì xihì Cristu nchìca cruz nduá cachítñuhu-nsi, mate cudúchí ini nècuàchì raza Judea sàhájàn, te tuxí stná ini nècuàchì inga ñuu palabra diquí nduá. ²⁴ Doco ndohó nêhivì nì nacàxin-ya, sàni cundaà ini-ndà sàhà-yá, ináhá-ndá cahnú cuáhà poder xi-ya, te nchichí ndisa stná-yà. Ducán xiníndísá-ndá, a ducán nduu-nda nêhivì raza Judea, te ò nêhivì inga raza. ²⁵ Vàchi mate ni tuxí ini nêhivì nì càhàn Dios iin palabra diquí, doco cunaha-nsiá, chicá nchichí palabra mà nùù nsidaa ñà-nduá cui cachi nêhivì ñuhivì. Daaní, stná poder xi-ya, mate iyuhu ñà-nduá quidá-yá tuxí ini-nè, doco chicá fuertéamà nùù nsidanicuú poder xi mii-né.

²⁶ Te xiñuhu nsinuu stná ini-nsià nansa nì quida Dios na ní nacàxin-yàndó ñà-cunduu-nda nêhivì xí-yá, ñáni. Sacu-ndà nduu-nda nècuàchì nchichí cachí nêhivì ñuhivì, te sacu stná-ndà nduu-nda nècuàchì dandacú, te ò nècuàchì cuicà. ²⁷ Doco Dios, nì nacàxin-yàndó, mate mà nchichí-ndà. Te ¿índù chuun? Divi sàhà-ñá dandúcáhán-yá nêhivì cachí xínduu ana nchichí guá. Stná nêhivì còò poder-xi sàni nacàxin-ya sàhà-ñá nducahan nêhivì tuxí inì-xi chicá icúmí xí poder. ²⁸ Stná nêhivì chicá ndahví nì nacàxin stná-yà, xì stná nêhivì cahíchì ini nècuàchì dava ga, xì stná nêhivì chicá có-ndiáá, pues divi nduú ana sàni nacàxin-ya, te ducán cundee-yá nùù nècuàchì tuxí inì-xi ndiáá guá. ²⁹ Daaní, quivì icúmí nsidaa nêhivì tnàtuu-ne nùù-yá, mà cúníhnú gá ini ni-iin-ne ñà-mii-né nduú-né mii-né.

³⁰ Doco ndohó, nùù mii-yá sàni nihítáhvì-ndà ñà-cundoo-nda nùù Jesucristu, te datnúù-yà sàxinítnùnì-ndà, dandu níhì-ndà càhàn nchichí ndisa-nda. Te sàhà stná Dèhemanì-yámà sàni ndee vaha-nda nùù-yá, te nì ndoo stná cuàchi anima-ndà nì quida-ya, vachi Dèhemanì-yá nduú ana nì dànáà xì sàhà-ndà, te nì càcu-nda. ³¹ Ñàyùcànduá, ducán iá nacua cachí nùù tutu ì: “Nú cuní-ndà tavà-ndà tnùñuhu xí mii-nda, dandu ni cúnáhá-ndá ñà-cuisì Stoho-ndà Señor nduú tnùñuhu xi-nda”.

2

Cuisì sàhà Jesús càhàn Pablo xì nêhivì

¹ Yùhù, na ní sàì ñuu-nsià, màdì palabra nchichí nduá nì càhìn xì-nsiá; còò. Ni màdì palabra finu guá nì nácánì xì-nsiá na ní cachitnùhi xì-nsiá ñà-nduú razón ndiaha xí Dios. ² Còò, vachi nì nacani inì ñà-màsà càhìn sàhà inga iin chuun, cuisì-ní sàhà Jesucristu, xì sàhà nansa nì xihì-yà nchìca cruz. ³ Te nì xini-nsià ndè nì cuítè, te ndè nì quidí stnáì ñà-nácánì guá inì ⁴ na ní càhìn xì-nsiá ñà-nduú palabra ì xí-yá. Màdì palabra vico uun xi maestru nchichí nduá nì càchí xì-nsiá daa; còò. Espíritu ì xí Dios nduú ana nì chindee xí, mii-yá xì milagru xi-ya. ⁵ Vachi nì nacani inì mà váha cunchicùn-nsia ñà-nduú iin palabra nchichí xì nêhivì ùún. Còò, micúsi ndudu ì xí Dios nduá cuní cahvi xi-nsiá.

⁶ Doco cunaha-nsiá, palabra nchichí ndisa nduá xichúùn stná-nsì na càhàn-nsì xì nêhivì sàxiníndísâ vaha xi-yá. Doco tucu iá palabra mà nùù ñà-nduá càhàn nècuàchì nchichí ñuhivì yohó, te ò iin palabra càhàn tè-xídandacú ñuhivì yohó. Vachi mate ndee càhàn-te, doco yàchì icúmí-tê ndañuhu-té ñuhivì. ⁷ Doco nsiùhù, palabra nchichí xi Dios nduá càhàn-nsì.

Datnúù Espíritu ì sàxinítnùnì-ndà sàhà palabra nchichí xi Yua-nda Dios

Antes nisa ìa dèhè palabra mà, cónisá cundáà ini nêhivì. Doco cunaha-nsiá, dècuèndè na táyô ñuhivì, dandu nì chitnùnì ini-yà ñà-ndohó sàà-ndà cundaà ini-ndà sàhà palabra mà, te ducán nihítáhvì-ndà sàà-ndà gloria xi-ya. ⁸ Doco tè-xídandacú ñuhivì yohó, cóni sàà-te cundaà inì-te palabra nchichí ì mà, vachi nú ni cundáà inì-te ni cuí, mà càhni-té Stoho ndiaha-nda nchìca cruz. ⁹ Doco cunaha-nsiá, dohó cachí nùù tutu ì:

Cuàhà ñà-vàha sàni nsidayucun Dios ñà-nìhìtáhvì nècuàchì cuú inì-xi sàhà-yá. Doco ni-iin nèhivì, tàñáha ga cuninùù-né nansa iá mà; tàñáha ga cunitnùhu-ne sàhà ñà-nsiaha guá mà; ni-iin xichi cóni nìhnú ini-nè nansa coa.

¹⁰ (Pues mate ducán ndisa nduá), doco ndohó, sàni cundaà ini-ndà sàhà-ñá, sà-ináhá-ndá nansa iá, vàchi ducán sàni quida Espíritu ìì xí-yá. Vàchi Espíritu ìì, ináhá-yá nsidanicuú iñàha; ndè ináhá stnâ-yà nsidanicuú ñà-nduá nacání ini Yua-nda Dios.

¹¹ Ni cachí-ndà iá iin nèhivì nacání inì-xi sàhà iñàha; pues còò inga nèhivì cundáà inì-xi sàhà ñà-nduá nihnú ini nècuàchì mà, cuisì miini-né ináhá-nè. Te ducán iá stná Dios, còò inga ana ináhá ñà-nduá nacání ini-yà, cuisì-ní Espíritu ìì xí-yá. ¹² Te ndohó, màdì iin espíritu xi ñuhivì yohó nduá nì níhì-ndà; còò. Divi Espíritu ìì xí mii-yá nì nìhìtáhvì-ndà, te sàhá yucán nduá vátùni mànihì ini-ndà ñà-ndiaha guá sàni nìhìtáhvì-ndà nùù-yá. ¹³ Te divi ñà-jaàn nduá datúi-nsi nùù nèhivì nihnú vaha ini xì Espíritu ìì xí-yá. Doco màdì palabra nchichí xi nèhivì ñuhivì nduá cáhàn-nsi na datúi-nsi ñà-jaàn; còò, cuisì palabra chináhá Espíritu ìì nduá cáhàn-nsi.

¹⁴ Doco nèhivì nihnú ini xì cuisì ñà-nduá cachí sàxínìtnùnì mii-né, mà cúí sàà-nè cundaà ini-nè sàhà chuun xi Espíritu ìì xí Dios, vàchi nahi palabra loco nduá nùù-né. Ñàyùcànduá, mà cùì mànihì ini-nè, vàchi cuisì nú ni chíndéé Espíritu ìì nèhivì, dandu vátùni sàà-nè mànihì ini-nè. ¹⁵ Doco iin nèhivì datnúù Espíritu ìì anima-xi, mà úhì sàà-nè cundaà vaha ini-nè sàhà nsidaa iñàha. Doco nèhivì dava ga, mà cùì sàà-nè cundaà ini-nè nansa ndisa nihnú ini nèhivì xí Dios mà. ¹⁶ (Vàchi ducán cachí nùù tutu ìì:) “Còò ni-iin ana cundáà ndisa inì-xi nansa nihnú ini Stoho-ndà Señor. Te ni còò stná ana chicá nchichí, te ducán cuàha-xi-yá conseju”, cachá. Doco cunaha-nsiá, divi nacua nihnú ini Cristu, ducán sàni nìhìtáhvì-ndà cunihnu stná ini-ndà vichi.

3

¹ Ducán iá, ñáni; doco (na ní sa-ìe xì-nsiá daa), mànicuí dacuahá vahi mii-nsiá, vàchi tàñáha ga cunihnu vaha inì-nsia nacua cuní Espíritu ìì xí Dios. Na nihnú ini ndéni nèhivì ní cui, ducán nihnú inì-nsia, na ian nihnú iquin ini-nsiá, có-sànìhì víi ini-nsiá ichì Cristu. ² Na iin mée sáha-nda cuisì-ní tèndodo, te màdiá comida chicá fuerte, ducán nì quida stnáì xì-nsiá, (puru palabra mà úhì cundaà ini-ndà nduá nì dàcuàhì mii-nsiá, màdiá palabra chicá nchichí), vàchi cóni sàà-nsiá cundaà inì-nsia, te dècuèndè stná vichi, tàñáha ga sàà-nsiá mànihì váha inì-nsia. ³ Vàchi nihnú ìì inì-nsia nahi nsidaa nèhivì dava ga ñuhivì. Vàchi ñà-cúmbìdia inì-nsia, te náà stnahá-nsiá, te táhndè dava-nsia, pues, ¿amádi divi ñà-jaàn nduú modo xíquida nèhivì ñuhivì? Te divi sàhà ñà-jaàn náhà claru nihnú ìì inì-nsia nahi mii-né. ⁴ Vàchi dava-nsia, cachí-nsiá nèhivì xí Pablo nduú-nsiá, te dava-nsia, cachí-nsiá nèhivì xí Apolo nduú-nsiá. Doco ¿amádi divi ñà-jaàn nduá quidá stná nèhivì ñuhivì yohó?

Nsidaa-nda cutnáhá-ndá xinúcuáchí-ndá nùù Dios

⁵ Doco cunaha-nsiá, màdì nèhivì chicá ndiaá nduú Apolo, te ni màdì nèhivì chicá ndiaá nduú stná yùhù Pablo. Cuisì nèhivì xinúcuáchí nùù Dios nduú-nsí, te sàhà nsiùhù sàni xinindisá stná-nsiá palabra ìì xí-yá. Ñàyùcànduá, cada iin iin-nda xi chuun nì nìhìtáhvì-ndà nùù-yá. ⁶ Vàchi (ducán iá nahi chuun itu-ndà), iin-nda chihí, te inga-ndà cùhñù, doco Dios nduú ana dacuahnu-xi viu. Te ducani iá stná xì nsiùhù, primeru yùhù (nì cachitnùhi xì-nsiá palabra ìì). Daaní, después nì chindee stná Apolo. Doco cuisì sàhà Dios nì quee víi (obra mà). ⁷ Màdiá chicá ndiaá ana nì cáhàn xì palabra primeru, te ni màdiá chicá ndiaá stná ana nì chindee después, cuisì mii Dios nduú ana chicá ndiaá, te cuisì sàhà mii-yá nducuáhà palabra xi-ya. ⁸ Nècuàchì quidáchúùn primeru, xì stná nècuàchì nchícùn gà, iin-ni xíndiaa-nsi nùù-yá. Doco según chuun quidá iin iin-nda, ducán icúmí-ndá nìhì-ndà tnùmanì xì-ndà nùù-yá.

⁹ Te vichi iin-ni xinúcuáchí nsidaa-nsí nùù-yá. Te mii-nsiá, na iin itu Dios (ndé quidáchúùn-nsí) nduú-nsiá. Te nahi stná iin vehe nì dándàcú-yá cuàha, ducán nduú stná-nsiá. ¹⁰ Te yùhù, na iin albañil tùha vaha, ducán nduí, te nì quidachuín (chuun xi

Dios ndé ndoó-nsiá). Na iin cimientu nduú (chuun primeru) nì quide jaàn sàhà gracia xi-ya. Te vichi sà-lá inga ana quida-xi chuun ma, na ian dacuahnú-né nama. Doco cuidadu ni cúndóó nsidaa nêhivì quidá seguir xì chuun nì dàquésáhî mà. ¹¹ Màsà cächí-nè iá inga (palabra chicá ndiaá); còó. Cuisì ndiaá palabra sàhà Jesucristu (nì cachitnùhi xì-nsiá) primeru, vâchi nahi cimientu nduá. ¹² Te nú cuní iin nêhivì (quida-ne seguir xì obra mà), dandu queámà na ian cuàhàn-nè dacuahnú-né nama dìquì cimientu mà. Te nú cuàhàn-nè quida viì-né obra mà, dandu ducán queá na ian xichúûn-né oro, ò plata, ò yùù yéhè. Doco nú có-quidá víi-né obra mà, dandu ducán queá na ian xichúûn-né yutnù, ò mihì, ò ñùù. ¹³ Dandu después icúmí sàà iin quivì cundaà inì-xi nansa iá obra nì quida iin iin-nda. Vâchi na sàà quivì mà icúmí coo nahi ñuhu xíxìn, te sàhà ñuhu mà cundaà inì-xi a natùì obra xi-nda nùù Dios, á coó. ¹⁴ Nú màsà cócò obra xi-nda, dandu icúmí-ndá nihì-ndà ñà-vàha xi-nda nùù-yá. ¹⁵ Doco nú ni cocá, dandu mà nihì-ndà ñà-vàha cuàhàn-ndà nihì-ndà nì cuí, doco anima-ndà, vâtùnì càcu viá, mate cundumamà na ian (nì chindee-nda mii-nda nùù) ñuhu xíxìn.

¹⁶ Mii-nsiá, ¿a có-nsinúú inì-nsia ñà-ndùù-ndà na iin vehe ì ndé iá Dios? Vâchi iá Espíritu ì xí-yá ini anima-ndà. ¹⁷ Ñàyùcànduá, nú ni dándâñúhú iin nêhivì ñà-ì icúmí lugar xi-ya, dandu icúmí nècuàchìmà ndañuhu dahuun stná-nè quida-ya. Vâchi ndé iá-yà, yáha ga ì lugar mà, te cunaha-nsiá, divi nahi vehe ì-yá nduu-nda.

¹⁸ Màdí dandahví-nsiá mii-nsiá, vâchi nú iá ana tuxí inì-xi nduú nècuàchì nchichí nùù nêhivì ñuhiví yohó, dandu xiñuhu dàma-ne, mate (cachí nêhivì) sàni culocó-nè, vâchi nú ducán, dandu ñà-sàni ndunchichí ndisa-ne cundua. ¹⁹ Vâchi ñà-nduá tuxí ini nêhivì nduú ñà-chicá nchichí, pues nùù Dios ñà-loco nduá. Te dohó cachí stná nùù tutu ì: “Ícúmí Dios cundee-yá nùù tènchichí na meru xíquida cuahà-té maña dandáhvi-te”.

²⁰ Daaní, inga xaan cachí stná tutu mà: “Ináhá Dios, ñà-chìcuéhè uun nduá chítñuní guâ ini nècuàchì nchichí”. ²¹ Ñàyùcànduá, màsà cútúxí ini ni-iin-nsia chicá ndiaá-nsiá ñà-nchícùn-nsiá iin tal nêhivì. Vâchi nsidanicuú nêhivì, xì nsidanicuú iñàha, divi cuenta xi mii-nsiá nduá. ²² A ducán yùhù Pablo, te ò Apolo, te ò Pedro, có-quidá, cuenta xi mii-nsiá nduú nsidaa-nsí. Dècuèndè stná ñuhiví yohó, cuenta xi stná-ndà nduájàn, te mate ni cútíacú-ndà, te ò nì sàà-ndà cui-ndà, có-quidá, vâchi nsidaa ñà-nduá cùù xì-ndà quivì vichi, ò quivì vâxi xi-nda, sàhà bien xi-nda nduá. ²³ Te Cristu nduú Stoho-ndà. Te Stoho mii-yá nduú (Yua-nda) Dios.

4

Nansa iá vida nì yàha nècuàchì apóstol nì nihì chuun nùù Jesús

¹ Sàhà ñà-nduá sàni cachí jaàn xiñuhu ndanihi nêhivì nsiùhù ñà-ndùù-nsí ana xinúcuáchí nùù Cristu; xiñuhu cundaà ini-nè ñà-ndàà nduá nì nihì ndisa-nsi chuun ñà-dacuahá-nsí nêhivì palabra ì nisa ia dèhé sàhana. ² Te nú ducán nduá, dandu ndiá ìcà-nsí quida viì-nsí chuun ma, vâchi divi ducán nduá xiñuhu quida nsidaa ana dandacú nùù chuun xi inga nêhivì. ³ Doco yùhù, có-ndùlólóquî nú cachí-nsiá ñà-quidá vííí, ò á coó. Ni có-nàcání stná inì nú cachí dava ga nêhivì ñà-có-quidá vííí, te caná-né yùhù nùù iin juez. Ni yùhù, có-càchí stnáì sàhà mií, a quidá vííí, á coó. ⁴ Te mate có-dàndòhó sàxìnítñuní mií, doco có-cuní cachàmà ñà-còò falta xí, vâchi mii Stoho-ndà Señor icúmí cachi a ní quida viíí, á coó. ⁵ Ñàyùcànduá, màsà cuítnùhu-nda ñanìtnaha-nda, vâchi tàsàà quivì cundaà ndisa ini-ndà. Dècuèndè naxicocuñ-yà, dandu natùì claru nansa ndisa iá nsidaa chuun iá dèhé vichi. Dandu mii-yá datúi-ya nansa nihnú ini cada iin iin-nda, te cachi-yà xì-ndà ndé tantu sàni quida viì iin iin-nda.

⁶ Cunaha-nsiá, sàhà ñà-vàha xi-nsia sàni cachí xì-nsiá nsidaájàn sàhà Apolo xì yùhù, ñàni, áma mánihì ini-nsiá ñà-mà váha dayáha-nda ñà-nduá cachí tutu ì, vâchi mà váha ndenihi cahnu-nda iin (ana nchícùn-ndà), mientras inga-nè cahíchì ini-ndà; còó. ⁷ Vâchi iin-ni xínduu-nsia xì nsidanicuú gá nêhivì. Nsidaa ñà-nduá sàni nihítáhvi-nsiá, ñà-nduá nì dácútáhvi Dios mii-nsiá nduá. Te nú sàni cutahví uun-nda iñàha, dandu mà váha cutuxi ini-ndà chicá ndiaá-ndà sàhámà, vâchi ñà-nì cutahví uun-nda nduá.

⁸ Doco vichi nihnú inì-nsia na ian sàni nducuca-nsiá. Sàni ndanchito ducún-nsià na iin rey cahan-nsiá, te menos nì ndòo nsiùhù nùù-nsiá. A sácú vaha nú ni cúndúú ndisa-nsia ana chicá dandacú, dandu nsiùhù, sàà stná-nsì cutnahá-nsí xì-nsiá dandacu-nda. ⁹ Doco nsiùhù nècuàchì apóstol, sàni sàha Dios nsiùhù iin lugar chicá cahà-xí tuxí inì, na ian ni cúndúú-nsí nèhivì fuerza icúmí cui sàhà-ñá cundehè nèhivì (nansa ndohó-nsí. Doco cunaha-nsiá,) indéhe stná ángel mozo xi Dios. ¹⁰ Vàchi sàhà-ñá nchícùn-nsì Cristu, ndeníhí nèhivì nsiùhù nahi nècuàchì loco. Doco mii-nsiá, (mà loco-nsià); nchichí gà-nsià cahan-nsiá ñà-ndòó-nsiá ladu xi-ya. Nsiùhù, còò ni-ìnhàha nìhìndèè-nsí cahan nèhivì; doco mii-nsiá, cuàhà gá poder xi-nsia iá (cahan-nsiá). Cahíchi stná ini nèhivì nsiùhù; doco mii-nsiá, iá tñùñuhu xí-nsiá nùù-né. ¹¹ Nsiùhù, dècuèndè vichi xíhì-nsì doco, xíhì-nsì tècuíí, còò ñá-cundixi viì-nsí. Sahní cuií stná-nè nsiùhù, te xicánúú stná-nsì yoho yucán, vachi còò ni-iin xaan ndé cundoo saín-nsí. ¹² Ndee quidáchúùn-nsí, te nú cánahá-nè xì-nsí, dandu viví-ni naxícóníhî-nsí nùù-né. Te nú quidá quíni-né xì-nsí, dandu quidándéé ini-nsí. ¹³ Te nú cáhàn quini-ne xì-nsí, dandu calma-ni sáha-nsinè ichì váha. Doco mii-né, ndeníhí-né nsiùhù nahi mihì chicuéhè, te ò ana chicá còò chuun-xi.

¹⁴ Pues, ¿índù chuun cachí xì-nsiá ducán? ¿A sàhà-ñá cuní cucahan núù-nsiá nduá? Còò, cuisì sàhà ñà-nì sàà-nsià cundaà vaha ini-nsià, vachi nahi dèhi nduú-nsiá, te màni-nsiá núí. ¹⁵ Pues mate ni cúndóó ùxìn mil ana dacuahá nchichí xì-nsiá ichì Cristu, doco imindaa ana nduú ndisa nahi yua-nsiá, divi yùhù. Vachi yùhù nì cachitnùhì xì-nsiá razón ndiaha sàhà Jesucristu, ñàyùcàndúá divi nahi dèhi xínduu-nsia. ¹⁶ Sàhà ñà-jaàn sacúndáhvî nùù-nsiá ñà-iin-ni quida-nsia nacua quidá yùhù.

¹⁷ Ñà-jaàn nduá dísàhà-xí sàni techuín Timoteo sàà-nè ndé ndoó-nsiá, vachi mii-né, nchícùn viì-né Stoho-ndà Señor. Na iin dèhi nduú stná-nè, te màni gá-nè núí. Pues divi icúmí càhàn xì-nsiá, te dansínúú ini-nè mii-nsiá nansa iá modo-xi nchícùn Cristu nacua nduá chináhi nèhivì nsidanicuú lugar ndé natácá-nè cahvi-néya. ¹⁸ Doco vichi, ináhî, ndee xícahàn dava-nsia, vachi tuxí inì-nsia mà sài ndé ndoó-nsiá. ¹⁹ Doco yàchì icúmí sài, nú cuní mii-yá, dandu cundaà inì sàhà nècuàchì càhàn ndee guá mà, a ndísá icúmí-nè ndudu ì, á coó. ²⁰ Vachi ley xi ñuhiví ì xí Dios, màdì palabra uun nduá. Còò, poder xi mii-yá nduá icúmí stná. ²¹ Pues vichi cachi-nsià xí nansa cuní-nsià quide. ¿A cuní-nsià sài, te càhàn ndeí xì-nsiá, te ò cuní-nsià sài càhàn màní xì-nsiá, te cundoo viì-ndà?

5

Nansa nì cachi Pablo xiñuhu quida nèhivì ñuu Corinto xì iin tiàa cóni quidá víi xi iin nècuàchì ñahà

¹ Cachí nèhivì nacání-né xí ñà-íá iin-nsia nì ìa xi dihi (quíin-xi). Cunaha-nsiá, cahnú cuàchi nduájàn; dècuèndè nèhivì có-ínahá sàhà Dios, ni có-quidá-né ducán. ² Doco mii-nsiá, (ndahví-nsià), vachi tuxí vá ini-nsià ndiaha gá-nsià. Doco ndiá ìcà-nsiá màcúndoo-nsia tñùnsí ini, te tava cuàán-nsiá tiàa nì quida ducán ñà-màsà cóó gá-nè nùù-nsiá. ³ Te yùhù, mate xica ié, doco na ian jaàn iá anímè cutnáhî xì-nsiá, ducán nduá; te sàni nacani inì sàhà chuun jaàn, ñàyùcàndúá, cuàhìn cachì xì-nsiá nansa quida-nsia xì nècuàchì nì quida xi cuàchi ma. ⁴⁻⁵ Xiñuhu nataca nsidaa-nsiá, te coo stná ndudu ì xí Stoho-ndà Jesucristu, te na ian coo stná anímè xì-nsiá cundua. Dandu ndacùcahan-nsiá quivì-yá, te cachi-nsià xì nècuàchì mà ñà-ìcúmí-ndá nacoo-ndané nùù ndahà ñà-malu, te ducán nìhì iquicúñú-nè iin castigu sàhà-ñá después càcu anima-nè quivì (màcuíta-nda nùù) Stoho-ndà Jesús.

Ejemplu nì sanduu vicò pascua sàhana na nisa cuxio nsihi pan nihí levadura nsidátáchí xân

⁶ Mii-nsiá, tuxí ini-nsià ñà-vìi gá xíquida-nsia vichi, doco còò, có-íá viì ñà-nduá quidá-nsiá. ¿A có-ínahá-nsià dichu cachí: “Mate iyuhu-ní tàtnà nsidátáchí xí pan queé, doco cuàhà gá ndutáchâ”? (Te ducán iá stná xì falta, mate iyuhu-ní-ñá ni coó, doco xítia inicutu.) ⁷ Ñàyùcàndúá, (xiñuhu cuxio nsidaa ñà-quini nisa ìa antes, dandu nanduu-nda nèhivì sàà xí Dios, cunduu-nda nahi) yusàn pan cóni queé ni-iyuhu ñà-nsidátáchí xân. Vachi mii-yá, sàndeníhí-yàndó nduu-nda nèhivì sàà còò falta-xi ñà-sàni xihì Cristu cuenta xi-nda. Te ducán queámà na ian quidá-né vicò pascua (na xihì lelù nduú

promesa), vâchi Cristu nduú nahi promesa xi-nda. ⁸ Te vicò pascua mà, puru pan có-ndùtáchí xixí-né. (Te ejemplu nduámà.) Ñàyùcàndùá ndohó, puru ñà-ndùú ñà-ndáa cuisì ni cúnchícùn-nda. Màsà dâtiáâ uun-nda quida-nda ñà-íá vâha, vâchi queámà na ian có-chívâha vìi-nda vicò mà; te màsà cúníhnú chicuéhè stná ini-nda, te ni màsà quídá-ndá ni-iin ñà-íá quini, vâchi nú ducán, dandu queámà na ian có-chívâha vìi-nda vicò, te na ian cóni cúxíó nsihí tâtñà nsidátáchí xí pan mà.

⁹ Nùù inga tutu ni tiai antes ni cachì xì-nsiá ñà-màsà cútnáhâ-ndá xí nêhivì tùha càhàn xì ana cóni nándàhà xì-né. ¹⁰ Ducán ni tiai nùù-nsiá, doco có-cùnì cachàmà ñà-nacoo-nsia nsidanicuú nêhivì xíquida ducán ñuhivì yohó, vâchi cuisì inga ñuhivì cunduu lugar ndé mà cútnáhâ gá-nda xì nècuàchìmà, vâchi ñuhivì yohó ndoó cuáhà ana có-quídá víi: xího-né cucumi-né cuáhà ñà-cuicà, o xidácuíhnâ-né, te ò xicàn tàhvì-né nùù ñà-cô-ndùú Dios. ¹¹ Doco ñà-ndùá ni cachì nùù carta mà nduá yohó: nú nècuàchì có-quídá víi ma nduú iin ñani-nda (iin-ni cahvi xi mii-yá), dandu màsà cútnáhâ gá-nda xì-né nú íá cuàchi-ne sàhà nècuàchì ñahà, te ò tùha-ne xihò-né ñà-ícúmí ñanìtnaha-ne, te ò cahvi-né iin ñà-cô-ndùú Dios, te ò túha-ne canàhá-né, te ò túha-ne xìni-ne, te ò xidácuíhnâ-né, dandu màsà cútnáhâ gá-nda xì-né. Ni nácóó dahuun-ndané; ni màsà cuáhandee ini-nda cuxi-nda xì-né. ¹²⁻¹³ Cunaha-nsiá, có-quídá tocar yùhù nsidandaì sàhà cuàchi nêhivì có-nchícùn ichì mii-yá. Mii-yá quida xi ñà-jaàn. Doco mii-nsiá, fuerza icúmí-nsiâ cachi-nsià nansa cuu xi nêhivì cutnáhâ xí-nsiâ nú ni sàà-nè quida-ne cuàchi. Ñàyùcàndùá, dohó cachí xì-nsiá: ni cúxíó dahuun tiàa íá falta-xi ma nùù-nsiá.

6

Màsà cúhùn-nda nùù juez, te canicuàchi stnaha-nda sàhà-nda, cachí Pablo

¹ Có-ndiá ìcà-nsiá canicuàchi stnahâ-nsiá sàhà-nsiá nùù iin juez có-xiníndísá-xí ichì Dios. Chicá vâha nùù nêhivì xí mii-yá ni ndúndáa sàhà chuun xi-nsia. ² Amádi sà-ínáhâ-nsiâ ñà-divi ndohó nêhivì xí-yá cunduu ana (chindee) nsidandaà-xì sàhà nêhivì ñuhivì yohó quivì juiciu. Pues nú ducán nduá, dandu ádi vátuni sàà-nda nsidandaà-nda sàhà chuun cuatiluha cuú ofrecer tiempo vichi. ³ Cunaha-nsiá, dècuèndè stná ángel icúmí-nda nsidandaà-nda sàhà-xí. Pues nú ducán, dandu ádi mà úhì nsidandaà stná-nda sàhà chuun sencillu íá ñuhivì yohó-ní. ⁴ Ñàyùcàndùá, nú íá iin pleitu xi-nsia, dandu xiñuhu nacàxin-nsia nêhivì tuxí inì-nsia chicá mà nchìchí, te mii-né nsidandaà sàhájàn. ⁵ Pues, ñà-jaàn cachí uin xì-nsiá áma cúcáhán nùù-nsiá sàhájàn. ¿A ndísá còò ni-iin ñani-nda nchichí mahì-nsiá? ¿A ndísá còò iin cui nsidandaà sàhà chuun xi iin-nsia inga-nsià? ⁶ Doco (ndahví-nsià), vâchi sàhàn-nsià sanícuàchi stnahâ-nsiá sàhà-nsiá, mate iin-ni ñaní xínduu-nda. Dècuèndè nùù iin juez có-xiníndísâ (xí Jesús) sàhàn-nsià.

⁷ Ñàyùcàndùá, iin falta cahnú xí-nsiá nduájàn, vâchi có-ndiá ìcà-nda canicuàchi stnaha-nda sàhà-nda. Chicá vâha ni cuàha-nda quidaquini-ne xì-nda, te quidandee ini-nda. Chicá vâha nacoo-ndané cahnìndàhvì-nèndó. ⁸ Doco mii-nsiá, có-quídándé stnahâ ini-nsià sàhà-nsiá. Còò. Dècuèndè quídáquíní-nsiá xì ñanìtnaha-nsia, te xidándiáá-nsiâ ñà-ndùá icúmí-né, mate iin-ni ñaní xínduu nsidaa-nda.

⁹ Sà-ínáhâ-nsiâ ñà-mà níhì nêhivì malu sàà-nè ñuhivì ì xì Dios. Ñàyùcàndùá, màsà dándáhvì ni-iin nêhivì mii-nsiá, vâchi mà cundiátû anima ni-iin nêhivì nchícùn xì ñahà, ni-iin stná nêhivì cahvi xi yùù ò figura, ni-iin stná nêhivì íá xì inga ana có-ndùú nècuàchì vehe-ne, ni-iin stná nêhivì nduú ùi nêhivì, ¹⁰ ni-iin tècuíhnâ, ni-iin stná ana tùha xího xi ñà-ícúmí inga nêhivì, ni-iin stná tè-xíni, ni-iin stná tè-tùha canàhá, ni-iin stná tè-sàhníndáhvì xì ñanìtnaha xi. Ni-iin nècuàchì jaàn mà níhìtáhvì xì ñuhivì ì xì Dios. ¹¹ Te mii-nsiá, divi ducán nisa quida dava-nsia antes. Doco sàni ndoo cuàchi-nsiamà, te sàni ndu-ì stná anima-nsià. Ñàyùcàndùá, nêhivì vâha sanduú-nsiá nùù mii-yá vichi. Ducán ni cuu xi-nsiá na ní (xinindisá-nsiá palabra ìi, te ñi) ndacùcahan-nsiá quivì Stoho-nda Jesucristu, vâchi ñi chindee stná Espíritu ìi xì Yua-nda Dios.

Nsidaa-nda xiñuhu quidañuhu-nda cuerpu xi-nda; màsà quídá ndevâha-nda xi mii-nda

¹² (Cachí nêhivì): “Vàtùni quida-nda ñà-nduá cudî ini-nda”. Pues vihini, doco màdì nsidaa ñàha nduá iin ñà-chìndéé xí-ndá. Mate vihini quida-nda ñà-nduá cuní-nda, doco màsà cuáha-nda cundee ni-iin ñà-có-ía vaha nuù sàxìnítùnì-nda. ¹³ Vachi dohó cachí stná iin dichu: “Tìxi-nda nduú fin xi ñà-nduá xixi-nda, te chuun quidá tìxi-nda nduú stná ñà-cuñuhamà”. Doco cunaha-nsiá, iin-ni fin icúmí nduájàn, vâchi vâxi iin quivì icúmí Dios dandáñúhú-yâ nsidaájàn. Te cuerpu xi-nda, ¿índù chuun icumíâ? Pues màdì-ñá coo-nda xi ndéni ñàhà ní cui; còó. Divi ñà-cunucuachi víi-nda nuù Stoho-nda Señor nduú chuun xan. Te cunaha-nsiá, íá stná-yâ sàhà-nda. ¹⁴ Ñàyùcànduá, nacua nì natiacu-yâ nì quida Yuamànì-yâ Dios, divi ducán stná ndohó, icúmí-nda natiacu stná-nda quida ndudu ìì xí-yá.

¹⁵ ¿A có-nsinúú inì-nsia ñà-ndahàsàhà Cristu nduu-nda? Te nú ducán, ¿a íá vaha coo stná-nda xì iin ñàhà ndevàha, nú nahi ndahàsàhà-yâ sànduù-nda? Còó, màsà nunca quida-nda ducán. ¹⁶ ¿A có-nsínuu stná inì-nsia nansa íá xì iin tiàa nì quida iin cuàchi xi iin ñàhà ndevàha, ñà-iin-ni nêhivì sàni nanduu-ne? Vâchi ducán cachí tutu ìì: “Iin-ni nêhivì cunduu nduù-nè, (nècuàchi tiàa xi nècuàchi ñàhà)”. ¹⁷ Doco nú sàni yàha-nda ndahà Stoho-nda Señor, dandu iin-ni anima sàni nanduu-nda xi mii-yá. ¹⁸ Ñàyùcànduá, nacoo dahuun-nsia cuàchi ñà-càhàn-nda xì inga ana cóni nándàhà xì-nda. Nsidaa cuàchi dava ga, có-quidá quínì guâ` xì iquicúñú-nda. Doco nú ni quida-nda iin falta xì iin nècuàchi ñàhà, dandu ñà-sàni quida-nda cuàchi nuù cuerpu xi mii-nda nduájàn. ¹⁹ ¿A có-ínáhá-nsiâ ñà-vehe Espíritu ìì xí-yá nduú cuerpu xi-nda, vâchi sàni nìhítàhvì-nda Yà-ìì mà nuù-yâ? Ñàyùcànduá, màdiá mii-nda nduu-nda stoho-nda; ²⁰ còó. Mii-yá, sàni xiin-yàndó na ní dãnàà-yâ sàhà-nda, te sàhàmà nsidaa ñà-nduá quidà-nda na itiacú-nda xì cuerpu xi-nda, divi sàhà tñùñuhu xí mii-yá ni cundúá.

7

Nansa xiñuhu quida-nda xi nècuàchi vehe-nda

¹ Vichi cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà ñà-nduá nì tiàa-nsia nú. Cunaha-nsiá, cuaha-ni íá nú íá mii iin tiàa, te có-ía-nè xì ni-iin nècuàchi ñàhà. ² Doco còtó quida nècuàchì mà iin cuàchi, chicá vaha ni nándàhà-né; te ducání stná nècuàchi ñàhà, chicá vaha ni cócúmí-nè ìì-né. ³ Te cada iin iin tiàa sàni nandàhà, ndiá ìcà-né quida ndisa-ne cumplir chuun nì nìhì-né ñà-coo-ne xì ñàhàdìhì-nè. Stná nècuàchi ñàhà, ndiá ìcà stná-nè quida vìi-né cumplir nacua nduú chuun xi-ne ñà-coo stná-nè xì ìì-né. ⁴ Màdì micúsi nècuàchi ñàhà nduú ana cachi nansa quida-ne, a coo-ne xì ìì-né, á coó. Icumí cachi stná nècuàchi tiàa. Te ducání stná nècuàchi tiàa ma, màdì cuisì mii-né cachi stná-nè nansa quida-ne xì ñàhàdìhì-nè, vâchi icúmí cachi stná nècuàchi ñàhà. ⁵ Màsà cáchì-nsiâ “còó” nuù nècuàchi vehe-nsia. Cuisì nú vihini cuní-nsiâ cunihì-nsiá iin uì quivì sàhà-ñá càcàn tàhvì-nsiá nuù Dios. Dandu después nacuastnahá-nsiá, vâchi nú coó, vihini dacà ñà-malu Satanás sàxìnítùnì-nsiâ ñà-có-cùndéé gâ ini-nsiâ cunihì-nsiá.

⁶ Nsidaa ñà-jaàn cachí xì-nsiá, doco màdì ñà-dàndàcuí nuù-nsiá nduá; còó. Cuisì cachí xì-nsiá ducán sàhà-ñá cundaà ini-nsiâ nansa íá iin ñà-vaha cui quida-nsia. ⁷ Vâchi yùhù, cudì inì nú ni quidá nsidaa nêhivì nacua quidé, (ñà-có-ìè` xì ni-iin nècuàchi ñàhà). Doco cada iin iin-nda según nansa nì nìhítàhvì-nda nuù Dios, vâchi tucu tucu sàhatahvì-yâ iin iin-nda. ⁸ Ñàyùcànduá, yùhù cachí xì nsidaa nècuàchi ñàhà cuaán, xì nsidaa stná nècuàchi tàñàha ga nandàhà, ndiaha gá coo xi-né nú ni quidá-né nahi yùhù (ñà-còni nándàhì). ⁹ Doco nú mà cùndéé ini-nè cunihì-né ducán, dandu ni nándàhà-né chicá vaha, te màsà càcànúú-né xího stnahá uun-ne.

¹⁰ Doco nêhivì sàni nandàhà, íá ndisa ñà-nduá dandacuí nuù-né. Te màdì cuisì yùhù cachí xì-né palabra yohó; vâchi ducán dandacuí stná Stoho-nda Señor. Te dohó cachí-yâ: ni-iin nècuàchi ñàhà màsà nácóó-né ìì-né. ¹¹ Doco nú sàni nacoo-ne nècuàchì mà, dandu (màsà nándàhà gá-nè xì inga tiàa). Iin-ni ni coó mii-né, te nú coó, ni nàxícócuñ-nè nacuastnahá-né xì ìì-né. Daaní, divi ducání xí stná nècuàchi tiàa, màsà càtéstnahá stná-nè xì ñàhàdìhì-nè.

¹² Daaní, mii-nsiá nècuàchì dava ga tu, cuisì cuàhìn cachì xì-nsiá ñà-ndùá nacání uun inì, vèchi có-ndùá iin ley dandacú Dios. Nú iá iin ñani-ndà có-xiníndísâ ñahàdìhí-xi, màsà cátè-nè nècuàchì mà nú cudí ini nècuàchì mà coo ndisa-ne xì ì-némà. ¹³ Te ducání stná xì nècuàchì ñahà: mate có-xiníndísâ ì-né, doco chicá vaha màsà cátè stná-nè ì-né, nú cudí ini nècuàchì mà coo ndisa-ne xì ñahàdìhí-némà. ¹⁴ Vèchi mate cuisì nècuàchì ñahà xiníndísâ, doco sàhájàn chicá mà úhì cundiatú stná ì-né nùu Dios; te ducání stná nècuàchì ñahà có-xiníndísâ, nú nècuàchì xiníndísâ nduú ì-né. Doco nú ndúi-nè có-xiníndísâ-né, dandu ùhì iá cundiatú mèè xi-ne. Doco nú xiníndísâ-né, (mate imindaa-né), dandu mèè ì ndisa cunduu-ve. ¹⁵ Doco cunaha-nsiá, nú cuní nècuàchì có-xiníndísâ-má quecuaán-né, dandu mà cútnúú-ní, pues ni cùhùn-nè. Te nú sàcuàhàn-nè, dandu libre iá nècuàchì xiníndísâ nì ndòo, ò sea nècuàchì tiàa ò nècuàchì ñahà ni cundúú-né. Doco ¿índù ñà-chicá cuní Dios quida-nda? Divi ñà-cundoo manì-ndà. ¹⁶ Vèchi iin nècuàchì ñahà, có-ínahá-né ñà-vihini sàhà mii-né sàà nècuàchì vehe-ne càcu stná anima-nè. Te có-ínahá stná iin nècuàchì tiàa, pues vihini sàhà mii-né sàà stná ñahàdìhí-nè càcu-ne.

Màsà nacání ini-ndà nansa ndenihi nèhivì ñuhivì yohó ndohó

¹⁷ Nacua nduú modo nì chitnùnì ini Dios cundoo-nda ñuhivì, ducán xiñuhu cundoo cuéyàà-ndà. Nacua iá-ndà na ní quìhi-nda ichi-yá, ducán xiñuhu quida-nda seguir. Divi palabra jaàn nduá cachí xì nsidaa nèhivì cahvi xi-yá. ¹⁸ Vèchi nú sà-itúú seña xi Dios ìcà-ndà na ní quìhi-nda ichi-yá, dandu màsà nándúcú-ndá nansa ndutu ñà-jaàn. Te ducání stná, nú còò seña mà ìcà-ndà na ní quìhi-nda ichi-yá, dandu màsà nándúcú-ndá nansa màcùtua ìcà-ndà. ¹⁹ Vèchi seña mà, nú itúá, ò nú có-itúá, còò ni-ìñàha cuní cachàmà. Doco ñà-chivàha-nda ñà-ndùá dandacú-yá, ñà-jaàn ndisa nduú ñà-ndiàà. ²⁰ Doco nacua nì sandoo iin iin-nda na ní quìhi-nda ichi-yá, divi ducán ni cundóò ì-ndà.

²¹ Dava-nsia, có-ndòò-nsiá libre, fuerza quidáchúùn-nsiá nùu lamú xi-nsia, te ducán nisa ià stná quivì nì quìhi-nsia ichi-yá. Doco màsà nacání ini-nsiá sàhájàn; còò. Doco nú iá nansa cui caquee-nsia libre, dandu chicá vaha ni quidá stná-nsiá aprovechar. ²² Cunaha-nsiá, mate fuerza quidáchúùn-ndá quidá inga nèhivì, doco nú ichì Stoho-ndà Cristu nduá nchícùn-ndà, dandu libre iá-ndà nùu mii-yá. Te divi ducán stná, nú nèhivì xicánúú libre nduu-nda vichi, dandu iá stná ana xinúcuáchí-ndá nùu-xí, divi mii-yá. ²³ Te sàni dānāà-yá sàhà-ndá. Ñàyùcàndùá, màsà cuàha-nda quida-nda chuun nì dāndācú ana nduú nèhivì ùún.

²⁴ (Pues sàhà nsidaájàn yùhù cachí xì-nsiá) ñà-nacua ndoo-nda antes na táñàha ga quìhi-nda ichi-yá, divi ducán ni cundóò ì stná-ndà vichi, ñàni.

²⁵ Vichi cuàhìn càhìn sàhà ñahà cuàchì tãñàha ga nandàhà. Còò ni-ìñàha ni cachí Stoho-ndà Señor xí sàhà nècuàchì mà, doco sàhà gracia xi-ya, vètùnì cahvi-nsia xì conseju sáhi mii-nsiá. Pues sàhámà cuàhìn cachì ñà-ndùá nihnú uun inì: ²⁶ chicá vaha iin-ni ni cundóò-ndá nacua ndoo-nda vichi cahan yùhù, vèchi tiempu ùhì nduá vichi. ²⁷ Ñàyùcàndùá, nú iá ñahàdìhí-ndà, dandu màsà cátèstnàhà-ndà. Te nú còò ñàhadihí-ndà, dandu chicá vaha màsà nándúcú-ndá nansa nandàhà-ndà. ²⁸ Doco nú ni nándàhà iin tiàa, màdì cuàchi nduá. Te ò nú ni nándàhà iin ñahà chii, màdì cuàchi nduú stná. Cuisiá mà mánì tnùndoho yàha-ne, te yùhù, có-cùnì ndoho guá-nsiá.

²⁹ Cunaha-nsiá, mà vaxi ga cuàhà tiempu, ñàni. Ñàyùcàndùá, nú iá ñahàdìhí-ndà, màsà cúníhnú ini-ndà nduámà iin chuun chicá cahnú. ³⁰ Te nú sacu-nda (sàhà iin tnùndoho), màsà ndúlócò gā-ndà sàhájàn. Te nú cudí ini-ndà sàhà ìñàha, màsà cútúxí ini-ndà chuun chicá ndiáá nduá. Te nú sàni xiin-nda iin traste, màsà cúníhnú ini-ndà yàha ga xiñuhá nùu-ndà. ³¹ Te nú icúmí-ndá cuàhà chuun ñuhivì yohó, màsà ndúlócò cuàhà-ndà sàhájàn, vèchi ñuhivì yohó, icúmíà ndañuhá.

³² Yùhù, có-cùnì nacani cuahà inì-nsia sàhà ni-ìñàha. Iin nèhivì còò nècuàchì vehe-xi, (mà úhì) nihnú ini-nè sàhà chuun xi Stoho-ndà Señor nansa quida-ne, te cudì ini-yá.

³³ Doco iin nècuàchì iá ñahàdìhí-xi, chicá nacání ini-nè sàhà chuun xi ñuhivì yohó, vèchi nandúcú-né nansa cudì ini ñahàdìhí-nè. ³⁴ Daaní, iin nècuàchì ñahà sàni nandàhà, tucu quidá stná-nè nùu iin nècuàchì còò í-xí. Nècuàchì còò í-xí, (mà úhì) nihnú ini-nè chuun xi Stoho-ndà Señor, vèchi cuní-nè cundiaa-nè mii-né, te coo ndoo anima-nè, dandu

cunduu-ne iin nêhivì ì xí-yá. Doco iin nècuàchì íá ì-xí, chicá nihnú ini-nè chuun xi ñuhiví yohó, vâchi nacaní ini-nè sàhà nècuàchì vehe-ne. ³⁵ Pues, nsidaa ñà-jaàn cachí xì-nsiá sàhà ñà-cunduu ñà-vàha xi-nsia, màdì sàhà-ñá cadì nùu-nsiá iin modo có-ndiá ìqué. Cuisì cuní quida-nsia ñà-íá viì, te nìhì-nsiá cunucuachi ví-nsiá nùu Stoho-ndà Señor, màdiá coo iin ñà-mà cù chivàha-nsia.

³⁶ Pues ni cachí-ndà íá iin tiàa yáha ga cuní nandàhà xì ana cudí ini-te, te có-quidá víi-té ñà-íá miá cahan-té. Pues nú ducán nduá xiñuhu coo, dandu vátuni quida-tè nacua nihnú ini-te, divi ñà-nandàhà-té xí-ñâ, màdì cuáchi cundua. ³⁷ Doco nú iin-ni sàni nacani vâha ini-te, te còo necesidad nandàhà-té, vátuni quidandee ini-te, cachí-te, dandu ñà-jaàn quidá víi-té. Iin-ni sàni nacani ini-te ñà-mà nándàhà-té, te amiga xi-te mà, señorita quida ì-ñâ seguir cunduu-ñâ. ³⁸ Ñàyùcànduá, (ndúìjàn, vátuni íá): nú ni nándàhà-té xí-ñâ, vátuni íá ñà-nduá quidá-te; te nú ni cachí-te mà nándàhà-té, vátuni quidá stná-te, doco chicá nsiha nduájàn nùu ingà mà. ³⁹ Iin nècuàchì ñàhà sàni nandàhà, iin-ni icúmí-nê coo-ne xì ì-né ndè cachi sàa cui nècuàchimà. Doco nú sàni xìhì nècuàchimà, dandu libre íá-nè nandàhà-né xì inga tiàa cudí ini-nè, cuisì-ní ni cundúu stná inga tiàa ma iin nêhivì xí Stoho-ndà Señor. ⁴⁰ Doco nú ni cachí-nè mà nándàhà gá-nè, dandu chicá ndiaha quea, tuxí ini yùhù. Te yùhù quidé cuenta chindéé stná Espíritu ì xí Dios sàxìntùnì.

8

Màsà cáxi-nda ò cuxi-nda ñà-nduá chindóo nêhivì nùu ñà-nduá cahvi-né

¹ Vichi cuàhìn càhìn sàhà nansa quida-nda xi ñà-nduú ofrenda chindóo nêhivì nùu ñà-càhvi-né. Pues vihini cachí-ndà: “Nsidaa-nda ináhá vâha-nda (sàhà chuun jaàn)”. Doco nú ducán cachí-ndà ñà-ináhá cuàhà-ndà iñàha, dandu queámà na ian ndiaá gá-ndà tuxí ini-ndà. Doco nú cuú ndisa ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda, dandísá sàa-ndà cunduu-nda nêhivì ndiaá ndisa. ² Te nú tuxí ini-ndà ináhá cuàhà-ndà, dandu cumánì gá ñà-cundaà vâha ini-ndà nacua ndiá ìcà-ndà. ³ Doco nú cuú ini-ndà sàhà Dios, dandu mii-yá, ináhá ndisa stná-yà ndohó.

⁴ Ñàyùcànduá, ñà-yòhó nduá cachí sàhà ofrenda chindóo nêhivì nùu ñà-càhvi-né. Ináhá-ndá ñà-imindaa Dios íá, te còo ni-iñàha ndiaá figura íá ñuhiví yohó, ⁵ mate cuáhá gá ñà-nduá cachí nêhivì nduú ana cahvi-né ansivi ò ñuhiví, vâchi cuàhà iñàha cachí-nè nduú dios xi-ne ò stoho-nè. ⁶ Doco nùu ndohó, imindaa Yua-nda Dios íá. Cuisì mii-yá nì quidavàha xi nsidaa iñàha, te xinúcuáchí-ndá nùu-yá. Te imindaa stná Stoho-ndà Jesucristu cahvi-nda, vâchi sàhà ndudu ì xí-yá nì sàcòo nsidaa ñà-íá, dècuèndè stná ndohó.

⁷ Doco màdì nsidaa nêhivì sánìhì vâha ini-nè sàhájàn. Vâchi dava nècuàchì xiníndísâ, quidá ì-né cuenta ñà-dàcútiácu ndisa xi figura mà nduú ofrenda chindóo nêhivì nùu, vâchi antes ducán nisa quida stná-nè. Ñàyùcànduá, na xixí-né ofrenda mà vichi, nihnú ini-nè ñà-sàni cumanchá anima-nè nduá, vâchi tàñáha ga cutùha vâha-ne nacuni-nè sàhámà. ⁸ Pues, nàhà claru màdì xì ñà-itiácu-ndà icúmí-ndá ndee vâha-nda nùu Dios, vâchi nú sàni saxì-ndà iñàha, màdiá chicá ndiaá-ndà, te ò nú có-cuní-ndà caxì-ndà iñàha, iin-ni íá stná-ndà, (còni xidá cuàchi-nda.) ⁹ Doco cuidadu ni cundóo-ndá, vâchi mate íá derechu xi-nda (caxì-ndà ñà-yúcán), doco vihini coo iin nêhivì có-cundáa ini-xi sàhámà, te vihini sàhà ndohó cuida cuàchi-ne. ¹⁰ ¿Índù modo? Pues, ni cachí-ndà sàni xini iin nêhivì mii-nsiá nècuàchì ináhá guâ, te nì quìhvi-nsia vehe ndé itá ñà-nduá cahvi nêhivì, te ndoó-nsiá vehe ma, xixí-nsiá ofrenda xi-ñamà. Te nêhivì nì xini xì-nsiá mà, nú ni cundúu-né iin nècuàchì có-cundáa vâha ini-xi, vihini cuàhandee stná ini-nè caxì stná-nè ñà-jaàn. ¹¹ Ñàyùcànduá, sàhà-ñá tuxí mii-nsiá ináhá guâ-nsiá (nansa quidá-nsiá), vihini dandáñúhú-nsiá anima ñanìtnaha-nsia, mate sàhà stná mii-né nì xìhì Cristu. ¹² Ñàyùcànduá, có-queé víámà, vâchi nú ni quida-nda cuàchi nùu ñanìtnaha-nda ducán, dandu nùu stná Cristu nì quida stná-ndà cuàchi queámà, vâchi sàni dàtúcù-ndà sàxìntùnì nècuàchimà ñà-có-sàa-nè cundaà vâha ini-nè. ¹³ Ñàyùcànduá, yùhù, nú

cuàhàn iin ñanìtnahi quida-ne iin cuàchi sàhà ñà-ndùá cuní caxí nì cùí, dandu chicá vaha màsà nunca caxì gué` ni-iin cuñu mà, còtó cuida cuàchi iin ñanìtnahi.

9

Nansa nì cachi Pablo xì nèhivì xítñùhu xi-né ñà-quidáchúûn-né nahi dava ga nèhivì

¹ Yùhù, ¿amádi libre ié? ¿Amádi iin nècuàchì apóstol nduú stnáí? Dècuèndè mii Stoho-ndà Jesús sàni xinìnùù stnáí. Te mii-nsiá, ináhá stná-nsià nì quide chuun ndiaha xí-yá ndé ndoó-nsiá, te nì xinindisá-nsiá mii-yá. ² Vihini có-nàcúní dava nèhivì yùhù ñà-ndùú ndise iin apóstol, doco mii-nsiá, ináhá vaha-nsia, vachi ñà-sàhà yùhù sà-xiníndisâ-nsiá ichì-yá, divi sàhámà cundáà vaha ini-ndà ñà-nùù mii-yá sàni nihítáhví chuun quidé.

³ Vichi cuàhìn cachi iñàha xi-nsiá, vachi ndoó dava nèhivì xítñùhu xí. ⁴ Pues, ¿amádi iá stná derechu xi-nsi (cahvi-nsi xì-nsiá) ñà-dacuxí-nsiá nsiùhù? ⁵ Te amádi iá stná derechu xi-nsi nandàhà-nsí, te cundaca-nsi iin ñahàdìhí-nsi nacua quidá stná ñani Stoho-ndà Señor, xì stná Pedro, xì stná dava ga nècuàchì apóstol. ⁶ Vihini tuxí ini-nsià ñà-cuisì Bernabé xì yùhù xínduu nèhivì còò derechu-xi; doco iá stná derechu xi-nsi nacoo-nsi chuun xi ñuhíví yohó, te quida-nsi cuisì chuun ì. ⁷ Vachi ducán iá xì-nsí na ian quidá soldadu, màdì cuenta xi mii-té sàhàn-te guerra. (Còó.) Daaní, nacua quidá stná tè-ndiàà xì yutnù quisì vídì, saxí stná-te iin ùi-si; te ò nú quisì ndacá-te, iá stná derechu xi-tè cuhni-tè tèndodo-sí coho-tè. ⁸ Te màsà cútúxí stná inì-nsia ñà-sàhà-ñá có-nduì mii-yá, ñàyùcàndùá, có-ndiàà palabra cachí jaàn. Còó, vachi divi ducán cachí stná ley ì ndé nì tiaa Moisés ⁹ nùù tutu ì, te nì cachi Dios: “Màsà cúñúhú ñunù yuhù buey na sánihni-sì trigu cóya”. Pues, nàhà claru, màdì sàhà-ñá màni guá quisì mà nùù-yá nduá disàhà-xí nì cachi-yà ducán. ¹⁰ Còó, sàhà ndohó nì cachi-yà ducán, (vachi ejemplu) nduá, te cuní cachàmà ñà-ndiàà icà coo tnùndé ini xi nècuàchì (chináhá palabra ì) ñà-nihì-né iin algu, divi nacua iá stná xì iin nècuàchì xitú, te ò iin peón dacóyo nùnì, nihnú ini-nè nihì stná-nè iyuhá. ¹¹ Te nsiùhù, nú sàni cachitnùhu-nsi xì-nsiá meru palabra cutiacu ndiaha anima-nsià, dandu amádi iyuhu nduá nú ni cuáha-nsia nsiùhù iyuhu ñà-cutiacu-nsi ñuhíví yohó. ¹² Te nú ndoó nèhivì dava ga iá derechu-xi càcàn-nè ñà-jaàn nùù-nsiá, dandu ¿amádi chicá iá stná derechu xi nsiùhù sàhà ñà-jaàn?

Doco còó; có-xìcàn-nsi ni-iñàha nùù-nsiá, mate iá ndisa derechu xi-nsi. Cuisì quidándéé ini-nsi, còtó nú ni càcàn-nsi iñàha cadiàmà nùù nèhivì, te mà cúníndisâ gá-nè razón ndiaha xí Cristu.

¹³ Ádi sá-ináhá stná-nsià nansa xíquida dùtù quida-xi chuun ì veheñùhu (xi nècuàchì raza Judea), xixí-né promesa sàà yucán. Vachi dùtù xinúcuáchí nùù mesa ì ndé xixìn quisì nduú promesa, níhì-né iyuhu cuñu mà. ¹⁴ Ñàyùcàndùá, nàhà claru sàni chitnùnì ini Stoho-ndà Señor ñà-ducán quida stná nèhivì cachitnùhu razón ndiaha, divi sàhà chuun quidá-némà icúmí-nè nihì stná-nè ñà-cutiacu-nè. ¹⁵ Doco yùhù, cóni xíquèn ñà-jaàn nùù-nsiá, mate iá derechu xi. Ni màsà cútúxí stná inì-nsia a tiaa carta yohó ñà-quidé reclamu ñà-ndùú derechu xi. Còó, chicá vaha dihna ni cuí, te (màdiá quideajàn), vachi nú ducán, dandu mà cúí gá cachì xì nèhivì ñà-ndùá cudí guá inì cachì xì-né, (divi ñà-có-xíquèn ni-iñàha).

¹⁶ Ñà-ndáà nduá, razón ndiaha xí Dios nduá cachitnùhi; doco có-nihnú inì camáni nèhivì yùhù sàhámà, vachi nihnú inì ñà-fuerza cachitnùhi palabra mà, te ndahví (gà cuú inì) nú màsà cáchitnùhi razón ndiaha ma. ¹⁷ Ñàyùcàndùá, nú cuisì yùhù nì chitnùnì inì cacanui xì palabra mà nì cùí, dandu vihini coo ñà-cunduu nahi raya xi. Doco nú nihnú inì ñà-fuerza quide chuun ma, dandu sàhájàn cundáà ini-ndà iin chuun ì nì nihí nùù mii-yá nduá. ¹⁸ Doco te nú ducán nì nihí chuun ma, dandu ¿índù iñàha cunduu tnùmanì nihítáhví? Pues, divi ñà-uun-ni cachitnùhi xì nèhivì razón ndiaha xí Cristu, te có-quiyàhvi, mate iá derechu xi càquàn, doco có-xíquèàn nùù-né.

¹⁹ Yùhù, libre ié; còò ni-iin ana cachi xí nansa quide. Doco nihnú inì ñà-ié` sujetu nùù nsidaa nèhivì áma vihini sàà stná-nè cunchicùn-nè ichì mii-yá. ²⁰ Yùhù, voluntad

xi chívàha stnâi estilu xi nècuàchì raza-xi Judea na hora cutnâhî xî-né, áma sáa dava-ne cunindisá stná-nè. Ñà-jaàn nduá quidé mate núu yùhù có-ndiàà gà ley sànaaha xî-némà, doco voluntad xi mií nchícuiàn áma sáa stná dava-ne cunindisá stná-nè. ²¹ Daaní, nú ié cutnâhî xî nèhivì có-nchícùn estilu xi ley mà, dandu có-nchícùn stnâi-ñà, áma (chíndéé stnâ mà) ñà-cunindisá stná dava-ne ichi-yá. Doco màsà cúníhnú inì-nsia ñà-ndúí iin nèhivì còò ni-iin ley xi Dios núu-xí; còò, vâchi nchícùn ndisa stnâi ley xi Cristu. ²² Daaní, na ié cutnâhî xî nèhivì mà-fuerte anima-xi, dandu quidá stnâi na quidá mii-né, áma níhí dacuní stnâi dava-ne ichi váha. Vâchi ducání quidé xî nsidaa nèhivì: nacua quidá mii-né, ducán quidá stnâi, áma sáa stná-nè càcu anima-nè. ²³ Nsidaa ñà-jaàn quidé sàhà-ñá chicá quee tñũñuhu xî razón ndiaha xî-yá, dandu nihitâhvì stnâi iin ñà-ndiaha sàhà palabra mà.

²⁴ Sà-ínáhá-nsiâ, na xinú tècuachi carrera, cuisì imindaa-té níhì xî premiù, mate cuáhà-té nì dàdávà stnahá-te. Pues ducání iá stná xî ndohó, xiñuhu cuàhandee ini-nda, dandu nihitâhvì stná-ndà núu-yá. ²⁵ Daaní, nú cuàhàn tècuachi ma dadavá stnahá-te ducán, xíndiaa stná-te mii-té, có-quidá ndevàha-tè xî mii-té (áma níhì-té cóo fuerte-te). Te ¿índù chuun? Divi sàhà-ñá cuní-te níhì-té (iin premiù tii) mà cúnáhá ni-iin ratu, iin sìcáté ndahà cuií yutnú cuñuhu òinì-té. Doco ndohó, iin corona ndiaha mà nunca cutuhú nduá níhì-ndà nú ni cuàhandee ini-ndà (cunchicùn-ndà mii-yá). ²⁶ Ñàyùcàndúá, yùhù sàhandee cahnú inì, nahi tè-xinú carrera, doco ináhî índù núu-xí cuàhìn. Te na quidá stná tècuachi ídiquí box, ducán sàhandee stná inì, doco có-índiquí uin; ináhî ñà-nduá quidé. ²⁷ Sadí núu ñà-xíhoé quide. Có-sâhi ñà-quida ndevàhi xî mií, còtó mà nátùì guè núu mii-yá mate cuáhà gá sàni càhìn xî nèhivì dava ga sàhà ichi-yá.

10

Màsà cáhví-ndá figura nahi nìsa quida nèhivì Israel sànaaha na ní caquee-ne ñuu Egipto

¹ Ñáni, cuní cundaà inì-nsia nansa nì cuu xi nèhivì sànaaha, nsidanicuú-né (nì chindee Dios-nè), nìsa xìca-ne tìxi còndàhvì iin vìcò xî-yá, te nsidaa-né nì yàha uun stná-nè mahì mar yucán. ² Ñàyùcàndúá, na ian cùu-xì-ndà na cuhî-ndà, ducan quida-nda cuenta sàhà mii-né na ian nì cuhì stná-nè tìxi vìcò mà xî ini mar mà, te ducán nì nanduu-ne nèhivì xî Moisés. ³ Daaní, iin-ni nìsa itiacu stná nsidaa-né ñà-nduá nì sàhatahvì Dios-nè, ⁴ te iin-ni nìsa xihì stná-nè tècuí ndiaha, divi tècuí nì cana núu iin cavà. Te cavà mà, seña nì sandua nahi Cristu, vâchi nì cutnahá stná-yà xî-né ichi cuàhàn-nè. ⁵ Pues mate ducán nì cuu xi-né, doco cóni ndóo ini Dios xî modo xi-ne, te ñàyùcàndúá cuáhà sàstnùhù-né nì xihì núu yucù yucán.

⁶ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nduá nì cuu xi nèhivì sànaaha ma, divi sàhà-ñá cundaà ini ndohó vichi nduá, màdí nchihò stná ini-ndà quida chicuéhè-ndà na ian nì quida mii-né. ⁷ Ni màsà cáhví stná-ndà figura na ian nì quida dava-ne, vâchi ducán nacání tutu ì: “Nì sàcùndoo-ne nì xixi-ne, te nì xihì-ne, dandu después nì ndacuítà-ne nì ìtasaha-né (núu figura xi-ne)”, cachá. ⁸ Ni màsà cáhàn-ndà xì ana cóni nándàhà xì-ndà nacua nìsa quida dava nècuàchì yucán, vâchi después nì xihì òcò ùnì mil-nè iin quivì-ní. ⁹ Ni màsà quidá canúú-ndá ñà-có-cuní Stoho-ndà Señor, vâchi ducán nì quida dava-ne, te sàhájàn nì ndecoyo cuáhà còò, nì tñii-siné, te nì xihì-nè. ¹⁰ Ni màsà cáhàn ndiaa-ndà (diquì-yá) nacua nì quida dava-ne, te nì ndañuhu cuáhà-né nì quida ángel xi-ya.

¹¹ Cunaha-nsiá, nsidaájàn nì cuu xi nècuàchì sànaaha ma sàhà ñà-nì cundáà ini-ndà (màsà quidá stnâ-ndà ducán). Vâchi divi sàhà ndohó nì tiaa nsidaámà núu tutu ì sàhà-ñá cundaà ini-ndà nansa quida-nda quivì vichi na xínu tiempu. ¹² Ñàyùcàndúá, nú nihnú ini-ndà sà-lá vâha-nda núu Dios, dandu ni caquín-ndà cuidadu còtó sàa-ndà quida stná-ndà iin cuàchì có-nihnú ini-ndà. ¹³ Nsidaa ñà-nduá yáha-nda vichi, cuisì ñà-ndòhó stná nsidanicuú nèhivì ñuhivì nduá. Te vâtùni cahvi vî-ndà xî-yá ñà-mà cuáha-ya cuu xi-nda ñà-nduá mà cundéé ini-ndà sàhà-xí. Còò, vâchi (nú cuàhàn-ndà quida-nda iin cuàchi ni cuí), dandu siempre datúí Dios nansa càcu-nda núájàn sàhà-ñá vâtùni quidandee ini-ndà. ¹⁴ Ñàyùcàndúá, cuidadu ni cundóo-nsiá, ñani màní; màsà nunca cahvi-nsiá ni-iin figura.

Cuisì nùu Dios ni cuàha-nda promesa xi-nda; te màsà cáxi-nda ò cúxí-ndá ñà-ndùá nì chindoo nèhivì nùu figura

¹⁵ Cuàhìn cachi xì-nsiá iñàha, te mii-nsiá cachi-nsiá xì, amádi ndisa á coó, vèchi quidé cuenta xínduu-nsia nèhivì cundáa inì-xi. ¹⁶ Na (nacuítáhvi-ndà, xihì-nda) ñà-ñùhú copa ndiaha ma, te naquímáni-ndà mii-yá. Pues ducan quida-nda, te nihnú ini nsidaa-nda ñà-sàhà ndohó nì xitià nì-yá. Te na xixí stná-ndà pan ì, dandu iin-ni nihnú stná ini nsidaa-nda nansa nì sàha-ya iquicúñú-yà (sàhà-ndà). Sà-ìnáhá-nsiá nsidaájàn. ¹⁷ Ñàyùcàndùá nahi imindaa nèhivì sàni nanduu nsidaa-nda, mate cuàhà-ndà ndoo, vèchi iin-ni pan (ì) xixí nsidaa-nda.

¹⁸ Cundehè-nsiá nansa xíquida nècuàchì raza Israel nú sàni sàha-ne iin quisì nduú promesa, te nì xihì-si nùu mesa ì, dandu después saxí-né cuñù-si. Pues sàhà ñà-sàxí-né promesa mà, nàhà xicà xínduu stná-nè ana (nihnú ini xì religión mà). ¹⁹⁻²⁰ Pues cachì nsidaájàn xì-nsiá, doco có-cuní cachàmà ñà-ìtiácú ndisa figura cahvi nèhivì có-ìnáhá xì Dios, ni có-cuní cachi stná ñà-ndiáá ndisa promesa sàha-neñà. Còó, doco cunaha-nsiá, iá ndisa ana ònduú-xì sàha-ne promesa xi-ne. Divi nùu ñà-malu sàha-neà, màdì nùu Dios. Te yùhù, có-cuní dahuin cunihnu ini-nsiá quisì mà. ²¹ Vèchi còò permisù cuitahvi-ndà coho-nda copa ì xì Dios, te después coho stná-ndà ñà-ndùá sàha-ne ñà-malu; còò. Vèchi còò permisù cuxi-nda pan ì xì Dios, te después cuxi stná-ndà ñà-dàcùxí-nèsi. ²² Mii-nsiá, ¿a ndísá cuní-nsiá dacuídà ini-nsiá Stoho-ndà Dios ducán? ¿A tuxí ini-nsiá chicá fuerte-nsiá nùu-yá? (Doco mà ndísá.)

²³ (Ñà-ndàà nduá), libre iá-ndà quida-nda nacua cudí ini-ndà, doco (xiñuhu nsinuu ini-ndà) màdì nsidaa iñàha nduú iin ñà-vàha. Libre iá-ndà, cachí-ndà, doco màdì nsidaa iñàha nduú iin ñà-cuàhàn chindee xi-nda. ²⁴ Ñàyùcàndùá, màsà nándúcú-ndá ñà-ndùá cudí inì-ni mii-nda; chicá ndiaha nanducu-nda nansa chicá yàha vaha ñanìtnaha-nda.

²⁵ Nsidaa cuñu dicó tè-dicó yàhvi, vètuni caxì-ndàñá. Còò necesidad nacani ini-ndà ndàcàtnùhù-ndà sàhàmà, ²⁶ vèchi Stoho-ndà Señor nduú stoho nsidanicuú iñàha iá ñuhiví yohó.

²⁷ Daaní, na cánà-ndà cùhùn-ndà iin vicò iá vehe iin tiàa có-xiníndísá-xí-yâ, te cudí ini-ndà cùhùn-ndà, dandu vètuni caxì stná-ndà nsidaa ñà-ndùá taxí nècuàchimà; ni màsà ndàcàtnùhù-ndà sàhà comida mà; màsà nácánì ini-ndà sàhá. ²⁸ Doco vihini cachi iin nèhivì xì-ndà: “Cuñu yohó, promesa nì sandoo nùu figura cahvi-né nduá”. Pues nú ducán, dandu sàhà nècuàchimà màsà cáxi-nda cuñu mà, còtó cuduchi ini-nè, vèchi vihini quida-ne cuenta nduájàn iin cuàchi. ²⁹ Mate có-quidá mii-nda cuenta ducán, vihini nihnú ini mii-né ducán.

Doco ndohó, vihini cachi-ndà ñà-libre iá-ndà, te màdiá fuerza icúmí-ndá quida-nda ñà-ndùá cuní inga nèhivì cachí ì gá inì-xi. ³⁰ Vèchi naquímáni-ndà Dios sàhà ñà-ndùá saxí-nda, ñàyùcàndùá còò ñà-disàhà-xì cundoo nèhivì cuitnùhu-nèndó sàhà ñà-ndùá saxí-nda. ³¹ (Vihini cachi-ndà ducán, doco de todos modos), nsidanicuú ñà-ndùá quida-nda, sàhà ñà-nì quèé gá tñùñuhu ndiaha xì Dios ni cúndúá, a ducán saxí-nda ò xihì-nda iñàha, te ò ndéni iñàha ni quida-nda. ³² Màsà dácùdúchí ini-ndà ni-iin nèhivì, a ducán nduú-né iin nècuàchì raza Judea, ò iin nèhivì inga raza (có-xiníndísá), te ò iin nèhivì cahvi víi xi-yá. ³³ Iin-ni ni quidá stná-nsiá nacua quidá yùhù, có-nàndúquí ñà-cudí inì míí, cuisì-ní quidé lucha ñà-màsà cùdúchí ini nèhivì sàhí, dandu vihini sàà stná-nè càcu anima-nè.

11

¹ Ñàyùcàndùá, nacua quidá yùhù, ducánì quida stná mii-nsiá, vèchi divi Cristu nduú ana nchícuìn.

Nansa xiñuhu quida nècuàchì ñahà na natácá-ndà

² Cuaha-ni quidá-nsiá, ñánì, vèchi iin-ni nsinúú inì-nsia yùhù, te nsinúú stná inì-nsia palabra nì cachi xì-nsiá ñà-chivàha-nsia. ³ Te vichi cuní cundàa inì-nsia ñà-divi Cristu nduú ana dandacú nùu nsidaa nècuàchì tiàa, te nècuàchì tiàa nduú ana dandacú nùu nècuàchì ñahà, ducánì nacua dandacú stná Yua-nda Dios nùu Cristu. ⁴ Cunaha-nsiá,

có-nduá ducán càcàn tàhvi iin tiàa nùu Dios nú ñuhú-né mbelu, ni mà váha cachitnùhu stná-nè razón xi-ya nú ñuhú-néamà, vachi có-nduámà tnùñuhu xí dìni-né. ⁵ Doco nècuàchì ñahà, nú xícàn tàhvi-né, ò cachítñuhu-ne razón xi-ya, te có-ìdàhvi dìni-né ni-ìñàha, dandu xiñuhu cucahan núu-né sàhà dìni-né, vachi davani queámà na ian sàni dàtè tehe-né. ⁶ Vachi nú có-ìdàhvi dìni-né ni-ìñàha, dandu chicá vaha ni dátè cuati dìni-né. Te nú ni cúcàhán núu-né dàtè cuati-né, ò dàtè tehe-né, dandu xiñuhu ni cùdàhvi dìni-né. ⁷ Iin nècuàchì tiàa, có-xiñùhù cudàhvi dìni-né, (na xícàn tàhvi-né), vachi nacua iá mii-yá ducán ni quidayucun-yànè, ñàyùcànduá, xiñuhu tavà-né tnùñuhu xí-yá; doco nècuàchì ñahà, tnùñuhu xí nècuàchì tiàa tavà-né, ñàyùcànduá (xiñuhu ni cùdàhvi dìni-né). ⁸ Vachi màdì (iin iquì) nècuàchì ñahà ni cùyúcùn nècuàchì tiàa. Còò. Iquì tiàa ni cuyucun nècuàchì ñahà. ⁹ Te divi sàhà-ñá chindee-né ì-né, ñàyùcànduá ni sàcòo-ne, màdìá ni sàcòo tiàa ñà-chindee-né nècuàchì ñahà. ¹⁰ Ñàyùcànduá, xiñuhu cudàhvi dìni nècuàchì ñahà, te cunduamà seña ñà-íá ana dandàcù-xì núu-né. Te sàhà stná (indéhe) ángel xi Dios, ñàyùcànduá xiñuhu quida stná-nè ducán. ¹¹ Doco có-càchí ñà-cuisì nècuàchì tiàa nduú ana ndiaá, ni có-càchí stná ñà-cuisì nècuàchì ñahà ndiaá stná; còò, vachi nú ndoo-nda nùu Stoho-ndà Señor, dandu iin-ni xiñuhu stnahá nsidaa-nda. ¹² Ñàyùcànduá, mate iin (iquì) nècuàchì tiàa ni sàcòo nècuàchì ñahà, doco vichi nècuàchì ñahà nduú ana datúinuú xì nècuàchì tiàa. Doco cunaha-nsiá, mii Dios nduú ana chítñùnì inì-xi sàhà nsidanicuú ñàha.

¹³ Mii-nsiá cachi-nsiá xí nansa tuxí inì-nsia: ¿a vátuni iá cahan-nsiá nú ni càcàn tàhvi iin nècuàchì ñahà nú uun-ni iá dìni-né? ¹⁴ Pues, nsidaa-nda, ducánì ináhá-ndá cucàhán núu iin nècuàchì tiàa nú ni ndunaní idídini-né. ¹⁵ Doco nècuàchì ñahà, còò, cuàhà gá cudí ini-nè nú naní idídini-né, vachi na ñàha ídàhvi dìni-né nduá, te ducán ni nihítàhvi-né coo-ne. ¹⁶ (Pues ñà-jaàn nduá cachí xì-nsiá), doco nú có-ndòo ini iin nèhivì xì palabra yohó, dandu ni cúnáhá-nê cuisì ñà-jaàn nduú estilu xi-nda, te divi ñà-jaàn nduú stná estilu xi nsidaa gá nèhivì cahvi xi Dios.

Nansa ni cachi Pablo xi nècuàchì ñuu Corinto ñà-có-quidá víi-né na nacuitàhvi-né Cena ì xi Stoho-ndà Señor

¹⁷ Vichi cuàhìn cachi xì-nsiá ñàha, doco màdìá ndeníhí vahi mii-nsiá nduá; còò, vachi cunaha-nsiá, có-queé víi na natácá-nsiá; mal queá. ¹⁸ Primeru cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà-ñá tucu tucu nihnú ini iin iin grupu-nsiá, vachi ducán cachí nèhivì xí, te tuxí inì vihini ñà-ndáá ndua. ¹⁹ Vachi vihini cachi stná-ndà ñà-ìcúmí coo itnii grupu nùu-nsiá sàhà-ñá cundaà vaha ini-ndà ana xínduu nècuàchì chicá ndiaá, (doco màdì ñà-càhàn sàhnù-ndà cunduajàn). ²⁰ Ñàyùcànduá, yùhù cachí, màdìá nacuitàhvi ndisa-nsia Cena ì xí Stoho-ndà Señor nduá na natácá-nsiá jaàn. ²¹ Vachi cada iin iin-nsia, yachì quesáhá-nsiá xixí-nsiá ñà-nduá nihí iin iin-nsia, te dava ga nèhivì, ni có-sàa comida xi-ne, te dava ga-nè, dècuèndè xihí-né. ²² Cunaha-nsiá, vehe-nda nduú lugar ndé ndiá ìcà-ndà cuxi-nda ducán. Màsà quidá-ndá relaju na natácá-ndà, vachi nèhivì xí Dios xínduu-nda. Ni màsà dándúcàhán-ndá ñanìtnaha-nda nduú nècuàchì ndahví. Pues, ¿nansa tuxí inì-nsia? ¿A cuàhìn ndenihi vahi-nsiá sàhà ñà-nduá quidá-nsiá? Còò, mà quidéà.

Nansa ni quida Jesús Cena ì primeru

²³ Nùu meru mii Stoho-ndà Jesús ni nihí palabra nacání nansa ni quida-ya na ní sanduu ñuú quivì ni càhìn-teyá. Te divi palabra yucán nduá sàni nacani xì-nsiá, nansa ni tnii-ya pan, ²⁴ te ni naquimanì-yá (Yua-yá) sàhà-ñá, dandu ni dàcuàchí-yàñà, te ni cachi-yà: “Nahi iquicúñú míí nduá yohó, te divi iquicúñù nduá sáhatahví sàhà mii-nsiá. Te nacua quidé vichi, divi ducán ícúmí-nsiá quida stná-nsiá sàhà-ñá nsinuu inì-nsia yùhù”, ni cachi-yà. ²⁵ Daaní, na ní nsihi ni xixi nsidaa-né, dandu ni tnii-ya pocillu, te ni cachi-yà: “Ñà-ñuhú pocillu yohó nduú seña xi ichì saa nacóí cunchicùn nèhivì, vachi nahi ní nduá. Te cada coho-nsia ndutè yohó, dandu nsinuu inì-nsia yùhù”, (ni cachi Stoho-ndà Señor). ²⁶ Te ndisa, cada xixi-nda pan mà, te xihì-nda ndutè ì mà, ñà-jaàn nsinúú ini-ndà ñà-nì xihì-yà (sàhà-ndà), te iin-ni ícúmí-ndá quida-nda ducán dècuèndè cachi sàa quivì naxicocuñin-yà.

²⁷ Ñàyùcàndüá, nú cuní-ndà nacuitahví-ndà cuxi-nda pan xi Stoho-ndà Señor, ò coho-nda yà-ìlì xí-yá, dandu màdiá nansa ni nì cui ni quida-ndañá, vàchi nú ducán, dandu cuàchi cundua, vàchi ñà-cóni chívaha-nda tñũñuhu xí iquicũñú-yà xì nìi-yá nduá. ²⁸ Ñàyùcàndüá, xiñuhu nacani vaha ini-ndà, te ndundoo anima-ndà, dandu vátuni nacuitahví víi-nda pan mà, te coho-nda yà-ìlì mà. ²⁹ Vàchi nú có-nìhnú ini-ndà pan mà nduú nahi cuerpu xi-ya xìxì-ndà, te xihí stná-ndà yà-ìlì mà, dandu dacuidá cuàchi-nda mii-nda na quida-nda ducán. ³⁰ Pues, divi ñà-jaàn nduú meru ñà-disáhà-xí cuhí cuàhà-nsiá, te ndohó-nsiá quidá cuèhè; dècuèndè sàni xihí stná dava-nsia. ³¹ Chicá vaha nacani vaha ini-ndà, te ndundoo víi anima-ndà antes, dandu mà níhì-ndà castigu. ³² Doco te nú níhì-ndà iin castigu nùu-yá, divi ñà-sáha-yàndó conseju nduájàn sàhà-ñà màsà ndáñúhú dahuun-nda nahi dava ga nèhivì ñuhivì.

³³ Ñàyùcàndüá, na natácá-nsiá, cundiatu-nsia cundoo nsihi-nsia, ñáni, dandu vátuni cuxi-nsia. ³⁴ Doco nú xihí ndisa iin nèhivì doco, dandu chicá vaha ndè vehe-ne ni cuxí-né, te màdiá níhì-nsiá castigu na natácá-nsiá cundua. (Ñà-jaàn nduá cachí xì-nsiá vichi) ndè cachi nasai yucán, dandu ndatnuhu gué xì-nsiá sàhà chuun iá gà.

12

Nansa iá ñà-ndüá níhítáhvì ndiaha-nda cutáhvì-ndà nùu Espíritu ìlì

¹ Yùhù cuní cundaà ini-nsiá sàhà ñà-ndüá níhítáhvì ndiaha-nda nùu Espíritu ìlì, ñáni. ² Sà-ínáhá-nsiá nansa nì saquida-nsia antes na táñáha ga cunindisá-nsiá mii-yá, cuiisì nacua nisa cachi nèhivì xì-nsiá, ducán nisa quida-nsia, nisa cahvi-nsiá cuàhà figura xì yùu, mate có-càhàn mà. ³ Ñàyùcàndüá, cuní cundaà ini-nsia palabra yohó: nú ndisa Espíritu ìlì xí Dios nduú ana chindéé xí-ndá càhàn-ndà, dandu mà nunca cachi-ndà sàhà Jesús ñà-có-ndiáá-yà. Te davani stná, nú màsà chindéé Espíritu ìlì ndohó, dandu mà cúí cachi-ndà: ñà-cuisì Jesús nduú Stoho-ndà Señor (dandacú inicutu).

⁴ Cunaha-nsiá, nsidanuu clase ñà-ndiaha sàni níhítáhvì-ndà nùu-yá, doco imindaa Espíritu ìlì xí-yá nduú ana nì dácútáhvì xì-ndáñá. ⁵ Te cuàhà gá stná modo xinúcuáchí iin iin-nda nùu-yá, doco imindaa-ní Stoho-ndà Señor nduú ana xinúcuáchí-ndá nùu-xí. ⁶ Te cuàhà gá stná chuun ndiaha quidá Dios ini anima iin iin-nda, doco imindaa-yá nduú ana quidà-xì nsidaájàn. ⁷ Te iin iin-nda sàni níhítáhvì nansa chindee ndiaha Espíritu ìlì ndohó sàhà ñà-vàha xi nsidaa-nda. ⁸ Dava-nda, sàni níhítáhvì-ndà ñà-càhàn nchichí-ndà. Te dava-nda, sàni níhítáhvì-ndà ñà-cundaà tui ini-ndà, doco mismo mii Espíritu ìlì nduú ana chindéé xí-ndá ducán. ⁹ Daaní, dava tu-nda, nùu mismo Espíritu ìlì sàni níhítáhvì ndiaha-nda cucumi váha-nda fe; te dava tu-nda, nì níhítáhvì-ndà dandúvaha-nda nèhivì, doco mismo Espíritu ìlì nduú ana nì sàhatahvì xì-ndà ducán. ¹⁰ Te ò vihini nì níhítáhvì-ndà quida-nda milagru ndiaha, te ò cachitnùhu-nda ñà-ndüú razón ndiaha xí-yá. Te dava ga tu-nda, vátuni cundaà ini-ndà a díví Espíritu ìlì, ò iin ñà-malu nduú ana quida-xi ñàha. Daaní, dava tu-nda, tùha-nda càhàn-ndà inga dàhàn sàà, te dava ga tu-nda cachitnùhu-nda nansa cuní cachi dàhàn sàà mà. ¹¹ Doco nsidanicuú ñà-ndüá nì níhítáhvì-ndà mà, divi Espíritu ìlì nduú ana chindéé xí-ndá quida-nda ducán, te iin iin-nda níhítáhvì-ndà según nansa chítñuní ini-yà cuàhatahvì-yándô.

Nahi iquicũñú mii-yá xínduu nsidaa-nda

¹² Ndohó, iá ndahà-ndà, te iá sàhà-ndà; cuàhà ñàha sàni níhì iquicũñú-ndà cucumiá, doco mindaa cuerpu xi-nda nduá. Mate cuàhà ñàha quidá, doco imindaa-ní cuerpu nduá. Pues, ducán iá stná Cristu xì ndohó na ian ndohó xì iquicũñú-ndà. ¹³ Vàchi nsidanicuu-nda, nahi iin-ni cuerpu xi mii-yá sàni nanduu-nda na ní nduhii anima-ndà nì quida Espíritu ìlì xí-yá. Vàchi iin-ni Espíritu ìlì sàni níhítáhvì ndiaha nsidaa-nda, ò xínduu-nda nècuàchì raza Judea, te ò nècuàchì inga raza, có-quidámà, ò xínduu-nda nècuàchì libre, te ò nècuàchì ndoo ana dándàcù-xì nùu-xí.

¹⁴ Sà-ínáhá-ndá, iá ndahà-ndà, iá sàhà-ndà; màdi uun-ni iá iquicũñú-ndà. ¹⁵ Pues (nú ni cúí càhàn) iin sàhà-ndà, vihini cachà: “Còó; yùhù, có-nduí iin ndahà, ñàyùcàndüá,

có-ndùí cuerpu yohó”. Pues mate ducán ni cachá, doco iin-ni nduá sàhà-ndà. ¹⁶ Te nú ni cachí stná tùtnù-ndà: “Còó, yùhù, có-ndùí iin nduchìnùù, ñàyùcànduá có-ndùí cuerpu yohó”. Pues, mate ducán ni cachá, doco divi iin-ni nduá tùtnù-ndà. ¹⁷ Vàchi nú cuisì nduchìnùù-ndà ni cúndúú inicutu-nda, dandu ¿nansa cui tiacu-ndà? Te nú cuisì tùtnù-ndà ni cúndúú-ndá, dandu ¿nansa cui sahan iñàha òitnì-ndà? Mà cúí. ¹⁸ Ñàyùcànduá, sàni quidavàha Dios iquìcúñú-ndà xì nsidaa ñà-nduá xichuân, te nsidaámà iá chuun quidá según nansa ni chitnùní ini-yà. ¹⁹ Vàchi nú cuisì iin-ni chuun ni cúí quida cuerpu xi-nda, dandu mà cúndúú ndisa-nda nèhivì. ²⁰ Doco còó, mate iin-ni cuerpu xi-nda nduá, doco nsidanuu clase chuun quidá. ²¹ Ñàyùcànduá, có-íá vaha cachi nduchìnùù-ndà xì ndahà-ndà: “Có-xiñùhí mii-ní”. Ni mà váha cachi stná òitnì-ndà xì sàhà-ndà: “Có-xiñùhí mii-ní”. ²² Còó, vàchi mate iá dava xaan xi-nda tuxí ini-ndà có-xiñùhù guá, doco nahnú chuun quidá. ²³ Te nú iá ndé tuxí ini-ndà mà vícò iá, divi jaàn chicá ndiaá-ndà, te saquín-ndà cuidadu sàhà-ñá màsà cúcáhán núù-ndà. ²⁴ Vàchi ndé vico-ni iá, có-xiñùhù (cundiaa guá-ndàñá). Pues ducán ni chitnùní ini Dios coo cuerpu xi-nda sàhà-ñá chicá cundiaa-ndà ndé xi-nda có-ndiaá cachí-ndà mà. ²⁵ Dandu nsidaa ndahàsàhà-ndà, icúmíá chindee tnahá, te iin-ni coo vii iquìcúñú-ndà. ²⁶ Vàchi mate imindaa lugar xi cuerpu-ndà ndohó, doco inii iquìcúñú-ndà cuú stná sentir. Te nú cudí ini iin xaan xi-nda nahi ndahà-ndà, dandu inii cuerpu xi-nda cudí stná inià.

²⁷⁻²⁸ Pues vichi cachí xì-nsiá ñà-nahi iquìcúñú Cristu xínduu nsidaa ndohó nècuàchì cahvi xi-yá, te iin iin-nda sàni sàhatahvì-yá chuun quida-nda núù-yá nacua quidá sàhà-ndà, ò ndahà-ndà. Dihna nsiùhù nècuàchì apóstol sàni ñihítàhvì-nsí ñà-cacuanu-nsi quida-nsi chuun xi-ya. Daaní, nchícùn gà ana xínduu nècuàchì cachít-nùhu razón ndiaha xí-yá. Daaní, nchícùn gà nècuàchì chináhá palabra ò. Daaní, ndoó stná nècuàchì quidà-xì milagru, xì stná nècuàchì dandúvaha xi-nda. Te ndoó stná nècuàchì xicánúú chindéé xí ñanìtnaha-xi, xì stná nècuàchì dandacú, xì stná nècuàchì cáhán inga dàhàn sàà. ²⁹ Pues, nàhà xicà màdi nsidaa-nda ni ñihì-ndà chuun cunduu-nda apóstol; ni màdi nsidaa-nda tùha-nda cachitnùhu-nda razón ndiaha xí-yá, te màdi nsidaa stná-ndà tùha-nda chinaha-ndà nèhivì; còó. Ni màdi nsidaa-nda quida-nda milagru, ³⁰ ò dandúvaha-nda nèhivì. Ni màdi nsidaa stná-ndà cáhàn-ndà inga dàhàn sàà, ni mà túha nsidaa-nda cachitnùhu-nda nansa cuní cachi dàhàn sàà mà. Còó. ³¹ Doco de todos modos, iin iin-nda xiñuhu cudí cuáhà ini-ndà ñihítàhvì-ndà màs gà ñà-chicá ndiaha sàni cachí mà. Doco cunaha-nsiá, iá inga ichì chicá nsiha cunchicùn-ndà, te vichi cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhámà.

13

Divi ñà-cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà nduú ichì chicá nsiha

¹ Ni cachí-ndà sàni ñihítàhvì-ndà càhàn-ndà nsidanicuú dàhàn ñuhivì xì ndé stná dàhàn ángel, doco nú có-cùú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, ni mà cúndiaá nsidaámà, vàchi ducán queé ñà-càhàn-ndàmà (nahi ruidu-ni), na ian cadì úún iin càa, ò iin platillu.

² Te ò vihini sàni ñihítàhvì-ndà cachitnùhu-nda razón ndiaha, te sànihì stná ini-ndà sàhà nsidaa chuun nsiha chicá dèhé, te ináhá stná-ndà nsidanicuú iñàha, te iin-ni icúmí vaha-nda fe, dècuèndè vètuni dandacu-nda, te cuxio iin yucù. Doco te nú có-cùú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, dandísá uun-ni nduú nsidaa ñà-nduá tùha-nda quida-ndama. ³ Te nú ni dasán nsíhí-ndá ñà-cuicà-ndà, te ò ni cuáhà-nda coco-nda (sàhà iin chuun vaha), doco te nú có-cùú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, ni-iyuhu mà cúndiaá nsidaámà.

⁴ Cunaha-nsiá, nú cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, dandu mà úhì coo calma-ndà xì nèhivì, te cuhi ini-ndané. Te mà cúmbìdia stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, nú ducán. Ni mà cútúxí stná ini-ndà mii-nda nduu-nda mii-nda, ni mà cúndaa cuadú stná-ndà. ⁵ Vàchi nú cuú ndisa ini-ndà sàhà iin nèhivì, dandu mà quidá-ndá ni-iin ñà-quini xi-né. Ni mà cóo interesadu stná-ndà, ni mà cuídà yàchì stná ini-ndà sàhà-né, te mà chùhún stná ini-ndà sàhà-né. ⁶ Vàchi cunaha-nsiá, nú cuú ndisa ini-ndà sàhà iin ñanìtnaha-nda, dandu mà cudí ini-ndà nú ni quidá-né iin ñà-có-ndiaá. Còó, ñà-cunchicùn vii-né ichì ndàà nduá cuní-ndà quida-ne, nú cuú ini-ndà sàhà-né. ⁷ Te nú màni-né núù-ndà ducán, dandu mà

úhì quidandee stná ini-ndà sàhà-né; ni mà úhì cahvi stná-ndà xì-né ñà-chicá quida vii-né después, vachi siempre íá tnundé ini, cachi-ndà, te vátùni cucumi-nda paciencia.

⁸ Cunaha-nsiá, vaxi iin quivì, te mà cóó gá necesidad cachitnùhu nêhivì xì-ndà iin razón xi Dios, ni mà cáhàn gà-ndà dàhàn sàà, ni mà cóó cá stná necesidad cachitnùhu-ya xì-ndà iin ñà-có-ìnhá-ndá. Doco ñà-cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, mà nunca ndutámà nùù-yá. ⁹ Quivì vichi, có-ìnhá nsihi-nda nsidaa iñàha; cóó. Stná iin palabra dacáhàn-yà nêhivì, có-ndúámà iin palabra cachitnùhu nsihi xi-nda nsidanicuú iñàha; cóó. ¹⁰ Doco na sàà quivì cununa ndisa ñuhivì, dandu mà cáhàn gà-ndà nsidaa ñà-có-íá nsihi ma.

¹¹ Na tíí, nahi mée nisa cahìn, vachi nacua nacání ini nsidaa-vé, ducán nisa nacani stná inì; ducán nisa nihnu inì. Doco vichi sàni sahnui, te ñàyùcàndúá, có-quidá gué nahi mée. ¹² Te ducán icúmí coo stná xì-ndà después. Váchì quivì vichi indéhe-nda (nansa yáha-nda, doco có-cùndáà vaha ini-ndà), vachi na ian indéhe-nda nùù iin yùtátá có-túí víí, ducán nduá. Doco vaxi iin quivì, dandu mà cóó gá ducán, vachi vivíí-ni icúmí-ndá cundehè claru-ndà mii-yá. Quivì vichi cuisì iyuhu-ní cundáà ini-ndà, doco quivì yucán icúmí-ndá cundáà vaha ndisa ini-ndà nacua cundáà ini mii-yá sàhà ndohó. ¹³ Ñàyùcàndúá, ùni iñàha xiñuhu quida-nda vichi. Ni cúcúmí vaha-nda fe, te ni cúnhnú vaha ini-ndà ñà-siempre chindee-yándô; daaní, ni cúcúú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà. Doco nùù nsì-úni ñà-jaàn, chicá ndiaá ñà-cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà.

14

Nansa ndiá ìcà-ndà quida-nda na cáhàn-ndà inga dàhàn sàà quidá Espíritu ìì

¹ (Ñà-ndáà ndua), xiñuhu cuu stnahá ndisa ini-ndà sàhà-ndà. Daaní, cuní stnáì nanducu-nsiá nansa nihitáhvi gá-nsiá más tãhvi ndiaha xí-yá. Te ñà-chicá cunì nihitáhvi-nsiá nduú ñà-cachitnùhu-nsia razón ndiaha xí-yá. ² Váchì na cáhàn-ndà dàhàn sàà, màdì nêhivì ñuhivì cáhàn xì-ndà. Cóó. Dios cáhàn xì-ndà, doco nêhivì ñuhivì, có-cùndáà ini-nè nansa cachí-ndà. Divi Espíritu ìì chindéé xí-ndá cáhàn-ndà ducán, doco iin chuun íá dèhé nduá cachí-ndà. ³ Doco na cachitnùhu-nda razón ndiaha xí-yá, dandísá nêhivì ñuhivì cáhàn xì-ndà, vátùni chindee-ndané ñà-chicá cunihnu vii ini-nèyà, te chicá nacuahandee ini-nè. ⁴ Doco nú dàhàn sàà nduá cáhàn-ndà na natácá-ndà, dandu ñà-chindee xi anima mii-ni-nda nduámà. Doco na cachitnùhu-nda razón ndiaha xí-yá, dandu nsidanicuú nêhivì nacuahandee inì-xi.

⁵ Mate cudíi inì nú ni cuáhatahvi Dios nsidaa-nsiá ñà-cáhàn-nsiá dàhàn sàà, doco chicá cudíi inì nú ni nihitáhvi-nsiá cachitnùhu-nsia razón ndiaha xí-yá, vachi chicá ndiaha ñà-jaàn. Doco nú ni cáhàn-ndà dàhàn sàà, te después cachitnùhu stná-ndà nansa cuní cachi palabra mà, dandu vátùni, vachi (sàhà-ñá claru íá palabra mà) vátùni nihì stná nsidaa compañeru-ndà iin ñà-vaha xi mii stná-nè.

⁶ Ni cachí-ndà ni sãí ndé ndoó-nsiá, te cuisì-ní inga dàhàn sàà ni cáhàn xì-nsiá. ¿A vátùni chindeámà mii-nsiá, ñáni? Cóó, vachi xiñuhu ñà-nacani claru stnáì xì-nsiá iin palabra sàni dàtnúù ini Dios yùhù, te ò iin palabra nì cundáà túi inì nì quida-ya, te ò nú cóó, iin razón ndiaha nì quixi nùù-yá, te ò iin ñà-vaha cui chinahì mii-nsiá. ⁷ Váchì dècuèndè stná ñà-quidándáá-ndá, ni cúndúá iin pitu, ò iin yutnù cuerda, nú nansa-ni nì cui ni quidándáá-ndáñâ, dandu mà cúndáà ini nêhivì índù yaa tavá-nda. ⁸ Stná corneta sivi soldadu, nú có-sivi vii-té, mà cúndáà ini compañeru-te ñà-sà-íá hora quidayucùn-te cùhùn-te guerra. ⁹ Te ducání stná ndohó na cáhàn-ndà, nú có-cáhàn claru-ndà (dàhàn mii-nda), mà cúí cundáà ini nêhivì nansa cachí-ndà. Uun-ni queamà. ¹⁰ Pues cuàhà gá dàhàn íá ñuhivì, te iin ian vátùni cáhàn nêhivì, te cundáà stnahá ini-nè. ¹¹ Doco nú có-ìnhá-ndá nansa cuní cachi dàhàn cáhàn iin nêhivì, dandu có-cùndáà ini-ndà nansa cachí-nè; nahi nêhivì inga ñuu xicà nduú-né, te ni mii-né, có-cùndáà stná ini-nè ñà-nduá cachí ndohó. ¹² Pues ducání stná mii-nsiá (xì dàhàn sàà cáhàn-nsiá). Yùhù ináhî, yáha ga cuní-nsiá nihitáhvi-nsiá cuàhà iñàha nùù-yá. Doco ñà-chicá xiñuhu nduá nihitáhvi-ndà iin ñà-chindee xi ñanìtnaha-nda natácá xì-ndà. Pues divi tãhvi clase jaàn nduá cunì nanducu-nsiá.

¹³ Ñàyùcàndüá, nú sàtùha-nda càhàn-ndà inga dàhàn sàà, dandu xiñuhu stná ñà-càcàn tàhvi-ndà cuàhatahvi Dios-ndó ñà-cachitnùhu-nda nansa cuní cachi dàhàn mà na càhàn-ndàñá, ¹⁴ vèchi na càhàn-ndà ducán, inì-ni anima-ndà càhàn stná-ndà, xicàn tàhvi-ndà nùu-yá, doco ini sàxìnítùnì-ndà, có-cùndáà ini-ndà nansa cachí-ndà. ¹⁵ Pues, nú ducán nduá, dandu ¿nansa chicá vaha quida-nda? Pues, cuàhàn-ndà càcàn tàhvi-ndà nùu-yá (xì dàhàn) ináhá espíritu xi-nda, doco màdì cuisì ñà-jaàn, Icúmí-ndá càcàn tàhvi stná-ndà nùu-yá xì iin palabra ñà-cùndáà ini-ndà. Stná ñà-coto-nda; cuàhàn-ndà coto-nda (xì dàhàn) ináhá espíritu xi-nda, dandu después coto stná-ndà iin alabanza cundáà ini-ndà nansa cachá. ¹⁶ Vèchi nú naquímànì-ndà mii-yá xì cuisì-ní dàhàn ináhá espíritu xi mii-nda, dandu ùhì cachi nècuàchì mà-túha “amén” (na ní nsihi nì càhàn-ndà), vèchi ni có-cùndáà ini-nè nansa cachí-ndà. ¹⁷ Pues, ñà-naquimanì-ndà Dios, divi naquímànì váha-ndayá, vètùnì iá mà, doco có-níhì ñanìtnaha-nda cundumà iin ñà-vàha xi stná anima mii-né. ¹⁸ Yùhù cachí, ansivéhé Dios, cuàhà gá càhìn dàhàn sàà; chicá càhìn ducán nùu nsidaa mii-nsiá. ¹⁹ Doco nú sàni nataca-ndà ñà-cahvi-nda mii-yá, dandu chicá nsiaha càhìn siquiera ùhùn-ni palabra ñà-cundaà ndisa ini-nsiá, te màdìá ùxìn mil palabra inga dàhàn mà-cùndáà inì-nsia, vèchi cuisì nú cundáà vaha ini-nsiá, dandu vètùnì chinahì mii-nsiá iñàha.

²⁰ Màsà cúníhnú ini-nsiá nahi mée, ñánì. Vètùnì iá nú nihnú iquin ini-ndà sàhà chuun chicuèhè iá ñuhiví; doco (nú chuun sahnú nduá), dandu xiñuhu nacani ini-ndà nahi nècuàchì sahnú, màdì gá nahi mée.

²¹ Nùu tutu ìì dohó cachí mii-yá: “Icúmî càhìn xì nècuàchì raza yohó, vèchi icúmí quixi nècuàchì inga ñuu càhàn inga dàhàn, te cuenta-xi icúmí-nè càhàn-nè xì nècuàchì yohó, doco ni sàhà ñà-yucán mà quíhìn cásù-nè, cachí Stoho-ndà Señor”. ²² Ñàyùcàndüá, ñà-jaàn cundáà ini-ndà seña nduá càhàn-ndà dàhàn sàà, áma cundáà ini nècuàchì có-xiníndísâ. Doco ñà-cachitnùhu-nda razón ndiaha, quidámà chuun sàhà nèhivì sàxìníndísâ, màdì sàhà nèhivì có-xiníndísâ.

²³ Nì cachí-ndà nú sàni nataca-nsiá, te càhàn iin iin-nsia dàhàn sàà, te yucán sàà stná nèhivì có-cùndáà inì-xi, ò nèhivì có-xiníndísâ. Pues ádi icúmí-nè cachi-nè sàni culocó-nsiá. ²⁴ Doco nú cachitnùhu iin iin-nsia iin razón ndiaha xí Dios (dàhàn cundáà inì-xi), dandu dansínúú iniàmàné cuàchi quidá-né, te cundaà ini-nè nansa iá ndisa anima-nè, ²⁵ dècuèndè natùì vate stná ñà-ndüá iá dèhé nì quida-ne antes. Dandu màcùitasisi-né ñà-cahvi-né Dios, te cachi-nè iá ndisa Dios nùu-nsiá.

²⁶ ¿Ndíà nduá cuní cachi nsidaa ñà-jaàn? Pues dohó iá, ñánì: na natácá-ndà, iin iin-nda iá iin alabanza coto-nda, ò iin palabra vaha chinaha-ndà, te ò iin ñà-ndiaha sàni dàcùnì Dios ndohó, ò iin palabra xì iin dàhàn sàà, te ò cachitnùhu iin-nda ñà-ndüá cuní cachi dàhàn sàà mà. Doco nsidaa ñà-jaàn, sàhà ñà-vàha xi nsidaa ana nì nataca ni cundüá.

Nsidaa ñà-ndüá quida-nda na natácá-ndà, xiñuhu quida vñ-ndàñá, màdìá nansa ni nì cui

²⁷ Nú ndoó nèhivì cuní càhàn dàhàn sàà, dandu vètùnì càhàn ùì-nè, ò ùnì-nè, doco màsà yáha ùnì-nè, te nì nsihi iin-ne, dandu quesaha inga-nè. Iin iin-ne ni cùcúmí-nè tiempu xi-ne càhàn-nè. Te xiñuhu coo stná iin ana cachitnùhu nansa cuní cachi palabra mà. ²⁸ Doco nú còò ni-iin-nsia tùha cachitnùhu sàhà ñà-jaàn, dandu màsà càhàn nèhivì dàhàn sàà na natácá-nsiá, cuisì-ní dècuèndè iá mii-né, dandu mii-né xì Dios cunini.

²⁹ Daaní, nècuàchì cachitnùhu razón ndiaha xí-yá, vètùnì càhàn ùì ò ùnì-nè, te nì cúninì nèhivì dava ga, te cachi-nè a vètùnì iá ñà-ndüá nì cachi nècuàchì mà, á coó.

³⁰ Doco nú yucán iá inga nècuàchì datnúù Dios sàxìnítùnì-xi iin palabra ndiaha, dandu xiñuhu cudadí nècuàchì primeru. ³¹ Vèchi nsidaa ana datnúù Dios iin razón ndiaha, vètùnì cachitnùhu iin iin-ne razón mà na hora quidá-né tocar, dandu vètùnì sàà nsidaa-nda cundaà ini-ndà, te nacuahandee stná ini-ndà. ³² Te nsidaa ana sàni nihitáhvi cachitnùhu razón ndiaha, icúmí-nè dandacú-né nùu anima mii-né, (a càhàn-nè, á coó).

³³ Cunaha-nsiá, màdì nansa-ni nì cui quidá ndevàha Dios ñà-ndüá quidá-yá, còò; viví-ni, te cuéyàà-ni nduú modo quidá mii-yá.

Nacua quidá nsidaa nèhivì xí Dios nsidaa lugar ndé natácá-nè cahvi-néyà, (ducán cuní quida stná mii-nsiá), ³⁴ màsà càhàn nècuàchì ñàhà na natácá nsidaa-nsiá ducán, vèchi

còò permisú. Icúmí-nê cunini-ne nacua cachí stná tutu nduú ley xi-ya. ³⁵ Nú cuní-nè ndàcàtnùhù-né, dandu ni cacán tnùhù-né nù nècuàchì vehe-ne nú sàni nasaa-nè vehe. Vàchi có-nduá ducán càhàn iin nècuàchì ñahà na natácá-nsià.

³⁶ Cuní nsiuu inì-nsià ñà-màdì mii-nsiá ònùú-xí ni quésáhá palabra xi Dios. Ni màdì cuisì mii-nsiá ni xiníndísá stná xì palabra mà. ³⁷ Te nú jaàn ndoó nèhivì tuxí inì-xi datnúú Dios sàxìnítùnì-xi, te ò ní nìhítáhvì ndiaha-né cahan-né, dandu xiñuhu cundaà stná ini-nè ñà-divi palabra yohó nduú palabra ni dandàcú Stoho-ndà Señor. ³⁸ Doco nú cò-cuní-nè nacuni-nè ñà-palabra ìì xí mii-yá nduá yohó, dandu ni mii stná-nsià, màsà nácuní stná-nsià-nè ñà-nduú-né ana ni nìhítáhvì ndisa.

³⁹ Ducán iá, ñáni. Yùhù cuní nanducu-nsiá más gà nansa nìhítáhvì-nsiá cachit-nùhu-nsià razón ndiaha xí-yá. Te nèhivì càhàn dàhàn sàà, màsà cádì-nsià nù-né; còò. ⁴⁰ Doco nsidaa ñà-nduá quidá-nsiá (na natácá-nsià), viví-ni ni quidá-nsiàñà, te iin iin-nsià (ni càhàn-nsià) nacua nchícùn stnahá-nsiá.

15

Sàni natiacu ndisa Jesucristu

¹ Ñáni, cuní cundaà vaha ini-nsià sàhà palabra ndiaha ni cachitnùhi xì-nsiá daa. Vàchi ni xinindisá-nsiá palabra mà, te iin-ni dècuèndè vichi quidá stná-nsià seguir ducán. ² Te sàhà stná palabra mà icúmí-nsià càcu-nsià nú iin-ni ni cúníhnú vaha inì-nsiàñà. Vátùnì càcu-nsià, cachí, doco ¿a víhínì uun-ni quee ñà-nì xinindisá-nsiá ducán? (Còò), ³ vàchi cunaha-nsiá, palabra ndiaá ndisa nduá ni cachitnùhi xì-nsiá daa, vàchi divi nduú stná palabra ni nìhí (nù) Cristu, te nacáníamà nansa ni xihì-yà ni nacuida-ya cuàchi-nda nacua cachí nù tutu ìì. ⁴ Dandu ni ndùxin-ya, doco tixi ùnì quivì ni natiacu-yà nacua cachí stná tutu mà. ⁵ Dandu ni ndecunu-ya nù Pedro xì nù stná dava ga nècuàchì dacuahá-yá; ùxìn ùnì ni sanduu-ne. ⁶ Daaní, después ni ndecunu stná-yà iin xichi na ní nataca más ùhùn cientu ñani-ndà. Te cunaha-nsiá, dècuèndè vichi xí-itiacu ìì cuàhà vá nècuàchì mà, doco dava-ne sàni ndàhvà-nè ñuhivì yohó. ⁷ Daaní después, ni ndecunu stná-yà nù Jacobo, xì nù stná nsidanicuú nècuàchì xínduu apóstol. ⁸⁻⁹ Daaní, último ni ndecunu-ya nù yùhù. Díin tiempu ni sandua, màdì iin-ni xi nècuàchì dava ga mà. Vàchi nù nsidaa gá ana ni nìhì chuun nù-yá, yùhù nduí ana chicá có-ndiáá. Ndisa ni nìhì chuun ndiaha nù-yá, doco màdì sàhà-ñà vaha güé` ni sándúá; còò, vàchi yùhù, cuàhà gá nèhivì xí Dios nisa quida quini xí. ¹⁰ Doco sàhà gracia xi-ya ni nìhítáhvì cucumí chuun ìì nù-yá. Te màdì uun-ni sàni quee gracia ni quida-ya mà, vàchi cuàhà gá chuun ndiaha sàni quide, dècuèndè chicá más sàni quide nù nècuàchì dava ga. Doco màdì ndisa yùhù ni quidà-xì nsidaa ñà-ndiaha ma; còò. Divi gracia xi-ya ni chindee xí. ¹¹ Doco có-quidámà, a sea yùhù, ò dava ga apóstol, doco iin-ni xíachi nsidaa-nsì sàhà Jesús ñà-nì natiacu ndisa-ya, te divi palabra jaàn nduá ni xinindisá stná mii-nsiá.

Nansa icúmí-ndá natiacu-ndà

¹² Pues, nú ducán cachí-nsì sàhà Cristu ñà-nì natiacu ndisa-ya, dandu ¿índù chuun cachí dava-nsià ñà-mà cúí natiacu ni-iin nsì? ¹³ Vàchi nú mà cúí natiacu nsì ni cúí, dandu ni cónì natiácú stná mii-yá. ¹⁴ Te nú cónì natiácú-yà ni cúí, dandu uun-ni quee ñà-càhàn-nsì xì nèhivì. Stná mii-nsiá, sàni xinindisá stná-nsiàyà, doco uun-ni quee stná mà ni cúí. ¹⁵ Te nsiùhù tu, na ian tnuhu-nsì cuní cachàmà, vàchi sàni cachi-nsì sàhà Dios ni dñatíácú-yà Cristu. Doco nú mà cúí natiacu ni-iin nsì (nacua cachí dava-nsià), dandu ñà-cónì natiácú stná Cristu nduú stná mà. ¹⁶⁻¹⁷ Vàchi nú mà cúí natiacu nsì, dandu cónì natiácú stná mii-yá, te iin-ni iá ìì-ndà xì cuàchi-nda, cuquídá-xí ni xinindisa-nda, nú ducán. ¹⁸ Te divi ducán stná xì nèhivì xí-yá sàni caxihì, ñà-sàni ndañuhu dahuun stná-nè nduá, nú ducán. ¹⁹ Cunaha-nsiá, nèhivì chicá còò tnùndé inì-xi nduu-nda nú cuisì ñuhivì yohó-ní chindéé Cristu ndohó.

²⁰ Doco (còò, ñà-ndàà cuisì nduá) sàni natiacu-yà; dihna mii-yá ni natiacu-yà, dandu después icúmí natiacu stná cuàhà gá ana ni xihì. ²¹ Sàhà cuàchi ni quida iin tiàa sàhana ni quesaha nèhivì xihì-nè. Doco vichi sàhà (mii-yá) ana ni nanduu na iin tiàa, ñàyùcànduá vátùnì nìhítáhvì stná cuàhà-né natiacu-nè. ²² Vàchi sàhà-ñà nduu-nda descendencia

xi Adán, ñàyùcàndùá xíhì nsidaa nèhivì tiempu vichi. Doco nsidaa ana ndoó ladu xi Cristu, icúmí-nê sàà-nè natiacu-nè quida-ya. ²³ Doco díin nduú quivì nì natiacu Cristu, te díin cunduu quivì quida tocar dava ga nèhivì. Dihna mii-yá nì natiacu-yà, te mii-yá nduú primeru nì cuu xi ducán; daaní, después natiacu stná ndohó nèhivì xí-yá quivì (naxicocuñn-yà, te) cuni-ndáyá. ²⁴ Daa cunduu quivì icúmí-yâ cundee-yá nùu nsidaa ñà-malu cusáhnû, xì nùu stná nsidaa ana itá fuerte, xì nùu nsidaa gá stná ñà-fuerte iá ñuhiví. Daaní icúmí sàà quivì xinu tiempu, te dayáha Cristu chuun dandacú-yá ndè ndahà Yuamánì-yá. ²⁵ Doco antes ñà-jaàn, iin-ni icúmí-yâ cusahnú-yá dècuèndè cundee-yá nùu nsidaa ana xiní ùhì xì-yá. ²⁶ Pues sàhà ñà-yáha ga có-cùdî ini-yà xíhì nèhivì, ñàyùcàndùá por último icúmí-yâ cundee-yá nùu ñà-xíhì-ndà, te mà nunca cui gá-ndà. ²⁷ Vàchi cachí tutu ì ñà-icúmí sàà nsidanicuú iñàha coa sujetu nùu-yá. Doco nàhà xicà màdì Yuamánì-yá coo stná sujetu nùu-yá, vâchi divi Yuamánì-yá nduú ana disáhà-xí nì cundee-yá nùu nsidaa ana xiní ùhì xì-yá. ²⁸ Daaní, nú sàni cundee-yá nùu nsidaa contra xi-ya mà, dandu stná mii-yá, coo stná-yà sujetu nùu Yuamánì-yá, vâchi divi sàhà poder xi yà-yúcán nì cundee-yá ducán. Dandu quivì mà, mii Yua-nda Dios cunduu ana cusáhnû inicutu.

²⁹ Inga casu: dava stná nèhivì, sáhàn-nè cuhî-né cuenta xi nèhivì sàni xíhì. Pues, ¿índù chuun quidá-né ducán, cuhî-né sàhà nsii ma nú ndisa mà cúí natiacu ni-iin nsii ni cui?

³⁰ Daaní, nsiùhù tu, tìxi cuàhà peligru ndoó-nsí nsidanicuú tiempu. (Doco uun-ni queamà nú mà sàà-ndà natiacu-ndà después.) ³¹ Quivì quivì yáha-nsi peligru cui-nsi, ñáni. Ñà-ndàà cuisì nduájàn divi nacua nduú stná ñà-ndácuisì cudî gá inì sàhà-nsiá ñà-iin-ni nchícùn stná-nsiá Stoho-ndà Jesucristu. ³² Yùhù, cuàhà vida nì xinì ñuu Éfeso nùu (nèhivì dana guá nahi) nsicaha. Doco ni mà cúndiáá stná mà (nùí) nú mà nunca sàà-ndà natiacu-ndà. Vâchi te nú ducán, dandu chicá vâha quida-nda nacua cachí dichu: “Nì cuxí vâha-nda, te coho vâha-nda, vâchi tnaa cui-ndà”.

³³ Màsà cuáha-nsia dandahví ni-iin nèhivì-nsiá (ducán, vâchi cachí stná dichu): “Nú chicuéhè nècuàchì nduú compañeru-ndà, dandu cuchicuehe stná modo xi-nda”.

³⁴ Xiñuhu nàcùnihnu vii inì-nsia, (ñáni). Màsà quidá gá-nsiá cuàchi, vâchi sàni cundaà inì, dava-nsia ni có-ínáhá-nsiâ Dios. Ducán cachí xì-nsiá áma ndúcáhán-nsiá (nacua ndiá ìcà-nsiá).

Nansa coo iquicúñú-ndà na natiacu-ndà

³⁵ Doco vihini cachi iin nèhivì: “¿Índù modo cui natiacu iin nsii nú sàni xíhì-nè? ¿Nansa cuàhàn coo iquicúñú-nè?” ³⁶ Pues neciu-ndà nú ni cachí-ndà ducán. Vâchi dècuèndè stná tata chihì-ndà, icúmíâ ndùxan, dandu cuitià. ³⁷ Te tata chihì-ndàmà, có-ndùdává xí ñà-ndùá cuàhàn nacuitià; còó, cutu íin tata uun nduá chihì-ndà, sea nì cúndúá nùni trigu, ò inga nùni. ³⁸ Dandu dacuahnú Dios-ñà, te sàà coa nacua nì chitnùnì ini-yà coa. Te nú sàni sahnua, dandu díin díin nùni cundua según iin iin clase nduá. ³⁹ Pues ducánì iá stná xì cuerpu xi iin iin ñà-íá ñuhiví. Vâchi tucu tucu ndáa nèhivì, quisì, laa, siaca.

⁴⁰ Stná ñà-nchíí itándiaa ansivi, tucu iá nùu ñà-íá ñuhiví yohó. Cuaha-ni iá ñà-íá ansivi, te cuaha-ni iá stná ñà-íá ñuhiví, doco tucu tucu xíndàa vico iin ian. ⁴¹ Ndiaha gá nchíí orá, te viconi iá nchíí yoo, doco tucu nchíí-si. Cuaha-ni iá nchíí stná sìtnúu, doco tucu tucu xíndàa vico iin iin-sì. ⁴² Pues ducán icúmí coo stná xì ndohó quivì natiacu-ndà, tucu nàcòo stná cuerpu xi-nda. Nú sàni ndùxin iin nsii, sívì iquicúñú-nè, doco na sàà quivì natiacu-nè, iin-ni mà cúí gá-nè. ⁴³ Te mate mà cuáhá-ní nisá ìa-ne na ní ndùxin-ne, doco ndiaha gá nàcòo-ne quivì natiacu-nè. Te còò gá ni-iin fuerza iin nsii na ndùxin-ne. Doco nú sàni natiacu-nè, yáha ga fuerte ndiaha nàcòo-ne. ⁴⁴ Iin iquicúñú ñuhiví yohó icúmí-ndá na ndùxin-nda. Doco nú sàni natiacu-ndà, dandu cuerpu ndiaha cundua, vátùnì cundoo-nda gloria. Cuerpu xi-nda icúmí-ndá vichi, iin ñà-cundoo-nda ñuhiví yohó nduá, doco cunaha-nsiá, icúmí coo stná iin ñà-cundoo-nda inga ñuhiví.

⁴⁵ Te dohó cachí stná nùu tutu ìì: “Tiàa nì cuyucun primeru, nì sàcùnduu-ne iin nèhivì itiácú, divi nduú Adán”. Doco iá stná inga ana nduú nahi Adán, divi mii-yá nì quixi nchícùn gà, te nùu anima mii-yá níhitàhvi nèhivì vida ndiaha. ⁴⁶ Doco ¿nansa nisa ìa iquicúñú nècuàchì nì quixi primeru mà? Pues divi primeru nì sàcòo iquicúñú cui coo ñuhiví yohó-ní, te màdì ñà-nduá itiácú ndiaha na iin Espíritu ìì. Còó, siempre nchícùn gà vaxamá. ⁴⁷ Ñàyùcànduá, nècuàchì primeru yucán, ñuhù ñuhiví yohó nì cuyucun-nè; doco ana nchícùn gà nì quixi ma, ansivi ní quixi-ya, te divi Stoho-ndà Señor nduú-yá. ⁴⁸ Nèhivì ñuhiví, nacua nisa ìa xì-né nì cuyucun ñuhù, ducán xíndaa stná-nè vichi. Doco nsidaa nèhivì nduú nèhivì cuenta xi gloria, divi nacua iá mii-yá iá gloria, ducan xíndaa stná-nè. ⁴⁹ Ñàyùcànduá, tiempu vichi ndáa-nda nahi xì-ndà nì cuyucun ñuhù, doco después icúmí-ndá nàcùnduu-nda nacua iá mii-yá iá gloria.

⁵⁰ Doco cunaha-nsiá, na xínduu ìì-ndà nèhivì ñuhiví yohó xì iquicúñú-ndà, tãñáha ga cui sàà-ndà cundoo-nda ñuhiví ìì xí-yá, ñáni. Te ducání stná, nú tãñáha ga dàma iquicúñú-ndà, mà cúí sàà stná-ndà cundoo-nda ndé mà sívì gá iquicúñú-ndà; vachi tiempu vichi sívì-ndà na xíhì-ndà. ⁵¹ Ñàyùcànduá, cuàhìn cachì xì-nsiá iin palabra nisa ìa dèhé antes; cunaha-nsiá, mà sàà nsidaa-nda cui-ndà; doco nsidaa-nda icúmí-ndánadama iquicúñú-ndà. ⁵² Na tiácú sívì corneta último, dandu yáha ga yàchì, na íin cáchì nadàma dahuun-nda. Vachi icúmí sívì corneta, dandu natiacu nsii ñà-mà cúí gà-nè. ⁵³⁻⁵⁴ Tiempu vichi xíhì nèhivì ñuhiví, te sívì-né; doco ndohó, vaxi iin quivì dandu nadàma-nda, dandu nicanicuahàn cunaha iquicúñú-ndà. (Ñà-ndáa nduá), xíhì-ndà vichi, doco nú sàni nadàma iquicúñú-ndà, dandu mà nunca cui gà-ndà. Daaní, (na tiempu sàni níhitàhvi-ndà ducán), dandu ñà-sàni cuu ndisa palabra cachí tutu ìì cundua, vachi dohó cachá: “Vichi ndisa sàni cundee dahuun Dios; mà cundúú gá-ndà nsii. ⁵⁵ Na ní xíhì-ndà, cuàhàn-ndà ndoho fuerte-ndà nì cúí, doco vichi còó. Mate ní xíhì-ndà, doco mà nunca cundee gá tnùndoho ma nùu-ndà”, cachá. ⁵⁶ Pues sàhà ñà-ìá cuàchi nèhivì, ñà-yucán nduá dayúhì xì-né na xíhì-nè. Vachi nacua fuerte iá castigu cachí ley ìì, ducán fuerte icúmí coo stná tnùndoho níhì-né sàhà cuàchi nì quida-ne. ⁵⁷ Doco nùu ndohó, còó, vachi ansivéhé Dios, vátùni cundee-nda nùu nsidaájàn quida Stoho-ndà Jesucristu.

⁵⁸ Ñàyùcànduá, iin-ni xiñuhu-ñá nacua handee ini-nsiá, ñani màní. Iin-ni ni cúníhnú vaha inì-nsiá Stoho-ndà Señor, te quida stná-nsiá cuàhà obra ndiaha xí-yá, vachi ináhá-ndá, màdì úun-ní quee ñà-xinúcuáchì-ndá nùu-yá.

16

Nansa nì xicàn Pablo nùu nècuàchì ñuu Corinto ñà-datacá-nè cooperaciòn sàhà nècuàchì ndahví

¹ Vichi cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà nansa quida tnaha-nda cooperar ñà-chindee-nda dava ga nèhivì xí Dios. Cunaha-nsiá, nacua nì cachì xì nèhivì xí-yá ndoó ladu Galacia, ducán cuní quida stná mii-nsiá. ² Cada quivì domingu xiñuhu tavà cuàán iin iin-nsia iyuhu ñà-nduá sàni quida-nsia ganar, dandu quivì sàì ndé ndoó-nsiá, có-nduú gá ñà-càcàn gà-nsiá dìhùn. ³ Te nú sàni sàì, dandu icúmí stná-nsiá nacàxin-nsia iin ùu nèhivì techuín cùhùn ñuu Jerusalén ñà-cunihì-ne tnùmanì xí-nsiá cùhùn. Te icúmí tìaa stnáì iin carta cunihì-ne cùhùn ñà-nduá iin chuun vaha. ⁴ Te nú tuxí inì vátùni cùhùn stnáì, dandu cutnáhì xì nècuàchì-mà cùhùn-nsì.

Nansa niñnú ini Pablo cacauu ga-nè ñuu te ñuu

⁵ Yuhù niñnú inì quihin ichì cùhìn ladu Macedonia. Te nú sàni yàhi ladu yucán, dandu icúmí sàà stnáì ndé ndoó mii-nsiá ñuu Corinto jaàn. ⁶ Te vihini coo chíxì xì-nsiá jaàn cahín, dècuèndè vihini coi inii tiempu vixin, dandu después chindee-nsiá yuhù cùhìn chicá nùu-xí ndé icúmí cùhìn. ⁷ Vachi có-cuní yàha uin ndé ndoó-nsiá; có-cuní casàhú uin xì-nsiá. Cahnú gà Dios siquiera iyuhu tiempu cuní coi cutnahí xì-nsiá. ⁸ Doco vichi cuàhìn coi ñuu Éfeso yohó dècuèndè nacava vicò Pentecostés; ⁹ vachi ñuu yohó, ndiaha gá-sàni nuna ñuhiví nduá, vachi sà-ìá cuàhà chuun xi mii-yá quida-nsi, mate ndoó cuàhà stná ana xídà inì-xi.

¹⁰ Nú ni sàà Timoteo ndé ndoó-nsiá, quidañuhu-nsiánè sàhà ñà-ni còó-né contentu na iá-nè jaàn, vèchi iin-ni quidá stná-nè chuun xi Stoho-ndà Señor, nahi yùhù.

¹¹ Ñàyùcàndùá, màsà cáhíhì inì-nsianè. Te chindee-nsiánè na naquihin-ne ichì ndixi-ne ndé ié, vèchi ndiatuí-nè nsiaa-nè xì compañeru-nè.

¹² Daaní, ñani-ndà Apolos, cuàhà gá nì sacundahví nùù-né áma cútnáhâ-né xì compañeru-nsi sàà-nè ndé ndoó-nsiá. Doco có-íá-nè dispuestu cùhùn-nè vichi-ni. Ndè iin quivì chicá cusaa-ne, dandu sàà-nè.

Nansa ni cachi Pablo ni casàhú-nè xì nsidaa nèhivì xì Dios ndoó ñuu Corinto

¹³ Cundoo tùha-nsia (ñà-màsà dándáhvì nèhivì-nsiá). Iin-ni cunindisá vaha-nsia, te cunihnu fuerte ini-nsiá, te nacuahandee stná ini-nsiá. ¹⁴ Nsidanicuú chuun icúmí-nsiá xì ñanìtnaha-nsia, màsà nándodó-nsiá cuu manì stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá.

¹⁵ Ináhâ-nsiá sàhà Estéfanos xì nsidaa nèhivì vehe-ne, ñà-xínduu-ne nèhivì primeru nì xinindisa-xi mii-yá jaàn ladu Acaya. Te ináhá stná-nsiá ñà-cuàhà guá voluntad icúmí-nè chindee-né nsidaa nèhivì xì Dios, ñàni. ¹⁶ Ñàyùcàndùá, cuní quidañuhu stná-nsiánè xì nsidaa stná ana nihnú inì-xi nahi mii-né, xì nsidaa gá stná nècuàhì xinúcuáchi nùù-yá, te chindéé sàhà chuun nsiha, cuní quidañuhu víi-nsiánè.

¹⁷ Nì cudì gá inì na ní quesaa Estéfanos xì Fortunato xì Acaico, vèchi mate mànicùì quixi mii-nsiá, doco siquiera mii-né nì quesaa-nè, te sàhájàn sà-ié` contentu. ¹⁸ Sàni nacuahandee ini-nè anímè, te divi ducání tùha stná-nè quida-ne xì mii-nsiá, ináhí. Ñàyùcàndùá, xiñuhu quidañuhu víi-nsiánè, mii-né xì nsidaa gá stná nèhivì nahi mii-né.

¹⁹ Nsidaa nèhivì natácá cèhvì xì Dios ladu Asia yohó, casàhú-nè xì-nsiá. Te casàhú stná Aquila, xì Priscila, xì nsidaa gá stná nèhivì natácá vehe-ne; cuàhà gá (cudí ini-nè) ñà-nddó-nsiá ladu xi mii-yá. ²⁰ Nsidanicuú nèhivì xì-yá (ladu yohó), casàhú-nè xì-nsiá. Te mii-nsiá, nacasàhú stnahá víi stná-nsiá ñà-ndúú-nsiá nèhivì ìì xì-yá.

²¹ Ndahà yùhù Pablo tiaí palabra yohó, te casàhú stnái xì nsidaa-nsiá. ²² Nú iá ana có-cúú inì-xi sàhà Stoho-ndà Jesucristu, dandu ni sàà-nè ndañuhu-né nùù-yá. Te vichi cachí-ndà xì-yá: “Naxicocuñ-ní cuní-nsì, Stoho-nsì Señor”.

²³ Ni cúcúmí víhí-nsiâ gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. ²⁴ Te cuní nsinuu inì-nsia nansa cuú inì sàhà-nsiá ñà-iin-ni xínduu-nda nèhivì xì Jesucristu. Sà-íá.

Tutu Ùì Nì Tiaa San Pablo nùù Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Corinto

¹ Yùhù nduí Pablo, iin nècuàchì nì nihì chuun ì nùù Jesucristu, vèchi ducán nì chitnùnì ini Dios quide. Te yohó cutnáhâ stnâi xì ñani-ndà Timoteo, te cásàhú-nsì xì mii-nsiá nècuàchì natácá cahvi xi Dios ñuu Corinto jaàn, te cásàhú stná-nsì xì nsidaa gá nèhivì xí mii-yá ndoó inicutu ladu Acaya yucán. ² Nùù Yua-nda Dios xì nùù Stoho-ndà Jesucristu nì quixí cuáhà gracia sàhà-nsiá, te ni yáha vaha-nsia nicanicuahàn quida-ya.

Nansa nì ndoho Pablo sàhà ñà-nchícùn-nè Jesús

³ ¡Ansivéhé cahnú Dios xi Stoho-ndà Jesucristu, divi Yuamánì-yá! Te Yua ndohó nduú stná-yà, te cuáhà gá cuhí ini-yàndó, te nácuàhandee stná ini-yàndó, vèchi cahvi-ndayá. ⁴ Te nácuàha-yàndó valor na hora yáha-nda tnùndoho. Ducán dandu vátùnì nacuaàhandee stná ini-ndà compañeru-ndà quivì yáha stná-nè tnùndoho, vèchi sàhà-ñá sàni chindee-yá ndohó, ñàyùcàndùá vátùnì chindee stná-ndà ñanìtnaha-nda. ⁵ Ñà-ndàá nduá, ndohó cuáhà-ndà na yáha-nda tnùndoho na ian nì yáha stná Cristu, doco cunaha-nsiá, ndiaha gá nácuàha stná-yàndó valor sàhámà. ⁶ Ñàyùcàndùá, nú ndohó nsiùhù, dandu sàhà-ñá nihì stná mii-nsiá ndufuerté anima-nsiá, te càcu-nsia nduájàn. Daaní, divi ducánì stná, nú sàni nacuaàhandee ini Dios anima nsiùhù, divini nduú stná mà sàhà-ñá nacuaàhandee stná ini-nsì mii-nsiá. Dandu vátùnì nihì stná-nsiá quidandee víi inì-nsia na hora ndohó-nsiá nahi nsiùhù. ⁷ Ñàyùcàndùá, ináhá vaha-nsi, nú icúmí-nsiâ ndoho-nsia nahi nsiùhù, dandu icúmí quee viámà sàhà-nsiá, vèchi ndiaha gá icúmí-yà nacuaàhandee stná ini-yà mii-nsiá nacua quidá-yá xì nsiùhù.

⁸ Ñàni, cunì-nsì cundaà ini-nsiá nansa nì yáha-nsi ladu Asia, cuáhà tnùndoho nì xini-nsì yucán. Mà cùndéé ini-nsì nì cahan-nsí, cuàhàn-nsì cui dahuun-nsi nì tuxi-nsi, ⁹ te sàni sahnde ini-nsì sàhà vida xi-nsi. Doco ducán nì cuu xi-nsí sàhà ñà-nì cùndàà ini-nsì màsà cáhví-nsí xì mii-nsí; cuisì Dios nì cahvi xi-nda, vèchi mii-yá, mà úhì danátíacú stná-yàndó mate sàni xihì-ndà. ¹⁰ Te ñà-ndàá nduá, divi mii-yá nì dàcácu-ya nsiùhù nùù peligrú cahnú-ma na cuàhàn-nsì cui-nsì nì cùí, te (ansivéhé gâ-yà), vèchi dècuèndè quivì vichi dacácu ì-yá nsiùhù. Te xiníndísâ-nsí ñà-dècuèndè stná tnaa idá icúmí-yâ quida-ya ducán, ¹¹ nú iin-ni chindéé stná mii-nsiá xicàn tàhvì-nsiá nùù Dios sàhà-nsí. Daaní, nú ducán xicàn tàhvì cuáhà nèhivì sàhà-nsí, dandu cuáhà gá stná nèhivì icúmí naquimanì xì-yá sàhà-ñá ndiaha guá quidá-yá sàhà-ndà.

Nansa nì cachi Pablo ñà-nduú-né nècuàchì seguru, có-dàndàhvì-nè nèhivì

¹² Cunaha-nsiá, cuáhà gá cudí ini-nsì ñà-ináhá-nsí vìi gá quidá-nsí ñuhivì yohó. Có-dàndàhvì-nsì ni-iin nèhivì, vèchi cuisì ichì mii-yá indéhe-nsí. Te na ní sandoo-nsi ñuu-nsiá yucán, chicá más nì sàhandee ini-nsì quida vìi-nsí ducán. Cóni dátíiâ uun-nsi nduú-nsí nècuàchì nchichí guâ, na quidá dava nèhivì ñuhivì. Còó, cuisì gracia xi Dios nì chindee xi-nsí. ¹³ Te carta tiaá-nsí nùù-nsiá, (còò ni-iin palabra ndóo dèhé nùá), vátùnì cahvi-nsiaña, te mà úhì cundaà ini-nsiá ñà-nduá cachá. Vèchi cunaha-nsiá, yùhù cuní ni sàà-nsiá mànihì váha inì-nsia. ¹⁴ (Ináhí), algu sàcuàhàn-nsiá cundaà ini-nsiá vichi, doco cumánì vá. (Te nú sàni sàà-nsiá nì cundaà vaha ndisa ini-nsiá), dandu quivì naxicocuñ Stoho-ndà Jesucristu, icúmí-nsiâ cudíi ini-nsiá sàhà-nsí, te cudíi stná ini nsiùhù sàhà mii-nsiá.

¹⁵⁻¹⁶ Pues sàhà-ñá ináhá vahi nsidaájàn, ñàyùcàndùá nì nacani inì sàni ndé ndoó-nsiá nì cùí. Te sàhà-ñá cui nihítàhvì váha-nsia, ñàyùcàndùá ùì xichi nàcòtì mii-nsiá nì cahín. Primeru yàhi ndé ndoó-nsiá na cùhìn ladu Macedonia; dandu nayàha tui na ndixi nì cahín. Te después, nú sàni chindee-nsiá yùhù, dandu naquihin ichì cùhìn ladu Judea nì cùí. ¹⁷ Doco (ñà-cóni sàì), màdì ñà-cóni nácánì sahnú inì nduá. Còó, vèchi màdíá nansa nì nì cui nacánì inì; nì có-nàcánì inì na iin nèhivì còò Dios ini anima-xi. Vèchi nú ducán nì cùndúí, dandu “jaan” cachì vichi, te después “còó”. ¹⁸ Doco ináhá Dios (cóni dàamá-nsí

palabra nì cachi-nsì xì-nsiá daa) na ian dajúùn-nsì vichi, te después “còó” cachí-nsì. Còó. ¹⁹ Yùhù xì Silvano xì Timoteo, palabra sàhà Dèhemanì Dios Jesucristu nduá nì càhàn-nsì xì-nsiá daa. Te mii-yá, mà nunca (dandahví-yà nèhivì), te cachi-yà: “Jaan, (iá consuelu”, dandu después), còó. Vàchi nú “jaan” cachí-yà, dandu divi ñà-ndácuisì nduá. ²⁰ Vàchi nsidaa ñà-nduá sàni quida Dios comprometer, seguru icúmíâ cuu ndisa quida Cristu. Ñà-jaàn nduá disáhà-xí ndácùcahan-nda quivì Jesucristu na naquímànì-ndà Dios, te cachí-ndà xì-yá amén. ²¹ Te divi Dios nduú ana nácùahandee ini xì-ndà ñà-cunchicùn vii-ndà Cristu, te sàni dàhî stná-yà sàxinítnùnì-ndà. ²² Te ducán iá stná na ian nì dùcùn seña xi-ya anima-ndà; te nì sàhatahvì stná-yàndó Espíritu Ìì xì-yá ñà-coo Yà-ìì mà ini anima-ndà, te cunaha-nsiá, cuisì tnùmànì primeru nduú yà-jaàn, vachi chicá más icúmí-ndá nihítàhvì-ndà después.

Ñà-nduá disáhà-xí cóni sàa Pablo ñuu Corinto

²³ Cunaha-nsiá, cuisì sàhà-ñá có-cùnì càhàn ndeí xì-nsiá, ñàyùcànduá disáhà-xí tãñaha ga sàa tui ñuu-nsiá jaàn. Ináhà Dios ñà-ndàà nduá cachí xì-nsiá, te nú dandahví, dandu ni cúí chicá vaha. ²⁴ Doco màsà cúníhnú ini-nsiá ñà-cùnì-nsì dandacú-nsì nùù-nsiá sàhà ñà-nduá xiníndísá-nsiá. Còó, vachi sàni xiníndísá víi-nsiá. Cuisì cunì-nsì chindee-nsì mii-nsiá ñà-chicá contentu ni cúndóó-nsiá.

2

¹ Ñàyùcànduá, yùhù nì cachì ini animè, mà cùhìn visita ndé ndoó-nsiá nú puru tnùnsì ini cundua. ² Vàchi nú ni nácùndoo-nsia tnùnsì ini quide, dandu mà sài cudìì gá inì, vachi divi mii-nsiá nduú ana cumì cudìì inì sàhà-xí. ³ Ñàyùcànduá, nì tiai iin carta nùù-nsiá còtó sài ndé ndoó-nsiá, te cuisì cuhuun inì sàhà-nsiá mate ñà-cudìì inì sàhà-nsiá nduá cumì. Ducán cachí, vachi tuxí inì ñà-nduá cudìì ini yùhù sàhà-xí, divi nduú ñà-cudìì stná ini mii-nsiá sàhà-xí.

⁴ Cunaha-nsiá, cuàhà gá nì nacani inì na ní tiai carta mà; cuàhà gá nì dàndòhí míí, ndè nì sacuí. Doco màdì sàhà-ñá cumì dacúhúún inì mii-nsiá nduá nì tiaiàmà; còó, cuisì sàhà-ñá ni cúndàà ini-nsiá ñà-cuàhà gá cuú inì sàhà-nsiá.

Xiñuhu cuicahnú ini-ndà sàhà iin nècuàchì nì quida xi cuàchi nú sàni cuu-ne arrepentir

⁵ Nú iá iin-nsia nì cuhuun ini dava-nda sàhà-xí, pues màdì yùhù nduú ana nìsa icumi guá tnùnsì ini jaàn. Còó, mii stná-nsiá nìsa icumi xi ñà-jaàn, siquiera iyuhá. “Iyuhá”, cachí, sàhá màsà quídà cuàhà güé-ñà. ⁶ Doco vichi, sà-ìá; còó gá necesidad càhàn duchi gá ini-nsiá xì nècuàchì nì quida falta mà nacua nì càhàn-nsiá xì-né na ní nataca-nsiá daa. ⁷ Vichi xiñuhu cuicahnú inì-nsia sàhà-né, te nacùahandee ini-nsiànè sàhá màsà cóó-né cuàhà tnùnsì ini, te cundeámà nùù-né. ⁸ Ñàyùcànduá, sacúndáhvì nùù-nsiá ñà-càhàn vii-nsiá xì-né vichi, te cachi-nsiá xì-né ñà-cúú ndisa inì-nsia sàhà-né. ⁹ Cunaha-nsiá, na ní tiai carta mà nùù-nsiá daa, divi sàhà-ñá cundaà inì a cúníni-nsiá, á coó nì sandua. ¹⁰ Ñàyùcànduá, nú xicáhnú ini mii-nsiá sàhà falta xi iin nèhivì, dandu ducánì quídà stná yùhù. Te nú iá ndisa ñà-nduá xiñuhu cuicahnú inì sàhà-xí, dandu quideà. Vachi sàhà ñà-vàha xi mii-nsiá nduá. Te indéhe Cristu; ináhà-yà (nansa quida-nda). Pues xiñuhu cuicahnú tnahá ini-ndà sàhà-ndà sàhà-ñá ¹¹ màsà níhìndèè ñà-malu dacà-síndò, vachi ináhà-ndá, maña cuàhà ndisa-sì.

Sàhà Jesucristu icúmí-ndá cundee-nda nùù nsidaa tnùndoho, xì sàhà nsidaa cuàchi

¹² Na ní quesai ñuu Troas ñà-cachitnùhi palabra Ìì xì Cristu, dandu nì cundaà inì iá ndisa nansa quide cuàhà chuun xi Stoho-ndà Señor (ñuu yucán) nì cúí. ¹³ Doco cóni cúí coi contentu yucán, vachi còó ñani-ndà Tito nì ndácùhin. Ñàyùcànduá, nì ndaquíndèí xì nècuàchì ñuu mà, te nì quihin tui ichì vaxi ladu Macedonia yohó. ¹⁴ Doco ansivéhe Dios, vachi nicanicuahàn chindéé Jesucristu ndohó, vètùnì cundee-nda nùù nsidanicuú tnùndoho. Te chindéé stná-yàndó na cachítnùhu-nda palabra Ìì xì-yá inicutu sàhà-ñá cundaà ini nèhivì nansa iá ichì-yá, dandu na ian inicutu xítìà iin dico tnami nduá. ¹⁵ Vachi nsiùhù, (na cachítnùhu-nsi palabra) sàhà Cristu, dandu na ian xítìà iin dico ndiaha nduá, te na ian sahán tnamiá nùù Dios, (vachi cudìì ini-yà sàhà-ñá). Te nèhivì ñuhivì, na ian

sahán stná dico palabra mà nùù-né, ni cúndúú-né nècuàchì cácu anima-xi, te ò nècuàchì ndañúhú anima-xi. ¹⁶ Nèhivì ndañúhú anima-xi, có-cùdî ini-nè palabra mà, vâchi nahi dico nsii nduá nùù-né, te yúhî-nè cui-nè quida. Doco nècuàchì icúmí cácu anima-xi, còó, na ian tnamì gá palabra mà nùù-né, vâchi sàhámà vâtùni nìhî-né vida ndiaha. Pues sàhà nsidaájàn, cuisì nèhivì vâha ndisa xiñuhu (cachitnùhu xi palabra mà). ¹⁷ Ñàyùcàndùá nsiùhù, có-quidá-nsí na quidá cuàhà nèhivì, quidá ndevàha-ne xì palabra ì mà. Còó; có-dàndàhvî-nsì ni-iin nèhivì. Mii-yá ináhá-yâ nansa quidá-nsí, cachí ndàà-nsì xì-né nacua nì cachi-yà xì nsiùhù, cáhàn vii-nsí xì-né, vâchi nèhivì xì Cristu nduú-nsí.

3

Nansa iá tratu saa nì saquin Dios xì nèhivì

¹ Ñà-jaàn cachí-nsì xì-nsiá, doco màdì-ñá ndaníhî-nsí tnùñuhu xì mii-nsí nduú túá. Ni còò stná necesidad cunihi-nsi iin tutu nduú recomendación na sàà-nsì ndé ndoó-nsiá, ni còò stná necesidad càcàn-nsì iin tutu nùù-nsiá (ñà-cunihi-nsi cùhùn inga ñuu), mate ducán quidá dava nèhivì. ² Vâchi divi mii-nsiá nduú-nsiá nahi tutu (quidà-xì nsiùhù recomendar), vâchi mà úhì cundehè nèhivì (ñà-quidá ví-nsiá), te cundaà ini-nè (ñà-ndàà nduá cachí-nsì). Na iin carta xínduu-nsia, cachí, te na ian itándiaa palabra xan ini anima-nsì, ducán nduá. ³ Na iin carta nì tiaa mii Cristu nduú-nsiá, vâchi (na ní cachitnùhu-nsi palabra ì xì-nsiá), dandu na ian nì dàsàà-nsì carta mà nì sandua. Doco màdì tinta nì tiaa Cristu carta mà. Còó, sàhà Espíritu ì xì mii-yá iá nicanicuahàn, ducán nì tiaa-ya ini anima-nsiá, màdì ìcà iin yùù chipála.

⁴ Ináhá-nsí ñà-ndàà nduá cachí-nsì yohó, vâchi cundéé ini-nsì Dios sàhà-ñá xiníndísâ-nsí Cristu. ⁵ Doco có-tuxí ini-nsì vâtùni sàà mii-ní nsiùhù ñà-quida vii-nsí chuun yohó. Còó, cuisì nú chindee Dios nsiùhù, dandu vâtùni sàà-nsì quida-nsi chuun (xi-ya). ⁶ Ñàyùcàndùá, sàhà mii-yá vâtùni cachitnùhu vii-nsì xì nèhivì nansa iá ley saa xí-yá. Te ley mà, có-nduá palabra nì tiaa uun-ni; còó, palabra nì taxi Espíritu ì xí-yá nduá. Vâchi nú letra uun ni cúndúá, dandu cuisì cuàhàn cachàmà xì-ndà ñà-cui-ndà; doco tucu quidá Espíritu ì; puru vida ndiaha sàha-ya.

⁷⁻⁸ Ñà-ndàà nduá, ndiaha gá nisa ìa ley sàhana mate ìcà yùù chipála nì sàcùitandiaa. Vâchi (na ní nìhî Moisés ley mà), nì nanchiì ndiaha nùù-né, te sàhà ñà-yùcán mànicuì gá cundehè nèhivì Israel nùù-né. Doco inga iin ratu gà, dandu có-nchí gá mà. Ñàyùcàndùá, nú ni cachí-ndà ndiaha gá nisa ìa ley primeru mà, te cutu ñà-sàà-ndà cui-ndà cachá, dandu chicá nàhà xicà ndiaha gá iá (palabra cachí) Espíritu ì. ⁹ Cunaha-nsiá, sàhà ley sàhana ma vâtùni nì cundaà ini-ndà iá castigu sàhà cuàchi-nda. Doco nú ni cachí-ndà ndiaha gá nì ìa na ní quesaa ley mà, dandu chicá más ndiaha palabra saa cachitnùhu xi-nda nansa ndee vâha-nda nùù-yá. ¹⁰ Te vichi, sàhà-ñá yáha ga nsiha palabra saa ma, ñàyùcàndùá có-quidá gá-ndà cuenta nsiha gá ley primeru mà. ¹¹ Doco nú ni cachí-ndà ley ndiaha nduú ley sàhana ma, te cónì ía naha cuáhá, dandu vihi gá ndiaha ndisa iá palabra saa, vâchi nicanicuahàn icúmíâ coa.

¹² Te vichi, sàhà-ñá ináhá-ndá iá tnundé ini ndiaha xi-nda ma, ñàyùcàndùá có-yúhî-nsì cáhàn vate-nsí xì nèhivì. ¹³ Có-quidá-nsí na ian nì quida Moisés, nì chidàhvi-ne nùù-né xì iin sìcoto sàhá màsà cúnì nècuàchì (raza-nè) Israel na cueé-ni cueé-ni ndáhvà ñà-tnúù ndiaha nùù-né. ¹⁴ (Te seña nduámà) ñà-cónì cúndàà vâha ini nècuàchì Israel yucán. Te dècuèndè stná tiempu vichi, ducán iá na ian ídàhvi sàxínítnùnì-nè iin sìcoto, ñàyùcàndùá có-sàà-nè cundaà ini-nè na iní-né cahví nèhivì tutu xi ley sàhana. Cuisì-ní nú ni quíhvi-ne ichì Cristu, dandísá, vâtùni sàà-nè cundaà ini-nè. ¹⁵ Te dècuèndè stná vichi, na cahví-né (tutu nì tiaa) Moisés mà, ducán iá na ian ídàhvi ì sàxínítnùnì-nè, (có-cùndàà ini-nè). ¹⁶ Doco nú ni quíhvi-ne ichì Stoho-ndà Señor, dandísá cuxio ñà-dàdàhvi xi sàxínítnùnì-nè, te claru mànicuì ini-nè. ¹⁷ Vâchi Stoho-ndà Señor, divi Espíritu ì nduú-yá, te ndéni nì cui ni cóo Espíritu ì xí-yá, yucán ndisa nuná ñuhivì ì xí-yá nùù-ndà. ¹⁸ Ñàyùcàndùá, ndohó, sàni cundaà ini-ndà, có-ídàhvi ga nùù-ndà (nahi Moisés), còó. Te

ñà-ndiaha guá sàni nàcòo anima-ndà nì quida-ya, ñàyùcàndùá, queámà na ian nduu-nda iin yùtátà nchií ndiaha quidá iin luz. Te cueé-ni cueé-ni dáma stná-ndà dècuèndè sàà-ndà coo ndiaha-nda nahi mii-yá. Pues divi ñà-jaàn nduá quidá-yá xì-ndà, vàchi Espíritu ìi nduú-yá.

4

¹ Sàhà gracia xi Dios nì ñihítàhvi-nsí chuun ndiaha quidá-nsí; ñàyùcàndùá, có-cùhúún ini-nsì. ² Mà túha-nsi quida dèhé-nsì ni-iin chuun chicuéhè, ni mà túha-nsi dandahví-nsì nèhivì; te mà túha stná-nsì dama-nsi palabra ìi xí-yá. Còó, puru ñà-ndácuisì nduá cachítnùhu vate-nsí xì-né. Mà úhì cundehè-néndô, te cachi-nè a quidá víi-nsí á coó. Te mii-yá, indéhe stná-yà nansa quidá-nsí. ³ Te nú cachítnùhu-nsi razón ndiaha xí-yá, te có-sàà nèhivì cundaà vaha ini-nè, pues ¿ndíà dísáhà-xí nduámà? Divi sàhà-ñá nchícùn-nè ichì ndé cuàhàn-nè ndañuhu-né. ⁴ Vàchi quisì cahvi guá nèhivì ñuhiví yohó, sàni dàcuáá-si anima nèhivì có-xiníndísà sàhà ñà-màsà dátñùù ndiaha Dios sàxinítnùnì-nè; ñàyùcàndùá mà cùì cundaà ini-nè razón vaha sàhà Cristu, mate ndiaha gá-yà, te mimíí nacua iá Yua-nda Dios, ducán iá stná-yà.

⁵ Cunaha-nsiá, na cachítnùhu-nsi palabra ìi, màdì sàhà mii-nsí cáhàn-nsì. Còó, sàhà Stoho-ndà Jesucristu cáhàn-nsì, te cuisì cachí-nsì sàhà nsiùhù ñà-nduú-nsì nèhivì xinúcuáchì nùù mii-nsiá, vàchi ináhà-nsí (mànì cuàhà-nsiá) nùù-yá.

⁶ (Vichi cunf nsinuu ini-nsiá nansa nì cuu sànahà) na nisa iin tnuu inicutu ñuhiví, te nì cachi Dios: “Ni coó luz”, te nì sàcòo. Pues ducán nì quida stná-yà xì ndohó, nì dátñùù-yà ini anima-ndà, dandu nì cundaà ini-ndà ñà-ndiaha guá-yà, te divi sàhàjàn na ian nchií ndiaha stná nùù Jesucristu.

Iin-ni ni cúníhnu vaha ini-ndà Jesucristu nicanicuahàn

⁷ Ndisa ndudu ìi xí mii-yá nduá sàni ñihítàhvi-ndà vichi, te nahi ñà-cuicà-ndà nduú stná mà. Doco có-cùnì cachà-mà ñà-càhnu gá poder icúmì ndohó, còó. Vàchi cuisì na iin quidì ñuhù ndé ñuhú ndudu ìi mà nduu-nda. Ñàyùcàndùá náhà xicà poder ndiaha xí mii-yá nduájàn. ⁸ Sahàjàn, nsiùhù, có-cùhúún ini-nsì, mate yáha-nsi cuàhà tñundoho, te nacání cuàhà ini-nsì dava xichi, doco siempre iá nansa càcu-nsi. ⁹ Quini quidá nèhivì xì-nsí, doco có-nàcòó nihni Dios nsiùhù. Sahní cuií-nè nsiùhù, doco mà cùì sàà-nè dandáñùhù dahuun-ne nsiùhù. ¹⁰ Na xicánúú-nsí ñuhiví yohó, siempre nihnú ini-nsì vihini cui-nsì nahi nì xihì stná Stoho-ndà Jesús. Doco nú ducán nihnú ini-nsì, dandu sàhàmà vátuni cundaà stná ini nèhivì ñà-itiácú stná-yà, te chindéé-yàndô. ¹¹ Doco na ndoó ñi-nsí ñuhiví, nicanicuahàn ndoó-nsí tixi peligru cui-nsì sàhà-yá sàhà-ñá cundaà ini nèhivì ñà-divi vida ndiaha xí-yá nduá icúmì-ndá, mate siempre iá peligru cui-nsì. ¹² Ñàyùcàndùá, nicanicuahàn ducán iá xì nsiùhù na ian cuàhàn-nsì cui-nsì, doco sàhà ñà-jaàn vátuni nihì mii-nsiá nansa cutiacu-nsiá vida ndiaha xí-yá.

¹³ Nùù tutu ìi dohó nì tiaa iin nèhivì: “Yùhù xiníndísè mii-yá, ñàyùcàndùá, nì cachì ñà-nduá nì cachì”. Pues nsiùhù, divi ducán nihnú stná ini-nsì mii-yá nahi nècuàchì yucán, te sàhàjàn cáhàn vate stná-nsì palabra xi-ya. ¹⁴ Te nsinúú ini-nsì nansa nì quida Yua-nda Dios, nì danátiácú-yà Stoho-ndà Jesús. Ñàyùcàndùá, divi ducán icúmì-yà quida stná-yà xì ndohó, danátiácú stná-yàndó, dandu sàà nsidaa-nda nùù-yá. ¹⁵ Cunaha-nsiá, nsidanicuú ñà-nduá yáha-nsi, sàhà ñà-vaha xi mii-nsiá nduá. Te nú sàhàmà chicá cuàhà nèhivì nihì xì gracia xi-ya, dandu chicá cuàhà stná-nè naquimanì xì-yá sàhà-ñá nì queé gá más tñùhuhu xí-yá. ¹⁶ Ñàyùcàndùá, có-cùhúún ini-nsì, vàchi mate cueé-ni cueé-ni chicá cútâ-nsì, doco anima-nsì, còó, vàchi nsiquívì (chicá nácuàhandee ini-nsì) na ian ndusáá-nsí. ¹⁷ Ñà-ndàà nduá, ndoho-nda vichi, doco quida-nda cuenta na ian, sacù-ni nduá, te yàchì icúmíá nsiha. Doco sàhà-ñá ndoho-nda vichi, cuàhà sàstnùhù ñà-ndiaha ñi xí-yá icúmì-ndá ñihítàhvi-ndà después, te nicanicuahàn cundua. ¹⁸ Ñàyùcàndùá, có-ndùlócò gà-ndà sàhà ñà-nduá indéhe-nda ñuhiví yohó, cuisì (nihnú ini-ndà) sàhà ñà-tàñáha ga sàà-ndà cuni-ndà. Vàchi ñà-nduá túi indéhe-nda, ñà-yáha-ni nduá, doco (ñà-ndiaha ñi xí mii-yá), mate có-tuía cundehè-ndà, doco nicanicuahàn cunaha-ñá.

5

¹ Cò-quidá nú ni sàà ndañuhu iquicúñú-ndà ñuhiví yohó, vâchi nahi vehe ndé ndoó toó-ní-ndá nduá. Doco ináhá-ndá nú sàni nsiha, dandu cucumi-nda inga iquicúñú-ndá iá ansivi, te na iin vehe saín-ndà cundua, vâchi Dios icúmí quidavàha xán, màdi nèhivì, te nicanicuahàn icúmíâ cunahá. ² Doco tiempu vichi na ian sácàn ini-ndà, vâchi yáha ga cuní-ndà nihì-ndà iquicúñú saa iá ndè gloria mà. Vâchi nahi vehe saa-nda cundua, te cunduu stná na ian màcùndixi-nda inga sìcoto saa. ³ Te ináhá-ndá, nú sàni nihì-ndà iquicúñú saa ma, màdi uun-ni coo anima-ndà na ian chaá; còó. ⁴ Doco mientras ndoó ñ-ndà xì iquicúñú-ndà ñuhiví yohó, sácàn ini-ndà, có-cùú vâha ini-ndà; doco màdi sàhà-ñá cuní-ndà cuxio iquicúñú-ndà icúmí-ndá vichi nduájàn, còó; ñà-cuní-ndà naquihin-nda iquicúñú saa-nda nduá, dandu mà sàà gâ-ndà cui-ndà, vâchi vida ndiaha icúmí-ndá nihì-ndà, te icúmíâmà cundee dahuan nù ñà-cui-ndà. ⁵ Pues divi Dios nduú ana chindéé xí-ndá ñà-nihitáhvi-ndà ducán, vâchi sàni sàhatahvi-yándô Espiritu ìi xí-yá, doco cuisì tñumanì primeru nduú Yà-ìi mà.

⁶ Ñàyùcànduá nihnú ndéé guâ ini-ndà vichi. Te ináhá stná-ndà ñà-mientras ndoó ñ-ndà cuerpu xi-nda, dandu tàñáha ga cui cuni-ndà nù-yá. ⁷ Vâchi na ndoo-nda ñuhiví yohó, cuisì nihnú vâha ini-ndàyá, màdiá xinínù-ndàyá. ⁸ Pues vichi nihnú ndee ndisa ini-ndà, cachí. Doco chicá cudì ini-ndà nú ni nácóó-ndá iquicúñú-ndà yohó, te cùhùn-ndà cundoo-nda nù-yá. ⁹ Ñàyùcànduá disáhà-xí sáhandee ini-ndà, áma cùdî ini-yá sàhà ñà-nduá quidà-ndà, a sea sàndòò-ndà nù-yá, te ò tàñáha ga sàà-ndà nù-yá. ¹⁰ Vâchi nsidanicuu-nda icúmí-ndá màcuìta-nda nù Stoho-ndà Cristu, te cachi-yá xì-ndà nansa ndisa iá, a sàni quida vii-ndà ñuhiví yohó, ò á coó. Dandu cuàha-yándó ñà-nduá ndiá ìcà iin iin-nda nihì-ndà. ¹¹ Ñàyùcànduá, nsiùhù, yúhî-nsì còtó mà ndóo ini-yá sàhà-nsí, te sàhámà càhàn-nsì xì nsidaa nèhivì áma (cúníndísâ stná-nèyà).

Vâha ndisa ni coó anima-ndà, màdiá datiaá uun-nda quida vii-ndà

Ináhá vâha Dios nansa iá anima-nsì, te cahnú gá Dios ni cundáa vâha stná ini mii-nsiá nansa nihnú ini-nsì. ¹² Tucutu cachí-nsì xì-nsiá ducán, doco màdi ñà-cuní-nsì càhàn vii-nsí sàhà mii-nsí nduá, còó. Cuisì nandúcú-nsí nansa cui cudì inì-nsia sàhà-nsí, te ducán nihì-nsiá nansa naxiconihí-nsiá nù nècuàchì (xítñùhu xi-nsí), vâchi nècuàchìmà, có-ndùlócò-nè nú iá vâha anima-ndà, á coó. Doco nú datiaá uun-nda quida vii-ndà, xì ñà-jaàn cudì ini-nè.

¹³ Te nú tuxí ini-nè loco-nsì, pues sàhà mii-yá nduá. Te nú ndisa nècuàchì nihnú ví inì-xi nduú-nsí, dandu divi sàhà-ñá vâha xi mii-nsiá nduú stná mà.

Nansa cui nàcùndoo vâha nèhivì nù Dios

¹⁴ Cunaha-nsiá, yáha ga cuú ini Cristu sàhà nsidaa-nda, ñàyùcànduá icúmí-nsí quida-nsi ñà-nduá quidá-nsí. Vâchi nì xihì-yá sàhà-ndà, te mate imindaa ana nì xihì, doco cuenta xi nsidaa-nda nduámà. Ñàyùcànduá quidá stná-ndà cuenta na ian sàni xihì stná nsidaa-nda. ¹⁵ Te nú sàni xihì-yá sàhà nsidaa ndohó nècuàchì itiácutí, dandu có-xiñùhù gá-ndà cundoo uun-nda ñuhiví, te quida-nda cuisì ñà-cùdî ini mii-nda; còó. Cuisì mii-yá xiñuhu cunihnu ini-ndà, vâchi mii-yá nì xihì sàhà-ndà, te nì natiacu-yá. ¹⁶ Ñàyùcànduá, vichi có-ndèníhí gá-nsì ni-iin nèhivì na ian ndeníhí stnahá nèhivì ñuhiví yohó. Còó. Mate antes dècuèndè stná Cristu nì sandenihi-nsi na quidá nèhivì ñuhiví yohó, doco vichi còó cá. ¹⁷ Sàhámà (cundáa ini-ndà), nú ndoó ndisa-nda ladu xi Cristu, dandu nèhivì saa nduu-nda. Sàni yáha nsidaa ñà-nduá nisa ìa antes, te vichi sàni ndusaa nsidanicuu ñàha nù-ndà.

¹⁸ Pues nsidaámà, cuisì ñà-nduá nì quida (Yua-nda) Dios sàhà-ndà nduá. Ñàyùcànduá, vâtùnì nì nàcùndoo vâha-nda xì-yá sàhà obra nì quida Jesucristu. Te nsiùhù, sàni nihitáhvi stná-nsì chuun ñà-càhàn-nsì xì nèhivì sàhà-ñá nàcùndoo vâha stná-nè xì-yá. ¹⁹ Ñàyùcànduá, dohó cachí-nsì xì-né, ñà-ìá Yua-nda Dios anima Cristu (na ní xihì-yá nchìca cruz), te ducán nì nihì-yá nansa nàcùndoo vâha nsidaa nèhivì ñuhiví nù-yá, mà cútníí gá-yá cuenta sàhà cuàchi-ne. Daaní, nì sàha-ya nsiùhù chuun ñà-cachitñùhu-nsi

xì nêhivì nansa vâtùni nàcùndoo vâha-ne xî-yá. ²⁰ Sàhà ñà-jaàn cuenta xi Cristu xicánúú-nsí cáhàn-nsì xì nsidaa nêhivì. Doco (màdì ndisa nsiùhù cáhàn), Dios nduú ana cáhàn xî-né, na ian sacúndáhvî-yà nùù-né sàhà palabra xi-nsi. Ñàyùcàndùá, cáhàn-nsì cuenta xi Cristu, sacúndáhvî-nsì nùù-né, á ma nàcùndoo vâha-ne xì (Yua-nda) Dios. ²¹ Vâchi Dêhemani-yá, còò ni-iin cuàchi ni quidá-yá, doco sàhà ndohó nì chitnùnì ini Yuamánì-yá ñà-nacuida-ya castigu xi-nda, na ian mii-yá nì quida-ya nsidaa falta xi-nda. Te divi sàhámà nú nchícùn-ndàyá, dandu ñà-sànì ndee vâha dahuun-nda nùù-yá nduá.

6

Quìvì vichi nduú meru quìvì nàcùndoo vâha-nda xi Dios

¹ Chuun ìì xí mii-yá nduá quidá-nsí, te cutnáhâ stná-yà xî-nsí nùá; ñàyùcàndùá, sacúndáhvî-nsì nùù-nsiá ñà-màsà cùndúá uun-ni nì ñihítáhvì-nsiá gracia xi-ya. ² Vâchi dohó cachí-yà nùù tutu ìì:

Meru tiempu vâha nì sandua na (ní sacundahví-nî) nùì, ñàyùcàndùá nì inini, te nì indehè ndahví mii-ní. Nì chindeí mii-ní, vâchi meru quìvì dacácuì nêhivì nì sandua.

Pues cunaha-nsiá, vichi vichi nduú meru quìvì ñhì-ndà gracia xi-ya; divi quìvì vichi nduú meru quìvì (cuní-yà) dacácu-yàndó.

Nansa ía modo vì nì quida Pablo chuun ìì xí Jesús

³ Nsiùhù, quidá-nsí lucha ñà-màsà quidá-nsí ni-iñàha ñà-cuitnùhu nêhivì nsiùhù, vâchi có-cùnì-nsì daquéé cuàchi-ne ñiquì chuun ìì quidá-nsí. ⁴ Mate cuáhà iñàha yáha-nsi, doco cuní-nsì quida vì-nsí chuun, áma cùndàà ini nêhivì ñà-divi nùù Dios xinúcuáchí-nsí. Doco dava xichi cuáhà gá icúmí-nsí quidandee ini-nsì, te ndoho cuahà-nsí. Cuáhà vida yáha-nsi, xì cuáhà tñundoho. ⁵ Dècuèndè sahní cuií-nè nsiùhù, te chicadí-nè nsiùhù; te dava xichi nacuídà stná-nè sàhà-nsí. Ùhì gá ía chuun quidá-nsí. Xicánúú-nsí desveladu, te xíhì stná-nsì doco. ⁶ Doco quidá-nsí lucha ñà-màsà cóò ni-iin falta xi-nsi. Cuisì ñà-nduá ináhá-nsí (nùù Dios) nduá cachí-nsì xì nêhivì. Te quidándéé stná ini-nsì sàhà-né, viví-ni quidá-nsí xî-né. Te chindéé stná Espíritu ìì xí-yá nsiùhù sàhà ñà-nì cùú ndisa ini-nsì sàhà-né. ⁷ Puru ñà-nduú ñà-ndácuisì xí Dios cáhàn-nsì xî-né, te chindéé stná ndudu ìì xí-yá nsiùhù. Te ¿índù arma nihí-nsí? Cuisì ñà-quidá ví-nsí nacua cuní mii-yá, divi ñà-jaàn nduá chindéé-nsí mii-nsí, te quidá-nsí mii-nsí defender. ⁸ ò sea cañúhu-né nsiùhù, te ò cahíchi ini-nè nsiùhù, iin-ni quidá-nsí seguir chuun xi-nsi. Mate daquéé cuàchi-ne ñiquì-nsí, te ò tavá-né tñũñuhu xí-nsí, có-quidá mà. Tnuhu-nsí cahan-né, doco có-quidá, vâchi micuísi ñà-nduú ñà-ndàà cáhàn-nsì xî-né. ⁹ Te mate dava-ne nacúáa-né nsiùhù, doco cuáhà gá stná-nè ináhà vâha-ne nsiùhù. Cuáhà xichi cuáhàn-nsì cui-nsì nì cùí, doco itiácu ìì-nsí. Dandohó stná-nè nsiùhù, doco tãñáha ga ñhì-né cahni-né nsiùhù. ¹⁰ Mate ía nansa ndoó-nsí tñùnsí ini, doco nicanicuahàn ndoó stná-nsì contentu. Ndahví yáha stná-nsì, doco divi sàhà nsiùhù ñhì cuáhà nêhivì ñà-cuicà (ndiaha xí Dios). Còò ni-iñàha icúmí-nsí ñuhiví yohó, doco nsidanicuú iñàha sàni ñihítáhvì-nsí cucumi-nsí.

¹¹ Mii-nsiá nècuàchì ñuu Corinto, claru sàni dàtúi nùù-nsiá nsidaa ñà-nduá nihnú inì. Sàni cachì xî-nsiá nsidaa ñà-nduá ñuhú ini anímè. ¹² Ñàyùcàndùá, nùù yùhù, còò desconfianza, vâchi màni cuáhà-nsiá nùì. Mii-nsiá nduú ana cuú desconfiar. Cuenta xi mii-nsiá nduájàn, màdì yùhù. ¹³ Na iin yua-nsiá, ducán cáhàn xî-nsiá vichi, te cachí xî-nsiá ñà-cùú ndisa inì sàhà-nsiá. Ñàyùcàndùá sacúndáhvî nùù-nsiá ñà-dúcánì ni quidá stná-nsiá xì yùhù.

Na iin vehe Dios nduu-nda

¹⁴ Màsà nàcuátnáhá-ndá xí nêhivì có-xiníndísá-xí mii-yá, vâchi nahi yunta có-ndùdává queámà. ¿A ndísá vâtùni nacuaastnahá ñà-íá vìì xì ñà-íá quini? Còò, ni mà cùí nacuaastnahá stná ñà-nchìì orá xì ñà-íín tñúú. ¹⁵ Ni mà cùí nacuaatnahá stná Cristu xì ñà-malu Satanás. Stná iin nècuàchì xiníndísá, mà váha nacuaatnahá-né xì iin nêhivì có-xiníndísá. ¹⁶ Te ò iin veheñuhu ìì xí Dios, ¿a váha cuita stná yùù yócó yucán? Còò.

Pues cunaha-nsiá, nahi veheñuhu ì ndé iá Dios vivu, ducán xínduu stná ndohó, vèchi dohó cachí-yà nùu tutu ì:

Yùhù cuàhìn coi ndé ndoó-né, te cacanu stnâi mahì-né, vèchi ana cahvi-né cundui, te mii-né, nèhivì xí cunduu-ne.

¹⁷ Ñàyùcàndüá, dohó cachí stná-yà:

Quee cuaán-nsiá nùu nsidaa nèhivì (malu mà), màsà cúndóó gá-nsiá mahì-né. Ni màsà tníí-nsiá ni-iin ñà-siquini, dandu cudì inì sàhà-nsiá, ¹⁸ te cundui na iin yua-nsiá, te mii-nsiá cunduu-nsia nahi dèhi, cachí Stoho-ndà Señor, divi mii-yá ana icúmí xí nsidanicuú poder.

7

¹ Pues ducán sàni cachi-yà quida-ya xì-ndà, ñani màní. Ñàyùcàndüá, xiñuhu-ñá nacoo dahuun-nda nsidanicuú ñà-íá quini, a ducán nduá cuàchi quida-nda xi ndahásàhà-ndà, te ò ñà-ndüá quida-nda cuisì ini anima-ndà. Nsiquívi chicá más xiñuhu cunihnu ì ndisa ini-ndà, te yùhí stná-ndà (còtó mà cúdí) ini-yà sàhà-ndà.

Nansa ni naxicocuñin ini nècuàchi ñuu Corinto sàhà falta xi-ne

² Sacúndáhvî-nsi nùu-nsiá ñà-nì nácúñihnú vaha ndisa ini-nsiá nsiùhù, vèchi cóni quidá quíñí-nsí xì ni-iin-nsia; ni cóni dātúcù-nsi ni-iin-nsia; ni cóni dandàhvì stná-nsi ni-iin-nsia. ³ Doco màdiá daquéé cuàchi dìquì-nsiá nduá cachí xì-nsiá ducán. Còó, vèchi sàni cachi xì-nsiá ñà-màni cuàhà-nsiá nùu, te nicanicuahàn nihnú inì mii-nsiá ini anímè, a ducán itiacú-ndà ñuhivì, te ò ni sàà-ndà cui-ndà. ⁴ Cuàhà gá confianza sà-ìcúmî xì-nsiá vèchi, te cudí gá inì sàhà modo nihnú inì-nsia, ñàyùcàndüá, mate ni sái yàhi cuàhà tnùndoho, doco cudí inì, vèchi sàni ndòo vaha inì sàhà-nsiá, te contentu ié vèchi.

⁵ Doco cunaha-nsiá, na ní quesaa-nsi ladu Macedonia yohó, mànicuí cundoo dadí-nsí. Cuàhà iñaha sadí xì nùu-nsí, te cuàhà nèhivì xiní ùhì xì-nsí, dècuèndè ini stná anima-nsi nì nacani cuahà ini-nsi. ⁶ Doco iá ana chindéé xí nècuàchi cuhúun inì-xi, divi mii-yá; ñàyùcàndüá na ní ndacùhun tnahá-nsí xì Tito, cuàhà gá nì nacuahandee ini-nsi na ní xini-nsinè. ⁷ Te màdi cuisì sàhà-ñá nì quesaa nècuàchimà nì cudì ini-nsi; còó, vèchi sàhà stná ñà-nì cudì guá ini mii-né sàhà-nsiá, ñàyùcàndüá ndiaha gá nì ndòo ini-nsi. Vèchi nì nacani-ne xì-nsí ñà-cudí ini-nsià cuni-nsiá nsiùhù inga tu, te cuú cuàhà stná-nsià sentir (sàhà ñà-ndüá nì quida-nsia). Sànihnú vaha inì-nsia nsiùhù, cachí-nè. Pues sàhà nsidaájàn chicá nì nihì yùhù nì ndudì inì.

⁸ Cunaha-nsiá, mate ní sandoo-nsia tnùnsí ini nì quida tutu nì tiai daa, doco có-ìé' arrepentidu sàhámà vèchi, mate antes ndisa, nì nacani inì nanduu gué' nì tiaiàmà cahín, vèchi (nì xinì) nì sàcùndoo-nsia tnùnsí ini, mate iyuhu-ní quivì. ⁹ Doco vèchi sàni ndudì tú inì. Doco màdi sàhà-ñá nì cuhuun inì-nsia nduájàn. Còó, divi sàhà-ñá nì nihì-nsiá nì cuu-nsia arrepentir na ní nsihì nì cuhuun guá inì-nsia mà. Vèchi ñà-nì sàcùndoo-nsia tnùnsí ini mà, iin obra ndiaha xí Dios nì sandua, màdiá iin dañu nì quidá-nsí xì-nsiá. ¹⁰ Vèchi nú Dios nduú ana quidà-xì tnùnsí ini xi-nda, dandu vātùni sàà-ndà naxicocuñin ini-ndà, te nihì-ndà càcu-nda. Te nú sàni càcu-nda, dandu mà nunca naxicocuñin gá ini-ndà sàhájàn. Doco nú ndoo-nda tnùnsí ini nahi dava ga nèhivì ñuhivì, mà úhì cahniámándó. ¹¹ Doco mii-nsiá, sàhà-ñá Dios nì sàhà xi-nsiá tnùnsí ini mà, (cuàhà gá ñà-vaha sàni quea nùu-nsiá). Vèchi nì quesaha-nsiá nacani sahnú inì-nsia sàhà ñà-ndüá nì cuu, te nì cunsihi ini-nsià cuxio dahuun falta mà nùu-nsiá. Cóni ndóo ga inì-nsia sàhà chuun quini ma, dècuèndè nì yùhí stná-nsià. Dispuestu nì ndòo-nsia naquida vii tú-nsiá, te ndundaà vaha sàhà chuun ma. Dandu nì nsinuu stná inì-nsia yùhù. Pues vèchi sàni cundaà inì nì quida-nsia, sà-íá vii anima-nsià. ¹² Na ní tiai carta mà, màdi cuisì sàhà nèhivì nì quida xi falta mà nì tiaià. Ni màdi cuisì sàhà stná nèhivì nì ndoho sàhà falta mà; còó. Nì tiai sàhà ñà-nì sàà-nsià mànihì vaha inì-nsia ñà-cúu ndisa ini-nsi sàhà-nsiá, nacua ináhà mii-yá. ¹³ Te vèchi sàhà-ñá sàni cundaà vaha inì-nsia ñà-dúcán nduá, ñàyùcàndüá sàni ndòo vaha inì. Te chicá más nì cudì stná inì na ní xinì ñà-contentu guá nì ndòo stná Tito sàhà-nsiá, vèchi yàha ga nì cudì ini-nè nì quida-nsia. ¹⁴ Te divi nacua nì cachi xì-né antes ñà-ináhî, icúmí-nsiá quida vii-nsiá, (pues ducán nì cuu ndisa). Ñàyùcàndüá,

có-cùcáhán núí nì cachì ducán. Vàchi nacua nì cachì xì-né, ducán nì xini-nè ñà-ndàà nduá nacua iá ndàà nsidaa palabra (ì) nì cachì xì-nsiá antes. ¹⁵ Te mii-nsiá, chicá màni stná-nsià nùù-né vichi, vàchi cudî ini-nè na nsinúú ini-nè nansa nì quida-nsia, vàchi nì quidañuhu-nsiánè na ní sàà-nè yucán, te nì inini vii-nsiánè dècuèndè nì quidi stná-nsià nì yùhí guâ-nsià. ¹⁶ Ñàyùcànduá, yùhù cudî inì vichi, vàchi ináhá vâhi vâtùni cahvi xì-nsiá (ñà-quida vii-nsiá).

8

Xiñuhu chindee tnaha-nda quivì iá necesidad xi ñanìtnaha-nda

¹ Ñáni, cuàhìn nacani xì-nsiá ñà-cuàhà guá gracia sàni quida Dios xì nèhivì xí-yá ndoó ladu Macedonia. ² Vàchi mate cuàhà gá tnùndoho yáha-ne, doco contentu ndoó-né. Te mate ndahví gà-nè, doco nì cudî ini-nè, (nì quida stná-nè cooperar), ñàyùcànduá, cuàhà gá ñà-nduá nì taca. ³ Vàha ga voluntad icúmí-nê, ináhí, vàchi nì sàha-ne ñà-nduá sàà-nè quida-ne; còó, dècuèndè más ñà-nduá sàà-nè quida-ne nì sàha-ne, mate ndahví dahuun-ne. ⁴ Doco nì sacundahví-nè nùù-nsí, áma cuáha-nsi quida stná-nè cooperar chindee stná-nè nècuàchì (ndahví) nchícùn stná xì Yua-nda Dios. ⁵ Te divi ducán nì quida-ne. Te más gà nì quida-ne nùù ñà-nduá nì tuxi ini-nsi cuàhàn-nè quida-ne, vàchi primeru nì dáyáha-ne mii-né ndahà Stoho-ndà Señor, dandu después nì ndòò stná-nè cunini-ne ñà-nduá cachi nsiùhù según nansa cuni stná mii-yá.

⁶ Pues sàhà nsidaámà sàni cachi stná-nsi xì Tito ñà-nì cáhàn-nè xì mii-nsiá, áma quídá mánì stná-nsià, te cuacatnahá nsihi cooperación xi-nsia, vàchi divi nècuàchìmà nduú ana (nì cáhàn xì-nsiá) primeru sàhájàn.

⁷ Mii-nsiá, cuàhà gá sàni nìhítáhvì-nsiá (nùù Yua-nda Dios). Xiníndísâ fuerte-nsià, te cáhàn ndiaha stná-nsià palabra xi-ya. Sàcundáà vàha stná inì-nsia sàhà ichì-yá, te diì gá stná inì-nsia cunchicùn-nsià ichì mà. Daaní, cuú cuàhà stná inì-nsia sàhà-nsi. Ñàyùcànduá, ndiaha gá coo nú ni cútùha stná-nsià quida-nsia cuàhà obra ñà-chindee stnaha-nda.

⁸ Màdì-ñá dandacuí nùù-nsiá nduá yohó, còó. Cuisì cunî cundaà inì-nsia ñà-cuàhà guá sàni cunsihi stná ini nèhivì dava ga (nì quida-ne cooperar), te cunì stnáì cunahà claru ñà-cuàhà guá cuú ini-nsià sàhà ñanìtnaha-nsia. ⁹ Vàchi ináhá stná-nsià ñà-ndiaha guá nì quida Stoho-ndà Jesucristu; cuica sàstnùhù iá-yà (gloria xi-ya), doco sàhà ndohó nì quixi ndahví-yà, te ñàyùcànduá, vâtùni nì nìhì-ndà ñà-cuicà ndiaha ndisa.

¹⁰⁻¹¹ Vichi cuàhìn cachì xì-nsiá ñà-nduá tuxí ini yùhù sàhà chuun yohó. Cunaha-nsiá, ndiaha gá nì quida-nsia agua na ní cunsihi inì-nsia, te nì quesaha-nsiá (datacá-nsià algu). Ñàyùcànduá, chicá vàha ni dâxînu dahuun-nsia obra mà vichi. Te nacua nisa cudî guá inì-nsia daa, ducani xiñuhu quida stná-nsià seguir vichi, te cuàha-nsia cooperación xi-nsia según nansa sàà iin iin-nsia cuàha-nsia. ¹² Vàchi nú iá vàha voluntad xi-nda cuàha-nda, dandu cudî ini Dios sàhà-ndà, (a cuáhà, ò iyuhá), vàchi según ñà-icúmí-ndá nduá; có-xìcàn-yà ñà-có-icúmí-ndá.

¹³ Màdìà cunî ndundahví mii-nsiá, te nducuica nècuàchìmà. Còó. ¹⁴ Cuisì cunî ñà-dava dava ni coá. Vàchi vichi icúmí mii-nsiá algu, te vâtùni chindeámà nèhivì iá guâ necesidad xi. Daaní, na quivì coo stná necesidad xi mii-nsiá, vâtùni chindee stná nècuàchìmà mii-nsiá. Ducán dandu sàà ndudava ñà-nduá icúmí nsidaa-nda. ¹⁵ Cunaha-nsiá, divi ducán cachí stná nùù tutu ì ndé cachá: “Nècuàchì nì dàtácá cuàhà (ñà-cuxi-ne), cóni cuyódoá nùù-né; te nècuàchì nì dàtácá xì iyuhu-níá, ni cóni quídá mánìà nùù-né”.

Nansa nì quida Pablo recomendar Tito nùù nècuàchì ñuu Corinto

¹⁶ Ansivéhé Dios sàhà gracia nì quida-ya xì Tito, vàchi iin-ni nihnú stná ini-nè nahi yùhù, iin-ni cunì stná-nè chindee-né mii-nsiá. ¹⁷ Ñàyùcànduá, na ní cáhàn xì-né (ñà-nì cùhùn-nè ndé ndoó-nsiá) nì dàndàà-nè. Te voluntad xi-ne nì sanduu stná, vàchi cudî gá stná ini-nè sàhà-nsiá.

¹⁸ Daaní, iá stná inga ñani-ndà icúmí cutnahá stná xì Tito sàà. Cuàhà tñùñuhu icúmí-nè nùù nsidaa nèhivì xì Dios ndoó cuàhà ñuu, vèchi cuàhà gá chindéé-nè xítia razón ndiaha xí-yá. ¹⁹ Te divi stná-nè nì quee-ne nombradu ñà-cutnahá-né xì-nsí chindee stná-nè xì obra quidá-nsí (sàhà nècuàchì ndahví). Te ¿índù chuun quidá-nsí obra mà? Divi sàhà-ñá nì queé más tñùñuhu xì Dios, te cundaà stná ini nèhivì ñà-cuàhà guá cudí ini-nsià quida-nsia obra. ²⁰ Ñàyùcàndùá, (cutnâhâ stná nècuàchì mà xì-nsí) sàhà-ñá màsà níhìndèè nèhivì cuitnùhu-ne nsiùhù sàhà dìhùn mà, vèchi cuàhà gá nduá sàni taca. ²¹ Cuní-nsì quida viì-nsí nùù nsidanicuú chuun xi-nsi, vèchi indéhe Dios. Doco nùù stná nèhivì cuní-nsì quee viì stná mà.

²² Daaní, iá stná inga ñani-ndà techuún-nsí cutnahá stná-nè sàà jaàn. Cunaha-nsiá, cuàhà gá chuun sàni sàha-nsinè, ñàyùcàndùá sàni cundaà ini-nsì cúnsìhi ndisa ini-nè quidá-né chuun xi mii-yá. Te vichi chicá más cudí ini-nè, vèchi ináhâ-nè cuàhàn-nsià quida stná-nsià cumplir vichi. ²³ Ñàyùcàndùá, nú ndàcàtnùhù nèhivì ana nduú Tito, pues cachi-nsià xì-né ñà-divi compañeru yùhù nduú-né; nduú-nsì iin-ni quidá-nsí chuun ì xí-yá ñà-chindee-nsí mii-nsiá. Te nú ni ndàcàtnùhù stná-nè sàhà dava ga ñani-ndà (icúmí sàà), dandu cachi-nsia ñà-nduú-né nècuàchì nì quida nèhivì xì Dios nombrar, te quidá ví stná-nè nacua cuní Cristu. ²⁴ Ñàyùcàndùá, quidañuhu-nsiá nsidaa nècuàchì mà sàhà-ñá cundaà ini-nè màni ndisa-ne nùù-nsiá, te ducán cundaà stná ini nèhivì xí-yá ndoó cuàhà inga ñuu. Te nú ducán màni guá quida-nsia xì-né, dandu cunahà claru stná divi ñà-ndàà nduú nsidaa ñà-vàha sàni cachi xì nèhivì sàhà-nsiá.

9

Ñà-nduá disàhâ-xì nì techuún Pablo nèhivì cùhùn ñuu Corinto quihin xi cooperación sàhà nècuàchì ndahví

¹ Vichi còò necesidad cachi guè xì-nsiá sàhà ñà-nduá datacá-nsià sàhà nèhivì xì Dios, ² vèchi ináhî iá cuàhà voluntad xi-nsia, te ducán sàni cachi stná xì nècuàchì ladu Macedonia yohó. Vèchi cudí inì nacani xì-né nansa quidá-nsiá ladu Acaya jaàn, dècuèndè agua sàndòó-nsiá dispuestu chindee-nsiá, cachí xì-né. Ñàyùcàndùá, cuàhà gá stná nècuàchì ladu yohó sàni ndudiì stná ini-nè (cuàha-ne). ³ Doco de todos modos, cuàhìn techuún iin ù ñani-ndà sàà ndé ndoó-nsiá (ñà-chindee-né) mii-nsiá datacá nsìhi-nsia ñà-nduá cuàhàn-nsià cuàha-nsia. Dandu cunahà claru ñà-ndàcuisì nduá nì cachi (xì nècuàchì ladu yohó), màdì tñùhu, vèchi icúmí coo ndisa cooperación xi-nsia. ⁴ Vèchi cahví xì-nsiá ñà-coo listu nsidaámà, vèchi nú sàni sàà-nsì después, te tãñáha ga cuacatnahá, dandu cucahan núù-nsí, yùhù xì stná nècuàchì Macedonia cutnâhâ xí. Te mii stná-nsià, vihini cucahan núù-nsiá, nú coá. ⁵ Ñàyùcàndùá, nì nacani inì, chicá vaha càhìn xì iin ù ñani-ndà yohó ñà-codòndù-né sàà-nè chindee-né mii-nsiá cuacatnahá ñà-nduá nì cachi-nsià antes mà. Dandísá, coo listuá, te cundua na iin tñùmanì ndiaha nì sàhatahvì-nsiá, màdìá nahi dìhùn nì tavà-nsí nùù-nsiá.

⁶ Cuní nsinuu inì-nsia palabra yohó: nú iyuhu chihi-nda, dandu iyuhu cosecha nachivàha-nda; doco nú chihi cuahà-nda, dandu cahnú coo stná cosecha xi-nda. ⁷ Cada iin iin-nda según cudí ini-nda, ducan xiñuhu cuàhatahvì-nda; nú có-cuní ndisa-nda quida-nda cooperar, dandu còò necesidad cuàha-nda; màdì fuerza nduá. Vèchi Dios, cuàhà gá cudí ini-yà nú iá vaha voluntad xi-nda cuàhatahvì-nda iñàha. ⁸ Te vètùnì quida stná-yà cuàhà gracia sàhà-nda, te nìhì-nda nsidaa ñà-nduá xiñuhu nùù-nda. Nì-iñàha mà-quidá falta nùù-nda, dandu vètùnì quida stná-nda nsidanicuú clase obra vaha. ⁹ Vèchi dohó cachí stná nùù tutu ì:

Nì dácútâhvì nècuàchì mà cuàhà nèhivì ndahví; cónì cùhì ini-nè biene xi-ne, ñàyùcàndùá nicanicuahàn iá obra xi-nemà (nùù Dios).

¹⁰ Divi Dios nduú ana sàha xi-nda ñà-nduá chihi-nda, xì ñà-nduá xixí stná-nda. Ñàyùcàndùá, icúmí-yâ cuàha stná-yàndó nsidaa ñà-nduá xiñuhu sàhà-ñá (quida-nda obra), dandu quee cuahà stná (ñà-vàha nùù-nda). Vèchi nahi tata chihi-nda, ducán nduú biene xi-nda, te nahi cosecha nduú stná obra quida-ndama. ¹¹ Ñàyùcàndùá, nú sàni nducuahà ñà-nduá icúmí-ndá, dandu chicá más cui dácútâhvì stnahá stná-nda. Te divi

sàhà tnùmanì cuàhàn-nsì dasàn-nsímà icúmí cuàhà nèhivì naquimanì-né Dios. ¹² Vàchi na chindéé-ndá ñanìtnaha-nda ducán, (cuàhà gá quidá), màdì sàhà cuisì necesidad xi-ne chindéá; còó, vachi cuàhà gá stná nèhivì icúmí naquimanì ndiaha xi-yá sàhà obra mà. ¹³ Vachi nú sàni xini-nè nansa nì chindée-nsiánè, dandu icúmí-nè ndenihi cahnú-néyà sàhà-nsiá ñà-sàni xini-nè ñà-ndáà nduá, nchícùn vii-nsiá razón ndiaha xí Cristu nacua cachí-nsiá. Te icúmí stná-nè naquimanì-néyà sàhà ayuda nì sàha-nsianè, xì sàhà stná nsidaa ayuda sàha-nsia ndéni nèhivì ní cui. ¹⁴ Ñàyùcànduá, màni gá icúmí-nè cunihnu ini-nè sàhà-nsiá, te càcàn tàhvì stná-nè sàhà-nsiá nùu-yá ñà-nì xini-nè cuàhà gá gracia quidá-yá sàhà-nsiá. ¹⁵ Te vichi, ñansivéhé cahnú-yá sàhà tnùmanì ndiaha xí-yá nì sàhatahvì-yándô, (divi Dèhemani-yá)! Ni mà cúí sàà-ndà naquimanì-ndàyá nacua ndiá icà-ndà.

10

Nansa nì dànsínúú ini Pablo nècuàchì ñuu Corinto ñà-íá derechu xi-ne, vachi Jesús nduú ana nì sàha xi-né chuun ù quidá-né

¹⁻² Sà-ínahá-nsiá màni ini Cristu; mà dáná-yá. Ñàyùcànduá, yùhù Pablo, sacúndáhvì nùu-nsiá ñà-màsà cóó ni-iin necesidad càhàn ndeí xì-nsiá na sái. Vachi cachí dava nèhivì sàhí ñà-nduì iin nèhivì cúchìtnu na ié cutnáhî xì-nsiá, doco na íá xiqué, (te tiaí carta xi), dandu mà úhì càhàn ndeí, cachí-nè. Pues ñà-ndáà nduá, vihini nihnú ini càhàn fuertí xì dava-nsia. Vachi tuxí ini dava-nsia sàhà-nsí ñà-quidá ndevàha-nsi na quidá ndéni nèhivì ní cui ñuhiví yohó. ³ Pues, ñà-ndáà nduá, nèhivì ñuhiví yohó nduú-nsí, doco na cuní-nsì cundee-nsí (nùu ñà-có-ndiáà), có-quidá-nsí guerra na quidá nèhivì ñuhiví yohó. ⁴ Íá ndisa nahi arma xi-nsi, doco có-nduá arma xi ñuhiví yohó. Còó, arma ndiaha xí Dios nduá xichúún-nsí, te nihá ndudu ù xí-yá, ñàyùcànduá vátuni cundee-nsí nùu nsidaa ñà-có-ndiáà íá ñuhiví yohó mate fuerte gà-ñà. ⁵ Vátuni cundee-nsí nùu nsidaa palabra nchichí chítnùní ini nèhivì tuxí inì-xi mii-né nduú-né mii-né, te sadí-nè nùu (palabra cachítnùhu) nansa cunitnàhà-ndà xì Dios. Vátuni cundee stná-nsì nùu-né ñà-nì sàà-nè cunini stná-nè Cristu, te cunihnu vaha stná ini-nè cuisì nacua cuní mii-yá. ⁶ Te mii-nsiá tu, nú sàà-nsiá cunini vaha ndisa-nsiyà, dandu ndiaha gá coo. Doco nècuàchì iin-ni có-cùnì cunini (xi-yá), icúmí-nsí cuàha-nsinè iin conseju fuerte.

⁷ Yùhù cuní cundehè-nsiá nansa ndisa íá chuun yohó. Nú íá iin-nsia tuxí inì-xi nduú nèhivì xí Cristu, pues ni cúnahá-nsiá ñà-stná nsiùhù nduú stná-nsì nèhivì xí-yá nahi mii-nsiá. ⁸ Mate ní càhàn ndeí iyuhu xi-nsiá na ní cachì ñà-íá ndisa derechu xi, doco có-cùcáhàn núuì sàhámà. Vachi derechu mà, sàhà-ñá nacuañandee ini-nsì mii-nsiá nduá ñisàhà-xí nì nihì-nsiá nùu Stoho-ndà Señor, màdiá sàhà-ñá quida quini-nsì xì-nsiá. ⁹ Te màdì sàhà-ñá dayúhî stná-nsì mii-nsiá tiaá-nsí carta yohó. Còó. ¹⁰ Yùhù (ináhî) cachí dava nèhivì sàhí ñà-ndee càhàn nùu carta xi, te fuerte palabra tiaí, doco nú sà-ìé nùu-né, te indéhe-né nùí, dandu mà finu guè, te ni mà túha guè càhàn vií, cachí-nè. ¹¹ Doco ni cúnahá-nè ñà-divi nacua cachí-nsì nùu carta xi-nsì na ndoó xicá-nsí, divi ducán icúmí-nsí quida stná-nsì na sàà-nsì ndé ndoó-nsiá.

¹² Nsiùhù, ni-iyuhu có-cùnì-nsì dadavá stnahá-nsí xì nèhivì ndeníhí vaha guá xì mii-xí, còó; vachi tucu dahuun xiquida-ne. Tuxí ini-nè ñà-cuisì modo xi mii-né nduú ley chicá ndiá, te ndeníhí vaha tnahá iin-ne inga-nè. Ñàyùcànduá (náhà xicà), nècuàchì có-cùndáà inì-xi nduú-né. ¹³ Doco nsiùhù, có-nàndúcú-nsí ñà-quee tnùñuhu xí-nsí, nì có-dàquíhvi-nsi mii-nsí nùu iin chuun cóni sàha Dios nsiùhù. Cuisì chuun nì nihì-nsí nùu mii-yá nduá càhàn-nsì sàhà-xí. Te dècuèndè ndé ndoó-nsiá jaàn nì sàha stná-yà nsiùhù chuun quida-nsi. ¹⁴ Ñàyùcànduá, màdiá yáha-nsi nùu-xí ndé nì cachi-yà xì-nsí nduá. Tucu cundua nú màsà sàà-nsì ndé ndoó-nsiá nì cùí. Doco còó, nècuàchì primeru nì càhàn xì-nsiá razón ndiaha xí Cristu nduú-nsí. ¹⁵ Doco iin chuun cóni sàha-ya nsiùhù, còó, mà càhàn-nsì sàhámà na ian nduá chuun xi-nsi; còó. Doco nihnú ini-nsì quida ga-nsì más gà chuun xi-ya ndé ndoó-nsiá jaàn nú sàni nihì-nsiá nì xinindisá-nsiá chicá fuerte, doco siempre mà yáha-nsi ndé nduú nùu-xí nì cachi Dios xì-nsí. ¹⁶ Dandu después dècuèndè stná ñuu ndoó chicá nùu-xí cuní stná-nsì cùhùn-nsì cachitnùhu-nsi razón ndiaha xí-yá,

doco ni xi ñá-jaàn, mà nándúcú-nsî quee tnũñuhu xí-nsí sàhà iin chuun nì quida inga nèhivì. ¹⁷ Vàchi nú cuní-ndà tavà-ndà tnũñuhu xí mii-nda, dandu ni cúnáhá-ndá ñà-cuisì Stoho-ndà Señor nduú tnũñuhu xi-nda. ¹⁸ Vàchi ¿índù clase nèhivì icúmí ndee vaha nùù-yá? ¿A nèhivì tavá tnũñuhu xí mii-xí? Còó, cuisì ana cudî ini mii-yá sàhà-xí icúmí ndee vaha.

11

Ñà-nduá nì cachi Pablo sàhà nèhivì dananí uun nduú apóstol nì nìhì chuun nùù Jesús

¹ Vichi cuàhìn càhìn iin ratu na iin tè-cùmání; ñàyùcànduá, sacúndáhvî nùù-nsiá ñà-quidandee inì-nsia sàhí, por favor. ² Vàchi yùhù, cuàhà gá nacání inì sàhà-nsiá na ian nacání stná ini Yua-nda Dios sàhà ndohó. Cunaha-nsiá, ducan iá stná na ian nì ndiadi tnũhu xi iin novia cuàhàn nandàhà. Vàchi mii-nsiá, na iin noviá nduú-nsiá, te cunî sàà-nsiá ndé iá Cristu te cundoo-nsia nùù-yá nicanicuahàn. Doco na sàà-nsiá yucán cunî cunduu-nsia (nèhivì viì ndisa) na iin novia siempre sàni quida viì. ³ Doco yúhî xì-nsiá, còtó dàcà dìni-nsiá, te mà cúníhnú vaha ga ndisa inì-nsiayà. Vàchi ducán nì cuu xi Eva sàhana, (nì tnàtuu) còó (nduú ñà-malu), te ñà-tnùhù guá-si nì nìhì-sí nì dandàhvî-siné. ⁴ Ñàyùcànduá, mii-nsiá, (caquin-nsiá cuidadu), vàchi nú ni sàà iin nèhivì nùù-nsiá, te càhàn-nè sàhà inga Jesús, mà úhì candisá-nsiánè, mate díin nduú Jesús xi nècuàchìmà, te díin nduú Jesús nì cachi nsiùhù xì-nsiá; te (xiní-nsi) mà úhì candisá stná-nsiá yàha-nsia ndahà inga espíritu (quida-ne), mate díin espíritu nduá, màdì Espíritu Ì nì nìhì-nsiá daa. Te (xiní-nsi), mà úhì stná cunindisá-nsiá inga palabra saa có-ndùdává xí palabra ì nì xinindisá-nsiá daa. ⁵ Doco siquiera, yùhù, davani ndiaá stnáì xì nècuàchì tuxí inì-xi xínduu guá apóstol ndiaha. ⁶ Mate vihini mà túha güé` càhàn víí, doco ináhá vahi ñà-nduá cachí. Te mii-nsiá ináhá vaha stná-nsiá ñà-divi ñà-ndáà nduájàn, vàchi sàni xinìnùù-nsiá nsidaa ñà-nduá sàni quida-nsi.

⁷ Doco ¿a tuxí inì-nsia cuàchi nduá ñà-uun-ni nì cachitnùhi xì-nsiá razón ndiaha xí mii-yá? Dècuèndè menos nì ndòì sàhà-ñá cunî ni ndóo mii-nsiá xì chicá más tnũñuhu. ⁸ Vàchi na ní sa-ìe jaàn chindéì mii-nsiá, ¿índù nì quixi ñà-nìsa itiacuì? Pues divi nùù nèhivì xí-yá ndoó inga ñuu. Ñàyùcànduá, yùhù quidé cuenta na ian nì sahnìndàhvî nècuàchìmà, te có-nduá ducán. ⁹ Daaní, después na ní quida manì dìhùn nùù, ni-iin centavu cóni xíquèn nùù-nsiá. Còó; divi ñani-ndà nì quixi ladu Macedonia nì taxi xi ñà-nduá xiñuhí mà. Te cuàhà cuidadu nì saquin vahi ñà-màsà quídá-nsiá ni-iin gastu sàhí, te nicanicuahàn ducan icúmî quide. ¹⁰ Te yùhù cachí xì-nsiá nacua chindéé Cristu yùhù càhàn ndàì, mà nácóì cachì xì nèhivì inicutu ladu Acaya xi-nsia (ñà-có-tníì dìhùn xì-nsiá). Còó, mà cuáhi cadi ni-iin nèhivì nùù cachì ñà-jaàn. ¹¹ Te, ¿índù chuun cachí ducán? ¿A sàhà-ñá có-cuú inì sàhà-nsiá? Còó, vàchi ináhá Dios ñà-cuú ndisa inì sàhà-nsiá. ¹² Doco iin-ni icúmí quidé ñà-nduá quide sàhá màsà ñhìndèè nèhivì-mà coo cuadú gà-nè, te cachi-nè davani iá stná chuun xi-ne xì chuun xi nsiùhù. ¹³ Vàchi cunaha-nsiá, tnũhu nduá cachí-nè ñà-nùù mii-yá nì nìhì-né chuun xi-ne. Dandahví uun-ne, te dananí uun-ne nduú-né apóstol xi Cristu. ¹⁴ Te mà úhì quida-ne ducán, vàchi stná ñà-malu Satanás, túha stná-si dama-sì mii-sí nanduu-sì na iin ángel nchií ndiaha. ¹⁵ Ñàyùcànduá, nècuàchì nchícùn xì-sí, mà úhì stná dama-ne modo xi-ne na iin nèhivì quida-xi iin chuun viì. Doco cunaha-nsiá, icúmí-nè nìhì-né (iin castigu) xi-ne nacua ndiá ìcà-né.

Nansa nì ndoho Pablo sàhà-ñá quídá-né chuun ì xí Jesús

¹⁶ Vichi tucutu cachí xì-nsiá: màsà cútúxí inì-nsia iin tè-loco nduú. Doco nú ducán tuxí inì-nsia, dandu ni cuáha-nsia lugar càhàn chíí na iin tè-loco; vàchi stná yùhù cudíì stná inì cachì nansa ndiaá güé` (nacua quidá dava nèhivì ndé ndoó-nsiá). ¹⁷ Doco ñà-nduá cuàhìn cachì xì-nsiá vichi, có-nduá na iin palabra (sahnú) nì nìhí nùù Stoho-ndà Señor; cuisì na iin palabra loco nduá, vàchi ñà-cuàhìn ndenihi vahi míí nduá. ¹⁸ Vàchi sàni xinì, ñà-cuàhà guá nèhivì ndeníhí vaha xi mii-xí sàhà ñà-nduá quídá-né, ñàyùcànduá yùhù stná cuàhìn quide ducán. ¹⁹ Vàchi mii-nsiá, ñà-cuàhà guá ináhá-nsiá, ñàyùcànduá mà úhì

candísá-nsiá càhàn iin tè-loco xì-nsiá. ²⁰ Dècuèndè candísâ stná-nsiá nú xichúûn nèhivì mii-nsiá, te ò tnií-né ñà-ìcúmí-nsiâ, te ò dandacú ndee-né nùù-nsiá, te ò cachíchì ini-nè mii-nsiá, te ò caní-né nùù-nsiá; pues nsidaámà candísâ-nsiá. ²¹ Doco nsiùhù, cuicahnú gà inì-nsia sàhà-nsí, vèchi cónì quidá-nsí xì-nsiá ducán.

Doco nú (jaàn) ndoó guá nèhivì sáhandee inì-xi ndeníhí vaha xi mii-xí, ádi vátùni stná yùhù càhàn sàhà míí ducán. Cuisì cunî cundaà inì-nsia ñà-na ian càhàn iin tè-loco nduá yohó. ²² Pues cachí nèhivì mà ñà-divi raza hebreu xínduu-ne. Doco yùhù, divi raza mà nduú stnáí. Daaní, nècuàchì ñuu Israel nduú stná-nè cachí-nè; pues divi ducaní stná yùhù. Daaní, cachí stná-nè ñà-Abraham nì sanduu yohòtéhè-né. Pues ni cúnáhá-nè yohòtéhè stnáí nì sanduu nècuàchìmà. ²³ Daaní, cachí-nè ñà-divi Cristu xinúcuáchí-nè nùù-xí. Pues divi ducaní stná yùhù. Doco chicá más chuun xi mii-yá sàni quide nùù mii-né. Mate na càhàn tè-loco càhìn, doco ducán cachí, más gà nì quide nùù mii-né. Chicá cuàhà nì ñàhni cuí. Te chicá cuàhà nì sandiadi nùù mii-né. Cuàhà gà xichi sà-ìé ñà-cuì nì cuí. ²⁴ Ùhùn xichi nì casahnì cuí tè-raza Judea yùhù xì chirrión, 39 golpe nì ñihí iin iin xichi. ²⁵ Te ùnì xichi nì ñàhni cuí stnáí xì vara, te iin xichi nì caniyuu-té yùhù sàhà-ñá cuí. Te ùnì xichi nì càhà stná barcu ndé cuàhìn, ñàyùcànduá iin ndui xì iin ñuu nì xique mahì tècuí mar. ²⁶ Cuàhà gà sàni xicanui. Dava yùte, ndé cùúnàhî nì yàhi. Te dava xichi ndiatú tècuìhnà yùhù yàhi. Dècuèndè stná nèhivì raza míí, cuní stná-nè quida quini-ne xí, mii-né xì stná nècuàchì inga ñuu. Cuàhà gà peligrú yáhi na xicánuí ñuu nahnú, te ò yucù dána, ò mar. Te peligrú nduú stná na ié mahì nèhivì dananí uun nchícùn xì mii-yá. ²⁷ Cunaha-nsiá, yáha ga ùhì chuun quidé, vèchi cuàhà vida yáhi xicánuí. Có-quídi, xíhì doco, xíhì tècuí; te nú cóámà, quidándéé inì, mate xíhì vixin ñà-còò sícoto vaha xi.

²⁸ Pues, ñà-jaàn nduá yáhi, te iá gà más ñà-cónì càchí xì-nsiá. Daaní, nsìquívì cuàhà gà nacání stná inì sàhà nèhivì xí Dios ndoó iin iin ñuu. ²⁹ Vèchi nú débil iá anima iin ñani-ndà, dandu stná yùhù, na ian débil iá stnáí; te nú sàni tùcù iin-ne nì quida nèhivì, dandu stná yùhù ndohó stnáí.

³⁰ Ñàyùcànduá, nú ndisa iá necesidad ndenihi vaha míí, dandu chicá vaha nacani xì-nsiá ñà-cuàhà guá vida yáhi, te dandohámà yùhù. ³¹ Cunaha-nsiá, ñà-ndácuìsì nduú nsidaa ñà-nduá cachí xì-nsiá yohó, te ináhá stná mii-yá ana cahvi Stoho-ndà Jesucristu, divi Yuamánì-yá, ansivéhé-yâ nicanicuahàn.

³² Na ní sa-ìe ñuu Damasco, iá stná iin gobernador xinúcuáchí nùù rey Aretas yucán, te divi-tè nì dandacú-te cundiaa soldadu yehè ñuu mà ñà-cuní-te tnií-tè yùhù. ³³ Doco (nì nani) nama ndiadí ñuu mà ndé iá iin ventana tii, te nì sàcùnacà iin ìcà sícàté, te nì dànùú nèhivì yùhù (inga ladu), te ducán nì ñihí nì càcui nùù gobernador mà.

12

Nansa nì dàcùnì Dios Pablo iñàha, te nì xini-nè cuàhà ñà-ndiaha

¹ Yùhù ináhî còò ni-iñàha ñihìndèè-ndà nú ndeníhí vaha-nda mii-nda, doco cuàhìn quide seguir. Vichi cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà ñà-nduá dacuní Dios ndohó, vèchi cuàhà gà ñà-ndiaha xiní nèhivì dava xichi. ² Yùhù ináhî iin tiàa xiníndísá-xí Cristu, te sàcuàhàn-ndà iin ùxìn cùmì cuà nì ndiachi-né dècuèndè ansivi ùnì (chicá dìquì-xí). Có-ináhî a ní sàhàn-nè yucán xì na iá iquicúñú-nè, te ò cuisì anima-nè, sólo Dios ináhá. ³⁻⁴ Doco yùhù, ináhî nècuàchìmà, te nì ndiachi-né nì sàhàn-nè ndè (iin lugar ndiaha) nani paraíso, mate có-ináhî a ní ndiachi stná iquicúñú-nè nì sàhàn, te ò mii-ní anima-nè, cuisì Dios ináhá. Te ndè lugar yucán nì inini-ne palabra yáha ga ndiaha. Doco còò stná permisú cachí-ndà palabra mà xì nèhivì. ⁵⁻⁶ Pues iin nècuàchì nì xini ñà-jaàn, vihini taví tñùñuhu xí-né sàhà ñà-jaàn, vèchi màdì tñùhu nduá, te ni màdì palabra cumánì cundua nú ni cachí ducán nì cuí, (vèchi cunaha-nsiá, yùhù nduú nècuàchìmà). Doco còò, mà càchí ñà-jaàn. Cuisì nacání xì-nsiá ñà-nduú iin nèhivì ùún, te ndohó stnáí, còtó cutuxi ini nèhivì cuàhà gà ndiaí, mate tãñáha ga cuni-nè nansa ndisa quidé, te ò tãña'ha ga cunitnùhu-ne nansa ndisa iá modo xi.

⁷ Cunaha-nsiá, ñà-ndiaha guá íá ñà-nduá nì xinì ansivi daa, ñàyùcànduá nì sàha Dios yùhù iin (ñà-dàndòhò-xí na ian) ihí iin iñù cahnú ìqué. Ducán (sáha-ya permisú) quida ñà-malu xí sàhà-ñá màsà ndéníhí vaha güé` mií. ⁸ Mate ùnì xichi nì xicàn tàhví nùù-yá áma dácúxíó-yáñà, ⁹ doco dohó nì cachi-yà xí: “Cunaha-ní, vátùnì sàà gracia xí nùù-ní. Vàchi nú cuítâ-nî, dandu chicá ndiaha icúmî chindeí mii-ní”, nì cachi-yà. Ñàyùcànduá, vichi cudî inì nú cuítê, vachi nú ducán, dandu chicá más icúmî ñihítáhví ndudu ìí xí Cristu. ¹⁰ Sàhà ñà-jaàn, cudî inì nú còò fuerzî, te ò cánàhá nèhivì xí, te ò yáha ndahví, te ò taxi nèhivì yùhù, te ò yáhi cuàhà vida sàhà mii-yá, vachi nú (cuàhà gá ndohí), te còò fuerzî, dandu chicá cuàhà icúmî ñihítáhví ndudu ìí xí-yá.

Ndiá ñà-sàhà-xí nì nacani guá ini Pablo sàhà nèhivì xí Dios ñuu Corinto

¹¹ Cunaha-nsiá, na ní ndenihi vaha güé` mií xí palabra jaàn, na iin palabra cachí iin tè-cùmáni nì sandua. Doco fuerza nì cachí ducán sàhà ñà-nduá (cachí) mii-nsiá sàhí. Vachi mii-nsiá nduú ana ndiá ìcà tavà xí tñùñuhu xí nì cùí. Mate ni cachí-ndà còò ni-iñàha ndiaí, doco siquiera dava-ni ndiaí xí nèhivì cachí guá xí-nsiá nduú-né apóstol xí mii-yá. ¹² Vachi na ní sa-ìe xí-nsiá, cuàhà gá milagru fuerte nìsa quide. Cuàhà gá iñàha ñà-ndulocó nèhivì nì quide, te cuàhà gá nì quidandee stná inì (na ní xinì cuàhà vida). Ñàyùcànduá, sàhà nsidaámà vátùnì cundaà inì-nsia divi ana nì techuún mii-yá nduí. ¹³ Nacua siempre quidé xí nèhivì xí Dios inga ñuu, divi ducán nìsa quida stnáì xí mii-nsiá. Cuisì imindaa iñàha cónì ndúdává, divi ñà-cónì tñì ñihùn xí-nsiá. Te nú cuàchi nduájàn, dandu sacúndáhví nùù-nsiá ñà-cuicahnú ini-nsia sàhí, por favor.

¹⁴ Vichi sà-ìé ñà-sàì ndé ndoó-nsiá inga tu, te vichi cundua ùnì xichi. Doco ni-iñàha mà cáquìn nùù-nsiá, vachi màdì ñà-ìcúmî-nsiá nduá cuú inì sàhà-xí, còò; mii-nsiá cuú inì sàhà-xí. Vachi (nahi dèhi xínduu-nsia, te) có-quidá tocar iin dèhe dacáyà biene ndutahví yuadíhà. Còò, yuadíhà quidá tocar dandútáhví xí biene xí nùù miá. ¹⁵ Ñàyùcànduá, dispuestu ié` quide ndéni gastu nì cui sàhà ñà-vàha xí anima-nsiá, dècuèndè vida xí cuàha stnáì nú íá necesidad. Doco ñà-nduá xiní, mate ducán chicá más cuú inì sàhà-nsiá, doco chicá menos cuú ini mii-nsiá sàhí.

¹⁶ Dava stná nèhivì, cachí-nè sàhí ñà-ndàà nduá, cónì tñì ñihùn xí-nsiá, doco ñà-cuàhà guá maña icúmî, ñàyùcànduá, inga modo nì sahnìndahví mii-nsiá, cachí-nè. ¹⁷ Doco ¿a ní sahnìndahví ndise mii-nsiá na ní techuún nèhivì nì sàà nùù-nsiá? (Còò.) Te ¿a ní candiaa-nè ñihùn xí-nsiá? (Còò.) ¹⁸ Nì sacundahví nùù Tito (ñà-cùhùn-nè) ndé ndoó-nsiá, teayùcànduá cutnáhâ-né xí inga ñani-ndà nì sàà. Doco ¿a ndísá nì sahnìndahví-nè mii-nsiá? (Còò.) Amádi iin-ni nì quida stná-nè nahi yùhù, vachi iin-ni niñnú stná ini-nè nahi yùhù.

¹⁹ Vihini tuxí inì-nsia cuisì cáhìn ducán sàhà-ñá ndòò vaha tu-nsi xí-nsiá. Doco còò. Indéhe Dios, ináhá-yâ nansa cachí, te ndácùcahan stnáì Cristu. Cuisì sàhà ñà-nacuàhandee inì mii-nsiá, ñàyùcànduá tiaí nsidaa ñà-yòhó, ñani màní. ²⁰ Doco yúhí sàhà-nsiá còtó sàì yucán, te mà cudî gá inì sàhà ñà-nduá quidá-nsiá, te ò mii-nsiá, mà ndóò stná inì-nsia sàhí. Ndisa, yúhí sàhà-nsiá, còtó sàì, te ndoó-nsiá náâ tnahá-nsiá, cúmbìdia inì-nsia, dacuídà stnahá inì-nsia, te ò ndeníhí ndiaha gá-nsiá mii-nsiá, te ò dandahví tnahá-nsiá, te xítñuhu tnahá-nsiá, te ò cucuádû-nsiá, có-xicánúú víi gá-nsiá. ²¹ Ndisa, yúhí, còtó sàà tui, te ndòò cahin nùù Dios. Nacání gá inì ñà-vihini cundoo nècuàchì nì quida cuàchi sà-ìá quivì, te tàñàha ga naxicocuñ inì-nè sàhà-ñá. Ndisa icúmî coi tñùnsí ini sàhà-né nú tàñàha ga cuu-ne arrepentir sàhà cuàchi nì quida-ne, a sea nì càhàn-nè xí ana cónì nándàhà xí-né, te ò íá viciu xi-ne, te ò ní quida-ne inga ñà-siquini.

13

Nansa nì cachi Pablo na ní dàxínu-ne carta yohó, cuidadu ni cúndóò-ndá màsà quidá ndevàha-nda, cachí-nè

¹ Vichi cunduu ùnì xichi sàì ndé ndoó-nsiá. Te nú sàì sàì, (te quesáhá-ndá ndatnúhú-ndá sàhà ana có-quidá víi), dandu fuerza nduá cundoo ùì ò ùnì testigu, dandu

cundaà ini-ndà índù ñà-ndùú ñà-ndácuìsì. ² Te vichi iá stná ñà-ndùá cuní cachì xì nsidaa nèhivì nì xida cuàchi antes, te ni cúníní stná nsidaa gá-nsiá, vàchi nacua nì cachì na ní sàhìn visita ùi mà, ducán cachì stnáì vichi mate xica ié; nú ni sàì, mà dácâcui ni-iin nèhivì (xiñuhu conseju). ³ Ducán icúmî quide, vàchi xícàn-nsiá iin seña cundaà inì-nsia, a ndísá divi Cristu nì sàha xí derechu ñà-càhìn xì-nsiá ducán, á coó. Cunaha-nsiá, màdì débil iá mii-yá ana dándàcù-xì nùù-ndà, còó; quidá-yá poder xi-ya nùù-ndà. ⁴ Mate na ian débil nì ìa-ya na ní chituu-tèyá nchìca cruz, doco vichi, còó. Itiá-cú-yà vichi sàhà poder xi ndudu ìi xí Dios. Ñàyùcàndùá, stná nsiùhù, mate còò stná fuerza xi-nsi nahi Cristu daa, doco sàhà poder xi-ya icúmí-nsî cutiacu gà-nsì ñà-chindee-nsì mii-nsiá.

⁵ Nacani vaha inì-nsia, a xiníndísâ ndisa-nsia mii-yá, á coó. Cundehè váha-nsia anima-nsiá. Xiñuhu cuàha-nsia cuenta ñà-ìnacáá Jesucristu ini anima-nsiá. Doco te nú còò-yá, dandísá, có-ndùú-nsiá nèhivì sàni natùì nùù-yá. ⁶ Doco cahnú gà Dios vátùni cundaà inì-nsia sàhà nsiùhù ñà-ndùú-nsì nècuàchì sàni natùì nùù-yá. ⁷ Te vichi xícàn tàhvì-nsì nùù-yá sàhà-nsiá ñà-màsà quidá-nsiá ni-iin falta. Doco có-càchì-nsì ducán sàhà ñà-cutuxì ini-nsiá vaha ga nsiùhù. Cuisì cuní-nsì quida-nsia ñà-ìá viì, mate vihini mà sàà-nsiá cundaà vaha inì-nsia ñà-sàni natùì stná-nsì nùù-yá. ⁸ Doco nú ñà-ndácuìsì nduú palabra chináhá-nsì, dandu mà cúí cadì nèhivì nùá, cuisíá cui quidañuhu-nèà, te dacuítìà-nèà. ⁹ Te nsiùhù, mate nduú-nsì nahi nèhivì còò ni-ìñàha-xi, doco cudî ini-nsì sàhámà; cuisíá cuní-nsì ñà-cucumi-nsiá iin fe fuerte. Te iin-ni icúmí-nsì càcàn tàhvì gá-nsì nùù-yá sàhà-nsiá ndè cachi sàà-nsia nduhì dahuun ini-nsia.

¹⁰ Cunaha-nsiá, cuàhìn dasâì carta yohó nùù-nsiá na tañáha ga sàì nàcòtì-nsiá, còtó sàì, te icúmî dandacú ndeí nùù-nsiá. Vàchi ñà-ndáà nduá, iá derechu xi sàni nihí nùù Stoho-ndà Señor, doco cuisì sàhà ñà-nacuàhandee inì mii-nsiá nduájàn, màdì sàhà-ñà quida quini xì-nsiá.

¹¹ Vichi, ni yáha vaha nsidaa-nsiá, ñánì. Quida-nsia lucha quida viì-nsiá nicanicuahàn. Te màsà cúhúún inì-nsia. Iin-ni ni cúníhnú stná ini nsidaa-nsiá, te cundoo manì-nsiá, dandu icúmí Dios cutnahá ndisa-ya xì-nsiá. (Ansivéhé-yâ), cuú ini-yà sàhà-ndà, te danácòo dadí ndiaha-yá ini-ndà.

¹² Nacasàhú stnahá víi-nsiá ñà-xínduu-nsia nèhivì ìi xí-yá. ¹³ Te nsidaa stná nèhivì xí-yá ndoó yohó, cásàhú stná-nè xì-nsiá.

¹⁴ Vichi ni cúcúmí-nsiâ cuàhà gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. Te ni sàà stná-nsiá cundaà inì-nsia ñà-cuàhà guá cuú ini Yua-nda Dios sàhà-ndà. Te nicanicuahàn ni cútnáhâ stná Espíritu ìi xí-yá xì nsidaa-nsiá. Amén.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nùù Nèhivì xí Dios Ndoó Ladu Galacia

¹ Yùhù nduí Pablo, iin ana nì nìhì chuun ì nùù Jesucristu xì nùù ana nì dànátíacú xì-yá, divi Yua-nda Dios. Màdì nùù nèhivì nì níhí chuun ma. Còó, màdì nèhivì ùún nduú ana nì sàha xí-ñà.

² Yùhù xì nsidaa nèhivì xí-yá cutnàhâ xí yohó, cásàhú-nsì xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì ladu Galacia natácá cahvi xi-yá.

³ Ni cùcúmí cuáhà-nsiá gracia nùù Yua-nda Dios xì stná Stoho-ndà Jesucristu. Te ni cùndóó cueé-nsiá quida-ya. ⁴ Pues divi Jesucristu nduú ana nì sàha nì xihì sàhà cuàchi-nda sàhà-ñá càcu-nda nùù nsidaa ñà-có-lá vìi iá ñuhiví yohó, vàchi ñà-jaàn nduá nì chitnùní ini Yua-nda Dios coo, ⁵ ansivéhé cahnú-yá nicanicuahàn. Amén.

Còò cá inga palabra ì cunchicùn-ndà, te càcu-nda, cuisí-ní palabra ì xí Jesús

⁶ Cunaha-nsiá, cuáhà gá ndulóquî ñà-yàchì guá sàni nacoo-nsia ichì víi mii-yá ana nì cana xi-nda sàhà gracia xi-ya. Vàchi inga palabra sanchicùn-nsia vichi. Vàha palabra mà cahan-nsiá, ⁷ doco còó, mà sàà ndudava xi ñà-nduú palabra vaha ndisa xi mii-yá. (Cunaha-nsiá, nàhà xicà) jaàn ndoó dava nèhivì cuní dacà xì-nsiá, cuní-nè dama-ne ñà-nduú razón ndiaha xí Cristu. ⁸ Doco nú có-ndùdává palabra xi-ne mà xì palabra nì cachitnùhu nsiùhù xì-nsiá daa, dandu ni sàà nècuàchìmà ndañuhu-né ndè andea chicá vaha, mate ángel nì quixi ansivi nduú-né; te ò stná nsiùhù, nú có-ndùdává gá palabra cachí-nsì vichi xi ñà-primeru, dandu ni sàà stná-nsì ndañuhu-nsí chicá vaha. ⁹ Tucutu cachí xì-nsiá nacua sàni cachì xì-nsiá antes, ndéni nèhivì ní cui ni cáhàn xì-nsiá iin palabra tucu iá, te có-nduá palabra nì xinindisá-nsiá daa, pues ni sàà-nè ndañuhu-né andea chicá vaha. ¹⁰ Ducán cachí, doco màdì sàhà-ñá cuní ndòò vahi xì nèhivì ñuhiví nduá. Còó. Dios nduú ana cuní cudiì inì-xi sàhí, vàchi nú nèhivì-ní, dandísá mà cúí cunduu guè iin nècuàchì xinúcuáchí nùù Cristu.

Nansa nì nìhì Pablo chuun ì nùù Jesucristu

¹¹ Cunaha-nsiá, màdì nèhivì ùún nì nàchúhún tnahá xi palabra ndiaha nì cachitnùhi (xì-nsiá), ñàni. ¹² Màdì nèhivì ñuhiví yohó nì nácání xí palabra mà xí. Cóni dàcuàhì nùù nèhivì ùún. Còó, divi Jesucristu nduú ana nì dàtnùù xì sàxìntnùní sàhà mà.

¹³ Mii-nsiá, sà-ináhà-nsiá nansa nisa quide antes na ní sanchicuìn religión xi nècuàchì raza-nsì Judea, yáha ga nisa quida quini xì nèhivì natácá cahvi xi Dios, vàchi nisa cuní dandáñúhí nsidaa nècuàchìmà nì cùí. ¹⁴ Te yàchì nì quee stná cuáhà fama xi nùù nèhivì religión xi-nsi, te menos nì ndòò nsidaa nècuàchì dava ga nùí, vàchi chicá ndee nì sanchicuìn estilu xi xì-nsí. ¹⁵ Doco Dios, sàhà ñà-sàni nacàxin-ya yùhù ndè na táñàha ga tùinuí ñuhiví, ñàyùcànduá nì quida-ya gracia sàhí, te nì cana-ya yùhù, vàchi ducán nì chitnùní ini-ya ¹⁶⁻¹⁷ ñà-cuninùí Dèhemani-yá, dandu después (cùhìn cacanui) cachitnùhi xì nèhivì nsidaa ñuu (ñà-ndiaha guá) Dèhemani-yá. Daaní, na ní nsihi nì xinì mii-yá, dandu yàchì nì sàhìn ladu Arabia. Cóni sàhìn ndatnuhí xì nèhivì ñuhiví yohó, ni cóni sàhàn stnái ñuu Jerusalén ndé ndoó nècuàchì apóstol mate dihna-ne nì nìhì-né chuun ì xí-yá, dandu yùhù. Còó, dihna ladu Arabia nì sàhìn, dandu nì ndixi tui ñuu Damasco.

¹⁸ Daaní, nì yàha ùni cuà, dandísá nì sàhìn ñuu Jerusalén, te nì xinitnàhí xì Pedro. Te yucán nì ìe sàhùn quivì nì sacutnahí xì nècuàchìmà. ¹⁹ Doco nècuàchì xinduu apóstol dava ga, còó, cóni xìní-nè, cuisí-ní ñani Stoho-ndà Señor nani Jacobo nì xinì. ²⁰ Te cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nduá tiaí nùù-nsiá yohó, ñà-ndácuisì nduá, vàchi ináhà Dios.

²¹ Daaní, después, màndixi nì nsiaa tui ladu Siria, te después nì nsiaa stnái ladu Cilicia. ²² Doco nèhivì cahvi xi Cristu ndoó ladu Judea, cóni sàà-nè cunitnàhá-né xí, ²³ cuisí-ní nì xinitnùhu-ne ñà-có-quidá quini guè xì-né. Antes nisa cuní dandáñúhí nècuàchìmà sàhà-ñá xiníndisá-né mii-yá, doco vichi xicánúú stnái cachitnùhi xì nèhivì

nansa cunindisá stná-nèyà. Pues divi palabra jaàn nduá nì xinitnùhu nècuàchìmà sàhì, ²⁴ te cuàhà gá nì naquimanì-né Dios sàhámà.

2

Ñà-nduá nì cacachi dava ga nècuàchì apóstol na ní nataca-nè xì Pablo ñuu Jerusalén, te nì ndatnuhu-né

¹ Daaní, nì yàha ùxìn cùmì cuà, dandu nì sàhàn tui ñuu Jerusalén, cutnáhà stnáì xì Bernabé, te ndacá stnáì Tito. ² Vàchi nì dàtnúù Dios ini anímè ñà-ìcúmì cùhìn, ñàyùcànduá nì sàhìn ñuu mà. Te na ní sàì yucán, dandu nì nataca cuaán-nsí, yùhù xì nèhivì idónuu, te nì ndatnuhí xì-né nì dàtúì nùù-né nansa ndisa íá palabra ìì cachítñùhi xì nèhivì inga ñuu. Ducán nì quide sàhá màsà ndóo uun nsidaa chuun cuàhìn quide, nì màsà ndóo uun stná nsidaa ñà-nduá sàni quide antes. ³ Doco còó, cónì càchí-nè (íá ñà-quidámànì gá). Ni cónì càchí stná-nè ícúmì màcùtuu stná seña xi Dios ìcà compañerui Tito, mate nècuàchì inga raza nduú-né. ⁴ Ñà-ndàà nduá, yucán nì sandoo stná dava nèhivì (cachí ñà-fuerza màcùtuu seña mà), doco nèhivì nì tnàtuu dèhé uun ndé nataca-nsì nì sanduu-ne, có-nduú ndisa-ne nèhivì xì Yua-nda Dios, vachi maña uun nì quida-ne, cuisì-ní cuní-nè cuitnùhu-ne nansa quida-nda ñà-có-nchícùn gà-ndà ley xi mii-né sàhà-ñá libre ndoo-nda nì quida Jesucristu. Doco vichi cuní-nè natenchicùn tu-nda ley xi-ne. ⁵ Doco nsiùhù, còó, ni-iyuhu cónì cándísâ-nsí palabra xi-ne, vachi cuní-nsì ñà-iin-ni cucumi ñi-nsiá palabra ndàcuisì xì-yá nacua cachí razón ndiaha xì-yá.

⁶ (Nacua sàni cachì), yucán nì ndatnuhí xì nècuàchì cachí chicá idónuu. Doco nùù yùhù, có-quidámà a xínduu-ne nècuàchì íá fama xi, ò á coó, vachi iin-ni indèhe Dios nsidanicuu-nda. Pues, cunaha-nsiá, cónì dandàcù nècuàchìmà nùì ñà-dami ñà-nduá quidé. ⁷ Còó, vachi nì cundaà ini-nè ñà-yùhù quidá tocar cacanui mahì nèhivì cuàhà raza (cachitnùhi palabra ìì); doco Pedro, còó, cuisì nèhivì raza-nsì Judea cachitnùhu xi-né palabra mà. ⁸ Te mate ducán nduá, doco imindaa mii-yá nduú ana chindéé xì nduú-nsì. Mahì nèhivì raza Judea xicánúú Pedro quidá-né chuun ìì xì-yá, te yùhù, mahì nèhivì inga raza xicánúí, doco iin-ni chindéé-yâ nduú-nsì. ⁹ Ñàyùcànduá, nì sàà nècuàchì idónuu ma nì cundaà ini-nè nansa íá chuun ìì sàni nìhítáhví. Te sàhámà nì tnii ndahà tnàhá-né xì, xì stná Bernabé. Cunaha-nsiá, Jacobo xì Pedro xì Juan nì sanduu nècuàchì idónuu ma, te nì cachi-nè xì-nsì ñà-iin-ni chuun nduá quidá nsidaa-nsì, cuisìà nùù nèhivì inga raza nì cùhùn nsiùhù, te mii-né, nèhivì raza Judea càhàn xì-né, nì cachi-nè. ¹⁰ Cuisì-ní (inga palabra gà) nì cachi stná-nè xì-nsì, divi ñà-màsà nándodó-nsì chindee-nsì nèhivì ndahví (ndoó ladu xi-ne). Ñàyùcànduá, yùhù siempre ñà-jaàn nduá nacánì inì quide.

Nansa nì cachi Pablo xì Pedro na ní ìa-ne ñuu Antioquía, nì sàha-ne nècuàchìmà iin conseju

¹¹ Doco después, na ní quesaa Pedro ñuu Antioquía, dandu nì càhìn xì-né, nì indèhe váhi nùù-né, te nì chinahí-nè, vachi cónì quidá víi-né yucán. ¹² Vachi na táñaha ga quesaa nècuàchì ñuu-nsì vaxi cuenta xi Jacobo, dandu nì saxixi tàcá-nè xì nsidaa nècuàchì inga raza yucán. Doco na sàni caquesaa nècuàchì inga mà, dandu nì naxicocuín ini-nè, cónì xixí gá-nè xì nècuàchì inga raza mà, vachi yúhí-nè cuitnùhu nècuàchì raza-nsì Judea. ¹³ Dandu después, nsidaa gá stná nècuàchì raza-nsì ndoó yucán, cónì quidá víi stná-nè, (vachi nì quecuaán stná-nè), mate ináhá-nè nansa ndiá ìcà-né quida-ne; ndè stná Bernabé nì quida stná-nè ducán. ¹⁴ Doco yùhù, na ní xinì có-xíquida vii-né nacua cachí palabra ndàcuisì xì razón ndiaha, dandu nì cachì xì Pedro, te inínì nsidaa nèhivì yucán; nì cachì: “Mii-ní, iin nècuàchì raza-ndà Judea nduú stná-ní, doco vichi (sàquidà-ní nahi nèhivì inga ñuu), có-chìvaha gà-ní estilu xi raza-ndà, vachi vichi sàquidà-ndà na quidá nèhivì inga raza. Ñàyùcànduá, ¿índù chuun sàni quida stná-ní na ian cuní-ní ñà-fuerza chivaha stná nècuàchì inga raza mà estilu xi raza-ndà?” (nì cachì xì-né).

Nansa ícúmì nècuàchì raza Judea quida-ne sàhà-ñá càcu-ne, divi ícúmì stná-nè cunindisá-né mii-yá

¹⁵ Nsiùhù nècuàchì raza Judea, có-nduú-nsì nècuàchì cuàchi nahi nècuàchì inga raza (cahan-nsì). ¹⁶ Doco ináhá vaha-nsi còó ni-iin ndee vaha nùù Dios sàhà-ñá

chivàha uun-ne ley sàhana. Còó, cuisì-ní nú ni cúníhnú vaha ini-ndà mii Jesucristu, dandísá càcu-nda, ináhá-ndá. Ñàyùcàndùá, divi ñà-jaàn nduá quidá-nsí, vachi ináhá-nsí cuisì ñà-cunihnu vaha ini-ndà mii-yá ndiaá, te ducán ndee vaha-nda nùù-yá, màdiá chivàha-nda ley sàhana ma, vachi sàhà ley mà, mà sáà ni-iin nèhivì ndee vaha-ne nùù-yá. ¹⁷ Doco nú micúisi sàhà Cristu cuní nsiùhù nècuàchì raza Judea ndee vaha-nsi nùù (Yua-nda) Dios, dandu ñà-yùcán queá ñà-ndùú stná-nsì nèhivì cuáchi (nahi nèhivì dava ga). Doco te nú ducán nèhivì cuáchi nduú stná-nsì, dandu ¿a sàhà ñà-nchícùn-nsì Cristu nduájàn? Còó, ni loho có-nduá ducán. ¹⁸ Doco nú iladú sàni nacoo canúú-ndá iñàha (nahi ley sàhana ma), te tucutu cuní-ndà natenchicùn-ndàñá, dandísá nsidá cuàchi-nda, doco cuisì mii-nda quidá xi mii-nda ducán. ¹⁹ Yùhù, sàhà-ñá (fuerte guá castigu) xi ley mà, nì sàì nì quide cuenta na ian sàni xihì nì quidamà; doco vichi sàni natiacu stnáì, te sà-itiácùì nùù Dios. ²⁰ Vachi quidé cuenta na ian nì cutnahí xì Dèhemani-yá Cristu na ní sàcùtuu-ya nchìca cruz. Doco vichi, sà-itiácùì, vachi inì anímé itiácú mii-yá, màdì ndisa yùhù. Mate ñuhivì yohó ié, te iá iquicúñùì, doco cuisì sàhà ñà-nìhnú vaha inì mii-yá, ñàyùcàndùá itiácùì vichi. Cahví xì-yá, vachi cuú íní-yà sàhí, te nì sàha-ya nì xihì-yà sàhí. ²¹ Ñàyùcàndùá, yùhù cachí, mà váha nacoo-nda gracia xi Dios iladu; (doco divi ducán quea) nú sàhà ley sàhana ma sàni ndee vaha-nda nùù-yá nì cùì, vachi nú ducán, dandu uun-ni nduá nì xihì Cristu.

3

Cuisì sàhà fe xi-nda cui ndee vaha-nda nùù Dios, màdì sàhà-ñá chivàha-nda ley sàhana

¹ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì Galacia! vachi có-nìhnú víí gá inì-nsia vichi. ¿Índù chuun nì sàha-nsia nì dandàhvì nèhivì mii-nsiá, te vichi có-nchícùn gá-nsiá palabra ndàcuisì xí-yá, mate claru sàni cachitnùhi xì-nsiá sàhà Jesucristu, nansa nì xihì-yà nchìca cruz? ² Pues vichi cuní cachì-nsiá xí: ¿ndiá nduá nì quida-nsia, te nì nìhì-nsiá Espíritu ìì xí Dios? ¿A ní chivàha-nsia iin ley sàhana? (Còó), cuisì ñà-nì inini-nsia palabra ìì, te nì xinindisá-nsiá, ñàyùcàndùá nì nìhì-nsiá Espíritu ìì. ³ Ñàyùcàndùá, ¿índù chuun có-sàà-nsiá cundaà inì-nsia? (Sà-ináhá-nsiá) ñà-divi Espíritu ìì nduú ana nì chindee xi-nsiá na ní quesaha-nsiá xicá-nsiá ichì Dios. Te vichi ¿a tuxí inì-nsia ñà-micufsi-nsiá cuàhàn-nsiá daxínu-nsia (salvación xi-nsia)? ⁴ Cuàhà gá sàni ndoho-nsia (sàhà Jesús), te ¿a icúmí ndòo uun stná nsidaámà? Cahnú gá Dios ñà-màsà ndóo uan. ⁵ Daaní, jaàn iá stná iin ana dáníhìtáhvì xì-nsiá ñà-chindee Espíritu ìì mii-nsiá, te quidá stná-nè milagru ndiaha. Doco ¿a sàhà ñà-nchícùn-nè ley sàhana nduá quidá-néamà? Còó, cuisì sàhà ñà-xiníndísâ-né mii-yá.

⁶ Pues, divi ñà-jaàn nduá nì quida stná Abraham sàhana, nì xinindisá-né Dios, te ñà-yùcán nì ndee vaha-ne nùù-yá. ⁷ Sàhà ñà-jaàn vátùnì cundaà ini-ndà sàhà nsidaa nècuàchì sà-icúmí xí fe ñà-nahi descendencia xi Abraham xínuu stná-nè. ⁸ Vachi nùù tutu ìì nì tìaa sàhana nì cachitnùhu Dios nansa icúmí nèhivì vichi ndee vaha-ne nùù-yá sàhà cuisì-ñá xiníndísâ-né mii-yá, mate nèhivì ndéni raza nì cui ni cundúú-né. Ñàyùcàndùá, nì cachitnùhu-ya xì Abraham iin ñà-vàha, cachí-yà: “Sàhà mii-ní icúmí nèhivì nsidaa ñuu nìhìtáhvì-né cuàhà gá ñà-ndiaha î”. ⁹ Ñàyùcàndùá, vátùnì cundaà ini-ndà, nú xiníndísâ stná-ndàyá, dandu cundiatú stná anima-ndà na ian nì cundiatú Abraham sàhana na ní xinindisá-né mii-yá. ¹⁰ Doco nú cuisì cuní-ndà cundoo-nda sujetu nùù ley sàhana, dandu iin-ni icúmí stná-ndà nìhì-ndà castigu cachí ley mà, vachi dohó cachá: “Nèhivì có-quidá ndisa nsidaa ñà-nduá cachí tutu yohó, tàhvì chíhán-né”, cachá. ¹¹ Sàhámà nàhà claru, mà sáà iin nèhivì ndee vaha-ne nùù Dios sàhà-ñá nchícùn-nè ley mà, vachi cachí stná tutu ìì mà: “Nèhivì xiníndísâ-xí-yà, te ndeé vaha-ne nùù-yá, divi cucumi xi vida ndiaha”. ¹² Doco ley sàhana ma, màdì fe nduá xicàn cucumi-nda. Còó, vachi cachá: “Cuisì nú ni quidá ndisa-nda cumplir nsidaa ñà-nduá cachá, dandu nìhì-ndà cutiacu ndiaha-nda”.

¹³ Doco ndohó, sàni xidahan Cristu-ndó nùù chihan cachí ley mà, vachi mii-yá, cuenta xi-nda nì ndoho-ya castigu sàhà chihan ma nacua cachí nùù tutu ìì: “Tàhvì chíhán nsidaa

ana itácaa nùu iin yutnù”, (cachí Dios). ¹⁴ Pues divi ducán nì cuu xi Jesucristu sàhà-ñá vátùni nìhítáhvì stná nèhivì nsidanicuú ñuu ñà-ndiaha ñi nì cachi Dios xì Abraham. Ñàyùcàndüá, vichi cuisì xiñuhu cunindisa-ndayá, dandu nìhítáhvì-ndà Espiritu ñi nì quida-ya comprometer antes.

Tucu iá ley sàhaha, có-ndüdává xí ñà-ndiaha ñi nì cachi Dios xì Abraham chicá antes

¹⁵ Vichi cuàhìn nacani xì-nsiá iin ejemplu tii, ñánì; cuàhìn nacani xì-nsiá nansa quidá nsidaa-nda ñuhivì yohó. Ináhá-ndá nú sàni cuyucun iin tutu ndé nì ndatnuhu sahnü-nda ñà-quida-nda iñàha, te sàni cua firmar, dandu iin-ni sàni ndò, mà dáma, ni mà chíyôdo gá-ndà palabra nùá. Te ducán quida-nda mate tutu xi nèhivì uùn nduá. ¹⁶ (Pues divi ducán sàni quida stná Dios), nì saquin-yà compromisu nùu Abraham ñà-nìhítáhvì-né ñà-ndiaha ñi xí-yá, mii-né xì ana cunduu descendencia xi-ne. Doco (na ní cachi-yà xì-né ducán), cóni cächí-yà icúmí nsidaa gá inga descendencia xi-ne nìhítáhvì-né, na ian cuàhà-né (càhàn-yà sàhà-xì) nì cùí. Còó, sàhà imindaa descendencia xi-ne nì càhàn-yà sàhà-xì, divi nduú Cristu. ¹⁷ Ñàyùcàndüá, yùhù cachí, nú ducán fuerte guá nì saquin Dios compromisu xì Abraham, te ùi xichi nì cachi-yà xì-né palabra mà, dandu mà cúí dâma-ña quida iin ley nì cuyucun 430 cuà después; còó, mà cúí ndòo uun ñà-ndüá nì cachi-yà mate ní sàcòo inga ley mà. ¹⁸ Vàchi nú sàhà ley mà nìhítáhvì-ndà nì cùí, dandu mà cündüá iin compromisu icúmí-yâ quida ndisa-ya cumplir. Còó. Doco ñà-ndiaha ñi nì cachi-yà xì Abraham mà, ñà-yùcán ndisa nduú compromisu.

¹⁹ Pues (sàhàmà ndàcàtnùhù-ndà), ¿índü chuun quidá ley sànahama vichi? Pues cuisì sàhà ñà-cundaà ini nèhivì índü-ñá nduú cuàchi, ñàyùcàndüá nì sàha-yanè ley mà, dandu cucumi-néà dècuèndè quesaa mii-yá ana nduú ndisa descendencia xi Abraham, vâchi divi mii-yá nduú ana cuàhàn nìhítáhvì xì ñà-ndiaha ñi nì cachi Dios daa. Cunaha-nsiá, tìxi iin ángel mozo xi-ya nì sàha-ya ley mà, te Moisés nduú ana nì sàcuìn dava cuenta xi nèhivì nùu Dios. ²⁰ Doco nú cachí-ndà nì sàcuìn dava Moisés, pues cuní cachàmà ndòó ùi ana (ndatnúhú), màdíá imindaa (ana càhàn). Doco (na ní saquin Dios compromisu xì Abraham), còó, cuisì-ní imindaa mii-yá (nì càhàn, te sàhàmà mà cúí ndòo uan).

Chuun quidá ley sàhaha nduá chindéândô sàà-ndà cunindisa-nda Jesucristu

²¹ (Pues, ¿nansa cachi-ndà vichi?) ¿A sadí ley sàhaha ma nùu compromisu nì cachi Dios quida-ya? ¿Còó, mà cúí! Vâchi ní có-sâà ley mà taxa vida ndiaha. Doco nú vátùni quida ducán ni cúí, dandísá divi sàhájàn vátùni ndee vâha-nda nùu-yá. ²² Doco còó, màdì ñà-jaàn nduú chuun quidá ley mà, cuisì nduá iin ñà-cächítnùhu uun xi-nda ñà-ndòó nsidaa-nda tìxi poder xi cuàchi-nda. Te ducán iá sàhà-ñá ni sâà-ndà cunindisa-nda Jesucristu, te nìhì-ndà ñà-ndiaha ñi nì cachi Dios antes.

²³ Doco na táñàha ga sàà tiempu ñà-cuisì cunindisa-ndayá, dandu ley sàhaha ma nduá nì sanchicùn-ndà, còó inga iñàha, vâchi ducán nì chitnùnì ini Dios quida-nda, divi ñà-cundiatu uun-nda ndè cachi sàà quivì datúi-ya nansa cui cunindisa-nda (Jesús). ²⁴ Vâchi ley sàhaha ma, na ian quidá nècuàchì ndiaá xì ñà-cuatì, ducán nì saquida, cuisì nisa chindeándô ndè cachi nì sàà tiempu nì quesaa Cristu, dandu cunindisa-nda mii-yá, te ducán ndee vâha-nda nùu-yá. ²⁵ Te vichi cuisì-ní fe mà nduá nchícùn-ndà, ñàyùcàndüá có-xiñùhù gá cunindisa-nda ley sàhaha ma na ian nduá ana ndiaá xì-ndà vichi. ²⁶ Còó, vâchi sàhà-ñá xiníndísá-ndá Jesucristu, ñàyùcàndüá, nahi dèhe sahnú-yá sàndüú nsidaa-nda. ²⁷ Vâchi, na ní cuhì-ndà quivì nì tenchicùn-ndà Cristu, dandu na ian nì dâma anima-ndà nduá, te nì nàcùnìhnu ini-ndà nahi mii-yá. ²⁸ Sàhàmà mà cúí cachi gá-ndà díin nduú nècuàchì raza Judea, te díin nduú nècuàchì raza Grecia; còó. Stná nècuàchì nduú patrón, xì stná nècuàchì quidáchúùn saín nùu-né, na ian iin-ni sàni nanduu nsidaa-né vichi. Ni màdì (chicá ndiaá) stná nècuàchì tiàa nùu nècuàchì ñàhà; còó. Iin-ni xínduu nsidaa-nda ñà-nchícùn-ndà Jesucristu. ²⁹ Te nú nèhivì xí Cristu nduu-nda, dandu vátùni quida stná-ndà cuenta ñà-ndüú stná-ndà descendencia xi Abraham, te ducán vátùni nìhítáhvì stná-ndà ñà-ndiaha ñi nì cachi Dios daa.

4

¹ Vichi chicá claru cuàhìn cachì xì-nsiá ñà-ndùá cuní cachi nsidaa palabra jaàn. Ni cachí-ndà iá iin tètii icúmí ndutahví xì ñà-cuicà nùu yua-té. Doco nú tii vá-te, dandu queámà na ian peón uun nduú-te, mate stoho nsidanicuú ñà-cuicà mà icúmí-té cunduu-tè. Doco tii vá-te, ² ñàyùcàndùá, iá-te ndahà ana ndiaá xì-té, te ndoó stná ana ndiaá xì ñà-cuicà témà ndè cachi sàà-te cuicà-te nì cachi yua-té. ³ Pues divi ducán nisa ìa stná xì ndohó na táñâha ga sàà-ndà cundaà vâha ini-ndà; nahi ñà-cuati nì sanduu stná-ndà; iin ichì chicá sencillu xi ñuhiví yohó-ní nduá nì sanchicùn-ndà, te cuisì ñà-ndùá cachámà nisa quida-nda. ⁴ Doco na ní sàà meru tiempu vâha, dandu nì techuún Dios Dèhemanì-yá quixi-ya ñuhiví yohó ñà-tùinuù-yá nùu dihi-yá. Te (na nisa ìa-ya yohó) nisa ìa stná-yà sujetu nùu ley sahnu-ma. ⁵ Doco ñà-disáhà-xí nì quixi-ya nduú ñà-danáa-yá sàhà nsidaa nèhiví ndoó stná sujetu nùu ley mà, dandu càcu-ne. Ñàyùcàndùá, (sàhà-ñá-nì quida-ya ducán), vâtùni nì sàcùnduu-nda dèhe ndisa Yuamánì-yá. ⁶ Te Yuamánì-yá, sàhà stnámà sàni sàhatahvì stná-yàndó Espíritu xi Dèhemanì-yá ñà-coo Yà-ìi mà ini anima-ndà; te vichi cachí fuerte-yàmà “Yuamánì” (ini anima-ndà, càhàn-yà cuenta xi-nda nùu Yua-nda Dios). ⁷ Ñàyùcàndùá có-nduú gá-ndà cuisì nahi peón xi-ya; còó. Dèhe ndisa-ya sànduù-ndà, te nú ducán, dandu cuàhà gá icúmí-ndà ñihitáhvì-ndà nùu-yá sàhà ñà-nchícùn-ndà Cristu.

Ñà-ndùá nì cachi gá Pablo, ndulócò-nè sàhà-ñá nì tùcù nècuàchì Galacia inga ichì

⁸ Antes, na táñâha ga cunaha-nsiá Dios, dandu stoho-nsiá nì sanduu ñà-có-nduú ndisa Dios, te ndee ní sacusahnúá nùu-nsiá. ⁹ Doco vichi, sà-ínáhá-nsiá mii-yá, te ò chicá vâha ni cachí-ndà sà-ínáhá-yâ mii-nsiá. Ñàyùcàndùá, ¿índù chuun cuní tu-nsia nàcùndoo-nsia tìxi iin ley mà cúí chindee xi-nsiá? Vâchi ley mà, còò ni-ìñâha ñihì-nsiá nùá. ¹⁰ Doco vichi cuàhà estilu chívâha-nsia; cuàhà quivì chívâha-nsia, xì cuàhà stná vicò, te nsidácáhnû stná-nsiá na natiácú yoo. Dècuèndè stná cuicà nsidácáhnû-nsiá. ¹¹ Ñàyùcàndùá, cuàhà gá nacánì inì sàhà-nsiá, màdí ndòo uun nsidaa ñà-ndùá sàni dàcuàhì mii-nsiá.

¹² Yùhù sacúndáhvî nùu-nsiá ñà-iin-ni ni nácúnihnú inì-nsia nacua nihnú ini yùhù, ñàni; vâchi (na ní sàì yucán) ndè modo xi mii-nsiá nì nadàma stnâi.

Mii-nsia, còò ni-ìñâha ni quidá-nsiá xì yùhù. ¹³ A nsinúú inì-nsia ñà-sàhà iin cuèhè (nì ndòì ndé ndoó-nsiá), dandu nì càhìn xì-nsiá razón ndiaha xí mii-yá. ¹⁴ Te mii-nsiá, cónì càhìchì inì-nsia yùhù, mate cuàhà vida nì xinì sàhà cuèhè mà, doco cónì nácóó-nsiá yùhù. Còó; nì naquimani-nsiá yùhù na ian ángel xi Dios nduí, ò nahi mismo Jesucristu. ¹⁵ Pues vichi, ¿ndíà nduá nì cuu? Vâchi yâha ga nì sacudiì inì-nsia antes nì cúí. Yùhù ináhì, dispuestu nì sandoo-nsia dècuèndè cuàhà stná-nsiá yùhù nduchinúú-nsiá nú ni cáquian nì cúí. ¹⁶ Dòcò vichi, ¿a sàni nacuni ùhì-nsiá yùhù ñà-nì cachì xì-nsiá cuisì ñà-nduú ñà-ndáa?

¹⁷ Nècuàchì sàni dàndáhvì xì-nsiá, màni gá càhàn-nè xì-nsiá, doco có-ìá vâha, vâchi cuisì cuní-nè danándodó-né mii-nsiá nsiùhù, te cunchicùn-nsiá mii-né. ¹⁸ Pues vâtùni iá ñà-càhàn màni-ndà xì nèhivì, cuisì-nì iin chuun vâha ni cùndúá, dandu ñà-jaàn ndisa cudiì inì, mate có-ìé` xì-nsiá jaàn. ¹⁹ Vâchi cunaha-nsiá, nahi dèhi xínuu-nsia; doco vichi cuàhà gá dandohí míí sàhà-nsiá inga xichi, te iin-ni icúmí ndohi ndè cachi sàà-nsiá (nàcùnihu vâha tu inì-nsia) nahi Cristu. Vâchi na ian ndohó dihi-nda na quesáa-ndà ñuhiví, ducán ndohó stnâi sàhà mii-nsiá. ²⁰ A sácú vâha ni coí ndé ndoó-nsiá vichi. Te a sácú vâha stná ñà-màsà càhàn ndee guè` xì-nsiá nì cúí. De plano, có-cùndáa inì nansa ga quide xì-nsiá.

Ejemplu sàhà ùi nècuàchì ñahà sàhana nani Agar xì Sara

²¹ Vichi cuàhìn cachì inga iin palabra xì mii-nsiá nècuàchì cuní cunchicùn xì ley sàhana. Cuní ñà-nsinuu ini-nsiá nansa cachí mismo ley mà ndé ²² nacáníá nansa nì quida Abraham sàhana. ùi dèhe-ne nì tùinuù-xí ñuhiví, cachá, te dihi dèhe sahnú-né nì sanduu (Agar). Nècuàchì-mà, iin nècuàchì có-ìá libre nì sanduu-ne, vâchi

ducání quidáchúûn saín-né. Doco dihi inga dèhe Abraham mà (nani Isaac, còó; meru ñahàdihí-nè) nì sanduu nècuàchìmà, te iin nècuàchì libre nì sanduu-ne. ²³ Te iá inga iñàha sàhà dèhe criada mà, vàchi na ian quesáá nsidanicuú gá mèè ñuhìví, ducán nì quesàa-te. Doco dèhe nècuàchì libre mà, còó. Milagru nì sandua nì tùinuù-vé ñuhìví, te ducán nì cuu ndisa palabra nì cachi Dios xì Abraham antes. ²⁴ Te cunaha-nsiá, ejemplu nduú stná nsidaájàn, vàchi nahi ùì ley xínduu stná nècuàchì ñahà mà. Agar yucán nduú ley nì nìhì nèhivì ndè yucù Sinaí, te nèhivì nchícùn xì ley mà vichi, có-ndòó-né libre. ²⁵ Ladu Arabia iá yucù mà, te ley nì nìhì nèhivì lugar yucán nduú nahi Agar mà. Te (ináhá-ndá) có-ndòó nèhivì nchícùn xì ley mà libre vichi, vàchi ñuu-nè Jerusalén, có-nduá iin ñuu iá libre vichi. ²⁶ Doco ñuu ndohó Jerusalén iá ansivi, nahi dihi-nda nduá, te libre ndisa iá. ²⁷ Vàchi dohó cachí tutu ìì:

Nècuàchì ñahà còó déhe-xi, ni cúdî ini-nè mate ni-iin dèhe-ne còó. Te xiñuhu ndàhì vico stná-nè, te cudî ini-nè mate táñaha ga tùinuù ni-iin mèè xi-ne, vàchi (cuàhà gá cundiatú-nè). Mate còó gá nècuàchì vehe-ne, vètùni cudî ini-nè (na ian) ndoó cuàhà dèhe-ne.

²⁸ Pues cunaha-nsiá, nahi (dèhe Abraham nani) Isaac mà (xínduu nsidaa-nda), ñáni, vàchi dèhe ndisa mii-yá sàni nanduu-nda sàhà palabra ndiaha nì cachi-yà, na ian nì cuu xi stná Isaac mà. ²⁹ Doco ñani Isaac nì tùinuù-xí nahi nsidaa gá nèhivì ñuhìví, quini nì quida-tè xì ñani tii-té, divi tètii nì tùinuù ñuhìví nì quida Espíritu ìì. Te iin-ni dècuèndè vichi ducán quidá stná nèhivì có-nchícùn xì Espíritu ìì, quini quidá stná-nè (xì-ndà). ³⁰ Doco ¿índù gá ñà-cachí tutu ìì? Dohó cachá: “Tavà dahuun-ní criada mà xì dèhe-ne vehe-ní, vàchi mà ndútáhvì dèhe-ne nù-ní, cuisì-ní dèhe nècuàchì libre ñihítáhvì”, ducán cachá. ³¹ Ñàyùcànduá, (sàhà ejemplu mà sàni cundaà ini-ndà), divi nahi dèhe nècuàchì libre mà xínduu-nda, ñáni, màdì nahi dèhe nècuàchì có-ìá libre.

5

Iin-ni ni cúndóó-ndá libre nùù ley sàhana

¹ Vichi sàni tavà Cristu ndohó libre nùù ley sàhana, te sàhájàn cuní-yà cundoo dahuun-nda libre nicanicuahàn. Ñàyùcànduá, iin-ni ni cúnáhá-nsiá ñà-jaàn, te màsà túcù-nsiá cunchicùn-nsiá ley sàhana ma, vàchi sadfàmà nùù-ndà na iin yugu (xi buey).

² Cunini vaha-nsia; yùhù Pablo càhìn xì-nsiá: mà cúí chíndéé Cristu mii-nsiá te nú fuerza ni cácan-nsiá màcùtuu seña xi Dios ìcà-nsiá (nacua cachí ley sàhana). ³ Yùhù cachí xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì cuní màcùtuu seña mà ìcà-xí, nú ducán ni cuu-xi-nsiá, dandu fuerza quida stná-nsiá cumplir nsidaa gá ñà-nduá cachí ley mà. ⁴ Vàchi nú cuní-nsiá ndee vaha-nsia nùù-yá sàhà ley mà, dandu còó ni-iñàha nduú gá Cristu nùù-nsiá. Vàchi ñà-sàni nacuaà-nsiá gracia xi-ya nduá. ⁵ Doco cunaha-nsiá, cuisì ñà-cunindisa-nda mii-yá nduá xiñuhu, te ducán chindéé stná Espíritu ìì xí-yá ndohó quida-nda, vàchi sàhà cuisì ñà-jaàn nduá niñnú ini-ndà ndee vaha-nda nùù-yá. ⁶ Vàchi nùù ndohó nèhivì xí Jesucristu, có-quidámà a itúú seña mà ìcà-ndà, ò á coó, cuisì ñà-ndiáá nduú ñà-cunihnu vaha ini-ndà mii-yá, te cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà.

⁷ Mii-nsiá, ndiaha gá nì saquida-nsia antes na nisa xinindisá ví-nsiá. Doco vichi, ¿nansa nì nìhì nèhivì nì dàtúcù-nè mii-nsiá ñà-có-nchícùn gà-nsiá ñà-nduú ñà-ndácuisì?

⁸ Pues (nàhà xicà), màdì mii-yá ana cana-xi-nsiá gloria nduú ana datúcù xì-nsiá ducán. Còó. ⁹ Te (ináhá-nsiá) iyuhu-ní tàtnà nsidátáchí xí pan queé, te cuàhà gá ndutáchâ. (Te ducán stná xì chuun malu, iyuhu-ní ñà-có-ndiáá, te sàni xitìà inicutu.) ¹⁰ Doco yùhù càhvì xì Stoho-ndà Señor ñà-màsà cunchícùn gà-nsiá ichì mà. Te nècuàchì dacá xi ònì-nsiá, icúmí-nè cunsida-ne cuàchi-ne, ndéni nèhivì ní cui ni cúndúú-né.

¹¹ Ñáni, nú ni quésáhî cachì xì nèhivì ñà-xiñùhù màcùtuu seña mà ìcà-né, dandísá mà quidá quini ga nècuàchì (raza Judea) xí nì cùí, ni mà cúdúchí stná ini-nè sàhà palabra cachí sàhà (nansa nì xihì Jesús nchìca) cruz.

¹² Nècuàchì dacá xi-nsiá, chicá vaha ni sàà-nè quida quini-ne xì mii-né, (màdì mii-nsiá).

¹³ Cunaha-nsiá, divi sàhà-ñá nìhì-ndà quee-nda libre, ñàyùcàndùá nì cana Dios ndohó, ñàni. Doco màdì sàhájàn icúmí-ndá permisú quida ndevàha-nda; còó, mà cúí. Vàchi vichi ñà-ndùá xiñuhu nduú ñà-iin-ni cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, te ducán nìhì-ndà cunucuachi víi-nda nù ñanìtnaha-nda. ¹⁴ Vàchi iá iin palabra tii cachí ley mà, te nú ni quida-ndañá cumplir, dandu queámà ñà-sàni chivàha stná-ndà nsidanicuú ley mà. Te divi palabra tii ma nduú ñà-xiñùhù cuu ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda nacua cuú stná ini-ndà sàhà mii-nda. ¹⁵ Doco nú náá stnàhà-ndà na iin quisì dānā, dandu vihini sàà stná-ndà dandáñúhú stnaha-nda.

Nansa chindéé Espiritu ìi ndohó, sadí-yà nù ñà-có-íá vii cuní-ndà quida-nda dava xichi

¹⁶ Yùhù cachí xì-nsiá, iin-ni ni cándísā-nda chindee Espiritu ìi xí Dios anima-ndà, dandu mà quídá gá-ndà ñà-có-ndiáá xího nēhivì ñuhiví quida-ne. ¹⁷ Vàchi Espiritu ìi, có-ndōo ini-yà sàhà ñà-chìcuéhè cuní ndahà sàhà-ndà quida, te ni có-càndísā stná-mà quida ñà-ndùá cuní Espiritu ìi, vāchi có-xiñùhù tnàhá-yá xán, ñàyùcàndùá, ùhì iá quida-nda ñà-ndùá cuní-ndà quida-nda. ¹⁸ Doco nú Espiritu ìi nduú ana dachítùnì ini xì-ndà, dandu còò modo dandacú gá ley sàna ma nù-ndà.

¹⁹ Nàhà xìcà índù iñàha nduá xího nēhivì ñuhiví quida-ne, vāchi xiní-ndà cāhàn-nè xì nēhivì cóni nāndàhà xì-né. Quini quídá-né, doco có-cùcāhán nù-né. ²⁰ Cahvi-né ñà-có-nduú Dios ndisa, te sàhàn stná-nè nù tètàtnà xì nù tètàdí. Daaní, xiní ùhì stnahá stná-nè, te náá stnahá stná-nè. Xího stná-nè ñà-icúmí ñanìtnaha-ne. Te yāchì xídà stná ini-nè. Ventaja xi mii-né nduá siempre cuní-nè tavà-né. Te mà úhì cudoo stná-nè, te quecuān-né xì nècuāchì xínduu nēhivì xí mii-né. ²¹ Tùha stná-nè cumbìdia ini-nè, te sahní stnahá stná dava-ne. Xíni stná-nè, te quídá-né escándalo. Te cuàhà gá ñà-chìcuéhè nahi ñà-jaàn quídá stná-nè. Pues sàni cachì xì-nsiá sàhà nēhivì tùha ducán, te tucutu cachí guè xì-nsiá vichi sàhà-né ñà-mà nunca nìhìtāhvì-né sàà-nè cundoo-ne ñuhiví ìi xí Dios.

²² Doco díin iñàha nduá quídá Espiritu ìi ini anima-ndà, vāchi sàhà mii-yá vātùnì cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, te cudì ndiaha stná ini-ndà. Vātùnì cunihnu dadí ndiaha stná ini-ndà quida-ya. Te mà úhì quidandee stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, nú chindéé-yāndō. Te ma úhì stná cāhàn màni stnaha-nda iin-nda inga-ndà, te cunduu stná-ndà nēhivì vāha. Sàhà mii-yá mà úhì quida ndisa-nda cumplir; ²³ te mà cóó dana stná-ndà. Te vātùnì nìhì stná-ndà cadi-ndà nù-ndà ñà-màsà quídá ndevàha-nda. Cunaha-nsiá, (inicutu ñuhiví) còò ni-iin ley cachí xì-ndà ñà-màsà quídá-ndá ñà-vàha yohó. ²⁴ Vāchi nsidaa ndohó nēhivì xí Jesucristu, quida-nda cuenta na ian nì xìhì stná-ndà na ní xìhì-yà nchìca cruz, te sàháyùcàndùá mà xího gá-ndà quida quini-nda, ni mà cúníhnú quíní gá stná ini-ndà. ²⁵ Vāchi nú sàhà Espiritu ìi itiacú-ndà vichi, dandu ni cuáha stná-ndà dacúndéhe-yāndō ichì-yá.

²⁶ Māsà cùcāhán-ndá mii-nda nduu-nda mii-nda, te cundoo-nda datnahá stnaha-nda. Còó, màsà cumbìdia stnahá ini-ndà sàhà-ndà.

6

Ndiá icà-ndà chindee stnaha-nda

¹ Ñàni, nú ni cándiáá sàhà iin-nsia nù cualquier iin cuāchi, dandu viví-ni cāhàn-nsiá xì nècuāchì cóni quídá víi ma sàhà ñà-nìhì-né nacunihnu vii ini-nè, doco cuisì nēhivì chitu Espiritu ìi xí Dios ni cúndúú ana cāhàn xì-né. Te xiñuhu coo stná nècuāchì mà cuidadu màdí quida stná mii-né iin falta. ² Te nú ia iin ñanìtnaha-nda có-cùndáà vāha inì-xi, dandu siempre ni nācuāhandee ini-ndāné, vāchi ñà-chívàha vii-ndà ley xí Cristu nduámà. ³ Te nú tuxí ini-ndà cuàhà gá ndiáá-ndà, dandu cuisíá mii-nda dandahví-ndà mii-nda nduámà, vāchi còò ni-iñàha ndiáá-ndà, nú ducán. ⁴ Ñàyùcàndùá, iin iin-nda xiñuhu nacani ini-ndà a vātùnì iá ñà-ndùá quídà-ndà, á coó, te nú ducán, dandísá vātùnì cudì ini-ndà sàhà mii-nda, màdiá cundehè-ndà ñà-ndùá quídá ñanìtnaha-nda, a ver, amádi chicá quídá víi ndohó. ⁵ Vāchi iin iin-nda icúmí-ndá nacua-nda cuenta sàhà ñà-ndùá nì quida-nda.

⁶ Nsidaa nêhivì dacuahá palabra ì nù ana chìnáhá xì-né, ndiá ìcà stná-nè chindee-né nècuàchìmà xì ñà-nduá icúmí-nê.

⁷ Màsà cuáha-nsia dandahví nêhivì mii-nsiá. Mà cúí nàcuìdiqui uun-nda mii-yá, vâchi cachí dichu: “Ñà-nduá nì chihi-nda, divi ñhì-ndà”. ⁸ Vâchi nú ni quida-nda cuisì ñà-nduá xího ini mii-nda, dandu icúmí-ndá sàà-ndà ndañuhu dahuun-nda. Doco nú ni quida-nda nacua cuní Espíritu ì xí Dios, dandu sàhámà ñhítáhvi-ndà vida ndiaha nicanicuahàn. ⁹ Ñâyùcànduá, màsà cúñáñá-ndá quida-nda nsidaa ñà-íá viì, vâchi nú iin-ni ni quida-nda ducán, te có-cùhúún ini-ndà, dandu cundiatú ndiaha anima-ndà.

¹⁰ Sàhájàn, nú íá nansa quida-nda obra nù ñanìtnaha-nda, dandu ni quida-ndañá. Te nú nêhivì iin-ni cahví stná xì Yua-nda Dios nduú stná-nè, dandu chicá más xiñuhu chindee-ndané.

Ultimo ñà-nduá nì cachi Pablo xì nècuàchì ladu Galacia, te ndahà mii-né nì tiaa-neà

¹¹ Vichi míí tiaí letra nahnú yohó. ¹² (Cuàhìn càhàn guè xì-nsiá sàhà) nècuàchì cuní màcùtuu seña xi Dios ìcà nêhivì. Cunaha-nsiá, cuisì sàhà-ñá cuní-nè ndò vâha-ne xì nêhivì nduá, vâchi yúhì-nè quida quini nêhivì xì-né (nú nchìcùn-nè cuisì ichì mii-yá ana nì xìhì) nchìca cruz, divi Cristu. ¹³ Te cunaha-nsiá, ni có-chîvâha viì stná mii-né ley sànahà ma, mate cudî guá ini-nè itúú seña mà ìcà-né. Te cuní-nè màcùtuu stná mà ìcà mii-nsiá sàhà-ñá cundee-né nù-nsiá, te ducán quee cuàhà tnùñuhu xì-né (cahan-né).

¹⁴ Doco yùhù, cuisì tnùñuhu xì ana nì xìhì nchìca cruz nduá cuní quee, divi tnùñuhu xì Stoho-ndà Jesucristu. Te sàhà-ñá nì xìhì-yà ducán, còò cá ni-iñàha íá ñuhiví yohó (ndiaá nùí), vâchi quidé cuenta na ian sàni xìhì stná nchìca cruz xì mii-yá, te có-ndùlócò guè sàhà ñà-íá ñuhiví yohó. ¹⁵ Vâchi nú nêhivì xì Jesucristu nduu-nda, dandu màdì ñà-cutuu seña ìcà-ndà nduá ndiaá. Te nú còò stná seña mà, ni mà chîndéé stná mà-ndó, cuisì ndiaá ñà-cucumi-nda iin anima saa. ¹⁶ Te nsidaa nêhivì nchìcùn ndisa xi palabra yohó, ni sàà-nè cundiatú ndiaha anima-nè, te Dios ni cúndéhe ndahví xì-né, vâchi quidá-yá cuenta na ian xínduu stná-nè nêhivì xì-yá Israel.

¹⁷ Vichi màsà cuáhachuún uun ga ni-iin nêhivì yùhù, vâchi cuàhà gá (sàni ndohi sàhà) Jesús, cuàhà gá seña itándiaa ìqué (ndé nì dùcùn).

¹⁸ Nì cúcúmí anima-nsià cuàhà gracia xi Stoho-ndà Jesucristu, ñánì. Sà-íá.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nùù Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Éfeso

¹ Yùhù nduí Pablo, iin ana nì nìhì chuun ìì nùù Jesucristu, vèchi ducán nì chitnùnì ini Dios quide. Te vichi tiaí carta yohó nùù nsidaa mii-nsiá nèhivì ìì xí-yá ñuu Éfeso, nsidaa mii-nsiá nècuàchì iin-ni cahvi stná xì Jesucristu. ² Contentu ni cúndóó-nsiá quida Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu, te cuàhà gá gracia xi-ya ni cúcúmí-nsiá.

Cuàhà gá cundiatú anima nsidaa nèhivì xí Jesús

³ Ansivéhé cahnú Yua-nda Dios, divi mii-yá ana cahvi stná Stoho-ndà Jesucristu, vèchi Yuamánì-yámà nduú-yá. Te sàhà-ñá nduu-nda nèhivì xí Dèhemanì-yá, ñàyùcàndùá sàni sàhatahvì-yándô nsidanicuú ñà-ndiaha ìì iá ansivi. ⁴ Te sàhà stná ñà-ndùá nì quida mii-yá, ñàyùcàndùá nì nacàxin Dios ndohó dècuèndè na táyôo ñuhivì sàhà-ñá cundoo-nda nùù-yá, te cunduu-nda nèhivì ìì còò falta xi. ⁵ Te sàhà ñá-cùù guá ini-yà sàhà-ndà, ñàyùcàndùá nì chitnùnì ini-yà sàà-ndà cunduu-nda dèhe ndisa-ya. Divi ñà-jaàn nduá nì nacani ini-yà, te sàhámà nì chitnùnì ini-yà ñà-nìhitàhvì-ndà ducán sàhà (obra nì quida) Jesucristu. ⁶ Te vichi tavá-nda tnùñuhu xí-yá ñà-ndiaha guá nì quida-ya nì sàhatahvì-yándô gracia, te sàhà gracia mà sàni nìhì-ndà nì cundiatú vaha anima-ndà nì quida Dèhemanì-yá. ⁷ Vèchi sàhà-ñá nì xìhì Dèhemanì-yá, te nì xitià nì-yá, ñàyùcàndùá vátùni nì nacuidahan-yándô nùù tnùndoho, vèchi nì ndutu cuàchi-nda ñà-nì quida guá-yà gracia sàhà-ndà; ⁸ te sàhà gracia nì quida-ya mà, fuerte gá sàni dàtnùù-yà ini anima-ndà; ndiaha gá sàni nduhì sàxínítnùnì-ndà nì quida-ya. ⁹ Tiempu antes nisa ìà dèhé ñà-ndùá nì nacani ini-yà quida-ya quivì vaxi xi-nda, doco vichi sàni cachitnùhu-ya xì-ndà nansa íámà, nì cachi-yà nansa nì chitnùnì ini-yà quida-ya, ¹⁰ ñà-cunduu Cristu ana cusahnú nùù nsidanicuú ñàhà, ñà-íá ansivi xì ñà-íá stná ñuhivì. Te seguru icúmí cuu ndisa nsidaámà na sàà meru quivì xán.

¹¹ Sàhà-ñá nduu-nda nèhivì xí Cristu, ñàyùcàndùá sàni nìhitàhvì guá-ndà nùù Dios, vèchi divi ñà-jaàn nduá nì nacani ini-yà antes. Te mii-yá, nacua chítùnì ini-yà quida-ya, divi ducán siempre quidá ndisa stná-yà. ¹² Te nsiùhù nècuàchì primeru nì quìhvi ichì Cristu, ducán nì chitnuni ini-yà nìhitàhvì gá-nsì sàhà-ñá chicá más tnùñuhu xí-yá quee sàhà ñà-ndiaha guá nì quida-ya xì-nsì. ¹³ Daaní, después nì xinitnùhu stná mii-nsiá palabra ndàcuisì xí-yá, divi razón vaha nansa càcu-nda, te nì xinindisá stná-nsià Cristu. Ñàyùcàndùá nì nìhì stná-nsià Espíritu ìì xí-yá, nacua nì quida-ya comprometer. Te Espíritu ìì mà nduú nahi seña ñà-sàni nanduu-nda nèhivì ìì xí-yá. ¹⁴ Doco cuisì-ní tnùmànì primeru nduú Espíritu ìì, vachi más gá icúmí-ndà nìhitàhvì-ndà na sàà quivì nacua-yàndó, vèchi nèhivì xí mii-yá nduu-nda ñà-sàni dànaà-yá sàhà-ndà. Te cuàhà gá stná tnùñuhu ndiaha xí-yá icúmí quee quivì (nìhitàhvì guá-ndà ducán).

Nansa nì xicàn tàhvì Pablo nùù Dios ñà-nì cuàhatahvì-yá nèhivì xí-yá iin anima nchichí

¹⁵ Cunaha-nsiá, sàni xinitnùhì ñà-fuerte guá nihnú inì-nsia Stoho-ndà Jesús xì ñà-cuàhà guá cuú stná inì-nsia sàhà nsidaa nèhivì xí-yá. Ñàyùcàndùá, ¹⁶ siempre naquímànì Dios sàhà-nsiá, te xicàn tàhvì nùù-yá ¹⁷ ñà-nì ndúnchíchì ndiaha-nsiá quida Espíritu ìì; te ni chindéé stná-yà mii-nsiá mànìhì ini-nsià sàhà Dios, dandu chicá cunaha vaha-nsiyà. Divi ñà-jaàn nduá xicàn tàhvì nùù Yuandiaha-nda Dios, divi mii-yá ana cahvi stná Stoho-ndà Jesucristu. ¹⁸ Daaní, xicàn tàhvì stnàì nùù-yá ñà-nì dàtnùù-yà sàxínítnùnì-nsià sàhà-ñá cundaà vaha ini-nsià nansa íá tnùndé ini ndiatu-nda nùù-yá, vèchi ñà-sàni cana-yàndó íá ndisa tnùndé ini xi-nda. Te xicàn tàhvì stnàì ñà-nì sàà-nsià mànìhì ini-nsià ñà-ndiaha guá sàni nìhitàhvì-ndà cuàhà ñà-vaha nùù-yá, nsidanicuú ndohó nèhivì ìì xí-yá. ¹⁹ Te xicàn tàhvì stnàì ñà-nì cúndàà inì-nsia ñà-cuàhà guá poder ndiaha icúmí-yà, te vátùni nacuaàhandee ini-yà ndohó nècuàchì xiníndisá-xí-yá. Te divi sàhà poder ndiaha ma ²⁰ nì dànatíacú-yà (Dèhemanì-yá) Cristu, dandu nì nsihì nì natiacu-yà nì nana-ya ansivi dècuèndè gloria, te nì sàcòo-ya ladu cuahá Yua-nda Dios.

²¹ Te vichi diquì-xí íá-yà, te cuàhà gá más ndiaá-yà nùù nsidaa ana cusáhnû, xì nùù nsidaa ana itá fuerte, xì nùù nsidaa ana icúmí xí poder, xì nùù nsidaa ana dandàcú, xì nùù nsidanicuú gá stná ana ndácùcahan nêhivì tiempu vichi, te ò tiempu vaxi xi-nda inga ñuhiví. ²² Nsidanicuú iñàha, sàni ndòa sujetu nùù Cristu nì quida Yua-nda Dios. Te nsidaa ndohó nêhivì iin-ni cahvi xi-yá, sàni chitnùnì ini-yà dandacú Cristu nùù-ndà na ian dandàcú dìni-ndà nùù-ndà. ²³ Te ndohó, nahi iquìcúñú mii-yá nduú stná-ndà. Te sàhà ndohó na ian sàni sacatnahá nsihi cuerpu xi-ya, na ian íá nsihi-ya vichi. Te mii-yá nduú ana íá inicutu ñuhiví xì ansivi.

2

Nansa cuú ini Dios sàhà-ndà, te nì dácácu-yàndó

¹ Vichi sà-itiácú ndisa anima-nsià. Doco antes na ian còò vida xi anima-nsià nì sá-ìa nùù-yá ñà-cuàhà guá cuàchi-nsià; ² vachi nisa cudìi inì-nsià quida-nsià falta nahi nsidaa gá nêhivì ñuhiví. Nisa inini-nsià tàchì malu cusáhnû nùù nsidaa gá ñà-malu xicá ansivi, te divi quisi jaàn dacáhàn xì nsidaa nêhivì có-íníní xí Dios. ³ Daaní, stná nsiùhù, nisa xicanuu stná-nsi cutnáhâ-nsí xì nècuàchì có-quidá víi ma; vachi nsidaa-nda, nacua nisa xicàn ini cuerpu xi-nda xì sàxìnítùnì-ndà, ducán nisa cudìi ini-ndà quida-nda. Ñàyùcànduá, cuàhà gá castigu xi Dios nì càyà sàhà cuàchi-nda, nacua càyà-ñà sàhà nsidaa gá stná nêhivì cuàchi.

⁴ Doco Dios, cuàhà sàstnùhù cuhí ini-yàndó; vachi yáha ga cuú ini-yà sàhà-ndà; ⁵ ñàyùcànduá, nì quida-ya gracia sàhà-ndà, te nì dácácu-yàndó. Mate còò vida ndiaha nùù anima-nda sàhà cuàchi nì quida-nda, doco nì quida-ya cuenta na ian nì natiacu stná-ndà na ní natiacu Cristu. ⁶ Ñàyùcànduá, ducán íá na ian nì cutnaha-nda xi-yá na ní natiacu-yà nì quida Yua-nda Dios. Te quidá stná-yà cuenta na ian sàni nana stná-ndà ndè gloria, te vichi cutnaha-nda xi Jesucristu ndoo-nda yucán xi-yá nì quida Yua-nda Dios. ⁷ Pues ñà-jaàn sàni quida-ya sàhà-ñá nicanicuahàn ni queé cuàhà tnùñuhu xí-yá sàhà gracia nì quida-ya na ní indehè ndahví-yàndó sàhà Jesucristu; ⁸ vachi micuísi gracia nduá sàni càcu-nda ñàni xinindisa-ndayá. Màdì iin chuun ni quidá ndohó nduá nì càcu-nda, còó. Ñà-nduá nì cutahví-ndà nùù Dios nduá. ⁹ Ni màdì obra vaha ni quida-nda nduá nì dácácu xi-nda. Còó, còtó sàà iin-nda cucahan-nda chicá ndiaá-ndà. ¹⁰ Còó, mii-yá nì quida-ya obra xì ndohó, te sàhájàn sàni ndusaa anima-nda. Vachi na ní sàcùndoo-nda nùù Jesucristu nì ndusaa íní-ndà sàhà-ñá cui quida stná-ndà cuàhà obra vaha nacua nì chitnùnì ini-yà quida-nda.

Nsidaa nêhivì xí Jesús, iin-ni nêhivì xínduu-ne

¹¹ Ñàyùcànduá, xiñuhu nsinuu ini nsidaa mii-nsiá nècuàchì inga raza, vachi có-nduú-nsiá nêhivì raza Judea. Nêhivì còò seña xí Dios ìcà-xí cachí nsiùhù nècuàchì raza mà xì mii-nsiá; te nêhivì seña xí Dios cachí-nsi xì mii-nsí, vachi íá iin seña nì chituu nêhivì ìcà-nsí. Ñàyùcànduá xiñuhu nsinuu ini-nsià nansa nisa ìa xi-nsiá antes, ¹² cónisá ñíhnú inì-nsià Cristu antes, mànicúì (nìhítáhvì-nsiá) nahi nêhivì ñuu-nsi Israel, te cónisá ínáhá stná-nsià ni-iñàha sàhà tratu nì saquin-yà, te nì quida-ya comprometer cuàhà gá ñà-ndiaha. Còò ni-iin tnùndé ini nìsá ícúmí-nsiá, ni còò stná Dios nìsá ìa nùù-nsiá. ¹³ Xica nisa ìa-ya nùù-nsiá antes, doco vichi sàhà-ñá (nì xihì) Cristu, te nì xitià nì-yá, ñàyùcànduá vátùnì sàni tnàtuu yatni-nsià nùù-yá nduá, vachi divi Jesucristu sàni xinindisá stná-nsià. ¹⁴ ùi raza nì sanduu-nda antes, na ian nì tàhndè dava-nda; doco vichi sàni nacuatnaha-nda nì quida-ya; iin-ni nì nàcùnduu-nda quidá-yá cuenta vichi, te íá paz, có-xínì ùhì stnahá gá-ndà. ¹⁵ Cunaha-nsiá, sàhà-ñá nì nanduu-ya nêhivì, (te nì xihì-yà), ñàyùcànduá nì nìhì-yá nì nacadi-yà ichì ley sàna. Cuàhà gá nisa dandacú ley mà nùù-ndà, cuàhà gá nisa xicàn-ñà quida-nda, doco nsidaámà, sàni cuxicá nì quida-ya, te vichi iin-ni nêhivì saa sàni nanduu-nda, có-nduú gá-ndà ùi raza, ñàyùcànduá, sà-ìá paz. ¹⁶ Vachi na ní xihì-yà nchìca cruz, nì nìhì-yá nì nàcùndoo vaha nduì raza-nda xì Dios, te nì nìhì stná-yà nì nachindoo vaha-yàndó, có-xínì ùhì tnahá gá-ndà vichi. Vachi iin-ni nêhivì sàni nanduu nsidaa-nda nì quida-ya.

¹⁷ Na ní quixi Cristu, nihí-yá iin razón ndiaha nì quesaa, te nì cachitnùhu-ya nansa coo paz nùù nsidaa-nda. Mii-nsiá, mate xica nisa ìa Dios nùù-nsiá, doco nì sàà stná palabra mà nùù-nsiá. Daaní, nsiùhù, na ian yatni nùù ichì-yá nì sandoo-nsi, te nì sàà stná palabra mà nùù-nsí. ¹⁸ Vàchi sàhà Jesucristu sàni nìhìndèè ndùù raza-ndà tnàtuu-nda nùù Yua-nda Dios. Te iá stná imindaa Espíritu ìì xí-yá, te chindee stná-yàmà ñà-tnàtuu-nda nùù-yá. ¹⁹ Mii-nsiá, có-ndúú gá-nsià nahi nèhivì xio, ò nèhivì fuera, còó. Meru nèhivì ìì xí ñuu Dios nduú stná-nsià vichi nahi nsiùhù. Dècuèndè nduú stná-nsià nahi nèhivì ndoó vehe-ya. ²⁰ Te ndisa, na iin vehe nduú stná-ndà. Te nahi cimientu xan nduú apóstol xì nsidaa stná profeta nisa cahàn cuenta xi-ya. Te nahi cavà cahnú indúhu esquina cimientu, ducán nduú Jesucristu. ²¹ Ñàyùcàndùá, base xi-nda nduú-yá, te na ian cueé-ni cueé-ni cudúcùn iin vehe na cuáha-ña, ducán stná ndohó, (cueé-ni cueé-ni nacuatnáhá-ndá) dècuèndè sàà-ndà cunduu ndisa-nda na iin veheñùhu ìì xí Stoho-ndà Señor. ²² Te mii-nsiá, sàhà-ñá nchícùn stná-nsià mii-yá, vátùnì sàni nacuatnáhá stná-nsià (xì nsiùhù), te ducán sàà nsidaa-nda cunduu-nda na iin vehe-ya ndé coo-ya nicanicuahàn sàhà Espíritu ìì xí-yá.

3

Nansa iá chuun xi Pablo ñà-cachitnùhu-ne palabra ìì xì nèhivì inga raza

¹ Yùhù Pablo, ndiadí vehecàa vichi sàhà-ñá (quidé chuun ìì xí) Jesucristu. Te chuun ìì mà, sàhà ñà-vàha xi stná mii-nsiá nècuàchì inga raza nduú stná. ² Ádi sá-ínahá-nsià nansa nì quida Dios gracia sàhí, te nì nìhítáhvì quide chuun (chinahì) mii-nsiá. ³ Vàchi mii-yá, nì dàtnúù-yà sàxìnìtnùnì yùhù nansa iá palabra ndiaha nisa ìa dèhé antes. Te divi sàhámà nì tiai iin carta tii (nì sàà nùù-nsiá) daa. ⁴⁻⁵ Ñàyùcàndùá, nú sàni cahvi-nsia carta mà, dandu vátùnì cundaà ini-nsià nansa nì nìhítáhvì mànìhì inì palabra sàhà Cristu nisa ìa dèhé antes. Cunaha-nsiá, cóni nìhítáhvì nèhivì sàhana cunitnùhu-ne palabra mà; doco vichi sàni dàtnúù Espíritu ìì sàxìnìtnùnì nsiùhù nècuàchì apóstol xi-ya, xì stná nècuàchì dava ga cáhàn cuenta xi-ya. ⁶ Te divi ñà-yòhó nduú (palabra mà): ñà-vátùnì nìhítáhvì stná nèhivì inga ñuu nú ni cúníndísâ-né palabra xi-ya, mate có-ndúù-né nècuàchì raza-nsì Judea. Nahi iin-ni nèhivì cunduu ndùù raza mà. Ñàyùcàndùá, vátùnì nìhítáhvì nècuàchì inga raza ñà-ndiaha ìì nì quida-ya comprometer, vàchi nèhivì xí Cristu cunduu stná-nè.

⁷ Cunaha-nsiá, nì quida Dios gracia sàhí nì sàhatahvì-yá yùhù chuun ñà-cachitnùhi palabra ìì xí-yá; te sàhà poder ndiaha xí-yá (nì cana-ya yùhù), ⁸ mate nduú iin ana chicá có-ndiáà nùù nsidaa nèhivì xí-yá, doco nì nihí (chuun) ndiaha nùù-yá, divi ñà-cachitnùhi xì nèhivì nsidaa ñuu ñà-ndiaha guá iá ñà-ndúá sàhatahvì Cristu ndohó. ⁹ Te nì nìhì stná chuun datúì nùù nsidaa nèhivì nansa nì chitnùnì ini Dios quida-ya. Dècuèndè chicá sàhana nisa ìa dèhámà, cuisì Dios nisa inaha xán; iin-ni ndè antes nì quidavàha-ya ñuhivì ináhá-yãñà. ¹⁰ Doco vichi sàni dàtúi-ya nsidaámà sàhà-ñá ndulocó nsidaa ángel xi-ya xì nsidaa stná espíritu xicá ansivi, na indéhe-né ñà-ndiaha guá quidá-yá xì nèhivì càhvi xí-yá, dandu cundaà vaha ini-nè nchichí cuàhà-yá sàhà nsidaa chuun quidá-yá.

¹¹ Pues dècuèndè nicanicuahàn antes, ñà-jaàn nduá nì nacani ini-yà quida-ya, te divi ñà-jaàn nì nìhì stná-yà nì dàxínu-ya na ní quida Stoho-ndà Jesucristu (obra xi-ya). ¹² Te vichi nuná ñuhivì nùù-ndà, vátùnì tnàtuu-nda nùù Dios, mà yúhì gà-ndà, vàchi xiníndísá-ndá Jesucristu. ¹³ Ñàyùcàndùá, yùhù sacúndáhvì nùù-nsiá nà-màsà cùhúún ini-nsià sàhà ñà-cuàhà guá ndohí sàhà mii-nsiá (nècuàchì inga ñuu); còó, vàchi xiñuhu quida-nsia cuenta na ian tñùñuhu xí-nsiá nduá.

Cuàhà sàstnùhù cuú ini Jesucristu sàhà-ndà

¹⁴⁻¹⁵ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-jaàn nduá disàhà-xí cuàhìn càcàn tàhvì nùù Yua-nda Dios vichi. Siempre sàcùìn sísì nùù-yá, te cachí xí-yá Yua-nda Dios, vàchi mii-yá nduú yua nsidaa ndohó nècuàchì ndoó nùù-yá, a sea ndoo-nda ñuhivì yohó, te ò ansivi ndoo-nda.

¹⁶ Pues vichi xicàn tàhvì nùù-yá ñà-nì nàcuàhandee ini Espíritu ìì xí Dios mii-nsiá, vàchi

cuàhà gá poder ndiaha icúmí-yâ. ¹⁷ Te xícàn tàhvi stnâi nùu-yá ñà-nicanicuahàn ni cúníhnú vâha inì-nsia Cristu, te ducán coo-ya contentu ini anima-nsiâ. Te xícàn tàhvi stnâi nùu-yá ñà-nì cùú fuerte ndisa ini-nsiâ sàhà-yá xì sàhà stná ñanìtnaha-nsia na ian iín fuerte iin yutnù ducún, te ò indúhu fuerte iin vehe cahnú. ¹⁸⁻¹⁹ Te nú ducán, dandu vâtùni mànihì váha ini-nsiâ ñà-cuàhà guá cuú ini Cristu sàhà-ndà. Te divi ducán xícàn tàhvi stnâi sàhà nsidaa gá nêhivì xí-yá, ñà-nì sáà nsidaa-nda mànihì ini-ndà ñà-yáha guá cuàhà cuú ini-yà sàhà nsidaa-nda, ndéni ana nì cui ni cúndúú-ndá, te ndéni nì cui ni cúndóó-ndá. Doco còó, ni mà cùú sàà-ndà cundaà nsihi ini-ndà sàhájàn, doco siquiera xícàn tàhvi ñà-chicá más ni cúndáà ini-nsiâ sàhà-ñá, te ducán sàà anima-nsiâ nachitua mii Dios.

²⁰ Te vichi ansivéhé Dios, vâtùni quida-ya nsidanicuú ñà-ndúá xícàn tàhvi-ndà nùu-yá, dècuèndè yáha ga más cui quida-ya nùájàn, mate iin chuun cahnú sàstnùhù nduá ni cúníhnú ini-ndà càcàn-ndà, doco (vâtùni nihì-ndàñá), vâchi cahnú poder xi-ya, te divi poder mà quidáchúûn stná ini anima-nda. ²¹ ¡Ansivéhé cahnú-yá! Nicanicuahàn xiñuhu naquimani-ndáyá sàhà ñà-ndiaha guá iá Jesucristu xì ñà-ndiaha guá quidá stná-yà xì nsidaa ndohó nêhivì cahvi xi-yá. Te dècuèndè nicanicuahàn ducanicoó. Amén.

4

Iin-ni nêhivì sàni nanduu-nda ni quida Espíritu ìi xí Dios

¹ Sàhà-ñá nchícuìn Stoho-ndà Señor ié` vehecàa yohó. Ñàyùcàndúá sacúndáhvî nùu-nsiâ ñà-nì càcánúú víi stná-nsiâ nacua ndiá ìcà-ndà, vâchi sàni cana-yàndó (ñà-cunduu-nda nêhivì ìi xí-yá). ² Sàhà ñà-jaàn xiñuhu cunihnu ndahvi ini-ndà, te cunihnu manì stná ini-ndà. Iin-ni ni quidándéé cahnú ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda. Calma ni cúndóó-ndá. Iin-ni ni cúcúú ini-ndà sàhà-né. ³ Vâchi nahi iin-ni nêhivì xínduu-nda ni quida Espíritu ìi xí-yá; ñàyùcàndúá, iin-ni ni cúndóó màni nsidaa-nda, vâchi chindéâmà ñà-màsà táhndè dava-nda. ⁴ Vâchi nahi iin-ni cuerpu mii-ya (nduú nsidaa-nda), te imindaa Espíritu ìi xí-yá iá stná, te iin-ni tnùndé ini ndiatú stná nsidaa-nda ñà-sàni cana-yàndó. ⁵ Te imindaa Stoho-ndà Señor iá stná, xì imindaa stná ñà-ndúá xiníndísá-ndá. Daaní, iin-ni sàni cuhì stná nsidaa-nda. ⁶ Vâchi imindaa Dios iá, te Yua nsidanicuu-nda nduú-yá, vâchi cusáhnû-yá nùu nsidaa-nda, te chindéé-yâ nsidaa-nda, te iá stná-yà ini anima nsidaa-nda.

⁷ Doco cada iin iin-nda sàni nihítáhvî-ndà nùu Cristu según nansa nì cudìi ini mii-yá cuàhatahvî-yàndô. ⁸ Ñàyùcàndúá, dohó cachí nùu tutu ìi: Sàni nana-ya ndè gloria, ndacá stná-yà cuàhà gá ana nì cundee-yá nùu-xí, dandu nì sàhatahvî stná-yà nêhivì ñuhivì cuàhà ñà-vâha.

⁹ Pues cachí tutu mà ñà-nì nana-ya (ansivi), doco ¿ndiá nduá cuní cachàmà? Dohó cuní cachà, ñà-antes nì nuu-ya ndè tìxi ñuhù ndé chicá cunú. ¹⁰ Daaní, después nì nana stná-yà ansivi ndé chicá ducún sàhà-ñá nachitu inicutu ñuhivì poder xi-ya. ¹¹ Te nì sàhatahvî stná-yà nêhivì cuàhà ñà-ndiaha. Dava-nsi nì nihítáhvî-nsí cunduu-nsi apóstol cacanu-nsi chuun xi-yá. Te dava-nda nì nihítáhvî-ndà cunduu-nda profeta cáhàn razón quixí nùu-yá. Te dava ga-ndà nì nihítáhvî-ndà cunduu-nda ana tûha víi cachitnùhu xì nêhivì nansa càcu anima-nè. Te dava stná-ndà nì nihítáhvî-ndà cunuù-ndà nêhivì xí mii-yá, te chinaha stná-ndané. ¹² (Ducán nì chitnùnì ini-yà nihítáhvî iin iin-nda) sàhà-ñá cui chindee stnaha-nda, te sahájàn nihì stná-ndà cunucuachi víi-nda nùu-yá, dandu nacuahandee stná ini nsidaa-nda na ian cuàhàn ndufuerté cuerpu xi mii Dêhemanì-yá Cristu. ¹³ Ducán dandu vâtùni sàà nsidaa-nda cunindísá víi-nda palabra xi-ya, te cunaha ndisa-nda Dêhemanì-yá. (Te ndiaha gá ñà-jaàn), vâchi nú ducán, dandu nàcùnihnu ini-ndà nahi iin nêhivì sahnú, te ini stná anima-nda cuacatnahá stná nsidaa gracia xi Dêhemanì-yá Cristu. ¹⁴ Mà cúndúú gá-ndà nahi méé; (mà cúníndísá-ndá) nansa ni nì cui ñà-ndúá chináhá nêhivì. (Mà túcù nahá-ndà inga ichì) na ian dandiachi tàchì-ndó yohó te yucán. Ni mà níhì stná nêhivì maña dandahví-nèndó, mate cuní-nè datúcù-nèndó iin ichì có-ndúú ñà-ndáà. ¹⁵ Ñàyùcàndúá, sàhà-ñá màsà cúú xí-ndá ducán, xiñuhu ni

cáhàn-ndà puru ñà-ndácuisì xì ñànìtnaha-nda. M ànì m ànì ni c àh àn-nd à xì-né, d andu s àh à-nd à quida sahn u-nda nacua cuní Cristu, v àchi mii-y á, nahi d ìnì-nd à (d andacu-xi n ùù-nd à), ducán nduú-y á. ¹⁶ Te ndohó, nahi ndahàsàh à-y á nduu-nda, v àchi iin-ni s ànì nacuatnah á nsidanicuu-nda nì quida-ya s àh à-ñ à ni ch ìndéé stnaha-nda, te cunduu-nda nahi iin-ni cuerpu xi-ya. V àchi chuun xi mii-y á ndu á d andacú-y á, te chuun xi ndohó ndu á ñ à-quida-nda chuun nì quida tocar iin iin-nda. Ñ àyùc àndu á, ducán queé stn á mà na ian sahnú cuerpu xi-ya, te ndufuértèa, d andu chic á (ndiaha g á) cucuu stnah á stn á ini-nd à s àh à-nd à.

Nansa ndiá icà-ndà quida-nda ñà-s ànì nìhìt àhvì-nd à vida ndiaha nùù Jesucristu

¹⁷ Ñ àyùc àndu á, yùhù nd àcùcah ìn Jesucristu, te chináh ì mii-nsi á ñ à-m às à quid á g á-nsi á na quid á n èhivì có-ìnah á xí Dios, v àchi cui s ì ñ à-chìcuéh è nihnú ini-nè. ¹⁸ Có-d àtnúù Dios s àx ìnìtnùnì-nè. Còò vida ndiaha xí mii-y á nùù-né, v àchi có-cùnd àa tnùnì ini-nè s àh à-y á ñ à-caxin gu á anima-nè. ¹⁹ Mà túha-ne cucahan nùù-né, mate cuàh à g á viciu icúmì-nè, v àchi ñ à-d ìì xí-né ndu á quid á s ìquini-né. ²⁰ Doco mii-nsi á, còó. Tucu i á ichì Jesucristu nì d àcuàh á-nsi á. ²¹ Te (a s ácú v àha) nú s ànì s àh à-nsi á nì cund àa v àha ndisa inì-nsia s àh à-y á, te (a s ácú v àha) nú s ànì chinaha-y à mii-nsi á nacua nduú ñ à-ndácuisì s àh à-y á. ²² Te dohó cachí palabra xi-ya, (ñ à-có-ì á v àha) ñ à-ndu á nisa quida-nda antes. Xiñuhu nacoo dahuun-nda modo nisa nihnu ini-nd à, v àchi ñ à-yùc àn cuàh àn d andáñ ùhú xí-nd á ni cuí. Cutu d andahvì àndó, te d axìho àndó cuàh à ñ à-s ìquini. ²³ Ñ àyùc àndu á vichi xiñuhu nacani ini-nd à iin modo saa, ²⁴ te quida-nda cuenta na ian s ànì ndusaa-nda, na ian làc à nì quidav àha Dios ndohó, v àchi vichi s ànì s àh atahvì-y àndó ñ à-cunduu-nda nahi mii-y á, v àtùni quida-nda nacua cachí palabra nd àcuisì ndé cachí-y à xì-nd à ñ à-cunihnu ìì ini-nd à, te quida v ì-nd à xì ñ ànìtnaha-nda.

²⁵ Ñ àyùc àndu á, ni-iin xichi màs à d àndáhvì stnah á g á-nd à. Micuísì palabra nd àcuisì ni c àh àn-nd à xì ñ ànìtnaha-nda, v àchi iin-ni n èhivì x ìnduu nsidaa-nda vichi. ²⁶ Te nú ni cuid à ini-nd à s àh à ñ àha, cuidadu ni cùndóó-nd á ñ à-m às à quid á-nd á iin cuàchi; màs à cuid à ini-nd à inii ndui yac á. ²⁷ Màs à cuàha-nda lugar dac à ñ à-malu s àx ìnìtnùnì-nd à.

²⁸ Nú nisa xidacuihna-nda antes, màs à quid á g á-nd à ducán. Iin chuun v ì ni quidáchúùn-nd á vichi, d andu cucumi-nda ñ àha xi mii-nda, te cui dacút àhvì-nd à n èhivì i á necesidad-xi.

²⁹ Daaní, màs à c àh àn quini stn á-nd à vichi. Còó, puru palabra v ì ni cùndu á, cundaca xi anima-nd à, d andu ndiaha g á chindeá nècuàchì iníni na c àh àn-nd à. ³⁰ Te màs à d àcùhúùn stn á ini-nd à Espiritu ìì xí Dios, v àchi mii-y á nduú seña ñ à-nduù-nd à n èhivì ìì xí-y á, te iin-ni cucumi-nd ay á d ècuènd è quivì càcu dahuun-nda.

³¹ Màs à chùhún g à ini-nd à s àh à ñ àha. Te màs à cuid à g à stn á ini-nd à. Ni màs à ndúdáná-nd á; còó. Ni màs à c ànàh á stn á-nd à, te màs à c àh àn quini ga stn á-nd à. Ni màs à cùndéhe úhì stnah á stn á-nd à. ³² Còó, mànì ni cùndóó-nd á xí ñ ànìtnaha-nda, te cuhi stnah á stn á ini-nd à. Te nsidaa-nda xiñuhu cuicahnú stnah á ini-nd à s àh à-nd à nacua nì quida Yua-nda Dios xì ndohó (ñ à-nì x ìhì) Cristu s àh à-nd à.

5

¹ Ñ àyùc àndu á, na ian quid á Dios, ducan ni quid á stn á-nd à, v àchi d èhe-ya nduu-nda, te mànì cuàh à-nd à nùù-y á. ² Iin-ni ni cúcúú stnah á ini-nd à s àh à-nd à nacua cuú stn á ini Cristu s àh à ndohó, v àchi s àh àm à nì s àha-ya vida xi-ya cuenta xi-nda, te ducán nì n ìhì-nd à nì cudìì ini Yua-nda Dios s àh à-nd à. ³ N èhivì xí mii-y á nduu-nda vichi, ñ àyùc àndu á, màs à c àh àn-nd à xi ana cónì n àndàh à xì-nd à; màs à quid á s ìquini-nd à, ni màs à x ìho-nda ñ à-ndu á icúmì inga n èhivì. Còó. Ni màs à nd àcùcahan ga stn á-nd à ni-iin chuun s ì-quini mà, v àchi n èhivì ìì xí mii-y á nduu-nda vichi. ⁴ Na c àh àn-nd à, màs à c àh àn-nd à palabra s ìquini, ò palabra chicuéh è, ni màs à cuácùndiaa stnaha-nda. Còó, mà váha c àh àn-nd à ducán. Lugar xi ñ à-jaèn xiñuhu naquimanì-nd à Dios. ⁵ V àchi ináh á-nd á, mà cácu ni-iin n èhivì có-quid á sahnú xi nècuàchì ñ àh à; mà cácu ni-iin n èhivì s ìquini, ni-iin stn á ana x ìho cucumi cuàh à ñ àha, v àchi n èhivì x ìho gu á ducán, queám à na ian

cahvi-né ñà-jaàn. Pues ni-iin nèhivì quidá ducán, mà níhítáhvì-né ñuhiví ì xì Cristu, divi nduú ñuhiví ì xì Dios. ⁶ Nú dacáhàn nèhivì-nsiá ñà-quida-nsia ñà-có-ndiáá mà, màsà cuáha-nsia dandahví-nè mii-nsiá, vèchi icúmí Dios dandohó-yá nsidaa nèhivì có-iníní xí-yá, te quidá-né ñà-chìcuéhè (sàni cachì mà). ⁷ Ñàyùcàndüá, màsà quíhvi tnahá-nsiá xì nèhivì quidá ducán.

Nansa ndiá icà-ndà quida-nda ñà-sàni dàtnúu Dios sàxìnítnùnì-ndà

⁸ Ichì ñáa nduá nì sanchicùn-ndà antes, doco vichi sàni dàtnúu Stoho-ndà Señor sàxìnítnùnì-ndà, ñàyùcàndüá, xiñuhu cacanuú vii-ndà vichi. ⁹ Vèchi nú ndisa datnúu ndiaha-yá ini-ndà, dandu cunduu-nda nèhivì vaha inì-xi nihnú ndàcuisì inì-xi, te cunchicùn vii stná-ndà palabra ndàcuisì. ¹⁰ Nsidaa ñà-ndüá quidà-ndà, xiñuhu nacani ini-ndà a cudí ini Stoho-ndà Señor sàhà-ñá, á cóo. ¹¹ Màsà quíhvi tnahà-nda xi nèhivì có-quidá ví, vèchi ichì ñáa xicá-né. Còó, vihi gá vaha dahíhî-ndané. ¹² Vèchi ndóo cahan stná-ndà nú ndatnúhú-nè sàhà chuun sìquini quidá dèhé-nè. ¹³ Doco nú ni dáhíhî-ndané dandu queámà na ian datnúu-ndà iin luz nùu chuun quidá-né sàhà-ñá cunahà xìcà nansa iá chuun ma. Vèchi claru náhà nsidaa iñàha nú tnuú nihni iin luz nùá. ¹⁴ Ñàyùcàndüá, ducán cachí (dichu):

Ndacòo mii-ní nècuàchì quidì jaàn, te nsicuihnú inì-ní, na ian natiacùn-ní, dandu datnúu ndiaha Cristu nùu-ní, cachá.

¹⁵ Ñàyùcàndüá, xiñuhu nacani vaha ini-ndà nansa quida-nda mientras ndoo-nda ñuhiví yohó. Màsà cacánúu-ndà nahi nèhivì có-cundáa inì-xi; ni cúníhnú sahnú ini-ndà. ¹⁶ Te nú iá nansa quida-nda (iin chuun vii), yàchì ni nácání ini-ndà quida-ndañá, vèchi ndóo cuàhà gá nèhivì có-quidá ví tiempu vichi. ¹⁷ Ñàyùcàndüá, màsà quidá-ndà nahi nèhivì neciu; cuàhà gá xiñuhu mànihì ini-ndà nansa divi cuní Stoho-ndà Señor quida-nda. ¹⁸ Ni màsà cóhó-ndá vinu, te xini-nda, vèchi escándalo nduámà. Còó, fuerte ni cóo Espíritu ì xì Dios ini anima-ndà, chicá vaha. ¹⁹ Te na cáhàn-ndà ndatnúhú-ndá iin-nda xi inga-ndà, dandu coto stná-ndà salmu nacuatú-nda alabanza xi Stoho-ndà Señor xì alabanza datnúu Espíritu ì xì-yá sàxìnítnùnì-ndà. Nsidaa modo yohó coto-nda, te ndenihi vaha-nda mii-yá xì nsidaa anima-ndà. ²⁰ Nicanicuahàn xiñuhu ndacùcahan-nda Stoho-ndà Jesucristu, te naquimani-ndà Yua-nda Dios sàhà nsidanicuú iñàha.

Nansa xiñuhu quida-nda xì nèhivì vehe-nda

²¹ Nsidaa-nda, xiñuhu cahvi stnahà-nda iin-nda xi inga-ndà, vèchi nsidaa-nda, iin-ni cahvi stná-ndà mii-yá.

²² Mii-nsiá nècuàchì ñahà, xiñuhu cahvi-nsiá iì-nsiá na ian quidà-ndà xì Stoho-ndà Cristu. ²³ Vèchi nacua dandacú mii-yá nùu nèhivì cèhvì xì-yá, ducán dandacú stná iin nècuàchì tiàa nùu ñahàdihí-nè. Vèchi divi Cristu nduú ana nì dàcácu xì ndohó nèhivì xí-yá, te nahi cuerpu xi-ya nduú stná-ndà. ²⁴ Ñàyùcàndüá, nacua iníní-ndá mii-yá, ducán xiñuhu cunini stná nècuàchì ñahà nsidaa ñà-ndüá cachí iì-né.

²⁵ Daaní, mii-nsiá nècuàchì tiàa, icúmí-nsiá cuu ini-nsiá sàhà ñahàdihí-nsiá nacua quidá Cristu xì nsidaa ndohó nèhivì cèhvì xì-yá. Vèchi nì sàha-ya vida xi-ya cuenta xi-nda ²⁶ sàhà-ñá nduhì ini-ndà, te ndoo cuàchì iá anima-ndà quida palabra ì xì-yá, na ian nì ndoa xì tècuí. ²⁷ Daaní, quivì cana-yàndó, vètùnì sàa-ndà nùu-yá, te ndiaha gá cundoo-nda. Mà cóo gá ni-iin mancha anima-ndà, ni iin xaan ndé iá chucuéhè; còò ni-iñàha, vèchi nèhivì ì xì-yá cunduu-nda. Mà cóo gá ni-iin falta xi-nda nùu-yá. ²⁸ Cunaha-nsiá, nacua cuú ini iin nècuàchì tiàa sàhà mii-né, ducán xiñuhu cuu stná ini-nè sàhà ñahàdihí-nè. Te nú ducán ni cuú ini-nè sàhà nècuàchì mà, dandu queámà na ian cuú stná ini-nè sàhà mii-né. ²⁹ Te ináhá-ndá, còò ni-iin nèhivì cahíchì ini xì mii-xí. Còó, de por sí dacuxi-nda mii-nda, te ndiaá-ndà mii-nda. Te divi ducán quidá stná Stoho-ndà Señor xì nsidaa ndohó nècuàchì cèhvì xì-yá. ³⁰ Vèchi nahi iquicúnú mii-yá nduu-nda. ³¹ Te divi ñà-jaàn nduú stná ñà-disáhà-xí nándàhà iin nècuàchì tiàa xì iin nècuàchì ñahà, te quecuáân-né nùu yuadíhí-nè. Ñàyùcàndüá, mate diín diín nì sanduu-ne antes, doco vichi na iin-ni nèhivì sàni nanduu-ne. (Ducán cachí tutu ì.) ³² Te mate ùhì cundaà nsihi

ini-ndà sàhà palabra ndiaha ma, doco cunaha-nsiá, sàhà stná Cristu cáhàn, xì sàhà stná ndohó nèhivì càhvì xì-yá. ³³ Doco de todos modos, xiñuhu cuu ini nècuàchì tiàa sàhà ñahàdihí-nè nacua cuú ini-nè sàhà mii-né. Te nècuàchì ñahà, xiñuhu cahvi vii stná-nè ì-né.

6

Nansa ndiá ìcà quida nècuàchì cuàtì xì stná nècuàchì cuàchì

¹ Daaní, nsiohó nècuàchì cuàtì xì nècuàchì cuàchì, cunini-ndá yuadíhí-ndâ, vâchi ñà-jaàn nduú ñà-íá vii nùu Stoho-ndà Señor. ²⁻³ Ni coó tñũuhu xí-ndâ nùu yuadíhí-ndâ, dandu yàha vâha-ndá; caní cuìà cundoo naha-ndá ñuhiví. Cunaha-ndá, ley jaàn nduú ñà-primeru nì cachi Dios ñà-cutahvì-ndâ iin ñà-vâha (nú ni chívâha-ndañá).

⁴ Daaní, mii-nsiá nècuàchì tiàa xínduu yua, màsà dácuûdà uun inì-nsia dèhe-nsia; xiñuhu dacuahnú víi-nsiáñà. Conseju vii ni cuáha-nsia, te chinaha vii-nsiáñà nacua cuní Stoho-ndà Señor.

Nansa xiñuhu quida peón ndoó saín nùu lamú xi

⁵ Daaní, mii-nsiá nècuàchì xínduu peón, cunini vii-nsiá ñà-nduá dandacú lamú xi-nsia ñuhiví yohó. Quidañuhu-nsiánè, te cahvi víi-nsiánè. Iin-ni cunihnu vâha inì-nsia na ian Cristu nduú ana xinúcuáchí-nsiâ nùu-xí. ⁶ Doco màdìá cuisì na indéhe-né, dandu quidachuún víi-nsiá sàhà-ñá ndee vâha-nsia nùu-né; còó. Quidachuún-nsiá na ian Cristu nduú patrón quidáchúûn saín-nsiá nùu-xí; iin-ni ni cúníhnú ini-nsiâ ñà-quida vii-nsiá nacua cuní Dios quida-nda. ⁷ Na quidáchúûn-nsiá, ni coó vâha voluntad xi-nsia ñà-quida-nsia iin chuun vii, quida-nsia cuenta na ian Stoho-ndà Señor xinúcuáchí-nsiâ nùu-xí, màdì nùu nèhivì uún. ⁸ Vâchi ináhá-ndá, nùu mii-yá icúmí-ndá ñihì-ndâ iin ñà-vâha xi-nda sàhà nsidanicuú chuun vii nì quida-nda, a ducán xínduu-nda nècuàchì libre, te ò nècuàchì ndoó saín nùu iin lamú.

⁹ Daaní, mii-nsiá nècuàchì xínduu lamú, divi ducaní quida stná-nsiâ xì ana nduú peón xi-nsia. Màsà cáhàn dana-nsia, vâchi ináhá-ndá íá stná ana nduú Stoho-ndà, divi mii-yá íá ansivi, te (xiñuhu nsinuu ini-nsiâ) ñà-nùu mii-yá iin-ni ndiaá nsidanicuú nèhivì.

Ñà-nduá sáhatahvì Dios ndohó ñà-chindee xi-nda cundee-nda nùu ñà-malu

¹⁰ Imindaa iñàha íá gà cachì, ñánì: iin-ni ni cúníhnú fuerte ini-ndà Stoho-ndà Señor, te ducán ñihì-ndà nacuañandee ini-ndà, vâchi yàha ga cahnú poder xi-ya. ¹¹ Cunaha-nsiá, cuàhà ñà-nduá nì chitnùnì ini-yà cunduu nahi arma xi-nda ñà-chindee xi-nda sàhà-ñá màsà dáca ñà-malu-ndó, te dandahví-sindó. ¹² Vâchi màdì nèhivì ñuhiví yohó nduú ana náâ stnàhà xì-ndà. Còó. Divi ñà-malu náâ stnàhà xì-ndà. Cuàhà-sí, te fuerte-sí, te ndoó stná ana xícusahnú nùu-sí. Cunaha-nsiá, divi ñà-malu nduú ana dandacu-xi nùu nsidaa nèhivì nchícùn ichì ñáa. Divi quisì sìquini xicánúú ansivi nduú-si. ¹³ Ñàyùcànduá, ni cuíchúûn-ndá nsidaa ñà-nduú arma nì chitnùnì ini Dios chindee xi-nda na quivì cuní ñà-malu tñàtuu fuerte-si nùu-ndà. Daaní, nú sàni cundee-nda (nùu-sí), vâtùni cundoo fuerte ì-ndà. ¹⁴ Sàhà ñà-jaàn iin-ni ni cúníhnú fuerte ini-ndà. (Cuisì ñà-ndácuìsì ni cúníhnú ini-ndà, te chindeámàndó) na ian chindéé cinturón ndee nuhní tixi soldadu (ñà-coo fuerza-te). Daaní, xiñuhu quida-nda puru ñà-íá vii, te cunduumà na iin dùhnù cáa ndixí soldadu ñà-chindee xi nchìca-tè. ¹⁵ Daaní, na ian mácùnàì soldadu ndìsàn-té (ñà-cacanu-u-tè), ducán stná ndohó, ndiá ìcà-ndà cunihnu ini-ndà (cacanu-u-nda xi) razón ndiaha nansa nàcùndoo vâha-nda xi Dios. ¹⁶ Cunaha-nsiá (fuerte gà cuní ñà-malu dacà-síndô), na ian dandiachi-sí cuàhà flecha xíxìn ìcà-ndà; doco nú iin-ni nihnú vâha ini-ndà mii-yá, dandu chindéámàndó na ian ni cundúá iin ñà-sìcàté caxin (ñà-màsà cuída flecha mà-ndó). ¹⁷ Daaní, nahi mbelú càa soldadu, ducán nduú stná ñà-ñihnú ini-ndà ñà-sà-íá salvación xi-nda; daaní, nahi espada xi-nda nduú stná palabra ì nì cachi Dios, vâchi divi palabra mà nduá xichúûn Espíritu ì xí-yá. ¹⁸ Daaní, nicanicuahàn xiñuhu càcàn tàhvì-ndà nùu-yá nacua datnúú Espíritu ì xí-yá ini-ndà. Càcàn-ndà nùu-yá nsidaa ñà-nduá xiñuhu, te iin-ni ni cundóó tùha stná-ndà. Màsà cúdúsán-ndá càcàn tàhvì-ndà nùu-yá, còó. Xiñuhu càcàn tàhvì-ndà ñà-chindee-yá nsidanicuú ana nduú nèhivì xí-yá.

¹⁹ Daaní, sàhà stná yùhù ni càcàn tàhvì stná-nsià sàhà-ñá chindee-yá yùhù na cáhìn xì nèhivì, te màsà dáyûhîà yùhù càhìn sàhà razón ndiaha xí-yá, divi razón nisa ìa dèhé sàhana. ²⁰ Cunaha-nsiá, divi sàhà-ñá nì cuítia palabra mà, ñàyùcàndùá nì techuún Dios yùhù ñà-cacanui, te divi sàhà stná mà ié` vehecàa yohó. Ñàyùcàndùá, càcàn tàhvì-nsiá sàhí sàhà-ñá màsà yúhî` càhàn vatí palabra mà nacua ndiá ìqué.

Nansa nì dàxínu Pablo carta xi-ne, cásàhú-nè xì nsidaa nèhivì ñuu Éfeso

²¹ Yùhù cunî cundaà inì-nsia nansa yáhi xì nansa quidé yohó; ñàyùcàndùá sàni càhìn xì ñani màni-ndà Tíquico yohó, áma nacani-ne xì-nsiá nsidaájàn. Te cunaha-nsiá, cuàhà gá sàni chindee stná nècuàchimà yùhù. Iin-ni quidá víi stná-nè nsidaa chuun xi Stoho-ndà Señor. ²² Pues vichi cuàhìn techuín-nè sàà-nè ndé ndoó-nsiá, dandu vètuni cachitnùhu-ne nansa yáha-nsi yohó sàhá màsà cúhúún gá ini-nsià.

²³ Vichi ndácùcahín Stoho-ndà Jesucristu, te xicàn tàhví nùu Yua-nda Dios sàhà-nsiá, ñáni. Xicàn tàhví ñà-nì cúndóó víi-nsiá, te ni cúcúú stnahá stná ini-nsià sàhà-nsiá; te nicanicuahàn ni cúníhnú vaha inì-nsia mii-yá. ²⁴ Te vichi ni cúcúmí cuàhà-nsiá gracia xi Stoho-ndà Jesucristu, nú ndisa iin-ni cúú ini-nsià sàhà-yá nicanicuahàn. Amén.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nù Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Filipos

¹ Yùhù nduí Pablo, te compañeruì yohó nduú Timoteo. Nèhivì xinúcuáchí nù Jesucristu nduú-nsí. Te tiaá-nsí tutu yohó nù nsidaa mii-nsiá nèhivì xí Jesucristu ndoó ñuu Filipos, xínduu-nsia ana idónuu, xì stná ana xinúcuáchí, xì nsidaa gá stná mii-nsiá nèhivì dava ga ndoó nù-yá. ² Contentu ni cúndóo-nsiá quida Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu, te cuàhà gá gracia xi-ya ni cúcúmí-nsiá.

Ñà-nduá nì xicàn tàhvì Pablo nù Dios ñà-quida-ya sàhà nècuàchì xiníndísà

³ Yùhù, na cada nsinúú inì mii-nsiá, naquímànì Dios sàhà-nsiá. ⁴ Te cuàhà gá cudí stná inì na cada xicàn tàhvì sàhà-nsiá nù-yá, ⁵ vèchi nsinúú inì nansa quidá-nsiá chindéé stná-nsiá ñà-cuítìà razón vaha xi-ya, nacua quidá yùhù. Te ináhì iin-ni sàni chindee stná-nsiá ducán ndè quivì nì xinitnàhí xì-nsiá xì ndè vichi. ⁶ (Ñàyùcànduá, nàhà xicà) iin obra ndiaha nduá sàni quesaha-yá quidá-yá ini anima-nsiá, te ináhì iin-ni icúmí-yà quida-ya ducán dècuèndè sà quivì (naxicocuín) Jesucristu. ⁷ Te divi ducán ndiá ìqué cunihnu inì sàhà-nsiá, vèchi mànì cuàhà-nsiá nù, te iin-ni níhítàhvì stná-nsiá gracia (xi Dios) nahi yùhù. Vèchi cunaha-nsiá, mate yohó ié` ndiadí vehecàa, doco sàhatahvì stná-yà yùhù gracia, te iin-ni icúmí níhítàhvì gué` ducán, mate (dacúhùn-te yùhù nù juez), doco siempre icúmí càhàn nihni sàhà razón ndiaha xí-yá ñà-nduá palabra ndàcuisì. ⁸ Te mii-yá, ináhá-yà ñà-cuàhà guá nsinúú inì nsidaa-nsiá, nacua quidá stná Jesucristu xì-ndà, cuàhà gá cuú ini-yà sàhà-ndà. ⁹ Ñàyùcànduá, yùhù xicàn tàhvì nù-yá ñà-chicá más ni sàa-nsiá cucuu stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá, te iin-ni ni sàa stná-nsiá cundaà inì-nsiá índu chuun nduú ñà-íà vè, te índu chuun có-íà vè. ¹⁰ Nú ducán, dandu mà úhì cudì ini-nsiá quida-nsiá cuisì ñà-chicá ndiaha, te cunihnu ì ini-nsiá dècuèndè quivì naxicocuín-yà, mà cóo gá ni-iin falta xi-nsia. ¹¹ Te mii-yá, icúmí-yà chindee-yándô ñà-quida vè-ndà ducán, dandu chicá cuàhà ñà-vaha xi-nda quee, te chicá cuàhà naquimanì stná-ndàyá, te quee ga más tnùñuhu xí-yá.

Cuàhà gá ñà-ndiaha xí Jesucristu nihì-ndà nú ni cúchicùn vè-ndàyá vida xi-nda ñuhivì yohó

¹² Ñàni, cuní cundaà ini-nsiá sàhà ñà-nduá yáhi yohó, vèchi divi sàhà ñà-nduá sàni cuu xí, ñàyùcànduá chicá más sàni xitìà razón ndiaha xí-yá inicutu. ¹³ Dècuèndè nsidaa nèhivì ndoó vehechuún cahnú, xì nsidaa stná soldadu, sàni cundaà ini-nè ñà-divi sàhà Cristu ndiadí. ¹⁴ Te cuàhà gá stná ñani-ndà nchicùn xì Stoho-ndà Señor, sà-sàhà stná-nè valor vichi, vèchi sàni xini-nè (nansa quidé mate) ndiadí vehecàa yohó, te sàháyùcànduá vichi có-yùhì gà-nè càhàn vate-né palabra xi-ya.

¹⁵ Yùhù ináhì nansa quidá dava nèhivì càhàn sàhà Cristu, cuisì quidá-né ducán ñà-cumbìdia ini-nè, vèchi có-ndô ini-nè xì (ñà-nduá cachí). Doco dava-ne, cóo, quidá víi ndisa-ne, vèchi sàhà ñà-íà vaha voluntad xi-ne, ñàyùcànduá càhàn-nè sàhà Cristu. ¹⁶ Doco nècuàchì có-quidá víi ma, sàhà-ñà interesadu gà-nè, ñàyùcànduá càhàn-nè sàhà-yá, có-nduá sàhà ñà-quidá víi ndisa-ne, cóo; cuisì cuní-nè ñà-chicá màsà yáha vahi vehecàa yohó. ¹⁷ Doco tucu quidá nèhivì quidá víi ndisa ma, cuú ndisa ini-nè (sàhí) na càhàn-nè sàhà-yá, vèchi ináhá-nè iin-ni nihnú stná inì càhàn razón ndiaha xí-yá nicanicuahàn. ¹⁸ Pues vichi ¿nansa cachi-ndà sàhà nsidaájàn? Pues yùhù cachí ñà-có-quidàmà, a dananí uun-ne, te ò càhàn sahnú-né, ndéni modo nì cui, doco xitìà palabra sàhà Cristu, te ñà-jaàn nduá cudí inì sàhà-xí. Te chicá más icúmí cudì gá inì después. ¹⁹ Vèchi ináhì, icúmí chuun jaàn quee viá sàhí, vèchi xicàn tàhvì-nsiá sàhí, te chindéé stná Espíritu ì xí Jesucristu.

²⁰ Yùhù nicanicuahàn nacání inì còtó quide iin ñà-cui nducahin sàhà-xí. (Có-cuní quide ducán); iin-ni cuní quide nacua siempre quidé, divi ñà-càhàn vatí sàhà-yá. Iin-ni cuní quida vèí áma quéé más gá tnùñuhu xí Cristu a ducán ni cuí sàhà-yá, te ò cutiacu

guè ñuhiví yohó. ²¹ Vàchi nú itiacù-ve, dandu puru (ñà-taví más gà tnùñuhu) xí mii-yá cundua. Te ò nú ni sâi cui stnâi (sàhájàn), dandu chicá ndiaha quee stnámà. ²² Doco nú ni coó gué ñuhiví yohó, vihi-ni quida guè más gà obra xi-ya. Ñàyùcànduá, có-ináhí ìndù-ñá chicá nsiha cuu xí, ²³ vàchi ndúì chuun jaàn ndiaha gá íá, te ùhì nacàxin-ñà. Ian nduá ñà-nú ni cùì cùhìn coi nùu Cristu; te cuàhà gá nihnú stná inì ñà-jaàn, vàchi chicá ndiaha queamà cahín. ²⁴ Daaní, ingà nduú ñà-nú ni nánihítáhvì gué ñuhiví. Ñà-jaàn ndisa chicá cunduu ñà-vàha xi mii-nsiá, ²⁵ ináhí. Ñàyùcànduá, sàni cundaà inì, icúmí coo chii gué ñuhiví yohó sàhà-ñá cutnahí xì-nsiá, te chindee gué mii-nsiá ñà-chicá cunindisá víi-nsiáyà, te cudì gá inì-nsia sàhà-yá. ²⁶ Te cuàhà gá icúmí stnâ-nsiá naquimanì-nsiáyà sàhí na sàà tui ndé ndoó-nsiá, te cutnahá tui xì-nsiá.

²⁷ Mii-nsiá, sà-xínduu-nsia nècuàchì nchícùn xì palabra ndiaha xí Cristu. Ñàyùcànduá, xiñuhu quida-nsia cuisì ñà-íá vìì nacua cachí palabra mà, a ducán ni sâi nàcòtì-nsià, te ò màsà sâi, có-quidá, ndéni modo nì cui, cuní cunitnùhi sàhà-nsiá iin razón vàha ñà-iin-ni nchícùn ì-nsiá ichì víi, te iin-ni anima icúmí stná-nsià. Cuní cunitnùhi sàhà-nsiá ñà-iin-ni nihnú vàha inì-nsia, te sáhandee stná inì-nsia xiníndísâ víi-nsiá razón ndiaha xí-yá. ²⁸ Te nècuàchì xiní ùhì xì-nsiá, màsà cuàha-nsia dayúhî-nè mii-nsiá ni-iyuhu. Te ñà-có-yúhî-nsià mà, divi cundua seña nùu-né ñà-mii-né icúmí-né sàà-nè ndañuhu-né. Doco nùu ndohó, còó, seña cundua mà ñà-icúmí càcu anima-ndà nùu Dios. ²⁹ Vàchi cunaha-nsiá, màdì cuisì ñà-cunindisa-nda Cristu nduá nì chitnùnì ini-yà quida-nda. Còó, vàchi sàhà gracia xi-ya sàni chitnùnì stná ini-yà ñà-ndoho stná-ndà sàhà-yá. ³⁰ Te sàni xini-nsià, divi ducán nì cuu xi yùhù antes; cuàhà gá nì ndohi, te ndè vichi ndohó íí (sàhà-yá), ináhá-nsià.

2

Nansa nì nacoo chii Jesucristu gloria xi-ya, doco después nì nanihì-yá más gà tnùñuhu xí-yá nì quida Yua-nda Dios

¹ Ináhá-ndá, sàhà Cristu cuní-ndà quida vìì-ndà; te sàhà-ñá màni stná-ndà nùu-yá ducán, ñàyùcànduá sáhandee ini-ndà nchícùn vìì-ndáyá. Te (ináhá stnâ-ndà) cutnâhâ Espíritu ì xì-ndà ndoo-nda ñuhiví, te culí stnahá stná ini-ndà. ² (Pues sàhà nsidaájàn, cuní cuacundahví nùu nsidaa-nsiá) ñà-nì quidá-nsiá iin ñà-dacúdfi ini xí: cuní ñà-iin-ni cunihnu ini nsidaa-nsiá. Cuní ñà-iin-ni cucuu stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá, na ian iin-ni anima xì iin-ni sàxínítnùnì icúmí-nsiá. ³ Màsà quidá-nsiá ni-íñàha sàhà cuisì interés; còó. Nì màsà cútúxí ini ni-iin-nsia ñà-mii-nsiá nduú-nsiá mii-nsiá, te quida-nsia íñàha. Còó. Chicá vàha cunihnu ndahvi ini-ndà; iin iin-nda ni cúníhnú ini-ndà ñà-chicá ndiaá ñanìtnaha-nda nùu mii-nda. ⁴ Nì màdì gá cuisì chuun xi mii-nda cunsihi ini-ndà quida-nda; còó. Xiñuhu nacani stná ini-ndà sàhà ñà-nduá cuní ñanìtnaha-nda.

⁵ Nì cúcúmí-ndá iin sàxínítnùnì nahi ñà-icúmí Jesucristu, ⁶ vàchi mate Dios nduú-yá, doco cónì nácánì ini-yà ñà-chicá ndiaá nduá ñà-ndùdává-yá xì Yuandiáhá-yá; còó. ⁷ Ñàyùcànduá, nì nacoo-ya (nsidaa tnùñuhu ma), te nì nanduu-ya na iin (tiàa ñuhiví yohó; na iin) ana xinúcuáchí uun, ducán nì nanduu-ya. ⁸ Te sàhà ñà-jaàn nì nàcùnihnu ndahvi stná ini-yà, nì inini-ya nsidaa ñà-nduá nì ndacu nuu-yá quida-ya, dandu nì xìhì-yà, dècuèndè nchìca iin cruz nì sàcùtuu-ya. ⁹ Ñàyùcànduá, vichi sàni nanihì-yá chicá cuàhà tnùñuhu ndiaha xí-yá nì quida Yua-nda Dios; te chicá ndiaá quivì-yá nùu quivì nsidanicuú gá nèhivì. ¹⁰ Sàhà ñà-jaàn (icúmí sàà iin quivì) ndacùcahan vate xi quivì-yá Jesús, dandu icúmí nsidanicuú nèhivì nàcùtasisi-né (nùu-yá), nsidaa nèhivì ñuhiví yohó, xì nsidaa stná ana ndoó ansivi xi tixi ñuhu, ¹¹ nsidaa-né icúmí-né nacuni-nè mii-yá, te cachi vate-né ñà-divi Stoho-ndà Señor nduú-yá, dandu chicá más icúmí quee tnùñuhu xí Yuandiaha-yá Dios.

¹² Ñàyùcànduá cuní cunini-nsia ñà-nduá cachí xì-nsiá mate xica ié nùu-nsiá, ñani màni. Na nisa ìe ndé ndoó-nsiá nisa inini vìì-nsiá yùhù; doco vichi chicá más cuní cunini-nsia, te quida vìì-nsiá lucha ñà-càcu-nsia (nùu chuun có-íá vìì yucán), vàchi nú iin-ni nì cúníhnú ndahvi ini-nsiá, te cahvi víi-nsiá mii-yá, dandu vètuni càcu-nsia.

¹³ Vàchi Dios nduú ana datnúù xì ini-ndà ñà-quida-nda ñà-nduá cuní-yà, te chindéé stná-yàndó ñà-quida ndisa-nda cumplir nsidaámà.

Nicanicuahàn ni cúndóó mání-ndà

¹⁴ Màsà cúndóó-nsiá daquéé cuàchi tnahá-nsiá, te náâ stnahá-nsiá sàhà ñà-nduá quidá-nsiá. ¹⁵ Còó; iin-ni ni cúndóó mání-nsiá sàhà-ñá màsà cuidá cuàchi-nsia, vachi ducán nduá ndiá ìcà quida ana nduú ndisa dèhe Dios; vachi ndoó ñà-ndà ñuhiví yohó, te cuàhà ñanìtnaha-nda, malu-nè, có-nìhnú víi ini-nè. Ñàyùcànduá, màsà quidá-ndá ni-iin ñà-có-íá víi, vachi ndohó nduú ana datnúù Dios sàxìnìtnùnì-xi sàhà-ñá cundehe nèhivì ñuhiví ichi váha. ¹⁶ Sàhà ñà-jaàn iin-ni ni cunchícùn-nsiá palabra cáhàn sàhà vida ndiaha, vachi nú ducán, dandu na quívì (naxicocuîñ) Jesucristu, vètuni cudìi cuàhà inì ñà-màdì uun-ni ni queé nsidaa ñà-nduá nì ndoho güé` na ní quide chuun ì xì-yá (ndé ndoó-nsiá). ¹⁷ Ináhí xiníndísà víi-nsiá vichi, te ñà-jaàn nduú na iin chuun ndiaha quidá-nsiá nùù-yá, na iin ofrenda dócò-nsiá nùù-yá. Te yùhù, nú ni sái cui stnáì (sàhà-yá), dandu nahi inga ofrenda sáhatahvì gá-nsiàyà cunduu stná ñà-jaàn. Te cachí yùhù vètuni iájàn, vachi cudìi stná inì sàhà-ñá. Ndè stná mii-nsiá, vètuni cudìi stná inì-nsia sàhà-ñá. ¹⁸ Te divi ducán cuní quida-nsia.

Timoteo xì Epafrodito

¹⁹ Nú ni cúndéhe ndahví Stoho-ndà Jesús, yàchi icúmî techuín Timoteo sàà-nè ndé ndoó-nsiá, dandu (na nsiaa tu-ne), vètuni nacunitnùhu stnáì nansa yáha-nsia jaàn, dandu ndòò vaha inì sàhà-nsiá. ²⁰ Te divi Timoteo nduú ana cuàhin techuín sàà, vachi ndé ié yohó, còò cá ana nahi mii-né, còò cá inga ana cuú ndisa inì-xi sàhà-nsiá nahi mii-né. ²¹ Vachi nsidaa gá nèhivì, cuisì chuun xi mii-né nsíhi ini-nè, có-nàndúcú-nè (nansa nducuahà) chuun ì xì Jesucristu. ²² Doco sà-ínáhá-nsiâ Timoteo, ñà-vàha ndisa-ne; te ináhá stná-nsiá cutnàhâ-nsí nì xicanuu-nsi cachítnùhu-nsi razón ndiaha xí-yá, nacua chindéé iin dèhe ana nduú yua-né, ducán nì quida Timoteo. ²³ Ñàyùcànduá, divi-ne cuní techuín sàà ndé ndoó-nsiá nú sàni cundaà inì nansa cuàhàn coo xí. ²⁴ Doco cahví xì Stoho-ndà Señor ñà-yàchi quee stnáì libre yohó, te sàà stnáì.

²⁵ Doco vichi tuxí inì chicá vaha techuín Epafrodito nasaa-nè. Cunaha-nsiá, na iin ñani mií nduú-né, vachi iin-ni quidá-nsí chuun ì xì Capitán ndiaha xi-nda. Te divi nduú ana nì techuún stná mii-nsiá ñà-cunihi-ne ñà-nduá xiñuhu nùì quixi. ²⁶ Te vichi cuàhà gá cuní-nè cuni tu-ne mii-nsiá. Te cuhúún gá stná ini-nè, vachi ináhá-nè sàni xinitnùhu-nsia ñà-nì quicuehè-nè. ²⁷ Te ndisa, cuèhè dana nì sandua, cuàhàn-nè cui-nè nì cùí, doco nì indehè ndahví Dios-nè, (cónì xíhì-nè). Te màdì cuísi mii-né nì níhítáhvì ducán; còó, vachi dècuèndè stná yùhù nì níhítáhvì sàhà-ñá nì nduvàha-ne, te vichi mà cóó gué` tnùnsí ini. ²⁸ Ñàyùcànduá, chicá cuní naquihin-ne ichi nasaa-nè sàhà-ñá cudìi gá stná ini mii-nsiá. Te nú ducán, dandu yùhù stná, chicá mà cóó gué` tnùnsí ini. ²⁹ Daaní, nú sàni nasaa tu-ne, dandu xiñuhu cudìi ini-nsiá sàhà-né, te quidañuhu-nsiánè nacua ndiá ìcà-ndà quida-nda xi nsidaa ñani-ndà iin-ni (xinúcuáchí víi) stná nùù Stoho-ndà Señor. ³⁰ Vachi mii-né, sàhà chuun ì xì Cristu cuàhàn-nè cui-nè nì cùí; nì cónì ndúlócò-nè sàhámà, cuisì-ní cuní-nè quida ndisa-ne cumplir chuun (nì níhì-né) ñà-chindee-né yùhù, vachi mii-nsiá, mà cùì quida-nsia ñà-jaàn (ñà-xica ndoó-nsiá).

3

Ñà-ndiáá ndisa sàhà ñà-ndee vaha-nda nùù Dios

¹ Iá inga iñaha cuní cachí xì-nsiá, ñánì: nicanicuahàn xiñuhu cudìi ini-ndà ñà-ndòò-ndà nùù Stoho-ndà Señor. Te nú divi palabra jaàn sàni tai nùù-nsiá antes, có-quidámà, vachi iin palabra chindee ndisa xi-nsiá nduá, te yùhù, có-cùñáñì natiaia.

² Cuidadu cundoo-nsia sàhà nèhivì malu chináhá xì ley chicuèhè, vachi nècuàchi quidá ducán, nihnú sìquini ini-nè na iin quisì. Te caquin stná-nsiá cuidadu sàhà nèhivì (cuní màcùtuu seña xi raza Judea ìcà nèhivì), vachi cutu ñà-dàncuèhè-nè nècuàchì mà queájàn. ³ Vachi ndohó nduú nèhivì icúmì ndisa xi seña mà, doco ini anima-ndà iá,

vàchi anima-ndà nduú ndé cahvi-nda Dios. Cuisì Jesucristu cudî ini-ndà sàhà-xí, có-tùxí ini-ndà cui cundiaa inga iñàha quida-nda, ⁴ mate yùhù, vihini cunihnu inì ndiaá stnâi, te chindeámà yùhù (nùu Dios). Cunaha-nsiá, nú cuisì descendencia xi-nda, te ò obra xi-nda ni cúndiáá nùu-yá ni cùí, dandu cuisì yùhù chicá cundiaa. ⁵ Vàchi na ní tùinuí ñuhiví, nì sàcùtuu stná seña mà ìqué tixi ùnà quivì (nacua cachí ley). Iin nècuàchì raza Israel nduú stnâi, vâchi descendencia xi dèhe Israel nani Benjamín nduí, te cáhàn stnâi dàhàn hebreu nahi yuadîhî. Daaní, iin nècuàchì fariseu nduú stnâi, te nacua (chívàha fuerte) nècuàchimà ley sàhana, ducán nisa quida stnâi. ⁶ Yáha ga nisa xinindisé (ley mà), te ñàyùcàndùá nisa quida quini güé` xì nèhivì cahvi xi Jesús. Nsidaa ley sàhana ma nisa chivâhi; còò falta nì quidé dìquì ley mà. ⁷ Ñàyùcàndùá, vâtùnì cundiaa nsidaámà (nùu Dios) nì cahín. Doco còò, vâchi na ní sàì nì cundaà inì sàhà Cristu, dandu nì sànhì stná inì ñà-ni-iyuhu có-ndiáá nsidaa ñà-ndùá nisa quide mà. ⁸ Te vichi nihnú inì vâtùnì ndañuhu nsidanicuú fama xi mà ñà-sà-ìnhî Stoho-ndà Jesucristu vichi, te yáha ga ndiaha ñà-jaàn. Doco nsidaa ñà-ndùá nisa cahvi xí antes, ndevàha iñàha nduá nùí vichi, còò cá chuan nùí. Ducán nihnú inì sàhà-ñá ni ñihítáhví cutnahí xì-yà nicanicuahàn, ⁹ te ndahà mii-yá coi. Doco màdì sàhà obra xi míí icúmî ndee vâhi nùu-yá, còò, vâchi cuisì nùu ley sàhana ndiaá obra mà. Te vichi único ñà-ndiáá ndisa nduú ñà-cunindisa-ndayá, dandísá vâtùnì ndee vâha-nda nùu Yuamáni-yá, vâchi xiníndísá-ndáyâ. ¹⁰ Ñà-jaàn nduá quidé vichi sàhà-ñá cui sàì cunaha váha ndise mii-yá, te cucumi stnâi poder ndiaha xí-yá, vâchi divi sàhà poder ndiaha ma nì ñihì-yá nì natiacu-yà. Daaní, dispuestu íá stnâi ndohi nahi mii-yá, te cunihnu stná inì nì xihì stnâi na ian nì xihì-yà, ¹¹ áma ñihítáhví natiacu stnâi.

Xiñuhu cuàhandee ndisa ini-ndà áma ñihìndèè-ndà cunduu-nda nèhivì vâha ndisa

¹² Tãñáha ga sàì cunduu ndise iin nèhivì nacua cuní Jesucristu cundui. Tãñáha ga sàì cundui iin ana còò ndisa falta xi; còò. Cuisì iin-ni nchícuìn mii-yá, áma ducán ñihìndéi cundui iin nèhivì vâha ndisa nacua nihnú ini-yà cundui na ní cana-ya yùhù. ¹³ Ináhi tãñáha ga sàì cundui nacua icúmî cundui después; còò, ñánì. Doco íá ndisa iin ñà-ndùá quidé: quidé lucha nandòó dahuin nsidaa ñà-ndùá sàni yàha, te sàhandee cahnú inì, áma ñihì (chicá quida vii) quivì vâxi xi-nda. ¹⁴ Na ian quidá tècuachi dadavástnâhâ carrera, ducán quidé, iin-ni nchícuìn ichì cuàhìn, divi ichì mii-yá íá ansivi; dandu quivì nsihì (vida xi), nihnú inì ñihì stnâi iin ñà-vâha ndiaha nùu-yá, vâchi divi sàhájàn nduá nì cana Dios ndohó ñà-cunchicùn-ndà Jesucristu. ¹⁵ Ñàyùcàndùá, nsidaa ndohó ana xiníndísâ vâha, xiñuhu cunihnu ini-ndà nacua sàni cachì jaàn. Te nú tucu nacání ini-nsià sàhà iñàha, dandu icúmí Dios datnúu-yà sàxínitnùnì-nsià sàhámà. ¹⁶ Doco nsidaa ñà-ndùá sàni sàà-ndà nì cundaà vâha ini-ndà, divi ñà-jaàn nduá xiñuhu cunchicùn ndisa-nda.

¹⁷ Ñánì, nacua quidá yùhù, ducán cuní quida stná mii-nsiá. Te sà-ìnhá-nsiâ nansa quidá-nsí, ñàyùcàndùá, cundehè-nsiá ana quidá víi stná nahi nsìhù, te ducání quida stná mii-nsiá. ¹⁸ Vâchi ndoó cuàhà ana có-quidá víi. Cuàhà xichi sàni càhìn xì-nsiá sàhà nècuàchimà, te vichi tucu tu dansínuu inì mii-nsiá sàhà-né, dècuèndè sacú stnâi sàhámà. Vâchi quidé cuenta na ian xiní ùhì nècuàchimà (palabra nacání nansa nì xihì) Cristu nchìca cruz (sàhà-ndà). ¹⁹ Doco fin icúmí-nê nduú ñà-ndañuhu dahuun-ne, vâchi còò ndisa Dios nùu-né, cuisì ñà-ndùá xího mii-né nduá ndulócô-nè sàhà-xí, te tuxí ini-nè ñà-sàhà chuun sìquini quidá guá-nè mà icúmí quee tnùñuhu xí-né, vâchi cuisì ñuhiví yohó-ní nduá nihnú ini-nè. ²⁰ Doco ndohó, còò. Ansivi nduú ñuu-ndà, te dècuèndè yucán icúmí nuu ana dacácu xi-nda, divi nduú Stoho-ndà Jesucristu. Ñàyùcàndùá, vichi ndiatú cuéyàà-ndà sàà quivì naxicocuñin-yà, ²¹ dandu nadama-ya iquícúñú icúmí-ndá vichi, vâchi ñà-débil nduá, doco na sàà quivì yucán, icúmíâ dâma stná nahi cuerpu ndiaha mii-yá. Te mà úhì quida-ya ñà-jaàn, vâchi cahnú poder xi-ya, vâtùnì cundee-yá nùu nsidanicuú iñàha, te cusahnú-yá.

4

¹ Pues sàhà nsidaájàn iin-ni ni cúniñnú vâha ini-ndà Stoho-ndà Señor.

Xiñuhu nàcùndoo vaha-nda xi ñanìtnaha-nda

Cunaha-nsiá, mànì gá-nsiá nùí, ñání; cuàhà gá nsinúú inì mii-nsiá, te cudî stná inì sàhà-nsiá. Na iin ñà-vàha-xi xínduu-nsia nùí, vâchi cuú ndisa inì sàhà-nsiá. ² Te yùhù, sacúndáhvî nùù Evodia xì nùù Síntique ñà-nì nàcùndoo vaha-ne, vâchi iin-ni Stoho-ndà Señor càhvì-ndà. ³ Daaní, stná mii-ní nècuàchì nduú compañeru mànì jaàn, sacúndáhvî stnáì nùù-ní ñà-chindee-ní nècuàchì ñahà jaàn, vâchi cuàhà gá nì chindee stná-nè yùhù; iin-ni nì xìcanuu nsidaa-nda nì dàcuítia-ndà razón ndiaha xí-yá, ndohó, xì mii-né, xì stná Clemente, xì dava ga stná compañeruì ndoó jaàn. Nsidaa-nsiá, sàni nacàva stná quivì-nsiá nùù tutu xi vida ndiaha.

Màsà nácánì ini-ndà, vâchi icúmì Jesús naxicocuñ-yà

⁴ Nicanicuahàn xiñuhu cudî ini-ndà ñà-ndòò-ndà nùù Stoho-ndà Señor. Tucutu cachî xì-nsiá, ni cudî cuàhà ini-ndà sàhà-yá.

⁵ Mànì gá ni quida-nda xi nsidanicuú nèhivì, te (nsinuu stná ini-ndà) ñà-sà-itúú Stoho-ndà Señor naxicocuñ-yà.

⁶ Màsà nácánì ini-ndà sàhà ni-ñàhà; còó. Nsidaa ñà-ndùá yáha-nda, ni càhàn-ndà xì Dios sàhá. Ni càcàn tàhvì-ndà nùù-yá, te naquimanì stná-ndà yá. ⁷ Dandu seguru sàà-ndà cunihnu dadí ndiaha ini-ndà quida-ya, te mà yúhî gà-ndà, ni mà ndúlócò gà stná-ndà, vâchi ndiaha gá chindéé Jesucristu, mate có-sàà-ndà mànìhì ini-ndà nansa quidá-yá, te ndañuhu ñà-yúhî-ndà.

Ndiá icà-ndà nacani ì ini-ndà

⁸ Ultimo ñà-ndùá cachî xì-nsiá nduá yohó: cuidadu ni cúndóò-nsiá sàhà ñà-ndùá nihnú ini-nsiá. Cuisì-ní ñà-nduú ñà-ndácuìsì ni cúníhnú ini-ndà, ñání; cuisì-ní ñà-íá tñùñuhu-xí, xì ñà-íá viì, xì ñà-nduú chuun sahnú ò chuun ndiaha, nsidaájàn vátùni nacani ini-ndà sàhà-xí. Vâchi nú íá tñùñuhu víi xán, te ò íá stná fama xan ñà-ndùá iin chuun vâha, dandu vátùni cunihnu vâha ini-ndañá.

⁹ Ni quidá ndisa-nsia cumplir nsidaa ñà-ndùá nì chinahì mii-nsiá na ní dàcuàhì-nsiá, vâchi nì xini stná-nsiá nansa íá modo xi, te nì inini stná-nsiá ñà-ndùá nì cachì xì-nsiá. Pues nsidaájàn xiñuhu quida ndisa-nsia cumplir, dandu vátùni cundoo vâha-nsia xì Dios; te cunaha-nsiá, cuàhà gá cuní-yà cundoo manì-ndà.

Nansa nì cachi Pablo nì naquimanì-né nècuàchì ñuu Filipos sàhà ñà-ndùá nì cutahvì-né nùù nècuàchì

¹⁰ Cuàhà gá cudî inì sàhà mii-nsiá quidá Stoho-ndà Señor, vâchi sàni nsinuu tu ini-nsiá yùhù. Sà-íá quivì có-chindéé gà-nsiá yùhù, doco cuisì sàhà-ñá mà cùì, màdiá sàhà ñà-nì nándòó ndisa-nsia yùhù. ¹¹ Te màdì sàhà ñà-íá cuàhà necesidad xi nduá cachî ducán; còó, vâchi sàni cutùhe coi contentu a yáha vâhi, á coó. ¹² Sàni càin yáha ndahví, te sàni càan stnáì nú icúmì cuàhà ñàhà; vátùni íá nsidaájàn nùí. Vâchi a ducán xíhì doco, te ò có-xíhì doco, davani queá nùí, có-quidá, a ducán íá necesidad xi, te ò cuàhà ñàhà icúmì, ¹³ ndéni ñàhà nì cui yáhi, vátùni ié ñà-quidandee ínì sàhá, vâchi divi Cristu nduú ana nàcuàhandee ini xí.

¹⁴ Cunaha-nsiá, mate ducán cachî xì-nsiá, doco cuaha-ni íá ñà-ndùá nì quida-nsia nì chindee-nsiá yùhù sàhà necesidad nisa icumí. ¹⁵ Te ináhà-nsiá nansa nì quida-nsia quivì primeru na ní xìcanui xì razón ndiaha, te nì quei ndé ndoó-nsiá ladu Macedonia jaàn vâxi. Pues còò cá nèhivì xí mii-yá nì nàxícónihì iin ñà-vàha nùí, cuisì mii-nsiá nècuàchì ñuu Filipos. ¹⁶ Te màdì cuísi ñà-jaàn, vâchi iin ùì xichi nì techuún gà stná-nsiá iin cooperación xi-nsia na ní sa-ìe ñuu Tesalónica. ¹⁷ Doco cunaha-nsiá, màdì ñà-cùnî nihì cuàhà ñàhà nùù-nsiá nduá, còó. Cuisì cumí coo obra xi-nsia, te ducán nihì-nsiá cuàhà ñà-vàha nùù Dios. ¹⁸ Pues vichi sàni quesaa nsidaa ñà-ndùá nì techuún-nsiá nùí, vâchi sàni quida Epafrodito-ñà entregar nùí; ñàyùcàndùá, ndiaha gá sàni cundiatùì vichi, na ian sàni nducuiqué nduá. Te tñumani xí-nsiá mà, na iin promesa nì dòcò-nsiá nùù Dios nduú stná, na iin ñà-tñami nì sàhatahvì-nsiá mii-yá, te cudî gá ini-yà sàhà-ñá, vâchi divi ducán cuní-yà quida-nda. ¹⁹ Ñàyùcàndùá, nsidaa ñà-ndùá xiñuhu nùù mii-nsiá, icúmì-yà taxi-yañà, vâchi cuàhà gá ñà-cuicà ndiaha icúmì-yà, te sàhatahvì-yàñà ndohó

sàhà ñà-ndùù-ndà nèhivì xí Jesucristu. ²⁰ ¡Ansivéhé cahnú-yá! Nicanicuahàn ni tavá-nda tnũñuhu xí-yá, vàchi Yuandiáhá-ndá nduú-yá. Amén.

Nansa nì casàhú stnahá Pablo xì nsidaa gá nèhivì ñuu Filipos

²¹ Casàhú-nsià xì nsidaa gá ana nduú nèhivì xí Jesucristu ndoó jaàn. Te nsidaa stná compañerui yohó, cásàhú stná-nè xì mii-nsiá. ²² Stná nèhivì xí-yá quidáchúûn vehe rey cahnú César, cuàhà gá cásàhú stná-nè xì-nsiá. Te nsidaa dava ga nèhivì xí-yá ndoó yatni yohó, cásàhú stná-nè.

²³ Ni cúcúmí nsidaa-nsiá cuàhà gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. Sà-ìá.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nùu Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Colosas

¹ Yùhù nduí Pablo, iin ana nì nìhì chuun nùu Jesucristu, vèchi ducán nì chitnùnì ini Dios. Te yohó iá stná ñani-ndà Timoteo, ² cutnáhâ-nsí cásàhú-nsí xì nsidaa mii-nsiá nèhivì ñí xí Cristu ndoó ñuu Colosas, vèchi mii-nsiá, iin-ni nchícùn vii stná-nsiá ichì-yá, te nahi iin-ni ñaní xínduu stná nsidaa-nda. Pues, vichi ni cúcúmí cuáhà-nsiá gracia xi Yua-nda Dios. Contentu ni cúndóó-nsiá quida-ya.

Ñà-nduá nì xicàn Pablo nùu Dios na ní xicàn tàhvì-ne' sàhà nèhivì xiníndísá-xí-yâ

³ Nsiùhù, cada xicàn tàhvì-nsí nùu Yuandiaha Stoho-ndà Jesucristu, naquímanì-nsí mii-yá sàhà-nsiá. ⁴ Vèchi sàni xinitnùhu-nsi ñà-cuáhà guá nihnú vaha ini-nsiá Dèhemani-yá, xì ñà-cuáhà guá cuú stná inì-nsia sàhà nsidaa nèhivì xí-yá. ⁵⁻⁶ Ansivéhé-yá, vèchi cuáhà gá tnùndé ini icúmí-ndá ñà-nìhìtáhvì-ndà ñà-ndiaha ñí xí-yá iá ansivi. Te divi ñà-jaàn nduá nì xinitnùhu-nsia na ní sàa palabra ndàcuisì xí-yá nùu-nsiá, te nì inini-nsia razón vaha xi-ya. Pues divi palabra mà nduá sàni xitià stná inicutu ñuhiví, te ndiaha gá chindéà nèhivì. Te vichi cuáhà gá stná nèhivì sàni quìhvi ichì mà nacua nì quida mii-nsiá quivì nì xinitnùhu-nsia palabra mà, te nì cundaà inì-nsia nansa iá ndisa gracia xi Dios. ⁷ Pues inii dècuèndè quivì yucán sàni chindeámà mii-nsiá. Te gracia xi-ya mà nduú stná ñà-nduá nì dàcuáhà stná Epafra mii-nsiá. Vèchi iin-ni xinúcuáchí stná nècuàchì mà nùu Cristu nahi nsiùhù, te màni cuáhà stná-nè nùu-nsí. Vii gá quidá stná-nè nsidaa chuun ìi xí-yá yucán ndé ndoó-nsiá. ⁸ Te divi nùu mii-né nì xinitnùhu-nsi nansa yáha-nsia xì nansa cuú stná inì-nsia sàhà-nsí quidá Espiritu ìi xí Dios.

⁹ Ñàyùcànduá, dècuèndè quivì nì cundaà ini-nsi ñà-jaàn, iin-ni xicàn tàhvì-nsí nùu-yá sàhà-nsiá, xicàn tàhvì-nsí ñà-nì sàa-nsià mànihì ini-nsià nansa cuní-yà quida-nda ñuhiví yohó. Te xicàn tàhvì stná-nsi ñà-nì sàa-nsià cundaà nsihì inì-nsia sàhà ichì-yá, te cucumi-nsiá iin sàxìnìtnùnì ndiaha. ¹⁰ Ducán dandu nìhìndèè-nsiá cacanu vii-nsiá ñuhiví yohó nacua ndiá icà-ndà quida-nda ñà-nduú-ndà nèhivì xí Stoho-ndà Señor. Te ducán cudì stná ini-yá sàhà-ndà, vèchi modo jaàn nìhì stná-ndà quida-nda nsidanicuú clase obra vaha, te sàa stná-ndà cunaha váha-ndayá chicá más.

¹¹ Te sàhà-ñá ndiaha gá poder xi-ya, ñàyùcànduá xicàn tàhvì stná-nsi ñà-nì nàcuàhandee ini-yá mii-nsiá xì poder ndiaha ma, dandu vètuni quidandee cahnú inì-nsia, (mate ní yáha-nsia tnùndoho), doco vètuni cudì inì-nsia, ¹² te naquimanì stná-nsià Yua-nda Dios (sàhà gracia xi-ya). Vèchi sàni dama-ya anima-ndà, te vichi vètuni nìhìtáhvì stná-ndà cuáhà ñà-ndiaha ñí xí-yá nacua nìhìtáhvì nsidaa gá nèhivì ñí xí-yá, vèchi sàni dàtnùu-yá sàxìnìtnùnì-ndà. ¹³ Te vichi sàni tavà-yándò nùu ndahà (ñà-malu, vèchi) cuisì ichì ñáa nì sanduamà, te nì dàyáha-yándò ndè ndahà Dèhemani-yá Jesús. ¹⁴ Sàni quee-nda libre (nùu ndahà-sí), vèchi sàhà nì Jesús nì xitià, ñàyùcànduá vètuni nì xicahnú ini-yá sàhà cuàchi-nda.

Nansa nì nìhì-ndà nì nàcùndoo vaha-nda xi Dios sàhà-ñá nì xihì Jesucristu sàhà-ndà

¹⁵ Có-tùì Yua-nda Dios cundehè-ndayá, doco mimí nacua iá-yá, divi ducán iá stná Dèhemani-yá (Jesús). Te divi Dèhemani-yá nduú ana chicá ndiaá nùu nsidanicuú iñàha iá ñuhiví. ¹⁶ Vèchi sàhà ndahà Dèhemani-yá nì quidavàha-ya nsidaa ñà-íá ñuhiví xì ansivi, nsidaa ñà-nduá indéhe-nda, xì nsidaa stná ñà-có-tùì cundehè-ndà, divi sàhà ndahà Jesús nì cuyucun nsidaájàn. Vèchi nì quida vaha-ya ángel dandacú, xì stná ángel chicá xinúcuáchí, xì nsidaa gá stná ana fuerte xicánúú ansivi, nsidaa-némà, sàhà ndahà-yá nì cuyucàn sàhà-ñá ni queé gá más tnùñuhu xí-yá. ¹⁷ Tàyóo ni-iñàha ñuhiví, te sà-íá mii-yá. Te sàhà stná poder xi-ya itníf tnahá nsidanicuú iñàha. ¹⁸ Te ndohó nècuàchì iin-ni cahvi xí-yá, nahi cuerpu xi-ya nduu-nda, te mii-yá, dandacú-yá nùu-ndà na ian dandacú ònì-ndà nùu-ndà. Nùu mii-yá sàni nìhì-ndà vida xi-nda. Dihna-ya nì natiacu-yá

nùu nsidaa nêhivì, ñàyùcàndùá nduú-yá ana chicá cusáhnû inicutu ñuhiví. ¹⁹ Vâchi sàni chitnùní ini Yua-nda Dios cuñuhu chitu (vida saín xí-yá) ini anima Dêhemaní-yá. ²⁰ Te cunaha-nsiá, ñà-nì xihì-yà nchìca cruz, te nì xitiá nì-yá, sàhà ñà-jaàn nduá vâtùni nàcùndoo vâha-nda nùu-yá, vâtùni ñihitáhvi nsidaa nêhivì nàcùndoo vii-né xì-yá, a ducán nduú-né ana ndoó ñuhiví yohó, te ò ana ndoó ansivi.

²¹ Antes cónisá ñihnú ini-nsiá mii-yá. Ndè nisa xini ùhì stná-nsiàyà sàhà chuun malu nisa quida guá-nsiá, doco vichi sàni nàcùndoo vâha-nsiá xì-yá. ²² Vâchi sàhà ñà-nì nanduu-ya nahi nêhivì ñuhiví, te nì xihì-yà, ñàyùcàndùá vâtùni nì ñihitáhvi-nda nàcùnihnu ì ini-ndà, te cuxio dahuun cuàchi-nda, ndutu nsihá. Ducán dandu vâtùni sàà-ndà nùu (Yua-nda Dios) quida-ya. ²³ Doco xiñuhu ñà-iin-ni cunihnu vâha ini-ndàyá; màsà nácóó-ndá fe xi-nda. Màsà nándodó-nda ichì-yá, ni màsà cuáha-nda datúcù nêhivì-ndó nùu razón ndiaha, vâchi sàhà palabra mà iá tnundé ini xi-nda. Te (ansivéhé Dios), sàni inini stná-nsiá palabra mà; daaní, dècuèndè stná inicutu ñuhiví sàni xitiá stná. Te yùhù stná Pablo, xinúcuáchí stnâi (nùu chuun ma), cachítñuhi palabra mà xì nêhivì.

Ñà-nduú chuun nì ñihì Pablo ñà-cunucuachi-né nùu nsidaa nêhivì iin-ni cahvi xi Jesús

²⁴ Mate cuáhà gá ndohí sàhà-nsiá, doco cudî inì, vâchi nú ni ndohí ducán, dandu chicá yâchì cuacatnahá nsidaa ñà-ìcúmí ndoho gá Cristu sàhà nêhivì cahvi xi-yá, vâchi nahi cuerpu-yà nduu-nda. ²⁵ Te sàhà ñà-vâha xi mii-nsiá sàni chitnùní ini-yà cunucuachí nùu nsidaa nêhivì cahvi xi-yá. Te chuun sàni ñihí nduú ñà-cachitnùhu nsihi palabra xi-ya. ²⁶ Palabra nisa ìa dèhé antes nduá cachítñuhi. Caní cuià cóni cùndàà ini xì-ndà sàhámà. Doco vichi sàni datúí-yañà nùu nêhivì xí-yá. ²⁷ Vâchi nì chitnùní ini-yà cundaà ini-ndà ñà-ndiaha guá iá palabra mà, te cuní stná-yà cunitnùhu nêhivì nsidanicuú ñuu. Pues dohó cachí palabra mà: vâtùni coo Cristu meru ini anima-nda, te sàhámà vichi iá iin tnundé ini ndiaha xi-nda ñà-sàà-ndà ndè gloria. ²⁸ Ñàyùcàndùá, divi mii-yá disáhà-xí cáhàn-nsì xì nsidaa nêhivì, chináhà-nsînè, te sàha-nsinè ichì váha, áma sàà-nè cunihnu vâha ndisa ini-nè mii-yá nacua ndiá icà-né. ²⁹ Pues ñà-jaàn nduú chuun sàhandee inì quide nacua chindéé-yâ yùhù, vâchi sàha fuerte-yâ yùhù poder ndiaha xí-yá quideàmà.

2

¹ Yùhù cuní cundaà inì-nsiá ñà-cuàhà guá (xícàn tàhví nùu Dios) sàhà-nsiá xì sàhà stná nècuàchì ñuu Laodicea, te có-nândodó stnâi nsidaa nêhivì ndoó jaàn tàñáha ga cuni nùu xí. ² Xícàn tàhví ñà-nì nácuàhandee inì-nsiá, te iin-ni ni cuú stnahá stná inì-nsiá sàhà-nsiá. Te ni sàà stná-nsiá cundaà vâha inì-nsiá sàhà ichì-yá, dandu mà cùndóó gá-nsiá xì duda. Te ndiaha gá cunduajàn, vâchi después icúmí-nsiá sàà-nsiá mànihì ndisá inì-nsiá palabra sàhà-yá nisa ìa dèhé antes, divi palabra sàhà Jesucristu. ³ Vâchi cuisì ichì mii-yá nduú ichì nchichí ndiaha ndisa; cuisì ichì-yá nduú ichì ndé cundaà ndisa ini-ndà. ⁴ Ducán cachí xì-nsiá sàhà màsà chíyúhu ni-iin nêhivì mii-nsiá, te dandahví-nènsiá. ⁵⁻⁶ Vâchi mate có-ìé cutnâhî xì-nsiá yucán, doco nihnú inì mii-nsiá, te cudî gá inì na xinítñuhi quidá víi-nsiá, te xiníndisâ fuerte stná-nsiá Stoho-nda Jesucristu. Ñàyùcàndùá, nacua nì quida-nsiá na ní quìhvi-nsiá ichì-yá, divi ducán quida-nsiá seguir vichi, iin-ni ni cúnchícùn vii-nsiá ichì-yá. ⁷ Iin-ni màsà túcù-nsiá quida inga palabra, te nsìquívì chicá más ni sàà-nsiá cunihnu fuerte inì-nsiá mii-yá sàhà-ñá màsà nunca nacoó-nsiá ñà-nduá nì chinaha-nsì mii-nsiá. Iin-ni ni quidá-nsiá nsidaámà, te nicanicuahàn ni náquímánì stná-nsiàyà.

Nansa iá vida saa sà-ìcúmí-ndá ñà-nchícùn-nda Jesucristu

⁸ Cuidadu ni cùndóó-nsiá màdí datúcù inga nêhivì mii-nsiá. Nchichí cáhàn-nè, doco dandahví uun-ne. Cutu estilu nì nacoó nêhivì nduá cachí-nè. Dâñùhù xi nêhivì ùún ñuhiví yohó nduá, có-nduá ley xi Cristu. ⁹ Doco mii-yá, meru Dios nduú-yá; mimíí nacua iá Yua-nda Dios, ducán iá stná-yà, te iá stná iquicúñú-yà. ¹⁰ Te sàhà ñà-sàni ndèe anima-nda ini anima mii-yá, ñàyùcàndùá chitu stná anima-nda mii-yá vichi. Te chicá fuerte-yâ nùu nsidanicuú ángel, xì nùu stná nsidanicuú ñà-malu.

¹¹ Daaní, sàhà stná ñà-nchícùn-ndàyá, sàni sàcùtuu stná seña xi Dios, (ini anima-ndà); màdì ìcà-ndà nì sàcùtua. Te ¿ìndù ñà-cùnì cachi seña mà? Divi ñà-sànì cuxio cuàchi anima-ndà, nsidanicuú cuàchi nìsa xicàn guá cuerpu xi-nda quida-nda. ¹² Te na ní cuhii-ndà, seña nì sanduamà na ian cutnaha-nda xi mii-yá nì ndùxin stná-ndà, te nì natiacu stná-ndà nahi mii-yá. Pues ducan quida-nda cuenta nì cuu xi-nda ñà-sànì xinindisa-nda cahnú gá poder icúmí (Yua-nda) Dios, te sàhámà nì dånátíacú-yà Jesús. ¹³ Te mii-nsiá, sàhà falta xi-nsia, xì sàhà stná ñà-có-ndùú-nsiá raza itúú seña xi-ya ìcà-xí, ñàyùcàndùá còò vida ndiaha xí anima-nsià nìsá ìa. Doco tucu iá vichi, sàni natiacu-nsià quidá-yà cuenta, (nacula mii-nsiá, te ducán stná nsiùhù). Vàchi ñà-nì dånátíacú-yà Jesús, divi ndiaá stná sàhà nsidaa ndohó. Te sàhà-ñá ducán nduá, sàni xicahnú stná ini-yà sàhà nsidaa cuàchi-nda. ¹⁴ Nì dåndùtù-yà nsidaa ñà-ndùá iníhíca-ndá nùù-yà. Nì ndutu dahuun cuenta itnífí-yà sàhà-ndà. Iá ndisa falta xi-nda nìsa cachi cuenta ma, doco vichi sàni cuxio nsidaámà nì quida Jesucristu, vachi nì sàcùtuu-ya nchìca cruz, te sàhà ñà-jaàn nduá nì ndutu cuenta mà. ¹⁵ Te nsidaa ñà-malu, mate yáha ga fuerte-si, te ò dana guá-si, doco nì cundee dahuun-ya nùù-sí. Yáha ga nì nducahan-sì nì quida-ya, vachi ndiaha gá nì cundee-yà (na ní xihì-yà) nchìca cruz.

Xiñuhu nandòdó dahuun-nda nsidaa estilu cáhàn sàhà cuisì modo xi ñuhiví yohó

¹⁶ Sàhà nsidaa ñà-jaàn, màsà ndúlócò-nsià nèhivì xítñùhu xi-nsiá sàhà ñà-ndùá xixí-nsiá, ò ñà-ndùá xihí-nsiá, te ò iin vicò (cunì-nè) chivàha-nsia, mate ni cundúá iin vicò cahnú, ò vicò natiácú yoo, te ò iin quivì ndoó ndahà-nsiá. ¹⁷ Vachi nsidaa estilu sàhana ma, seña uun nì sandua, vachi divi Cristu nduú ana nì cachitnùhamà sàhà-xí. ¹⁸ Ñàyùcàndùá, màsà cuáha-nsia (dandahví nèhivì-nsiá, vachi nú ducán), dandu ndañuhu premiu xi-nsia. Cachí nèhivì dandahví mà ñà-xiñùhù cahíchì ini-ndà mii-nda, te cahvi stná-ndà ángel, cachí-nè, (vachi) iá ñà-ndùá nì dácùnì Dios-nè, cachí-nè. Mii-né nduú-né mii-né càhàn-né, doco cuisì ñà-ìá ñuhiví yohó-ní nduá niñnú ini-nè. ¹⁹ Ducán quidá-né, doco ñà-có-nchícùn ndisa ga-nè Cristu nduá. Doco cunaha-nsiá, nahi dìni-ndà nduú mii-yá; te ndohó, nahi cuerpu xi-ya nduu-nda, ñàyùcàndùá iin-nì cahnú sàni nanduu nsidaa-nda nì quida-ya, nacua ñuhú tnáhâ ndahàsàhà iquicúñú-ndà. Ñàyùcàndùá, sàhà mii-yá siempre nácuàhandee ini-ndà, te ndufuértê anima-ndà nacua chítñùnì ini Yua-nda Dios cuu xi-nda.

²⁰ Vichi, xiñuhu quida-nda cuenta na ian nì cutnaha-nda xi Cristu na ní xihì-yà, te ñàyùcàndùá có-xiñùhù gá ñà-cunihnu ini-ndà ni-iin ley cáhàn sàhà cuisì ñà-ìá ñuhiví yohó-ní. Mate ndoo-nda ñuhiví, doco có-ndùá ñà-chivàha-nda ²¹ cuàhà ley cachí ñà-màsà tnífí-ndá iin ñà-jaàn, ò màsà cúxí-ndá inga iñàha, te ò màsà dúcùn ndahà stná-ndà ñà-yùcán. ²² Còó, vachi ñà-ìcúmí nsihi-ni nduú nsidaájàn, te cuisì nèhivì ñuhiví nduú ana nì quidavàha xi ley jaàn. ²³ Vihini tuxí ini-ndà iin palabra nchichí nduá cachí-nèmà, vachi cachí-nè ñà-fuerte ni cuàhandee ini-ndà sàhà religiòn mà, te ni cáhíchì stná ini-ndà mii-nda, te ni dándóhò stná-ndà mii-nda, cachí-nè. Doco cunaha-nsiá, ni-iyuhu mà cúí chindee ley mà ndohó ñà-cadi-ndà nùù (cuàhà ñà-chìcuéhè) xího-nda quida-nda dava xichi.

3

¹ Bueno, sàhà-ñá quidà-ndà cuenta cutnàhâ stná-ndà xì Cristu na ní natiacu-yà, ñàyùcàndùá xiñuhu nanducu-nda nansa quida vii-ndà nacua nduú ley xi ansivi, vachi ndè ansivi yucán iá-yà ladu cuahá Yua-nda Dios. ² Te vichi xiñuhu cunihnu ini-ndà chuun xi (mii-yá iá) ndè gloria mà, màdì chuun xi ñuhiví yohó. ³ Vachi ducán nduá na ian nì xihì stná-ndà (na ní xihì mii-yá), doco vichi itiácú-ndà sàhà poder xi-ya, te cutnàhâ stná-ndà xì-yá ñuhu-nda (ndahà Yua-nda) Dios. ⁴ Daaní, na sàà quivì naxicocuñ-yà, dandu cutnahá stná-ndà xì-yà cundoo-nda ndé yáha ga nchíí ndiaha.

Nacoo dahuun-nda ñà-ndùá nìsa quida-nda antes, te quida-nda ñà-vàha cachí Jesús

⁵ Ñàyùcàndùá, xiñuhu dandáñúhú dahuun-nda nsidaa (chuun sìquini cudî guá ini nêhivì) ñuhivì quida-ne. Màsà nàxícócuñin gà-ndà càhàn-ndà xì ana cóni nándàhà xì-ndà, te màsà cúníhnu sìquini ini-ndà; màsà cúñúhú ini-ndà ñà-coo-nda xi inga nècuàchì ñàhà. Ni màsà xího stná-ndà cucumi-nda cuàhà ñàhà, vèchi na ian cahvi-nda ñà-jaàn queá. ⁶ Cunaha-nsiá, sàhà nsidaa cuàchi jaàn icúmí quixi castigu fuerte xi Dios dìquì nsidaa nêhivì có-íniní xí-yá. ⁷ Te divi nsidaa cuàchi jaàn nisa quida stná-nsià antes na nisa cudî gá inì-nsià sàhá. ⁸ Doco vichi xiñuhu nacoò stná-ndà más gà falta xi-nda. Màsà cuídà gà ini-ndà; màsà ndúdáná gà-ndà. Te màsà cúndéhe úhì stnàhá stná-ndà. Ni màsà dáquêe cuàchi-nda dìquì ñànìtnaha-nda; te màsà càhàn quini-nda. ⁹ Ni màsà dándáhvì stnàhá gá stná-ndà, vèchi sàni nacoò dahuun-nda modo nisa nihnu ini-ndà antes; có-quidá gá-ndà nahi antes. ¹⁰ Nahi nêhivì sàà sàni nanduu-nda, te cueé-ni cueé-ni cuàhàn ndusaa stná sàxìnìtnùnì-ndà, dandu sàà-ndà cundàà vaha ini-ndà, te cunihnu stná ini-ndà nacua nihnú ini mii-yá ana nì dándúsáá xí-ndá.

Có-quidá, ndéni nêhivì ní cui ni cúndúú-ndá, cuisì ndiaá ñà-nchícùn-ndà Jesús, màdì raza-ndà

¹¹ Nêhivì sàà xínduu-nda, có-quidá a nduu-nda nêhivì raza Grecia, te ò nêhivì raza Judea. Te ni có-quidá stná a itúú marca xi Dios ìcà-ndà, ò á coó. Ni có-cùnì cachi stná nú nduu-nda nècuàchì inga ñuu, mate nècuàchì siùmí nì sanduu-ne. Còó. Ni có-quidá stná a nduu-nda nêhivì libre, te ò nêhivì quidáchúùn saín nùù iin lamú. Còó, vèchi cuisì ñà-nchícùn-ndà Cristu nduú ñà-ndiàá; te divi-ya iá stná ini anima nsidaa-nda.

Calma ni cúndóó-ndá xí ñànìtnaha-nda, te nacuahandee stnàhá ini-ndà

¹² Sàni nacàxin Dios ndohó. Nêhivì ì xí-yá sàndùù-ndà vichi, te màni-ndà nùù-yá. Ñàyùcàndùá, xiñuhu cutùha-nda cuhi stnàhá ini-ndà. Iin-ni ni cúníhnu màni ini-ndà, te cunihnu ndahvi stná ini-ndà. Màsà cóó dana-nda. Còó; iin-ni ni quidándéé ini-ndà. ¹³ Te nú iá iin ñànìtnaha-nda nì quida xi iin falta, dandu ni quidándéé cahnú ini-ndà sàhà-né, te cuicahnú ini-ndà sàhà-né nacua nì xicahnú stná ini Cristu sàhà ndohó. ¹⁴ Daaní, ñà-chicá más xiñuhu nduú ñà-cuu stnàhá ini-ndà sàhà-ndà, vèchi nú ducani quida-nda, dandu ñà-sàni nacuatnàhá nsidaa ñà-vàha xiñuhu quida-nda nduájàn. ¹⁵ Te ni caquín stná-ndà cuidadu ñà-màsà quidá-ndá ni-ñàhà dandáñúhú xí ñà-nìhnú dadí ndiaha ini-ndà nacua cunì Dios cunihnu dadí ini-ndà. Vèchi cunaha-nsiá, divi sàhà-ñà cundoo ndiaha-nda, te cunduu-nda nahi iin-ni nêhivì, ñàyùcàndùá nì cana-yàndó (ladu xi-ya). Te xiñuhu ñà-naquimanì stná-ndàyá.

¹⁶ Nicanicuahàn ni coó chitu anima-ndà palabra ì xí Cristu. Te xiñuhu càhàn stná-ndà iin-nda xi inga-ndà, te chinaha stnàhá víi-nda palabra nchichí ndiaha xí-yá sàhà-ñà chicá ni cúnsìhi ini-ndà (quida víi-ndà). Te coto stná-ndà nsidaa clase alabanza xi-ya, nacuat-nda, te coto stná-ndà alabanza nacua datnúù Espíritu ì xí-yá ini-ndà. Te siempre naquimanì-ndàyá ini anima-ndà. ¹⁷ Nsidanicuú ñà-ndùá quidà-ndà, xì ñà-ndùá cachí-ndà, xiñuhu ndacùcahan-nda Stoho-ndà Jesús, te ducán naquimanì stná-ndà Yua-nda Dios.

Nansa quida-nda, te cundoo manì-ndà xì nsidaa nêhivì, a nduú-né tnaha-nda, ò lamú xi-nda, ò peón xi-nda

¹⁸ Mii-nsiá nècuàchì ñàhà, xiñuhu cahvi-nsiá ì-nsiá nacua ndiá ìcà nêhivì xí Stoho-ndà Señor quida-ne. ¹⁹ Daaní, mii-nsiá nècuàchì tiàa, xiñuhu cuu ini-nsiá sàhà ñàhàdìhì-nsiá. Màsà dándácù ndee-nsiá nùù-né. ²⁰ Te nsiohó nècuàchì cuàtì xì nècuàchì cuàchì, ni cúniní stná-ndá nsidaa ñà-ndùá cachí yuadìhì-ndà, vèchi ducán dandu cudî ini Stoho-ndà Señor sàhà-ndá. ²¹ Daaní, mii-nsiá nècuàchì tiàa xínduu yua, màsà dácuídà canúú inì-nsià dèhe-nsiá sàhá màsà cúhúùn inià. ²² Daaní, mii-nsiá nècuàchì ndoó saín nùù iin lamú, ni cúniní víi-nsiánè. Màdìá cuisì na indéhe-né, dandu quidachuún víi-nsiá sàhà-ñà ndee vaha-nsiá nùù-né. Còó. Chicá vaha nsinuu inì-nsiá Dios, te iin-ni ni cúníhnu víi inì-nsiá quidachuún víi-nsiá. ²³ Nsidanicuú chuun ndacú nùù-nsiá, contentu ni quidá-nsiáñà. Quida-nsiá cuenta na ian Stoho-ndà Señor nduú patrón xi-nsiá, te màdìá nêhivì úún. ²⁴ Vèchi nùù Stoho-ndà Cristu icúmí-nsiá nìhìtáhvì-nsiá, te cundiatú

stná anima-nsiá, vâchi divi mii-yá nduú ana xinúcuáchí ndísá-ndá nùù-xí. ²⁵ Doco nêhivì có-quidá víi, icúmí nacuitacùhá-nè nacua quidá-né, te mà quíhín casu Dios ana nduú-né.

4

¹ Daaní, mii-nsiá nècuàchì nduú patrón, quida vii-nsiá xì peón xi-nsia nacua ndiá ìcà-ndà quida-nda, vâchi ináhá-ndá dècuèndè gloria iá stná ana dandacu-xi nùù-ndà.

² Daaní, nsidaa-nsiá, iin-ni ni cácan tàhvi-nsiá nùù Dios. Màsà nácóó-nsiá ñà-jaàn. Te naquimani stná-nsiá mii-yá. ³ Te quida-nsia favor, sàhà stná nsiùhù ni cácan tàhvi-nsiá sàhà-ñá ni cúnúná ichì cachitnùhu cuahà-nsí palabra xi Cristu, divi palabra nisa ìa dèhé sàna. Pues divi sàhà stná palabra (ndiaha ma ié` yohó) ndiadí vehecàa. ⁴ Ñàyùcàndúá, cácan tàhvi-nsiá sàhí nùù-yá, áma níhí nansa càhàn vatí palabra mà xì nêhivì nacua ndiá ìqué quide.

⁵ Siempre xiñuhu quida vii-ndà xì nêhivì có-nchìcùn xì ichì-yá. Te nú iá nansa cui quida-nda iin obra, dandu yàchì nì quidà-ndáñá. ⁶ Te na càhàn-ndà xì nêhivì, vivíí-ni ni càhàn-ndà xì-né. Meru palabra xiñuhu ni cundúá cachi-ndà xì-né. Chicá vâha nacani vâha ini-ndà nansa naxiconihí víi-nda nùù iin iin ana càhàn xì-ndà.

Ultimo palabra cachí Pablo, cásàhú-nè xì nsidaa nêhivì ñuu Colosas

⁷ Ñani-ndà Tíquico, màni cuáhà-né nùù; cuahà gá sàni chindee-né yùhù, te iin-ni xinúcuáchí víi stná-nè nùù Stoho-ndà Señor. Pues mii-né icúmí-nè nacani-ne xì-nsiá sàhí, nansa yáhi. ⁸ Ñà-jaàn nduá sàni sàcùnaha-né quida-ne na sàà-nè ndé ndoó-nsiá, cachitnùhu-ne xì-nsiá nansa iá chuun xi-nsi yohó sàhà ñà-ndò vâha stná inì-nsia. ⁹ Daaní, icúmí cutnahá stná inga ñani-ndà (sàà-nè xì Tíquico), divi compañeru-nsiá nani Onésimo. Iin-ni nihnú stná ini-nè ichì Yua-nda Dios, te cuahà gá cuú stná inì sàhà-né. Pues ndúì nècuàchìmà, icúmí-nè nacani-ne xì-nsiá sàhà nsidaa ñà-ìá yohó.

¹⁰ Cunaha-nsiá, iá stná inga compañeruì vehecàa yohó nani Aristarco, te cásàhú stná-nè xì-nsiá. Te (ñuu) yohó iá stná primu xi Bernabé nani Marcos, te cásàhú stná-nè xì-nsiá. Te Marcos mà, sàni cachì xì-nsiá sàhà-né ñà-nì quidáñùhú-nsiânè nú ni sàà-nè ndé ndoó-nsiá. ¹¹ Daaní, yohó iá stná Jesús Justo, te cásàhú stná-nè xì-nsiá. Cunaha-nsiá, còò cá más nècuàchì raza Judea yohó chindéé xì nùù chuun xi ñuhiví ìì xí Dios, cuisì nècuàchì yohó, ñàyùcàndúá cuahà gá cudí inì sàhà-né. ¹² Daaní, cásàhú stná Epafras, divi nècuàchì ñuu-nsiá (iá yohó). Nècuàchìmà, xinúcuáchí víi-né nùù Cristu, te cuahà gá xìcàn tàhvi-né nùù Dios sàhà-nsiá, sacúndáhvì-nè nùù-yá ñà-iin-ni ni cúníhnu vâha inì-nsia ichì-yá, te iin-ni ni quidá stná-nsiá ñà-ndúá cuní-yà. ¹³ Yùhù nduí testigu ñà-cuahà guá nacání ini-nè sàhà-nsiá xì sàhà stná nècuàchì ñuu Laodicea xì ñuu Hierápolis. ¹⁴ Daaní, cásàhú stná doctor Lucas. Màni cuahà nècuàchìmà nùù-ndà. Daaní, cásàhú stná Demas. ¹⁵ Te mii-nsiá, casàhú stná-nsiá xì ñani-ndà ndoó ñuu Laodicea yucán. Te casàhú stná-nsiá xì Ninfas xì nsidaa gá nêhivì natácá vehe-ne.

¹⁶ Nú sàni cahvi-nsia carta yohó, dandu dacùhùn-nsiãñà nùù nêhivì xí Dios ndoó ñuu Laodicea mà sàhà-ñá cahvi stná nècuàchìmãñá. Te carta (nì tiaa stnáì) nùù mii-né, cahvi stná-nsiãñà.

¹⁷ Daaní, càhàn stná-nsiá xì Arquipo cachi-nsiá xì-né ñà-màsà nándodó-né quida ndisa-ne chuun ndiaha sàni nihì-né nùù Stoho-ndà Señor.

¹⁸ Yùhù nduí Pablo, te ndahà mií tiaí saludu yohó nùù nsidaa-nsiá. Te sacúndáhvì nùù-nsiá ñà-nì nsínuu inì-nsia ñà-yòhó ié` ndiadí vehecàa.

Ni cúcúmí-nsiã cuahà gracia xi-ya. Sà-ìá.

Tutu Nuu Nì Tiaa San Pablo nù Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Tesalónica

¹ Yùhù Pablo, xì Silvano, xì stná Timoteo, cásàhú-nsì xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì ñuu Tesalónica cahvi stná xì Jesús. Mii-nsiá, sàni natù-nsia nù Yua-nda Dios, xì nù Stoho-ndà Jesucristu. Te vichi ni cuní màni-yá mii-nsiá; contentu ni cundóo-nsiá quida-ya.

²⁻³ Nsiùhù, nicanicuahàn naquímàn-nsí Dios sàhà nsidaa-nsiá, te cáhàn-nsì xì-yá xicàn tàhvì-nsí sàhà-nsiá nsiquívì. Nsinúu ini-nsì nansa nì quida-nsia na ní xinindisá-nsiá mii-yá, te sàhàmà nì quesaha-nsiá quidá ví-nsiá cumplir. Ináhá-nsí cuú stnahá stná ini-nsiá sàhà-nsiá, te chindéé stnahá stná-nsiá. Daaní, ináhá stná-nsì ñà-iin-ni cundéé inì-nsia Stoho-ndà Jesucristu nsiquívì (nahi nsiùhù). Te sàhà-ñà indéhe stná Yua-nda Dios ndohó, ináhá stná-yà nsidaájàn. ⁴ Te cunaha-nsiá, cuú cuáhà ini-yá sàhà-nsiá, ñánì. Te ináhá váha stná-nsì ñà-sàni nacàxin stná-yà mii-nsiá ñà-cunduu-nsia nèhivì xí-yá. ⁵ Vàchi na ní sàà-nsì yucán, te nì cáhàn-nsì xì-nsiá ñà-ndùu razón ndiaha xí-yá, màdì palabra uun ni sándúámà. Còó, vachi Espiritu lì xí-yá nduú ana nì chindee stná xì-nsí, te nì quida stná-yà milagru xi-ya. Te ndee ní cáhàn-nsì xì-nsiá, vachi ináhá-nsí ñà-ndáà nduá. Te ináhá-nsiá nansa nìsa quida-nsi na ní sandoo-nsì yucán, ñà-cuisì sàhà ñà-cunduu bien xi-nsia nìsa quida-nsi nsidanicuú iñaha.

⁶ Daaní, mii-nsiá, nì quesaha stná-nsiá nì tenchicùn-nsiá ñà-ndùu ichì nsiùhù, vachi divi ichì Stoho-ndà Señor nduú stnámà. Te divi palabra xi mii-yá nduá nì xinindisá-nsiá daa, ñàyùcànduá nì cudì cuáhà inì-nsia nì quida Espiritu lì xí-yá, mate cuáhà gá nì dándòhó nèhivì-nsiá. ⁷ Dècuèndè stná nècuàchì xiníndísà ndoó ladu Macedonia xì ladu Acaya, nsidaa-né sàni cundaà stná ini-nè nansa ndiá icà-né quida stná-nè ñà-nì xinitnùhu-ne nansa quidá ví mii-nsiá. ⁸ Vàchi sàhà mii-nsiá nì xitiá palabra xi Stoho-ndà Señor inicutu ladu yucán. Doco màdì cuisì ladu yucán, còó, vachi cuáhà gá stná ñuu nì xinitnùhu nansa nì quida-nsia na ní xinindisá-nsiá Dios. Cunaha-nsiá, ni còó gá necesidad cáhàn-nsì sàhà-nsiá xì nèhivì (inga ñuu mà), vachi dècuèndè stná mii-né, ⁹ nacání-né xì-nsí nansa nì quida-nsia na ní sàà-nsì ndé ndoó-nsiá, nì naco-nsia ñà-ndùu yùu yócò, te nì tenchicùn-nsiá ichì mii-yá, vachi nì cudì ini-nsiá cahvi-nsiá ana nduú ndisa Dios itiacú nicanicuahàn. ¹⁰ Te vichi ndiatú cuéyàà stná-nsiá naxicocuñ Dèhemanì-yá Jesús iá ndè gloria, vachi divi Yà-yucán nduú ana nì dånatiácú Yuamànì-yá, te divi stná-yá icúmí-yà dacácu-yàndó ñà-màsà níhì-ndà castigu icúmí quixi.

2

¹ Ináhá-nsiá nansa nì ìa na ní sàà-nsì ndé ndoó-nsiá, màdiá uun-ni nì sanduamà, ñánì. ² Còó, vachi nì chindee Dios nsiùhù, te cóni yúhì-nsì cáhàn ndee-nsí, nì cachitnùhu-nsì xì-nsiá razón ndiaha xí-yá, mate xiní ùhì nèhivì nsiùhù, te mate antes nì ndoho guá-nsì ñuu Filipos na ní quida quini-tè xì-nsí yucán. Sà-ináhá-nsiá nsidaájàn. ³ Te palabra nì cachitnùhu-nsì xì-nsiá, palabra ndàcuisì xí mii-yá nduá. Ni-iin ñà-siquini cóni càchì-nsì xì-nsiá, te ni-iyuhu cóni dándàhvì stná-nsì mii-nsiá. ⁴ Còó, vachi Dios nduú ana nì natù-nsì nùu-xí ñà-nìhì-nsì chuun dacuítia-nsì razón ndiaha xí-yá. Ñàyùcànduá, divi ñà-jaàn nduá cachitnùhu-nsì xì nèhivì; te cunaha-nsiá, ñà-ndee váha-nsì nùu mii-yá nduá nandúcú-nsí, màdiá nùu nèhivì, vachi cuisì mii-yá nduú ana indéhe ini anima-ndà. ⁵ Sà-ináhá-nsiá ñà-ni-iin xichi cóni cáhàn vico uun-nsì xì-nsiá. Te ináhá stná-yà, mà nunca nì dándàhvì-nsì mii-nsiá sàhà-ñà tavà-nsí dihùn nùu-nsiá. ⁶ Ni cóni xicàn-nsì quidañuhu-nsiá nsiùhù, ni mii-nsiá, te ni nèhivì dava ga, mate iá derechu xi-nsì càn-nsì ñà-quidañuhu nèhivì nsiùhù, vachi divi Cristu nì sàha xi-nsí chuun quidá-nsí. ⁷ Doco còó, cóni xicàn-nsì ñà-jaàn. Viví-ni nì cáhàn-nsì xì-nsiá na ní sandoo-nsì yucán. Na ian quidá iin dihi ndiaá xì mèè xi, ducán nìsa quida stná-nsì. ⁸ Nì cachitnùhu-nsì razón ndiaha xí-yá, doco màdì cuisì ñà-jaàn, vachi ñà-cuáhà guá cuú ini-nsì sàhà-nsiá, ñàyùcànduá

dispuestu nì sandoo stná-nsi cui-nsi sàhà-nsiá, ñà-màni guá-nsià nùu-nsí. ⁹ Te ádi nsinúú stná ini-nsià nansa nisa quida-nsi, ñàni, ndui te ñuu nisa quidachuún-nsí, dècuèndè nisa xàví sàstnùhù stná-nsi, vàchi có-cùnì-nsi quida-nsia cuàhà gastu sàhà-nsí, ñàyùcàndùá màdì cuisì-ní razón ndiaha xí Dios nì càhàn-nsi xì-nsiá, còó; nisa quidachuún stná-nsi.

¹⁰ Mii-nsiá, sàni xininùu-nsiá nansa nisa quida-nsi na ní sandoo-nsi mahì-nsiá na ní quesaha-nsiá xiníndísâ-nsiá; stná Dios, ináhá-yâ nansa nisa quida-nsi, modo cudî ini mii-yá nisa quida-nsi, iin modo vâha; còó ni-iin falta nì quidá-nsí. ¹¹ Ináhá-nsiâ nansa nì càhàn-nsi xì-nsiá ñà-xiñùhù quida vîi-nsiá, te nì nacuahandee stná ini-nsi iin iin-nsia na ian càhàn iin yua xi dèhe-ne. ¹² Nì chinaha-nsí mii-nsiá ñà-cacanuú vîi-nsiá ñuhiví, vâchi ducán ndiá icà-ndà quida-nda ñà-sàni cana-yàndó sàà-ndà ñuhiví ì xí-yá ndé ndiaha guá iá.

¹³ Ñàyùcàndùá nicanicuahàn naquímànì-nsí Dios, vâchi na ní càhàn-nsi xì-nsiá palabra xi-ya, nì xinindisá-nsiá, te nì cundaà inì-nsia palabra ndisa xi mii-yá nduá, màdì palabra xi ñehiví úun. Te divi ñà-ndàà nduá, palabra xi mii-yá nduá, te ndiaha gá quidáchuân ini anima nsidaa ndohó nècuàchì xiníndísâ-xí-yâ. ¹⁴ Daaní, después, ducán nì cuu stná xì-nsiá nacua nì cuu xi ñehiví xí Jesucristu ndoó ladu Judea, vâchi cuàhà ñehiví xí-yá ladu yucán, nì ndoho stná-nè nì caquida tè-raza Judea. Te divi ducán nì ndoho stná mii-nsiá nì caquida nècuàchì ñuu-nsiá, ñàni. ¹⁵ (Doco ndahví) nècuàchì raza Judea mà, vâchi nì casahnì-né Stoho-ndà Jesús, te nì casahnì stná-nè nècuàchì raza-nè nì càhàn xì-né razón ndiaha xí-yá. Daaní, dècuèndè nsiùhù nì taxi stná-nè. De por sí, mà túha-ne quida vîi-né nùu Dios; te xiní ùhì stná-nè nsidaa ñehiví. ¹⁶ Vâchi sadí-nè nùu-nsí na cuní-nsi càhàn-nsi xì ñehiví inga raza sàhà-ñá nihì-né càcu anima-nè. Doco nècuàchì razí mà, có-sâha-ne quida-nsi ducán; ñàyùcàndùá, cuàhà gá sàni yâha-ne nì xida cuàchi-ne. Doco vichi sàni sàà hora nihì-né castigu xi-ne ñà-ndoho-ne.

Nansa nì cachi Pablo ñà-cùú cuàhà ini-nè sàhà nècuàchì xiníndísâ ndoó ñuu Tesalónica

¹⁷ Nsiùhù, yâha ga cuní-nsi sàà-nsi nàcòtò-nsi mii-nsiá, ñàni. Ndahví-nsi, vâchi xica ndoó-nsiá, doco siempre nsinúú ini-nsi mii-nsiá, mate có-xiní stnaha-nda iin ùi quivì. ¹⁸ Ñàyùcàndùá, nì quida-nsi lucha sàà-nsi yucán. Yùhù, Pablo, itnii xichi nì cunì sàni, doco nì sadí ñà-malu nùu-nsí. ¹⁹ (Doco màni cuàhà-nsiá nùu-nsí), vâchi ¿ana disáhà-xí cundua icúmí coo consuelu xi-nsi, te cudî cuàhà ini-nsi? Pues, divi mii-nsiá nduú ana disáhà-xí, vâchi sàhà mii-nsiá icúmí-nsí nihì-nsí iin ñà-vâha nùu Stoho-ndà Jesús, te cudî gá ini-nsi quivì naxicocuñn-yà, te màcuíta-nda nùu-yá. ²⁰ Vâchi ndisa, sàhà mii-nsiá ndiaha sàstnùhù nihnú ini-nsi, te yâha ga cudî ini-nsi.

3

¹⁻² Daaní, después nì cachi-nsi chicá vâha sàà Timoteo ndé ndoó-nsiá, vâchi có-cùndéé gâ ini-nsi ñà-nàcánì ini-nsi nansa nihí-nsiá cuàhàn, te cahan-nsí vâtùnì ndòò mii-nsí ñuu Atenas. Te Timoteo, ñani ndisa-nda nduú stná-nè, te xinícuáchì stná-nè nùu Dios, cutnâhâ-né xì-nsí quidá stná-nè chuun ì (dacuítia-ndà) razón ndiaha xí Cristu. Ñàyùcàndùá, (chicá vâha techuún-nsí mii-né sàà-nè cahan-nsí), dandu chindee-né mii-nsiá, nacuahandee ini-nènsiá ñà-chicá fuerte ni cúnindísâ vâha-nsia, ³ te màdí ndulocó-nsià na quidá quini ñehiví xì-nsiá; vâchi seguru icúmí-ndá yâha-nda ducán, ináhá-nsiâ. ⁴ Vâchi na ndoó vá-nsí ndé ndoó-nsiá, nì cachi-nsi xì-nsiá ñà-icúmí-ndá yâha-nda vida quida ñehiví. Te divi ducán nì cuu xi-nsiá sàni xini-nsiâ. ⁵ Ñàyùcàndùá, yùhù, ñà-nàcánì guâ inì sàhà-nsiá, nì techuín Timoteo nùhù-nè (nàcòtò-nè mii-nsiá, dandu) nacachitnùhu-ne xí nansa yâha-nsia, a ínn-ní nihnú vâha inì-nsia mii-yá, á coó, vâchi yúhî-nsi dacà ñà-malu dinì-nsiá, te uun-ni ndòò chuun nì quida-nsi xì-nsiá. ⁶ Doco còó, vichi sàni nsiaa tu-ne ñà-nì nùhù-nè nì nàcòtò-nènsiá, te iin razón vâha nduá sàni nacachitnùhu-ne xì-nsí, vâchi iin-ni nihnú vâha ndisa ini-nsiâyà, te cuú stnahá inì-nsia sàhà-nsiá. Te nsinúú stná inì-nsia nsiùhù, cachí-nè, vâchi nacua yâha ga cunì nsiùhù sàà-nsi nàcòtò-nsi mii-nsiá, divi ducán ndohó stná mii-nsiá sàhà nsiùhù. ⁷ Ñàyùcàndùá, mate ndohó-nsí yohó, te yâha-nsi cuàhà vida, doco ndiaha gá sàni ndòò vâha ini-nsi, ñàni, vâchi sàni cundaà ini-nsi iin-ni nihnú vâha ini-nsiâ mii-yá. ⁸ Cunaha-nsiá, dohó

nduámà na ian natiácú-nsì (na nacúnítnùhu-nsi) iin-ni nchícùn viì-nsiá ichì Stoho-ndà Señor. ⁹ Te vichi jna cuahà guá naquímánì-nsí Dios sàhà-nsiá! Te ináhá-yá yáha ga cudfi ini-nsì sàhà-nsiá. ¹⁰ Ndui te ñuú xícàn tàhvì cuáhà-nsí nùu-yá áma níhítàhvì-nsí nàcòtò gà-nsì mii-nsiá, te ducán cui chindee gá-nsì mii-nsiá ñà-cunindisá vàha ga-nsiá.

¹¹ Te vichi, xícàn tàhvì stná-nsì nùu Yua-nda Dios xì nùu Stoho-ndà Jesucristu ñà-nì dácúndéhe-yá nsiùhù ichì sàà tu-nsi visita ndé ndoó-nsiá. ¹² Daaní, xícàn tàhvì stná-nsì nùu-yá ñà-chicá ni cúcúú stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá xì sàhà nsidaa gá stná nèhivì nacua cuú stná ini nsiùhù sàhà mii-nsiá. ¹³ Vàchi nú ducán, dandu ñà-sàni nàcùnihu ì ndisa inì-nsia cundua, te mà cóó gá falta xi-nsia nùu Yua-nda Dios na quívì naxicocuín Stoho-ndà Jesucristu, te cutnahá-yá xì nsidaa nèhivì xí-yá.

4

Màsà nácánì ini-ndà quida-nda iin falta xì iin nècuàchì ñàhà

¹ Cuisì mindaa iñàha cachi gà-nsì xì-nsiá, ñàni. Sàni dàcuàhá-nsí mii-nsiá nansa ndiá ìcà-nsiá cundoo viì-nsiá ñuhivì, dandu cudfi ini Dios sàhà-nsiá. Pues vichi chinaha-nsí mii-nsiá, te sacúndáhvì-nsì nùu-nsiá ñà-chicá más quida-nsia ñà-jaàn cumplir. ² Vàchi ináhá vâha-nsia ñà-ndúá nì dandácú-nsí nùu-nsiá na ní sandoo-nsi xì-nsiá, te nì càhàn-nsì xì-nsiá cuenta xi Stoho-ndà Jesús. ³ Pues divi ñà-yòhó nduá cuní-yá quida-nda sàhà-ñá cunduu-nda nèhivì ì xí-yá: divi ñà-màsà càhàn-ndà xì ni-iin nèhivì cóni nándàhà xì-ndà. ⁴ Cuní-yá cundaà ini-ndà nansa càcàn viì-ndà iin ana cunduu ñahàdihí-ndà, dandu iin-ni coo sahnu-nda xi-né. Te nsidaa nècuàchì ñàha dava ga, ni cóó stná tnùñuhu xi-nda nùu-né. ⁵ Màsà xího-nda coo-nda xi inga nècuàchì ñàhà. Màsà quídá ndevàha-nda xi mii-nda nansa ni nì cui, vachi ñà-jaàn nduá quídá nèhivì còò Dios nùu-xí. ⁶ Te màsà quídá-ndá iin falta dandahví-ndà ñanìtnaha-nda, te quìhvi tnaha-nda xi nècuàchì vehe-ne, vachi icúmí Stoho-ndà Señor nachitacùhá-yá sàhà nsidaámà. Ñà-jaàn sàni cachi-nsì xì-nsiá antes na ní chinaha váha-nsi mii-nsiá sàhàjàn. ⁷ Ñàyùcàndúá, nacani ini-nsiá, ¿índu chuun sàni cana Yua-nda Dios ndohó? Pues divi sàhà-ñá coo ndoo anima-ndà, màdi sàhà-ñá quida ndevàha-nda xì iin nècuàchì ñàhà. ⁸ Ñàyùcàndúá, nú ndoo ana cahíchi ini xì palabra yohó, pues màdi nèhivì ùún nduú ana cahíchi ini-nè; còó, mii Dios cahíchi ini-nè, divi ana sàni sàhatahvì xì-ndà Espíritu ì-xí.

Cuàhà gá cuú stnahá ini nècuàchì ñuu Tesalónica sàhà-né

⁹ Vichi (sàni cundaà inì), divi Dios nduú ana nì chindee xi-nsiá ñà-cúú stnahá guá inì-nsia sàhà-nsiá. Ñàyùcàndúá, còò necesidad tiai ni-iin palabra nùu-nsiá sàhàjàn. ¹⁰ Vàchi ináhí cuú ini-nsiá sàhà nsidaa nèhivì xí Yua-nda Dios ndoo inicutu ladu xi-nsia Macedonia. Doco cuní-nsì chicá más quida-nsia ducán.

¹¹ Nacua sàà-nsiá, cundoo manì-nsiá xì nèhivì. Cuisì chuun xi mii-nsiá cunsihi ini-nsiá, te quidachuún cuéyàà-nsiá oficiu xi-nsia, vachi divi ducán nì dandácú-nsí nùu-nsiá daa. ¹² Vàchi nú ducán ni quida-nda, dandu stná nècuàchì có-xiníndísà, quidañuhu stná-nèndó, te mà cóó stná ni-iñàha quidamanì nùu-ndà.

Nansa icúmí coo na naxicocuín Jesús

¹³ Ñàni, cuní cundaà inì-nsia sàhà compañeru-ndà sàni caxihì, nansa cuàhàn cuu xi-né, dandu mà cúhúún gá inì-nsia sàhà-né. Vàchi nècuàchì có-xiníndísà, yáha ga cuhúún ini-nè sàhà nsii xi-ne, vachi còò gá tnúndé ini icúmí-né. ¹⁴ Doco ndohó, xiníndísà-ndá ñà-ndáà nduá nì xihì Jesús, te nì natiacu-yá, ñàyùcàndúá, divi ducán icúmí cuu stná xì ndohó nú xiníndísà-ndáyâ na xihì-ndà, icúmí-ndá natiacu stná-ndà quida (Yua-nda) Dios. ¹⁵ Pues vichi cachítnùhu-nsi xì-nsiá iin razón nì quixi nùu Stoho-ndà Señor. Cunaha-nsiá, mate itiácú ì-ndà na sàà quívì naxicocuín-yá, doco mà códonuu-nda nùu nècuàchì sàni ndàhvà ñuhivì. Còó, ¹⁶ vachi icúmí-yá nuu-ya ansivi quixi-ya, dandu tiacu-ndà ndáhì-yá dandacú-yá. Te tiacu stná-ndà tàchì iin àngel cusáhnù, te ndee sivi stná corneta xi Dios. Dandu nèhivì xí Cristu xínduu nsii, icúmí-né natiacu-nè primeru, (canacoyo-ne yavi xi-ne). ¹⁷ Daaní, nsidaa ndohó nèhivì (xí-yá) ndoo cutiacu daa, ndiachi stná-ndà nana-nda mahì vècò nacuatnaha-nda xi nsidaa nècuàchì

nsii ma nàncìcùn ìchì-ndà mii-yá mahì ansivi. Ducán cundoo-nda cutnaha-nda xi-yá nicanicuahàn. ¹⁸ Jaàn nì inini-nsia iin razón xi-ya. Ñàyùcàndùá, dansínúú tnahá ini-nsia palabra yohó sàhà-ñá màsà cúhúún gá inì-nsia (sàhà nècuàchì nì xihì).

5

¹ Doco còò necesidad tìaa guè nùù-nsiá sàhà ñà-ndùá icúmí coo quivì vaxi xi-nda, ñàni, ² vachi sà-ìnáhá vâha-nsia nansa sàà quivì xi Stoho-ndà Señor, ñà-cundua iin tiempu có-nìhnú ini-ndà, na ian quixi tècuìhnà (vehe-nda) ñuú, te có-nìhnú ini-ndà. ³ Vachi meru quivì cachí nèhivì dadí uun iá, còò ni-ìñàha cuu xi-né, dandu nanàá quixi tnùndoho cahnu-ma, na ian quesáhá dolor xi nècuàchì ñahà cuàhàn tùinuù mèè-xi, dandu (nèhivì có-ndòó tùha), mà cácu-ne. ⁴ Doco ndohó, màdì ichì ñáa nduá nchícùn-ndà, ñàni; ñàyùcàndùá mà cundúú quivì mà iin tiempu có-nìhnú ini-ndà. ⁵ Vachi sàni dàtnúú Dios sàxìnítnùnì-ndà, te ducán nduá na ian xicánúú-ndá ndui, màdìá ñuú; còò, vachi có-ndùù-ndà nèhivì xí ichì ñáa. ⁶ Ñàyùcàndùá, màsà quídá-ndá na quidá nèhivì xicá ichì malu mà, vachi mii-né, (có-ndùlócô-nè), na ian quídì-nè nduá. Doco ndohó, ni cundóó tùha-nda, te nacani sahnú ini-ndà. ⁷ Vachi nècuàchì quídì, ñuú xíquidì-nè, te necuachi xíni, ñuú xihí-né (cuàhà xichi). ⁸ Doco ndohó, nècuàchì nchícùn ichì datnúù-yà sàxìnítnùnì-xi nduu-nda, te na ian ndui (nduú ñuú) nùù-ndà. Ñàyùcàndùá, xiñuhu nacani sahnú ini-ndà, te cunindisá vâha-nda mii-yá. Te ni cuú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, (dandu chindeámà anima-ndà, na ian quidá soldadu), ndixí-te dùhnú cáa (chindee xi anima-te). Daaní, ñuhú stná-te iin mbelú càa (chindee xi dìni-té). Pues ducání stná ndohó, iá iin tnùndé ini xi-nda (chindéé xí sàxìnítnùnì-ndà), divi nduú tnùndé ini ñà-càcu-nda nùù Dios. ⁹ Vachi màdì ñà-nìhì-ndà castigu nduá sàni chitnùnì ini-yà cuu xi-nda. Còò, divi ñà-càcu-nda quida Stoho-ndà Jesucristu nduá sàni chitnùnì ini-yà. ¹⁰ Vachi mii-yá, nì sàha-ya nì xihì-yà cuenta xi-nda sàhà-ñá nìhì-ndà cundoo-nda nùù-yá nicanicuahàn, a ducán nduu-nda nècuàchì itiacú, te ò nècuàchì sàni xihì, doco nsidaa-nda icúmí-ndá cundoo-nda nùù-yá. ¹¹ Ñàyùcàndùá, càhàn-nsià nacuaquàhandee stnahá inì-nsia nacua quidá-nsiá vichi.

Ultimo ñà-ndùú ley xi Jesús nì cachi Pablo xì nècuàchì ñuu Tesalónica nùù tutu yohó

¹² Sacúndáhvî-nsì nùù-nsiá ñà-quidañuhu-nsiá nèhivì quidáchúún chuun ìì xí mii-yá ndé ndoó-nsiá, ñàni, vachi nècuàchì xí-idònnù nduú-né, te sàha-ne mii-nsiá ichì váha. ¹³ Sàhà chuun ndiaha quidá-né xiñuhu coo cuàhà tnùñuhu xí-nsiá nùù-né, te cuu stná ini-nsiá sàhà-né. Te nsidaa-nsiá, ni cundóó mání stná-nsiá.

¹⁴ Vichi chináhí mii-nsiá iin ùì gà ìñàha icúmí-nsiá quida-nsia, ñàni: xiñuhu cuàha-nsia nècuàchì xicánúú xixín iin conseju víi: te nècuàchì cuhúún inì-xi, nacuaquàhandee ini-nsiànè. Daaní, nècuàchì tàñáha ga cunindisá víi, chindee-nsiànè. Cuàhà gá calma cundoo-nsia xì nsidanicuú nèhivì. ¹⁵ Te nú quidá quínì-né xì-ndà, màsà náchítácùhá-ndà ñà-ndùá nì quida-ne. Còò, cuisì-nì ni cúníhnú ini-ndà quida-nda ñà-ndùú iin ñà-vaha xi ñànitnaha-nda, a ducán nduú-né iin nècuàchì xiníndísâ stná, te ò nècuàchì còò. ¹⁶⁻¹⁷ Nicanicuahàn xiñuhu cundoo-nda contentu, te nsidanicuú tiempu ni cácan tàhvì-ndà nùù Dios, ¹⁸ te naquimanì stná-ndàyá sàhà nsidaa ñà-ndùá yáha-nda, vachi ñà-jaàn nduá cuní Dios quida-nda nú nduu-nda ana nchícùn xì Jesucristu. ¹⁹ Màsà cádí-ndà nùù ñà-ndùá cuní Espíritu ìì quida-ya (ini anima-ndà), ²⁰ te màsà cáhìchì stná ini-ndà ñà-ndùá cachí nèhivì na dacàhàn Dios-nè iin razón xi-ya. ²¹ Nsidanicuú chuun, xiñuhu ndàcàtnùhù váha-nda, a chúún vâha nduá, á coó; te nú (sàni cundaà ini-ndà) chuun víi nduá, dandu divi ñà-jaàn ni cúnchícùn ndisa-nda. ²² Doco nsidanicuú chuun malu, còò; nacoò dahuun-ndañá.

²³ Ndiaha gá ndoo-nda ñuhiví quidá Yua-nda Dios. Te vichi xicàn tàhvì-nsí nùù-yá ñà-sàhà poder xi-ya ni sàà-nsià cunihnu ìì ndisa ini-nsiá. Cahnú gà Dios màsà cóó ni-iin falta nùù-nsiá ndé cachi sàà quivì naxicocufín Stoho-ndà Jesucristu. Màsà quídá-nsiá ni-iin falta ini anima-nsiá, ni ini stná sàxìnítnùnì-nsiá, ni sàhà stná ndahàsàhà-nsiá; iin-ni ni coó víi nsidaájàn.

²⁴ Divi mii-yá sàni cana-yàndó, ñàyùcàndùá vètùni cucumi-nda seguru ñà-quida ndisa-ya cumplir (nsidaa ñà-ndùá sàni cachi-yà xì-ndà).

²⁵ Ñàni, cuàhà gá xíquèn càcàn tàhvi-nsiá nùù Dios sàhà-nsí.

²⁶ Nacasàhú-nsiá xì nsidaa hermanu. Cuàha-nsianè iin saludu vàha. ²⁷ Yùhù, nùù Stoho-ndà Señor chináhî mii-nsiá ñà-ni càhvi-nsiá carta yohó cunini nsidaa nèhivì iin-ni cahvi stná xì-yá.

²⁸ Ni cúcúmí cuàhà-nsiá gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. Sà-íá.

Tutu Ùì Nì Tiaa San Pablo nùù Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Tesalónica

¹⁻² Yùhù Pablo, xì Silvano, xì stná Timoteo, cásàhú-nsì xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì ñuu Tesalónica nchícùn xì Yua-nda Dios xì Jesucristu, vàchi cahvi-nsiáyà. Pues vichi ni cunímànì-yá mii-nsiá; contentu ni cúndóó-nsiá quida-ya.

³ Nsiùhù, nicanicuahàn icúmí-nsì naquimanì-nsì mii-yá sàhà-nsiá, ñánì. Te ñà-jaàn ndiá ìcà-nsì quida-nsi, vàchi nsìquívì chicá más xiníndísâ víi-nsiá, te chicá cuú stnahá stná ini nsidaa-nsiá sàhà-nsiá. ⁴ Ñàyùcàndùá, na xicánúú-nsì sàhàn-nsì visita ndé natácá nèhivì xí Dios, cudfì ini-nsì nacánì-nsì xì-né nansa quidá-nsiá, iin-ni xiníndísâ vaha-nsia, te quidándéé stná inì-nsia, mate quidá quínì nèhivì xì-nsiá, te yáha-nsia tñundoho quidá-né.

Nèhivì dandoho-xi-nda vichi, icúmí-nê ndoho stná-nè quívì naxicocuïn Jesús

⁵ Cunaha-nsiá, sàhà-ñá quidándéé víi inì-nsia na ndohó-nsiá, seña nduájàn ñà-después icúmí Dios nsidandaà-yà sàhà-nsiá iin modo ndiaha, dandu natùì-nsia nùù-yá, te yáha-nsia ñuhivì ìì xí-yá. Vàchi (ináhì) divi sàhà-ñá nchícùn-nsiá ñuhivì ìì mà, ñàyùcàndùá dandohó nèhivì-nsiá vichi. ⁶ Sàhámà cuisì ñà-ndiá ìcà coo cundua na dandohó-yá nèhivì dandoho-xi-nsiá. ⁷ Mate quini quidá-né xì-nsiá vichi, doco icúmí-yâ cuàhatahvì-yánsiá ñà-vàha ndiá ìcà-nsiá nihì-nsiá, vàchi icúmí-nsiá cutnahá-nsiá xì nsiùhù nàcùndoo ndiaha-nda paz quívì naxicocuïn Stoho-ndà Jesús. Icúmí-ndá cuni-ndá mii-yá na nuu-ya ansivi, cutnahá-yá xì ángel fuerte xi-ya. ⁸ Mahì ñuhu xíxìn icúmí-yâ nuu-ya, dandu nihì nèhivì có-nàcúnì xì Dios castigu xiñuhu nihì-né, vàchi có-ndùlócô-nè sàhà razón ndiaha xí Stoho-ndà Jesucristu. ⁹ Ñàyùcàndùá, icúmí-nè danáà-né; nicanicuahàn icúmí-nè ndoho-ne; vàchi icúmí-nè cuxica dahuun-ne nùù-yá; mà cúndóó-né cuni-nè cusahnú ndiaha-yá. ¹⁰ Doco ndohó nèhivì ìì xiníndísâ-xí-yá, cuàhà gá icúmí-ndá tavà-ndá tññuhu xí-yá, te naquimanì stná-ndàyá quívì naxicocuïn-yá. Pues ducán icúmí-ndá quida-nda, nsiùhù te mii-nsiá, vàchi stná mii-nsiá nì xinindísâ-nsiá na ní sàà-nsì nì cachitnùhu-nsi xì-nsiá sàhà-yá.

¹¹ Ñàyùcàndùá, nicanicuahàn xícàn tàhvì-nsì nùù-yá sàhà-ñá vátùnì ndee vaha-nsia nùù-yá, vàchi sàni cana-yàndó (sàà-ndá nùù-yá). Te xícàn tàhvì stná-nsì ñà-chindee-yá mii-nsiá xì poder xi-ya, te ducán nihì-nsiá quida ndisa-nsia nsidaa ñà-vàha nihnú inì-nsia quida-nsia xì nsidaa stná obra cuní-nsiá quida-nsia ñà-xiníndísâ-nsiáyà. ¹² Vàchi nú nì quidá-nsiá ducán, dandu chicá más quee tññuhu xí Stoho-ndà Jesucristu. Daaní, stná mii-nsiá, sàhà gracia xi Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu, icúmí-nsiá quee stná tññuhu xí-nsiá.

2

Nansa icúmí ndecunu contra xi Cristu, te dandahví-te nèhivì có-nchícùn xì ley xi-ya

¹ Vichi cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà quívì naxicocuïn Stoho-ndà Jesús, te nacuatnaha-nda nùù-yá, ñánì. Pues sacúndahví-nsì nùù-nsiá ² ñà-màsà yúhì-nsiá nú cachì nèhivì ñà-vichi sàni sàà quívì xí Stoho-ndà Señor. Còó, màsà nácánì ini-nsiá, (vàchi có-ndùá ducán). Mate cachì-nè divi Espíritu ìì xí Dios nì cachitnùhu xi-né, te ò ducán cachì stná-nè na càhàn-nè sàhù, te ò cachì-nè iá carta nùù-nsì cachì ducán, (doco còó, màsà cúníndísâ-nsiánè). ³ Màsà cuàha-nsia dandahví ni-iin nèhivì mii-nsiá ni-iyuhu; vàchi mà cúí quixi quívì mà dècuèndè cachi sàà iin tiempu quesaha càhàn cuàhà nèhivì òquì Dios, dandu ndecunu iin tiaa nihnú inì-xi micuísì cuàchi. Doco tèmà, mà cúí nihì-té càcu-tè nùù andea. ⁴ Vàchi icúmí-tè cuni ùhì-te nsidaa ñà-ndùá cahvi nèhivì nduú dios xi-ne, te ducán stná nsidaa inga iñàha cahvi-né, vàchi chicá ndiáá mii-té cachì-te. Te icúmí stná-te màcòò-tè veheñuhu cahnú xí Dios, te cachì-te xi nèhivì ñà-cuisì mii-té ndiá ìcà-né cahvi-né.

⁵ ¿A sàni nandòdó-nsiá ñà-jaàn? Vàchi divi chuun jaàn ní chinahì mii-nsiá na nisa ìe ndé ndoó-nsiá. ⁶ Te vichi ináhá stná-nsiá ndiá nduá sadí nùu tèmà ñà-mà cùu ndecunu-tè vichi. Doco na sàà meru quivì xí-te, dandu ndecunu-tè. ⁷ Doco dècuèndè vichi, sà-lá ley malu xi-tè ñuhivì yohó, mate quidáchuún dèhá. Te divi ducán icúmí coo dèhá dècuèndè cachi cuxio ana (sadí xì nùu-té). ⁸ Dandísá ndecunu vate-té, divi tè-nìnhù-guá inì-xi micuísì cuàchi. Doco icúmí-tè cui-te quida tàchì Stoho-ndà Señor, vachi icúmí stná-yà natùu-ya, te yáha ga ndiaha cunchiù-yá na quivì naxicocuñ-yà, te divi sàhájàn icúmí-tè ndañuhu-té. ⁹ Cunaha-nsiá, divi ñà-malu Satanás nduú ana icúmí chindee xi-tè ñà-ndecunu-tè ñuhivì yohó. Te divi sàhà poder xi quisì mà icúmí-tè quida-tè nsidanuu clase milagru xi-tè ñà-ndulocó nèhivì, te cunindisá-nète. Doco nsidaámà, ñà-tnùhù cundua. ¹⁰ Te sàhà-ñá malu guá-te, icúmí-tè dandahví dahuun-tè nsidaa nèhivì icúmí sàà ndañuhu anima-xi. Divi sàhà-ñá cahíchi ini-nè palabra ndàcuisì xí Dios cunduamà, vachi cóni cùu ini-nè sàhà palabra cuahàn dacácu xi-né nì cùu. ¹¹ Ñàyùcànduá, icúmí-yà nacoo dahuun-yanè sàhà-ñá dàcà sàxinítnùnì-nè, te cunindisá-né palabra tnùhù xí témà. ¹² Doco ducán icúmí coo sàhà-ñá nìhì nsidaa nèhivì mà castigu nacua ndiá ìcà coo xi-né, vachi có-xiníndisá-né palabra ndàcuisì; còó, cuisì ñà-có-ndiáá cudí ini-nè cunchicùn-nè.

¹³ Doco mii-nsiá, cuú ini Dios sàhà-nsiá, ñánì. Ñàyùcànduá ndiá ìcà stná-nsì naquimani-nsì mii-yá sàhà-nsiá, vachi dècuèndè tiempu chicá antes sàni chitnùnì ini-yà càcu-nsia nùu-yá. Te icúmí-nsiá càcu ndisa-nsia, vachi sàni nduhì anima-nsiá nì quida Espíritu ìi xí-yá na ní xinindisá-nsiá ñà-nduú palabra ndàcuisì. ¹⁴ Te divi sàhà ñà-nì sàà-nsiá càcu-nsia mà, ñàyùcànduá nì cana-ya mii-nsiá na ní cachitnùhu-nsi xì-nsiá ñà-nduú razón ndiaha xí-yá, vachi cuní-yà cutnahá stná-nsiá xì Stoho-ndà Jesucristu cundoo-nda xi-yá ndé ndiaha guá iá nsidaa iñàha.

¹⁵ Ñàyùcànduá, iin-ni cunihnu vaha inì-nsia mii-yá, ñánì. Te iin-ni quida stná-nsiá cumplir ñà-nduú ley nì chinaha-nsì mii-nsiá, a ducán nduá ñà-nì inini-nsia nùu-nsí, te ò ñà-nduá nì cahví-nsia nùu carta nì tìaa-nsi. ¹⁶⁻¹⁷ Te vichi xícàn tàhvì-nsí nùu Stoho-ndà Jesucristu xì nùu Yua-nda Dios, vachi divi-ya nduú ana nì quida iin obra ndiaha sàhà-ndà ñà-mànì guá-ndà nùu-yá, vachi nì sàhatahvì-yándô gracia xi-ya, te ducán vátùnì nacuahandee ini-ndà nicanicuahàn, te ndiaha gá stná iá tnùndé ini (icúmí-ndá vichi. Pues) divi nùu mii-yá xícàn tàhvì-nsí ñà-nì nácuàhandee ini-yànsià càhàn-nsiá micuísì ñà-lá viì, te cuisì ñà-nduú chuun viì nì quidá stná-nsiá, xícàn tàhvì-nsí.

3

Nansa nì xicàn Pablo ñà-nì càcàn tàhvì nècuàchì ñuu Tesalónica sàhà-né

¹ Ñà-yòhó cachí guè xì-nsiá, ñánì. Sacúndahví nùu-nsiá ñà-nì càcàn tàhvì-nsiá nùu Dios sàhà-nsí ñà-vátùnì nìhì-nsí dacuítì-nsì palabra ìi xí Stoho-ndà Señor nsidanicuú xaan. Te càcàn tàhvì stná-nsiá sàhà-ñá nì coó tnùñuhu xì nèhivì sàhà palabra mà nacua nì quida mii-nsiá. ² Daaní, càcàn tàhvì stná-nsiá sàhà-ñá vátùnì càcu-nsi nùu nèhivì malu, vachi màdì nsidaa nèhivì nduú nèhivì xiníndisá. ³ Te vátùnì cahví-nda xi-yá, vachi icúmí-yà nacuahandee ini-yà anima-nda, te nacuidahan-yándô nùu ñà-malu. ⁴ Ñàyùcànduá, cahví-nsí xì-yá sàhà-nsiá; ináhá-nsí ñà-iin-ni icúmí-nsiá quida-nsia cumplir ñà-nduá nì chinaha-nsì mii-nsiá, divi nacua sàquidá-nsiá vichi. ⁵ Doco xícàn tàhvì-nsí nùu Stoho-ndà Jesucristu ñà-chicá nì nsínúú inì-nsia ñà-cuàhà guá cuú ini-yà sàhà-ndà, te chicá nì sàà-nsiá quidandee stná ini-nsiá nacua nì quida mii-yá.

Màsà cúndóó xixín-nda ñuhivì

⁶ Nú iá iin compañeru-nsiá tùha cacanu xixín, te có-cùnì-nè cunchicùn-nè ñà-nduá nì chinaha-nsì mii-nsiá, dandu màsà cútnáhâ gá-nsiá xì-né. Nsiùhù ndácùcahan-nsí quivì Stoho-ndà Jesucristu, te cachí-nsí xì-nsiá ñà-naco-nsianè, ñánì. ⁷ Vachi ináhá-nsiá nansa ndiá ìcà-nsiá quida-nsia, divi nacua nisa quida stná nsiùhù na ní sandoo-nsi xì-nsiá, cóni sácúduásán-nsí. ⁸ Màdì uun-ni nì nìhì-nsí ñà-nduá nì saxixi-nsi; còó. Ndui te ñuú nisa quidachuún-nsí, ndè nisa xàví tehe-nsí sàhà-ñá màsà cuàhachuún-nsí mii-nsiá, ⁹ mate icúmí-nsí derechu càcàn-nsì ñà-chindee-nsiá nsiùhù, doco còó. Nì

quidachuún-nsí sàhà-ñá cundaà ini-nsià ducán xiñuhu quida stná mii-nsiá. ¹⁰ Vàchi ñà-yòhó nduú ley nì sàha-nsi mii-nsiá na ní sandoo-nsi xì-nsiá: nú có-cùnì nèhivì quidachuún-né, còò derechu icúmí-nê (càcàn-nè) ñà-cuxi-ne. ¹¹ Vàchi sàni xinit-nùhu-nsi ndoó dava compañeru-nsià xicánúú xixín, có-quidáchúûn-né, cuisì daquíhi yuhù-né nùù chuun xi dava ga nèhivì. ¹² Ñàyùcàndùá, nsidaa mii-nsiá nècuàchì quidá ducán, ni cúníní-nsiá, vèchi cuenta xi Stoho-ndà Jesucristu cáhìn, te cachí xiñuhu quidachuún-nsiá, te cundehè-nsiá chuun xi mii-nsiá, dandu cuenta xi mii-nsiá cutiacu-nsiá. Ñà-jaàn nduá dandacuí nùù-nsiá.

¹³ (Vichi cáhìn xì nsidaa-nsiá), ñáni: iin-ni ni cúnchícùn-nsiá quida-nsia nsidanicuú chuun viì, te màsà cúñáñá-nsiá quida-nsia ducán. ¹⁴ Doco nú iá iin compañeru-nsiá có-ndùlócò sàhà ñà-ndùá cachí-nsi nùù tutu yohó, dandu cundehè-nsiá ana nduú-né, te màsà cútnáhâ gá-nsià xì-né. Nacoo-nsianè áma sàà-nè cucahan núù-né. ¹⁵ Doco màsà cúndéhe úhì-nsiànè; còó. Cuàha-nsianè ichì váha na ian cáhàn-ndà xì iin ñani-ndà.

Ultimo ñà-ndùá nì cachi Pablo xì nècuàchì ñuu Tesalónica na ní xicàn tàhvì-né nùù Dios sàhà nècuàchimà

¹⁶ Pues vichi xicàn tàhvì-nsí nùù Stoho-ndà Señor ñà-iin-ni ni cúndóó-nsiá contentu nsidanicuú quivì, ndéni nì cui ni cúndóó-nsiá, vèchi mii-yá, (cudî inì-yà) chindee-yándô cundoo-nda contentu ducán. Pues vichi ni ndóo nsidaa-nsiá xì-yá nicanicuahàn, (ñáni).

¹⁷ Yuhù nduí Pablo, te cásàhúì xì nsidaa-nsiá. Ndahà míí tiaí saludu yohó, vèchi divi nduú seña tiaí nùù nsidaa carta xi; ducán nduú modo tiaí (firma xi).

¹⁸ Nì cúcúmí nsidaa-nsiá cuàhà gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. Sà-íá.

Tutu Nuu Nì Tiaa San Pablo nùu Timoteo

¹ Yùhù nduí Pablo, te cásàhúì xì mii-ní Timoteo. Yùhù nduí iin apóstol xicánúú chuun xi Stoho-ndà Jesucristu, vèchi ducán nì chitnùnì ini mii-yá xì Yuamánì-yá, divi ana nì dàcácu xi-nda, te vichi iá ndisa tnundé ini xi-nda nùu-yá. ² Te vichi tiaí tutu yohó nùu mii-ní Timoteo, vèchi sàni xinindisá stná-ní (ichì-yá), te quidá ndísê cuenta nahi dèhi nduu-ní. Pues vichi xicàn tàhví nùu Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu ñà-nì cùnì màni-yá mii-ní. Ni cùndéhe ndahví-yà mii-ní, te iin-ni ni coo-ní contentu xicàn tàhví.

Ñà-nduá nì cachi Pablo xì Timoteo sàhà nèhivì chináhá iin ichì có-nduú ndisa ichì Jesús

³ Na ní quihin ichì cuàhìn ladu Macedonia, nì xiquèn ñà-ndò chii gá-ní ñuu Éfeso sàhà ñà-cachì-ní xì dava tiaa yucán ñà-màsà chináhá gá-nè ñà-có-nduú ñà-ndáa. (Pues nacua nì cachì xì-ní daa, divi ducán quida-ní vichi.) ⁴ Cachì-ní xì-né ñà-màsà ndúlócô-nè sàhà cuentu nacánì nèhivì, ni sàhà stná lista xi cuàhà xii-nda, vèchi còò fin xi ñà-jaàn, te còò stná ni-iin chuun vaha quidá stná, cuisì ñà-dacuáa xì nèhivì nduá. Ni có-chìndéamàndó cunucuachi víi-nda nùu Dios, vèchi cuisì fe xi-nda nduá chindéé xí-ndá quida-nda ducán.

⁵ Doco ¿índù-ñá dísàhà-xí sàni sàcùnaha-nda chivàha-nda palabra ìi xí-yá? Pues divi sàhà ñà-ndundoo cuàchi anima-ndà, dandu cunihnu viì ini sàxìnítùnì-ndà, te cunihnu vaha ndisa ini-ndàyá, vèchi nú ducán, dandu sàa stná-ndà cucuu stnahá ndisa ini-nda sàhà-ndà. ⁶ Doco dava nèhivì, có-quidá-né cumplir ducán, ñàyùcànduá, sàni tùcù-nè inga ichì, te vichi ndoó-né cáhàn cáhàn-nè chináhá-nè nèhivì, doco còò ni-iñàha níhì ndèè-né. ⁷ Maestru chináhá viì xì ley ìi nduú-né cahan-né, doco ni mii-né có-cùndáa ini-nè ñà-nduá dacuahá-né, mate ndee gá cáhàn-nè (xì nèhivì).

⁸ Ináhá-ndá, vaha ndisa ley xi mii-yá, doco nú cuàhàn-ndà chinaha-ndañá, dandu xiñuhu chinaha-ndà nacua ndiá ìcà-ndà. ⁹ Te ináhá stná-ndà cóni cùyúcùn ley mà sàhà-ñá cadia nùu nècuàchì nihnú ndàcuisì inì-xi; còò. Sàhà-ñá cadia nùu nèhivì cuàchi, ñàyùcànduá nì cuyucàn. Vèchi ndoó nèhivì nihnú chicúehè inì-xi, có-ínínì-né ley xi-ya, vèchi cahíchì ini-nè ley mà, te quidá ndevàha-ne cuàchi. Malu-nè, vèchi có-ndúlócô-nè sàhà ichì-yá. Dava-ne, dècuèndè caní stná-nè ana sahnú xí-né, te ò sahní stnahá-né. ¹⁰ Tùha-ne cundoo ñàhà xí-né. Te ò dava-ne nduú tiaa nihnú inì-xi na ian nihnú ini nècuàchì ñàhà, te dava-ne, xidácuíhná stnahá-né; tnuhu gá stná dava-ne; có-cáhàn sahnú-né. Sàhà nsidaa nècuàchì-mà nì cuyucun ley ìi xí Dios, sàhà-ñá màsà quidá gá-nè ñà-nduá sàni cachì jaàn, te ò ndéni iñàha có-ìá nacua cachì palabra ìi.

¹¹ Te palabra mà, divi nduú razón ndiaha cáhàn yùhù; vèchi nùu Dios ndiaha xi-nda sàni nihítàhví ñà-càhìn razón mà xì nèhivì. ¹² Te vètuni nì nihìndèí quide chuun jaàn, vèchi nì nacuahandee ini-yà yùhù. Ñàyùcànduá, naquímánì mii-yá, divi Stoho-ndà Jesucristu. Ansivéhe-yà, nì ndenihi-ya yùhù ñà-nduú iin nècuàchì seguru, te ñàyùcànduá nì sàha-ya yùhù chuun ndiaha jaàn. ¹³ Yùhù, ndisa, antes nì sacahàn ndevàhi dìquì-yá, te nisa quida quini xì nèhivì xí-yá; yáha ga dana nisa ìe. Doco nì indehè ndahví-yà yùhù, vèchi sàhà-ñá cóni-cùndáa inì, ñàyùcànduá nisa quide ducán, vèchi tàñáha ga sàni cunindisé. ¹⁴ Dandu cuàhà gá nì sàhatahvì Stoho-ndà Jesucristu gracia xi-ya, te nì nihí nì xinindisé mii-yá; nì quesahí cuú inì sàhà-yá. ¹⁵⁻¹⁶ Vèchi nì nuu-ya ndè ñuhiví yohó sàhà-ñá dacácu-ya ndohó nècuàchì iá cuàchi-xi. Palabra ndàcuisì nduájàn, te nsidaa-nda xiñuhu cunindisa-ndañá. Te yùhù, mate nècuàchì chicá malu nì sandui, doco nì indehè ndahví-yà yùhù. Te ¿índù chuun? Divi sàhà-ñá cundaa ini nèhivì ñà-cuàhà guá quidándéé ini-yà sàhà iin ana chicá (có-quidá víi). Dandu nèhivì vèxi después, cunindisá stná-nè mii-yá nacua nì quida yùhù, te cucumi stná-nè vida ndiaha nicanicuahàn. ¹⁷ Sàhà nsidaájàn, nicanicuahàn xiñuhu tavà-ndà tñùñuhu xí-yá, te naquimanì stná-ndàyá, vèchi único ana cusáhnù nicanicuahàn nduú-yá; mate có-tuì-yá cundehè-ndà, doco iin-ni iá-yà nicanicuahàn. Mindalini Dios nduú-yá, te nchichí sàstnùhù-yá.

¹⁸ Nahi dèhi nduu-ní, Timoteo, te chináhî mii-ní ñà-quida-ní nacua sàni cachì xì-ní. Te divi ducán nì cacachi stná razón ndiaha nì quixi nùu Dios daa, te nì cachitnùha sàhà-ní. Ñàyùcànduá, nsinuu vaha inì-ní ñà-nduá nì cachi palabra mà, vachi sàhámà vátùni nìhì-ní cuahàndee gá inì-ní (sàhà chuun ìlì xí-yá), na ian sàhandee fuerte ini iin soldadu quidá víi chuun-xi, ducán quida-ní. ¹⁹ Màsà nácóó-nî ñà-xiníndísâ víi-ní. Cunsìhi inì-ní sàhà anima-ní ñà-nì còò víiá, vachi dava nèhivì, sàhà-ñá có-ndùlócô-nè sàhà anima-nè, ñàyùcànduá có-xiníndísâ víi gá-nè. Te ñà-jaàn ndisa nduá tnùndoho. ²⁰ Ùì tiàa sàni quida ducán nduú Himeneo xì Alejandro. Ñàyùcànduá, sàni nacoò dahuin-nè ñà-coo-ne ndahà ñà-malu áma sàa-nè cundaà ini-nè ñà-mà váha càhàn ndevàha-nda sàhà ichì Dios.

2

Ñà-nduá nì cachi Pablo sàhà nansa càcàn tàhvi-ndà nùu Dios

¹⁻² Primeru cachí xì-ní ñà-xiñùhù càcàn tàhvi-ndà nùu Dios sàhà nsidaa nèhivì. Cuàhà gá càcàn tàhvi-ndà sàhà nècuàchì cusáhnù nùu ñuu-ndà xì sàhà stná nsidaa ana nìhì chuun. Càcàn tàhvi-ndà sàhà nsidaa-né áma chindee Dios-nè. Te naquimanì stná-ndà mii-yá sàhà-né áma nìhì-ndà cundoo cuéyàà-ndà ñuhivì, còò ni-iñàha màsà yáha-nda, te iin-ni cahvi víi-ndayá, dandu quida vì-ndà nacua ndiá ìcà-ndà. ³ Vachi nsidaámà, chuun vaha nduá nùu Dios, te divi nduá cudí ini-yà sàhà-xí. Mii-yá nduú ana nì dácácu xi-nda, ⁴ te cuní stná-yà càcu anima nsidaa stná nèhivì; cuní-yà sàa stná-nè cundaà vaha ini-nè ñà-nduú palabra ndàcuisì xí-yá. ⁵⁻⁶ Vachi imindaa Dios íá, te imindaa ana càhàn nìhni sàhà-ndà nùu-yá, divi nduú Jesucristu, vachi mii-yá, nì nanduu-ya iin nèhivì, te nì sàha-ya vida xi-ya nì xihì-yà cuenta xi nsidaa-nda sàhà-ñá dàñà-ndà nùu cuàchi-nda. Ndoó testigu, te sàhámà meru tiempu vaha nì dàtú-ne palabra mà nùu nèhivì. ⁷ Ñàyùcànduá, nì ndacu nùu stná yùhù ñà-cacanui cachítnùhi xì nèhivì palabra mà. Ñà-ndáa nduá cachí, có-nduá tnùhu, ináhá Cristu, divi nùu mii-yá nì nìhì chuun ma ñà-chinahì nèhivì nsidaa ñuu nansa íá palabra ndàcuisì ndiá ìcà-né cunindisá-né.

⁸ Nsidanicuú lugar (ndé natáca-nsià), yùhù cuní càcàn tàhvi nècuàchì tiàa nùu Dios. Doco nú cuàhàn-nè càcàn tàhvi-né nùu-yá, te chitanini-ne ndahà-né (nùu-yá), dandu nì cundúú-né nèhivì íá ndoo anima-xi, nèhivì có-xidà inì-xi; ni màsà cundúú stná-nè nèhivì xiní ùhì stnahá. ⁹ Te nècuàchì ñahà, cuisì estilu íá vìi ni coó sicoto ndixí-né, iin estilu có-ndâa quini, iin modo mà cuítnùhu nèhivì-né. Te màsà (dáyâha-ne) natnii vico-né dìni-né, ni màsà ndúcútú cuáhà-né xì oro, ò yùu mina, ò vestidu (yáha ga ndiaá). ¹⁰ Còò, anima-nè ni coó víi chicá vaha sàhá ducán quida-ne cuàhà obra, vachi ducán xiñuhu quida nsidaa ñahà cachí cahvi ndisa xi Dios. ¹¹ Te na ndoó-né iníni-né chináhà nèhivì (palabra xi-ya), dandu ni cundóó dadí-né, te ni quidá-né cumplir ñà-nduá cachí palabra mà. ¹² Te có-sâhi chinaha nècuàchì ñahà, ni có-sâhi dandacú stná-nè iin chuun nùu nècuàchì tiàa; còò. Icúmí-né cundoo dadí-né. ¹³ Vachi dihna nècuàchì tiàa Adán nì quidavàha-ya, màdì nècuàchì ñahà Eva. ¹⁴ Te màdì Adán nduú ana nì dandàhvì (ñà-malu), còò; nècuàchì ñahà nduú ana nì xinindisá tnùhu xi-sì, te ducán nì xida cuàchi-ne. ¹⁵ Doco iin nècuàchì ñahà quivì vichi, nú iin-ni xiníndísâ víi-né, te cuú ini-nè sàhà (nècuàchì vehe-ne), dandu vátùni càcu-ne na túinuù mèè xi-ne ñuhivì. Doco iin-ni ni coó sahnú ini-nè, te coo ìlì stná ini-nè, dandu càcu-ne na quesaa mèè xi-ne.

3

Índù clase nèhivì xiñuhu cunduu iin tiàa cunuù nùu nèhivì xí Dios

¹ Nú cuní iin tiàa nìhì-né chuun cunuù-né nùu nèhivì xí Dios, dandu vátùni, vachi ñà-ndáa nduá, iin chuun ndiaha nduá. ² Ñàyùcànduá, nècuàchì cuàhàn nìhì chuun cunuù mà, icúmí-né cunduu-ne iin nèhivì còò falta xi, iin nèhivì imindaa nècuàchì vehe-xi. Xiñuhu cunduu-ne nècuàchì sahnú inì-xi, iin nècuàchì íá tnùñuhu-xí; màsà cundúú-né nècuàchì quidá escándalo. Te xiñuhu stná ñà-cunduu-ne iin tiàa cudí inì-xi dayáha visita vehe-ne. Te xiñuhu stná cunduu-ne ana tùha chinaha vaha xi nèhivì. ³ Màsà cundúú-né nècuàchì tùha xini, ò iin nècuàchì tùha cani stnahá, còò; nècuàchì vaha inì-xi ni cundúú-né, nècuàchì màni ini-xi. Te màsà cundúú-né iin ana tùha nàá stnahá, ò iin

ana tòó xì dìhùn. ⁴ Iin tiàa dandacú víi nùù nèhivì vehe-xi ni cùndúú-né; xiñuhu cunini vii dèhe-ne, te ni coó stná tnùñuhu xán nùù-né. ⁵ Vàchi nú mà túha iin tiàa dandacú víi-né nùù nèhivì vehe-ne, dandu mà cúí cunuù víi stná-nè nùù nèhivì xí Dios. ⁶ Te cuidadu ni coó stná-ní ñà-màsà cùndúú-né iin ana làcà saa-ní ni quihin ichi-yá, còtó cutuxi ini-nè cuàhà gá ndiaá-nè, vàchi nú ducán, ñà-sànì xidacuàchi-ne cundua nacua ni cuu xi ñà-malu. ⁷ Daaní, ni cùndúú stná-nè iin ana icúmí tnùñuhu nùù dava ga nèhivì ñuu-nè; vàchi nú có-quidá víi-né nùù nècuàchi ñuu-nèmà, dandu mà úhì daquéé cuàchi nècuàchimà dìquì-né, te ducán ñà-sànì quida ñà-malu ganar cundua.

Índù clase nèhivì cunduu nècuàchi nihì chuun xinúcuáchi nani diácono

⁸ Daaní, stná nècuàchi xinúcuáchi dasán obra, ni cùndúú stná-nè nècuàchi tnùñuhu, nècuàchi cumplidu ndisa. Màsà cùndúú-né nècuàchi xihí cuàhà vinu; ni màsà cùndúú stná-nè nècuàchi cuú inì-xi sàhà dìhùn; còó. ⁹ Xiñuhu cunduu-ne nècuàchi cùnsìhi inì-xi sàhà anima-xi ñà-nì còó víiá. Te iin-ni ni cùncìcùn stná-nè ndudu ìì nì dàtúi Dios nùù-ndà ñà-cunindisa-nda. ¹⁰ Te nú cuàhàn-nè cunucuachi-né ducán, dihna xiñuhu quidachuún chii-né chuun ma, dandu nú còò ni-iin falta xi-ne, dandu vátuni ndòò ndisa-ne xì cargu mà. ¹¹ Stná nècuàchi ñahà (cunucuachi ducán), xiñuhu cunduu stná-nè nècuàchi tnùñuhu, màdì nècuàchi túha cuitnùhu, còó; nècuàchi sahnú inì-xi ni cùndúú-né, nècuàchi mà túha dandahví ni-iyuhu. ¹² Nècuàchi tiàa xinúcuáchi, mindaa ñahàdihí-nè ni cùcúmí-nê, te ni cùndúú stná-nè ana dandacú víi nùù dèhe-xi, xì nùù nsidaa gá nèhivì vehe-ne. ¹³ Vàchi nú ni cùnúcuáchi vîi-nda chuun xi mii-yá, dandu nihì-ndà iin gradu ndiaha (nùù-yá), te nihì stná-ndà ñà-mà yúhî gà-ndà càhàn-ndà sàhà Jesucristu, nansa xiníndísá-ndáyâ.

Nansa ni cachi Pablo ndià disàhà-xí ni tiaa-ne carta yohó

¹⁴⁻¹⁵ Yàchì sài jaàn ndé iá-nî cahín, doco nú ni cueé cuàhí coi yohó, dandu siquiera sàni tiai iin ùì iñàha ñà-cundaà vaha inì-ní nansa cacanuù vaha-ní. Vàchi ndohó, iin-ni nèhivì nihnú vaha ini xì Dios xínduu-nda; te mii-yá, mindaa ana itiácú nicanicuahàn nduú-yá. Te sàni cana-ya nsidaa-nda ñà-cunduu-nda nèhivì xí-yá. Te icúmí stná-ndà palabra ndàcuisì xí-yá, ñàyùcànduá inùù-ndàñá, te ndiaá-ndàñá. ¹⁶ Ndisa, ñà-ndàá nduá, ndiaha gá palabra sàni dàtúi-ya nùù-ndà, vàchi nacáníá nansa ni nanduu-ya nèhivì, te nì xini nèhivì ñuhiví-yà. Te sàhà Espíritu ìì nì cundaà ini-nè, còò falta xi-ya. Daaní, stná ángel xi-ya, nì xini stná-nèyà, dandu nì dàcuftià nèhivì razón sàhà-yá mahì nèhivì ndoó cuàhà ñuu ñuhiví yohó, te cuàhà gá-nè nì xinindísá stná xì-yá. Daaní, mànuhù-yá ansivi ndè gloria xi-ya.

4

Nansa coo palabra tnùhu cuitià na sàà quivì xínu tiempu yohó

¹ Claru cachítnùhu Espíritu ìì xí Dios nansa icúmí coo quivì xínu tiempu yohó. Dava nèhivì, dècuèndè sàà-nè nacuaà-né ñà-nduá xiníndísâ-né, cachí-yà, dandu cunchicùn-nè ñà-tnùhù cacachi ñà-malu, vàchi cunindísá-né nacua cuníà cunindísá-né. ² Te tiàa icúmí dacuaha-xi-né ducán, vaha gà-te datiaá-te, doco tnùhu cundua cachì-te. Mà cúí gá mànihì inì-te índù chuun nduú iin chuun vaha, vàchi mà cúú gá sàxinítnùnì-te sentir, na ian (xíhì) iin quisì ndé dúcùn tnuni. ³ Te cuàhàn-te cachì-te xi nèhivì ñà-cuàchi nduá cucumi-nda ñahàdihí-ndà, te cuàchi nduú stná ñà-caxì-ndà dava ñà-nduá saxí-nda, cachì-te. Doco nsidaa ñà-itiácú-ndà, ñà-nduá nì quidavàha Dios nduá; nùù mii-yá vaxan, ñàyùcànduá vátuni cutiacu-ndàñá nú naquímánì-ndàyá sàhà-ñá, vàchi xiníndísá-ndà (ichi-yá), te ináhà-ndà ñà-nduú palabra ndàcuisì. ⁴ Vàchi nsidaa ñà-nduá nì quidavàha-ya, iá viiá. Te màsà cáhìchì ini-ndà ni-iñàha nì quidavàha-ya, vátuni iá nsidaa nú ni náquímánì-ndàyá sàhà-ñá. ⁵ Vàchi sàhà palabra nì cachi-yà xì sàhà stná ñà-nàquímánì-ndàyá, ducan sàà ñà-cutiacu-ndà ndee vaha-ña nùù-yá.

Ñà-nduá ni cachi Pablo xiñuhu quida iin ana dacuaha-xi nèhivì nhicùn ichi-yá

⁶ Palabra nì cachì xì-ní jaàn cachi stná-ní xì nsidaa nèhivì iin-ni xícahvi xi Yua-nda Dios ducán. Dandísá cunduu-ní iin ana xinúcuáchi víi nùù Jesucristu, te chicá ndufuerté

anima-ní ñà-xiníndísá vaha-ní, te nchícùn-ní dàñhù iá vii mà. ⁷ Doco màsà ndúlócô-ní sàhà cuentu có-ndiáá, ò sàhà creencia-ni. Còó, ñà-nduá xiñuhu nduú ñà-fuerte cuàhandee inì-ní cunihnu inì-ní cuisì ichì mii-yá. ⁸ Cunaha-ní, nú fuerte ni quida-nda iin ejerciciu, dandu chindeámà iquicúñú-ndà iyuhu. Doco nú fuerte nihnú ini-ndà ichì-yá, ñà-jaàn ndisa, nsidanicuú modo chindeámàndó, vèchi ducán nihì-ndà iin vida ndiaha na ndoo-va-nda ñuhiví yohó, xì stná na cundoo-nda inga ñuhiví. ⁹ Palabra ndàcuisì nduá yohó, te nsidaa-nda ndiá ìcà-ndà cunindisa-ndañá. ¹⁰ (Pues sàhà-ñá nduámà ñà-ndàcuisì), ñàyùcànduá sàhandee ini-ndà quida vii-ndà (chuun ì xí-yá) mate quidá quíní ñèhivì xì-ndà, vèchi mii-yá, nicanicuahàn itiácú-yà, te sàhámà iá tnùndé ini xì-nda nùù-yá, vèchi tùha-ya dacácu-ya nsidaa clase ñèhivì, ñàyùcànduá nú nduu-nda ñèhivì xiníndísá-xí-yâ, dandu ináhá-ndá vètùnì càcu vii-ndà nùù-yá.

¹¹ Divi palabra jaàn icúmí-ní dacuaha-ní ñèhivì, te chinaha-nínè quida-nea. ¹² Te mii-ní tu, xiñuhu (quida vii stná-ní), màdí cachíchì ini ñèhivì mii-ní ñà-nduù-ní iin nècuàchì chii. Ñàyùcànduá, càhàn vii-ní xì-né; te cacanu vii-ní. Te ni cúcúú stná inì-ní sàhà nsidaa ñanìtnaha-ní. Te siempre cunihnu vaha inì-ní mii-yá, vèchi ducán cundiaà-ní anima-ní. Daaní, nú indéhe nècuàchì xiníndísá gá ñà-iin-ni quida-ní nsidaájàn, dandu vètùnì quida stná-nè ducán.

¹³ Mate cuèi dandu sàì ndé iá-ní, iin-ni quida-ní seguir cahvi-ní tutu ì, te iin-ni ni nácuàhandee inì-ní ñèhivì, te dacuahá stná-nínè (na natácá-nsià jaàn). ¹⁴ Te nsinuu stná inì-ní ñà-íá iin ñà-nduá nì ñhìtáhvi-ní (nùù Dios) daa na ní chitàndóò nècuàchì sahnú ndahà-né ònì-ní, te nì càhàn-nè xì-ní razón ndiaha xí-yá. Ñàyùcànduá, iin-ni quida-ní ñà-nduá sàì ñhìtáhvi-ní quida-ní.

¹⁵ Nsidaa ñà-nduá cachí xì-ní yohó, nsinuu vaha inì-ní; iin-ni cunihnu vaha inì-ní, dandu cundaà ini ñèhivì ñà-chicá más sàì cutùha-ní cunchicùn vii-ní ichì-yá. ¹⁶ Te cuidadu coo-ní xì mii-ní (ñà-quida vii-ní), te cuidadu coo stná-ní ñà-màsà dácuahâ ndevàha-ní ñèhivì. Dandu nú iin-ni ni quida-ní nsidaa ñà-yòhó, vètùnì càcu-ní nùù Dios, te càcu stná ñèhivì iní xí ñà-nduá chináhà-ní.

5

Modo ndiá ìcà-ndà càhàn-ndà xì nècuàchì iá falta-xi na sàha-ndané ichì váha

¹ Nú ni quidá iin nècuàchì sahnú iin falta, màsà cánahá ndevàha-nda xi-né. Còó. Càhàn vii-ndà xì-né na ian càhàn-ndà xì iin yua-nda. Te nú tiàa chii nduú ana iá falta xi, dandu càhàn vii-ndà xì-né na ian iin ñani-ndà nduú-né. ² Te nú nècuàchì ñahà sahnú nduú ana (sàha-nda ichì váha), dandu càhàn vii stná-ndà xì-né na ian dihi-nda nduú-né; te ò nú nècuàchì ñahà chii nduú-né, dandu càhàn tnùñuhu-nda xi-né iin modo vii na ian ni cundúú-nè iin cùha-nda.

Nansa xiñuhu chindee-nda tnaha-nda nú yàha ndahví-nè

³ Nú ndoó nècuàchì ñahà nì xìhì ì-xí, dandu dacútiácú-nsià nècuàchimà, nú ndisa (còò tnaha-ne cundehè-né nùù-xí). ⁴ Doco nú ndoó dèhe-ne, ò déheñani-né, dandu xiñuhu cundaà ini nècuàchimà ñà-ndiá ìcà-né quidañuhu-né tnaha-nemà, te nachindee-né ana sahnú xí nèmà, vèchi cunduamà iin obra vaha nùù Dios, iin obra cudí ini-yà sàhà-xí. ⁵ Doco cunaha-nsiá, nú nècuàchì cuaán ndisa nduú-né, te còò tnaha-ne cundehè-né nùù-xí, dandu cuisì Dios cundéé ini-nè, te iin-ni xícàn tàhvi stná-nè nùù-yá ndui te ñuú. ⁶ Doco nú tucu nihnú ini-nè, te cuisì cudí ini-nè quida-ne ñà-nduú gustu xi mii-né, dandu mate itiácú-nè, doco ñà-sàì ndañuhu vida ndiaha xí-né nduá. ⁷ Nsidaa palabra jaàn chinaha vaha-ní nsidaa compañeru-ní sàhà-ñá màsà quidá-né ni-iin falta, te ducán nihì ñèhivì nansa daquée cuàchi-ne dìquì-ndà, ⁸ vèchi cunaha-ní, chuun cahnú nduá chindee-nda tnaha-nda, te chicá más cahnú chuun nduú ñà-chindee-nda ñèhivì meru vehe-nda, vèchi nú coó, dandu ñà-sàì nacuaà-ndà ichì Dios nduá, te chicá quini queá nùù modo xi nècuàchì có-xiníndísá.

Ñà-nduá nì cachi Pablo quida ñèhivì xí Jesús na cuáhàn-nè tavà-né lista xi nècuàchì ñahà sahnú nihì xì ayuda

⁹ Cuisì nècuàchì cuaán sàni xìnu ùni dico (60) cuà ni cúndúú ana nàcàva nùu lista, cuisì ana nìsa ìa xi imindaa nsì-ì-xí. ¹⁰ Te ni cúndúú stná-nè iin nècuàchì ináhá-nsiá ni quida cuàhà obra. Xiñuhu cundaà inì-nsia a ní dàcuàhnú ví-né luchì cuati, te ¿a túha stná-nè quidañuhu ví-né nèhivì sàa vehe-ne? ¿A túha stná-nè cunucuachi-né nùu dava ga nèhivì xí Dios, mate chuun cuati luha nduá? Te ¿a túha stná-nè chindee-né nècuàchì yáha tnùndoho, te ò ndéni nèhivì ní cui yáha ndahví? Nú ducán quidá-né, dandu vátùni nàcàva stná-nè nùu lista xi nèhivì (chindee-nsiá). ¹¹ Doco nècuàchì chicá cuachi, còó, vàchi (sàhà-ñá cuachi vá-né), mà úhì sàa-ne nacani tucu ini-nè, te nandòdó-né (chuun) cuní Cristu quida-ne, te nandàhà tú-né. ¹² Doco iin falta xi-ne cunduumà, vàchi ñà-nduá ni cachi-nè, sàni nacoo-neà. ¹³ Nècuàchì chicá cuachi ma, mà úhì cuni dùsàn-né, te cacanu xixín-né vehe vehe. Te màdì cuisì ñà-jaàn, vàchi cutùha stná-nè cuitnùhu-ne, daquíhiyuhù-né nùu chuun xi nècuàchì dava ga, te cachi-nè ñà-có-ndiá ìcà-né cachi-nè. ¹⁴ Ñàyùcànduá, yùhù cachí, chicá vaha ni nándàhà ñahàcuáán nú cuachi-né, te ni cúnsìhi ini-nè dèhe-ne, xì chuun vehe-ne, dandu mà níhìndèè nècuàchì có-íá ladu xi-nda daquéé cuàchi-ne (dìquì-ndà sàhà nècuàchì-mà). ¹⁵ Vàchi cunaha-ní, vichi sandoó dava nècuàchì-mà sàni tucù ichì ñà-malu. ¹⁶ Ñàyùcànduá, nú íá iin nècuàchì tiàa xiníndísà, ò iin nècuàchì ñahà xiníndísà, te ndoó tñaha-ne ni xìhì ì-xí, dandu mii-né ndiá ìcà-né chindee-né nècuàchì-mà sàhà-ñá màsà cóó necesidad cundehè nècuàchì-mà nùu táca mii-nsiá. Vàchi nú chindee-nsiá tñaha-nsia ducán, dandu vátùni sàa-nsiá chindee-nsiá nècuàchì cuaán íá ndisa necesidad xi.

Nansa xiñuhu quidañuhu-nda nècuàchì sahnú inúu nùu nèhivì xí Dios

¹⁷ Nècuàchì sahnú inúu ví nùu nèhivì xí Dios, ndiá ìcà-ndà quidañuhu-ndané. Te nú nduú-né iin nècuàchì cáhàn xì-ndà sàhù, te dacuahá-nèndó palabra ì xí-yá, dandu chicá más xiñuhu quidañuhu-ndané. ¹⁸ Vàchi cachí nùu tutu ì (iin ejemplu tii) ndé cachá: “Màsà cúñúhú ñunù yuhù buey na sáníhni-sì sìcàyòcó trigu cóyo nùnìá”. Daaní, cachí stná tutu mà: “Nú sàni quidachuun-nda, íá stná derechu xi-nda ñhì-ndà raya xi-nda”, cachá.

Nansa quida-nda nú daquéé cuàchi nèhivì dìquì iin nècuàchì sahnú inúu xì-ndà

¹⁹ Nú daquéé cuàchi iin nèhivì dìquì iin nècuàchì sàhnù-mà, doco imindaa ana daquéé cuàchi, dandu màsà cándísá-ní, vàchi xiñuhu siquiera ù ò únì-nè, (dandu vátùni cunini vaha-ní ñà-nduá cachí-nè). ²⁰ Te nú ndisa íá falta xi nècuàchì xidá cuàchi ma, te có-ndulócò-nè, dandu chinaha-nínè nùu nsidaa compañeru-nsiá sàhà-ñá (ni nácánì ini-nè, te) yùhì-nè. ²¹ Yùhù cachí xì-ní, (Timoteo), iin-ni nacua nduú nsidaa ley yohó, ducán icúmí-ní quida-ní (xì nècuàchì sahnú dandacú); iin-ni icúmí-ní ndenihi-ní nsidanicuú-né, màdí chicá víi quida-ní xì ana íá vaha xi-ní. Ducán chináhì mii-ní quida-ní, te ináhá stná (Yua-nda) Dios xì Jesucristu, xì nsidaa stná ángel ì xí-yá.

Más gà conseju nì sàha Pablo Timoteo

²² Na cuáhàn-ní cuàha-ní iin nèhivì chuun ñà-dandacú-né, màdí nansa-ni nì cui quida-ní. Dihna nacani vaha inì-ní. Te màsà (cuàha-nínè chuun nú nduú-né) nècuàchì có-quidá víi, vàchi nacuida stná-ní cuàchi quida-ne. Cundiaà-ní anima-ní.

²³ (Ináhì) tutoo ndecuéhè-ní cuhí tìxi-ní, ñàyùcànduá coho stná-ní chii vinu sì-uva, màdí cuisì tècuí uun.

²⁴ Dava nèhivì, mate tãháha ga sàa hora coo juicio xi-ne, doco náhà xicà íá cuàchi-ne. Te dava ga-nè, cuisì ndè después natùu cuàchi-ne. ²⁵ Te divi ducání stná xì nècuàchì quidá víi; vàchi nú sàni quida-nda obra, claru túia nùu nèhivì; te mate dèhé ni quida-ndañá, doco mà cúí coo dèhá nicanicuahàn.

6

Nansa xiñuhu quida nècuàchì ndoó saín nùu iin lamú

¹ Nècuàchì ndoó saín nùu iin lamú, ni cóó tnùñuhu xí-né nùu lamú xi-ne, vàchi nú ducán, mà níhìndèè nèhivì càhàn-nè dìquì mii-yá ana cahvi-nda, ni dìquì stná ñà-nduá xiníndísá-ndá. ² Te nú iin nècuàchì xiníndísà nduú lamú xi-ne, dandu màdí chicá menos

quidañuhu-né lamú xi-nemà sàhà-ñá dava-ni nduú-né nùu Yua-nda Dios. Còó; chicá más ni coó voluntad xi peón mà quidachuún víi-né, vàchi iin-ni xí-xinindisá-né, te cuú stnahá stná ini-nè sàhà-né, ñàyùcàndùá chicá ndiá ìcà peón mà cunucuachi víi-né nùu nècuàchìmà.

Cunaha-ní nsidaa palabra yohó icúmí-nî cachitnùhu-ní xì nèhivì yucán, te dacuahá víi-nínè.

Contentu ni cùndóó-ndá xí ñà-ndùá icúmí-ndá, màsà xího-nda cuàhà iñàha, vàchi sà-ìá mii-yá ini anima-ndà

³⁻⁴ Nú ndoó nèhivì chináhá stnahá xì tucu palabra có-càchí nacua cachí palabra víi xí Stoho-ndà Jesucristu, dandu (màdì ichì mii-yá nduá), cutu tuxí ini nècuàchìmà ndiáá cuàhà-né. Te nú có-càndísâ-né palabra nacua nduú ichì ì mii-yá, dandu còò ni-iñàha ináhá ndisa-ne. Còó, cuisì-ní ñà-cùdî ini-nè cuàà-nè sàhà chuun cuatiluha nduá. Doco después mà úhì quesaha-né cumbídî stnahá ini-nè sàhà-né, te nâá stnahá stná-nè; dandu vihi gá pesadu cáhàn-nè òiquì ñanìtnaha-ne, te chicá indéhe díin stnahá stná-nè. ⁵ Dandu quesáhá-nè daquéé cuàchi stnahá stná-nè, vàchi sàni dàcà sàxínìtnùnì-nè, te có-nìhnú gá ini-nè ñà-nduú ñà-ndácuìsì. Cutu ñá-nìhì-ndà dìhùn nduá òisáhà-xí cunchicùn-ndà ichì Dios cahan-né. Pues nsidaa nècuàchì nihnú inì-xi ducán, nacoò dahuun-nínè. ⁶ Pues ñà-ndáá nduá, cuàhà gá ñà-cuìcà nduá nùu-ndà nú nchìcùn víi-ndà ichì-yá, te ndoo-nda contentu xì ñà-ndùá sà-ìcúmí-ndá. ⁷ Vàchi còò ni-iñàha nihi-nda ni quesáá ñuhivì yohó, te còò ni-iñàha cunihi stná-ndà cùhùn na quee-nda yohó. ⁸ Ñàyùcàndùá, nú íá ñà-cutiacu-ndà xì ñà-cundixi-nda, xì ñà-jaàn-ní ni cùndóó-ndá contentu. ⁹ Dava nèhivì, yáha ga cuní-nè nducuica-né, doco cunaha-ní, cuàhà peligru ndacá mà, vàchi nú nihnú ini-nè ducán, mà úhì sàà-nè dacuidá cuàchi-ne mii-né, te mà úhì dandahví ñà-malu-nè, te dacà-sí òinì-né sàhà-ñá xího cuàhà-né iñàha. Doco mii-né quidáquí-né xì mii-né, vàchi sàhà ñà-jaàn icúmí cuchicuehe anima-nè, te mà nátùì ga-nè nùu Dios. ¹⁰ Vàchi nú cuú ini-ndà sàhà dìhùn, mà úhì quida-nda nsidanuu clase cuàchi, vàchi nahi yohò cuàchi nduá. Doco divi ducán sàni quida dava nèhivì, nì cuu cuahà ini-nè sàhà dìhùn, te sàhájàn nì tùcù-nè inga ichì ndé có-xiníndísâ víi gá-nè, te cunaha-nsiá, òècuèndè vichi cuàhà gá dandohó-né anima-nè.

¹¹ Doco mii-ní, iin nèhivì xí Dios nduu-ní. Ñàyùcàndùá ni-iin xichi màsà nácánì inì-ní quida-ní nacua quidá nècuàchì yucán. Iin-ni cuàhandee inì-ní quida-ní ñà-nduú ichì váha, te nanducu-ní nansa cahví víi-ní mii-yá. Iin-ni ni cúnìhnú inì-níyà, te iin-ni cuu stná inì-ní (sàhà-yá xì sàhà stná ñanìtnaha-ní). Quidandee inì-ní sàhà nsidaa iñàha, te siempre coo màni inì-ní. ¹² Cuàhandee gá inì-ní ñà-màsà dáca xi òinì-ní, te nacoò-ní fe vàha xi-ní; iin-ni cunsihi inì-ní ñà-seguru cucumi-ní vida ndiaha nicanicuahàn, vàchi sàhà-ñá nìhì-níàmà, ñàyùcàndùá nì cana Dios mii-ní, te ndee ní cachi stná-ní iin palabra vàha ñà-cuàhàn-ní cunchicùn víi-ní ichì-yá; te cuàhà stná nèhivì nì inini na ní cachì-ní ducán. ¹³⁻¹⁴ Ñàyùcàndùá, vichi chináhì mii-ní ñà-chivàha-ní palabra ndiaha nì cachi Dios. Ducán cachí xì-ní, te iníni stná mii-yá, divi mii-yá ana òipoder-xi itiácu nsidanicuú iñàha íá ñuhivì; te iníni stná Jesucristu, divi mii-yá, ana nì cachi vate stná ñà-nduú palabra ndiaha na ní dàtnátuu-tèyá nùu Poncio Pilato. Ñàyùcàndùá, iin-ni chivàha-ní ñà-ndùá nì ndacu nuù-ní nùu-yá. Màsà cùmánchâ anima-ní, te ni-iyuhu palabra mà màsà nándòdò-nî ndè cachi sàà quivì naxicocuñ Stoho-ndà Jesucristu. ¹⁵ Vàchi meru quivì xí-yá icúmí-yâ tùi-ya nùu-ndà quida Yua-nda Dios, (ansivéhé-yâ), vàchi ndiaha gá-yà. Mindalini mii-yá dandacú-yá ñuhivì, cuisì mii-yá cusáhnû-yá nùu nsidaa rey, xì nùu nsidaa gá ana icúmí chuun ñuhivì yohó. ¹⁶ Cuisì mii-yá nduú ana de por sí icúmí xí vida ndiaha nicanicuahàn. Fuerte tnúu nihni ndiaha ndé íá-yà, te mà cù òihì nèhivì cuyatni-ne. Còò ni-iin ana nì xinínùu xì-yá, ni mà nunca sàà-nè cuni-nèyà. Te vichi nicanicuahàn ni queé tnùñuhu xí-yá, te nicanicuahàn ni cúsáhnû fuerte-yà (inicutu), amén.

Nansa xiñuhu cunihnu ini nècuàchì cuìcà

¹⁷ Cáhàn-ní xì nèhivì icúmí xí ñâ-cuicà ñuhiví yohó, te chinaha-nínè ñà-màsà cóó cuadú-nè, ni màsà cáhví-né xì dìhùn xí-némà, vâchi còò seguru xan. Còó. Dios ni cahvi xi-nda, vâchi mii-yá, nicanicuahàn itiácú-yà, te cuisì mii-yá vâha ndisa inì-xi, te sâha-yàndó nsidanicuú ñà-ndùá xiñuhu nùù-ndà sâhà ñà-cundoo-nda contentu ñuhiví yohó. ¹⁸ Cachì-ní xì nècuàchì cuicà mà ñà-ndiá ìcà-né quida-ne obra; dispuestu ni cúndóó-né dasàn-né ñà-ndùá icúmí-nê, te cundehè ndahví-nè ñanìtnaha-ne, dandu obra ndiaha-ma cunduu ñà-cuicà-né. ¹⁹ Te na cáyà cuàhà ñà-jaàn, dandu cunduumà iñàha chindee xi-né dècuèndè stná inga (vida) vâxi xi-nda, te ducán nihì stná-nè cutiacu ndisa-ne vida ndiaha.

²⁰⁻²¹ Yùhù cachí xì-ní Timoteo, cundiaa vâha-ní (palabra ìì) nì ndacu nuù-ní cundiaà-ní. Màsà quíhitnaha-ní xì nèhivì cáhàn ndevâha palabra loco mate cachí-nè chicá ndiaá ñà-ndùá ináhá mii-né. Ináhá-nê, cachí-nè, doco cachí va-ne, vâchi có-ndùá ducán. Dava nèhivì, ducán nì tuxi ini-nè, doco divi sâhámà nì tucù-nè nì quee-ne nùù ichì xiníndísâ víi-nda mii-yá.

Ni cúcúmí cuàhà-ní gracia xi-ya. Sà-lá.

Tutu Ùì Nì Tiaa San Pablo nùù Timoteo

¹ Yùhù nduí Pablo, iin nècuàchì nì nìhì chuun ndiaha nùù Jesucristu, vèchi ducán nì chitnùnì ini Dios sàhí nacua nì chitnùnì stná ini-yà ñà-nìhì-ndà vida ndiaha nùù Jesucristu, vèchi ducán sàni cachi-yà xì-ndà. ² Te vichi cásàhùì xì mii-ní Timoteo, vèchi nahi dèhemaní nduu-ní. Te xícàn tàhvi nùù Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu ñà-nì cuàha-ya mii-ní vihi gracia, te ni cúndéhe ndahví stná-yà mii-ní. Contentu ni coo-ní quida-ya.

Nansa nì cachi Pablo xì Timoteo ñà-nsinúú ini-nè nècuàchì

³ Nacua nìsa quida xì nìsa xinucuachi víi-né nùù Dios, ducán quidá stná yùhù vichi, còò ni-iin falta dandoho-xi sàxìnítùnì. PUES divi nùù mii-yà xícàn tàhvi sàhà-ní: ndui te ñúú naquímání mii-yà sàhà-ní. Nicanicuahàn nsinúú inì mii-ní. ⁴ Mà cù nándodí nansa nì sacu-ní daa. Yáha ga cuní cundehí mii-ní, dandu ndòò vaha ini anímè. ⁵ Yùhù nsinúú stná inì nansa quida-ní ñà-siempre nihnú vaha inì-ní mii-yà, màdiá danani úún-ní nduá. Primeru nitá xi-ní Loida, nìsa xinindisá-né mii-yà, dandu después dihi-ní Eunice, te vichi stná mii-ní, ducán nihnú vaha stná inì-níyà ináhì.

⁶ Ñàyùcànduá, xiñuhu nsinuu inì-ní nansa nì nìhìtàhvi-ní na ní chitandòí ndahí dìnì-ní daa, te vichi cuní nandudì inì-ní quida-ní nacua nduú tàhvi-ní. ⁷ Vèchi ¿indú ñàha quidá Espíritu xi Dios ini anima-ndà? ¿A chicá yúhì-ndà quidá-yá? Còò, ñà-chicá ndufuérté anima-ndà nduá quidá-yá; te sàhà mii-yà chicá cuú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, te chicá nacání sahnú ini-ndà quidá-yá. ⁸ Ñàyùcànduá, màsà cúcáhán nùù-ní càhàn-ní xì nèhivì sàhà Stoho-ndà Señor, ni màsà cúcáhán nùù stná-ní sàhà yùhù ñà-ìé' vehecàa sàhà-yá. Còò. Dispuestu ni coo-ní ndoho stná-ní sàhà razón ndiaha xí-yá, vèchi icúmí-yà chindee-yándó. ⁹ Nì dácácu-ya anima-ndà, te nì cana-yándó ñà-cunchicùn-ndà ichì ñi-yá. Doco màdì sàhà obra vaha ni quida-nda nduámà; còò; cuisì sàhà-ñá ducán nì chitnùnì ini mii-yà, te sàhà-ñá màni gá stná ini-yà. Dècuèndè na táyô ñuhivì, dandu nì chitnùnì ini-yà ñà-cuàha-yándó gracia xi-ya nú sàni tenchicùn-ndà Jesucristu. ¹⁰ Te vichi sàni tui vate gracia mà nì quida-ya, vèchi nì quixi Jesucristu ñuhivì yohó ñà-dácácu-yándó, te sàhà-ñá nì cundee-yá nì càcu-nda, mà sàà-ndà cui ndisa-nda. Còò. Te vichi xítia razón ndiaha xí-yá, te ducán datnúu-yà anima nèhivì ñuhivì nansa nìhì-né vida ndiaha nicanicuahàn ñà-mà nunca cui ndisa-ne.

¹¹ PUES divi razón mà nì nìhì chuun cachitnùhì xì nèhivì, vèchi mii-yà, nì techuún-yà yùhù cùhìn chinahì nèhivì nsidanicuú ñuu. ¹² Te divi sàhà ñà-jaàn ié' ndohí (quidá nèhivì). Doco có-cúcáhán nùù, vèchi ináhì ana xiníndísè; ndahà mii-yà sàni dàyáhi mií, te ináhì iin-ni icúmí-yà cundiaa-yà vida xi dècuèndè quivì nasaì nùù-yá.

¹³ Dàñùhù nì dàcuàhì mii-ní, ñà-jaàn nsinuu vaha inì-ní, te màsà dáma-ñà, vèchi vátùnì chindeá mii-ní, cuisì xiñuhu ñà-iin-ni cunihnu vaha stná inì-ní mii-yà, te cuu stná inì-ní sàhà nsidaa nèhivì, vèchi ducán ndiá ìcà-ndà quida-nda nú nchícùn-ndà Jesucristu.

¹⁴ Sàhà poder xi Espíritu ìi cundiaa vaha-ní palabra ndàcuisì nì nacoì nùù-ní, vèchi iá-yà ini anima-ndà.

¹⁵ Nacua ináhà-ní tucu sàncánì ini nsidaa compañeru-ndà ndoó ladu Asia, có-cùú gá ini-nè sàhí. Iin nècuàchì nduú Figelo, te inga-nèmà nduú Hermógenes. ¹⁶ Doco Onesíforo, còò; có-cúcáhán nùù-né ñà-ìé' vehecàa yohó. Ni cúndéhe ndahví Dios-nè xì stná nèhivì vehe-ne, vèchi cuàhà xichi nì quixi-ne visita, te ndiaha gá nì ndòò vaha inì nì quida-ne. ¹⁷ Vèchi na ní quixi-ne ñuu Roma yohó, cuàhà nì xicanuu-ne nì nanducu-né yùhù, dandu nì ndacùhun-ne yùhù. ¹⁸ Ñàyùcànduá, ni cúndéhe ndahví Stoho-ndà Señor-nè na sàà quivì (nacuàha-nda cuenta nùù-yá). Vèchi mii-ní, ináhà vaha-ní ñà-cuàhà guá ñà-vaha nì quida stná-nè (xì-ndà) na ní sandoo-nda ñuu Éfeso.

2

Xiñuhu cuàhandee ini-ndà cunchicùn vii-ndà Jesucristu

¹ Nahi dèhe mií nduu-ní, te cachí xì-ní ñà-nì nsínúú vaha inì-ní nansa nì quida Jesucristu gracia sàhà-ndà, te nì ndèe anima-ndà ini anima mii-yá. Pues vichi divi sàhà gracia mà ni cúníhnú fuerte inì-ní. ² Cuàhà gá iñàha sàni dàcuàhí mii-ní, te nì inini stná cuàhà gá más nèhivì. Pues vichi xiñuhu nacàxin-ní itnii nècuàchì seguru, te chinaha stná-nínè ñà-ndúú palabra nì dàcuàhí mii-ní, dandu vètuni chinaha stná-nè más gá nèhivì.

³⁻⁴ Quidandee inì-ní sàhà nsidaa vida yáha-ní, nacua quidándéé ini iin soldadu vaha, vachi soldadu xi Jesucristu ndúú stná-ndà. Te cunaha-ní, nsidaa ana ndúú soldadu, nacóo níhni-te nsidaa chuun xi mii-té sàhà-ñá cuní-te cunchicùn vii-té ana dandacú núú-té. ⁵ (Inga ejemplu): nú nduu-nda tècuachi dadavástnâhâ juegu, dandu fuerza icúmí-ndá cunchicùn-ndà ley xi juegu mà, vachi nú cóo, mà nunca quida-nda ganar. ⁶ Daaní, nú nduu-nda nècuàchì xitú, te quidáchúûn vii-nda itu-ndà, dandu primeru mii-nda cunduu nècuàchì níhi xì ñà-ndúá caná viu mà. ⁷ Pues nacani vaha inì-ní sàhà ñà-ndúá cachí xì-ní yohó, te icúmí Dios chindee-yá mii-ní ñà-cundaà vaha inì-ní sàhà nsidaájàn. ⁸ Nsinuu inì-ní sàhà Jesucristu ñà-nì natiacu-yà, te ndúú stná-yà descendencia xi rey David. Divi ñà-jaàn ndúá cachí xì nèhivì na (xicánú) cachítnùhi xì-né razón ndiaha xí-yá. ⁹ Te sàhà-ñá quidé ducán, ñàyùcàndúá ndohí vichi, sà-ínáhá-ní; dècuèndè ndiadí stnáí vehecàa vichi, vachi quidá nèhivì cuenta ñà-ndúí iin tè-tùha quini. Doco palabra xi Dios, cóo, có-ndiádâ, (xítia ìiá). ¹⁰ Ñàyùcàndúá, quidándéé inì sàhà nsidaa ñà-ndúá yáhi, vachi nú ducán, dandu nihítâhvì nècuàchì nì nacàxin Dios sàà-nè càcu ndisa-ne quida Jesucristu, te nicanicuahàn cundoo ndiaha stná-nè nùù-yá (nahi ndohó).

¹¹ Ñà-ndáà ndúú palabra yohó: nú icúmí-ndá cui-ndà sàhà-ñá nchícùn-ndà mii-yá, dandu icúmí stná-ndà natiacu-ndà, te cundoo-nda nùù-yá. ¹² Te nú dandohó nèhivì-ndó (sàhà-yá), dandu quivì sàà-yà cusahnú-yá, cutnahá stná-ndà xì-yá cusahnu-nda. Doco nú ni nácuáa-ndayá, dandu icúmí stná-yà nacuaà-yá ndohó. ¹³ Mate ndohó, có-xiníndísá-ndá, doco mii-yá, iin-ni icúmí-yâ quida vii-yá cumplir. Mà cúí nacuaà-yá (ñà-ndúá sàni cachi-yà), vachi mii-yá ndúú-yá mii-yá.

Nansa xiñuhu quida nèhivì chináhá xì palabra xi Dios

¹⁴ Càhàn-ní xì nècuàchì (chináhá xì nèhivì xí Dios), te dansínúú inì-nínè sàhà palabra yohó. Cachi-ní xì-né ñà-Stoho-ndà Señor ndúú ana ndácùcahan-nda, te sàháyùcàndúá màsà cúndóo-ndá nââ stnahá uun-nda sàhà chuun cuatiluha, vachi nú ducán, mà níhìndèè-ndà ni-iyuhu ñà-vaha, cuisì danácání gá ini-ndà nèhivì iníní má. ¹⁵ Cuàhandee inì-ní (quida vii-ní) sàhà-ñá ndee vaha-ní nùù Dios, màdí cucahan núù-ní (nùù-yá) na iin peón có-quidá víi. Quida vii-ní chuun xi-ní; chinaha vii-nínè palabra ndàcuisì divi nacua íá ndisa palabra mà. ¹⁶ Doco iin palabra chicuèhè, ni loho màsà quihín casu-ní ñà-jaàn. Vachi ¿índù iñàha níhi-ndà nùù palabra mà? Cuisì ñà-chicá más tùcù-ndà inga ichì có-ndúú ichì mii-yá. ¹⁷ Vachi nahi cuèhè xítia nihni iquicúñú-ndà, te saxá-ndó, ducán quidá stná dàñùhù (có-ndiáà mà). Te divi ñà-jaàn ndúá quidá stná dàñùhù chináhá Himeneo xì Fileto. ¹⁸ Vachi sàni tùcù nècuàchì mà iin ichì tnùhù, te cachí-nè (màdiá quivì nùù-xí natiacu-ndà); cóo, ñà-sàni natiacu-ndà ndúá, cachí-nè, te sàhà palabra jaàn sàni dacà-né dìni dava nèhivì, te có-xiníndísâ gá nècuàchì mà. ¹⁹ Doco tucu íá iin obra xi Dios; mà nunca ndañuhá; na iin cimientu fuerte ndúá; te na ian itúú stná iin seña xi-ya ìcà-ñá (ndé cachá): “Ináhá Stoho-ndà Señor índù nèhivì ndúú nèhivì xí-yá”. Te cachí stná palabra mà: “Nsidaa ana ndácùcahan xi quivì Cristu, ni nácóo dahuun-ne ichì malu”.

Ejemplu sàhà traste vehe nècuàchì cuicà

²⁰ Cuàhà traste yuhùnùhú ndoó vehe iin nècuàchì cuicà, te dava traste mà, oro ò plata nì cuyucàn, te cuisì ñà-vii quée inià. Doco dava traste mà, yutnù ò ñuhù nì cuyucàn, ñàyùcàndúá xichúún-ndáñâ ndéni chuun nì cui. ²¹ (Pues ducán íá stná xì mii-nda.) Ñàyùcàndúá, nú ni cúxíó nsidaa ñà-íá quini ini anima-ndà, dandu nahi traste vico-ma

cunduu-nda, vâchi sà-ìá ndoo anima-ndà, te vâtùni quida-nda chuun nùu Stoho-ndà Dios; vâtùni quida-nda nsidanicuú obra vâha.

²² Ñàyùcàndùá, mii-ní, nandòdó dahuun-ní nsidaa ñà-ndùá xího guá tècuachi dava ga, te cuisì ichì ndáà Dios cunchicùn-ní, divi ichì ndé nihnú vâha ini-ndà mii-yá, te cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, vâchi ichì mà ñihì-ndà cundoo màni nsidaa-nda. Divi ducán xiñuhu quida nsidaa ndohó nècuàchì íá ndoo anima-xi, te ndácùcahan-nda Stoho-ndà Señor. ²³ Doco nú ndoó nèhivì ndatnúhú cuàhà gá sàhà chuun cuatiluha có-ndiàà ndisa, dandu màsà quíhvítnahá-ní xì-né, vâchi mà úhì quesaha-nsiá nâ stnahá-nsiá sàhà chuun nahi ñà-jaàn. ²⁴ Doco có-ìá vâha nâá-ndà xì nèhivì, vâchi ana xinúcuáchí nùu Stoho-ndà Señor nduu-nda. Còó, viví xiñuhu càhàn-ndà xì-né, te dacuahá víi-ndané; ni cóó calma-ndà xì-né. ²⁵ Mate càhàn-nè dìquì ley xi-nda, doco viví-ni dansítnùu ini-ndané, vâchi vihini cundehè ndahví Dios-nè, te naxicocuín ini-nè nacuni-nè índu palabra nduú palabra ndàcuisì, ²⁶ dandu ñihì-né nacunihnu vii ini-nè, te càcu-ne nùu ndahà ñà-malu, vâchi quisì mà, nì dacà-sí dìni-né sàhà-ñá dandacú-si nùu-né nacua cudí inì-si.

3

¹ Yùhù cuní cundaà inì-ní nansa icúmí coo quivì xínu tiempu yohó, vâchi tiempu ùhì cundua. ² Cuàhà gá nèhivì tiempu yucán chicá icúmí-nè cuu ini-nè sàhà mii-né, xì sàhà ñihùn stná; chicá ndiáá mii-né cucahan-né, te coo cuadú stná-nè, mà úhì càhàn-nè dìquì Dios. Ni mà ndúlócò gà-nè sàhà ñà-ndùá cachí yuadíhí-nè; mà náquímànì stnahá gá stná-nè; te icúmí-nè cahíchì stná ini-nè nsidaa ñà-nduú chuun ì. ³ Te mà cúhí stnahá gá stná ini-nè. Mà cúcáhán gà-nè nàcundoo vâha-ne; nècuàchì xicánúu uun xì ñà-tnùhù cunduu-ne, ni mà cá-chítnùnì gà ini-nè. Cuàhà gá icúmí-nè ndu-tehii stná-nè, te cahíchì stná ini-nè nsidaa ñà-nduú chuun vâha. ⁴ Mà úhì cahin stnahá-né, te mà cóó ì gá stná ndahà-né; mii-né nduú-né mii-né cucahan-né. Chicá cuu ini-nè sàhà ñà-cudí ini-nè quida-ne, te màdì sàhà Dios. ⁵ Mate quídá-né na ian cahvi-néyà, doco mà cándísâ-né ndudu ì xí-yá. Doco mii-ní, màsà quíhvi tnaha-ní xì nècuàchì quídá ducán. ⁶ Vâchi nacua icúmí quida nèhivì tiempu mà, ducán sàquídá stná dava tiàa vichi, tùha-tè cacanu-tè vehe vehe, te na có-sâha nèhivì cuenta, dandu dacúníndísâ-te nècuàchì ñahà palabra xi-tè, vâchi mà fuerte ini nècuàchì mà sàhà-ñá dandoho guá cuàhà falta xi-ne mii-né; mà úhì quida ndevâha-ne cuàhà iñaha. ⁷ Ñàyùcàndùá, cuàhà ley dacuahá-né, doco ni có-sâà-nè cundaà ini-nè ñà-nduú palabra ndàcuisì. ⁸ Te tiàa (chináhá chicuéhé xì-né) ducán, xíquida-tè nacua nì caquida tètàtnà nani Janes xì Jambres sàhana na ní cunì-te cadì-te nùu Moisés; te divi ducán quídá stná (tètùhù) chináhá vichi, cuní stná-te cadì-te nùu (nèhivì chináhá vii) xì palabra ndàcuisì, vâchi yáha ga ndahví sàxínítnùnì-te, ñàyùcàndùá có-cuní Dios cunindisa-nda palabra chináhà-te. ⁹ Doco cunaha-ní, divi jaàn-ní nùu-xí sàà-te, vâchi claru icúmí nsidaa nèhivì cundaà ini-nè sàhà tèmà ñà-loco-te, divi nacua nì xini stná nèhivì sàhana sàhà tètàtnà yucán. ¹⁰ Doco mii-ní, sàni xini-ní nsidaa ñà-ndùá chináhì nèhivì; ináhá-ní xicánúu sahnúí, te nihnú vâha inì mii-yá. Ináhá stná-ní ñà-ndùá nihnú inì quide vida xi. Te in áhá stná-ní ndee cahnú íni, te cuú ndisa inì sàhà ñanìtnahi; quídá ndéé inì sàhà-né. ¹¹ Te sàni xini stná-ní ñà-cuàhà guá vida nì yàhi nì quida nèhivì, te nì ndoho cuahí, vâchi nì xini-ní nansa nì cuu xí na ní ìe ñuu Antioquía, xì ñuu Iconio, xì ñuu Listra. Ináhá-ní nansa nì quida quini nèhivì xí yucán. Doco (ansivéhé) Stoho-ndà Señor, nì xidahan-yá yùhù nùu nsidaa tnùndoho ma. ¹² (Pues ducán nì ndohi), vâchi nsidaa ana cuní cunchicùn vii ichì Jesucristu, icúmí stná-nè cunì-nè cuàhà vida quida nèhivì.

¹³ Doco nècuàchì malu, xì nècuàchì tnùhù, chicá más icúmí dàcà sàxínítnùnì-nè ñà-dàndàhví stnahá-né. ¹⁴ Doco mii-ní, iin-ni cunihnu vâha inì-ní ñà-ndùá sàni dàcuàhà-ní, te nì xinindisa-ní, vâchi ináhá-ní ana nduú nècuàchì nì chinaha xì-ní, ñà-nduú-né nècuàchì seguru. ¹⁵ Te ináhá stná-ní ñà-dècuèndè tii-ní sàni cundaà ini-ní nansa cachí tutu ì; te cunaha-ní, nú sàni cundaà ndisa ini-ndà nansa cachí tutu mà, te xiníndísâ stná-ndà Jesucristu, vâtùni càcu anima-ndà. ¹⁶ Vâchi nsidaa ñà-ndùá cachí nùu tutu ì, ñà-nì dàtnùu Dios sàxínítnùnì nèhivì nduá. Ñàyùcàndùá, sàhà tutu

mà vátùni chinaha-ndà nèhivì ichì-yá. Vátùni càhàn stná-ndà xì-né nú sàni tùcù-nè inga ichì, dandu chindee-ndané natenchicùn-nè ichì váha, te dacuahá gá-ndané nansa cunduu-ne nèhivì ndàcuisì inì-xi. Pues sàhà nsidaa ñà-jaàn vátùni quida tutu ìi mà chuun ¹⁷ nùu ndohó nèhivì xí Dios, te ducán chindeá cuacatnahá nsidaa ñà-ndùá xiñuhu nùu anima-ndà, mà quídá falta gá ni-iñàha nùu-ndà, te ducán mà úhì quida-nda ndéni chuun vaha nì cui.

4

¹ Vichi indéhe Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu, divi ana icúmí naxicocuñin cusahnú-yá, te nsidandaà-yà sàhà nsidaa nèhivì, nècuàchì itiácú xì nècuàchì nì xihì; pues mii-yá nduú ana indéhe, (te iníní-yá) ñà-chìnáhi mii-ni palabra cuàhìn cachì xì-ní yohó, (Timoteo): ² dacuítia-ní palabra ìi xí-yá; coo tùha-ní (càhàn-ní xì nèhivì) nsidanicuú tiempu, ndéni hora nì cui. Nú iá falta xi-ne, càhàn viè-ní xì-né; dansítñùu inì-nínè sàhà falta xi-nemà, te nacuahandee inì-nínè áma naquida viè-né. Iin-ni quidandee inì-ní sàhà-né, te iin-ni dacuahá-nínè. ³ Vàchi vaxi iin quivì mà cándisá gá nèhivì cunini-ne palabra ndàcuisì. Còó, cuàhàn-nè nanducu-né cuàhà ana chinaha xì-né cuisì ñà-ndùá cudî ini mii-né cunini-ne, vachi ducán nchihò ini-nè quida-ne. ⁴ Cuàhàn-nè quidamaxinì-nè. Mà cúniní gá-nè palabra ndàcuisì xí-yá, puru ñà-ndùú cuentu uun cuàhàn-nè cunini-ne. ⁵ Doco mii-ní, nicanicuahàn nacani sahnú inì-ní. Quidandee inì-ní sàhà nsidaa tnùndoho icúmí-ní cunì-ní; (inicutu) cachitnùhu-ní razón ndiaha xí mii-yá, te daxínu viè-ní nsidaa chuun ìi xí-yá sàni sàha-ya mii-ní. ⁶ Vàchi yùhù, sà-lé ñà-nùhì (nùu Dios). Nahi promesa sàha-nda mii-yá nduí, vachi sàni sàà hora caqui. ⁷ (Doco cunaha-ní, inii vida xi) sàni sàhandee gá inì quide ñà-ndùá sái quide; sàni xinu nùu-xí ñà-ndùá nì sàcùnahí quide, te iin-ni nihnú vaha inì Stoho-ndà Señor. ⁸ Sàháyucàndùá, icúmí-yà dacútâhvi-yá yùhù iin ñà-vàha na sàà quivì ndiaha vaxi xi-nda, vachi iin juez ndàcuisì inì-xi nduú-yá. Doco màdì cuisì yùhù nihitâhvi na sàà quivì mà. Còó, vachi cundiatú stná nsidanicuú ana cudî inì-xi cuninùu xì-yá na quivì naxicocuñin-yà.

Ñà-ndùá nì cachi Pablo na ní xicàn-nè favor nùu Timoteo, te nì ndaquindèè stná-nè xì nècuàchimà

⁹ Sacúndáhvî nùu-ní yàchì quixi-ní yohó. ¹⁰ Vàchi sàni nacoò nihni Demas yùhù, vachi chicá nì cudî ini-nè ñà-ndùá iá ñuhivì yohó, te ñàyucàndùá sàcuàhàn-nè ñuu Tesalónica. Daaní, Crescente, ladu Galacia cuàhàn-nè; te Tito, ndè ladu Dalmacia cuàhàn nècuàchimà. ¹¹ Làcà mindaa Lucas iá xí vichi. Ñàyucàndùá, cachí xì-ní ñà-nacuaca-ní Marcos cutnahá-nsiá quixi, vachi (ináhî), vátùni chindee stná-nè yùhù ñà-quide chuun ìi xí mii-yá. ¹² Daaní, Tíquico, sàni techuín-nè cuàhàn-nè ñuu Éfeso.

¹³ Cunaha-ní, iá iin dòì nì ndòò vehe Carpo ñuu Troas. Diviajàn naquihin-ní, te cunihì-ní quixi na quivì quixi-ní. Te cuní stnáì quixi tutu xi, xì stná libru xi; doco tutu mà nduá chicá xiñuhu (nùí).

¹⁴⁻¹⁵ Cuidadu coo-ní xì herreru nani Alejandro, vachi cuàhà gá dañu nì quida-ne nì càhàn quini-ne dìquí, xì dìquí stná ñà-ndùá nì cachi-nsì. Doco icúmí Stoho-ndà Señor cuàha-yane según ñà-ndùá nì quida-ne.

¹⁶ Cunaha-ní, primeru xichi nì càhìn sàhà mií nùu juez, còò ni-iin tiàa ni chindéé xí. Cahnú gá Dios màsà cútní-yá cuenta sàhà ñà-ndùá nì quida-nemà, vachi nsidaa-né nì nacoò nihni-ne yùhù. ¹⁷ Doco mii-yá, còó; iin stná-yà cutnâhâ-yá xí na ní sàhìn yucán, te nì nacuahandee ini-yà yùhù, vátùni nì daxínui chuun icúmí ñà-càhìn xì nèhivì palabra xi-ya, te cunini nsidanicuú raza nèhivì. Daaní, (na ní nsihi nì càhìn), dandu nì càcui, mate cuàhàn-te dandáñúhú dahuun-tè yùhù nì cùí. ¹⁸ Te cunaha-ní, icúmí Stoho-ndà Señor nacuidahan-yá yùhù nùu nsidaa ñà-ndùá quida nèhivì malu, vachi iin-ni icúmí-yà cundiaa-yà yùhù ndè cachi sàì ñuhivì ìi xí-yá iá ansivi. Ansivéhé cahnú-yá nicanicuahàn, amén.

¹⁹ Casàhú-ní xì Prisca xì Aquila, xì stná Onesíforo xì nèhivì vehe-ne.

²⁰ (Cachitnùhu stnáì xì-ní) ñà-nì ndòò Erasto ñuu Corinto. Te Trófimo, ñuu Mileto nì ndòò-ne, vachi cuhí-nè.

²¹ Yùhù sacúndáhvî nùù-ní ñà-nì quìxí yáchì-ní antes tiempu vixin. Cásàhú Ebulu xì-ní, te cásàhú stná Pudente, xì Lino xì Claudia, xì nsidaa gá nèhivì nduú hermanu.

²² Ni cútnáhâ anima-ní xì Stoho-ndà Jesucristu, te cuàhà gracia xi-ya ni cúcúmí-nî. Sà-ia.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nùu Tito

¹ Yùhù nduí Pablo, iin ana xinúcuáchí nùu Dios. Ñàyùcànduá xicánúí cáhìn xì nèhivì sàhà-ñá vátùni sàà nècuàchì sàni nacàxin-ya cunindisá-néyà. Vàchi ñà-jaàn nduú chuun nì nìhí nùu Jesucristu quide, dandu cundaà ini nèhivì índù-ñá nduú palabra ndàcuisì sàhà nansa cahvi vii-ndàyá, ² xì sàhà stná tñundé ini ndiatu-nda ñà-nìhì-nda vida ndiaha nicanicuahàn, vachì ndè na táyô ñuhiví, sàni quida-ya comprometer nìhítáhvi-nda ducán, te mii-yá, mà nunca dandahví-yàndó. ³ Te vichi sàni dàtúí-ya palabra mà, vachì sàni sàà meru tiempu tùia, te cunitnùhu-ndañá. Ñàyùcànduá, xicánúí cachítnùhi palabra mà nacua nì dandàcú-yá nùí quide, vachì mii-yá, cuní-yà dacácu-ya (nsidaa) nèhivì.

⁴ Pues, vichi tiaí tutu yohó nùu mii-ní, Tito, vachì nahi dèhe ndise nduu-ní, ñà-iin-ni sàni xinindisá stná-ní ichì váha. Ñàyùcànduá, xicàn tàhvi nùu Yua-nda Dios xì Stoho-nda Jesucristu, divi ana nì dàcácu xi-nda, te xíquèn ñà-nì cuàha-ya mii-ní cuàhà gracia xi-ya, te ni cúndéhe ndahví stná-yà mii-ní; contentu ni coo-ní quida-ya.

Ñà-nduú chuun nì ndacu nuù Tito quida-ne ñuu Creta

⁵ Na ní quei ndé iá-ní jaàn ñuu Creta, nì cachì xì-ní ñà-nì ndóo-ní daxínu-ní chuun cumàni vá. Te iin chuun ma nduú ñà-nacàxin-nda nècuàchì cunuù xì nèhivì xí Dios iin iin ñuu. Ñàyùcànduá, nacua nì cachì xì-ní, divi ducán quida-ní. ⁶ Doco cuisì tiàa còò falta-xi ni cécúndúú ana nacàxin ma. Vachì xiñuhu cunduu-ne tiàa iá xì imindaa nècuàchì vehe-xi, te ni cúndúú stná-nè iin ana iníni víi dèhe-xi, vachì nú cachì nèhivì escandaloso dèhe-ne, te ò có-íá sahnú inià, dandu màsà quéé nècuàchì mà nombradu. ⁷ Vachì iin tiàa inùu xì nèhivì cahvi xi Dios, icúmí-nè cunduu-ne iin nècuàchì còò falta-xi, vachì divi mii-yá nduú ana xinúcuáchí-nè nùu-xí. Ñàyùcànduá, màsà cúndúú-né nècuàchì cuadú, ò iin nècuàchì xídà yàchì inì-xi; còó. Ni màsà cúndúú stná-nè ana tùha coho, ò iin nècuàchì cáhàn tèhì. Ni màsà cúndúú stná-nè iin ana cuú inì-xi sàhà dihùn. ⁸ Te xiñuhu cunduu stná-nè iin tiàa cudí inì-xi dayáha visita vehe-xi; iin nèhivì cudí inì-xi sàhà nsidanicuú chuun vaha ni cúndúú-né. Doco màsà cúndúú-né nècuàchì quidá nansa ni nì cui xi mii-xí; còó. Nècuàchì sahnú inì-xi ni cúndúú-né, nècuàchì ì ndisa inì-xi, vachì nsidaa nècuàchì inùu mà, xiñuhu cunduu-ne nècuàchì ndàcuisì inì-xi. ⁹ Iin-ni xiñuhu cunchicùn vii-né palabra ndàcuisì xí-yá nacua nì dàcuàhá nèhivì-né, dandu vátùni nacua handee stnahá ini-nè, te nìhì stná-nè naxiconihí víi-né nùu nècuàchì xítñuhu, vachì divi dàñùhù ndàcuisì nduá nì dàcuàhá-né.

¹⁰ Vachì cunaha-ní, ndoó cuàhà nèhivì chináhá ndevàha iin palabra loco, te dandahví uun-ne nèhivì. Nècuàchì chicá quidá ducán xínduu nècuàchì raza Judea. ¹¹ Ñàyùcànduá, xiñuhu cadì xì nùu-né. Vachì dava xaan sàni dacà-né ònì nsidanicuú nèhivì ndoó iin vehe. Te dècuèndè quíyàhvi stná-nè na chináhá-nè palabra chicuéhè mà; ñàyùcànduá, dihùn chicuéhè nduú stná ñà-nduá nìhì-né mà.

Ñà-nduá nì sanduu modo xi nèhivì ñuu Creta sàhana

¹²⁻¹³ Ñà-ndáà nduá nì cachi iin tiàa ñuu jaàn na ní cáhàn-te sàhù xì nècuàchì ñuu-te. Te dohó nì cachì-te: “Ndohó nècuàchì ñuu Creta yohó, de por sí tñuhu-nda; nahi quisì dána nduú stná-nda, vachì ndadi sástñuhù-nda, te dusan gá stná-nda”, nì cachì-te. Ñàyùcànduá, icúmí-ní chinaha víi-ní nècuàchì ndoó jaàn sàhà-ñá cunihnu vii ndisa ini-nè nsidaa ñà-nduá xiñuhu cunindisá-né. ¹⁴ Màsà quíhín casu gà-nè ñà-nduú cuentu uun nacání tè-raza Judea xì-né; ni màsà cúníni gá stná-nè ñà-nduá dandacú ni-iin nèhivì sàni tucù ichì ndàcuisì.

¹⁵ Nú iá ndoo ndisa anima-nda, dandu ndiaha gá iá nsidaa ñà-íá ñuhiví nùu-nda. Doco nèhivì nihnú sìquini inì-xi, te có-xiníndisâ-né, còò ni-íñàha nduú ñà-vii nùu-né, vachì dècuèndè stná sàxínítnùnì-nè có-íá vii gá. Ni có-cùcáhàn gâ nùu-né ñà-quini guá nihnú ini-nè. ¹⁶ Vachì ndahví gà modo xi-ne, mà túha-ne cunini-ne, ñàyùcànduá mà

cúí quida-ne ni-iin chuun viì. Mate cachí-nè ináhá-nê Dios, doco còó, vâchi sâhà modo quidá-né, ñà-jaàn cundáà ini-ndà sàni nacuaà-néyà.

2

¹ Doco mii-ní, cuisì ñà-íá viì ni cúndúú ñà-ndúá chinahà-ní nêhivì.

² Nècuàchì tiàa sahnú, màsà cóhó-né, te xíni-ne. Xiñuhu nacani sahnú stná ini-nè, te quida viì-né sâhà ñà-nì-còó tñũñuhu xí nêhivì nùu-né. Fuerte ni cúníndisâ stná-nè mii-yá. Te ni cuú stná ini-nè sâhà ñanìtnaha-ne nacua ndiá ìcà-né. Te iin-ni ni coó calma stná-nè.

³⁻⁴ Daaní, stná nècuàchì ñahà sahnú, divi ducán ni quidá stná-nè. Ni cacánúú víi-né nacua xiñuhu quida nsidaa ndohó nêhivì xí mii-yá. Màsà cuítnùhu-ne ñanìtnaha-ne, te màsà tñí stná viciu-nè. Cuisì ichì váha ni cuáha-ne nècuàchì ñahà chicá cuachi sâhà-ñá ducán cutùha stná nècùachimà nansa cuu ndisa stná ini-nè sâhà ì-né xí sâhà dèhe-ne.

⁵ Te ni cútùha stná-nè nacani sahnú ini-nè, te cunihnu ì stná ini-nè. Ni cúnìhi stná ini-nè chuun vehe-ne, te ni cúnìhnú mánì stná ini-nè. Daaní, icúmí stná-nè cunini viì-né ì-né sâhà-ñá màsà sâà-nè dandánúhú-nè tñũñuhu xí palabra xí Dios.

⁶ Daaní, nècuàchì tiàa chicá cuachi, cachì-ní xì-né ñà-nì cúndóó sahnú-né. ⁷ Te mii-ní tu, cuisì ichì váha ni cúnchicùn-ní sâhà-ñá màsà tucù nècuàchì dava ga. Te na chináhà-nínè, càhàn ndàà-ní xì-né, càhàn tñũñuhu-ní. ⁸ Cuisì ñà-íá viì ni càhàn-ní xì-né sâhà-ñá màsà níhi ni-iin nêhivì cachì-nè íá falta xi-ní, vâchi nú ni càhàn viì-ndà, dandu cucahan nùu nècuàchì xiní ùhì xì-ndà ñà-có-níhi-né nansa daquéé cuàchi-ne dìquì-ndà.

⁹ Cachì-ní xí peón ndoó saín nùu lamú-xi ñà-nì cúníní-né ñà-ndúá cachì nècuàchimà. Icúmí-nê quida-ne cumplir ñà-ndúá dandacú lamú xi-ne; màsà náná táchi-né xí nècuàchimà. ¹⁰ Ni màsà cuídá cuíhná stná-nè ñà-ndúú biene xi nècuàchimà; còó; nècuàchì ndàcuisì inì-xi ni cúndúú-né sâhà-ñá ducán ni cundáà ini nêhivì ñà-ndiaha guá íá ley xi mii-yá ana dacácu xi-nda. ¹¹ Vâchi vichi sàni sàa tiempu ni xinimànì Dios nêhivì ñuhivì; sà-íá nansa càcu anima nsidaa-né. ¹² Te divi sâhà ñà-yúcán cundáà ini-ndà xiñuhu nacoo dahuun-nda ichì malu; màsà xího gá-ndà ñà-ndúá xího guá nêhivì dava ga ndoó ñuhivì yohó. Còó, vâchi sâhà gracia xi-ya sàni cundaà ini-ndà nansa xiñuhu quida-nda na ndoo-va-nda ñuhivì yohó, ñà-cundoo sahnú-nda, te cunihnu ndàcuisì ini-ndà nacua cuní Dios quida-nda. ¹³ Te ndiatú stná-nda sàa quivì ndiaha nduú tñundé ini xi-nda, divi quivì nanchiì ndiaha (ansivi), te cuninùu-ndà naxícócuñ Jesucristu, divi ana nì dácácu xi-nda. Te mii-yá, nahnú gá obra xi-ya, vâchi Dios nduú-yá. ¹⁴ Te nì sâha-ya vida xi-ya nì dãnàà-yá sâhà-ndà sâhà-ñá càcu-nda nùu ichì malu, te ndoo stná anima-nda, dandu sâà-nda cunduu ndisa-nda nêhivì xí-yá, te cudì ini-ndà quida stná-nda cuàhà ñà-vâha.

¹⁵ Cunaha-ní, ñà-jaàn nduá icúmí-ní cachì-ní xí nêhivì yucán. Càhàn-ní xì-né sâhà-ñá quida-neà cumplir. Te nú íá falta xi-ne, dandu càhàn stná-ní xì-né, vâchi icúmí-ní derechu. Màdí cahíchì ini ni-iin nêhivì mii-ní.

3

Nansa xiñuhu quida-nda na ndoo-nda ñuhivì yohó

¹ Dansínúú inì-ní (nêhivì xí-ní) ñà-ìcúmí coo tñũñuhu xi-nda nùu nêhivì xí gobiernu xí nùu nsidaa stná tè-níhí chuun. Ni cúníní-ndá ñà-ndúá cachì-te, te ni coó stná voluntad xi-nda chindee-nda nsidanicuú chuun vâha. ² Te màsà càhàn quini-nda dìquì ni-iin nêhivì. Ni cúndóó mánì nsidaa-nda. Màsà nâá stnaha-nda. Còó. Ni càhàn tñũñuhu-nda xi nsidaa nêhivì.

³ Vâchi ndohó stná, nahi quisì nì sandoo-nda ñuhivì antes. Cónisá íníní-ndá Dios. Iin ichì tñuhù nduá nì sanchicùn-nda. Nsidanuu clase viciu nì tñii xi-nda, te cuàhà diversión chicuèhè nìsa nanducu-nda. De por sí, mà váha-nda dihna, vâchi nìsa cumbidia stnahá ini-ndà, te nìsa cahíchì stnahá stná ini-ndà. Cuàhà gá nìsa xini ùhì stnaha-nda sâhà-nda. ⁴ Doco nì sàa iin quivì nì xinitnùhu-nda sâhà Dios, ñà-vàtùni dacácu-yàndó, ñàyùcàndúá nì cundaà ini-ndà, vâha ga ini-yà, te mánì gá stná ini-yà. ⁵ Dandu nì dácácu-ya anima-nda, doco màdì sâhà ñà-nì ía obra vâha ni quidá ndohó. Còó. Cuisì sâhà ñà-nì indehè ndahví-yàndó, ñàyùcàndúá nì càcu-nda, vâchi nì nsidandoo-ya cuàchi

íá nùù anima-ndà ñà-nì nacacu saa-nda (ñuhiví ìì xí-yá), te nì ndusaa stná anima-ndà nì quida Espíritu ìì xí-yá. ⁶ Vàchi ñà-nì dàcácu Jesucristu ndohó, ñàyùcàndùá cuàhà gá nì dàquixí stná Yua-nda Dios Espíritu xi-ya anima-ndà. ⁷ Ñàyùcàndùá, sàhà gracia xi-ya sàni ndee vaha-nda nùù-yá, te sà-íá ndisa tnùndé ini xi-nda ñà-nìhìtáhvì-ndà vida ndiaha nicanicuahàn.

⁸ Nsidaa ñà-sàni cachì xì-ní yohó, vètùni cahvi-ní xán. Doco xiñuhu stná càn fuertè-ní palabra yohó xì dava ga nèhivì cahvi stná xì-yá, áma cúnsìhi ini-nè quida-ne nsidanicuú chuun viì. Vàchi palabra ndiaha nduá, te nú ni quida-ndañá, dandísá, cuàhà gá ñà-ndiaha nìhì-ndà.

⁹ Doco nú xiní-ndà náâ stnahá nèhivì sàhà iin chuun có-ndùú ñà-ndiáá ndisa, dandu màsà quíhvì-ní sàhámà. Ni màsà ndúlócò stná-ní sàhà cuentu uun sàhà xì-ndà. Stná ley sánaha, màsà náâ-nî xì nèhivì sàhámà, vachi còò ni-iñàha tavà-ndà quida-nda ducán.

¹⁰ Nú íá iin nècuàchì grupu xi-nsia tùha cahnde dava xi-nsiá, dandu càn-ní xì-né iin ò úì xichi. Te nú có-quihín casu-nè, dandu nacoò dahuun-nsianè. ¹¹ Vachi ináhá-ndá sàni tucù-nè inga ichì. Íá ndisa cuàchi-ne, te mismo cuàchi-ne icúmí dayúhí xì-né.

Nansa niñnú ini Pablo quida-ne quivì nùù-xí

¹² Yùhù niñnú inì techuín Artemas ò Tíquico sàà-nè ndé íá-ní. Te nú sàni sàà-nè jaàn, dandu quida-ní lucha quixi-ní ñuu Nicópolis, vachi divi ñuu mà niñnú inì coi inii tiempu vixin. ¹³ Te na sàà stná Apolos xì abogadu nani Zenas ndé íá-nî, dandu cunsìhi inì-ní chindee-ní nècuàchìmà. Quida-ní arreglar nansa cùhùn-nè chicá nùù-xí, te màsà cúmàni ni-iñàha nùù-né cùhùn-nè.

¹⁴ Cunaha-ní, nsidaa nèhivì xì-ndà, xiñuhu cutùha-ne quidachuún-né iin chuun vaha sàhà-ñá màsà cúndóó uun-ne ñuhivì, vachi nú ducán ni quida-nda, dandu vètùni chindee stná-ndà quivì íá necesidad nùù iin ñanìtnaha-nda.

¹⁵ Nsidaa nècuàchì ndoó yohó, cásàhú-nè xì-ní. Te mii-ní, casàhú stná-ní xì nsidaa nècuàchì cuú inì-xi sàhà-nsí ñà-iin-ni xiníndísâ stná-nsì mii-yá. Ní cúcúmí cuàhà nsidaa-nsiá gracia xi-ya. Sà-íá.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nùu Filemón

¹ Yùhù nduí Pablo. Te vichi ndiadí vehecà sàhà-ñá nchícùn Jesucristu. Te ñani-ndà Timoteo, yohó íá stná-nè xí. Te cásàhú-nsì xì mii-ní Filemón, vèchi iin-ni quidá stná-ní chuun xi Jesús (nahi nsiùhù). Te màni cuàhà-ní nùu-nsí. ² Te cásàhú stná-nsì xì doña Apia, vèchi màni stná-nè nùu-nsí na iin cùha-nda. Daaní, cásàhú stná-nsì xì Arquipo, vèchi iin-ni nchícùn stná-te capitán ndiaha xí-nda. Stná nsidaa ana natácá cahví xi Dios vehe-nsia, cásàhú stná-nsì xì-né. ³ (Pues vichi xícàn tàhvì-nsí nùu) Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu ñà-nì cùnì màni-yá nsidaa-nsiá, te contentu ni cùndóo-nsiá quida-ya.

Ñà-nduá nì xicàn Pablo nùu Filemón

⁴ Yùhù naquímání mii-yá sàhà mii-ní na cada xícàn tàhvì nùu-yá sàhà-ní, ⁵ vèchi sàni xinitnùhi ñà-cuàhà guá cuú inì-ní sàhà nsidaa nèhivì xì Dios, te xiníndísà vaha stná-ní Stoho-ndà Jesús. ⁶ Ñàyùcànduá, xícàn tàhvì nùu Dios ñà-nì sàa-ní mànihì inì-ní ñà-cuàhà guá ñà-vaha ndiaha sàni nihitáhvi-ndà nùu Jesucristu, vèchi nú ducán cundaà vaha ini-ndà, dandu vètùni quida stná-ndà cuàhà obra, te ñà-jaàn nduá ndiá icà-ndà quida-nda nú sàni xinidisa-nda mii-yá. ⁷ Cunaha-ní, cuàhà gá cudí inì ñà-cùu guá inì-ní sàhà nèhivì xì Dios. Ndiaha gá sàni ndòo inì vichi, vèchi tùha-ní nacuahandee inì-ní nèhivì xí-yá. ⁸ Ñàyùcànduá, sàhà-ñá nchícùn stná-ní Cristu, mà úhì dandacuí nùu-ní quida-ní favor sàhà iin chuun cuú ofrecer. ⁹ Doco còo, mà quidé ducán; chicá vaha cuacundahví nùu-ní, vèchi ináhí cuàhà gá cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà. Te cuní nsinuu stná inì-ní ñà-nduí iin nècuàchì chicá sàni sahnú cuahà, te ndiadí stnái ñà-ìé ladu xi Jesucristu. ¹⁰ Ñàyùcànduá sacúndáhvì nùu-ní ñà-nacuaca-ní Onésimo, vèchi na iin dèhi nduú-né. Ndiadí vahi yohó, doco sàhà yùhù sàni nihì stná-nè nì xinindisá-né mii-yá. ¹¹ Cunaha-ní, mate antes cónì quidá víi-né na ní sa-ìa-ne nùu-ní, doco vichi vètùni quida vii-né chuun vaha nùu-ní, xì stná nùu yùhù. ¹² Te vichi cuàhìn techuín-nè nasaa-nè ndé íá-ní. Ñàyùcànduá, quidamanì-ní nacuaa-nínè, vèchi màni cuàhà-né nùu. ¹³ Cachì-ní, vèchi nisa nihnu inì ndòo-ne xí yohó ñà-coo-ne cuenta xi mii-ní, te cunucuachi-né nùu na ié vehecà yohó sàhà-ñá chicá cuitià razón ndiaha xí-yá. ¹⁴ Doco còo, chicá vaha màsà ndòo-ne yohó nú tãháha ga cachi mii-ní, vèchi có-cùnì cundua fuerza quida-ní favor mà. Còo, ñà-nduá cudí ini mii-ní ni cùnduá, cuní. ¹⁵ Mate iin ùi quivì nì quee-ne nùu-ní, doco quida-ní cuenta na ian ducán (nì quida Dios) sàhà ñà-vètùni nàcòo tu-ne xì-ní nicanicuahàn. ¹⁶ Doco vichi, mà cùndúu gá-nè peón nì xiin-ní, còo. Nahì ñani-ní cunduu-ne, te chicá ndiáá iin ñani-ndà nùu iin peón. Màni cuàhà-né nùu, doco chicá más icúmí-nè coo manì-né nùu mii-ní, vèchi cuàhàn-nè coo-ne xì-ní vehe-ní, cutnahá stná-nè xì-ní cahví-nsiá Stoho-ndà Señor.

¹⁷ Ñàyùcànduá, nú nihnú stná inì-ní ñà-iin-ni xínduu-nda compañeru (nùu Dios), dandu quida stná-ní xì nècuàchì jaàn na ian quidà-ní xì yùhù. ¹⁸ Te nú íá iin cuàchì nì quida-ne nùu-ní, ò nú íá ñà-nduá iníhíca-nè, dandu nùu yùhù quida-ñà cobrar. ¹⁹ Yùhù nduí Pablo, te icúmí danái-ñà. Cunaha-ní, ndahà yùhù tiaí palabra yohó. Doco sà-ináhá-ní, cuàhà gá iníhíca stnâ mii-ní nùu yùhù, te có-xiñùhù dansínúu inì mii-ní ñà-sàhà yùhù nì nanihitàhvì-ní vida xi-ní. ²⁰ Ñánì, sacúndáhvì nùu-ní, quidamanì-ní xì ñà-jaàn, vèchi iin-ni nchícùn-ndà Stoho-ndà Señor. Quida-ní favor sàhà-ñá ni cói contentu, vèchi (ináhá-ní) iin-ni xiníndísá-ndà mii-yá.

²¹ Pues yùhù, cundéé inì mii-ní ñà-cunini-ní yùhù; te ináhí icúmí-ní quida-ní ñà-nduá cachí; ndè más gá icúmí-ní quida-ní, ñàyùcànduá, tiaí carta yohó nùu-ní.

²² Daaní, cuní stnái ni cóo tùha iin vehe tii ñà-coi ndé íá-ní, vèchi icúmí esperanza ñà-chindee Dios yùhù, vèchi divi ñà-jaàn nduá xícàn tàhvì-nsiá nùu-yá sàhì. Ñàyùcànduá, nihnú inì sài ndé ndoó-nsiá.

²³ Yohó íá stná Epafra, ndiadí stná-nè sàhà-ñá nhícùn-nè Jesucristu. Te cásàhú stná-nè xì mii-ní, ²⁴ te cásàhú gà stná dava ga compañerùì xì-ní, divi Marcos, xì Aristarco, xì Demas, xì Lucas; vàchi xínduu stná-ne ana chindéé xî sàhà chuun (xi Dios). ²⁵ Pues vichi ni níhítáhvì cuáhà-nsiá gracia xi Stoho-ndà Jesucristu ini anima-nsià. Sà-íá.

Tutu Nì Tiaa Iin Nèhivì xí Dios nùù Nècuàchì Hebreu

Nì quixi Dèhemanì Dios, nì cachitnùhu-ya xì nèhivì ñuhivì ñà-ndúú palabra xi Yua-yá

¹ Sàhaha na cuní Dios càhàn-yà xì xì-ndà, nisa techuún-yá iin nèhivì ñà-cachitnùhu-ne xì nècuàchì mà palabra xi-ya. Cuàhà gá xichi nì quida-ya ducán, te cuàhà gá ejemplu nisa xichuún-yá na ní cachitnùhu-ya palabra mà. ² Doco quivì vichi na cuàhàn xinu tiempu, Dèhemanì-yá nduú ana nì techuún-yá càhàn xì-ndà. Vàchi sàhà ndahà fuerte Dèhemanì-yá nì quidavàha-ya nsidanicuú ñuhivì íá, te nì chitnùnì stná ini-yà ñà-divi Yà-mà cunduu ana nihitáhvi dandacú sàhà nsidaámà.

³ Cunaha-nsiá, nacua ndiaha gá mii-yá, ducán ndiaha stná Dèhemanì-yá, na ian nduà-yá nduú Yà-mà, vàchi iin-ni nacua íá-yà, divi ducán íá stná Yà-mà. Te Yà-mà, sàha-ñá fuerte dandacú ndiaha-yá, ñàyùcàndùá quidáchúùn víi nsidanicuú ñà-íá ñuhivì. Te na ní nsihi nì nsidandoo-ya cuàchi-nda, dandu mànuhù-yá ansivi, te nì sàcòo-ya ladu cuàhá Yuandiáhà-yà.

⁴ Ñàyùcàndùá, chicá más ndiaá-yà nùù nsidaa ángel, vàchi nì chitnùnì ini Yuamánì-yá ñà-cachi-ndà xì Jesús Dèhemanì-yá, te ñà-yòhó nduú ñà-chicá ndiaá nùù nsidaa ñà-ndúá cachí-ndà xì iin ángel. ⁵ Vàchi còò ni-iin ángel nì nihitáhvi cachi Dios xì-né dohó:

Dèhemanì nduu-ní: vichi sà-ìtiácù-ní nì quide.

(Còò, có-càchí-yà ducán xì ni-iin ángel.)

Daaní, inga xichi dohó nì cachi stná-yà (sàhà Jesús):

Na quidá iin yua, ducán icúmí quide xì mii-yá; te mii-yá, na iin dèhi cunduu stná-yà nùù. (Nì cónì cachí Dios ducán xì ni-iin ángel.)

⁶ Daaní, nì chitnùnì stná ini-yà quesaa Dèhemanì-yá ñuhivì yohó, te quivì nì cuu ducán, dandu nì cachi-yà (xì nsidaa ángel xi-ya):

Nsidaa nsiohó ana nduú ángel xi, icúmí-ndá cahvi-ndá Dèhemanì yohó.

⁷ Doco na ní càhàn-yà sàhà ángel mà, dohó nì cachi-yà:

Nì quidavàha-ya ángel xi-ya (ñà-cacanuú yàchì-nè) nahi tàchì; vàchi nahi mozo xinúcuáchí nùù-yà nduú-né (sàha-ne castigu xi-ya) nahi ñuhu xixìn.

⁸ Doco na ní càhàn-yà sàhà Dèhemanì-yá, dohó nì cachi-yà:

Dios nduu-ní, te nicanicuahàn icúmí-nî cusahnu-ní; te micuísì modo vìi icúmí-nî dandacu-ní nùù nèhivì. ⁹ Cuú ndisa inì-ní sàhà nsidaa ñà-íá vìi, doco có-cùú dahuun inì-ní ni-iyuhu sàhà cuàchi. Ñàyùcàndùá, nùù mii-yá ana cahvi-ní sàni nihitáhvi-ní ñà-cudiì cuàhà inì-ní; cunaha-ní, chicá icúmí-nî cudiì inì-ní nùù nsidaa gá ana cutnàhà xí-nî.

¹⁰ Daaní, (inga xaan nacánì nansa nì cachi stná nèhivì na càhàn-nè xì-yá):

Stoho-nsì Señor, sàhaha nì quidavàha-ní ñuhivì. Ndahà mii-ní nì cuàhà stná nsidaa sìtnúú itándiaa ansivi. ¹¹ Te mate nsidaájàn icúmíâ nsiha, doco mii-ní, còò; nicanicuahàn icúmí-nî coo-ní. Nsidaa ñà-íá ñuhivì, icúmíâ ndutuhá, na ian sìcoto. ¹² Te na ian nacáhnù vìi nèhivì iin dùhnù-né, ducán icúmí-nî quida-ní xì ansivi, vàchi icúmíâ nadàma, na ian nadama-nda ñà-ndìxì-ndà. Doco mii-ní, còò. Iin-ní icúmí-nî coo-ní; mà nunca sàà quivì ndañuhu-ní, nì cachi-nè.

¹³ Doco Dios, cónì càchí-yà xì ni-iin ángel palabra yohó; (cuisì mii Dèhemanì-yá nì cachi xì-yà dohó):

Yohó coo-ní ladu cuahí ndè cachi sàà cundeí nùù nsidaa ana xiní ùhì xì-ní; dandu cusahnú fuerte-ní nùù-né, nì cachi-yà.

¹⁴ Vàchi ángel, ináhà-ndá ñà-cuisì espíritu vìi xinúcuáchí nùù Dios nduú-né; ndacú-ní nùù-né ñà-cacanuú-ne cunucuachi-né nùù-yà, te chindee-né nsidaa ndohó nèhivì icúmí càcu anima-xi.

2

Màsà nunca nandòdó-nda gracia xi-ya ñà-cùnì-yà dacácu-ya anima-ndà

¹ Sàhà nsidaájàn, cuàhà gá xiñuhu cunihnu vaha ini-ndà razón ndiaha sàni xinitnùhu-nda, còtó cueé-ni cueé-ni tucù-ndà inga ichi. ² Vàchi ley sànaaha, mate cuisì àngel nduú ana nì cachitnùhu xi-nda sàhà-ñá, doco fuerte nì sandiaa stná, te nècuàchì cóni ndúlócò sàhà-ñá, iin castigu cahnú nì nìhì-né nacua ndiá ìcà cuu xi nsidaa nèhivì có-ìní. ³ Ñàyùcàndùá, ndohó nècuàchì (tiempu vichi), ¿nansa cui càcu stná-ndà nú màsà quíhín casu-ndà sàhà palabra ndiaha cachí nansa càcu-nda? Vàchi divi Stoho-ndà Señor nduú ana primeru nì cachitnùhu palabra mà, dandu después nì xinitnùhu stná ndohó nì quida nèhivì nì inini nì càhàn mii-yá. ⁴ Te nì chindee stná Yua-nda Dios sàhà-ñá cundaà ini-ndà divi ñà-ndáa nduámà, vachi nì quida-ya nsidanuu clase milagru ndiaha, te nì sàhatahvì stná-yàndó Espíritu ìì xí-yá; (te vichi) cuàhà gá ñà-ndiaha ìì quidá Espíritu ìì sàhà-ndà según nansa cuní Yua-nda Dios.

Nansa nì nanduu Jesús nahi nèhivì, te ducán nì nìhì-yá nansa dacácu-yàndó

⁵ Cunaha-nsiá, sàni cachì xì-nsiá sàhà inga ñuhivì vaxi xi-nda. Doco màdì àngel cunduu ana cusahnú nùá, vachi cóni chitnùnì ini Dios ducán. ⁶ Nùu tutu ìì iá ndé nì càhàn iin nèhivì (xì-yá), te dohó nì cachi-nè:

Nèhivì ñuhivì, có-ndiáa guâ-nè, doco nihnú inì-nínè. Còò necesidad icúmí-nî ñà-nsinuu inì-ní nèhivì ñuhivì, doco divi nduá quida-ní. ⁷ Te sàni chitnùnì stná inì-ní ñà-sàhà sacu quivì mà-sàa nèhivì ñuhivì ndudava-ne xì àngel xi-ní. Te nì nìhitàhvì stná-nè cuàhà gá tñùñuhu ndiaha nì quida-ní. Te nì chitnùnì stná inì-ní ñà-cusahnú-né nùu nsidaa ñà-ndùá nì quidavàha-ní. ⁸ Nsidanicuú iñàha, vátuni dandacú-né nùá nì quida-ní. Ducán cachá`.

Pues nú ducán sàni nìhitàhvì nèhivì quida-ne, dandu nsidanicuú iñàha, mà cúí ndòo uan iladu, fuerza icúmí-nè dandacú-né nùu nsidanicuú iñàha. Doco quivì vichi náhà xicà, tàñàha ga sàa quivì dandacú ndisa-ne nùu nsidaa ñà-jaàn. ⁹ Doco Jesús, ndisa, sàni cundaà vaha ini-ndà sàhà mii-yá, cuàhà gá tñùñuhu ndiaha sàni nanihì-yá. Vachi sacù-ni quivì cóni ndúdává-yá xì àngel, doco sàhà gracia xi Dios nì ndoho-ya, te nì xihì-yà sàhà nsidaa-nda, te sàháyùcàndùá nì nanihì nsihì-yá tñùñuhu ndiaha xí-yá.

¹⁰ Dios nduú ana nì quidavàha xi nsidanicuú ñà-íá. Te sàhà ñà-nì còò más tñùñuhu xí-yá, ñàyùcàndùá nì sàcòò nsidaámà. Doco cuní stná-yà cundoo cuahà dèhe-ya gloria xi-ya. Ñàyùcàndùá, nì chitnùnì ini-yà ñà-ndoho Jesús, vachi ducán nduá xiñuhu cuu xi-yá sàhà-ñá nì cuácátnáhâ nsidaa ñà-ndùá icúmí cuu xi-yá. Ñàyùcàndùá, sàhà-ñá nì ndoho-ya ducán, ñà-jaàn nì nìhì-yá salvación xi-nda. ¹¹ Te cunaha-nsiá, mate divi-ya nduú ana ndiaha dandúhî xì anima-ndà, doco iin-ni Yuamánì-yá icúmí-yá nahi ndohó. Sàháyùcàndùá có-cùcáhán nùu-yá cachi-yà xì-ndà ñà-ndùu-ndà nahi tnaha-ya. ¹² Vachi (nùu tutu ìì) dohó cachí-yá (xì Yuamánì-yá):

Na natácá tnahi, dandu icúmî nacani xì-né (ñà-ndiaha guá) iá-nî, te coto stnâi alabanza nùu-ní, cachí-yá.

¹³ Daaní, inga xaan cachí stná:

Yùhù icúmî cahvi xì mii-yá.

Te inga xaan cachí stná:

Cundehè-nsiá, yohó iá stnâi xì nèhivì nì chitnùnì ini Dios cunduu (nahi) dèhi.

¹⁴ Pues sàhà-ñá nduu-nda dèhe-ya, te iá iquicúñú-ndà, ñàyùcàndùá stná mii-yá, nì nìhì stná-yà iin iquicúñú (nahi ndohó), te ducán nì nìhì-yá nansa cui-yà. Ñàyùcàndùá, sàhà-ñá nì xihì-yà, vátuni nì cundee-yá nùu ñà-malu, vachi quisì jaàn nisa dandacú sàhà-ñá cui nèhivì ñuhivì. ¹⁵ Te nèhivì, yúhì sàstnùhù-né cui-nè, ñàyùcàndùá, mà úhì dandacú-si nùu-né inii vida xi-ne. Doco vichi (sàhà-ñá nì cundee-yá nùu-sí), vátuni cuidahan-yàndô nùu ndahà-sí. ¹⁶ Vachi màdì àngel nì cùhì ini-yà na ní quixi-ya ñuhivì yohó; còó. Divi ndohó nècuàchì descendencia xi Abraham nì quixi-ya nì chindee-yá. ¹⁷ Ñàyùcàndùá nì xiñuhu nanduu-ya iin tiàa; meru nacua ndáa nèhivì ñuhivì yohó, ducán nì nanduu-ya, na iin tnaha-ne. Te sàhà ñà-jaàn vátuni nì sàcunduu stná-yà nahi dùtù xi-nda nùu Dios, vátuni cahvi-nda xi-yá ñà-cundehè ndàhvì-yàndó. Te sàhà stná

nì nanduu-ya iin tiàa, vètùni nì dànàa-yá sàhà cuàchi-nda, te ducán mà níhì gá-ndà castigu sàhà cuàchi-nda. ¹⁸ Te sàhà-ñá nì yàha stná-yà cuàhà vida na ní ndoho guá-yà, ñàyùcàndùá vètùni chindee stná-yàndó na quívi yáha stná-ndà tnùndoho.

3

Chicá ndiaá Jesús nùu Moisés mate ndahà nècuàchìmà nì quixi ley sàhana

¹ Cunaha-nsiá, iin-ni xínduu-nda nèhivì ìì xí Dios, te iin-ni sàni cana stná-yàndó ñà-sàa-ndà gloria xi-ya, ñáni. Ñàyùcàndùá, sàhà nsidaájàn nicanicuahàn xiñuhu cunihnu vaha ini-ndà Jesús, vàchi mii-yá nduú ana cahvi-nda, te divi stná-yà nduú ana nì techuún Dios ñà-quixi nùu-ndà, te nì sàcùnduu-ya dùtù xi-nda. ² Te na ní techuún Dios-yà quixi-ya, dandu nì quida ndisa-ya cumplir nsidaa ñà-ndùá nì sàcùnaha-yá, nacua nì quida stná Moisés sàhana na ní sandiaa-nè nèhivì xí-yá. ³ Doco chicá más tnùñuhu icúmí Jesús nùu Moisés mà. Vàchi ducán nduá na ian cuáha iin vehe, cuisì tnùñuhu xí ana nì quidavàha xán nduá queé, màdì tnùñuhu xí miá. ⁴ Te iin iin vehe, iá ana nì quidavàha xán, doco nsidanicuú ñà-íá ñuhiví, cuisì Dios nduú ana nì quidavàha xán. ⁵ Ñàyùcàndùá, ducán nisa quida viì Moisés sàhana, nì sandiaa-nè nèhivì xí Dios na iin nècuàchì xinúcuáchí (nùu-yá); te chuun xi-ne nì sanduu stná ñà-cáhàn-nè sàhà palabra icúmí Dios datúu-ya después. ⁶ Doco Cristu, (tucu iá xì mii-yá, vàchi) Dèhemanì Dios nduú-yá. Te quidá víi stná-yà (nahi Moisés), doco chuun xi-ya nduá ñà-dàndàcú-yá nùu nsidaa nèhivì xí Yuamánì-yá. Te divi nèhivì xí-yá sàndùú stná ndohó nú màsà yúhî-ndà, te iin-ni ni cùdî ini-ndà cahvi-nda xi-yá dècuèndè na sàa xínu tiempu.

Nansa sàa nèhivì xí Jesús ndé iá descansu ndiaha xí-yá

⁷ Ñàyùcàndùá, xiñuhu quida-nda nacua cachí Espíritu ìì xì-ndà nùu tutu ìì ndé cachí-yà:

Vichi sacúndáhví nùu-nsiá ñà-nì cúnínì-nsiá ñà-ndùá dandacú Dios. ⁸ Màsà quídámáxìnì-nsiá na ian nisa quida xii-nsiá sàhana na ní xica-ne yucù dānā. Cuàhà gá nì dàcuídà ini-nè yùhù, ndè nì nanduu-ne nahi contra xi. ⁹ Te ùì dico cuià nì xini nècuàchìmà milagru ndiaha nì quide xì-né; doco còó, iin-ni nì quida canúu-nè (ñà-ndùá dàcuídà ini xì). ¹⁰ Ñàyùcàndùá, yáha ga nì cuduchi inì sàhà nsidaa-né, te nì cachi: “Cutu cuní nècuàchìmà tucù-nè inga ichì; mà túha-ne cunchicùn viì-né ichí”. ¹¹ Ñàyùcàndùá, nì xidà inì; ndee ní cachì xì-né palabra yohó, te mà dāmíà: “Mà nunca cuàhi yàha-ne (lugar ndiaha xí) ndé cundoo-ne descansu nì cùí”. Ducán nì cachi Dios.

¹² Ñàyùcàndùá, cuidadu ni cúndóó-nsiá ñáni, còtó coo iin-nsia nacánì chicuéhè inì-xi, te nandòdó-nsiáyà, có-xiníndísà gá-nsiáyà, mate Dios iá nicanicuahàn nduú-yá.

¹³ Sàhájàn nsiquívì xiñuhu nacuañandee stnahá ini-ndà, mientras iá va tiempu vichi, còtó sàa-ndà cunduu-nda nècuàchì quídámáxìnì, vàchi mà úhì dandahví cuàchi-nda ndohó, te cuu xi-nda ducán. ¹⁴ Vàchi cunaha-nsiá, cuisì nú iin-ni ni cunchícùn viì-ndàyá ndè xínu tiempu, te cunihnu vaha ini-ndàyá nacua nì quesaha-nda, dandísá sàa-ndà nihitáhvi-ndà cundoo-nda nùu Cristu.

¹⁵ Ñàyùcàndùá, dohó cachí-yà (nùu tutu ìì):

Vichi sacúndáhví nùu-nsiá ñà-nì cúnínì-nsiá ñà-ndùá dandacú Dios. Màsà quídámáxìnì-nsiá na ian nisa quida nècuàchì sàhana, te cuàhà gá nì dàcuídà ini-nè yùhù, cachí-yà.

¹⁶ Te ¿índù nèhivì nduú nècuàchì nì inini xi (palabra xi-ya), te después nì cahíchì ini-nè? Pues divi nsidaa nècuàchì nì tavà Moisés ñuu Egipto yucán. ¹⁷ Te ¿ana divi nduú nèhivì nì cuduchi guá ini Dios sàhà-xí inii ùì dico cuià mà? Pues, divi nècuàchì cuàchi ma, te ñàyùcàndùá disàhà-xí nì xihì-nè yucù dānā mà. ¹⁸ Te ¿amádi divi-ni stná-nè xínduu ana nì cáhàn ndee guá-yà sàhà-xí ñà-mà yáha-ne lugar xi-ya ndé nihì-né descansu nì cùí? Pues jaan, vàchi nècuàchìmà, cónì cúnì-nè cunini-neyà. ¹⁹ Ñàyùcàndùá, vètùni cundaa ini-ndà, divi sàhà-ñá cónì cúnì-nè cunindísá-né, ñàyùcàndùá màni cùí yàha-ne (lugar ndiaha ma).

4

¹ Doco cunaha-nsiá, vichi iá va nansa cui sàà-ndà lugar ndiaha xí-yá nacua nì cachi-yà xì-ndà. Ñàyùcàndùá, cuidadu ni cúndóó-nsiá còtó ndañuhu-nsiá ichì sàni tñii-nsia cuàhàn-nsiá cundoo-nsia nùu-yá ducán. ² Vàchi nùu ndohó sàni cachitnùhu-ne ñà-nduú razón ndiaha xí-yá davani nacua nì cachitnùhu stná-nè xì nèhivì sàhana ma. Doco mii-né, cóni níhì-né ni-iin provechu nùu palabra mà, vàchi mate ní xinitnùhu-ne, doco cóni xíníndísâ-né. ³ Doco ndohó nècuàchì xíníndísâ, vátuni sàà-ndà ndé iá descansu ndiaha ma, vàchi (mà níhìtáhvì gá nècuàchì sàhana ma, vàchi) dohó nì cachi-yà: Yùhù, nì xidà inì; ndee ní cachì xì-né iin palabra, te mà dàmíà: mà nunca cuàhi yàha-ne (lugar ndiaha xí) ndé cundoo-ne descansu nì cùí.

Ducán nì cachi Dios, vàchi dècuèndè tiempu nì quidavàha-ya ñuhivì sàni xinu chuun xi-ya. ⁴ Vàchi nùu tutu ìi iá ndé cachí nansa (nì quida-ya) quivì ùsà; te dohó cachá: Quivì ùsà nì quetatu Dios, vàchi sàni xinu nsidaa chuun nì quida-ya.

⁵ Daaní, iá stná ndé cachí stná-yà inga palabra yohó nùu tutu mà:

Mà nunca cuàhi sàà nècuàchì mà lugar ndiaha xí ndé cundoo-ne descansu nì cùí.

⁶ Pues (nàhà xicà) fuerza icúmí cundoo dava nèhivì lugar ndiaha ma, doco nèhivì nì inini xi razón ndiaha primeru mà, cóni níhì-né sàà-nè cundoo-ne yucán, vàchi cóni xíníndísâ-né. ⁷ Sàhà ñà-jaàn nì cachi stná-yà inga palabra después: vátuni iá inga tiempu vàha, cachí-yà, divi nduú quivì vichi. Vàchi nì yàha inga caní tiempu, dandu nì tiaa stná David inga palabra xi Dios. Divi nduú palabra làcà (nì tiai nùu tutu yohó) ndé cachí-yà: Vichi sacúndáhvî nùu-nsiá ñà-nì cúníní-nsiá ñà-nduá dandacú Dios. Màsà quídámáxiní-nsiá, cachí-yà.

⁸ Daaní, después nì sàà stná Josué (cusahnú-né nùu nèhivì sàhana ma, doco) ni sàhà mii-né cóni níhì nècuàchì mà descansu ndiaha ma. Vàchi nú jaan, dandu mà cachí Dios coo inga quivì (cui níhì-ndà descansu mà) después. ⁹ Doco divi sàhà ñà-jaàn vátuni cundaà ini ndohó ana nduú nèhivì xí Dios ñà-lá va iin lugar ndé cundoo-nda quetatu ndiaha-nda. ¹⁰ Vàchi cunaha-nsiá, nú sàni níhì-ndà descansu mà, dandu ñà-sàni nsihi chuun xi-nda (ñuhivì yohó) cundua, divi nacua nì là stná xì mii-yá na ní xinu chuun nì quida-ya, nì quetatu-yà. ¹¹ Ñàyùcàndùá, xiñuhu ñà-cuàhandee ini-ndà sàà-ndà lugar ndiaha ma ndé níhì ndisa-nda descansu, còtó quida-nda nacua nì quida nèhivì sàhana ma, cóni xíníndísâ-né. ¹² Vàchi cunaha-nsiá, cahnú poder xi palabra ìi xí Dios. Na ian itiacúa, teayùcàndùá (vátuni sàà yàchà ndè chicá ini anima-ndà) na ian nduá iin espada diìn ndúí ladu-xi, doco palabra mà, chicá fuerteà nùu iin espada, vàchi dècuèndè meru espíritu xi-nda sàà stná, xì dècuèndè stná chicá ini sàxínitnùnì-ndà. Te divi sàhà palabra mà vátuni cunahà claru nansa nacání ndisa ini-ndà, xì nansa nihnú stná ini-ndà quida-nda. ¹³ Cunaha-nsiá, còò ni-ñàha cui coo dèhé nùu Dios; vàchi nùu mii-yá túi claru nsidanicuú ñàha, te indéhe stná-yà nsidaa ñà-nduá quida-nda, dandu después divi nùu mii-yá icúmí-ndà nacua-nda cuenta.

Jesús nduú dùtù ndiaha xi-nda

¹⁴ Dèhemanì Dios nduú Jesús, te vichi sàni nasaa-yà nùu Yuamánì-yá iá ansivi; dùtù ndiaha xi-nda nduú-yá vichi, ñàyùcàndùá iin-ni ni cúnchícùn vii-ndà ichì-yá nacua sàquidà-ndà vichi. ¹⁵ Vàchi mii-yá, vátuni cuhi ndisa ini-yàndó na yàha-nda tnùndoho, vàchi cuàhà gá ñàha sàni yàha stná mii-yá, doco cóni quidá-yá ni-iin cuàchi. ¹⁶ Ñàyùcàndùá, màsà yúhì-ndà càcàn tàhvì-ndà nùu-yá, vàchi yucán iá-yà nùu silla ndiaha xí-yá ndé sàhatahvì-yá gracia xi-ya. Vàchi icúmí-yà cundehè ndàhvì-yàndó, te quida-ya gracia mà sàhà-ndà na meru xiñuhá.

5

¹ Nsidaa dùtù ñuhivì yohó, chuun nì níhì-né nduá ñà-càhàn-nè sàhà nèhivì nùu Dios, te dócò stná-nè promesa xi nèhivì nùu-yá. Stná promesa icúmí coco nùu-yá, icúmí-nè cahmi stná-nè nsidaámà sàhà cuàchi nèhivì. ² Te sàhà-ñá nduú stná-nè iin ana iin-ni ndohó nahi ñanìtnaha-xi, vátuni cuhi ini-nè nèhivì dava nú có-sàà nècuàchì mà

cundaà vaha ini-nè, te ò nú sàni quee-ne ichi váha. ³ Doco sàhà-ñá nduú stná dùtù mà nèhivì ùún, ñàyùcàndùá icúmí-nè cuàha stná-nè promesa sàhà cuàchi mii-nè nacua quidá-nè sàhà nèhivì dava ga.

⁴ Te màdì mii dùtù nácàxin-ne mii-nè ñà-nìhì-né chuun ndiaha ma; còó. Cuisì Dios nácàxin xi-nè, na ian nì quida-ya xì Aarón sàhana. ⁵ Pues, ducání stná Cristu, màdì mii-yá nì càchí-yà cunduu-ya dùtù sàhà-ñá chiigá tavà-yá tnùñuhu xí mii-yá; còó. Divi Yuamánì-yá nì sàha xi-yá chuun ma, vàchi dohó nì cachi yàmà xì-yá:

Mii-ní nduu-ní Dèhemaní; vichi sà-itiácù-ní nì quide.

⁶ Te divi ducán nì cachi stná-yà inga xaan xí tutu ì mà:

Nicanicuahàn cucumi-ní chuun cunduu-ní nahi dùtù, nacua ía chuun xi (dùtù sàhana nani) Melquisedec, nì cachi Dios.

⁷ Vachi (iin xichi) na ía va Jesús (ñuhiví yohó) nahi tiàa, dandu nì xicàn tàhvi fuerte-yà nùu Yuandiaha-yá Dios, vàchi sàhà-yàmà vátùnì càcu-ya ñà-màsà cúí dahuun-ya. Cuàhà gá nì sacundahví-yà, dècuèndè nì sacu stná-yà; te sàhà-ñá nihnú ndiaha guá ini-yà, ñàyùcàndùá nì cuhi ini Yuandiaha-yá mii-yá. ⁸ Cunaha-nsiá, mate meru Dèhemanì Dios nduú-yá, doco nì quida stná-yà tocar ndoho stná-yà sàhà-ñá cundaà vaha ini-yà nansa ía ñà-nchícùn-ndà nsidaa ñà-ndùá nì ndacu nuù-yá. ⁹ Daaní, na ní nsihi nì ndoho-ya, dandu sà-ía, nicanicuahàn vátùnì dacácu-ya nsidaa nèhivì inínì xí-yá. ¹⁰ Vàchi sàni cachi Yuamánì-yá ñà-mii-yá cunduu-ya dùtù chicá ndiaá, te quida-ya chuun xi dùtù na ian nìsa quida Melquisedec mà (sàhana).

Ndahví nsidaa nèhivì nacóó xí ichi Jesús

¹¹ Cunaha-nsiá, ía cuàhà gá ñà-cùnì cachi xì-nsiá sàhà chuun yohó, doco ùhì chinahì mii-nsiá sàhà-ñá vichi, vàchi ùhì sàà-nsiá cundaà vaha inì-nsiá, ¹² mate vichi sàni sàà tiempu ñà-chinaha mii-nsiá dava ga nèhivì nì cúí, doco còó, xiñuhu ñà-danácúáhà gá nèhivì mii-nsiá ndè palabra chicá mà úhì xi-ya. Vàchi nahi ñà-cuati nduú-nsiá, nahi ana tà cútùha cuxi comida fuerte, nahi mée chichi ñà nduú-nsiá. ¹³ Vàchi nèhivì tà cútùha vii nansa cuní cachi palabra xi ichi váha-ya, nahi mée xínduu-ne, na ian tèndodo itiácù-va-ne. ¹⁴ Doco nèhivì sàni cutùha nacuni índù ichi nduú ichi váha, pues nahi nècuàchì sahnú xixí xi comida fuerte xínduu-ne, vàchi sàni sàhandee ínì-nè cutùha váha-ne índù-ñá ía váha, te índù-ñá có-ía váha.

6

¹ Ñàyùcàndùá, xiñuhu cunduu-nda nahi nècuàchì sahnú, te cutùha-nda palabra chicá nchichí xi Cristu, màdiá cuisì dàñùhù chicá sencillu cunihnu ini-nda nicanicuahàn; còó. Màsà ndésáhà tú-ndá xí palabra primeru, vàchi sàni cundaà vaha ini-nda sàhà palabra mà, ináhà-ndá nacání nansa naxicocuñ ini-nda sàhà cuàchi-nda ñà-còò chuan. Te sà-ináhà stná-nda nansa icúmí-nda cunihnu vaha ini-nda Dios, ² xì nansa cuhi-nda, xì nansa chitàndòò-nda ndahà-nda ònì nèhivì (na xicàn tàhvi-nda sàhà-né). Te sà-ináhà stná-nda nansa icúmí nsii natiacu-nè, xì nansa icúmí coo stná juicio final. ³ (Doco cumánì gá ñà-ndùá xiñuhu cundaà ini-nda sàhà-xí.) Ñàyùcàndùá, cahnú gá Dios icúmí-nda quida-nda seguir (ndè cachi ndufuerte fe xi-nda).

⁴⁻⁶ Vàchi nú sàni dàtnùu Dios sàxínítnùnì iin nèhivì, te después sàà-nè nacoo-ne (ichi ndiaha ma), dandu mà cúí gá sàà-nè naxicocuñ ini-nè inga xichi sàhàmà. Vàchi sà-ináhà-nè nansa ía ñà-nìhitáhvi ndiaha-nda nùu Dios, te sàni xini stná-nè nansa ía ñà-cucumi-nda Espíritu ì xì-yá. Ndè ináhà stná-nè ñà-ndiaha guá ía palabra ì xì-yá, te ini anima-nè sàni xini stná-nè milagru xi-ya nahi milagru xi inga ñuhiví vaxi xi-nda. Doco (ndahví-nè) nú sàni nacoo-ne ichi mà, vàchi cuní cachàmà na ian nì nachituu-ne Dèhemanì-yá nchìca cruz inga xichi tu, te nduú stná na ian sácùndiaa vate-néyá. ⁷ Ñàyùcàndùá, (ducán icúmí cuu xi nècuàchì mà nahi ejemplu sàhà) ñuhù xi-nda, vàchi nú sàni cuun ndiaha dàvì, te nì ndèe cunú ndèhì, dandu (tuxí ini-nda) cuàhàn cundiatú-nda, ádi cuàha vii itu-nda. Te divi ducání stná xì nèhivì. (Nú iin-ni nchícùn vii-nè mii-yá), dandu vátùnì cundiatú anima-nè. ⁸ Doco nú (nacoo-ne ichi-yá), dandu cunduu-ne nahi

ñuhù ndé cuisì sahnú yùcù iñu, ò yùcù chicuéhè, vàchi mà ndéé vaha-ne nùu-yá, te vichi sà-ìtúú ñhì-né iin castigu cahnú, te fin xi-ne cunduu ñà-coco-ne.

⁹ Doco tucu icúmí cuu xi mii-nsiá, ñani màní, ináhî, mate sàni cachi xì-nsiá ñà-ndúa nì cachi. Vàchi seguru icúmî mii-nsiá ñà-cundiatú anima-nsiá, te càcu-nsia. ¹⁰ Vàchi vaha Dios, te mà nándodó-yá obra sàni quida-nsia; ni mà nándodó stná-yà nansa cuú guá inì-nsia sàhà-yá, te sàhàmà nì chindee-nsiá dava ga nèhivì xí-yá; te dècuèndè vichi chindéé ñi-nsiánè. ¹¹ Te nsiùhù, cuní-nsì iin-ni ni cúnsihi inì-nsia quida-nsia ducán ndè quivì último sàhà-ñá cucumi-nsiá seguru cuàhàn-nsiá ñhìtáhvi ndisa-nsia ñà-ndiaha ñi ndiatu-nda. ¹² Màsà cúdúsán-ndá; còò. Iin-ni ni cúníndísá-ndá, te quida ndee ini-ndà nacua nìsa quida nèhivì sàni ñhìtáhvi ñà-ndiaha ñi nì cachi-yà xì-ndà.

Iin tnùndé ini ndiaha icúmí nsidaa nèhivì xí Dios

¹³ Na ní saquin Dios compromisu xì Abraham sàna, nì cachi-yà xì-né: “Yùhù chináhî míí”. Ducán nì cachi-yà, vàchi còò cá inga ana chicá ndiaá nùu mii-yá. ¹⁴ Te nì cachi stná-yà xì (Abraham) yucán: “Seguru icúmí cundiatú anima-ní quide; te cuàhà gá descendencia xi-ní icúmí cundoo”. ¹⁵ Ñàyùcàndúá, ducán nì sandiatu cuéyàà nècuàchì mà dècuèndè nì sàà quivì nì ñhì-né ñà-ndúa nì cachi Dios xì-né.

¹⁶ Nèhivì ñuhivì yohó, nú cuní-nè caquin fuerte-nè iin compromisu, dandu ndàcùcahan-né quivì iin ana chicá ndiaá nùu mii-né, (nahi Dios), te nú sàni chinaha-né mii-yá, dandu sà-lá, icúmí-nè nacahan-né Dios. ¹⁷ Ñàyùcàndúá, na ní quida Yua-nda Dios comprometer ñà-icúmí-ndá ñhìtáhvi-ndà ñà-ndiaha ñi xí-yá, dandu nì ndacùcahan-yá mii-yá, vàchi cuní-yà cundaà vaha ini-ndà iin palabra mà-dáma nduá nì cachi-yà. ¹⁸ Ducán dandu ùi palabra nduámà, (dihna cuisì-ní nì cachi-yà, dandu después nì chinaha-yá mii-yá), ñàyùcàndúá, nicanicuahàn icúmí cundiaa palabra nì cachi sahnú-yá mà; mà nunca dandahví-yàndó, seguru icúmí coo tnùndé ini fuerte xi nsidaa ndohó nècuàchì cundéé inì-xi ñà-dacácu-yàndó, te sàni cahvi stná-ndà xì consuelu ndiaha sáhatahvi-yá. ¹⁹⁻²⁰ Te consuelu mà, vètuni chindeá anima-ndà, vàchi có-ndúá tnùhu; ñà-seguru nduá. Vàchi dècuèndè lugar ndé (chicá inì-xi vehe ì Dios ansivi), yucán sàni nansihvi Jesús, nì yàha-ya nùu ñà-sadí nihni nùu-ndà yucán, te dècuèndè lugar mà sáhatahvi-yàndô tnùndé ini mà, vàchi dihna-ya nì sàà-yà yucán ñà-càhàn-yà sàhà-ndà. Vàchi vichi sàni ñhì-yá chuun cunduu-ya dùtù xi-nda, te nicanicuahàn icúmí-yá quida-ya chuun ma, divi nacua nìsa quida Melquisedec sàna.

7

Nahi chuun xi dùtù nani Melquisedec, ducán nduú chuun quidá Jesús vichi

¹ Nècuàchì dandacú nùu ñuu Salem nì sanduu Melquisedec mà. Te nì sanduu stná-nè dùtù xi Stoho-ndà Dios, divi ana dandacú ndè chicá ansivi. Te divi-ne nì quee nì nanchìcùn ìchì xì Abraham na mándixi nècuàchì mà nì sàhàn-nè guerra nì cundee-né nùu cuàhà rey, dandu nì quee Melquisedec mà nì dàhî-ñánè. ² Te nì sàha nècuàchì mà-né diezmu sàhà nsidaa ñà-ndúá nihí-né. Te quivì Melquisedec mà, cuní cachà “rey ndàcuisì inì-xi”. Te ñà-ndúú stná-nè rey xi ñuu Salem yucán, ñàyùcàndúá cuní cachi stná quivì mà “rey xi ndé ía paz”, vàchi quivì Salem mà, cuní cachà “íá paz”. ³ Te cunaha-nsiá, còò (ndé nacání sàhà) yuadíhí-nè, ni (sàhà) yohòtéhè-né, ni nansa nì tùinuè-né, ni nansa nì xihì-nè; ñàyùcàndúá, ducán queámà na ian nicanicuahàn quidá-né chuun xi dùtù nacua quidá Dèhemanì Dios.

⁴ Pues na cahnu-guá ía chuun nì ñhì Melquisedec sàna ma, vàchi dècuèndè stná yua raza-nda Abraham nì sàha xi nècuàchì mà diezmu, divi diezmu nì tavà-né nùu ñà-cuicà nì ñhì-né na ní sàhàn-nè guerra. ⁵ Daaní, después nì sàà iin tiàa nani Leví nì ñhì-né chuun ñà-cunduu stná-nè dùtù, mii-né xì descendencia xi-ne. Te nì sàcùnaha nsidaa-né tavà-né diezmu nùu ñanìtnaha-ne raza-ndà nacua cachí ley ì. (Ñàyùcàndúá, ducán nì quida-ne) mate iin-ni descendencia xi Abraham nì sanduu stná nsidaa ñanìtnaha-nemà. ⁶ Doco dùtù Melquisedec yucán, mate có-ndúú-né descendencia xi Leví, doco dècuèndè nùu stná Abraham nì cutahvi-né diezmu mà, dandu nì dàhî stná-nè nècuàchì mà, mate

(iin ana ìi gá nduú nècuàchìmà) ñà-nì saquin Dios iin compromisu xì-né. ⁷ Ñàyùcàndùá, (chicá ìi Melquisedec), vachí ináhá vâha-nda, cuisì iin ana chicá ìi cui dahî xì inga nèhivì. ⁸ Te dùtù xínduu descendencia xi Leví, nèhivì ùún nduú-né, mà cútiácú-nè nicanicuahàn, doco tavá-né diezmu vichi. Doco tucu iá ñà-ndùá cachí (tutu ìi) sàhà Melquisedec, vachí ducán cáhàn mà sàhà-né (na ian) itiácú ìi-né. ⁹⁻¹⁰ Te mate vichi tavá descendencia xi Leví mà diezmu nùù nèhivì, doco tucu nduá nìsa quida-ne antes, vachì como yohòtéhè Leví nduú Abraham, te nì dòcò-né diezmu nùù Melquisedec mà, ñàyùcàndùá dècuèndè cui quida stná-ndà cuenta na ian stná Leví nì dòcò xì diezmu mà nùù nècuàchìmà na ní quee-ne nì sanchìcùn ìchì-né Abraham.

¹¹ (Ináhá-ndá), nì nìhì nècuàchì raza-ndà ley ìi xí Dios sàhà ndahà dùtù descendencia xi Leví. Te tnaha Aarón nì sanduu stná nsidaa dùtù mà. Doco siempre cumànì gá quee vîi chuun nìsa quida-ne, ñàyùcàndùá nì ndecunu inga dùtù, (divi nduú mii-yá). Doco có-quidá-yá na ian nìsa quida Aarón sàhana; còó. Na ian nìsa quida Melquisedec, ducán quidá-ya. ¹² Te ñà-sànì dama (Dios) modo quidá dùtù, ñàyùcàndùá icúmí stná-ya dama-ya ley (nchìcùn nèhivì). ¹³ Vachì Jesús nduú (dùtù saa) cáhàn-ndà sàhà-xí, te díin descendencia icúmí mii-yá; còò ni-iin yohòtéhè-yá nìsá quídáchúûn nahi dùtù nùù mesa ìi xí Dios. ¹⁴ Vachì ináhá-ndá, divi tiàa nani Judá nduú yohòtéhè Stoho-ndà Señor, doco còò ni-iin palabra nì cächí Moisés sàhà nècuàchì yucán ñà-cunduu-ne iin dùtù, ni stná descendencia xi-ne.

¹⁵ Ñàyùcàndùá, náhà chicá claru (ñà-ndáà nduá cachí xì-nsiá), vachì vichi sàni ndecunu inga dùtù, te (nicanicuahàn) quidá-yá chuun ìi mà nùù Dios nacua nìsa quida dùtù Melquisedec sàhana. ¹⁶ Vachì divi sàhà-ñá itiácú-yà nicanicuahàn, te iá cuàhà poder xi-ya, ñàyùcàndùá nì nìhì-yá chuun xi dùtù mà, màdì sàhà-ñá nduú-yá descendencia (xi inga dùtù) nacua cachí iin ley. ¹⁷ Vachì ducán nì cachi Yua-nda Dios xì Jesús: Nicanicuahàn cucumi-ní chuun xi dùtù nacua nduú chuun nìsa quida Melquisedec.

¹⁸ Ñàyùcàndùá, nì ndañuhu ley sàhana ma, vachì cónì quèé víiá. Mànicùì chindee cuàhà-ñá nèhivì, ¹⁹ mànicùì nacuahandee iniànè ñà-sàà-nè quida vîi-né nacua ndiá icà-né. Ñàyùcàndùá nì sàha-yàndó inga tnundé ini chicá ndiaha, te divi sàhàjàn vátùni thàtuu-nda nùù-yá vichi.

²⁰ Cunaha-nsiá, na ní sàha Yua-nda Dios Jesús chuun xi dùtù, nì chinaha-yá mii-yá (ñà-nicanicuahàn cunduu-yamà dùtù). ²¹ Doco dùtù (descendencia xi Leví mà), còó, cónì cáhàn-yà ducán na ní sàha-yanè chuun yucán. Cuisì Jesús nduú ana nì nìhìtáhvì nì cáhàn xì Dios ducán, te dohó nì cachi-yà:

Yùhù nduí Stohò-ní Señor, te chináhî míí, (seguru cundua), mà dáma inì: nicanicuahàn cucumi-ní chuun xi dùtù nahi chuun nìsa quida Melquisedec.

²² Pues ducán nì cachi-yà xì Jesús, te sàhà-ñá fuerte guá palabra xi-ya, ñàyùcàndùá chicá ndiáá tratu saa (nì saquin-yà).

²³ Daaní, dùtù ùún-ní, màdì nicanicuahàn icúmí-nè chuun xi-ne, vachì xíhì-nè; ñàyùcàndùá, cuàhà-né sàni quida xi chuun xi dùtù mà. ²⁴ Doco Jesús, còó; mà nunca sàà inga nèhivì cunduu-ne dùtù lugar xi-ya, vachì nicanicuahàn itiácú-yà. ²⁵ Ñàyùcàndùá, nú xìcàn tàhvì-ndà nùù Dios, te ndácùcahan-nda quivì Jesús, vátùni dacácu dahuun-yàndó nicanicuahàn, vachì nicanicuahàn itiácú-yà cáhàn-yà sàhà-ndà.

²⁶ Cunaha-nsiá, meru dùtù xiñuhu-nda nduú Jesús, vachì ìi ndisa-ya, mà dáná-yá, còò cuàchi-ya, tucu dahuun iá-yà nùù nècuàchì cuàchi, te vichi dècuèndè (gloria) chicá nùù-xí ansivì sàni sàà-yà. ²⁷ Còò necesidad icúmí-yà dòcò-yá promesa nsiquívì sàhà-ñá nàà sàhà cuàchi nèhivì. Ducán quidá dava ga dùtù, dihna dócò-né promesa sàhà mii-né, dandu después sàhà nècuàchì dava ga. Doco Jesús, còó, iin xichi-ni nì sàha-ya vida xi-ya nì sanduu-ya promesa nì dānāà dahuun-ya sàhà-ndà, te nicanicuahàn ndiáá ñà-jaàn.

²⁸ Daaní, cachí stná ley sàhana ma ñà-vátùni cunduu nèhivì iin dùtù mate iá cuàchi-ne. Doco vichi, còó, sàni yàha ley mà, te sàni cachi fuerte Dios ñà-divi Dèhemanì-yá cunduu dùtù xi-nda; te nicanicuahàn cundiaa chuun ìi quidá mii-yá.

8

Nansa cáhàn Jesús sàhà-ndà nacua cachí ley saa sàni sàha Dios cunchicùn-ndà

¹ Nsidaa ñà-jaàn sàni cachí sàhà-ñá cundaà inì-nsia ñà-divi mii-yá nduú dùtù xi-nda, vàchi chuun jaàn quidá-yá vichi ndé iá-yà ansivi ladu cuahá silla ndiaha ndé iá Yua-nda Dios. ² Xinúcuáchí-yâ ini vehe ì-yá, vàchi vehe ma nduú veheñùhu ndisa xi-ya, te Stoho-ndà Señor nduú ana nì quidavàha xán, màdì nèhivì.

³ Daaní, nsidaa dùtù (ñuhívì yohó), chuun xi-ne nduá chíndoó-né promesa xi nèhivì nùu Dios, te sahmí stná-nè ñà-nduá dócò-né nùu-yá. Ñàyùcànduá nì xiñuhu cucumi stná Jesús ñà-cui chindóo stná-yà nahi promesa. ⁴ Vàchi nú ni coó ñi-yá ñuhívì yohó nì cuí, dandu mà cuí cunduu-ya dùtù, vàchi sàndóo cuàhà dùtù xi ley xi Moisés, te (nsiquívì) chíndoó-né promesa xi nèhivì nùu Dios. ⁵ Doco cunaha-nsiá, seña uun nduú veheñùhu xi nèhivì, xì stná nsidaa ñà-nduá xichúûn-né nùu chuun xi dùtù mà, có-nduá ñà-ndiaha ndisa iá ansivi. Vàchi na cuáhàn Moisés quidavàha-ne veheñùhu sìcoto sàhana, nì cachí Dios xì-né: “Caquìn-ní cuidadu ñà-quidavàha-ní nsidaájàn nacua iá veheñùhu nì dàcùnî mii-ní (na ní nana-ní) yucù yucán”. ⁶ Doco vichi icúmí Jesús iin chuun chicá ndiaha (nùu dùtù ndoó ñuhívì yohó), vàchi ley saa sàni sàha-ya vichi nduú iin ley chicá vàha, vàchi chicá ndiaha nì cachi-yà quida-ya xì-ndà vichi. ⁷ Vàchi ley primeru mà, nú còò ni-ñàha cumàni gá nùá, dandu mà cáquín gà Dios inga ley saa ma nì cuí. ⁸ Doco cóni ndóo ini-yà xì nèhivì (nchícùn ley primeru mà), ñàyùcànduá, dohó nì cachi-yà (nùu tutu ìì):

(Yùhù nduú) Stoho-nsià Señor, te cachí, vaxi iin quívì, dandu icúmî cuàhi iin ley saa cunchicùn nècuàchì ñuu Israel, xì stná nècuàchì ñuu Judea. ⁹ Te ley saa ma, tucu coa nùu ley nì sàhi xì-né quívì nì tavi-nè nùu ñuu Egipto, te nì dàcúndêhí-nè ichì ndé nì caquee-ne; vàchi ley mà, cóni chívàha vii-néà. Ñàyùcànduá nì nacoì-nè. ¹⁰ Còò, tucu coo ley saa icúmî cuàhi nsidanicuú nècuàchì mà quívì nùu-xí, cachí. Vàchi meru ini sàxìnítùnì-nè icúmî chihi ley xi; dècuèndè meru ini anima-nè icúmí stná ndòo dahuan. Dandu mindaa yùhù cunduu ana cahvi-né, te mii-né cunduu ndisa-ne nèhivì xí. ¹¹ Te quívì yucán, mà cóó gá necesidad chinaha tnahá-né sàhí sàhà-ñá cunaha tnahá-né xí; còò, vàchi nsidanicuú-né, icúmî-nè cunaha-né yùhù, nècuàchì ndahví te nècuàchì cuicà. ¹² Te yùhù icúmî cuicahnú stná inì sàhà nsidaa ñà-có-ndiàà nì quida-ne; te mà nunca nsinuu ga inì sàhà cuàchi-ne mà, nì cachi Dios.

¹³ Pues sàhà palabra jaàn (vètùni cundaà ini-ndà) ley tuhú sàni nanduu ley primeru mà, vàchi ley saa nduá cachí-yà (xì inga ley nì sàha-ya). Ñàyùcànduá, nú ñà-tùhù nduú ley sàhana ma, dandu sà-ítúú ndañuhu dahuan.

9

Veheñùhu iá ñuhívì yohó xì veheñùhu iá ansivi

¹ Ley primeru mà, nì cachà xì nèhivì nansa xiñuhu cunucuachi dùtù nùu Dios, xì nansa cuyucun stná iin vehe ì ñuhívì yohó. ²⁻³ Ñàyùcànduá, nì cuyucun iin veheñùhu sìcoto ndiadí nihni xi iin sìcoto caní, dandu nì nandua ùi quartu. Te ini quartu primeru mà iín iin candeleru, xì stná iin mesa ndé itándoó pan ì nùu Dios. Daaní, inga ladu mà nduú vehe ndé cachí-nè nduú vehe chicá ì. ⁴ Te icúmí lugar mà mesa oro ndé sahmí-né inciensu, te yucán iá stná caja ì xí ley mà, idáducán iin chididà oro. Te ini caja mà inácaa iin quidi oro ndé ñuhú comida nani maná, te inácaa stná vara xi Aarón nì cana ita. Daaní, ñuhú stná ndúu tabla yùu ndé itándiaa palabra xi ley mà. ⁵ Te dìquì caja ì mà xí-itasisi ángel ndiaha nani querubín, itanínì ndìxìn-né dìquì-nú, te tìxi ndìxìn-némà nì sanduu lugar ndé nìsa xicahnú ini Dios sàhà cuàchi nèhivì. Doco vichi có-cùsáí cáhàn cuàhà gué` xì-nsiá sàhà nsidaámà.

⁶ Pues nì nsihi nì cuyucun nsidaa ñàha ini veheñùhu sìcoto mà, dandu nsiquívì nìsa sahàn dùtù ini quartu primeru mà ñà-quida-ne chuun icúmî-nè quida-ne. ⁷ Doco quartu ùi iá chicá inì-xima, còò; cuisì dùtù chicá cusáhnù nduú ana quíhvi inì-xima, doco cutu iin quívì cada cuà quíhvi-ne, nihí-né nìi (quisì) sàha-ne sàhà cuàchi mii-né xì sàhà stná

cuàchi nèhivì dava ga, divi cuàchi nì quida-ne cóni sàha-ne cuenta. ⁸ Pues sàhà-ñá ducán nì ndacu nuù nèhivì sàhana ma, seña nduá nì cachitnùhu Espíritu ìi ñà-tàyóo permisú yàha nèhivì ndè lugar chicá ìi xí-yá na quívì xichúùn vá-né vehe ìi primeru mà.

⁹ Pues cunaha-nsiá, iin ejemplu nduú nsidaa ley xi veheñùhu yucán sàhà-ñá cundaà ini ndohó nècuàchì tiempu vichi. Vàchi cachí ley mà ñà-xiñùhù dòcò-ndà cuàhà iñàha (veheñùhu), te cahmi stná-ndà quisi nduú promesa xi-nda. Doco mate ducan ni cahvi-ndayá, mà cúí dacúxióámà cuàchi-nda nuù sàxínítnùnì-ndà. ¹⁰ Vàchi cuisì cáhàn ley mà sàhà índù comida xiñuhu cuxi-nda, te ò índù ñà-coho-nda, ò nansa icúmí ndoo traste xi-nda, xì nansa icúmí-ndá cuchi-nda; cuisì sàhà ñà-íá ñuhiví yohó-ní cáhàn ley mà. Vàchi nì chitnùnì ini Dios ñà-cuisì cundiaàmà nuù-ndà dècuèndè quívì quee inga ley saa xí-yá.

¹¹ Doco vichi sà-íá Cristu, te mii-yá nduú-yá dùtù xi-nda sàhà-ñá cui nìhítáhvi-ndà ñà-ndiaha ñi xí-yá. Te xinúcuáchí-yá ini iin veheñùhu có-íá ñuhiví yohó, vàchi màdì ndahà nèhivì nì cùyúcàn, ñàyùcànduá chicá ìi-ñá, te chicá ndiaha stná. ¹² Te mii-yá, iin xichi-ni nì quíhvi-ya ini lugar chicá ìi yucán, doco màdì nìi chelù, ò nìi litú nduá nihí-yá nì quíhvi. Còó; divi nìi mii-yá nduá nì sàha-ya, te sàhámà vátùni nì nihí-yá nansa càcu dahuun-nda nicanicuahàn. ¹³ Vàchi nèhivì (antes), nú sàni quida-ne iin falta nuù ley xi-ne, te có-íá ndoo ga-nè (nacua cachí ley mà), dandu xíhì buey, o xíhì litú, te xíxìn stná iin chelù dihí, te nandúú-si nahi mii yàà. Dandu sódò nsiquìn dùtù nì quisi mà, xì stná yàà mà dìquì nèhivì mà, dandu ñà-sàni ndañuhu falta xi-ne cundua. Sàni ndundoo-ne iyuhu, mate cuisì cuerpu xi-ne, (màdì anima-nè). ¹⁴ Te nú ducán nisa (quida nèhivì xì nìi quisi), dandu na cuahà gá más ndiaá nìi Jesús sàhà-ñá ndoo cuàchi anima-ndà, nsidanicuú cuàchi cuàhàn dandáñúhú dahuun xi-nda ni cúí. Vàchi sàhà-ñá itíacú anima-yà nicanicuahàn, ñàyùcànduá nì sàha-ya meru vida xi-ya ña-cundua na iin promesa; te promesa ndiaha ndisa nduá, vàchi còò ni-iin cuàchi ni quidá-yá. Pues sàhà nsidaájàn, sàvátùni cunucuachi víi-nda nuù mii-yá íá nicanicuahàn. ¹⁵ Vàchi sàhà ñà-nduá nì quida (Dèhemaní-yá) Jesús, nì sàha-ya inga ley saa xí-yá sàhà ñà-vàha xi-nda. Mate ní quida nèhivì falta ñà-cóni chívàha víi-né ley primeru mà, doco nì xíhì Jesús nì dānāá-yá sàhà nsidaa falta mà, te vichi vátùni cundiatú anima nsidaa ana caná-yá; vátùni nìhítáhvi-né ñà-vàha xi-ya dècuèndè nicanicuahàn.

¹⁶ Cunaha-nsiá, nú cuní-ndà ndutahví dèhe-nda biene xi-nda, dandu tía-nda iin tutu cachí nansa ndutahví-né. Doco fuerza cundiatu-ne dècuèndè nú sàni xíhì-ndà, ¹⁷ vàchi mate sàni tía-nda tutu mà, mà cundiaá dècuèndè cachi sàa cui-ndà; có-ndiaá na itíacú ìi-ndà. ¹⁸ Ñàyùcànduá, na ní sàha Dios ley sàhana ma, nì chitnùnì stná ini-yà ñà-cui quisi, te cuitià nìi-sí. ¹⁹ Vàchi (ducán cachí nuù tutu ìi), nì nsihi nì cachitnùhu Moisés xì nèhivì nsidaa palabra nduú ley mà, dandu nì tnii-ne idi cuahá, xì yùcù nani hisopo, te nì dāndāxín-néa xì nìi chelù xi nìi sìmbee, te nì dācà stnahá nsidaámà xì tēcuií, dandu nì sòdò nsiquìn-nè ndutè mà dìquì libru ìi xí-yá, xì dìquì nsidaa stná nèhivì itá yucán. ²⁰ Te nì cachi-nè: “Sàhà nìi yohó sàni saquin Dios iin ley ñà-chívàha-nsia vichi”. ²¹ Daaní, davani nì sòdò nsiquìn stná-nè nìi mà inicutu ini veheñùhu sìcoto mà xì nuù stná nsidaa còhò xichúùn dùtù nuù chuun xi-ne. ²² Vàchi cachí ley mà ñà-casi nsidaa iñàha icúmí còdò nìi mà ìcà-xí, te ducán ndundoa nuù Dios. Vàchi cunaha-nsiá, mà sàà-yà cuicahnú ini-yà sàhà ni-iin cuàchi-nda nú còò nìi nì xítia.

Nansa nì sàha Jesucristu vida xi-ya sàhà-ñá cuxio cuàchi-nda

²³ Ñàyùcànduá, na sàcuahàn Moisés dahí-né veheñùhu sàhana ma, vátùni nì xichuún-né nìi quisi, vàchi veheñùhu ñuhiví yohó-ní nì sandua, te cuisì ejemplu uun nì sanduu stná, cóni sánduá veheñùhu ndisa xi-ya íá ansivi. Doco meru vehe ìi-yá íá yucán, promesa chicá ndiaha xiñuhá, màdì cuisì nìi quisi. ²⁴ Ñàyùcànduá, vichi sàni nasaa Jesús ndè meru ansivi ñà-màcuiìn-yà nuù Dios sàhà-ndà. Màdì veheñùhu ñuhiví yohó nduú lugar ndé nì nasaa-yà, còó; vàchi cuisì ejemplu uun nduú veheñùhu ñuhiví yohó, có-nduú ndisa-ña vehe ìi nì quidavàha mii-yá ansivi. ²⁵ Dùtù cusáhnú raza-ndà Judea, na quíhvi-ne ini cuarto chicá ìi xí veheñùhu, nìi (quisi) nihí-né sáhàn, màdì nìi mii-né. Te

cuà cuà quidá-né ducán. Doco Jesús, còó; có-xiñhù cuàha-ya vida xi-ya cuàhà xichi, còó. ²⁶ Vàchi nú ducan ni cùnduá, dandu cuàhà gá xichi icúmí-yâ ndoho-ya dècuèndè na ní sàcòò ñuhíví xì ndè vichi ni cuí. Doco còó, vachi na ní xinu tiempu antes, dandu nì quixi-ya ñuhíví yohó, te nì sàha-ya vida xi-ya, doco cuisì iin xichi-ni nì xihì-yà, vachi nì dānāà nsihí-yá sàhà-ndà, te nì nihì-yá nansa cuxio dahuun cuàchi-nda. ²⁷ Vachi divi nacua icúmí nsidaa nēhivì sàà-nè cui-nè iin xichi, te después nsidandaà Dios sàhà-né, ²⁸ divi ducání stná Cristu, iin xichi-ni nì sàha-ya vida xi-ya nì nacuida-ya cuàchi cuàhà gá nēhivì. Dandu después icúmí-yâ naxicocuñin-yà ñuhíví yohó, doco màdì gá sàhà-ñá (ndoho-ya sàhà) cuàchi-nda; còó. Cunaha-nsiá, divi sàhà ñà-càcu nsidaa ndohó nēhivì ndiatú naxicocuñin-yà cundua-mà.

10

¹ Ley sàhana ma, màdì meru ñà-chicá ndiaha ñi xí Dios nì sándúú ndisa; cuisì nì cachitnùhu uan ñà-después icúmí quixi ñà-ndiaha ñi ndisa xi-ya. Ñàyùcànduá, mate nicanicuahàn dócò ñi-né promesa cachí ley mà, te cuà cuà quidá dùtù ducán, doco mà cúí ndoo cuàchi nēhivì sàhàn nùù (veheñùhu) sàhámà. ² Vachi nú jaan, dandu mà cuàha ga xì promesa mà, vachi mà dándóhò gá cuàchi nēhivì sàxìnítnùnì-nè nì cùí. ³ Doco vichi, sàhà-ñá cuà cuà sàha ñi-né promesa (cachí ley) mà, ñàyùcànduá nsinúú ini-nè iá ñi cuàchi-ne. ⁴ Vachi sàhà nì buey, ò nì sìmbee, mà nunca cui cuxio cuàchi ni-iin nēhivì. ⁵ Ñàyùcànduá, na ní quesaa Jesucristu ñuhíví yohó, dohó nì cachi-yà xì Yuamánì-yá:

Mii-ní, màdì promesa nduá cuní gà-ní cuàha nēhivì mii-ní. Màdìá cui quisì coco gà-si nùù-ní nduá cuní-ní. Còó. Ñàyùcànduá vichi sàni quidayucùn-ní iin iquìcúñú cucumí. ⁶ Vachi màdì quisì nì xixìn, ni màdì inga clase promesa sàhà cuàchi nduá cudí inì-ní sàhà-xí; còó. ⁷ Dandu yùhù, nì cachi: “Yohó vaxi ñà-quida ndise cumplir ñà-nduá cuní-ní, nacua cachí tutu ñi sàhí, Dios míó”.

⁸ Cunaha-nsiá, jaan nì cachi Dios ñà-có-cudí gá ini-yà sàhà promesa sàhatahvì nēhivì, ni có-cudí gá stná ini-yà sàhà quisì sahmí-né; còó, có-cudí ini-yà sàhà ni-iin ñà-jaan nì sàha-ne sàhà cuàchi-ne, mate divi nduá cachí ley (primeru-mà) cuàha-ne. ⁹ Daaní, después nì cachi Jesucristu: “Yohó vaxi ñà-quida ndise cumplir ñà-nduá cuní-ní, Dios míó”. Pues ñà-jaan cuní cachi cuàhàn-yà dandáñuhú-yá ley primeru mà, te caquin-yà inga ley saa xí-yá. ¹⁰ Te sàhà-ñà nì quida ndisa-ya nsidaa ñà-nduá nì ndacu nuù-yá, ñàyùcànduá vātùnì nduhì dahuun anima-ndà, vachi nì sàha-ya iquìcúñú-yà nahi promesa ñà-danàà-yá sàhà-ndà. Iin xichi-ni nì quida-ya ducán, doco nicanicuahàn cundiaà.

¹¹ Quivì vichi itá dùtù raza-ndà, quidá-né chuun xi veheñùhu xi-ne; te nsiquívì sàha-ne cuàhà xichi promesa xi ley mà, mate mà nunca dacúxióá cuàchi-nda. ¹² Doco Jesús, còó, iin xichi-ni nì dānāà-yá sàhà cuàchi-nda, te nicanicuahàn cundiaàmà, dandu nì sàcòò-ya ladu cuahá Yuamánì-yá, ¹³ te ndiatú-ní-yá dècuèndè cundee dahuun-yamà nùù nsidaa ana xiní ùhì xì-yá, te cusahnú-yá nùù-né. ¹⁴ Vachi iin xichi-ni nì dānāà-yá (sàhà cuàchi-nda), dandu nicanicuahàn icúmí ndee vaha nsidaa ana sàni ndoo cuàchi anima-xi. ¹⁵ Te divi ducán cachí stná Espíritu ñi xí-yá. Vachi primeru nì cachi Stoho-ndà Señor palabra yohó:

¹⁶ Tucu coo ley saa icúmí cuàhi nècuàchì mà quivì nùù-xí, cachí, vachi meru ini anima-nè icúmí nacoo dahuin ley mà; meru ini sàxìnítnùnì-nè icúmí chihìà.

¹⁷ Dandu después cachí-yà:

Nè nicanicuahàn mà nunca nsinuu ga inì sàhà cuàchi-ne.

¹⁸ Ñàyùcànduá, cunaha-nsiá, nú sàni ndutu dahuun cuàchi-nda, còó gá necesidad cuàha-nda ni-iin ga promesa ñà-danàà xì sàhà-ñá.

¹⁹ Sàhà ñà-jaan, có-yùhì gà-ndà datnátuu-nda anima-ndà nùù Dios, mate iá-yà lugar xi-ya ndé chicá ñi, vachi sàhà nì Jesús sà-nùnà ichì, ñàni. ²⁰ Na iin ichì saa nduá, te divi mii-yá nì quidayucun xán, vachi sàhà-ñá itiácú ndiaha-yá, ñàyùcànduá iá ichì mà. (Antes iin sìcoto nìsa sadi nihni ndé nduú lugar chicá ñi xí Dios, doco) sìcoto mà, ejemplu

sàhà cuerpu xi Jesús nì sandua, (vàchi na ní xihì-yà), divi sàhà ñà-jaàn nì nihì-ndà nansa yàha-nda nùu Dios. ²¹ Te vichi sà-ìcúmí-ndá iin dùtù ndiaha chindéé xí nsidaa ndohó ana nduú dèhe ndisa-ya. ²² Ñàyùcàndùá, màsà yúhì-ndà datnátuu-nda anima-nda nùu-yá. Iin-ni ni cúníhñú ndisa ini-nda mii-yá; ni cúníndísâ víi-ndayá, màsà cúcáhán-ndá a jaan á coó. Vàchi sàhà-ñá nì xitià nì-yá, ñàyùcàndùá sàni ndundoo sàxinítnùnì-nda, te có-dàndòhó gá-ndó; te ducán queámà na ian sàni xichi-nda tècuì limpiu.

Màsà nándodó-nda ichì-yá

²³ Pues sàhà nsidaa ñà-jaàn xiñuhu cunchicùn vii-nda ñà-ndùá xiníndísá-ndá; iin-ni ni cúníhñú vaha ini-nda ñà-jaàn. Màsà dáma sàxinítnùnì-nda, vachi sàni sàha-ya palabra xi-ya, te mà dándáhvì-yàndó. ²⁴ Te xiñuhu stná nanducu-nda nansa nacuahandee stnahá ini-nda sàhà-ñá chicá más ni cúcuú stnahá ini-nda sàhà-nda, te quida vii-nda xì ñànìtnaha-nda. ²⁵ Nì màsà nácóó-ndá ñà-nataca-nda na ian quidá dava nèhivì. Còó; vichi chicá xiñuhu cunuú stnàhà-nda, te nacuahandee stnahá ini-nda, vachi sà-ìndéhe-nda chicá sà-cùyátní quivì (naxicocuñ-yà). ²⁶ Vachi cunaha-nsiá, nú sàni cundaà vaha ini-nda nansa iá ichì ndàcuisì-yá, doco quidá canúú ñà-nda cuàchi-nda, dandu còó cá ni-iin promesa cui danáà xì sàhà-nda. ²⁷ Ndé cuisì-ní ndóo ga ñà-yuhí cuaá-nda, vachi vaxi castigu cahnú, vaxi ñuhu níhi coco nsidaa ana có-ndòò ladu xi-ya. ²⁸ Nèhivì sàhana, nú nì cahíchi ini-nè ley xi Moisés, dandu fuerza cui-nè nú ndóó ùi ò ùnì testigu cachí nansa nì cuu, te nú ducán, dandu còó iin ni cuhí ini xì-né na ní xihì-nè. ²⁹ Doco nú meru Dèhemanì Dios nduú ana cahíchi ini iin nèhivì, dandu ¿nansa tuxí inì-nsia cuu? ¿Amádi cuàhà gá más castigu icúmí-nè nihì-né? Vachi nú có-quidáñúhú-nè ñà-nì xitià nì ndiaha-yá, dandu cahnú sàstnùhù coo castigu xi-ne, vachi sàhà nì mà nì ndoo anima-nè, te sàhà stná mà nì saquin Dios iin tratu xì-né. Daaní, stná Espíritu ìl xí Dios, gracia nì quida stná-yà xì nècuàchìmà, doco nú vichi cutu ni cahíchi ini-nè nsidaámà, dandu ndahví-nè. ³⁰ Ináhá-ndá ñà-divi Dios nduú ana nì cachi xì-nda dohó: “Míí quidá tocar nachitacùhá sàhà falta xi nèhivì; còó cá ana icúmí nacuahà xi-né castigu”. Te cachí stná (tutu ì) ñà-divi mii-yá icúmí-yà nsidandaà-yà sàhà cuàchi nèhivì xí-yá. ³¹ Cunaha-nsiá, tnùndoho cahnú cundua nú ni níhì nèhivì castigu nùu ndahà Dios iá nicanicuahàn.

³²⁻³³ Doco mii-nsiá, xiñuhu nsinuu ini-nsià nansa nì cuu xi-nsiá quivì primeru na làcà nì dàtnúu-yà sàxinítnùnì-nsià, cuàhà tnùndoho nì yàha-nsia. Dava xichi nì canàhá nèhivì xì-nsiá, te dava xichi nì dàndòhó stná-nè mii-nsiá nùu tàcá nèhivì. Te dava xichi cuisì-ní nì quida-nsia acompañar nècuàchì nì ndoho ducán, doco calma nì quidandee inì-nsia sàhà nsidaámà. ³⁴ Te na ní sàcùndiadi stná compañeru-nsià, dandu nì indehè ndahví-nsiànè; te na ní candiaa nèhivì biene xi-nsia, (cónì cúhúún inì-nsia), còó, duha nì cudì inì-nsia, vachi ináhá-nsiâ, ndè gloria xi Dios chicá cuàhà iñàha icúmí-ndá, te chicá ndiaá mà, vachi nicanicuahàn cunaha-ñá. ³⁵ Ñàyùcàndùá, iin-ni ni cúníhñú vaha ini-nda (ichì-yá), màsà nácóó-ndáñà, vachi iin ñà-vaha cahnú icúmí-ndá nihì-nda nùu-yá. ³⁶ Iin-ni ni cúnchicùn cuéyàà-nda ichì mà, vachi nú sàni nsihì nì quida-nda nsidaa ñà-ndùá cunì Dios quida-nda, dandu nihì-nda ñà-ndiaha ñà sàni cachi sahnú-yá xì-nda. ³⁷ Vachi dohó cachí tutu ì:

Cunaha-nsiá, icúmí-yâ naxicocuñ-yà: làcà sacu tiempu cumánì gá; mà cuéé gà-yà.

³⁸ Te (cachí stná-yà): “Nèhivì vaha xi, nú xiníndísâ vaha-ne yuhù, dandu nihì-né vida ndiaha. Doco nú ni ndédúmá ini-nè, dandu ni-iyuhu mà ndóo inì sàhà-né”, cachí-yà.

³⁹ Doco ndohó, có-ndùu-nda nèhivì ndedúmá ini-xi, vachi nú jaan, ndañuhu anima-nda. Còó, nèhivì xiníndísâ nduu-nda, ñàyùcàndùá icúmí-ndá càcu-nda nùu-yá.

11

Xiñuhu cunindísâ víi-nda

¹ Nú ndisa xiníndísâ vaha-nda Dios, dandu cunì cachàmà ñà-nìhñú cuisì ini-nda icúmí cuu ndisa ñà-ndùá ndiatu-nda. Te nú xiníndísâ-ndá ducán, dandu quidá stná-nda cuenta

na ian sà-lá ndisa ñà-tàñáha ga cuninùù-ndà. ² Te divi ñà-jaàn nduú stná ñà-ndúá nisa quida xii-ndà sànaaha, nì xinindisá-né mii-yá, te nì ndee vaha-ne nùù-yá.

³ Ndohó, xinindisá-ndáyâ, te sàhájàn vátuni cundaà ini-ndà nansa nì quidavàha-ya ñuhiví, cuisì nì càhàn-yà, te nì sàcòà; ñàyùcàndúá, indéhe-nda íá ñuhiví vichi, doco màdì ñà-tùí cundehè-ndà nduá nì cuyucàn; còó.

⁴ Daaní, Abel, na ní sàha-ne Dios promesa xi-ne, chicá nì sandiaàmà nùù promesa nì sàha Caín. Te ¿índù chuun chicá ndiaàmà? Divi sàhà-ñá nì xinindisá nècuàchìmà mii-yá. Ñàyùcàndúá, nì cachi-yà: “Sànì ndee vaha Abel nùí; cudí inì sàhà promesa xi-ne”. Ñàyùcàndúá, mate còò cá Abel mà, doco dècuèndè vichi íá ì fama-nè ñà-nì xinindisá-néyà.

⁵ Daaní, Enoc tu, nì xinindisá stná-nè mii-yá, te vivu nì sàà-nè nùù-yá, cónì xihì-nè, nì ndañuhu uun-ne (nùù nèhivì), vàchi sàhà poder ndiaha xí Dios nì ndiachi-né dècuèndè ndé íá-yà. Te cachí tutu ì, ducán nì cuu xi-né ñà-nì cudí guá ini-yà sàhà-né. ⁶ Doco nú có-xinindisá-ndá, dandu mà nunca cudí ini-yà sàhà-ndà. Vàchi nú cuní-ndà sàà-ndà nùù-yá, dandu fuerza cunindisa-nda íá ndisa-ya, te seguru datnúù-yà sàxinítnùní nsidaa ana nandúcu ndisa-xi-yá.

⁷ Daaní, stná Noé, nì xinindisá stná-nè mii-yá na ní cachitnúhu-ya xì-né ñà-ndúá icúmí cuu quivì nùù-xí; ñàyùcàndúá, nì quida-ne ñà-ndúá nì cachi-yà, nì quidavàha-ne iin barcu cahnú sàhà-ñá càcu-ne, mii-né xì stná nèhivì vehe-ne. Ducán nì quida-ne, te ñà-jaàn claru nì tùì ñà-cónì quidá víi dava ga nèhivì ñuhiví. Doco mii-né, nì ndee vaha-ne nùù-yá ñà-nì xinindisá-néyà.

⁸ Daaní, stná Abraham; nì xinindisá stná-néyà, te ñàyùcàndúá nì quee-ne cuàhàn-nè na ní cana-yanè ñà-cùhùn xicà-né inga ñuu ndé icúmí-né sàà-nè cunduu-ne stoho nsidaa ñà-lá yucán. Ñàyùcàndúá, nì inini-ne ñà-ndúá nì ndacu nuù-né, mate có-cundáà ini-nè índù cùhùn-nè. ⁹ (Dandu nì sàà-nè) ñuu ndé nì cachi Dios xì-né mà. Yohó te yucán nì ìa chii-né ñuu mà, nihnú ini-nè nduú-né nècuàchì inga ñuu, doco siempre iin-ni xinindisá víi-néyà. Cuisì vehe sìcoto nì sanduu vehe-ne, te divi clase vehe yucán nisa xichuún stná (dèhe-ne) Isaac, xì stná (dèheñani-né) Jacob. Cunaha-nsiá, stná nècuàchì yucán, iin-ni nì sandiatu stná-nè cuu xi-né ñà-ndúá nì cachi Dios xì Abraham antes. ¹⁰ Vàchi nècuàchìmà, (na ní quee-ne ñuu-nè), nandúcu-né iin ñuu sàni quidavàha-ya; vàchi nihnú ini-nè íá iin ñuu nì chitnúni ini mii-yá coo, te fuerte ndisa cimientu xan.

¹¹ Daaní, stná (ñahàdihí-nè) Sara, nì xinindisá stná-nè mii-yá. Mate sáyâha ga sahnú-né, doco nì nihitáhvi-né valor ñà-coo iin mée xi-ne, vàchi antes sàni cachi sahnú Dios xì-né, te ñàyùcàndúá nì tùinuù iin dèhe-ne, vàchi xinindisá-né mà nunca dandahví-yànè. ¹² Ñàyùcàndúá, mate sàshnú cuàha Abraham, doco nì ìa iin dèhe-ne, te sàhà imindaa dèhe-nemà nì sàà-nè nì sàcunduu-ne yohòtéhè cuàhà gá mil nèhivì; cuàhà sàstnúhù nèhivì nì nanduu-ne nahi cuàhà sìtnúú ansivi, ò ñusi ndiquin yuhù mar, vàchi mà cùì nandiahvia.

¹³ Cunaha-nsiá, nsidaa nècuàchì sàni nacani xì-nsiá sàhà-ximà, iin-ni nì xinindisá víi-né mii-yá dècuèndè nì xihì-nè. Te mate cónì sàà-nè cuninùù-né cuu ndisa ñà-ndúá nì cachi Dios xì-né, doco iin-ni nì xinindisá-né, mate tàyóá, te nì cudí ini-nè sàhà-ñá, vàchi (nì cundaà ini-nè) màdì ñuu ndisa-ne nduú ñuu-nè ñuhiví yohó, ñàyùcàndúá nì cachi-nè xì nèhivì ñà-cuisì-ní yáha uun-ne ñuhiví yohó. ¹⁴ Te nú ducán cachí nèhivì, dandu náhà claru inga ñuu nduá nandúcu-né, iin ñuu ndé cunduu ñuu ndisa-ne. ¹⁵ Te nú cuàhàn-nè nsinuu ini-nè ñuu-nè primeru nì cùí, dandu vihini naxicocuñ-nè yucán. ¹⁶ Doco còò, cónì núhù-nè, vàchi nì cuni-nè cundoo-ne iin ñuu chicá ndiaha, divi ñuu mii-yá íá ansivi. Te sàhà-ñá (nì xinindisá-né ducán), ñàyùcàndúá có-ndùcáhán-yá cachí-yà ñà-ndúú-yá ana cahvi-né, vàchi sàni quidayucun-yà iin ñuu (ndiaha) ndé cundoo-ne (xì-yá).

¹⁷ Daaní, después, nì cachi Dios xì Abraham ñà-nì cuàha-ne dèhe-ne Isaac cunduu-tè iin promesa. Ducán nì quida-ya sàhà-ñá cundaà ini-yà a cunini vii-néyà, á coó. Te (nì quida-ne cumplir), nì xinindisá-né mii-yá, dispuestu nì ìa-ne ñà-cunduu dèhe-ne promesa, mate mindaa-té nùù-né, te mate antes sàni cachi sahnú Dios xì-né ¹⁸ ñà-divi

nùu tèchii Isaac mà icúmí quee cuàhà descendencia xi-ne. ¹⁹ Doco nì cundee ini-nè ñà-vàtùni danátíacú-yàte nú ni cuí-te. (Te ñà-nì càcu-tè) nì ndòo-tè vivu nùu-né, ñàyùcàndùà vátùni quida-nda cuenta na ian ndisa, sàni natiacù-te.

²⁰ Daaní, después (nì cundaà ndisa inì-xi) ñà-xiníndísá stná Isaac mà mii-yá, vàchi cuàhà gá ñà-ndiaha ñi nì cachitnùhu-ne xì (ùì dèhe-ne) Jacob xì Esaú sàhà nansa icúmí cuu xi-né quivì nùu-xí. ²¹ Daaní, Jacob mà, nì xinindisá stná-nè mii-yá, (ináhá-ndá), vàchi na sá-itúú cuàhàn-nè cui-nè, dandu nì càhàn-nè xì iin iin dèhe José, nì cachitnùhu-ne xì dèheñani-né mà ñà-icúmí-tè nìhì-té cuàhà ñà-vàha ndiaha nùu Dios. Ducán nì cachi-nè, naquímànì-né Dios, te itúú-né nùu bastón xi-ne. ²² Daaní, José mà, nì xinindisá stná-nè mii-yá, (ináhá-ndá), vàchi na sá-itúú cuàhàn-nè cui stná-nè, nì cachi-nè ñà-seguru icúmí caquee libre nsidaa nècuàchì raza-nè Israel nùu ñuu Egipto. Te nì nacoò stná-nè órden nansa quida nèhivì xì iquicúñú-nè nú sàni xìhì-nè.

²³ Daaní, stná yuadíhí Moisés, nì xinindisá stná-nè mii-yá na ní tùinuù dèhe-ne mà. Te nì caxini-nè cuahani iá-vè, ñàyùcàndùà mate sàni dándacú rey cui-vè, doco cóni yúhì-nè; ùni yòò nì là dèhé-vè nì quida-ne.

²⁴ Daaní, stná Moisés mà, nì xinindisá stná-nè mii-yá, te sàhàmà na sàni sahnu-ne, cóni cùnì-nè cachi gá nèhivì ñà-díhi-né nduú dèheyoco rey. ²⁵ Còó, chicá nì cudìi ini-nè cùhùn-nè cutnahá-né xì nèhivì xí Dios, mate cuáhà gá nì ndòhó-né, te màdíá ndòo-ne (ndé iá-nè), te quida-ne ñà-vico siquini iá ñuhivì yohó, vàchi cuisì sacù-ni tiempu coo ñà-vico ma. ²⁶ Chicá nsiha ichì Cristu ni cúnchìcùn-nè nihnú ini-nè, mate ni cáhìchì ini nèhivì-né; te cóni xího stná-nè ñà-cuicà ñuu Egipto yucán, vàchi iin-ni nihnú ini-nè ñà-cuisì nùu Dios icúmí-nè nìhìtáhvì-né cuàhà ñà-ndiaha ñi.

²⁷ Daaní, na ní quee-ne ñuu Egipto mà cuàhàn-nè, divi sàhà-ñá xiníndísá-né mii-yá nì sandua. Ni cóni yúhì-nè ñà-nì xidà guá ini rey dandacú yucán, vàchi iin-ni nchìcùn vii-néyà na ian xinínùu-néyà, mate có-túí-yá indéhe-nda. ²⁸ Daaní, ñà-sàni xinindisá-né mii-yá nduú stná na ní quida-ne vicò pascua primeru, mii-né xì nèhivì raza-nè, te nì dàcáa-ne nì (lelù icà yehè-né) sàhá màsà cúí dèhe sahnú-né quida ángel yàha yucán. ²⁹ Daaní, na ní yàha-ne Mar Cuahá, te nì nduhichì cahà mar mà nahi ñuhù íchì, divi sàhà-ñá nì xinindisá-né Dios nì sanduu stná mà. Doco tè-ñuu Egipto, na ní cuni stná-te yàha-tè yucán, dandu nì càhà nsihi-tè.

³⁰ Daaní, sàhà-ñá nì xinindisá stná nèhivì raza-ndà mii-yá, ñàyùcàndùà nì nacunundu-nè ñuu Jericó ùsà quivì, te nì caà nama ndiadí nùu ñuu mà. ³¹ Daaní, stná nècuàchì ñahà nani Rahab, mate cuàhà tiàa nì xicanuu xi-né (antes), doco nì sàà-nè nì xinindisá stná-nè mii-yá, vàchi na ní techuún Moisés iin ùì tiàa ñà-nacunì-te nansa iá ñuu nècuàchì mà, dandu nì chindee-néte. Ñàyùcàndùà, cóni xíhì-nè nahi nèhivì dava ga có-xiníndísá.

³² Pues vichi có-xìñùhù cachi guè (sàhà nèhivì sànahà ma), ni mà sàà stnáì nacani nsihi xì-nsiá sàhà nsidaa-né, divi sàhà Gedeón, xì sàhà Barac, xì Sansón, xì Jefe, xì David, xì Samuel, xì sàhà stná dava ga nècuàchì nisa cahàn cuenta xi Dios. ³³ Cunaha-nsiá, divi sàhà-ñá nì xinindisá nsidaa nècuàchì mà mii-yá, (ñàyùcàndùà nì quida-ne cuàhà obra ndiaha). Dava-ne nì cundee-né nùu nsidaa nèhivì ndoó inga ñuu. Dandu nì cusahnú víi-né, te nì nìhì-né ñà-vàha nì cachi sahnú Dios xì-né. Te dava-ne nì càcu-ne nùu nsicaha, cóni sàxí-siné. ³⁴ Te dava stná-nè, nì cundee-né nùu ñuhu xíxìn, cóni quidá dañúà xì-né. Te dava-ne nì càcu-ne nùu nèhivì cuàhàn cahni xì-né xì espada nì cúí. Stná nècuàchì còò fuerza xi, nì xinindisá stná-nè mii-yá, te nì ndufuerté-nè, vátùni nì nacuañandee ini-nè, te na ní caquixi soldadu inga ñuu, vátùni nì chindee-né mii-né, te nì taxi-né nsidaa tèmà. ³⁵ Stná nècuàchì ñahà, nì xinindisá stná-nèyà, te ñàyùcàndùà nì nìhìtáhvì dava-ne nì natiacu iin nèhivì vehe-ne. Doco dava stná nècuàchì mà, nì dándòhó nèhivì-né, te nì xìhì-nè; vihini dacácu-tèné nì cúí (nú ni nácóó-né ichì-yá); doco còó, cóni quidá-né ducán, vàchi cunì-nè nìhìtáhvì-né iin ñà-vàha chicá ndiaha, divi ñà-natiacu-nè. ³⁶ Daaní, dava stná nècuàchì sànahà ma, cuàhà gá nì sàcùndiaa nèhivì-né, te nì ñàhni cúí stná-nè. Te dava stná-nè, nì sàcùnuhni stná-nè cadena, te nì sàcùndiadi-nè. ³⁷ Te dava stná-nè, nì sahnì nèhivì-né xì yùù, ò machete. Te dava-ne,

serruchu nì quedava-ne. Cuàhà gá nì candoho-ne nì quida nèhivì. Ñàyùcàndùá, yohó te yucán nì xicanuu ndahví-nè, nìsa idàhvi-ne xì cuisì iin riì ò simbee, vàchi ndahví dahuun-ne, cuàhà tnùndoho nì xini-nè; quini nì dándòhó nèhivì-né. ³⁸ Nì xicanuu ndahví-nè yucù dānā, ò inga xaan ndé còò nèhivì, te yucán nì caquidì-nè ini cueva, ò ini iin chìcòhò cahnú. Ducán nì cuu xi-né mate chicá ndiaá-nè nùu nsidaa gá nèhivì ñuhivì. ³⁹ Doco nsidaa nècuàchì sàhana ma, mate ní nìhì-né nì ndee vaha-ne nùu Dios ñà-nì xinindisá-néyà, doco cóni níhìtáhvì-né ñà-ndiaha î nì cachi-yà (xì xii-ndà) antes. ⁴⁰ Còò, vàchi sàhà-ñá nihnú stná ini-yà ndohó, ñàyùcàndùá nì chitnùnì ini-yà ñà-dècuèndè quivì vichi coo iin ñà-chicá ndiaha nìhìtáhvì-ndà, dandu iin-ni nacuatnaha-nda xi nècuàchì yucán cundiatú anima nsidaa-nda.

12

Cuisì Jesús ni cùndéhe-nda nùu-xì

¹ Vichi cuàhà sàstnùhù nèhivì (sàhana) sàni nacani xi-nda ñà-ndiaha guá iá (nú xiníndisá-ndá mii-yá). Ñàyùcàndùá, xiñuhu naco dahuun-nda nsidaa iñàha sadí xì nùu-ndà. Ni nácóó-ndá nsidanicuú cuàchi quida-nda, vàchi ñà-yucán nduá dacá xi dìni-ndà. Iin-ni ni cúnchìcùn viì-ndà mii-yá inii vida xi-nda; nacua quidá nècuàchì dadavá stnahá xinú carrera, ducán xiñuhu nacuañandee ini-nda. ² Iin-ni ni cùndéhe-nda nùu Jesús, vàchi sàhà mii-yá nì quesaha-nda xiníndisá-ndá ichì-yá, te divi-ya icúmì chindee stná xì-ndà ndè cachi xinú vida xi-nda. Te mate nchìca cruz nì ndoho-ya, doco cóni ndúlócò-yà na ní cahíchì ini nèhivì-yá ñà-nì xìhì-yà ducán, vàchi ináhá-yà, después icúmì-yà sàà-yà coo-ya contentu. Daaní, (mànuhù-yà gloria), te yucán nì sàcòo-ya ladu cuahá Yua-nda Dios.

³ Pues vichi xiñuhu nsinuu inì-nsia nansa nì cuu xi-yá, cuàhà gá nì quida quini nèhivì cuàchi xi-yá, doco nì quidandee ini-yà. Ñàyùcàndùá, nsinuu inì-nsia ñà-jaàn, còtó cucahan-nsiá mà cùndéé gâ inì-nsia, te cuhuun inì-nsia. ⁴ Vàchi ñà-ndáà nduá, cuàhà lucha fuerte sàni quida-nsia ñà-màsà cùndéé nèhivì cuàchi ma nùu-nsiá, doco ni-iin-nsia tãháha ga cahnì-né. ⁵ Doco nacua indéhì sàni nandòdó-nsiá nansa cachí Dios nùu tutu ì ndé cãhàn-yà xì-ndà na iin yua-nda. Pues dohó cachí-yà:

Hijos míos, màsà cùñáñá-nsiá nú nání-nsia nùu yùhù ana nduú Stoho-nsiá Señor; còó, ni màsà cùhúún stná inì-nsia nú sàni sàhì-nsiá iin conseju tii. ⁶ Vàchi Stoho-nsiá nduí, te cuú inì sàhà nsidaa-nsiá, ñàyùcàndùá fuerza nàni-nsia, vàchi nsidaa ana sàni nacàxin ñà-cunduu-ne dèhi, icúmì-né ñàhni stná-nè, cachí Dios.

⁷ Ñàyùcàndùá, xiñuhu quidandee ini-nda na nání-nda nùu-yá, vàchi sàhà-ñá nduú ndisa-nda dèhe-ya nduájàn. Sà-ínáhá-ndá, na cuati-nda, nsidanicuun-nda nì nìhì-ndà conseju nùu yua-nda. ⁸ Doco quivì vichi, nú còò ni-iin conseju níhì-ndà nùu mii-yá, dandu cuní cachàmà ñà-có-ndùú ndisa-nda dèhe-ya, vàchi nsidaa ana nduú dèhe ndisa-ya, ducán quidá-yá xì-né. ⁹ Vàchi yua-nda ñuhivì yohó, nìsa danáni stná-nèndó, te nìsa cahvi-ndané. ¿Amádi chicá ndiá ìcà-ndà cundoo stná-ndà sujetu nùu Yua-nda iá ansivi, te ducán nìhì-ndà cutiacu ndiaha-nda? ¹⁰ Vàchi sacu tiempu nì ndòo-nda nùu yua-nda ndoó ñuhivì yohó, te nacua cudî ini-nè, ducán nìsa danáni-nèndó. Doco mii-yá, cuisì sàhà ñà-cunduu ñà-vàha xi-nda nduá danáni-yàndó, te ducán cunduu ndisa-nda nèhivì ì nahi mii-yá. ¹¹ Pues ñà-ndáà nduá, có-cùdî ini-nda na hora níhì-ndà conseju; tnùndoho nduá cahan-nda; doco nú sàni yàha, te sàni sàà-ndà nì cundaa vaha ini-ndà, dandu chicá ndiaha coo vida xi-nda, vàchi chicá viì sàni sàà-ndà nacani ini-ndà.

Cuàhà gá peligrù ndácàn nú cahíchì ini-nda palabra cachí Yua-nda Dios

¹² Ñàyùcàndùá, màsà cùndóó-nsiá cuhúún gá inì-nsia na ian nì còyo ndahàsàhà-nsiá; còó. Iin-ni ni nàcuàhandee ini-nsiá cunì, ¹³ micúsi ichì vaha-ya nanducu-nsiá sàhà-ñá màsà tucù iin nècuàchì tàcútùha viì cacanuu nacua ndiá ìcà-né. Te nú sà-íà iin ana tàcùndáà vaha inì-xì ducán, dandu nanducu-nsiá nansa ndufuerté anima-nè.

¹⁴ Ni cùndóó mánì-nsiá xì nsidaa ñanìtnaha-nsia, te ni cuàhandee stná inì-nsia cunihnu ì inì-nsia nicanicuahàn, vàchi nú có-nihnú î ini-ndà, mà nunca sàà-ndà cuni-nda nùu Stoho-nda Señor. ¹⁵ Te cuidadu ni cùndóó stná-nsiá còtó nandòdó-nsiá

gracia xi-ya, te sàà-nsià nanduu-nsia nèhivì malu ndedúamá inì-xi, vèchi nacua quidá iin yohò yùcù dànà, ducán cui quida stná nècuàchì malu, mate imindaa-né, doco vihini cunduu-ne dañu xi cuàhà gá nèhivì. ¹⁶ Ñàyùcàndùá, cuidadu cundoo-nsia, còtó coo iin-nsia cùtòó xì ñahà, te ò iin ana có-ndùlòcô-xì ichì ñi-yá na ian nì quida Esaú sàhana. Dèhe sahnú nì sanduu-ne, ñàyùcàndùá, icúmí-nè ndutahvì-né cuàhà ñà-ndiaha ni cuí, doco nì dama-ne derechu mà sàhà cuisì iyuhu ñà-ndùá nì xixi-ne. ¹⁷ Te ináhá-nsiâ nansa nì cuu xi-né después, cóni níhì-né ndutahvì gá-nè ñà-ndiaha ma nùu yua-né, mate yáha ga nì cuni-nè níhì-néà. Nì sacundahví-nè (nùu nècuàchìmà), te nì sacu fuerte-nè, doco màncùcùí gá, vèchi cóni níhì-né nansa nadama-ne ñà-ndùá sàni quida-ne mà.

Tucu iá ñà-ndùá nì xini nèhivì sàhana na ní sàha Dios-nè ley primeru

¹⁸ Vèchi ndohó, cóni tnátuu-nda nùu iin yucù (ñuhivì yohó nacua nì quida nècuàchì Israel sàhana), vèchi yucù (Sinaí yucán), xixàn, te iin tnúú ndúchì, có-tùnúú, te caná fuerte tàchì. ¹⁹ Te nì sivi stná corneta; dandu nì tiacu cáhàn fuerte mii-yá. Doco nèhivì mà, nì sacundahví-nè nùu-yá ñà-màsà cáhàn gà-yà xì-né ducán. ²⁰ Vèchi màni cùndéé gâ ini-nè quida-ne cumplir palabra nì cachi-yà. Te dohó nì cachi stná-yà: “Màsà náná-nsiá ìcà yucù jaàn, te ni quisì xí-nsiá, vèchi nú ducán, dandu icúmí-nsiâ cahni-nsiási xi yúu, ò xì lanza”. ²¹ Cunaha-nsiá, yáha ga nì cayùhì cuaá nèhivì mà na ní indehè-né nansa nì cuu. Dècuèndè stná Moisés nì cachi-nè: “Ndé quidí cuísì ñà-yúhì güè”.

²² Doco ndohó, còó, vèchi ichì yucù nani Sión sàni quihin-nda vichi, vèchi yucù yucán nduú ñuu mii-yá iá nicanicuahàn. Te Jerusalén Nsiaha Iá Ansivi, ducán nani stná ñuu mà. Te sàni sàà stná-ndà ndé ndoó tàcà cuàhà mil ángel xi-ya, ²³ ndeníhì vaha-neyà. Te sàni nacuatnahá stná-ndà xì nsidaa gá nèhivì xínduu dèhe-ya, divi nsidaa ana itándiaa quivì-xì ndè gloria xi-ya. Te sàni dàtnátuu stná-ndà anima-ndà nùu mii-yá ana icúmí nsidandaà sàhà nsidaa nèhivì, divi nduú Dios; te vichi iin-ni sànduú stná-ndà xì nèhivì nì ndee vaha nùu-yá sàhana, doco vichi sàni níhì stná-nè nì cundiatú ndiaha stná anima-nè. ²⁴ Vèchi nùu Jesús sàni tnátuu anima nsidaa-nda, vèchi divi mii-yá nduú ana cáhàn nihni sàhà-ndà, te nì saquin stná-yà iin tratu saa xi-nda, divi nduú ñà-nì xitìà nì-yá (sàhà-ndà); te cunaha-nsiá, chicá ndiaha quidá nì-yá mà nùu nì Abel sàhana.

²⁵ Ñàyùcàndùá, cuidadu ni cùndóó-nsiá ñà-màsà nácuáa-nsiá mii-yá ana cáhàn xì-ndà vichi. Vèchi nú cóni cácu nèhivì sàhana na ní cahíchì ini-nèyà na ní càhàn-yà xì-né ñuhivì yohó, dandu chicá mà cácu ndohó nú cahíchì ini-ndà palabra cachí-yà xì-ndà dècuèndè ansivi. ²⁶ Na ní càhàn-yà antes, fuerte nì tnàa ñuhivì; doco vichi sàni cachitnùhu-ya xì-ndà inga palabra yohó, cachí-ya: “Inga xichi icúmí datnái ñuhivì. Doco màdì cuisì ñuhivì yohó icúmí tnàa; còó, dècuèndè stná ansivi icúmí tnàa”. ²⁷ Te na ní cachi-yà palabra mà ñà-inga xichi icúmí tnàa, pues cuní cachàmà ñà-icúmí cuxio nsihì nsidaa ñà-ndùá nì quidavàha-ya ñuhivì yohó. Doco nsidaa ñà-cuàhàn cunaha nicanicuahàn, icúmíá ndòà. ²⁸ Vèchi ñuhivì ì ndé icúmí-ndá cundoo-nda, mà nunca ndutá. Ñàyùcàndùá, iin-ni xiñuhu naquimani-ndàyá sàhámà sàhà-ñá vètùni cunucuachi víi-nda nùu-yá nacua cuní-yà quida-nda, te cahví víi-ndayá; màsà nácuèdiqui uun-nda ichì-yá, ²⁹ vèchi nahi ñuhu níhì nduú-yá, te mà úhì cahmi nsihì-ya (ana cahíchì ini).

13

Nansa quida-nda, te cudì ini Dios sàhà-ndà

¹ Iin-ni ni cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà na ian iin-ni ñanì xínduu-nda. ² Màsà nándodó-nda coo màni ini-ndà xì nèhivì cóyo vehe-nda, vèchi dava nèhivì, ndè stná ángel xi Dios nì dàyáha-ne vehe-ne, te cóni cùndàà ini-nè. ³ Te xiñuhu nsinuu stná ini-ndà compañeru-ndà xíndiadi vehecàa; te ducán quida-nda cuenta na ian cutnàhà stná-ndà xì-né ndiadí-ndà. Te nú quidá quini nèhivì xì dava ga compañeru-ndà, dandu cundehè ndahví stná-ndà nècuàchìmà, vèchi na nèhivì nduú stná-ndà, te vihini cuu stná xì-ndà ducán iin quivì.

⁴ Daaní, xiñuhu quida tnũñuhu stná-ndà xì nècuàchì vehe-nda. Màsà quídá-ndá ni-iin falta xì inga nèhivì. Vàchi iin castigu fuerte cuàha Dios ana nchícùn xì ñahà, te ò ana càhàn xì nècuàchì có-ndùú nècuàchì vehe-xi.

⁵ Màsà xího-nda cucumi-nda ñà-cuicà ñuhiví yohó. Nacua sà-ìcúmí-ndá, xì ñà-jaàn-ní ni cúndóó-ndá contentu, vachì sàni cachi-yà: “Yùhù, mà nunca nandòdí mii-nsiá. Mà nunca nacoó nihni mii-nsiá”. ⁶ Ñàyùcàndùá, vátùni càhàn ndee-nda, cachí-ndà:

Divi Stoho-ndà Señor nduú ana chindéé xì. Mà yúhî, vachì còò ni-ñàha cui quida nèhivì xí.

⁷ Daaní, xiñuhu nsinuu stná inì-nsia nècuàchì nisa idònùú nùù-nsiá antes, divi nècuàchì nisa dacuaaha-xi-nsiá palabra ì xí Dios. Xiñuhu nsinuu ini-nsiá nansa nisa quida vii-né vida xi-ne, te iin-ni ni cúníndísà stná-nsiá nahi mii-né.

⁸ Cunaha-nsiá, iin-ni iá Jesucristu, dècuèndè sànaaha xi vichi, te nicanicuaàn.

⁹ Màsà cuàha-nsia chiyuhù nèhivì-nsiá ñà-cunchicùn-nsiá inga ichì có-ínáhá-nsiá, vachì cuàhà ichì tùcù iá chináhá-nè; cuàhà gá ichì tàcùnì-ndà iá. Doco ndohó, chicá vaha cuisì gracia xi mii-yá ni cúníhnú ini-ndà, te ndufuerté anima-ndà, màdiá cunchicùn-ndà iin ley cachí sàhà cuisì índù comida cui cuxi-nda, vachì nèhivì nacání guâ inì-xi sàhámà, còò ni-iin ñà-vàha xi anima-nè tavá-né.

¹⁰ Dùtù xinúcuáchì veheñuhu (xi raza-nda, itiacú-nè ñà-ndùú promesa xi nèhivì). Doco ndohó, iá stná promesa xi-nda, (divi nduú Jesús); doco nècuàchì veheñuhu ma, còò derechu xi-ne nihítáhvì-né ni-ñàha nùú mii-yá. ¹¹ Vachì quisì nduú promesa sàha-ne veheñuhu ma, xitià nì-sí, dandu nihí dùtù-ñà sàhàn ndé nduú lugar chicá ì, te quídá-néamà presentar sàhà cuàchi nèhivì. Doco iquicúnú quisì mà, còò; ndé fuera ñuu icúmíâ coca. ¹² Pues divi ducán nì cuu stná xì Jesús sàhà-ñá nihì nèhivì ndoo ndisa cuàchi-ne sàhà nì-yá. Vachì fuera ñuu nì ndoho stná-yá. ¹³ Ñàyùcàndùá ndohó, iin-ni ni cúnchicùn stná-ndàyá, mate icúmí-ndá nacoó-nda ñuu-ndà, te cahíchì ini nèhivì-ndó nacua nì quida-ne xì mii-yá. ¹⁴ Vachì ni-iin ñuu iá ñuhiví yohó, mà cúndùá ñuu-ndà nicanicuaàn. Còò, iin ñuu quesaa quivì vaxi xi-nda nduá ndiatu-nda. ¹⁵ Ñàyùcàndùá, nicanicuaàn ndiá ìcà-ndà ndenihì vaha-nda Dios sàhà ñà-ndùá nì quida Jesús. Vachì na iin ofrenda xi-nda nùù-yá nduájàn na ndácùcahan-nda quivì-yá, te naquímànì-ndàyá.

¹⁶ Daaní, màsà nándodó stná-ndà quida-nda obra xì ñanìtnaha-nda, te chindee stnaha-nda, vachì ñà-jaàn ndisa nduú promesa cudî ini-yá sàhà-xí.

¹⁷ Nsidaa ñà-ndùá cachí nècuàchì idónuu nùù-nsiá, cunini-nsia, te cundoo-nsia sujetu nùù-né; vachì inùù-né nùù-nsiá sàhà ñà-cunduu ñà-vàha xi anima-nsiá; te icúmí stná-nè nacuaaha-ne cuenta nùù Dios sàhà nsidaájàn. Ñàyùcàndùá, cunini-nsianè sàhà-ñá cudî ini-nè quida-ne chuun ma, te màdiá dacúhúún ini-nsiànè; vachì nú ni cúhúún ini-nè quida-nsia, mà cúí cunduamà iin ñà-vàha xi-nsia.

¹⁸ Càcàn tàhvì-nsiá nùù Dios sàhà-nsí, vachì ináhá-nsí còò ni-iin cuàchi dandoho-xi-nsí, te iin-ni cuní-nsì quida vii-nsí nsidanicuú tiempu. ¹⁹ Ñàyùcàndùá, sacúndáhvî nùù-nsiá ñà-nì càcàn tàhvì cuàhà-nsiá sàhí sàhà-ñá chicá yachì cui nasai ndé ndoó-nsiá.

²⁰ Ndiaha gá ndoo-nda ñuhiví quídá Yua-nda Dios, vachì sàhà-ñá nì xitià nì Stoho-ndà Jesucristu, ñàyùcàndùá nì saquin Yuandiaha-yá iin tratu saa xi nèhivì, te nduámà iin palabra mà nunca nsihi, vachì mate ní xihì Jesucristu, nì natiacu-yá nì quida Yuamánì-yá, te nì sàà-yá nì sàcùnduu-ya Pastor ndiaha xi-nda. ²¹ Te vichi cahnú gá Dios ni sàà-nsiá nihítáhvì-nsiá nsidanicuú ñà-vàha xi-ya sàhà-ñá cui quida-nsia cumplir ñà-ndùá cuní-yá quida-nda; vachì nú ni nácuàhandee ini-yàndó (xì poder ndiaha) xí Jesucristu, dandu vátùni quida ndisa-nda ñà-ndùá cudî ini-yá sàhà-xí. ¡Ansivéhé cahnú-yá nicanicuaàn! Amén.

²² Yùhù sacúndáhvî nùù-nsiá, ñànì, màsà cúdúchì inì-nsia sàhà conseju tii sàni tiai nùù-nsiá yohó, vachì iin ù-ni palabra nduá.

²³ Cunaha-nsiá, sàni quee ñani-ndà Timoteo vehecàa. Te nú ni quésáa yachì-nè ndé ié yohó, dandu cutnahá-nsí sàà-nsì ndé ndoó-nsiá.

²⁴ Cásàhùì xì nsidaa ana idónuu nùù-nsiá, cachi-nsià xì-né. Te cásàhú stnàì xì nsidaa gá nèhivì xí Dios. Daaní, nècuàchì ladu Italia cutnáhá-xì yohó, cásàhú stná-nè xì-nsiá.

²⁵ Te nsidaa-nsiá, ni cúcúmí cuáhà-nsiá gracia xi-ya. Sà-ìá.

Tutu Nì Tiaa Santiago nù Nèhivì xí Dios

¹ Yùhù nduí Santiago, iin ana xinúcuáchí nù Yua-nda Dios xì nù Stoho-ndà Jesucristu, (te tiaí tutu yohó) nù nsidaa mii-nsiá nècuàchì nduú descendencia xi nsì-úxin ù dèhe yohètéhè-ndà Israel, doco vichi inicutu ñuhivì sàni xitià-nsiá. Yùhù cásàhùì xì nsidaa-nsiá.

² Ñàni, xiñuhu cudìi ini-ndà na yáha-nda nsidanuu clase tnùndoho. ³ Vàchi iin tnùndoho, prueba nduá a ndisa xiníndísâ ví-ndayá, á coó. Te cunaha-nsiá, divi sàhà tnùndoho ma vátuni cutùha stná-ndà quidandee ini-ndà. ⁴ Ñàyùcànduá, iin-ni ni quidándéé ini-ndà ducán dècuèndè nihì-ndà vátuni cundee ini-ndà sàhà ndéni iñàha nì cui, dandu cunduu ndisa-nda nèhivì ù inì-xi nacua cuní-yà cunduu-nda, te mà quídámànì gá ni-iin ñà-vàha nù anima-ndà.

Nansa nihì-ndà cunchichí ndisa-nda quida Dios

⁵ Cunaha-nsiá, nú có-cùndàà ini-ndà nansa quida-nda, dandu ni cacán tàhvì-ndà nù Dios, te ducán cundaà vaha ini-ndà sàhàmà, vachi mii-yá, sàhatahvì-yándô ñà-nduá xiñuhu, mà dìhndiá-yà, te mà cánàhá-yà xì-ndà. ⁶ Doco ni cúníndísâ vaha-nda, te màsà nácánì ini-ndà a jáán, ò á coó, vachi nú ducán, dandu cunduumà na ian quidá tècuì mar, yohó te yucán ndiachi-té quidá tàchì. ⁷ Te nú divi ducán quidá stná ndohó, dandu màsà cúníhnú ini-ndà nihítàhvì-ndà ni-iñàha nù Stoho-ndà Señor. ⁸ Vàchi nèhivì mà-íin-ní nihnú inì-xi, mà nunca sàà-nè cutùha-ne quida vii-né nacua ndiá icà-né.

⁹ Ñàni, nú nècuàchì ndahví nduu-nda, dandu xiñuhu cudìi ini-ndà, vachi cunaha-nsiá, nù mii-yá sàni nana ducún-ndà. ¹⁰ Doco nú nèhivì cuicà nduu-nda, te sàà-ndà yàha ndahví-ndà, dandu vátuni cudìi stná ini-ndà sàhàjàn, vachi nècuàchì cuicà, mà úhì ndañuhu yàchì-nè na ian cuú xi ita caná yùcù iá campu. ¹¹ Vàchi nú sàni xinu fuerte orá, te nì cuhìhni, dandu íchì yùcù mà, te ndáhvà ita-ñà, mà vícò gâ iá-yà. Pues ducán iá stná xì iin nècuàchì cuicà, icúmí-nè ndañuhu yáchì stná-nè mahì chuun xi-ne.

Nansa xiñuhu quida-nda na yáha-nda tnùndoho

¹² Nansicáhàn-ndá nú ni quidándéé ini-ndà na yáha-nda tnùndoho, vachi nú ducán, dandu icúmí-ndá ndee vaha-nda nù Dios, te nihì stná-ndà iin ñà-vàha ndiaha xi-nda nù-yá, divi ñà-cutiacu-ndà nicanicuahàn, vachi ñà-jaàn nduá sàni quida-ya comprometer xì nsidaa nèhivì cuú inì-xi sàhà-yá.

¹³ Doco nú xího iin nèhivì quida-ne iin ñà-có-ndiáà, dandu màsà cáchì-nè Dios daxího xi-né. Còó, vachi Dios, mà cúí xihò-yá quida-ya ñà-có-ndiáà, ni có-daxího stná-yà ni-iin nèhivì quida-ne ducán. ¹⁴ Cunaha-nsiá, cuisì-ní ini anima mii-nda xího quini-nda ducán, te ñà-jaàn nduá dítà xì-ndà ñà-cùnì-ndà quida quini-nda. ¹⁵ Daaní, nú ducán xího-nda quida-nda, dandu después sàà stná-ndà quida ndisa-nda iin cuàchi ma. Doco ¿índù fin cucumi cuàchi ma? Cuisì ñà-cahni dahuàn-ndó. ¹⁶ Ñàyùcànduá, (cachí xì-nsiá), ñani màní, màsà nunca cuàha-nda datùcù ni-iin nèhivì-ndó.

¹⁷ (Cunaha-nsiá), nù Yua-nda Dios iá ansivi quixí nsidaa ñà-vàha nù-ndà, vachi nsidaa ñà-ndiaha nihítàhvì-ndà, divi nù mii-yá quixá. Te chicá datnúù-yà (sàxìnít-nùnì-ndà) nù nsidaa ñà-tnùù iá ansivi. Doco mii-yá ni-iyuhu có-dâma-ya (nahi orá), vachi orá, xicá-yá, te iá còndàhvì-yá, doco Dios, còó, mà dáma-ya. ¹⁸ Te nì chitnùnì stná ini-yà ñà-cunini-nda palabra ndàcuisì xí-yá sàhà-ñà ducán sàà-ndà cunduu-nda dèhe ndisa-ya; dandu nù nsidanicuú ñà-nduá nì quidavàha-ya, ndohó cunduu-nda ana chicá cudí ini-yà sàhà-xí na iin primicia ndiaha.

¹⁹ Ñàyùcànduá, siempre xiñuhu cundoo tùha-nda cunini vaha-nda sàhà iñàha, te màdìà càhàn yàchì-ndà, te menos màsà cuídà yàchì ini-ndà, ñani màní. ²⁰ Vàchi nú ni cuídà ini-ndà sàhà iñàha, mà chíndéâmàndó quida vii-ndà nacua cuní Yua-nda Dios.

²¹ Ñàyùcànduá, ni nácóó dahuun-nda nsidaa ñà-íá quini, xì nsidaa stná ñà-có-ndiáà iá

guâ ñuhíví yohó, te ni màsà ndúcuéhê stnâ-ndà; còó. Iin-ni ni cúníní-ndá palabra ndiaha xí-yá nì chiñuhu-ya ini anima-ndà, vâchi sàhà palabra ì mà vâtùnì càcu-nda.

²² Doco màdì cunini uun-nda palabra mà. Xiñuhu ñà-quida ndisa stná-ndàñá cumplir, vâchi nú coó, dandu cuisì-ní ñà-dàndàhví-ndà mii-nda nduá. ²³ (Uun-ni queá) nú iníní-ndá palabra ì mà, te có-quidà-ndà ñà-nduá cachá, vâchi ducán queámà na ian indéhe-nda nù-ndà nù ìin yùtátá, ²⁴ te xiní-ndà nansa iá-ndà, doco nú sàni quee-nda cuàhàn-nda, dandu nándòdó-nda nansa iá nù-ndà. ²⁵ Doco nú iníní víi-nda ñà-nduá cachí ley ndiaha xí-yá, te có-nândodó-ndañá, iin-ni nchícùn-ndañá, dandísá, icúmí-ndá ñihítàhvì-nda gracia ñà-chindee xi-nda. Te divi ley mà nduá tavá xi-nda libre (nù cuàchi-nda).

Nansa xiñuhu quida-nda nú cahvi ndisa-nda mii-yá nacua ndiá ìcà-ndà

²⁶ Dava nèhivì, tuxí ínì-nè nchícùn vii-né religión xi-ne, doco tùha stná-nè canàhà ndevàha-ne. Cunaha-nsiá, uun-ni queámà sàhà religión xi-ne, cuisì dandahví uun-ne mii-né. ²⁷ Vâchi nú cuní-ndà cunucuachi ndisa-nda nù Dios, dandu xiñuhu chindee-nda penchì ndahví, xì nècuàchì cuaán ndahví, te cundiaa-ndà mii-nda sàhà-ñá màsà dásìvì-nda mii-nda xi chuun sìquini iá ñuhíví yohó, dandu ñà-jaàn ndisa cunduu iin religión vaha nù Yua-nda Dios.

2

Màsà cáhìchì ini-ndà ñanìtnaha-nda

¹ Ñànì, màsà cáhìchì ini-ndà ni-iin nèhivì, vâchi nèhivì xiníndísá-xí Stoho-nda Jesucristu nduu-nda, te ndiaha gá mii-yá. ² Ni cachí-ndà nì sà ìin nèhivì ndixí vico lugar ndé natácá-ndà cahvi-nda mii-yá, te ñuhú stná iin anillu oro òndàndàhá-nè. Daaní, ni cachí-ndà nì sà stná iin nècuàchì ndahví yucán, te ndahví gá ndixí-né. ³⁻⁴ Doco nú màdì iin-ni quidáñuhú-ndá nduì nècuàchìmà, mà váha. Màsà quidáñuhú-ndá (cuisì) nècuàchì ndixí víi, te cachi-ndà xì-né: “Yohó coo-ní iin lugar vii”, te nècuàchì ndahví mà, còó, cutu cachí-ndà xì-né: “Jaàn cuiin-ní”, te ò: “Yohó coo-ní ñuhù”, vâchi ñà-jaàn nduá sàni cahìchì ini-ndà nècuàchìmà.

⁵ Cunini vaha-nsia palabra yohó, ñani màní. Mate iyuhu icúmí nècuàchì ndahví ñuhíví yohó, doco ¿amádi mii-né nduú ana (chicá) sàni nacàxin Dios ñà-ñihítàhvì-né cunindísá-né mii-yá, te divi fe xi-ne nduú ñà-cuicà-né? Daaní, después sà stná-nè cundoo-ne ñuhíví ì xí-yá, vâchi ducán sàni quida-ya comprometer xì nsidaa ana cuú inì-xi sàhà-yá. ⁶ Doco mii-nsiá, (ndahví-nsiá), vâchi cahìchì inì-nsia nècuàchì ndahví. ¿Amádi nècuàchì cuicà nduú nècuàchì sahníndàhvì xì-nsiá, te sanícuàchì stná-nè sàhà-nsiá? ⁷ ¿Amádi divi stná-nè cáhàn quini guá òquì quìvì ndiaha-yá, divi quìvì nì ndacùcahan-nda (na hora nì quìhvì-nda ichì-yá)?

⁸ Pues nú cuní-ndà quida vii-ndà, dandu xiñuhu quida ndisa-nda cumplir nacua cachí ley ì nì sàhà mii-yá ana cusáhnù nù-ndà. Dohó cachí tutu nduú ley mà: “Nacua cuú inì-ní sàhà mii-ní, ducán xiñuhu cuu stná inì-ní sàhà ñanìtnaha-ní”, cachá. ⁹ Doco nú chicá quidáñuhú-ndá iin nèhivì nù inga-nè, dandu cuàchi nduá, iá ndisa falta xi-nda, cachí ley mà. ¹⁰ Vâchi cunaha-nsiá, nú ni chívàha vii-ndà nsidanicuú ñà-nduá cachí ley ì mà, te iá iin xaan ndé cóni quidà-ndà cumplir, dandu queámà na ian cóni chívàha-nda ni-iñàha, ¹¹ vâchi imindaa mii-yá nì sàhà xi nsidaa ley mà. Cunaha-nsiá, iin ley xi-ya nduú ñà-màsà cáhàn-ndà xí inga ana có-nduú nècuàchì vehe-nda. Daaní cachí stná-yà ñà-màsà cáhni stnaha-nda. Pues mate có-nchícùn-nda inga nècuàchì ñahà, doco sahní stnaha-nda, dandu iá ndisa cuàchi-nda nù ley mà (mate iá iyuhá sàni chívàha-nda). ¹² Ñàyùcànduá, ndiá ìcà-ndà cáhàn vii-ndà, te quida vii stná-ndà. Vâchi divi nacua cachí ley ndiaha nì tavà xì-ndà libre, divi sàhàjàn icúmí ndundaà sàhà cuàchi-nda. ¹³ Te nú có-ìndéhe ndahví-ndà ñanìtnaha-nda vichì, dandu quìvì ndundaà sàhà-ndà, mà níhì-ndà cundehè ndahví stná-yà ndohó. Doco nú sàni indehè ndahví stnaha-nda, dandu mà yúhì-ndà quìvì ndundaà sàhà-ndà.

Màsà cáhì uun-nda xiníndísá-ndá mii-yá

¹⁴ Ñàni, ¿a cúndiáa ndisa ñà-càchí-nda cahvi-nda mii-yá te nú cô-quidà-nda obra? ¿A ndísá càcu anima-nda nú ducán nduú modo cahvi-nda Dios? ¹⁵ Pues, ni cachí-nda íá iin ñanìtnaha-nda xíhì vixin, te còò sìcoto vaha xi-ne; te xíhì stná-nè doco, vachi còò ni-ìñàha. ¹⁶ Daaní, ni cachí-nda íá stná iin compañeru-nda nì cachi xì nècuàchì ndahví mà: “Vàtùni cùhùn-ní; ni sàà-ní nadaà inì-ní, te ni sàà stná-ní chitu tìxi-ní”, cachí-nè. Doco nú có-sàha-ne nècuàchì mà ni-iin ñà-cutiacu-nè, amádi uun-ni queámà. ¹⁷ Ducán stná xì ñà-cahvi-nda mii-yá nú còò obra xi-nda. Vachi nú ducán, dandu náha xicà có-càhvi ndisa-ndayá, vachi cutu mindaa ñà-jaàn quidà-nda.

¹⁸ Vihini cachí iin nèhivì: “Dava-nda cuisì fe xi-nda íá, te dava-nda, cuisì obra xi-nda íá”, doco còò, vachi ¿nansa cui cundaà ini-nda cahvi ndisa iin nèhivì mii-yá nú còò obra xi-ne? Doco nú íá stná obra quidá-né, dandu vátùni cundaà ini-nda ndisa íá stná fe xi-ne. ¹⁹ Ndohó, xiníndísá-nda ñà-imindaa Dios íá, te ndiaha gá íá ñà-xiníndísá-nda ducán. Doco cunaha-nsiá, dècuèndè stná ñà-malu, ináhá stná-si imindaa-yá íá, te quidí stná-si ñà-yúhî-siyá. ²⁰ Ndahví-nda, te neciu-nda nú tuxí ini-nda cuisì fe xi-nda nduá ndiaá, te còò obra xi-nda. ²¹ Amádi ináhá-nsiá sàhà xii-nda Abraham nansa nì ndee vaha-ne nùù Dios sàhà ñà-nduá nì quida-ne, ñà-nì ìa-ne dispuestu cuàhatahvi-né mii-yá (dèhe manì-né) Isaac, (dècuèndè sàni chinduhù-néte) nùù mesa ì. ²² ¿A xiní-nsiá nansa nì quida nècuàchì yucán? Nì cahvi-né Dios, te nì quida stná-nè cumplir (ñà-nduá nì cachi-yà): ñàyùcànduá, nduìjàn nì sacatnahá, te sàhà obra xi-ne mà nì sàà-nè nì cahvi viì ndisa-ne mii-yá. ²³ Dandu nì cuu ndisa ñà-nduá cachí tutu ì ndé cachí palabra yohó: “Nì xinindísá Abraham Dios, te ducán nì ndee vaha-ne nùù-yá”. Dècuèndè nì cachi stná Dios amigo xi-ya nduú Abraham mà. ²⁴ Ñàyùcànduá, náha xicà, màdì cuísi-ní ñà-cahvi-ndayá nduá cuní-yà sàhà-ñá ndee vaha-nda nùù-yá. Cuní stná-yà quida ndisa-nda cumplir nansa cachí-yà.

²⁵ Inga casu nduú stná nècuàchì sàhana nani Rahab. Iin nècuàchì ñahà cónisá ìa sahnú inì-xi nì sanduu-ne, doco na ní casaà nècuàchì (ñuu Israel) ñuu-nè, nì quidañuhu-né nècuàchì mà, dandu después nì dandùhù-nè nècuàchì mà inga ichì. Pues sàhà-ñá nì quida-ne obra mà, ñàyùcànduá nì ndee vaha stná-nè nùù Dios. ²⁶ Vachi nú cahvi-nda Dios, doco có-quidá ndisa-nda ñà-nduá cachí-yà, dandu (mà chindéé) fe mà-ndó. Na ian sàni xihà nduá, vachi còà quidá, na iin cuerpu nsì còò cá anima-xi.

3

Cuidadu ni cúndóo-nda sàhà ñà-nduá cachí-nda

¹ Chicá vaha màsà cúnduú cuáhà-nda nècuàchì chináhá (palabra ì), ñàni, vachi cunaha-nsiá, chicá icúmí-yâ nandacàn-yà cuenta nùù nsiùhù nècuàchì chináhá. ² Nsidaa-nda, cuàhà falta quida-nda. Te nú mà túha-nda cachi-nda ni-iin ñà-có-ndiáá, dandu iin nèhivì quidá víi ndisa sànduù-nda, vachi sàni cutùha-nda cadì-nda nùù nsidaa ñà-chìcuèhè vihini sàà-nda quida-nda. ³ Cundehe-nda idu, chicáá-nda frenu yuhù-sí sàhà-ñá cunini-sindó, dandu vátùni cuitàndòò-ndásí mate nahnú-si. ⁴ Stná barcu, mate nahnú cuáhà-nú, te ndee caná tàchì dandìachì xì-nú, doco cuisì iin yutnù chipalá tii nduá dacaca-xi-nú cùhùn-nda ndéni nì cui cahan-nda. ⁵ Te divi ducán íá stná yuhù-nda. Tiá, doco cuàhà gá chuun nahnú chiñúhà. (Ináhá-nda), cuisì iin ñuhu tii cui dacuícùn xì inicutu iin yucù cahnú, te coco nsidaámà. ⁶ Te nacua quidá ñuhu mà, ducán quidá stná yuhù-nda: cuàhà sàstnùhù chuun quini cáhàn sàhà-xí. Íá nùù cuerpu xi-nda, doco mà úhì dacúnsí dá cuàcha-ndó. Inii vida xi-nda, ducán quidá yuhù-nda, cuàhà gá chuun daquínúhà, te ¿indù divi ñhà cachí quini guá? Pues divi nùù ñà-malu.

⁷ Nsidanicuú clase quisì, vátùni ndumansú-si quida nèhivì, a ducán nduú-si quisì yùcù, ò laa, ò quisì cuàtì, o quisì mar, nsidanicuú clase-si sàni nsidamansú nèhivì-sí.

⁸ Doco yuhù-nda, còò; tàñáha ga cundee ni-iin nèhivì nùá. Iin mal nduá; mà cándísà dandacu-nda nùá. Na ian quidá iin tàtnà dàná, ducán quidá stná, vachi chituá ñà-có-ndiáá. ⁹ Xì yuhù-nda naquímànì-nda Yua-nda Dios, te después divi-nia (vihini) canáhà-nda xì ñanìtnaha-nda, mate nahi mii-yá íá stná-nè, vachi nacua íá mii-yá, ducán

nì quidayucun stná-yàndó. ¹⁰ Mismo yuhù-ndà sàni naquimanì-ndà mii-yá, te nì canàhá stná-ndà (xì ñanìtnaha-nda). Pues cunaha-nsiá, mà váha quida-nda ducán, ñàni. ¹¹ Vàchi iin tè-dòcò, iin-ni ndéà tècuí vaha, te ò iin-ni ndéà tècuí ùhà. ¹² Te ò iin yutnù, ¿a vátuni cucàa quisì vídì-nu nú díin yutnù nduú-nu? Còó. Ni mà cúí cuàha stná sìhigu nù nducu yòhò sì-uva. Te lugar ndé caná tècuí ùhà, có-càná stná tècuí vaha.

Cuisì nèhivì datnúù Dios sàxìnìtnùnì-xi nduú nèhivì nchichí ndisa

¹³ ¿A nchichí dava-nsia (cahan-nsiá), te ò sàni dàcuàhá stná dava-nsia? Nú jaan, dandu xiñuhu cunihnu ndahvi stná ini-nsià, te quida-nsia puru ñà-íá viì, dandísá, sàa cunahà xicà nchichí ndisa-nsia. ¹⁴ Doco nú tùha-nsia cumbìdia cuàhà ini-nsià, ò cuísi sàhà mii-nsiá nacánì ini-nsià, dandu màsà cáchì gà-nsià nchichí-nsià, vachi có-nduá ñà-ndáà; tnùhu nduá. ¹⁵ Vachi modo xi-nsia mà, có-nduá nahi palabra nchichí vaxi nùu mii-yá íá ansivi. Vachi nú cutu cáhàn nchichí-ndà, te có-quidá víi-nda, dandu nàhà xicà, cuisì ñuhivì yohó vaxi palabra mà; dìni nèhivì ùún nì quea, te divi ñà-malu nì chitnùnì ini xán. ¹⁶ Vachi nú cumbìdià ini nèhivì, te cuadú-nè, dandu seguru cundoo stná-nè nàâ stnahá-nè, te quida stná-nè nsidanuu clase chuun có-ndiáà. ¹⁷ Doco nú nchichí ndisa-nda quidá mii-yá íá ansivi, dandu ñà-sàni ndu-ì sàxìnìtnùnì-ndà nduá, te tùha-nda cundoo manì-ndà; mà dáná-ndá. Cáhàn viì stná-ndà xì nèhivì, te cundehè ndahví stnahá stná-ndà, vachi vaha ini-ndà, iin-ni cáhàn ndàà-ndà nacua íá iin chuun, mà dánánì uun-nda. ¹⁸ Cunaha-nsiá, nú cuní-ndà cunduu-nda nèhivì quidá víi ndisa, dandu viví-ni ni cáhàn-ndà xì ñanìtnaha-nda sàhà-ñá cundoo manì nsidaa-nda, vachi ducán queamà na ian chihì-ndà iin tata vaha, dandu después ndanchito iin cosecha ndiaha.

4

Màsà cándisâ-nda cunchicùn-ndà modo xi ñuhivì yohó

¹ Dava-nsia indéhe úhì stnahá-nsiá, te nàâ stnahá stná-nsià. Pues, ¿ndiá dísàhà-xí íá ducán, tuxí ini-nsià? Amádi sàhà ñà-xího guá-nsià iñàha, te dacá mà sàxìnìtnùnì-nsià. ² Xího-nsiá iñàha, te nú mà cùì níhì-nsiáñà, dandu (cuní-nsià) ndañuhu nèhivì (icúmí xân). Te nú cumbìdià stnahá ini-nsià sàhà iñàha, te mà cùì níhì stná-nsiáñà, dandu nàâ stnahá-nsiá, te cáhàn ndiaa stnahá stná-nsià. Doco ¿índù chuun có-icúmí-nsià ñà-nduá xího-nsiámà? Divi sàhà-ñá có-xicàn tàhvi-nsiáñà nùu mii-yá. ³ Te mate ni cacán tàhvi-nsià nùu-yá, doco mà níhì-nsiáñà, vachi mal xicàn-nsià, cutu cuní-nsià iñàha sàhà-ñá quida ndevàha-nsia nacua cudí ini mii-nsiá. ⁴ ¿Ndahví-nsià! ¿Índù chuun nchícùn-nsià ñà-có-ndiá icà-nsiá? ¿A có-ínáhá-nsià ñà-mà váha candisá-nda cunchicùn-ndà modo xi ñuhivì yohó, vachi ducán queá na ian có-ndòò vaha ga-nda xì Dios? ⁵ Te ducán cachí stná tutu ì: “Sàni nihítàhvi-ndà nùu Dios ñà-coo Espíritu ì xí-yá ini anima-ndà, te màni cuàhà-ndà nùu Yà-ì mà; ñàyùcànduá, có-cùnì dahuun-ya cunihnu ini-ndà inga iñàha cunchicùn-nda”. Te cunaha-nsiá, màdì ùún-ní cachí tutu ì mà ducán, (ñà-ndáà nduá). ⁶ Doco Dios, chicá cuàhà gracia sáhatahvi-yàndó. Ñàyùcànduá, dohó cachí stná tutu ì: “Dios, sadí-yà nùu nsidaa nèhivì nducuéhè, doco nèhivì nihnú ndáhvi inì-xi, sáhatahvi-yànè gracia xi-ya”. ⁷ Ñàyùcànduá, ni cúnì-ndà nsidaa ñà-nduá dandacú-yá, doco ñà-nduá cuní ña-malu, còó; iin-ni màsà cuàha-nda cundee-sí nùu-ndà, vachi nú màsà cuàha-nda quida-sì ducán, dandu icúmí-sí cunu-sì nùu-ndà. ⁸ Xiñuhu tnàtuu-nda nùu Dios, dandu mii-yá, chicá cuyatni stná-yà nùu ndohó. Te nú íá cuàchi-nda, dandu xiñuhu nsidandoo-nda anima-ndà na ian ndàhà-ndà. Te nú ùì ichì nduá nchícùn-nda, dandu xiñuhu ndoo stná anima-ndà. ⁹ (Vachi nú íá falta xi-nda, dandu chicá vaha) ni dándóhó-ndá mii-nda, te cundoo-nda tnùnsí ini, te cuacu cuahà-ndà (sàhà cuàchi-nda). Xiñuhu cuhuun ini-ndà sàhájàn; màsà cudí gá ini-ndà, ni màsà cuácù gà-ndà; còó. Xiñuhu cundoo-nda tnùnsí ini, ¹⁰ te cucahan nùu-ndà nùu Stoho-ndà Señor. Cuisì nú ducán, dandu nihì-ndà nduvì tú anima-ndà quida-ya.

Màsà cuítnùhu stnaha-nda

¹¹ Ñàni, màsà cáhàn-ndà dìquì ñanìtnaha-nda, vachi nú ni quida-nda ducán, te xítñuhu tnaha-nda, dandu ñà-sàni càhàn-ndà dìquì stná ley xi mii-yá nduá, te ducán queámà na

ian xítñuhu stná-ndà ley mà. Te nú xítñuhu-nda ley mà, dandu có-nduú gá-ndà ana chívàha xán; còó, ana xítñuhu xán nduu-nda. ¹² Cunaha-nsiá, mindaa mii-yá nduú ana nì sàha xi ley ì, te imindaa-yá nduú stná ana icúmí nsidandaà xì sàhà falta xi iin iin-nda. Còò ni-iin ana cachi a cácu-nda, á coó, cuisì mii-yá. Ñàyùcànduá, ¿ana tuxí ini-nda nduu-nda te xítñuhu stnaha-nda ducán?

Có-ínáhá-ndá nansa cuàhàn cuu xi-nda tnaa idá

¹³ Cunini vaha mii-nsiá nècuàchì cáhàn ndee guá. Vàchi cachí dava-nsia vichi ò tnaa cùhùn-nsiá inga ñuu cundoo-nsia yucán iin cuà, te cuiin-nsia, te nadicò-nsiá, nsidacuahà-nsiá òhùn xí-nsiá cahan-nsiá. ¹⁴ Doco ni có-ínáhá-nsiá nansa cuu xi-nsiá tnaa idá. Vàchi vida xi-nda, (yàchì nsiha) nahi vìcònùhù. Iin ratu tii iá, dandu còò cá. ¹⁵ Ñàyùcànduá, ndiá ìcà-ndà cachi-ndà: “Pues, nú ducán cuní Stoho-ndà Señor, dandísá cutiacu-nda, te ò nú cudí ini-yà, dandu dohó te dohó quida-nda”. ¹⁶ Doco mii-nsiá, ¿nansa quidá-nsiá vichi? Ndee gá cáhàn-nsiá. Mii-nsiá nduú-nsiá mii-nsiá cahan-nsiá. Doco mà váha cáhàn-ndà ducán. ¹⁷ Ñàyùcànduá, (nsinuu inì-nsia palabra yohó): nú ináhá-ndá nansa ndiá ìcà-ndà quida-nda, te có-quidà-ndáñá, dandu cuàchì nduá.

5

Ñà-nduá nì cachi Santiago xì nècuàchì cuicà malu

¹ Cunini vaha nsidaa mii-nsiá nècuàchì cuicà. Chicá vaha cuacu-nsia, te cundoo-nsia tnùn sí ini, vachi sà-ítuú tnùndoho nahnú òquì-nsiá. ² Vachi nsidaa ñà-cuicà-nsiá, sàni cuchicueha; nsidaa sìcoto vico xí-nsiá, sàni cusiquidiá. ³ Nsidaa oro xì plata xi-nsia, òhùn chicúehè sàni nandua; sàni nana ditnu-ña. Te divi ñà-jaàn cunduu testigu ñà-cundaà ini nèhivì (cóni quidá víi-nsiá), te ducán icúmí quea na ian sàni saxì stná ditnu òhùn mà ìcà-nsiá, na ian nì xixìn cuñu-nsiá nì quidamà (ñà-cuàhà guá tnùndoho cucumi-nsiá), vachi yáha ga sàni càyà ñà-nduá icúmí-nsiá nìhì-nsiá quivì xinu tiempu. ⁴ Te peón ndahví nì ndanihi xi cosecha xi-nsia, nì dandàhvì uun-nsianè, vachi cóni sáha-nsianè raya xi-ne nacua ndiá ìcà-nsiá, ñàyùcànduá, raya xi-ne mà, na ian ndáhi stná-ñà, te tiacú stná Stoho-ndà Señor, iníni-yá quidá peón mà reclamu nùu-yá. Te cunaha-nsiá, cuàhà gá mil soldadu dandacú-yá nùu-xí. ⁵ Vico gá sàni sandoo-nsia ñuhivì yohó; cuisì gustu xi mii-nsiá sàni quida-nsia. Doco nahi quisì sàni nei, te nì ndundatnù-sí, ducán nduú stná-nsiá; te vichi sàni sà meru quivì cui-nsiá. ⁶ Vachi tùha stná-nsiá canicuàchì-nsia sàhà nèhivì ndàcuisì inì-xi, te sàhà yuhù-nsiá xíhì-nè; mientras mii-né, có-nàndúcú-nè nansa chindee-né mii-né.

Màsà cúhuún ini-nda, vachi sà-ítuú naxicocuñ Jesús

⁷ Ñàni, iin-ni nì quidándéé ini-nda dècuèndè sà quivì naxicocuñ Stoho-ndà Señor. Quida-nda na quidá iin nèhivì campu, ndiatú-né ndè cuun dàvì nùu, (dandu xitú-né); daaní ndiatú cuéyàà-nè dècuèndè cuun dàvì dásihì sàhà-ñá ducán cuida ndiaha viu xi-ne. ⁸ Te divi ducán stná ndohó, xiñuhu cundiatu cuéyàà-ndà dècuèndè naxicocuñ Stoho-ndà Señor. Ñàyùcànduá, vichi xiñuhu nacuahandee ini-nda, vachi sà-ítuú-yá ndixi-ya. ⁹ Te màsà cáhàn cuàchì-nda sàhà compañeru-nda, ñàni, vachi nú ducán, dandu icúmí-yá danáni-yàndó, te cunaha-nsiá, sàni cuyatni ndisa quivì nsidandaà-yá sàhà-ndà. ¹⁰ Xiñuhu nsinuu stná inì-nsia nansa nì cuu xi nècuàchì sàhà nì sacahàn cuenta xi Stoho-ndà Señor, cuàhà gá nì dandòhó nèhivì-né, doco iin-ni nì quidandee ini-nè. Ñàyùcànduá, nacua nì quida nècuàchì-mà, ducan nì quida stná ndohó vichi, ñàni, ¹¹ vachi ndiaha gá nì quida-ne nì quidandee gá ini-nè. Te ináhá stná-ndà nansa nì cuu xi nècuàchì sàhà nani Job, iin-ni nì quidandee stná ini-nè, dandu después nì quee vì (ñà-nduá nì cuu xi-né), vachi nì chindee Stoho-ndà Señor-nè. Ñàyùcànduá, nàhà claru tùha ndisa Dios cuhi ini-yàndó te cundehè ndàhvì stná-yàndó.

¹² Màsà nunca chinaha-nda Dios, ñàni. Chuun cahnú nduá màsà quidá-ndá ducán. Ni màsà ndàcùcahan stná-ndà ansivì, ò ñuhivì. Còò. Ni-iin xichi màsà chínáhá-ndá ducán. Coó; vachi nú nì cachí-ndà “Jaan”, dandu divi nì cundúá, te ò nú nì cachí-ndà “Còó”, divi ñà-jaàn nì cundúú stná. Ducan nì quida-nda sàhà màsà nìhì-ndà castigu nùu-yá.

¹³ Nú iá tnùndoho yáha-nda, dandu xiñuhu càcàn tàhvì-ndà nùù-yá. Te nú cudî ini-ndà, dandu coto-nda alabanza xi-ya. ¹⁴ Te nú cuhí-ndà, dandu cana-nda nècuàchì sahnú ndiaá xì nèhivì xí Dios quixi-ne caquin-nè seña aceite dìnì-ndà, te càcàn tàhvì-né nùù-yá sàhà-ndà, ndacùcahan-né quivì Stoho-ndà Señor. ¹⁵ Te nú xiníndísá-ndá na xícàn tàhvì-né, dandu càcu-nda nùù cuèhè mà, vèchi icúmí-ndá nduvàha-nda quida-ya. Te nú iá stná cuàchi nì quida-nda, dandu cuicahnú stná ini-yà sàhà-ndà. ¹⁶ Ñàyùcàndùá, ni náhmà-ndà falta xi-nda nùù ñanìtnaha-nda, te càcàn tàhvì stnàhà-ndà sàhà-ndà sàhà-ñá nduvàha-nda quida-ya. Vèchi iin nèhivì vaha, cuàhà gá ndiaá na xícàn tàhvì-né nùù Dios; cuàhà gá chindéâ. ¹⁷ Iin casu nduú Elías sàhana. Iin nèhivì ñuhiví nahi ndohó nì sanduu stná-nè, te nì xícàn tàhvì-né nùù Dios ñà-màsà cúún dàvì. Te ndisa, nì yàha ùnì cuià dava, te cónì cùún ni-iin dàvì. ¹⁸ Daaní, tucu tu nì xícàn tàhvì-né nùù-yá, te nì ndesaha tú dàvì, vètùni nì cana tu itu.

¹⁹ Nú iá iin compañeru-ndà nì tùcù iin ichì có-nduú ñà-ndàà, dandu ni cáhàn-ndà xì-né áma naxicocuîn-nè ichì váha, ñáni. ²⁰ Vèchi cunaha-nsiá, nú ni cáhàn-ndà xì iin nècuàchì nì tùcù ichì cuáchi, te nìhì-ndà natnahnù-nè ichì váha, dandu ndiaha gá queamà, vèchi sàhà ndohó sàni càcu anima-nè, mà sàà gá anima-nè cuià; mate cuàhà gá cuàchi-ne nì ìa, doco sàhà palabra xi-nda sàni ndutu nsidaámà.

Tutu Nuu Nì Tiaa San Pedro nùu Nèhivì xí Dios

¹ Yùhù nduí Pedro, iin ana nì nìhì chuun ndiaha nùu Jesucristu, (te tiaí tutu yohó) nùu mii-nsiá nècuàchì sàni xitià nihni inicutu ndé` ladu Ponto, ladu Galacia, ladu Capadocia, xì stná ladu Asia, xi ladu Bitinia. ² Mii-nsiá nduú stná-nsiá nèhivì nì nacàxin Yua-nda Dios, vèchi dècuèndè sàhana nì chitnùnì ini-yà ducan. Te sàhà-ñá sàni nduhì stná anima-nsiá nì quida Espíritu ìlì xí-yá, ñàyùcàndùá sà-inínì víi-nsiáyà vichi, te nì cuxio stná cuàchi-nsiá nì quida nì Jesucristu. Pues vichi ni cùcúmì cuáhà-nsiá gracia xi-ya, te contentu ni cùndóó stná nsidaa-nsiá.

Iin tnùndé ini ndiaha icúmí-ndá nùu Dios

³ Ansivéhé cahnú Yua-nda Dios, divi mii-yá ana cahvi stná Stoho-ndà Jesucristu, vèchi Yuamàni-yámà nduú-yá. Pues vichi sàni indehè ndàhvì-yàndó ñà-nì xihì Jesucristu (sàhà-ndà), te nì natiacu-yà; ñàyùcàndùá, vètùnì nì nacacu saa-nda ñuhivì ìlì xí-yá, te vichi iá ndisa tnùndé ini xi-nda na ndoo-va-nda ñuhivì yohó. ⁴ Te ndiaha gá icúmì stná-ndà nihitáhvi-ndà nùu-yá. Vèchi ndè gloria iá vaha nsidaa ñà-ndiaha ìlì xì-ndàmà, te mà nunca sàà cusiquidiá, ni mà nunca sivi stná, dècuèndè nicanicuahàn icumíâ cunahá. ⁵ Te sàhà-ñá nihnú vaha ini-ndàyá, te ndiaá-yàndó xì poder xi-ya, ñàyùcàndùá vètùnì nihì-ndà salvación xi-nda; te vichi sà-íá listu salvación mà, doco ndè sàà xinu tiempu, dandu cundaà vaha ini-ndà (ñà-ndiaha guá) iámà.

⁶ Ñàyùcàndùá, cuáhà gá cudî ini-ndà vichi, mate vihini sàyáha-nda cuáhà clase tnùndoho sacu tiempu. ⁷ Vèchi ducán quidá-yá sàhà-ñá cunahà claru, a xiníndísà ndisa-ndáyá, á cóó, nacua quidá nèhivì xì oro, dadáà títi-néa nùu ñuhu sàhà-ñá cundaà ini-nè (a oro vaha nduá, á cóó). Doco nú nihnú vaha ini-ndà Jesucristu, dandu chicá ndiaámà nùu oro, vèchi oro, mà úhì ndañuhá, doco nú iin-ni nihnú vaha ini-ndà mii-yá mate yáha-nda tnùndoho, dandu sàhà ñà-yúcán sàà-ndà ndee vaha-nda nùu-yá na quívì naxicocuñ-yà, te nihì stná-ndà cuáhà tnùñuhu ndiaha.

⁸ Mii-nsiá, tàñáha ga cuninùu-nsiáyà, doco cuú inì-nsiá sàhà-yá; te mate có-xinì-ndàyá vichi, doco xiníndísá-ndáyâ, te cudî gá ini-ndà ñà-ndiaha guá (quidá-yá), te ni có-sàà-ndà cachi nsihi-nda ñà-cuáhà guá cudî ini-ndà. ⁹ Daaní, icúmì stná-ndà nihì-ndà càcu anima-ndà, vèchi divi sàhájàn nduá nì xinindisa-ndáyá.

¹⁰ Sàhana nisa cahàn nècuàchì profeta ñà-nduú razón xi-ya, nì cachitnùhu-ne nansa cuáhàn cuu xi ndohó tiempu vichi, te nihì-ndà cuáhà gracia. Doco cuáhà gá nì nacani ini nècuàchì sahnú-ma, vèchi cónì cùndáà ini-nè nansa iá salvación icúmí-ndá nihì-ndà tiempu vichi, ¹¹ te nì cuni stná-nè cundaà ini-nè índù tiempu divi cuu nsidaájàn. Vèchi inácaa Espíritu ìlì xí Cristu ini anima-nè, te nì cachitnùhu-ya xì-né ñà-icúmì Cristu ndoho-ya, dandu después naquihin-ya tnùñuhu ndiaha xí-yá. ¹² Doco después na ní dàtnúù gá Espíritu ìlì sàxinítnùnì-nè, dandu nì sàà-nè nì cundaà ndisa ini-nè ñà-màdì sàhà (tiempu xi) mii-né cáhàn razón mà. Còó. Divi sàhà ndohó nì cáhàn mà, te mii-né, cuisì-nì nì cachitnùhu uun-ne. Te vichi ndè ansivi sàni nuu Espíritu ìlì xí-yá, te chindéé-yà nèhivì (xí-yá) ñà-cachitnùhu stná-nè razón ndiaha ma; teayùcàndùá, vichi mii stná-nsiá sàni xinitnùhu-nsiá palabra mà. Te cunaha-nsiá, dècuèndè stná ángel xi Dios, cunì stná-nè chicá cundaà ini-nè sàhà razón mà (ñà-ndiaha guá).

Ni cúníhnú ìlì ini-ndà na xicánúú-ndá ñuhivì yohó

¹³ Ñàyùcàndùá, ni nácuàhandee ini-ndà sàxinítnùnì-ndà, te nacani sahnú ini-ndà; iin-ni ni cúníhnú vaha ini-ndà ñà-nihitáhvi-ndà cuáhà gá gracia na quívì naxicocuñ Jesucristu, te cuninùu-ndáyá. ¹⁴ Iin-ni ni quidá víi-nda na ian quidá iin dèhe-nda tùha cunini víi xì-ndà. Te màsà nácóó-ndá mii-nda xího ndevàha-nda na ian nisa quida-nda antes na tàñáha ga cundaà vaha ini-ndà. Còó. ¹⁵ Nacua ìlì mii-yá ana nì cana xi-nda, ducaní quida stná-ndà, ni cúníhnú ìlì stná ini-ndà sàhà nsidaa chuun quida-nda. ¹⁶ Vèchi

ducán cachí Dios nùu tutu xi-ya: “ìi gá yùhù, ñàyùcàndùá, stná mii-nsiá ni cúndúú stná-nsià nèhivì ìi”.

¹⁷ (Cunaha-nsiá), iin-ni ndeníhí Yua-nda Dios nsidanicuú nèhivì; te nacua quida iin iin-nda, ducán icúmí-yá nacuaaha-yàndó. Ñàyùcàndùá, nsidaa ndohó nècuàchì ndácùcahan xi quivì-yá, cuàhà gá xiñuhu yùhí-ndà, còtó mà cùdì ini-yà sàhà ñà-ndùá quida-nda ñuhivì yohó. ¹⁸ Vàchi ináhà-ndá, sàni dānāà-yá sàhà cuàchi-nda, te ducán sàni càcu-nda nùu estilu nì nacoò xì-ndà, vāchi mānìcúí chindeámāndó. Doco màdì oro ò plata nì dānāà sàhà cuàchi-nda, vāchi cuisì iñàhà ñuhivì yohó-ní nduámà. ¹⁹ Còò, cuisì nì ndiaha Cristu nì dānāà xì sàhà-ndà; na iin lelù còò ni-iñàhà iá nì dòcò nùu Dios, ducán nì sanduu-ya. ²⁰ Vāchi dēcuēndē na táyōo ñuhivì sàni chitnùnì ini Yua-nda Dios ñà-cuu xi Jesús ducán, doco cuisì dēcuēndē tiempu vichi na xínu tiempu, dandu nì cuu ndisa xi-yá ducán sàhà-ñá (càcu-nda). ²¹ Te divi sàhà Jesús sàni nìhì-ndà nì xinindisa-nda Yuamámì-yá. Te sàhà stná poder xi Yuandiaha-yá nì natiacu-yà, dandu nì naquihin-ya tnùñuhu ndiaha xí-yá. Pues divi sàhà ñà-jaàn nì nìhì-ndà cunihnu vāha ini-ndà Yua-nda Dios, te nì sàcò stná iin tnùndé ini ndiatu-nda nùu-yá.

²² Vichi sàni chindee Espíritu ìi xí-yá, te xiníndísá-ndá palabra ndàcuisì xí-yá. Ñàyùcàndùá, sàni ndoo stná cuàchi anima-ndà, vātùni cuu stnahá ndisa ini-ndà sàhà-ndà vichi, ñánì. Sàhámà fuerte ndisa xiñuhu cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, te màsà dátiaá úun-ndá quida-nda ducán. ²³ Vāchi sàni nacacu saa-nda ñuhivì ìi xí-yá. Doco màdì nèhivì ñuhivì nì quidà-xì-ndà ducán, còò, divi palabra ìi xí Dios nì quida xi-nda ducán. Vāchi nsidaa nèhivì, xíhì-nè. Doco palabra mà, nicanicuahàn cunaha-ñá nùu-ndà na ian itiácúa nicanicuahàn. ²⁴ Vāchi nsidaa nèhivì ñuhivì, (yàchì nsihi-ne) nahi yùcù pastu, te nsidaa ñà-vico xí-né, (yàchì nsihi stná) nahi ita yucù; vāchi íchì yùcù, te ndáhvà stná ita-ñà. ²⁵ Doco palabra sàni cachi Stoho-ndà Señor, còò, nicanicuahàn icúmíâ coa. Te divi palabra mà nduú razón ndiaha sàni cachitnùhu nèhivì xì-nsiá.

2

¹ Ñàyùcàndùá, xiñuhu nacoò dahuun-nda nsidaa ñà-có-ndiáá. Màsà dándáhvì stnahá gá-ndà, ni màsà dánánì uun-nda nduu-nda nèhivì vāha. Te màsà cúmbìdia stnahá stná ini-ndà, ni màsà cāhàn quini ga-ndà dīquì ñanìtnaha-nda. ² Na quidá mée tíquìn, yāha ga cudì ini-vè tēndodo, ducán xiñuhu quida stná-ndà; xiñuhu cudì cuàhà ini-ndà sàhà palabra ìi xí-yá, vāchi vāha ndisa; dandu nìhì-ndà ndufuerté fe xi-nda. ³ Te nú ndisa sàni cundaà vāha ini-ndà mànì gá ini Stoho-ndà Señor, dandu (vātùni nìhìtāhvì-ndà ducán).

Nahi cimientu fuerte nduú Jesús

⁴⁻⁵ Vichi xiñuhu tnàtuu-nda nùu-yá, te quida-nda cuenta na ian nduu-nda yùu (cuàha vehe), te mii-yá nduú-yá nahi cavà xí cimientu, (doco màdì cimientu ndisa, vāchi) itiácú-yà. Te mate ní cahíchì ini nèhivì-yá, doco nì cachi Dios ñà-nduú-yá ana chicá ndiaá. Ñàyùcàndùá, ni cuàha-nda cuichuún-yàndó na ian quidáyúcún-yà iin vehe ndiaha-yá.

Daaní, nahi dùtù ìi xí-yá nduú stná-ndà; vātùni cuàha-ndayá promesa xi-ya, divi ñà-vāha ñuhú ini anima-ndà, vāchi sàhà (obra nì quida) Jesucristu icúmí Dios cudì ini-yà sàhà promesa mà.

⁶ Vāchi ducán cachí (Dios) nùu tutu ìi:

Cunaha-nsiá, icúmí techuín iin ana sàà Ñuu Sión; cunduu-ya ana chicá ndiaá; te yāha ga cuàhà tnùñuhu cucumi-yá; cuàhà gá cundiaa-yà. Te chuun quida-ya cunduu nahi chuun xi cavà cahnú nduú cimientu xi vehe. Te mà nunca naxicocuñì ini nèhivì ñà-nì xinindisá-né mii-yá.

⁷ Ñàyùcàndùá, nùu nsidaa ndohó nècuàchì xiníndísâ, ndiaá ndisa-ya, doco nùu nècuàchì có-xiníndísâ, còò. Doco seguru icúmí cuu (nahi ejemplu nacánì sàhà) cavà nì cahíchì ini albañil, vāchi nì sàà cavà mà nì nandua yùu vico indúhu esquina vehe. (Pues ducán nì cuu stná xì mii-yá.) ⁸ Te vichi nduú stná-yà na iin yùu cahnú caquìhi sàhà nèhivì (cahíchì ini xì-yá), te na ian nduá-nè, vāchi cudúchì ini-nè sàhà-yá. Ñàyùcàndùá icúmí-nè nìhì-né

(tnùndoho) nì chitnùnì ini Dios cuu xi-né, na ian caquìhi sàhà-né, te nàcasàn-né, vàchi có-cùnì-nè cunini-ne.

⁹ Doco ndohó, còó, vàchi sàni nacàxin-yàndó, te vichi nduu-nda dèhe (ndisa-ya). Te nahi dùtù xínduu stná-ndà, te xinúcuáchí-ndá nùu rey xi-nda, divi mii-yá. Nèhivì ìi xí-yá nduu-nda vichi. Còò cá ana nduú Stoho-ndà, cuisi mii-yá. Pues sàhà nsidaájàn vátùni dacuítia-ndà palabra sàhà ñà-ndiaha guá-yà, vàchi sàni tavà-yàndô nùu ichì ñáa, te nì cana-yàndó cunchicùn-ndà ichì ndé datnúu ndiaha-yá ini-ndà. ¹⁰ Te mii-nsiá, mate còò tnùñuhu ndiaha xí raza-nsià antes, doco vichi sàni sàa stná-nsià cunduu-nsia nèhivì xí-yá. Te mate còò stná ni-iin ana nì indéhe ndahví xì-nsiá antes, doco vichi (ndiaha gá) sàni indehè ndàhvì-yànsià.

Iin-ni ni cunchicùn-ndà Jesús mate xítñuhu nèhivì-ndó

¹¹ Cuàhà gá cuú íni sàhà-nsiá, te sàhájàn cachí xì-nsiá ñà-màdi ñuhivì yohó nduú ñuu-nda vichi. Ñàyùcànduá sacúndáhvì nùu-nsiá ñà-màsà xího gá-nsiá ñà-nduú gustu quini ía ñuhivì yohó, vàchi sadíamà nùu ñà-vàha xi anima-ndà. ¹² Ndoó-nsiá mahì nèhivì có-ínahá xí Dios, te ñàyùcànduá xiñuhu quida vii-nsiá. Ñà-ndáa nduá, xítñuhu-ne mii-nsiá vichi; quini quidá-nsiá, cachí-nè, doco nú sàni xini-nè obra vaha quidá-nsiá, dandu quivì quixi (Dios ndàcàn-yà cuenta sàhà cuàchi nèhivì), dandu icúmí-nè sàa-nè ndanihi vaha-neyà.

¹³⁻¹⁴ Sàhà ñà-nì cúdí ini Stoho-ndà Señor sàhà-ndà, ñàyùcànduá icúmí-ndá cunini-nda nsidaa nècuàchì nihí chuun vehechuún, a ducán nduú-né ana chicá cusáhnú, te ò nduú-né nècuàchì cucuáchí, vàchi nècuàchìmà, quidáchuún-né cuenta xi nècuàchì chicá cusáhnúmá, te dandohó-né nsidaa ana có-quidá víi. Doco nú quidá vii-nda, dandu cudì ini-nè sàhà-ndà. ¹⁵ Te divi ducán cuní stná Dios, cuní-yà quida vii-ndà, dandu mate xítñuhu nècuàchì có-cundáa inì-xi ndohó, doco icúmí-nè sàa-nè (nducahan-ne), mà cáhí gá-nè ni-iñàha.

¹⁶ Libre ía-ndà, (ñà-ndáa nduá), ñàyùcànduá xiñuhu quida vii-ndà nacua ndiá ìcà quida nècuàchì libre. Doco mà váha cachi-ndà vátùni quida ndevàha-nda sàhà-ñá ía-ndà libre. Còó, vàchi ía stná iin Stoho-ndà dandacu-xi nùu-ndà, divi Dios. ¹⁷ Te xiñuhu cahvi váha-ndayá, te quidañuhu stná-ndà nsidanicuú nèhivì. Ni cúcúú stná ini-ndà sàhà nsidaa ana nduú stná dèhe ndisa-ya. Te nècuàchì dandacu-xi nùu-ndà, ni coó stná tnùñuhu xi-nda nùu-né.

¹⁸ Mii-nsiá nècuàchì peón xíndoo saín nùu iin lamú, cunini vii-nsiá ñà-nduá dandacu nècuàchìmà, mate dana-ne. Màdiá cuisì cahvi-nsiánè nú màni ini-nè.

Nú icúmí-ndá ndoho-nda, dandu xiñuhu nsinuu ini-ndà nansa nì ndoho Jesucristu sàhà-ndà

¹⁹ Vihini icúmí-ndá ndoho-nda sàhà-ñá nchícùn-ndà ñà-nduá cachí Dios, mate còò ni-iñàha iníhíca-ndá. Doco vátùni íamà, te xiñuhu quidandee ini-ndà sàhà. ²⁰ Vàchi nú cuisì sàhà cuàchi-nda ndoho-nda, dandu mà níhì-ndà ni-iin ñà-vàha nú quidándéé ini-ndà sàhámà. Doco nú sàhà-ñá quidá víi-nda ni ndoho-nda, te quidá ndéé ini-ndà, dandísá, gracia xi Dios (icúmí-ndá nihì-ndà). ²¹ Pues, divi ñà-jaàn nduú vida icúmí-ndá yàha-nda nú sàni cana-yàndó, vàchi mii-yá, nì ndoho stná-yà, doco sàhà ndohó; te ducán vátùni nì cundáa ini-ndà nansa xiñuhu quidandee stná ini-ndà nacua nì quida mii-yá. ²² (Te ¿nansa nì quida-ya?) Pues còò ni-iin cuàchi ni quidá-yá, ni còò ni-iin xichi ni dandahví-yà nèhivì. ²³ Mate ní canàhá nèhivì xì-yá, doco mii-yá, cóni cánàhá-yà xì-né. Na ní ndoho-ya, cóni cáhàn dana-ya. Còò, nùu ndahà Dios nì nacoó-ya chuun xi-ya, vàchi (ináhá-yà) tùha Dios nsidandaà-yà ñà-nduú ñà-ndácuisì. ²⁴ Te (na ní sàcùtuu-ya) nchìca cruz, nì nacuida-ya cuàchi-nda nùu iquicúñú-yà. Ñàyùcànduá, vátùni nihì-ndà (nacoó dahuun-nda cuàchi-nda), quida-nda cuenta na ian sàni xihì-ndà, (te có-ndùlócò gá-ndà sàhá). Dandu sàhà obra xi-ya mà, vátùni nihì stná-ndà quida vii-ndà ñuhivì yohó. Vàchi na ní sahnì cuí-teyá, dandu sàhájàn nduá nì nihì-ndà nì nduvìi anima-ndà. ²⁵ Vàchi antes, nahi riì nì quecuaán nì sanduu-nda, doco vichi sàni naxicocuñ-ndà nì nàcùndoo-nda nùu Stoho-ndà inúu xì anima-ndà.

3

Nansa ndiá icà-ndà quida-nda xi nècuàchì vehe-nda

¹⁻² Mii-nsiá nècuàchì ñahà sàni nandàhà, icúmí-nsiâ cahvi-nsiá ì-nsiá; dandu mate có-càhàn-né cunindisá-né palabra xi-ya, doco ñà-ìndéhe-né quidá víi-nsiá, vètuni sàa stná-nè cunindisá-né mate có-càhàn-nsià xì-né sàhámà. Ñàyùcànduá, xiñuhu quida sahnú-nsiá, te cahvi tnahá stná-nsià. ³ Te nú cuní-nsià cundàa vico-nsiá, màsà cúcàhàn-nsià a cúisi xiñuhu ñà-natnii vico ò-nsiá, te ò nduvico-nsiá xì oro, o sicoto finu. ⁴ (Còó, vàchi ñà-cundàa vico ndisa-nsia nduá yohó:) divi ñà-cunihnu manì ini-nsiá, xì ñà-coo calma-nsià. Ñà-jaàn ndisa icúmí cunaha nicanicuahàn, vàchi ini anima-ni-nda iá dèhá. Te nù Dios cuàhà gá ndiaá ñà-cunihnu ini-ndà ducán. ⁵ Te divi ducán nisa quida stná nècuàchì ñahà ì nisa xinindisa-xi Dios tiempu sàhana, vàchi divi ini anima-nè nì sansida vico-né mii-né. Nisa cahvi-né ì-né. ⁶ Vàchi ducán nisa quida stná (ñahàdihí) Abraham nani Sara, nì inini-ne ì-né, te dècuèndè “Señor xi” nisa cachi stná-nè xì nècuàchimà. Te nú quidá víi-nsiá, te có-yùhí stná-nsià ni-iin nèhivì, dandu vètuni ndudava stná-nsià xì-né.

⁷ Daaní, mii-nsiá nècuàchì tiàa iá ñahàdihí-xi, xiñuhu cundoo manì-nsiá xì nècuàchimà nacua quidá iin nèhivì cundàa vaha inì-xi. Ináhà-nsiâ, mà fuerte guá-nè, ñàyùcànduá xiñuhu cuhi ini-nsiànè, vàchi iin-ni sàni ñihitáhvi ndù-nsià vida ndiaha xí Dios. Te nú ducan ni quidá-nsiá, dandu mà cóó ni-ìhàha cadì xì nù palabra xi-nsia na hora xicàn tãhvi-nsiá nù-yá.

Nansa xiñuhu cunihnu ini-ndà nú ni sàà-ndà ndoho-nda sàhà iin chuun vii nì quida-nda

⁸ Cuisì inga palabra yohó cachi guè: iin-ni sàxìnítùnì nì cúcúmì nsidaa-nsiá. Te cundehè ndàhvì stnahá stná-nsià. Te cucuu stnahá stná ini-nsià sàhà-nsiá, vàchi iin-ni ñaní xínduu-nda. Nsidaa-nda, iin-ni ni cuhí stnahá ini-ndà sàhà-ndà, te cunihnu ndahvi stná ini-ndà. ⁹ Te nú sàni quida quini nèhivì xì-ndà, màsà náchítácùhá-ndà nacua nì quida-ne xì-ndà. Te ò nú ni cánàhá-nè xì-ndà, màsà cánàhá stná-ndà dìquì-né; còó. Ni cãcàn tãhvi-ndà nù Dios sàhà-né, vàchi cuàhà gá nì ñihitáhvi-ndà na ní cana-yàndó.

¹⁰ Vàchi (dohó cachí tutu ì):

Nú cuní-ndà cucumi-nda vida ndiaha, te yàha vaha-nda, dandu xiñuhu cundoo-nda cuidadu ñà-màsà càhàn quini-nda, ni màsà dándàhvì stnaha-nda. ¹¹ Te màsà túcù-ndà inga ichì malu; cuisì-ní ñà-ìá vii nì quida-nda. Te ni nándúcú stná-ndà nansa cundoo manì-ndà ñuhivì; cuàhà gá xiñuhu nacani ini-ndà nansa quida-nda ducán. ¹² Vàchi Stoho-ndà Dios, inù-yá nsidaa nècuàchì nihnú vaha inì-xi, te iní-ní-yá na xicàn tãhvi-né. Doco nècuàchì quidá sìquini, na ian xiní ùhì-yà nsidaa nècuàchimà.

¹³ Nú puru chuun vaha quida-nda, dandu ¿a quidá quini nèhivì xì-ndà sàhámà? ¹⁴ (Ádi coó); doco nú ni sàà-ndà ndoho-nda sàhà iin ñà-ìá vii nì quida-nda, dandu ndiaha gá queé stná mà. Ñàyùcànduá, màsà yùhí-ndà na càhàn dana nèhivì xì-ndà, te ni màsà ndúlócò-ndà. ¹⁵ Iin-ni ni cúníhnú víi ini-ndà Jesucristu ñà-nduú-yá Stoho ndiaha-nda. Te nú ndácàn tnhù-né nù-ndà índù chuun nihnú vaha guá ini-ndà (mii-yá) ducán, dandu siempre cundoo tùha-nda naxiconihí víi-nda nù-né. Doco viví-ni ni càhàn tnhù-nda xi-né. ¹⁶ Màsà quidá-ndá ni-iin ñà-cui dandoho-xi sàxìnítùnì-ndà después. Daaní, mate ndoó nèhivì xítñuhu xi ñà-vaha quida-nda ñà-nduú-ndà nèhivì xí Cristu, có-quidámà, vàchi icúmí-nè sàà-nè nducahan-ne.

¹⁷ Doco nú sàha-ya lugar ndoho-nda, dandu chicá vaha ndoho-nda sàhà iin ñà-vii nì quida-nda, te màdiá sàhà iin falta xi-nda. ¹⁸ Vàchi stná Cristu, nì ndoho stná-yà; iin xichi-ni nì ndoho-ya sàhà falta xi nsidaa ndohó nèhivì cuáchi ñuhivì, mate mii-yá, còò ni-iin cuàchi nì quidá-yá. Te sàháyùcànduá, vètuni nì ñhì-ndà nì nàcùndoo vaha-nda xi Dios. Ñà-ndàà nduá nì xhì iquicúñú-yà, doco espíritu xi-ya nì dãnátíacú xì-yá. ¹⁹ Te divi espíritu xi-ya mà nì sàà ndé ndoó anima nì sandiadi, te nì cachitnhù-ya xì-né iin razón. ²⁰ Anima yucán nduú anima nèhivì cóni sàxíníndísà sàhana tiempu xi Noé na ní quidandee guá ini Dios sàhà nèhivì ñuhivì, te nì sandiatu-ya nì cuyucun barcu cahnú

(xi Noé) mà. Te sacu nêhivì nì càcu nùu barcu mà, cuisì ùnà-nè nì càcu nì quida tècuì mà. ²¹ Cunaha-nsiá, ejemplu nduú stná nsidaa ñà-jaàn, vâchi nduámà nahi ñà-cùhî-ndà tècuì quivì vichi, te càcu-nda sàhà-ñá nì natiacu Jesucristu. Doco ñà-cùhî-ndà mà, có-nduá ñà-ndundoo uun ñuma ìcà-ndà, còó; ñà-xícàn tàhvi-ndà nùu Dios nduá, divi ñà-xícàn tàhvi-ndà ndundoo sàxínitnùnì-ndà. ²² Te mii-yá, ndè gloria sàmànùhù-yá, iá-yà ladu cuahá Yua-nda Dios vichi, te nsidanicuú ángel, icúmí-nè cunini-neyà, mate ángel chicá cusáhnû nduú-né, te ò inga ana íin fuerte.

4

Nacoo dahuun-nda nsidaa ñà-có-ía vâha nisa quida-nda antes

¹ Vichi xiñuhu (nsinuu ini-nda) nansa nì ndoho Jesucristu ñuhivì yohó, te dispuestu ni cúndóo-ndá ñà-ndoho stná-ndà, vâchi nú sàni ndoho stná-ndà ducán, dandu ñà-sàni nacoo-nda cuàchi-nda nduá. ² Vâchi nú nihnú ini-nda ducán, dandu mà xího ndevâha ga-nda ñà-chìcuéhè iá ñuhivì yohó na ian quidá nêhivì dava ga; vâchi puru ñà-vâha cudî ini Dios cunduu ñà-quida-nda. ³ Vâchi mii-nsiá, tiempu nì yâha xi-nda nisa quida ndevâha-nsia nacua quidá nêhivì có-ínáhá xí Dios, vâchi cuàhà viciu nisa icumi-nsiá; cuàhà iñàha nisa xihò-nsiá, te nisa xini stná-nsiá; cuàhà escándolo nisa quida-nsia, vâchi nisa xihì cuahà-nsiá. Cuisì figura yùu nisa cahvi stná-nsiá antes, mate quini iá quida-nda ducán. Doco vichi, mà quidá gá xì nsidaa ñà-jaàn. ⁴ Ñàyùcànduá, ndulócô nècuàchì dava ga vichi, xítñuhu-ne mii-nsiá, có-cùndáà ini-nè índù chuun có-cùtnáhâ gá-nsiá xì-né na quidá-né ñà-có-ndiáà mà. ⁵ Doco (vâxi iin quivì) dandu icúmí nècuàchì mà nacua-nda-ne cuenta (sàhà nsidaámà) nùu mii-yá. Te sà-ítúú ndàcàn-yà cuenta sàhà cuàchi nsidaa-némà, na nècuàchì itiacú, te ducán stná nècuàchì sàni xihì. ⁶ Ñàyùcànduá, ndè stná nècuàchì nsii nì nihì-né nì xinitñuhu stná-nè razón vâha xi-ya sàhà-ñá vâtùni cutiacu stná anima-nè vida xi Dios, mate na nisa itiacu-nè nì nihì-né castigu, vâchi nêhivì ñuhivì nì sanduu stná-nè.

⁷ Cunaha-nsiá, sà-ítúú quivì nsihì nsidaa iñàha. Ñàyùcànduá, xiñuhu nacani vî ini-nda, te cunihnu cuahà ini-nda càcàn tàhvi-ndà nùu Dios. ⁸ Doco ñà-chicá xiñuhu nduú ñà-cuu cuahà ini-nda sàhà ñanitnaha-nda, vâchi sàhà ñà-jaàn nduá mà úhì nandòdó-nda nsidaa falta nì quida nècuàchì mà mate cuàhà gá nduá.

⁹ Xiñuhu nacuna-nda yehè nùu ñanitnaha-nda (nú xicánúú ndahví-nè), te màsà cúñáñá-ndá quida-nda ducán.

¹⁰ Según nansa nì nihítàhvi iin iin-nda, ducán xiñuhu cunucuachi-nda nùu ñanitnaha-nda, vâchi ducán ndiá ìcà-ndà quida-nda xi gracia nì nihítàhvi-ndà nùu-yá, te cuàhà clase gracia nduá yohó. ¹¹ Nú (sàni nihítàhvi) iin nêhivì càhàn-nè (palabra ì), dandu ni cúnduámà nahi meru palabra nì cachi mii-yá. Te nú xicánúú-ndá indêhe ndahví tnaha-nda, dandu ni quida-nda chuun jaàn xì nsidaa valor níhì-ndà nùu Dios. Nsidanicuú ñà-nduá quidà-ndà, xiñuhu quida vî-ndàñá sàhà-ñá sàà nêhivì naquimanì-né mii-yá sàhà Jesucristu. (Ansivéhé-yâ), te nicanicuahàn ni cusáhnû-yá, te ni queé stná cuàhà tnùñuhu xí-yá (inicutu), amén.

Dispuestu ni cúndóo-ndá ñà-ndoho-nda sàhà Jesucristu

¹² Mii-nsiá nècuàchì màni guá nùu, màsà ndulócô-nsiá nú ni yâha-nsia tnùndoho fuerte (quida nêhivì); cónduá ñà-ndulócô-nsiá na ian nduájàn iin ñà-còni nihnú ini-nsiá cuu xi-nsiá; còó. ¹³ Xiñuhu cudî ini-nda sàhámà vichi, vâchi ñà-davani ndohó stná-ndà nahi Cristu nduá. Daaní, quivì cuni-nda (naxicocuñin-yà) te nchii ndiaha-yá, dandu yâha ga icúmí-ndá cudî ini-nda. ¹⁴ Te nansicáhàn stná-ndà nú ni càhàn quini nêhivì dìquì-ndà ñà-nchícùn-nda mii-yá, vâchi Espíritu ndiaha xí Dios icúmí chindee xi-nda na yâha-nda ducán. Ñà-ndáà nduá, quini càhàn-nè (xì-ndà) sàhà-yá, doco ndohó, còó. Tnùñuhu xí-yá nduá tavá-nda. ¹⁵ Te nú icúmí-ndá ndoho-nda, màsà cúnduámà sàhà-ñá nì sàhnì stnaha-nda, te ò nì quidácuñhá-ndá iñàha, te ò nì quidà-ndà iin ñà-có-ndiáà, ò nì dáquìhviyuhù-ndà nùu chuun xi inga nêhivì; còó. ¹⁶ Doco nú sàhà-ñá nduu-nda

nèhivì xí Jesucristu ndoho-nda, dandu màsà nunca cucahan núù-ndà sàhájàn. Còò, ñà-naquimanì-ndà Dios nduámà.

¹⁷ Vàchi vichi sà-íà cuàhàn ndundaà sàhà ndohó nècuàchì nduú dèhe ndisa-ya. Te nú mii-nda nduú nècuàchì primeru, dandu ¿indù ìñaha icúmí yàha nècuàchì có-ndùlócò sàhà razón ndiaha xí-yá? ¹⁸ Vàchi ndohó, nèhivì vaha xi-ya nduu-nda, te cuàhà gá ndoho-nda, dandu sàà-ndà nùù-yá. Te nú ducán nduá, dandu yáha ga ndahví cunduu castigu xi nèhivì malu quida guá xì cuàchi.

¹⁹ Doco de todos modos, icúmí dava-nda ndoho-nda tiempu vichi, vachi ducán nì chitnùnì ini mii-yá. Ñàyùcànduá, iin-ni xiñuhu ñà-quida vii-ndà ñuhivì yohó, te nsinuu ini-ndà ñà-ini ndahà-yá ía anima-ndà, vachi mii-yá nduú ana nì chitnùnì inì-xi cundoo-nda ñuhivì yohó, te vātùnì cahvi-nda xi-yá (ñà-cundiaa-yàndó).

5

Nansa xiñuhu quida nèhivì sahnú idónuu, xì stná nècuàchì cucuáchi

¹ Vichi cuàhìn càhìn xì mii-nsiá nècuàchì cusáhnù jaàn. Yùhù nduú stnáì iin nècuàchì sahnú dandacú. Cunaha-nsiá, yùhù nì xininúì nansa nì cuu na ní ndoho Cristu; te quivì natùì stná poder ndiaha xí-yá, dandu icúmí cuni stnáì ñà-jaàn, nahi mii-nsiá.

² (Ñàyùcànduá, yùhù cachí xì-nsiá) ni cúnùù víi-nsiá nèhivì xí Dios ndoó jaàn, nacua quidá pastor xì riì xí-né. Doco ni cundúá xì nsidaa voluntad xi-nsia, màdiá fuerza ni quidá nèhivì xì-nsiá. Ni màsà quidá-nsiá chuun jaàn sàhà dihùn, còò; ñà-cùdî inì-nsia ni cundúá. ³ Ni màsà cúníhnú ini-nsiá nduú-nsiá lamú xi nècuàchì ndiaá-nsiá. Còò; chuun xi-nsia nduá quida vii-nsiá, dandu cundehè stná nèhivì ndiaá-nsiá, te quida stná-nè nacua quidá mii-nsiá. ⁴ Daaní, después na quivì naxicocuñ mii-yá ana ndiaá xì nsidanicuu-nda, dandu ñhì iin iin-nda iin ñà-vàha xi-nda cunduu iin corona ndiaha cuñuhu ònì-ndà, te nicanicuahàn coo vicoá.

⁵ Daaní, mii-nsiá nècuàchì chicá cuachi, xiñuhu cunini-nsia ñà-nduá xícachi nècuàchì sahnú dandacú. Cunaha-nsiá, nsidanicuú-nsiá, nicanicuahàn ni cúníhnú ndahvi inì-nsia, te cahvi tnahá stná-nsiá, vachi Dios, sadí-yà nùù nsidaa nèhivì nducuéhè; doco nècuàchì nihnú ndahví inì-xi, sáhatahvì-yánè gracia xi-ya. ⁶ Ñàyùcànduá, xiñuhu cunihnu ini-ndà ducán, vachi ndahà Dios ñuhú nsidaa-nda, te fuerte-yà. Dandu después sàà stná iin quivì quee ndisa tñùñuhu xi-nda nùù nsidaa nèhivì quida-ya. ⁷ (Doco vichi) nùù ndahà mii-yá ni ndóo nsidaa chuun nacánì ini-ndà sàhà-xí, vachi nihnú vaha ini-yàndó.

⁸ Nicanicuahàn xiñuhu cundoo-nda cuidadu, te cundoo tùha-nda, vachi ía ana xicánúù xiní ùhì xì-ndà, divi nduú ñà-malu, te quidá-si na quidá sì-león, vachi xicánúù-sì ndáhì-sì nandúcu-sì ñà-caxì-sí. ⁹ Doco màsà cuáha-nda mii-nda ditá-sindó, iin-ni ni cúníndísà víi-nda mii-yá, te nsinuu ini-ndà ñà-divi ducán ndohó stná dava ga ñani-ndà ndoó inicutu ñuhivì. ¹⁰ Cunaha-nsiá, cuisì Dios nduú ana sáhatahvì xì-ndà gracia, te divi stná-yà sàni cana-yàndó ñà-cundoo ndiaha-nda nùù-yá nicanicuahàn quida Jesucristu. Ñàyùcànduá, mate ndoho-nda vichi, doco ñà-yáha-ni nduá. Te mii-yá, icúmí-yâ nsida vii-yá anima-ndà, te nacuahà-yàndó valor. Icúmí-yâ nacuahandee stná ini-yàndó, te chindee-yàndó ñà-màsà queé-ndà nùù ichì váha. ¹¹ Te vichi ni queé gá más tñùñuhu xí-yá, te iin-ni ni cúsáhnù stná-yà dècuèndè nicanicuahàn. Amén.

Ñà-nduá nì cachi Pedro na ní ndaquìndèè-né xì nèhivì tiaá-né nùù-xí

¹² Iin ñani-ndà quidá víi ndisa nduú Silvano. Te divi mii-né nduú ana xichúñ ñà-tiái tutu tii yohó ndé càhìn xì-nsiá sàhà ñà-cundaà inì-nsia nansa xiñuhu quida-nda, te cundaà stná inì-nsia ñà-divi gracia ndiaha xi Yua-nda Dios nduá (sàni ñhì-ndà). Ñàyùcànduá, iin-ni ni cúníndísà víi-nsiá gracia mà.

¹³ Ñuu Babilonia yohó ndoó stná nèhivì nì nacàxin stná Yua-nda Dios nahi mii-nsiá, te cásàhú stná-nè xì-nsiá. Daaní, yohó ía stná Marcos, iin nècuàchì nduú nahi dèhi, te cásàhú stná-nè xì-nsiá. ¹⁴ Te mii-nsiá, nacasàhú màni stnahá stná-nsiá entre mii-nsiá.

Ni cundóo cueé nsidaa mii-nsiá nècuàchì nduú nèhivì xí Jesucristu. Sà-íá.

Tutu Ùì Nì Tiaa San Pedro nùù Nèhivì xí Dios

¹ Yùhù nduí Simón Pedro, iin ana xinúcuáchí nùù Stoho-ndà Jesucristu. Te divi nùù mii-yá nì nihí chuun ndiaha quidé. Te vichi tiaí tutu yohó nùù nsidaa mii-nsiá nècuàchì iin-ni sàni nihítáhvi stná gracia ndiaha xí-yá ñà-cunindisá-nsiáyà. Vàchi ducán nì chitnùnì ini-yà quida-nda, divi mii-yá ana chiigá ndàcuisì inì-xi. Dios nduú-yá, te cahvi-ndayá, vàchi mii-yá nduú ana nì dàcácu xi-nda. ² Pues vichi nì cúcúmí-nsiá cuàhà gracia xi-ya, te contentu nì cúndóó-nsiá sàhà-ñá ináhá-nsiá mii-yá xì (Yuamánì-yá) Dios.

Nansa ndiá ìcà nèhivì xí Jesucristu quida-ne

³ Cunaha-nsiá, fuerte gà mii-yá, te ndiaha gá quidá-yá, ñàyùcàndùá nì cana-yàndó ñà-cunaha-ndayá. Dandu nì chindee ndudu ì xì-yá ndohó, te nì nihítáhvi-ndà nsidan-icuú ñà-ndùá xiñuhu ñà-cundoo ndiaha-nda nùù-yá, te cahvi-ndayá nacua ndiá ìcà-ndà. ⁴ Te sàhà-ñá fuerte guá-yà, te ndiaha guá-yà, ñàyùcàndùá nì cundiatú-ndà cuàhà gá ñà-vàha ndiatu-nda cuu xi-nda, te dècuèndè ndulócô-ndà ñà-ndiaha guá palabra sàni cachi-yà. Vàchi sàhà palabra mà vètùni cucumi stná-ndà meru vida xi anima mii-yá, te ducán nihì ndèè stná-ndà nacoò-nda modo sìquini icúmí nècuàchì dava ga ñuhivì yohó, divi modo cudí guá ini-nè quida-ne. ⁵ Te divi sàhà-ñá nì cachi-yà xì-ndà palabra mà, ñàyùcàndùá xiñuhu cuàhandee ini-ndà (cunchicùn-ndàyá) chicá viì. Pues vichi sà-xiníndisá-ndáyâ, doco xiñuhu cutùha stná-ndà cunihnu viì ini-ndà. Daaní, xiñuhu sàà stná-ndà mànihì váha ini-ndà (sàhà ichì-yá). ⁶ Daaní, xiñuhu cutùha stná-ndà cadì-ndà nùù mii-nda. Daaní, xiñuhu cutùha stná-ndà quidandee ini-ndà; daaní, xiñuhu cutùha stná-ndà cunihnu vàha ini-ndà mii-yá nicanicuahàn. ⁷ Daaní, xiñuhu cutùha stná-ndà cunihnu manì ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda; daaní, xiñuhu sàà stná-ndà cuu stnahá ndisa ini-ndà sàhà-ndà. ⁸ Vàchi cunaha-nsiá, nú ni cútùha vàha-nda nsidaa ñà-jaàn, te quida ndisa-ndañá cumplir, dandu màdì uun-ni cundoo-nda nùù Stoho-ndà Jesucristu; ni màdì uun-ni quea ñà-ináhá-ndáyâ. ⁹ Doco nèhivì còò ñà-vàha ma ini anima-xi, có-cùndàà vàha ini-nè, na ian quidámáxinì-nè, te có-nsinúú gà ini-nè nansa nì quida Dios na ní nsidandoo-ya cuàchi-ne. ¹⁰ Ñàyùcàndùá, chicá vàha cunsihi ini-ndà cundoo-nda seguru ñà-ndùù-ndà nèhivì nì nacàxin-ya, te nì cana-ya. Vàchi nú ni quida ndisa-nda ñà-vàha jaàn, dandu mà sàà-ndà tucù-ndà ichì cuàchi. ¹¹ Còò, ndiaha gá icúmí quixi cuàhà gracia xi mii-yá ana nì dàcácu xi-nda, divi Stoho-ndà Jesucristu, te dayáha stná-yàndó ñuhivì ì xì-yá ndé dandacú-yá nicanicuahàn.

¹² Ñàyùcàndùá, cunî dansínuu ga inì mii-nsiá nansa (quida-nsia), mate sá-ìnhá-nsiá iyuhu sàhámà vichi, te nihnú vàha inì-nsia palabra ndàcuisì nì xinindisá-nsiá. ¹³ Doco yùhù tuxí inì, mientras itiácù-ve ñuhivì yohó, chicá vàha dansínuu inì mii-nsiá nansa xiñuhu cunihnu ini-nsiá. ¹⁴ Vàchi ináhí sà-ìtúú quivì icúmí cui nacua nì cachi Stoho-ndà Jesucristu xí. ¹⁵ Doco icúmî nanduquí nansa cui nsinuu inì-nsia palabra yohó nú sàni xihì.

Nansa nì xini Pedro nì natnuù ndiaha Jesús

¹⁶ Cunaha-nsiá, palabra ì nì cachitnùhu-nsi xì-nsiá, màdì cuentu nì nachuhun tnahá uun nèhivì maña nduá. Còò, vàchi sàni xininùù-nsí ñà-ndiaha guá íá Stoho-ndà Jesucristu, ñàyùcàndùá, nì nacani-nsi xì-nsiá sàhà poder xi-ya, xì nansa icúmí stná-yà naxicocuñin-yà. ¹⁷ Vàchi nsiùhù, nì xini-nsi na ní tavà Yua-nda Dios tnùñuhu ndiaha xí-yá, te nì natnuù fuerte-yà. Dandu ndiaha gá nì càhàn Yuamánì-yá sàhà-yá na ní cachi-yàmà: “Dèhemaní nduú ana yohó, te cudí inì sàhà-yá”. ¹⁸ Nsiùhù, nì inini-nsi ñà-jaàn na ní sàhàn-nsi xì-yá dìni yucù ì yucán, te nì tiacu-nsi nì càhàn (Yuamánì-yá) ansivì.

¹⁹ Ñàyùcàndùá, sàhà ñà-jaàn chicá más náhà claru ñà-ndàcuisì nduá nì cacachi profeta nisa càhàn sàhà-yá sàhana; te vichi ndiá ìcà-ndà cunihnu vàha ndisa ini-ndà palabra xi nècuàchimà, vàchi palabra mà, ndiaha gá datnúà sàxinìtnùnì-ndà na iin ñuhu nchíí

fuerte ndé iín tnúú, te iin-ni icúmí chindee stná-mándó dècuèndè quivì danátnùu ndiaha-yá nùu (nèhivì ndoó inicutu ñuhivì). Daaní, quivì jaàn (icúmí-yâ datnúu-yà ini anima-ndà na ian) quidá sìtnùu cahnú cachítnùhu ñà-sàcuàhàn tùinuù inga quivì.

²⁰ Cenaha-nsiá, chuun cahnú nduú ñà-sàà-ndà cundaà vaha ini-ndà nansa iá palabra ìì nì cachitnùhu nèhivì sàhana ma, te nì tiaa-neà nùu tutu. Màdì sàhà cuisì sàxínítnùnì ndohó cui sàà-ndà cundaà vaha ini-ndà nansa cuní cachàmà. ²¹ Vàchi nèhivì ìì sàhana ma, màdì ini-ni mii-né nì chítnùnì ini-nè ñà-nduá nì cachi-nè sàhà mii-yá. Còó, divì Espíritu ìì xí-yá nduú ana nì dàtnùu xì sàxínítnùnì-nè, te nì cachi-nè ñà-nduá nì cachi-nè.

2

Màsà nàcuítnúhú-ndá ñà-tnùhù chináhá nèhivì

¹ Tiempu sàhana ma nì sandoo stná tèttnùhù ñuu-nsì, datiaá uun-tè cáhàn-te cuenta xi Dios. Doco vichi ndé ndoó stná mii-nsiá icúmí casaà stná tèttnùhù nahi tè-sàhana ma. Te icúmí-tè daquíhvi dèhé-te iin dàñùhù chináhà-te. Ndè icúmí stná-te nacuaà-tè Stoho-ndà Señor, mate sání dānāà-yá sàhà cuàchi-nda. Doco cuisì mii-té quidá quini-tè xì mii-té, ñàyùcànduá yàchì icúmí-tè ndañuhu dahuun-tè. ² Doco cuàhà gá nèhivì icúmí tenchicùn xì ichì sìquini mà, dècuèndè sàà stná-nè cahíchì ini-nè ichì ndàcuisì-yá. ³ Te tèttnùhù mà, ñà-cuàhà guá cuú ini-te sàhà dīhùn, ñàyùcànduá, vico uun icúmí-tè cáhàn-te xi-nsiá ñà-dandahví-te mii-nsiá, te ducán nsidandahví stná-te mii-nsiá. Doco dècuèndè sàhana sàni cachi Dios ñà-icúmí-tè cunsida-tè cuàchi-tè, te sà-ítuú sàà stná quivì ndañuhu dahuun-tè.

⁴ Stná ángel nì sanduu mozo xi-ya, na ní caquida-ne cuàchi, cóni xicáhnù ini-yá sàhà-né, vachi nì sàcùnhni-nè cadena, te nì ndiachi-né ndè cahà andea ndé iín tnúú, te yucán ndiatú-né dècuèndè sàà quivì ndundaà sàhà cuàchi-ne. ⁵ Stná nèhivì ñuhivì sàhana, cóni dácàcu Dios-nè, vachi cuàhà gá cuàchi-ne nì-ia, teayùcànduá nì quixi diluviu dīquì-né. Doco tiāa nani Noé, còó. Nì càcu-ne. Cunaha-nsiá, cuàhà gá nì cáhàn stná nècuàchì mà xì nèhivì sàhana ma áma quidá víi stná-nè, doco (cuisì) Noé mà xì inga ùsà gá tnaha-ne nì càcu. ⁶ Daaní, stná ñuu Sodoma xì ñuu Gomorra, nì xìxìn nsiha, ndé cuisì yàà-ñá nì ndòò, vachi iin castigu xi mii-yá nì sanduu tnùndoho ma, áma yúhì stná nsidaa gá nèhivì malu icúmí cundoo ga ñuhivì quivì nùu-xí. ⁷⁻⁸ Doco ñuu mà nisa ìa stná iin nècuàchì vaha nani Lot. Te yáha ga nì cuduchi ini-nè sàhà modo sìquini xi nèhivì ñuu mà. Vachi yucán iá-nè mahì nècuàchì mà, te nsìquívì inínì-né, te indéhe-né ñà-quini guá quidá nècuàchì mà. Ñàyùcànduá yáha ga nì ndòò cahan-ne sàhà nècuàchì mà. Daaní, na (ní nihì ñuu mà tnùndoho), nì dácàcu Dios-nè nùájàn. ⁹ Pues sàhà ñà-yùcán nàhà claru, tūha ndisa Dios tavà-yá nèhivì vaha xi-ya nùu tnùndoho yàha-ne nì cùí. Te ináhá vaha stná-yá nansa cuàhàn-yá quida-ya xì nèhivì malu vichi, itnífí-yá cuenta sàhà-né ndè cachi sàà quivì juicio, dandu ndoho-ne. ¹⁰ Te nècuàchì chicá icúmí ndoho nduú nècuàchì quidá sìquini guá xì mii-xí nacua nduú gustu xi-ne, te cahíchì stná ini-nè ñà-nduá dandacú mii-yá nùu-né.

Vachi tèttnùhù mà, atrevidu gà-te, mii-té xínduu-tè mii-té. Mà ía yuhù-té; quini ga cáhàn-te sàhà ana fuerte (xicánúú) ansivi. ¹¹ Doco cunaha-nsiá, ndè ángel xi Dios, có-cànàhá quini-ne na cáhàn-nè sàhà falta xi ana fuerte mà nùu Stoho-ndà Señor, mate chicá cuàhà poder xi-ne (nùu témà), te chicá dandacú stná-nè.

¹² Doco tèmà, mate có-sàà-te cundaà inì-te sàhà iin chuun, doco quini ga cáhàn-te sàhà-ñá. Nahi quisì có-cùndàà inì-xi xínduu-tè, te quidá-te na ian còò anima-te. Ñàyùcànduá, divì icúmí cuu xi-té na ian cùu-xì quisì yùcù, cuisì ndoó-si ñuhivì sàhà-ñá tñii nèhivì-sí, te cahnì-nésì; pues divì ducán icúmí cuu stná xì tèttnùhù mà, icúmí-tè ndañuhu dahuun-tè ñà-sànì cuchicuehe anima-te. ¹³ Iin castigu ùhì nduá nihì-té, divì nacua nì quida-tè xì ñanìtnaha-tè. Doco vichi cudí inì-te quidá-te ndéni ñà-sìquini nì cui ndui (ò ñuu) ni cùnduá. Ñàyùcànduá, ndohó, ndóò cahan-nda sàhà escándalo xíquida guá-te. Mate sàhàn stná-te ndé ndoo-nda vicò xì-ndà, doco dandahví uun-tè, vachi cudí gá inì-te dandahví-te.

¹⁴ Indéhe stná-te nsidaa nècuàchì ñàhà, te cuní-te dàvá diquì-tené. Có-nàcòó-te cuàchi quidá-te. Te nèhivì mà-fuerte anima-xi, mà úhì dandahví-tené. De por sí, cuàhà iñàha xího stná-te cucumi-té. Doco icúmí-tê nihì chíhán-te. ¹⁵ Vàchi sàni nacoo-tè ichì váha mii-yá, te sàxínchicùn-te ichì malu nacua nì quida Balaam dèhe Beor sàna; iin nècuàchì xinitùì nì sanduu nècuàchìmà, doco cuàhà gá nìsa cuu ini-nè sàhà dìhùn; mate iin chuun có-ndiàà nduá, doco quida-neà sàhà dìhùn. ¹⁶ Doco nì nihì-né iin conseju váha nùù burru xi-ne, có-íá váha ñà-nduá quidá-né, nì cachì-si xi-né. Mate quisì nduú-si, doco nì càhàn-si na iin nèhivì, te nì sadì-si nùù nècuàchìmà ñà-màsà quidá-né chuun loco cuàhàn-nè quida-ne nì cùí.

¹⁷ Cunaha-nsiá, na iin pozo ndé nì ndoco tècuí, ducán xínduu tètñhù mà. (Còò ni-iñàha níhì-ndà) nùù-té, nahi vícò tàchí, còò ni-iñàha nihá. Ñàyùcànduá icúmí-tê sàà-te iin xaan ndé iín tnúú ndúchí, te nicanicuahàn cundoo-tè yucán, cachí Dios. ¹⁸ Doco vichi, fuerte càhàn-te na ian yáha ga ndiáá-te. Doco puru palabra chicuéhè nduá cachí-te, vachi chináhà-te ñà-vàtùni quida ndevàha-nda nansa ni nì cui; vátùni iá ñà-cuñuhu quini ini-ndà, cachí stná-te; te sàháyùcànduá, nádítá-te cuàhà nèhivì ladu xi-tè, dècuèndè stná nèhivì sà-ítúú càcu nùù ichì malu mà nì cùí. ¹⁹ Libre cundoo-nda, cachí-te xi nèhivì, doco mà cúí, vachi ndè stná mii-té, dandacú stná cuàchi-tè nùù-té. Te nú sàni cundee iñàha nùù-ndà, dandu có-ndóò gá ndisa-nda libre. ²⁰ Vàchi ni cachí-ndà iá iin nèhivì, te nìsa cundaà váha ini-nè sàhà Stoho-ndà Jesucristu, te nì càcu stná-nè nùù modo sìquini xi ñuhívì yohó; doco nú tucu tu ni dácà dìni-né, te cundee cuàchi ma nùù-né, dandu chicá quini queamà nùù ñà-primeru. ²¹ Vàchi chicá váha màsà cúnitñuhu-ne sàhà ichì váha-ya nì cùí, te màdiá nì xinitñuhu-ne, dandu después nì naxicocuñ tu ini-nè, te nì nacoo-ne palabra ì nì cachi-yà xì-né. ²² Doco cunaha-nsiá, ducán cuú stná xì-né nacua cachí dichu sàhà sìhina: “Nì nsihi nì ndusan-sì, dandu naxícocuñ tu-sì saxí-si ñà-jaàn; te ò nacua quidá stná cochi, nú sàni xichi-sì, dandu tucutu ndécahnu-sì mahì ndèhì tuí nihní-sì”.

3

Icúmí naxicocuñ Stoho-ndà Jesús ñuhívì

¹ Ñà-ùì nduá tiaí nùù-nsiá vichi, ñani màní. Te nùù ndúì carta xi sàni quide lucha nacuaàhandee inì mii-nsiá sàhà-ñà ducán nsinuu ini-nsià nacani viì ini-nsià. ² Te cuní stná nsinuu inì-nsià nansa iá palabra xi Dios nì cachitñuhu nèhivì ì sàna, xì stná palabra nì sàcùnaha-nsiá nùù nsihù nècuàchì nì nihì chuun nùù Stoho-ndà Señor nì dácàcu xi-nda, vachi palabra xi mii-ya nduá.

³ Doco iá iñàha chicá cuní cundaà inì-nsià. Cunaha-nsiá, na sàà quivì xínu tiempu, dandu icúmí ndecoyo nèhivì cuàcùndiàa (sàhà ichì-yá). Icúmí-nè quida ndevàha-ne xì mii-né nansa ni nì cui. ⁴ Te dohó icúmí-nè cachi stná-nè: “¿Índù ní xini-nsì naxicocuñ-yà nacua nì cachi-yà? Vàchi dècuèndè sàna na ní xihì xii-ndà, còò ni-iñàha, vachi iin-ni iá ñuhívì vichi nacua nì sàcòà quivì primeru”, cachi-nè. ⁵ Doco na cachí nèhivì ducán, cuisì quidámáxini-nè sàhà nansa nì cuu sàna na ní sàcòò ansivi, te nì xinu stná ñuhù íchì mahì tècuí, nsidanicuú ladu ñuhú-te. Pues nsidaa ñà-jaàn nduá nì dandacú Dios, te ducán nì cuu. ⁶ Doco sàhà divi tècuí mà ní ndañuhu stná ñuhívì sàna ma, vachi nì dàhvia dàvì inicutu. ⁷ Doco ansivi xi ñuhívì iá vichi, sàhà divi palabra nì cachi-yà antes mà iá stná orden xi-ya ñà-icúmíà coco nsiha, cuisì ndiatú-yà ndè cachi sàà quivì ndundaà sàhà cuàchi nèhivì malu, dandu coco ñuhívì, te ndañuhu stná nsidaa nècuàchì malu mà.

⁸ Doco iá iin palabra cuní nsinuu ini-nsià, ñani màní. Cunaha-nsiá, mate imindaa quivì, te ò mil cuà nduá, doco iin-ni nduá nùù Stoho-ndà Señor. ⁹ Ñàyùcànduá, mate cachí nèhivì ¿índù chuun cucuèè-guá cuu ñà-nduá nì cachi-yà? doco còò; màdi ñà-cò-ndùlòcò-yà nduá; ñà-quidándéé cahnú ini-yà sàhà-ndà nduá, vachi có-cùni-yà ndañuhu ni-iin-nda; còò; ñà-nì sàà nsidaa-nda naxicocuñ ini-ndà sàhà cuàchi-nda nduá cuní-yà.

¹⁰ Doco cunaha-nsiá, (nanàá) icúmí sàà quìvì quida ndisa Stoho-ndà Señor (nacua nì cachi-yà); na ian có-nìhnú ini nèhivì quixi tècuìhnà ñuú, ducán coo. Dandu yáha ga fuerte icúmí caha ndee, te ndañuhu dahuun ansivi; te nsidaa ñà-nduá nì cuyucun ñuhiví, icúmíá dàà títiá, te coca, te ndañuhá, vàchi ñuhiví yohó xì nsidaa ñà-íá nuá, icúmíá coco nsiha.

¹¹ Pues vichi, sàhà-ñá sà-ínáhá-ndá icúmí ndañuhu nsidaájàn, ñàyùcànduá xiñuhu ñà-cunsihi ini-ndà cacanuú vù-ndà ñuhiví nacua cuní mii-yá, te cunihnu ì stná ini-ndà.

¹² Siempre ni nsínúú ini-ndà ñà-icúmí sàà quìvì xí Dios, te quida-nda nacua cui quida-nda ñà-nì sàà yàchà. Vàchi quìvì yucán icúmí chiñuhu Dios ansivi, te coca, dandu ndañuhu dahuan; te nsidaa stná ñà-nì cuyucun ñuhiví, icúmíá ndutea, te coca. ¹³ Doco ináhá vâha stná-ndà ñà-después icúmí nàcòo stná inga ansivi saa xi ñuhiví saa nacua nì cachi-yà xì-ndà, te ñuhiví saa ma, puru ñà-íá vù icúmí coo nuá.

¹⁴ Pues, ináhá vâha-nda ducán icúmí cuu, ñani màní, ñàyùcànduá, cuàhà gá xiñuhu cunsihi ini-ndà cundoo manì-ndà ñuhiví, màsà cóo ni-iin falta xi-nda, ni màsà cóo ni-iin mancha anima-ndà. Te iin-ni ni cóo ducán dècuèndè quìvì naxicocuñ-yà.

¹⁵ Te nú dacueé-yà, te quidandee gá ini-yà sàhà-ndà, dandu xiñuhu cunihnu ini-ndà ñà-cuisì sáha-yàndó tiempu càcu-nda nduájàn. Te divi ñà-jaàn nduá sàni tiaa stná ñani màni-ndà Pablo na ní tiaa-ne iin carta nù-nsiá antes. Nchichí gá tiaá-né, vàchi ducán nì nìhítàhvì-né. ¹⁶ Te nù nsidaa carta xi-nemà, cachítñuhu stná-nè sàhà chuun tiaí yohó. Ñà-ndàà nduá ùhì cundaà ini-ndà dava ñà-nduá cachí-nè nù carta mà. Ñàyùcànduá, nèhivì có-sàà cundaà inì-xi, dasívì uun-ne palabra mà, vàchi nèhivì có-xiníndísâ vâha nduú-né. Te divi ducani dasívì stná-nè dava ga tutu ì xí Dios, doco (ndahví-nè), vachi cuisì icúmí-nè sàà-nè ndañuhu-né sàhámà.

¹⁷ Doco mii-nsiá, sà-ínáhá-nsiâ nansa íá nsidaa ñà-jaàn, ñani màní. Ñàyùcànduá, cuidadu ni cúndóo-nsiá sàhà tètñuhù có-ndùlócò sàhà ley xi Dios, còtó nadítá-te mii-nsiá ladu xi-tè, te sàà-nsià quee-nsia nù ichì vâha nchícùn vù-nsiá vichi. ¹⁸ Te sacúndáhvì stnáì nù-nsiá ñà-nì cúnsihi inì-nsia nansa cucumi gá-nsià más gracia xi Stoho-ndà Jesucristu, xì nansa nìhì stná-nsià cunaha vâha-nsiyà, vàchi mii-yá nduú ana nì dàcácu xi-nda.

Ansivéhé cahnú-yá ndè quìvì vichi, te nicanicuahàn. Amén.

Tutu Nuu Nì Tiaa San Juan nùù Nsidaa Nèhivì xí Dios

Nansa ía vida ndiaha xí mii-yá

¹⁻² Cuní-nsì càhàn-nsì xì-nsiá sàhà mii-yá. Dècuèndè antes quesaha ñuhiví, sà-íá-yà. Te nsiùhù, sàni inini-nsi nì càhàn-yà; sàni xininùù-nsiyà, dècuèndè sàni tnii ndahà stná-nsì ìcà-yá. Te mii-yá nduú ana nì quixi xi palabra ì cachítnùhu nansa cutiacu ndiaha anima-ndà. Te sàhà mii-yá itiácú-ndà. Ñàyùcàndùá, (nì quixi-ya) ndè ñuhiví yohó, te nì xini nèhivì-yá. Dècuèndè stná nsiùhù, nì xininùù stná-nsiyà, ñàyùcàndùá, vichi cachítnùhu-nsi, te dansítnùù ini-nsì mii-nsiá sàhà-yá, vàchi mii-yá nduú ana sáhatahvì xì vida ndiaha nicanicuahàn. Nùù Yuamáni-yá nisa ìa-ya, dandu nì quesaa-yà ñuhiví yohó, te nì xini-nsiyà. ³ Te ñà-ndùá nì xini-nsì, te nì inini-nsi, divi nduá cachítnùhu-nsi xì-nsiá sàhà-ñá iin-ni nì cúníhnú vaha stná ini-nsià nacua quidá nsiùhù. Te nacua nihnú ini-ndà Yua-nda Dios xì Dèhemani-yá Jesucristu, ducán nihnú stná ini-yà ndohó. ⁴ Te vichi, sàhà-ñá cuní-nsì ñà-chicá cudiè inì-nsia, ñàyùcàndùá dísàhà-xí tiaá-nsì ñà-yohó nùù-nsiá.

Na ian nchií ndai luz, ducán ía anima Dios

⁵ Cunaha-nsiá, palabra yohó nduá nì inini-nsi nì cachi Dèhemani-yá (xì-ndà), te ñàyùcàndùá dohó cachítnùhu stná-nsì xì-nsiá ñà-nahi luz nchií ndai, ducán nduú stná (anima) Dios, (vàchi micuísì ñà-vàha nduú-yá), te ni-iyuhu có-nìhnú ini-yà ichì ñáa. ⁶ Ñàyùcàndùá, nú ni cachí-ndà ía vaha-nda xi-yá, doco xicá stná-ndà ichì ñáa, dandísá, tnuhu-nda, te có-nchícùn-ndà ichì ndàcuìsì-yá. ⁷ Doco nú xicánúú víi-nda, datnùù-yà sàxínítnùnì-ndà, te nihnú vaha ini-ndà nacua nihnú ini mii-yá, dandu mà úhì cundoo manì tàcá nsidaa-nda. Te nì Dèhemani-yá Jesucristu nsidándóó xí nsidanicuú cuàchi-nda.

⁸ Nú ni cachí-ndà có-ndùù-ndà nèhivì cuàchi, dandu ñà-dàndàhvì-ndà mii-nda nduá, te ducán náhà xicà có-nìhnú ini-ndà palabra ndàcuìsì. ⁹ Doco nú ni cuáha-nda cuàchi-nda, dandu icúmí-yâ quida ndisa-ya cumplir, mà dándàhvì-yàndó, seguro cuicahnú ini-yà sàhà-ndà, te nsidandoo-ya nsidaa ñà-có-ndiáá ñuhú anima-ndà. ¹⁰ Doco nú ni cachí-ndà còò cuàchi ni quida-nda, dandu ducán queá na ian ndeníhí tnúhú-ndáyá. Te nú ducán, dandu náhà xicà, tàñáha ga sàà-ndà cunihnu ini-ndà palabra xi-ya.

2

Jesucristu nduú ana càhàn nihni sàhà-ndà nùù Dios

¹ Nahi dèhe mií xínduu-nsia, ñàyùcàndùá tiaí palabra yohó nùù-nsiá ñà-màsà quidá-nsiá cuàchi. Doco nú ía ana nì quida iin cuàchi, dandu (ni cúnáhá-nè) ía stná ana càhàn nihni sàhà-ndà nùù Yuandiaha-nda. Te ¿ana quidá ducán? Divi Jesucristu, vàchi mii-yá, ndàcuìsì ini-yà. ² Te divi sàhà ñà-ndùá nì quida-ya nì xihì-yà sàhà cuàchi-nda, ñàyùcàndùá, mà nsínúú gà ini Yua-nda Dios sàhà-ñá. Te màdì cuísì sàhà cuàchi ndohó nì xihì-yà, còò, vàchi nì dānāā stná-yà sàhà cuàchi nsidanicuú nèhivì ñuhiví. ³ Te vichi nú ni chívàha-nda ñà-ndùá cachí-yà, dandu vātùnì cundaà ini-ndà ñà-sàni xini stnàhá ndisa-nda xi-yá nduá. ⁴ Doco nú cachí iin nèhivì ináhá-nèyà, doco có-chívàha-ne ñà-ndùá cachí-yà, dandu (cundáà ini-ndà), tnuhu-né, có-nìhnú ndàà cuìsì ini-nè palabra xi-ya. ⁵ Doco nú quidá-né cumplir ñà-ndùá cachí-yà, dandísá sàni sàà-nè cuu ndisa ini-nè sàhà-yá, te ducán vātùnì cundaà ini-ndà iin nèhivì xí-yà sàndùú-né. ⁶ Vàchi nú ni cachí-nè nèhivì xí-yà nduú-né, dandu ndiá ìcà-né quida vè stná-nè nacua nì quida mii-yá.

Ñà-ndùù palabra saa dandacú Dios chivàha-nda

⁷ Màsà cúcáhàn-nsiá iin ley saa nduá tiaí nùù-nsiá vichi, ñáni. Còò, ley yucán nduá, divi ley nì xinindisá-nsiá na ní quihvi-nsia ichì-yà, vàchi divi ley yucán nduú palabra nì

xinitnùhu-nsia daa. ⁸ Doco cunaha-nsiá, nahi ley saa nduú stná ñà-nduá tiái nùu-nsiá yohó. Te nú nsinúú ini-nsiá nansa nì quida mii-yá (na ní ìa-ya yohó), xì nansa (quidá stná-yà) xì ndohó vichi, dandísá vètùnì cundaà ini-nsiá, ley saa nduá, vèchi cueé-ni cueé-ni làcà iyuhu iín tnúú ini-ndà, te vichi ndiaha gá sàdàtnúú-yà sàxìnítùnì-ndà sàhà-ñá cundaà ini-ndà nansa iá ñà-ndácuisì.

⁹ Nú iá iin ana cachí sàdàtnúú Dios sàxìnítùnì-xi, doco có-xìñùhù-né ñanìtnaha-ne, dandu ichi ñáa nduá nchícùn ì-né dècuèndè vichi. ¹⁰ Doco nècuàchì cuú ini-xi sàhà ñanìtnaha-xi, mii-né ndisa, iin-ni datnúú Dios sàxìnítùnì-nè, te có-nàcání ini-nè sàhà inga iñàha cuida cuàchi-ne. ¹¹ Doco nècuàchì có-xìñùhù xì ñanìtnaha-xi, tãñáha ga tnúú ndiaha sàxìnítùnì-nè. Xicá ñáa-né, ni có-sàha tnunì ini-nè índù cuàhàn-nè, vèchi iín tnúú ini anima-nè ñà-sànì quihin-ne ichi ñáa.

¹² Hijos míos, tiaí tutu yohó nùu-nsiá sàhà-ñá sàni xicahnú ini-yà sàhà cuàchi-nsia (na ní xinindisá-nsiáyà), te nì ndacùcahan-nsiá quivì-yá. ¹³ Stná mii-nsiá nècuàchì sahnú, tiaá stnáì palabra yohó nùu-nsiá ñà-sà-ínáhá stnahá stná-nsiá xì mii-yá ana itiacú nicanicuahàn. Daaní, mii-nsiá nècuàchì chicá cuachi, tiaá stnáì nùu-nsiá ñà-sànì cundee-nsiá nùu ñà-malu.

Hijos, ñà-yòhó tiaí nùu-nsiá sàhà ñà-sànì sàa stná-nsiá nì xini stnahá-nsiá xì Yuandiaha-nda. ¹⁴ Te mii-nsiá nècuàchì sahnú jaàn, tiaá stnáì ñà-yòhó nùu-nsiá ñà-sà-ínáhá stnahá stná-nsiá xì mii-yá ana itiacú nicanicuahàn. Daaní, mii-nsiá nècuàchì chicá cuachi, tiaá stnáì ñà-yòhó nùu-nsiá sàhà-ñá fuerte gá anima-nsiá, vèchi nihnú ndisa ini-nsiá palabra ì xí Dios, te sàni cundee stná-nsiá nùu ñà-malu.

¹⁵ Ni-iin-nsia, màsà cuú ini-nsiá sàhà ñà-nduú modo xi ñuhivì yohó, ni màsà xího stná-nsiá ñà-nduá iá nùá. Vèchi nú ni cuú ini-ndà sàhà modo xi ñuhivì yohó, dandu (nàhà xicà) ñà-có-cuú ini-ndà sàhà Yua-nda Dios nduá. ¹⁶ Vèchi nèhivì nihnú inì-xi ñuhivì yohó, xího cuàhà-né quida cahnú-né cuàchi-ne xì iquicúñú-nè, te xího stná-nè cundehè-né cuàhà iñàha có-ndiáá, te nducuéhè stná-nè sàhà ñà-nduá icúmí-nè. Doco nsidaa ñà-jaàn, có-nduá ñà-cùdî ini Yua-nda Dios sàhà-xí. Còó, ñà-cùdî ini nèhivì ñuhivì yohó nduá. ¹⁷ Doco ñuhivì yohó, icúmíá nsiha, te mà níhì gá nèhivì ñà-nduá nisa xihò guá-nemà. Doco ana quidà-xì ñà-nduá cachí Dios, nicanicuahàn cundoo ndiaha-né.

Nansa cundaà ini-ndà índù ñà-nduú ñà-ndáà, te índù ñà-nduú ñà-tnùhù

¹⁸ Hijos míos, na ian vèxi xínu tiempu yohó nduá. Te sàni xinitnùhu-nsia icúmí quixi iin ana nduú contra xi Jesucristu, divi nduú Anticristu. Doco dècuèndè stná tiempu vichi ndoó stná cuàhà contra xi-ya. Ñàyùcànduá, vètùnì cundaà ini-ndà ñà-vèxi xínu tiempu yohó nduá. ¹⁹ Tiaa xínduu contra xi-ya, antes nisa cutnahá stná-nè xì-ndà, doco vichi sàni quecuaán-né, vèchi cónì ía ndisa-ne ladu xi-nda, vèchi nú nèhivì ladu xi-nda nduú-né nì cùí, dandu dècuèndè vichi cutnahá ì-né xì-ndà. Doco, còó, sàni quecuaán-né sàhà-ñá cunahà xicà ñà-dìín ladu iá-nè.

²⁰⁻²¹ Te mii-nsiá, nùu mii-yá ana chicá ì sàni nìhítàhvì sàxìnítùnì-nsiá, te sà-ínáhá nsidaa-nsiá ñà-nduú ñà-ndáà. Te ñà-sà-ínáhá-nsiàmà, ñàyùcànduá tiaí tutu yohó nùu-nsiá, màdì sàhà-ñá có-ínáhá-nsiá, vèchi ndisa, ináhá-nsiá ñà-nduú ñà-ndáà. Te sàhà-ñá nduá palabra ndácuisì, ñàyùcànduá ni-iyuhu mà cùnduá ñà-tnùhù.

²² Te ¿ana chicá nduú tètñùhù ndisa? Divi tiaa cachí sàhà Jesús ñà-có-nduú-yá Cristu ndiaha nì quixi nùu Dios. Cunaha-nsiá, contra xi Jesucristu nduú ana cachí: “Còò ana nduú Yua-nda Dios, ni còò stná Dèhemanì-yá”. ²³ Nú ni cachí-ndà: “Còò Dèhemanì-yá”, dandu ducán queá ñà-sànì nacuaà stná-ndà Yua-nda Dios. Doco nú ndácùcahan-nda Dèhemanì-yá, dandu Yua-nda Dios iá vaha stná xì-ndà.

²⁴ Ñàyùcànduá, mii-nsiá, nicanicuahàn xiñuhu cunihnu inì-nsia palabra xi-yá, divi palabra nì xinitnùhu-nsia sàhana. Nú iin-ni ni cúníhnú ini-ndà ñà-nduá nì xinitnùhu-nda daa, dandu iin-ni cunduu stná-ndà nèhivì xí Dèhemanì-yá, nèhivì xí Yua-nda Dios. ²⁵ Te mii-yá, sàni quida-ya comprometer nìhì-ndà vida ndiaha nicanicuahàn.

²⁶ Cunaha-nsiá, tutu yohó tiaí nùu-nsiá sàhà-ñá cundaà vaha inì-nsia sàhà nèhivì tnùhù cunì dandahví xì-nsiá. ²⁷ Doco mii-nsiá, sàni nduhì sàxìnítùnì-nsiá nì quida-ya, te ducání iá dècuèndè vichi; còò necesidad dacuahá inga nèhivì mii-nsiá, vèchi sàni nsida

ìi-yá sàxìnítñuní-nsià, te dècuèndè vichi chindéàmà mii-nsiá, vètùni cundaà ini-nsià sàhà nsidaa ñàhà, vèchi palabra ndàcuisi nduá nì chinaha-yà, còò ni-iin ñà-tnùhù nduá. Te divi nacua nì chinaha-yà mii-nsiá antes, divi ducán xiñuhu quida stná-nsià vichi, nicanicuahàn ni cúníhnú ini-nsià cunduu ìi-nsiá nèhivì xí-yá.

²⁸ Hijos míos, vichi cachí xì-nsiá: iin-ni ni cúndúú-ndá nèhivì xí-yá, dandu quivì naxicocuñin-yà, mà yúhî-ndà, ni mà cúcáhán nù-ndà cundehè-yándô. ²⁹ Ináhá-ndá, ndàcuisi ini-yà. Ñàyùcàndúá nú nihnú ndàcuisi stná ini ndohó, dandu vètùni cundaà ini-ndà ñà-sàni sàà-ndà cunduu ndisa-nda dèhe-ya nduá.

3

Dèhe ndisa Dios nduu-nda, cachí San Juan

¹ Hijos míos, na cuàhà guá cuú ini Yua-nda Dios sàhà-ndà, vèchi sàni nìhítáhvi-ndà cachi-yà xì-ndà ñà-ndù-ndà dèhe ndisa-ya. Te divi xínduu-nda. Ñàyùcàndúá, nèhivì ñuhiví yohó, có-nàcúní-nè ndohó, vèchi ni mii-yá, cóni nácúní-nèyà daa. ² (Cachí xì) mii-nsiá nècuàchì màni guá nùí ñà-vichi sàndù-ndà dèhe ndisa-ya. Te mate táñaha ga datúi-ya nù-ndà índù forma nù-xí sàà-ndà cunduu-nda, doco ináhá-ndá quivì naxicocuñin-yà, dandu nahi mii-yá nanduu-nda, vèchi mimíí nacua iá-yà, ducán icúmí-ndá cuni-ndà nù-yá. ³ Ñàyùcàndúá, nú ducán nihnú ini-ndà ñà-ìcúmí-ndá cuni-ndà nù-yá, dandu cuàhàn-ndà nsidavi-ndà anima-nda, ndoa nacua iá ndoo stná anima mii-yá.

⁴ Nú túha nèhivì quida-ne cuàchi, dandu ñà-càhíchì stná ini-nè ley xi-ya queámà, vèchi nsidanicuú cuàchi, ñà-có-sàha ley xi-ya nduá. ⁵ Sà-ináhá-nsià ñà-disáhà-xí nì quixi-ya ñuhiví yohó; ináhá-nsià nì quixi-ya ñà-dandutu-yá cuàchi-nda. Doco mii-yá, còò ni-iin cuàchi ni quidá-yá. ⁶ Nsidaa ndohó nècuàchì nduú ndisa nèhivì xí-yá, mà túha-nda quida ga-nda cuàchi. Doco ana túha quida ducán, tàcúní-nè mii-yá, ni tàcúní stná-nè nansa iá modo xi-ya. ⁷ Hijos míos, màsà cuáha-nsia dandahví ni-iin nèhivì mii-nsiá, vèchi (ináhá-ndá ñà-ndáà nduá yohó): nú quidávi-nda, dandu (vètùni cachi-ndà) ndàcuisi ini-ndà nahi mii-yá. ⁸ Nècuàchì túha quida-xi cuàchi, iá-nè ladu xi ñà-malu, vèchi ñà-malu, dècuèndè yuté ñuhiví xì dècuèndè vichi, iin-ni quidá-si cuàchi. Te (ináhá-ndá) índù-ñà disáhà-xí nì quixi Dèhemanì Dios ñuhiví yohó: divi sàhà-ñà dandutu-yá nsidaa ñà-ndúá quidá quisì mà.

⁹ Nsidaa ana nduú dèhe ndisa Dios, mà túha-ne quida-ne cuàchi, vèchi mii vida saín xi Dios ñuhú ini-nè, te mà sàà-nè quida-ne ducán, vèchi dèhe ndisa-ya nduú-né. ¹⁰ Mà úhì cundaà ini-ndà ana nduú dèhe-ya, te ana nduú dèhe ñà-malu. Iin nècuàchì có-quidá víi, ò iin nècuàchì có-cúú inì-xi sàhà ñanìtnaha-xi, có-ndúú-né nèhivì xí Dios. ¹¹ Vèchi sàhana na ní xinitnùhu-nsia razón ndiaha sàhà-yá, te iin-ni dècuèndè vichi, ducán nì sàcùnaha-nsiá ñà-nì cúú stnahá ini-ndà sàhà-ndà. ¹² Màsà quidá-ndá na nì quida Caín (sàhana). Iá-te ladu xi ñà-malu, ñàyùcàndúá nì sahnì-té ñanì-te. Te ¿índù chuun nì sahnì stnahá-te? Divi sàhà-ñà nì xini-te có-quidá víi mii-té, te ñanì-te, quidá víi-né.

¹³ Ñàni, màsà ndúlócô-ndà nú indéhe-nda có-xiñùhù nèhivì ñuhiví ndohó.

¹⁴ Divi sàhà-ñà cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, ñàyùcàndúá cundáà ini-ndà sàni yàha-nda ladu xi Dios ndé cutiacu anima-nda nicanicuahàn; có-íá gà-nda ladu ndé xíhì anima-nda.

Nú có-cúú ini iin nèhivì sàhà ñanìtnaha-ne, dandu náhà xicà tàñaha ga yàha-ne ladu ndé itiacú anima-nda. ¹⁵ Vèchi nsidaa ana có-xiñùhù xì ñanìtnaha-xi, ndudává-né xì iin tè-sàhni. Te ináhá-ndá, ni-iyuhu vida ndiaha có-ñuhú anima iin tè-quidà ducán. ¹⁶ Te vichi sàni sàà-ndà nì cundaà vaha ini-ndà nansa ndiá ìcà-ndà cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, vèchi sàni xini-ndà ñà-ndúá nì quida mii-yá, nì xihì-yà cuenta xi-nda. Ñàyùcàndúá, ndiá ìcà stná-ndà cundoo-nda dispuestu cui-ndà sàhà ñanìtnaha-nda. ¹⁷ Vèchi nú indéhe iin nèhivì iá necesidad nù iin ñanìtnaha-ne, te có-índéhe ndahví-nè nècuàchì mà, mate algu icúmí-nè, dandu ñà-jaàn cundáà ini-ndà có-cúú ini-nè sàhà Dios. ¹⁸ Hijos míos, màsà cáhì uun-nda ñà-cúú stnahá ini-ndà sàhà-ndà; màsà cáhàn

uun-nda cachí-ndà ducán. Xiñuhu ñà-quida ndisa-nda cumplir, te quida stná-ndà obra nùu ñanìtnaha-nda.

¹⁹ Nú ni quida-nda ducán, dandu vátùni cundaà ndisa ini-ndà palabra ndàcuisì nduá sàncìcùn-ndà, te mà yúhì gà-ndà sàhà anima-ndà nùu Dios. ²⁰ Vàchi nú dayúhì cuàchi-nda mii-nda, dandu (xiñuhu nsinuu ini-ndà), cahnú Dios xi-nda, te ináhá-yà nansa iá nsidaa ñàha. ²¹ Doco te nú còò ni-ñàha dayúhì xì anima-ndà, dandísá mà yúhì-ndàyá, (ñani) màní, ²² vátùni càcàn tãhvi-ndà nùu-yá, te ñhì-ndà ñà-nduá xicàn-ndà, vachi chívàha-nda ñà-nduá cachí-yà, te quida-nda ñà-nduá cudî ini-yà sàhà-xí. ²³ Te ¿ndià nduá nì dandàcú-yà nùu-ndà? Divi ñà-cahvi-nda xi Dèhemanì-yà Jesucristu, te cuu stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà nacua nì cachi-yà xì-ndà. ²⁴ Te nú chívàha-nda ñà-nduá cachí-yà, dandu ñá-sànì ndèe anima-ndà ini anima mii-yà nduá, te iá stná-yà ini anima ndohó. Te sàni sàhatahvi stná-yàndó Espíritu ìlì xí-yá, te ñàyùcànduá, vátùni cundaà ini-ndà iá ndisa Dios ini anima-ndà.

4

Nansa quidá Espíritu ìlì xí Dios, xì nansa quidá stná espíritu xi ana nduú contra xi Cristu

¹ Mii-nsiá nècuàchì màni guá nùí, màsà cúníndísà ndevàha-nsia ñà-nduá cachí nèhivì nú cachí-nè Espíritu ìlì dacáhàn xì-né. Còò, vachi xiñuhu-ñá quida-nsia prueba, a ndisa Dios dacáhàn xì-né, á coó. Vachi cuàhà tètñhù sàni quesaha xicánúú ñuhivì vichi, te cachí-te ñà-cuenta xi Dios cáhàn-te. ²⁻³ Doco nú ndisa Espíritu ìlì xí Dios dacáhàn xì iin nèhivì, dandu cuàhàn-nè candisá-né cachi-nè: “Ñà-ndáà nduá, nì sàcòò cuerpu Jesucristu, te nì tùinuù-yá ñuhivì yohó”. Ducán xiñuhu cachi-nè, dandu cundaà ini-ndà, divi Dios dacáhàn xì-né. Doco nú có-càchì-nè ducán, dandu cundaà ini-ndà màdì Dios dacáhàn xì-né; còò, iin espíritu iá ladu xi contra xi Cristu dacáhàn xì-né. Te sà-ínáhá-nsiá icúmí quixi ana nduú contra xi Cristu. Doco cunaha-nsiá, vichi sà-lá espíritu xi tèmà ñuhivì yohó.

⁴ Hijos míos, nèhivì xí Dios xínduu-nda, te sàni cundee-nda nùu nèhivì (xínchicùn xì contra xi Cristu), vachi chicá fuerte mii-yá iá nùu anima-ndà, te chicá mà fuerte mii-sí xicánúú guá ñuhivì yohó. ⁵ Nèhivì (nchìcùn contra xi-ya) mà, cuisì modo xi ñuhivì yohó niñnú ini-nè, te ñàyùcànduá, modo xi ñuhivì yohó cáhàn-nè, te compañeru-nè, divi ducán niñnú stná ini-nè, te cudî ini-nè cunini-ne ñà-nduá cachí guá nècuàchì mà. ⁶ Doco ndohó, nèhivì (niñnú ini xì) Dios nduu-nda. Te nsidaa ana ináhá xí-yà, cudî ini-nè cunini-ne palabra cáhàn-ndà. Doco nècuàchì có-nduú nèhivì xí-yá, có-cùnì-nè cunini-ne. Ñàyùcànduá, ducán nduú modo cundaà ini-nda a ndisa Espíritu ìlì chindéé xì iin nèhivì, te ò iin espíritu malu dandahví xì-né.

Cuú ndisa ini Dios sàhà nsidaa nèhivì

⁷ Nicanicuahàn ni cúcuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, (ñani) màní, vachi divi ñà-jaàn nduá cuní Dios quida-nda. Nsidaa ana cuú inì-xi sàhà ñanìtnaha-xi, dèhe ndisa Dios nduú-né, te ináhá stnahá-né xì-yá. ⁸ Doco nsidaa ana có-cuú inì-xi sàhà ñanìtnaha-xi, có-ínáhá-nè Dios, vachi mii-yá, de por sí ducání cuú ini-yà sàhà nèhivì. ⁹ Divi ñà-jaàn nduá dísàhà-xí nì techuún-yà mindaa Dèhemanì-yà nì quixi ñuhivì yohó sàhà-ñá ñhì-ndà vida ndiaha nicanicuahàn. Sàhàmà sàcundáà vaha ini-ndà ñà-cuú ndisa ini Dios sàhà-ndà. ¹⁰ Vachi màdì ñá-sànì cuu ini ndohó sàhà mii-yà nduá, còò; divi ñà-cuú ini mii-yà sàhà ndohó nduá, te sàháyùcànduá nì techuún-yà Dèhemanì-yà nì quixi-ya nì xhì-yà sàhà-ndà, dandu mà nsínúú gà ini-yà sàhà cuàchi-ndà.

¹¹ Pues cunaha-nsiá, nú ducán tantu guá cuú ini Dios sàhà-ndà, dandu ndiá ìcà stná-ndà cucuu stná ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda, ñani màní. ¹² Ni-iin nèhivì, tãñáha ga cuni-nè meru nùu Dios. Doco nú cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, dandu vátùni cundaà ini-ndà ñà-ini anima-ndà iá-yà, te chindéé-yàndó sàà-ndà cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà nacua ndiá ìcà-ndà. ¹³ Te sàni sàhatahvi stná-yàndó Espíritu ìlì xí-yá. Ñàyùcànduá cundáà ini-ndà ñà-sànì ndèe anima-ndà ini anima mii-yà nduá, te mii-yá, iá stná-yà ini anima ndohó. ¹⁴ Te nsiùhù, sàni xininùu-nsí ñà-nduá nì quida Yua-nda Dios nì techuún-yà

Dèhemanì-yá nì quixi-ya ñà-dacácu-ya nèhivì ñuhivì. Ñà-jaàn nduá cachítnùhu-nsi xì nèhivì. ¹⁵ Vàchi nú sàni cachi vate-nda ñà-divi Dèhemanì Dios nduú Jesús, dandu iá Dios ini anima-nda, te sàni ndèe stná anima-nda ini anima mii-yá.

¹⁶ Sàni xini-nda ñà-cùú ndisa ini-yà sàhà-nda, te sàni xinindisá stná-nda ñà-jaàn. Vàchi mii-yá, de por sí ducani cuú ini-yà sàhà nèhivì. Ñàyùcàndùá, nú iin-ni cuú stnahá stná ini-nda sàhà-nda, dandu vátuni cundaà ini-nda ñà-sà-íá anima-nda ini anima mii-yá, te mii-yá, iá stná-yà ini anima ndohó. ¹⁷ Ducán iá sàhà ñà-nì sáa-nda cuu ndisa ini-nda sàhà-yá, dandu na sáa quivì juiciu, vátuni cunihnu ini-nda, mà yúhî-nda, vàchi na ian nihnú ini mii-yá, ducán nihnú stná ini ndohó na ndoó gá-nda ñuhivì yohó. ¹⁸ Te nú cuú ndisa ini-nda sàhà-yá, dandu sadíamà nuù ñà-yúhî-nda. Doco nú yúhî-nda, dandu dandóhàmándó. Te cunaha-nsiá, nsidaa ana yúhî, cumàni vá sàa-nè cuu ini-nè sàhà-yà modo ndiá ìcà-né.

¹⁹ Ndohó, cuú ini-nda sàhà-yá, vàchi dihna mii-yá nì quesaha cuú ini-yà sàhà-nda. ²⁰ Doco vihini cachi iin nèhivì ñà-cùú ini-nè sàhà-yá, mate iá iin ñanìtnaha-ne có-xìñùhù-né. Pues nú ducán, dandu (nàhà claru) dandahví uun-ne. Vàchi nú có-cùú ini-nda sàhà iin nèhivì sàni xininùù-nda, dandu ¿nansa cui cuu ini-nda sàhà iin ana tàñáha ga cuninùù-nda nahi Dios? ²¹ Cunaha-nsiá, nsidaa ndohó nècuàchì cuú inì-xi sàhà-yá, sàni dàndàcú stná-yà nuù-nda ñà-nì cùú stná ini-nda sàhà ñanìtnaha-nda.

5

Nansa cundee-nda nuù nèhivì malu ñuhivì yohó

¹ Nú sàni xinindisa-nda ñà-divi Cristu nì quixi ansivi nduú Jesús, dandísá, dèhe Yua-nda Dios xínduu-nda; te nú cuú ini-nda sàhà mii-yá ana nduú Yua-nda, dandu cuàhàn-nda cuu stná ini-nda sàhà nsidaa dèhe-ya. ² Vàchi nú cuú ini-nda sàhà-yà, te chívàha-nda ñà-nduá cachí-yà, dandu cundaà ini-nda, cuú ndisa ini-nda sàhà ñanìtnaha-nda xínduu stná dèhe-ya. ³ Vàchi ñà-chívàha-nda ñà-nduá nì cachi-yà, divi ñà-cùú ndisa ini-nda sàhà-yá queé stná mà. Te ñà-nduá dàndàcú-yá, mà cúñáñá-nda chivàha-ndañá. ⁴ Vàchi cunaha-nsiá, nsidaa ana nduú dèhe ndisa-ya, nicanicuahàn icúmí-nè cundee-né nuù nèhivì malu ñuhivì yohó. Vàchi divi sàhà-ñá xiníndísá-nda mii-yá, ñà-jaàn nduá disàhà-xí níhî-nda cundee-nda nuù nècuàchìmà. ⁵ Vàchi ¿ana gá cui cundee-xi nuù nsidaa nèhivì malu ñuhivì yohó? Cuisì nèhivì xiníndísá-xí Jesús ñà-nduú-yá Dèhemanì Dios cundee.

Ñà-nduá cachítnùhu xi-nda sàhà Dèhemanì Dios

⁶ Nì quixi Jesús ñuhivì yoho, te nì cuhì-yá xì tècuíí, te nì xitià stná nì-yá. Màdì cuiási nì cùhî-yá xì tècuíí nduá; còó, divi sàhà-ñá ni cuítià stná nì-yá nduá nì quixi-ya. Te Espíritu ìi xí-yá nduú ana datnúù xì anima-nda sàhà nsidaájàn, vàchi micuísi ñà-ndaà nduá cachí Espíritu ìi.

⁷ Cunaha-nsiá, nuù gloria na ian ndoó ùni ana cachítnùhu xi-nda sàhà stná mà, divi Yua-nda Dios, xì (Dèhemanì-yá nani) Palabra ìi, xì stná Espíritu ìi xí-yá. Doco imindaa mii-yá nduú-yá. ⁸ Te ñuhivì yohó, ùni stná modo iá cundaà ini-nda sàhà Jesús, vàchi Espíritu ìi xí-yá nduú iin ana cachítnùhu sàhà-yá; te iá stná tècuíí nì cuhì-yá, xì stná nì-yá nì xitià. Sàhà nsi-ùni modo jaàn cundaà ini-nda sàhà-yá, doco iin-ni razón ndiaha nduú nsidaámà.

⁹ Cunaha-nsiá, nú nèhivì ùun cachítnùhu xi-nda iñàha, mà úhì xiníndísá-nda palabra xi-ne. Te nú ducán, dandu chicá más ndiá ìcà-nda cunindisa-nda razón ndiaha sàni cachítnùhu Dios sàhà Dèhemanì-yá, vàchi iá ñà-nduá sàni cachi-yá. ¹⁰ Te ndohó, ináhá-nda palabra ndàcuisì nduá, vàchi ñuhá anima-nda, te ducán ñuhú stná anima nsidaa ana xiníndísá-xí Dèhemanì-yá. Doco nècuàchì có-xiníndísâ, (ndahví-nè), vàchi ducán queá na ian ndaníhí tnúhú-nè Dios, vàchi có-xiníndísâ-né ñà-nduá sàni cachi-yá sàhà Dèhemanì-yá. ¹¹⁻¹² Te divi ñà-yohó nduá sàni cachi-yá: iá nansa nihítàhvi-nda vida ndiaha nicanicuahàn quida-ya, te Dèhemanì-yá nduú ana sàhatahvi xì vida mà. Ana

inácáá Dèhemanì-yá anima-xi, sà-ìcúmí-nê vida ndiaha ma, te ana còò-yá anima-xi, còò stná-mà nùù-né.

Ni càcàn tàhvì-ndà nùù Dios sàhà-ñá nìhì-ndà gracia

¹³ Palabra yohó tiaí nùù mii-nsiá nècuàchì cahvi xi Dèhemanì-yá, te ndácùcahan xi quivì-yá áma sàà-nsiá cundaà vaha inì-nsia ñà-sàni nìhì ndisa-nda vida ndiaha nicanicuahàn. ¹⁴ Te vichì có-yûhì-ndà càcàn tàhvì-ndà nùù-yá, vachì nú iin chuun vaha nduá xicàn tàhvì-ndà, dandu inínì-yá, ináhá-ndá. ¹⁵ Te nú inínì-yá na xicàn tàhvì-ndà ducán, dandu ináhá-ndá sà-ìcúmí-ndá ñà-nduá nì xicàn-ndà, ndéni iñàha nì cui nì cúnduá.

¹⁶ Nú xinì-ndà iin nècuàchì iin-ni cahvi stná xì-yá ñà-nì quida-ne iin cuàchì có-nduú cuàchì cui-ndà sàhà-xí, dandu xiñuhu càcàn tàhvì-ndà nùù-yá sàhà-ñá nì níhì-né cutiacu va-ne, nú ndisa có-nduá iin cuàchì cui-ndà sàhà-xí. Vachì iá cuàchì cui-ndà sàhà-xí, te nú sàni quida iin nèhivì-ñá, dandu mà càcàn tàhvì-ndà nùù-yá sàhà-né. ¹⁷ Nsidaa ñà-có-ndiáá, cuàchì nduá. Doco iá cuàchì mà cúí-ndà sàhà-xí.

¹⁸ Cunaha-nsiá, nú dèhe ndisa Dios nduu-nda, dandu có-quidá ndevàha ga-ndà cuàchì. Te ndiaá stná Dèhemanì-yándô sàhá màsà tníí ñà-malu-ndó.

¹⁹ Divi Dios nduú Yuandiaha-nda, ináhá-ndá, doco nsidaa gá nèhivì ñuhiví, ndahà ñà-malu ndoó-né.

²⁰ Te ináhá-ndá nì quixi Dèhemanì-yá, te nì sàà-ndà nì cundaà ini-ndà nì quida-ya, vátuni nì xini stnaha-nda xi mii-yá ana nduú Dios ndisa; te nì ndèe stná anima-ndà ini anima mii-yá, ñàyùcànduá, sà-íá anima-ndà ini anima Dèhemanì-yá Jesucristu. Te divi mii-yá nduú-yá Dios ndisa, te vida ndiaha nicanicuahàn sáhatahvì-yándô.

²¹ Hijos míos, cuidadu cundoo-nsia ñà-màsà cáhvì-nsiâ ni-iñàha có-nduú ndisa Dios.

Tutu Ùì Nì Tiaa San Juan

¹ Yùhù nduí nècuàchì sahnú ináhá-ní, te tiaí tutu yohó nùù mii-ní nècuàchì ñàhà nì nacàxin Dios, xì nùù stná dèhe-ní. Yùhù, cuú ndisa inì sàhà nsidaa-nsiá. Doco màdì cuisì yùhù, vàchi nsidaa gá ana cundáa inì-xi sàhà palabra ndàcuisì xí-yá, cuú stná ini-nè sàhà-nsiá. ² Vàchi iin-ni palabra ndàcuisì nchícùn-ndà, te nicanicuahàn icúmí coo palabra mà anima-ndà. ³ Pues vichi xícàn tàhví nùù Yua-nda Dios xì Dèhemaní-yá Stoho-ndà Jesucristu ñà-nì cuáha-ya mii-nsiá cuàhà gracia xi-ya. Ni cundéhe ndahví stná-yà mii-nsiá, te contentu ni cúndóó-nsiá quida-ya. Te iin-ni, ni cúnchícùn viì-nsiá palabra ndàcuisì mà, te ni cúcúú stnahá stná inì-nsia sàhà-nsiá.

⁴ Cuàhà gá nì cudiì inì na ní xinitnùhi ñà-iin-ni quidá víi dèhe-ní nacua cachí palabra ndàcuisì nì cachi Yua-nda Dios quida-nda. ⁵ Te vichi sacúndáhvì nùù mii-ní, señora, ñà-nì cuú inì-ní sàhà nsidaa ñanìtnaha-ní. Vàchi màdì lácà vichi-ni nì sàcòo palabra cachí ducán, còó, dècuèndè tiempu nì quesaha xítia palabra xi-ya, ndè quìvì yucán nì ndacu nuù-ndà cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà. Te vichi tiaí nùù mii-nsiá ñà-iin-ni ni quidá stná-nsiá ducán. ⁶ Te ¿nansa divi íá ñà-cúú stnahá ini-ndà sàhà-ndà? Pues divi ñà-chivàha-nda ñà-ndùá nì cachi-yà nduá. Te mii-yá, dècuèndè sàhana, ducán nì cachi-yà (xì-ndà) ñà-iin-ni ni cúnchícùn-ndà ichì ndé cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà.

Cuidadu ni cúndóó-ndá sàhà tètñùhù cuní datúcù xì-ndà inga ichì

⁷ Vàchi vichi sàni ndecoyo cuàhà tètñùhù; xicánúú-te ñuhívì, cachí-te ñà-cónì ía ndisa iquécúñú Jesucristu na ní quixi-ya ñuhívì, cachí-te. Cunaha-nsiá, divi-tè xínduu ndisa-tè tètñùhù, te xínduu stná-te contra xì Cristu queámà. ⁸ Ñàyùcàndùá, cuidadu ni cúndóó-ndá sàhà-té, còtó ndañuhu chuun vaha sàni quida-nda; chicá vaha ni coó nsihi ñà-vaha icúmí-ndá ñhì-ndà. ⁹ Vàchi nú ni túcù iin nèhivì inga ichì, te nacoo nihni-ne ichì Cristu, dandu ñà-jaàn cundáa ini-ndà, còò ndisa Dios nùù anima-nè. Doco nèhivì iin-ni nchícùn ñà-ndùá cachí Cristu, íá ndisa Yua-nda Dios ini anima-nè, te inácaa stná Dèhemaní-yá. ¹⁰⁻¹¹ Te nú ni sàà iin nèhivì vehe-nsia (ñà-chinaha-nè mii-nsiá) iin dāñùhù có-ndùú dāñùhù sàni cachimà, màsà dáyâha-nsianè vehe, ni màsà cásàhú gà-nsiá xì-né. Vàchi nú ducán ni quida-nda, dandu icúmí stná-ndà nacuida cuàchi-nda nahi mii-né.

¹² Cuàhà gá stná ñà-cúnì guè cachì xì-nsiá, doco vichi tuxí inì chicá vaha màsà tíáá guè nùù tutu yohó, vàchi nacání inì sàì nàcòtì mii-nsiá, dandu ndatnuhu váha-nda, te cudiì gá ini-ndà. ¹³ Cunaha-ní, yohó ndoó stná dèhe cùhì-ní nì nacàxin stná Dios, te cásàhú stná-nè xì-ní. Sà-íá.

Tutu Ùnì Nì Tiaa San Juan

Nansa nì tiaa Juan nùù iin nècuàchì nani Gayo, te cachí-nè chuun vaha nduá quidá nècuàchimà

¹⁻² Yùhù nduì nècuàchì sahnú ináhá-nî, te cásàhùì xì mii-ní Gayo. Cunaha-ní, màni cuáhà-ní nùù; cuú ndisa inì sàhà-ní. Te xícàn tàhvi stnài nùù Dios ñà-nì yáha vaha-ní nsidanicuú chuun, te màsà quícuéhè-ní; ni coó vaha-ní nacua iá viì stná anima-ní. ³ Yùhù nì cudíi cuáhà inì na ní caquesaa ñani-ndà, te nì nacani-ne xì sàhà-ní ñà-iin-nì xiníndísà viì-ní palabra ndàcuisì xí Dios, cachí-nè, vachi iin-ni chívàha viì-ní ndudu ìì xí-yá. ⁴ Cunaha-ní, nahi dèhi xínduu-nsia, te yáha ga cudíi inì na xinítnùhi quidá víi-nsiá nacua cachí palabra ndàcuisì. Ndisa, divi ñà-jaàn nduú ñà-yáha ga cudíi inì sàhà-xí.

⁵ Ñani màní, sàni xini ñà-tùha-ní quida viì-ní, vachi siempre chindéé-nî dava ga nèhivì xiníndísà, te nú xínduu-ne nècuàchì vaxi inga ñuu, dandu chicá más cúnsihi inì-ní chindee-ní nècuàchimà. ⁶ Vachi sàni nacani-ne xì nsidaa nsiùhù na natácá-nsì cahvi-nsí Dios, cachí-nè xì-nsí nansa cuú cuáhà inì-ní sàhà-né. Ñàyùcànduá, quida-ní seguir chindee-ní nècuàchì (sàa vehe-ní ducán), te màndaca ichi-nínè nacua cuní Dios quida-nda. ⁷ Vachi mii-né, sàhà-ñá cuú stná ini-nè sàhà-yá, ñàyùcànduá nì caquihin-ne ichi ñà-cacanu-ne chuun ìì xí-yá. Ni có-xícàn stná-nè ni-iñàha nùù nèhivì có-xiníndísà ñuu ndé yáha-ne. ⁸ Ñàyùcànduá, ndohó, ndiá ìcà-ndà dayáha-nda nècuàchimà vehe-nda, te ducán chindee stná-ndà (xì chuun quidá-né dacuítia-nè) palabra ndàcuisì xí Dios.

Nansa quidá Diótrefes, có-quidá víi-né, cachí Juan

⁹ Nì tiaa iin carta nùù nèhivì xí Dios natácá (ndé iá-nî), doco Diótrefes, có-cuní-nè nacuni-nè nsiùhù, vachi mii-né cudíi ini-nè cunduu-ne ana dandacú. ¹⁰ Ñàyùcànduá, na sái jaàn, icúmî càhìn xì-né, vachi có-quidá víi-né, càhàn ùhì-nè òquì-nsí. Te màdì cuisì ñà-jaàn; chicá mal quidá stná-nè. Vachi na xísaà ñani-ndà ñuu-nsia, dandu nacuaá-né nècuàchimà. Te nú iá iin-nsia cuní dayáha xi nècuàchimà vehe-xi, dandu sadí Diótrefes mà nùù-nsiá; còò gá permisú nataca gá-nsiá xì nèhivì xí Dios, cachí-nè.

¹¹ Doco mii-ní ñani màní, màsà cúncícùn-ní ichi malu; còò. Cuisì ñà-vàha ndisa ni cúncícùn-ní. Vachi iin nèhivì quidá víi, nèhivì xí Dios nduú-né; doco iin nèhivì quidá quíní, ni có-sàha tnùnì ini-nè nansa ndisa iá-yà.

Nansa quidá nècuàchì nani Demetrio

¹² Daaní, jaàn iá stná Demetrio. Vaha ga quidá-né, cachí nsidaa nèhivì. Te náhà xicà palabra ndàcuisì nduá nchícùn-nè. Te stná nsiùhù, cachí stná-nsì vaha ndisa-ne, te ináhá-nî màdì tnúhu nduá cachí-nsì.

¹³ Cuáhà gá cuàhìn tiaa nùù-ní ni cuí, doco vichi mà tiáá gué` nùù tutu yohó, ¹⁴ vachi nacání inì yàchì sàà mimí nàcòtì mii-ní, dandu ndatnuhu-nda.

¹⁵ Ni cúcuéé ni-ní. Cásàhú nsidaa amigo xi-ní. Te mii-ní, casàhú stná-ní xì iin iin amigo xi-nda ndoó jaàn.

(Ducán nì nsihi carta ùnì nì tiaa San Juan.)

Tutu Nì Tiaa San Judas Tadeo nù Nsidaa Nèhivì xí Dios

¹ Yùhù nduí Judas, iin ana xinúcuáchí nù Stoho-ndà Jesucristu. Te nduú stnâi ñani Jacobo. Te tiaí carta yohó nù mii-nsiá nècuàchì sàni nacàxin stná Yua-nda Dios. Màni gá stná-nsiá nù-yá, te divi Jesucristu nduú ana ndiaá xì stná-nsiá. ² Ni cúndéhe ndahví cuàhà-yá mii-nsiá, te ni cúcuêê ni-nsia quida-ya. Te mii-nsiá, ni cuú stnahá stná inì-nsia sàhà-nsiá.

Cuidadu ni cúndóo-ndá ñà-màsà dándáhvî tètñùhù ndohó

³ Ñani màni, cuàhà gá nì nacani inì tiaí iin tutu càhìn xì-nsiá sàhà salvación xi-nda ni cuí. Doco después nì cundaà inì chicá vaha tiaí, te cuacundahví nù-nsiá ñà-nì cuáhandee ini-nsiá (ñà-màsà dándáhvî nèhivì mii-nsiá) sàhà ñà-ndúá xiníndísá-ndá. Nèhivì ì xí Dios xínduu-nda, te ndahà ndohó nì naco-ya palabra ì xiníndísá-ndá. ⁴ Doco cunaha-nsiá, xicánúú dava nèhivì quidá maña, te sàni quìhvi stnahá stná-nè xì-ndá. Malu sàstnùhù-né, doco dècuèndè sàhana sàni tiaa nèhivì xí Dios sàhà nècuàchì mà ñà-ìcúmí-nè nìhì-né castigu xi-ne, vachi tucu nihnú ini-nè sàhà gracia xi Yua-nda Dios. Tuxí ini-ne vátùnì quida quini ndevàha-nda, vachi cuicahnú ini-yà sàhà-ndà, cachí-nè. Te ducán queámà na ian có-nàcúní-nè Stoho-ndà Jesucristu, divi mii-yá ana nduú mindaa Stoho-ndà Dios.

⁵ Ñàyùcàndúá, cuní dansínúú inì mii-nsiá nansa nì cuu xi nèhivì raza Israel sàhana. Mate sáni caquee-ne libre nù ñuu Egipto nì quida Stoho-ndà Señor, doco después nì dándáñúhú-yá cuàhà-né sàhà-ñá cóni xiníndísá-néyà. Sà-ìnahá-nsiá ñà-jaàn, doco cuní dansínúú inì mii-nsiá. ⁶ Daaní, stná ángel (sàhana), cóni ndóo-ne lugar ndé dandacú-né; nì naco-ya lugar ndé ndiá ìcà-né cundoo-nemà. Ñàyùcàndúá, nì sàcùndiadi vaha-ne, nì sàcùnuhni-nè cadena, te yucán cundoo-ne nicanicuahàn ndé ífn tñúú dècuèndè cachi sàà quivì cahnú xí Dios, dandu ndundaà sàhà cuàchi-ne.

⁷ Daaní, ducán nì quida stná nèhivì nì sandoo ñuu Sodoma xì ñuu Gomorra, xì ñuu yatni ga yucán, vachi nansa-ni nì cui nisa nacuìdiqui uun tiaa ñuu mà nècuàchì ñahà, te ducán nisa quida stná-te xi tiaa. Ñàyùcàndúá, nì nìhì-né iin castigu ñà-ndoho-ne mahi ñuhu xíxin nicanicuahàn, sàhà-ñá ducán cundaà ini nsidaa nèhivì ñà-mà váha quida-nda ducán.

⁸ Mate ñà-ndáà nduú nsidaa ñà-jaàn, doco tè-xídandahví mà, iin-ni có-quidáñúhú-tè cuerpu xi-tè, có-ndùlócò-te sàhà ñà-ndúá cachí Stoho-ndà Señor; te tùha stná-te càhàn quini-tè sàhà ana fuerte ndoó ansivi. Ducán xíquida-tè, vachi ducán nì sàní-te, (cachí-te). ⁹ Doco cunaha-nsiá, dècuèndè ángel chicá dandacú nani Miguel, ni mii-né, cóni cánahá-nè xì ñà-malu quivì nì nàá tnahá-né xì-sí na nì cunì-si nìhì-sí iquicúñú nsì-Moisés (sàhana). Vachi Miguel mà, cuisì ní cachi-nè xì-sí: “Dios ni cadí xì nù-ní”. ¹⁰ Doco tè-xídandahví mà, mate có-sàa-te cundaà inì-te sàhà iin chuun, doco mà úhì càhàn quini-tè sàhà-ñá, vachi cutu nihnú inì-te na iin quisì, mà cùì cundaà vaha inì-te, doco ñà-ndúá de por sí nihnú inì-te, divi ñà-jaàn icúmí dándáñúhú xí-tè.

¹¹ ¡Ndahví nsidaa-té! Vachi ichì tè-nì sanani Caín nduú ichì xínchicùn-te. Sàni tucù stná-te na ian nì tucù Balaam (sàhana); vachi Balaam mà, puru sàhà dìhùn nisa quidachuún-te chuun ì xí-te. Daaní, ndudává stná tètñùhù ndoó vichi xì (tiaa sàhana nì sanani) Coré. Cuàhà gá nì càhàn quini stná tèmà diquì ana dandacú. Ñàyùcàndúá, nì ndañuhu stná-te.

¹² Tètñùhù ndoó vichi, cudî inì-te cutnahá-te xi-nsiá na natácá-nsiá ndoó mánì-nsiá xixí-nsiá. Doco ndóo cahan-nda quidá-te, vachi có-chívàha-tè tñùñuhu nù ni-ìñàha. Cuisì sàhà mii-té ndulócò-te. Nahi vicò tàchí, ducán xínduu-tè (ñà-còò chuun vaha quidá-te). Ñàyùcàndúá, ducán xínduu stná-te nahi yutnù có-càná ñà-vídi-xi tiempu xan, te ò nahi yutnù nì tñuhu-nda, (te nì ìchì) yohò-nú, ducan xínduu stná-te, ñàyùcàndúá, ùì modo còò chuun vaha quidá-te. ¹³ Cunaha-nsiá, nahi mar ndé nacuáhnú yucù tècuí, te vaxi chihìñù nù-té, ducán xínduu stná tè-tñùhù mà ñà-quini guá xíquida-tè. Nahi stná

sìtnúú xicá nihni ansivi, ducán quidá stná-te, (vàchi sàni tùcù-te inga ichì), ñàyùcàndùá lugar xi-tè cunduu iin xaan ndé iín tnúú nduchi nicanicuahàn.

¹⁴ Daaní, nì ìa stná Enoc sàna. Descendencia ùsà xi Adán nì sanduu nècuàchì yucán. Te nìsa càhàn stná-nè cuenta xi Dios, nì cachitnùhu-ne sàhà tètñhù xicánúú vichi. Te dohó nì cachi-nè: “Cunaha-nsiá, icúmí Stoho-ndà Señor quixi-ya ñuhiví, cutnahá stná-yà xì cuàhà sàstnùhù àngel ìì xí-yá, ¹⁵ dandu ndàcàn-yà cuenta sàhà cuàchi nì quida nèhivì, vàchi icúmí-yà dacúndàà ini-yà nècuàchì malu mà ñà-có-ìá vàha ñà-nì quida quini-ne ducán, te ni có-ìá vàha stná ñà-nì nandòdó-né ichì-yá, te nì càhàn ndevàha-ne ñiquì-yá, vàchi cuàchi cahnú nduámà”. (Ducán nì cachi Enoc sàhà tètñhù ndoó vichi.) ¹⁶ Te cunaha-nsiá, có-ndò stná inì-te sàhà ni-ìñàha. Puru cudúchí inì-te sàhà nsidaá, te cuisì nandúcú-tè ñà-ndúá xího mii-té quida-tè. Có-yùhí yuhù-té càhàn-te na ian mii-té nduú-te mii-té. Vihini coo nansa càhàn tññuhu-té xi nèhivì, doco cuisì sàhà interés xi mii-té nduájàn.

¹⁷ Doco mii-nsiá nècuàchì mánì guá nùí, xiñuhu nsinuu inì-nsia nansa nì cachi apóstol nì nìhì chuun nùù Stoho-ndà Jesucristu, ¹⁸ vàchi nì cachitnùhu nècuàchìmà ñà-seguru icúmí cundoo cuàhà tè-sácùndiaa, xì cuàhà stná tètùha quini. ¹⁹ (Te ñà-ndàà nduá), sàndò-te vichi; divi xínduu tiàa siempre sahdé dava xi nèhivì. Cuisì quidá-te ñà-ndúá xího mii-té quida-tè, vàchi còò Espíritu ìì xí Dios ini anima-te.

Nansa ndiá ìcà-ndà quida-nda

²⁰ Doco mii-nsiá nècuàchì cùù guá inì sàhà-xí, chicá xiñuhu cunindisá viì-nsiá palabra ìì, vàchi ducán nacuahandee ini-ndà. Te na xicàn tàhvi-ndà nùù Dios, ni cuàha-nda chindee stná Espíritu ìì xí-yá ndohó. ²¹ Ni-iyuhu màsà tucù-ndà inga ichì còtò nandòdó-nda ñà-cuàhà guá cuú ini-yà sàhà-ndà. Te cuéyààni cundiatu-nda ndè cachi sàà quivì cundehè ndàhví-yàndó, te nihì-ndà vida ndiaha nicanicuahàn.

²² Dava nèhivì, iá-nè xì cuàhà duda; ñàyùcàndùá, càhàn viì-nsiá xì-né dècuèndè ni sàà-nè cundaà vàha ini-nè. ²³ Xiñuhu chindee-nda nècuàchìmà, vàchi ducán queámà na ian meru cuàhàn-nè quíñuhu-nè, te nì ñitá-ndàné, te nì càcu-ne. Te nsidaa stná nèhivì (sàni tùcù dahuun), cundehè ndàhví stná-ndàné, doco cuidadu ni cúndóó-ndá ñà-màsà cúmànchà stná anima-ndà, vàchi dava-ne, quini iá stná modo xi-ne.

Nansa nì dàxínu San Judas carta yohó, cuàhà gá naquímànì-né Dios

²⁴⁻²⁵ Cunaha-nsiá, mindaa mii-yá nduú Dios; cuisì mii-yá nduú ana nchìchí ndisa, te cuisì mii-yá nduú ana dacácu xi-nda; vātùnì cundiaa-yàndó ñà-màsà tucù-ndà inga ichì có-ndiáá; vātùnì cundiaa-yàndó te ducán nihì-ndà sàà-ndà nùù-yá, ni-iin cuàchi-nda mà túi, dandu cundehè-ndà ñà-ndiaha guá-yà, te cudiì cuàhà stná ini-ndà. Pues vichi ndàcùcahín Stoho-ndà Jesucristu, te ducán naquímànì cuàhí mii-yá. Te xicàn tàhvi ni queé cuàhà tññuhu ndiaha xí-yá, te ni sàà-yà cusahnú fuerte-yà inicutu, te ni cúndàà stná ini nèhivì ñà-ndahà mii-yá iá nsidanicuú ñàha ndè sàna xì dècuèndè vichi, xì nicanicuahàn. Amén.

Ndudu Ìì Nì Dàcùnì Dios San Juan

Ñà-nduá cachitnùhu nùù tutu yohó

¹ Tutu yohó nduú tutu ndé cachitnùhu Jesucristu ñà-nduá sà-ìtúú vaxi cuu. Nùù Yua-nda Dios nì nìhì Jesucristu palabra yohó ñà-dacúndéhe-yá nsidaa nèhivì xinúcuáchì nùù-yá. Iin ángel mozo xi-ya nduú ana nì cachitnùhu xi palabra yohó, te nì inini yùhù. Juan naní, te nduú stnái iin nèhivì xí mii-yá. ² Nùù tutu yohó cáhàn Yua-nda Dios; te itándiaa stná palabra xi Jesucristu, xì stná nsidaa ñà-nduá nì xini yùhù. Yùhù testigu nduí, te nsidaa palabra itándiaa yohó, ñà-ndáa nduá.

³ Ndiaha gá coo xi ana cahvi xi tutu yohó, xì stná nèhivì iníní xân, nú ni chívàha-ne ñà-nduá cachá; vachi palabra nì quixi nùù Dios nduá, te sà-ìtúú cuu ndisa ñà-nduá (cachitnùha).

Nansa nì casàhù Juan xì nèhivì xí Dios, ndoo nùù ùsà ñuu

⁴⁻⁵ Yùhù Juan, cásàhù xì nsidaa mii-nsiá nèhivì natácá càhvì xì-yá xíndoo ùsà ñuu ladu Asia. Ni cuní màni-yá mii-nsiá, te ni ndoo vaha inì-nsia quida-ya. Ducán cuní-yà cuu xi-nsiá, divi mii-yá ana itiácú nicanicuahàn. Dècuèndè nicanicuahàn iá-yà, te ndé nicanicuahàn quivì nùù-xí icúmí-yâ coo-ya. Te ducán cuní stná ùsà espíritu ndiaha itá ladu nùù silla ndiaha xí-yá. Te ducán cuní stná Jesucristu, divi ana nì cachitnùhu xi-nda puru palabra ndàcuisì. Làcà mindaa mii-yá nduú ana nì natiacu primeru, làcà mindaa-yá cusáhnù nùù nsidanicuú ana dandacú ñuhivì yohó. Ansivéhé-yâ, cuú ini-yà sàhà-ndà, te sàhà nì-yá (nì xità), ñàyùcànduá nì ndoo cuàchi-nda nì quida-ya. ⁶ Sàhà mii-yá sàni nihitáhvì stná-nda chuun ñà-dandacu-nda, xì stná chuun nahi chuun xi dùtù ñà-cunucuachi-nda nùù mii-yá ana cahvi-yá, divi Yuandiáhá-yâ. Pues vichi nùù mii-yá ni coó tñùñuhu xí nsidanicuú nèhivì, te nicanicuahàn ni cúsáhnù-yá nùù-ndà, amén.

⁷ Cunaha-nsiá, icúmí-yâ naxicocufin-yâ. Mahì vico icúmí-yâ nuu-ya tui-ya nùù nsidanicuú nèhivì. Te icúmí cundehè stná nèhivì (nì xicàn) ni quíhvì lanza icà-yá. Dandu yáha ga tnana fuerte nsidaa nèhivì nsidanicuú ñuu iá ñuhivì na cuni-nèyà. Ducán icúmí coo, cachí.

⁸ Cachí mii-yá: “Nicanicuahàn ié. Sàhà yùhù nì sàcòo nsidaa iñàha, te còo ni-iñàha chicá cunaha nùí. Ñàyùcànduá, ducán nduí nahi letra nuu nani A, te ducán nduú stnái nahi letra dansihí nani Z”.

Ducán cachí mii-yá ana nduú Dios vivu, vachi dècuèndè sàhà iá-yà, te nicanicuahàn coo stná-yà quivì vaxi xi-nda, te nsidanicuú iñàha, vátùnì quida-ya.

Nansa nì nihitáhvì Juan nì dàcùnì Dios-nè Jesucristu, te ndiaha gá-yà

⁹ Yùhù Juan, iin-ni nduú stnái dèhe Dios nahi mii-nsiá, iin-ni ndohó stnái sàhà-yá, te iin-ni ndiatú stnái sàà quivì cusahnú Jesucristu, te quidándéé inì dècuèndè sàà quivì mà. Cunaha-nsiá, yucán nisa ìe ñuu nani ñuu Patmos, iin ñuu indúhu mahì mar. Divi sàhà-ñá nchícùn Palabra xi mii-yá, ñàyùcànduá nì sàì yucán (nì quida tè-xídandacú), vachi vate nì cachì ié ladu xi Jesucristu, ñàyùcànduá nì sàì yucán. ¹⁰ Te nì cuu iin quivì (domingu), divi quivì xí mii-yá, te ié ndahà Espíritu Ìì xí Dios, na ian sánî, dandu nì tiacu cáhàn-yà yátí, fuerte iá tàchì-yá, na ian siví corneta. ¹¹ Te dohó nì cachi-yà:

—Nicanicuahàn ié; sàhà yùhù nì sàcòo nsidaa iñàha, te còo ni-iñàha chicá cunaha nùí, vachi nahi letra A nduí, xì nahi letra Z. Vichi icúmí-yô tiau nùù tutu nsidaa ñà-nduá nì xinù, te dasàa-ñà nùù nèhivì-xí ndoo ùsà ñuu ladu Asia. Dohó nani ùsà ñuu yucán: ñuu Éfeso, xì ñuu Esmirna, xì ñuu Pérgamo, xì ñuu Tiatira, xì ñuu Sardis, xì ñuu Filadelfia, xì ñuu Laodicea, ducán nani ñuu yucán —nì cachi-yà.

¹² Daaní, nì nacuícoé yátí ñà-cundehí ana cáhàn, te primeru nì xinì yucán itá ùsà candeleru. Oro nì cuyucàn, te itá iin iin isì xixìn. ¹³ Daaní, mahì ùsà isì mà nì xinì jaàn iin mii-yá, na indéhe nèhivì indéhe-yá, ndixí-yá iin dùhnù quihín sàà ndè dìquì sàhà-yá.

Te nchica-ya nuhní iin siuhma nì cuyucun oro. ¹⁴ Cuxín yaa ididínì-yá nahi idì nì ndoo, ò nahi yùhà. Te nduchìnú-yá, tnùà nahi ñuhu. ¹⁵ Daaní, sàhà-yá, yéhè nina-ña na iin càa yahá nì dàà titi ini xìtnù. Te fuerte càhàn stná-yà na ian cahá tènuhu cuàhà. ¹⁶ Te ndahà cuàhà-yà iníndáhà-yà ùsà sìtnùù, te iníyúhú-yà na iin espada dìnn ndúi ladu-xi. Daaní, nùù-yá, nchiá na ian nchií fuerte orá.

¹⁷ Ducán nì xinì mii-yá, dandu nì nduè sàhà-yá na ian sàni xìhì. Doco ndahà cuàhà-yà nì tni-yà iqué, te nì cachi-yà:

—Còó, màsà yúhù. Cunahu, sàhà yùhù nì sàcòò nsidaa iñàha, te còò ni-iñàha chicá cunaha nùí. ¹⁸ Te vichi itiácuì. Ñà-ndàà nduá nì xìhì, doco sàni natiacuì, te nicanicuahàn icúmì cutiacuì. Yùhù nduú ana dandacú sàhà nsii, nansa cuu xi-né, te dandacú stnài sàhà andea (ana cùhùn yucán). ¹⁹ Vichi tiaa-yó nsidaa ñà-nduá nì xinù yohó, te tiaa stná nansa iá tiempu vichi, xì nansa icúmì cuu stná quivì nùù-xì. ²⁰ Cunahu, cuàhìn cachi xùn ndià nduá cuní cachi ùsà sìtnùù iníndáhà ndahà cuàhì nì xinù. Te cuàhìn cachi xùn ndià nduá cuní cachi ùsà candeleru oro yohó. Pues, ùsà sìtnùù yohó, xíndua ùsà nècuàchì cachítnùhu palabra-xi. Te ùsà candeleru oro yohó, xíndua ùsà grupu nèhivì natácá iníni xí palabra xi mà ndè ùsà ñuu yucán.

2

Razón nì dàsàà Jesús nùù nèhivì xí-yá ñuu Éfeso

¹ Vichi, tiaa-yó iin tutu cùhùn nùù nècuàchì cachítnùhu palabra xi ñuu Éfeso, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xí ndoo ñuu yucán. Dohó tiaa: Yùhù nduú mii-yá iníndáhà ùsà sìtnùù ndahà cuàhì, te xicánuí mahì ùsà candeleru oro, te dohó cachí xì-ní: ² ináhì nansa quida-ní vida xi-ní. Ináhì nansa nì sàhandee inì-ní quida-ní (chuun xi), te nì quidandee inì-ní. Te nèhivì malu, có-cùdì inì-ní modo xi-ne. Te dava nèhivì, nì cachi-nè xínduu stna-ne ana nì ñhì chuun nùí, doco còó, mà ndisá. Dandu mii-ní, nì nanducu váha-ní sàhà ñà-nduá nì cachi-nè, te nì cundaà inì-ní, tnuhu-né. ³ Cuàhà gá sàni quidandee inì-ní, mate cuàhà vida nì yàha-ní sàhà yùhù, doco iin-ni sàni quida-ní chuun xi, cóni nácóó-nià. ⁴ Doco cunaha-ní, có-cùdì inì sàhà iyuhu ñà-nduá quida-ní, vachi có-cùú gá inì-ní sàhì nacua nisa cuu inì-ní sàhì dihna. ⁵ Ñàyucànduá, nsinuu inì-ní nansa nisa à-ní nà táñàha ga quida-ní falta, te naxicocuñ inì-ní sàhà falta mà, te quida tu-ní nacua nì saquida-ní antes. Vachi nú cóó, sàí ndé iá-ní, te dacúxióé candeleru xi-ní, nú màsà nácóocuñ inì-ní. ⁶ Doco iá iin ñà-vàha quida-ní, vachi có-xiñhù-ní modo xíquida tè-nicolaíta. Yùhù, ni-iyuhu có-xiñhù ñà-nduá quidá témà.

⁷ Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvì xì Dios, ni cúníní vaha-nsia ñà-nduá cachí Espíritu ìi xí-yá, vachi dohó cachí-yà: Nú ni cundéé-nsià nùù nsidaa ana cuní datúcu xì-nsiá, dandu nùù yùhù ñhítàhvì-nsiá caxì-nsiá quisì vídì caná nùù yutnù ndiaha iín ndé iá ñuu ndiaha Dios, vachi fruta mà cutiacù-nsia nicanicuahàn.

Razón nì dàsàà Jesús nùù nèhivì xí-yá ñuu Esmirna

⁸ Daaní, nùù nècuàchì cachítnùhu palabra-xi ñuu Esmirna, dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xí ndoo ñuu yucán: Cunaha-ní, sàhà yùhù nì sàcòò nsidaa iñàha, te còò ni-iñàha chicá cunaha nùí. Ndisa, nì xìhì, doco sàni natiacuì. ⁹ Yùhù ináhì ñà-nduá quida-ní, ináhì nansa yàha-ní cuàhà tnùndoho quidá nèhivì. Ináhì ndahví dahuun yàha-ní. Doco cunaha-ní, nùù yùhù cuica-ní. Te ináhà stnài nansa quidá dava nèhivì, quini ndatnúhú-nè sàhà-ní, nècuàchì raza Judea xínduu-ne, cachí-nè, doco còó, mà ndisá. Nèhivì natácá cuenta xì ñà-malu xínduu-ne. ¹⁰ Vichi icúmì-ní ndoho gá-ní quida nèhivì, doco màsà yúhì-ní ñà-nduá icúmì-ní yàha-ní. Dècuèndè cundiadi stná dava-nsia quida ñà-malu. Doco cunaha-nsiá, sàhámà vátùni cundaà inì-xi, a xiníndísà ndisa-nsia. Ùxìn quivì coo tnùndoho ma. Doco mii-ní, iin-ni cunindisá vè-ní, mate ni cuí-ní quida-ne, dandu ñhítàhvì-ní iin ñà-vàha nùí, divi ñà-cutiacù-ní vida (ndiaha nicanicuahàn).

¹¹ 'Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvì xì Dios, ni cúníní vaha-nsia ñà-nduá cachí Espíritu ìì xí-yá, vàchi dohó cachí-yà: Nú ni cúndéé-nsiâ nùù ana cuní datúcù xì-nsiá, dandu mà sáa-nsia cui-nsia ùì xichi (nahi nècuàchì dava ga).

Razón ni dàsàà Jesús nùù nèhivì xí-yá ñuu Pérgamo

¹² 'Daaní, nùù nècuàchì cachítnùhu palabra-xi ñuu Pérgamo dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xí ndoó ñuu yucán: Yùhù nduí ana nihi-xi espada diìn ndúì ladu xi. ¹³ Yùhù ináhî ñà-nduá quida-ní; ináhî nansa iá ñuu ndé iá-nî, vachi mero ñuu ndé dandacu-guá ñà-malu nduá yucán. Doco ináhî mii-ní ñà-iin-ni nchícùn-ní yùhù, te ndácùcahan-ní quiví, cóni nácuáa-ní yùhù, iin-ni xiníndísá-nî, mate yucán ni sahnì-té iin ana ni cachi vate iá-nè ladu xi, cóni chídèhé-nè. Divi nduú Antipas, te yucán ni xihì-nè ñuu ndé iá fuerte guá ñà-malu. ¹⁴ Doco, cunaha-ní, có-cùdfì inì sàhà iyuhu ñà-nduá quida-ní. Vàchi jaàn ndé iá-nî ndoó stná dava nècuàchì nchícùn ley xi Balaam. Divi Balaam mà nduú nècuàchì ni càhàn xì tè-Balac sàhana, ni cachi-nè xì tèmà nansa chiyuhù-té nècuàchì Israel ñà-quida-ne ñà-có-ndiá ìcà-né, ni chiyuhù-téné caxì-né promesa ni sàcòo nùù figura cahvi nèhivì, te ni chiyuhù stná-tené ñà-càhàn-nè xì nèhivì cóni nandàhà xì-né. ¹⁵ Daaní, jaàn ndé iá-nî ndoó stná dava nèhivì nchícùn ley xi tè-nicolaíta. Cunaha-ní, ni-iyuhu có-xiñhí ley mà. ¹⁶ Ñàyùcànduá, naxicocuñ inì-ní. Te nú cóo, yàchì sàì ndé iá-nî, te cuàhi mii-né castigu xi-ne. Sàhà espada iá yuhí, ñà-jaàn nìhì-né castigu.

¹⁷ 'Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvì xì Dios, ni cúníní vaha-nsia ñà-nduá cachí Espíritu ìì xí-yá, vàchi dohó cachí-yà: Nú ni cúndéé-nsiâ nùù nsidaa ana cuní datúcù xì-nsiá, dandu nìhitàhvì-nsiá cuxi-nsia comida ndiaha iá dèhé (nùù Dios), divi nduú maná ndiaha. Te dacútàhvì stnáì iin iin-nsia iin iin yùù siòcò ndé itúú quivì saa iin iin-nsia. Còò inga ana cunaha xi quivì yucan, cuisì ana cutahvì xì yùù mà.

Razón ni dàsàà Jesús nùù nèhivì xí-yá ñuu Tiatira

¹⁸ 'Daaní, nùù nècuàchì cachítnùhu palabra-xi ñuu Tiatira dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xí ndoó ñuu yucán: Yùhù nduí Dèhemanì Dios, te nduchínúí, nchiá na ian tnúù ñuhu, te sàhí, yéhe-ñà nahi càa yahá. Te dohó cachí xì-ní, ¹⁹ ináhî nansa quida-ní, te ináhî cuú inì-ní sàhà ñanìtnaha-ní. Daaní ináha stnáì nihnú inì-ní yùhù, te ináha stnáì nansa chindéé stnahá-nsiá xì nansa quidá ndee inì-nsia (nú iá tnùndoho), te ináhà stnáì iá cuàhà obra xi-ní, te vichi más iá obra xi-ní nùù antes. ²⁰ Doco cunaha-ní, iá iyuhu ñà-disáhà-xí có-cùdfì inì quida-ní, vàchi sàha-ní permisù chináhà nècuàchì ñahà nani Jezabel. Dios dacàhàn xì-né, cachí-nè, (doco còò). Dacuahá-né nèhivì-xí, te datúcù-nè nècuàchì mà, vàchi cachí-nè iá permisù càhàn nèhivì xì ana cóni nándàhà xì-né, te vátùni caxì stná-nè promesa ni sàcòo nùù figura cahvi nèhivì. (Ducán cachí ñahà mà.) ²¹ Pues, yùhù, ni sandiatui, áma naxicocuñ ini-nè sàhà cuàchi quidá-né xì nècuàchì tiàa, doco còò, cóni nàxícocuñ ini-nè. ²² Ñàyùcànduá, icúmí-nè quicuehè-nè quide, te cunduhù-né. Stná tiàa ni caquida xi cuàchi ma, icúmí stná-nè ndoho cuahà-né nú màsà cúú-né arrepentir sàhámà. ²³ Stná dèhe nècuàchì ñahà mà, icúmí stná-nè quicuehè-nè, te cui-nè. Dandu nsidaa nèhivì-xí ndoó nsidaa ñuu, sàhámà cundaà ini-nè ñà-yùhù ináhî nansa nihnú ini nsidaa nèhivì ini saxínítnùnì-nè, te según nansa quidá iin iin-ne, ducán icúmí-nè nìhì stná-nè nùù. ²⁴ Doco vichi cuàhìn cachì inga iñàha xì nsidaa mii-nsiá jaàn có-nchícùn xì ley (chicuèhè) mà, vàchi có-dàcuahá-nsiá palabra sìquini sàhà ñà-malu, palabra cachí-nè palabra dèhé. Cunaha-nsiá, mà cáchì guè xì-nsiá ni inga iñàha chivàha-nsia, ²⁵ cuisì ñà-nduá sàni nìhì-nsiá chivàha-nsia ndé vichi, divi ñà-jaàn quida ndisa-nsia seguir dècuèndè quivì nasàì ndé ndoó-nsiá.

²⁶ 'Iin nèhivì, nú ni cúndéé-nè nùù nsidaa ana cuní datúcù xì-né, te iin-ni quida ndisa-ne ñà-nduá cachí dècuèndè quivì último, ndiaha gá coo xi-né. Vàchi icúmí-nè nìhitàhvì-né dandacú stná-nè nùù cuàhà ñuu ñuhivì. ²⁷ Nahi yùhù, nùù Yuamáni nì nìhitàhvì cusahnú nùù ñuhivì, ducán icúmí stná mii-né cusahnú stná-nè, cunindaha-né iin vara càa cunduu seña, te nèhivì (có-iníni, ndahví-ne), vàchi yáha ga fuerte icúmí-nè

nàni fuerte-nè na ian cháh mà iin quidi còò chuun-xi. ²⁸ (Doco nèhivì nchícùn viì xì), icúmí-nè nìhitàhvì stná-nè cucumi-né sìtnúú cahnú xínu dàtnàà. ²⁹ Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natáca càhvì xì Dios, ni cúníní vaha-nsia ñà-ndúá cachí Espíritu lì xí-yá.

3

Razón ni dásáa Jesús nuù nèhivì xí-yá ñuu Sardis

¹ 'Daaní, nuù nècuàchì cachítnùhu palabra-xi ñuu Sardis, dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xí ndoó ñuu yucán: Yùhù nduí ana icúmí xi usà espíritu ndiaha xí Dios, te iníndáhá stnáì usà sìtnúú. Te dohó cachí xì-ní, ináhì nansa quida-ní. Mate iá fama-ní quidá viì-ní, doco nuù Dios ndahví iá anima-ní na ian sàni xihì-ní. ² Ñàyùcàndúá, cuidadu coo-ní, te cundiaà-ní anima-ní ñà-màsà ndañúhú ni-iin ñà-vàha ñuhú anima-ní, vachi iyuhá iá, te vihi-ni ndañuhá. Cunaha-ní, mà víi sàni quida-ní nuù, sàni xinì. ³ Sàhà ñà-jaàn, nsinuu inì-ní nansa iá palabra ndiaha nì cachì xì-ní antes, te nì inini-ní. Pues divi ñà-jaàn nduá cuní chivàha-ní vichí, te naxicocuñin inì-ní sàhà cuàchi-ní. Vàchi nú màsà nácúníhnú viì inì-ní, te coo tùha-ní, dandu yàchì màsà ndé iá-ní. Nanàá sàni yucán, te ni mà cundáa inì-ní índù hora sà. ⁴ Doco ndoó itnii nèhivì (vaha) jaàn ndé iá-ní ñuu-ní Sardis, te mii-né, cóni cùchícuéhé anima-nè. Ñàyùcàndúá, icúmí-nè cutnahá-né xí na cacanui, te iin-ni cundixi stná-nè sìcoto cuxín na ian mií, vachi ducán natúì-ne nìhitàhvì-né nuù.

⁵ 'Cunaha-ní, nú ni cundéé iin nèhivì nuù nsidaa ana cuní datúcù xì-né, dandu nìhitàhvì stná-nè cundixi cuxín-nè. Te mà nunca dandutí quivì-né nuù tutu xi vida ndiaha. Te claru icúmí cachì xì Yuandíahí ñà-divi nèhivì-xí nduú nècuàchì xiníndísámá; te divi ducán cachì stnáì xì ángel xi-ya. ⁶ Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natáca càhvì xì Dios, ni cúníní vaha-nsia ñà-ndúá cachí Espíritu lì xí-yá.

Razón ni dásáa Jesús nuù nèhivì xí-yá ñuu Filadelfia

⁷ 'Daaní, nuù nècuàchì cachítnùhu palabra-xi ñuu Filadelfia, dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xí ndoó ñuu yucán: Yùhù nduí ana ì, te puru ñà-ndácuìsì cáhìn. Yùhù nihí ndahàcáa xi rey David, te nú sàni nacune iñàha, còò ni-iin ana cui nacadi xán, te nú sàni nacadi, mà cúí gá nuna. Ñàyùcàndúá, ducán cachí xì-ní, ⁸ ináhì nansa quida-ní. Te cunaha-ní, nuná ñuhiví nuù-ní nahi yehè nuná, te còò ni-iin cui nacadi xán. Vàchi mate có-nduú-nsiá nèhivì chícá icúmí fuerza, doco vátùni, sàni chivàha-nsia palabra-xi, cóni nácuaá-nsiá yùhù. ⁹ Doco jaàn ndoó dava nèhivì cachí-nè xínduu-ne (nèhivì ndiaha), nèhivì raza Judea nduú-né, cachí-nè, doco tnuhu-né, vachi xínduu nsihi-ne ana nchícùn xì ñà-malu. Pues, yùhù icúmí datnátui mii-né nuù-ní ñà-cuitasisi-né nuù-ní, te quidañuhu-né mii-ní, dandu cundaà ini-nè, màni-ní nuù. ¹⁰ Cunaha-ní, vaxi iin tiempu ùhì inicutu ñuhivì na icúmí nèhivì ndoho-ne, te cundaà inì-xi nansa ndisa iá anima-nè. Doco mii-ní, mà cuáhi cunì-ní tiempu mà, vachi iin-ni sàni quidandee inì-ní (nì xinindisa-ní) nacua sàni cachì xì-ní. ¹¹ Cunaha-ní, yàchì icúmí nasà ñuhiví. Ñàyùcàndúá, nacua sàni sàà-ní quida viì-ní, iin-ni quida-ní seguir ducán, màdì nihì inga nèhivì ñà-ndúá cuàhàn cunduu premiu xi-ní.

¹² 'Nsidaa nèhivì-xí, nú ni cundéé-nè nuù nsidaa ana cuní datúcù xì-né, dandu iin-ni icúmí-nè cundoo-ne nuù Dios na ian nduú-né iin castillu vehe ndiaha-yá, vachi mà quéé gá-nè nuù-yá. Te ìcà-né icúmí chituu stnáì quivì Dios-xi, xì quivì saí, xì stná quivì ñuu Dios-xi, divi Jerusalén Saa, vachi ndé ansivi ndé iá-yà icúmí nuu ñuu mà quixa. ¹³ Ñàyùcàndúá, nsidaa mii-nsiá nècuàchì natáca càhvì xì Dios, ni cúníní vaha-nsia ñà-ndúá cachí Espíritu lì xí-yá.

Razón ni dásáa Jesús nuù nèhivì xí-yá ñuu Laodicea

¹⁴ 'Daaní, nuù nècuàchì cachítnùhu palabra-xi ñuu Laodicea, dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xí ndoó ñuu yucán: Yùhù nduí ana chícá seguru. Micúisi ñà-ndácuìsì cáhìn, mà dándáhvì, te divi ndahà yùhù nì cuyucun nsidaa iñàha iá ñuhiví xi Dios. Te ducán cachí xì-ní, ¹⁵⁻¹⁶ ináhì nansa quida-ní. ¡A sácú vaha coo dahuun-ní ladu xi, te ò claru cachì-ní mà cóó-ní ladu xi! Vàchi yùhù ndaníhí mii-ní nahi tècuí

có-xìhí viì, ñà-mà íhní-tê ni mà víxin-tè, te ñàyùcùndùá, vihini dacúxíóí mii-ní nùí, na ian quidá nèhivì xì tècuíí có-xìhí víí, sasí-nète. ¹⁷ Vàchi dohó cachí-nî: Sà-íá ñà-cuíquè. Cuàhà biene xi, còò ni-iin necesidad icúmî, cachí-nî. Te ni có-cùndàà inì-ní ñà-mii-ní nduú ana íá tnùndoho xi, te mii-ní nduú ana chicá ndahví ini anima-xi, te quidámáxini stná-ní. Vàchi nùù yùhù, mii-ní nduú ana chicá ndixí ndahví, (vàchi ndahví íá anima-ní), te sàhámà chicá vàha cuhi inì-ní mii-ní. ¹⁸ Ñàyùcùndùá, iin palabra viì cachí xì-ní, chicá vàha (nàcùnihu viì inì-ní), dandu ñhì-ní ñà-cuicà ndisa nùí, divi ñà-nduú nahi oro nì dàà, te nì cundàà inì-xi, vàha-ña. Te xiñuhu stná (ñà-naquida viì-ní) na ian cuàhàn-ní cuiin-ní sìcoto cuxín nùí ñà-màsà cóó chaa gá-nî (nùí), te ducán màsà cùcáhàn nùù-ní. Daaní, xiñuhu (ñà-cundehè-ní cuisì ichì váha. Vàchi nú ducán, dandu queamà na ian cuàhàn-ní) cuiin-ní iin tàtnà nùí, te cutatna nduchínùù-ní, te natùinuù-ní. ¹⁹ Cunaha-ní, nsidaa ana cuú inì sàhà-xí, sáhi-nè conseju, te danáni stná-nè dava xichi. Ñàyùcùndùá, nacani vàha inì-ní, te naxicocuñin inì-ní sàhà falta xi-ní.

²⁰ Pues, ducán íá na ian cáhìn yehè nèhivì, áma cunini-ne, te nacuna-ne quìhvi cutnahí xì-né, vàchi nahi vicò ndé cundoo-nda cuxi vàha-nda, ducán queamà. Ñàyùcùndùá, cáhìn xì ndéni nèhivì nì cui áma cunini-ne, te quìhvi.

²¹ 'Cunaha-ní, ndéni nèhivì-xí, nú ni cùndéé-nê nùù nsidaa ana cuní datúcù xì-né, dandu icúmí-nê cutnahá stná-nè xí ndè (gloria) ndé coo stná-nè nùù iin silla ndiaha dandacú-né nacua nì quida yùhù, nì cundeí, dandu nì sàcòì silla ndiaha xí, te vichi cutnáhî xì Yuamáni dandacú stnáì. ²² Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvì xì Dios, ni cúníní vàha-nsia ñà-ndùá cachí Espíritu ìì xí-yá, —nì cachi Jesús.

4

Nansa cahvi-né Yua-nda Dios ansivi

¹ Daaní, nì nsíhi nì xinì ñà-jaàn, dandu nì nuna iin yehè ansivi nì xinì. Te nì tiacu tàchì-yá cáhàn-yà xí na ian nì cáhàn-yà xí daa. Divi na ian sivi corneta, ducán tiacú, te nì cachi-yà xí:

—¡Nahà-ní dìquixí yohó! Cuní dacuní mii-ní nansa cuàhàn cuu quivì vàxi xi-nda.

² Dandu vichi vichi ducán nì sàcòì na ian sánî nì quida ndudu ìì xí Espíritu xi Dios. Te nì xinì yucán ndé gloria íin iin silla ndiaha ndé íá mii-yá. ³ Na iin yùù yéhè jaspe, ò iin yùù yéhè cuahá, ducán nàhà-yà. Te dìquì stná silla mà íin iin sìcòyàhnchì, na iin yùù yéhè cuií nani esmeralda, ducán nàhàmà. ⁴ Te nsidanicuú ladu silla xi-ya itá stná silla cuachi. Cuahani ndáa-nù, òcò cùmì-nú, te nùù iin iin-nù ndoó iin iin nècuàchì sahnú. Sìcoto cuxín xíndixi iin iin-ne, te xiñuhu stná corona dìni iin iin-ne. ⁵ (Te nì xinì), yucán silla cahnú xí-yá, yáha gá tása, te na ian cáhàn dàvì, ducán tiacú, te ndee níhi stná. Te frente silla mà itá ùsà ñà-xìxìn nduú ùsà espíritu ndiaha xí Dios. ⁶ Te frente stná silla mà íá stná nahi mar nì cuyucun vidriu, ducán nàhà lugar mà, te yéhà na iin yùù nchíí ndai.

Daaní, nsidaa ladu mii-yá itá iin iin ana itá. Cùmì nduú-né, te íá stná cuàhà nduchínùù-né ladu nùù-né xì ladu yàtà-né. ⁷ Iin-ne, na iin nsicaha íá-nè; te inga-nè, na iin buey íá-nè, te inga-nè, nùù nèhivì nihí-né; te nècuàchì cùmì, na iin águila ndavá ansivi, ducán íá-nè. ⁸ Te iin iin-ne, íá ñhù ndìxìn-né, te íá chitu stná nduchínùù-né ìcà ndìxìn-né. Te tìxi stná ndìxìn-né íá stná cuàhà nduchínùù-né. Te nicanicuahàn ndui te ñuú ducán cána-ne cachí-nè dohó:

ìì gá mii-yá, divi mii-yá dandacú nùù nsidanicuú iñàha. ìì gá-yà. Ndè sàhana íá-yà, te vichi íá-yà, te ndè nicanicuahàn icúmí-yà coo-ya. ìì gá-yà.

⁹⁻¹⁰ Ducán cachí-nè, ndaníhí cahnú-né mii-yá, te tavá-né tnùñuhu xí-yá, naquímànì-néyà, divi mii-yá íá nùù silla ndiaha, te itiácú-yà nicanicuahàn. Daaní, cada cachí-nè ducán, dandu cáhàn stná òcò cùmì nècuàchì sahnú yucán, tutúyúhú-nè nùù sàhà-yá, te cahvi-néyà, chitáníní-né corona ndiaha-né nùù-yá, cachí-nè xì-yá:

¹¹ Ndaníhí cahnú-nsí mii-ní, Stoho-nsì Dios, te ni cóó tnùñuhu xí-ní nùù nsidaa ana itiácú, te ni cúsáhnú-ní nùù nsidaa ñuu. Ducán ndíá ìcà coo, vàchi mii-ní nì quidavàha-ní nsidanicuú iñàha, nì chitnùnì inì-ní, te nì quidayucùn-ní nsidaa iñàha, te ñàyùcùndùá ndè vichi íá ìì nsidaájàn.

5

Nansa nì quida Jesucristu xì tutu itúì

¹Daaní, indéhi nùù silla ndiaha ndé iá mii-yá, te nì xinì ndahàcuàhá-yà iníndáhá-yâ iin tutu itúì. Te tutu mà, itándiaa letra ndúì laduà. Te nì xinì, ùsà lugar xan nuhní, te iin iin ndé nuhní mà itúú iin sellu. ²Daaní, nì xinì yucán iín iin ángel ndacuì, ndáhi fuerte-nè, ndacàtnùhù-né, cachí-nè:

—¿Ana nátùì cunduu ana cui nacani xì ñà-nùhní tutu yohó, te nuna-ña?

³Doco, cunaha-nsiá, còò ni-iin ni túi nacani xì tutu mà, vâchi còò iin ni nátùì cui quida ducán, te cundehè-né ñà-itándiaa yucán. Ni-iin ana iá ansivi, ni-iin ana iá ñuhíví yohó, ni-iin ana nduú nsì, ni-iin-ne màni cùì quida-neà. ⁴Ñàyùcàndúá, nì quesahí sacú fuertí, vâchi còò iin nátùì nacuna xi tutu mà cahvi-neà, nì còò stná ana nátùì siquiera cundehè-neà. ⁵Dandu nì càhàn iin nècuàchì sahnù-mà nì cachi-nè xí:

—Màsà cuácú-ní, vâchi sàni tui ana cui nacuna xi tutu jaàn, te nandaxin-xi ùsà ñà-nùhní. Divi nduú descendencia ndiaha xí David, vâchi sàni cundee-yá (nùù contra xi-ya), ñàyùcàndúá vátùni nacuna-yaña. Te nani stná-yà Nsicaaha nduú descendencia xi Judá, ducan nani stná-yà.

⁶Te nì ndacotì, te nì xinì yucán iín mii-yá, na iin lelù náhà-yà, te ducán iá na ian nì sahnì nèhiví-yá, doco vichi iín-yá dava mahí-xí silla ndiaha, xì òcò cùmi nècuàchì sahnú, xì nsì-cùmi ana itá saín nùù-yá. Ùsà nsiquè-yá na iin nsiquè riì, te ùsà nduchínúù-yá. Cunaha-nsiá, nsì-ùsà nduchínúù mà xínduu stná ùsà espíritu vâha xi Dios, te inicutu ñuhíví xicánúù espíritu mà quidá-yá. ⁷Te divi mii-yá iín dava mahí-xí yucán, nì tnàtuu-ya nùù ana iá nùù silla ndiaha, te nì tnii-ya tutu iá ndahàcuàhá-yàmà. ⁸Te nì nsihi nì tnii-ya tutu ma, dandu nsicùmi ana itá nùù-yá mà xì nsidaa stná òcò cùmi nècuàchì sahnù-ma, nì tutuyuhu-né nùù sàhà mii-yá nduú Lelù ñí xí Dios. Nihí stná-nè iin iin yutnù cuerda quidandaa-né, te nihí stná-nè còhò oro chitu inciensu. Te inciensu mà, palabra nì cachi nèhiví na xicàn tàhvì-né nùù Dios nduá. ⁹Daaní, nsidaa ana tutúyúhú ñuhù yucán, nì xito-ne iin alabanza saa, te nì inini mii-yá; te dohó cachí alabanza mà:

Icúmí-ní tnii-ní tutu itúì, te cahndè-ní ñà-nùhní. Te vátùni quida-ní ducán, vâchi nì xihí-ní, nì xitià nì-ní, te ducán nì dànaà-ní sàhà nèhiví. Te divi sàhàmà vátùni nì yàha-ne nì sàcùnduu-ne nèhiví xí Dios, xínduu-ne nèhiví nsidanicuú raza càhàn nsidanicuú dàhàn xí nsidanicuú ñuu inicutu ñuhíví. ¹⁰Te nì chitnùnì inì-ní cunduu stná-nè nahi dùtù xinúcuáchí nùù Dios xi-nda. Te icúmí-nè dandacú-né nùù nèhiví dava ga ñuhíví. (Ducán cachí-nè xitó-né.)

¹¹Daaní nì ndacotì inga xichi, te nì xinì sàni nataca yáha ga cuàhà sàstnùhù mil ángel mozo xi Dios, itá-né nsidanicuú ladu ndé iá Dios, xì ndé itá nsicùmi ana itá nùù-yá, xì stná ndé ndoó nècuàchì sahnú. Te nì tiacuì ¹²càhàn ndee nsidanicuú-né, cachí-nè:

Ndiaha gá nì quida mii-yá ana nani Lelù ñí xí Dios, vâchi nì xihí-yà (sàhà nèhiví). Ñàyùcàndúá, icúmí-yâ sàà-yà cusahnú-yá, icúmí-yâ naquihin-ya ñà-cuicà ndiaha-yá, te icúmí-yâ cuiin fuerte-yà, te (dandacú) nchichí-yà nùù nèhiví; te mii-né, icúmí-nè ndenihi cahnú-néyà, te tavà-né tnùñuhu xí-yá, vâchi naquímànì-néyà.

¹³Daaní nì inini càhàn ndee nsidanicuú ana xíndoo ansivi xi ñuhíví, xì nsidaa stná nsì, xì nsidaa iñàha nì quidavàha Dios, ñà-ía ñuhíví xì ñà-ía tècuí cuàhà, nsidanicuú ñà-jaàn, nì tiacuì xicachi-nè:

Naquímànì-nsí mii-yá iá nùù silla ndiaha; te naquímànì stná-nsì mii-yá nani Lelù ñí. Quidáñuhú-nsí mii-yá, te ducanicoó nicanicuàhàn. Te ni sàà-yà cusahnú ndiaha-yá nicanicuàhàn, nì cachi-nè.

¹⁴Dandu nì càhàn stná nsicùmi ana itá nùù-yá:

—Divi ducanicoó —nì cachi-nè.

Dandu nsì-òcò cùmi nècuàchì sahnú yucán, nì tutuyuhu-né nùù sàhà-yá, te nì cahvi-néyà.

6

Nansa icúmí cuu na cahnde Jesús iñù lugar ndé nuhní tutu itúì iá ansivi

¹ Daaní, nì xinì mii-yá nani Lelù Ìí, nì sahnde-yà iin ñà-nùhní tutu itúimà. Te nì tiacuí cáhàn iin ana iín saín nùù-yá; na cáhàn dàvì, ducán fuerte nì cáhàn-nè, cachí-nè:

—¡Naha!

² Te nì xinì nì quecunu iin idu cuxín. Te indánuú iin ana indánuú yàtà-sí, te nihí-né arcu. Te nì nihì stná-nè iin corona ñà-cuñuhu-ne. Ñàyùcàndùá, nì quee-ne cuàhàn-nè, vàchi icúmí-nè cundee-nè nùù cuàhà ñuu.

³ Daaní, (nì xinì), nì sahnde-yà ñà-ùì nuhní tutu itúimà, te nì tiacuí nì cáhàn inga ana iín nùù Dios, te nì cachi-nè:

—¡Naha!

⁴ Te nì quecunu inga idu, idu cuahá nduú-si, te yàtà-sí indánuú inga ana indánuú, te icúmí-tê permisu dacà-té nèhivì ñà-nàá stnahá-né, te cahnì stnahá-né. Te nì sàha xi-té iin espada cahnú.

⁵ Daaní, nì sahnde-yà ñà-ùì nuhní tutu itúimà, te nì tiacuí nì cáhàn inga ana iín nùù-yá, cachí-nè:

—¡Naha!

Te nì xinì nì quecunu iin idu tnuu, te iá stná ana indánuú yàtà-sí, te iníndáhá-tê iin balanza. ⁶ Te tiacú cáhàn ana cáhàn mahì nsicúmì ana itá nùù Dios, te dohó cachí-nè:

—Vichi ndiaá gà nùnì, quidáchúún-ndá iin quìvì, te cutu iin litro-ñà níhì-ndà; te nù cebada, cuisì iin quartillu dava; doco aceite xì vinu, cónì nàná yàhvi guá —cachí-nè.

⁷ Daaní, nì sahnde-yà ñà-cúmì nuhní tutu itúimà, te nì tiacuí cáhàn inga ana iín nùù-yá, cachí-nè:

—¡Naha!

⁸ Dandu nì xinì nì quecunu inga idu, te idu cuaán nduú-si. Te iá ana indánuú yàtà-sí. Te muerte nduú quìviá, te jaàn nchícùn gà vaxì ingà, te diviamà nduú ana ndaca-xi nèhivì cùhùn ndé ñuhú vaha anima nsii. Sàhà ndúì ñà-jaàn icúmì cui cuàhà nèhivì; nùù cada cùmì nèhivì icúmì cui iin-ne quida, vàchi icúmíâ dandacúá nùù guerra, xì nùù tnama, xì nùù cuèhè, xì nùù quisi daná, te sàhà nsidaájàn icúmì cui cuàhà nèhivì.

⁹ Daaní, nì sahnde-yà ñà-ùhùn nuhní tutu itúimà, te nì xinì tìxi mesa ndé sàha-ne promesa xi Dios, yucán ndoó anima nèhivì. Xínduu-ne nèhivì xiníndísâ palabra ìì xí Dios, te sàhà ñà-jaàn nì sahnì nèhivì-né, vàchi nì cachi vate-né ndoó-né ladu xi-ya. ¹⁰ Te vichi, cána fuerte-nè, cachí-nè xì Yua-nda Dios:

—Stoho-nsì Dios, ¿nadaa ga quìvì, dandu nacuitacùhá sàhà-nsí? Vàchi nèhivì ñuhivì, nì sahnì-né nsiùhù, ñàyùcàndùá xiñuhu ndoho-ne, vàchi mii-ní, ìì ndisa inì-ní, siempre tùha-ní quida vii-ní —nì cachi-nè.

¹¹ Dandu nècuàchì nsii ma, nì cutahvì-né iin iin dùhnù quihín cuxín yaa, te nì sàcùnaha-né cundiatu cuéyàà-nè quetatu chii gá-nè dècuèndè cui stná cuàhà compañeru-nè nchícùn ichì Dios, te cuacastnahá nsidaa ana icúmì cui stná nacua nì xihì mii-né.

¹² Daaní, nì sahnde-yà ñà-íñù nuhní tutu itúimà, te nì xinì nì tnàa fuerte, te nì nàcuìtnùù orá nahi sìcoto tnuu. Te yoo, nì nducuahá stná-si nahi nì. ¹³ Te nì còyo chitu stná sìtnúù ñuhivì yohó, na ian còyo ñà-vídi quidá tàchì, ducán nì còyo-sì. ¹⁴ Te nì ndañuhu ansivi nì natuía na ian natúì iin tutu caní, te nsidaa yucù iá ñuhù íchî, xì nsidaa stná ñuu iá mahì mar, nì ndutá. ¹⁵ Dandu nsidanicuú nèhivì ñuhivì, nì xinu dèhé-nè yucù, nì chidèhé-nè mii-né ini cueva, te mahì cavà nahnú, xínduu-ne rey, xì gobiernu, xì nècuàchì cuicà, xì soldadu dandacú, xì nècuàchì idónuu, xì cuàhà stná-nè peón, xì nèhivì ùùn. ¹⁶ Te nì cacachi nsidaa-né xì yucù, xì stná cavà ducún:

—A sácú vaha ni cóya dìquì-nsí te dàhvi-nsi, ñà-màsà túi-nsi nùù mii-yá iá nùù silla ndiaha, te màsà níhì-nsí castigu quida mii-yá nani Lelù Ìí. ¹⁷ Vàchi vichi sàni sàà quivì ndoho-nsi quida-ya, te còò iin cui cundee inì-xi na xidà ini-yà.

7

Nansa icúmì màcùtuu seña xi Dios tnaa cuàhà mil nèhivì raza Israel

¹ Daaní, nì nsihamà, dandu nì xinì cùmì àngel, itá-né nsicúmì ladu ñuhivì, te sadí-nè nùù tàchì caná nsidaa ladu sàhà-ñá màsà cáná gá tàchì mà nùù ni-iin ñuu, ni nùù mar, te

ni nùu ni-iin yutnù. ² Te ni xinì inga ángel ni nana-ne vaxi-ne dècuèndè ndé caná orá, nihí-né sellu dùcùn nèhivì xí Dios. Te ni ndàhì ndee ángel mà ni càhàn-nè xì nsìcúmì tnaha-nemà, divi ángel ni sàha Dios poder ñà-quida-ne dañu xì ñuhivì xì mar. ³ Dandu dohó ni cachi ángel mà xì tnaha-ne:

—Màsà quídá-nsiá ni-iñàha xì ñuhivì, ni xì mar dècuèndè nú sàni dùcùn seña xi Dios tnaa nèhivì xinúcuáchí nùu-yá.

⁴ Dandu ni inini ni nacani-ne nadaa nèhivì icúmí nihì xì seña mà, te nsidaa nsidaa-né, 144,000 nèhivì xínduu-ne. Te nsidaa-né, nècuàchì descendencia xi Israel nduú stná-nè. ⁵ Te iin dèhe Israel mà nani Judá, te (ni xinì) ni sàcùtuu seña mà nùu ùxìn ùi mil nèhivì descendencia xi nècuàchìmà. Daaní, ni sàcùtuu stná seña mà nùu ùxìn ùi mil nèhivì descendencia xi (ñani Judá mà) nani Rubén. Te ni sàcùtuu stná seña mà nùu ùxìn ùi mil nèhivì descendencia xi inga (ñani-nè) nani Gad. ⁶ Stná ùxìn ùi mil nèhivì descendencia xi inga (ñani-nè) nani Aser, xì stná ùxìn ùi mil nèhivì descendencia xi inga (ñani-nè) nani Neftalí, xì stná ùxìn ùi mil nèhivì descendencia xi Manasés, ni dùcùn stná nsidaa-né seña mà. ⁷ Stná ùxìn ùi mil nèhivì descendencia xi Simeón, xì inga ùxìn ùi mil nèhivì descendencia xi Leví, xì stná ùxìn ùi mil nèhivì descendencia xi Isacar, ni dùcùn nsidaa-né seña mà. ⁸ Stná ùxìn ùi mil nèhivì descendencia xi Zabulón, xì stná inga ùxìn ùi mil nèhivì descendencia xi José, xì stná inga ùxìn ùi mil nèhivì descendencia xi Benjamín, ni dùcùn nsidaa-né seña mà.

Nansa ni xini Juan cuàhà mil nèhivì ndixí cuxín

⁹ Daaní, ni ndacoti, te ni xinì yucán itá yáha ga cuàhà nèhivì, mà cùì nandiahvi nadaa xínduu-ne. Nèhivì nsidanicuú ñuu xínduu-ne, nèhivì nsidanicuú ladu xì nsidanicuú raza, te nsidanuu dàhàn xícahàn-nè. Te itá-né nùu mii-yá iá nùu silla ndiaha, xì nùu mii-yá nani Lelù Ìi, ndixí-né dùhnù quihín cuxín yaa. Te iníndáhá-nè ndahà nù-ñúu. ¹⁰ Te cána fuerte-nè, cachí-nè:

Còò inga ana nahi Dios, divi mii-yá iá nùu silla ndiaha, vachi sàni dàcácu-yàndó. Còò inga ana nahi mii-yá nani Lelù Ìi, vachi sàhà mii-yá sàni càcu-nda, ni cachí-nè.

¹¹ Daaní, nsidaa ángel mozo xi Dios, itá-né nsidaa ladu nècuàchì sahnú ndoó yucán xì stná nsìcúmì ana itá nùu-yá, te ni tutuyuhu-né ñuhù nùu sàhà-yá ndé iá-yà nùu silla ndiaha xí-yá, te ni cahvi nsidaa-né mii-yá, ¹² xícachi-nè:

¡Amén! Mii-ní nduu-ní Dios, ñàyùcànduá, ndaníhí ndiaha-nsí mii-ní, (te cachí-nsì xì-ní) yáha ga nchichí-ní. Sàhà nsidaájàn naquímànì-nsí mii-ní, te ni cóo tñũuhu xí nsidaa nèhivì nùu-ní, te ni sàà-ní cusahnú ndiaha-ní, te ni sàà stná-ní dandacú fuerte-ní inicutu. ¡Ducanicoó nicanicuahàn!

¹³ Dandu ni càhàn iin nècuàchì sahnú yucán xì yúhù, cachí-nè:

—¿A ináhá-ní índù nècùachì xínduu nècuàchì ndixí cuxín yaa yohó? ¿A ináhá-ní índù ni quixi-ne?

¹⁴ Te ni cachí xì nècuàchìmà:

—Còó, có-ináhí, señor; doco mii-ní, ináhá-ní.

Dandu ni cachi-nè xí:

—Nècuàchì yohó, xínduu-ne nèhivì ni xini cuàhà vida tiempu nani tiempu xi tñùn-doho cahnú. Doco sàni ndoo cuàchi-ne ñà-nì xitià nì mii-yá nani Lelù Ìi, ñàyùcànduá sàndixí cuxín yaa-ne vichi, ¹⁵ te xíndoo saín-né nùu silla ndiaha ndé iá Dios; ndui te ñuu xíxinucuachi-né nùu-yá, te ndoó-né ini vehe cahnú ndiaha-yá. Te mii-yá, nicanicuahàn cutnáhâ-yá xì-né ndiaá-yànè. ¹⁶ Ñàyùcànduá mà nunca sàà-nè cui gà-nè doco, ni mà cúí gà-nè tècuí, ni mà nsí gà-nè quida orá, ni mà cúní ihni gà-nè. ¹⁷ Vachi mii-yá nani Lelù Ìi, icúmí-yâ cunuù-yànè. Íín-yá ladu nùu silla ndiaha yucán, te icúmí-yâ cundaca-yànè sàà-yà xì-né ndé coho-ne tècuí ndiaha cutiacu-nè nicanicuahàn. Ni mà cuácú gà-nè, vachi contentu cundoo-ne quida-ya.

¹ Daani, nì sahnde-yà ñà-úsà nuhní tutu itúimà, te nì nsihi nì quida-ya ducán, dandu nì nàcuùn dàdí inicutu ansivi nahi dava hora. ² Te nì xinì yucán nùù Dios sà-itá tùha ùsà gá ángel, nihí-né iin iin corneta ñà-sivi-nè. ³⁻⁴ Dandu nì tnàtuu inga ángel nì sàà-nè nùù iin mesa oro iá nùù silla ndiaha, divi mesa ndé sahmí-né inciensu nùù-yá. Te vichi nihí ángel mà iin còhò oro nì sàà, te nì sàha stná xi-né cuàhà inciensu ñà-cahmi-neà dìquì mesa mà sàhà-ñá cana ñùhmà-ñà mànana nùù Dios. Te na hora mà nana ñùhmà mà, dandu cutnahá stná palabra nì cachi nsidaa nèhivì xí Dios na ní xicàn tàhvi-né nùù-yá. Ñàyùcàndùá, divi ducán nì quida ángel mà, ndahà-né nì chitanini-ne nsidaamá nùù Dios. ⁵ Daaní, nì tavà-né chii ñuhu xixìn nùù mesa oro mà, te nì dàquée-neà ini còhò mà ndé nì chituá, dandu nì dandiàchì ndee-neà nùù ñuhiví. Dandu nì tiacu cuàhà gá ana cáhàn fuerte, te nì cáhàn ndee dàvì, te nì tàsa, te nì tnàa.

Nansa icúmí cuu na sivi ángel corneta xi-ne

⁶ Dandu ùsà ángel nihí corneta xi-ne, nì nsidayucun-nè cuàhàn-nè sivi-nè.

⁷ Te nì sivi ángel primeru corneta xi-ne. Te na ní tiacu nì sivi, dandu nì còyo iin nùù ñuhiví, doco dácà stnahá iin ma xì ñuhu xixìn, xì stná nì. Ñàyùcàndùá, nùù cada ùnì yutnù (itá ñuhiví) nì xixìn iin-nù, te nì xixìn nsihi stná yucù iá campu.

⁸ Daaní, ángel ùi, nì sivi-nè corneta xi-ne, dandu nì xinì iñàha cuú mànau na ian iin yucù xixìn, ducán nàhà, te nì nacava ini mar. Te cuàhà tècuí mar nì nanduu-tè nì (nì quidamà). Iyuhu cumáni gá, te cunduu davatahvi tècuí mar nì cuchicuehe ducán. ⁹ Stná nsidaa quisì ndùtè ñuhú ini mar, iyuhu cumáni gá, te cunduu stná davatahvi-sí nì xihì. Stná barcu, iyuhu cumáni gá, te cunduu stná davatahvi-nú nì sachi.

¹⁰ Daaní, ángel ùnì, nì sivi-nè corneta xi-ne, te dècuèndè ñuhiví nì nacava iin sìtnúù cahnú nisa ituu ansivi, xixìn fuerte-si, te tnúù nihni-sì na iin ñuhu cahnú. Te nì nacava-sì nùù ñuhiví nì còya nùù cuàhà yùte xì cuàhà pozo, iyuhu cumáni gá cunduu davatahvi yùte xì pozo nì còya nùù-xí. ¹¹ Te sìtnúù mà, Ajenjo nani-sí, te yáha ga nì ndu-uà yucù tècuí ndé nì còyo-sì. Te cuàhà gá stná nèhivì nì xihì ñà-nì xihì-ne tècuí ùà mà.

¹² Daaní, ángel cùmì, nì sivi stná-nè corneta xi-ne, te cuàhàn nsihi stná fuerza xi orá nì cùí, te cuàhàn nsihi fuerza xi yoo nì cùí xì stná sìtnúù; iyuhuni cumáni gá, te nsihi dava fuerza xi-sì. Ñàyùcàndùá, nì nanchiì ndahvi orá ndui, te nì nanchiì ndahvi yoo ñuú.

¹³ Te nì xinì meru dìquì-xí ansivi, yucán yáha ga ducún ndavá iin ángel, ndáhì ndee-né cachí-nè:

—Cunini nsidaa mii-nsiá nèhivì ñuhiví. Ndahví-nsià, vàchi ndahví cuàhà cuàhàn cuu xi-nsiá, vàchi cumáni gá ùnì gá xichi sivi ángel corneta xi-ne, te ndahví-nsià na hora sivi-nè.

9

¹ Daaní, ángel ùhùn, nì sivi-nè corneta xi-ne, te nì xinì dècuèndè ansivi xi dècuèndè ñuhiví nì nacava iin ana nchií nahi sìtnúù. Te nì nìhì-né ndahàcáa ñà-nacuna-ne yavi cahnú cunú sàstnùhù. ² Te na ní nacuna-neà, dandu nì quecoyo cuàhà ñùhmà, na ian xixìn ini xitnù cahnú, te nì nanchiì ndahvi orá nì quida ñùhmà mà, te nì nàcuìtnùù inicutu. ³ Daaní, mahì ñùhmà mà nì caquee cuàhà sìca nì ndava-sì ñuhiví. Sàni nìhìtáhvì-sì cucumi-sì iñù ñà-cunduu-sì quisì daná nahi sìduhma. ⁴ Te nì sàcùnaha stná-si ñà-màsà cáxi-sì yucù itá ñuhiví, ni-iin stná ndahà yutnù, cuisì-ñá dandohó-si nèhivì có-itúú seña xi Dios tnaà-xi. ⁵ Doco nèhivì tui-sì mà, mà cúí cúí-nè, còó, cuisì ndoho cuahà-né, na ian ndoho-nda na tuí sìduhma-ndó. Te ùhùn yòò icúmí cuu xi-né ducán. ⁶ Te mate nanducu-né modo cui dahuun-ne, doco mà níhì-né ñà-jaàn, mate yáha ga cucuni-nè ndañuhu-né ñuhiví, doco mà cúí.

⁷ Te nì xinì sìca ma, te ducán ndáa-sì nahi idu fuerte sáhàn guerra. Dìni-sì, sìcàté oro ñuhá. Te nùù-sì, nahi nùù nèhivì nduá. ⁸ Te ididíni-sì, na iá ididíni nècuàchì ñahà, ducán iá; te nùhu-sì, na iá nùhu nsicaha, ducán iá. ⁹ Te ìcà-sì, nahi càa nduá. Te na ndavá-si ansivi, yáha ga ndee cahá ndixìn-sì, na ian cahá cuàhà gá carreta ídítá idu, te cuàhàn-nu guerra. ¹⁰ Te ndohò-sì, nihá iñù nahi sìduhma, vètuni tui-sìndó. Te ùhùn yòò icúmí-sì

dandohó-si nèhivì. ¹¹ Daaní, iá stná ana dandacú nùu-sí, divi nduú ñà-malu dandacú nùu yavi cunú mà; Abadón nani-sí nùu dahan hebreu, te nùu dahan griegu Apolión nani-sí.

¹² Pues, vichi sàni yàha iin tnùndoho chicá cahnú. Doco cumáni gá ùi gá tnùndoho nahnú fuerte.

¹³ Daaní, ángel ññù, nì sivi-nè corneta xi-ne, dandu nì tiacuì iá ana cáhàn yucán ndé iin mesa oro nùu Dios. Nsícúmì esquina mesa mà itúú iin ñà-íá nahi nsiquì quisi, te mahì ñà-jaàn tiacú cáhàn iin ana cáhàn ¹⁴ xì ángel làcà ní sivi xì corneta-xi, te dohó nì cachi-nè:

—Cuahán-ní ndaxi-ní cùmì ángel nuhní yuhù yùte cahnú nani Eufrates.

¹⁵ Ñàyucànduá, ducán nì quida ángel mà, nì ndaxi-né cùmì ángel yucán, vachi yucán ndoo túha-ne sàà meru cuà, meru yòò, meru quivì, meru hora ñà-cacahnì-né cuàhà nèhivì. Nùu cada ùni nèhivì ññuhivì, icúmì cui iin-ne.

¹⁶⁻¹⁷ Dandu nì xinì na ian nì sàní, te nì xinì cuàhà sàstnùhù idu, te itádoó nèhivì yàtà-sí. Ùi cientu millón nèhivì xínduu-ne, nì tiacuì, vachi iá ana nì cachitnùhu nadaa-ne. Te xíndixi-ne dùhnù càa, color cuahá nduú dùhnù dava-ne, te dava ga-ñà color ndiaa, te dava ga-ñà, cuaán-ñà. Te òdìni idu mà, na iá òdìni nsicaha, ducán xí-ia-ñà. Te yuhù-sí caná fuerte ññuhu xì ññhà xì stná azufre (sahán aya).

¹⁸ Cunaha-nsiá, sàhà nsi-ùni ñà-dàná queé yuhù-sí, sàhàmà nì ca-xihì cuàhà nèhivì, iyuhu cumáni, te cunduu davatahvi nèhivì ññuhivì nì caxihì nì quida ññuhu mà xì ññhà mà xì azufre dana ma. ¹⁹ Te iin iin idu, iá ñà-dàná nùu òdìni-sí xì nùu ndohò-sí, vachi ndohò-sí, na iá còò, ducán iá, te iá òdìni nahi còò, vátuni tui-sindó.

²⁰ Doco nèhivì nì càcu nùu nsidaa tnùndoho nahnu-ma, nì cóni cùu-né arrepentir sàhà cuàchi nì caquida-ne nì quidayucun-nè ñà-nduá cahvi-né. Còò, iin-ni nì quida-ne seguir sàha-ne promesa nùu ñà-malu, te cahvi-né cuàhà figura, sea oro nì cuyucàn, ò sea plata, ò sea càa yahá, ò sea yùù, ò sea yutnù nì cuyucàn. Te nsidaa ñà-nduá cahvi-némà, nì có-ìndéhá, nì có-ìtiacua, nì có-xicá. ²¹ Te nèhivì ndoo ga ññuhivì, nì cóni nàxícócuìn ini-nè sàhà cuàchi-ne, iin-ni nì caquida-ne ñà-nduá xíquida-ne, sahní stnahá-né, sàhàn tàtnà-né, sàhàn tàdí-nè, te iá-nè xì ñhà xí-né, te xidácuíhná stná-nè.

10

Angel iníndáhá libru tii

¹ Daaní, nì xinì vaxi inga ángel fuerte, mànuu-ne dècuèndè ansivi vaxi-ne. Ídúcùn-né iin vico, te ññuhù òdìni-né iin siccòyahnchì. Nchií nùu-né na ian nchií orá, te tnùu sàhà-né nahi ññuhu. ² Te iníndáhá-nè iin libru tii nuná. Te nì sàcuìn-nè ññuhivì, sàhà cuàhà-nè ián òdìni mar, te sàhà itnì-nè, ián òdìni ññuhù íchì. ³ Te nì ndàhì ndee-né, na ian ndàhì nsicaha, ducan tiacú. Daaní, nì nsihì nì ndàhì-nè, dandu nì tiacu cáhàn iin ana cáhàn fuerte na ian cáhàn dàvì. Ùsà xichi nì càhàn ana cáhàn mà. ⁴ Te yùhù, cuàhìn chitui ñà-nduá nì cachi-nè nì cuí, doco momentu mà nì tiacuì iá ana cáhàn ansivi, cachí-yà xí:

—Màsà chítuú-ní ñà-nduá nì cachi ana nì càhàn ùsà xichi, te nì ìa na ian cáhàn dàvì, vachi icúmì coo dèhé palabra mà —nì cachi-yà.

⁵ Daaní, ángel iin mahì mar xì òdìni ññuhù íchì, nì ndanihi-ne ndahàcuàhà-nè ansivi, ⁶ te nì ndacùcahan-né mii-yá itiacú nicanicuahàn, divi mii-yá nì quidayucun xì ansivi, xì ññuhivì, xì mar, xì nsidaa ñhàha iá lugar yucán. Te nì cachi-nè:

—Chináhì Dios, mà cuéé gá, ⁷ te sàà quivì cuu ndisa nsidaa ñà-nduá nì cachitnùhu nèhivì xí Dios sàhana, vachi na cuàhàn sivi trompeta xi ángel ùsà, dandísá, icúmì xinu nsidaa ñà-nduá cuní Dios quida-ya, te iá dèhà vichi.

⁸ Daaní, inga tu nì tiacuì iá ana cáhàn ansivi, te dohó nì cachi-yà xí:

—Tnàtuu-ní nùu ángel iin mahì mar xì òdìni ññuhù íchì, te tnii-ní libru tii nuná ini ndahà-né.

⁹ Ñàyucànduá, nì tnàtui nùu-né, te nì cachi xí-né:

—Taxi-ní libru tii nùí.

Te nì cachi-nè:

—(Yoho iá.) Tnii-niá, te caxi-niá. Icúmì nduvidì yuhù-ní nahi ndudi ññhù, doco nú sàni coco-niá, dandu icúmíà ndu-uà-ñà tixi-ní.

¹⁰ Daaní, nì tñii libru iníndáhá-nêmà, te nì saxiá. Te (ñà-ndáà ndúá), saxí vídià, nahi ndudi, doco nì nsihi nì coquíà, dandu nì nsicuihnú úà inì. ¹¹ Dandu nì cachi tu ángel mà xí:

—Icúmí-ní cachitnùhu gà-ní ña-ndúú razón ndiaha xí Dios sàhà cuàhà nèhivì ndoo cuàhà ñuu cáhàn cuàhà dàhàn. Daaní, stná cuàhà rey dandacú nùu ñuu mà, icúmí-ní cachitnùhu stná-ní sàhà-té —nì cachi ángel.

11

Ùì nèhivì cáhàn cuenta xi Dios

¹ Daaní, nì sàha-ya yùhù iin vara caní nahi metro, te nì cachi-yà xí:

—Ndacuiin-ní, cuahán-ní, chitacùhá-ní veheñùhu cahnú ndé cahvi nèhivì Dios, te chitacùhá stná-ní mesa ndé sàha-ne promesa ì xí-né, te nacaahvi stná-ní nadaa-ne sàhàn cahvi xí-yá yucán. ² Doco patiu yàtà veheñùhu màsà chítacùhá-ní, vèchi icúmí ndòamà ndahà tiàa inga raza. Tiàa ma, icúmí-tè cundoo-tè nsidanicuú gá lugar ñuu ì, te quida quini-tè xì nèhivì yucán. Ùì dico ùì (42) yòò cunduu tiempu caquida-tè ducán. ³ Doco yucán cuàhàn cundoo stná ùì nèhivì-xí icúmí nihítàhvi cáhàn cuenta xi. Iin mil ùì cientu ùnì dico quivì icúmí-nè cáhàn-nè xì nèhivì ñà-ndúú razón xi. Te sìcoto cundixi-ne, sìcoto tnuu cundua —nì cachi-yà.

⁴ Cunaha-ní, mii-yá nduú-yá Stoho nsidaa ñuu iá ñuhiví. Te frente silla ndé iá-yà (ansivi) itá ùì nù-olivu, xì ùì candeleru. Pues na quidá nsidaa ñà-jaàn nùu-yá gloria, ducán quidá stná ùì nèhivì cáhàn cuenta xi-ya (ñuu mà). ⁵ Te nú xiní ùhì iin tiàa xi-né, te cuní-te quida quini-tè xí-né, dandu cuàhàn cana ñuhu yuhù-né coco-tè. Te ducán icúmí cuu xi nsidaa ana cuní quida quini xi-né. ⁶ Te ndahà stná ùì nècuàchìmà icúmí ndòo poder ñà-cadi xì dàvì ñà-màsà cuun ni-iin dàvì inii tiempu cáhàn-nè cuenta xi Dios. Te icúmí-nè dandacú stná-nè nùu tècuì ñà-nanduu-tè nì, te nú cuní-nè, vètuni dandohó stná-nè nèhivì nsidanuu clase tnùndoho, según nadaa xichi cuní-nè. ⁷ Daaní, nú sàni nsihi tiempu cáhàn-nè xì nèhivì cuenta xi Dios, dandu icúmí-nè cui-nè, vèchi iá iin quisì dānā inācāā ini yavi cùnū sàstnùhù yucán, te icúmí quisì ma nana-sì quee-sì, nāā-si xi ndūi nèhivì cáhàn cuenta xi Dios mà, te icúmí-sì cundee-sì nùu-né, dandu cui-nè. ⁸ Te yucán mahì calle ñuu ndé nì xihì Stoho-ndà Señor nchìca cruz, yucán icúmí nsii ma cuitànduhù-né. Te divi ñuu mà, Sodoma cachí stná-nè xán, te Egipto cachí stná-nè xán, (vèchi malu gà modo xi nèhivì ndoo yucán). ⁹ Pues, ñuu yucán cuitànduhù nsii ma, te cundehè cuàhà nèhivì-né, nèhivì cuàhà raza ndoo cuàhà ñuu, te cuàhà dàhàn cáhàn-nè. Ùnì quivì dava cuitànduhù nècuàchìmà yucán, ni mà cuàhà nèhivì cundùxin-ne. ¹⁰ Al contrario, cuàhàn-nè cudì ini-nè ñà-sàni xihì nsii ma. Cuàhàn-nè quida-ne vicò, te dacútàhvi stnahá-né iñàha, te cudì ini-nè, vèchi còò gá ndūi nècuàchì sàhnú nì sacahàn cuenta xi Dios, vèchi antes cuàhà gá nì ndoho-ne nì quida nècuàchìmà. ¹¹ Daaní, nú sàni yàha ùnì quivì dava, dandu icúmí nsii ma natiacu-nè quida Dios, te ndacuìta-ne. Ñàyùcàndùá, yàha ga icúmí yuhì nsidaa nèhivì cundehè xí-né. ¹² Dandu icúmí tiacu tàchì ana cáhàn ansivi, te dohó cachi-yà:

—Nahà-nsia dìquì-xí yohó.

Dandu canana nècuàchì sàhnùmà dìquì-xí ansivi. Mahì vicò nana-ne cùhùn-nè, cundéhe nsidaa nèhivì xiní ùhì xí-né. ¹³ Dandu divi hora mà, ndee gá icúmí tñàa ñuhiví. Nùu cada ùxin vehe itànduhù ñuu mà, icúmí caà ian. Te icúmí cui ùsà mil nèhivì sàhà-ñá icúmí tñàa guá ducán. Dandu nèhivì dava ga, cuàhà gá yuhì-nè, te nacuni-nè cahnú gá poder xi mii-yá iá ansivi.

¹⁴ Pues, ñà-jaàn nduú tnùndoho cahnú ñà-ùì. Doco cumàni gá ñà-ùni, te sà-itúú vaxa.

Nansa icúmí cuu na sivi ángel ùsà corneta xi-ne

¹⁵ Daaní, ángel ùsà, nì sivi-nè corneta xi-ne. Te nì inini ndee cána cuàhà-né ansivi, cachí-nè:

Sàni sàà quivì cusahnú Stoho-ndà Señor nùu nsidaa ñuu ñuhiví, te nicanicuahàn icúmí-yà cusahnú-yá, mii-yá xì Dèhemanì-yá Cristu.

¹⁶ Dandu òcò cùmì nècuàchì sàhnú ndoó nùù Dios dìquì silla vico, nì tutuyuhu-né nùù sàhà-yá, te nì cahvi-néyà, ¹⁷ cachí-nè:

Naquímànì-nsí mii-ní Stoho-nsì Dios, vàchi icúmí-ní nsidanicuú poder. Dècuèndè sà-naha íá-nî, te nicanicuahàn icúmí-ní coo-ní. Ansivéhé-ní, vàchi sàni quesaha-ní cuàhàn-ní cusahnú dahuun-ní nùù ñuhiví, cuàhàn-ní dandacu-ní nùù nsidaa nèhivì ñuhiví. ¹⁸ Mii-né, nì xidà ini-nè, doco sàni sàà quivì nachitacùhá-nîne castigu xi-ne. Te sàni sàà stná tiempu nsidandaà-ní sàhà nècuàchì nduú nsii. Te vichi icúmí cundiatú stná anima nsidaa ana xinúcuáchi nùù-ní, nacua nècuàchì cáhàn cuenta xi-ní, te ducán stná nsidaa gá ana xínduu nèhivì xí-nî, divi ana cahvi xi-ní, a ducán nduú-né nèhivì úun, ò nèhivì chicá nì ñhì chuun nùù-ní. Doco nèhivì nì quida quini xi ñuhiví, còò, vàchi icúmí-ní dandáñúhú-nîne, nì cachì nècuàchì sàhnùmà.

¹⁹ Daaní, nì nuna veheñuhu ì xí Dios ansivi, te nì xini ini veheñuhu ma ía caja ì ndé inácaá palabra nì cachi-yà na ní ndòo sahnú-yá xì nèhivì xí-yá sàhana. Dandu yáha ga nì tàsa, te nì tiacu cahá fuerte; te ndee gá nì càhàn stná dàvì, te nì tràa. Te nì còyo stná iin.

12

Nansa nì xini Juan seña sàhà nècuàchì ñahà nì xinudèhé na ní xidà ini quisì cuahá

¹ Daaní, nì xini iin seña cahnú ansivi. Nì natùì iin nècuàchì ñahà. Tìxi sàhà-né ía luna, te tnúù nihni ñà-ndúá ndixí-né, vàchi orá nduá, te dìni-né, ñuhá iin corona ndé itándiaa ùxin ù sìnsví. ² Meru sà-itúú tùinuù mée xi-ne, ñàyucàndúá, ndáhì-nè, vàchi nì quicuehè-nè, cuàhàn cacu dèhe-ne. ³ Te nì tùì inga seña nùù ansivi. Nì quecunu iin quisì cahnú cuahá, caní-si nahi còò nahnu-guá, te cuahá laà-si. Ùsà dìni-sí, te ùxin nsiquì-sí itá. Cada iin iin dìni-sí ñuhú sicaté vico. ⁴ Te ía stná ndohò caní-si, te xi ndohò-símá nì caní-si cuàhà sítnúù itándiaa ansivi, nì dandíachì-ñásí nùù ñuhiví. Iin tantu sítnúù mà nì ndiàchì nùù ñuhiví, te ù tantu-si nì ndòo ansivi. Dandu nì sàcuìn quisì mà nùù nècuàchì ñahà mà, ndiatú-si tùinuù mée xi-ne, vàchi cuní-si caxì-sívê na sàni cacu-ve. ⁵ Dandu nì tùinuù-vé, tiàa nduú-vé, te nduú stná-vè mii-yá cuàhàn cusahnú nùù nsidanicuú ñuu, te mà cuàha-ya quida ndevàha-ne. Dandu (nì xini) nì ndanchito-ya dècuèndè ndé ía Dios nùù silla ndiaha xí-yá.

⁶ Daaní, nècuàchì ñahà mà, nì xinudèhé-nè yucù dána, vàchi yucán sàni nsidayucun Dios iin xaan ndé coo-ne, te yucán icúmí-nè ñhì-né ñà-cutiacu-nè iin mil ùì cientu ùì dico quivì.

⁷ Doco nì quesaha ía guerra ansivi. Ángel nani Miguel xì compañeru-nè nduú iin ladu, te quisì cuahá mà xì compañeru-si nduú inga ladu, te nì canáá stnahá-si. ⁸⁻⁹ Doco cóni cundéé-sí. Ñàyucàndúá, nì taxi-nési ansivi, vàchi còò gá permisú cundoo gà-si yucán (ndé ía Dios). Nì dandíachì-yási nùù ñuhiví yohó, mii-sí, xì nsidaa ana nchícùn xì-sí. Vàchi quisì (cusahnuma), divi còò ía ndé sàhana nduú-si; ñà-malu nduú-si, te Satanás nani stná-si, te divi-si nduú ana dandahví xì nèhivì inicutu ñuhiví.

¹⁰ Dandu nì tiacu ì ía ana cáhàn fuerte ansivi, te dohó cachí-nè:

—Vichi sàni càcu nsidaa nèhivì xí Dios. Te sàni sàà quivì cusahnú fuerte-yà, te cusahnú stná Dèhemaní-yá Cristu. Vàchi sàni ndiachi ñà-malu fuera, vàchi divi-si nduú ana daqúee cuàchi xi dìquì ñani-ndà (iin-ni cahvi stná xi Yua-nda Dios), vàchi ndui te ñuú dacuidá cuàchi-siné. ¹¹ Doco mii-né, nì cundee-né nùù-sí ñà-nì ndacùcahan-né mii-yá nani Lelù Ì, divi mii-yá nì xitià nì-xí sàhà-ndà. Ni cóni cáyùhí-nè, nì cachì vate-né nchícùn-nèyà, vachi dispuestu nì sandoo-ne cui-nè, cóni cùhí ini-nè vida xi-ne.

¹² Pues vichi xiñuhu cudì ini nsidaa ana ndoó ansivi, (vàchi sàni cùxio ñà-malu). Doco nèhivì ndoó ñuhiví xì mar, ndahví-nè, vàchi yucán sàni nasaà-si, xidà cuàhà ini-si, vàchi ináhá-sí làcà iyuhu quivì ndóo nùù-sí (ñà-quida-si ñà-ndúá cuní-si).

¹³ Daaní, na sàni cundaà inì-si ñà-sàni ndiachi-sí ñuhiví yohó nduá, dandu nì quesaha-sí náá-si xi nècuàchì ñahà mà, divi nècuàchì nì tùinuù mée xi. ¹⁴ Dandu mii-né, nì ñhítáhvi-né coo ndixìn-né nahi ndixìn yanuni nahnú, te nì ndava-ne cuàhàn-nè yucù ndé coo dèhé-nè. Yucán icúmí-nè lugar (dèhé) xi-ne ndé ñhì-né ñà-cutiacu-nè ùni cuià

dava, te ducán càcu-ne nùu còò mà. ¹⁵ Doco yuhù còò mà nì cana cuàhà tècuì nahi yùte, vàchi cuní-si tnani nècuàchì ñàhà mà; ¹⁶ doco nì chindee ñuhìvì nècuàchìmà, vàchi nì nsicà ñuhù nì ndèe nsihi tècuì nì cana yuhù-síma. ¹⁷ Ñàyùcàndùá, nì xidà gà inì-si sàhà nècuàchì mà, te nì quesaha-sí xicánúú-si nandúú-sí dava ga dèhe-ne, vàchi, cuní-si quida quini stná-si xi nsidaa dèhe-ne chívàha xi ley xi Dios, te nchícùn vii xì ñà-nduá cachí Jesucristu.

13

Nansa nì ndecoyo ùi gà quisì daná

¹ Daaní, nì sàcuìn yuhù mar, te nì xinì mahì tècuì nì quecunu iin quisì daná, ùsà dìnì-sí, xì ùxìn nsiquì-sí. Te iin iin nsiquì-sí ñuhú iin sìcàté vico. Te ìcà iin iin dìnì-sí itándiaa quivì-sí, iin quivì iá quini, te cáhàn contra xi Dios. ² Nahi tigre, ducán nàhà quisì nì xinì mà. Doco sàhà-sí, nahi sàhà sì-oso, ducán ndáa-ña. Te yuhù-sí, nahi yuhù nsicaha, ducán iá'. Te quisì nì quecunu antes, te iá nahi còò, divi nùu quisì yucán nì ñhì quisì yohó poder dandacú-si nùu ñuhìvì. Ñàyùcàndùá, ndee ní cusahnú-si; vàchi nùu inga quisì mà nì ñhì-sí coo-sì nùu silla cahnú dandacú-si. ³ Daaní, nì xinì nì nacuehè-si, iin dìnì-sí nì nacuehè, cuàhàn cuià cahín. Doco nì nduvàha ndé nì nacuehè xi-sì. Ñàyùcàndùá, nì ndulocó nsidaa nèhivì ñuhìvì ñà-nì nduvàha-sì. ⁴ Sàháyùcàndùá, nì cahvi-né quisì nahi còò chindéé xì quisì ùi mà ñà-dàndacú-sí. Stná quisì ùi mà, nì cahvi stná-nèsi, cachí-nè:

—Còò ana ndudává xí quisì jaàn. Còò iin cui cundee xi nùu-sí nú ni nàâ-nè xi-sí —xíachi-nè.

⁵ Te nì ñhì stná-si ñà-màsà yúhî yuhù-sí cáhàn ndevàha-sì dìquì Dios; ndee nì cáhàn quini-sì dìquì-yá. Te nì ñhìtáhvi stná-si ñà-cusahnú-si ùi dico ùi (42) yòò. ⁶ Te ndee ní canàhá-si dìquì Dios, quini gá nì cáhàn-si dìquì-yá, xì dìquì lugar ndé iá-yà, xì dìquì nsidaa ana ndoó cutnàhá xí-yâ ansivi. ⁷ Te nì ñhì stná-si ñà-quida quini-sì xì nèhivì xí-yá, te cuàhà-né nì sahnì-sí. Te nì ñhìtáhvi stná-si ñà-dandacú-si nùu nsidaa raza nèhivì ndoó nsidaa ñuu, ndéni dàhàn nì cui cáhàn-nè. ⁸ Te nsidanicuú nèhivì ñuhìvì, cuàhàn-nè cahvi-nési. Doco ni-iin nèhivì mà, có-ítúú quivì-né nùu libru xi Lelù ñi. Vàchi cunaha-nsiá, dècuèndè na táyôo ñuhìvì, dandu sà-itándiaa quivì nsidaa ana icúmí cutiacu nùu-yá.

⁹ Ni cúnínì vaha nsidaa nèhivì nansa cachí palabra yohó. ¹⁰ Nú ni chícádí nèhivì-ndó, dandu mii stná-nè icúmí-nè cundiadi stná-nè; te nú ni cahní nèhivì-ndó machete, divi machete icúmí-nè cui stná-nè. Sàhà ñà-jaàn, xiñuhu cundoo-nda calma, te cunihnu vaha ini-ndà mii-yá, vàchi nèhivì xí-yá nduu-nda.

¹¹ Daaní, nì xinì yucán nì quecunu inga quisì daná. Nùu ini ñuhù ñuhìvì nì nana-sì. Itá ùi nsiquì-sí, nahi nsiquì lelù, doco nacua cáhàn quisì cahnú nahi còò mà, ducán cáhàn stná quisì yohó. ¹² Ladu nùu quisì nì quecunu nùu mar, jaàn iin quisì yohó, te sàhá chindéé quisimà-sí, ñàyùcàndùá quidá-si cuàhà ñàhà ndulocó nèhivì. Te quidá stná-si xi nèhivì ñuhìvì ñà-fuerza cahvi-né quisì iá-si nùu-xí, divi quisì nì nacuehè daná dìnì-xí, te nì nduvàha-sì. ¹³ Te quisì iin yucán, cuàhà gá ñàhà quidá-si ñà-quida tontó-te nèhivì, dècuèndè cóyo stná ñuhu ansivi cundehè-né, ducán quidá-si, ¹⁴ dandáhvi-siné ñà-cuàhà guá quidá-si, vàchi nì ñhì-sí ñà-quida-sì ducán nú iin-si nùu inga quisì mà. Ñàyùcàndùá, cachí-si xi nèhivì ñà-quidayucun-nè figura cahnú cunduu quisì nì nacuehè, te nì nduvàha ma. ¹⁵ Te figura mà, ndè nì dítá` tàchá, vàchi ducán nì ñhì inga quisì mà quida-sì xán. Dècuèndè cáhàn stná nì quida quisì mà. Te nú có-càndísà iin nèhivì cahvi xán, dandu dandacú-si cui nècuàchìmà. ¹⁶ Te icúmí stná-si dandacú-si màcùtuu iin tnuni xi-sì ìcà nsidanicuú nèhivì, ò sea màcùtua ini ndahàcuàhá-nè, te ò nùu tnaa-nè. Doco nsidanicuú-né, icúmí màcùtuu tnuni mà ìcà-né, a sea ni cundúú-né nèhivì nihí chuun, te ò nèhivì ùún, ò nècuàchì ndahví, ò nècuàchì cuicà, ò iin peón-ni, ò iin lamú. ¹⁷ Vàchi nú còò tnuni xi-sì, ò quivì-sí, te ò número xi quivì-sí ìcà-né, dandu còò permisui cuiin-ne ò dicò-né. ¹⁸ Cunaha-nsiá, palabra nchichí nduá cuàhìn cachí xì-nsiá yohó. Iin nècuàchì nchichí, vátùnì cahvi-ne nadaa nduá sàà número xi quivì quisì mà, vàchi número xi quivì iin tiàa nduá. Te divi 666 nduú número mà.

14

Alanbanza icúmí coto 144,000 nêhivì xí Jesús

¹ Daaní, nì xini dècuèndè yucù Siòn, te yucán iin mii-yá nani Lelù Ì, te cutnâhâ-yá xì iin cientu ùi dico cùmì mil (144,000) nêhivì, te icà tnaa iin iin-ne itúu quivì Yuandiáhâ-yâ. ² Dandu nì inini ndè ansivi tiacú na ian cundáá nùu yutnù cuerda nani arpa. Te fuerte tiacú nahi tènuhu cuáhà, na ian cáhàn ndee dàvì. ³ Te nì caxito nêhivì cuáhà mà iin alabanza saa, itá-né frente silla ndiaha xí-yá ndé itá stná cùmì ana itá saín nùu-yá, te ndé ndoó stná òcò cùmì nècuàchì sàhnú. Doco ni-iin nècuàchì dava ga, mànicú cutùha stná-nè coto-ne alabanza mà, cuisì nêhivì cuáhà itá yucán, divi nêhivì xínduu iin cientu ùi dico cùmì mil tiàa ma. Te nsidaa-né nduú nêhivì nì càcu nùu ñuhivì yohó nì quida (Jesucristu). ⁴ Te ni còò ni-iin cuàchi ni quidá-né xì nècuàchì ñahà, vâchi cóni cáhàn-nè xì nècuàchì ñahà ni-iin xichi. Te vichi, nchícùn-nè mii-yá nani Lelù Ì ndéni nì cui nì cúhùn-yâ. Antes mahì nêhivì ñuhivì nì sandoo-ne, doco vichi sàni càcu-ne ñà-nì dânáa-yá sàhà-né, te sàhájàn nì càcu-ne ñà-cunduu-ne na iin promesa chica ndiaha nùu Yua-nda Dios xì nùu Lelù Ì, ⁵ vâchi de por sí, mà túha-ne dandahví-nè; te nicanicuahàn ndoó-né nùu silla ndiaha ndé iá-ya, vâchi còò ni-iin falta xi-ne nùu-yá.

Ùni razón nì cachitnùhu ùni ángel ndavá ansivi

⁶ Daaní, nì xini ndavá inga ángel diquì-xí ansivi, nihí-né razón vâha xi Dios, iin razón icúmí cunaha nicanicuahàn. Te cuàhàn ángel mà cachitnùhu-neà xì nsidaa nêhivì nsidanicuú ñuu iá ñuhivì, nsidanicuú raza-nè ndéni dàhàn nì cui cáhàn-nè. ⁷ Te dohó nì cachi ángel xì nêhivì mà:

—Cahvi-nsiá Dios, te tavà-nsiá tñùñuhu xí-yá, vâchi sàni sàa quivì nsidandaà-yà sàhà cuàchi nêhivì ñuhivì. Ñàyùcànduá, cahvi-nsiáyâ, vâchi divi mii-yá nduú ana nì quidayucun xì ansivi, ñuhivì, mar, xì nsidaa stná ndé caná tècuí.

⁸ Daaní, (nì xini) nchícùn gà vâxi inga ángel, te dohó nì cachi-nè:

—Sàni ndañuhu ñuu Babilonia, sàni chàhmâ dahuan nì quida Dios, vâchi nì sàha nêhivì ñuu mà ñà-coho stná nêhivì inga ñuu, tè ñàyùcànduá, nì xini stná nècuàchì mà, te quini nihnú stná ini-nè vichi. Ñàyùcànduá, icúmí nècuàchì Babilonia mà nihi-né iin castigo fuerte —nì cachi ángel mà.

⁹ Daaní, nchícùn gà vâxi inga ángel, te vichi nduú ùni ángel sàni quecoyo. Te nì ndàhì ndee-né, cachi-nè:

—¡Ndahví nsidaa ana cahvi xi quisì daná mà ò figura-si! ¡Te ndahví stná ana sà-itúu tnuni xi-sì nùu tnaà-xi, ò ini ndahà-xí! ¹⁰ Vâchi yâha ga icúmí-nè ndoho-ne mahì ñuhu cahnú ndé xíxìn azufre sahán quini, te indéhe stná ángel ì xí Dios, xì stná Lelù Ì. Te castigo mà, ducán quea na ian cuàhàn dacoó Dios-nè iin ndutè quini, te micuísì ndutè fuerte cunduu-tè, doco fuerza coho-nète, vâchi xidà ini-yà sàhà-né. ¹¹ Ñàyùcànduá icúmí-nè cundoo-ne ndoho-ne nicanicuahàn ndé (xíxìn ñuhu, te) caná ducún ñuhmâ, ni mà nunca nihi gà-nè cundoo dadí-né, ndui te ñuu icúmí-nè ndoho-ne, vâchi nì cahvi-né quisì mà xì figura-si, te nì sàcùtuu stná quivì-sí icà-né. ¹² Ñàyùcànduá, cuáhà paciencia xiñuhu cucumi nsidaa nêhivì xí Dios, divi nsidaa ana chívâha xi ley xi-ya, te nihnú vâha ini xì (Dèhemanì-yá) Jesús.

¹³ Daaní, nì tiacu tu iá ana cáhàn ansivi, cachi-nè xí:

—Vichi tiaa-yó palabra yohó cachí xùn: “Dècuèndè vichi xì quivì nùu-xí, ndiaha gà coo xi nêhivì cui, te nú nduú-né ana nchícùn xì Stoho-ndà Señor”. Ñà-ndáa nduá, cachí Espiritu ì xí Dios, icúmí nècuàchì mà quetatu vâha-ne, mà ndóhó gà-nè nùu chuun quidá-né, te dècuèndè gloria nacuni stná mii-yá nsidaa obra nì quida-ne.

Nansa cuàhàn cuu quivì último

¹⁴ Daaní, nì xini iin vico cuxín yaa, te nùu vico mà iá ana indéhe nahi mii-yá ana nduú Tnaha Nêhivì Ñuhivì. Te dinì-yá, ñuhâ iin corona oro, te iníndáhâ-yâ iin hoz diin. ¹⁵ Dandu nì quee inga ángel nùu veheñuhu ì xí-yá, te nì ndàhì-nè nì càhàn-nè xì mii-yá iá nùu vico, cachi-nè:

—Cahndè-ní viu ndanihi-ní cosecha, vèchi sàni xida viu ñuhíví, te vichi sà-lá ndanchitoa.

¹⁶ Daaní, nì sahnde-yà viu íá ñuhíví, te ducán nì ndanchito cosecha mà.

¹⁷ Dandu nì quee inga ángel nùu veheñùhu ì íá gloria mà, te iníndáhá stná-nè iin hoz diin. ¹⁸ Dandu nì quee inga ángel nùu ndé ífn mesa ì ndé cahvi-né Dios, te nduú-né ángel dandacú nùu ñuhu xíxìn. Te nì ndàhì ndee-né, cachí-nè xì ángel iníndáhá hoz mà:

—Xì hoz diin jaàn cahndè-ní nsidaa sì-uva caá nducuyòhò ñuhíví, vèchi sàni xìchi-sì —nì cachi-nè.

¹⁹ Ñàyùcàndùá, nì sahnde ángel mà sì-uva ñuhíví xì hoz xi-ne, te nì dàtácá-nè nsidaa-sí nì dàquéé-nèsi ini lugar ndé chàhmà-sí quee tècuí-si. Te seña ñà-ícúmí-sí chàhmà-símà nduú ñà-ícúmí Dios cuàha-ya nèhivì malu iin castigu fuerte. ²⁰ Vèchi cunaha-nsiá, fuera ñuu nì chàhmà-né, te nì xitìà nì-né, ducán cuàhà nì mà nahi yùte ndé queé cuàhà tèñuhu, te cunú nì xìca (nahi ùi metro), na ian ducún íá frenu xi idu. Te ùni cientu kilómetro nduú ñà-càní yùte nì mà.

15

Ùsà ángel dandacú nùu ùsà tnùndoho chicá nahnú

¹ Daaní, nì xinì cuú inga seña ansivi, iin seña ndiaha. Te nì nduloquí, vèchi nì xinì ndoó ùsà ángel dandacú nùu ùsà tnùndoho chicá nahnú, te ñà-último nduájàn, vèchi sà-lá, xì ñà-jaàn-ní mà cuídà gà ini Dios nú sàni yàha.

² Dandu nì xinì mar íá (ansivi) yucán, nahi vidriu nduá, te dácà stnahá stná vidriu mà xì ñuhu xíxìn, ducán náhà. Te nùu mar mà itá cuàhà nèhivì, xínduu-ne ana nì cundee nùu quisì daná mà, xì nùu figura-si, xì nùu número xi quívi-sí, nùu nsidaa ñà-jaàn nì cundee-né, te vichi itá-né yucán, nihí-né yutnù cuerda cundaa. ³ Te nacuatú stná-nè, xitó-né alabanza xi Moisés nì xinucuachi nùu Dios (sànaaha), te xitó stná-nè alabanza xi Lelù Ìi, cachí-nè palabra yohó:

¡Ndiaha gá nsidaa obra quida-ní, Stoho-nsì Dios; ndulócô-nsì ñà-cuàhà guá quida-ní!

Nsidanicuú poder ícúmí-ní. Doco micuísì ñà-lá vii nduá quida-ní, cuisì ñà-lá vaha nacua ndiá ìcà. Ansivéhé-ní, vèchi rey nduu-ní, te cusáhnú-ní nùu nsidaa ñuu.

⁴ Te vichi xiñuhu cahvi nsidaa nèhivì mii-ní, Stoho-nsì Señor; xiñuhu nsidaa-nsí ndanihi cahnú-nsí mii-ní, vèchi cuisì mii-ní ì ndisa-ní. Te ícúmí nèhivì nsidaa ñuu tnàtuu-ne cuitasisi-né nùu-ní, vèchi nùu nsidaa-né náhà claru íá vii nsidaa ñà-nduá nì quida-ní xì nèhivì ñuhíví.

Ducán nì cachi-nè.

⁵ Daaní, nì nsiamà, dandu nì xinì nì nuna quartu chicá ì íá ini veheñùhu xi-ya ndé íá vaha ley ì xí-yá. ⁶ Te nì caquee ùsà ángel mà vèxi-ne, diví ángel dandacú nùu ùsà tnùndoho nahnú ícúmí ndoho nèhivì. Te ndixí-né sìcoto yéhè cuxín yaa, te nuhní nchìca-ne iin siuhma oro. ⁷ Dandu nì tnàtuu iin ana íin saín nùu-yá, te nì sàha-ne iin iin ángel mà iin yaxìn oro, chitu iin iin-sì castigu xi Dios, divi mii-yá itiácú nicanicuahàn, vèchi sàhà cuàchi nèhivì, ñàyùcàndùá, xídà ini-yá. ⁸ Daaní ñà-ndiaha fuerte guá-yà, te ñà-ndee guá dandacú-yá, ñàyùcàndùá nì cana ñùhmà, te nì xitìà inicutu veheñùhu ì mà. Te sàhà ñùhmà mà mànicú nansìhvi ga ni-iin nèhivì ini lugar mà dècuèndè sàni nsihi ùsà tnùndoho nahnú dandacú ángel mà nùu-xí.

16

Nansa ícúmí dacóyo ángel ñà-ñùhú ini ùsà yaxìn oro, divi ñà-nduú tnùndoho nahnú

¹ Daaní, nì tiacuú íá ana cáhàn fuerte ini veheñùhu ì mà, cachí-yà xì ùsà ángel mà:

—Cuahán-ndâ dacóyo-ndá ñà-ñùhú ini iin yaxìn mà dìquì ñuhíví ñà-cundua castigu fuerte sàhà-ñá xídà ini Dios sàhà cuàchi nèhivì —nì cachi-nè.

² Dandu nì quee ángel primeru nì dacóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né dìquì ñuhíví. Ñàyùcàndùá, nsidaa nèhivì itúu tnuni xi quisì daná mà, nì cana iin nsìhi ùhì ìcà-né, quini íá, te yáha ga cuhíá; nùu nsidanicuú ana cahvi xì figura quisì mà, nì cana nsìhi ùhì mà ìcà-né.

³ Daaní, ángel ùi, nì dácóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né mahì mar. Te nì nanduu nsihi tècuíi mà nì, nahi nì nèhivì nì xìhì. Ñàyùcàndùá, nì xìhì nsidanicuú quisì itiácú ñuhú mar.

⁴ Daaní, ángel ùni, nì dácóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né, nì còya nùu nsidaa yùte xì nùu nsidaa lugar ndé caná tècuíi, te nì nanduu stná tècuíi mà nì. ⁵ Dandu nì tiacuì cáhàn iin ángel dandacú nùu nsidaa tècuíi, te nì cachi-nè xì Yua-nda Dios:

—Stoho-nsi Señor, mii-ní nduú ana iá ndè nicanicuahàn sàhana. Te ìi gá stná-ní, ñàyùcàndùá, iá viì ñà-ndùá sàni quida-ní xì nèhivì sàhà cuàchi-ne. ⁶ Vàchi mii-né, nì casahnì-né nèhivì vaha xi-ní; cuàhà tiàa nì càhàn cuenta xi-ní nì casahnì-né, te nì xitià nì-né, ñàyùcàndùá, divi nì nduá icúmí nècuàchì mà coho-ne quida-ní. Ducán icúmí coo xi-né, vachi malu-nè.

⁷ Dandu nì inini iá inga ángel yatni nùu mesa ìi ndé cahvi-né Dios, te nì cachi-nè:

—Ñà-ndáa nduá, Stoho-nsi Dios. Nsidanicuú poder icúmí-ní, te micuísì ñà-ìá viì nduá sàni quida-ní xì nèhivì sàhà cuàchi-ne, cuisì ñà-ndíá ìcà nduá sàni quida-ní xì-né.

⁸ Daaní, ángel cùmì, nì dácóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né nùu orá, te ñàyùcàndùá nì nìhìtáhvì orá dansì fuerteà nèhivì. Nahi ñuhu xìxìn nì nandua, ⁹ te yáha ga cuàhà nì nsì-né sàhà ñà-ìhni gá. Ñàyùcàndùá, quini guá nì canàhá-nè dìquì Dios, vachi divi-ya nduú ana nì dandacú coo tñundohoma; doco cóni nàxícócuñi ini-nè sàhà cuàchi-ne, nì cóni nácúnì-nè ñà-vì nduá quidá-yá.

¹⁰ Daaní, ángel ùhùn, nì dácóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né nùu silla ndé iá quisì daná mà, te nì nàcuìin tñuù inicutu ñuu ndé dandacú-si. Te nèhivì ndoó yucán, mà cundéé gá ini-nè dolor ndohó-né, ñàyùcàndùá nì tñii nùhu-ne yáá-nè. ¹¹ Te nì canàhá quini-ne dìquì mii-yá iá ansivi ñà-cuàhà guá tñundoho yáha-ne, te ndohó stná-nè sàhà nsihi ùhì nì cana ìcà-né. Doco ni sàhà ñà-jaàn cóni cùú-né arrepentir sàhà ñà-có-ndiáá quidá-né.

¹² Daaní, ángel ìñù, nì dácóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né dìquì yùte cahnú nani Eufrates. Dandu nì ndoco tècuíiá, te ducán mà cádí yùte ma nùu soldadu cuàhàn cundaca rey inga ñuu caquixi ladu ndé caná orá. ¹³ Daaní, nì xìnì nì quee iin sì-dicui yuhù iin iin quisì yucán. Ñà-malu nduú sì-dicui ma. Iin-sì nì quee yuhù quisì cuahá nahi còdò, te ingà-sì nì quee yuhù quisì nì quecunu mahì mar, te ingà-sì nì quee yuhù quisì cáhàn cuenta xi quisì ùi mà. ¹⁴ Te espíritu xi ñà-malu nduú sì-dicui ma, te nì quee-sì cuàhàn-sì ñà-chiyuhù-sì nsidaa rey dandacú ñuhiví yohó. Cuàhà gá icúmí quisì mà quida-sì ñà-ndulocó rey mà, te candisá-te quixi-tè nataca nsihi-tè, cundoo tùha-tè sàa quivì coo guerra, te cundua quivì cahnú xí Dios, divi mii-yá icúmí xí nsidanicuú poder.

¹⁵ Te vichi cachí-yà xì-ndà: “Cunaha-ndá, naanáá icúmí sàì ndé ndoo-ndá. Ñàyùcàndùá, cundoo tùha-ndá, te cunihnu vaha inì-ndá sàhá màsà cùcáhàn-nùu-ndá na ian cucahan-nùu iin nèhivì nú còdò sìcoto xi-ne”.

¹⁶ Daaní, nì nataca nsihi soldadu, xì stná tè-dandacú nùu-té, nì casaà-te iin xaan nani Armagedón, vachi ducán nani lugar mà dàhàn hebreu.

¹⁷ Dandu ángel ùsà, nì dácóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né mahì ansivi. Te nì tiacu fuerte cáhàn ndee ana cáhàn ini veheñùhu ìi xí Dios ansivi. Divi mii-yá iá nùu silla ndiaha nduú ana nì càhàn, te nì cachi-yà:

—;Sà-ìá!

¹⁸ Dandu nì tàsa cuahà, te nì nìhi fuerte, te yáha ga nì càhàn dàvì, te nì tñaa fuerte sàstnùhù. Chicá fuerte nì tñaa nùu nsidaa xichi inii tiempu ndoó nèhivì ñuhiví. ¹⁹ Te ñà-ndee guá nì tñaa, ñàyùcàndùá nì tànhndè ñuu cahnú yucán, ùni ñuu nì nandua. Te nsidaa gá stná ñuu ñuhiví, nì caà nsihi vehe yucán. Dandu nì nsinuu ini Dios sàhà ñuu Babilonia, ñà-cuàha-ya ñuu mà iin castigu cahnú, vachi xídà ini-yà sàhà nsidaa cuàchi nècuàchì ñuu mà, ñàyùcàndùá cuàhàn-yà quida-ya xì-né na ian dacohó-yànè iin ndutè có-cùnì-nè. ²⁰ Dandu nsidaa yucú iá ñuhiví, nì ndèa ini ñuhù, te nì ndèe stná ñuu iá mahì mar. ²¹ Daaní, ndè ansivi nì còyo iin nùu ñuhiví, nahnú sàstnùhù iin ní cacòyo ma, ùi dico kilo vèe iin ian, cunaha-nsiá. Te nèhivì ñuhiví, quini ga nì dàquée cuàchi-ne dìquì Dios, vachi yáha ga nì ndoho-ne ñà-nì còyo guá iin nahnuma.

Nansa icúmí ndoho ñahà malu

¹Daaní, iin ángel nùù nsì-úsà nècuàchì xí-inindaha yaxìn, nì tnàtuu-ne nùù nì càhàn-nè xí nì cachi-nè:

—Cúhùn-ndà dacuní mii-ní nansa icúmí ndoho ñahà malu iá guá fama xi, te iá-ña ndé ñuhú cuàhà tècuí. ²Divi ñahà mà nduú ana iá guá xì cuàhà tè-cùsáhnú ñuhíví yohó. Te divi nùù mii-ñá sàni cutùha stná dava ga nèhivì ñuhíví quida quini stná-nè nahi miá. Te queámà na ian iin-ni vinu xihí nsidaa-né xì-ñá, te ducán xíni stná-nè —nì cachi ángel.

³Ñàyùcànduá, ndacá ángel mà yùhù cuàhàn xicà-nsí dècuèndè ndé nduú yucù. Na ian sání quidá Espíritu lì xí Dios, ducán nduá cuàhàn-nsì. Te na ní sàà-nsì yucù mà nì xinì iá iin ñahà indánuú-ña iin quisi daná cuahá, ùsà dìni-sí xì ùxìn nsiquí-sí, te itándiaa cuàhà quivì sìquini càhàn contra xi Dios. ⁴Te ndixí-ña sìcoto moradu vico, xì sìcoto cuahá laa, te nì nducutá oro xì yùù yéhè, xì stná sìdiqui cuxín vico. Te iníndáhá-ñâ iin copa oro chitu nsidaa ñà-có-ndiàá xì nsidaa ñà-siquini, vâchi cuàchi ñahà mà nduú ñà-ñuhùmà. ⁵Daaní, icà tnaà-ña itúú iin quivì ùhì mànihi ini-ndà. Dohó cachá: Ñuu cahnú Babilonia, divi ñahà nì dàcuàhà-xì dèhe yoco-xí ñà-quida quini stná-ña, te nsidaa ana quidá quini ñuhíví, xínduu stná-nè dèhe ñahà yohó, ducán cachá. ⁶Te nì xinì ñahà mà, na ian xíni-ñâ, vâchi ñà-nì cudìi guá inia sàhà ñà-nì xitìa nì nèhivì xí Dios, ñàyùcànduá, ducán queá na ian xíni-ñâ nì quida nì mà, vâchi nì cudìi guá inia nì xihì nèhivì váha càhàn vate sàhà Jesús. Te yùhù, cuàhà gá nì nduloquí indéhi ñahà mà. ⁷Dandu nì cachi tu ángel mà xí:

—Màsà ndúlócô-ní, vâchi cuàhìn dacuní mii-ní iñàha ñà-cundaà vâha inì-ní sàhà ñahà mà xì sàhà stná quisi indánuú-ña, divi quisi iá ùsà dìni-xí, xì stná ùxìn nsiquí-sí. ⁸Cunaha-ní, antes nisa ìa quisi mà ñuhíví, te vichi còò cá-si, doco icúmí-sí naquecunu-sì quee-sì yavi cunú cuàhà, dandu después sàà-si ndañuhu dahuun-sì. Te cuàhà gá nèhivì ñuhíví, icúmí-nê ndulocó-nè na cuni-nè quisi mà ñà-nì ìa-si ñuhíví, te còò cá-si, doco icúmí-sí nandecunu tu-sì. Doco nèhivì mà, ni-iin-ne có-itándiaa quivì-né nùù tutu xi Dios. Vâchi tutu mà, dècuèndè na táyô ñuhíví, dandu sà-itándiaa quivì nsidaa nèhivì cutiacu nicanicuahàn.

⁹Pues vichi, yohó iá iin palabra nchichí cundaà ini nècuàchì nchichí. Cunaha-ní, nsì-úsà dìni quisi mà, ùsà yucù nduá, te dìquì yucù mà iá ñahà mà. ¹⁰ùsà stná rey ndoó. Ùhùn-te sàni yàha, te iin-tè, dandacú-te vichi, te iá stná ingà-te, doco cumánì gá quesaà-te. Daaní, nú sàni quesaà-te, dandu iin ratu tii icúmí-tê dandacú-te. ¹¹Te quisi daná nisa ìa, te vichi còò cá-si, pues divi quisi mà nduú stná-si iin rey dandacuma, divi rey ùnà cunduu-sì, doco nùù ùsà rey primeru, iin-tè nduú stná-si. Dandu después icúmí-sí sàà stná-si ndañuhu dahuun-sì.

¹²Daaní, ùxìn nsiquí quisi mà, ùxìn rey xíndua, doco tãnáha ga nìhì-té ñuu ndé cusahnú-te. Cuisì imindaa hora nìhítàhvì-té cutnahá-te xì quisi daná ñà-cusahnú-te. ¹³Vâchi nsì-ùxìn rey mà, iin-ni sàni candatnuhu váha-tè ñà-dayáha-tè ñuù-te ndahà quisi mà ñà-dandacú-si lugar xi-tè. ¹⁴Te icúmí stná-te quida-tè guerra nàá-te xi Lelù Ìì, doco mii-yá, icúmí-yâ cundee-yá nùù-té, vâchi Stoho-ndà Señor nduú-yá, te rey ndiaha nduú stná-yà, vâchi chicá fuerte-yà nùù nsidaa gá ana dandacú, xì nsidaa gá stná ana itá fuerte; te nsidaa ana nchícùn xì-yá, nèhivì nì cana-ya xínduu-ne, divi nèhivì nì nacàxin-ya, te iin-ni nchícùn-nè palabra xi-ya nicanicuahàn.

¹⁵Dandu nì càhàn tu ángel cutnáhâ xí, cachí-nè:

—Cunaha-ní, nsidaa tècuí cuàhà ndé iá ñahà malu mà, nèhivì nduú-te, divi nèhivì ndoó cuàhà ñuu inicutu ñuhíví, vâchi cuàhà raza nduú-né, te cuàhà dàhàn càhàn-nè. ¹⁶Doco ùxìn rey nduú ùxìn nsiquí itá dìni quisi daná mà, icúmí-tê cuidà inì-te sàhà ñahà mà. Ñàyùcànduá, cuàhàn-te dacúxió-te nsidaa ñà-icúmí-ñâ. Còò ni-iñàha cucumíá. Dandu cahnì-téñâ, te cahmi-téñâ. ¹⁷Iin-ni icúmí nsidaa-tê nacani inì-te quida-tè ducán, vâchi icúmí Dios danácánì ini-yàte quida-tè ñà-nduá nì chitnùnì ini-yà cuu, te sàhà mà icúmí-tê cuàha stná-te quisi mà dandacú-si lugar xi-tè dècuèndè cuu ndisa ñà-nduá sàni

cachitnùhu-ya antes. ¹⁸ Te cunaha-ní, ñahà nì xinì-ní mà, divi ñuu cahnú dandacú nùu nsidaa rey ñuhìví nduú-ña.

18

Nansa icúmí ndañuhu ñuu Babilonia

¹ Daaní, nì nsihi ñà-jaàn, dandu nì xinì mànuu iin ángel ansivi vaxi-ne. Iin ángel dandacú nduú-né, te nanchíi fuerte ñuhìví ñà-yéhè guá-nè. ² Te nì ndàhì ndee-né, cachí-nè:

—Sàni ndañuhu dahuun ñuu cahnú Babilonia. Te vichi cuisì ñà-malu xíndoo yucán, cuisì espíritu ía quini, vàchi sàni nanduu lugar yucán nahi nchihò nsidanuu laa sìquini. ³ Vàchi ndè nùu ñuu mà (nì quesaha cuàhà estilu sìquini nì cutùha nèhivì nsidaa gá ñuu, te nì quida-ne nahi ñahà malu mà), na ian iin-ni sàni xihi-ne xì-ñá, te xíni stná-nè. Daaní, cuàhà stná rey ndoó ñuhìví, nìsa xi-ìa stná-nè xì ñahà mà. Te nèhivì nacuíín, te nadíco, sàni cucuica cuàhà stná-nè sàhà ñà-sìquini vico nì xiin nècuàchì ñuu mà.

⁴ Dandu nì tiacuì ía ana cáhàn ansivi inga xichi, te dohó cachí-yà:

—Nsidaa nsiohó nèhivì-xí, caquee-ndá nùu ñuu sìquini jaàn sàhà-ñá màsà quídá stná-ndá cuàchi na ian quídá vecinu xi-ndá jaàn, dandu mà níhì stná-ndá castigu nahi mii-né. ⁵ Vàchi ndè ansivi iín dini cuàchi-ne, te vichi sàni sà stná quívì mà-cúndéé gá inì sàhà nsidaa ñà-có-ndiàá xíquida-ne. ⁶ Ñàyùcànduá, vichi, nacia sàni quida quini-ne, divi ducán icúmí stná-nè níhì-né tnùndoho, dècuèndè ùi tantu icúmí-nè níhì-né sàhà cuàchi nì quida-ne, vàchi yáha ga tùha-ne quida quini-ne xì nècuàchì dava ga, ñàyùcànduá, iin doble icúmí nacuitacuhá-nè. ⁷ Yáha ga cuadú-nè ndoó-né ñuhìví, cutu ndoó vico-né quídá ndevàha-ne nicanicuahàn. Ñàyùcànduá, dava ni tantu icúmí-nè ndoho-ne, te cundoo-ne tnùnsí ini, mate vichi nihnú ini-nè, cachí-nè: “Ndiaha mánì ía vida xi. Yùhù nduú ana dandacú, còò ni-ñàha cuu xí, ni mà nunca sàì coi tnùnsí ini”. ⁸ Doco sàhà-ñá nihnú ini-nè ducán, ñàyùcànduá icúmí-nè yáha-ne cuàhà tnùndoho, cuàhà gá icúmí-nè ndoho-ne, te tnana-ne, te coo stná tnama ñuu-nè, te cui cuàhà-né, dandu coco stná ñuu-nè. Te nsidaa tnùndoho ma, iin quívì-nì icúmí quixa ñiquì-né, vàchi fuerte gá mii-yá ana cuàha xi castigu mà, vàchi divi Stoho-ndà Dios nduú-yá.

⁹ Daaní, nsidaa stná rey ñuhìví, icúmí-tè cuacu-tè, te cuhuun cuahà inì-te na cundehè-té xíxìn ñuu mà, te caná ñùhmà-ñà, vàchi mii-té, iin-ni nìsa cutnahá stná-te nì caquida-tè cuàchi nahi nèhivì ñuu mà, iin-ni nì sacutnahá stná-te xi-né cundoo vico-né ñuhìví. ¹⁰ Ñàyùcànduá, xica itá-te ñà-yúhî-te níhì stná-te castigu, te cachí-te:

—¡Ndahví nècuàchì ñuu cahnú Babilonia yucán! ¡Ndahví-nè! Vàchi mate ñuu fuerte nì sandua, doco tìxi imindaa hora nì ndañuhu dahuan nì quida Dios.

¹¹ Daaní, stná tè-nacuíín te nadíco ndoó inicutu ñuhìví, icúmí-tè cuacu stná-te sàhà ñuu mà, te cuhuun cuàhà inì-te, vàchi còò cá nècuàchì ñuu ma cuiin xi ñà-nduá nihí-te dicò-té. ¹² Vàchi nihí-te oro, xì plata, xì yùu yéhè, xì sìdiqui cuxín vico, xì sìcoto cuxín finu, xì sìcoto moradu, xì sìcoto seda, xì sìcoto cuahá, xì yutnù sahán viì, xì stná cuàhà iñàha nì cuyucun nùhu elefante, xì cuàhà iñàha nì cuyucun yutnù finu, ò càa yahá, ò càa uun, ò yùu finu mármol. ¹³ Te nihí stná-te canela, xì cuàhà ñà-nì nchico sahán tnami, xì inciensu, xì vinu, xì tàtnà mirra, xì cutù, xì aceite, xì harina, xì trigu, xì idunsiquì, xì riì, xì idu, xì carreta, ndè stná nèhivì dicó stná-te. (Nsidaájàn nduá nìsa xiin nècuàchì ñuu mà.) ¹⁴ Ñàyùcànduá, dohó icúmí cachi nèhivì xì nècuàchì ñuu mà:

—¡Ndahví-nsià! vàchi nsidaa ñà-vico xího guá-nsià, sàni ndañuhá. Nì saxixi vaha-nsia puru ñà-chicá viì, te vico gá nì sandixi stná-nsià, doco vichi còò cá ni ian mà, ni mà nunca tùi ga nùu-nsià.

¹⁵ Cunaha-nsiá, cuàhà gá nì cucuica nsidaa tè-dicó ma sàhà ñà-nduá nì sadicò-té nùu nècuàchì ñuu mà. Ñàyùcànduá, itá xica-té, (indéhe-té), yúhî-te ñà-càhnù-guá tnùndoho ía ñuu mà, te sacú-te, tnaná-te, ¹⁶ cachí-te:

—¡Ndahví nècuàchì ñuu cahnú yucán! Vàchi sìcoto cuxín finu nì sandixi-ne, xì sìcoto moradu, xì sìcoto cuahá, na iin nècuàchì ñahà ndixí vico ní nducutu xi oro, xì yùu yéhè,

xì stná sìdiqui cuxín vico. ¹⁷ Doco cunaha-nsiá, tìxi iin hora-ni sàni ndañuhu nsidaa ñà-cuicà mà —nì cachì-te.

Daaní, nsidaa gá stná tiàa dacaca-xi barcu nahnú, itá xica stná-te, cutnâhâ-te xi peón quidáchúûn nù-té, xì stná cuàhà tiàa sáhàn viaji inì-nu, ¹⁸ itá nsidaa-té indéhe-té ndé caná ñùhmà xìxìn ñuu mà, te cachì-te:

—¡(Na cuaha guá) nìsa là ñuu yucán! Còò cá ni-iin ñuu ndudává xân —cachì-te, ¹⁹ sacú-te, tnaná-te, sódò-te ñuhù ònì-té, cachì-te— ¡Ndahví ñuu cahnú yucán! Vâchi sàhà nêhivì ndoó yucán nì cucuica nsidaa tè-ìcúmí xí barcu xicá mar, ñà-cuica guá ñuu-nè. Doco, ndahví-nè, vâchi tìxi iin hora-ni sàni ndutu nsihá —nì cachì-te.

²⁰ Pues vichi xiñuhu cudìi gá ini nsidaa ana ndoó ansivi, xì nsidaa stná nêhivì (ñuhivì) nì nìhì chuun nù Dios, xì nsidaa stná profeta cáhàn cuenta xi-ya, xì nsidanicuú gá stná nêhivì xí-yá, vâchi vichi sàni nachitacùhá-yà sàhà ñà-quini guá nì quida nêhivì ñuu mà xì-né.

²¹ Daaní, nì (ndecunu) iin ángel fuerte, nì ndanihi-ne iin yùù cahnú nahi yùù yódò xí molinu, te nì dàndiàchì-nèa mahì mar, te nì cachi-nè:

—Cunaha-nsiá, ducán icúmí cuu stná xì ñuu cahnú Babilonia mà, icúmîâ ndañuhu dahuan, te mà nunca gá sàà ndecunua. ²² Mà nunca tiacu gá cundáá yutnù cuerda ñuu mà, ni stná pitu, ni mà síví gá stná ni-iñàha cundáá, vâchi mà cóó gá ni-iin músico yucán, ni mà cóó gá ni-iin tiàa quida-xi oficiu xi-tè, ni mà tiácú gá stná nchicó ni-iin nècuàchì (ñahà). ²³ Ni mà cútnúú gá ñuhu ni-iin vehe, ni mà cóó gá vicò nandàhà novia xì noviu. Vâchi nsidanicuú ñà-jaàn, mà cóó gá, mate yáha ga cuica nì sandoo nsidaa tè-òcò ñuu mà antes, chicá cuica nì sandaa-tè nù nsidaa tè-dava ga ñuhivì. Te ndè ñuu mà nì sandoo cuàhà stná tètàtnà xì tètadí, te nìsa dandahví-te nsidaa gá ñuu.

²⁴ Te ini ñuu mà nì casahnì nêhivì cuàhà tiàa cáhàn cuenta xi Dios, xì cuàhà gá stná nêhivì vâha xi-ya. Ñàyùcàndùá, icúmí ñuu mà cunsida cuàcha sàhà nsidaa nsii ma, xì sàhà nsidaa gá stná ana nì xihì ñuhivì nì quida nêhivì.

19

¹ Daaní, nì nsihì ñà-jaàn, dandu nì tiacu cáhàn ndee cuàhà gá nêhivì ansivi, te dohó xícachì-nè:

¡Ansivéhé cahnú mii-yá! ¡Ansivéhé-yâ! vâchi sàni càcu dahuun nêhivì xí-yá. Yáha ga ndiaha nì quida-ya, ñàyùcàndùá, tavá-nda tnùñuhu xí-yá. Fuerte cusáhnû-yá vichi, vâchi Stoho-ndà Dios nduú-yá. ² Te cuisì ñà-lá viì sàni quida-ya, cuisì ñà-ndiá ìcà cuu nduá nì quida-ya na ní sàha-ya castigu ñahà malu iá guá fama xi, vâchi sàhà mii-ñá nì cuchicuehe anima nêhivì ñuhivì ñà-nì sanchicùn-nè modo sìquini xi-ñà. Ñàyùcàndùá, vichi sàni nachitacùhá-yà cuàchi-ñà nì sahnì-ñà nêhivì xinúcuáchì nù-yá.

³ Daaní, ñà-ú nì cacachi nsidaa nêhivì mà:

—¡Ansivéhé cahnú mii-yá! —nì cachi-nè—. (Te yucán tuí xica) caná ñùhmà ndé xìxìn ñuu mà nicanicuahàn.

⁴ Dandu òcò cùmì nècuàchì sàhnú, xì nsicúmì ana itá saín nù-yá, nì tutuyuhu-né nù sàhà-yá ndé iá-yà nù silla ndiaha, te nì cahvi-néyà, cachì-nè:

—¡Ansivéhé cahnú-ní, amén!

⁵ Daaní, nù yatni silla ndiaha xí-yá nì inini cáhàn iin ana cáhàn, cachì-nè:

Xiñuhu ndanihi cahnú-nda Yua-nda Dios, nsidaa ndohó ana xinúcuáchì nù-yá, te xícahvi xi-yá, a ducán nduu-nda ana nihí chuun cahnú nù-yá, te ò nduu-nda nêhivì úún.

Nansa cuàhàn coo vicò nandàhà gloria

⁶ Dandu nì inini cáhàn yáha ga cuàhà nêhivì, te ducán tiacú na ian cahá fuerte tèñuhu cuàhà, na ian yáha ga ndee cáhàn dàvì, te dohó cachì nêhivì cuàhà mà:

¡Ansivéhé cahnú mii-yá! Vâchi vichi sàcùsáhnû-yá, te nduú-yá Stoho-ndà Señor, divi mii-yá ana cui quida nsidanicuú iñàha. ⁷ Ñàyùcàndùá, cuàhàn-ndà cudìi cuàhà ini-ndà sàhà-yá, cuàhàn-ndà naquimani-ndàyá, vâchi sàni sàà quivì nandàhà

mii-yá nani Lelù ñi. ⁸ Te vichi sàni nducutu ndiaha ana cuàhàn nandàhà xì-yá, vàchi sàni ñihitáhvì-né cundixi-ne sìcoto cuxín yaa finu còò ni-iin mancha-xi, te na ian nchiá.

Ducán nì cachi-nè, vàchi nsidaa nèhivì xí-yá, icúmí-nê (cutnahá xi-yá cundoo ndiaha-né na ian) nì nandàhà-né xì-yá. Te sìcoto cuxín ndixí-né, obra vaha nì caquida-ne nduá.

⁹ Dandu nì cachi tu ángel mà xí:

—Dohó tiaa-ní: “Nansicáhán nsidaa ana càna cundoo vicò nandàhà xí mii-yá nani Lelù ñi”.

Te nì cachi stná-nè xí:

—Palabra ndàcuìsì xí Yua-nda Dios nduá yohó.

¹⁰ Dandu nì tutuyuhí ñuhù nùu sàhà ana nì càhàn xí, cuàhìn cahví-nè nì cùí. Doco nì cachi-nè xí:

—Màsà quídá-ní ducán, vàchi cutu nduú stnáì iin ana xinúcuáchí nùu Dios, nacua quídá mii-ní, xì dava ga compañeru-ní càhàn stná sàhà Jesús. Iin-ni nduú stnáì ñanì-ní nahi mii-né. Còò; cuisì Dios nduú ana ndiá ìcà-ndà cahvi-nda. Te nú càhàn vate-nda sàhà ichì Jesús, dandu queámà ñá-iin-ni quídá stná-ndà nacua nì saquida nècuàchì sàhana nì sacahàn cuenta xi-ya —nì cachi ángel mà.

Nansa icúmí cuu na nuu Jesús ansivi, cuindànùú-yá idu cuxín

¹¹ Daaní, nì xinì nì nuna ansivi, te nì quecunu iin idu cuxín yaa, te indánuú mii-yá, divi mii-yá nani Quidá ndise cumplir, te nani stná-yà Ma túhe dandahví. Mii-yá, de por sí, quídá víi-yá na nsidándàa-yà sàhà cuàchi, te quídá víi stná-yà na sàhàn-yà guerra nàá-yà xì ana xinì ùhì xì-yá. ¹² Te nduchìnúú-yá, nahi ñuhu xìxìn, ducán iá, te òdì-ní-yá, cuàhà corona vico ñuhá, te ìcà corona mà itúú iin quìvì-yá, doco ni-iin nèhivì có-ìnáhá xí quìvì mà, cuisì mii-yá ináhá-yà. ¹³ Te ndixí-yá sìcoto nì nducuahá nì quida nì. Te nani stná-yà Palabra ì xí Dios. ¹⁴ Daaní, dècuèndè ansivi nchìcùn gà vaxi ana xínduu soldadu xi-ya. Cuàhà sàstnùhù-né, te itádoó stná-nè idu cuxín yaa, te xíndixi stná-nè sìcoto finu cuxín yaa. ¹⁵ Te yuhù mii-yá queé iin espada dìn, vàchi divi ñà-jaàn nàá-yà xì nèhivì nsidaa ñuu ñuhiví yohó, te ducán cundéé-yà nùu-né, dandu dandacú ndee-yá nùu-né. Pues divi-ya nduú ana icúmí dacháhmà xì nèhivì xídà gà ini Dios sàhà-xí, vàchi mii-yá nduú-yá mii-yá. ¹⁶ Te itúú stná inga quìvì-yá nùu capa-yà xì ìcà dìn stná-yà, te ducán cachá: Rey dandacú nùu nsidaa rey nduí, te nduu stnáì Stoho nsidanicuú ñà-ìá, ducán cachá.

¹⁷ Daaní, nì xinì nùu orá, yucán iín iin ángel, ndáhi ndee-né, cachí-nè xì nsidaa laa ndavá ansivi:

—Nahà-ndá —nì cachi-nè—. Natacà-ndá ndé iá cuàhà iñàha caxì-ndá quida Stoho-ndà Dios. ¹⁸ Vàchi cuàhàn cui cuàhà rey, xì cuàhà gà stná tè-dàndacú nùu soldadu, xì stná cuàhà soldadu fuerte, xì stná idu, xì stná tè-itàndòò yàtà-sí, xì stná peón, xì stná lamú xi-tè, xì stná nècuàchì chicá idónuu, xì stná nècuàchì nchìcùn cahà-xí.

¹⁹ Dandu nì xinì sàni nataca nsidaa rey ndoo ñuhiví, xì nsidaa soldadu xi-tè, itá-te xi quisì daná mà, vàchi cuní-si quida-sì guerra xì mii-yá indánuú dìquì idu (cuxín) xì nsidaa stná ana nchìcùn xì-yá. ²⁰ Doco (còni cundéé-sì), vàchi nì tñì-sí, mii-sí xì stná inga quisì nì sacahàn cuenta xi-sì, te nduú stná quisì mà ana nì saquida guá cuàhà iñàha na iín-si nùu quisì primeru mà, vàchi ducán nì ñhì-sí nì dandàhvì-si nèhivì ñuhiví, te nì sàcùtuu tñuni xi quisì mà nùu-né, te nì cahvi-né figura-si. Pues ndú quisì mà, vivu nì dandìachì xì-sí ndé xìxìn ñuhu cahnú sahan quini nahi azufre. ²¹ Te soldadu dava ga xi-sì, nì xìhì-te nì quida mii-yá indánuú nùu idu. Divi xi espada queé yuhù-yá, ñà-jaàn nì sahnì-yáte. Dandu nì nataca nsidaa laa (nì càna mà), te nì saxì-sítè nì chitu tìxi-sì.

20

Nansa icúmí Jesús dandacú-yá mil cuà

¹ Daaní, nì xinì nì nuu inga ángel ansivi, nihí-né ndahàcáa xi yavi cunú cuàhà, te iníndáhá stná-nè iin cadena caní. ²⁻³ Te nì tñii-ne quisì cuahá nahi còò cahnú, nì

chicuhni-nèsi nì chinacaa-nèsi ini yavi cunú mà, te nì sàcùndiadi vaha-sì ñà-màsà queé gà-si dècuèndè nsihi iin mil cuià ñà-màsà dándáhvî gà-si nèhivî ñuhiví. Vàchi còò mà nduú quisì xicánúú ñuhiví ndè sàna, divi ñà-malu nduú-si, te Satanás nani stná-si. Pues yucán nì sàcùndiadi-si, doco nú sàni nsihi mil cuià mà, dandu icúmí-sî dàña-sí iin ratu tii.

⁴ Daaní, nì xini, yucán itá cuàhà silla ndiaha, te dìquì-nú ndoó stná ana sàni nìhítáhvî nsidandaà sàhà nèhivî. Te nì xini anima nèhivî nì quendodò dìni-xí ñà-nì càhàn vate-né ndoó-né ladu xi Jesús, te ñàyùcànduá nì xihì-nè, vachi iin-ni nì xinindisá-né palabra xi Dios, te sàhámà cóni cándísâ-né cahvi-né quisì daná mà, ni cóni càhvî-né figura-si, ni cóni dúcùn-nè tnuni xi-sì ni icà tnaa-nè, ni ini ndahà-né. Ñàyùcànduá, nì natiacu-nè, te dava ni nì cusahnú stná-nè xì Cristu iin mil cuià, (nì xini).

⁵ Cunaha-nsiá, ñà-jaàn cunduu primeru nátiácú nèhivî xínduu nsii. Doco dava ga nsii, còò, mà nátiácú-nè dècuèndè nsihi mil cuià mà. ⁶ Te nèhivî natiacu primeru mà, nansicáhán-nè, vachi cunduu-ne nèhivî ndiaha xí Dios. Mà sáà-nè cui-nè ñà-ùì. Còò, vachi icúmí-nè cundoo-ne cucumi-né chuun nùu Dios nahi dùtù, te cunucuachi-né nùu mii-yá xì nùu Cristu, te iin-ni cutnahá stná-nè xì Cristu cusahnú-né iin mil cuià.

⁷ Daaní, nì nsihi mil cuià mà, dandu icúmí Satanás dàña-sí quee-sì ndé ndiadí-si, ⁸⁻⁹ cacanu-sì chiyuhù-sì nsidanicuú nèhivî ndoó inicutu ñuhiví. Stná (tè-dàndàcú nani) Gog, icúmí-sî dandahví stná-sité, mii-té xi nsidaa stná tè-ndòò ñuù-te Magog, dandu nataca nsihi-tè, nàá-te guerra xì ñuu ndé ndoó nèhivî xí Dios. Cunaha-nsiá, yáha ga cuàhà-té, nahi ñusi cuáhà ndoó yuhù mar, ducán cuàhà-té. Te nì quecoyo-tè nì nana-tè nì sàcuíta-tè nsidaa ladu ñuu ndé ndoó nèhivî xí mii-yá, mero ñuu cùu-guá ini-yà sàhà-xí. Doco nì còyo ñuhu ansivi nì quida-ya, te nì sahmi nsiha tè-malu mà. ¹⁰ Te ñà-malu nì dándáhvî xì-té, nì dandiàchì xì-sí ini ñuhu cahnú ndé xíxìn azufre sahán quini ma. Te cunaha-nsiá, mahì ñuhu jaàn, ndoó ñi stná quisì daná xì stná quisì nisa càhàn cuenta xi-sì. Te nsì-ùni quisì mà, icúmí-sî ndoho-sì ndui te ñuú nicanicuahàn.

Juiciu final na mácòo Dios nùu silla cahnú cuxín, dandu ndàcàn-yà cuenta sàhà cuàchi nèhivî

¹¹ Daaní, nì xini iin silla cahnú. Ndiaha gá-nu, te cuxín yaa-nù, te yucán iá-yà nùu-nú. Te (nì xini) nì ndañuhu ansivi xì ñuhiví, còò gá ñà-jaàn nùu-yá, ni còò cá stná ni-iin lugar ndé coa. ¹² Dandu nì xini stnáì yucán nùu Dios nì sàcuíta nsidanicuú nsii, nècuàchì cuicà xì nècuàchì ndahví. Te nì ìa stná ana nì nacuna xi tutu ndoó yucán nùu-yá. Te nì nacuna stná-nè inga tutu más gà, divi tutu xi vida ndiaha nicanicuahàn. Dandu nì ndundaà sàhà cuàchi nì quida nsidaa nsii ma, según nansa cachá nùu nsidaa tutu primeru mà, según nansa nì quida iin iin-ne (ñuhiví yohó). ¹³ Te nì natiacu nèhivî nì càhà ini mar, xì nsidaa stná nsii ndoó tìxi ñuhù, nsidaa anima ndoó vaha, nsidaa-né nì casaà-nè nùu-yá, te nì nsidandaà-yà sàhà cuàchi-ne según nansa nì quida iin iin-ne (na nì sandoo-ne ñuhiví). ¹⁴ Daaní cunduu quivì nsihi tiempu xihì nèhivî nahi vichi, ni mà còò vaha ga anima-nè, cutu ñà-cundoo dahuun-ne mahì ñuhu cahnu ma. Divi ñà-jaàn nduá icúmí cuu xi nèhivî nú sàni xihì-nè ñà-ùì cundua, icúmí-nè cundoo-ne mahì ñuhu cahnuma. ¹⁵ (Vàchi nì xini), nú cóni-nàtùì quivì iin nèhivî nùu tutu xi vida nicanicuahàn, dandu nì dandiàchì xì-né mahì ñuhu cahnuma.

21

Ansivi saa xì ñuhiví saa

¹⁻² Daaní, yuhù Juan, nì xini nì sàcòo ansivi saa xì ñuhiví saa, vachi ansivi nuu xì ñuhiví nuu, sàni yáha, te vichi còò gá ni-iin mar. Te nì xini stnáì ñuu ìi nani Jerusalén Saa, ndè nùu Dios ansivi nì quea mànua. Ndiaha gá iá, vachi sàni nducutá na iin novia cuàhàn nandàhà xì noviu. ³ Daaní, nì tiacuì càhàn ndee iin ana càhàn ansivi, cachí-nè:

—Cunaha-nsiá, sàni sàà tiempu coo saín Dios xì nèhivî ñuhiví, vachi icúmí-yà cutnahá-yá xì-né ndé cundoo-ne. Te mii-né, nèhivî xí-yá cunduu-ne, te mii-yá, (cutnahá-yá xì-né) cunduu-ya Dios xi-ne. ⁴ Ñàyùcànduá, nsidaa ndutènuú-né, icúmíâ ndèa quida-ya,

mà cuácú gá-nè. Ni mà sàà gá-nè cui-nè, ni mà cóó gá-nè tnúnsí ini, ni mà tnáná gá-nè, ni mà cúhí gá-nè, vàchi mà cóó gá nahi antes.

⁵ Dandu mii-yá íá dìquì silla ndiaha cahnú, nì cachi-yà:

—Cunaha-nsiá, cuàhìn quidayucun saí nsidanicuú ñàha.

Te nì cachi stná-yà xí:

—Tiaa-ní palabra yohó, vàchi palabra ndisa nduá, mà dándáhvìà ndohó.

⁶ Dandu nì cachi-yà:

—Sà-íá. Nahi letra nuu nani A, ducán nduí, vàchi sàhà yùhù nì sàcòo nsidaa ñà-íá. Te nahi letra dansihi nani Z, ducán nduú stnáì, vàchi nsidaa ñàha, sàhà yùhù cucumiá fin xan. Cunaha-nsiá, nú íá ana xíhì tècuìí ndiaha, yùhù icúmí cuàhi-nè cuàhà tècuìí mà, vàchi íá ndé ndéa-tè caná ducún-te, coho nèhivì cutiacu-nè nicanicuahàn. ⁷ Te nsidaa ana cundee xi nùu ana cuní datúcù xì-né, icúmí-nê ndutahví-né nsidaa ñàha. Te yùhù cundui Dios xi-ne, te mii-né cunduu-ne dèhi. ⁸ Doco nsidaa nècuàchì ìa, xì nècuàchì có-xíníndísâ, xì nècuàchì quidá quini, xì nècuàchì sahní, xì nècuàchì tùha cundoo ñahà-xí, xì nècuàchì sáhàn xì promesa nùu yucù, xì nècuàchì cahvi xi yùu yócò ò figura, xì nsidaa stná nècuàchì tnùhù, (ndahví-nè), vàchi ñuhu cahnú nduú lugar ndiatù xì-né, divi ñuhu xíxìn xì azufre sahan quini. Ducán icúmí cuu xi-né na cui-nè ñà-ùí.

Ñuu Jerusalén Saa icúmí nuu ndè gloria

⁹ (Inaha-nsiá), ndoó ùsà ángel nì sa-icumi xi yaxìn ñuhú ùsà castigu mà. Pues iin-ne nì quixi nì càhàn-nè xí, cachi-nè:

—Nahà-ní dacuní mii-ní ana nduú nahi novia, vàchi íá ana cunduu nahi ñahàdihí mii-yá nani Lelù íí.

¹⁰ Dandu Espíritu Ìí xí Dios, nihí-yá yùhù nì tuxi cuàhàn xìqué ndè iin yucù cahnú ducún, te nì dàcuní-yà yùhù ñuu ìí nani Jerusalén, dècuèndè nùu Dios mànuu ansivi vaxan. ¹¹ Nchíí yéhè ndiahá quidá-yá, na ian yéhè guá iin yùu ndiaha yáha ga ndiaá, vàchi nahi yùu yéhè nina nani jaspe, ducán nchíí ndai-ña. ¹² Te ndiadí ñuu mà iin nama cahnú sàstnùhù, te ducún-ñà, te ùxìn ùì yehè icúmíá. Iin iin yehè mà itá iin iin ángel. Te ìcà yehè mà itándiaa quivì descendencia ùxìn ùì dèhe Israel. ¹³ Te iin iin ladu ñuu mà íá ùnì yehè. Ladu ndé caná orá íá ùnì. Te ladu norte íá ùnì stná, xì stná ladu sur xì ladu quécahu orá, iin iin ladu mà íá stná inga ùnì yehè. ¹⁴ Te sàhà nama ñuu mà itánduhù ùxìn ùì yùu nahnú xínduu cimientu xan. Te nùu cimientu mà itándiaa quivì ùxìn ùì nècuàchì nì nìhì chuun nùu mii-yá nani Lelù íí.

¹⁵ Daaní, (nì xini) iníndáhá ángel nì càhàn xí iin nù-iin oro ñà-chitacùhá-nè ñuu mà xì yehá xì stná nama xan. ¹⁶ Cunaha-nsiá, cùmì ladúà, vàchi iin-ni itácùhá nsícùmì ladúà. Te na ní chitacùhá ángel ñuu mà xì nù-iin xi-ne mà, dandu iin mil ùì cientu (1,200) kilómetro itácùhá-ñà. Te ñà-ndúà caníá, divi ducún-ñà, te divi xica stná-ñà. ¹⁷ Dandu nì chitacùhá stná-nè nama yucán, te ùnì dico cùmì (64) metro nì quee ñà-dúcún-ñà. Na chitacùhá nèhivì ñuhiví, ducán nì chitacùhá ángel mà ñuu mà.

¹⁸ Cunaha-nsiá, yùu jaspe nì cuyucun nama mà, te ñuu mà, micuísí oro finu nduá. Te na nchíí ndai vidriu, ducán nchíí oro mà. ¹⁹ Te cimientu nama mà, ndiaha gá íá, vàchi puru yùu yéhè xínduu cavà mà, nsidanuu clase yùu yéhè. Cavà primeru xi cimientu xan nduú iin cavà cahnú puru yùu yéhè nani jaspe. Daaní, nchícùn gá indúhu cavà nduú puru yùu zafiro; te parte ùnì nduú puru yùu ágata; daaní, ñà-cùmì, puru yùu esmeralda nduá; ²⁰ te ñà-ùhùn, puru yùu ónice nduá; te ñà-íñù, puru yùu cornalina nduá; te ñà-úsà, puru yùu crisólito nduá; te ñà-únà, puru yùu berilo nduá; te ñà-ín, puru yùu topacio nduá; te ñà-úxìn, puru yùu crisoprasa nduá; te ñà-úxìn iin, puru yùu jacinto nduá; te ñà-úxìn ùì, puru yùu amatista nduá. ²¹ Te ùxìn ùì yehè nama mà, ùxìn ùì ñà-vico sibóla cuxín nani perla ni cuyucàn, iin mindaa perla cahnú nì cuyucun iin iin yehè. Te calle chicá ndé xicá nèhivì ñuu mà, mii oro finu nì cuyucàn, nahi vidriu nchíí nihnú.

²² Cunaha-nsiá, còò veheñùhu nì xíní ñuu yucán, vàchi inicutu ñuu mà cahvi-né mii-yá icúmí-xí nsidanicuú poder, divi Stoho-ndà Dios xì mii-yá nani Lelù íí. ²³ Te

có-xìñùhù nècuàchì ñuu mà ni-iin orá, ni-iin yoo cunchiì yucán, vàchi mii Dios nchií ndiaha inicutu; mii-yá nani Lelù Ì itnúù-yà yucán. ²⁴ Ñàyùcàndùá tnuú ñuu mà, vètùni tuí núù nèhivì xicánúú yucán. Te icúmí casaà nèhivì nsidaa ñuu, xínduu-ne nèhivì nì càcu anima-xi. Te rey ndoó ñuhivì yohó, nihí-te ñà-cuicà-té quécoyo-tè ñuu mà, te dócò-téá. ²⁵ Te mà nunca cundiadi yehá, vàchi nicanicuahàn cundua ndui, te mà nunca sàà cuñaà. ²⁶ Te yucán xínu stná ñà-vico iá cuahà ñuu ñuhivì yohó, te cóyo stná nsidaa nècuàchì idónuu, nihí-né ñà-cuicà-né sàà. ²⁷ Doco mà nunca quìhvi ni-iin ñà-siquini yucán, ni-iin tè-nìhnú quini inì-xi, mà quìhvi-tè yucan, ni-iin stná tètñùhù. Cuisì quìhvi nèhivì itándiaa quìvì-xí nùù libru icúmí mii-yá nani Lelù Ì, divi nduú libru xi vida ndiaha nicanicuahàn.

22

¹ Daaní, nì dàcùnì ángel mà yùhù iin yùte caná dècuèndè ndé iín silla ndiaha xí Yua-nda Dios, xì Lelù Ì. Ndai gá tècuí ñuhú, na ian nchií-te. Te tècuí coho-nda, te cutiacu ndiaha-nda nduú-te. ² Te (nì xini stnáì) mahì ichì cahnú ñuu mà itá fila cuahà yutnú, yutnú xí vida ndiaha nicanicuahàn nduú-nu. Te itá stná-nu nduì ladu yùte ma. Te ùxìn ùi clase quisì vídì sáha-nù. Iin iin yòò sáha-nù diín diín quisì vídì. Daaní, ndahà cuí-nu, ñà-jaàn cutátná nèhivì ñuhivì ñà-nduvàha-ne. ³ Te inicutu ñuhivì mà cóo gá ni-iñàha nì tàhvì chíhán, cuisì icúmí coo Yua-nda Dios xi Lelù Ì dandacú-yá, te cundoo stná nèhivì xí-yá cunucuachi-né nùù-yá. ⁴ Icúmí-nê cundehè-né nùù-yá, te màcùtuu stná quìvì-yá tnaa-nè. ⁵ Te mà nunca cuñaà yucán. Ñàyùcàndùá, còò gá necesidad cucumi-né ñuhu cutnuù nùù-né, ni còò stná necesidad cucumi-né iin orá cunchiì nùù-né, vàchi mii Stoho-ndà Dios icúmí cunchiì nùù-né ñà-cutùì nuù-né. Te nicanicuahàn icúmí-nê cundoo-ne cusahnú stná-nè.

Sà-ítúú naxicocuín Jesucristu ñuhivì, cachí-yà

⁶ Daaní, nì cachi tu ángel mà xí:

—Palabra ndàcuisì xí Stoho-ndà Dios nduá sàni cachi xì-ní, vètùni cahvi nèhivì xán. Vàchi iin ángel xi mii-yá nduú ana nì quixi nì cachitnùhu xi nsidaa ana xinúcuáchí nùù-yá sàhà-ñá cundaà ini-nè nansa icúmí cuu yàchì. Vàchi ducán nì saquida stná-yà sàhana, nì techuún-yá nèhivì ì xí-yá quixi-ne cachitnùhu-ne palabra xi-ya.

⁷ (Dohó cachí Jesucristu:)

—Cunaha-nsiá, yàchì màsàì ndé ndoó-nsiá. Te ndiaha gá icúmí cundiatú nsidaa ana chivàha xì ñà-nduá cachitnùhu nùù tutu yohó (—nì cachi-yà).

⁸ Yùhù Juan, nì xini nsidaa ñà-jaàn, te nì inini nsidaa ñà-nduá nì cuu. Daaní, nì nsihi nì xini, te nì inini, dandu nì tutuyuhí ñuhù nùù sàhà ángel nì dàcùnì xí nsidaámà, cuahàn cahví-nè nì cùí. ⁹ Doco nì cachi-nè xí:

—Màsà quídá-ní ducán. Vàchi yùhù, iin-ni nduú stnáì iin ana xinúcuáchí nùù Dios, iin-ni (nchícùn stnáì mii-yá) nahi mii-ní xì ñanitnaha-ní cáhàn cuenta xi-ya, te iin-ni chivàha stnáì nacua cachí nùù tutu yohó. Còò, micuísì Dios cahví-ní.

¹⁰ Te nì cachi stná-nè xí:

—Màsà chídèhé-ní ni-iñàha cachitnùhu nùù tutu yohó, vàchi sà-ítúú cua.

¹¹ Ñàyùcàndùá, vichi ni cúnahá tèmalu ni quídá-te seguir quida quini-tè; stná tètùha quini, ni quídá-te seguir quida-tè ducán, (mà cùtnúñí). Doco nècuàchì nihnú ndáà cuisì inì-xi, iin-ni ni quídá-né seguir quida vèi-né ducán, te iin-ni ni cóo ndoo anima-nè.

¹² (Te dohó cachí stná Jesús:)

—Cunaha-ní, yàchì naxicocuín ndé ndoó-nsiá, te cunihi iin ñà-vàha xi-nsia sàì dacútâhví iin iin-nsia, según nansa nì quida vèi iin iin-nsia. ¹³ Ndè sàhana iá yùhù, te ndè nicanicuahàn coi. Ñàyùcàndùá, ducán ié nahi letra nuu nani A, xì stná letra dansihí nani Z, vàchi sàhà yùhù nì sàcòò nsidanicuú iñàha, te còò ni-iñàha, chicá cunaha nùí.

¹⁴ 'Ndiaha gá coo xi nsidaa ana nsida ndoo xi anima-xi; vàchi ducán queamà na ian sàni ndoo vaha sìcoto xi-ne (te sàndixí víi-né). Nsidaa ana quida ducán, nihitáhvì-né caxì-né quisì vídà yutnú tátá cutiacu-nè nicanicuahàn, te nihitáhvì stná-nè quìhvi-ne

yehè nahnú ñuu-yà (cundoo-ne yucán). ¹⁵ Doco nsidaa nèhivì tùha quini, mà sàà-nè quìhvi-ne, ni mà quìhvi stná tètàtnà, ni-iin stná tètàdí, ni-iin stná tètòò cundoo ñahà-xí, ni-iin stná tè-sàhni canúú, ni-iin stná tè-càhvi xì yùù yócò ò figura, te ni-iin stná tètùha dandahví.

¹⁶ 'Yùhù nduí Jesús, te nì techuín ángel-xi sàà-nè càhàn-nè xì nsidaa mii-nsiá nèhivì natácá ndácùcahan xí, te nì cachitnùhu-ne xì-nsiá nsidaa palabra yohó. Pues yùhù nduí descendencia xi rey David. Te na ian quidá stná sìtnúù cahnú xínu dàtnàà (cachítñùhu-sì túinuù quìvì sàà), divi ducán quidá stná yùhù —nì cachi Jesús.

¹⁷ Te dohó cachí stná Espíritu ìì (xì iin iin ana tàyóo vida ndiaha xí):

—¡Nahà-ní! (cunindisa-ní Jesús), —cachí-yà xì-né, te ducán cachí stná nèhivì xínduu nahi novia cuàhàn nandàhà (xì-yá).

Te nsidaa stná mii-nsiá ana sà-íní ní xí palabra yohó, divi ducán xiñuhu cachi stná-nsiá, ñà-nì tnátuu nèhivì nùù-yá. Daaní, stná yùhù, càhàn stnáì xì nsidaa ana cuní (cucumi xi vida ndiaha), cachí xì-né:

—Nahà-nsiá (cunindisá-nsiá mii-yá), te nìhìtáhvì-nsiá coho-nsiá tècuí cutiacu-nsiá nicanicuahàn, ni mà chíyàhvi-nsiá.

¹⁸ Cunaha-nsiá, dohó cachí xì nsidaa ana iní ní xí ñà-ndúá cachí Dios nùù tutu yohó: màsà chíyódo gá-nsiá más nùù ñà-ndúá cachá, vèchi nú jaan, dandu cuàhà castigu nìhì stná-nsiá nùù-yá, divi castigu cachítñùhu libru yohó sàhà-xí. ¹⁹ Te nú ni cándiáá iin nèhivì iyuhu ñà-ndúá cachí-yà nùù tutu yohó, dandu dandutu stná-yà quìvì-né nùù libru xi vida ndiaha nicanicuahàn, te mà nunca nìhìtáhvì-né cundoo-ne ñuu ìì xí-yá nacua cachí tutu yohó.

²⁰ (Dohó cachí Jesús vichi:)

—Yùhù nduí ana nì cachi xì-nsiá nsidaa ñà-jaàn, te cachítñùhu stnáì xì-nsiá ñà-yàchì icúmî naxicocuîñ ndé ndoó-nsiá —cachí-yà.

Pues ducanicoó, Señor Jesús. Yàchì cuní-nsì naxicocuîñ-ní.

²¹ Nì cúcúmí nsidaa-nsiá gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. Amén.